መጽሎተ አማኝ

መልአከ ብርሃን አድማሱ ጀንበሬ

www.ethiopianorthodox.org

ይህ ፡ መጽሐፍ ፡
ኢትዮጵያውያን ፡ ሃይማኖታቸውን ፡ አመዛዝነው ፡
ብልጫና ፡ ላቂያ ፡ ያለው ፡ መሽኑን ፡ የሚረዱበት ፡
ስለኽነ ፡ የሃይማኖት ፡ ሚዛን ፡ ተብሎ ፡ ተሰየመ።

www.ethiopianorthodox.org

መቅድም ።

ከመልአከ ፡ ብርሃን ፡ አድማሱ ፡ የተዘጋጀ ።

መቅድም ፡ ማለት ፡ ለሚመጣው ፡ ነገር ፡ መሪ ፡ ፊታውራሪ ፡ በር ፡ ከፋች ፡ ማለት ፡ ነው ።

ዮሐንስ ፡ አፈ ፡ ወርቅ ፡ ይደልዎ ፡ ለዘያንብብ ፡ ቅድመ ፡ ይዝክር ፡ ስሞ ፡ ለበዓለ ፡ መጽሐፍ ፡ ወእምዝ ፡ ያንብብ ፡ ወይምህር ።

መጽሐፍ ፡ ለሚመለከት ፡ ሰው ፡ አስቀድሞ ፡ የደራሲውን ፡ ስምና ፡ ታሪክ ፡ ማወቅ ፡ ከዚያ ፡ በኋላ ፡ መጽሐፉን ፡ ማንበብ ፡ መተርጐም ፡ ይገባዋል ፡ ብሎ ፡ እንደነገረን ፡ እኔም ፡ አስቀድሜ ፡ ስሜንና ፡ አድራሻዬን ፡ ቀጥዬም ፡ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ለመጻፍ ፡ ያሰብኩበትን ፡ ምክንያት ፡ እያከታተልኩ ፡ እጽፋለሁ ።

እኔ ፡ መልአከ ፡ ብርሃን ፡ አድማሱ ፡ ጅንበሬ ፡ የተወለድኩበትና ፡ ያደግሁበት ፡ የተማርኩበት ፡ ሀገሬ ፡ በጎጃም ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ ዲማ ፡ ጊዮርጊስ ፡ መልአከ ፡ ብርሃን ፡ ተብዬ ፡ የተሾምኩበት ፡ ብቸና ፡ ጊዮርጊስ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

ይህን ፣ መጽሐፍ ፣ ለመጻፍ ፣ ያሰብኩበት ፣ ምክንያት ፣ ዶክተር ፣ አባ ፣ አየለ ፣ ተክሉ ፣ ሃይማኖት ፣ የተባሉ ፣ ካቶሊካዊ ፣ መነኩሴ ፣ የኢትዮጵያ ፣ ቤተ ፣ ክርስቲያን ፣ ስለክርስቶስ ፣ ባሕርያት ፣ አካላዊ ፣ ተዋሕዶ ፣ የምታምነው ፣ ትምርት ፣ በሚል ፣ አርእስት ፣ ተነሥተው ፣ አንድ ፣ መጽሐፍ፣ ጽፈዋል ። ይህም ፣ መጽሐፍ ፣ የዶክተርነት ፣ ማዓርግ ፣ ለመቀበል ሊቅነ ታቸውን ፣ ለማስመስከር ፣ የጻፉት ፣ እንደኾነ ፣ ታውቋል ።

ፍሬ ፣ ነገሩም ፣ ኢትዮጵያ ፣ በኬልቄዶን ፣ ጉባኤ ፣ ስላልነበረች፣ በል ዮጎና ፣ በዲዮስቆሮስ ፣ መከከል ፣ የተደረገውን ፣ ታሪክ ፣ ሳታውቀው ፣ እንደ፣ ጠፍ ፣ ከብት ፣ ለግብጽ ፣ መናጆ ፣ ኾና ፣ ትነጉዳለች ፣ እንጂ ፣ በህሏ ፣ ከካቶሊክ ፣ በህል ፣ ጋራ ፣ አንድ ፣ ነውና ፣ የኢትዮጵያ ፣ ቤተ ፣ ክርስቲያን ፣ በሮም ፣ ካቶሊክ ፣ ቤተ ፣ ክርስቲያን ፣ ሥር ፣ ትተዳደር ፣ የሚል ፣ ነው ።

ይህንኑም ፣ እውነት ፣ ለማስመሰል ፣ ከውጭ ፣ ሀገር ፣ ታሪክ ፣ ጸሐፊዎች፣ መጽሐፍ ፣ በብዙ ፣ ጠቅሰዋል ፣ ዐፄ ፣ ካሌብና ፣ ፱ቱ ፣ ቅዱሳንም ፣ ካቶሊካውያን ፣ እንደ ፣ ነበሩ ፣ ለማስረዳት ፣ ሞክረዋል ።

የኢትዮጵያን ፣ ቤተ ፣ መንግሥትና ፣ ቤተ ፣ ክህነትም ፣ ለማለያየት ፣ ሊቃውንቶቿንም ፣ ርስ ፣ በርሳቸው ፣ ለማጣላት ፣ በብዙ ፣ ጥረዋል ። ምናልባት ፣ ይህን ፣ መጽሐፍ ፣ ለተመለከተው ፣ እውነት ፣ ይመስለው ፣ ይኾናል ። ይህን ፣ መጽሐፍ ፣ አይቶ ፣ መልስ ፣ ሳይሰጡ ፣ ዝም ፣ ማለት፣ የቀደሙ ፣ አበቶቻችንን ፣ እንደ ፣ ማስወቀስ ፣ ክብርን ፣ እንደ ፣ መቀነስ ፣ ሀገርን ፣ እንደ ፣ መበደል ፣ ራስን ፣ እንደ ፣ መግደል ፣ ኾኖ ፣ ስለታየኝ ፣ ተመልካች ፣ ነገሩን ፣ ያመዛዝንበት ፣ ዘንድ ፣ ይህን ፣ መጽሐፍ ፣ ጻፍኩ ፤ ስሙንም ፣ መድሎት ፣ አሜን ፣ ብዬ ፣ ሰየምኩት ። ነገሩን ፣ ለማመዛዘን ፣ የሚረዳ ፣ የኬልቄዶኑን ፣ ጉባኤ ፣ መነሻና ፣ ውሳኔ ፣ ማወቅ ፣ ስለሆነ ፣ ስለዚህ ፣ ጉዳይ ፣ በኢትዮጵያ ፣ የታሪክ ፣ መጽሐፍ ፣ ተጽፎ ፣ ያገኘሁትን ፣ ታሪክ ፣ መቅድም ፣ አድርጌ ፣ እጽፋለሁ ።

፩ኛ ፣ ስለ ፣ ካቶሊክ ፣ ሃይማኖት ፣ መነሻ ፣ የሚገልጽ ፣ ታሪክ ።

አውጣኪ ፣ የተባለ ፣ በቍስጥንጥንያ ፣ ውስጥ ፣ ያለች ፣ ያንዲት ፣ ገዳም ፣ መነኩሴ ፣ ነበረ ። እርሱ ፣ የክርስቶስ ፣ ሥጋው ፣ ረቂቅ ፣ ነው ሕማም ፣ ሞት ፣ አይሰማውም ፣ ብሎ ፣ አስተማረ ።

አውሳብዮስ ፣ የሚባል ፣ የንስጥሮስ ፣ ጠበቃ ፣ በቍስጥንጥንያው ፣ ሊቀ ፣ ጳጳስ ፣ በፍላብያኖስ ፣ ላይ ፣ ከሰሰው ፤ ፍላብያኖስም ፣ ፴ ፣ ኤጲስ ፣ ቆጶሳት ፣ ሰብስቦ ፣ አውጣኪን ፣ ገዘተው ፣ ፍላብያኖስና ፣ ኤጲስ ፣ ቆጶሳቱም ፣ አውጣኪን ፣ ከገዘቱ ፣ በኋላ ፣ የርሱን ፣ ቱሳሌ ፣ አጠፋን ፣ ብለው ፣ የንስጥሮስን ፣ ክህደት ፣ ኹለት ፣ ባሕርይ ፣ በማለት ፣ አደሱት ፣ አውጣኪም ፣ ያላገባብ ፣ ተገዘትኩ ፣ ፍርድ ፣ ይታይልኝ ፣ ሲል ፣ ለንጉሡ ፣ ለቴዎዶስዮስ ፣ አቤት ፣ አለ ።

ወደ ፣ ልዮንም ፣ ፍላብያኖስ ፣ ያለኃጢአት ፣ ገዘትኝ ፣ ብሎ ፣ ላከ ። ልዮንም ፣ ለአውጣኪ ፣ ይድረስ ፣ ከከበረ ፣ ልጄ ፣ ከአውጣኪ ፣ ለነገርኽ ፣ ብልሃት ፣ ፈልጌ ፣ እስካቀናልህ ፣ ድረስ ፣ አይዘህ ፣ በለህበት ፣ ሃይማኖት ፣ ጽና ፣ ብሎ ፣ ላከበት ። ንጉሡ ፣ ቴዎዶስዮስ ፣ ግን ፣ የአውጣኪን ፣ አቤቱታ ፣ በሰማ ፣ ጊዜ ፣ ዲዮስቆሮስን ፣ ከእስክንድርያ ፤ ዩልያኖስ ፣ ዘኢየሩሳሌምን ፤ ድሙኑስ ፣ ዘአንጾኪያን ፤ እስጢፋኖስ ፣ ዘኤፌሶንን ፣ አስጠራ ። እነዚህም ፣ ተሰብስበው ፣ ፻፭ ፣ ኤጲስ ፣ ቆጶሳት ፣ ጨምረው ፣ የገዘትክበትን ፣ ምክንያት ፣ መጥተህ ፣ ንገረን ፣ ብለው ፣ ከፍላብያኖስ ፣ ዘንድ ፣ ላኩበት ።

ፍላብያኖስም ፣ የነርሱን ፣ ጥሪ ፣ እንቢ ፣ ብሎ ፣ ወደ ፣ ልዮን ፣ ዘርም ፣ ዘንድ ፣ አድነኝ ፣ ተማፅኖብሃለሁ ፣ ሲል ፣ ላከ ። ልዮንም ፣ ለአውጣኪ ፣ አይዘህ ፣ ብሎ ፣ እንደ ፣ ላከበት ። ለፍላብያኖስም ፣ አይዘህ ፣ ብሎ ፣ ላከበት ፣ ስለዚህ ፣ ፍላብያኖስ ፣ ከጉባኤው ፣ አልመጣም ፣ ብሎ ፣ ቀረ ። የተሰበሰቡትም ፣ ፻ከ፯ ፣ ኤጲስ ፣ ቆጶሳት ፣ ከቅዱስ ፣ ዲዮስቆሮስ ፣ ጋራ ፣ ኾነው ፣ አውጣኪን ፣ ሃይማኖትኽ ፣ እንዴት፣ ነው ፣ ብለው ፣ ጠየቁት ።

እርሱም ፣ ክህደቱን ፣ በልቡ ፣ ደብቆ ፣ ሃይማኖቴ ፣ የ፫፻፲፰ ፣ ሊቃውንት፣ ሃይማኖት ፣ ነው ፣ አላቸው ፤ ወዲያውም ፣ ነአምን ፣ በ፩ ፣ አምላክ ፣ ብሎ ሐመ ፣ ወሞተ ፣ ወተቀብረ ፣ ወተንሥአ ፣ እስከሚለው ፣ ድረስ ፣ አነበበ ፣ ቱሳሌ፣ ብዬ ፣ መናገሬንም ፣ አላውቅም ፣ አለ ። ዲዮስቆሮስ ፣ የተሰበሰቡትን ፣ ኤጲስ ፣ ቆጶሳት ፣ ምን ፣ ይኹን ፣ ትላላችሁ ፣ አላቸው ። ዩልያኖስ ፣ ዘኢየሩሳሌም ፣ አውጣኪ ፣ አሁን ፣ ከፈታችን ፣ የታመነበት ፣ ሃይማኖት ፣ የ፫፻፲፰ ፣ ሊቃውንት ፣ ሃይማኖት ፣ ነው ፣ ከግዝቱ ፣ ይፈታ ፣ ከሹመቱ ፣ ይግባ ፣ አለ ።

ድሙኑስ ፣ ዘአንጾኪያም ፣ እኔ ፣ ከዚህ ፣ ቀደም ፣ አውጣኪን ፣ መገዘቱ ፣ ፍላብያኖስ ፣ ቢልክብኝ ፣ ነው ፤ አሁን ፣ ግን ፣ በወረቀት ፣ ጽፎ ፣ ያቀረበው ፣ በኒቅያ ፣ ጉባኤ ፣ የተወሰነውን ፣ ሃይማኖት ፣ ነው ፣ አለ ።

እንደዚኽውም ፣ እስጢፋኖስ ፣ ዘኤፌሶን ፣ ከምእመናን ፣ ይቀላቀል ፣ አለ። ከርሱም ፣ ቀጥሎ ፣ ጳላስዩስ ፣ ዘቂሣርያ ፣ ይግባ ፣ ሲል ፣ ፈረደ ። ከዚህም ፣ በኋላ ፣ የቀሩት ፣ ከየአገሩ ፣ የተሰበሰቡ ፣ አበው ፣ እንደዚሁ ፣ ፈረዱ ። እነርሳቸው ፣ ከፈረዱ ፣ በኋላ ፣ ቅዱስ ፣ ዲዮስቆሮስ ፣ ተነሥቶ ፣ እናንተ ፣ እንዲህ ፣ ከፈረዳችሁ ፣ እኔም ፣ ይህንን ፣ የተቀደሰውን ፣ ጉባኤ ፣ ፍርድ ፣ እቀበላለሁ ፣ አውጣኪ ፣ ከግዝቱ ፣ ይፈታ ፣ ከሹመቱ ፣ ይመለስ ፣ ስል ፣ ፈርጃለሁ ፣ አለ ።

ደግሞ ፣ ያውጣኪ ፣ መነኰሳት ፣ ጥፋታችንን ፣ ሳናውቅ ፣ ፍላብያኖስ ፣ ገዘተን ፣ ብለው ፣ ለጉባኤው ፣ አቤት ፣ አሉ ። ቅዱስ ፣ ዲዮስቆሮስ ፣ ከጉባኤ፣ ጋራ ፣ ኾኖ ፣ እናንተን ፣ እንጠረጥራችኋለን ፣ የምታምኑትን ፣ ሃይማኖት ፣ ግለጡልን ፣ አላቸው ፤ መነኰሳቱም ፣ በ፫ቱ፻ና ፣ በዚች ፣ በቍስጥንጥንያ ፣ ከተማ ፣ ፻፶ው ፣ ሊቃውንት ፣ በወሰኑት ፣ ሃይማኖት ፣ እናምናለን ፣ አሉ ።

www.ethiopianorthodox.org

ዲዮስቆሮስም ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ አትናቴዎስ ፤ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፤ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ጎርጎርዮስ ፤ እንደሌሎቹም ፡ አበው ፡ ቅዱሳን ፡ እምነት ፡ አድርጋችሁ ፡ በኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ታምናላችሁን ፡ አላቸው ። አዎን ፡ እናምናለን ፡ አሉ ። ዩልያኖስ ፡ ዘኢየሩሳሌም ፡ በእውነተኛው ፡ ሃይማኖት ፡ ከሙ ፡ ከምእመናን ፡ ይቀላቀሉ ፡ ሲል ፡ ፈረደ ። የቀረውም ፡ ጉባኤ ፡ ይህን ፡ ፍርድ ፡ ተቀብለነዋናል ፡ አለ ። በመጨረሻ ፡ ቅዱስ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ የአውጣኪንና ፡ የመነከሳቱን ፡ ሃይማኖት ፡ አይተን ፡ ከምእመናን ፡ ይቀላ ቀሉ ፡ ካልን ፡ እስኪ ፡ ፍላብያኖስን ፡ በክርስቶስ ፡ እንዴት ፡ እንደሚያምን ፡ እንጠይቀው ፡ አለ ። ከጉባኤው ፡ ፊት ፡ ቀርቦ ፡ ቢጠየቅ ፡ በንስጥሮስ ፡ ሃይ ማኖት ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለቱን ፡ ገለጠ ። የተሰበሰቡት ፡ ፮ከ፯ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ከቅዱስ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ጋራ ፡ ኾነው ፡ ፍላብያኖስን ፡ ከ፯ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ጋራ ፡ ገዝቱት ፡ ከሹመቱ ፡ ሻሩት ፡ ወዲያውም ፡ በሥላሙ ፡ ቃል ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፤ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ አትናቴዎስ ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ፡ ባሕርይ ፡ የማይል ፡ ገዝተናል ፡ ሲሉ ፡ ወሰኑ ። ከዚህ ፡ በኋላ ፡ እኒህ ፡ የተ ወገዙት ፡ ሰዎች ፤ ሮም ፡ ከልዮን ፡ ዘንድ ፡ ሔደው ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ያንተን፡ ሥልጣን ፡ በመጋፋት ፡ አንተን ፡ ሳይጠይቅ ፡ ካንተ ፡ ሳይማከር ፡ አንተ ፡ በሌለኽበት ፡ በገዛ ፡ ሥልጣኑ ፡ ጉባኤ ፡ ሠርቶ ፡ የቍስጥንጥንያውን ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት ፡ ፍላብያኖስንና ፤ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ የነበሩትን ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ አው ግዝ ፡ ለያቸው ፡ ከሹመታቸው ፡ ሻራቸው ፡ በታላቂቱ ፡ ሀገር ፡ በሮም ፡ የተ ሾምከው ፡ በሊቀ ፡ ሐዋርያቱ ፡ በጴጥሮስ ፡ ወንበር ፡ የተቀመጥከው ፡ አንተ፡ እያለህ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ እንዲህ ፡ ያደርግ ፡ ዘንድ ይገባዋልን ፡ እርሱ ፡ ምን ድን ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ነገር ፡ ሠሩበት ፡

ልዮንም ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ተቈጣ ፡ ተናደደ ፡ ወደ ፡ ንጉሥ ፡ ወደ ፡ መርቅያንም ፡ ፪ ባሕርይ ፡ የሚለውን ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ በ፪ኤ ፡ ፍና ፡ በማለት ፡ እያቅናና ፤ የዲዮስቆሮስ ፡ ሃይማኖት ፡ ግን ፡ የቀናች ፡ እን ዳይደለች ፡ ጽፎ ፡ እኒህ ፡ ተወግዘው ፡ የተሻሩትም ፡ ሰዎች ፡ ጉባኤ ፡ ተደ ርጎላቸው ፡ ሃይማኖታቸውን ፡ እንዲያስረዱ ፡ ሲል ፡ ላከ ።

ይህችም ፡ መልእክት ፡ ለመርቅያን ፡ ደረሰችው ። መርቅያንም ፡ በንስጥ ሮስ ፡ ሃይማኖት ፡ ያምን ፡ ነበርና ፡ እኒያ ፡ የተወገዙት ፡ ሰዎች ፡ ሔደው ፡ ንስጥሮስ ፡ ከተሰደደበት ፡ ሀገር ተመልሶ ፡ ስለሃይማኖቱ ፡ እንደገና ፡ ይጠየቅ ፡ ሲሉ ፡ ለመኑት ። ንጉሡም ፡ ንስጥሮስ ፡ ከተሰደደበት ፡ ሀገር ፡ ከአክሚም ፡ ይምጣ ፡ ብሎ ፡ መላክተኛ ፡ ላከ ። ንስጥሮስ ፡ ግን ፡ ታሞ ፡ ተገኘ ፤ ይድናል ፡ ብለው ፡ ቢጠብቁትም ፡ አልዳነም ፤ ወዲያው ፡ ሞተ ።

ከዚህ ፡ በኋላ ፡ እኒህ ፡ ሰዎች ፡ ጉባኤ ፡ ይደረግልን ፡ ብለው ፡ አሳሰቡና ፡ በ፫፻፲፰ ፡ ሊቃውንት ፡ አጠፈታ ፡ ፯፻፴፯ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ተሰበሰቡ ። እኒ ኽውም ፡ መለካውያን ፡ ተብለዋል ፤ መለካውያንም ፡ ማለት ፡ የንጉሥን ፡ ፈቃድ፡

የሚፈጽሙ ፡ ማለት ፡ ነው ። ልዮን ፡ ግን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ አምላክ ፡ ወሰብእ ፡ ፍጹጥ ፡ በ፪ ፡ ፍና ፡ እምድኅረ ፡ ተዋሕዶ ፡ በ፪ቱ ፡ ህላዌያት ፡ ክርስቶስ ፡ ከተዋሐደ ፡ በኋላ ፡ በ፪ ባሕርይ ፡ በ፪ ፍና ፡ የተለያየ ፡ አምላክና ፡ ሰው ፡ ነው ፡ የሚል ፡ ደብዳቤ ፡ ጽፎ ፡ ልከ ፡ ቀረ ።

ይህንን ፡ ደብዳቤ ፡ ጉባኤው ፡ አክብሮ ፡ ሲቀበል ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ብቻ ፡ አልቀ በልም ፡ አለ ፡ ንጉሡ ፡ መርቅያን ፡ ያለቃኽን ፡ የልዮንን ፡ ክታብ ፡ ለምን ፡ አትቀበልም ፡ አለው ። ዲዮስቆሮስም ፡ ሲመልስ ፡ ሳጥናኤል ፡ የመላእክት ፡ አለቃ ፡ ነበረ ። ቢክድ ፡ ቀረበት ፡ ከሹመቱ ፡ ተሻረ ፡ ከማዕርጉ ፡ ተዋረደ ፤ ልዮ ንም ፡ እንደዚሁ ፡ አባቶቻችን ፡ በወሰኑት ፡ ሃይማኖት ፡ ጸንቶ ፡ ቢገኝ ፡ በእው ነት ፡ አለቃዬ ፡ ነበረ ፡ ሃይማኖት ፡ ከለወጠ ፡ ግን ፡ አለቃዬ ፡ አደለም ፡ ብሎ ፡ ጠማሩን ፡ ቀደደውና ፡ እስኪንገሩኝ ፡ ወደ ፡ ሠርግ ፡ ቤት ፡ የተጠራ ፡ እንደ ፡ ሰው ነቱ ፡ ነውን ፡ ወይስ ፡ እንደ ፡ አምላክነቱ ፡ ብሎ ፡ ጠየቀ ፤ እንደ ፡ ሰውነቱ ፡ ነው ፡ አሉት ። ውኃውንሳ ፡ ወይን ፡ ያደረገ ፡ እንደ ፡ ሰውነቱ ፡ ነውን ፡ ቢላ ቸው ፡ እንደ ፡ አምላክነቱ ፡ ነው ፡ አሉት ። እንግዲያስ ፡ እንደ ፡ ሰውነቱ ፡ የተ ጠራው ፡ እንደ ፡ አምላክነቱ ፡ ውኃውን ፡ ወይን ፡ ከደረገ ፡ ተአምራትን ፡ የሚ ያደርግ ፡ በፈቃዱ ፡ መከራ ፡ የሚቀበል ፡ ክርስቶስ ፡ መለኮቱ ፡ ከትስብእቱ ፡ ትስብእቱ ፡ ከመለኮቱ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነዋ ፡ አለ ።

ደግሞ ፡ ከኤጲስ ፡ ቆጶሳቱ ፡ አንዱ ፡ ልዮን ፡ ለክርስቶስ ፡ አንዱ ፤ ተአም ራት ፡ የሚያደርግ ፤ አንዱ ፡ መከራ ፡ የሚቀበል ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ አሉት፡ ይላል ። ከዚህ ፡ አልፎ ፡ መለኮት ፡ መከራ ፡ ተቀበለ ፡ ተብሎ ፡ ሊነገር ፡ አይ ገባም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ አለ። ዲዮስቆሮስ ፡ ሲመልስ ፡ አባቴ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ የመ ለኮትና ፡ የትስብእት ፡ ተዋሕዶ ፡ እንደ ፡ እሳትና ፡ እንደ ፡ ብረት ፡ ተዋሕዶ ፡ ነው ፡ ብረትና ፡ እሳት ፡ ተዋሕደው ፡ በመዶሻ ፡ ሲመቱ ፡ እሳቱ ፡ ከብረቱ ፡ ጋራ ፡ ተዋሕዶ ፡ ብትሩን ፡ በሚቀበልበት ፡ ጊዜ ፡ ሕማሙ ፡ ለብረቱ ፡ ይሰማዋል፡ እንጂ ፡ ለእሳቱ ፡ እንደ ፡ ማይሰማው ፡ የመለኮትም ፡ መከራ ፡ መቀበል ፡ እንደ ዚህ ፡ ነው ፡ ብሏል ፡ አለ ።

በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ የቀናችቱ ፡ እውነተኛይቱ ፡ ሃይማኖት ፡ የዲ ዮስቆሮስ ፡ ናት ፡ እያሉ ፡ አሰምተው ፡ ተናገሩ ። ንጉሡ ፡ ግን ፡ እንግዲህ ፤ ከዚህ ፡ ኹሉ ፡ ጉባኤ ፡ ለሃይማኖት ፡ ሠሪ ፡ መሪ ፡ አንተ ፡ ብቻ ፡ ነህን ፡ አለው ። ሌሎቹም ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ የእኛም ፡ ቃላችን ፡ እንደ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ቃል ፡ ነው ፡ አሉ ። በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ንጉሡ ፡ ተቈጥቶ ፡ ተነሣ ፡ ጉባኤውም ፡ ተበተነ ።

ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ አውግዞ ፡ የለያቸው ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ግርማኽን ፡ ካላሰየኽውና ፡ ካላዋረድኸው ፡ ጉባኤውን ፡ የሚፈታው ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ነው ፡ አሉት ። ሌሎቹ ፡ ሰዎች ፡ ደግሞ ፡ ይህ ፡ አይኽንም ፡ ከዚህ ፡ ከጉባኤው ፡ ውስጥ ፡ ሽማግሌችንና ፡ ታላላቆችን ፡ ሰዎች ፡ መርጠ ፡ ጥቂት ፡ ሰዎች ፡ ከዲ

www.ethiopianorthodox.org

ዮስቆሮስ ፡ ጋር ፡ ጠርቶ ፡ መልካም ፡ በመናገር ፡ በትሕትና ፡ ፈቃዱን ፡ ይግለ ጽላቸው ፡ ቃሉን ፡ ተቀብለው ፡ ወደርሱ ፡ ሃይማኖት ፡ ቢመለሱ ፡ መልካም ፡ ነው ፤ አንመለስም ፡ ቢሉ ፡ ግን ፡ የንጉሥን ፡ ትእዛዝ ፡ ማንም ፡ ሊለውጠው ፡ አይችልም ፡ አሉት ። ንጉሡም ፡ እሺ ፡ ብሎ ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ዲዮስቆሮስን ፤ የቊስጥንጥንያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ አናጣልዮስን ፤ የአንጾኪያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ መቅዺሞስን ፤ የኢየሩሳሌም ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ ዩብላንዮስን ፤ የኤፌሶን ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ ማርቆስን ፤ ከኤጲስ ፡ ቆጶሳቱ ፡ ውስጥ ፡ ፫ት ፡ ታላላቅ ፡ ሰዎች ፡ ሰብስቦ ፡ በንጉሡ ፡ ዙፋን ፡ ፊት ፡ ለፊት ፡ ፷ ወንበር ፡ አዘጋጀ፡ ንግሥቲቱ ፡ ብርክልያም ፡ በመጋረጃ ፡ ውስጥ ፡ ኾና ፡ የሚነጋገሩትን ፡ ትሰማ ፡ ነበረ ። ከንጉሡ ፡ ባለሟሎች ፡ አንዱ ፡ ተነሥቶ ፡ ከዚህ ፡ የተሰበሰባችሁ ፡ አባቶች ፡ ሆይ ፡ ንጉሥ ፡ ይወዳችኋል ፡ ጸሎታችሁን ፡ በረከታችሁን ሊቀበል ፡ ይሻልና ፡ እንቢ አትበሉት ፡ አታሳዝኑት ፡ አላቸው ።

ዲዮስቆሮስ ፡ ሲመልስ ፡ እኛም ፡ እጅግ ፡ እንወደዋለን ፡ መልካም ፡ ጤና፡ ከረጅም ፡ ዕድሜ ፡ ጋር ፡ እንመኝለታን ፡ እነሆ ፡ እግዚአብሔር ፡ መንግሥቱን፡ ክብሩን ፡ ሰጥቶታል ፡ ምንም ፡ ምን ፡ ያልሰጠው ፡ ነገር ፡ የለም ፡ ይህ ፡ ይበቃዋል ፡ ዕዳ ፡ በደል ፡ እንዳይኾንበት ፡ በሃይማኖት ፡ ነገር ፡ እንዳይገባ ፡ እንመኝለታለን ፡ አለ ። በዚህ ፡ ነገር ፡ ብዙ ፡ ከተመላለሱ ፡ በኋላ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ንጉሥ ፡ ሆይ ፡ የልዮንን ፡ ቃል ፡ አትስማ ፡ ያባቶቻችን ፡ ሃይማኖት ፡ የቀናች፡ ናትና ፡ ሌላ ፡ ነገር ፡ አትሻ ፡ አለው ። ንግሥቲቱ ፡ ብርክልያ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ በቀደመችቱ ፡ ሃይማኖት ፡ ላይ ፡ ሊጨመርበት ፡ ወይም ፡ ሊቀነስላት ፡ የማይሻ፡ መኾኑን ፡ ባየች ፡ ጊዜ ፡ ተቈጥታ ፡ እነሆ ፡ በአውዶክስያም ፡ ጊዜ ፡ እንዲህ ፡ እንዳንተ ፡ ያለ ፡ ዕቡይ ፡ ትዕቢተኛ ፡ ዮሐንስ ፡ አፈ ፡ ወርቅ ፡ ነበረ ፤ ለአንተም፡ በርሱ ፡ የደረሰ ፡ ይደርስብሃል ፡ አለችው ። እናትሽ ፡ ዮሐንስ ፡ አፈ ፡ ወርቅን፡ ብትበድለው ፡ ምን ፡ ተጠቀመች ፡ እግዚአብሔር ፡ በጽኑ ፡ ሕማም ፡ ስላሠቃያት፡ ከመቃብሩ ፡ ሔዳ ፡ አልቅሳ ፡ ሥርየት እስክትለምንና ፡ በድኑን ፡ አምጥታ ፡ በዚህ ፡ በታ ፡ እስክትቀብረው ፡ ድረስ እግዚአብሔር ፡ በጽኑ ፡ ሕማም ፡ እን ዳሠቃያት ፡ ኋላም ፡ ይቅር ፡ እንዳላት ፡ አታውቂምን ? አንችም ፡ እነሆ ፡ ከፊ ትሽ ፡ አለሁልሽ ፡ የወደድሽውን ፡ አድርጊ ፡ አንችም ፡ እርሷ ፡ እንደተጠቀ መች ፡ ትጠቀሚያለሽ ፡ አላት ።

ንግሥቲቱ ፡ የእናቷን ፡ ነገር ፡ በሰማች ፡ ጊዜ ፡ የእናቷ ፡ ነገር ፡ አበሳጭ ቷት ፡ እጅዋን ፡ በመጋረጃው ፡ አዝልቃ ፡ ኹለት ፡ ጥርሶቹ ፡ እስኪረግፉ ፡ ድረስ ፡ ደሰቀችው ፤ ገጨችው ፤ መታችው ፡ ከዚያ ፡ ያሉ ፡ ሰዎች ፡ እየተነሡ ፡ ገሚሶቹ ፡ ሰደቡት ፤ ገሚሶቹ ፤ ጽሕሙን ፡ ነጩት ፡ ርሱም ፡ የተሰበረውን ፡ ጥርሱን፡ የተነጨውን ፡ ጽሕሙን ፡ ሰብስቦ ፡ ስለ ፡ ሃይማኖቱ ፡ ያገኘኋት ፡ ፍሬ ፡ ናትና ፡ ጠብቋት ፡ ብሎ ፡ በእስክንድርያ ፡ ላሉ ፡ ምእመናን ፡ ላከላቸው ። ከዚህ ፡ በኋላ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳቱ ፡ ከቊስጥንጥያ ፡ ወጥተው ፡ ጉባኤው ፡ በኬልቄዶን ፡ እንዲኾን፡

አዘዘና ፡ ጉባኤው ፡ በኬልቄዶን ፡ ኾነ ። ወዲያውም ፡ ከቮፒ ፡ ቃል ፡ ፭ አካል ፡ ማለትን ፡ ጨምሮ ፡ እንደ ፡ ንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ በኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በኹለት ፡ ፈቃድ ፡ አምላክ፡ ወሰብእ ፡ ብሎ፡ ልዮን ፡ የጻፈውን ፡ አስመስሎ፡ ጻፈና፡ ይህንን፡ ሃይማኖት ፡ የተቀበለ ፡ በሹመቱ ፡ ጸንቶ ፡ ይኑር ፡ በክብር ፡ ላይ ፡ ክብር ፡ ይጨመርለት ፤ ይህን ፡ አልቀበልም ፡ የሚል ፡ ግን ፡ ከሹመቱ ፡ ይሻር ፡ በሹመቱም ፡ ሌላ ፡ ይተካበት ፡ ሲል ፡ ዐወጀ ። ዲዮስቆሮስ ፡ ወደ ፡ ጉባኤው ፡ ቢገባ ፡ እኒያን ፡ አውግዘ ፡ የለያቸውን ፡ ሰዎች ፡ ከጉባኤው ፡ መካከል ፡ ተቀምጠው ፡ አገኛቸው።

እኒህን ፡ ተወግዘው ፡ የተለዩትን ፡ ሰዎች ፡ ከጉባኤ ፡ መካከል ፡ እንዲገቡ፡ ማን ፡ አሰናበታቸው ፤ አንተስ ፡ አብላንዮስ ፡ እኒህን ፡ ሰዎች ፡ ለማውገዝ ፡ ከእኔ፡ ጋር ተስማምተህ ፡ የጻፍከው ፡ ጽሑፍ ፡ ያለ ፡ አይደለምን ፡ አለ ። ከኤጲስ ፡ ቆጶሳቱ ፡ እንዱም ፡ አንዱ ፡ እየተነሡ ፡ ይህንን ፡ ትእዛዝ ፡ ያዘዘ ፡ ንጉሡ ፡ ነው ። እኛ ፡ አይደለንም ፡ አሉ ። ዲዮስቆሮስም ፡ ይህ ፡ ጉባኤ ፡ ስለእግዚአብሔር ፡ ቢኾን ፡ እኔም ፡ እትባበር ፡ ነበር ፤ ስለንጉሥ ፡ ብላችሁ ፡ ከኾነ ፡ እንደ ፡ ወደ ዳችሁ ፡ አድርጉ ፡ ብሎ ፡ ወጥቶ ፡ ሔደና ፡ ካንድ ፡ ሥፍራ ፡ ተቀምጦ ፡ እስኪ ፡ የሚደረገውን ፡ አይታችሁ ፡ ንገሩኝ ፡ ብሎ ፡ ኹለት ፡ ሰዎች ፡ ላከ ። ጉባኤውም ፡ የንጉሡን ፡ ትእዛዝ ፡ ሰምቶ ፡ ከብዙ ፡ ክርክርና ፡ ጭቅጭቅ ፡ በኋላ ፡ የንጉሡን፡ ቍጣ ፡ በመፍራት ፡ ነገሩን ፡ ተቀበለው ። ዲዮስቆሮስ ፡ ይህን ፡ በሰማ ፡ ጊዜ ፡ ጉባኤው ፡ የንጉሡን ፡ ቃል በመቀበል ፡ ከተስማማ ፡ እኔ ፡ ብቻዬን ፡ ምን ፡ አደርጋለሁ ፡ የተፈራረማችሁበትን ፡ ላኩልኝና ፡ ልፈርም ፡ ብሎ ላከ ።

እነርሱም ፡ ደስ ፡ ብሏቸው ፡ ላኩለት ፤ እርሱም ፡ አባቶቻችን ፡ ባቆዩን ፡ በቀናችቱ ፡ ሃይማኖት ፡ ላይ ፡ አንዲት ፡ ቃል ፡ የጨመረ ፡ ወይም ፡ የቀነሰ ፡ ቢኖር ፡ ለዚህም ፡ ረዳት ፡ የኾነ ፡ ሰው ፡ ቢኖር ፡ ውጉዝ ፡ ነው ፡ አውግዣዋለሁ ፡ ብሎ ፡ ጽፎ ፡ ፈርሞ ፡ መለሰላቸው ። ኤጲስ ፡ ቆጶሳቱ ፡ ብዙ ፡ አዘኑ ።

በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ጉባኤዎቹ ፡ ንጉሡን ፡ ከመፍራታቸው ፡ የተነሣ ፡ ነቂጣ ፡ የተባለ ፡ ከመካንንቱ ፡ አንዱ ፡ ለጓደኞቹ ፡ ለመካንንቱ ፡ ጌታዬ ፡ ንጉሥ ፡ ቢያዝዘኝ ፡ ከዲዮስቆሮስ ፡ በቀር ፡ ይህን ፡ ኹሉ ፡ ጉባኤ ፡ በአንዱ ፡ ላይ ፡ እንኳ ፡ ሰላሳርፍበት ፡ ይህችን ፡ በትር ፡ በማሳየትና ፡ በማስፈራራት ፡ ብቻ ፡ ወደ ፡ ቤተ ፡ ጣዖት ፡ በነዳሁት ፡ ነበረ ፡ አለ ፡ ይባላል ።

ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ታሥሮ ፡ ተግዞ ፡ ወደ ፡ ደሴተ ፡ ጋግራ ፡ ሔዶ ፤ እትኩ የምትባል ፡ አገር ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶስ ፡ አባ ፡ መቃርስም ፡ አብሮት ፡ ተሰደደ ። ከም ሥራቅ ፡ ሀገር ፡ የመጡ ፡ አራት ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ሸሽተው ፡ አመለጡ ። ዲዮስቆሮስም ፡ በዚያው ፡ እንደታሠረ ፡ ሞተ ፡ የሚል ፡ ታሪክ ፡ እናገኛለን ፤ ኢትዮጵያ ፡ በዚያ ፡ ጊዜ ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ባትኖርም ፡ መምህሯን ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ ተከትላ ፡ ከዚያ ፡ ጊዜ ፡ ጀምራ ፡ ከሮም ፡ ካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የተለየች ፡ ናት ።

www.ethiopianorthodox.org

፪ኛ ፡ ይህ ፡ የካቶሊክ ፡ ባህል ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ በምን ጊዜ ፡ እንደመጣና ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ በምን ፡ ዓይነት ፡ እንደተቃወሙት ፡ የሚገልጽ ፡ ታሪክ ።

ኢትዮጵያን ፡ ግራኝ ፡ መሐመድ ፡ በወረራት ፡ ጊዜ ፡ ዐፄ ፡ ልብነ ፡ ድንግል ፡ ከፖርቱጊዝ ፡ መንግሥት ፡ ርዳታ ፡ ጠይቀው ፤ እርሳቸው ፡ ተሞቱ ፡ በኋላ ፡ በፖርቱጊዞች ፡ ርዳታ ፡ ግራኝ ፡ ድል ፡ ኾኖ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ሙሉ ፡ ነፃነቷን ፡ አግኝታ ፡ መንግሥቷን ፡ በትክክል ፡ ማቋቋምዋ ፡ የታወቀ ፡ ነው ።

በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ተልከ ፡ ፖርቱጊዞችን ፡ ለርዳታ ፡ ያመጣው ፡ ቤርሙዲዝ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ግዛት ፡ ገሚሱ ፡ ለፖርቱጊዝ ፡ መንግሥት ፡ ይሰጥ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ከእንግዲህ ፡ ወዲያ ፡ አቡን ፡ ከእስክንድርያ ፡ መምጣቱ ፡ ቀርቶ ፡ ከሮም ፡ ይምጣ ፤ እኔም ፡ ለኢትዮጵያ ፡ አንደኛ ፡ መጀመሪያ ፡ ሮማዊ ፡ ጳጳስ ፡ ልኹን ፡ ብሎ ፡ ዐፄ ፡ ገላውዴዎስን ፡ ጠየቀ ። ዐፄ ፡ ገላውዴዎስም ፡ ሊቃውንቱን ፡ ሰብስበው ፡ ምን ፡ እናድርግ ፡ ብለው ፡ ጠየቁ ። የኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንትም ፡ ፍርድ ፡ በቃ ፡ ይስጡን ፡ እንከራከርና ፡ ሮማውያን ፡ ቢረቱን ፡ እንልቀቅላቸው ፡ ብንረታቸው ፡ ይልቀቁልን ፡ አሏቸው ። ንጉሡም ፡ ፈቅደው ፡ ጉባኤ ፡ ተደረገ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ አፈ ፡ ጉባኤ ፡ ዝክሪና ፡ ጳውሊ ፡ ኾኑ ።

ዝክሪና ፡ ጳውሊም ፡ በጎጃም ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ በዲማ ፡ ቅዱስ ፡ ጊዮርጊስ ፡ አጠገብ ፡ የሚገኝ ፡ የደብረ ፡ ጽሙና ፡ ገዳም ፡ ሊቃውንት ፡ ናቸው ።

ኢትዮጵያውያን ፡ ሮማውያንን ፡ ሀገራችሁ ፡ ወዴት ፡ ነው ፡ ሃይማኖታችሁስ ፡ ምንድን ፡ ነው ፡ ሲሉ ፡ ጠየቋቸው ።

ሮማውያን ፡ ሲመልሱ ፡ ሀገራችን ፡ ሮም ፡ ነው ፤ ሃይማኖታችንም ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ ጠባይዕ ፤ አንዱ ፡ የመለኮቱ ፤ አንዱ ፡ የትስብእቱ ፡ እንላለን ። ፪ተኛም ፡ ወልድ ፡ ከአብ ፡ ያንሳል ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ከወልድ ፡ ያንሳል ፡ እንላለን ፡ አሏቸው ።

ኢትዮጵያውያን ፡ ሲመልሱ ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ እንዲህ ፡ የሚል ፡ ምን ፡ አለ ፡ እስኪ ፡ አስረዱን ፡ አሏቸው ፤

ሮማውያን ፡ ሲመልሱ ፡ እርሱው ፡ ራሱ ፡ ወልድ ፡ ደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ ሐልፈተ ፡ ዓለም ፡ የሚኽን ፡ መቸ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ቢጠይቁት ፡ መላእክትም ፡ ቢኽኑ ፡ ወልድም ቢኽን ፡ ከአብ ፡ በቀር ፡ ያችን ፡ ዕለት ፤ ያችን ፡ ሰዓት ፤ የሚያውቃት ፡ የለም ፡ ብሏል ። ስለዚህ ፡ አብ ፡ መለኮት ፡ ስለኾነ ፡ ያውቃል ፡ ወልድ ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ግን ፡ መለኮት ፡ ስላልኾኑ ፡ አያውቁም ፡ እንላለን ፤ እናንተ ፡ ይህን ፡ ነገር ፡ ምን ፡ ትሉታላችሁ ፡ አሉ ፡ አባ ፡ ዝክሪ ።

ሲመልስ ፡ ሦስቱን ፡ አካላት ፡ አብ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ እ ፡ አምላክ ፡ የምንላቸው ፡ አብን ፡ ልብ ፡ ወልድን ፡ ቃል ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ እስትንፋስ ፡ ብለን ፡ በአብ ፡ ልብነት ፡ ያስባሉ ፡ ያውቃሉ ፤ በወልድ ፡ ቃልነት ይናገራሉ ፤ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እስትንፋስነት ፡ ሕያዋን ፡ ኾነው ፡ ይኖራሉ ፤ ለየራሳቸው ፡ ልብ ፡ ቃል ፡ እስትንፋስ ፡ የላቸውም ፡ በማለት ፡ ነው ።

ልብ ፡ ቃል ፡ እስትንፋስ ፡ ያለው ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ በልቡ ፡ አስቦት ፡ አውቆት ፡ ለመናገር ፡ ጊዜው ፡ ባለመድረሱ ፡ ሰዓት ፡ እየጠበቀለት ፡ ሰውሮ ፡ የያዘውን ፡ ነገር ፡ ጊዜው ፡ ባለመድረሱ ፡ ምክንያት ፡ በቃሉ ፡ ሳይናገረው ፡ ቢቆይ ፤ ቢጠየቅም ፡ ዛሬ ፡ አልናገረውም ፡ ቢል ፡ አያውቀውም ፡ እንደማይባል ፤ ወልድም ፡ ያችን ፡ ዕለት ፤ ያችን ፡ ሰዓት ፤ ከአብ ፡ በቀር ፡ ወልድ ፡ አያውቃትም ፡ ማለቱ ፡ ያቺን ፡ ዕለት ፤ ያችን ፡ ሰዓት ፡ የምትገለጽበት ፡ ጊዜው ፡ እስኪደርስ ፡ በልቤ ፡ በአብ ፡ ሰውሬ ፡ አቈያታለሁ ፡ እንጂ ፡ ዛሬ ፡ በቃልነቱ ፡ አውጥቼ ፡ አልናገራትም ፡ ማለቱ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የማያውቃት ፡ ኾኖ አይደለም ፤ እንዲህስ ፡ ባይኽን ፡ የከዊን ፡ ስማቸውና ፡ ግብራቸው ፡ ተፋልሶ ፡ አብ ፡ ቃል ፤ ወልድ ፡ ልብ ፡ በተባሉ ፡ ነበረ ፡ አለው ። በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ሮማውያን ፡ መልስ አጥተው ፡ ዝም ፡ አሉ ።

ኹለተኛ ፡ ጥያቄ ፤

ከጥቂት ፡ ጊዜ ፡ በኋላ ፡ አንድ ፡ ሮማዊ ፡ ተነሥቶ ፡ መለኮት ፡ ሥጋ ፡ አልኾነም ፡ ሥጋም ፡ መለኮት ፡ አልኾነም ፡ ሥጋ ፡ ለመለኮት ፡ እንደ ፡ ብረት ፡ ልብስ ፡ እንደ ፡ ጥሩር ፡ ኾነው ፡ መለኮትና ፡ ሥጋ ፡ ጎዳሪና ፡ ማጎደር ፡ ኾነው ፡ መለኮት ፡ የመለኮትን ፡ ሥራ ፤ ትስብእትም ፡ የትስብእትን ፡ ሥራ ፤ ሲሠሩ ፡ ኖረው ፡ በዕርገቱ ፡ ጊዜ ፡ የለበሰውን ፡ ሥጋ ፡ አውልቆ ፡ ፀፍኖው ፡ ሰማይ ፡ አኑሮት ፡ በየማነ ፡ አብ ፤ በዘባነ ፡ ኪሩብ ፡ ተቀመጠ ። የዚህም ፡ ምሳሌው ፡ አንድ ፡ ንጉሥ ፡ ለጦርነት ፡ ወደ ፡ ሰልፍ ፡ ሲገባ ፡ የጦርነት ፡ ልብስ ፡ ይለብሳል ፤ ሲዋጋ ፡ ውሎ ፡ ድል ፡ ካደረገ ፡ በኋላ ፡ የለበሰውን ፡ የጦር ፡ ልብስ ፡ አውልቆ ፡ ከግምጃ ፡ ቤቱ ፡ ሰቅሎ ፡ ልብሰ ፡ መንግሥቱን ፡ ለብሶ ፡ በዙፋኑ ፡ ላይ ፡ እንደሚቀመጠው ፡ ያለ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ትስብእቱን ፡ ከመለኮቱ ፡ ጋራ ፡ በአባቱ ፡ ቀኝ ፡ አያስቀምጠውም ፡ አለ ።

አባ ፡ ዝክሪ ፡ ሲመልስ ፡ ነፍስ ፡ ርቀቷን ፡ ሳትለቅ ፡ ሥጋ ፡ ግዙፍ ፡ ውሱን ፡ መኾኑን ፡ ሳይለቅ ፡ ተዋሕደው ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ እንዲኾኑ ፡ መለኮት ፤ ምልዐቱን ፤ ስፍሐቱን ፤ ርቀቱን ፡ ሳይለቅ ፡ ትስብእትም ፡ ግዘፉን ፤ ውሱንነቱን ፡ ሳይለቅ ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኾኗል ፡ እንጂ ፡ እንደ ፡ ልብስና ፡ እንደ ፡ ገላ ፡ አይደለም ፡ አለ ።

ሮማዊ ፤ መለኮት ፡ ከደረሰበት ፡ ኹሉ ፡ ይህ ፡ መዋቲ ፡ ትስብእት ፡ ደረሰ ፡ ትላለህን ፡ አለ ።

www.ethiopianorthodox.org

አባ ፡ ዝክሪ ፡ ሲመልስ ፡ እኔስ ፡ መለኮትና ፡ ትስብእት ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ ስለኾኑ ፡ መለኮት ፡ በሥጋ ፡ ውሱን ፡ ግዙፍ ፡ ኾነ ፤ ትስብእትም ፡ በመለኮት ፡ ምሉዕ ፡ ስፉሕ ፡ ረቂቅ ፡ ኾነ ፡ እላለሁ ፤ ትስብእት ፡ ከመለኮት ፡ ተለይቶ ፡ በቦተኛው ፡ ሰማይ ፡ እንዳልቀረ ፡ በየማነ ፡ አብ ፡ በዘባነ ፡ ኪሩብ ፡ እንደተቀመጠም ፡ ሲያስረዳ ፡ አሜሃ ፡ ትሬአይዎ ፡ ለወልደ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ፡ እንዘ ፡ ይነብር ፡ በየማነ ፡ እግዚአብሔር ፡ ብሂል ። በክበበ ፡ ትስብእት ፤ በግርማ ፡ መለኮት ፡ ዳግም ፡ እንዲመጣ ፡ ሲያስረዳም ፡ ወአመ ፡ ይመጽእ ፡ ወልደ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ፡ በስብሐተ ፡ አቡሁ ፡ ወኵለመ ፡ መላእክቲሁ ፡ ምስሌሁ ፡ ብሂል ። ይህ ፡ ንባብ ፡ በቅዱስ ፡ ወንጌል ፡ መጻሩን ፡ ታምናለህ ፡ ትክዳለህ ? አለው ። ሮማዊ ፤ መልስ ፡ አጥቶ ፡ ዝም ፡ አለ ።

፫ተኛ ፡ ጥያቄ ፤

ሮማዊ ፤ እኔ ፡ ክርስቶስን ፡ ፍጡር ፡ እለዋለሁ ፡ አለ ።

አባ ፡ ጳውሊ ፡ ሲመልስ ፡ ክርስቶስን ፡ ፍጡር ፡ የሚል ፡ ንባብ ፡ ከምን ፡ ታገኛለህ ፡ አለው ።

ሮማዊ ፤ አምላክ ፡ ከኾነ ፡ ከሣምራዊት ፡ ወኃ ፡ እስኪለምን ፡ ድረስ ፡ ለምን ፡ ተጠማ ፡ ከላይ ፡ ያለው ፡ ሐኖስ ፤ ከታች ፡ ያለው ፡ ውቅያኖስ ፡ በማሃል ፡ እጹ ፡ ሲኾን ፡ አምላክ ፡ ይጠማልን ፡ አለ ።

አባ ፡ ጳውሊ ፡ ሲመልስ ፡ ፍጡር ፡ ከኾነ ፡ የእግዚአብሔርንስ ፡ ስጦታ ፡ አውቀሽ ፡ ቢኾን ፡ ይህ ፡ ወኃ ፡ አጠጪኝ ፡ ብሎ ፡ የሚለምንሽ ፡ ማን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ተገንዝበሽ ፡ አንቺ ፡ የሕይወት ፡ ወኃን ፡ አጠጣኝ ፡ ብለሽ ፡ በለመንሺው ፡ ነበረ ፡ እርሱም ፡ በሰጠሺ ፡ ነበረ ፡ ከዚህ ፡ ወኃ ፡ የሚጠጣ ፡ ኹሉ ዳግመኛ ፡ ይጠማል ፤ እኔ ፡ ከምሰጠው ፡ ወኃ ፡ የሚጠጣ ፡ ግን ፡ ይህ ፡ እኔ ፡ የምሰጠው ፡ ወኃ ፡ ለዘለዓለም ፡ ሕይወት ፡ ሊኾነው ፡ ከውስጡ ፡ ሲመነጭ ፡ ይኖራል ፡ እንጂ ፡ ዳግመኛ ፡ አይጠማም ፡ ለምን ፡ አላት ፡ አለው ።

፬ተኛ ፡ ጥያቄ ።

ሮማዊ ፤ አምላክ ፡ ከኾነ ፡ አልዓዛርን ፡ ወዴት ፡ ቀበራችሁት ፡ ብሎ ፡ ለምን ፡ ጠየቀ ፤ የተቀበረበትን ፡ ባላወቀውም ፡ ነበረን ። ኹለቱ ፡ ዕውራንስ ፡ የዳዊት ፡ ልጅ ፡ ይቅር ፡ በለን ፡ ባሉት ፡ ጊዜ ፡ ምን ፡ ትሻላችሁ ፡ ብሎ ፡ ለምን ፡ ጠየቃቸው ፤ የሚሹትን ፡ ባላወቀውም ፡ ነበረን ፡ አለ ።

አባ ፡ ጳውሊ ፡ ሲመልስ ፡ እግዚአብሔር ፡ አዳምን ፡ አይቴ ፡ ሀሎከ ፡ ብሎ ፡ ጠየቀው ፡ ይላል ፡ ዘፍ ፡ ፫ ፡ ፱ ። ሙሴንም ፡ ምንት ፡ ውስተ ፡ እዴከ ፡ ብሎ ፡ ጠየቀው ፡ ይላል ፡ ዘፀ ፡ ፬ ፡ ፪ ። እግዚአብሔር ፡ እንዲህ ብሎ ፡ መጠየቁ ፡ አዳም ያለበትን ፡ ቦታ ፡ አጥቶት ፤ ሙሴም ፡ በእጁ ፡ ምን እንደያዘ ፡ አላውቀው ፡ ብሎ ፡ ይኾን ፤ አይደለም ። ይህም ፡ ይህን ፡ የመሰለ ፡ ጥያቄ ፡ ነው ። በዚያውስ ፡ ላይ ፡ ፍጡር ፡ ከኾነ ፡ አልዓዛር ፡ አልዓዛር ፡ ነዓ ፡ ፃዕ ፡ አፍአ ፡ እመቃብር ፡ ብሎ ፡ ሊያስነሣው ፡ እንደምን ፡ ቻለ ። በደረቅ ፡ ግንባርስ ፡ ዐይን ፡ ሊፈጥር ፡ እንደምን ፡ ቻለ ፡ አለው ።

ሮማዊ ፤ ይህን ፡ የመሰሰለስ ፤ ቅዱሳን ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ የኾኑ ፡ ብዙ ፡ ተአምራት ፡ ያደርጋሉ ፡ አለ ።

አባ ፡ ጳውሊ ፡ ሲመልስ ፡ ቅዱሳን ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ተአምራት ፡ ቢያደርጉ ፡ የርሱን ፡ ስም ፤ ጠርተው ፡ በስሙ ፡ ለኢየሱስ ፡ ናዝራዊ ፡ ተንሥእ ፡ ወሐር ፡ እያሉ ፡ ነው ፡ ግብ ፡ ሐዋ ፡ ፫ ፡ ፮ ፡ ፱ ፡ ፲፮ ፡ ፲፰ ።

እርሱ ፡ ግን ፡ እኤዝዘከ ፡ ፃእ ፡ እምኔሁ ፡ እያለ ፡ በገዛ ፡ ሥልጣኑ ፡ ነውና ፡ ቅዱሳን ፡ ከሚያደርጉት ፡ ተአምራት ፡ ጋራ ፡ ሊነጻጸር ፡ አይገባውም ፡ አለ ።

በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ሮማዊ ፡ መልስ ፡ አጥቶ ፡ ዝም ፡ አለ ።

፭ተኛ ፡ ጥያቄ ።

ስሙን ፡ ልዮን ፡ የሚሉት ፡ አንድ ፡ ሮማዊ ፡ ተነሥቶ ፡ ወልደ ፡ አብ ፡ ከሰማየ ፡ ሰማያት ፡ ወርዶ ፡ ሥጋ ፡ ማርያምን ፡ በለበሰ ፡ ጊዜ ፡ ሰይፍ ፡ በሰገባው ፡ እንዲከተትና ፡ እንዲቀመጥ ፡ አደረበት ፡ እንጂ ፡ አልተዋሐደውም ፡ በል ፡ ዘመኑ ፡ በዮርዳኖስ ፡ በተጠመቀ ፡ ጊዜ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በራሱ ፡ ላይ ፡ ሲቀመጥ ፡ መለኮቱ ፡ ከትስብእቱ ፡ ተዋሐደ ፤ የጸጋ ፡ አምላክ ፡ ኾነ ፤ መዋቲ ፡ ትስብእትም ፡ የማይሞት ፡ ኾነ ፡ ከል ፡ ዘመን ፡ በፊት ፡ የጸጋ ፡ አምላክ ፡ ስላልኾነ ፡ አምላካዊ ሥራ ፡ አልሠራም ፤ ከተጠመቀ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ የጸጋ ፡ አምላክ ፡ ስለኾነ ፡ ወኃውን ፡ ወይን ፡ አደረገ ፤ ብዙ ፡ የአምላክነት ፡ ሥራ ፡ ሠራ ፡ አለ ።

እንደዚኽውም ፡ በንግድ ፡ ምክንያት ፡ መጥቶ ፡ እስክንድርያዊ ፡ መስሎ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የሚኖር ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ተነሥቶ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡ ተናገረ ፡ እናንተ ፡ ኢትዮጵያውያን ፤ ቃል ፡ ሥጋ ፡ በለበሰ ፡ ጊዜ ፡ በማኅፀነ ፡ ማርያም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ተቀብሎ ፡ የባሕርይ ፡ አምላክ ፡ ኾነ ፡ ትላላችሁ ፤ በማኅፀን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ሲቀበል ፡ ያየው ፡ የለም ። ሮማውያን ፡ ግን ፡ እስከ ፡ ፴ ፡ ዘመን ፡ በሰብአዊ ፡ ግብር ፡ ኖሮ ፡ ሲጠመቅ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ሰው ፡ ኹሉ ፡ እያየው ፡ በራሱ ፡ ላይ ፡ ስለተቀመጠበት ፡ የጸጋ ፡ አምላክ ፡ ኾኖ ፡ የአምላክነት ፡ ሥራ ፡ ሠራ ፡ ይላሉና ፡ ከእስክንድርያ ፡ ሃይማኖት ፡ የሮማ ፡ ሃይማኖት ፡ ትሻላለች ፡ አለ ።

አባ ፡ ጳውሊ ፡ ሲመልስ ፤ ቅዱስ ፡ ገብርኤል ፡ ለእመቤታችን ፡ ሲያበሥራት ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በንቺ ፡ ላይ ፡ ይመጣል ፡ የአብም ፡ ኃይሉ ፡ ይጋርድሻል ፡ ካንቺ ፡ የሚወለደውም ፡ ቅዱስ ፡ ነው ፡ የልዑል ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ይባላል ፡ ብሎ ፡ ፫ቱም ፡ አካላት ፡ በማኅፀነ ፡ ማርያም ፡ እንደ ፡ አደሩ ፡ ተናግሯል ። ማደሪያውም ፡ አብ ፡ ለአጽንዖ ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ለአንጽሖ ፤ ወልድ ፡ ለለቢሰ ፡ ሥጋ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ፫ቱ ፡ ኹሉ ፡ ለለቢሰ ፡ ሥጋ ፡ ያደሩ ፡ አይምሰልህ ።

በዚህ ፡ ጊዜ ፡ መለኮት ፡ ርቀቱን ፡ ለቆ ፡ ሳይገዝፍ ፡ ሳይለወጥ ፡ ትስብእትም ፤ ግዘፉን ፡ ለቆ ፡ ሳይረቅ ፡ ሳይለወጥ ፡ እንደ ፡ ነፍስና ፡ እንደ ፡

www.ethiopianorthodox.org

ሥጋ ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኾነ ። ወልድ ፡ ለለቢሶ ፡ ሥጋ ፡ ማለት ፡ ይህ ፡ ነው ፤ አብ ፡ ለአጽንዖ ፡ ማለትም ፤ ሰማይ ፡ ምድር ፡ የማይወስኑትን ፡ ምሉዕ ፡ ስፋሕ ፡ ረቂቅ ፡ መለኮትን ፡ እመቤታችን ፡ በጠባብ ፡ ማኅፀን ፡ እንድትችለው ፡ አጸናት ፡ ማለት ፡ ነው ። መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ለአን ጽሖ ፡ ማለትም ፤ ትስብእትን ፡ ከአዳም ፡ መርገም ፡ አንጽቶ ፡ ቅድሶ ፡ ለተዋሕዶተ ፡ መለኮት ፡ የበቃ ፡ አደረገው ፡ ማለት ፡ ነው ። ይህን ፡ በማኅፀን ፡ በረቂቅ ፡ ምሥጢር ፡ የሠሩትን ፡ አምላካዊ ፡ ሥራ ፡ በዮርዳኖስ ፡ ወልድ ፡ ባጭር ፡ ቁመት ፡ በጠባብ ፡ ደረት ፡ ተወስኖ ፡ ሲጠመቅ ፡ በመታየት ፤ አብ ፡ ዝንቱ ፡ ውእቱ ፡ ወልድየ ፡ የሚል ፡ ድምጽ ፡ በማሰማት ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በርግብ ፡ አምሳል ፡ ወርዶ ፡ በራሱ ፡ ላይ ፡ ተቀምጦ ፡ አብ ፡ ልጄ ፡ ይህ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ የመሰከረለት ፡ ወልድ ፡ ይህ ፡ ነው ፡ ብሎ በጣት ፡ ጠቅሶ ፡ እንደ ፡ ማሰየት ፡ በመመስከሩ ፡ ገልጸውታል ፡ እንጂ ፡ እስከዚያ ፡ ድረስ ፡ ፴ ፡ ዘመን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ተለይቶት ፡ ኖሮ ፡ በዮርዳኖስ ፡ አደረበት ፡ ማለት ፡ አይደለም ፡ አለ ። ያ ፡ ሮማዊ ፡ መልስ ፡ አጥቶ ፡ ዝም ፡ አለ ።

በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ንጉሡ ፡ ገላውዴዎስ ፡ አባ ፡ ዝክሪንና ፡ አባ ፡ ጳውሊን ፡ እኔ ፡ የክርስቶስ ፡ ባሪያ ፤ ሃይማኖቴ ፡ እንደ ፡ ሃይማኖታችሁ ፡ አርቶዶክስ ፤ እስክንድርያዊ ፡ ነው ፤ ይህነንም ፡ እናንተ ፡ ታውቁልኛላችሁ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ እኛ ፡ የሕክምናና ፡ የተግባረ ፡ እድ ፡ ትምህርት ፡ የለንም ፤ ሮማውያን ፡ ብዙ ፡ ጥበብ ፡ ያውቃሉና ፡ ይህን ፡ ጥበባቸውን ፡ እስኪያስተምሩን ፡ ድረስ ፡ በሀገራችን ፡ እንዲቆዩ ፡ ፈቃዳችሁ ፡ ይኹን ፡ ሲል ፡ ለመናቸው ።

አባ ፡ ዝክሪ ፡ የተባለው ፡ መነኰሴ ፡ ተነሥቶ ፡ እናንተ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሰዎች ፡ እሊህ ፡ ሮማውያን ፡ በሀገራችን ፡ ይቀመጡ ፡ ካላችሁ ፡ ወደፊት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ላይ ፡ የሚደርስባትን ፡ ነገር ፡ ልንገራችሁ ፡ እኒህ ፡ ሰዎች ፡ ከእጎቶቻችን ፡ ከልጆቻችን ፡ ይወልዳሉ ፤ እኒያ ፡ ልጆች ፡ በድብቅ ፡ ያባቶቻቸውን ፡ የካቶሊካውያንን ፡ ትምህርት ፡ ይማራሉ ፡ እኛ ፡ ወግኖቻችን ፡ መስለውን ፡ ቅስና ፡ ዲቁና ፡ ስንሾማቸው ፡ የመምህርነት ፡ ማዓርግ ፡ ስንሰጣቸው ፡ ውስጥ ፡ ውስጡን ፡ የኾለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ እያስተማሩ ፡ ሃይማኖታችንን ፡ ይለውጧታል ፤ ይህም ፡ የተናገርኩት ፡ ነገር ፡ አይቀርም ፤ ኀ ፡ ነገሥታት ፡ ከለፉ ፡ በኋላ ፡ ኀተኛው ፡ ንጉሥ ፡ ከወደ ፡ ዐረማውያን ፡ ሀገር ፡ መጥቶ ፡ ይነግሣል ፤ በርሱ ፡ ጊዜ ፤ ይፈጸማል ፡ ሲል ፡ ትንቢት ፡ ተናገረ ፤ ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ካሜ ፡ ገላውዴዎስ ፡ ዐሜ ፡ ፋሲል ፤ ካሜ ፡ ፋሲል ፡ ዐሜ ፡ ሚናስ ፤ ካሜ ፡ ሚናስ ፡ ዐሜ ፡ ሠርፀ ፡ ድንግል ፡ ካሜ ፡ ሠርፀ ፡ ድንግል ፡ ዐሜ ፡ ያዕቆብ ፤ ካሜ ፡ ያዕቆብ ፡ ዐሜ ፡ ሱስንዮስ ፡ ዐሜ ፡ ሱስንዮስ ፡ ከጋላ ፡ ሀገር ፡ መጥተው ፡ ነገሡ ። በኀኛው ፡ ንጉሥ ፡ በዓሜ ፡ ሱስንዮስ ፡ ጊዜ ፡ የአባ ፡ ዝክሪ ፡ ትንቢት ፡ ተፈጸመ ። በዓሜ ፡ ሱስንዮስ ፡ ጊዜ ፡ የተደረገውን ፡ ታሪክ ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ በሚገኘው ፡ በም ፡ ፯ ፡ በክፍል ፡ ፪ ፡ በቍ ፡ ፬ ፡ በሰፊው ፡ የጻፍነው ፡ ስለኾነ ፡ ከዚህ ፡ ሊጻፍ ፡ አላስፈለገም ።

እነሆ ፡ ፭ኛ ፡ ልዑንና ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ የተለያዩበትን ፡ ታሪክ ። ፬ተኛ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ሊገቡ ፡ የሞከሩበትንና ፡ ኢትዮጵያውያንም ፡ ተከራክረው ፡ የመለሱበትን ፡ ታሪክ ፡ አባቶቻችን ፡ ካቆዩን ፡ የታሪክ ፡ መጻሕፍት ፡ በተቻለ ፡ መጠን ፡ ጽፌላችኋለሁ ። ይህም ፡ ከአባቶቻችን ፡ የተገኘው ፡ ቅርስ ፡ ጠቃሚ ፡ መኾኑን ፡ ግርማዊ ፡ ቀዳማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ «በትውልድ ፡ የሚደርሱ ፡ የሚታዩና ፡ የሚሰሙ ፡ ነገሮች ፡ ኹሉ ፡ ከዋና ፡ ትምህርት ፡ የሚቈጠሩ ፡ ናቸው» ፡ ብለው ፡ አስረድተውናል ። ሐምሌ ፡ ፲፯ ፡ ፲፱፻፭፫ ፡ ቀ. ኃ. ሥ ።

ዶክተር ፡ አባ ፡ አየለም ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተደረገውን ፡ እውነተኛውን ፡ ታሪክ ፡ አያውቁትም ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ይህን ፡ ታሪክ ፡ የሚያስነቅፍና ፡ የሚያስለውጥ ፡ ያቀረቡት ፡ መረጃ ፡ የለም ።

ይህን ፡ ታሪክ ፡ የሚያስለውጥ ፡ ታሪክ ፡ ቢኖራቸው ፡ ኖሮ ፡ በዚህ ፡ መጽሐፋቸው ፡ ውስጥ ፡ ሳይጠቅሱት ፡ ባልቀሩም ፡ ነበረ ።

«ትውልድ ፡ ያልፋል ፡ አገርና ፡ ታሪክ ፡ አያልፍም ፡ አገርና ፡ ታሪክ ፡ የሚታወቅም ፡ በትምህርት ፡ ነው ፡ ያለትምህርት ፡ የሚገኝ ፡ የዕለት ፡ ጥቅም ፡ ግን ፡ ተስፋ ፡ የሌለው ፡ ደካማ ፡ ነው ፡ መስከረም ፡ ፳፬ ፡ ፲፱፻፸፱ ፡ ዓ. ም. ቀ. ኃ. ሥ.

እውነተኛ ፡ ትምህርት ፡ ጠቃሚነቱ ፡ ለራስም ፡ ለሀገርም ፡ ነው ፤ ያገርን ፡ ልማድ ፡ አያስንቅም ፡ ከእግዚአብሔርም ፡ አያርቅም ። በባሕርይ ፡ ጠማምነት ፡ የተሸፈነ ፡ ትምርት ፡ ግን ፡ ጎጂ ፡ ሊኾን ፡ ይችላል ፡ «መጋቢት ፡ ፳፭ ፡ ፲፱፻፸፬ ፡ ዓ. ም. ቀ. ኃ. ሥ» ። የሚለውን ፡ ንጉሣዊ ፡ መሪ ፡ ቃል ፡ ተመርጉዘን ፡ ካባቶቻችን ፡ ያገኘነውን ፡ ባህል ፡ ንቆ ፡ ከመጣል ፡ እንጠበቅ ።

«በአእምሮ ፡ ጠንክሩ ፤ በሥራ ፡ ጠንክሩ ፤ በሃይማኖት ፡ ጠንክሩ ፤ የመጨረሻውን ፡ ዕድልና ፡ የድል ፡ አክሊል ፡ ትወርሳላችሁ ። "ሐምሌ ፡ ፲፯ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፸፭ ፡ ዓ. ም.። የሚለውን ፡ ንጉሣዊ ፡ መሪ ፡ ቃል ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ ካበቶቻችን ፡ በወረስናት ፡ ሃይማኖት ፡ ጸንተን ፡ ተገኝተን ፡ የመጨረሻውን ፡ የድል ፡ አክሊል ፡ ለመቀዳጀት ፡ ያብቃን ፡ አሜን ።

www.ethiopianorthodox.org

መግቢያ ።

መግቢያ ፣ ማለት ፣ መሪ ፣ ምልክት ፣ ማለት ፣ ነው ፤ አንዱን ፣ ሰው ፣ ወደማያውቀው ፣ ሀገር ፣ ልክ ፣ የሚሰድ ፣ ሰው ፤ ቢያገኝ ፣ አንድ ፣ መሪ ፣ ጨምሮ ፣ ቢያጣ ፣ የመንገዱን ፣ አካኋንና ፣ የሀገሩን ፣ አቀማመጥ ፣ የሚያር ስበትንም ፣ ቤት ፣ በቂ ፣ ምልክት ፣ አስጠንቶ ፣ ወይም ፣ የዚሀኑ ፣ ካርታ ፣ ሰጥቶ ፣ ቢሰደው ፣ መላክተኛው ፣ ያለችግር ፣ ካሰበው ፣ ቦታ ፣ ይደርሳል ።

እንግዳ ፣ ድርሰትም ፣ የሚጽፍ ፣ ሰው ፣ ተመልካቾች ፣ ከመካከሉ ፣ ሲገቡ ፣ የመ ጽሐፉን ፣ አካኋን ፣ ለማወቅ ፣ እንዳይቸገሩ ፣ መግቢያ ፣ በተባለው ፣ አርእስት ፣ ላይ ፣ የመጽሐፉን ፣ ጠባይ ፣ ያጻጻፉን ፣ ድርጅት ፣ ዘርዝሮ ፣ ማሳየት ፣ ይገባል ። እንዲህ ፣ የኸነ እንደሆነ ፣ ተመልካቾች ፣ ያላንድ ፣ ችግር ፣ የመጽሐ ፉን ፣ ጠባይ ፣ ሊረዱት ፣ ይችላሉ ።

እኔም ፣ ይህን ፣ በመገንዘብ ፣ ተመልካቾች ፣ ያለአንድ ፣ ችግር ፣ ከግቡ ፣ እን ዲደርሱልኝ ፣ በማለት ፣ የዚህን ፣ መጽሐፍ ፣ ያጻጻፉን ፣ ሥነ ፣ ሥርዓት ፣ በዚህ ፣ መግቢያ ፣ በተባለው ፣ አንቀጽ ፣ አንድ ፣ በንድ ፣ ዘርዝሬ ፣ አሳያለሁ ።

፩ኛ ፤ የዚህ ፣ መጽሐፍ ፣ አካሔድና ፣ ጠቅላላ ፣ ድርጅቱ ፣ የፊተኛው ፣ ዶራሲ ፣ ዶክተር ፣ አባ ፣ አየለ ፤ ለጻፉት ፣ ጽሑፍ ፣ እውነቱን ፣ እውነት ፣ ሐሰቱን ፣ ሐሰት ፣ እያሉ ፣ መልስ ፣ መስጠት ፣ ብቻ ፣ ነው ።

፪ኛ ፣ ተመልካቾች ፣ መልሱ ፣ ልክ ፣ ነው ፣ ወይም ፣ ልክ ፣ አይደለም ፣ ብሎ ፣ ለማመዛዘን ፣ እንዲመቻቸው ፣ አስቀድሚ ፣ የዶክተር ፣ አባ ፣ አየለን ፣ ጽሑፍ ፣ በሙሉ ፣ ጽፌ ፣ የኔን ፣ መልስ ፣ አስከትላለሁ ።

፫ኛ ፤ የዶክተር ፣ አባ ፣ አየለ ፣ ንግግርና ፣ መልሱ ፣ በንድ ፣ መልክ ፣ የታተመ ፣ እንደኸነ ፣ ንባቡ ፣ ተሰባጥሮ ፣ ተመልካቾችን ፣ እንዳያስ ቸግር ፣ በማለት ፣ የፊተኛውን ፣ ድርሰት ፣ በረቂቅ ፣ መልሱን ፣ በጉልህ ፣ አሳ ትሚዋለሁ ።

፬ኛ ፤ ዶክተር ፣ አባ ፣ አየለ ፣ ለመጽሐፉ ፣ ከምዕራፍ ፣ በቀር ፣ ተራ ቊጥር ፡ ስላልሰጡት ፣ ቊጥር ፣ የለሽ ፣ በመሆኑ ፣ ለመመልከት ፣ ወይም ፣ ከውስጡ ፣ ለመጥቀስ ፣ አይመችም ፣ ነበረ ። እኔ ፣ ግን ፣ ለያንዳንዱ ፣ ኃይለ ፣ ቃል ፣ ተራ ፣ ቊጥር ፣ ስለሰጠሁት ፣ ለመመልከትም ፣ ለመጥቀስም ፣ ቢኸን ፣ የተሻለ ፣ መልክ ፣ አግኝቷል ። ተመልካቾችን ፣ በዚህ ፣ አካኋን ፣ መጽሐፉን ፣ እየመረመራችሁ ፣ እንድታመዛዝኑት ፣ አሳስባችኋለሁ ።

www.ethiopianorthodox.org

ዶክተር ፡ አባ ፡ አየለ ፡ በመጽሐፋቸው ፡ ልባስ ፡ የሚገኘውን ፡ የመጽሐፉን ፡ መግቢያ ፡ ጽሑፍ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ የምታምነው ፡ ትምርት ፡ ብለውታል ።

መግቢያውን ፡ ሳይመረምሩ ፡ ከውስጠ ፡ ምሥጢሩ ፡ ልግባ ፡ ማለት ፡ ሚንቃ ፡ ሳይከፈት ፡ ከጓዳ ፡ ልገኝ ፡ እንደ ፡ ማለት ፡ የሚቄጠር ፡ ስለኾነ ፡ አስቀድመን ፡ ይህንን ፡ በመጽሐፉ ፡ መግቢያ ፡ ላይ ፡ የሚገኘውን ፡ ቃል ፡ መመርመር ፡ አስፈላጊ ፡ ነው ።

ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ የሚለው ፡ አነጋገር ፤ ካቶሊካውያን ፡ ክልኤ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ስለኾኑ ፡ እንደኛ ፡ አነጋገር ፡ ሳይኾን ፡ እንደ ፡ እነርሱ ፡ አነጋገር ፡ መንገድ ፡ ይገኝለት ፡ ይኾናል ። አካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ የሚለው ፡ አነጋገር ፡ ግን ፡ በጣም ፡ አስቸጋሪ ፡ ነው ። ምክንያቱም ፡ ተዋሕዶ ፡ ማለት ፡ ኹለቱ ፤ ወይም ፡ ከፎት ፡ በላይ ፡ ብዛት ፡ ያላቸው ፡ ነገሮች ፡ ምንታዌን ፡ ብዛትን ፡ አጥፍተው ፡ አንድ ፡ መኾናቸውን ፡ የሚያሰይ ፡ ንግግር ፡ ነው ። እንደ ፡ ኢትዮጵያውያን አነጋገር ፡ ኮኹለት ፡ አካል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኾነ ፡ እንዳይባል ፡ ካቶሊካውያን ፡ አካል ፡ ለቃል ፡ እንጂ ፡ ለትስብእት ፡ የለውም ፡ ባዮች ፡ ናቸው ፤ ለትስብእት ፡ ያለው ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ይላሉ ።

አካለ ፡ ቃልና ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ተዋሐዱ ፡ እንዳይባል ፤ ባሕርይ ፡ በፍጹም ፡ አልተዋሐደም ፡ ባዮች ፡ ናቸው ። እንግዲህ ፡ ይህ ፡ አካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ የሚለው ፡ አነጋገር ፡ ማነንና ማነን ፡ ወይስ ፡ ምንንና ፡ ምንን ፡ አዋሐደ ፡ ይባላል ፡ ይህ ፡ ነገር ፡ በጣም ፡ አስቸጋሪ ፡ ነው ።

ነገሩ ፡ ተመርምሮ ፡ የሚሰጠው ፡ ውጤት ፡ ይህ ፡ ሲኾን ፡ ኢትዮጵያ ፡ በማትናገረው ፡ አነጋገር ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ የምታምነው ፡ ትምርት ፡ ብሎ ፡ መናገር ፡ ሐሰትንና ፡ ድፍረትን ፡ የተመላ ፡ ስሕተት ፡ ነው ።

ማ ቅ ረ ቢ ያ ፡
ከኮርዲናል ፡ ኤውጀንዮስ ፡ የተሰጠ ።

ኮርዲናል ፡ ኤውጀንዮስ ፡ ቲሰራን ፡ ለሰጡት ፡ ማቅረቢያ ፡ መልስ ፡

፩፤ ከመ ፡ ይኩኑ ፡ ጸደ ፡ ሑሎሙ ፡ ዮሐ ፡ ፲፮ ፡ ፳፩ ፡ ሲል ክርስቶስ ፡ የተመኘው ፡ የክርስቲያኖች ፡ ሁሉ ፡ አንድነት ፡ እንዲፈጸም ፡ ለማድረግ ፡ የሚረዳ ፡ ማናቸውንም ፡ ሥራ ፡ በተቻላት ፡ መጠን ፡ ግደፋፈርና ፡ መደገፍ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ዋና ፡ ተግባሯ ፡ መኾኑን ፡ ማንም ፡ አይስተውም ። ይህም መጽሐፍ ፡ የተጻፈው ፤ ይህን ፡ የቤት ፡ ክርስቲያን ፡ አሳብና ፡ ዓላማ ፡ በመከተል ፡ ስለኾነ ፡ ከዚት ፡ ዓመት ፡ በፊት ፡ መጀመሪያ ፡ ጊዜ ፡ በጣልያንኛ ፡ ታትሞ ፡ ሲወጣ ፡ ማቅረቢያ ፡ እንዳደረግንበት ፡ እንደገና ፡ ባማርኛ ፡ ቋንቋ ፡ ታትሞ ፡ ሲወጣ ፡ ለሕዝብ ፡ የምናቀርበው ፡ ጥልቅ ፡ የኾነ ደስታ ፡ እየተሰማን ፤ ነው ፡ ይኸም ፡ ያሁን ፡ ማቅረቢያ ፡ በመጽሐፉ ፡ ውስጥ ፡ ለተገለጸው ፡ አሳብ ፡ ማበረታቻ ፡ እንዲኾን ፡ ተብሎ ፡ የተደረገ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፪፤ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እርስ ፡ በርሷ ፡ ብትለያይ ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እርስ በእርስዋ ፡ የምትለያይ ፡ መንግሥት ፡ ትጠፋለች ፡ ብሎ ፡ የተናገረው ፡ ምሳሌ ፡ ይደርስባት ፡ ይኾን ፡ ከሚል ፡ ስጋት ፡ ላይ ፡ ይጥላል ፡ እንጂ ፡ ጠቃሚ ፡ አለመኾኑ ፡ ግልጥ ፡ ነው ፤ ስለዚህ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ ጥንቷ ፡ አንድ ፡ እንድትኾን ፡ ማሰብ ፡ ለዚህም ፡ አሳቢ ፡ ሲገኝ ፡ ማደፋፈርና ፡ ማበረታታት ፡ የተቀደሰ ፡ ተግባር ፡ ነው ፤ ነገር ፡ ግን ፡ ይህን ፡ ማድረግ ፡ የሚገባ ፡ ያ ፡ የሚያደፋፍሩት ፡ የሚያበረታቱት ፡ ሰው ፡ ኹለቱንም ፡ ወገኖች ፡ በሚዛናዊ ፡ ዐይን ፡ ተመልክቶ ፡ ኹለቱ ፡ የሚስማሙበትን ፡ መንገድ ፡ ይዞ ፡ ሲገኝ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እንዲህ ፡ እንደ ፡ አሁኑ ፡ ባለው ፡ መንገድ ፡ የተመሠረተውን ፡ አይደለም ። አሁን ፡ አባ ፡ አየለ ፡ ያቀረቡት ፡ ሐሳብ በዐታችንም ፡ ወገን ፡ ቢኾን ፡ አባቶቻችን ፤ ተነጋግረውበት ፡ መልካም ፡ ውጤት ፡ ማስገኘቱ ፡ ቀርቶ ፡ ደም ፡ እስከመፋሰስ ፡ ደርሰው ፡ የተለያዩበትን ፡ ሐሳብ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ስምምነትን ፡ የሚፈጥር ፡ መልክ ፡ የያዘ ፡ ሴላ ፡ ሐሳብ አይደለም ። ይህም ፡ ሐሳብ ፡ ትክ ፡ ብሎ ፡ ሲመለከቱት ፡ እኔ ካቦቶቹ ፡ ካቶሊካውያን ፡ መልእክተኞች ፡ እበልጣለሁ ፤ እናንተም ፡ ካበቶቻችሁ ፡ ታንሣላችሁና ፡ አባቶቻችሁ ፡ አንቀበለውም ፡ ብለው ፡ ደማቸውን ያፈሰሱበትን ፡ ባህል ተቀበሉኝ ፡ ማለታቸው ፡ ነው ። እንዲህ ፡ ያለውን ፡ ሐሳብ ፡ ያቀረበውን ፡ ሰው ይህማ ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ቀርቦ ፡ ዋጋ ፡ ሳያገኝ ፡ የቀረ ፡ ነገር ፡ አይደለምን ፡ ቢቻልህ ፡ ሴላ ፡ መንገድ ፡ ፈልግ ፡ እንጂ ፡ ይህስ ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ተሞክሮ ፡ ሳይኾን ፡ ቀርቷል ፡ ተው ፡ በማለት ፡ ፈንታ ፡ ጠንክር ፤ ግፋ ፤ እያሉ ፡ ማበረታታት ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ገደል ፡ ወድቄ ፤ ባሕር ፡ ጠልቄ ፡ ልሙት ፡ ቢል ፡ ጠንክር ፤ ግፋ ፤ መልካም ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ እንደማበረታታት ፡ የሚቈጠር ፡ ነው ፡

፫፤ ላባ ፡ አየለ ፡ ተክለ ፡ ሃይማኖት ፡ ዘዓቢይ ፡ ዓዲ ፡ የደረሱት ፡ መጽሐፍ ፡ ተመሳሳይ ፡ የሌላቸው ፡ መሪ ፡ የኾኑትና ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሀገራቸው ፡ የክርስቲያንን ፡ ሃይማኖት ፡ ለማሠልጠን ፡ ሌት ፡ ተቀን ፡ የሚሰሩት ፡ ገናናው ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ግርማዊ ፡ቀዳማዊ ኃይለ ፡ሥላሴ ፡ተመልክተው ፡ ያመሰገኑት ፡ ብቻ ሳይኾን ፡ ወደ ፡ አማርኛ ቋንቋ ፡ ተተርጉሞ ፡ እንዲወጣ ፡ ምክራቸውንና ፡ ማበረታታቻውን ፡ ስጥተው ፡ ለማኅተሙ ፡ የገንዘብ ፡ ርዳታ ፡ ስጥተው ፡ የደገፉት ፡ ሥራ ፡ መኾኑን ፡ በማወቅ ፡ ይህን ፡ ማቅረቢያ ፡ ስንጽፍለት ፡ ደስታችን ፡ ወሰን ፡ የለውም ፡ ብለዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

፪| የገንዘብ ፡ ርዳታ ፡ በመስጠት ፡ የደገፉት ፡ ሥራ ፡ ነው ፡ ያሉትን ፡ የመ
ጽሐፉ ፡ ባለቤት ፡ አባ ፡ አየለ ፡ በመቅድሙ ፡ መጨረሻ ፡ ላይ ፡ ግርማዊ ፡ ቀዳ
ማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ ከፍ ፡ ባለ ፡ ልግስና ፡ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ አሳትሜ ፡
ለማውጣት ፡ በገንዘብ ፡ ስላገዙኝ ፡ በታላቅ ፡ ትሕትና ፡ አመሰግናቸዋለሁ ፡
ብለው ፡ ስለገለጹልኝ ፤ እኔም ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ ቢኾን ፡ የገንዘብ ፡ ችግር ፡ ሲደር
ስበት ፡ የገንዘብ ፡ ችሮታ ፡ ሕዝብን ፡ ለሚያስተዳድሩ ፡ ነገሥታት ፡ ተገቢ ፡ ተግባ
ራቸው ፡ መኾኑን ፡ በሰፊው ፡ ዘርዝሬ ፡ ጽፌአለሁ ፡ አባ ፡ አየለ ፡ በጻፉት ፡ መቅ
ድም ፡ በቍ ፡ ፲፬ ፡ ይመልከቱ ። ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ተመልክተው ፡ ያመሰገኑት ፡ ብቻ
ሳይኾን ፡ ወደ ፡ አማርኛ ፡ ቋንቋ ፡ ተተርጉሞ ፡ እንዲወጣ ፡ ምክራቸውንና ፡
ማበረታታቸውን ፡ ሰጥተዋል ፡ ያሉትን ፡ ግን ፡ ከግርማዊነታቸው ፡ ፊት ፡ ቀር
በው ፤ ሳይቀርቡም ፡ ቢኾን ፡ ርዳታ ፡ የተደረገላቸው ፡ አባ ፡ አየለ ፡ ያልሰ
ሙትን ፡ ያልተናገሩትን ፡ ነገር ፡ እርስዎ ፡ የት ፡ ኾነው ፡ ሰሙት ፡ ብለን ፡ እን
ቀበልዎ ፡ በእውነቱ ፡ ይህን ፡ ነገር ፡ ሲያመዛዝኑት ፡ ለነገ ፡ ጸሐፊ ፡ መንገድ ፡
ለመጥረግ ፡ የታሰበ ፡ ዘዴ ነው ፡ ከማለት ፡ በቀር ሌላ ፡ ስሜት ፡ የሌለው ፡
ስለኾነ ፡ ማንም ፡ እውነት ፡ ብሎ ፡ የማይቀበለው ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ።

፫| ይህ ክቡር ፡ አባ ፡ አየለ ፡ ተክለ ፡ ሃይማኖት ፡ የደረሱት ፡ መጽሐፍ ፡ ከረጅም ፡ ዘመናት ፡ ጀምሮ ፡
ኢትዮጵያንና ፡ ሮማን ፡ ለያይቶ ፡ የሚገኘውን ፡ ዋና ፡ ክርክር ፡ ለማቆም ፡ በጣም ፡ እንደሚረዳ ፡ ስለማያጠ
ራጥር ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ አሳብ ፡ ማበረታታትና ፡ ርዳታ ፡ ሊያገኝ ፡ በእውነት ፡ የሚገባው ፡ ነው ፡ ብለዋል

፫| ጥንቱንም ፡ ኢትዮጵያንና ፡ ሮማን ፡ የለያያቸው ፡ ሮማ ፡ በአንድ ፡ አካል ፡
ኹለት ፡ ባሕርይ ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረፀ ፡ ባይ ፡ ስትኾን ፡ ኢት
ዮጵያ ፡ ይኽን ፡ የመሰለውን ፡ ባህል ፡ ከመጽሐፍ ፡ ያልተገኘ ፡ ነውና ፡ አልቀ
በለውም ፡ በማለቷ ፡ ነው ። አሁን ፡ አባ ፡ አየለ ፡ የጻፉትም ፡ መጽሐፍ ፡ ያነኑ ፡
በነአፄ ፡ ዘድንግልና ፡ በነአፄ ፡ ሱስንዮስ ፡ ዘመን ፡ የካቶሊክ ፡ መልክተኞች ፡
በኢትዮጵያውያን ፡ ላይ ፡ ያደረጉትን ፡ በቀል ፡ የሚያስታውሱትን ፡ መጻሕፍት ፡
እየጠቀሱ ፡ እናንተ ፡ የምትሉትን ፡ ባታውቁት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ ባሕ
ርይ ፡ ባዮች ፡ ናችሁ ፤ ንጉሣችሁ ፡ አፄ ፡ ካሌብም ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡
ነበረ ፡ እያሉ ፡ ስድብን ፡ የተመላ ፡ ውሸት ፡ ከመናገር ፡ በቀር ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻ
ሕፍት ፡ ጠቅሰው ፡ ክርስቶስ ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ መኾኑን ፤
መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ መሥረፁን ፡ አስረድተዋልን ? አላስረዱም ። ይህ ፡
አያያዝ ፡ ያለፈውን ፡ በቀል ፡ እያስታወሰ ፡ ክርክሩ ፡ እንዲቀጥል ፡ ከማድረግ ፡
በቀር ፡ ክርክሩን ፡ ለማቆም ፡ የሚረዳበት ፡ መንገድ ፡ ምንድን ፡ ነው ፤ እስኪ ፡
ያስረዱኝ ፡ እንደኔ ፡ አስተያየትስ ፡ ክርክሩን ለመቀጠል ፡ ካልኾነ ፡ በቀር ፡ ክርክ
ሩን ፡ ለማቆም ፡ ምንም ፡ አይጠቅምም ፡

፬| ደራሲው ፡ በመጽሐፉ ፡ መጀመሪያ ፡ ክፍል ፡ አስደናቂ ፡ ስለኾነው ፡ ስለኢትዮጵያ ፡ ሃይማኖት ፡ ታሪ
ክና ፡ ኢትዮጵያን ፡ ከመንበረ ፡ ጴጥሮስ ፡ ስለለይዋት ፡ አሳዘኞች ፡ ምክንያቶች ፡ አጕልተው ፡ ይናገራሉ ፡
ብለዋል ፡

፬| እናንተ ፤ ቁም ፡ ነገር ፡ አድርጋችሁ ፡ የያዛችሁት ፡ የጴጥሮስን ፡ ወንበር ፡
ነው ፡ እኛ ፡ ግን ፡ ቁም ፡ ነገር ፡ አድርገን ፡ የያዝነው ፡ የጴጥሮስን ፡ ትምህ

ርት ፡ ነው ፤ ስለዚህ ፡ ጴጥሮስ ፡ ካስተማረው ፡ ትምህርት ፡ ወጥተን ፤ አን
ገኝ ፡ እንጂ ፡ ከወንበሩ ፡ በመለየታችን ፡ አናዝንም ። የኢትዮጵያን ፡ ሃይማኖት
ታሪክም ፡ በጌታችን ፡ በኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ቃል ፡ ንግሥተ ፡ አዜብ ፡ ትትነሣእ ፡
አመ ፡ ዕለተ ፡ ፍትሕ ፡ ወትትፋትሓ ፡ ለዛቲ ትውልድ ፡ ተብሎ ፡ የተነገረላት ፡
ስለኾነ ፡ በአባ ፡ አየለ ፡ ቃል ፡ ተነገረ ፡ ብለን ፡ ከምስጋና ፡ የምናገባው ፡ አይ
ደለንም ።

፭| በ፪ኛው ፡ ክፍል ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ የምታምነውን ፡
ትምህርት ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ካስተማሩት ፡ ትምህርት ፡ ጋራ ፡ በጥንቃቄ ፡ አመዛዝነው ፡ ካነጻጸሩት ፡
በኋላ ፡ የኹለቱም ፡ ባህል ፡ በመሠረቱ ፡ ትክክል ፡ መኾኑን ፡ ያስረዳሉ ፡ ብለዋል ።

፭| የኹለቱም ፡ ወገኖች ፡ ትምህርት ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነን ፡ ያልለቀቀ ፡ ስለ
ኾነ ፡ በመሠረቱ ፡ አንድ ፡ መኾኑ ፡ አይካድም ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተወሰ
ነው ፡ ውሳኔ ፡ ግን ፡ አንድ ፡ ክርስቶስን ፡ ከኹለት ፡ ከፍሎ ፡ ኹለት ፡ ባሕ
ርይ ፡ ኹለት ፡ ፈቃድ ፡ ከማለቱ ፡ በላይ ፤ ባሕርየ ትስብእቱ ፡ ለባሕርየ ፡ መለ
ኮቱ ፡ መቸም ፡ መች ፡ ሲገዛ ፡ ይኖራል ፡ የሚል ፡ ስለኾነ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ባህል ፡
ጋራ ፡ ሊነጻጸር ፡ በፍጹም ፡ አይችልም ። ከአባ ፡ አየለ ፡ መጽ ፡ ገጽ ፡ ፻፲፰ ፡ እይ ።

፮| ቀጥለውም ፡ ስላንዳድ ፡ ትንንሽ ፡ ጉዳዮች ያለ ፡ ልዩነትን ፤ አስቀርተው ፡ እንደ ፡ ገና ፡ አንድነ
ትን ፡ ለማስገኘት ፡ በበለጠ ፡ የሚረዱ ፡ ዘዴዎችን ፡ ያመለክታሉ ፤ ብለዋል ።

፮| ከአንዳንድ ፡ ትንንሽ ፡ ጉዳዮች ፡ ያሏቸው ፡ የቶች ፡ ናቸው ፤ መንፈስ ፡
ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረፀ ፡ ማለትን ፡ ነውን ፤ ወይስ ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ክርስ
ቶስ ፡ ለኹሉ ፡ አስተካክሎ ፡ የሰጠውን ፡ ሥጋውን ፡ ደሙን ፡ አበላልጦ ፡ ሕዝ
ባዊ ፡ ሥጋውን ፡ ብቻ ይቀበል ፡ እንጂ ፡ ደሙ ፡ አይገባውም ፤ ካህናት ፡
ግን ፡ ሥጋውንም ፡ ደሙንም ፡ ይቀበሉ ፡ ብሎ ፡ መበየን ፡ ነው ፤ በዚያውስ ፡
ላይ ምነው ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ዘኬ ፡ ፈትሐ ፡ አሐተ ፡ እም
እላ ፡ ትእዛዛት ፡ እንተ ፡ ተሐጽጽ ፡ ወይሜህር ፡ ከመዝ ፡ ለሰብእ ፡ ሕጹጸ ፡
ይከውን ፡ በመንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ወዘሰ ፡ ይሜህር ፡ ወይገብር ፡ ውእቱ ፡ ዐቢየ ፡
ይከውን ፡ በመንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ማቴ ፭ ፡ ፲፱ ።

ከኒህ ፡ ትእዛዞች ፡ አንዲቱ ፡ ታንሳለች ፡ ብሎ ፡ የሚያስተምር ፡ በመን
ግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ያነሰ ፡ ይኾናል ፡ ከኒህ ፡ ትእዛዛት ፡ አንዲቱም ፡ አታ
ንስ ፡ ብሎ ፡ ለራሱ ፡ የሚጠብቅ ፡ ለሌላውም ፡ የሚያስተምር ፡ ግን ፡ በመ
ንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ታላቅ ፡ ይኾናል ፡ ያለው ፡ ቃል ተሠረዘን ፡ አልተሠረ
ዘም ፡ ስለዚህ ፡ ከሕግ ፡ ውስጥ ፡ ይህ ፡ ትንሽ ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ የሚታለፍ ፡
የለም ።

፯| የጴጥሮስ ፡ ተከታይ ፡ የኾኑት ፡ የሮም ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ክርስቲያኖችን ፡ ኹሉ ፡ የሚ
ያስተባብር ፡ ጠቅላይ ፡ ጉባኤ ፡ በቅርብ ፡ ጊዜ ፡ እንዲደረግ ፡ መታቀዱን ፡ ባስታወቁበት ፡ ባሁኑ ፡
ጊዜ ፡ አባ ፡ አየለ ፡ ተክለ ፡ ሃይማኖት ፡ የደረሱት ፡ መጽሐፍ ፡ ወደ ፡ አማርኛ ፡ ተተርጉሞ ፡ ታትሞ ፡
ሲወጣ ፡ በጣም ፡ የተመቸ ፡ ኾኖ ፡ ይታየናል ፡ ብለዋል ።

፯| ይህ ፡ ወደፊት ፡ የሚታሰብ ፡ ምኞት ፡ ስለኾነ ፡ ሲደረግ ፡ ከማየት ፡
በቀር ፡ አሁን ፡ መልስ ፡ ሊሰጥበት ፡ አይገባም ፡ እግዚአብሔር ፡ ለማየት ፡
ቢያበቃን ፡ እናያለን ።

www.ethiopianorthodox.org

፳፰| የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን፡ኢትዮጵያን ፡ኹልጊዜ፡ በመልካም፡ ዓይንና ፡ በልዩ፡ ፍቅር ፡ እንደ፡ ተመለከተቻት ፡ ናት ፡ መቸውንም ፡ አንድነት ፡ እንዲገኝ ፡ ከመመኘት ፡ አቋርጣ ፡ አታውቅም ፡ ብለዋል ፤

፳፱| ሮማ ፡ ባዔ ፡ ዘድንግል ፡ ጊዜ ፡ ሰባኪዎቿን ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ልካ ፡ ንጉሡን ፡ ከሕዝብ ፡ አለያይታ ፡ ሰባኪዎቿን ፡ ከንጉሡ ፡ ጋራ ፡ አሰልፋ ፡ ሕዝቡንና ፡ ንጉሡን ፡ አዋግታ ፡ ንጉሡን ፡ አስገድላለች ። ባዔ ፡ ሱስንዮስም ፡ ጊዜ ፡ ንጉሡን ፡ ከሕዝቡ ፡ አለያይታ ፡ የብዙ ፡ ክርስቲያን ፡ ደም ፡ አስፈስሳለች ። አሁንም ፡ በቅርቡ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ወረራ ፡ ጊዜ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የምትደበደብበትን ፡ የጦር ፡ መሣሪያና ፡ መርዝ ፡ ባርካ ፡ መርቃ ፡ ሰዳ ፡ እንዳስደበደበቻት ፡ ታሪክ ፡ ይነግረናል ፤ ይህን ፡ ከፍቅርና ፡ ከውለታ ፡ ቈጠሩትን ፤ በመልካም ፡ ዐይንና ፡ በልዩ ፡ ፍቅር ፡ ባትመለከታት ፡ በጠብ ፡ ዐይን ብታያት ፡ ምን ፡ ልታደርጋት ፡ ትችል ፡ ኖሯል ። አንድነት ፡ እንዲገኝ ፡ ትመኛለች ፡ የሚሉትስ ፡ ኢትዮጵያን ፡ ከመንበረ ፡ እስክንድርያ ፡ ለይቼ ፡ ከእግሬ፡ በታች ፡ አድርጊያት ፡ እስክንድርያን ፡ ብቻዋን ፡ ሳላስቀራት ፤ አስቀርቻት ፡ እያለች የምትመኘውን ፡ ምኞት ፡ ለመፈጸም ፡ ብቻ ፡ አይደለምን ። ለሕገ ፡ ወንጌል ፡ የምትቆረቆር ፡ ከኾነች ፡ ባጠገቧ ፡ አላህ ፡ አንድ ፡ ነው ፡ አይወለድም ፡ አይወልድም ፡ የሚሉ ፡ እስላሞችና ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ሃይማኖት ፡ የያዙ ሕዝቦች ፡ አሉ ፡ እነዚያን ፡ አስተምራ ፡ አታሳምንም ፡ ኖሯልን ።

፳፱| ኢትዮጵያ ፡ በበኩልዋ ፡ ከሮም ፡ ጋራ ፡ ለመታረቅ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ በልብ ፡ ተመኝታለች ፡ ይህም ፡ ከታሪክ ፡ የሚታወቅ ፡ ከመኾኑም ፡ በላይ ፡ አባ ፡ አየለ ፡ በኹለቱ ፡ የመጽሐፋቸው ፡ ፊተኞች ፡ ምዕራፎች ፡ ውስጥ ፡ አደላድለው ፡ ያስረዱት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፳፱| ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ ለመታረቅ ፡ ከተመኘች ፡ ኢትዮጵያ ፡ ማንም ፡ የማያዝዛት ፡ ራሷን ፡ የቻለች ፡ የወደደችውን ፡ ልትሠራ ፡ የምትችል ፡ ነፃ ፡ መንግሥት ፡ ናት ፤ ሮማውያንም ፡ በየጊዜው ፡ ለመምጣት ፡ አቋርጠው ፡ አያውቁም ፡ ለምን ፡ ግንባር ፡ ግንባራቸውን ፡ እያለች ፡ አሳፍራ ፡ መለሰቻቸው ፤ በፍቅር ፡ አትቀበላቸውም ፡ ኖሯልን ። በዚያውስ ፡ ላይ ፡ የልብን ፡ ምኞት ፡ ማወቅ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ በቀር ፡ ለሰው ፡ ይቻለዋልን ፤ በልብ ፡ ተመኝታለች ፡ ያሉት፡ ካቅም ፡ በላይ ፡ ያለ ፡ ንግግር ፡ ነው ።

አባ ፡ አየለ ፡ በ፪ቱ ፡ የመጽሐፋቸው ፡ ፊተኞች ፡ ምዕራፎች ፡ አስረዱት ፡ የሚሉትም ፡ ፍሬ ፡ ነገሩ ፡ በ፲፭ተኛ ፡ ፪ ዓ፡ ም፡ በፈረንጻ ፡ ከተማ ፡ በተደረገው ፡ ጉባኤ ፡ አባ ፡ ኒቆዲሞስ ፡ የተባለ ፡ በኢየሩሳሌም ፡ የሚኖሩ ፡ የኢትዮጵያውያን ፡ አለቃ ፡ የላኳቸው ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ መልእክተኞች ፡ ለጉባኤው ፡ ተካፋዮች ፡ ኾነው ፡ ተናገሩት ፡ የሚሉትን ፡ ቃል ፡ መኾኑን ፡ ተረድቼዋለሁ ። የዚህን ፡ መልስ ፡ ከዚያው ፡ አባ ፡ አየለ ፡ ይህን፡ ጉዳይ ፡ ከጠቀሱበት ፡ ሥፍራ ፡ ላይ ፡ ስንደርስ ፡ ተገቢውን ፡ መልስ ፡ የምሰጥ ፡ መኾኔን ፡ ከማስገንዘብ ፡ በቀር ፡ ከዚህ ፡ ላይ ፡ ልዘረዝረው ፡ አልፈቀድኩም ።

፲) ከዚያ ፡ ዘመን ፡ ወዲህ ፡ የሮማው ፡ ርእስ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ክርስቲያኖቹን ፡ ኹሉ ፡እንደገና ፡ ወደአንድነት ፡ ለመጥራት ፡ ደንበኛ ፡ ዐዋጅ ፡ አስነግረው ፡ ጉባኤ ፡ የሚሰበስቡት ፡ ዛሬ ፡ መጀመሪያ ፡ ጊዜያቸው ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ጥሪ ፡ መደረጉን ፡ ገልጸውልናል ።

፲) ነገሩ ፡ መልካም ፡ ውጤት ፡ እንደሚያስገኝ ፡ ኾኖ ፡ ተመሥርቶ ፡ ከተገኘ፡ ደስ ፡ የሚያሰኝ ፡ ሐሳብ ፡ ነው ። ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በመካከሏ ፡ ዲያብሎስ፡ የዘራው ፡ እንክርዳድ ፡ ተነቃቅሎላት ፡ አንድ ፡ ኾና ፡ ለማየት ፡ ያብቃን ፡ እያልን ፡ ኹላችንም ፡ የምንመኘው ፡ ምኞት ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

፩/ የደራሲው ፡ ዐጭር ፡ የሕይወት ፡ ታሪክ ፡ በማለ ፡ አርእስት ፡ ተነሥ ተው ፡ በ፲፱፻፸፯ ፡ ም ፡ መጋቢት ፡ ፳፭ ፡ ቀን ፡ ተወልደው ፡ በተወለዱ ፡ በ፲፭ ፡ ዓመትዎ ፡ የሀገርዎን ፡ የኢትዮጵያን ፡ ባህልና ፡ ትምህርት ፡ ዘወር ፡ ብለው ፡ ሳያዩ ፡ በቀጥታ ፡ ከካቶሊክ ፡ ትምህርት ፡ ቤት ፡ መግባትዎን ፡ ከ፲፱ ፻፴፯ ፡ ም ፡ እስከ ፡ ፲፱፻፺፯ ፡ ም ፡ ድረስ ፡ ባለው ፡ ፷ ዘመን ፡ ውስጥ ፡ ካንደኛ ፡ ክፍል ፡ እስከ ፡ ዩንቨርስቲ ፡ ያለውን ፡ ምድብ ፡ ትምህርት ፡ በየክፍ ሉና ፡ በየደረጃው ፡ እየተዘዋወሩ ፡ መማርዎን ፡ ከዚህም ፡ በኋላ ፡ ለሊቅነትዎ ፡ ማስመስከሪያ ፡ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ መጻፍዎን ፡ ነግረውናል ።

አንድ ፡ ሰው ፡ የሕይወት ፡ ታሪኩን ፡ በመሰለው ፡ ቢጽፍ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ሐሰት ነው ፡ ብሎ ፡ መከራከር ጠቃሚ ፡ ነገር ፡ ስላልኾነ ፡ ይህን ወደ ጎን ፡ ትተነው ፡ ሊቅነትዎን ፡ ለማስመስከር ፡ የደረሱትን ፡ መጽሐፍ ፡ ወደመመ ርመር ፡ እንመለስ ። ይህን ፡ ሊቅነትዎን ፡ ያስመሰከሩበትን ፡ መጽሐፍ ፡ ብንመ ረምረው ፡ ፷ ፡ ዘመን ፡ የደከሙት ፡ ድካም ፡ ኹሉ ፡ የቅዱሳት ፡ መጻሕፍትን ፡ ምሥጢር ፡ ለማወቅ ፡ ሰይኾን ፡ የኢትዮጵያን ፡ ታሪክ ፡ በግኝ ፡ አጣ ፡ አያያዝ ፡ የጻፉትን ፡ ሰዎች ፡ ታሪክ ፡ ብቻ ለማወቅ ፡ መኾኑን ፡ ያስገነዝበናል ፡ ምክንያ ቱም ፡ ጥልቅ ፡ ምሥጢር ፡ ያለው ፡ የቃል ፡ ሥጋ ፡ ከነን ፡ ምሥጢር ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ አንድ ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ሳይጠቅሱ ፡ ከነዚሁ ፡ ከታሪክ ፡ ጸሐፊዎች ፡ መጽሐፍ ፡ በገኙት ፡ ጥርቅም ፡ አነጋገር ፡ ብቻ ፡ ላስረዳ ፡ ብለው ፡ ስለሞከሩ ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ጠቅሶ ፡ ለማስረዳት ፡ ችሎታ ፡ ቢኖራቸው ፡ ይህን ፡ ባላደረጉም ፡ ነበረ ፡ በማለት ፡ ነው ። ይህ ፡ አኳኋን ፡ ከርስዎ ፡ አልፎ ፡ በዚህ ፡ ጽሑፍ ፡ አስረጅነት ፡ የዶክተርነት ፡ መዓርግ ፡ የፈቀዱልዎን ፡ ሊቃውንት ፡ ሳይ ቀር ፡ ሰያሰማ ፡ አልቀረም ።

፪) ደክተርነታቸውን ፡ ያስመስከሩበት ፡ ጽሑፍ ፡ ታላቅ ፡ ቁም ፡ ነገር ፡ ስለነበረው ፡ ባስተማሪዎቻቸው ፡ ፈቃድና ፡ ኪግራ ፡ በጣልያንኛ ፡ ቋንቋ ፡ ታትሞ አንዲወጣ ፡ተደረገ፡ ብለዋል ።

፫) ይህ ፡ ነገር ፡ ምናልባት ፡ በካቶሊካውያን ፡ ዘንድ ፡ እንደቁም ፡ ነገር፡ ተቁ ጥሮ ፡ ይኾናል ። ምክንያቱም ፡ ካቶሊካውያን ፡ የኢትዮጵያን ፡ ትምርትና ፡ በህል ፡ ባለማወቃቸው ፡ ኢትዮጵያ ፡ አስቀድማ ፡ ካቶሊክ ነበረች ፡ እነአፂ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ነበሩ ፡ ተብሎ ፡ የተጻፈው ፡ ቃል ፡ እውነት ፡ መስሎ ፡ ስለሚ ታያቸው ፡ ነው ። እኛ ፡ ግን ፡ በድፍረትና ፡ በመላ ፡ የተጻፉትን ፡ የኢትዮጵያን ፡ ታሪክችና ፡ ቅኔዎች ፡ ባህሎችንም ፡ አጣርተን ፡ የምናውቃቸው ፡ ስለኾነ ፡ አብራ ርተን ፡ አስፋፍተን ፡ መልስ ፡ እንድንሰጥ ፡ ከማነቃቃቱ ፡ በቀር ፡ ምንም ፡ የተጨበጠ ፡ ቁም ፡ ነገር ፡ እንደሌለበት ፡ እናውቃለን ።

፫) በምጥዋ ፡ ከተማ ፡ ላይ ፡ በየካቲት ፡ ፱ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፶፭ ፡ ዓ ም ፡ ለግርማዊ ፡ ቀዳማዊ ፡ ኃይለ ሥላሴ፡ መጽሐፉን ፡ ገጸ ፡ በረከት ፡ ባቀረቡላቸው ፡ ጊዜ ፡ ግርማዊነታቸው ፡ወደ ፡ አማርኛ ፡ ቋንቋ ፡ ተተ ርጉሞ ፡ እንዲታተም ፡ ፈቃዳቸው ፡ መኾኑን ፡ ስለገለጹላቸው ፡ ክኅድ ፡ ዓመት ፡ በኋላ ፡ ተርጒመው ፡ አሥመራ ፡ ላይ ፡ በጥር ፡ ፳፯ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፸፱ ፡ ዓ ፡ ም ፡ አቀረቡላቸው ፡ ብለዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

፫| ይህ ፡ መጽሐፍ ፡ ወረቀቶቹን ፡ ገልበጥ ፡ ገልበጥ ፡ አድርጎ ፡ ወደማሃል ገባ ፡ ብሎ ፡ ሲያዩት ፡ ኢትዮጵያ ፡ የካቶሊክን ፡ ባህል ፡ ተቀብላ ፡ ፪ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ነበረች ፤ ነገሥታቶቿ ፡ እነአፄ ፡ ካሌብም ፡ ካቶሊካውያን ፡ ነበሩ ፡ እያለ ፡ የሃይማኖቷን ፡ መሠረት ፡ ለማፋለስ ፡ ከመሞከሩም ፡ በላይ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ በሃይማኖት ፡ ጉዳዮችና ፡ ትምርቶች ፡ ውስጥ ፡ ያላቸው ፡ ሥልጣን ፡ ምንም ፡ የሕግ ፡ መሠረት ፡ የለውም ። እንደ ፡ ሕጉ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መንፈሳዊ ፡ መሪ ፡ አቡኑ ፡ ናቸው ። ለነገሥታቱ ፡ በዚህ ፡ ሥልጣን ፡ ለመግባት ፡ ምክንያት ፡ የኾናቸው ፡ ንጉሣዊና ፡ ቅዱስ ፡ ከኾነው ፡ ከዳዊት ፡ ዘርዕ ይወርዳሉ ፡ ተብለው ፡ ስለሚታሰቡና ፡ በተቀደሰ ፡ ቅብዕ ፡ ስለሚቀቡ ፡ ነው ፤ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ እንደ ፡ ተቀደሱ ፡ ሰዎች ፡ ታስበው ፡ ለሕዝብ ፡ ኑሮ ፡ ፀጥታና ዕርጋታ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ ለሃይማኖት ፡ ጥበቃ ፡ እንደ ፡ ተላኩ ፡ እንደ ፡ እግዚአ ብሔር ፡ እንደራሲዎች ፡ ስለታዩ ፡ ነው ፤ ንጉሥን ፡ መቃወም ፡ ወይም ከመንግሥቱ ፡ ለማስለቀቅ ፡ መፈተን ፡ የተቀደሰ ፡ ነገርን ፡ እንደማርከስ ፡ የሚቆጠር ነገር ፡ ነው ። የኢትዮጵያን ፡ ነገሥታት ፡ ሥልጣን ፡ የሚደግፉ ፡ ኹኔታዎችና ፡ የድሮ ፡ ባህሎችን ፡ ለማበርታት ፡ የተገቡ ፡ ለማስመሰል ፡ የረዳም ፡ የኢትዮጵያ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ለረጅም ፡ ዓመታት ፡ መንፈሳዊ ፡ መሪ ፡ በማጣቷ ፡ ምክንያት ነው ፡ እያለ ፤ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ሥልጣን ፡ በግፍ ፡ የነጠቁ ፡ በማስመሰሉ ፡ ቤተ ፡ መንግሥትንና ፡ ቤተ ፡ ክህነትን ፡ ሊያለያይ ፡ የተነሣ ፡ መኾኑ ፡ እስኪገለጥ ፡ ድረስ ፤ በመግቢያው ፡ ላይ ፡ መጻሕፍት ፡ አንድ ፡ አምላክ ፡ አንድ ፡ ሃይማኖት ፡ አንዲት ፡ ጥምቀት ፡ ብቻ ፡ መኖራቸውን ፡ ሲያስተምሩ ፡ የክርስቶስ ፡ ተከታዮች ፡ የኾኑት ፡ የክርስቲያኖች ፡ ኹሉ ፡ መለዮ ፡ እንዲኾን ፡ የፈለገውና ፡ ያማጠነው ፡ አንድነት ፡ ይህን ፡ በመሳሰሉ ፡ በማይረቡ ፡ ነገሮች ፡ ተበታትኖ ፡ ማየት ፡ በጣም ፡ የሚያሳዝን ፡ ነው ። ይህ ፡ መጽሐፍ ፡ ዋና ፡ ዓላማው ፡ ይህን ፡ ኹላችን ፡ የምንመኘውን ፡ አንድነትን ፡ ማስገኘት ፡ ነው ፡ የወንጌልን ፡ መንፈሳዊ ፡ ሀብት ፡ ለመጠበቅና ፡ እርሱ ፡ ወደሚያመለክተው ፡ ከፍተኛ ፡ ዓላማ ፡ ለመድረስ ፡ ክርስቲያኖች ፡ እንዲያብሩና ፡ ኃይላቸውን ፡ ኹሉ ፡ አንድ ፡ እንዲያደርጉ ፡ በጣም ፡ አስፈላጊ ፡ ነው ፡ ሲል ፡ በመታየቱ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ አንድነት ፡ የፈለገ ፡ ይመስላል ። ግርማዊ ፡ ጃንሆይም ፡ የመላውን ፡ ዓለም ፡ ሰላም ፡ ፈላጊ ፡ ስለኾኑ ፡ በላይኛው ፡ መሥመር ፡ የተጠቀሰውን ፡ ተንኮል ፡ ደብቀው ፡ በመግቢያው ፡ ላይ ፡ የሚገኘውን ፡ ሰላምን ፡ የሚመሠርት ፡ መኾኑን ፡ ብቻ ፡ ስለገለጹላቸው ፡ የክርስቲያንን ፡ አንድነት ፡ የሚመሠርት ፡ ከኾነ ፡ ከኢጣልያንኛ ፡ ወደ ፡ አማርኛ ፡ ቋንቋ ፡ ቢተረጐም ፡ መልካም ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ፈቅደዋል ፡ ብሎ ፡ ማመን ፡ ምናልባት ፡ ይቻል ፡ ይኾናል ፡ ወይም ፡ አይታመንም ።

፬| ግርማዊነታቸውም ፡ በዚሁ ፡ በጣም ፡ ጠቃሚ ፡ በኾነው ፡ ሥራ ፡ ብዙ ፡ ተደስተው ፡ ለማሳተሚያው ፡ አስፈላጊ ፡ የኾነውን ፡ ገንዘብ ፡ በተለመደው ፡ ልግስናቸው ፡ ሰጡዋቸው ፡ ብለዋል ።

፬| ይህ ፡ አነጋገር ፡ ከላይ ፡ እንዳተትነው ፡ መጽሐፉ ፡ በውስጡ ፡ የሰበሰበውን ፡ ጉድ ፡ ሳይገልጹ ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አንድነት ፡ ጠቃሚ ፡ መጽሐፍ ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ሸፋፍነው ፡ ከኢጣልያንኛ ፡ ወደ ፡ አማርኛ ፡ መተርጐሙን ፡ ብቻ ፡ ቢነግሯቸው ፡ ተደሰቱ ፡ ቢባል ፡ ሊታመን ፡ የሚገባው ፡ አነጋገር ፡ ነው ፤ ምክንያቱም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አንድ ፡ ኾና ፡ ተስማምታ ፡ እንድትኖር ፡ የሚፈቅዱ ፡ ስለኾነ ፡ ነው ። ለዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ማቅረቢያ ፡ ያደረጉልዎ ፡ ካርዲናል ፡ ኤውጀንዮስ ፡ ቲሰራን፡ግን ፡ እርስዎ ፡ ያልተናገሩትን ፡ ከርስዎ ፡ ያላገኙትን ፡ ግርማዊ ፡ ቀዳማዊ ፡ ኃይለ፡ሥላሴ፡መጽሐፉን ፡ ተመልክተው ፡ አመሰገኑት ፡ ያሉት ፡ ቃል ፡ ለነገው ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊ ፡ በር ፡ ሊከፍቱ ፡ መንገድ ፡ ሊጠርጉ ፡ ከራሳቸው ፡ አንቅተው ፡ ተናገሩት ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ሊቀበለው ፡ የማይችል ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ።

ለማሳተሚያው ፡ የገንዘብ ፡ ችሮታ ፡ አደረጉልኝ ፡ ለሚሉትም ፡ ተገቢ ፡ ሥራ ፡ መኾኑን ፡ በመቅድም ፡ በቍ ፡ ፲፬ ፡ ዘርዝሬ ፡ በሰፊው ፡ ስለጻፍኩ ፡ ያነን ፡ መመልከት ፡ በቂ ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

መ ቅ ድ ም ።

፩፡ ዶክተር ፡ አባ ፡ አየለ ፡ ሲጽፉ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ኹሉ ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ ጎብረት እን ደሌላቸው ፡ የሚይካድ ፡ ነው ። መጻሕፍት፡ አንድ፡ አምላክ ፤ አንድ ፡ ሃይማኖት ፤ አንድ ፡ ጥምቀት ፡ ብቻ ፡ መኖራቸውን ፡ ሲያስተምሩን ፡ እኒህ ፡ ነገሮች ፡ እንደያገሩ ፡ ቋንቋ ፡ ለየብቻው ፡ ቦኽን ፡ ትርጉም ፡ እየ ተሰጣቸው ፡ መለዋወጣቸው ፡ የታወቀ ፡ ነው፤ ነገሩም ፡ አሳዛኝ ፡ ነው ።ብለው ፡ ከሰሰቡ ፡ በኋላ ፡ ለክርስቲያን ፡ እርስ ፡ በርስ ፡ መለያየት ፡ እንዳይገባ ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ ጽፏል ፡ በማ ለት ፡ ፩ ፡ ቆሮ ፡ ፩ ፡ ፲—፲፬ ፡ ጠቅሰዋል ።

ይህችም ፡ የቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ ቃል ፡ ጌታችን ፡ መድኃኒታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በም ሴተ ፡ ጎሙስ ፡ ተፋቀሩ ፡ በበይናቲክሙ ፡ ያለውን ፡ ቃል ፡ የመሰለ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ አስገንዝበዋል ።

ይህንንም ፡ ካስገነዘቡ ፡ በኋላ ፡ ለኔ ፡ ደግሞ ፡ እኒህ ፡ ቃሎች ፡ በጆሮዬ ፡ ክርስቲያን ፡ ሆይ ፡ አንድነታችሁን ፡ ጠብቁ ፡ እንደሚሉ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ በመላው ፡ ዓለም ፡ ላይ ፡ እንደገና ፡ እንዲገኝና ፡ ጸንቶ ፡ እንዲኖር ፡ ጸሩ ፡ እርዱ ፡ እንደሚል ፡ ብርቱ ፡ ጥሪ ፡ ኾነው ፡ ይሰሙኛል ፡ ብለው ፡ የራስዎን ፡ ስሜት ፡ ገልጸዋል ።

፩፡ እውነት ፡ ነው ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ ፩ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወ፩ ፡ ሃይማኖት ፡ ወአሐቲ ፡ ጥምቀት ፡ ብሎ ፡ እንደነገረን ፡ እግዚአብሔር ፡ አንድ ፡ እንደኾነ ፡ ሃይማኖትም ፡ አንዲት ፡ ናት ፡ ጥምቀትም ፡ አንዲት ፡ ናት ። ይህ ፡ በክርስቲያን ፡ ዘንድ ፡ ኹሉ ፡ የሚካድ ፡ ነገር ፡ አይደለም ። ነገር ፡ ግን ፡ ኹሉም ፡ በየበኩሉ ፡ ሐሳቡን ፡ ያች ፡ አንዲት ፡ ናት ፡ የተባለችቱ ፡ ሃይማኖት ፤ እኔ ፡ የያዝኳት ፡ ናት ፤ ሌላው ፡ ተሳስቷል ፡ በማለት ፡ ላይ ፡ አሳርፎታል ፡ እንጂ ፡ ምናልባት ፡ እኔ ፡ ተሳስቼ ፡ ይኽን ፡ የሚል ፡ አይገኝም ። የክርስቲያንም ፡ ኹሉ ፡ ምኞቱና ፡ ፍላ ጎቱ ፡ በክርስቶስ ፡ ስም ፡ አምኖና ፡ ተጠምቆ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያትን ፡ ለመ ውረስ ፡ ሲኾን ፡ እንዲህ ፡ ተለያይቶ ፡ መገኘቱ ፡ በጣም ፡ የሚያሳዝን ፡ ነገር ፡ ነው ። አሁንም ፡ ዶክቶር ፡ አባ ፡ አየለ ፡ እንዳሳሰቡት ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በዘራት ፡ ንጽሕት ፡ የሃይማኖት ፡ ዘርዕ ፡ ላይ ፡ ዲያብ ሎስ ፡ በጨለማ ፡ መጥቶ ፡ የነሰነሰውን ፡ እንክርዳድ፡ ነቅሎ፡ ጥሎ፡ አንድነት፡ ለማግ ኘትም ፡ መጣጣር ፡ እጅግ ፡ የተቀደሰ ፡ ሐሳብ ፡ ነው ፤ ማንም ፡ ሰው ፡ ሊቀ በለው ፡ ይገባል ። ነገር ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ምኞት ፡ እኔ ፡ በላይ ፡ ነኝ ፤ ሌላው ፡ ከበታች ፡ ነው ፤ እኔ ፡ እውነተኛ ፡ ነኝ ፤ ሌላው ፡ ሐሰተኛ ፡ ነው ፤ እኔ ፡ አልሳ ሳትም ፡ ጠንቃቃ ፡ ነኝ ፡ ሌላው ፡ ስሑት ፡ ነው ፡ የሚለው ፡ አስተያየት ፡ ያፈር ሰዋል ፡ ብዬ ፡ እሰጋለሁ ፤ የኽነ ፡ ኹኖ ፡ ዐቅሜ ፡ የፈቀደልኝን ፡ ያህል ፡ የምን ለያይበትንና ፡ የምንስማማበትን ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ እየጠቀስኩ ፡ ለማመዛ ዘን ፡ እሞክራለሁ ። ዶክተር ፡ አባ ፡ አየለ ፡ የጻፉት ፡ ግን ፡ ምንጩ ፡ ከአሥ ራው ፡ መጻሕፍት ፡ ሳይኾን ፡ ከታሪክ ፡ መጻሕፍቶች ፡ ብቻ ፡ የተሰበሰበ ፡ መኾኑ ፡ ቅር ፡ ማሰኘቱ ፡ አልቀረም ። ወደ ፡ ፊት ፡ ግን ፡ ይህ ፡ የተናገሩት ፡

www.ethiopianorthodox.org

ኹሉ ፡ ከአሥራው ፡ መጻሕፍት ፡ የተያያዘ ፡ መኾኑን ፡ የሚያስረዱ ፡ ቢኾን እጅግ ፡ መልካም ፡ ነው ።

፪ የኢትዮጵያ ፡ ክርስቲያንና ፡ ካቶሊክ ፡ በሃይማኖት ፡ በኩል ፡ የማይስማሙበት ፡ ዋና ፡ ምክንያት ፡ በክርስቶስ ፡ ስለሚገኙ ፡ ባሕርያት ፡ ባህል ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፱ ይህ ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፡ ይህ ፡ አንዱ ፡ ክፍል ፡ መለያየት ፡ ነው ፡ ከዚህም ፡ ሌላ ፡

(ሀ) የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከአብ ፡ ብቻ ፡ ወረፀ ስትል ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከአብም ፡ ከወልድም ፡ ወረፀ ፡ ትላለች ።

(ለ) የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ነፍስንም ፡ ሥጋንም ፡ ከእመቤታችን ፡ ነሣ ፡ ብላ ፡ ስታስተምር ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥጋ ፡ እንጂ ፡ ነፍስ ፡ አልነሣም ፡ ትላለች ።

(ሐ) የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ለምእመናን ፡ ሥጋውን ፡ ካቀበለች ፡ በኋላ ፡ ደሙንም ፡ ስታቀብል ፡ ካቶሊካዊት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ደሙን ፡ ለካህናት ፡ እንጂ ፡ ለምእመናን ፡ አታቀብልም ፤ በዚህ ፡ ኹሉ ፡ ይለያያሉ ፡ ሌላም ፡ ይህን ፡ የመሰለ ፡ አይጠፋም ።

ከዚህ ፡ ላይ ፡ አንድ ፡ የማስታውሰው ፡ ነገር ፡ አለኝ ፡ ከዚህ ፡ አለፍ ፡ ብሎ ፡ በሚገኙት ፡ መሥመሮች ፤ ፲፪ተኛው ፡ ርእሰ ፡ ሊቃን ፡ ጳጳሳት ፡ ጥዮስ ፡ ከእኛ ፡ ጋራ ፡ የማይስማሙ ፡ በግብፅ ፡ በኢትዮጵያ ፡ በሶርያ ፡ በአርማንያ ፡ በሌሎችም ፡ አገሮች ፡ አሉ ፡ ብለዋል ፡ ብለው ፡ እንደገለጹት ፤ ይህን ፡ በመሳሰለው ፡ ባህል ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የተለዩ ፡ እሊህ ፡ ኹሉ ፡ ናቸው ፡ እንጂ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ብቻ ፡ አይደለችም ። በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ኹለቱም ፡ ወገኖች ፡ በየበኩላቸው ፡ አርቶዶክስ ፡ ካቶሊክ ፡ የሚል ፡ የመለዮ ፡ ስም ፡ ተሰጥቷቸዋል ፤ አሁን ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍዎ ፡ ውስጥ ፡ ካቶሊካውያንና ፡ አርቶዶክሳውያን ፡ የሚለያዩበት ፡ በማለት ፡ ፈንታ ፤ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንና ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የሚለያዩበት ፡ እያሉ ፡ ይጽፋሉ ። ይህ ፡ አያያዝ ፡ ብዙ ፡ በጎች ፡ በንድነት ፡ ተሠማርተው ፡ ከሚለቅሙበት ፡ ቦታ ፡ ተዙላ ፡ ወይም ፡ ቀበሮ ፡ አንዷን ፡ በግ ፡ ነጥላ ፡ አበራታ ፡ እንደምትነጥቅ ፡ ኢትዮጵያንም ፡ ከአርቶዶክሳውያን ፡ ጓደኞቿ ፡ ነጥሎ ፡ ለመንጠቅ ፡ የታሰበ ፡ ዘዴ ፡ ነው ፡ የሚል ፡ ጥርጣሬ ፡ በተመልካች ፡ ልቡና ፡ አሳድሯል ፤ ስለዚህ ፡ የአጻጻፍዎን ፡ አመራር ፡ ኢትዮጵያና ፡ ካቶሊክ ፡ በማለት ፡ ፈንታ ፡ ካቶሊክና ፡ አርቶዶክስ ፡ የሚል ፡ ቢኾን ፡ የክርስቲያንን ፡ አንድነት ፡ ፈላጊ ፡ መኾናቸው ፡ ጎልቶ ፡ በታየና ፡ በተረጋገጠ ፡ ነበር ፡ እላለሁ ።

፲ ፈተኞች ፡ በኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ አለ ፡ ብለው ፡ ያስተምራሉ ፡ ደቀኞቹ ፡ ግን ፡ በክርስቶስ ፡ ፪ ፡ ባሕርያት ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ሲኖ ፡ ያስተምራሉ ፡ ይህ ፡ ኹለቱንም ፡ ወገን ፡ ለያይቶ ፡ ያለ ፡ ጉዳይ ፡ ለመገመሪያ ፡ ሲገጥማቸው ፡ ለተዘውታቸው ፡ እንደሚመስላቸው ፡ ሊስማሙበት ፡ የማይቻል ፡ አይደለም ። ብለዋል ።

፲፩ እንግዲህ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ አለ ፡ ብለው ፡ ያስተማሩ ፡ ፊተኞች ለሃይማኖተ ፡ ወንጌል ፡ መደበኞች ፡ የኾኑ ፡ ሐዋርያትና ፡ ጉባኤ ፡ ኒቅያን ፡ ያቆሙ ፡ ሦስቱ ፡ መቶ ፡ አሥራ ፡ ስምንት ፡ ሊቃውንት ፤ እንዲሁም ፡ ጉባኤ ፡ ቊስጥንጥንያን ፡ ያቋቋሙ ፡ ፻፶ ፡ ሊቃውንትና ፡ ጉባኤ ፡ ኤፌሶንን ፡ የወሰኑ ፡ ፪፻ ፡ ሊቃውንት ፡ ሲኾኑ ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ በንድ ፡ አካል ፡ ብለው ያስተማሩ ፡ ኹለተኞች ፡ በጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ የተሰበሰቡ ፡ ካቶሊካውያን ፡ መኾናቸው ፡ የሚካድ ፡ አይደለም ።

እኒህም ፡ ከላይ ፡ የተጠቀሱት ፡ ጉባኤያት ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ ሲወስኑ ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ በጉባኤው ፡ ተገኝታ ፡ አብራ ፡ መወሰኗ ፡ አይካድም ።

እንዲህ ፡ ከኾነ ፡ ካቶሊካዊት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ የጐላና ፡ የተጨበጠ ፡ ነገር ፡ ሳትይዝ ፡ በያመስላልና ፡ በያሰኛል ፡ ያመጣችውን ፡ ባህል ፡ ትታ ፡ የፊተኞች ፡ በወሰኑት ፡ መንገድ ፡ ከልሔደች ፡ በቀር ፡ ይህ ፡ ስምምነት ፡ በምን ፡ አኳኋን ፡ ይገኝ ፡ ይኾን ፤ የሐዋርያትን ፡ የቮቲያትን ፡ ውሳኔ ፡ ለቆ ፡ በሌላ ፡ መንገድ ፡ መመራት ፡ አግባብ ፡ መስሎ ፡ ይታያል ፡ ይኾን ፤ እንጃ ፡ ለእኔ ፡ አይታየኝም ። ስለዚህ ፡ ይህ ፡ ሐሳብ ፡ ተቀባይ ፡ ያገኝ ፡ አይመስለኝም ።

፲፪ ኹለቱን ፡ ወገኖች ፡ ማቀራረብ ፡ ቅርብ ፡ መኾኑን ፡ ስለተረዳሁ ፡ ይህን ፡ ጉዳይ ፡ የምመረምርበት ፡ መጽሐፍ ፡ ልደርስ ፡ አስብኩ ፡ በመጽሐፉም ፡ ውስጥ ፡ ከኹሉ ፤ አስቀድሜ ፡ ላደርገው ፡ ያሰብኩት ፡ ይህን ፡ የሃይማኖት ፡ መለያየት ፡ ያመጡ ፡ ምክንያቶች ፡ እኒቱ ፡ መኾናቸውን ፡ ጠንቅቆ ፡ መመርመር ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፲፫ እውነት ፡ ነው ፡ ሰው ፡ ዐዋቂ ፡ ፍጥረት ፡ ነውና ፡ ማናቸውንም ፡ ነገር ፡ ማሰብ ፡ ማውጣት ፡ ማውረድ ፡ አስቦም ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ ሲገኝበት ፡ በጽሑፍ ፡ መግለጥ ፡ ተገቢ ፡ ሥራው ፡ ነው ። ስለኾነም ፡ የተጻፈ ፡ ነገር ፡ ኹሉ ፡ ከሰው ፡ ፊት ፡ መድረሱ ፡ አይቀርምና ፡ ሰው ፡ ይታዘበኛል ፤ እግዚአብሔር ፡ ይፈርድብኛል ፡ ብሎ ፡ ሐሳብን ፡ ለመደገፍ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ በሚዛናዊ ፡ አስተያየት ፡ ካልጻፉት ፡ ከምስጋናው ፡ የበለጠ ፡ ነቀፋና ፡ ትዝብት ፡ ማስከተሉ ፡ የማይቀር ፡ ነውና ፡ ከዚህ ፡ እንዲጠነቀቁ ፡ አሳስብዎታለሁ ፡ እንጂ ፡ ሐሳብዎስ ፡ መልካም ፡ ነው ።

፲፬ ቀጥዬም ፡ የተረጋገጡና ፡ የጸኑ ፡ ግስረኛዎችን ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህልና ፡ የካቶሊክ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ምን ፡ በሚያህል ፡ ደረጃ ፡ መራራቃቸውን ፡ የሚገልጽ ፡ የተረጋገጠ ፡ መምሪያ ፡ ስጥቻለሁ ። ብለዋል ።

፲፭ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለትና ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ ዓላማው ፡ ሃይማኖት ፡ ነው ፤ ለሃይማኖት ፡ ነገር ፡ ከቅዱሳት ፡ ከአሥራው ፡ መጻሕፍትና ፡ አሥራው ፡ መጻሕፍትን ፡ በሰፊው ፡ ተርጕመው ፡ አብራርተው ፡ ከሚያስረዱ ፡ ከመጻሕፍተ ፡ ሊቃውንት ፡ በቀር ፡ ማነኛውም ፡ ጽሑፍ ፡ ሊያስረዳ ፡ አይችልም ።

www.ethiopianorthodox.org

አሁን ፡ የተረጋገጡና ፡ የጸኑ ፡ ማስረጃዎች ፡ ብለው ፡ የጠቀሷቸው ፡ መጻ ሕፍት ፡ ኹሉ ፡ የታሪክ ፡ መጻሕፍት ፡ ብቻ ፡ ናቸው ። ከብሉያት ፡ ከሐዲሳት ፡ ከሊቃውንት ፡ የተጠቀሰ ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ የለም ። እንግዲህ ፡ የሃይማኖትን ፡ ነገር ፡ አንዳንድ ፡ ሀገር ፡ ጎብኝዎች ፡ በጻፉት ፡ የታሪክ ፡ መጽሐፍ ፡ ማስረዳትስ ፡ መረዳትስ ፡ እንደምን ፡ ይቻላል ። ተቀባዩስ ፡ ማነው ፤ እኔ ፡ በእውነቱ ፡ ይህ ፡ ነገር ፡ መሠረታዊ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ የሚቀበለው ፡ ይገኝ ፡ አይመስለኝም ።

፯| ፲፱ተኛው ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ፕዮስ ፡ ይህ ፡ መለያየት ፡ አብዛኛውን ፡ ስለሃይማኖት ፡ ሲናገሩ ፡ ከሚያገቧቸው ፡ አንድ ፡ ትርጕም ፡ ከማይሰጣቸው ፡ ቃሎች ፡ የተነሣ ፡ ነው ፤ በዛሬ ፡ ዘመንም ፡ ቢኾን ፡ አንዳንዶች ፡ ከኛ ፡ ጋራ ፡ የማይስማሙ ፡ በግብጽ ፤ በኢትዮጵያ ፤ በሶርያ ፤ በአርማንያ ፤ በሌሎችም ሀገሮች ፡ የሚገኙ ፡ ማኅበሮች ፡ ስለ ፡ ጌታችን ፡ ሥጋዊ ፡ የሚይዙትን ፡ ባህል ፡ ሲገልጡ ፡ ከቀና ፡ መንገድ የወጡ ፡ የሚያስመስላቸው ፡ አብዛኛው ፡ ያነጋገራቸው ፡ ልዩነት ፡ ነው ። እንዲሁ ፡ ብሎ ፡ ለማስብ ፡ የሚያስችልም ፡ የሥርዓተ ፡ አምልኮና ፡ የሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ መጻሕፍቶቻቸው ፡ ናቸው ፡ አሉ ፡ ብለዋል።

፯) (ሀ) ትርጕም ፡ ከማይሰጣቸው ፡ ቃሎች ፡ የተነሣ ፡ ነው ፡ ለሚሉት ፡ ትርጕም ፡ የማይሰጣቸው ፡ ቃሎች ፡ የትኞች ፡ እንደኾኑ ፡ ቢታወቅ ፡ ኖሮ ፡ ምና ልባት ፡ የሚቻል ፡ ቢኾን ፡ ትርጕማቸው ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ለመግለጽ ፡ ይታሰብበት ፡ ነበረ ። ነገር ፡ ግን ፡ ስላልተገለጹ ፡ ምንም ፡ ዋጋ ፡ ሊሰጣቸው ፡ አልተቻለም ።

(ለ) ከቀናው ፡ መንገድ ፡ የወጡ ፡ የሚያስመስላቸው ፡ ያነጋገራቸው ፡ ልዩ ነት ፡ ነው ፡ ስለሚሉት ፡ ግን ፤ ይህ ፡ አስተያየት ፡ በእኛም ፡ ዘንድ ፡ አለ ። ለእኛም ፡ ካቶሊካውያን ፡ ከቀናው ፡ መንገድ ፡ የወጡ ፡ መስለው ፡ የሚታዩን ፡ ከአነጋገራቸው ፡ ልዩነትና ፡ ከሥርዓተ ፡ አምልኳቸው ፡ ልዩነት ፡ የተነሣ ፡ ነው።

ስንኳን ፡ በክርስቶስ ፡ ያመነ ፡ ክርስቲያን ፤ ሰው ፡ ከኾነ ፡ ከሃይማኖተ ፡ ወን ጌል ፡ በአፍዓ ፡ ያለ ፡ ማናቸውም ፡ ቢኾን ፡ አምላክ ፤ ፈጣሪ ፡ መኖሩን ፡ የማ ያምን ፡ የለም ፡ ኹሉም ፡ በየራሱ ፡ በሃይማኖት ፡ ተለያይቶ ፡ የሚኖር ፡ እግዚአ ብሔርን ፡ በበለጠ ፡ አኳኋን ፡ ያገለገልኩ ፡ እየመሰለው ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እግዚ አብሔርን ፡ ልበድል ፡ ብሎ ፡ የሚናገር ፡ አይገኝም ።

ለምሳሌ ፡ እስላሞች ፡ አላህ ፡ አንድ ፡ ነው ፤ አይወርድም ፤ አይወለድም ፤ አይታመምም ፡ አይሞትም ፤ አላህ ፡ ከሞተ ፡ ዓለሙን ፡ ማን ፡ አጸናው ፤ ከርሱ ፡ በላይስ ፡ ምን ፡ ኖሮ ፡ ገደለው ፡ እያሉ ፡ ወንጌልን ፡ አንቀበልም ፡ ማለታቸው ፡ እግዚአብሔር ፡ ለአዳም ፡ ያደረገውን ፡ ቸርነት ፡ ካለማወቃቸው ፡ የተነሣ ፡ እግ ዚአብሔርን ፡ በበለጠ ፡ አኳኋን ፡ አከበርነው ፡ አገለገልነው ፡ ብለው ፡ ነው ፤ እንጂ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ለማዋረድ ፤ ብለው ፡ አይደለም ።

እንግዲህ ፡ በዚህ ፡ አኳኋን ፡ መግባባትና ፡ መስማማት ፡ የሚገኘው ፡ ኹሉም ፡ በየበኩሉ ፡ እውነተኛው ፡ ሃይማኖት ፡ እኔ ፡ የያዝኩት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ማለቱን ፡ ትቶ ፡ የሌላውንም ፡ አስተያየትና ፡ አመራር ፡ በቅን ፡ ሕሊና ፡ በመ መልከት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በዚህ ፡ አያያዝ ፡ አይደለም ።

፯| እንግዲህ ፡ ኢትዮጵያውያኖችና ፡ ካቶሊካውያንን ፡ ለያይቷቸው ፡ ያለ ፡ ምክንያት ፡ ትልቅ ፡ ግምት ፡ ሊሰጠው ፡ የማይገባው ፡ የቃሎች ፡ ልዩነት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ሌላ ፡ አይደለም ፡ ብለዋል ።

፯| የቃል ፡ መለያየትን ፡ እንደ ፡ ቀላል ፡ ነገር ፡ አድርገው ፡ ገምተውታል ፤ የፍቅር ፡ መሠረቱ ፡ አንድ ፡ ቃል ፡ መኾን ፡ የጥል ፡ መሠረቱ ፡ የቃል ፡ መለያ የት ፡ አይደለምን ። እስመ ፡ እምተረፈ ፡ ልብ ፡ ይነብብ ፡ አፍ ፡ እንዲል ፡ አንደበት ፡ የሚናገር ፡ ከልቡና ፡ የመነጨውን ፡ ነው ፡ ስለዚህ ፡ በልብ ፡ አንድ ፡ መኾን ፡ የሚታወቀው ፡ በአነጋገር ፡ ነውና ፡ የቃል ፡ መለያየት ፡ እንደ ፡ ቀላል ፡ ነገር ፡ የሚቈጠር ፡ አይደለም ፤ በዚህስ ፡ ፈንታ ፡ የቃል ፡ ልዩ ነት ፡ የሚጠፋበትን ፡ መንገድ ፡ መፈለግ ፡ በጣም ፡ የተሻለ ፡ ነው ።

፰| የክርስቲያን ፡ መለዮ ፡ ሊኾን ፡ የተፈለገው ፡ አንድነት ፡ በማይረቡ ፡ ነገሮች ፡ ተበታትኖ ፡ ማየት ፡ በጣም ፡ የሚያሳዝን ፡ ነገር ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፰| ይህ ፡ አነጋገርዎ ፡ ሰውንም ፡ እግዚአብሔርንም ፡ የሚያሳዝን ፡ እውነተኛ ፡ ነገር ፡ ነውና ፡ ኹላችንም ፡ በየበኩላችን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አንድ ፡ የምትኾ ንበትን ፡ ብናስብ ፡ መልካም ፡ ነው ።

፱| ይህ ፡ መጽሐፍ ፡ ዋና ፡ ዓላማው ፡ ኹላችን ፡ የምንመኘውን ፡ አንድነትን ፡ ማስገኘት ፡ ነው ፡ እኔም ፡ ይህ ፡ ኅብረት ፡ እንዲፈጸም ፡ ጠቃሚ ፡ ኾኖ ፡ የታየኝን ፡ ምክር ፡ እየገለጽኩ ፡ በሥራ ፡ ላደ ፡ ወደ ፡ መዋሉ ፡ የሚመራ ፡ መንገድ ፡ አልፎ ፡ አልፎ ፡ አመልክቸበታለሁ ፡ ብለዋል ።

፱| አንድነትን ፡ ለማግኘት ፡ መመኘትዎ ፡ ደስ ፡ የሚያሰኝ ፡ ጠቃሚ ፡ ነገር ፡ ነበረ ፤ ነገር ፡ ግን ፡ አመራርዎ ፡ ምኞትዎን ፡ የሚገድፍ ፡ ኾኖ ፡ አልተገኘም ፤ ምክንያቱም ፡ ያንኑ ፡ የለመዱትን ፡ አዲሱን ፡ የካቶሊክን ፡ ባህል ፡ ከማነጋገሥ ፡ በቀር ፡ ጥንታዊውን ፡ የኦርቶዶክስን ፡ ባህል ፡ ዘወር ፡ ብሎ ፡ የማያየው ፡ በመኾኑ ፡ ነው ።

፲| የወንጌልን ፡ መንፈሳዊ ፡ ሀብት ፡ ለመጠበቅና ፡ እርሱ ፡ ወደሚያመለክተው ፡ ከፍተኛ ፡ ዓላማ ፡ ለመድረስ ፡ ክርስቲያኖች ፡ እንዲያብሩና ፡ ኃይላቸውን ፡ ኹሉ ፡ አንድ ፡ እንዲያደርጉ ፡ በጣም ፡ አስፈላጊ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፲| የሚተባበሩበትን ፡ መንገድ ፡ አድልዎ ፡ በሌለበት ፡ ዘዴ ፡ ማዘጋጀት ፡ ያስፈልጋል ፡ እንጂ ፡ ሐሳብዎ ፡ እጅግ ፡ መልካም ፡ ነው ፡ በዚህ ፡ የማይተ ባበር ፡ ክርስቲያን ፡ አይገኝም ።

፲፩| በተለይም ፡ ውዲቱ ፡ ሀገራችን ፡ ኢትዮጵያ ፡ ሃይማኖታዊ ፡ ብቻ ፡ ሳትኾን ፡ ፖለቲካዊውንም ፡ አንድነቷን ፡ በማጥፋት ፡ ጎስቍላ ፡ አሳዛኝ ፡ ወደ ፡ ኾነው ፡ መከፋፈል ፡ ላይ ፡ ከመውደቅ ፡ ልትድን ፡ የፈለ ገች ፡ እንደኾነ ፡ ካለፉት ፡ ዘመናት ፡ ይልቅ ፡ ዛሬ ፡ በጀግንነት ፡ እየታገለች ፡ ለብዙ ፡ ዘመናት ፡ የተከላከለ ችለትንና ፡ ያቈየችውን ፡ መንፈሳዊ ፡ ሀብቷን ፡ ለመጠበቅ ፡ ልጆችዋንና ፡ ኃይሎችዋን ፡ ኹሉ ፡ አንድ ፡ ላይ ፡ ልትሰበስባቸው ፡ እንደሚገባ ፡ አስተዋይኖ ፡ አዛኝ ፡ ልብ ፡ ያለው ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ይረዳዋል ።

ይህን ፡ መንፈሳዊ ፡ ሀብት ፡ ለመጠበቅ ፡ መተባበር ፡ የውዲቱ ፡ ሀገራችንን ፡ ደኅንነትና ፡ ልማት ፡ ማረጋገጥ ፡ ማለት ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

ክኹሉ ፡ የበለጠው ፡ ያገራችን ፡ ታሪክ ፡ ምዕራፍ ፡ የክርስቲያንን ፡ ሃይማኖት ፡ አጽንታ ፡ መያዝዋ ፡ መኾኑን ፡ እንዲሁም ፡ የአፍሪቃ ፡ ክፍል ፡ የክርስትና ፡ የታመነና ፡ የማይበገር ፡ ምሽግ ፡ መሆንዋን ፡ እያንዳንዱ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ዅልጊዜ ፡ ሊያስታውሰው ፡ የሚገባው ፡ ነው ።

ስለዚህ ፡ ለአባቶቹና ፡ ላያቶቹ ፡ የተገባ ፡ ለመኾን ፡ የሚፈልገው ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ዅሉ ፡ ይህን ፡ ያገሩ ፡ ያለፉ ፡ ዘመናት ፡ የተመሰገነ ፡ ታሪኳን ፡ ለመቀጠልና ፡ እያደር ፡ እንዲገኝ ፡ ለማድረግ ፡ መጣጣር ፡ አለበት ፡ ብለው ፡ ከልብ የሚገባ ነገር ተናግረዋል ።

፲፭ ይህ ፡ ምክር ፡ በእውነቱ ፡ ማንም ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ክብሩን ፡ ለመጠበቅ ፡ ሲል ፡ በደስታ ፡ የሚቀበለው ፡ ልባዊ ፡ ጥልቅ ፡ ምክር ፡ ነው ። ይህን ፡ ምክር ፡ በመስጠትዎ ፡ በጣም ፡ አመሰግንዎታለሁ ። ይልቁንም ፡ የሐሳብዎ ፡ አመራር ፡ ኢትዮጵያ ፡ የካቶሊክን ፡ ባህል ፡ እንድትቀበል ፡ ለማግባባት ፡ መኾኑ ፡ ሲታወቅ ፡ ለአባቶቹና ፡ ለአያቶቹ ፡ የተገባ ፡ ለመኾን ፡ የሚፈልገው ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ዅሉ ፡ ይህን ፡ ያገሩ ፡ ያለፉ ፡ ዘመናት ፡ የተመሰገነ ፡ ታሪኳን ፡ ለመቀጠልና ፡ እያደር ፡ እንዲገኝ ፡ ለማድረግ ፡ መጣጣር ፡ አለበት ፡ ያሉትን ፡ ቃል ፡ ምንም ፡ እድገት ዎና ፡ ትምህርትዎ ፡ በካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ቢኾን ፡ ዘርዎና ፡ ትውልድዎ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ስለኾነ ፡ ኢትዮጵያዊነትዎ ፡ አስገድዶ ፡ ያናገረዎ ፡ ይመስለኛል ፡ እንጂ ፡ የያዙትን ፡ ዓላማ ፡ በገዘ ፡ እጅዎ ፡ ለመጣል ፡ አስበው ፡ የተናገሩት ፡ አይመስለኝም ።

እኔም ፡ በበኩሌ ፡ ይህን ፡ መልካም ፡ ምክርዎን ፡ በመደገፍ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ የኾነ ፡ ዅሉ ፡ አባቶቹ ፡ ባዔ ፡ ልብነ ፡ ድንግል ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ ከመሐመዳውያን ፡ ከእነግራኝ ፡ ባዔ ፡ ሱስንዮስና ፡ ባዔ ፡ ዘድንግልም ፡ ዘመን ፡ ከካቶሊካውያን ፡ ከነአልፎንሶ ፡ ከነመዐልም ፡ ጴጥሮስ ፤ አሁንም ፡ በቅርቡ ፡ ከነአባ ፡ ማስያስ ፡ ከነአባ ፡ ያዕቆብ ፡ ጋራ ፡ እየተጋደሉ ፡ ያቆዩትን ፡ አርቶዶክስ ፡ ተዋሕዶ ፡ ሃይማኖቱን ፡ ለመጠበቅ ፡ በማናቸውም ፡ አኳኋን ፡ የማይበገር ፡ ምሽግ ፡ ይኸን ፡ ዘንድ ፡ የጠነከረ ፡ አንድነትን ፡ እንዲያገኝ ፡ እየተመኘሁ ፡ ምንም ፡ የማያውቀው ፡ ባይኖር ፡ ኢትዮጵያውያንና ፡ ካቶሊካውያን ፡ የሚላያዩበትን ፡ ባህል ፡ ለመግለጽ ፡ እሞክራለሁ ፡ እርስዎም ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ስለኾኑ ፡ ከዚህ ፡ አንድነት ፡ እንዳይለዩ ፡ እመኝልዎታለሁ ።

፲፱ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ስጽፍ ፡ ባይኔ ፡ ፊት ፡ ያደረግሁት ፡ ዓላማ ፡ ከብዙ ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ የተረሣውን ፡ ክርክር ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ቀስቅሼ ፡ ለማንሣት ፡ ሳይኾን ፡ ክርክሩ ፡ በጥልቅ ፡ ተመርምሮና ፡ ተጠንቶ ፡ የመግባባት ፡ መንፈስ ፡ እንዲፈጠርና ፡ እንዲነግሥ ፡ ማድረግ ፡ መኾኑን ፡ ላስታውቅ ፤ እፈልጋለሁ ፡ ብለዋል ።

፲፱ እኛ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ በቃልም ፡ ካባቶቻችን ፡ የምንሰማው ፡ በታሪክም ፡ ተጽፎ ፡ የምናነበው ፡ ካቶሊካውያን ፡ በየጊዜው ፡ እየመጡ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ለማግባት ፡ መሞከራቸውን ፤ ኢትዮጵያውያንም ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ አናስገባም ፡ በማለት ፡ በመጡበት ፡ አኳኋን ፡ እያሳፈሩ ፡ መመለሳቸውን ፡ ነው ። አሁን ፡ ግን ፡ እርስዎ ፡ የሚጽፉልን ፡ አጻጻፍ ፡ ከቶሊካውያን ፡ መርታታቸውን ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ መረታታቸውን ፡

በጠቅላላው ፡ በኢትዮጵያ ፡ የነበሩ ፡ ነገሥታቱም ፡ ሊቃውንቱም ፡ ካቶሊካውያን ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡ የሚያመለክት ነው ።

እንግዲህ ፡ የተረሣውን ፡ ክርክር ፡ ለመቀስቀስ ፡ አይደለም ፡ የሚሉ ፡ ምንም ፡ መልስ ፡ ሳትሰጡ ፡ አዎን ፡ አዎን ፡ ብላችሁ ፡ ተቀበሉኝ ፤ ለማለት ፡ ነውን ፤ ወይስ ፡ የኖረው ፡ ነገር ተጠቅሶ ፡ መልስ ፡ ሲሰጥበት ፡ ያለክርክር ፡ ይፈጸማል ፡ ብለው ፡ ያስባሉ ።

በእውነቱ ፡ ለዚህ ፡ አነጋገርዎ ፡ ሌላ ፡ ግምት ፡ ከመስጠት ፡ በቀር ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብዬ ፡ ልቀበለው ፡ አልቻልኩም ። የመግባባት ፡ መንፈስ ፡ የሚፈጠርና ፡ የሚነግሥ ፡ ትሕትናን ፡ በተመላ ፡ አነጋገር ፡ እውነተኛውን ፡ የቅዱሳት ፡ መጻሕፍትን ፡ ቃል ፡ በመለዋወጥ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ያልኾነውን ፡ ኾነ ፡ ያልተደረገውን ፡ ተደረገ ፡ እያሉ ፡ አስመስሎ ፡ በመጻፍ ፡ አይደለም ።

፳፫ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ የምታነቡ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ወንድሞቼ ፡ ሆይ ፡ የድሮ ፡ ዘመናት ፡ መከራ ክርን ፡ በወገኑ ፡ ትታችሁ ፡ እዚህ ፡ በቀና ፡ አሳብ ፡ አምጥቻቸው ፡ ያለውትን ፡ ማስረሻዎች ፡ በታላቅ ፡ ማክታዋልና ፡ እርጋታ ፡ መርምራችሁ ፡ እውነት ፡ ከየትኛው ፡ ወገን ፡ ጋራ ፡ እንደምትኾኝ ፡ ልትፈርዱ ፡ አደራ ፡ እላችኋለሁ እውነትን ፡ ካገኛችኋትም ፡ በኋላ ፡ የሰውን ፡ ይሉኝታ ፡ ሳትፈሩ ፡ ያዙዋትና ፡ እመንፈሳዊ ፡ ነፃነት ፡ ላይ ፡ እስክታደርሳችሁ ፡ ድረስ ፡ አትተዋት ፡ ብለዋል ።

፳፫ የድሮ ፡ ዘመን ፡ መከራከርን ፡ በወገኑ ፡ ትታችሁ ፡ ማለት ፡ እርስዎ ፡ የድሮውን ፡ ዘመን ፡ መከራከር ፡ ሳያነሡ ፡ ሌላ ፡ አዲስ ፡ ሰላማዊ ፡ መንገድ ፡ ቢፈጥሩ ፡ ነበረ ። በቅን ፡ አሳብ ፡ አመጣኋቸው ፡ የሚሏቸውን ፡ መረጃዎችም ፡ በታላቅ ፡ ማስተዋልና ፡ እርጋታ ፡ ብንመረምራቸው ፤ ያኑ ፡ የድሮውን ፡ ክርክር ፡ እየጠቀሱ ፤ የካቶሊክን ፡ ባህል ፡ የሚያጐለምሱ ፤ የአርቶዶክስን ፡ ባህል ፡ የሚያኰስሱ ፡ ኾነው ፡ አግኝተናቸዋል ። የሰጡባቸውም ፡ አስተያየት ፡ በተውሶ ያገኙትን ፡ ባህል ፡ ለማጽደቅ ፡ በአድልዎ ፡ የተሰጠ ፡ አስተያየት ፡ እንጂ ፡ ሚዛናዊ ፡ ትክክለኛ ፡ አስተያየት ፡ ኾኖ ፡ አላገኘነውም ።

እንዲህ ፡ እውነተኛ ፡ አስተያየት ፡ አለመኾኑን ፡ ስናውቅ ፡ እርስዎን ፡ ደስ ፡ ለማሰኘት ፡ ብቻ ፡ አዎን ፡ እውነትዎ ፡ ነው ፡ ብለን ፡ ካልተቀበልንዎ ፡ በቀር ፡ ተገቢውን ፡ መልስ ፡ የምንሰጥዎ ፡ ከኹነ ፡ ያ ፡ ክርክር ፡ የሚቀርበት ፡ ምን ፡ መንገድ ፡ ይገኛል ፡ ብለው ፡ ያስባሉ ። ልባችን ፡ እያወቀው ፡ አዎን ፡ አዎን ፡ ብንልዎትም ፤ እውነት ፡ ከየትኛው ፡ ወገን ፡ ጋራ ፡ እንደምትገኝ ፡ ልትፈርዱ ፡ አደራ ፡ እላችኋለሁ ፡ ብለው ፡ የጣሉብን ፡ አደራ ፡ ይፈርስብናል ፤ ስለዚህ ፡ በውድም ፡ በግድም ፡ ቢኾን ፡ የክርክሩ ፡ መልስ ፡ የሚቀርበት ፡ መንገድ ፡ አላገኘንም ።

ዅለተኛም ፡ እውነትን ፡ ካገኛችኋት ፡ በኋላ ፡ የሰውን ፡ ይሉኝታ ፡ ሳትፈሩ ፡ ያዚት ፡ በማለትዎ ፤ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ እውነተኛነትን ፡ ሳንረዳ ፡ የሰው

www.ethiopianorthodox.org

ይሉኝታ ፡ ፈርተን ፡ የያዝናት ፡ አስመስለው ፡ ተናግረዋል ። ይህንስ ፡ ነገር ፡ ዮሐንስ ፡ በመልእክቱ ፡ ቀዳማዊ ፡ በም ፡ ፫ ፡ በቍ ፡ ፱ ፡ አጎዊነ ፡ ይእዜሰ ፡ ደቂቀ ፡ እግዚአብሔር ፡ ንሕነ ፡ ወዓዲ ፡ ኢተዐውቀ ፡ ለነ ፡ ምንተ ፡ ንከውን ፡ ብሎ ፡ እንዶ ፡ ነገረን ፤ ፍጻሜያችን ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ገና ፡ አልታወቀልንም ፡ እንጂ ፡ ዛሬስ ፡ ኹላችንም ፡ በየበኩላችን ፡ እኔ ፡ የያዝኩት ፡ እውነት ፡ ነው ፤ እኔ ፡ በበለጠ ፡ እግዚአብሔርን ፡ አምነዋለሁ ፡ በማለት ፤ ያነኑ ፡ የያዝነውን ፡ ባህል ፡ ለማጽደቅ ፡ በየበኩላችን ፡ ከመጠጣር ፡ በቀር ፡ ሃይማኖቱን ፡ ለሰው ፡ ይምሰል ፡ ብሎ ፡ ሰውን ፡ ደስ ፡ ለማሰኘት ፡ አርቶዶክስ ፡ ነኝ ፡ ካቶሊክ ፡ ነኝ ፤ ወይም ፡ ተዋሕዶ ፡ ነኝ ፤ ጸጋ ፡ ነኝ ፤ ቅበዐት ፡ ነኝ ፤ የሚል ፡ ይኖር ፡ አይመስለኝም ። የኾነ ፡ ኾኖ ፡ ይትወላወል ፡ ሰብእ ፡ እምጊዜ ፡ ልደቱ እስከ ፡ ጊዜ ፡ ሞቱ ።

ሰው ፡ ከተወለደበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ጊዜ ፡ ሞቱ ድረስ ፡ ሲያወጣ ፡ ሲያወርድ ፡ ሲያወላውል ፡ ይኖራል ፡ እንዲል ፡ (ሃይ ፡ አበ) ፡ ማውጣት ፡ ማውረድ ፡ ይኾንን ፡ አይኾንን ፡ ማለት ፡ የማይቀር ፡ ነውና ፡ እርስዎም ፡ በበኩልዎ ፡ እውነትን የሚፈልጉበት ፡ ቦታ ፡ የታሪክ ፡ ጸሐፊዎች ፡ መጽሐፍ ፡ መኾኑ ፡ ቀርቶ ፡ ቅዱሳት ፡ መጻሕፍትን ፡ መርምረው ፡ እውነት ፡ ከየትኛው ፡ ወገን ፡ እንደ ፡ ኾነች ፡ እንዲረዱትና ፡ እውነትን ፡ ብቅን ፡ ልቡና ፡ እንዲከተሏት ፡ እኔም ፡ በበኩሌ ፡ ዐደራ ፡ እልዎታለሁ ።

፲፬ ይህን፡አጭር፡መግቢያ፡ከመፈጸም፡በፊት፡ከኹሉ፡አስቀድሜ፡እጅግ ፡ ለተወደዱ፡ንጉሠ ፡ነገሥታችን ፡ለግርማዊ፡ቀዳማዊ ፡ኃይለ ፡ሥላሴ፡ከፍ፡ባለ፡ልግምና፡ይህን፡መጽሐፍ፡አሳትሜ፡ለግርማዊነታቸው፡በገንዘብ፡ ስላገዙኝ ፡ በታላቅ ትሕትና፡አመሰግናቸዋለሁ ፡ብለዋል ።

፲፭ ፡ እግዚአብሔር ፡ ኹሉም ፡ ፍጥረቱና ፡ ተገዢው ፡ ስለኾነ ፡ ኃጥእ ፤ ጻድቅ ፤ አማኒ ፤ መናፍቅ ፡ ሳይል ፡ ዕንጨት ፡ ጠርበው ፡ ደንጋይ ፡ አለዝበው ፡ ጣዖት ፡ ለሚያመልኩ ፡ ሰዎች ፡ ሳይቀር ፡ መዓልትንና ፡ ሌሊትን ፡ ክረምትንና ፡ በጋን ፡ እንዲያፈራርቅላቸው ፡ ጸዳም ፡ ለዘርዕ ፡ ጠል ፡ ለመከር ፡ እንዲሰጣቸው ፡ ንጉሥም ፡ እግዚአብሔር ፡ የባሕርይ ፡ አገዛዙን ፡ በጸጋ ፡ የሰጠው ፡ ምስለኔው ፡ እንደመኾኑ ፡ መጠን ፡ ምንም ፡ ሰው ፡ እንደመኾኑ ፡ አንድ ፡ ወገን ፡ የኾነ የሃይማኖት ፡ ስልት ፡ ቢኖረው ፤ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ሃይማኖትን ፡ ይዘው ፡ በውስጡ ፡ ለሚተዳደሩት ፡ ሰዎች ፡ የሃይማኖት ፡ መብታቸውን ፡ ጠብቆ ፡ ባስፈላጊው ፡ መንገድ ፡ በተቻለው ፡ መጠን ፡ ርዳታ ፡ ማድረግ ፡ የተቀደሰ ፡ ክርስቲያናዊ ፡ ተግባሩ ፡ ነው ።

እንዲሁም ፡ ማናቸውንም ፡ የሃይማኖት ፡ ስልት ፡ ይዘ ፡ በሃይማኖት ፡ ከማይመስለው ፡ ንጉሥ ፡ ሥር ፡ የሚተዳደር ፡ ማናቸውም ፡ ሰው ፡ ችግሩን ፡ ለሚያስተዳድረው ፡ ንጉሥ ፡ ቢያመለክት ፡ በሃይማኖት ፡ ተመሳሳይ ፡ አለመኾኑ ፡ ከንጉሡ ፡ የሚደረግለትን ፡ ችሮታ ፡ የሚያስቀርበት ፡ አይደለም ። በዚህ ፡ መሠረት ፡ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ሲያሳትሙ ፡ ችግርዎን ፡ ለግ

ርማዊ ፡ ጃንሆይ ፡ አመልክተው ፡ ግርማዊ ፡ ጃንሆይ ፡ በተለመደው ፡ ሰፊ ፡ ችሮታቸው ፡ ያደረጉልዎን ፡ የገንዘብ ፡ ርዳታ ፡ ሳይዘነጉ ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ በማስታወስዎ ፡ አመሰግንዎታለሁ ።

ከዚህም ፡ አያይዘው ፡ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ሲያዘጋጁ ፡ በማንኛውም ፡ ረገድ ፡ ርዳታ ፡ ላደረጉልዎ ፡ ሰዎች ፡ ምስጋና ፡ ማቅረብዎ ፡ ተገቢ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ም ዕ ራ ፍ ፡ ፪ ።

ደራሲው ፡ የተመለከታቸውና ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ውስጥ ፡ የጠቀሳቸው፡ መጻሕፍት ።

አርእስት ።

፩ኛ ፤ ማስጠንቀቂያ ።

፪ኛ ፤ ምንጮች ፡ አጭር ፡ መግለጫ ።

፫ኛ ፤ መጻሕፍቶች ፡ ናቸው ፡ ብለዋል ።

፩ኛ ፤ ከነዚህ ፡ ከ፫ ፡ አርእስቶች ፡ ለዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ መገኛ ፡ ምንጭ ፡ የኾኑትን ፡ መጻሕፍቶች ፡ ብቻ ፡ መርምሮ ፡ የትኞች ፡ መኾናቸውን ፡ ለመረዳት ፡ እፈልጋለሁ ፡ የቀሩትን ፡ አርእስቶች ፡ ግን ፡ መመርመር ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ አልታየኝም ።

፪/ ይህን ፡ ሥራ ፡ ለማዘጋጀት ፡ በተመለከትናቸውና ፡ በጠቀስናቸው ፡ መጻሕፍት ፡ በኩል ፡ የተጠቀምንባቸው ፡ ምንጮችና ፡ መጻሕፍቶች ፡ ዋና ፡ ዋናዎቹ ፡ ብቻ ፡ መኾናቸውን ፡ እናሳስባለን ፤ ስለዚህ ፡ በዚህ ፡ የምናወጣው ፡ የመጻሕፍት ፡ ዝርዝር ፡ ተርታ ፡ እኛ ፡ የተመለከትናቸውና ፡ በመጽሐፋችን ፡ ውስጥ ፡ የጠቀስናቸው ፡ ብቻ ፡ ነው ።ብለዋል ።

፪/ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ለማዘጋጀት ፡ የጠቀሷቸው ፡ መጻሕፍት ፡ አብዛኛዎቹ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊዎች ፡ ወይም ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ መጥተው ፡ የሃይማኖት ፡ ክርክር ፡ አንስተው ፡ የነበሩ ፡ የኢጣልያ ፡ ተወላጆች ፡ ከጻፉዋቸው ፡ መጻሕፍት ፡ የተጠቀሰ ፡ መኾኑን ተረድተናል ።

፫/ በቀጥታ ፡ ለውጥናችን ፡ የማይረዱ ፡ ወይም፡ ምክንያቶች ፡ ይልቁንም ፡ በኢጣልያ ፡ ወረራ ፡ ጊዜ ፡ በችኮላ ፡ የተጻፉትን ፡ ጎደሎ ፡ የኾኑትን ፡ መጻሕፍቶች ፡ የወገን ፡ አሳብ ፡ ስለሚገለጥባቸውና ፡ ለመስበክያ ተብለው ፡ በክረምት ፡ እንደሚበቅል ፡ እንጉዳይ ፡ የተደረቡ ፡ መኾናቸውን ፡ ስላወቅን ፡ ትተናቸዋል ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሮችን ፡ መርማሪ ፡ የኾነው ፡ ሊቁ ፡ የኢጣልያ ፡ ቀወላጅ ፡ ኮንቲ ፡ ሮስኒ ፡ ስለእዚህ፡ መጽሐፎች ፡ ሲናገር ፡ የ፲፱፻፴፭ ፡ ፴፯ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ኹኔታዎች ፡ በያይነቱ ፡ መጻሕፍቶች ፡ ኹለተኛ ፡ ሦስተኛ ፡ እስከ ፡ ዐራተኛም ፡ ጊዜ ፡ የታተሙ ፡ የማይረቡ ፡ ጥርቅሞች ፡ ክብዙ ፡ ዓመቶች ፡ እንደሚገባቸው ፡ ተረሙ ፡ ተው የነበሩ ፡ እትሞች፡ እንደገና ፡ እንዲወጡ ፡ አደረጉ ፡እንዲሁም፡ አንድ፡ጊዜ ፡ሲያልፉ፡ አገሩን ፡ ክዩ ፡ ወይም ፡ ጥቂት ፡ ክተቀመጡበት ፡ በኋላ ፡ የጸፍዋቸው ፡ የችኮላና ፡ የላይ ፡ ላዩ ፡ የኾኑ ፡ ወሬዎችና ፡ ታሪኮችን ፡ የያዙ ፡ መጽሐፎችንና ፡ ጥፋት ፡ ወን፡ እንዲጎርፉ ፡ አደረጋቸው ፡ ይላል ፡ ብለዋል ።

፫/ የኢጣልያው ፡ ተወላጅ ፡ ኮንቲ ፡ ሮስኒ ፡ ይህን ፡ በመናገሩ ፡ እውነተኛ ፡ ነገር ፡ ተናግሯል ፤ ይህን ፡ ነገር ፡ እኔም ፡ የምደግፈው ፡ ነኝ ። ምክንያቱም ፡ አንድ የማውቀው ፡ ነገር ፡ ስላለ ነው ፤ ባፄ ፡ ምኒልክ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ እየዘረ ፡ ሀገር የሚጎበኝ ፡ አንድ ፡ ፈረንጅ ፡ መጥቶ ፡ ነበረ ። ካንዱ ሀገር ፡ ወዳንዱ ፡ ሀገር ፡ ሲዘዋወር ፡ በያደረበት ፡ መንገድ ፡ የሚመራ ፡ አንድ ፡ አንድ ባላገር ፡ ይታዘዝለታል ። በየመንገዱ ፡ ያገኘውን ፡ ዕንጨት ፡ ኹሉ ፡

www.ethiopianorthodox.org

ይህ ፡ ዕንጨት ፡ ስሙ ፡ ማን ፡ ይባላል ፡ እያለ ፡ እየጠየቀ ፡ ይጽፋል ። አን ዱን ፡ ዕንጨት ፡ ይህ ፡ ዕንጨት ፡ ምን ፡ ይባላል ፡ ቢለው ፡ ያ ፡ ባላገር ፡ የዕን ጨቱን ፡ ስም ፡ የማያውቅ ፡ ኾኖ ፡ እንጃ ፡ አለው ። ፈረንጁ ፡ ግን ፡ ቋንቋ ፡ ከለ ማወቁ ፡ የተነሣ ፡ የዕንጨቱን ፡ ስም ፡ የነገረኝ ፡ መስሎት ፡ እንጃ ፡ የሚባል ፡ ዕንጨት ፡ ብሎ ፡ ጽፎ ፡ ሔደ ። ክቡር ፡ ብላቴን ፡ ጌታ ፡ ኅሩይም ፡ ቋንቋ ፡ ያላወቁ ፡ ሰዎች ፡ የኢትዮጵያን ፡ ታሪክ ፡ ማበላሸታቸውን ፡ ዋዜማ ፡ በተባ ለው ፡ መጽሐፋቸው ፡ አስታውሰውታል ።

በዚህም ፡ ላይ ፡ ከብዙ ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ ባላጋራነቱ ፡ ታውቆ ፡ ደም ሲፋሰስ ፡ የኖረን ፡ የሀገርን ፡ ሕዝብ ፡ አጥቅቶ ፡ ስሙን ለመደምሰስ ፡ ክብሩን ለመቀነስ ፡ ምቹ ፡ ጊዜ ሲያገኝ ፤ ከቀድሞም ፡ ታሪኩ ፡ የተበላሸ ፡ ነበር ፤ እኛ ፡ አደስነው ፤ ቀደስነው ፡ ብሎ ፡ ለመዋሸት ፡ እንዲመች ፡ ታሪኩን ፡ አበላሽቶ ፡ ስሙን ፡ አጥፍቶ ፡ መጻፍ ፡ የታመነ ፡ ነገር ፡ ስለኾነ ይህን ፡ ከንቲ ፡ ሮሲኒ ፡ የተናገረውን ፡ እውነትኛ ፡ ቃል ፡ ነው ፡ ብዬ ተቀብየዋለሁ ።

እንግዲህ ፡ ወደርስዎ ፡ ጽሑፎች ፡ እንመለስ ። እኒህ ፡ እርስዎ ፡ ተመለከትኳ ቸው ፡ ተጠቀምኩባቸው ፡ የሚሏቸውም ፡ጽሑፎች ፡ የተጻፉ፡ የወረራው ፡ ስልቱ ፡ ልዩ ፡ ይኹን ፡ እንጂ ፡ ሮማውያን ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ ላይ ፡ የሃይማኖት ፡ ወረራ ፡ አድርገው ፡ ሊቃውንቶቿና ፡ ምእመናኖቿ ፡ የበረቱት ፡ በሚታረዱበት ፡ የፈሩት ፡ በሚሰደዱበት ፡ ጊዜ ፡ ስለኾነ ፡ ከንቲ ፡ ሮሲኒ ፡ ካስታወሳቸው ፡ ጽሑፎች ፡ ልዩነት ፡ አላቸው ፡ ብለን ፡ የምንቀበላቸው ፡ አይደለንም ፤ ምክንያቱም ፡ በዚያን ፡ ጊዜ ፡ ከኢ ትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ ጽፈው ፡ ካቆዩልን ፡ ጽሑፎች ፡ ጋራ ፡ ከመጣላት ፡ በቀር ፡ የማይተባበሩ ፡ ስለኾነ ፡ ነው ።

፩/ ለዚህ ፡ ውጥን ፡ ይረዳኛል ፡ ብለው ፡ የጠቀሱዋቸው ፡የኢትዮጵያ ፡ መጻሕፍት ፡ ፭ኛ ፡ ስሜታት ፡ ዘሌሊት ፡ ወዘነግህ ፤ ፱ተኛ ፡ ክብረ ፡ ነገሥት ። ፲ተኛ ፡ መጽሐፈ ፡ ምሥጢር ፤ ፲፩ተኛ ፡ መጽሐፈ ፡ ምሥ ጢር ፡ ዘሰማይ ፡ ወዘምድር ፤ ፲፭ተኛ ፡ ስንክሣር ፤ ፲፯ኛ ፡ ፍትሐ ፡ ነገሥት ፤ ፲፰ኛ ፡ ሃይማኖተ ፡ አበው ፤ ፲፰ኛ ፡ ተአምኖተ ፡ ሃይማኖት ፡ ዘገላውዲዎስ ፡ ንጉሠ ፡ ኢትዮጵያ ፤ ፪፭ኛ ፡ ታሪክ ፡ ነገሥት ፤ ፲፫ኛ ፡ ስለ ኢትዮጵያ ፡ ነገሮች ፡ የጻፉ ፡ ምዕራባውያን ፤ ፲፭ኛ ፡ በሮማ ፡ ቤተ ፡ መዘገብት ፡ የሚገኝ ፡ የላዝሪስቱን፡ መል እክተኛ ፡ ነገር ፡ የያዘ ፤ ፲፪ተኛ ፡ አባ ፡ ተክለ ፡ ሃይማኖት ፡ ዘመምሳሌ ፤ ፲፫ተኛ ፡ ምሥጢረ ፡ ሥላሴ ፤ ፲፱ተኛ ፡ መዝገበ ፡ ሃይማኖት ፤ ፲፭ተኛ ፡ ባጭሩ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፤ የሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ ሊቃው ንቶቿ ፡ እንደ ፡ ጻፉት ፤ ፲፯ተኛ አባ ፡ ተስፋ ፡ ሥላሴ ፡ ላዝሪስታ ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ የሚል ፡ ማኅተም ፡ የታተመ በት ፡ በውስጡ ፡ እስከ ፡ ፭፰ ፡ ክፍል ፡ የደረሰ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ አንቀጽ ፡ ያለው ። ፲፯ተኛ ፡ ቅኔ ፡ ፲፰ተኛ ፡ አሥመራ የሚታተም ፡ የካቶሊክውያን ፡ ጋዜጣ ፡ ፲፱ኛ ፡ ፍኖተ ፡ ብርሃን ፡ የተባለ ፡ ወርኃዊ ፡ ጋዜጣ ፡ ፭ ፡ አባ ፡ ጋስፒሪኒ ፡ ን ፡ ግ ፡ የጻፉት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ታሪክ ፤ እንደኾኑ ፡ ገልጸዋል ፤ ሌሎችም ፡ እኒህን ፡ የመሰ ሰሉ ፡ አይታጡም ።

፪/ ከውጭ ፡ ሀገር ፡ ተጻፉ ፡ ለሚሏቸው ፡ መጻሕፍት ፡ ያለኝ ፡ አስተያ የት በዚሁ ፡ በያዝነው ፡ ምዕራፍ ፡ በ፱ና ፡ በ፫ ፡ ቊጥር ፡ እንደ ፡ ገለጽኩት ፡ ነው ።

ከኢትዮጵያ ፡ ታገኙ ፡ ስለሚሏቸው ፡ መጻሕፍት ፡ ግን ፡ ደገኛው ፡ የቃል ፡ ሥጋ ፡ ከነ ፡ ምሥጢር ፡ የተመወረተ ፡ እናንተም ፡ እኛም ፡ በማንነቅፋቸው ፡ አክብረን ፡ በተቀበልናቸው ፡ በብሉያት ፡ በሐዲሳት ፡ ነው ።

፪ተኛም ፡ በብሉይ ፡ በሐዲስ ፡ የተነገሩትን ፡ ቃላት ፡ የረቀቀውን ፡ አጉ ልተው ፡ የተሰወረውን ፤ አፍታተው ፡ የሚያስረዱ ፡ ስለኾኑ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በደንብ ፤ ተቀብላ ፡ ስታነባቸው ፡ ስትተረጒማቸው ፡ የሚ ኖሩ ፡ መጻሕፍት ፡ ሊቃውንት ፡ ሃይማኖተ ፡ አበው ፤ አፈወርቅ ፤ ቄርሎስ ፡ ፍትሐ ፡ ነገሥት ፤ መጽሐፈ ፡ ቅዳሴ ፤ እንዲሁም ፡ መጻሕፍተ ፡ መነኮሳት ፤ ፊል ክሰዩስ ፤ ማሪ ፡ ይስሐቅ ፡ አረጋዊ ፡ መንፈሳዊ ፡ ናቸው ። ።

ከነዚህ ፤ ዘለው ፡ ደገኛውን ፡ የቃል ፡ ሥጋ ፡ ከነን ፡ ምሥጢር ፡ በታሪክ ፡ መጻሕፍቶችና ፡ በቅኔዎች ፡ እንዲሁም ፡ በጋዜጦች ፡ ላስረዳ ፡ ማለትም ፡ እጅግ ያሳዝናል ። ፩ዱ ፡ የተባለውን ፡ አኃዝ ፡ ለክርስቶስ ፡ እየቀጸለ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፤ ፭ ፡ ባሕርይ ፡ ፭ ፡ ህላዌ ፡ አሐቲ ፡ ጠባይዕ ፡ ፭ ፡ አካል የሚል ፡ ንባብ ፡ አሁን ፡ በጠቀስኳቸው ፡ መጻሕፍት ፡ ኹሉ ፡ በብዛት ፡ ይገኛል ።

ይህ ፡ የኾመረት ፡ ውጥን ፡ እውነተኛ ፡ ኾኖ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ የምትል ፡ መኽኒን ፡ በኢትዮጵያ ፡ መጻሕፍት ፡ የሚያስረዱ ፡ ከኽነ ፡ አሁን ፡ ከጠቀስኳቸው ፡ መጻሕፍት ፡ ክልኤቱ ፡ የሚል ፡ አኃዝ ፡ ለክርስ ቶስ ፡ ቀጽሉ ፡ ፪ቱ ፡ ባሕርይ ፡ ፪ቱ ፡ ጠባይዕ ፡ ፪ቱ ፡ ፈቃድ ፡ የሚል ፡ ንባብ ፤ አይጠቅሱም ፡ ነበርን ፤ ውጥንም ፤ እውነት ፡ አለመኽኑን ፡ ይህ ፡ ብቻ ፡ ያስረዳል ፡ በእኛ ፡ ዘንድስ ፡ ስንኳን ፡ እኒህ ፡ የጠቀስኳቸው ፡ መጻሕፍት ፡ ሌሎችም ፡ ከኢ ትዮጵያ ፡ አገኘኋቸው ፡ የሚሏቸው ፡ መጻሕፍት ፡ ቅኔዎች ፡ ሳይቀሩ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ ከማለት ፡ የወጡ ፡ አይደሉም ። እርስዎ ፡ ግን ፡ የማእዝና ፡ የአማርኛን ፡ ስልት ፡ ጠንቅቀው ፡ ካለማወቅም ፡ የተነሣ ፡ ሌላ ፡ ትርጉም ፡ ሊሰጧቸው ፡ ይሞክ ራሉ ፤ ይህንንም ፡ ስንደርስበት ፡ አስረዳዎታለሁ ።

፫/ በታሪክ ፡ ነገሮች ፡ ዓመተ ፡ ምሕረትን ፡ ዕለቱን ፡ አስተካክለው ፡ ከማያመጡ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ መጻሕፍት ፡ ይልቅ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ነገር ፡ መርማሪዎች ፡ የጻፉትን ፡ መረጥኩ ፡ ብለዋል ።

፬/ ኤውሮፓውያንና ፡ እኛ ፡ በቀኖጥር ፡ ምንም ፡ ባንገናኝ ፡ ሒሣቡ ፡ ከዚ ያው ፡ የማይወጣ ፡ ከዚያው ፡ የሚያደርስ ፡ ስለኾነ ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ ምንም ፡ የምቃወመው ፡ የለኝም ።

www.ethiopianorthodox.org

አንደኛ ፡ ክፍል ፡

ምዕራፍ ፡ ፫ ።

በኢትዮጵያ ፡ የሚታመነው ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ መነሻና ፡ ምክንያት ።

ለዚህ ፡ አንቀጽ ፡ ልዩ ፡ ልዩ የሽኑ ፡ ፩ ፡ አርእስቶች፡ ሰጥተውታል ። መልሳቸውን ፡ በየአርእስቶቹ ፡ ለይተን ፡ ለይተን ፡ እንሰጥበታለንና ፡ ጠንቅቀው ይመልከቱ ።

የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማ ፡ የተለየችበት ፡ ምክንያት ፡ አርእስቶች ፡

፩| የትምርት ፡ ልዩነት ፡ ነውን ፡

፪| እውነተኛው ፡ ምክንያት ፡

፫| የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በእስክንድርያ ፡ መንበረ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ስለመመራት ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ይመጣ ፡ ስለነበረው ፡ ግብጻዊ ፡ ጳጳስ ፡ ሥራና ፡ ሥልጣን ።

፬| የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ በሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ ውስጥ ፡ ስላላቸው ፡ ሥልጣን ።

፭| ስለ ፡ እጨጌ ።

፩| በኢትዮጵያ ፡ የሚታመነው ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በምን ፡ ምክንያት ፡ እንደ ፡ ተነሣ ፡ እስቀድሞ ፡ ሳያውቁት ፡ እንዲት ፡ ያለ ፡ መሸኑን ፡ ጠንቅቆ ፡ ስመረዳት ፡ አስቸጋሪ ፡ ብቻ ፡ ሳይሸን ፡ የማይቻል ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ ምርመራውን ፡ ከመጀመር ፡ በፊት ፡ ያለፉትን ፡ የታሪክ ፡ ኹኔታዎች ፡ ማየት ፡ አስፈላጊ ፡ ነው ። ይህ ፡ ቢደረግ ፡ ስለኹለቱ ፡ የክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ መዋሐድ ፡ በኬልቄደን ፡ ጉባኤ ፡ በተወሰነው ፡ ትምርት ፡ ፊት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ያላት ፡ አስተያየት ፡ እያያዝ ፡ የሚለውን ፡ የንግግራችንን ፡ አርእስት ፡ በትክክል ፡ ስመወሰን ፡ ይረዳናል ፡ ብለዋል ።

፩| ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ከ፬፻፺ ፡ ዓ፡ ም ፡ በፊት ፡ የነበረ ፡ መሸኑ ፡ ሲታወቅ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በምን ፡ ምክንያት ፡ ተነሣ ፡ በማለት ፡ ፈንታ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ እንግዳ ፡ ደራሽ ፡ አስመስሎ ፡ በምን ፡ ምክንያት ፡ ተነሣ ፡ ብሎ ፡ መጻፍ ፡ እንደ ፡ ማደናገርና ፡ እንደ ፡ ማሳሳት ፡ የሚቆጠር ፡ ነገር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ነገሩስ ፡ እውነት ፡ ነው ። ማናቸውም ፡ ነገር ፡ ቢሸን ፡ ሥሩ ፡ መነሻው ፡ ካልታወቀ ፡ ጫፉን ፡ ይዘ ፡ ተነሥቶ፡ መልስ ፡ ልስጥበት ፡ ቢሉ ፡ መልሱ ፡ የተበላሸ ፡ መሸኑ ፡ አይካድም ። ስለዚህ ፡ ወደኋላ ፡ መለስ ፡ ብሎ ፡ ያለፈውን ፡ ታሪክ ፡ መመልከት ፡ ተገቢ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ነገር ፡ ግን ፡ ላሰብኩት ፡ ነገር ፡ መልካም ፡ ውጤት ፡ ያስገኝልኛል ፡ ብሎ ፡ ያለፈውን ፡ ታሪክ ፡ እውነተኛውን ፡ መንገዱን ፡ አስለቅቆ ፡ ልብ ፡ በወደደው ፡ መንገድ ፡ ቢመሩት ፡ አተኩሮ ፡ የሚመለከተው ፡ ሰው ፡ ሲያገኝ ፡ ዋጋ ፡ ቢስ ፡ ኹኖ ፡ መቅረቱን ፡ እንዳይዘነጉ ፡ ስል ፡ በትሕትና ፡ አስገነዝበዎታለሁ ፡ ።

ክፍል ፡ ፩ ።

የትምህርት ፡ ልዩነት ፡ ነውን ? ።

፪| ከላይ ፡ ከተዘረዘሩት ፡ ከኛቱ ፡ አርእስቶች ፡ ባንደኛው ፡ አርእስት ፡ የትምርት ፡ ልዩነት ፡ ነውን። ብለው ፡ ጥያቄ ፡ አቅርበዋል ፡ ።

፪| አሁን ፡ እርስዎ ፡ በሚቀጥሉት ፡ መሥመሮች ፡ የክብር ፡ መበላለጥ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ አስታወሱን ፡ እንጂ ፡ እኛ ፡ እንደምናውቀውስ ፡ የትምህርትና ፡ ያነጋገር ፡ መለያየት ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

ይህ ሥዕል ሮማ ቅዱስ ጴጥሮስን የቍልቍሊት ሰቅላ ቅዱስ ጳውሎስን በሰይፍ መትራ እንደ ገደለቻቸው ያሳያል ።
ሮማ ይህን ትሠራ በነበረበት በሐዋርያት ዘመን ነዋ ማይ መኑ ይከልአኒ ተጠምቆ ።
ውኑ እነሆ አስ ፤ መጠመቅን ማን ይከለክለኛ ብላ በፈቃዷ ወንጌልን መቀበልን ጀምራለች ግብ ሐዋ ። ፰ ፳፯—፴፰ ።

፫ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ ተለይታ ፡ የምትገኝበትና ፡ ሌሎች ፡ የምሥራቅ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ የተለዩበት ፡ ምክንያት ፡ አንድ ፡ አደለም ። ክርስቶስ ፡ የተከላትን ፡ ማኅበር ፡ አንድነቷን ፡ በታትኖ ፡ ያለ ፡ ኑፋቄና ፡ መለያየት ፡ የትምርት ፡ ልዩነት ፡ ነው ፡ መባሉ ፡ የማይረባ ፡ ማማሃኛ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እውነተኛ ፡ ምክንያት ፡ አይደለም ። እውነተኛውስ ፡ ምክንያት ፡ አንዳንዶቹ ፡ የምሥራቅ ፡ አበ ፡ ምኔቶችና ፡ ፓትረ ያርኮች ፡ በክብር ፡ ፍላጎት ፡ ተጐትጉተው ፡ ከሮማው ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ጋራ ፡ የመበላለጥና ፡ የመወዳደር ፡ መንፈስ ፡ አድሮባቸው ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ እናውቃለን ፡ ብለዋል ።

፫ ይህ ፡ ነገር ፡ በጣም ፡ የሚያሳዝን ፡ ነው ፡ ኢትዮጵያ ፡ በዚህ ፡ ውስጥ ፡ የለችም ፡ ቢሉም ፡ በሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንና ፡ በሌሎች ፡ አብ ያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ መካከል ፡ ያለውን ፡ መበላለጥ ፡ መመርመር ፡ አስፈላጊ ፡ ኾኖብኛል ።

ምናልባት ፡ የምሥራቅ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ከሮሙ ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ እንወዳደር ፡ ቢሉ ፡ ጌታ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ አንትሙሰ ፡ ኢትሰ መዩ ፡ ረቢ ፡ እስመ ፡ ፩ዱ ፡ ውእቱ ፡ መምህርክሙ ፡ ወአንትሙሰ ፡ አኃው ፡ ኵልክሙ ፡ ወኢትረስዩ ፡ አበ ፡ በዲበ ፡ ምድር ፡ እስመ ፡ ፩ዱ ፡ ውእቱ ፡ አቡ ክሙ ፡ ሰማያዊ ፡ ወኢትሰመዩ ፡ መምህራነ ፡ እስመ ፡ ፩ ፡ ውእቱ ፡ መምህርክሙ ክርስቶስ ።

እናንተስ ፡ ኹላችሁም ፡ ወንድማማቾች ፡ ናችሁ ፡ ስለዚህ ፡ አባታችሁ ፡ አንዱ ፡ ሰማያዊ ፡ እግዚአብሔር ፡ ስለኾነ ፡ ምድራዊ ፡ አባት ፡ አታብጁ ፡ መምህ ራችሁም ፡ አንድ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ነውና ፡ ምድራዊ ፡ መምህር ፡ አለን ፡ አትበሉ ፡ ያለው ፡ ቃል ፡ ይገድፋቸው ፡ ይኾናል ፡ ማቴ ፡ ፳፫ ፡ ፰ ፡ እረ ፡ የሮሙ ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ እኔ ፡ ከበላያችሁ ፡ ልኹንና ፡ እናንተ ፡ እግሬን ፡ እያሻ ችሁ ፡ ከበታቼ ፡ ተቀመጡና ፡ ቅዱስ ፡ ቅዱስ ፡ በሉኝ ፡ የሚልበት ፡ ምክንያት ፡ ምንድን ፡ ነው ።

ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ዘይፈቅድ ፡ እምኔክሙ ፡ ይኩን ፡ ሊቀ ፡ ይኩንክሙ ፡ ላእከ ።

ከናንተ ፡ አለቃ ፡ ሊኾን ፡ የሚወድ ፡ ሰው ፡ አገልጋይ ፡ ተላላኪ ፡ ይኹና ችሁ ፡ ብሎ ፡ አዘዘ ፡ እንጂ ፡ ዓለም ፡ ኹሉ ፡ ለሮም ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ይገዛ ፡ ብሏልን ፡ አላለም ።

ምናልባት ፡ ለዚህ ፡ ጥያቄ ፡ ረዐይኬ ፡ አባግዕየ ፤ ረዐይኬ ፡ መሐስዕየ ፡ ብሎ ፡ መላልሶ ፡ የሾመው ፡ የቅዱስ ፡ ጴጥሮስ ፡ መንበር ፡ ስለኾነች ፡ ነው ፡ የሚል ፡ መልስ ፡ ይቀርብለት ፡ ይኾናል ፡ ቅዱስ ፡ ጴጥሮስና ፡ ቅዱስ ፡ ጳው ሎስ ፡ ሮማ ፡ ገብተው ፡ ወንጌልን ፡ ቢያስተምሩ ፡ የቍልቍሊት ፡ ሰቅላ ፡ በሰይፍ ፡ መትራ ፡ ገላቸዋለች ፡ እንጂ ፡ አክብራ ፡ ተቀብላቸዋለችን ፡ አልተ ቀበለቻቸውም ።

ደግሞ ፡ ከዚህ ፡ በኋላ ፡ በግፍ ፡ ብትገላቸውም ፡ ዐፅማቸው ፡ ያረፈባት ፡ ቦታ ፡ ስለኾነች ፡ ልትከበር ፡ ይገባታልና ፡ በርሷ ፡ ላይ ፡ የተሾመው ፡ ከኹሉ ፡ በላይ ፡ ሊኾን ፡ ይገባዋል ፡ የሚል ፡ መልስ ፡ ይከተል ፡ ይኾናል ።

ይህም ፡ የሚያስከብር ፡ ከኾነ ፡ እግዚአ ፡ ጴጥሮስ ፡ አምላከ ፡ ጴጥሮስ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ የተሰቀለባት ፡ የተቀበረባት ኢየሩሳሌም ፡ ከኹሉ ፡ በላይ ፡

www.ethiopianorthodox.org

ተከብራ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳ ፡ ርእሰ ፡ ሊቃን ፡ ጳጳሳት ፡ መባል ፡ በተገባው ፡ ነበረ ። ነገር ፡ ግን ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሊላክ ፡ ሊያገለግል ፡ እንጂ ሊላኩት ፡ ሊያገለግሉት አልመጣምና ፡ እናንተስ ፡ ኹላችሁም ፡ ወንድማማች ፡ ናችሁ ፡ ብሎ ፡ ትክክለኝነትን ፡ ከማስተማር ፡ በቀር ፡ አንዱ ፡ ላንዱ ፡ ይገዛ ፡ አላለም ።

እንግዲህ ፡ አሁን ፡ እንደ ፡ መረመርነውና ፡ እንደ ተረዳነው ፡ ይህ ፡ መለያየት ፡ የመጣ ፡ በትምርት ፡ ልዩነት ፡ ሳይኾን ፡ በክብር ፡ ፍላጎት ፡ ነው ፡ ከሉ ፡ የሮም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ክብሯን ፡ ለመጠበቅ ፡ ስትል ፡ የክርስቶስን መንጋዎች ፡ እንደ ፡ በታተነቻቸው ፡ ታወቀ ፡ ተረዳ ፡ ማለት ፡ ነው ። ምክንያቱም ፡ የምሥራቅ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ከሮም ፡ ርእሰ ፡ ሊቃን ፡ ጳጳሳት ፡ ጋራ ፡ ትክክለኝነት ፡ ቢያገኙ ፡ አይለያዩም ፡ ነበረ ፡ የሚል ፡ ስሜት ፡ ስላሳደረብን ፡ ነው ።

፬| ኢትዮጵያ ፡ ክሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ስትለይ ፡ ግን ፡ ታሪኳን ፡ ብንመለከተው ፡ ይህን ፡ የመሰለ ፡ ነገር ፡ አናገኝበትም ፡ ኢትዮጵያ ፡ ክሮማ ፡ ትምርት ፡ ለመለየት ፡ ስንደቅ ፡ ዓላማዋን ፡ አምርታ ፡ የተነሣችበት ፡ ጊዜ ፡ መቸውንም ፡ አይታወቅም ፤ ምናልባት ፡ በ፲፯ተኛ ፡ ፬ኣ ፡ ም ፡ የፖርቱጋል ፡ ካቶሊክ መልክተኞች ፡ ፈጽመው ፡ የተባረሩበትን ፡ ስደት ፡ በማስታወስ ፡ ካህኑም ፡ ዓለሙም ፡ ተባብሮ ፡ የካቶሊክን ፡ ሃይማኖት ፡ ያስወገደበት ፡ ጊዜ ፡ አለ ፡ ብሎ ፡ ለማሰብ ፡ የሚፈትን ፡ ይገኝ ይኸናል ፡ ብለው እውነተኛውን ፡ ነገር ፡ በሚያጠራጥር ፡ ጎደና ፡ መርተውታል ።

ይህንም ፡ በሚያጠራጥር ፡ ጎዳና ፡ የመሩትን ፡ ሐሳብ ፡ እውነተኛ ፡ ለማስመሰል ፡ ሲሉ ፡ የእውነት ፡ መመረት ፡ ያላቸው ፡ ጽሑፎችና ፡ ምስክሮች ፡ መልክተኞችን ፡ ካስወገዱ ፡ ምክንያቶች ፡ ውስጥ ፡ የሃይማኖት ፡ ልዩነት ፡ በፍጹም ፡ አስመገኘቱን ፡ ያረጋግጣሉ ፡ ብለው ፡ እነዚህን ፡ ጽሑፎች ፡ ሲዘረዝሩ ፡ እኛ ፡ መልክተኞቹን ፡ ያባረረው ፡ ንጉሥ ፡ ፋሲል ፡ ለአልፎንሶ ፡ በሰጠው ፡ መልስ ፡ በኢትዮጵያውያንና ፡ በመልክተኞቹ ፡ መካከል ፡ ዋና ፡ የክርክር ፡ ምክንያት ፡ ኾኖ ፡ ስለነበረው ፡ ስለክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ነገር ፡ ሲናገር ፡ በግልጥ ፡ መልእክተኞቹ ፡ ይስብኩት ፡ በነበረውና ፡ ኢትዮጵያውያኖቹ ፡ በሚያምኑት ፡ ትምርት ፡ መሐከል ፡ ምንም ፡ ልዩነት ፡ የለም ፡ ብሏል ።

ከመልክተኞቹ ፡ ጋራ ፡ ላለመስማማትና ፡ እነርሱን ፡ ለማባረር ፡ ዋና ፡ ምክንያቶች ፡ ከትምርት ፡ አለመስማማት ፡ በፍጹም ፡ ልዩ ፡ የኾኑ ፡ ሌሎች ፡ ነገሮች ፡ ኖቸው ፡ እንዚኽውም ፡ ለምእመናን ፡ በወይን፡ ጠጅ ፡ መልክ ፡ አለማቍረባቸው ፤ ግጽውን ፡ መስወጣቸው ፤ ጥምቀትንና ፡ የክህነትን ፡ ማኅርግ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ መስጠታቸው ፤ ይህንንም ፡ የመሳሰሉ ፡ ሌሎች ፡ መኾናቸውን ፡ ገልጠዋል ፡ ብለዋል ።

፭| መለያየትን ፡ መገናኘት ፡ ይቀድመዋል ፡ እረ ፡ ለነገሩ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ የተለየችበት ፡ ጊዜ ፡ መቸ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ የሚጠይቁ ፡ አስቀድሞ ፡ ኢትዮጵያና ፡ ሮማ ፡ በፍቅር ፡ የተገናኙበት ፡ ጊዜ ። አለን ። የጠቀሷቸው ፡ መረጃዎች ፡ ኹሉ ፡ በጥል ፡ መገናኘታቸውን ፡ እንጂ ፡ በፍቅር መገናኘታቸውን ፡ አያስረዱም ።

(ሀ) የፖርቱጋል ፡ ካቶሊክ ፡ መልክተኞች ፡ መባረራቸውን ፡ እያመኑ ፡ ካህኑም ፡ ዓለሙም ፡ ተባብሮ ፡ አላባረራቸውም ፡ ብለው ፡ የሰጡት ፡ ግምት ፡ ኹሉም ፡ ተባብሮ ፡ ያባረራቸው ፡ መኾኑ ፡ የተረጋገጠ ፡ ስለኾነ ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ ግምት ፡ ነው ።

(ለ) ንጉሥ ፡ ፋሲል ፡ መልክተኞች ፡ ይሰብኩት ፡ በነበረውና ፡ ኢትዮጵያውያኖቹ ፡ በሚያምኑት ፡ ትምህርት ፡ መካከል ፡ ልዩነት ፡ የለም ፡ ብሏል ፡

ለሚሉት ፡ አፄ ፡ ፋሲል ፡ ይህን ፡ መናገራቸውን ፡ እኛ ፡ አናውቅም ። ምናልባት ፡ እርስዎ ፡ እንዳሉትም ፡ አፄ ፡ ፋሲል ፡ ይህን ፡ ተናግረው ፡ እንደ ፡ ኹነ ፡ ነገሩ ፡ የተቀራረበ ፡ መስሏቸው ፡ የራሳቸውን ፡ አስተያየት ፡ ተናግረው ፡ ይኾናል ፡ እንጂ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በመባባል ፡ ተከራክረው ፡ ካቶሊኮች ፡ አልተባረሩም ፡ አላሉም ።

(ሐ) ከመልክተኞቹ ፡ ጋራ ፡ ላለመስማማትና ፡ እነርሱን ፡ ለማባረር ፡ ምክንያት ፡ የኾኑ ፡ ሌሎችም ፡ አሉ ፡ ስለሚሉት ፡ እኒህ ፡ ምክንያቶች ፡ አንድ ፡ ባሕርይና ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በመባባል ፡ ለተነሣው ፡ ክርክር ፡ ማዳበሪያ ፡ መኾናቸውን ፡ ያስረዳል ፡ እንጂ ፡ ኢትዮጵያና ፡ ሮማ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ መስማማታቸውን ፡ አያስረዳም ። ቀድሞ ፡ በፍቅር ፡ መገናኘትና ፡ መስማማት ፡ ሳይኖር ፡ መቸ ፡ ተለያዩ ፡ ብሎ ፡ መጠየቅ ፡ ማጭበርበር ፡ ማስመሰል ፡ ማደናገር ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ እውነተኛ ፡ ጥያቄ ፡ አይደለም ።

፮| እንግዲህ ፡ በመሳ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ታሪክ ፡ ውስጥ ፡ ይህች ፡ ክሮማ ፡ ተለይታ ፡ ወደ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ግለኞዋን ፡ ወይም ፡ በግልጥ ፡ እርሱን ፡ መቀበሏን ፡ የሚያስረዳ ፡ ወይም ፡ የተለየችበትን ፡ ጊዜና ፡ ዘመን ፡ የሚነግር ፡ ጽሑፍ ፡ አይገኝም ፡ ብለዋል ።

፯| በውነቱ ፡ ይህ ፡ ነገር ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ማደናገርን ፡ ያዘለ ፡ ንግግር ፡ ነው ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሰው ፡ ኾኖ ፡ ወንጌልን ፡ ካስተማረበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ እስከ ፡ ጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ ድረስ ፡ በመላው ፡ ዓለም ፡ ባሉ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ኹሉ ፡ ሮምም ፡ ሳትቀር ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ብቻ ፡ ሲነገር ፡ ኖሮ ፡ በጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ ጊዜ ፡ የኹለት፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ መፈጠሩ ፡ የማይካድ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ ይህንም ፡ ርስዎ ፡ ራስዎ ፡ ሲያስረዱ ፡

(ሀ) ፈተኞቹ ፡ በኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ አለ ፡ ብለው ፡ ያስተምራሉ ፤ ኹለተኞች ፡ ግን ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ሲሉ ፡ ያስተምራሉ ፡ ብለው ፡ በገጽ ፡ ፲፪ መሥመር ፩ና ፡ ፪ት ፡ መስክረዋል ።

(ለ) ይህኑ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ከጉባኤ ፡ ኒቅያ ፡ በኋላ ፡ በ፫፻፸፩ ወይም ፡ በ፫፻፹፩ ዓ፡ ም፡ ግድም ፡ በጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ፡ ባህል ፡ ከመፈጠሩ ፡ በፊት ፡ ፍሬምናጦስ ፡ ከእስክንድርያ ፡ አምጥቶ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሰበከላትና ፡ እንደተቀበለችው ፡ በገጽ ፡ ፵፬ ፡ አረጋግጠው ፡ መስክረዋል ። በገጽ ፡ ፵፯ትም ፡ ይህኑ ፡ ደግመው ፡ መስክረዋል ።

(ሐ) ኢትዮጵያ ፡ ከእስክንድርያ ፡ በተቀበለችው ፡ በንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ጸንታ ፡ የኖረች ፡ መኾኗንም ፡ በክርስትናዋ ፡ አዲስ ፡ የነበረችው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ ሌሎች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ ይታመን ፡ የነበረውን ፡ መምህራንና ፡ ሊቃውንት ፡

www.ethiopianorthodox.org

በተራቅቆ ፡ መርምረውት ፡ በጎላ ፡ አነጋገር ፡ ያልተወሰነውን ፡ የሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ ይዛ ፡ በእርሱ ፡ ላይ እንደ ፡ ቆመች ፡ ቀረች ። ስለዚህ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ስለ ፡ አካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ ትምርት ፡ ዛሬም ፡ ቢኾን ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ የተወሰነውን ፡ ትምርት ሳትቀበል ፡ ከጉባኤው፡ በፊት ከዛሬው ፡ ልዩ በኾነና ፡ ባረጀ አነጋገር ፡ ይታመንበት ፡ እንደ ፡ ነበረው ፡ ታምናለች ፡ እንጂ ፡ አነጋገሩን ፡ በተራቅቆ ፡ አሻሽላ ፡ ከቀድሞው ፡ ዘመን ፡ ምንም ፡ አለወጠችም ፡ ብለው ፡ ክርስትናን ፡ ከተቀበለችበት ፡ ጊዜ፡ ጀምራ ፡ አሁን ፡ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ እስከ ፡ ጻፉበት ፡ ፲፱፻፶፭ ዓ. ም. ድረስ ፡ ካንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ያልተናወጠች ፡ መኾኗን ፡ አረጋግጠው ፡ መስክረዋል ፡ ገጽ ፡ ፫ ።

(መ) የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ባሁኑ ፡ ዘመን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ የምታምነው ፡ ትምህርት ፡ ባሳቡና ፡ ባገላለጡ ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ ልክ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ኹሉ ፡ ያምኑት ፡ እንደነበረው ፡ ነው ። ይህም ፡ ትምህርት ፡ ለንስጥሮስ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ ለአውጣኪም ፡ ባህል ፡ ፈጽሞ ፡ ተቃራኒ ፡ በመኾኑ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ካስተማረውና ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ በደምብ፡ ባትወስነው ፡ በኹሉ ፡ ዘንድ ፡ ይታመን ፡ ከነበረው ፡ ትምህርት ፡ ፈጽሞ ፡ የተስማማ ፡ ነው ፡ ብለዋል ፡ ገጽ ፡ ፫፭ ።

(ሠ) ሮማና ፡ ኢትዮጵያ ፡ መቸም ፡ ቢኾን ፡ ከጥል ፡ በቀር ፡ ፍቅር ፡ የሌላቸው ፡ መኾናቸውን ፡ ሲያረጋግጡ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሊቅ ፡ ሰላም ፡ አልብን፡ ምስለ ፡ ሰብአ ፡ ሮሜ ፡ ወለሰብአ ፡ ሮሜ ፡ ምስሌን ፡ ኢሀለዎሙ ፡ ሰላም ፡ የሚለውን ፡ መወድስ ፡ ቅኔ ፡ በገጽ ፡ ፻፯፭ ፡ ጠቅሰውልናል ።

እንግዲህ ፡ ይህ ፡ ጥያቄዎ ፡ ሕጋዊ ፡ እውነት ፡ ጥያቄ ፡ ቢኾን ፡ ኖሮ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ በፊት ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በፍሬ፡ ምናጦስ ፡ ተቀብላ ፡ እስከ ፡ ዛሬም ፡ በዚያው ፡ ጸንታ ፡ እንዳለችና ፡ ከሮምም ፡ ጋራ ፡ ከመጀመሪያ ፡ እስከ ፡ መጨረሻ ፡ በጸብ ፡ ላይ ፡ ያለች ፡ መኾኗን ፡ እንዲህ ፡ መላልሰው ፡ እንዳስረዱ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይንም ፡ ባህል ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ተቀበለች ፡ ብለው ፡ ባስረዱ ፡ ነበረ ። ጥያቄዎ ፡ እውነትን ፡ የጨበጠ፡ ሕጋዊ ፡ አለመኾኑ ፡ በዚህ ፡ ይታወቃል ። ስለዚህ ፡ ይህ ፡ ጥያቄዎ ፡ ምናልባት፡ እንዲህ ፡ እንደርስዎ ፡ የሀገሩን ፡ ሥርዓተ ፡ አምልኮና ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ አስቀድሞ ፡ ሳያጠና ፡ ወደ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ የተሳበ ፡ ሰው፡ ቢኖር ፡ ለካስ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ቀድሞ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ኖራለችሳ ፡ የሚል ፡ ጥርጣሬ ፡ ለማሳደር ፡ ብቻ ፡ ይጠቅምዎ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ውስጡን ፡ ገብቶ ፡ሲያዩትስ ፡ እንዲህ ፡ ፍሬ ፡ ቢስ ፡ኾኖ ፡ ይገኛል ።

፪ኛ ክፍል ።

እውነተኛው ምክንያት ።

፯| ይሁን ፡ እንጂ ፡ አሁን ፡ ኢትዮጵያም ፡ ክካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተለይታ ፡ መገንጠ የማይክድ ፡ ነገር ፡ ነው ። እንግዲህ ፡ ይህን ፡ ነገር ፡ የፈጠሩና ፡ ወደ ፡ ርሱም ፡ ያደርሷት ፡ ምክንያቶች ፡ የቶቹ ፡ ናቸው ። በማለት ፡ ጥያቄዎን ፡ ቀጥለዋል ።

፰| የዚህ ፡ ጥያቄ ፡ መልሱ ፡ አጭር ፡ ነው ። እውነተኛው ፡ ምክንያት ፡ ሮማ ፡ ከመጻሕፍት ፡ ሳይኾን ፡ በይመስላልና ፡ በያሰኛል ፡ ብቻ ፡ በሐሳቧ ፡ ገምታ ፡ የወሰነችውን ፡ የፀት ፡ ባሕርይ ፡ ባህልና ፡ ሌሎችንም ፡ ውሳኔዎቿን ፡ ኢትዮጵያ ፡ ባለመቀበሏ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

፱| ኢትዮጵያ ፡ ክሮማ ፡ ተለይታ ፡ የምትገኘው ፡ ሳታውቀውና ፡ ሳትፈልገው ፡ ነው ። ብለዋል ።

፲| ኢትዮጵያ ፡ ክሮማ ፡ ጋራ ፡ ጠቡን ፡ ካልፈለገችው ፡ ሮማ ፡ በየጊዜው ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ብቅ ፡ ብቅ ፡ ለማለት፡ አቋርጣ ፡ አታውቅም ። መጥታም ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ያልተገኘ ፡ በይመስላልና ፡ በያሰኛል ፡ ብቻ ፡ የተመሠረተ ፡ ባህሏን ፡ ለመንዛት ፡ መሞከሯ ፡ አልቀረም ። ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ በተገኘ ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ በማናቸውም ፡ በመጣችበት ፡ ወይ ነት ፡ መልስ ፡ እየሰጠች ፡ ለምን ፡ ተመልሳታለች ? በፍቅር ፡ አትቀበላትም ፡ ኖሯልን ? ይህ ፡ ንግግር ፡ ከስሕተት ፡ በላይ ፡ ያለ ፡ ስሕተት ፡ ነውና ፤ ያርሙት ።

፲፩| ከዚህ ፡ ጉዳት ፡ ላይ ፡ ያደረሳት ፡ ክሮማ ፡ ቦጣም ፡ መራቋ ፡ ነው ፤ ብለዋል ።

፲፪| ኢትዮጵያ ፡ ክሮማ ፡ ብትለይ ፡ ያገኘች ፡ ጉዳት ፡ ምንድነው ፤ በትለይስ ታገኘው ፡ የነበረው ፡ ጥቅም ፡ ምንድነው ፤ በዚህ ፡ ነገር ፡ ያው ፡ ዓለም ፡ ኹሉ ፡ ያወቀው ፡ የሮማ ፡ ምኞት ፡ ሳይፈጸም ፡ ቀረ ፡ ብለው ፡ ከሚሰማዎ ፡ ኃዘን ፡ በቀር ፡ ሌላ የሚያሰስብዎ ፡ ነገር ፡ የለም ።

፲፫| ክእውነተኛይቱ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ፈጽመው ፡ ስመለየታ ፡ ሲሉ ፡ አስላሞችና ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ የፈጠሩባት ፡ ብዙዎች ፡ የውጭ ፡ ችግሮች ፡ ናቸው ፡ ብለዋል ።

፲፬| የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሌሎች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ተለይታ ፡ እውነተኛ ፡ የምትኾንበት ፤ ሌሎች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ሐሰተኞች ፡ የሚኾኑበት ፡ ምክንያት ፡ ምንድነው ፤ ካቶሊክ ፡ በመባሏ ፡ ነውን ወይስ ፡ ሌላ ምክንያት ፡ አላት ፤ ካቶሊክ ፡ በመባሏ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ካቶሊክ፡ ኦርቶዶክስ ፡ ማለት ፡ የግሪክ ፡ ቋንቋ ፡ ነው ። ትርጓሜውም ፡ ካቶሊክ ፡ ማለት ፡ እንተ ፡ ላዕለ ፡ ኵሉ ፡ ጉባኤ ፡ ዘሐዋርያት ፡ ማለት ነው ፡ ኦርቶዶክስም ፤ ማለት ፡ ርትዕት ፡ ሃይማኖት ፡ ማለት ፡ ነው ። ወደ አማርኛም ፡ ቢመልሱት ፡ እንተ ፡ ላዕለ ፡ ኵሉ ፡ ጉባኤ ፡ ዘሐዋርያት ማለት ፡ በሐዋርያት ፡ ስብከት ፡ ያመነች ፡ የተሰበከች ፡ ከኹሉ ፡ በላይ ፡ ያለች ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ማለት ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

ይህም ፡ ምሥጢሩ ፡ በሐዋርያት ፡ ትምርት ፡ በክርስቶስ ፡ አምኖ ክርስቲያን ፡ የተባለውን ፡ ኹሉ ፡ አንድ ፡ አድርጎ ፡ አጠቃሎ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ አማልክትን ፡ ያመልኩ ፡ ከነበሩ ፡ አሕዛብ ፡ ኹሉ በላይ ፡ ማለት ፡ ነው እንጂ ፡ ከቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ውስጥ ፡ ታላቅና ታናሽ ፡ አለ ፡ ማለት ፡ አይደለም ። ርትዕት ፡ ሃይማኖት ፡ ማለትም ፡ የቀናች ፡ ሃይማኖት ፡ ማለት ፡ ነው ። በዚህ ፡ መሠረት ፡ (ካቶሊክ መበል ፤ የሚገባው ፡ አርቶዶክስነትን ፤ ማለት የቀናች ፡ ሃይማኖትን ፡ ይዘ ፡ ለሚገኝ ፡ ክርስቲያን ፡ ኹሉ ፡ ነው ፤ እንጂ ፡ ላንድ ፡ ክፍል ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ብቻ ፡ የተሰጠ ፡ ስም ፡ ወይም ፡ የመዓርግ ፡ ስም ፡ አይደለም ፤ ስለዚህ ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ብትኸን ፡ አርቶዶክስነትን ፡ (ማለት) ፡ ርትዕት ሃይማኖትን ፡ ከለቀቀች ፡ ካቶሊክ ፡ መበል ፡ አይገባትም ።

ከሮማ ፡ የለይዋት ፡ እስላሞችና ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ናቸው ፤ ያሉትም ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፤ ርሷ ፡ ራሷ ፡ ተመራምራ ፡ ይህ ፡ ባህል ፡ በያሰኛል በይመስላል ፡ የመጣ ፡ ከመጻሕፍት ፡ ያልተገኘ ፡ ስሕተት ፡ ነው ፤ ብላ ፡ ብትነቅፈውና ፡ ባትቀበለው ፡ ነው ፤ እንጂ ፡ ፈቃደኛማ ፡ ከኾነች ፡ ርሷ ፡ ራሷ ፡ ሮማ ፡ መሔድ ባይቻላት ፡ በየጊዜው ፡ ከዚሁ ፡ ድረስ ፡ እየመጡ ፡ የሚጎተጉቷትን ፡ ካቶሊካውያንን ለምን ፡ ታባርራቸዋለች ፡ አክብራ ፡ አትቀበላቸውም ፡ ኖሯልን ።

፲፤ ይህ ፡ የምንለው ፡ ታሪኩን ፡ በመመርመር ፡ ኾነ ፤ እንዲሁም ፡ ኢትዮጵያ ፡ ተለይታ ፡ በነበረችበት ፡ ዘመናት ፡ ውስጥ ፡ ነገሥታቷ ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ምዕራብና ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ሊልኳቸው ፡ የቻሉ ፡ መልእክተኞች ፡ በተናገሩዋቸው ፡ ቃሎች ፡ መሠረት ፡ እውነት ፡ መኾኑ ፡ ይታወቃል ፤ ብለዋል ።

፲፩ ታሪኳን ፡ በመመርመር ፡ ያሉት ፡ ይህ ፡ ታሪክ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የማታውቀው ፡ ከቶሊካውያን ፡ የጻፉት ፡ ታሪክ ፡ በመኾኑ ፡ ልንቀበለው ፡ አንችልም ። መልእክተኞቿ ፡ ተናገሩት ፡ ለሚሉት ፡ ከቦታው ፡ ከንግግሩ ፡ ላይ ፡ ስንደርስ ፡ መልስ ፡ እንሰጥበታለን ፡ ይቆይ ።

፲፪ በእውነትም ፡ የኢትዮጵያን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ታሪክ ፡ ጠንቅቀን ፡ ብንመለከትና ፡ ብንመረምር ፡ ክካቶሊካዊት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የተለየችበትን ፡ ምክንያት ፡ የሚገልጽና ፡ የሚያስረዳ ፡ አንደኛ ፡ ነገር ፡ ከትምርት ፡ ልዩነት ፡ ይልቅ ፡ አንዳንዶቹ ፡ የውጭ ፡ ኹኔታዎች ፡ መኾናቸውን ፡ እንረዳለን ። ከነዚህም ፡ ምክንያቶች ፡ ዋናዎቹ ፡ ያገሩ ፡ መራራቅና ፡ በክርስትና ፡ ልጅነት ፡ ሳለች ፡ ከሮም ፡ ተለይታ ፡ በካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ዋና ፡ ጠላቶች ፡ ተከባ ፡ መቅረትዋ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፲፫ (ሀ) ኢትዮጵያን ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የማያገናኛት ፡ የባህል ፡ አለመስማማትና ፡ የልብ ፡ መራራቅ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የሀገር ፡ መራራቅ ፡ አይደለም ፡ የልብ ፡ መራራቅ ፤ እንጂ ፡ የሀገር ፡ መራራቅ ፡ ፍቅርን ፡ ሊያስቀር ፡ አይችልምና ፡ በዚህ ፡ አይጠራጠሩ ።

(ለ) በክርስትና ፡ ልጅነት ፡ ሳለች ፡ ተከባ ፡ ቀረች ፡ ለሚሉት ፡ ኢትዮጵያ ፡ ክርስትናን ፡ ከተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምራ ፡ ከግብጻውያን ፡ ጋራ ፡ በባህልም ፡ በሃይማኖትም ፡ ተቧቡራ ፡ መኖሯ ፡ የማይክድ ፡ እውነተኛ ፡ ነገር ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ በለፈው ፡ ጥያቄዎ ፡ ኢትዮጵያ ፡ አስቀድማ ፡ ከሮማ ፡

ጋራ ፡ ግንኙነት ፡ ኖሯት ፡ ኋላ ፡ ወደ ፡ እስክንድርያ ፡ የሔደች ፡ አስመስለው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ በርግጥ ፡ የተለየችበት ፡ ጊዜ ፡ መቸ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ጠይቀው ፡ ነበረ ።

እኔም ፡ ኢትዮጵያና ፡ ሮማ ፡ ምን ፡ ግንኙነት ፡ አላቸውና ፡ እንዲህ ፡ ብለው ፡ ይጠይቃሉ ፡ የሚል ፡ መልስ ፡ ሰጥቸዎ ፡ ነበረ ፤ አሁን ፡ ደግሞ ፡ ከዚህ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ገና ፡ በክርስትና ፡ ልጅነት ፡ ሳለች ፡ በእስክንድርያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተከባ ፡ መቅረቷን ፡ ካረጋገጡ ፡ በለፈው ፡ መሥመር ፡ ያቀረቡት ፡ ጥያቄ ፡ ስሕተት ፤ እኔ ፡ የሰጠሁዎ መልስ ፡ እውነት ፡ መኾኑን ፡ ይገንዘቡልኝ ።

፲፬ ከሮማ ፡ ስመለየት ፡ ያደረሳት ፡ ከእስክንድርያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥር ፡ ኾና ፡ በእርሱዋ ፡ ስትመራ ፡ የነበረች ፡ መኾንዋ ነው ፡ ብለዋል ።

፲፭ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ በመለየቷ ፡ እንዳልተጐዳች ፡ በእርግጥ ፡ ታውቃለች በመለየቷ ፡ ተጎዳች ፡ እያሉ ፡ የሚያወሩ ፡ እርስዎ ፡ ብቻ ፡ ነዎ ፡ ስለዚህ ፡ በእስክንድርያ ፡ ስትመራ ፡ መቄየቷ ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ከመጣ ፡ ስሕተት ፡ ጠብቋታል ፡ እንጂ ፡ የጎዳት ፡ ነገር ፡ የለምና ፡ በዚህ ፡ አይዘኑ ፡ ላት ፡ ግድ ፡ የለም ።

፲፮ ሮግንና ፡ ኢትዮጵያን ፡ የምታገናኝ ፡ ድልድይ ፡ የነበረችው ፡ ግብጽ ፡ ከእስላሞች ፡ እጅ ፡ ወድቃ ፡ የእስክንድርያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወዳንድ ፡ ባህል ፡ ባለፈች ፡ ጊዜ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ ከክርስቲያን ፡ አገሮች ፡ ኹሉ ፡ ተለይታ ፡ ለብቻዋ ፡ ቀረችና ፡ እጅግ ፡ በጠና ፡ እጅግም ፡ በሚያስጨንቅ ፡ ምስቅል ፡ ጎዳና ፡ ላይ ፡ ተገኘች ፡ ብለዋል ።

፲፯ ኢትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በርግጥ ፡ የተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ አይታወቅም ፡ በማለትዎ ፡ ይህ ፡ ንግግር ፡ ኢትዮጵያ ፡ አስቀድማ ፡ የፀ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀብላ ፡ የነበረች ፡ ለማስመሰል ፡ ነውን ፡ እያልን ፡ ስንደነቅ ፡ እስክንድርያም ፡ በሌላ ፡ ባህል ፡ ኖራ ፤ ወዳንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ያለፈችበት ፡ ጊዜ ፡ አለ ፡ ማለትዎና ፡ ይኸውም ፡ በእስላሞች ፡ እጅ ፡ በመውደቋ ፡ የመጣባት ፡ አስመስለው ፡ በመናገርዎ ። ጽሑፍዎን ፡ ኹሉ ፡ ከሌላ ፡ ግምት ፡ ላይ ፡ ጥሎታል ።

ግብጽ ፡ ከእስላሞች ፡ እጅ ፡ በወደቀች ፡ ጊዜ ፡ የእስክንድርያ ፡ ቤተ ክርስቲያን ፡ ወዳንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ አለፈች ፡ ብለው ፡ እስክንድርያን ፡ ላንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ እንግዳ ፡ እንዳያደርጓትማ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ከቀድሞ ፡ ጀምሮ ፡ ከሐዋርያት ፡ ከ፫ቱ ፮ ፡ ተያይዞ ፡ የመጣ ፡ በተራቅቆና ፡ በፍልስፍና ፡ አነጋገር ፡ ያልተሻሻለ ፡ መኾኑን ፤ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ግን ፡ በ፭፻፶፩ ፡ ዓ. ም. በጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ በተራቅቆና ፡ በፍልስፍና ፡ አነጋገር ፡ ተሻሽሎ ፡ የመጣ ፡ መኾኑን ። ይህነኑም ፡ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ አልቀበለውም ፡ ብሎ ፡ መለየቱን ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍዎ በገጽ ፡ ፎ መላልሰው ፡ አረጋግጠው ፡ ጽፈውልን ፡ የለምን ፤ ከመቸው ፡ ረሱትና ፡ እስክንድርያን ፡ ላንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ እንግዳ ፡ ያደርጓታል ።

www.ethiopianorthodox.org

፲፬ | እጅግ ፡ በሚያስጨንቅ ፡ ምስቅል ፡ ጎዳና ፡ ላይ ፡ ተገኝች ፡ ያሉትንም ፡ ሲተረጉሙ ፡ እናታ ፡ የኾነችውን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ዕድል ፡ መከተል ፡ ወይም ፤ በምሽግ ፡ ውስጥ ፡ በጠላቶቿ ፡ እንደተከበበ ፡ ለብቻዋ ፡ ተለይታ ፡ በእስላም ፡ እጥቂነት ፡ ያለማቋረጥ ፡ እየተከላከለችና ፡ እየታገለች ፡ መኖር ፡ ከኒህ ከኹለቱ ፡ አንዱን ፤ መምረጥ ፡ ግድ ፡ ኾነባት ፡ ካሉ ፡ በኋላ ፡ ብዙ ፡ ጊዜና ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ኀይነት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ላይ ፡ ባንድ ፡ በኩል ፡ ከእስክንድርያ ፤ ክንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ባንድ ፡ በኩልም ፡ ከእስላሞች ፡ አደጋ ፡ ተጣለባት ፡ ብለዋል ።

፲፭ | ይህ ፡ አነጋገርዎ ፡ እውነቱን ፡ ከሐሰት ፡ ሐሰቱን ፡ ከእውነት ፡ ቀላቅሎና ፡ አሰባጥሮ ፡ የያዘ ፡ አደናጋሪ ፡ ንግግር ፡ ነው ። ስለኾነም ፡ ነገሩ ፡ የጎላ ፡ ስለኾነ ፡ እውነቱን ፡ ከሐሰቱ ፡ ለይቶ ፡ አንጠርጥሮ ፡ ማስረዳት ፡ ይቻላል ። ነገሩም ፡ እንደሚከተለው ፡ ነው ። በአፄ ፡ ልብነ ፡ ድንግል ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ በእስላሙ ፡ ግራኝ ፡ ወረራ ፡ ኢትዮጵያ ፡ በሚያስጨንቅ ፡ ምስቅል ፡ ጎዳና ፡ ላይ ፡ መገኘቷ ፡ እርግጥ ፡ ነው ፤ እንዲኹም ፡ በዚያው ፡ ጊዜ ፡ ለጦር ፡ ርዳታ ፡ የመጡ ፡ ፖርቱጋሎች ፡ ካቶሊካውያን ፡ ስለነበሩ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ላንድ ፡ አንድ ፡ ሰዎች ፡ ለማስተማር ፡ ሞክረዋል ።

በዚሁ ፡ መሠረት ፡ አፄ ፡ ዘድንግልን ፡ ከሕዝቡ ፡ አለያይተው ፡ ደም ፡ አፋሰዋል ፤ ንጉሡንም ፡ አስገድለዋል ። እንዲሁም ፡ አፄ ፡ ሱስንዮስንም ፡ በዚሁ ፡ በ፪ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ አሳስተው ፡ የብዙ ፡ ክርስቲያን ፡ ደም ፡ አስፈስሰዋል ፤ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ ደሙ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ከም ትል ፡ ከአርቶዶክስ ፡ ተዋሕዶ ፡ ሃይማኖት ፡ ጋር ፡ የተቀላቀለ ፡ ስለኾነ ፡ ነገሩን ፡ ሊታገሠው ፡ ባለመቻሉ ፡ በንጉሡ ፡ ላይ ፡ ታጥቆ ፡ ተነሣባቸው ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ብዙ ፡ ደም ፡ ፈሰሰ ። በዚያ ፡ ጊዜ ፡ እጅግ ፡ በሚያስጨንቅ ፡ ምስቅል ፡ ጎዳና ፡ ላይ ፡ መውደቋ ፡ እርግጥ ፡ ነው ። ቢኾንም ፡ ጀግናው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ፲፭ ፡ ዓመት ፡ ሙሉ ፡ ከግራኝ ፡ ጋራ ፡ ተከላክሎ ፡ ክርስትናውን ፡ ሳይለቅ ፡ መንግሥቱን ፡ ሳያስነጥቅ ፡ በነፃነቱ ፡ ኮርቶ ፡ እንደ ፡ ተገኘ ፤ በዚህም ፡ ጊዜ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ሊያለማ ፡ የሞከረውን ፡ ንጉሥ ፡ አስጨንቆ ፡ አስጠብቦ ፡ ፋሲል ፡ ይንገሥ ፡ አሚን ፡ ይመለስ ፡ የሚል ፡ አዋጅ ፡ እንዲነግርና ፡ መንግሥቱን ፡ እንዲለቅ ፡ አድርጎታል ።

ይህንን ፡ መርዝ ፡ የነዙ ፡ እነአልፎንሱንም ፡ በፃ ፡ ፋሲል ፡ ጊዜ ፡ ተጠራርገው ፡ ከኢትዮጵያ እንዲወጡ ፡ አድርጓቸዋል ። ይህ ፡ የነአልፎንሱ ፡ መባረር ፡ እስኪፈጸም ፡ ድረስ ፡ ኢትዮጵያ እጅግ ፡ በሚያስጨንቅ ፡ ምስቅል ፡ ጎዳና ፡ ላይ ፡ መገኘቷ ፡ እርግጥ ፡ ነው ፤ እውነተኛው ፡ ታሪክ ፡ ይህ ፡ ነው ።

ይህንኑም ፡ ሊረዱ ፡ ቢወዱ ፡ የርስዎ ፡ ወገን ፡ አባ ፡ ጋስፒሪኒ ፡ የጻፉትን ፡ የታሪክ ፡ መጽሐፍ ፡ ገጽ ፡ ፻፷፭ና ፡ ፻፷፮ ፡ ይመልከቱ ።

በኢትዮጵያ ፡ ባንድ ፡ ወገን ፡ በእስክንድርያ ፡ ካንድ ፡ ባሕርይ ፡ በዮች ፤ ባንድ ፡ ወገንም ፡ ከእስላሞች ፡ አደጋ ፡ ተጣለባት ፡ ያሉት ፡ ንግግርስ ፡ ስን

ኣን ፡ እንደርስዎ ፡ ያለ ፡ መሳርጋትን ፡ ኹሉ ፡ ደራርቤ ፡ ይገርዋለሁ ፡ የሚል ፡ ሰው ፡ ሊናገረው ፤ ማንም ፡ ተርታ ፡ ሰው ፡ ሊናገረው ፡ የማይገባ ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ። ኢትዮጵያና ፡ እስክንድርያ ፡ ባንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ተስማምተው ፡ ከመኖር ፡ በቀር ፡ የተቀያየሙበት ፡ ጊዜ ፡ በፍጹም ፡ የለም ።

፲፩ | ነገር ፡ ግን ፡ በጀግንነት ፡ ስለተጋደለች ፡ የሠለጠኑት ፡ የግብጽና ፡ የሰሜን ፡ አፍሪቃ ፡ የክርስቲያን ፡ ሀገሮች ፡ ከእስላም ፡ ቀንበር ፡ ሥር ፡ አንገታቸውን ፡ ሲደፉ ፡ እርሷ ፡ ለብቻዋ ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ በካቶሊክ ፡ ሃይማኖት ፡ በኩል ፡ በመጀመሪያ ፡ እርምጃዋ ፡ ብትኖር ፡ ጠንክራ ፡ ስለተቃወመች ፡ የካቶሊክን ፡ ትምርት ፡ በመላው ፡ ለብዙ ፡ ዘመናት ፡ ለመያዝ ፡ ብለዋል ።

፲፪ | ኢትዮጵያ ፡ መቸም ፡ መች ፡ ቢኾን ፡ ያልሞከረችውን ፡ ነገር ፡ ለማስመሰል ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ በካቶሊክ ፡ ሃይማኖት ፡ በኩል ፡ በመጀመሪያ ፡ እርምጃዋ ፡ ብትኖር ፡ የካቶሊክን ፡ ትምርት ፡ በመላው ፡ ለብዙ ፡ ዘመናት ፡ ለመያዝ ፡ ብለው ፡ ያስጠጉባት ፡ ንግግር ፡ ብቻ ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ሌሎች ፡ ሀገሮች ፡ ከእስላም ፡ ቀንበር ፡ ሥር ፡ አንገታቸውን ፡ ሲደፉ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ሃይማኖቷን ፡ ጋሻ ፡ አድርጋ ፡ ጠንክራ ፡ በመዋጋቷ ፡ በየጊዜው ፡ ከተነሡባት ፡ ከእስላሞችና ፡ ከካቶሊኮች ፡ እግር ፡ ሥር ፡ አንገቷን ፡ ሳትደፋ ፡ በነፃነቷ ፡ ከርታ ፡ አርቶዶክስ ፡ ሃይማኖቷን ፡ አጽንታ ፡ መኖሯ ፤ እርግጥ ፡ ነው ።

፲፫ | ኢትዮጵያ ፡ ባለማቋረጥ ፡ ክርስትናቸውን ፡ ይዘው ፡ ከሚኖሩ ፡ ከጥንታውያን ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ እንዳት ፡ ናት ፡ በአፍሪቃም ፡ ውስጥ ፡ ከሚገኙት ፡ እርሷ ፡ ብቻ ፡ ናት ፡ ክርስትና ፡ ዘሬም ፡ ቢኾን ፡ የመንግሥቷ ፡ ደንበኛ ፡ ሃይማኖት ፡ ነው ፡ ብለዋል ። ፡

፲፬ | ኢትዮጵያ ፡ ከክርስትና ፡ ሃይማኖትም ፡ በፊት ፡ ከመላው ፡ ዓለም ፡ አስቀድማ ፡ አምልኮተ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ከቤተ ፡ እስራኤል ፡ የተቀበለች ፡ ሀገር ፡ ናት ፡ ማለትንና ፡ ክርስትና ፡ በሉት ፡ ላይ ፡ የአርቶዶክስ ፡ ተዋሕዶ ፡ ሃይማኖት ፡ የመንግሥቷ ፡ ደንበኛ ፡ ሃይማኖት ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ግልጥ ፡ አድርገው ፡ ይናገሩት ፡ እንጂ ፡ ይህ ፡ ንግግርዎ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ የምቃወመው ፡ ንግግር የለኝም ።

፲፭ | ኢትዮጵያ ፡ ያለፈቃዷ ፡ ደርሶባት ፤ ከነበረው ፡ መለየት ፡ ወይም ፡ ብቸኛነት ፡ ለመውጣት ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ጥራስች ፤ ከሮማም ፡ ጋር ፡ ለመገናኘትና ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ለመቀላቀል ፡ ፈትናለች ፡ ብለዋል ።

፲፮ | ለዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ማቅረቢያ ፡ የጻፉልዎ ፡ ከርዲናል ፡ ኤውጀንዮስ ፡ ቲሰራንም ፡ በዚሁ ፡ በጽሑፋቸው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ ጋራ ፡ ለመታረቅ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ በልብ ፡ ተመኝታለች ፡ ብለው ፡ ጽፈዋል ። ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ ያለፈቃዷ ፤ የተለየች ፡ አይደለችም ፤ የተለየች ፡ በፈቃዷ ፡ ነው ፤ ኋላም ፡ ከሮማ ፡ ልትቀላቀል ፡ መፈተን ፡ የለባትም ፡ የኹለታችሁም ፡ ቃል ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ። ሐሰት ፡ መኾኑንም ፡ ለመታረቅ ፡ ብዙ ፤ ጊዜ ፡ በልብ ፡ ተመኝታለች ፡ ያለው ፡ ቃል ፡ ያስረዳል ፤ ያስረዳል ፡ የምንልበትም ፤ ምክንያት ፡ ያንዱን ፡ ምኞት ፡ አንዱ ፡ ሊያውቀው ፡ ስለማይችል ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

፲፰| የሮማውያንም ፡ አርእስተ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ወደ ፡ እውነተኛው ፡ እረኛ ፡ በረት ፡ ለመመለሷ ፡ ሲሉ ፡ ሰባክያንን ፡ በመላክ ፡ ያባትነት ፡ አሳብ ፡ አልጎደለባቸውም ፡ ብለዋል ።

፲፰| ጠላት ፡ ወይም ፡ ባላጋራ ፡ ሌባ ፤ ባለቤት ፡ መንቃቱንና ፡ መተኛቱን ፤ በሩ ፡ መጥበቁንና ፡ መላላቱን ፡ ለማወቅ ፡ ሲል ፡ ሊያጠቃው ፡ የፈለገውን ፡ ሰው ፡ በየጊዜው ፡ እንዲጎበኝ ፡ የሮማ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳትም ፡ በየጊዜው ፡ ሰላዮችና ፡ ጉበኞች ፡ እየሰደዱ ፡ ኢትዮጵያን ፡ መሰለላቸው ፡ አልቀረም ። ቢኾንም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ ነቅተው ፡ ተግተው ፡ ባጭር ፡ ታጥቀው ፡ ማለት ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ አውጥተው ፡ እልባት ፡ አልበው ፡ ስለጠበቋቸው ፡ በመጡበት ፡ አኳኋን ፡ እንደ ፡ ፍላፃ ፡ ልብ ፡ በሚሠነጥቅ ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ግንባር ፡ ግንባራቸውን ፡ እያሉ ፡ መልሰዋቸዋል ፡ እንጂ ፡ እነርሱን ፡ በፍቅር ፡ የተቀበሉበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ። ስለኾነም ፡ በመጡበት ፡ ጊዜ ፡ ኹሉ ፡ በመንግሥት ፡ ፖለቲካ ፡ እየገቡ ፡ የርስ ፡ በርስ ፡ መለያየትን ፡ እየፈጠሩ ፡ ደም ፡ ማፋሰሳቸው ፡ አልቀረም ። እንግዲህ ፡ ለተንኮል ፡ የተሠራውን ፡ ተግባር ፡ ወረታ ፡ አድርጎ ፡ መቍጠር ፡ ይገባልን ፡ አይገባም ።

፲፱| የግብጽ ፡ ሡልጣኖች ፡ ከኢትዮጵያ ፡ የክርስቲያንን ፡ ሃይማኖት ፡ ለማጥፋት ፡ ሲሉ ፡ የእስክንድርያም ፡ ፓትረያርኮች ፡ ከእውነተኛይቱ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ለማራቋ ፡ ሲሉ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ወደሮማ ፡ እንዳይሔዱ ፤ ሮማውያንም ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ እንዳይመጡ ፡ መንገድ ፡ ዘጉባቸው ፡ ብለዋል ።

፲፱| እስክንድርያና ፡ ኢትዮጵያ ፡ ባንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ስለተስማሙ ፡ ባንድ ፡ ግብጻዊ ፡ ጳጳስ ፡ አማሃይነት ፡ ብቻ ፡ እየተገናኙ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ግብጻውያን ፡ በብዛት ፡ መጥተው ፤ ወይም ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ በብዛት ፡ ሔደው ፡ ተገናኝተው ፡ አይደለም ። እንደዚኸውም ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ እየተላኩ ፡ ወደ ፡ ሮማ ፡ ይሔዱ ፡ ነበረ ፡ ብለዋል ። ሮማውያንም ፡ በየጊዜው ፡ መምጣታቸው ፡ የታወቀ ፡ ነው ፡ ለምን ፡ እየመለሱ ፡ እያባረሩ ፡ ሰደዷቸው ፤ የሃይማኖት ፡ ግንኙነት ፡ ባይኖር ፡ አይደለምን ፡ ? የሃይማኖት ፡ ግንኙነትማ ፡ ቢኖር ፡ እነዚያኑ ፡ የተላኩትን ፤ አክብረው ፡ አይቀበሏቸውም ፡ ነበርን ? ግብጻውያን ፡ መንገድ ፡ በመዝጋታቸው ፡ ተራራቁ ፡ የሚሉት ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ ሮማና ፡ ኢትዮጵያ ፡ የተራራቁ ፡ በሃይማኖትና ፡ በባህል ፤ ባይስማሙ ፡ ብቻ ነው ።

፳/ ለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ የሚያስረዳ ፡ ወደ ፡ ፈረንጸ ፡ ጉባኤ ፡ የተላኩት ፡ የኢትዮጵያውያን ፡ መሪ ፡ ኾኖ ፡ ሔደ ፡ የነበረ ፡ ጴጥሮስ ፡ ዲያቆን ፡ የተባለ ፡ በርእስ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳቱ ፡ በአውንዮስ ፡ ፬ተኛ ፡ ፊት ፡ ቀርቦ ፡ መስከረም ፡ ፪ ቀን ፡ ፲፬፻፵፬ ፡ ዓ. ም. የተናገረው ፡ ቃል ፡ እጅግ ፡ ብፁዕ ፡ አባታችን ፡ ሆይ ፡ ባንተ ፡ ፊት ፡ የሚመጡ ፡ ሰዎች ፡ ኹሉ ፡ አንተን ፡ ዳግማዊ ፡ ክርስቶስ ፡ ኾነህ ፡ በምድር ፡ ላይ ፡ በኃጢአተኞች ፡ ሰዎች ፡ መካከል ፡ የምትኖረውን ፡ ለማየት ፡ ስላበቃቸው ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ብዙ ፡ ምስጋና ፡ ሊያቀርቡለት ፡ ይገባቸዋል ፡ የሚል ፡ ሰፊ ፡ ንግግር ፡ ጠቅሰዋል ።

፳/ ይህ ፡ ንግግር ፡ ከኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ወይም ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክህነት ፡ ወይም ፡ ከመላው ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፤ የተላከ ፡ ነው ፡ ቢባል ፡ ኖሮ ፡ ለሐሳብዎ ፡ ደጋፊ ፡ ይኾናል ፡ ተብሎ ፡ በተገመተ ፡ ነበር ፤ ያውም ፡ ቢኾን ፡ የዚሁ ፡ ቃል ፡ ቀሪ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሲገኝ ፡ ነው ።

ይህ ፡ ካልኾነ ፡ ግን ፡ ያንድ ፡ መላክተኛ ፡ ስሕተት ፡ በመላ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ላይ ፡ ምስክር ፡ ሊኾን ፡ አይችልም ። ይህንንም ፡ ስል ፡ እርስዎ ፡ ጽሑፉን ፡ አየሁት ፡ ብለው ፡ ሲመሰክሩ ፡ እኔ ፡ ባላየሁት ፡ ነገር ፡ ማስተባበሉ ፡ ቅር ፡ ስላለኝ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በእውነቱ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ የኾነ ፡ ሰው ፡ ይህን ፡ ይናገራል ፡ ብዬ ፡ አላምንም ።

ምክንያቱም ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ዛሬ ፡ አምልኮተ ፡ ጣዖት ፡ በጠፋበት ፤ አምልኮተ ፡ እግዚአብሔር ፡ በተስፋፋበት ፤ ወንጌል ፡ በመላው ፡ ዓለም ፡ በተዘረጋችበት ፡ ጊዜ ፡ ይቅርና ፡ ቀድሞም ፡ ቢኾን ፡ ከልደተ ፡ ክርስቶስ ፡ በፊት ፡ ዓለም ፡ ኹሉ ፡ ተካክሎ ፡ ጣዖት ፡ ያመልክ ፡ በነበረበት ፡ ጊዜ ፡ ንግሥተ ፡ አዜብ ፡ ንጉሥ ፡ ሰሎሞንን ፡ ከጎበኘችበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ ኢታምልክ ፡ ባዕደ ፡ አምላከ ፡ ዘእንበሌየ ። ዘያመልክ ፡ በፍጡር ፡ ርጉም ፡ ውእቱ ፡ የምትል ፡ ሕገ ፡ አሪትን ፡ ጠንቅቀው ፡ ያወቁ ፡ ስለኾኑ ፡ ማንንም ፡ ሰው ፡ ቢኾን ፡ ክርስቶስ ፡ ነህ ፡ ብለው ፡ ያምኑበታል ፡ ተብለው ፡ የማይገመቱ ፡ በመኾናቸው ፡ ነው ። ይህንንም ፡ በመርድ ፡ አዝማች ፡ ዘሚካኤል ፡ ቅኔ ፡ ልንረዳው ፡ እንችላለን ።

አፄ ፡ ኢያሱ ፡ ከጎንደር ፡ ተነሥተው ፡ ሸዋን ፡ ሊጎበኙ ፡ በመጡ ፡ ጊዜ ፡ የሸዋ ፡ ሰዎች ፡ በታላቅ ፡ ክብር ፡ ተቀብለዋቸዋል ፡ በዚያን ፡ ጊዜ ፡ የሸዋው ፡ መስፍን ፡ መርድ ፡ አዝማች ፡ ዘሚካኤል ፡ ቅኔ ፡ ሲያበረክቱ ፡ እንዲህ ፡ ብለዋል ፡

በአስተናሥአ ፡ ማኅሌት ፡ ወበይባቤ ፡ ኢያሱ ፡ ንጉሥ ፡ ተቀበልናከ ፤
እመሰ ፡ ይደሉ ፡ እግዚአ ፡ እምወሀብናከ ፡ ሰጊደ ።
ወእምረሰይናከ ፡ አምላከ ፡ ዋሕደ ።
ባሕቱ ፡ አምላክ ፡ ዘእምቤትከ ፡ ተወልደ ።
ውስተ ፡ ደብረ ፡ ሲና ፡ አመ ፡ ወረደ ።
በቅድመ ፡ ሙሴ ፡ ወአሮን ፡ ይቤ ፡ ገሃደ ።
እንበሌየ ፡ ኢታምልኩ ፡ ባዕደ ፤ ብለዋል ።

የዚህም ቅኔ ፡ ትርጓሜ ፡ ባጭሩ ፡ ኢያሱ ፡ ንጉሥ ፡ ሆይ ፡ በማኅሌትና ፡ በዕልልታ ፡ ተቀበልንህ ፡ ጌታችን ፡ ሆይ ፡ ከቤተ ፡ ዳዊት ፡ የተወለደ ፡ አምላክ ፡ ወደ ፡ ደብረ ፡ ሲና ፡ በወረደ ፡ ጊዜ ፡ በሙሴና ፡ በአሮን ፡ ፊት ፡ ከኔ ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ አምላክ ፡ አታምልኩ ፡ ብሏልና ፡ አይገባም ፡ እንጂ ፡ የሚገባስ ቢኾን ፡ አንድ ፡ አምላክ ፡ አድርገን ፡ በሰገድንልህ ፡ ነበረ ፡ ማለት ፡ ነው ።

እንግዲህ ፡ በወታደርነት ፡ ደረጃ ፡ ያሉት መስፍን የአምልኮተ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ እንዲህ ፡ አድርገው ፡ ሲጠነቀቁ ፡ በማዓርገ ፡ ክህነት ፡ ያለ ፡ ዲያቆን ፡ ይህን ፡ ተናገረ ፡ ቢባል ፡ አመዛዛኝ ፡ ልቡና ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ ሊቀበለው ፡ አይችልም ። ደግሞ ፡ መለስ ፡ ብለን ፡ የሮማው ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡

www.ethiopianorthodox.org

ጳጳሳት ፡ ዳግማዊ ፡ ክርስቶስ ፡ ነህ ፡ ብለው ፡ ቢያመሰግኑት ፡ ይገባኛል ፡ ብሎ ፡ ወዶ ፡ መቀበሉን ፡ ትክ ፡ ብሎ ፡ ሲመለከቱት ፡ አእምሮን ፡ በመገረም ፡ ያፈዛል ።

እንግዲህ ፡ በሮማ ፡ መንበረ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ የተቀመጠው ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ኹሉ ፡ በየተራው ፡ ዳግማዊ ፡ ክርስቶስ ፤ ማልሳዊ ፡ ክርስቶስ ፤ ራብዐዊ ፡ ክርስቶስ ፡ ይባላል ፡ ማለት ፡ ነውን ፡ ወይስ ፡ ለአባ ፡ አውጋንዮስ ፡ ብቻ ፡ የአምላክ ነት ፡ ምልክት ፡ ታይቶለት ፡ የተሰጠ ፡ እድል ፡ ይኸን ። ሌላም ፡ ይህን ፡ የመሰለ ፡ ነገር ፡ ክሌሜንት ፡ የተባለ ፡ የሮም ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ እግዚአብሔር ፡ የሰማይንና ፡ የምድርን ፡ መንግሥታት ፡ ኹሉ ፡ ሰጠኝ ፡ ብሎ ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ተውህበ ፡ ሊተ ፡ ኵሉ ፡ ኵነኔ ፡ ሰማይ ፡ ወምድር ።

የሰማይ ፡ የምድር ፡ ሥልጣን ፡ ተሰጠኝ ፡ ያለውን ፡ ቃል ፡ የመሰለ ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ እንዳሳወጀ ፡ ታሪክ ፡ ይነግረናል ፡ ማቴ ፡ ፳፰ ፡ ፲፰ ።

በእውነቱ ፡ ይህ ፡ ነገር ፡ ለመረመረው ፡ ሰው ፤ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን የሞቱት ፡ ዘመዶቻችሁ ፡ ከሲኦል ፡ የሚወጡበት ፡ የኃጢአት ፡ ሥርየት ፡ ግዙ ፡ እያለች ፡ ቲኬት ፡ በገንዘብ ፡ ትሸጣለች ፡ ብሎ ፡ ማርቲን ፡ ሉተር ፡ የጻ ፈው ፡ እውነት ፡ ይኸንን ፡ ወደ ፡ ማለት ፡ የሚያደርስ ፡ ኾኖ ፡ ይታያል ። ይህን ፡ ጽሑፍ ፡ ይጠቅማል ፡ ብሎ ፡ ከማኖር ፡ በፍጥነት ፤ ቀዶ ፤ መጣል ፡ ለሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ባጠፌታ ፡ በጠቀማት ፡ ነበረ ።

የእኛስ ፡ አባቶች ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ለስማቸው ፡ ገብሩ ፡ ወሐዋርያሁ ፡ ለኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ የሚል ፡ ቅጽል ፡ ይሰጡታል ፡ እንጂ ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ አይንጠራሩም ፤ ቢያመሰግኗቸውም ፡ አይቀበሉትም ። እኛ ፡ ልጆቻቸውም ፡ እንደዚሁ ፡ ስማቸውን ፡ በምንጠራበት ፡ ጊዜ ፡ ገብሩ ፡ ወሐዋ ርያሁ ፡ ለኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ የሚል ፡ ቅጽል ፡ እንሰጣቸዋለን ፡ እንጂ ፡ ይህን ያህል ፡ አንደፍርም ።

ስለዚህ ፡ ይህን ፡ ቃል ፡ ይጠቅማል ፡ ብለው ፡ በመጥቀስዎ ፡ እያፈርኩ በኢትዮጵያ ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ አሳፋሪ ፡ ቃል ፡ የሚጽፍ ፡ የለም ፡ ከማለት ፡ በቀር ፤ ሌላ ፡ መልስ ፡ ልሰጥበት ፡ አልፈቅድም ። ምክንያቱም ፡ ወበእንቲአ ክሙ ፡ ይጸርፉ ፡ አሕዛብ ፡ ላዕለ ፡ ስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ የተባለው ፡ ቃል ፡ ይደርስብናል ፡ ብሎ ፡ በመፍራት ፡ ነው ።

፳፪ በ፲፭፻፴፬ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ጸጋ ፡ ዘአብ ፡ የተባለ ፡ መላክተኛ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ስለተለየችበት ፡ ሲናገር ፡ አባቶቻችን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከተመሠረተችበት ፡ ከመጀመሪያው ፡ ጊዜ ጀም ረው ፡ የሮማውን ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ እንደ ፡ ፊተኛው ፡ ጳጳስ ፡ አድርገው ፡ እንደ ፡ ተቀበሉት ፡ የተረ ጋገጠ ፡ ነው ፡ ዛሬም ፡ ቢኾን ፡ እኛ ፡ የክርስቶስ ፡ እንደራሴ ፡ እንደ ፡ መኾኑ ፡ መጠን ፡ ልንታዘዝለት ፡ ዝግ ጁዎች ፡ ነን ፡ መንገዱ ፡ እጅግ ፡ የራቀ ፡ ባይኾንና ፡ ብዙ ፡ መሰናክልም ፡ ባይኖርበት ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ በተመ ላለስን ፡ ነበረ ፡ አሉ ፡ ብለዋል ።

፳፪| እውነት ነው ፡ ኋላ ፡ ልዮን ፡ በጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ እስኪአመጣ ፡ ድረስ ፡ ሮም ፡ በኦርቶዶክስነቷ ፡ ጸንታ ፡ አንድ ፡ አካል ፡

አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ ታስተምር ፡ በነበረ ፡ ጊዜ ፡ የዓለም ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ኹሉ ፡ የሮሙን ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ያከብሩት ፡ እንደነበረ ፡ እርግጥ ፡ ነው ። ኋላ ፡ ግን ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ በመጣ ፡ ጊዜ ፡ ጥለውት ፡ ስለተ ለያዩ ፡ ቀርቶበታል ። ይህም ፡ ጸጋ ፡ ዘአብ ፡ የተባለ ፡ ሰው ፡ ያነኑ ፡ የቀድሞ ውን በመጥቀስ ፡ የራሱን ፡ ሐሳብ ፡ ተናግሮ ፡ ይኸናል ፡ እንጂ ፡ ይህን ፡ ቃል ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ወይም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ቃል ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ አልተናገረም ። ስለዚህ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ መንገድ ፡ ባይርቀን ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ እንመላለስ ፡ ነበረ ፡ አለ ፡ ተብሎ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ነበረች ፡ ሊባል ፡ አይቻልም ።

፳፫| እንግዲህ ፡ ታሪኩን ፡ በመመርመር ፡ ኾነ ፡ ወይም ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ራሳቸው ፡ በተናገሩት ፡ ምስክርነት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ትምህርት ፡ ለመሸፈት ፡ በቀጥታ ፡ ምንም ፡ እንዳላበረች ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ መለየቷ ፡ ሳታውቀውና ፡ ሳትወደው ፡ እንደኾነ ፡ በግልጥ ፡ ይረዳል ፡ ብለዋል ።

፳፫| (ሀ) ታሪኩን ፡ በመመርመር ፡ ስለሚሉት ፡ እውነተኛው ፡ ታሪክ ፡ ከላይ ፡ በመቅድሙ ፡ እንደ ፡ ገለጽነው ፡ ባዔ ፡ ሱስንዮስ ፡ ጊዜ ፡ የሮም ፤ ካቶ ሊካውያን ፡ የኢትዮጵያን ፡ ሊቃውንትና ፡ ምእመናንን ፡ ማሳረዳቸው ፤ በአዔ ፡ ፋሲል ፡ ጊዜም ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ተጠራርገው ፡ መውጣታቸው ፡ ነው ፤ በስተቀረ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ስንኳን ፡ ታሪኳን ፡ ቋንቋዋን ፡ አጥርተው ፡ የማያውቁ ፡ ሰዎች በየሀገራቸውና ፡ በየቋንቋቸው ፡ ጽፈው ፡ ያስቀመጡት ኢትዮጵያ ፡ የማታ ውቀው ፡ ታሪክ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ነበረች ፡ ሊያሰኛት ፡ አይችልም ፤ ታሪክ ፡ እውነተኛ ፡ ሊኾን ፡ የሚቻለው ፡ የሚተረክለት ፡ የታሪኩ ፡ ባለቤት ፡ አውቆት ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ተቀብሎት ፡ ሲገኝ ፡ ነው ።

(ለ) ኢትዮጵያውያን ፡ ራሳቸው ፡ በተናገሩት ፡ ምስክርነት ፡ ለሚሉት ፡ መሰ ከሩ ፡ የሚሏቸው ፡ ሰዎች ፡ ምስክርነታቸው ፡ በቂ ፡ አለመኾኑን ፡ በላይኛው ፡ መሥመር ፡ አስረድቸዋለሁ ።

(ሐ) የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ለመሸፈት ፡ አላበራችም ፡ ስለሚሉት ፤ ይህ ፡ ንግግር ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ለንጉሥ ፡ አልገዛም ፡ ባለ ፡ ጊዜ ፡ እገሌ ፡ ሸፈተ ፤ ተብሎ ፡ የሚነገር ፡ ንግግር ፡ ነው ። በወንጌል ፡ ሕግ ፡ ያመነ ፡ ኹሉ ፡ ተካክሎ ፡ ለክርስቶስ ፡ ይገዛል ፡ እንጂ ፡ አንዷ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ላንዷ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ልትገዛ ፡ አያዝዝም ። እንግዲህ ፡ እርሰዎ ፡ የእገሌ ፡ ሀገር ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ለሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተገ ዛች ፡ የእገሌ ፡ ሀገር ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በሮማ ፡ ቤተ ክርስቲያን ፡ ሸፈተች ብሎ ፡ ለመናገር ፡ እንደምን ፡ ደፈሩ ?

እውነትም ፡ ያ ፡ ዲያቆን ፡ ለአባ ፡ አውጋንዮስ ፡ አንተ ፡ ዳግማዊ ፡ ክርስ ቶስ ፡ ኾነህ ፡ በምድር ፡ ላይ ፡ በኃጢአተኞች ፡ መካከል ፡ ትኖራለህ ፡ ብሎ ፡ የአክብሮት ፡ ምስጋና ፡ ቃል ፡ አቀረበለት ፡ ያሉትን ፡ ተገቢ ፡ ምስጋና ፡ አድ

www.ethiopianorthodox.org

በመንፈሳዊም ፡ በኩል ፡ በእስክንድርያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ሥር ፡ መተ ዳደሯ ፡ እርስዎ ፡ በግእዙ ፡ ገጽ ፡ በመሥመር ፡ ፮ እንደ ፡ ገለጹት ፡ ለተቀደሰው ፡ ለኪዳያ ፡ ጉባኤ ፡ ፬ተኛ ፡ ቀኖና ፡ ለመታዘዝ ፡ ብቻ ፡ ፈቅዳ፡ ያደረገችው ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ያስገደዳት ፡ ኖሮ ፡ አይደለም ።

ኢትዮጵያ ፡ ብሉይ ፡ ኪዳንን ፡ ከዓለም ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ አስቀድማ ፡ በቀዳማዊ፡ ምኒልክ፡ ጊዜ ፡ ተቀብላለች ። ሐዲስ ፡ ኪዳንንም ፡ በፈቃዱ ፍሬ ፡ ምናጦስን ፡ ልካ ፡ አስመጥታ ፡ ተቀብላለች ። ሃይማኖት ፡ የተወሰነ ፡ በብሉያትና ፡ በሐዲሳት ፡ ስለኾነ፡ ብሉያትንና ፡ ሐዲሳትን ፡ እያነበበች ፡ እየተረጐመች ፡ ሃይማኖቷን ፡ ጠንቅቃ ፡ ሕገ ፡ ክርስትናን ፡ ጠብቃ ፡ ትኖራለች ፡ ከሌሎች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ባትገናኝ ፡ የሚቀርባት ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ወጥቶ ፡ በይኾናል ፡ በይመስላል ፡ የሚተቸው ትችት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ስለዚህ በመለየቷ ፡ አትጠቀትበትም ፡ የተጎዳችው ፡ መጎዳት ፡ የለም ።

ሰ| ግብጻውያን ፡ ከሌሳቸው ፡ ጋራ ፡ ሊያሥሯቸው ፡ በድንቁርና ፡ ጨለማ ፡ ደብቀው ፡ ያዟቸው ስለሚሉት ።

በቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ የተጻፈውን ተመልክቶ ፡ በሊቃውንት ጉባኤ ፡ የተወሰነውን ፡ ሰምቶ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ማመን ፡ ድንቁርና ፡ ጨለማ ፡ መስሎ ፡ ከታየዎ ፡ ለአይሁድኒ ፡ ይመስሎሙ ፡ ዘንጌጊ ፡ ወለዓረሚኒ ፡ ይመስሎሙ ፡ ዘነአብድ ፡ ወለነሰ ፡ ለእለ ድኅነ ፡ ክርስቶስ ፡ ኃይለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ውእቱ ። ፩ ቆሮ ፡ ፩ ፳፫ ። እያልን ፡ ስድቡን ፡ ከመታገሥ ፡ በቀር ፡ ምንም ፡ የምንሰጠው ፡ መልስ ፡ የለንም ።

ሐ| ዲዮስቆሮስን ፡ ቅዱስ ፡ ብለው ፡ ሲያከብሩ ፡ ልዮንንና ፡ ንስጥሮስን ፡ አንድ ፡ አድርገው ፡ ያወግዟቸዋል ፡ ስለሚሉት ።

ነገሩ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ ቅዱስ ፡ ብለው ፡ ልዮንንና ፡ ንስጥሮስን ፡አንድ፡አድርገው፡ በሌላ ፡አስተያየት፡ ያይዋቸዋል ። ምክንያቱም ፡ ዲዮስቅሮስን ፡በጉባኤ ፡ ሐዋርያት ፡በጉባኤ ፡ ኒቅያ፡በጉባኤ፡ ኤፌሶን ፤ በጉባኤ ፡ቍስጥንጥንያ ፡ በተወሰነው ፡ አንድ ፡ አካል፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ከምትል ፡ ከአርዶዶክስ ሃይማኖት ፡ ሳይናወጥ ፡ በዚያው ፡ ጸንቶ ፡ ሲያገኙት ፡ ንስጥሮስና ፡ ልዮን ፡ምንም፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ በማለት ፡ ትንሽ ፡ ቢለያዩ ፡ ኹለት ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ተስማምተው ፡ አንድ ፡ ኾነው ፡ ስላገኝዋቸው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ ኹሉ ፡ የንስጥሮስንና ፡ የልዮንን ፡ አንድነት ፡ በየጊዜው ፡ በሚቀኙት ፡ ቅኔ ፡ ይገልጹታል ።

ለዚህም ፡ ማስረጃ ፡ ፩ኛ ፡ አለቃ ፡ ውድነህ ፡ እሸቴ ፡ የተባሉ ፡ ጎጃም ፡ ዲማ ፡ ጊዮርጊስ ፡ የነበሩ ፡ ሊቅ ፡ እንዲህ ፡ ብለዋል ።

ነሠተ ፡ልዮን ፡ እምድኅረ ፡ ሐነፀ ፡ በነጽሮ ፡ አካል ፡ ዋሕድ ፡ ምንታዌ ፡ ሕንጻ ማኅደሩ ።

እስመ ፡ ኢከሠተ ፡ ልዮን ፡ ትእምርተ ፡ ጸብዑ ፡ ወፍቅሩ ።
ለንስጥሮስ ፡ አርኩ ፡ ወቁርሎስ ፡ ጸሩ ።
ይቤለነሂ ፡ ንስጥሮሳዊ ፤ አዕፀቀ ፡ ድማኅ ፡ ዘይት ፡ ርቱዕ ፡ ይሰበሩ ።

ርገው ፡ ተቀብለውታል ፡ መሰለኝ ። አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ርስ ፡ በርሳቸው ፡ ባይስማሙ ፡ ተለያዩ ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ አንዱ ፡ በንዱ ፡ ሸፈተ ፡ ማለት ፡ ያልታረመ ፡ ንግግር ፡ ስለኾነ ፡ ንግግርዎን ፡ ያርሙ ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ መልስ ሊሰጥበት ፡ የሚገባው ፡ አይደለም ።

(መ) ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መለየቷ ፡ ሳታውቀውና ፡ ሳትወደው ፡ ነው ፡ ስለሚሉት ፡ ካላወቀችው ፡ ካቶሊካውያን ፡ ለሚያቀርቡላት ፡ ጥያቄ ፡ ኹሉ ተገቢውን ፡ መልስ ፡ እየሰጠች ፡ ለምን ታሳፍራቸዋለች ፤ መለየቷንስ ካልወደደችው ፡ ካቶሊካውያን ፡ ጳጳስ ፡ ሳይቀር ይዘው ፡ መጥተው ፡ ነበረ ፡ ደም ፡ እስከ ፡ መፋሰስ ፡ ድረስ ፡ ደርሳ ፡ ለምን ፡ ጠራርጋ ፡ አስወጣቻቸው ፡ አትቀበላቸውም ፡ ኖሯልን ፡ ማን ከለከላት ፡ በሕገ ፡ ልቡና ፡ ተመራምራ ፡ ከአምልኮተ ፡ ጣዖት ፡ ወደ ፡ አምልኮተ ፡ እግዚአብሔር ፡ የተመለሰችቱን ፤ ኋላም ፡ ያስተማራት ፡ ሐዋርያ ፡ ሳይኖር ፡ በፈቃዱ ፡ ሐዋርያ ፡ አስመጥታ ፡ ጥምቀትን ፡ ቅኖቢንን ፡ የተቀበለች ፡ ኢትዮጵያን ፡ ሳታውቀው ፡ ነው ፡ ሳትወደው ፡ ነው ፡ ብለው ፡ የጸፉት ፡ የተመለከተውን፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ኹሉ ፡ የሚያናድድ ፡ የሚያቃጭ ፡ ንግግር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ወደ ፡ ስምምነት ፡ የሚስብ ፡ መንገድ ፡ አይደለም ፤ የምታምነውን ፡ ሃይማኖት ፡ የምትናገረውን ፡ ነገር ፡ አታውቅም ፡ ማለት አብድ ፡ ዝንትዕ ፡ ብሎ ፡ መስደብ ፡ መኾኑን ፡ አያውቁምን ።

፭፱| መለየቷ ፡ ያለእውቀት ፡ መኾኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ ሌላም ፡ መረጃ ፡ አለ ፡ ብለው ፡ ያቀረቡት ፡ መረጃ ፡ በጠቅላላው ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ክርማ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ ከመላው ፡ ዓለም ፡ ክርስቲያኖች ፡ ተለይተው ፡ ስለነበሩ ፡ እስክንድርያ፡ ከአስላሞች ፡ ጋራ ፡ ተስማምታ ፡ ጋርዳባቸው ፡ ከነበረው ፡ መጋረጃ ፡ ወዲያ ፡ ይደረግ ፡ የነበረውን በእርግጥ ማወቅ አይቻላቸውም ፡ ነበረ ።

በዚህ ምክንያት ስለኬልቄደን ፡ ጉባኤ የሚያውቋቸው ፡ ጥቂቶችና ፡ የተቈራረጡ ፡ ወሬዎች ፡ ከአስክንድርያ ፡ ሊቃን ፡ ጳጳሳት ፡ መላክተኞች ፡ ያገኟዋቸው ፡ ናቸው ። ግብጻውያን ፡ ክሮማ ፡ ፈጽመው ፡ ሊለይዋቸውና ፡ ከራሳቸው ፡ ጋራ ፡ ሊያሥሯቸው ፡ ብለው ፡ ፀኬልቄደን ፡ ጉባኤ ፡ የተወሰነውን ፡ እውነተኛውን ፡ ትርጉሙን ፡ እንዳያውቁት ፡ በድንቁርና ፡ ጨለማ ፡ ደብቀው ፡ ያዟቸው ።

ይህም ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ በኬልቄደኑ ፡ ጉባኤ ፡ የሚጣሱ ፡ መጻሕፍትን ፡ አስተርጉመው ፡ እየዘረጉ ፡ ያልኾነውን ፡ ነገር ፡ ኹሉ ፡ አስመስለው ፡ አሳመኗቸው ።

ስለዚህ ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ በእውነት ፡ ጀግና ፡ የሃይማኖት ፡ ስማዕት ፡ ቡኬልቄደን ፡ ጉባኤ ፡ ያለፍርድ፡ የተገፋ ፡ ስቀናችው ፡ ሃይማኖት ፡ ደጋፊ ፡ ተብሎ ፡ ከታላላቆች ፡ ቅዱሳን ፡ ሲቈጠር ፡ ልዮንን ፡ ርኩስ ፡ የኬልቄደንንም ፡ ጉባኤ ፡ ማኅበረ ፡ አብዳን ፡ ብሎ ፡ አስክ ፡ መጥፊት ፡ ደረሱ ፡ ስለዚህ ፡ ልዮን ፡ ጳጳስንና ፡ ንስጥሮስን ፡ አንድ ፡ አድርገው ፡ ያወግዟቸዋል ፡ የሚል ፡ ነው ።

፭፬| ሀ ኢትዮጵያ ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ አለመኖሯና ፡ ከሌሎችም ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ተለይታ ፡ መኖሯ ፡ እርግጥ ፡ ነው ። ይህም ፡ የኾነበት፡ ምክንያት ፡ በሀገሩ ፡ ርኅቀት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ግብጻውያን ፡ ከልክለዋት ፡ አይደለም ። እንዳትገደድስ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከማንም ፡ መንግሥት ፤ ሥር ፡ ያልወደቀች ፡ ነፃ ፡ መንግሥት ፡ መኾኗ ፡ በኹሉ ፡ ዘንድ ፡ የታወቀ፡ ነገር ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

(ሀ) አርዮስ ፡ ወልድ ፡ ፍጡር ፡ በመለኮቱ ፡ ባለጊዜ ፡ በኒቅያ ፡ የተሰበሰቡ ፡ ፫፻፲፰ ፡ ሊቃውንት ፡ በአስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በእለእስክንድሮስ ፡ አፈ ፡ ጉባኤነት ፡ ተከራክረው ፡ ከረቱት ፡ በኋላ ፡ ወነአምን ፡ በ፩ ፡ እግዚእ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ወልደ ፡ አብ ፡ ዋሕድ ።

ለአብ ፡ አንድ ፡ ልጅ ፡ በሚኾን ፡ በጌታ ፡ ባንድ ፡ በኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እናም ናለን ፡ ብለው ። ፩ዱን ፡ ቀጸሉለት ፡ እንጂ ፡ ፪ቱ ብለው ፡ አልቀጸሉለትም ።

ይህነንም ፡ ሲቀጽሉለት ፡ እርሱ ፡ ራሱ ፡ ወንጌልን ፡ ሲያስተምር ፡ አንሰ ፡ እብለ ክሙ ፡ እኔ ፡ አንዲህ ፡ እላችኋለሁ ፡ በማለት ፡ ራሱን ፡ በአንድ ፡ ያታ ፡ መናገሩን ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስም ፡ ወ፩ ፡ እግዚእ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ዘኮሉ ፡ በእንቲአሁ ፡ ፅ ቆሮ ፡ ፰ ፮ ። በእንተ ፡ ፩ ብእሲ ፡ ዘውእቱ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ። ጸጋሁ ፡ ለ ፩ ብእሲ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ። ሮሜ ፡ ፭ ፲፭ ፲፯ ። ያለውን ፡ መሠረት ፡ አድርገው ነው ፡ እንጅ ፡ ከራሳቸው ፡ አንቅተው ፡ አይደለም ።

(ለ) መቅዶንዮስ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ሕፁፅ ፡ ባለ ፡ ጊዜ ፡ በቍስጥንጥንያ ፡ የተሰበሰቡ ፡ ፻፶ ፡ ሊቃውንት ፡ በእስክንድርያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በጢሞቴዎስ ፡ ዘአልበ ፡ ጥሪት ፡ አፈ ፡ ጉባኤነት ፡ ተከራክረው ፡ ረተውት ፡ የሃይማኖትን ፡ ነገር ፡ ሲወስኑ ፡ ወነአምን ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እግዚእ ፡ ማኅየዊ ፡ ዘሠረፀ ፡ እምአብ ። ከአብ ፡ ባሠረፀ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እናምናለን ፡ አሉ ፡ አንጅ ፡ (ወእምወልድ ፡) ከወልድም ፡ የሠረፀ ፡ ብለው ፡ አልጨመሩም ። ይህንም ፡ ሲናገሩ ፡ ጌታችን ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ መንፈሰ ፡ ጽድቅ ፡ ዘይወፅእ ፡ እምኀበ ፡ አብ ፡ ውእቱ ፡ ሰማዕ ትየ ፡ ዮሐ ፡ ፲፭ ፡ ፳፮ ።

ከአብ ፡ የሠረፀ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እርሱ ፡ ምስክሬ ፡ ነው ፡ ያለውን ፡ ይዘው ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እንዲያው ፡ ከልቡናቸው ፡ አመንጭተው ፡ አይደለም ።

(ሐ) ንስጥሮስ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባለ ፡ ጊዜ ፡ በኤፌሶን ፡ የተሰበሰቡ ፡ ፪፻ ፡ ሊቃውንት ፡ ምንም ፡ ንስጥሮስ ፡ ከጉባኤው ፡ አልቀርብም ፡ ቢል ፡ በቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ አፈ ፡ ጉባኤነት ፡ በነገሩ ፡ ከተስማሙበት ፡ በኋላ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ወሰኑ ፡ እንጂ ፡ በአካልም ፡ በባሕርይም ፡ ቢኾን ፡ ፪ ፡ የሚል ፡ ቅጽል ፡ አልሰጡትም ። ይህም ፡ እርግጠኛ ፡ ቃል ፡ መኾኑን ፡ ርስዎ ፡ ራስዎ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ባሁኑ ፡ ዘመን ፡ ስለ ክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ የምታምነው ፡ ትምርት ፡ በአሰቡና ፡ በአገላለጡ ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ ልክ ፡ ክርስቲያኖቹ ፡ ኹሉ ፡ ያምኑት ፡ እንደ ፡ ነበረው ፡ ነው ። ይህም ፡ ትምርት ፡ ለንስጥሮስ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ ለአውጣኪም ፡ ባህል ፡ ፈጽሞ ፡ ተቃራኒ ፡ በመኾኑ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ከስተማረውና ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ በደንብ ፡ ባትወስነው ፡ በኹሉ ፡ ዘንድ ፡ ይታመን ፡ ከነበረው ፡ ትምህርት ፡ ፈጽሞ ፡ የተስማማ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ በገጽ ፡ ፫፭ና ፡ ፫፮ ፡ አረጋግጠዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

እናታ ፡ የኸነችው ፡ የእስክንድርያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማ ፡ ባትስይ ፡ ኖሮ ፡ ተለይታም ፡ ሳለች ፡ በጠና ፡ አኳኋን ፡ መንገዱን ፡ አግዳ ፡ ከሮማ ፡ ጋራ ፡ መገናኘትን ፡ ፈጽማ ፡ ባትነግት ፡ ኖሮ ፡ ዛሬ ፡ ኢትዮጵያ ፡ በእርግጥ ፡ ከሮማዊቱ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተንጥላ ፡ አትገኝም ፡ ነበረ ፤ ብለዋል ።

ጽ፯ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማና ፡ ከግብጽ ፡ ከሌሎችም ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ አስቀድማ ፡ በአእምሮ ፡ ጠባይዕ ፡ ተመራምራ ፡ ከልደተ ፡ ክርስቶስ ፡ በፊት ፡ ሃይማኖተ ፡ አፈትን ፡ የተቀበለች ፡ ስለኸነች ፡ የተነገረውን ፡ ትንቢት ፡ የተቈጠረውን ፡ ሱባኤ ፡ ታውቅ ፡ ነበረና ፡ ክርስቶስ ፡ በተወለደ ፡ ጊዜ ፡ ተስፋ ፡ መድረሱን ፡ ሥጋ ፡ መልበሱን ፡ አውቃ ፡ ለማጥመቅ ፡ ለማቍረብ ፡ ሥልጣን ፡ ክህነት ፡ ያለው ፡ አባት ፡ ላኩልን ፡ ስትል ፡ ወደ ፡ እስክንድርያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ላከች ፡ እንጂ ፡ ግብጻውያን ፡ በሐዋርያነት ፡ መጥተው ፡ አስተምረው ፡ ያሳመኒት ፡ ሀገር ፡ አይደለችም ። ኢትዮጵያ ፡ በሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ ከጥንት ፡ ጀምራ ፡ ራሷን ፡ የቻለች ፡ ስለኸነች ፡ እስክንድርያን ፡ በርትዕት ፡ ሃይማኖት ፡ ጸንታ ፡ ብታገኛት ፡ ተስተለቻት ፡ እንጂ ፡ ይህስ ፡ ባይኸን ፡ አትመስላትም ፡ ነበረ ።

ሮማና ፡ ኢትዮጵያ ፡ የተለያዩ ፡ በሀገር ፡ ርቀትና ፡ የእስክንድርያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መንገዱን ፡ ዘግታ ፡ መገናኘት ፡ በመከልከሏ ፡ ምክንያት ፡ ከኸነ ፡ እነሆ ፡ ዛሬ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከግብጽ ፡ ተወላጅ ፡ ጳጳስ ፡ ማስመጣቷ ፡ ቀርቶ ፡ ራሷን ፡ ችላ ፡ ከተወላጆቿ ፡ ጳጳስ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳስ ፡ ፓትረያርክ ፡ ለመሾም ፡ ችላለች ፡ ከሮማና ፡ ከሌሎችም ፡ ሀገሮች ፡ ጋራ ፡ በዐየርም ፡ በባሕርም ፡ ቢኸን ፡ ያለችግር ፡ ለመገናኘት ፡ ችላለች ፡ አሁን ፡ አትቀበላትም ፡ ኖሯልን ፤ የለም ፡ ይህ ፡ የሚናገሩት ፡ ኹሉ ፡ ማስመሰል ፡ ማታለል ፡ ነው ፡ ይበላል ፡ እንጂ ፡ እውነተኛ ፡ ነገር ፡ አይደለም ።

ከዚህ ፡ በኋላ ፡ የድንበር ፡ ሽማግሌ ፡ ከኹለት ፡ ጥለኞች ፡ መካከል ፡ ገብቶ ፡ አንተም ፡ ይህን ፡ ተውለት ፤ አንተም ፡ ይህን ፡ ልቀቅለት ፡ ብሎ ፡ እንደሚገላግል ፡ የሮማውም ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ልዮን ፡ በቂርሎስና ፡ በንስጥሮስ ፡ መካከል ፡ ገብቶ ፡ ከንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ አግብቶ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ማለትን ፡ አውጥቶ ፤ ከቂርሎስ ፡ ባህል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ማለትን ፡ ይዞ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ ሠርዞ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ ቢሰብክ ፡ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ይህማ ፡ አባቴ ፡ ቅዱስ ፡ ቂርሎስ ፡ ንስጥሮስን ፡ ተከራክሮ ፡ የረታበት ፡ ንስጥሮስ ፡ የተወገዘበት ፡ አይደለምን ፤ ንስጥሮስ ፡ የተወገዘበትን ፡ ሃይማኖት ፡ በከፊል ፡ አልቀበልም ፡ ብሎ ፡ መለየቱን ፡ ነግረውናል ። እርስዎም ፡ እውነተኛው ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የወሰነው ፡ ይህ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ በገለጹት ፡ ጽሑፍዎ ፡ ላይ ፡ ክርስቶስ ፡ እግዚእ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ በክልኤ ፡ ባሕርያት ፡ ነው ፡ ብለው ፡ መስክረዋል ።

እንግዲህ ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ እኛን ፡ ከሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ለይተው ፡ ከራሳቸው ፡ ጋራ ፡ ለማዋር ፡ ብለው ፡ የነገሩን ፡ ሐሰተኛ ፡ ወሬ ፡ የትኛው ፡ ነው ፤ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ከተወሰነውስ ፡ ከፍለው ፡ ያስቀሩ ፡ ብን ፡ የትኛው ፡ ቃል ፡ ነው ፤ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤስ ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ምን ፡ ያለውን ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ መሠረት ፡ አድርጎ ፡ ተነሣና ፡ ለአንድ ፡ ክርስቶስ ፡ ፪ቱ ፡ የሚባል ፡ አጋዝ ፡ ሊቀጽልለት ፡ ቻለ ፡ እስኪ ፡ ያስረዱኝ ።

እንግዲህ ፡ የሚለያየን ፡ ፍሬ ፡ ነገሩ ፡ ክርስቶስን ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ ብቻ ፡ ስለኸነ ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ፪ ባሕርያት ፡ ፪ቱ ፡ ፈቃድ ፡ ብሎ ፡ ለክርስቶስ ፡ የሚቀጽልለት ፡ ንባብ ፡ ይስጡንና ፡ እንቀበልዎ ። በስተቀር ፡ ኢትዮጵያ ፡ አውቃ ፡ ጠንቅቃ ፡ ያደረገችውን ፡ ነገር ፡ ሳታውቀው ፡ ሳትወደው ፡ ነው ፡ እውነተኛውን ፡ ውሳኔ ፡ አላገኘችውም ፡ እያሉ ፡ ማውራት ፡ ብቻ ፡ ጠቃሚ ፡ ነገር ፡ አይደለም ።

ጽ፰ ይኸም ፡ ብቻ ፡ ሳይኸን ፡ እነርሱ ፡ የሚያምኑት ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በሌሎችም ፡ ሀገሮች ፡ እንደሚታመን ፡ አድርገው ፡ ይዘውታል ፡ ብለን ፡ ለመወራወርም ፡ ያስደፍረናል ፡ ብለዋል ።

ጽ፱ እኛ ፡ ይህን ፡ ባህል ፡ በቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ የተወሰነ ፡ በ፪ቱ ፡ ጉባኤያትም ፡ የታመነ ፡ ኾኖ ፡ አግኝተነው ፡ ተስማምተን ፡ ይዘነዋል ። ሌሎችም ፡ ይህንን ፡ ባህል ፡ ከያዙ ፡ ያልለቀቁ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ መኖራቸውን ፡ እናምናለን ። ምናልባት ፡ ደግሞ ፡ እርስዎ ፡ እንዳሉት ፡ ይህንን ፡ ባህል ፡ የተው ፡ ማኅበሮች ፡ ቢኖሩ ፡ የራሳቸው ፡ ጉዳይ ፡ ነው ፤ እኛን ፡ የሚያሰስበንና ፡ የሚያስጨንቀን ፡ ነገር ፡ አይደለም ።

ጽ፲ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ ከተለየችባቸው ፡ ዋናዎቹ ፡ ምክንያቶች ፡ አንድ ፡ ተብሎ ፡ የሚቆጠረው ፡ ከእስክንድርያ ፡ መንበረ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ሥር ፡ መኖሯ ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

፫ተኛ ፡ ክፍል ።

የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በእስክንድርያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ስለ ፡ መመራቷ ፡ ምንጭ ።

፩ | «የእስክንድርያ ፡ ሊቃን ፡ ጳጳሳት ፡ ከጥንት ፡ ጀምረው ፡ በሕግም ፡ ኾነ ፡ በተግባር ፡ በኢትዮጵያ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥልጣን ፡ እንደ ፡ ነበራቸው ፡ በታሪክ ፡ የታወቀ ፡ ነው ፡ እንደ ፡ እውነቱም ፡ ከ፲፭፻፡ ዓመት ፡ የሚበልጥ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የመሩት ፡ አቡኖች ፡ ኹል ጊዜ ፡ በእስክንድርያ፡ ሊቃን ፡ ጳጳሳት ፡ የተመረጡ ፡ ግብጻውያን ፡ ነበሩ ፡ ብለዋል ።

፩ | ግብጻውያን ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የገቡበት ፡ ምክንያት ፡ ከላይ ፡ እንደ ፡ ገለጽኩልዎ ፡ መኾኑን ፡ እንዳይዘነጉብኝ ፡ አሳስበዎታለሁ ፡ እንጂ ፡ ይህ ፡ ንግግርዎ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ የማስተባብልዎ ፡ ነገር ፡ የለኝም ። ስለኾነም ፡ ከዚህ ፡ ላይ ፡ ሰላስታውስዎ ፡ የማላልፈው ፡ አንድ ፡ ነገር፡ አለኝ ፡ ባለፈው ፡ ንግግርዎ ፡ ኢትዮጵያ ፡ አስቀድማ ፡ በሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ይዛ ፡ ቆይታ ፡ ኋላ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ለመያዝ ፡ ወደ ፡ እስክንድርያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የተላለፈች ፡ በማስመሰል ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ ተለይታ ፡ ወዳንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ማለፍዋን ፡ ወይም ፡ በግልጥ ፡ እርሱን ፡ መቀበልዋን ፡ የሚያስረዳ ፡ ወይም ፡ የተለየችበትን ፡ ጊዜና ፡ ዘመን ፡ የሚነግር ፡ ጽሑፍ ፡ አያገኝም ፡ ብለው ፡ ነበር ። አሁን ፡ ደግሞ ፡ ይህንን ፡ ቃልዎን ፡ ለውጠው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ክርስትናን ፡ ከመነችበት ፡ ከመጀመሪያው ፡ ፪፡ ዓመት ፡ ጀምራ ፡ በእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ መመራቷን ፡ ይናገራሉ ፡ ከኒህ ፡ ከኹለቱ ፡ ቃሎችዎ ፡ የሚታመን ፡ እውነትኛ ፡ መስሎ ፡ የሚታየው ፡ የትኛው ፡ መኾኑን ፡ እንዲገልጡልኝ ፡ እለምንዎታለሁ ፡ እኔ ፡ ግን ፡ እውነተኛው ፡ ቃል ፡ ይህ ፡ ያሁኑ ፡ ንግግርዎ ፡ እንደኾነ ፡ እምናለሁ ።

፪ | ከዚህ ፡ ቀጥለው ። ክማቱ ፡ ብርሃን ፡ ሰላማ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ጥምቀትን ፡ ለመስበክ ሥልጣነ ፡ ክህነትን ፡ ከእስክንድርያ ፡ መንበረ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ እንዳመጣና ፡ ከዚያም ፡ በኋላ ፡ በቂ ፡ ባለ ኾነ ፡ ምክንያት ፡ ኢትዮጵያን ፡ በመጨቆን ፡ ግብጻውያን ፡ ጳጳሳት ፡ ሊሾሙባት ፡ መኖሯን ፡ በስፊው፡ አትተው ፡ ጽፈዋል ።

፪ | ይህ ፡ ያስተዳደር ፡ ጉዳይ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የሃይማኖት ፡ ጉዳይ ፡ አይደለም ። የኾውም ፡ አሁን ፡ ባለንበት ፡ ዘመን ፡ በግርማዊ ፡ ቀዳማዊ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ ብርታትና ፡ ትጋት ፡ በብፁዕ ፡ ፓትሪያርክ ፡ አባ ፡ ባስልዮስ ፡ ጸሎት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ ስምምነት ፡ በመልካም ፡ አኳኋን፡ በዜና ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጎዳር ፡ ፷ ፡ ቀን ፡ ፴፰ ፡ ዓ፡ ም፡ የተጻፈ ፡ ስለኾነ፡ ያንኑ ፡ መመልከት ፡ ይበቃል ፡ ብለን ፡ አልፈነዋል ።

፬ተኛ ፡ ክፍል ።

ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ይመጣ ፡ ስለነበረው ፡ ግብጻዊ ፡ ጳጳስ ፡ ሥራና ፡ ሥልጣን ።

፩ | የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ከእስክንድርያ ፡ መንፈሳዊ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር፡ ከመኖሯ ፡ የተነሣ ፡ ለመፈንት ፡ ከግብጽ ፡ ተሹመው ፡ የሚመጡ ፡ ጳጳሳት ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያናቸውን ፡ ባህል ፡ አሳምረው ፡ ለማስተማር ፡ ችለው ፡ ይኾናል ። ስለዚህም ፡ በኹለቱ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ መካከል ፡ ጥብቅ ፡ የኾነ ፡ የትምርት ፡ ተመሳሳይነት ፡ ይገኝ ፡ ይኾናል ፡ ብለው ፡ የሚያምኑ ፡ አይታጡም ይኾናል ፡ አንዳንዶችስ ፡ እንኳ ፡ እንዲሁ ፡ በግልጥ ፡ የሚሉ ፡ አሉ ።

ነገር ፡ ግን ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ ይህ ፡ የማይታመን ፡ መስሎ ፡ ቢታይ ፡ ግብጻዊውን ፡ አቡን ፡ በኢትዮጵያ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሃይማኖትን ፡ በሚያይ ፡ ትምርት ፡ ውስጥ ፡ እንዳይገባ ፡ በሕግና ፡ በግብርም ፡ በጥብቅ ፡ ክልክል ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ የታወቀ ፡ ነው ። ግብጻውያኖቹ ፡ ጳጳሳት ፡ እንዳያስተምሩ ፡ እንዳይሰብኩ ፡ ወይም ፡ በሕዝብ ፡ ፊት ፡ ኾነው ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ ጉዳይ ፡ እንዳይናገሩ ፡ በሕግ ፡ ተከልክለው ፡ ነበረ ። በተግባርም ፡ በሚረባ ፡ አኳኋን ፡ አሳባቸውን ፡ ለሕዝብ ፡ እንዳያካፍሉት ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ ከመነኮሳቱ ፡ ጋራ ፡ እንዳይከራከሩ ፡ ቋንቋቸውን ፡ አያውቁም ፡ ነበረ ። እንዲህ ፡ ባለ ፡ አኳኋን ፡ የግብጻዊ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የታመነ ፡ መልክተኛ ፡ የኾነው ፡ አቡን ፡ ባህሉን ፡ ለማክፈልና ፡ ለማስፋፋት ፡ ዋና ፡ አስፈላጊ ፡ የኾነውን ፡ የቋንቋ ፡ መማሪያ ፡ በማጣቱ ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ ዘንድ ፡ የትምህርቱን ፡ ድምጽ ፡ አሰሚ ፡ ሊኾን ፡ አልቻለም ። ሳቡኑ ፡ ግዕርገችን ፡ ከመስጠት ፡ በስተቀር ፡ ሌላ ፡ ሥልጣን ፡ አልታወቀለትም ፡ ኢትዮጵውያን ፡ እንዲህ ፡ ባለ ፡ በጠና ፡ አኳኋን ፡ የግብጻውያኖቹን ፡ ጳጳሳት ፡ ሥልጣን ፡ መወሰናቸው ፡ የሃይማኖት ፡ ባህላቸውን ፡ የሚጠሉ ፡ ከመኾናቸው ፡ የተነሣ ፡ ይመስለናል ፡ ብለዋል ።

፩ | የማናቸውም ፡ ዓይነት ፡ ችሎታ ፡ እያለ ፡ በሕግና በደንብ ፡ መከልከልና ፡ በቋንቋ ፡ ባለመተዋወቅ ፡ እንደ ፡ ልብ ፡ በብዛት ፡ ሳይሰብኩ ፡ መቅረት ፡ ኹለት ፡ ዐይነት ፡ ነገሮች ፡ ናቸው ።

ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ይላኩ ፡ የነበሩ ፡ ግብጻውያን ፡ ጳጳሳት ፡ ቋንቋ ፡ ከለማወቃቸው ፡ የተነሣ ፡ በአስተርጓሚ ፡ ይሰብኩ እንደ ፡ ነበረ ፡ የታወቀ ፡ ነው ። ምናልባት ፡ አስተርጓሚ ፡ ምሥጢር ፡ አያጫውት ፡ ነገር ፡ አይከትምና ቋንቋ ፡ ለቋንቋ ፡ ተስማምቶ ፡ የመነጋገርን ፡ ያህል ፡ አያጠግብም ፡ ተብሎ ፡ ይገመት ፡ ይኾናል ። በዚህ ፡ አስጠግተው ፡ ግብጻውያን ፡ እንዳይሰብኩ ፡ በሕግ ፡ ተከልክለው ፡ ነበረ ፡ ማለትን ፡ ከምን ፡ አግኝተው ፡ ተናገሩት ፤ ይህ፡ ሕግ ፡ በየትኛው ፡ የሕግ ፡ መጽሐፍ ፡ ተጽፎ ፡ ይገኛል ፡ እስኪ ፡ ያስረዱ ፡ ይህ ፡ ሕግ ፡ በእንዲህ ፡ ያለ ፡ መጽሐፍ ፡ ተጽፎ ፡ ይገኛል ፡ ብለው ፡ በኢትዮጵያ ፡ መጻሕፍት ፡ ሊያስረዱ ፡ አይችሉም ፡ ፍጹም ፡ ውሸት ፡ ነው ።

፪ | ኢትዮጵያውያን ፡ እንዲህ ፡ በጠና ፡ አኳኋን ፡ የግብጻውያኖቹን ፡ ጳጳሳት ፡ ሥልጣን ፡ መወሰናቸው ፡ የሃይማኖት ፡ ባህላቸውን ፡ የሚጠሉ ፡ ከመኾናቸው ፡ የተነሣ ፡ ይመስለናል ፡ ብለዋል ።

፪ | ይህን ፡ ያህል ፡ የነገር ፡ አካባቢ ፡ የሚፈጥሩበት ፡ ዘዴ ፡ ለካስ ፡ ይኸኖሯልን ፡ አሁንስ ፡ አገኘሁት ፡ ኢትዮጵያ ፡ ግብጻውያንን ፡ ራሷ ፡ ፈቅዳ ፡ ለምና ታመጣቸው ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ በግድ ፡ በወር ፡ ኃይል ፡ ይመጡባት ፡ ኣሯልን ፡ ከጠላቻቸው ፡ ካቶሊካውያንን ፡ ጠራርጋ ፡ እንዳስወጣቻቸው ፡ እነርሱንስ ፡ ጠራርጋ ፡ አታስወጣቸውም ፡ ኖሯልን ፡ ምን ፡ የሚያግዳት ነበረ ። ምን ፡ ጊዜም ፡ ቢኾን ፡ በይ ፡ ስላል ፤ በይኾናል ፤ በያሰኛል ፡ የሚወራ ፡ ወሬ ፡ ኹሉ ፡ ኹል ፡

www.ethiopianorthodox.org

ጊዜ ፡ ከእውነት ፡ የራቀ ፡ መኾኑን ፡ ተገንዝበው ፡ በኢትዮጵያና ፡ በእስክንድርያ ፡ መካከል ፡ የሃይማኖት ፡ ልዩነት ፡ አለ ፡ የሚለውን ፡ ጥርጣሬ ፡ ከልብዎ ያጥፉ ።

፫| በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ጳጳሶቹ ፡ ኢትዮጵያ ፡ በደረሱ ፡ ጊዜ ፡ የሹመታቸውን ፡ ሥራ ፡ ከመጀመር ፡ በፊት ፡ ስለሃይማኖት ፡ ባህላቸውን ፡ በሚያስጨንቅ ፡ ምርመራ ፡ ይመረመሩ ፡ ነበረ ፡ ይልቁንም ፡ ስለክር ስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ በጽኑ ፡ ተመርምረው ፡ የኢትዮጵያን ፡ ባህል ፡ ተአምኖተ ፡ ሃይማኖት ፡ ሊያደርጉ ፡ ይገ ደዱ ፡ ነበረ ፡ ይህን ፡ አላደርግም ፡ ያለ ፡ ቢኖር ፡ አይቀበሉትም ፡ ነበረ ፡ ብለዋል ።

፬| ከዚህ ፡ ላይ ፡ የማስታውሰው ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ አለኝ ፡ ባፄ ፡ ሚናስ ፡ ጊዜ ፡ አንድ ፡ ካቶሊክ ፡ ጳጳስ ፡ መጥቶ ፡ እንጦጦ ፡ ተቀምጦ ፡ ነበረ ፡ ይባላል ። ያም ፡ ጳጳስ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የፀት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የማይቀበሉ ፡ መኾናቸውን ፡ ስላወቀ ፡ ምንምን ፡ ሳይናገር ፡ ዝም ፡ ብሎ ፡ ኖረ ። በዚያ ፡ ጊዜ ፡ ቄስ ፡ እፄ ፡ ዮሐንስ ፡ ጽራግ ፡ ማሠሬ ፡ ዘመለከት ፡ የተ ባሉ ፡ የደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ መነኮሳት ፡ ሃይማኖትህ ፡ ምንድነው ፡ ብለው ፡ ጠየ ቁት ። ሃይማኖቴ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ነኝ ፡ አላቸው ። እነርሱም ፡ የእንጦጦ ፡ መምህር ፡ አይናገር ፡ ቢናገር ፡ ባመት ፡ ያውም ፡ ሬት፡ ብለው ፡ አውግዘውት ፡ ሔዱ ፡ እርሱም ፡ ወዲያው ፡ ተቀመፈ ፡ ይባላል ።

ምናልባት ፡ ከዚህ ፡ በኋላ ፡ የመጡትን ፡ ጳጳሳት ፡ እንደዚህ ፡ ሳይታወቁ ፡ መስለው ፡ ገብተው ፡ የኹለት ባሕርይን ፡ ባህል ፡ እንዳይሰብኩ ፡ ፈርተው ፡ ከየት ፡ መጣህ ፡ ባህልህስ ፡ ምንድን ፡ ነው ፡ በማለት ፡ በርግጥ ፡ አንድ ፡ ባሕ ርይ ፡ ባይ ፡ መኾኑን ፡ ለመረዳት ፡ መርምረውት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ እንጂ ፡ እንጂ ከቶ ፡ ከእስክንድርያ ፡ መንበር ፡ ተሾሞ ፡ የመጣ ፡ ጳጳስ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ልቀቅ ፡ ተብሎ ፡ ተጠይቆ ፡ አያውቅም ፡ ሊያስረዱት ፡ የማይችሉ ትን ፡ ነገር ፡ ነው ፡ የሚናገሩ ፡ እስኪ ፡ ነገሩ ፡ እውነት ፡ ኮኾነ ፡ አገሌ ፡ የሚ ባል ፡ ግብጻዊ ፡ ጳጳስ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ቢማለቱ ፡ ተበረረ ፡ ብለው ፡ ማስረጃ ያቅርቡ ።

፭| በዚህ ፡ ምክንያት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የትምህርት ፡ ድርጅት ፡ የካህናቱና ፡ የመ ነኮሳቱ ፡ ይልቁንም ፡ የንጉሡ ፡ ልዩ ፡ ተግባር ፡ ኾነ ፡ ብለዋል ።

፮| ኢትዮጵያውያን ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ የሚል ፡ ሃይማኖታቸው ፡ በለማ ቋረጥ ፡ ከልቡናቸው ፡ የሚፈልቅ ፡ ምንጭ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እንደ ፡ በር ሜል ፡ ወኃ ፡ ከውጭ ፡ ተሞልቶ ፡ ሲፈስ እንደሚደርቅ ፡ ወኃ ፡ አይደለም፡ ስለዚህ ፡ ንጉሡም ፡ ካህናቱም ፡ መነኮሳቱም ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ትምርት ድርጅት ፡ እንደ ፡ ዐይን ብለኔ ፡ ይጠባበቁታል ፡ ያውም ፡ ሲኾን ፡ ከግብጻዊ ጳጳስ ፡ ጋራ ፡ በመስማማት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በመለያየት ፡ አይደለም ።

www.ethiopianorthodox.org

ይህ ሥዕል የኢትዮጵያን ሊቃን ጳጳሳት ሥዕል ያሳያል ፤ እኒህውም በመካከል ያሉት ብፁዕ አቡነ ባስልዮስ ርእሰ ሊቃን ጳጳሳት ወፓትረያርክ በስተቀኝ ያሉት ብፁዕ አቡነ ቴዎፍሎስ ዘሐረር ፤ ብፁዕ አቡነ ጢሞቴዎስ ዘሲዳሞ ናቸው ።

በስተግራ ብፁዕ አቡነ ይስሐቅ ዘትግራ ፤ ብፁዕ አቡነ ያዕቆብ ዘወለጋ ናቸው ።

እሊህም አቡነ ይስሐቅ በእስክንድርያው ሊቀ ጳጳሳት በአቡነ ዮሐንስ ፫ቱ በአቡነ ዮሳብ ተቀብተው የተሾሙ ናቸው ።

በኋላ የሚታዩት ፭ቱ አቡነ ጎርጎርዮስ ዘጅማ ፣ አቡነ ፊልጶስ ዘኢየሩሳሌም ፣ አቡነ ማርቆስ ዘኤርትራ አቡነ ታዲዎስ ዘኢሉባቦር ፣ አቡነ ገብርኤል ዘወሎ ናቸው ።

እሊህውም በኢትዮጵያዊው ፓትረያርክ በአቡነ ባስልዮስ ተቀብተው የተሾሙ ናቸው ።

www.ethiopianorthodox.org

ይህ ሥዕል ብፁዕ አቡነ ባስልዮስ በእስክንድርያው ሊቀ ጳጳሳት በአቡነ ዮሳብ እጅ ተቀብተው ሊቀ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ተብለው ሲሾሙ ግብፃውያንና ኢትዮጵያውያን ጳጳሳት በሥራው ተካፋዮች ኾነው ይታያሉ ይህ የግብፅንና የኢትዮጵያን ጳጳሳት አንድነት ያሳያል ።

፭| ስለዚህ ፡ እሊህ ጳጳሶች ፡ በኢትዮጵያውያኖች ፡ ኹሉ ፡ ዘንድ ፡ ኹል ፡ ጊዜ ፡ እንደማንኛዎ ችም ፡ የግብጽ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መልክተኞችና ፡ እንደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ሠራተኞች ፡ ተቈጥረው ፡ ይታዩ ፡ ነበረ ፡ ብለው ፡ ለዚሁ ፡ ማዳበሪያ ፡ አዔ ፡ ቴዎድሮስ ፡ አቡነ ፡ ሰላማን ፡ ከፍ ፡ ባለ ፡ ዋጋ ፡ ገዝቸዋለሁ ፡ አሏቸው ፤ እቴጌ ፡ መነንም ፡ እንደዚሁ ፡ ተናገርዋቸው ፡ ይባላል ብለው ፡ ያልተረጋገጠ ፡ አፈ ፡ ታሪክ ፡ ጠቅሰዋል ።

፭| እኛ ፡ ከከሣቴ ፡ ብርሃን ፡ ሰላማ ፡ ጀምረው ፡ እስከ ፡ መጨረሻው ፡ ጳጳስ ፡ እስከ ፡ አቡነ ፡ ቄርሎስ ፡ ድረስ ፡ ያሉ ፡ ጳጳሳት ፡ ኹሉ ፡ ክብራቸው ተጠብቆ ፡ ከመኖር ፡ በቀር ፡ ምንም ፡ ውርደት ፡ የደረሰባቸው ፡ መኾኑን ፡ እናውቅም ፡ በዚያውስ ፡ ላይ ፡ ግብጻውያን ፡ እንዲህ ያለ ፡ ውርደት ፡ ደረሰ ብን ፡ ብለው ፡ አቤቱታ ፡ አላቀረቡልዎ ፡ በእናትና ፡ በልጅ ፡ ወይም ፡ በወን ድማማች ፡ መካከል ፡ ገብተው ፡ ይኸን ፡ ሐሰተኛ ፡ ወሬ ፡ ለመፍጠር ፡ ያስገ ደደዎ ፡ ምንድነው ።

እንግዲህ ፡ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ለመጻፍ ፡ ያሳሰበዎ ፡ በገጽ ፡ ፲፫ ፡ ዛሬ ፡ የወንጌልን ፡ መንፈሳዊ ፡ ሀብት ፡ ለመጠበቅና ፡ እርሱ ፡ ወደሚያመለክተው ፡ ወደ ፡ ጋራ ፡ ከፍተኛ ፡ ዓላማ ፡ ለመድረስ ፡ ክርስቲያኖች ፡ እንዲያብሩና ፡ ኃይ ላቸውን ፡ ኹሉ ፡ አንድ ፡ እንዲያደርጉ ፡ በጣም ፡ አስፈላጊ ፡ ነው ፡ ያሉት ፡ ሐሳብ ፡ መላ ፡ ሐሰት ፡ ማግባቢያ ፡ ኾኖ ፡ እርግጠኛው ፡ ሐሳብዎ ፡ ኢትዮ ጵያንና ፡ እስክንድርያን ፡ ለማለያየትና ፡ ለማራራቅ ፡ ብቻ ፡ የተመሠረተ ፡ ስብከት ፡ መኾኑን ፡ ተረዳነው ።

ኢትዮጵያ ፡ አሁን ፡ ባለንበት ፡ ዘመን ፡ የግብጽ ፡ ተወላጅ ፡ ብቻ ፡ በልማድ ፡ ሲሾመው ፡ የቆየውን ፡ የጵጵስና ፡ ማዓርግ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ተወላ ጆች ፡ እንዲሾሙት ፡ ብታደርግም ፡ ኢትዮጵያ ፡ ክርስትናን ፡ ከተቀበለችበት ዘመን ፡ ጀምሮ ፡ በመካከላቸው ፡ ጸንቶ ፡ የኖረው ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ግንኙነት ፡ የተቋረጠ ፡ አይደለም ፡ ወደፊትም ፡ የሚቋረጥ ፡ አይደ ለም ። ስለዚህ ፡ ይህ ፡ አነጋገርዎ ፡ ርስዎን ፡ ከትዝብት ፡ ላይ ፡ የሚጥል ፡ ሰብቅ ፡ ነው ፡ ከመባል ፡ በቀር ፡ ምንም ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ መኾኑን ፡ ይረዱት ።

www.ethiopianorthodox.org

፭ ተኛ ፡ ክፍል ።

የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት፡በሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ ውስጥ ፡ ስላላቸው ፡ ሥልጣን ።

፩ በኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥቱ ፡ ክጥንት ፡ ጀምሮ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንና ፡ የመንግሥት ፡ ክፍተኛ ፡ ባለሥልጣን ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ስፊ ፡ ንግግር ፡ ከደረጉ ፡ በኋላ ፤ ነገሥታቱ፡ በሃይማኖት ፡ ጉዳዮችና ፡ ትምርቶች ፡ ውስጥ ፡ ያላቸው ፡ ሥልጣን ፡ እንደ ፡ እውነቱ ፡ ምንም ፡ የሕግ ፡ መሠረት ፡ የለውም ፡ ብለው ፡ ነቅፈዋል ።

፪ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ለመጻፍ ፡ ያተጋዎ ፡ ዋናው ፡ አሳብ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ እንደኾነ ፡ አሳምኖ ፡ የዓለም ፡ አብያተ፡ ክርስቲያናት ፡ ኹሉ ፡ ከሮማው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ እግር ፡ በታች ፡ እንዲ ተዳደሩልዎ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ለዚህም ፡ ጠቃሚ ፡ ኾኖ ፡ የሚገኘው ፡ ነገር ፡ ከብሉይ ፡ ከሐዲስ ፡ ጠቅሶ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ መኾኑን ፡ ማስረዳ ትና ፡ ማሳመን ፡ ብቻ ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፤ የቃል ፡ ሥጋ ፡ ከነን ፡ ምሥጢር ፡ ከሚያስረዳ ፡ ግብ ፡ ወጥቶ ፡ ጠቃሚ ፡ ያልኾነውን ፡ ያገር ፡ አስተዳደርን ነገር ፡ መቀባጠር ፡ አስፈላጊ ፡ አልነበረም ።

እርስዎ ፡ ግን ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የሚለውን ፡ ባህል ፡ ከብሉይና ፡ ከሐዲስ ፡ ጠቅሶ ፡ ማስረዳት ፡ አስቸጋሪ ፡ ኾኖብዎት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ እንጂ ፡ ይህንን ፡ ትተው ፡ በነገር ፡ አካባቢ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ኖራለችሳ ፡ አሰኝቹ ፡ አውንስ ፡ አባቶቻችን ፡ ወደ ፡ ነበሩበት ፡ ባህል ፡ ብንመለስ ፡ ምን ፡ አለበት ፡ የሚል ፡ አገኛለሁ ፡ መስሎዎ ፡ አስፈላጊዎ ፡ ባልኾነው ፡ በኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ አስተዳደር ፡ ገብተው ፡ የጳጳሱ ፡ ሥልጣን ፡ ይኸ ፡ ነው ፤ የንጉሡ ፡ ሥልጣን ፡ ይኸ ፡ ነው ፤ የዕጨጌው ፡ ሥልጣን ፡ ይኸ ፡ ነው ፤ በማለት ፡ ይደክማሉ ።

ይልቁንም ፡ ይህ ፡ አሁን ፡ የያዙት ፡ አንቀጽ ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ እዬ ፡ ካሴብ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ብለው ፡ ለሚያመጡት ፡ ሐሳብ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሃይማኖት ፡ በንጉሠ ፡ ነገሥቱ ፡ የሚመራ ፡ ከኾነ ፤ ደገኛው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ አፄ ፡ ካሴብ ፡ ካቶሊክ ፡ ከነበረ ፤ መላው ፡ የኢት ዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ በርግጥ ፡ ካቶሊክ ፡ ኖሯል ፡ ለማሰኘት ፡ ይረዳል ፡ ብለው ፡ ያቀዱት ፡ ዘዴ ፡ መኾኑን ፡ ተረድተናል ።

ይህ ፡ ያስተዳደር ፡ ጉዳይ ፤ ኹላችንም ፡ ያልተነሣንበት ፡ ስለኾነ ፤ ዋጋ ፡ እንደሌለው ፡ ቁጥሮ ፡ ማለፍ ፡ የሚገባ ፡ ሲኾን ፤ ነገሥታቱ ፡ በሃይማኖት ፡ ጉዳይ ፤ መግባታቸው ፡ የሕግ ፡ መሠረት ፡ የለውም ፡ ብለው ፡ ስለነቀፉ ፡ ለዚህ ፡ መልስ ፡ መስጠት ፡ ግድ ፡ አስፈለገ ፤ ርስዎ ፡ የሕይወት ፡ ታሪክ

ዎን በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ እንደ ፡ ተመለከትነው ፡ የሀገርዎን ፡ ታሪክና ፡ ወግ ፡ ሕግና ፡ ሥራት ፡ ሳያጠኑ ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ስለ ተመሩ ፡ ምሥጢሩን ፡ ባያውቁት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ነገሩ ፡ እንዲህ ፡ አይደ ለም ፡ የሴላው ፡ ዓለም ፡ ነገሥታትና ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ በአምልኮና፡ በሃይማኖት ፡ ረገድ ፡ አንድ ፡ አይደሉም ።

ቀድሞ ፡ ከዓለም ፡ ነገሥታት ፡ አምልኮተ ፡ እግዚአብሔርን ፡ የማያውቁ ፡ እግዚአብሔርን ፡ የሚንቁ ፤ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ጣዖታትን ፡ የሚያመ ልኩ ፡ ወይም ፡ ራሳቸው ፡ የሚመለኩ ፡ በጉልበታቸው ፡ የሚመኩ ፡ ነበሩ ። ክርስቶስ ፡ ሰው ፡ ኾኖ ፡ ወንጌልን ፡ አስተምሮ ፡ ሞቶ ፡ ተነሥቶ ፡ ሐዋርያ ትን ፡ ወንጌልን ፡ ዙራችሁ ፡ አስተምሩ ፡ ብሎ ፡ ፀላካቸው ፡ ጊዜ ፡ ትምር ታቸውን ፡ አንቀበልም ፡ ብለው ፡ በሰይፍ ፡ ይመትሯቸው ፡ የቁልቁሊት ፡ ይሰቅሏቸው ፡ በኩላብ ፡ ያንጠለጥሏቸው ፡ አቀጣጣሪ ፡ ያወጧቸው ፡ በመጋዝ፡ ይሰነጥቋቸው ፡ ነበረ ።

የሐዋርያትም ፡ መንፈሳዊ ፡ ሥልጣን ፡ ከነገሥታቱ ፡ ሥልጣን ፡ ቢበ ልጥ ፡ አንጂ ፡ የማያንስ ፡ ስለኾነ ፡ በሴጌዎን ፡ ነጽተው ፡ በነፍስ ፡ ሰቅለው፡ ገጸ ፡ ከልብ ፡ አሳይተው ፡ በውድም ፡ በግድም ፡ አስጨንቀው ፡ አስጠብ በው ፡ በወንጌል ፡ ያሳምኗቸዋል ። ቢያምኑም ፡ አምልኮ ፡ ጣዖትን ፡ ይተ ዋሉ ፡ ሕገ ፡ ክርስቶስን ፡ ይቀበላሉ ፡ እንጂ ፡ ሕገ ፡ ክርስትናን ፡ እንደ ፡ ሕገ ፡ መንግሥታቸው ፡ አድርገው ፡ ሊጠብቁት ፡ አይችሉም ። ምክንያቱም፡ የክርስቲያን ፡ መምህራን ፡ በውድም ፡ በግድም ፡ በተአምራት ፡ የወንጌል ፡ ምርኮኞች ፡ ኾነው ፡ ተቀብለውታል ፡ እንጂ ፡ በአእምሮ ፡ ጠባይዕ ፡ ደርሰ ውበት ፡ ያመኑት ፡ ስላልኾኑ ፡ ነው ። የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ግን ፡ ታሪ ካቸውን ፡ ቢመለከቱት ፡ ከመጀመሪያ ፡ እንደነዚህ ፡ ኾኖ ፡ አይገኝም ።

(ሀ) ከንግሥተ ፡ አዜብ ፡ አስቀድሞ ፡ እውነትም ፡ ይኹን ፡ ሐሰትም ፡ ይኹን ፡ እርግጠኛው ፡ አይታወቅም ፡ ኢትዮጵያ ፡ ዘንዶ ፡ ታመልክ ፡ ነበረ ፡ እየተባለ ፡ ይተረከል ። ይኹን ፡ እንጂ ፡ የዚህን ፡ ታሪክ ፡ ስንመለከተው ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ይህን ፡ ዘንዶ ፡ በኃይለኝነቱ ፡ ሊያሸንፉት በለመቻላቸው፡ እንደ ፡ ንጉሥ ፡ አድርገው ፡ ገበሩለት ፡ እንጂ ፡ እንደ ፡ አምላክ ፡ አድር ገው ፡ ያመለኩት ፡ መኾናቸውን ፡ የሚገልጽ ፡ ጽሑፍ ፡ አናገኝም ።

ይህንም ፡ የሚያስረዳ ፡ ነገር ፡ አጋቦስ ፡ የተባለ ፡ ሰው ፡ ከወደ ፡ ሐማ ሴን ፡ መጥቶ ፡ ለዘንዶው ፡ የሚገብሩለትን ፡ ግብር ፡ አይቶ ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ የምትገብሩለት ፡ ለምንድን ፡ ነው ፤ አትገሉትምን ፡ ቢላቸው ፡ ብንችለው ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ወድደን ፡ ነውን ፤ ከቻልክ ፡ አንተ ፡ ግደለውና ፡ እንገዛልህ ፡ አሉት ።

እርሱም ፡ እሺ ፡ ብሎ ፡ በፍጥነት ፡ የተኛበትን ፡ ሥፍራ ፲ ዙር ፡ ዐጥር፡ አሳጥሮ ፡ ባራቱ ፡ ማዕዘን ፡ እሳት ፡ ለኩሳበት ፡ ዘንዶው ፡ ከእንቅልፉ ፡ ተነሥቶ ፡ እወጣለሁ ፡ ቢል ፡ ጪሱና ፡ ወላፈኑ ፡ አፈነው ፤ እንደምንም ፡ ብዬ ፡ እወጣለሁ ፡ ብሎ ፡ ሲጣጣር ፡ በሰይፍ ፡ ወይም ፡ በምሳር ፡ አናቱን ፡ ብሎ ፡ ገደለው ።

www.ethiopianorthodox.org

ከዚያ ፡ በኋላ ፡ በዘንዶው ፡ ፈንታ ፡ ገበገቦ ፡ ገዢ ፡ ኾነ ፡ ይላል ፡ እንጂ ፡ አምላክ ፡ ነኝ ፡ ብሎ ፡ ተመለከ ፡ አይልም ። ይህ ፡ አኳኋን ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ እንደ ፡ ሌሎቹ ፡ አሕዛብ ፡ ጣዖታትን ፡ በማምለክ ፡ የልተሳሳቱ ፡ ወይም ፡ እኛ ፡ እንመለክ ፡ እስከ ፡ ማለት ፡ ደርሰው ፡ ያልተበቱ ፡ መኾናቸውን ፡ ያስረዳል ።

(ለ) ንግሥተ ፡ አዜብ የሰሎሞንን ፡ ዜና ፡ መንግሥት ፡ ሰምታ ፡ ጥበቡን ፡ ለመረዳት ፡ በሔደች ፡ ጊዜ ፡ ያስተማራት ፡ ማንም ፡ ሳይኖር ፡ ለይኩን ፡ እግዚአብሔር ፡ አምላክከ ፡ ቡሩከ ፡ ዘሠምረ ፡ ያንብርከ ፡ ላዕለ ፡ አትሮንሰ ፡ እስራኤል ፤ እስመ ፡ አፍቀሮ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለእስራኤል ።

እግዚአብሔር ፡ እስራኤልን ፡ ስለወደደው ፡ በእስራኤል ፡ ዙፋን ፡ ላይ ፡ እንድ ትነግሥ ፡ የፈቀደ ፡ ፈጣሪህ ፡ እግዚአብሔር ፡ የተባረከ ፡ ይኹን ፡ ብላ ፡ ስመ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ጠርታለች ።

ይህም ፡ ኢትዮጵያውን ፡ ከአምልኮተ ፡ ጣዖት ፡ የራቁ ፡ ከመኾናቸውም ፡ በላይ ፡ በአእምሮ ፡ ጠባይዕ ፡ ተመራምረው ፡ እግዚአብሔርን ፡ ያወቁ ፡ ለመኾናቸው ፡ በቂ ፡ መረጃ ፡ ሊኾን ፡ ይችላል ።

(ሐ) ቀዳማዊ ፡ ምኒልክ ፡ በተወለደ ፡ በ፳፪ ፡ ዓመቱ ፡ ካባቱ ፡ ከሰሎሞን ፡ ዘንድ ፡ ሔዶ ፡ እንደ ፡ አሪቱ ፡ ሥራት ፡ ቅብዐ ፡ መንግሥት ፡ ተቀብቶ ፡ በሕግ ፡ ነግሦ ፡ ታቦተ ፡ ጽዮንንና ፡ ሕገ ፡ አሪትን ፡ አምጥቶ ፡ ሃይማኖተ ፡ አሪትን ፡ በመላ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ዘርግቷል ። ከዚያ ፡ ጀምሮ ፡ መንግሥተ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከአብራክህ ፡ የተከፈለውን ፡ ልጅህን ፡ በዙፋንህ ፡ አኖርልሃለሁ ።

ልጆችህ ፡ ሕጌን ፡ ቢጠብቁ ፡ ይህን ፡ የማስተምራቸውን ፡ ቢሰሙ ፡ የልጅ ፡ ልጆቻቸው ፡ እስከ ፡ ዘለዓለሙ ፡ በዙፋንህ ፡ ነግሠው ፡ ይኖራሉ ፡ ብሎ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከማለለት ፡ ከዳዊት ፡ የልጅ ፡ ልጅ ፡ ከቀዳማዊ ፡ ምኒልክ ፡ ዘር ፡ እንዳይወጣ ፡ እነርሱም ፡ ተመርጠው ፡ ሲነግሡ ፡ ከሕግ ፡ ከሥርዓት ፡ እንዳይወጡ ፡ ከአምልኮተ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንዳይናወጡ ፡ ስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጠርተው ፡ እንደአባቶቻቸው ፡ እንደ ፡ ዳዊት ፤ እንደ ፡ ሰሎሞን ፤ በካህናት ፡ እጅ ፡ ቅብዐ ፡ መንግሥት ፡ ተቀብተው ፡ ይነግሣሉ ። በእንደዚህ ፡ ያለ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ከነገሡ ፡ በኋላ ፡ ሕገ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ከሕገ ፡ መንግሥታቸው ፡ አብልጠው ፡ ይጠብቃሉ ። ሕዝቡንም ፡ ሕገ ፡ እግዚአብሔርን ፡ እንዲጠብቁ ፡ ያስገድዷቸዋል ።

ይኸውም ፡ ሙሴ ፡ ሰለጰዓድን ፡ ሰንበትን ፡ ሻርክ ፡ ብሎ ፡ ኢያሱም ፡ አካን ፡ ወልደ ፡ ከርሚን ፡ ለቤተ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንዲኾን ፡ የተወሰነውን ፡ መባዕ ፡ ደበቅህ ፡ ብሎ ፡ ቅጣት ፡ እንደ ፡ ፈረዱባቸው ፡ ያለ ፡ ነው ።

ሕገ ፡ እግዚአብሔርን ፡ የተማሩ ፡ እንደ ፡ መኾናቸው ፡ መጠን ፡ ካህናቱን ፡ ሕግ ፡ መጠበቃቸውንና ፡ አለመጠበቃቸውን ፡ ይቈጣጠሯቸዋል ። የክህነትን ፡

ይህ ሥዕል ንግሥተ ዐዜብ የሰሎሞንን ዜና መንግሥት ሰምታ ለመጎብኘት በሔደች ጊዜ ማንም ያስተማራት ሳይኖር በሕገ ልቡና አውቃ በእስራኤል ዙፋን ላይ ሊያነግሥህ የወደደ እግዚአብሔር ይክበር ይመስገን ብላ እንደ አመስገነች ያሳያል ነገ ቀዳ ፡ ፲፡ ፱ ።

www.ethiopianorthodox.org

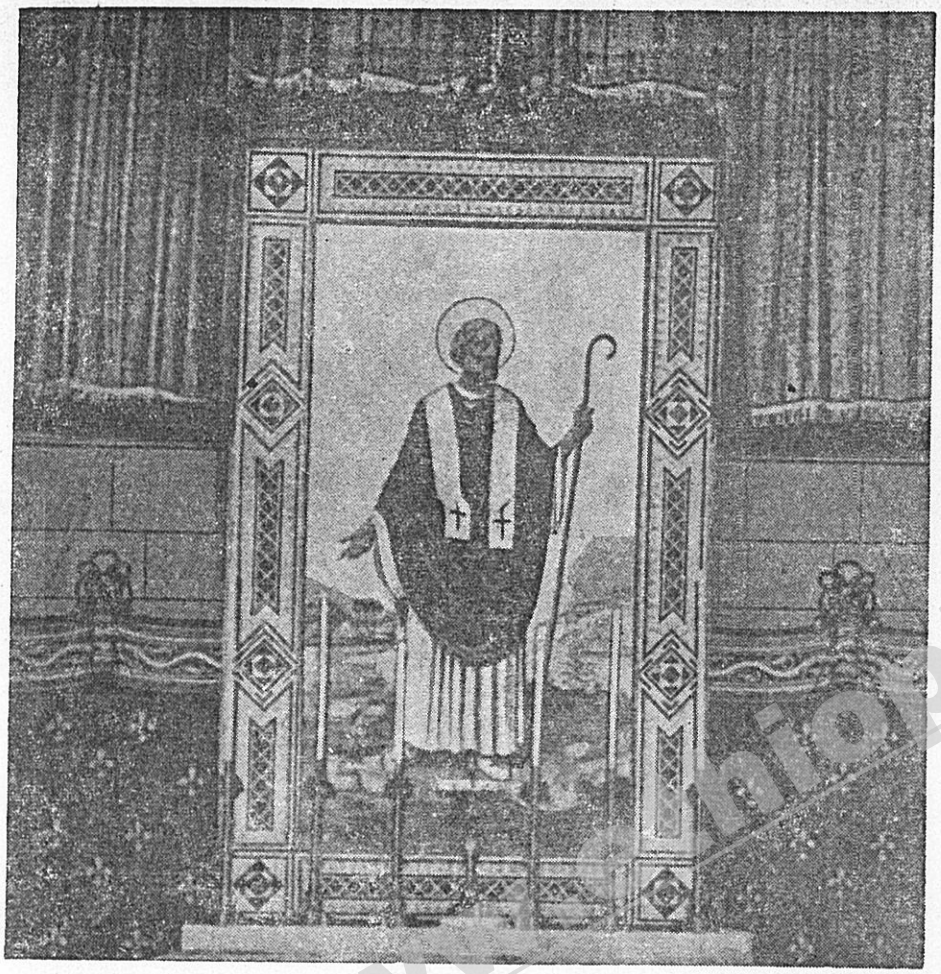

ይህ ሥዕል በአብርሃ ወአጽብሐ ዘመነ መንግሥት ክርስትና ወደ ኢትዮጵያ ያመጣውን ፍሬ ምናጦስን ወይም ከግቱ ብርሃን ሰላማን ያመለክታል ።

ሥራ ፡ ግን ፡ እንሥራ ፡ አይሉም ። በዚህም ፡ ላይ ፡ ስለክርስቶስ ፡ መምጣት ፡ የተነገረውን ፡ ትንቢት ፡ የተቈጠረውን ፡ ሱባኤ ፡ ስለሚያውቁ ፡ እስከ ፡ አብርሀ ፡ ወአጽብሐ ፡ የነበሩ ፡ ነገሥታት ፡ የክርስቶስን ፡ መምጣት ፡ በተስፋ ፡ ይጠባበቁ ፡ ነበር ። ክርስቶስ ፡ ሰው ፡ በኾነበት ፡ ወራት ፡ ሕፅዋ ፡ ለሕንደኬ ፡ በተባለው ፡ ሰው ፡ አማካይነት ። ግብ ፡ ሐዋ ፡ ፰ ፡ ፳፯ ፡

ከፊልጶስ ፡ እጅ ፡ ጥምቀትን ፡ ተቀብላለች ። ስለኾነም ፡ ይህ ፡ ሕፅዋ ፡ ለሕንደኬ ፡ የተባለው ፡ ሰው ፡ ያየውን ፡ የሰማውን ፡ ነግሮ ፡ ተስፋ ፡ እንደ ፡ ደረሰ ፡ ሥጋ ፡ እንደ ፡ ለበሰ ፡ ከማሳመን ፡ በቀር ፡ መዓርገ ፡ ክህነት ፡ ስለሌለው ፡ ላጥምቅ ፡ ላቍርብ ፡ አላለም ። የሚያጠምቅ ፡ የሚያቈርብ ፡ ሐዋርያ ፡ ስላልተላከ ፡ ሕገ ፡ ክርስትና ፡ በመላ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ሊስፋፋ ፡ አልቻለም ፤ ከጥቂት ፡ ዘመን ፡ በኋላ ፡ በአብርሀ ፡ ወአጽብሐ ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ በንግድ ፡ ምክንያት ፡ መጥቶ ፡ የኢትዮጵያ ፡ አስተዳደር ፡ ሕገ ፡ እግዚአብሔርን ፡ የተመረኰዘ ፡ መኾኑን ፡ ከተመለከተ ፡ በኋላ ፡ ግዝረተ ፡ ኦሪት ፡ እምነተ ፡ ኦሪት ፡ ጥምቀተሰ ፡ ወሠሪዐ ፡ ቍርባን ፡ አልቦ ።

በዚህ ፡ ሀገር ፡ ግዝረትና ፡ እምነት ፡ መኖሩን ፡ አያለሁ ፤ ጥምቀትና ፡ ቍርባን ፡ ግን ፡ የለም ፤ ምክንያቱ ፡ ምንድን ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ጠየቀ ። ግዝረት ፡ አምጽኡ ፡ ሌዋውያን ፡ አበዊነ ፡ ወእምነተኒ ፡ አምጽአ ፡ ሕፅዋ ፡ ለሕንደኬ ፡ ንግሥተ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ለጥምቀትሰ ፡ ወለሠሪዐ ፡ ቍርባን ፡ ኢተፈነወ ፡ ሐዋርያ ፡ ኀቤነ ።

ግዝረትን ፡ አባቶቻችን ፡ ሌዋውያን ፡ አመጡልን ፤ እምነትንም ፡ ሕጽዋ ፡ ለሕንደኬ ፡ አመጣልን ፡ ለጥምቀትና ፡ ለቍርባን ፡ ግን ፡ ሐዋርያ ፡ አልተላከልንምና ስለዚህ ፡ ነው ።

አሁንም ፡ አንተ ፡ ሔደህ ፡ ከእስክንድርያ ፡ አምጣልን ፡ ብለው ፡ ስንቅ ፡ ጨምረው ፡ ሰደዱት ። ቢደርስ ፡ ፫፻፲ ፡ አርዮስን ፡ ረተው ፤ ሃይማኖት ፡ አጽንተው ፤ ሥራት ፡ ሠርተው ፤ ሕገ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ወስነው ፤ ተለያይተው ፡ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ አለእስክንድሮስ ፡ አርፎ ፤ አትናቴዎስ ፡ ተሾሞ ፤ አገኘውና ፡ የኢትዮጵያን ፡ እምነት ፡ በሰፊው ፡ አስረድቶ ፡ የተላከውን ፡ ነገረው ፤ ጳጳስ ፡ ሾሞ ፡ እንዲልክላቸው ፡ ለመነው ። አትናቴዎስም ፡ ካንተ ፡ የሚሻል ፡ የለም ፡ አንተ ፡ በለመድከው ፡ አስተምራቸው ፡ ሕገ ፡ ወንጌልን ፤ ስበክላቸው ፡ ብሎ ፡ የጵጵስና ፡ ማዕርግ ፡ ሰጥቶ ፡ ሾሞ ፡ ሰደደው ። እርሱም ፡ መጥቶ ፡ በጉባኤ ፡ ኒቅያ ፡ የተወሰነውን ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የምትል ፡ አርቶዶክሳዊት ፡ ሃይማኖትን ፡ አስተማረ ፤ ጥምቀትንና ፡ ቍርባንን ፡ በመላ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ዘረጋ ። ይህ ፡ ኹሉ ፡ የተደረገ ፡ በነገሥታቱ ፡ በአብርሀና ፡ በአጽብሐ ፡ አማካይነት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እንደ ፡ ሌሎቹ ፡ ሀገሮች ፡ በብዙ ፡ ዓር ፡ ጋር ፡ ያመነች ፡ አይደለችም ። የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ ሥራ ፡ በሚሠሩበት ፡ ጊዜ ፡ ሌሎች ፡

www.ethiopianorthodox.org

የዓለም ፡ ነገሥታት ፡ ይልቁንም ፡ የሮም ፡ ነገሥታት ፡ እነኒሮን ፡ ቄሣር ፡ ሰማዕታት ፡ ክርስቶስን ፡ ከሚሉማን ፡ አራዊት ፡ ጋራ ፡ እያታገሉ ፡ በሰው ፡ ትያትር ፡ ይጫወቱ ፡ ነበረ ።

ከዚያም ፡ ወዲህ ፡ መንግሥቱ ፤ እንደ ፡ ቀድሞው ፡ ከቀዳማዊ ፡ ምኒልክ ፡ ዘር ፡ ሳይወጣ ፡ የሚነግሡ ፡ ነገሥታት ፡ ኹሉ ፡ በጻጻሱ ፡ እጅ ፡ ቅብዐ ፡ መንግሥት ፡ ተቀብተው ፡ ሲነግሡ ፡ ፫፯ት ፡ የወሰኋትን ፤ ከሣቴ ፡ ብርሃን ፡ ስላማ ፡ ያስተማራትን ፤ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ የምትል ፡ አርቶዶክስ ፡ ተዋሕዶ ፡ ሃይማኖትን ፡ እንዳይለውጡ ፤ ሕገ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ እንዲጠብቁ ፡ የመሐላ ፡ ቃላቸውን ፡ ሰጥተው ፡ ነው ። ከዚህም ፡ ቢናወጡ ፡ ሕዝቡ ፡ የማይገዛላቸው ፡ መኾኑ ፡ በዜ ፡ ዘድንግልና ፡ በዜ ፡ ሱስንዮስ ፡ ታሪክ ፡ ታውቋል ።

ስለዚህ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ እንደ ፡ ዖዝያን ፡ በማያገባቸው ፡ ገብተው ፡ የክህነትን ፡ ሥራ ፡ እንሥራ ፡ ቅስና ፡ ዲቁና ፡ እንሹም ፡ አይሉም ፡ እንጂ ፡ አርቶዶክሳዊት ፡ ተዋሕዶ ፡ ሃይማኖት ፡ እንዳትለወጥ ፡ ሕገ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንዳትናወጥ ፡ መጠበቃቸው ፡ የማይካድ ፡ ነገር ፡ ነው ። እንዲያውም ፡ ተላልፈው ፡ ይሞቱላታል ፡ ይኸው ፥ በዜ ፡ ገላውዴዎስ ፡ ታውቋል ።

አፄ ፡ ገላውዴዎስ ፡ ግራኝን አጥፍተው ፡ መንግሥታቸውን ፡ አጽንተው ፡ ተቀምጠው ፡ ሳለ ፡ ድል ፡ ወንበራ ፡ የተባለችቱ ፡ የግራኝ ፡ ሚስት ፡ ኑር ፡ የተባለውን ፡ የግራኝን ፡ የእጎቱን ፡ ልጅ ፡ በጠላትነት ፡ አስነሣችባቸው ፡ ሠራዊቱን ፡ አስከትቶ መጣባቸው ፡ እርሳቸውም ፡ መኳንንቱን ፡ ሊቃውንቱን ፡ አሰብስበው ፡ እንዋጋን ፡ ወይስ ምን እናድርግ ፡ ምከሩ ፡ ቢሏቸው ፤ ይህ ፡ ሰው በዚች ፡ ሴት ፡ ፍቅር ፡ ስለተናደደ ፡ የእርስዎን ፡ እራስ ፡ ብቻ ፤ ቄርጦ ፡ ለመሔድ ፡ ይፈልጋል ፡ እንጂ ፡ ሌላ ፡ የሚፈልገው ፡ ነገር ፡ የለውም ፤ እርስዎ ፡ የሸሹ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ግን ፡ ራስዎን ብቻ ፡ ያድናሉ ፤ ሀገርዎ ፡ ተጠፋለች ፤ ቤተ ክርስቲያን ፡ ትመዘበራለች ፡ አሏቸው !! እርሳቸውም ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ የምትል ሃይማኖታችን ፡ ከምትጠፋ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከምትመዘበር ፡ እኔ ተለውጬ ፡ ብሞትላት ፡ ይሻለኛል ፡ ብለው ፤ ሔደው ፡ ከኑር ፡ ጋራ ፡ ጦርነት ፡ ተጋጠሙ ። ሠራዊቱ ፡ ጥሏቸው ፡ ሸሸ ፡ ከዚያው ፡ ላይ ፡ ሞተዋል ፡ አባ ፡ ዮሐንስ ፡ የተባሉት ፡ የደብረ ፡ ሊባኖሱ ፡ መምህርና ፡ ሌሎችም ፡ ብዙዎች ፤ መነኮሳት ፡ አብረው ፡ ሞተዋል ። በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ሊቃውንቱ ፡ የሚከተሉትን ፡ ቅኔዎች ፡ ደርሰውላቸዋል ።

መ ወ ድ ስ

ለገላውዴዎስ ሶበ ይቤልዎ ፡ ማእምራኑ ፡ ዘይመጽእ ፡ ግብር ፡
ባሕቲተከ ትመውት ፡ እመ ፡ ተጻባዕከ ፡ ለኑር ።
ወኢይረክባ ፡ ምንሳዊ ፡ ለምድር ።

እመሰ ፡ ኢተጻባዕከ ፡ ጉንዱየ ፡ ተሐዩ ፡ ወቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ትትመዘበር ፡
ተሠጥዎሙ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ለሰብአ ፡ ውእቱ ፡ ምክር ፡
አጥባዕኩ ፡ ለመዊት ፡ ስደተ ፡ ክርስቲያን ፡ እምእኒጽር ።
ወተድባበ ፡ ድንግል ፡ መርዓት ፡ መርዓተ ፡ መርዓዊ ፡ ፍቁር ።
ውእተ ፡ ጊዜ ፡ በከየት ፡ ወትቤ ፡ እግዚእየ ፡ ወንጉሥየ ፡ ለመኑ ፡ ተጎድገኒ ፡
ወጎበ ፡ አይቴ ፡ ተሐውር ።

፱ ተ ኛ መ ወ ድ ስ ።

ተድባበ ፡ ማርያም ፡ መርዓት ፤ ዘሊባኖስ ፡ ንዕስተ ፡ መጠን ።
እንዘ ፡ ትብል ፡ ታስቄቁ ፡ በዜማ ፡ ኃዘን ።
ወማየ ፡ እንብዕ ፡ ታውጎገዝ ፡ እምዓይን ።
ከመ ፡ ንባበ ፡ ኤፍሬም ፡ በድርሳን ፡
እስመ ፡ ቅድመ ፡ ገጻ ፡ ነጸረት ፡ ተዘርዎት ፡ ሕዝባ ፡ ነባብያን ።
ብዕዕት ፤ እምኔየ ፡ ዘኢወለደት ፡ መካን ።
ወአጥባት ፡ እምኔየ ፡ እለ ፡ ኢሐፀና ፡ ደቂቆን ።
ገላውዴዎስሃ ፡ ዜናየ ፡ ቄዐ ፡ ጽጌ ፡ ወይን ፡
ቅድመ ፡ ይብጻሕ ፡ ጊዜ ፡ ገሚድ ፡ ዐረረ ፡ ብየ ፡ ዘመን ፡ ወቀሠመ ፡ ብየ ፡ ዘመን ።

እንግዲህ ፡ ከላይ ፡ እንደዘረዘርነው ፡ ልጆችህ ፡ ሕጌን ፡ ቢጠብቁ ፡ የልጅ ፡ ልጆቻቸው ፡ እስከ ፡ ዘለዓለሙ ፡ በዙፋንህ ፡ ይቀመጣሉ ፡ ብሎ ፡ እግዚአብሔር ። ከማለለት ፡ ከዳዊት ፡ የልጅ ፡ ልጅ ፡ ከቀዳማዊ ፡ ምኒልክ ፡ የተወለዱ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ሕገ ፡ ክርስትናን ፡ ራሳቸው ፡ ከመጠበቅ ፡ አልፈው ፡ ሌላውንም ፡ ከማስጠበቃቸው ፡ በላይ ፡ ተላልፈው ፡ የሚሞቱላት ፡ ኾነው ፡ ሲገኙ ፡ በመዝሙር ፡
ወበህየ ፡ አበቍል ፡ ቀርነ ፡ ለዳዊት ።
ከዚያ ፡ ለዳዊት ፡ ቀንድ ፡ አበቅላለሁ ፡ ማለት ፡ (ህየ ፡ የተባለች ፡ ኢትዮጵያ ፡ ናት ፡)
በኢትዮጵያ ፡ ለዳዊት ፡ መንግሥት ፡ አቋቁማለሁ ።
ወአስተዳሉ ፡ ማኅቶተ ፡ ለመሢሕየ ።
ቀብቼ ፡ ላነገሥኩት ፡ ንጉሥ ፤ መብራትን ፡ አዘጋጃለሁ ፡ ማለት ፡ ሕግ ፡ እሠራለታለሁ ።
ወአለብሰሙ ፡ ኃፍረተ ፡ ለጸላዕቱ ።
ለጠላቶቹም ፡ ኃፍረትን ፡ እንደ ፡ ልብስ ፡ አጐናጽፋቸዋለሁ ።
ወቦቱ ፡ ይፈሪ ፡ ቅድሳትየ ።

በርሱ ፡ ግን ፡ በመመለክ ፡ የጸናሁ ፡ ከፍጡራን ፡ ግብር ፡ የነጻሁ ፡ ከአማልክት ፡ ሐሰት ፡ ከጣዖታት ፡ የተለየሁ ፡ በሰውና ፡ በመላእክት ፡ አንደበት ፡ መመስገን ፡ የሚገባኝ ፡ የክበርኩ ፡ የባሕርይ ፡ አምላክ ፡ መኾኔ ፡ ይገለጻል ፡ ብሎ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለዳዊት ፡ የሰጠው ፡ ቃል ኪዳን ፡ ተፈጸመ ፡ ያሰኛል ፡ እንጂ ፡ ነውሩ ፡ ምንድን ፡ ነው እስኪ ፡ ይንገሩኝ ።

www.ethiopianorthodox.org

ምነው ፡ ሌሎችም ፡ የዓለም ፡ ነገሥታት ፡ እንደነርሱ ፡ በሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ ውስጥ ፡ ገብተው ፡ ሲረዱ ፡ ተገኝተው ፤ በተጎዱ ፡ ነበር ። እንግዲህ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ከሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ መግባታቸው ፡ ሕጋዊ ፡ ነገር ፡ መኾኑን ፡ ይረዱልኝ ።

፪| ከኹሉ ፡ አስቀድሞ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ንጉሣዊና ፡ ቅዱስ ፡ ከኾነው ፡ ከዳዊት ፡ ዘርዕ ይወርዳሉ ፡ ተብለው ፡ ስለሚታሰቡ ፡ ወደ ፡ ዙፋናቸው ፡ ወጥተው ፡ ሲቀመጡ ፡ እንደ ፡ ዕብራውያኑ ፡ ጥንታዊ ፡ ልማድ ፡ በተቀደሰ ፡ ቅብዕ ፡ እንደሚቀቡ ፡ ማወቅ ፡ ያስፈልጋል ፡ ብለው ፡ እውነተኛ ውንና ተገቢውን ፡ ነገር ፡ ባጠራጣሪ ፡ መንገድ ፡ ተናግረውታል ።

፫| የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ኹሉ ፡ ከዳዊት ፡ ዘርዕ ፡ የወረዱ ፡ ለመኾናቸው ፡ የያንዳንዳቸውን ፡ ሐረገ ፡ ትውልድ ፡ ቈጥሮ ፡ ለማስረዳት ፡ ይቻላል ። ነገር ፡ ግን ፡ የተነሣንበት ፡ ሥሩ ፡ ሌላ ፡ ስለኾነ ፡ ከዚህ ፡ ላይ ፡ መዘርዘር ፡ አላስፈለገም ፡ ቢያስፈልግዎም ፡ ታሪክ ፡ ነገሥት ፡ ይመልከቱ ።

ቅብዐ ፡ መንግሥት ፡ ተቀብቶ ፡ መንገሥንም ፡ ጥንታዊ ፡ ልማድ ፡ በማለት ፡ ነቅፈውታል ።

በዚህም ፡ አነጋገርዎ ፡ ንጉሥ ፡ የሚነግሥ ፡ በራሱ ፡ ኃይልና ፡ ሥልጣን ፡ ነው ፡ ከእግዚአብሔር ፡ መቀባት ፡ አያስፈልግም ማለት ፡ ስለኾነ ፡ ይህ ፡ እግዚአብሔርንና ፡ ንጉሥን ፡ ሊያጣሉበት ፡ ያቀዱት ፡ ዘዴ ፡ መስሎ ፡ ታይቷል ።

፫| በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ኹልግዜ ፡ እንደ ፡ ተቀደሱ ፡ ሰዎች ፡ ታስበው ፡ ለሕዝብ ፡ ጸጥታና ፡ እርጋታ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ ለሃይማኖት ፡ ጥበቃ ፡ እንደ ፡ ተላኩ ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንደ ፡ ራሴዎች ፡ ስለታዩ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ንጉሥ ፡ የእግዚአብሔር ፡ እንደራሴ ፡ መኾኑን ፡ ክደዋል ።

፫| የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ኹሉ ፡ መንግሥት ፡ ከዘርህ ፡ አይወጣም ፡ ብሎ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከማለለት ፡ ከቤተ ፡ ዳዊት ፡ የተወለዱ ፡ ስለኾኑ ፡ በሕግ ፡ በሥርዓት ፡ ሲማሩ ፡ አድገው ፡ በእውቀታቸው ፡ ተመርጠው ፡ ቅብዐ ፡ መንግሥት ፡ ተቀብተው ፡ ሲነግሡ ፡ ሕገ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ከሕገ ፡ መንግሥታቸው ፡ አብልጠው ፡ የሚጠብቁ ፡ መኾናቸው ፡ አይካድም ።

ይህም ፡ እግዚአብሔር ፡ የፈቀደው ፡ የተቀደሰ ፡ ተግባር ፡ መኾኑ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ ሐረገ ፡ ትውልዳቸው ፡ ሳይቋረጥ ፡ መንግሥታቸው ፡ ለባዕድ ፡ ሳይሰጥ ፡ በመኖሩ ፡ ይታወቃል ።

፬| ስለዚህ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሥርዓት ፡ ሥልጣናቸው ፡ እስከ ፡ ጭራሹም ፡ ወሰን ፡ የሌለው ፡ ነው ፤ በኢትዮጵያኖቹም ፡ ዘንድ ፡ ከሰሎሞን ፡ ዘር ፡ የሚወለድ ፡ ሊነግሥ ፡ የእግዚአብሔር ፈቃድ ፡ ነው ፡ የማለት ፡ ባህል ፡ በልባቸው ፡ ውስጥ ፡ በጣም ፡ የተመሠረተ ፡ ከመኾኑም ፡ የተነሣ ፤ ንጉሥን ፡ መቃወም ፡ ወይም ፡ ከመንግሥቱ ፡ ለማስለቀቅ ፡ መፈተን ፡ የተቀደሰን ፡ ነገር ፡ እንደ ፡ ማራከስ ፡ የሚቈጠር ፡ ወንጀል ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ሕዝብንና ፡ ንጉሥን ፡ ለማለያየት ፡ ሞክረዋል ።

፬| እግዚአብሔር ፡ ቀብቶ ፡ ያነገሠው ፡ ንጉሥ ፡ ከሕግ ከሥርዓት ፡ ሳይወጣ ፡ እንግዳ ፡ ሃይማኖት ፡ እንግዳ ፡ ባህል ሳያመጣ ሃይማኖቱን ፡ ጠብቆ ፡ ፍርዱን ፡ ጠንቅቆ ፡ በሚኖር ፡ ንጉሥ ፡ ላይ ፡ መሸፈትና ፡ ማመጥ ፡ ሕግ ፡

www.ethiopianorthodox.org

ይህ ሥዕል እግዚአብሔር ለዳዊት መንግሥትህን ከዘርኽ አላወጣውም ብሎ በማለበት መሠረት ከቀዳማዊ ምኒልክ ዘርዕ ሳይቋረጥ ወርደ አሁን ባለንበት በኃይኛው ፱ዘመን ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ካባቶቻቸው ከአብ ርሃ ወአጽብሐ ሲያያዝ በወረደው ሥርዓት ተቀብተው እንደ ንገሡ ያሳያል ሕገ መን ቍ ፳ ተመልክት ።

ያልተሠራላቸው ፡ የአሕዛብ ፡ ልማድ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የክርስቲያን ፡ ሕግ ፡ አይደለም ። ለንጉሥ ፡ መገዛት ፡ ንጉሥን ፡ ማክበር እንዲገባ ፡ መጻሕፍት፡ ተባብረው ፡ ነግረውናል ፡ ወኢታሕስም ፡ ዲበ ፡ መኰንን ፡ ሕዝብከ ፡ ኢታ ውርድ ፡ እዴከ ፡ ላዕለ ፡ መሢሐ ፡ እግዚአብሔር ።

ዘሰ ፡ ዐበዮ ፡ ለቄሣር ፡ ዐበዮ ፡ ለእግዚአብሔር ። ሀቡ ፡ ዘነጋሢ ፡ ለነ ጋሢ ፡ ወዘእግዚአብሔር ፡ ለእግዚአብሔር ። ማቴ ፡ ፳፪ ፡ ፳ ። ለኵሉ ፡ ነፍሰ፡ መኰንን ፡ ተኰነኑ ፡ እስመ ፡ ኢይሠየም ፡ መኰንን ዘእንበለ እምኀበ ፡ እግዚ አብሔር ፡ ወእምከመሰ ፡ እምኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ውእቱ ፡ ኵሉ ፡ ብውሕ፡ ሎቱ ፡ ወዘሰ ፡ ዐበየ ፡ ተኰንኖ ፡ ለመኰንን ፡ ትእዛዘ እግዚአብሔር ፡ ዐበየ። ሮሜ ፡ ፲፫ ፡ ፩ ፡ ፫ ለእግዚአብሔርኒ ፡ ፍርሀዎ ፡ ወለንጉሥኒ ፡ አክብርዎ ፡ ፩ ፡ ጴጥ ፡ ፪ ፡ ፲፫ ፡ —፲፯ ፡ እያሉ ፡ መላልሰው ፡ ስለነገሩን ፡ ለንጉሥ ፡ መገ ዛት ፡ የተቀደሰ ተግባራችን ፡ ነው ።

ከሰሎሞን ፡ ዘር ፡ የተወለደ ፡ ሊነግሥ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ፈቃድ ፡ ነው ፡ ማለት ፡ ይሰማቸዋል ፡ ብለው ፡ ስለሚያሸሻጥጡትም ፡ እግዚአብሔር፡ ለዳዊት ፡ ለዓለም ፡ አስተዴሉ ፡ ዘርዐከ ። ወአሐንጽ ፡ ለትውልደ ፡ ትውልድ፡ መንበረከ ፡ ብሎ ፡ እንደ ማለለት ። ልጅቹም ፡ ሕጌን ፡ ባይጠብቁ ፡ ትእ ዛዜን ፡ በይሰሙ ፡ ብትንሽ ፡ ተግሣጽ ፡ ይቅር ፡ እላቸዋለሁ ፤ ይቅርታየን ፡ ግን ፡ ከነርሱ ፡ አላርቅም ፤ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ለዳዊት ፡ በቅዱስ ፡ ስሜ ፡ ምየ ለታለሁና ፡ ቃል ፡ ኪዳኔን ፡ አላፈርስም ፤ ዳዊትን ፡ አልከዳውም ፡ ብሎ ፡ መላልሶ ፡ እንደማለለት ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ይነግረናል ፡ መዝ ፡ ፹፱ ፳ -፴፮

መጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ የሚቀበል ፡ ሰው ፡ ኹሉ ፡ ይህንን ፡ ቃል ፡ ሊያስ ተባብል ፡ አይችልም ።

ይህም ፡ ቃል ፡ ኪዳን ፡ ለጊዜው ፡ በቤተ ፡ ይሁዳ ፡ ተጠብቆ ፡ መንግ ሥተ ፡ እሥራኤል ፡ በሮብዓም ፡ ጊዜ ፡ ከኹለት ፡ ቢከፈልም ፡ በይቱ ፡ ነገድ፡ ያለው ፡ የቤተ ፡ ይሁዳ ፡ መንግሥት ፡ ከቤተ ፡ ዳዊት ፡ ከዳዊት ዘር ፡ ሳይ ወጣ ፡ ቈይቷል ፤ ተስፋ በደረሰ ፡ ሥጋ ፡ በለበሰ ጊዜ ግን ፡ መሢሕ ፡ ክርስቶ ስን ፡ አልቀበልም ፡ በማለቷ ፡ መንግሥት ፡ ክህነት ፡ ከቤተ ፡ እስራኤል ፡ ጠፍቶ ፡ መኖሩ ፡ የማይካድ ፡ ነው ፤ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ግን ፡ የማይታበል ፡ ስለኾነ ፡ ለዳዊት ፡ የማለለት ፡ መሐላ ፡ ከሰሎሞን በተወለደው ፡ ልጁ ፡ በቀ ዳማዊ ፡ ምኒልክ ፡ ዘር ፡ ወርዶ ፡ እስከ ፡ አሁን ፡ ድረስ ፡ በኢትዮጵያ ፡ መን ግሥት ፡ ከቤተ ፡ ዳዊት ፡ ሳይወጣ ፡ ጸንቶ ፡ ይኖራል ።

እንግዲህ ፡ በዚህ ፡ አኳኋን ፡ ከሰሎሞን ፡ ዘር ፡ የተወለደ ፡ ሊነግሥ የእግዚአብሔር ፡ ፈቃዱ ፡ ነው ፡ ቢባል ፡ የመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ቃል ፡ ተፈ ጸመ ፡ ያሰኛል ፡ እንጂ ፡ ነውሩ ፡ ምንድን ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ በኢትዮጵያው ያን ዘንድ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለዳዊት ፡ የማለለት ፡ መኽኑን ፡ ስለምናውቅ፡

www.ethiopianorthodox.org

ከዳዊት ፡ ዘር ፡ ተወልዶ ፡ በሕዝብ ፡ ተመርጦ ፡ በሕግ ፡ ቅብዐ ፡ መንግ
ሥት ፡ ተቀብቶ ፡ የነገሠ ፡ ንጉሥ ፡ ሃይማኖት ፡ ሳይለውጥ ፡ ከሕግ ፡ ከሥር
ዓት ፡ ሳይናወጥ ፡ አልገዛም ፡ ማለት ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አልገዛም ፡ ማለት ፡
እንደ ፡ ኾነ ፡ አውቀን ፡ ከዳዊት ፡ ለተወለደ ፡ ንጉሣችን ፡ እንገዛለን ።

፭| እነዚህን ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ሥልጣን ፡ የሚደግፉ ፡ ኹኔታዎችና ፡ የድሮ ፡ ባህሎች ፡
ለማበረታታትና ፡ የተገቡ ፡ ለማስመሰል ፡ የረዳ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ለረጅም ፡ ዓመታት ፡
መንፈሳዊ ፡ መሪ ፡ በማጣቷ ፡ ምክንያት ፡ ነው ። ይህም ፡ ኢትዮጵያ ፡ ለረጅም ፡ ዘመናት ፡ ተለይታ ፡
ጳጳሳትና ፡ ካህናት ፡ ባጣችበት ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ የነገሥታቷ ፡ በሃይማኖት ፡ ጉዳይ ፡ ውስጥ ፡ መግባት ፡
በጣም ፡ በርትቶ ፡ እላይ ፡ ያልነውን ፡ ሥልጣን ፡ እስከማስገኘት ፡ ድረስ ፡ ሥር ፡ ሰደ ፡ ተመሠረተ ፡
ብለው ፡ ቤተ ፡ መንግሥትንና ፡ ቤተ ክህነትን ፡ ለማለያየት ፡ ሞክረዋል ።

፮| የሀገርዎን ፡ ታሪክና ፡ ባህል ፡ ጠንቅቀው ፡ ባለማወቅዎ ፡ ይህን ፡ የመሰለ ፡
ሕዝብንና ፡ መንግሥትን ፡ ቤተ ፡ መንግሥትንና ፡ ቤተ ፡ ክህነትን ፡ የሚያለያይ ፡ ነገር ፡
ይናገራሉ ፡ እንጂ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ እንደሌሎች ፡ የዓለም ፡ ነገሥ
ታት ፡ አይደሉም ። ጥንቱንም ፡ ከልደተ ፡ ክርስቶስ ፡ በፊት ፡ ሃይማኖተ ፡ አሪትን ፡
ከቤተ ፡ እስራኤል ፡ አምጥታ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የዘረጋች ፡ ንግሥተ ፡ ዓዜብ ፡ ናት ፤
እንጂ ፡ ነቢያት ፡ ካህናት ፡ መጥተው ፡ ሰብከው ፡ ያሳመኒት ፡ ሀገር ፡ አይደለችም ፤
ኋላም ፡ በዘመነ ፡ ሐዲስ ፡ ነገሥታቱ ፡ አብርሀና ፡ አጽብሐ ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስን ፡
ልከው ፡ ሕገ ፡ ክርስትናን ፡ አስመጥተው ፡ ወንጌል ፡ እንድትነገር ፡ አድርገዋል ፡
እንጂ ፡ እንደሌሎቹ ፡ አህጉር ፡ ሐዋርያ ፡ ተልኮ ፡ በብዙ ፡ ትግል ፡ ያሳመናት ፡
ሀገር ፡ አይደለችም ።

በሀገር ፡ መታወክና ፡ በመንገድ ፡ መራቅ ፡ ምክንያት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክር
ስቲያን ፡ መንፈሳዊ ፡ መሪ ፡ ያጣችበት ፡ ጊዜ ፡ መኖሩ ፡ የማይካድ ፡ ቢኾንም ፤ ይህ ፡
የጳጳሳቱ ፡ አለመምጣት ፡ የጨመረላቸው ፡ ኃይል ፡ የለም ፤ ቢኖርም ፡ የሚቀ
ነስባቸው ፡ ሥልጣን ፡ አልነበረም ፤ የሚቀነስባቸው ፡ ሥልጣን ፡ ኖሮ ፡ የጳጳ
ሳቱን ፡ መምጣት ፡ የማይፈቅዱትስ ፡ ቢኾን ፡ ኖሮ ፡ ከእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳ
ሳት ፡ ተላልከው ፡ ተነጋግረው ፡ የሚያስመጥዋቸው ፡ ነገሥታቱ ፡ ስለኾኑ ፡ ሊያ
ስቀሩዋቸውም ፡ በቻሉ ፡ ነበረ ።

እነርሱ ፡ ግን ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ ቀብተው ፡ የሚያነግሡዋ
ቸው ፡ የሚመክሩዋቸው ፤ የሚያስተምሩዋቸው ፤ የሚጸልዩላቸው ፤ ስለኾኑ
አክብረው ፡ ያኖሩዋቸዋል ፡ እንጂ ፡ የሥልጣን ፡ ተጋፋፊ ፡ አስመስለው ፡ አይመለከ
ቷቸውም ፡ ካህናቱም ፡ እንደዚሁ ፡ አግርር ፡ ጸሮ ፡ ወጸላእቶ ፡ ዕቀብ ፡ ንግሦ ፡
ወሠራዊቶ ፡ እያሉ ፡ ሲጸልዩላቸው ፡ ይኖራሉ ፡ እንጂ ፡ እርስዎ ፡ እንዳመለ
ከቱት ፡ አመራር ፡ በመጎባባት ፡ ዐይን ፡ እየታያዩ ፡ የኖሩ ፡ አይደሉም ።
ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ለመጻፍ ፡ ያሳሰበኝ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ አንድነት ፡ ለማ
ደስ ፡ ይረዳል ፡ ብየ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ የገለጹትን ፡ ሐሳብ ፡ በመለወጥ ፡ ከመንግ
ሥት ፡ ፖለቲካ ፡ ገብተው ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ መዘባረቅዎ ፡ አነሣሥዎን ፡ ከሌላ ፡
ግምት ፡ ላይ ያዋለው ፡ መኾኑን ፡ ለመግለጽ ፡ ነው ።

፯| ነገሥታቱ ፡ በጊዜው ፡ ኹኔታዎች ፡ ተገድደው ፡ ከውሥጥም ፡ አረማውያን ፡ ከውጭም ፡ እስ
ላሞች ፡ መንግሥታቸውን ፡ እንዳይለያዩባቸውና ፡ እንዳይበታትኑባቸው ፡ የሚያስፈራ ፡ ነበረና ፡ አገሪቱን ፡
ከዚህ ፡ አደጋ ፡ ለማዳን ፡ መንግሥቱም ፡ ሕዝቡም ፡ በጸጥታ ፡ እንዲኖር ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ በሃይማኖትም ፡
ጸንቶ ፡ እንዲኖር ፡ ለማድረግ ፡ ሊያስቡበት ፡ ግድ ፡ ኾነባቸው ፤ እንዲህም ፡ ባለ ፡ አኳኋን ፡ በነዚያ ፡ ዘመናት ፡
ስለሃይማኖትና ፡ ስለ ፡ ሥርዓተ ፡ አምልኮ ፡ እያሰቡ ፡ መንፈሳውያን ፡ መሪዎች ፡ ሊኾኑ ፡ ግድ ፡ ኾነባቸው ፡
ብለዋል ።

፰| በዚያ ፡ ዘመናት ፡ ብለው ፡ ጊዜ ፡ መወሰንዎ ፡ ብቻ ፡ ተሳስተዋል ፡ እንጂ ፡
የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታትስ ፡ ለአምልኮተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቀናተኛ ፡ የኾነው ፡ የዳ
ዊት ፡ ዘሮች ፡ እንደ ፡ መኾናቸው ፡ መቸም ፡ መች ፡ ቢኾን ፡ አገሪቱን ፡ ካደጋ ፡
ለማዳን ፤ መንግሥቱም ፡ ሕዝቡም ፡ በሃይማኖት ፡ በምግባር ፡ ጸንቶ ፡ እንዲኖር ፡
ለማድረግ ፤ መንፈሳውያን ፤ መሪዎች ፡ መኾናቸው ፡ የማይጠረጠር ፡ ነገር ፡ ነው ።

፱| አንድ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ስንኳ ፡ የተቀደሱና ፡ በጥብቅ ፡ የሃይማኖት ፡ ጉዳይ ፡ የኾነውን ፡ ሥራ ፡ የሚፈጽሙ
በት ፡ ማዓርግ ፡ ሳይቀር ፡ የነበራቸው ፡ ይመስላል ።

(ረ) ሊፈኸር ፡ አቡ ፡ ሳሊህ ፡ የተባለው ፡ ያረብ ፡ ክርስቲያን ፡ ጸሐፊ ፡ በ፲፫ተኛ ፡ ዓ ፡ ም ፡ የነበረው ፡
የዘመኑን ፡ ቅብጦች ፡ አሳብ ፡ ሲገልጥ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ኹሉ ፡ ቁሶች ፡ ናቸው ፡ ሲል ፡ ጽፎ
አል ። በመክከለኛ ፡ ዘመን ፡ ያበሻ ፡ ሀገር ፡ በእስላሞች ፡ በተለይም ፡ በግብጽ ፡ እስላሞች ፡ ስበብ ፡ ለረጅም ፡
ጊዜ ፡ ለብቻዋ ፡ ስለተለየች ፡ ይህ ፡ መለየትዋ ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ ከአስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ጋራ ፡
በደንብ ፡ መገናኘትዋን ፡ ፈጽሞ ፡ ባያግደው ፡ አያሌ ፡ ችግሮች ፡ እንደደረሱባት ፤ በዚህም ፡ ምክንያት ፡
ጳጳሳቱ ፡ ያለማቋረጥ ፡ እየተሾሙ ፡ እንዳይመጡ ፡ ችግር ፡ እንደተፈጠረባት ፡ ይህም ፡ ችግርና ፡ ማገጃ ፡
ያበሻ ፡ ነገሥታትን ፡ በሃይማኖት ፡ ጉዳይ ፡ ለማሠልጠን ፡ አሳምሮ ፡ እንደረዳና ፡ ምክንያት ፡ ሊኾን ፡
እንደቻለ ፡ አለመዘንጋት ፡ ነው ፡ ይላል ፡ ብለዋል ።

፲| ከላይ ፡ እንዳልነው ፡ ይህ ፡ ጸሐፊ ፡ ጊዜ ፡ መወሰኑ ፡ ብቻ ፡ ተሳስቷል ፤
እንጂ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ማናቸውንም ፡ ሥልጣን ፡ ክህነት ፡ ቢቀበሉ ፡
የሚከለክል ፡ ነውር ፡ የሌለባቸው ፡ በሕገ ፡ እግዚአብሔር ፡ የጸኑ ፡ መቸም ፡
ቢኾን ፡ በሃይማኖት ፡ በምግባር ፡ ጉዳይ ፡ የሠለጠኑ ፡ በጠቅላላው ፡ መንፈ
ሳውያን ፡ ግብረ ፡ ገቦች ፡ መኾናቸው ፡ አይካድም ፡ ስለዚህ ፡ በመንግሥት ፡
ላይ ፡ ሳሉ ፡ የብሕትውና ፡ ሥራ ፡ ይሠሩ ፡ የነበሩ ፡ ብዙዎች ፡ ናቸው ፡
ይኸውም ፡ ሊቃውንቱ ፡ በሚያበረክቱዋቸው ፡ ቅኔዎችና ፡ ራሳቸውም ፡ በሚ
ቀኝዋቸው ፡ ቅኔዎች ፡ ይታወቃል ።

(ሀ) ራስ ፡ ዓሊ ፡ የተባሉት ፡ መስፍን ፡ በውስጥ ፡ የሚሠሩት ፡ ትሩ
ፋት ፡ አንሷቸው ፡ ጨርሶ ፡ ለመመነንና ፡ ጥሎ ፡ ለመሔድ ፡ ያስቡ ፡ ነበረ ፡
ይህን ፡ የሚያውቅ ፡ ሊቅ ፡ የሚከተለውን ፡ ቅኔ ፡ አበረከታቸው ።

ተክለ ፡ ሃይማኖት ፤ ዜና ፡ ጽድቅ ፡ ተሰአል ፡ እምላሊበላ ፤
ወዕራቀከ ፡ ኢትቁም ፡ እምንዋየ ፡ ዓለም ፡ ዛቲ ፤
ዚአከ ፡ ወዘላሊበላ ፡ እስመ ፡ ምድር ፡ አሐቲ ፤
ወልቡናከ ፡ ኢይድክም ፡ ኵለሄ ፡ በእግረ ፡ ልቡና ፡ ሐታቲ ፤
በፍቅረ ፡ (መንገለ) ፡ ዋልድባ ፡ ወአብረንታንቲ ፤
እመሰ ፡ ተአምር ፡ ባቲ ። ገረገራ ፡ ዋልድባ ፡ ይእቲ ።

www.ethiopianorthodox.org

(ለ) የጎጃሙ ፡ መስፍን ፡ ደጃዝማች ፡ ጎሹ ፡ ዘውዴ ፡ በዓለም ፡ ተቀ
ምጠው ፡ የመንግሥት ፡ ሥራ ፡ እየሠሩ ፡ የመናኒ ፡ ሥራ ፡ ይሠሩ ፡ ነበረ ፤
ይህን ፡ ያወቀ ፡ ሊቅ ፡ ይህን ፡ መወድስ ፡ አበረከታቸው ።

ዕፁብ ፡ ውእቱ ፡ ንብረተ ፡ ዚአከ ፡ ደጃዝማች ፡ ጎሹ ፡ ዘሖርከ ፡ ለሰሚዐ ፡ ዕፁብ ፡ ዜና ፡
በፍኖተ ፡ ዓለም ፡ ካልእ ፡ ወበዘክርስቶስ ፡ ፍና ፤
ነሢአ ፡ ጸባሕት ፡ በዘይደሉ ፡ ወውሂብ ፡ ለዘይደልዎ ፡ በስፉሕ ፡ ልቡና ፤
አምጣነ ፡ ገበርከ ፡ በዋሕድና ፡ ከዊነ ፡ ነዳይ ፡ ትሑት ፡ ወከዊነ ፡ ንጉሥ ፡ በልዕልና ፡
እፎኑመ ፡ ተጋብኡ ፡ በዘዚአከ ፡ ሰብእና ።

ግዕዘ ፡ ወልደ ፡ ዕሤይ ፡ ለተልዕሎ ፡ ወግዕዘ ፡ እንጦንዮስ ፡ ለጽሙና ፡
ወእፎ ፡ ተፈጸመ ፡ ለከ ፡ ዘኢይፌጽሞ ፡ ሕሊና ።
መንኖተ ፡ ዓለም ፡ ምስለ ፡ ዓለም ፡ ወምስለ ፡ ሠራዊት ፡ ብሕትውና ።

(ሐ) አድያም ፡ ሰገድ ፡ ኢያሱ ፡ መንግሥታቸውን ፡ ትተው ፡ ስለመ
ነኑ ፡ አለቃ ፡ ናሁዳ ፡ የተባሉት ፡ ሊቅ ፡ የሚከተለውን ፡ መወድስ ፡ ደርሰ
ውላቸዋል ።

ኵሉ ፡ ይትኀደግ ፡ እመ ፡ ኀደግዎ ፡ ምሳሌ ፡ ዝኒ ፡ ነገር ፡ እምሐልዮ ፡
መንበረ ፡ ምጡቅ ፤

አምጣነ ፡ ኢያሱ ፡ ኀደገ ፡ ተድላ ፡ መንበሩ ፡ ዘወርቅ ፤
ወከዊኖተ ፡ ነግድ ፡ በበብሔሩ ፡ ኢያስተዐፀበ ፡ ያዕቆብ ፡ ልሒቅ ፤
በአንጻረ ፡ አብርሃም ፡ ወይስሐቅ ፤ ትሩፋነ ፡ እሉሰ ፡ ንሕነ ፡ ሐለፍተ ፡ ፍና ፡
እንበለ ፡ ስንቅ ፤
ለጽድቅ ፡ ኢንዜከራ ፡ ወኢትዜከረነ ፡ ጽድቅ ፤

እስመ ፡ ጊዜ ፡ ብዕልነ ፡ ንትዔበይ ፡ ወጊዜ ፡ ንዴትነ ፡ ንሰርቅ ፡
ትካዝነሂ ፡ ካልእ ፡ እምትካዘ ፡ ጳውሎስ ፡ ሊቅ ፤
እስመ ፡ ዘኢየሐልቅ ፡ መሰለነ ፡ ንብረተ ፡ ዓለም ፡ ዘየሐልቅ ።

ይህ ፡ ባለቅኔ ፡ የአፄ ፡ ኢያሱን ፡ መናኒነትና ፡ የአብርሃም ፡ የይስሐቅ ፡ የያ
ዕቆብን ፡ በዚህ ፡ ዓለም ፡ እንደ ፡ ፈላሲ ፡ ኾኖ ፡ መኖር ፡ ለራሱና ፡ ድርሰ
ቱን ፡ ለሚሰማ ፡ ሰው ፡ ኹሉ ፡ ተግሣጽና ፡ ምክር ፡ አድርጎ እንደ ፡ ጠቀሰው ፡
ማስተዋል ፡ ተገቢ ፡ ነገር ፡ ነው ።

እንግዲህ ፡ በርትዕ ፡ ከሚሠራው ፡ ሃይማኖት ፡ ምግባር ፡ አልፈው ፡ ተርፈው ፡
ለትሩፋት ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ የሚተጉ ፡ ነገሥታት ፡ በሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡
ውስጥ ፡ ገብተው ፡ ቢገኙ ፤ ነውሩ ፡ ምንድን ፡ ነው ? በእውነቱ ፡ በማያገ
ባዎ ፡ በመንግሥቱ ፡ አስተዳደር ፡ ገብተው ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ መዘባረቅ ፡
ታላቅ ፡ ስሕተት ፡ ነው ።

፮ተኛ ፡ ክፍል ።

ስለ ፡ ዕጨጌ ፡ አስተዳደርና ፡ ሥልጣን ።

፩| ግብጻዊ ፡ ጳጳስ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ላይ ፡ ሊኖረው ፡ ይገባው ፡ ለነበረው ፡ ሥል
ጣን ፡ የንጉሡ ፡ ሥልጣን ፡ ተወዳዳሪ ፡ በመኾኑ ፡ ላይ ፡ የዕጨጌው ፡ ሥልጣን ፡ አሳነሰው ፡ በማለት ፡
ብዙ ፡ ሐተታ ፡ ከጻፉ ፡ በኋላ ፡ ከ፲፯፻ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ጀምሮ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ቅብዐት ፡ በሚያስተምሩት ፡
ልዩ ፡ ልዩ ፡ ትምህርት ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፤ ስምምነትን ፡ የነሣ ፡ ክርክር ፡ አለ ።
ስለዕጨጌና ፡ ስለ ፡ አቡኑም ፡ አለመስማማት ፡ በተባለው ፡ ክርክር ፡ የተነሡትን ፡ ኹለቱን ፡ ወገኖች ፡
ማስታወስ ፡ ይበቃል ።

ከነዚህ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ የደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ የተዋሕደዎች ፡ የጸጋ ፡ ልጆች ፡ ወይም ፡ የ፫ት ፡
ልደት ፡ እየተባለ ፡ በዕጨጌው ፡ ይመራ ፡ ነበረ ። ኹለተኛው ፡ የጎጃሜዎች ፡ የቅባቶች ፡ ወይም ፡ የካራ ፡
ወይም ፡ የኹለት ፡ ልደት ፡ እየተባለ ፡ በአቡኑ ፡ ይመራ ፡ ነበረ ። ኹለቱም ፡ ወገኖች ፡ በኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡
ክርስቲያን ፡ ውስጥ ፡ በሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ የበላይነትን ፡ ለማግኘት ፡ ከብዙ ፡ ዘመን ፡ ጀምረው ፡ እርስ
በርሳቸው ፡ ሲከራከሩ ፡ ኖረዋል ፡ ብለው ፡ ዝብርቅርቅ ፡ ያለ ፡ ነገር ፡ ተናግረዋል ።

፩| (ሀ) የአቡኑን ፡ ሥልጣን ፡ የንጉሡና ፡ የዕጨጌው ፡ ሥልጣን ፡ አሳነሰው ፡ ለሚሉት ፡ የኢት
ዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አስተዳደር ፡ ከሌሎች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡
አስተዳደር ፡ የተለየ ፡ ነው ፤ ሌሎች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ከመንፈሳዊ ፡
መብታቸው ፡ አልፈው ፡ በሥጋዊ ፡ አስተዳደር ፡ የሚያገባቸው ፡ ሥልጣን ፡
ያላቸው ፡ አይመስለኝም ። የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ግን ፡ ከነገሥታ
ቶቿ ፡ ደግነት ፡ ብዛት ፡ የተነሣ ፡ ከመንግሥቷ ፡ ሀብት ፡ በሲሶ ፡ ተካፋይ
ናት ። በየጊዜው ፡ የሚሰጧት ፡ ርስት ፡ ጉልት ፡ ሰፊ ፡ ነው ። ይህም ፡ ከር
ስቷ ፡ ከጉልቷ ፡ የሚገኘው ፡ ግብር ፡ አሥራት ፡ የዳኝነት ፡ ገቢ ፡ የገባያ ፡
ቀረጥ ፡ ኹሉ ፡ ለራሷ ፡ ገቢ ፡ ነው ፡ መንግሥት ፡ አይነካባትም ።

ስለዚህ ፡ ለሀብቷ ፡ ሰብሳቢ ፡ መሾም ፡ አስፈለጋት ። ይህን ፡ መብት ፡
ግብጻዊ ፡ ጳጳስ ፡ ይዞ ፡ እንዳይሠራበት ፡ ኹለት ፡ አስቸጋሪ ፡ ነገሮች ፡ አሉ ።

፩ኛው ፡ ይህ ፡ ግብጻዊ ፡ ጳጳስ ፡ ይህን ፡ ሥልጣን ፡ ይዞ ፡ እንዳያስተዳድር ፡
የሀገሩን ፡ ቋንቋና ፡ ልማድ ፡ የማያውቅ ፡ እንግዳ ፡ መኾኑ ፡ ያስቸግረዋል ።

ኹለተኛውም ፡ ከሀገሩ ፡ ተመርጦና ፡ ተሾሞ ፡ የመጣበት ፡ ዋናው ፡ ተግ
ባሩ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ የምትል ፡ ሃይማኖትን ፡ ጠብቆ ፡ ቄስ ፡ ዲያቆን ፡
ሊሾም ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በሥጋዊ ፡ አስተዳደር ፡ ገብቶ ፡ ርስት ፡ ጉልት ፡ ሊያካ
ፍል ፡ ግብር ፡ ሊቀበል ፡ ያልመጣ ፡ መኾኑ ፡ ነው ።

ስለዚህ ፡ ለጳጳሱ ፡ ሃይማኖት ፡ ማስተማር ፡ ቅስና ፡ ዲቁና ፡ መሾም ፡
ይህን ፡ የመሰለ ፡ ሌላውም ፡ መብቱ ፡ ተጠብቆለት ፡ ሥጋዊ ፡ አስተዳደርን ፡
ለሚመለከት ፡ ሀብቷ ሰብሳቢ ፡ ዕጨጌው ፡ ኾኖ ፡ ሊቀ ፡ ካህናቶችንና ፡ አለቆ
ችን ፤ በያንዳንዱ ፡ ወረዳና ፡ ደብር ፡ መሾሙ ፡ ስለዚህ ፡ ነው ።
(ለ) ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ቅብዐት ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ ስምምነትን ፡ የነሣ ፡ ክርክር ፡ አለ ፡ ስለሚ
ሉት ፡ መጻሕፍት ፡ ነሥአ ፡ ተወክፈ ፡ ያሉትን ፡ ይዘው ፡ ይህ ፡ ንሥአት ፡

www.ethiopianorthodox.org

የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ አደረገው ፤ ወይም ፡ የጸጋ ፡ ልጅ ፡ አደረገው ፤ ወይም ፡ አልረባውም ፡ አልጠቀመውም ፡ በማለት ፡ መከራከራቸው ፡ እርግጥ ፡ ነው ። ስለኾነም ፡ ይህ ፡ ንግግራቸው ፡ ያንድ ፡ አባት ፡ ያንድ ፡ እናት ፡ ልጆች ፡ ከእናት ፡ ካባታቸው ፡ ቤት ፡ ሲያድጉ ፡ እንደሚጋጩት ፡ ያለ ፡ የቤት ፡ እንጉርጉሮ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ከርቱም ፡ ወገን ፡ ቢኾን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የሚደግፍ ፡ አይገኝባቸውም ።

(ሐ) ከነዚህም ፡ ወገን ፡ አንዱ ፡ የደብረ ፡ ሊባኖሶች ፡ የተዋሕዶዎች ፡ የፀጋ ፡ ልጆች ፡ ወይም ፡ የእት ፡ ልደት ፡ እየተባለ ፡ በዕጨጌው ፡ ይመራ ፡ ነበረ ። ኹለተኛውም ፡ የንጃሚዎች ፡ የቅብዐቶች ፡ የካራ ፡ ወይም ፡ የኹለት ፡ ልደት ፡ እየተባለ ፡ በአቡኑ ፡ ይመራ ፡ ነበረ ፡ ስለሚሉት ፡

የኢትዮጵያን ፡ ወግ ፡ ታሪክ ፡ ክልፎ ፡ ሐጅ ፡ መንገደኛ ፡ ጠይቆ ፡ የታሪኩን ፡ አያያዝ ፡ እንዲህ ፡ እግር ፡ በራስ ፡ እያደረጉ ፡ ከማማታት ፤ ከኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንትና ፡ መምህራን ፡ ጠይቀው ፡ ቢኾን ፤ ሲኾን ፡ ወደ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ከመሳብ ፡ በዳኑ ፡ ነበር ፤ ይህም ፡ ባይኾን ፡ የታሪኩን ፡ አያያዝ ፡ እንዲህ ፡ ጥፍትፍት ፡ አድርገው ፡ አያመጡትም ፡ ነበረ ። የባህሎች ፡ አኳኋን ፤ የታሪኩ ፡ አያያዝ ፡ እንዲህ ፡ እንደሚሉት ፡ አይደለም ። የታሪኩን ፡ አያያዝ ፡ የባህሎችን ፡ አኳኋን ፡ በደንብ ፡ በደንብ ፡ አድርጌ ፡ እንዳላስረዳዎ ፡ ይህን ፡ ነገር ፡ የሚሹት ፡ ለተንከል ፡ በሰላማዊ ፡ ሕዝብ ፡ ላይ ፡ የርስ ፡ በርስ ፡ መለያየትን ፡ ለመፍጠር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ሊጠቀሙበት ፡ አይደለም ።

ስለዚህ ፡ ለተንከል ፡ ረዳት ፡ መኾን ፡ እግዚአብሔርን ፡ ደስ ፡ የማያሰኝ ፡ ሥራ ፡ በመኾኑ ፡ አብራርቼ ፡ ላስረዳዎ ፡ አልፈቀድኩምና ፡ የባህሉን ፡ አያያዝ ፡ የታሪኩን ፡ ኹኔታ ፡ ጠይቀው ፡ ጠንቅቀው ፡ በመጡ ፡ ጊዜ ፡ መልሱን ፡ በሚገባ ፡ አድርጌ ፡ እጽፍልዎታለሁ ።

(መ) በኢትዮጵያ ፡ የተሾሙ ፡ ዕጨጌዎችና ፡ አቡኖች ፡ ከላይ ፡ እንደዘረዘርኩልዎ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ጸንተው ፡ በየመብታቸው ፡ ተወስነው ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ሲመሩ ፡ ከመኖር ፡ በቀር ፡ በሃይማኖት ፡ የተለያዩበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ ፍጹም ፡ ውሸት ፡ ነው ።

ፀ| ከዚህ ፡ በላይ ፡ ከመረመርናቸው ፡ ኹኔታዎች ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማ ፡ መስየት ፡ በትምህርት ፡ ምክንያት ፡ አለመኾኑ ፡ እንዲሁም ፡ ከእስክንድርያ ፡ ሊቃን ፡ ጳጳሳት ፡ ዘንድ ፡ ተልከው ፡ ይመጡ ፡ የነበሩት ፡ ከሮማ ፡ ጋራ ፡ ለማጣላትዋ ፡ ወይም ፡ ትምርታቸውን ፡ ለማስፋፋት ፡ ብለው ፡ የሚያደርጉት ፡ ሥራቸው ፡ ያለፍሬ ፡ ክንቱ ፡ ኾኖ ፡ መቅረቱ ፡ በግልጥ ፡ ይታወቃል ፡ ብለዋል ።

፱ (ሀ)ከእስክንድርያ ፡ እየተላኩ ፡ ይመጡ ፡ የነበሩ ፡ ጳጳሳት ፡ ገና ፡ የሹመታቸውን ፡ ተግባር ፡ ከመጀመራቸው ፡ በፊት ፡ ስለሃይማኖት ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ ያላቸውን ፡ ባህል ፡ በሚያስጨንቅ ፡ ምርመራ ፡ ተመርምረው ፡ የኢትዮጵያን ፡ ባህል ፡ እንዲይዙ ፡ የሚገደዱ ፡ ከኾነ ።

(ለ) ግብጻዊ ፡ ጳጳስ ፡ ሃይማኖትን ፡ በሚያይ ፡ ትምርት ፡ እንዳይገባ ፡ የተ

ይህ ሥዕል ከኢትዮጵያ ፡ ዕጨጌዎች ፡ ፶፱ኛውን ፡ ዕጨጌ ፡ ገብረ ጊዮርጊስን ፡ ያሳያል ። አዲስ ፡ ሞትረያርክ ፡ ዘኢትዮጵያ ።

www.ethiopianorthodox.org

ከለከለ ፡ ከኸነ ።

(ሐ)ሥልጣኑን ፡ ንጉሡና ፡ ዕጨጌው ፡ ወስደውበት ፡ ስለሃይማኖት ፡ በሕዝብ ፡ ፊት ፡ ቆሞ ፡ እንዳይሰብክ ፡ የተከለከለ ፡ ከኸነ ።

(መ) አሁን ፡ እንደሚሉት ፡ ከእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ተልከው ፡ ይመጡ ፡ የነበሩ ፡ ጳጳሳት ፡ ኢትዮጵያን ፡ ከሮማ ፡ አጣልተው ፡ ትምርታቸውን ፡ ለማስፋፋት ፡ የሚደክሙት ፡ ድካም ፡ ከንቱ ፡ ኸኖ ፡ ከቀረ ።

(ሠ) ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ የተለየች ፡ በትምህርት ፡ ምክንያት ፡ ካልኸነ ፡ ኢትዮጵያና ፡ ሮማ ፡ የተለያዩ ፡ በምን ፡ ምክንያት ፡ ሊሉ ፡ ነው ፡ ይኸን ? ይህ ፡ አነጋገርዎ ፡ ወደ ፡ እውነት ፡ ወደብ ፡ የሚጠጋበት ፡ መንገድ ፡ አጥቶ ፡ ቀዛፊ ሳይኖረው ፡ ማሰበል ፡ ሞገድ ፡ እንደሚያማታው ፡ ጀልባ ፡ ሲንገዋለል ይታያል ። እውነቱን ፡ ሐሰት ፤ ሐሰቱን ፡ እውነት ፡ አደርጋለሁ ፡ ብሎ ፡ ይህን ፡ ያህል መባዘቅ ፡ እጅግ ፡ ያሳዝናል ።

እነሆ ፡ አሁን ፡ ባለንበት ፡ ዘመን ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ወይም ፡ የግብጽ ፡ እስላሞች ፡ መንገድ ፡ ሊከለክሉ ፡ ባለመቻላቸው ፡ ሮማና ፡ ኢትዮጵያ ፡ ያለችግር ፡ ለመገናኘት ፡ ችለዋል ፤ ነገሩ ፡ እውነት ፡ ከኸነ ፡ ማንም ፡ አልፎ ፡ ሐጂ ፡ የጻፈውን ፡ ታሪክ ፡ እያጠራቀሙ ፡ ከመዘባረቅ ፡ ግራ ፡ ቀኛችንም ፡ ከማንነቅፋቸው ፡ ከብሉያት ፡ ከሐዲሳት ፡ ጠቅሶ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድም ፡ የሚሠርፅ ፡ መኸኑን ፡ ክርስቶስ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ መኸኑን ፡ ንባብ ፡ አምጥቶ ፡ ማስረዳት ፡ አይሸልም ፡ ነበርን ።

፫| ኢትዮጵያውያን ፡ እውነተኛውን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ አውቀውትና ፡ አምነውታልን ፡ ብለን ፡ ለመጠራጠር ፡ እንደፍራለን ፡ ብለዋል ።

፬| በዚህማ ፡ እንዳይጠራጠሩ ፡ በየጊዜው ፡ የሚመጡ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ላቀረቡት ፡ ጥያቄ ፡ ኹሉ ፡ ተገቢ ፡ መልስ ፡ በመስጠት ፡ እያሳፈሩ ፡ ሲመልሷቸው ፡ እንደኖሩ ፡ ያውቁ ፡ የለምን ? እንዲያው ፡ ለጥርጥር ፡ ቢጥፎ ፡ እንጂ ፡ ይህስ ፡ አያጠራጥርም ፡ በርግጥ ፡ ይወቁትና ፡ ለመጠራጠር ፡ አይድፈሩ ።

፭| የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የዛሬው ፡ የሃይማኖት ፡ አስተያየትዋ ፡ ክካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ ጋራ ፡ አለመስማማቱ ፡ ካገሩ ፡ ርቀትና ፡ ለረጅም ፡ ዘመናት ፡ ከማይሳሳተው ፡ ከሮማው ፡ አስተማሪነት ፡ ያለውድ፡ በግድ ፡ ከመለየትዋ ፡ የተነሣ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፮| (ሀ) ካገሩ ፡ ርቀት ፡ የተነሣ ፡ ነው ፡ ለሚሉት ፡ የሃይማኖት ፡ ነገር ፡ የሚረዳና ፡ የሚታወቅ ፡ መጻሕፍትን ፡ በመመልከት ፡ መምህራንን ፡ በመጠየቅ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በቦታ ፡ መቀራረብ ፡ አይደለም ፡ የሀገር ፡ መቀራረብስ ፡ ወደ ፡ ሃይማኖት ፡ መመሳሰል ፡ የሚያደርስ ፡ ቢኸን ፡ ኖሮ ፡ ሮማ ፡ በቅራቢያዋ ፡ ከሚገኙ፡ ከግብጽ ፡ ከሶርያ ፡ ከአርማንያ ፡ ኦርቶዶክሳውያን ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ በሕርይ ፡

www.ethiopianorthodox.org

በማለት ፡ ወይም ፡ እነርሱ ፡ ከርስዋ ፡ ጋራ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ወይም ፡ መንፈስ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረፀ ፡ በማለት ፡ በተስማሙ ፡ ነበረ ፡ በእውነቱ ፡ የለያያቸውስ ፡ በሮማም ፡ በኢትዮጵያም ፡ የተዘረጋች ፡ አንዲት ፡ ወንጌል ፡ ስትኾን ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ትምርት ፡ በጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ በመለወጥዋ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

(ለ) ለረጅም ፡ ዘመናት ፡ የማይሰሳት ፡ የሮማ ፡ አስተማሪነት ፡ ስለሚሉትም ፡ ምንም ፡ በርስዎ ፡ ዘንድ ፡ ከስሕተት ፡ ባይቆጥሩት ፡ ኗኛ ፡ በመጻሕፍት ፡ ያልተገኘውን ፡ በሊቃውንት ፡ ጉባኤ ፡ ያልተወሰነውን ፡ በይመስላልና ፡ በያሰኛል ፡ ብቻ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለታ ፡ በሌላው ፡ ዘንድ ፡ ስሕተት ፡ ነው ፡ ተብሏል ።

፱ተኛም ፡ መጻሕፍት ፡ ያልተናገሩትን ፤ ሊቃውንት ፡ በጉባኤ ፡ ያልወሰኑትን ፡ ከልብ ፡ ፈጥሮ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረፀ ፡ ማለት ፡ ታላቅ ፡ ስሕተት ፡ ነው ።

፲ኛ፦ ማርቲን ፡ ሉተር ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ነፍሳት ፡ ከሲኦል ፡ ወደገነት ፡ የሚተላለፉበት ፡ የይለፍ ፡ ወረቀት ፡ ከርኔ ፡ ግዙ ፡ እያለች ፡ በገንዘብ ፡ ትሸጥ ፡ ነበረ ፡ ሲል ፡ ጽፎአል ፤ ይህም ፡ ተደርጎ ፡ እንደኾነ ፡ ታላቅ ፡ ስሕተት ፡ ነው ።

፲፩ተኛ ፡ ክርስቶስ ፡ ሥጋዬን ፡ ብሉ ፡ ደሜን ፡ ጠጡ ፡ ብሎ ፡ ላመነበት ፡ ኹሉ ፡ እስተካክሎ ፡ ቢሰጥ ፡ ደሙን ፡ ከህናት ፡ ብቻ ፡ ይቀበሉ ፡ ምእመናን ፡ ይከልከሉ ፤ ማለት ፡ ታላቅ ፡ ስሕተት ፡ ነው ። ይህ ፡ ኹሉ ፡ ስሕተት ፡ እያለ ፡ ለረጅም ፡ ዘመናት ፡ የማይሰሳተው ፡ ብሎ ፡ መመካት ፡ አይገባም ። ኢትዮጵያ ፡ ይህንን ፡ ኹሉ ፡ አመዛዝና ፡ ትምርቱ ፡ ተገቢ ፡ አለመኾኑን ፡ ተመልክታ ፡ የሮማን ፡ ትምርት ፡ አልቀበልም ፡ ብላለች ፡ እንጂ ፡ ከሮማ ፡ አስተማሪነት ፡ ያለውድ ፡ በግድ ፡ የለያት ፡ የለም ። ሐሰት ፡ ነው ።

፲፪ኛ፦ ኢትዮጵያ ፡ ሳትወድ ፡ ወይም ፡ አስፈላጊ ፡ ኾኖባት ፡ ክረመኔዎችና ፡ ከእስላሞች ፡ ወይንም ፡ ከቅብጦችም ፡ ጋራ ፡ ከመቀራረብዋ ፡ የተነሣ ፡ ነው እንጂ ፡ ክባህል ፡ የተነሣ ፡ አይደለም ። ለማለት ፡ ብንደፍር ፡ ከእውነት ፡ የራቅን ፡ አይመስለንም ፡ ብለዋል ።

፲፫ ከቅብጥ ፡ መገናኘቷ ፡ ለሚሉት ፡ ከቅብጥ ፡ ጋራ ፡ በሃይማኖትም ፡ በባህልም ፡ መገናኘቷ ፡ የማይካድ ፡ ነው ። ኧረ ፡ ከዐረመኔዎችና ፡ ከእስላሞች ፡ መቀራረብዋ ፡ የሚሉት ፡ እንደ ፡ ዓረማውያን ፡ ዕንጨት ፡ ጠርባ ፤ ደንጋያ ፡ አለዝባ ፤ ጣዖት ፡ ታመልክለችን ፤ ወይስ ፡ እንደ ፡ እስላሞች ፡ አላህ ፡ አንድ ፡ ነው ፡ አይወርድም ፡ አይወለድም ፡ የምትል ፡ መሰለዎ ። ኢትዮጵያ ፡ ከአረመኔዎችና ፡ ከእስላሞች ፡ ጋራ ፡ ግንኙነት ፡ ሳይኖራት ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ ትምህርት ፡ የራቀች ፡ ከዐረመኔዎችና ፡ ከእስላሞች ፡ ጋራ ፡ በመቀራረቧ ፡ ምክንያት ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ለመናገር ፡ ሲደፍሩ ፡ ከእውነት ፡ የራቅሁ ፡ የማይመስልዎ ፡ በምን ምክንያት ፡ ነው ፤ ይህን ፡ ነገር ፡ በከንቱ ፡ ተጠራጥረውታል ፤ እንጂ ፡ ከእውነት ፡ መራቅዎ ፡ የማያጠራጥር ፡ ነገር ፡ ነውና ፡ አይጠራጠሩ ፡ በፍጹም ፡ ከእውነት ፡ ርቀዋል ።

፯ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማ ፡ መለየቷ ፡ ሌላም ፡ በጣም ፡ አሳዛኝ ፡ የኾነ ፡ ነገር ፡ አስከትሎባታል ። ይኸውም ፡ ያልተካከለ ፡ የምሥጢራት ፡ ጸጋ ፡ አሰጣጥና ፡ ከክርስትናዋ ፡ ጋራ ፡ ተቀላቅሎ ፡ የሚገኘው ፡ የጥንቁላና ፡ የአይሁድ ፡ ልማድ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፯ ያልተካከለ ፡ የምሥጢረ ፡ ጸጋ ፡ አሰጣጥ ፡ ስለሚሉት ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ዳግመኛ ፡ ከወኃና ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ያልተወለደ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማይ ፡ ሊገባ ፡ አይችልም ። ነፋስ ፡ ወደ ፡ ወደደው ፡ ይነፍሳል ፡ ሲነፍስም ፡ ድምፁ ፡ ብቻ ፡ ይሰማል ፡ እንጂ ፡ ከወዴት ፡ እንደተነሣና ፡ እንደ ፡ መጣ ፤ ወዴትም ፡ እንደ ፡ ደረሰ ፡ አይታወቅም ። ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የሚወለዱትም ፡ ልደት ፡ እንደዚህ ፡ ነው ። ጸጋ ፡ ክብር ፡ ሲያሰጥ ፡ ተአምራት ፡ ሲያሠራ ፡ ይታወቃል ፡ እንጂ ፡ ባይን ፡ አይታይም ፡ በእጅ ፡ አይዳሰስም ፡ ብሎ ፡ ነግሮናል ። ዮሐ ፡ ፫ ፡ ፫-፱ ።

የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በዚሁ ፡ መሠረት ፡ አስተምራ ፡ አሳምና ፡ ታጠምቃለች ፡ ታቈርባለች ፡ በዚህ ፡ አካኋን ፡ ተጠምቀው ፡ ከብዙ ፡ ጸጋ ፡ ክብር ፡ ደርሰው ፡ ክብራቸው ፡ በሥራ ፡ የተገለጸላቸው ፡ ብዙ ፡ ቅዱሳን ፡ መኖራቸው ፡ የማይካድ ፡ ነገር ፡ ነው ። እንግዲህ ፡ ከዚህ ፡ ሌላ ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በምታጠምቃቸው ፡ ሰዎች ፡ ላይ ፡ ጸጋ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እንደ ፡ ሸማ ፡ ተጠቅሎ ፡ እንደ ፡ ወርቅ ፡ ተንከብሎ ፡ ሲሰጣቸው ፡ ወይስ ፡ እንደ ፡ አሞራ ፡ በሮ ፡ እንደ ፡ ዘንግ ፡ ተወርውሮ ፡ ሲዋሐዳቸው ፡ ይታያል ፡ ይኸን ፡ እስኪ ፡ ይንገሩኝ ። ሮማ ፡ የምታደርገው ፡ ኢትዮጵያ ፡ የማታደርገው ፡ የምሥጢረ ፡ ጸጋ ፡ አሰጣጥ ፡ ሮማ ፡ የክርስቶስን ፡ ደም ፡ ለካህናት ፡ ብቻ ፡ ሰጥታ ፡ ለምእመናን ፡ ስትከለክል ፤ ኢትዮጵያ ፡ እንደ ፡ ጌታ ፡ ትእዛዝ ፡ ለኹሉም ፡ አስተካክላ ፡ መስጠቷ ፡ ብቻ ፡ ነው ። ይህን ፡ ከጉድለት ፡ ቈጥረውት ፡ እንደኾነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ምንም ፡ የጐደለባት ፡ ነገር ፡ የለም ።

ደግሞስ ፡ ከክርስትናዋ ፡ ጋራ ፡ ተቀላቅሎ ፡ የሚገኘው ፡ ጥንቁላ ፡ ምንድን ፡ ነው ? የኢትዮጵያ ፡ መምህራን ፡ ለክርስትና ፡ የሚያበቃውን ፡ ትምህርት ፡ በሚያስተምሩበት ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ ጊዜ ፡ የጥንቁላ ፡ ትምህርት ሲያስተምሩ ፤ ወይስ ፡ ጸጋ ፡ ጥምቀትን ፡ በሚሰጡበት ፡ ጊዜ ፡ በጥንቁላ ፡ የሚገኝ ፡ ሀብትን ፡ ተስፋ ፡ ሲያስደርጉ ፡ ሰምተዋልን ፡ እስኪ ፡ ይመስክሩ ። በኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የጥንቁላ ፡ ሥራ ፡ በፍጹም ፡ የተጠላ ፡ ክልክል ፡ ነው ፤ ይህ ፡ አነጋገርዎም ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ።

ደግሞስ ፡ ከክርስትናዋ ፡ ጋራ ፡ የተቀላቀለው ፡ የአይሁድ ፡ ልማድ ፡ ምንድን ፡ ነው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ አሪት ፡ ነቢያትን ፡ ልፈጽማቸው ፡ እንጂ ፡ ላሳልፋቸው ፡ አልመጣሁም ፡ ሰማይ ፡ ምድር ፡ እስኪያልፉ ፡ ድረስ ፡ ሥራቷ ፡ ጽፈታ ፡ አንዲት ፡ የኾነች ፡ የውጣ ፡ አታልፍም ፡ ከኢህ ፡ ከጥቃቅኑ ፡ ትእዛዛት ፡ አንዲትን ፡ የሻረ ፡ በመንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ታናሽ ፡ ይባላል ፡ የፈጸማቸው ፡ ግን ፡ ታላቅ ፡ ይባላል ፡ ብሎ ፡ ካጸናቸው ፡ ትእዛዛት ፡ በቀር ፡ የአይሁድ ፡ ልማድ ፡ በፍጹም ፡ አይታወቅም ።

www.ethiopianorthodox.org

እንግዲህ ፡ እርስዎ ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ለመናገር ፡ የደፈሩበት ፡ የኢትዮጵያ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ አይሁድ ፡ ልማድ ፡ ደም ፡ ስታፈስ ፡ ስብ ፡ ስታጤስ፡ ወይም ፡ ላም ፡ በግ፡ ስትወዋ ፡ የላም ፡ የፍየል ፡ ደም ፡ በሐር ፡ ጉንጉን ፡ በጽሕመ ፡ ጠሊ ፡ ስትረጭ ፡ አይተዋልን ፤ ወይስ ፡ ጠላት ፡ ይቀበል ፡ ጥላት ፡ እንደ ሚባለው ፡ ስሟን ፡ ላጥፋ ፡ ብለው ፡ ከልብዎ ፡ አንቅተው ፡ ይዋሸሉ ፡ ያዩት ፡ ነገር ፡ ክለ ፡ ገልጸው ፡ ይጻፉና ፡ እኔም ፡ የሚገባ ፡ መልሱን ፡ እሰጥዎታለሁ ።

፯| በዚሁ ፡ በመለየቷ ፡ ዘመናት ፡ ብዙ ፡ ስሕተቶችና ፡ መልክም ፡ ጉድን ፡ መንፈሳዊ ፡ አስተዳደርን የሚያበላሹ ፡ ባህሎች ፡ ገቡባት ፡ ክርማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ የለይዋት ፡ እኒህ ፡ ስሕተቶች ፡ ሳይኾኑ ፡ አይቀሩም ፡ ብለዋል ።

፰| ኢትዮጵያን ፡ ከሮማ ፡ የለያት ፡ በሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ላይ ፡ የሚታየው ፡ ስሕተት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ሌላ ፡ አይደለም ። ከሮማ ፡ መለየቷስ ፡ በሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሚነገረው ፡ ስሕተት ፡ ጠበቃት ፡ እንጂ ፡ የኃጻት ፡ ነገር ፡ የለም ።

ምዕራፍ ፪

፩| የኢትጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማ ፡ የተለየችው ፡ መቸ ፡ ነው ።

፩| የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንና ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሌሎችም ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ በሐዋርያት ፡ ስብከት ፡ ካመኑ ፡ ጀምረው ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ጸንተው ፡ ሲኖሩ ፡ ንስጥሮስ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ብሎ ፡ ቢያስተምር ፡ ኹሉም ፡ አንድ ፡ ኽነው ፡ ምንም ፡ ንስጥሮስ ፡ ከጉባኤው ፡ ባይገኝ ፡ በቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ አፈ ጉባኤነት ፡ አውግዘው ፡ ከለዩት ፡ በኋላ ፡ የሮሙ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ልዮን ፡ ከንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ ገሚሱን ፡ ከፍሎ ፡ በአንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ብሎ ፡ ሐሳቡን ፡ በገለጸበት ፡ ጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ በቆመበት ፡ በ፬፻፶፩ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ነው ፡ ሮማና ፡ ኢትዮጵያ ፡ የተለያዩበት ፡ እርግጠኛው ፡ ጊዜ ፡ ይህ ፡ ነው ፡ አይጠራጠሩ ።

፩ የመለየት ፡ የታወቀ ፡ ጊዜ ።

፪| ባለፈው ፡ ምዕራፍ ፡ መጀመሪያ ፡ እንዳመለክትነው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የኬልቄዶንን ፡ ጉባኤ ፡ በግልጥ ፡ አልቀበለውም ፡ ብላ ፡ ጥላ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ መቀበልዋን ፡ የገለጠችበት ፡ ጊዜ ፡ በታሪክ ፡ ውስጥ ፡ መቸም ፡ መቸ ፡ አይገኝም ፡ ብለዋል ።

፫| ይህን ፡ ማለት ፡ የሚገባ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ከአንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ጋራ ፡ ከጥንት ፡ ጀምሮ ፡ አብሮ ፡ ሲነገር ፡ ኖሮ ፡ ወደ ፡ ክርስትና ፡ የሚገባ ፡ ሰው ፡ ኹሉ ፡ ከኹለቱ ፡ ባህሎች ፡ አንዱን ፡ መርጠህ ፡ ያዝ ፡ የሚባል ፡ ቢኾን ፡ ነበረ ። ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ከሐዋርያት ፡ ሲያያዝ ፡ የመጣ ፡ ተቀዳሚ ፡ ትምህርት ፡ መኾኑ ፤ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ግን ፡ ኋላ ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተደ ቀለ ፡ ባህል ፡ መኾኑ ፡ የማይታበል ፡ እውነተኛ ፡ ነገር ፡ ነው ።

እርስዎ ፡ ራስዎ ፡ የፊተኞች ፡ በኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ አለ ፡ ብለው ፡ ያስተምራሉ ፡ ኹለተኞች ፡ ግን ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ባንድ ፡ አካል ፡ ሲሉ ፡ ያስተምራሉ ፡ ብለው ፡ መስክረዋል ፡ (ገጽ ፡ ፲፪ ፡ ተመልከት) ፡ እንዲኸውም ፡ ኢትዮጵያ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ከመፈጠሩ ፡ አስቀድማ ፡ ክርስትናን ፡ ስትቀበል ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ መቀበሏ ፡ እርግጠኛ ፡ ነገር ፡ ነው ። ይህንኑም ፡ እርስዎ ፡ ራስዎ ፡ በገጽ ፡ ፎ ፡ በክርስትናዋ ፡ አዲስ ፡ የነበረችቱ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ ሌሎች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ በድፍን ፡ ይታመን ፡ የነበረውን ፡ መምህራንና ፡ ሊቃውንት ፡ በተራቅቆ ፡ መርምረው ፡ በኅላ ፡ አነጋገር ፡ ያልተወሰነውን ፡ የሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ ይዛ ፡ በእርሱ ፡ ላይ ፡ እንደቆመች ፡ ቀረች ፡ ብለው ፡ መስክረዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

፫| ነገር ፡ ግን ፡ ባንድ ፡ በኩል ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማይቱ ፡ ተለይታ ፡ ራስዋን ፡ ችላ ፡ መገኘቷ ፡ ባይናችን ፡ ፊት ፡ ያለ ፡ የማይካድ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፫| አሁን ፡ እርስዎ ፡ እንደሚሉት ፡ ኢትዮጵያ ፡ ጥንት ፡ ሐዋርያት ፡ ካስተማሩት ፡ ካንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ሳትናወጥ ፡ በዚያው ፡ ጸንታ ፡ ራሷን ፡ ችላ ፡ ስለምትኖር ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተወሰነውን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ (ሀ) ፡ በኒቅያ ፡ ጉባኤ ፡ እንደ ፡ ተደረገበት ፡ እንደ ፡ አርዮስ ፡ ባህል ። (ለ) በቍስጥንጥንያ ፡ ጉባኤ ፡ እንደ ፡ ተደረገበት ፡ እንደ ፡ መቅዶንዮስ ፡ ባህል ። (ሐ) ፡ በኤፌሶን ፡ ጉባኤ ፡ እንደ ፡ ተደረገበት ፡ እንደ ፡ ንስጥሮስ ፡ ባህል ። ለነርሱ ፡ ዐራተኛ ፡ ክህደት ፡ ኑፋቄ ፡ አድርጋ ፡ ትቈጥረዋለች ፡ እንጂ ፡ ከቁም ፡ ነገር ፡ አታገባውም ።

ይህነንም ፡ እርስዎ ፡ በግልም ፡ የሚያውቁት ፡ መኾንዎን ፡ በዚሁ ፡ በጽሑፍዎ ፡ መላልሰው ፡ አስረድተዋል ፡ ሮማና ፡ ኢትዮጵያ ፡ የተለያዩበት ፡ እንዲህ ፡ እንደ ፡ ተራራ ፡ ጎልቶ ፡ የሚታይ ፡ ሲኾን ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ አልቀበለውም ፡ ብላ ፡ ጥላ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ መቀበሏን ፡ የገለጠችበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ ብሎ መጻፍ ፡ ለማደናገር ፡ ለማሳሳት ፡ የተፈጠረ ፡ ዘዴ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እውነተኛ ፡ ሰው ፡ የሚያቀርበው ፡ እውነተኛ ፡ ጥያቄ ፡ አይደለም ።

፬| በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ውስጥ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ በእርግጥ ፡ አብራ ፡ ትኖርበት ፡ ከነበረችው ፡ መጨረሻ ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ እየተከተልን ፡ የዛሬውን ፡ አስተያየቷን ፡ መያዝ ፡ እስከ ፡ ዠመረችበት ፡ ጊዜ ፡ ድረስ ፡ በመድረሷ ፡ እንዲህ ፡ ያለውን ፡ ኹናቴ ፡ ለመመርመርና ፡ ስለእርሱ ፡ በቂ ፡ የኾነ ፡ መረጃ ፡ ለማምጣት ፡ እንጣጣራለን ፡ ብለዋል ።

፬| አሁን ፡ ኢትዮጵያ ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ በግልጥ ፡ አልቀበለውም ፡ ብላ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ በታሪክ ፡ አይገኝምና ፡ ከሮማ ፡ አልተለየችም ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀብላለች ፡ በሚል ፡ ሐሳብ ፡ ቆመው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ የተለየችው ፡ መች ፡ ነው ፡ አስረዱኝ ፡ ብለው ፡ የማስተባበያ ፡ ጥያቄ ፡ አቅርበው ፡ ነበር ። አሁን ፡ ደግሞ ፡ በእርግጥ ፡ ከሮማ ፡ ካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ አብራ ፡ ትገኝበት ፡ የነበረውን ፡ መጨረሻ ፡ ጊዜና ፡ የዛሬውን ፡ አስተያየቷን ፡ መያዝ ፡ የዠመረችበትን ፡ ጊዜ ፡ ተረድተው ፡ ኹኔታውን ፡ ለመመርመርና ፡ በቂ ፡ መረጃ ፡ ለማምጣት ፡ የሚጣጣሩ ፡ መኾንዎን ፡ ገልጸዋል ።

ለጠየቁት ፡ ጥያቄ ፡ መልስ ፡ ሳያገኙ ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ለመጻፍ ፡ በቁ ። ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ ጋራ ፡ በኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ የተስማማችበት ፡ ጊዜ ፡ በደቂቃ ፡ ቀርቶ ፡ በሰከንድም ፡ አያገኙም ፡ እንጂ ፡ የሚያገኙ ፡ ከኾነ ፡ የሚያመጡትን ፡ ለመስማት ፡ ዝግጁዎች ፡ ነን ። እኛ ፡ በርግጥ ፡ እንደምናውቀው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ አብራ ፡ የነበረችበት ፡ ጊዜ ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ሳትፈጥር ፡ ገና ፡ ባንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በነበረችበት ፡ ጊዜ ፡ ነው ።

መጨረሻውም ፡ የሮማው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ልዮን ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ብሎ ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ በከፊል ፡ ያስተማረበት ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ነው ፡ የዛሬውንም ፡ አስተያየቷን ፡ መያዝ ፡ የዠመረችው ፡ ክርስትናን ፡ በፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ወይም ፡ በከሣቴ ፡ ብርሃን ፡ ሰላማ ፡ የተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ ነው ።

፭| ከኹሉ ፡ አስቀድሞ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የተለየችው ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የያዙ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ተለይተው ፡ የራሳቸውን ፡ ወገን ፡ ሊያቋቁሙ ፡ በዠመሩበት ፡ በ፭፻ኛ ፡ ዓለም ፡ ውስጥ ፡ አይመስልም ፡ ይልቅስ ፡ ያንጊዜ ፡ ገና ፡ አብራ ፡ የነበረች ፡ ይመስላል ፡ ስንል ፡ እናሳስባለን ፡ ብለዋል ።

፭| ኢትዮጵያ ፡ ከላይ ፡ ከዘረዘርኩልዎ ፡ ጊዜ ፡ በቀር ፡ ከሮማ ፡ ጋራ ፡ የተባበረችበት ፡ ጊዜ ፡ እንደሌለ ፡ እኛ ፡ በእርግጥ ፡ እናውቃለን ፡ አሁን ፡ እርስዎ ፡ አንድ ፡ ምስክር ፡ ሳያስመሰክሩ ፡ አንድ ፡ መረጃ ፡ ሳያቀርቡ ፡ አብራ ፡ የነበረች ፡ ይመስላል ፡ እያሉ ፡ ያወሩልናል ።

እንግዲህ ፡ አንድ ፡ መረጃ ፡ ሳንይዝ ፡ አዎን ፡ ብንልዎ ፡ አይታዘቡንም ፡ ይኾን ፡ እርስዎስ ፡ ቃሌን ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ተቀበሉኝ ፡ ብለው ፡ ያምኑት ፡ ይኾን ፡ ከነገሩስ ፡ ሃይማኖትዎ ፡ በያሰኛል ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃዎም ፡ በይመስላል ፡ ተወሰነ ፡ ኧረ ፡ ክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ማለትን ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ጠቅሰው ፡ የሚያስረዱን ፡ መች ፡ ነው ፡ የብሉያት ፡ ትንቢት ፡ በሐዲስ ፡ መፈጸሙን ፡ የሚያውቁ ፡ የረቀቀውን ፡ የሐዲሳትንም ፡ ምሥጢር ፡ በሊቃውንት ፡ ትርጓሜ ፡ አጉልተው ፡ አበጥረው ፡ አንጠርጥረው ፡ የሚያዩ ፡ ኢትዮጵያውያንን ፡ በይመስላል ፡ ብቻ ፡ አስረዳለሁ ፡ ብለው ፡ መጣጣርዎ ፡ እጅግ ፡ ያሳዝናል ።

www.ethiopianorthodox.org

ክፍል ፡ ፪ ፡

ልዩ ፡ ልዩ ፡ አስተያየቶች ።

፯ | አንዳንድ ፡ ጸሐፊዎች ፡ በእናቷ ፡ በእስክንድርያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በፍጹም ፡ ተመርቃ ፡ ወይም ፡ ክርሲ ፡ ጋራ ፡ በፍጹም ፡ ተስማምታ ፡ ትኖር ፡ ነበረ ፡ የሚለውን ፡ መሠረት ፡ የሌለው ፡ አባብ ፡ እንደ ፡ እር ግጥ ፡ በመከተል ፡ በኹሉም ፡ ዘንድ ፡ እንደ ፡ ታወቀው ፡ የግብጽ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በዲዮስቆሮስ ፡ መፊነት ፡ ክሮማ ፡ የተለየችው ፡ በጅተኛ ፡ መቶ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ነውና ፡ ኢትዮጵያ ፡ የተለየችው ፡ ያንጊዜ ፡ ሳይ ኾን ፡ እይቀርም ፡ ብለው ፡ ደጋግመው ፡ ጽፈዋል ፡ በግለት ፡ እውነተኛውን ፡ ታሪክ ፡ ሊያስ ተብብሉ ፡ ሞክረዋል ።

፯ | መሠረት ፡ የሌለው ፡ ወሬ ፡ እርስዎ ፡ በይመስላል ፡ በያዝናል ፡ የሚጽፉት ፡ አስተያየት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ኢትዮጵያና ፡ እስክንድርያስ ፡ እርስዎ ፡ ራስዎ ፡ የሚመሰክሩላቸው ፡ እናትና ፡ ልጅ ፡ መኾናቸው ፡ የማ ይካድ ፡ ነገር ፡ ነው ። ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ የተለየችውም ፡ የግብጽ ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን ፡ በዲዮስቆሮስ ፡ መሪነት ፡ ከሮማ ፡ በተለየችበት ፡ በጅተኛው ፡ ፻ ፡ ዓ፡ ም፡ ወሩና ፡ ቀኑ ፡ ሳይቀር ፡ ያው ፡ እንደኾነ ፡ በእርግጥ ፡ ይወቁ ፡ አይጠራጠሩ ።

፯ | አንዳንዶችም ፡ ኢትዮጵያ ፡ የተለየችው ፡ ፱፰ ፡ ቅዱሳን ፡ ዘእምሮምያ ፡ የመጡበት ፡ ጊዜ፡ ነው ፡ ይላሉ ፡ እነዚሁ ፡ ሊሰብኩ ፡ የመጡ ፡ የዮርያ ፡ ተወላጆች ፡ ነበሩ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያም ፡ የመጡ፡ ባምስተኛ ፡ መቶ ፡ ዓ ፡ ም ፡ መጨረሻ ፡ ወይም ፡ በኀተኛ ፡ ፮ ዓ ፡ ም ፡ መገመሪያ ፡ ነው ።

እንደነዚሁ ፡ አባብ ፡ ፱፰ ፡ ቅዱሳን ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮችና ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል፡ በኢትዮጵያ ፡ ስብከው ፡ ያስፋፉ ፡ መኾናቸው ፡ ነው ። ብለዋል ።

፯ | ፱፰ ፡ ቅዱሳን ፡ የመጡ ፡ በአልዓሜዳ ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ መኾኑ ፡ የማይካድ ፡ ነው ። ይህንንም ፡ በኢትዮጵያ ፡ የሚገኘው ፡ ታሪክ ፡ ነገሥት ፡ ከ፬፻፫ ፡ እስከ ፡ ፭፻፫፲ ፡ ዓ ፡ ም ፡ አልዐሜዳ ፡ ነገሠ ፡ እርሱ ፡ ፱፰ ፡ ቅዱሳ ንን ፡ ተላልክ ፡ አስመጣ ፡ ይላል ፡ ስለዚህ ፡ በዘመኑ ፡ አንከራከርም ። በመ ጡም ፡ ጊዜ ፡ ኢትዮጵያ ፡ አምና ፡ ተጠምቃ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ይዛ ፡ አግኝተዋት ፡ እነርሱም ፡ በንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ጸንተው ፡ ይህንኑ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ክርስትና ፡ ወዳልደረሰበት ፡ ምናልባት ፡ አድ ርሰው ፡ ይኸናል ፡ እንጂ ፡ እርግጠኛውስ ፡ ፱፰ ፡ ቅዱሳን ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሠሩ ፡ ተብሎ ፡ የሚነገረው ፡ ሕገ ፡ ምንኵስናን ፡ አስተማሩ ፡ ገዳማትን ፡ አቁኑ ፡ ተብሎ ፡ ነው ። ይኸውም ፡ ያስተማሩት ፡ ሕገ ፡ ምንኵስና ፡ በኢ ትዮጵያ ፡ ተስፋፍቶ ፡ ይገኛል ፤ ያቁኟቸውም ፡ ገዳማት ፡ እንዳሉ ፡ ይገኛሉ። ስለሃይማኖት ፡ ግን ከኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ወዳንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል፡ መመለሳቸው ፡ ይቅርና ፡ በጠቅላላው ፡ ይህንን ፡ ክፍል ፡ ሀገር ፡ መክረው ፡ አስተምረው ፡ ከዓረመኔነት ፡ ወደ ፡ ክርስቲያንነት ፡ መለሱ ፡ የሚል ፡ ጽሑፍ፡ ይገኝ ፡ አይመስለኝም ፡ ስለዚህ ፡ ኢትዮጵያ ፡ በ፱፰ ፡ ቅዱሳን ፡ ስብከት ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ለቃ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀበለች ፡ ብለው ፡ የጻፉ ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊዎች ፡ ተሳስተው ፡ አሳስተዎታል ።

ክ ፍ ል ፡ ፫ ።

በይኸናል ፡ የሚገለጹ ፡ አሳቦች ።

፫ | አንዳንድ ፡ የታሪክ ፡ ኹኔታዎችን ፡ ጠንቅቀን ፡ ብንመረምራቸው ፡ ኢትዮጵያ ፡ የተለየችው፡ ወይም ፡ ክካቶሊክ ፡ ባህል ፡ የማይስማማውን ፡ የዘፈውን ፡ አስተያየታን ፡ መያዝ ፡ የገመረችው ፡ እሳይ፡ ከተንገረው ፡ ዘመን ፡ ብዙ ፡ ክቈየች ፡ በኋላ ፡ ነው ፡ ለማለት ፡ የሚያስችሉን ፡ በቂ ፡ ምክንያቶች ፡ ይስጡናል። ብለዋል ።

፫ | ከላይ ፡ እንደ ፡ ገለጽኩልዎ ፡ ኢትዮጵያ ፡ አሁን ፡ የያዘችውን፡ ከካቶሊክ ፡ ባህል ፡ የማይስማማውን ፡ ባህል ፡ የተቀበለች ፡ ሕገ፡ ክርስትናን ፡ በተቀበለች፡ ጊዜ ፡ መኾኑ፡ ከሮማም ፡ የተለየችው ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ በተፈጠረ ፡ ጊዜ ፡ መኾኑ ፡ የተረጋገጠ ፡ እውነተኛ ፡ ነገር ፡ ነው ። ይህ ፡ እርስዎ ፡ የሚሉት ፡ እውነት ፡ ኾኖ ፡ ቢኾን ፡ ኢትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕ ርይን ፡ ባህል ፡ በፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ መቀበሏንና ፡ ከእስክንድርያ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ መኾኗን ፡ አረጋግጠው ፡ በገጽ ፡ ፵፭ና ፡ ፵፩ ፡ እንደ ፡ ጻፉልን ፤ የኹለት ፡ ባሕርይን፡ ባህል ፡ እንደዚሁ ፡ ተቀብላ ፡ ቢኾን ፡ ከሮማ ፡ ጋራም፡ አንድ፡ የኾነችበትን ፡ ጊዜ ፡ በዚህን ፡ ያህል ፡ ዓ ፡ ም ፡ በእገሌ ፡ ንጉሥነት ፡ በእገሌ ፡ ሐዋርያነት ፡ ተሰብካ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀበለች፡ ከሮማ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ኾነች ፤ ከእስክንድርያ ፡ ጋራ ፡ የነበራት ፡ አን ድነት ፡ ወደቀ ፡ ብለው ፡ የተረጋገጠ ፡ መረጃ ፡ ያቀርቡ ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ ምክንያት ፡ ባላስፈለገዎም ፡ ነበር ፡ ብዙ ፡ ምክንያት የሚፈለግ ፡ ሐሰቱን ፡ እውነት ፤ እውነቱን ፡ ሐሰት ፡ ለማስመሰል ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ለእውነት ፡ ምክንያት ፡ አይሻላትም ። እንግዲህ ፡ እውነቱን ፡ ሐሰት ፡ ለማስመሰል ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ የሚደክሙበት ፡ ኢትዮጵያን ፡ ከሮማ ፡ እግር ፡ በታች ፡ ለመጣል ፡ ብቻ ፡ አይደለምን ። የክርስቲያንን ፡ ሃይማኖት ፡ ለማስፋፋትማ ፡ ከኸነ ፡ ሕገ ፡ ክርስትናን ፡ ያልተቀበሉ ፡ በእ ስልምና ፡ ወይም ፡ በዕርምና ፡ ወይም ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ሃይማኖት ፡ የሚ ኖሩ ፡ ሕዝቦች ፡ አሉ ፡ እነዚያን ፡ አያስተምሩምን ፡ እኔስ ፡ ፈጣሪዬ ፡ ከእንዲህ ፡ ያለው ፡ ሐሳብ ፡ እንዲጠብቀኝ ፡ ኢትሚጠ ፡ ለልብየ ፡ ውስተ፡ ነገር ፡ እኩይ ፤ ለአመክንዮ ፡ ምክንያት ፡ ለኃጢአት ፡ ምስለ ፡ ሰብእ ፡ ገብርተ ፡ ዓመፃ ፡ እያልኩ ፡ በዳዊት ፡ መዝሙር እጸልያለሁ ።

፱ | እንግዲህ ፡ አንድ ፡አንድ ፡የታሪክ ፡ኹኔታዎችን ፡ብንመረምር ፡ በመላው ፡ ፮ተኛ ፡ ፮ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ገና፡ በእውነተኛው ፡ በካቶሊክ ፡ ሃይማኖት ፡ ጸንታ ፡ እንደ ፡ ነበረች ፡ እንረዳለን ። ብለዋል ።

፱ | ይህን ፡ ማለት ፡ የሚችሉ ፡ መጀመሪያ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ መኖሩን ፡ ራስዎ ፡ ተረድተው፡ ለሌላው ፡ ለማስረዳት ፡ ችለው ፡ ቢኾን ፡ ነበረ ፤ ቀድሞ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ ሳይኖር ፡ በዚያው ፡ ጸንታ ፡ ነበረ፡

www.ethiopianorthodox.org

ይላሉን ፡ ይህ ፡ አበጋገርዎና ፡ አረማመድዎ ፡ እርስዎን ፡ ምን ፡ ዐይነት ፡ ሰው ፡ እንደ ፡ ኾኑ ፡ ከማስገመት ፡ በቀር ማንንም ፡ ሰው ፡ ቢኾን ፡ ሊማርክና ፡ ወደ ፡ አሰቡት ፡ ግብ ፡ ሊያደርስልዎ ፡ አይችልም ።

፲| በዚያን ፡ ጊዜ ፡ ኢትዮጵያን ፡ ይገዛ ፡ የነበረው ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ተራ ፡ ካቶሊክ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ የበለጠ ፡ ካቶሊክ ፡ የካቶሊክም ፡ ነገሥታት ፡ ወዳጅ ፡ ባለኪዳን ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ኹሉም ፡ የክርስቲያን ፡ ታሪክ ፡ የመሰከረለት ፡ አሁንም ፡ የሚመስክርለት ፡ ነው ። ይህም ፡ እውነት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ታከብረዋለች ። ብለዋል ።

፲| ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ማለትን ፡ ከልብዎ ፡ ፈጥረው ፡ ከመናገር ፡ በቀር ፡ ለሐሳብዎ ፡ መነሻ ፡ የሚኾን ፡ ምክንያት ፡ እንኳን ፡ ያገኙ ፡ አይመስለኝም ፡ እውነት ፡ ከኾነ ፡ ካቶሊክ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ የክርስቲያን ፡ ታሪክ ፡ ይመሰክራል ፡ ብሎ ፡ አስታኮ ፡ ከማለፍ ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ ታሪክ ፡ አፄ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ይላል ፡ ብሎ ፡ ማቅረብ ፡ አይቀናም ፡ ነበርን ፡ ለዚህ ፡ ይጠቅመኛል ፡ ብለው ፡ የጠቀሱትም ፡ በኢትዮጵያ ፡ ቅዱስ ፡ እለ ፡ ጽብሐ ፡ ንጉሥ ፡ የክርስቶስን ፡ ጠላቶች ፡ ድል ፡ ነሥቶ ፡ በዮስጢኖስ ፡ ንጉሥ ፡ ዘመን ፡ የንጉሥነቱን ፡ ዘውድ ፡ ወደ ፡ ኢየሩሳሌም ፡ ልኮ ፡ አድርጎት ፡ የነበረውን ፡ ስዕለት ፡ ብፅዓት ፡ ለመፈጸም ፡ በምንኵስና ፡ ከኖረ ፡ በኋላ ፡ በሰላመ ፡ እግዚአብሔር ፡ አረፈ ፡ ይላል ፡ እንጂ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ አይልም ።

ደግሞ ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ያከበረችው ፡ ካቶሊክ ቢኾን ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ማሰብ ፡ ተገቢ ፡ ነገር ፡ አይደለም ። ለምሳሌ ፡ ከሐዋርያት ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ ድረስ ፡ በጉባኤ ፡ ኒቅያ ፡ በጉባኤ ፡ ቍስጥንጥንያ ፡ በጉባኤ ፡ ኤፌሶን ፡ የተሰበሰቡ ፡ አባቶችን ፡ እነአትናቴዎስን ፡ እነቄርሎስን ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ቅዱሳን ፡ ብላ ፡ እንደምታከብራቸው ፡ የታወቀ ፡ እርግጠኛ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ከነዚህ ፡ አበው ፡ ክርስቶስ ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ብሎ ፡ ያስተማረ ፡ ወይም ፡ የጻፈ ፡ አይገኝም ። ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ብሎ ፡ ያስተማረ ፡ ኖሮ ፡ ቢኾን ፡ አሁን ፡ በጠቀሱት ፡ ነበረ ። ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የማይሉ ፡ አባቶችን ፡ ቅዱሳን ፡ ብላ ፡ የምታከብር ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብንም ፡ ቅዱስ ፡ ብላ ፡ ካከበረችው ፡ የርሱንም ፡ ቅዱስነት ፡ እንደነርሱ ፡ አወቀችለት ፡ በማለት ፡ ፈንታ ፡ ካቶሊክ ፡ ቢኾን ፡ ነው ፡ ያከበረችው ፡ ብሎ ፡ ማሰብ ፡ በእውነቱ ፡ ያሳቢውን ፡ ግምት ፡ ከመቀነስ ፡ በቀር ፡ እውነት ፡ አለበት ፡ ተብሎ ፡ ግምት ፡ የሚጣልበት ፡ ንግግር ፡ አይደለም ። ይህን ፡ ከማለትስ ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብን ፡ በሃይማኖት ፡ ባይመስላትም ፡ የዮስጢኖስን ፡ ልመና ፡ ተቀብሎ ፡ ሰማዕታተ ፡ ናግራንን ፡ በመታደጉና ፡ ዘውዱን ፡ ለቅድስት ፡ ሀገር ፡ ለኢየሩሳሌም ፡ ገዳም ፡ አበርክቶ ፡ ከዚያ ፡ በላይ ፡ ያለ ፡ ተረፈ ፡ ዘመኑን ፡ በምንኵስና ፡ በመጨረሱ ፡ ቅዱስ ፡ ብላ ፡ ታከብረዋለች ፡ ቢሉ ፡ ርስዎም ፡ ባስተያየ

ትዎ ፡ ተመስግነው ፡ የካቶሊክን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ባስመሰገኑ ነበረ ።

፲፩| በኢትዮጵያ ፡ ከጥንት ፡ ጀምሮ ፡ እስካሁን ፡ ድረስ ፡ የንጉሡ ፡ ሃይማኖት ፡ ያገሩ ፡ ደንበኛ ፡ ሃይማኖት ፡ ከመኾኑ ፡ በላይ ፡ የተባለው ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ክርሱ ፡ የማይስማማ ፡ ሌላ ፡ እምነት ፡ በመንግሥቱ ፡ ውስጥ ፡ ሊሠለጥንባት ፡ አይፈቅድም ፡ ነበር ፡ ተብሎ ፡ ቢታሰብ ፡ ያልተገባ ፡ አይደለም ፡ ብለዋል ።

፲፩| በኢትዮጵያ ፡ ከጥንት ፡ ጀምሮ ፡ እስካሁን ፡ ድረስ ፡ የንጉሡ ፡ ሃይማኖት ፡ ያገሩ ፡ ደንበኛ ፡ ሃይማኖት ፡ መኾኑና ፡ ነገሥታቱም ፡ ሌላ ፡ እምነት ፡ በመንግሥታቸው ፡ ውስጥ ፡ እንዲሠለጥን ፡ የማይፈቅዱ ፡ መኾናቸው ፡ እርግጥ ፡ ነው ። ይኸውም ፡ የነገሥታቱ ፡ ሃይማኖት ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ በታሪክ ፡ ይታወቃል ፡ ዛሬም ፡ በዐይን ፡ ይታያል ፡ በሕገ ፡ መንግሥቱም ፡ ተጽፎ ፡ ይገኛል ፡ ይኸውም ፡ ሳይቋረጥ ፡ ከአብርሃ ፡ ወአጽብሓ ፡ እስከ ፡ ቀዳማዊ ፡ ኃይለ ሥላሴ ፡ የደረሰ ፡ መኾኑን ፡ አሁን ፡ በጽሑፍዎ ፡ ላይ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ከጥንት ፡ ጀምሮ ፡ እስካሁን ፡ ድረስ ፡ የንጉሡ ፡ ሃይማኖት ፡ ያገሩ ፡ ደንበኛ ፡ ሃይማኖት ፡ ነው ፡ ብለው ፡ አረጋግጠዋል ።

እንግዲህ ፡ የንጉሡና ፡ የሕዝቡ ፡ ሃይማኖት ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ ኾኖ ፡ ከአብርሃ ፡ ወአጽብሓ ፡ እስከ ፡ ቀዳማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ ሳይቋረጥ ፡ ተያይዞ ፡ የወረደ ፡ ኾኖ ፡ ሲገኝ ፡ በመካከል ፡ ጣልቃ ፡ አግብተው ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ማለትን ፡ ምን ፡ መረጃ ፡ ጨብጠው ፡ ተናገሩ ፡ ይኸን ፡ እስኪ ፡ ይንገሩኝ ።

፲፪| እንግዲህ ፡ በግልጥ ፡ የሚናገሩ ፡ ምስክሮችና ፡ ጽሑፎች ፡ ሲታው ፡ በ፯ተኛው ፡ ፻ ፡ ዓ. ም. ኢትዮጵያ ፡ ገና ፡ የካቶሊክ ፡ ሃይማኖትን ፡ ይዛ ፡ ትኖር ፡ ነበረ ፡ ለማለት ፡ ይቻላል ፡ ብለዋል ።

፲፪| እኛን ፡ ኢትዮጵያውያንን ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ በጠቅላላው ፡ ይህን ፡ መጽሐፍዎን ፡ የሚመለከተውን ፡ ሰው ፡ ኹሉ ፡ ምን ፡ ያኽል ፡ ቢንቁት ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ለመጻፍ ፡ ደፈሩ ። ለተናገረው ፡ ነገር ፡ ማስረጃ ፡ ያጣ ፡ ሰው ፡ በተናገረው ፡ ነገር ፡ እፍሮ ፡ ሲመለስ ፡ እንጂ ፡ ምስክር ፡ ባላገኝለትም ፡ ነገሬን ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብላችሁ ፡ ተቀበሉኝ ፡ ብሎ ፡ ዐይኑን ፡ የሚያፈጥ ፡ ሰው ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ በዓለም ፡ ላይ ፡ ስለሌለ ፡ ለዚህ ፡ ነገር ፡ አንደኛ ፡ ነዎ ፡ ሊባል ፡ ይቻላል ፤ ለዚህ ፡ አንደኛነትን ፡ ወስደዋል ። እንዲህ ፡ ብለው ፡ ሲጽፉ ፡ እኛስ ፡ እንቅር ፡ ሕሊናዎ ፡ አይታዘብዎትምን ? ሕሊናዎ ፡ የማይታዘብዎ ፡ ከኾነ ፡ ጽሑፍዎን ፡ ያየ ፡ ኹሉ ፡ ይታዘብዎ ፡ እንጂ ፡ እኔ ፡ ለዚህ ፡ ነገር ፡ የምሰጠው ፡ መልስ ፡ የለኝም ።

www.ethiopianorthodox.org

ክፍል ፡ ፬ ፡ ፱ ፡ ቅዱሳን ፡ ሮማውያን ።

፲፫| ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የክርስቲያንን ፡ ሃይማኖት ፡ ከሰበከ ፡ በኋላ ፡ ፱ የሮም ፡ ቅዱሳን ፡ መጥተው ፡ በበለጠ ፡ አስፋፉትና ፡ አደላደሉት ፡ ይልቁንም ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ያገቡ ፡ እነርሱ ናቸው ፡ ኢትዮጵያም ፡ ክሮማ ፡ የተለየች ፡ እነርሱ ፡ በመጡ ፡ ጊዜ ፡ ነው ፡ የሚል ፡ ጽሑፍ ፡ የሚገኝ ፡ ስለኾነ ፡ ስለርሱ ፡ ልንናገር ፡ አስፈላጊ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፲፫| አስቀድሞ ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሰብከ ፡ ኢትዮጵያም ፡ በዚሁ ፡ ባስተማራት ፡ ባንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ሳለች ፡ ፱ቱ ቅዱሳን ፡ መጥተው ፡ ይህነኑ ፡ የያዘችውን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ከላይ ፡ እንደ ፡ ተናገርነው ፡ ወዳልደረሰበት ፡ አድርሰው ፡ ይኸናል ። በያዙ ትም ፡ እንዲጸኑ ፡ አድርገው ፡ ይኸናል ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በኢትዮ ጵያ ፡ በ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ጊዜ ፡ ተሰበከ ፡ ሮማና ፡ ኢትዮጵያም ፡ በዚያ ፡ ጊዜ ፡ ተለያዩ ፡ የሚል ፡ ጽሑፍ ፡ ቢገኝ ፡ ግን ፡ ማንም ፡ ሊቀበለው ፡ የማይገባ ፡ ሐሰ ተኛ ፡ ታሪክ ፡ ነው ፡ ይህን ፡ ማለት ፡ የሚቻል ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከ፱ቱ ፡ ቅዱ ሳን ፡ በፊት ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለች ፡ ቢኸን ፡ ነበረ ። ኢትዮጵያ ፡ የተሰበከች ፡ በፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ነው ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ሰበከላት ፡ እንዳይባል ። የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ጊዜ ፡ ስንኳን ፡ በሌላው ፡ በሮማም ፡ ቢኸን ፡ ገና ፡ አልተፈጠ ረም ፡ ነበረ ። እንግዲህ ፡ ከፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ እስከ ፡ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ድረስ ፡ ባለው ፡ ዘመን ፡ በምን ፡ ባህል ፡ ቈይታ ፡ ነው ፡ ፱ቱ ቅዱሳን ፡ ሰበኩላት ፡ ተብሎ ፡ የሚታሰበው ፡ ይህ ፡ እኛም ፡ እርስዎም ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብለን ፡ የማንቀበለው ፡ ፍሬ ፡ ቢስ ፡ አሳብ ፡ ስለኾነ ፡ ስለዚህ ፡ ባይደክሙ ፡ የተሻለ ፡ ነበረ ።

፲፬| የኢትዮጵያ ፡ መጻሕፍት ፡ አገራቸውንና ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የገቡበትን ፡ ዘመን ፡ የያንዳንዱንም ፡ ስም ፡ ዘርዝርው ፡ ተርከውልን ፡ ስለእምነታቸውና ፡ በኢትዮጵያ ፡ ስለሰበኩት ፡ ሃይማኖት ፡ እነርሱ ፡ ካቶ ሊክ ፡ ወይም ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ መኾናቸውን የሚነግር ፡ ጽሑፍ ፡ የትም ፡ አልተገኘም ፡ ብለው ። በኢትዮጵያ ፡ ስለነርሱ ፡ የሚተረከውን ፡ በግእዝም ፡ ባማርኛም ፡ ከጠቀሱ ፡ በኋላ ፡ አሁን ፡ ይህ ፡ ታሪክ ፡ የሚለውን ፡ በመመርመር ፡ የመጡበትን ፡ አገርና ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የገቡበትን ፡ ዘመን ፡ ያምኑት ፡ የነበረ ውን ፡ ሃይማኖት ፡ ለማወቅ ፡ እንሞክር ፡ ብለዋል ።

፲፬| ፡ ስለእምነታቸው ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ወይም ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ነበሩ ፡ የሚል ፡ በግልጽ ፡ የተጻፈ ፡ ባይገኝም ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ መኾናቸው ፡ በሥራቸውና ፡ በተከታዮቻቸው ፡ ታውቋል ።

እነሆ ፡ ኹሉም ፡ ለየራሳቸው ፡ አንድ ፡ አንድ ፡ ገዳም ፡ አቅንተዋል ፡ የኹሉም ፡ ገዳም ፡ ሳይቋረጥ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ ከነርሱ ፡ ባገኘው ፡ እም ነትና ፡ ሥርዓት ፡ ገዳም ፡ ጸንቶ ፡ ይገኛል ። ከእነዚህ ፡ ገዳማት ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የያዘ ፡ ወይም ፡ ይዞ ፡ ነበረ ፡ ተብሎ ፡ የሚታማ ፡ አንድ ፡ ገዳም ፡ አይገኝም ። ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ዕንጨት ፡ በፍሬው ፡ እን ዲታወቅ ፡ መምህርም ፡ በሥራው ፡ ይታወቃል ፤ ኮሶ ፡ ኮሶን ፤ ወይን ፡ ወይንን ፡ ያፈራል ፡ እንጂ ፡ ኮሶ ፡ ወይንን ፤ ወይን ፡ ኮሶን ፡ ሊያፈራ ፡

አይችልም ፡ ብሎ ፡ እንደ ፡ ነገረን ፡ ማቴ ፡ ፯ ፡ ፲፮-፳ ፡ ካቶሊክ ፡ መምህር ፡ ካቶሊካውያን ፡ ማኅበር ፡ ያቋቁማል ፡ ካቶሊካዊ ፡ ገዳም ፡ ይሠራል ። ኦርቶ ዶክሳዊ ፡ መምህርም ፡ ኦርቶዶክሳዊ ፡ ገዳም ፡ ያቋቁማል ፡ ኦርቶዶክሳዊት ፡ ገዳም ፡ ይሠራል ፡ እንጂ ፤ ካቶሊካዊ ፡ መምህር ፡ ኦርቶዶክሳዊ ፡ ገዳም ፡ ኦርቶዶክሳዊም ፡ መምህር ፡ ካቶሊካዊ ፡ ገዳም ፡ ሊያቋቁም ፡ አይችልምና ፡ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ኦርቶዶክሳውያን ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ መኾናቸው ፡ በአቋቋሟቸው ፡ ገዳማት ፡ አያያዝ ፡ ይታወቃልና ፡ ስለዚህ ፡ ባይደክሙ ፡ ግድ ፡ አልነበረብዎም ።

፲፭| የመጡበትን ፡ ዘመን ፡ ለማግኘት ፡ በግልጥ ፡ የተጻፈ ፡ ባለመገ ኘቱ ፡ አሶልዶባ ፡ ወለዶ ፡ ለአልዓሜዳ ፡ ዘበመዋዕሊሁ ፡ ወፅኡ ፡ ፱ ፡ ቅዱሳን ፡ ይላልና ፡ በማለት ፡ የአልዓሜዳን ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ መሠረት ፡ ለማድ ረግ ፡ ሲሞክሩ ፡ አንደኛው ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊ ፡ ኮንቲ ፡ ሮሲኒ ፡ አልዓሜዳ ፡ በ፫፻፳ ፡ እና ፡ በ፫፻፳፭ ፡ መካከል ፡ እንደሞተ ፡ በማሰብ ፡ የቅዱሳኑ ፡ መም ጣት ፡ በ፬ኛው ፡ ፻ ፡ ዓ ፡ ም ፡ መጀመሪያ ፡ ሳይኸን ፡ አይቀርም ፡ ብሏል ።

ሳፒት ፡ የተባለው ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊ ፡ ደግሞ ፡ አልዓሜዳ ፡ የነገሠ ፡ ከ፬ ፻፺ ፡ እስከ ፡ ፭፻ ፡ ድረስ ፡ ነው ፡ በማለት ፡ የመንግሥቱን ፡ ዘመን ፡ ለመወሰን ፡ አስቧል ። ባሴ ፡ የተባለው ፡ ደግሞ ፡ በ፮ተኛ ፡ ፻ ፡ ዓ ፡ ም ፡ መዠመሪያ ፡ ነግ ሷል ፡ ይላል ። ጁባ ፡ ኩልቦ ፡ የተባለው ፡ ደግሞ ፡ ከ፬፻፶፭ ፡ እስከ ፡ ፬፻፺፭ ፡ ድረስ ፡ ነው ፡ ይላል ። ከዚህ ፡ የተነሣ ፡ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ የገቡበትን ፡ ዘመን ፡ በመወሰን ፡ ላይ ፡ ጸሐፊዎቹ ፡ አይስማሙም ። እንደ ፡ ሳፒቲ ፡ አሳብ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የመጡት ፡ በ፭ተኛ ፡ ፻ ፡ ዓ ፡ ም ፡ መጨረሻ ፡ መኸኑ ፡ ነው ። ባሌ ፡ ደግሞ ፡ በ፭፻፳፩ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ነው ፡ ይላል ። በላንዲሰቲ በ፬፻፺ ፡ ፓ ፡ ማውሮዳ ፡ ለዮነሣ ፡ ከ፬፻፸ ፡ ወደ ፡ ፬፻፹ ፡ ግድም ፡ ነው ፡ የመጡት ፡ ይላሉ ፡ ብለው ፡ የታሪክ ፡ ጸሐፊዎችን ፡ መለያየት ፡ ካስረዱ ፡ በኋላ ፡ የራስዎን ፡ አስተያየት ፡ ሲገልጹ ፤ ኹሉንም ፡ በማመዛዘን ፡ ለእኛ ፡ እንደሚ መስለን ፤ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ የመጡ ፡ በ፭ተኛው ፡ ፻ ፡ ዓ ፡ ም ፡ መጨረሻ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፲፭| የቅዱሳኑ ፡ መምጣት ፡ በአልዐሜዳ ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ መኸኑ ፡ ተረጋግጧል ፡ አሁን ፡ የምንሻው ፡ የቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነን ፡ ምሥ ጢር ፡ ብቻ ፡ ስለኾነ ፡ በዚህ ፡ የሚያከራክረን ፡ ነገር ፡ የለም ፡ በማለት ፡ አል ፈነዋል ።

፲፮ የመጡበትን ፡ አገር ፡ ለማወቅ ፡ ሲሞክሩ ፡ የምንመረምረው ፡ ጽሑፍ ፡ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ስለ መጡበት ፡ አገር ፡ ሴናገሩ ፡ እምሮምያ ፡ (ማለት) ፡ ክሮማ ፡ የመጡ ፡ ናቸው ፡ ይላቸዋል ፡ ብለው ፡ የጽሑፉን ፡ ቃል ፡ ካስረዱ ፡ በኋላ ፡ አስተያየትዎን ፡ ሲገልጹ ፡ እነርሱ ፡ የሶርያ ፡ ተወላጆች ፡ መኾናቸው ፡ የተረጋገጠ ፡ ነው ፡ እንግዲህ ፡ ኢትዮጵያዊው ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊ ፡ እምሮምያ ፡ ሲላቸው ፤ የሮማ ፡ መንሥግት ፡ ዜጋዎች ፡ ወይም ፡ እምነታቸው ፡ የሮማ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ለማስረዳት ፡ የፈለገ ፡ ይመስላል ፡ ብለዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

፲፯ ፡ በእውነቱ ፡ ይህ ፡ መምሰል ፡ ርስዎን ፡ ብቻ ፡ መስሎ ፡ የሚቀር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ የሚተርፍ አይደለም ። ምክንያቱም ፡ እርስዎ ፡ ይህን ሰባራ ፡ ምኞትዎን ፡ ለመደጋገፍ ፡ ሲሉ ፡ ከማመንጨትዎ ፡ በቀር ፡ ምንም ፡ የተጨበጠ ፡ መረጃ ፡ ስለማይገኝለት ፡ ነው ። ግምትስ ፡ ከኾነ ።

(ሀ) ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ከጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ አስቀድሞ ፡ የዓለም ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ኹሉ ፡ ሮማም ፡ ሳትቀር ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ራስዎም ፡ የማይክዱት ፡ እውነተኛ ፡ ነገር ፡ ነው ።

(ለ) ፡የእኒህ ፡ የ፱ ፡ ቅዱሳን ፡ ሃይማኖት ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ በኢትዮጵያም ፡ የሰበኩት ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ መኾኑ ፡ ያቀኋቸው ፡ ገዳማት ፡ ባለማቋረጥ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ይዘውት ፡ የሚገኙት ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በመኾኑ ፡ ተረጋግጧል ።

(ሐ) እነዚህ ፡ ፱ ፡ ቅዱሳን ፡ የመጡ ፡ ጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ ከተደረገበት ፡ ከ፬፻፶፩ኛው ፡ ዓ. ም. በኋላ ፡ ከ፮ ፡ ዘመን ፡ በማይበልጥ ፡ በ፬፻፫ ዓ. ም. እንደ ኾነ ፡ ተረጋግጧል ።

(መ) የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ባቋቋመችበት ፡ ዘመን ፡ መርቅያንንና ፡ ብርክልያን ፡ ተደግፋ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ሥልጣን ፡ ስለነበራት ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ባልተቀበሉ ፡ ሰዎች ፡ ላይ ፡ ከፍ ፡ ያለ ቅጣትን ፡ ታመጣ ፡ እንደ ነበረ ፡ በዲዮስቆሮስ ፡ ላይ ፡ በፈጸመችው ፡ ግፍ ፡ ታውቋል ።

እንግዲህ ፡ እነዚህን ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የዘረዘርኳቸውን ፡ መረጃዎች ፤ ተደግፎ ፡ ፱ ፡ ቅዱሳን ፡ ከሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የሚደርስባቸውን ፡ ሥቃይ ፡ በመፍራት ፡ ሰማዕትነት ፡ ብቻ ፡ በእሳት፡ በስለት ፡ አይደለም ፡ ስደትም ፡ ሰማዕትነት ፡ ነው ፡ ፩ አካል ፡ ፩ ፡ ባሕርይ የኾነ ፡ ክርስቶስን ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ኳግለት ፡ ብንሰደድ ፡ ይሻለናል ፡ ብለው ፡ ከሮምያ ፡ የመጡ ፡ ይመስላል ፡ ብሎ ፡ መገመት ፡ እውነት፡ ነው ፤ ይመስላል ፤ ይኾናል ፡ ግለትን ፡ ያተርፋል ፡ እንጂ ፡ የርስዎ ፡ ግምት እውነት ፡ ነው ፡ ለማለት ምንም ፡ ጥግ ፡ አይገኝለትም ።

፲፯ ፱ ፡ ቅዱሳን ፡ ርቱዓን ፡ ሃይማኖት ፡ ግለት ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡ አንዳንድ ፡ የታሪክ ፡ ጉኔታዎችን ፡ በመመርመር ፡ ይረዳል ብለዋል ።

፲፯ በዚህም ፡ አስተያየትዎ ፡ ካቶሊክውያን ፡ መባልን ፡ ርቱዓን ፡ ሃይማኖት ፡ ወደ ፡ ግለት፡ለውጠው፡ሊተረጉሙ ፡ ሞክረዋል።ካቶሊክ ፡ ግለት ፡ እንተ፡ ላዕለ ፡ ኵሉ ፡ ግለት ፡ እንደ ኾነ አርቶዶክስም ፡ ግለት ፡ ርትዕት ሃይማኖት፡ ግለት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ የታወቀ ፡ የታመነ ፡ ነገር ፡ ነው ።

የካቶሊክና ፡ የአርቶዶክስ ፡ ትርጓሜያቸው ፡ እንዲህ ፡ ሲኾን ፡ ካቶሊካውያን ፡ መባል ፡ ርቱዓን ፡ ሃይማኖት ፡ ግለት ፡ ነው ። ብሎ ፡ መተርጐም አንዱን ፡ ልጅ ፡ ከእናቱ ፡ ክንድ ፡ ነጥቆ ፡ ላልወለደችው ፡ እናቱ ፡ ልጇ ነው ፡ ብሎ ፡ እንደማስታቀፍ ፡ የሚቈጠር ፡ ነገር ፡ ነው ፤ ርቱዓን ፡ ሃይማኖት ፡ ያሰኛቸውስ ፡ አርቶዶክሳውያንነታቸው ፡ ነው ፡ ካቶሊካውያን ፡ ኾነው፡ ተገኝተው ፡ አይደለም ።

እርስዎም ፡ እንደነርሱ ፡ ርቱዐ ፡ ሃይማኖት ፡ መኾንን ፡ ይፈልጉ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ በማያገባዎ ፡ ከሰው ፡ ሮም ፡ ሔደው ፡ የተዋሱትን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ባህል ፡ ትተው ፡ አባቶችዎ ፡ ወደአቆዩዎ ፡ ወደ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ይመለሱ ፡ ብዬ ፡ የወንድምነቴን ፡ እመክርዎታለሁ ።

፲፰ እጅግ ፡ ጥሩ ፡ ካቶሊክ ፡ የነበረው ፡ ከ፭፻፲፫ ፡ እስከ ፡ ፭፻፷፫ ፡ የነገሠው ፡ ዮስጢኖስ ፡ ክኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ካሌ ፡ ካሌብ ፡ ጋራ ፡ መልካም ፡ ግንኙነት ፡ እንደነበረውና ፡ ሰማዕታተ ፡ ናግራንን ፡ ለመርዳት ፡ እንዲረዳው ፡ በእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በጢሞቴዎስ ፡ አማካይነት ፡ እንደ ፡ ላከበት ፤ አዬ ፡ ካሌብም ፡ እሺ ፡ ብሎ ፡ ወደ ፡ ዘመቻ ፡ ከመነግቹ ፡ በፊት ፡ ከ፱ ፡ ቅዱሳን ፡ አንዱን ፡ አባ ፡ ጰንጠሌዎንን ፡ ምክሩንና ፡ ቡራኬውን ፡ እንዲሰጠው ፡ እንደለመነው ፤ አባ ፡ ጰንጠሌዎንም ፡ የቅዱሱ ፡ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ የጢሞቴዎስ ፡ ጸሎትና ፡ የሮምያው ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ የዮስጢኖስ ፡ ዕንባዎች ፡ በናግራን ፡ ከተማ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ስም ፡ የሞቱት ፡ ሰማዕታት ፡ የተቀበሉት፡ ግፍና ፡ እንደ ፡ መልካም ፡ ሽቱ ፡ ወደ ፡ ሰማይ፡ያረገው፡የመሥዋዕትነታቸው ፡ መዓዛ ፡ ክጌታ ፡ ጋራ ፡ ይኹን እግዚአብሔር ፡ ያግዝህ ፤ ጠላቶቻችንን ፡ የምታሸንፍበትን ፡ ኀይል ፡ ይስጥህ ፡ ሲል ፡ መረቀው ፡ እያሉ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ታሪክና ፡ የቀድሞ ፡ ዘመን ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊዎች ፡ አንድ ፡ ኾነው ፡ ይተርካሉ ፡ ብለው ፡ ካተቱ ፡ በኋላ ፡ እንደ ፡ እውነቱም ፡ ያንጊዜ ፡ በዓረብ ፡ አገር፡ የሚቀመጡ ፡ አይሁድ ፡ ድሁ ፡ ናዋስ ፡ ፊንሐስ ወይም ፡ ፊንሐስ ፡ በሚባለው ፡ ንጉሣቸው ፡ ተመርተው ፡ የዐረብን ፡ ክርስቲያኖች ፡ በተለይም ፡ የመነ፡ ኖባዋ ፡ የሚገኘውን ፡ የናግራንን ፡ ከተማ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ያሳድዳቸው ፡ ነበረና ፡ ዮስጢኖስ፡በእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በጢሞቴዎስ ፡ አማካይነት ፡ ባሳዳጆቹ ፡ ላይ ፡ በሚያደርገው ፡ ጦርነት ፡ እንዲያዘው ፡ ለንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ በላከበት ፡ ጊዜ ፡ ብዙውን ፡ የጦር ፡ ሠራዊቱን ፡ አስከትቶ ፡ ከዚያ ፡ ሑይ፡ ዐመጸኛውን ፡ የአይሁድ ፡ ንጉሥ ፡ ድል ፡ ከነማ ፡ በኋላ ፡ በእግዚአብሔር ፡ አጋዥነት ፡ ስላገኘው ፡ ድል ምስጋና፡ ለማቅረብ ፡ ዘውዱን ፡ ወደ ፡ ተቀደሰው ፡ ወደ ፡ ጌቻችን ፡ መቃብር ፡ ወደ፡ኢየሩሳሌም ፡ ልኮ መንግሥቱን ፡ ለልጁ ፡ ለገብረ ፡ መስቀል ፡ ትቶ ፡ አንድ ፡ ዋሻ ፡ ውስጥ ፡ ገብቶ ፡ እስከ ፡ ሞቱ፡ድረስ በምናኔ ፡ ኖረ ። ይህም ፡ የኾነ ፡ በ፭፻፶፭ ፡ ዓ. ም ፡ ነው ። ብለው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ታሪክና፡ የቀድሞ ፡ ዘመን ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊዎች ፡ የጻፉት ፡ እርግጠኛ ፡ መኾኑን ፡ እርስዎም ፡ አረጋግጠዋል ።

፲፰ በዚህ ፡ ነገር ፡ ኹላችንም ፡ እንስማማበታለን ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ምንም ፡ የምቃወመውና ፡ መልስ ፡ የምሰጥበት ፡ የለኝም ።

፲፱ ከዚህ ፡ ቀጥለው ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተናገሩትን ፡ እኛም ፡ የተስማማንበትን ፡ እውነተኛ ፡ ቃል ለመለመው ፡ አስበው ፡ እነዚህ ፡ ኹኔታዎች ፡ ጠንቅቀው ፡ ቢያስተውሱዋቸው ፡ አባ ፡ ጰንጠሌዎንና ፡ ፭ ፡ ባልንጀሮቹ ፡ካቶሊክ ፡አልነበሩም ፡ሊባል፡የማይቻል ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ማሰብ፡የማይገባ ፡ አይደለም ፡ ብለዋል ።

፲፱ በእውነቱ ፡ ይህን ፡ አነጋገርዎን ፡ መላልሼ ፡ ብመለከተው ፡ ስንኳንስ፡ አሁን ፡ ያልተጠቀሱትን ፡ ቅዱሳን ፡ አባ ፡ ጰንጠሌዎንንም ፡ ቢኾን ፡ ካቶሊክ ፡ ነበሩ ፡ ብሎ ፡ የሚያስጠረጥር ፡ ምክንያት ፡ አላገኘሁበትም ። ምናልባት ፡ የጠ

www.EthiopianOrthodox.org

ዕንባ ፡ ጠቃሚነቱን ፡ መመስከሩ ፡ ካቶሊክ ፡ ቢኾን ፡ ነው ፡ ብለው ፡ እንደ ፡ ኾነ ፤ እግዚአብሔር ፡ ስንኳንስ ፡ በክርስቶስ ፡ ስም ፡ መከራ ፡ ለተቀበሉ ፡ ለናግራን ፡ ሰዎች ፡ በማዘን ፡ የፈሰሰው ፡ ዕንባና ፡ ማንም ፡ ከሃይማኖተ ፡ ወንጌል ፡ በአፍዓ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ ቢኾን ፡ አልቅሶ ፡ ከለመነው ፡ የሚሰማ ፡ ፍጡሩን ፡ የማይጸየፍ ፡ ቸር ፡ አምላክ ፡ እንደኾነ ፡ የሚያውቁ ፡ ሰው ፡ ናቸው ። ስለዚህ፡ ይህ፡ አነጋገር ፡ ካቶሊክ፡ ነበሩ፡ ብሎ ፡ የሚያስጠረጥር ፡ ነገር ፡አይደለም ።

ምናልባት ፡ ወደፊት ፡ በሚያመጡት ፡ አስተያየት ፡ በቂ ፡ ምክንያት፡ ይገኝ ፡ እንደኾነ ፡ አጥብቄ ፡ እከታተላለሁ ፡ እንጂ ፡ ይህስ ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ ግምት ፡ እንደኾነ ፡ አገልጽልዎታለሁ ።

፭ እንደ ፤ እውነቱም ፡ ዮስጢኖስ ፡ ካቶሊክ ፡ የኬልቄዶንን ፡ ጉባኤ ፡ ደጋፊና ፡ ያንድ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ዋና ፡ ጠላት ፡ እንደነበረ ፡ በነዚሁም ፡ ዘንድ ፡ እንደ ፡ ክፉ ፡ ሰውና ፡ እንደ ፡ መናፍቅ ፡ ይገመት ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ የተረጋገጠ ፡ ነው ብለዋል ።

፮ ይህ ፡ እውነት ፡ ሳይኾን ፡ አይቀርም ፡ ይኾን ፡ ይኸናል ።

፯ ፡ እንዲሁም ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥቱ ፡ ካሌብ ፡ እላይ ፡ በተገለጠው ፡ ምክንያት ፡ መሠረት ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ለማለት ፡ የሚቻል ፡ ነው ብለዋል ።

፰ እላይ ፡ የተገለጠው ፡ መረጃ ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ተራ ፡ ካቶሊክ ፡ ብቻ ሳይኾን ፡ የበለጠ ፡ ካቶሊክ ፡ የካቶሊክ ፡ ነገሥታት ፡ ባለኪዳን ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ ቅዱስ የምታከብረው ፡ ነበረ ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ለካቶሊክነቱ ፡ መረጃ ፡ አላቀረቡም ፡ እኔም ፡ ይህ ፡ በቂ ፡ ኾኖ ፡ ካቶሊክ ፡ የማያሰኘው ፡ መኾኑን ፡ በሰፊው ፡ አስረድቻለሁ ። በቂ ፡ መረጃ ፡ አቅርበው ካቶሊክነቱን ፡ ያስረዱ ፡ አስመስለው ፡ ከላይ ፡ በተገለጠው ፡ ምክንያት ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ለማለት ፡ ይቻላል ፡ ማለት ፡ ተገቢ ፡ ነገር ፡ አይደለም ፡ የያዝነው ፡ እውነት ፡ ነገር ፡ ለመፈለግ ፡ ሲኾን ፡ በልተጨበጠ ፡ ነገር ፡ ላጭበርብራችሁ ማለት ፡ ሐሳብምን ፡ ዋጋ ፡ እንደ ፡ ማሳጣት ፡ የሚቈጠር ፡ ነው ።

፱ ይህን ፡ መሠረት ፤ በማድረግና ፡ እንደ ፡ ተረጋገጠ፡ በመቀበል ፡የምሥራቁ ፡ ንጉሥ ፡ ከንጉሥ ፡ ካሌብ አገዝን ፡ ለመለመን ፡ ሲፈልግ ፡ ያገናኘው ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳትና ፡ የኢትዮጵያው ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት የታመነ ፡ አማካሪ ፡ የኾነው ፡ አባ ፡ ለንጠሌዎን ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ለማለት ፡ የተገባ ፡ ኾኖ ፡ ይታየናል ፡ ካሉበኋላ ፡ ተገቢ ፡ ኾኖ ፡ የሚታይበትን ፡ ምክንያት ፡ ሲገልጡ፡ ዮስጢኖስን ፡ ያህል ፡ ትልቅ ፡ በኾነ ፡ ጉዳይ ፡ ውስጥ ፡ ሃይማኖት ፡ በኩል ፡ ከማይሰማማውና ፡ ከሚጠላው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ጋራ ፡ ተስማምቶአል ፡ ማለት እንዲሁም ፡ ቅዱሱ ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ራሱ ፡ ካቶሊክ ፡ ሲኾን ፡ ካቶሊክ ፡ ላልኾነ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በመታዘዝ በሃይማኖት ፡ ክርሱ ፡ ጋራ ፡ ከማያብረው ፡ መነኮስ ፡ ምክርና ፡ ቡራኬን ፡ ተቀብሏል ፡ ማለት ፡ ከእውነት ፡ የሚቈጠር ፡ ኾኖ ፡ ስለማይታይ ፡ ነው ብለዋል ።

፲ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊክ ፡ ለመኾኑ ፡ የታመነ ፡ መረጃ ፡ ሳይጨብጡ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ብሎ ፡ በማውራት ፡ ብቻ ፡ በርሱ ፡ ጥግ ፡ ከዮስጢኖስ ፡ ጋራ ፡ ያገናኘው ፡ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ አባ ፡ ጢሞቴዎስና ፡ አማካሪው ፡ አባ ፡ ጳንጠሌዎን ፡ ካቶሊካውያን ፡ ኖረዋል ፡ ማለት ፡ ተገቢ ፡ መኾኑ ፡ ሲታየው ፡ የዮስጢኖስ ፡ በሃይማኖት ፡ ከማይስማማው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ጋራ ፡ ተስማምቷል ፡ ማለትና ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊክ ፡ ላልኾነ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ታዘዘ ፡ ማለት ፡ እንዲሁም ፡ ካባ ፡ ጳንጠሌዎን ፡ ምክርንና ፡ ቡራኬን ፡ ተቀበለ ፡ ማለት ፡ ከእውነት ፡ የሚቈጠር ፡ መኾኑን ፡ አላይልዎም ፡ ያለውን ፡ ዐይን ፡ ዐይን ፡ አይበሉት ፡ ይህንን ፡ አስተያየት ፡ በማቅረብ ፡ ፈንታ ፡ ዮስጢኖስ ፡ አልወረደም ፡ አልተወለደም ፡ ተስፋ ፡ አልደረሰም ፡ ሥጋ ፡ አልለበሰም ፡ የሚል ፡ ባለጋራ ፡ ቢነግበት ፤ ምንም ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ሁለት ፡ ባሕርይ በማለት ፡ ብንለያይ በመወረቱ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ በማለት ፡ እንተባበራለንና ፡ ብሎ ፡ በባህል ፡ የማይመስለውን ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ አባ ፡ ጢሞቴዎስን ፡ በባህል ፡ ወደ ፡ ማይመስለው ፡ ወደ ፡ አጼ ፡ ካሌብ ፡ ላከ ፡ እነርሱም ፡ እንደዚሁ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ብንለያይም ፡ በመሠረቱ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ በማለት ፡ እንገናኛለን ፡ ሲሉ ፡ ርዳታ ፡ አደረጉለት ፡ ብለው ፡ ቢኾን ፡ አስተዋይ ፡ አርቆ ፡ ተመልካች ፡ ባሰኘም ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ ይህስ ፡ አሁን ፡ ያቀረቡት ፡ አስተያየት ፡ ምንም ፡ ሳይነካው ፡ በገዛ ፡ እጁ ፡ የሚፈርስ ፡ የእንቧይ ፡ ካብ ፡ ነው ፡ ይኸውም ፡ ሊታወቅ ፡ በሚከተለው መሥመር ፡ ርስዎ ፡ እራስዎ ፡ አንድ ፡ ባንድ ፡ እያሉ ፡ ሲያፈራርሱት ፡ ይገኛሉ ።

፲፩ የጀ ፡ ቅዱሳን ፡ በሃይማኖት ፡ ከንጉሥና ፡ ከጳጳሱ ፡ ሃይማኖት ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ እንደነበሩም ፡ በገድል ያፈሩ ፡ ወንጌረ ፡ ሃይማኖቶሙ ፡ ምስለ ፡ ንጉሥ ፡ ወጳጳስ ፡ ባለው ፡ ይረዳል ብለዋል ።

፲፪ ፱ ፡ ቅዱሳን ፡ በሃይማኖት ፡ ከንጉሡና ፡ ከጳጳሱ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ መኾናቸው ፡ የማይካድ ፡ ነው ፡ የኾውም ፡ አንድ ፡ የኾኑበት ፡ ሃይማኖት ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ አይደለም ፡ (መረጃ) ፡

(ሀ) ኢትዮጵያ ፡ በፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለች ፡ መኾኗን ፡ እርስዎ ፡ እራስዎ ፡ ያረጋገጡት ፡ እውነተኛ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ ገጽ ፡ ፵፬ ፡ ፫ ፡ ፫፭ ፡ ፫፮ ፡

(ለ) ከፍሬ ፡ምናጦስ ፡ ጀምሮ ፡ አሁን ፡ በግርማዊ ፡ ቀዳማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ብርታትና ፡ ትጋት ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ጳጳሳት ፡ እስኪሾሙ ፡ ድረስ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የሚሾሙ ፡ ጳጳሳት ፡ ግብጻውያን ፡ ጳጳሳት ፡ ብቻ ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡ የማይካድ ፡ ነው ።

(ሐ) በኢትዮጵያ ፡ የሚሾሙ ፡ ግብጻውያን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ አጽንተው ፡ የያዙ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ አጥብቀው ፡ የሚቃወሙ ፡ መኾናቸው ፡ የማይካድ ፡ ነው ።

(መ) ኢትዮጵያ ፡ በዚህ ፡ ባንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ጸንታ ፡ ከመኖሯ ፡ በቀር ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ እገሌ ፡ የሚባል ፡ ሰው ፡ አስተምሯት ፡

www.ethiopianorthodox.org

ተቀበለች ፡ የሚባልበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ እርስዎ ፡ እንኳን ፡ ያልኾነውን ፡ እንደ
ኾነ ፡ በማስመሰል ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማ ፡ የተለየችው ፡
መቸ ፡ ነው ፤ የተለየችበትስ ፡ ምክንያት ፡ ምንድን ፡ ነው ፡ እያሉ ፡ ከመጠየቅ ፡
በቀር ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ መቀበሏን ፡ አረጋግጠው ፡ እንደመሰከሩ ፡
የኹለት ፡ ባሕርይንም ፡ ባህል ፡ በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ተቀበለች ፡ ብለው ፡ ለማስረ
ዳት ፡ አልሞከሩም ፡ እንግዲህ ፡ በዚህ ፡ ኹሉ ፡ መረጃ ፡ ኢትዮጵያ ፡
ከፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ጀምራ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ብቻ ፡ ይዛ ፡ የኖረች
የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ያልተቀበለች ፡ መኾንዋ ፡ ስለተረጋገጠ ፡ ፱ቱ ፡
ቅዱሳን ፡ ከንጉሡና ፡ ከጳጳሱ ፡ ጋራ ፡ የተባበሩበት ፡ ሃይማኖት ፡ አንድ ፡ አካል
አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ እንደኾነ ፡ ተረጋገጠ ፡ ማለት ፡ ነው ። በዚህ ፡ አኳ
ኋን ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፤ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡
ጢሞቴዎስ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፤ አባ ፡ ጳንጠሌዎንም ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ያሉ
ትን ፡ አስተያየት ፡ ርስዎ ፡ ራስዎ ፡ መልሰው ፡ እንዳፈራረሱት ፡ ይረዱት ።

፳፭| ኹለቱን ፡ ካቶሊኮች ፡ ዮስጢኖስንና ፡ ካሌብን ፡ ያገናኘው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ካቶሊክ ፡ እንጂ
አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ አይደለም ፡ የሚለውን ፡ እኛ ፡ የምናቀርበውን ፡ አሳብ ፡ የሚቃወሙ ስንክሳርንና ፡ የአኵ
ስምን ፡ የታሪክ ፡ መጽሐፍ ፡ ያባ ፡ ጳንጠሌዎንን ፡ ገድል ፡ የመስሉ ፡ በጣም ፡ የተከበሩ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክር
ስቲያን ፡ መጻሕፍቶች ፡ አሉ ።

እነርሱም ፡ የተባለው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በርግጥ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ እንጂ ፡ ካቶሊክ ፡ ያልነበ
ረው ፡ ጢሞቴዎስ ፡ ፫ተኛ ፡ ከ፳፻፳፭ ፡ እስከ ፡ ፳፻፴፯ ፡ የእስክንድርያው ፡ ፴፪ተኛው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት
ነው ፡ ይላሉ ፡ ብለው ፡ ሐሳብዎን ፡ የሚቃወሙ ፡ መጻሕፍት ፡ መኖራቸውን ፡ ካስረዱ ፡ በኋላ ፡ ምስ
ክርነታቸውን ፡ በራስዎ ፡ ሐሳብ ብቻ ፡ ሊያፈርሱ ፡ ፈልገው ፡ ይህን ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ ከማይስማሙ ፡
ምስክሮች ፡ የተነሣውን ፡ ችግር ፡ ለመፍታት ዮስጢኖስ ጥሩ ካቶሊክ ፡ እንደ ፡ ነበረና የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ
ጳጳሳትን ፡ በተለየም ፡ ጢሞቴዎስን ፡ በመልካም ፡ ዓይን ፡ ያያቸው ፡ እንዳልነበረ ፡ ማስብ ፡ ነው ብለዋል ።

፳፮| ባሁኑ ፡ ንግግርዎስ ፡ ላይ ፡ ጢሞቴዎስ ፡ በእርግጥ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ
ባይ ፡ መኾኑን ፡ የሚመሰክሩ ፡ መጻሕፍት ፡ መኖራቸውን ፡ መጻሕፍቱም ፡
የተከበሩ ፡ መኾናቸውን ፡ አረጋግጠው ፡ ከመሰከሩ ፡ በኋላ ፡ ርስ ፡ በርሳቸው
የማይስማሙ ፡ ምስክሮች ፡ ብለው ፡ ምስክርነታቸውን ፡ ሊነቅፉ ፡ ሞክረዋል ።
ነገሩ ፡ እውነት ፡ ኾኖ ፡ ቢኾን ፡ እንዲህ ፡ ያለው ፡ መጽሐፍ ፡ እንዲህ ፡ ያለውን
እንዲህ ፡ ያለው ፡ መጽሐፍ ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ አፈረሰው ፡ እያሉ ፡ ዘርዝረው ፡ ባስረዱ ፡
ነበረ ፡ እንጂ ፡ የማይስማሙ ፡ ምስክሮች ፡ በማለት ፡ ብቻ ፡ ባልዘለሉትም ፡ ነበረ ።
እንግዲህ ፡ በዚህ ፡ ንግግርዎ ፡ ዮስጢኖስንና ፡ ካሌብን ፡ ያገናኘው ፡ የእስክን
ድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ጢሞቴዎስ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ እንጂ ፡
ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ እንዳልነበረ ፡ የሚያረጋግጡ ፡ መጻሕፍት ፡ በኢትዮጵያ
መኖራቸውን ፡ ካረጋገጡ ፡ ምስክርነታቸው ፡ የማይስማማ ፡ መኾኑንም ፡ በቃል ፡
ከማውራት ፡ በቀር ፡ ዘርዝሮ ፡ ማስረዳት ፡ ካልቻሉ ፡ ዮስጢኖስንና ፡ ካሌብን
ያገናኘው ፡ አባ ፡ ጢሞቴዎስና ፡ አባ ፡ ጳንጠሌዎን ፡ ካቶሊክ ፡ ኖረዋል ፡ ለማ
ለት ፡ የተገባ ፡ ኾኖ ፡ ይታየናል ፡ ያሉት ፡ ትክክለኛ ፡ አስተያየት ፡ አለመኾ
ኑን ፡ ይገንዘቡት ፡ የተናገሩትንም ፡ መልሰው ፡ እንዳፈረሱት ፡ ይረዱ ።

፳፯| የዲዮስቆሮስ ፡ ወገን ፡ ጢሞቴዎስ ፡ ስሊቀ ጳጳስነት ፡ በተመረጠ ፡ ጊዜ ፡ ዮስጢኖስ ፡ አልቀበ
ለውም ፡ ብሎ ፡ ካቶሊኮቹ ፡ ሌላ ፡ እንዲመርጡ ፡ እዝዝ ፡ አስጡርዮስን ፡ አስመርጦ ፡ ኹለቱ ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡
በእስክንድርያ ፡ ተገኝተው ፡ ነበረ ። ይህ ፡ እውነት ፡ ከኾነ ፡ ዮስጢኖስ ፡ የዐረብ ፡ ክርስቲያኖችን ፡ መርዳትን ፡
ያህል ፡ ከፍ ያለ ፡ ቁም ፡ ነገር ፡ ያለው ፡ ጉዳይ ፡ ሊቀበለው ፡ ባልፈለገ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ አድርጎ ፡ ሊያከናው
ነው ፡ ፈቀደ ፡ ብሎ ፡ ማስብ ፡ እውነት ፡ አይመስልምና ፡ ስለዚህ ፡ ዮስጢኖስ ፡ ከንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ጋራ ፡ የተ
ስማማው ፡ በካቶሊኩ ፡ በእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በአስጡርዮስ ፡ አማካይነት ፤ ሳይኾን ፡ አይቀርም
ብለዋል ።

፳፰| መላልሼ ፡ እንደአስገነዘብኩዎ ፡ ከላይ ፡ የሰጡት ፡ አስተያየት ፡ የተ
ካከለ ፡ ካለመኾኑ ፡ የተነሣ ፡ አሁን ፡ ደግሞ ፡ ከዚህ ፡ ጢሞቴዎስ ፡ ካቶሊክ
ነበረ ፡ ያሉት ፡ አስተያየት ፡ ዋጋ ፡ እንዳላወጣ ፡ ተረድተውት ፡ ዮስጢኖስንና
ካሌብን ፡ ያገናኘ ፡ አስጡርዮስ ፡ የተባለው ፡ ካቶሊክ ፡ ነው ፡ ወደ ፡ ማለት ፡
አዘንብለዋል ። ይህም ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ አስጡርዮስ ፡ ያለውድ
በግድ ፡ በእስክንድርያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳስነት ፡ ቢሾም ፡ በጢሞቴዎስ ፡ ላይ ፡ እንደ
ጠፍ ፡ ታቦት ፡ ተደርቦ ፡ ብጽብጽንና ፡ ሁከትን ፡ ፈጠረ ፡ እንጂ ፡ ስንኳ
ንስ ፡ ስብከቱ ፡ እስከ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ደርሶ ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ ቁም ፡ ነገር
የሚሠራ ፡ ተሰሚነት ፡ ያለው ሥልጣን ፡ ሊኖረው ፡ በእስክንድርያ ፡ ያሉ
ምእመናንም ፡ ወደው ፡ አልተቀበሉትም ፡ ሥልጣኑንም ፡ አላወቁለትም ። ታሪ
ኩም ፡ ኢጣልያ ፤ ኢትዮጵያን ፡ በግፍ ፡ ወረረች ፡ ተብሎ ፡ እንደሚነ
ገረው ፡ በወራሪነትና ፡ በግፈኝነት ፡ ተጽፎበታል ፡ እንጂ ፡ ሕጋዊ ፡ ኾኖ ፡ አልተጻ
ፈለትም ፡ ስለዚህ ፡ በዓመፅ ፡ ተጋፍቶ ። በሰው ፡ ወንበር ልቀመጥ ፡ ባለ
በአስጡርዮስ ፡ አማካይነት ፡ ሳይኾን ፡ አይቀርም ፡ ብሎ ፡ ማሰብ ፡ ከፍ ፡
ያለ ፡ ስሕተት ፡ ነው ።

፳፯| በገድለ ፡ አራታ ፡ ስማዕት ፡ በጢሞቴዎስ ፡ ፈንታ ፡ አስተርዮስ ፡ የሚለውን ፡ እናገኛለን ፤ በዚሁ ፡
ገድል ፡ ውስጥ ፡ ድሁንዋስ ፡ በክርስቲያኖች ፡ ላይ ፡ ይፈጽመው ፡ የነበረውን ፡ ግፍ በሰማ ፡ ጊዜ ፡ የኢትዮጵያን ፡
ንጉሥ ፡ በሕምያሮች ፡ ላይ ፡ እንዲያነሣሣው ፡ ወደ ፡ አስተርዮስ ፡ ላከ ፡ የእስክንድርያውም ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ንጥ
ሮንና ፡ አስቄጥስ ፡ ካሉ ፡ ርቱዓን ፡ ሃይማኖት ፡ መነኮሳት ፡ ጋር ፡ ብዙ ፡ ምህላ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ካሳረገ ፡
በኋላ ፡ የዮስጢኖስን ፡ አሳብ ፡ ለንጉሡ ፡ አስታወቀው ፡ የሚል ፡ ደግሞ ፡ እናገኛለን ፡ ስለዚህ ፡ ካቶሊኩ ፡
ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ የታዘዘለት ፡ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፤ ቅዱሱም ፡ መነኮስ ፡ አባ ጳንጠሌዎን ፡ ጸሎቱና
ቡራኬው ፡ ካንተ ፡ አይለይ ፡ ሲል ፡ የተመኘለት ፡ ካቶሊኩ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ አስጠርዮስ ፡ ሊኾን ፡ ግድ ፡ ነው ፡
ብለዋል ።

፳፯| ለዚህ ፡ ተግባር ፡ መደበኛ ፡ ጢሞቴዎስ ፡ መኾኑን ፡ በገጽ ፷፫ ፡
አረጋግጠው ፡ ጽፈው ፡ ነበረ ፡ ሌሎችም ፡ መጻሕፍት ፡ ለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ መደ
በኛው ፡ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ጢሞቴዎስ መኾኑን ፡ እያረ
ጋገጡ ፡ ጽፈዋል ። ይህም ፡ ከኾነ ፡ ፬፻፵ ፡ ዘመን ፡ በላይ ፡ ኾኗል ፡ እንግ
ዲህ ፡ በርስዎ ፡ አሳብ ፡ ይህን ፡ ያስደረገ ፡ አስጡርዮስ ፡ መኾኑ ፡ ግድ ፡
የማይቀር ፡ ከኾነ ፡ መልአክ ፡ ዕዝራን ፡ ጸውዓ ፡ ለዕለት ፡ እንተ ፡ ትማልም ፡
ሐለፈት ።

www.ethiopianorthodox.org

ትላንት ፡ ያለፈችቱን ፡ ቀን ፡ መልሰህ ፡ የዛሬ ፡ ቀን ፡ አድርገህ ፡ አሳየኝ ፡ እንዳለው ፤ እርስዎም ፡ ያችን ፡ ጢሞቴዎስና ፡ ካሌብ ፡ ይህን ፡ ሥራ ፡ የሠሩባትን ፡ ዕለት ፡ ጠርተው ፡ የዛሬን ፡ ቀን ፡ አድርገው ፡ ሥራውንም ፡ እንደገና ፡ በአስጡርዮስ ፡ አሠርተው ፡ ያሳዩን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በቃል ብቻ ፡ ግድ ፡ ነው ፡ ቢሉን ፡ አንቀበልዎትም ።

፳፰| የስሞች ፡ መለዋወጥ ፡ ባህላቸውን ፡ ክፍ ክፍ ፡ በማድረግ ፡ የታሪኩን ፡ መጻሕፍት ፡ ለማበላሸት ፡ ያልኾነውንና ፡ ያልዋለውን ፡ አስመስለው ፡ የመጻፍ ፡ ልማድ ፡ ካንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ግብጻውያን ፡ ተንኮል ፡ የመጣ ፡ መኾኑ ፡ የተረጋገጠ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፳፰| በልዩ ፡ ልዩ ፡ መጻሕፍት ፡ ተጽፎ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ የቆየውን ፡ ታሪክ እርስዎ ፡ በሐሳብዎ ፡ ሊለውጡ ፡ ከጅለው ፡ ከሐሳብዎ ፡ እያመነጩ ፡ ይህ ሳይኾን ፡ አይቀርም ፤ ይህ ፡ ሊኾን ፡ ግድ ፡ ነው ፤ እንዲህ ፡ ማለት ፡ የተገባ ፡ ይመስለናል ፡ እያሉ ፡ ሲጣጣሩ ፡ አየን እንጂ ፡ ግብጻውያን ፡ ይህን ፡ ሲያደርጉ ፡ ባለማየታችን ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብለን ፡ ልንቀበልዎ ፡ አልቻልንም ።

፳፱| እንግዲህ ፡ እላይ ፡ በተባለው ፡ መሠረት ፡ ቅዱሱ ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ምክርንና ፡ ቡራኬን ፡ ለመቀበል ፡ እንደመናፍቅ ፡ የሚቈጥረውን ፡ ስው ፡ መረጠ ፡ ማለት ፡ ከእውነት ፡ ሊቈጠር ፡ ስለማይቻል ፡ የንጉሡ ፡ መንፈሳዊ ፡ አባት ፡ የነበረው ፡ አባ ፡ ጳንጠሌዎን ፡ ከነባልንጀሮቹ ፡ ካቶሊክ ፡ እንደነበሩ ፡ እርግጥን ፡ በሚያህል ፡ ሊታመን ፡ የሚቻል ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፳፱| መጀመሪያ ፡ የንጉሥ ፡ ካሌብን ፡ ካቶሊክነት ፡ በቂ ፡ ማስረጃ ፡ ሳያቀርቡ ፤ እርግጥን ፡ በሚያህል ፡ ሊታመን ፡ የሚቻል ፡ ነው ፡ በማለትዎ ፡ እርግጥ ፡ የሚባለውን ፡ አማርኛ ፡ ፍጹም ፡ መተማመኛ ፡ ከመኾን ፡ አውጥተው ፡ ሐሰትን ፡ የሚያመለክት ፡ አድርገውታል ። በይኾናልና ፡ በይመስላል ፡ ብቻ ፡ የተጠጋገነ ፡ ምኞትዎን ፡ እንደቁም ፡ ነገር ፡ ቈጥረውት ፡ እንዲህ ፡ ማለትዎ ፡ እጅግ ያሳዝናል ፤ በእውነቱ ፡ ሊታመን ፡ የማይቻልስ ፡ አንድ ፡ መረጃ ፡ ሳይዙ ፡ ካቶሊካዊው ፡ ዮስጢኖስ ፡ ከዐፄ ፡ ካሌብ ፡ ርዳታ ፡ ከጠየቀ ፡ ዐፄ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊክ ፡ ይኾናል ፡ ዐፄ ፡ ካሌብም ፡ ምናልባት ፡ ካቶሊክ ፡ ኾኖ ፡ እንደኾነ ፡ አባ ፡ ጳንጠሌዎንም ፡ ካቶሊክ ፡ ይኾናል ፡ እያሉ ፡ መተቸት ፡ ነው ።

መቼም ፡ የተጨበጠ ፡ እውነት ፡ ነገር ፡ የለም ፡ ለግምት ፡ ግምት ፡ ምነው ፡ ዮስጢኖስ ፡ በእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በአባ ፡ ጢሞቴዎስ ፡ አማካይነት ፡ ወደ ፡ ኦርቶዶክስ ፡ ንጉሥ ፡ ወደ ፡ ዐፄ ፡ ካሌብ ፡ ርዳታ ፡ መጠየቁ ፡ ኦርቶዶክስ ፡ ቢኾን ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ መገመት ፡ አይሻልም ፡ ነበርን ። ለዚህ ፡ ምኞት ፡ አሳቢውም ፡ ተናጋሪውም ፤ ሰሚውም ፤ ተቀባዩም ፡ እርስዎ ፡ ብቻ ፡ ነዎ ፡ እንጂ ፡ ምንም ፡ ተቀባይ ፡ አያገኝም ።

www.ethiopianorthodox.org

፴| ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ካቶሊኮች ፡ እንደነበሩ ፡ ከተረጋገጠ ፤ በኋላ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተለይታ ፡ ወዳንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ያለፈችው ፡ በነርሱ ፡ ስብክት ፡ ነው ፤ የሚባለው ፡ አሳብ ፡ ሊቀበሉት ፡ የማይቻል ፡ ኾኖ ፡ ይቀራል ፡ ማለት ፡ ነው ፤ ብለዋል ።

፴| ኢትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ተቀበለች ፡ ይላሉ ፡ ማለትን ፡ እርስዎ ፡ ለማደናገር ፡ የፈጠሩት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በእኛ ፡ ዘንድ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፤ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ከመፈጠሩ ፡ አስቀድማ ፡ በፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ተቀበለችው ፤ ከዚያም ፡ እስከዚህ ፡ ድረስ ፡ በዚያው ፡ ጸንታ ፡ ትኖራለች ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ በ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ጊዜ ፡ የኹለት ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀበለች ፡ አንልም ። አንድ ፡ መረጃ ፡ ሳያቀርቡ ፡ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ካቶሊኮች ፡ እንደነበሩ ፡ ከተረጋገጠ ፡ በኋላ ፡ ብሎ ፡ መናገርም ፡ ፍጹም ፡ ማጭበርበር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እውነተኛ ፡ ንግግር ፡ አይደለም ።

፴፩| እንግዲህ ፡ በ፯ኛ ፡ ፻ ፡ ዘመን ፡ ኢትዮጵያ ፡ ገና ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ አብራ ፡ ትኖር ፡ ነበረ ፡ ብሎ ፡ ማሰብ ፡ የተገባ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፴፩| ኢትዮጵያ ፡ ገና ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ አብራ ትኖር ፡ ነበረ ፡ ብሎ ፡ ማሰብ ፡ አስቀድሞ ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ የተገናኘችበትና ፡ በኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ የተስማማችበት ፡ ጊዜ ፡ መኖሩን ፡ አረገጋጠ ፡ አስረድቶ ፡ ነበረ ።

ኢትዮጵያ ፡ የአንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ከተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ ከዚህ ፡ ባህል ፤ ያልተናወጠች ፡ መኾኒ ፡ ሲታወቅ ፡ ገና ፡ ከካቶሊክ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ ነበረች ፡ እያሉ ፡ ማውራት ፡ የቱን ፡ ያህል ፡ አሳበ ፡ ቀላል ፡ አድርጎ ፡ እንደሚያስገምት ፡ ባለመገንዘብዎ ፡ አዝናለሁ ።

፴፪| አንዳንደቹ ፡ ስንኳን ፡ ለምሳሌ ፡ ሶለርዮ ፡ እላይ ፡ ከተባለው ፡ ዘመን ፡ ኹለት ፡ መቶ ፡ ዓመት ፡ ከቆየች ፡ በኋላ ፡ ነው ፡ ይላሉ ። እንደ ፡ እውነቱም ፡ ለዚህ ፡ አሳብ ፡ የሚኾኑት ፡ ምስክሮችና ፡ ኹኔታዎች ፡ አይታጡም ፡ ብለዋል ።

፴፪| ካልታጡ ፡ አያመጧቸውም ፡ ኖሯልን ፡ ለመቼ ፡ ይቆጥቧቸዋል ? እርስዎ ፡ ራስዎ ፡ ብቻ ፡ ይመስላል ፤ ያሰኛል ፤ እያሉ ፡ ምኞትዎን ፡ ይቀባጥራሉ ፡ እንጂ ፡ ምንም ፡ ደጋፊ ፡ አያገኙም ። በዚህ ፡ በ፪ተኛው ፡ ምዕራፍ ፡ ያቀዱት ፡ ዐቅድ ፡ ጠቅላላ ፡ አስተያየቱ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከጥንት ፡ ጀምራ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረች ፡ ማለትን ፡ መላልሼ ፡ በመናገር ፡ የሰማዕያኑን ፡ ጆሮ ፡ ከመላሁት ፡ በኋላ ፡ ምናልባት ፡ እውነት ፡ ይኾን ፡ የሚል ፡ ስሜት ፡ በልቡናቸው ፡ ሲፈጠር ፡ እንግዲህ ፡ ቀድሞ ፡ ወደ ፡ ነበራችሁበት ፡ ወደ ፡ ኹለት ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ብትመለሱ ፡ ምን ፡ አለበት ፡ ለማለት ፡ ይመቸኛል ፡ ብለው ፡ ያቀዱት ፡ መኾኑን ፡ ተገንዝበናል ።

ይህንም ፡ እቅድ ፡ እውነት ፡ ለማስመሰል ፡ ይረዳዎ ፡ ዘንድ ፡ የቀ
ጥንጥንያው ፡ ንጉሥ ፡ ዮስጢኖስ ፡ በእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በጠ
ሞቴዎስ ፡ አማካይነት ፡ የኢትዮጵያው ፡ ንጉሥ ፡ ዐፄ ፡ ካሌብ ፡ የመን ፡
ከተማ ፡ በናግራን ፡ ባሉ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ላይ ፡ በግፍ ፡ የተነሣባቸውን ፡ አይ
ሁዳዊ ፡ ጠላት ፡ እንዲበቀልና ፡ እንዲያጠፋው ፡ የለመነው ፡ መኽኑንና ፡
ንጉሥ ፡ ካሌብም ፡ ልመናውን ፡ ሰምቶ ፡ ከአባ ፡ ጳንጠሌዎን ፡ በረከትን ፡
ተቀብሎ ፡ ሔዶ ፡ ግፈኛውን ፡ ጠላት ፡ ተበቅሎ ፡ ማጥፋቱን ፡ ጠቅሰዋል ።
ይህ ፡ ዓለም ፡ በሙሉ ፡ ተካክሎ ፡ የሚያውቀው ፡ እውነተኛ ፡ ታሪክ ፡ ነው
ይህን ፡ ዓለም ፡ በሙሉ ፡ ያወቀውን ፡ እውነተኛ ፡ ታሪክ ፡ በይኸናል ፡ ሊለ
ውጡ ፡ አስበው ፤

ሀ| ዮስጢኖስ ፡ በካቶሊክነት ፡ የታወቀ ፡ ስለኽነ ፡ የእስክንድርያውን ፡
ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ጢሞቴዎስን ፡ መላኩ ፡ ጢሞቴዎስ ፡ ካቶሊክ ፡ ቢኾን ፡
ይኸናል ።

ለ| ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ የዮስጢኖስን ፡ ልመና ፡ በጢሞቴዎስ ፡ አማካይ
ነት ፡ መቀበሉ ፡ ካቶሊክ ፡ ቢኾን ፡ ይኸናል ።

ሐ| አባ ፡ ጳንጠሌዎን ፡ የጢሞቴዎስ ፡ ጸሎት ፡ የዮስጢኖስ ፡ ዕንባ ፡
የሰማዕታት ፡ ናግራን ፡ የመሥዋዕትነታቸው ፡ መዓዛ ፡ ካንተ ፡ ጋራ ፡ ይኹን ፡
ብሎ ፡ ቡራኬውን ፡ መስጠቱ ፡ ካቶሊክ ፡ ቢኾን ፡ ይኸናል ፡ እንጂ ፡ ዮስ
ጢኖስን ፡ ያህል ፡ ካቶሊክ ፡ ንጉሥ ፡ በሃይማኖት ፡ ከማይመስሉት ፡ ሰዎች ፡
ርዳታን ፡ ጠየቀ ፡ ማለት ፡ እውነት አይመስልም ፡ እያሉ ፡ ምኞትዎን ፡ በይ
ኸናልና ፡ ቢይመስላል ፡ ሊያጸድቁ ፡ ይጣጣራሉ ።

ምነው ፡ ነገሩን ፡ በእውነት ፡ የሚያመዛዝኑ ፡ ከኽነ ፡ ዮስጢኖስ ፡ አር
ቶዶክስ ፡ ኖሯል ፡ የተባለ ፡ እንደኽነ ፡ ክብሩ ፡ ይቀንሣል ፡ ብለው ፡ ያሰ
ቡትን ፡ ያህል ፡ እንደዚኽውም ፡ ካሌብን ፡ ያህል ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡
ጢሞቴዎስን ፡ ያህል ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ጳንጠሌዎንን ፡ ያህል ፡ ጻድቅ ፡
አንድ ፡ መረጃ ፡ ሳልይዝ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ነበሩ ፡ ብዬ ፡ በመራ ፡ ክብራ
ቸው ፡ ይቀንሣል ፡ አይሉም ፡ ነበረን ፡ ሐሳብዎን ፡ ደጋፊ ፡ ለመገንዎ ፡
አድላዊ ፡ መኽንዎ ፡ በዚህ ፡ ይታወቃል ።

በዚህ ፡ ፈንታስ ፡ ኹሉንም ፡ በየባህላቸው ፡ አጽንተው ፡ ዮስጢኖስ ፡ አይ
ሁዳዊው ፡ ግፈኛ ፡ ጠላት ፡ ናግራን ፡ ባሉ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ላይ ፡ ያደረሰውን ፡ ግፍ ፡
በማየቱ ፡ ከጢሞቴዎስና ፡ ከአፄ ፡ ካሌብ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ ባሕ
ርይ ፡ በማለት ፡ ብንለያይም ፡ የናግራን ፡ ሰዎች ፡ በሃይማኖት ፡ ወንድሞቻቸው ፡
ናቸው ፡ አይጨክኑባቸውም ፡ ይረዷቸዋል ፡ ብሎ ፡ ላከባቸው ።

አባ ፡ ጢሞቴዎስም ፡ ዮስጢኖስ ፡ ባይወደኝ ፡ ባላጋራዬም ፡ ቢኾን ፡
ርዳታ ፡ የሚደረግላቸው ፡ የናግራን ፡ ሰዎች ፡ የሃይማኖት ፡ ወንድሞቼ ፡ አይደሉ
ምን ፡ ብሎ ፡ የዮስጢኖስን ፡ ሐሳብ ፡ ለአፄ ፡ ካሌብ ፡ አስተላለፈለት ።

አፄ ፡ ካሌብም ፡ ነገሩን ፡ ያስታወሰኝ ፡ ዮስጢኖስ ፡ በባህል ፡ ቢይመስለኝስ ፡
ርዳታ ፡ የሚደረግላቸው ፡ የናግራን ፡ ሰዎች ፡ የሃይማኖት ፡ ወገኖቼ ፡ ወንድ
ሞቼ ፡ አይደሉምን ፤ በዚያውስ ፡ ላይ ፡ ይህንን ፡ ተግባር ፡ ብፈጽም ፡ ጌታዬ ፡
ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ራሱን ፡ ለወንድሙ ፡ ቤዛ ፡ አድርጎ ፡ ከመስጠት ፡ የበለጠ ፡
ጥቅር ፡ የለም ፡ ብሎ ፡ የሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ መፈጸሜ ፡ አይደለምን ፡ ብሎ ፡
የዮስጢኖስን ፡ ልመና ፡ ተቀበለው ።

አባ ፡ ጳንጠሌዎንም ፡ ዮስጢኖስ ፡ ለናግራን ፡ ሰዎች ፡ አዝኖ ፡ አባ ፡ ጢሞ
ቴዎስን ፡ ወደ ፡ አፄ ፡ ካሌብ ፡ መላኩን ፤ አባ ፡ ጢሞቴዎስም ፡ የዮስጢኖስን ፡
ጥላቻ ፡ ሳያስታውስ ፡ አሳቡን ፡ ለአፄ ፡ ካሌብ ፡ ማካፈሉን ፤ አፄ ፡ ካሌብም ፡
የዮስጢኖስን ፡ ሃይማኖት ፡ ልዩነት ፡ ሳይመለከት ፡ ለሃይማኖት ፡ ወንድሞቹ ፡
አዝኖ ፡ ለርዳታ ፡ መነሣቱን ፡ አይቶ ፡ ኹሉችንም ፡ በማመስገን ፡ ቡራኬ
ውን ፡ ለአፄ ፡ ካሌብ ፡ ሰጠ ፡ የሚል ፡ አስተያየት ፡ አቅርበው ፡ ቢኽን ፡ ምን ፡
ያኽል ፡ በተመሰገኑ ፡ ነበረ ። በእውነቱ ፡ ይህ ፡ ዮስጢኖስ ፡ አፄ ፡ ካሌብን ፡
መለመኑ ፡ እርስዎ ፡ ራስዎ ፡ ይህን ፡ መጽሐፍ ሲያሳትሙ ፡ በሃይማኖት ፡ ከማ
ይመስሉዎ ፡ ከግርማዊ ፡ ቀዳማዊ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ የገንዘብ ፡ ርዳታ ፡ አገኘሁ ፡
እንደሚሉት ፡ ያለ ፡ ነው ። በገጽ ፡ ፯ ቁ ፡ ፬ ተመልከት ።

www.ethiopianorthodox.org

ክፍል ፡ ፭ ።

በኢትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ለመያዝ ፡ የመቻልና ፡ ለኬል ቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የመቃወም ፡ መጀመሪያ ፡ ምልክቶች ።

፴፫ | የመጀመሪያው ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ጳጳስ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የገባው ፡ ፯ተኛ ፡ ፻ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ወደ ፡ መጨረሻው ፡ ሲቃረብ ፡ ነው ፡ በሙም ፡ ቄርሎስ ፡ ይባል ፡ ነበረ ፡ የላከውም ፡ ብንያም ፡ የእስክንድርያው ፴፰ተኛ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ከ፯፻፰—፯፻፹፰ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፴፫ | ይህ ፡ ንግግር ፡ የሰናፍጭ ፡ ቅንጣት ፡ ታኽል እውነት ፡ ያልተደባለቀች በት ፡ ፍጹም ፡ ውሸት ፡ ነው ። ፍጹም ፡ ውሸት ፡ መኾኑንም ፡ በብዙ ፡ ዓይ ነት ፡ መረጃ ፡ አስራዳዎታለሁና ፡ ልብ ፡ ብለው ፡ ይስሙ ።

ሀ | ከፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ዠምሮ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የሚመጡ ፡ ጳጳሳት ፡ ኹሉ ፡ ከእስክንድርያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ እየተሾሙ ፡ የሚመጡ ፡ መኾናቸው ፡ እርግጠኛ ፡ ነገር ፡ ነው ። እርስዎም ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍዎ ፡ ውስጥ ፡ በ፵፫ት ፡ ገጽ ፡ በ፫ተኛው ፡ ክፍል ፡ በሰፊው ፡ አትተው ፡ ጽፈውታል ።

የእስክንድርያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ከተጀ መረ ፡ ጀምሮ ፡ ለ፪ት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ተቃዋሚነቷ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ያላቋረጠ ፡ ነው ፡ በዚሁ ፡ መሠረት ፡ ከእስክንድርያ ተሾመው ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የሚ መጡ ፡ ግብጻውያን ፡ ጳጳሳት ፡ ኹሉ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ አስተማሩ ፡ እንጂ ፡ በ፪ት ፡ ባሕርይ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ብሎ ፡ ያስተማረ ፡ አንድም ፡ የለ ። ይህ ፡ አሁን ፡ በ፯ኛ ፻ ፡ ዓ ፡ ም ፡ መጨረሻ ፡ ግድም ፡ መጣ ፡ የሚሉት ፡ ቄርሎስ ፡ የተባለው ፡ ጳጳስ ፡ ከፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ጀምሮ ። ቢቈ ጠር ፡ ፻፭ተኛ ፡ ነው ። ከርሱ ፡ በፊት ፡ የነበሩት ፡ ፻፬ቱ ፡ ጳጳሳት ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ሲያስተምሩ ፡ የኖሩ ፡ አስመስሎ ፡ የ፩ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የሰበከ ፡ ፻፭ኛው ፡ ጳጳስ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ መናገር ፡ ተናጋሪውን ፡ የሚያሳፍር ፡ ሰሚውን ፡ የሚያሰቅቅ ፡ ፍጹም ፡ ውሸት ፡ ነው ።

ለ | አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ኢትዮጵያውያንና ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ካቶሊካውያን ፡ በ፲፯፻ ፡ ዓ ፡ ም ፡ በአፄ ፡ ዘድንግል ፡ ዘመን ፡ ሰፊ ፡ ክርክር ፡ ማድረጋቸውን ፡ በገጽ ፡ ፻፲፭—፻፳ ፡ ባሉት ፡ መሥመሮች ፡ ጽፈዋል ፡ አፄ ፡ ዘድንግልም ፡ በዚሁ ምክንያት ፡ ጦር ፡ ተነሥቶ ፡ በጦርነቱ ፡ ላይ ፡ እንደ ፡ ሞቱ ፡ ታሪክ ፡ ይነግረናል ።

፪ተኛም ፡ በአፄ ፡ ሱስንዮስ ፡ ዘመን ፡ ካቶሊካውያን ፡ በብዙ ፡ ሺህ ፡ የሚቈጠሩ ፡ ኢትዮጵያውያንን ፡ በዚሁ ፡ ምክንያት ፡ እንዳሳረዷቸው ፡ በታ ሪክ ፡ የታወቀ ፡ ነው ፡ ዘመኑም ፡ ከሺ፭፻፺፭—ሺ፮፻፳፫ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ነው ፡ እን ግዲህ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ከመጀመሪያው ፡ ዠምራ ፡ የያዘች ፡ መኾኗ ፡ ሲታወቅ ፡ መዠመሪያው ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ጳጳስ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ የገባ ፡ በ፯ተኛው ፡ ፻ ፡ ዓ ፡ ም ፡ መጨረሻ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ መጻፍ ፡ ታላቅ ፡ ስሕተት ፡ መኾኑን ፡ ይገንዘቡልኝ ።

ሐ | ወደኢትዮጵያ ፡ ከተላኩት ፡ ጳጳሳት ፡ ፳፬ተኛው ፡ ጳጳስ ፡ ቄርሎስ ፡ ይባላል ፡ ይኸውም ፡ በላሊበላና ፡ በነአኵቶ ፡ ለአብ ፡ ዘመን ፡ ነው ፡ የነርሱም ፡ ዘመን ፡ ከ፲፩፻፶፯ ፡ —ሽ፪፻፴፯ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ድረስ ፡ ነው ።

፪ተኛም ፡ ፷፩ኛው ፡ ጳጳስ ፡ ቄርሎስ ፡ ይባላል ፡ እርሱ ፡ የመጣበት ፡ ዘመን ፡ ተለይቶ ፡ ባይታወቅም ፡ ከአፄ ፡ ዘርዐ ፡ ያዕቆብ ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ በፊት ፡ መኾኑ ፡ ታውቋል ፡ የአፄ ፡ ዘርዐ ፡ ያዕቆብም ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ ከሽ፬፻፳፯ ፡ —ሽህ፬፻፷ ፡ ነው ፡ ይህ ፡ ፷፩ኛው ፡ ቄርሎስ ፡ የተባለው ፡ ጳጳስ ፡ በ፲፯ተኛው ፡ ፻ ፡ ዘመን ፡ እንዳልደረሰ ፡ ልብ ፡ ይበሉ ።

፫ተኛም ፡ በዘመነ ፡ መሳፍንት ፡ በትግሬ ፡ ራስ ፡ ወልደ ፡ ሥላሴ ፤ በበጌም ድር ፡ ራስ ፡ ጉግሳ ፤ በሸዋ ፡ ወሰን ፡ ሰገድ ፤ በጎጃም ፡ ደጃች ፡ ጎሹ ፡ ይገዙ ፡ በነ በረበት ፡ ጊዜ ፡ ቄርሎስ ፡ የተባለ ፡ ፻፭ተኛ ፡ ጳጳስ ፡ መጥቷል ፡ እኒህ ፡ መሳፍ ንት ፡ የግዛታቸው ፡ ዘመን ፡ ከሽህ፯፻፺፪ ፡—እስከ ፡ ሽህ፰፻፲፰ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ድረስ ፡ ነው ፡ እንግዲህ ፡ ከኒህ ፡ ቄርሎስ ፡ ቄርሎስ ፡ እየተባሉ ፡ ከሚጠሩት ፡ ጳጳሳት ኹሉ ፡ የ፲፯ተኛው ፡ ፻ ዘመን ፡ መጨረሻ ፡ የብንያሚን ፡ ዘመን ፡ የያዘ ፡ አልተገ ኘም ፡ በ፯ተኛው ፡ ፻ ዘመን ፡ መጨረሻ ፡ ቄርሎስ ፡ የሚባል ፡ ጳጳስ ፡ ወደ ፡ ኢት ዮጵያ ፡ ያልተላከ ፡ ከኾነ ፡ ቄርሎስ ፡ የሚባለው ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ጳጳስ ፯ተኛው ፡ ፻ ዓ ፡ ም ፡ ወደ ፡ መጨረሻው ፡ ሲቃረብ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ገባ ፡ የሚ ሉት ፡ ትችት ፡ መሠረት ፡ የሌለው ፡ ፍጹም ፡ ውሸት ፡ መኾኑ ፡ በጉልህ ፡ ታወቀ ፡ ሊባል ፡ ይቻላል ፤ የብላቴን ፡ ጌታ ፡ ኅሩይ ፡ ወልደ ፡ ሥላሴን ፡ መጽ ፡ ዋዜማ ፡ ተመልከት ።

ምናልባት ፡ ደግሞ ፡ ክቡር ፡ ብላቴን ፡ ጌታ ፡ ኅሩይ ፡ በዚሁ ፡ ዋዜማ ፡ በተ ባለው ፡ መጽሐፍ ፡ በዘመነ ፡ መሳፍንት ፡ የመጣው ፡ ቄርሎስ ፡ የተባለው ፡ ጳጳስ የጎንደር ፡ ሊቃውንት ፡ በቅብዐተ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ የጸጋ ፡ ልጅ ፡ በመበባል ፡ ሲከራከሩ ፡ ቢያገኛቸው ፡ ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ ለሊሁ ፡ ቀባዒ ፡ ወለሊሁ ፡ ተቀባዒ ፡ ብሎ ፡ ለጎንደር ፡ ሊቃውንት ፡ የማይስማማ ፡ ትምርት ፡ አስ ተማረ ፡ ብለው ፡ ጽፈዋል ።

ምናልባት ፡ ይህን ፡ ሰምተው ፡ ይጠቅመኛል ፡ መስሎዎ ፡ ጠቅሰውት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ እነዚህ ፡ ኹለቱም ፡ ወገኖች ፡ ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅብዕ ፡ በመባባል ፡ የሚከራከሩ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ከማለት ፡ እንጠበቃለን ፡ እያሉ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ማንላቸውም ፡ ቢኾኑ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ አይገድፉም ፡ ለጊዜው ፡ እንደየአስተያየታቸው ፡ ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅብዕ ፡ በመባባል ፡ ቢከራከሩም ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ በመጣ ፡ ጊዜ ፡ ኹለቱም ፡ ወገኖች ፡ ይህን ፡ ክርክር ፡ ወደ ፡ ጎን ፡ ጥለው ፡ ልዮን ፡ ተኵላ ፡ መግጢ ፡ በማለት ፡ ተባብረው ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባዩን ፡ ለመቃወም ፡ ታጥቀው ፡ ይነ ግሉ ፡ እንጂ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ልቀበል ፡ ልደግፍ ፡ የሚል ፡

www.ethiopianorthodox.org

አይገኝባቸውም ። ይህ ፡ የኹለቱ ፡ ወገኖች ፡ ክርክርም ፡ ኹለት ፡ ወንድማማ ቾች ፡ ከእናት ፡ ካባታቸው ፡ ቤት ፡ ሲያድጉ ፡ ለጊዜው ፡ በምኑም ፡ በምኑም ፡ ቢጋጩ ፡ መልሰው ፡ ወንድሜ ፡ ወንድሜ ፡ ተባብለው ፡ እንደሚሰሳሙት ፡ ጳው ሎስንና ፡ በርናባስንም ፡ ተምዉ ፡ ወተፋለጡ ፡ ተጣልተው ፡ ተለያዩ ፡ እንደሚ ላቸው ፡ ያለ ፡ ነው ። እንጂ ፡ ከአያት ፡ ከቅድመ ፡ አያት ፡ የወረደ ፡ ጥንተ ፡ ባላጋራ ፡ ምክንያት ፡ አድርጎ ፡ ሊገባበትና ፡ ሊጠቀምበት ፡ የሚችል ፡ የበረታ፡ ጠብ ፡ አይደለም ። የበረታና ፡ የሚያለያይ ፡ ጠብ ፡ ካለመኾኑም ፡ የተነሣ ፡ ኹለቱም ፡ ወገኖች ፡ በእስክንድርያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ሥር ፡ ይኖራሉ ፡ እንጂ ከዚህ ፡ አፈንግጠ ፡ ወደ ፡ ሮማ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ የተጠጋ ፡ የለም ። ስለዚህ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለች ፡ መጀመሪያ ፡ ክርስትናን፡ ስትቀበል ፡ በፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ኖራ ፡ ኖራ ፡ በ፯ተኛው ፡ ፪ ፡ ዓ ፡ ም፡ መጨረሻ ፡ ግድም ፡ አለመኾኑ ፡ በግልጽ ፡ የታወቀ ፡ ስለኾነ ፡ ይህ ፡ ንግግርዎ ፡ መሠረት ፡ የሌለው ፡ ፍጹም ፡ ውሸት ፡ ነው ።

፴፬ | አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዩ ፡ ጳጳስ ፡ እንደ ፡ ገባ ፡ ወዲያው ፡ ኢትዮጵያ ፡ በመላዋ ፡ ወደ ፡ አንድ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ እንዳለፈች ፡ ማመን ፡ አይገባም ፡ ብለዋል ።

፴፭ | እንዲህ ፡ ማለት ፡ የሚገባ ፡ አንደኛ ፡ ከአባ ፡ ቄርሎስ ፡ በፊት ፡ የነ በሩ ፡ ጳጳሳት ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ መኾናቸውን ፡ ኹለተኛም ፡ ኢት ዮጵያ ፡ አስቀድማ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀብላ ፡ የኖረች ፡ መኾ ኗን ፡ አስረድቶ ፡ ይህ ፡ ሲታመን ፡ ነበረ ።

በጠቅላላው ፡ መቸም ፡ መች ፡ ቢኾን ፡ ኢትዮጵያ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ ብለን ፡ ብናስተባብልዎ ፡ የተቀበለችበ ትን ፡ ጊዜ ፡ ማማረጥ ፡ ማጭበርበር ፡ ማደናገር ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ እውነተኛ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ሊቀበለው ፡ አይችልም ።

፴፮ | ኢትዮጵያ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮችን ፡ መቀበል ፡ የቀጠለች ፡ ክኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በኋላ፡ በሮማና ፡ በእስክንድርያ ፡ መካከል ፡ የኾነውን ፡ ሳታውቅ ፡ የቅዱስ ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ የተገቡ ፡ ወራሾች ፡ የትምህርቱና ፡ የስብከቱ ፡ ቀጣዮች ፡ መስለዋት ፡ በልበ ፡ ገርነት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በኬልቄዶን ፡ ላይ ፡ ከግብጽ ጋራ ፡ አብሮ ፡ ለማመጥ ፡ አይደለም ፡ ብለዋል ።

፴፯ | ቅዱስ ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ የአንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በኢትዮጵያ፡ ያስተማረ ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የወሰነው ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ከመ ፈጠሩ ፡ አስቀድሞ ፡ በ፫፻፳፭ ፡ ወይም ፡ ፴፡ ዘመን ፡ ነው ፡ የእስክንድርያው፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ዲዮስቆሮስም ፡ በፍሬ ፡ ምናጦስ፡ ጊዜ ፡ የነበረውን ፡ ትምህርት፡ በመለወጥ ፡ በኬልቄዶን ፡ የተወሰነውን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ አልቀበ ልም ፡ ብሎ ፡ የተለየ ፡ በ፬፻፶፩ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ነው ፡ እንግዲህ ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ለኢ ትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ከሰበከላት ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ጉባኤ ፡ ኬል ቄዶን ፡ ድረስ ፡ አንድ ፡ መቶ ፡ ፷፩ ፡ ወይም ፡ ፷፮ ፡ ዘመን ፡ ይገኛል ፡ በዚህ ፡ ዘመን ፡ ኹሉ ፡ በእስክንድርያ ፡ ያሉ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ በኢትዮጵያም ፡ የተላኩ ጳጳሳት ፡ ካንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ያልወጡ ፡ መኾናቸው ፡ ሲታወቅ ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ አስተምሮ ፡ ከርሱ ፡ በኋላ ፡ የተነሡ ፡ ጳጳሳት ፡ ለውጠው ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ያስተማሩ ፡ በማስመሰል ፡ የቅ ዱስ ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ የተገቡ ፡ ወራሾች ፡ የትምህርቱና ፡ የስብከቱ ፡ ቀጣዮች መስለዋቸው ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ መናገር ፡ ያው ፡ የተለመደው ፡ ማስመሰል ፡ ማጭ በርበር ፡ ማደናገር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እውነተኛ ፡ ንግግር ፡ አይደለም ። ከጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ በፊት ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በኢትዮ ጵያ ፡ ማስተማሩ ፡ ይቅርና ፡ በሮማም ፡ ቢኾን ፡ በአንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕ ርይ ፡ የሚል ፡ ባህል ፡ ለመኖሩ ፡ መረጃ ፡ አያገኙም ። እውነት ፡ ከኾነ ፡ ቀድሞ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ለማስተማሩ ፡ ተከታዮቹ ፡ የር ሱን ፡ ባህል ፡ ሠርዘው ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ለመተከታቸው ፡ መረጃ አያቀርቡምን ? ኢትዮጵያስ ፡ በየጊዜው ፡ የሚመጡ ፡ የሮም ፡ ከቶሊኮችን ፡ በመጡበት ፡ እኳኋን ፡ እያሳፈረች ፡ የምትመልሳቸው ፡ በሮማና ፡ በእስክንድ ርያ ፡ መካከል ፡ ያለውን ፡ መለያየት ፡ ከማወቅ ፡ አልፋ ፡ የተለያዩበትን ፡ ምሥ ጢሩንም ፡ ዐውቃ ፡ ጠንቅቃ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በልበ ፡ ገርነት ፡ አይደለም ።

ኢትዮጵያ ፡ ገርነትን ፡ የዋህነትን ፡ የምትይዘው ፡ የዋህ ፡ ብእሲ ፡ ሑሎ ፡ ዘነ ገርዎ ፡ የአምን ፡ በተባለው ፡ መንገድ ፡ ሳይኾን ፡ ኩኑ ፡ ጠቢባነ ፡ ከመ፡ አርዌ ፡ ምድር ፡ ወየዋሃነ ፡ ከመ ፡ ርግብ ፡ ባለው ፡ መንገድ ፡ እውነቱን ፡ ከሐሰት ፡ ጽድቁን ፡ ከኃጢአት ፡ ለይታ ፡ አውቃ ፡ ነው ። ደግሞም ፡ ምናልባት ፡ አማ ርኛውን ፡ ጠንቅቀው ፡ አላወቁት ፡ እንደኾነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እገሌ ፡ ዐመጠ ፡ ተብሎ ፡ የሚነገር ፡ በገጢና ፡ በተገገር ፡ መካከል ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ትክክለኛነት ፡ ባለው ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ አይደለም ። ስለዚህ ፡ በልበ ፡ ገርነት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ከግ ብጽ ፡ ጋራ ፡ አብሮ ፡ ለማመጥ ፡ አይደለም ፡ ያሉትን፡ አኃጋገርዎን፡ ያርሙ ።

፴፯ | ኢትዮጵያውያን ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ በቅዱስ ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ለተሰበከው ፡ ሃይማኖት ፡ ተከታዮች፡ ነን ፡ ብለው ፡ ያምናሉ ፡ ብለው ፡ ባጠራጣሪ ፡ አኃጋገር ፡ ተናግረዋል ።

፴፰ | በቅዱስ ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ጊዜ ፡ የ፪ት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በፍጹም ፡ አልተሰበከም ፡ ነበረ ፡ ስለዚህ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ የሰበከላት ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ መኾኑ ፡ የማያጠራጥር ፡ እውነተኛ ፡ ነገር ፡ ነውና ፡ እርስዎም ፡ ያለጥ ርጥር ፡ ይመኑት ።

፴፱ | ኋላም ፡ ግብጽ ፡ በመላዋ ፡ ወዳንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ እስክ ፡ ወደቀችበት ፡ ጊዜ፡ ድረስ ፡ ኢትዮጵያ ንም ፡ እንኳን ፡ በመላዋ ፡ ባይኾን ፡ በሚበልጠው ፡ ክፍል ፡ ክኻዲኽ ፡ ጋራ ፡ መገናኘትዋን ፡ በመ ተወል ፡ በእውነተኛው ፡ በካዶሊኩ ፡ ሃይማኖት ፡ ጸንታ ፡ የነበረች ፡ ይመስላል ፡ ብለዋል ።

፵ | የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በተፈጠረበት ፡ በጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ ጊዜ ፡ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ይህ ፡ ባህል ፡ የንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ ነው ፡ ጉባኤውም ፡ ጉባኤ ፡ አብዳን ፡ ነው፡ አልቀበለውም ፡ ብሎ ፡ ነቅፎ ፡ በዚ

www.ethiopianorthodox.org

ቀበለችበት ፡ በሴከንድ ፡ የሚቈጠር ፡ ጊዜ ፡ አለመኖሩ ፡ ሲታወቅ ፡ ግብጽ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀብላ ፡ ቆይታ ፡ ኋላ ፡ ወዳንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ያለፈች ፡ አስመስሎ ፡ ግብጽ ፡ ወዳንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ እስከ ፡ ወደቀችበት ፡ ጊዜ ፡ ድረስ ፡ ብሎ ፡ መናገር ፡ ለዚኽውም ፡ መረጃው ፡ ይመ ስላል ፡ ኾኖ ፡ ሲገኝ ፡ ያው ፤ የተለመደው ፡ ማጭበርበር ፡ ማደናገር ፡ ነው ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ ምን ፡ መልስ ፡ ሊሰጠው ፡ ይቻላል ።

ኢትዮጵያ ፡ በ፫፻፴ ፡ ዓ ፡ ም ፡ በፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ተቀብላው ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ተረድታው ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ፈተናዎችን ፡ እየተቀበለች ፡ ከሽህ ፭፻ ፡ በላይ ፡ የሚቈጠሩ ፡ ዘመናት ፡ ያሳለፈችበትን ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ የሚል ፡ ሃይማኖቷን ፡ በመጻሕፍት ፡ አስረድነት ፡ ሳይኾን ፡ በይመስላልና ፡ በይኾናል ፡ በሳይኾን ፡ አይቀርም ፡ አስለቅቃታለሁ ፡ ብለው ፡ ማሰብዎ ፡ ሞኝነት ፡ የቱን ፡ ያኽል ፡ ቢመለጥንብዎ ፡ ነው ፡ በእውነቱ ፡ ያሳዝናል ።

፴፰ | በ፱ኛው ፡ ፻ ፡ ዘመን ፡ ከእስክንድርያ ፡ የሚመጡትን ፡ ጳጳሳት ፡ የመቃወም ፡ መንፈስ ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ ተገልጦ ፡ ይታይ ፡ ነበረ ፡ በአባ ፡ ዮሴፍም ፡ ጊዜ ፡ የተሳከላትን ፡ አባ ፡ ዮሐንስን ፡ አልቀበለውም ፡ ብላ ፡ አባራ ፡ ሌላ ፡ መርጣለች ። ስለዚህ ፡ ፻ ፡ ዓመት ፡ ያህል ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ካንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ጳጳስ ፡ ሳይቀበሉ ፡ ተቀመጡ ። በ፲፫ኛው ፡ ፻ ፡ ዘመን ፡ መጨረሻ ፡ ስእስክንድርያ ፡ ሊቃን ፡ ጳጳሳት ፡ የሚቃወሙ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳትና ፡ ቀሳውስት ፡ ከሞቱ፡ በኋላ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ክካቶሊክና ፡ ከሌሎች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ጋራ ፡ እንዳትገናኝ ፡ በእስላሞችና ፡ በግብጻውያን ፡ መንገድ ፡ ስለተ ዘጋባት ፡ ወደ ፡ ዐረመኔነት፡ እንዳትወድቅ ፡ ብላ ፡ ከእስክንድርያ ፡ መታረቅና፡ የምትልካቸውን ፡ ጳጳሳት ፡ መቀበል ፡ ሳትወድ፡ እሺ ፡ ማለት ፡ ግድ ፡ ኾነባት ፡ ስለዚህ ፡ ፊሎቴዎስ ፡ የተባለው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ንጉሥ ፡ ከእስክንድርያ ፡ ጋራ ፡ አስታርቀህ ፡ እኔንና ፡ ሕዝቤን ፡ ከግዝት ፡ አስፈታን ፡ የመሰሯትም ፡ ጳጳስ ፡ እንዲሰጠን ፡ ለምንልን ፡ አገራችን ፡ ፮ ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቃን ፡ ጳጳሳት ፡ ምንም ፡ ሳያበቡላት ፡ ሰላለፉና ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሶቻችን ፡ ቀሳውስቶቻችን ፡ ኹሉ ፡ ስለሞቱ ፡ ያለጠባቂ ፡ ተጥላ ፡ ቀርታለች ፡ የሚል ፡ ደብዳቤ ፡ ጽፎ ፡ ለኖባው ፡ ንጉሥ ፡ ለጊዮርጊስ ፡ ላከ ። በኖባው ፡ ንጉሥ ፡ አስታራቂነት ፡ ዳንኤል ፡ የሚባለው ፡ ጳጳስ ፡ መጣ ፡ ከዚህም ፡ መታረቅ ፡ በኋላ ፡ በኢትዮጵያውያኖችና ፡ ባንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ጳጳሳት ፡ መካከል ፡ ግጭት ፡ አልታጣም ። በሲቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ገብርኤል ፡ ዳግማዊ ፡ ጊዜ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ጳጳሳት፡ ይሾሙልኝ ፡ ብላ ፡ ጥያቄ ፡ አቅርባ ፡ ነበረ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ መለያየትን ፡ ያስከትላል ፡ በሚል ፡ ምክንያት ፡ ሳትሰማ ፡ ቀረች ፡ ይህም ፡ እስከ ፲፱ተኛው ፡ ፻ ፡ ዘመን ፡ በኢትዮጵያ ፡ ይነስ ፡ ይብዛ ፡ በቅብጥ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ላይ ፡ የመቃወም ፡ መንፈስ ፡ መኖሩን ፡ ያስረዳል ። ብለው ፡ በሰፊው ፡ ካተቱ ፡ በኋላ ፡ የዚህ ፡ ምርምር ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ ኢትዮጵያ ፡ ክካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተለይታ ፡ የኬልቄዶንን ፡ ጉባኤ ፡ የሚቃወም ፡ ባህል ፡ ይዛ ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ ለመደገፍ ፡ የተሰለፈችበት ፡ ጊዜ ፡ መቼ ፡ እንደኾነ ፡ በእርግጥ ፡ አይታወቅም ፡ ግለት ፡ ነው ፡ ብለው ፡ እውነቱን ፡ በሐሰት ፡ ሊለውጡ ፡ ሞክረዋል ።

፴፰ | ኢትዮጵያ ፡ ከጥንት ፡ ጀምራ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ጳጳስ ፡ ይሾምልኝ ፡ ብላ ፡ ስትጠይቅ ፡ የቅብጥ ፡ ቤተ ክርስቲያን ፡ የራሷን ፡ ጥቅም ፡ ብቻ ፡ በመ ፈለግ ፡ መከልከሏን ፡ በዚህም ፡ ምክንያት ፡ ግጭት ፡ መነሣቱና ፡ መልሳ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከግብጽ ፡ ዕርቅ ፡ መጠየቋ ፡ የማይካድ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ርስዎም፡ ራስዎ፡በአባ ፡ ገብርኤል ፡ ጊዜ ፡ኢትዮጵያዊ፡ጳጳስ፡ይሾምልኝ፡ብላ ፡ጠይቃ ፡ ነበረ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሳትሰማና ፡ መብቷን ፡ ሳታገኝ ፡ ቀረች ፡ ብለው ፡ ክርስቲያናት ፡ ልገናኝ ፡ ሳትል ፡ መልሳ ፡ እርቅ ፡ መጠየቋ ፡ ኢትዮጵያ ፡ በጥ ንት ፡ ስብከት ፡ ከግብጽ ፡ ያገኘችውን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ወዳድ ፡ መኾኗን ፡ ለመረዳት ፡ በቂ ፡ ምክር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከኹለት፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ጋራ ፡ ግንኙነት ፡ ስላላት ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮችን ፡ ጳጳሳት ፡ አልቀበልም ፡ ብላ ፡ ፪ ፡ ዘመን ፡ አሳለፈች ፡ የሚል ፡ መሠረተ ፡ ቢስ ፡ ሐሳብዎን ፡ የሚደግፍ ፡ አይደለም ። እውነት ፡ ከኹነ ፡ ፪ ፡ ዘመን ፡ ያለጳጳስ ፡ ብቻዋን ፡ ስትቀመጥ ፡ ከሮም ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ጳጳስ ፡ አታስመጣም ፡ ኖሯልን ። ይልቁንም ፡ እንደነ ፡ አባ ፡ ማስያስ ፡ ያሉት ፡ የካቶሊክ ፡ ሰባኪዎች ፡ ፩፩ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ሊቃውንት ፡ ጸጋ ፡ ቅብዓት ፡ በሚለው ፡ የርስ ፡ በርስ ግጭት ፡ ምክንያት ፡ ብስጭት ፡ በገኛቸው ፡ ጊዜ ፡ ይህን ፡ መግቢያ ፡ አገኘን ፡ መስሏቸው ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀበሉን ፡ ከሮሙ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ተላልከን ፡ የጵጵስና ፡ መዓርግ ፡ እናሰጣችሁ ፡ እያሉ ፡ እንደባበልዋቸውና ፡ እነርሱም ፡ በሹመት ፡ ተደልለን ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ የምትል ፡ ሃይማኖታችንን ፡ የምንለውጥ ፡ አይደለንም ፡ እያሉ ፡ እያሰፈሩ ፡ እንደ ፡ መለስዋቸው ፡ ታሪክ ፡ ይነግረናል ። ኢትዮጵያ ፡ ከሃይማኖታ ፡ ክብሯን ፡ የምትወድ ፡ ኾና ፡ ቢኾን ፡ ግብጽ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ጳጳስ ፡ አልሾምም ፡ ባለቻት ፡ ጊዜ ፡ ከሮማ ፡ ወይም፡ ከማንም ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሔዳ ፡ ሹመቱን ፡ ለማ ምጣት ፡ ሥልጣን ፡ ነበራት ። ነገር ፡ ግን ፡ ባህሉን ፡ ጠንቅቃ ፡ የተረዳችው ፡ አውቃ ፡ የያዘችው ፡ ስለኾነች ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ መሔድን ፡ አልፈቀደችም ፡ ሹመቱንም ፡ በራሷ ፡ ሥልጣን ፡ መርጣ ፡ እንዳትሾም ፡ አልቦ ፡ ዘይነሥእ ፡ ክብረ ለርእሱ ፡ ዕብ ፡ ፭ ፡ ቍ ፬ ፡ የሚለውን ፡ ቃል ፡ የምታውቅ ፡ ስለኾነች ፡ ምንም ፡ ብትበደል ፡ መልሳ ፡ ዕርቅን ፡ ከግብጽ ፡ ብትጠይቅ ፡ ከእስክንድርያ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ የምትኾንበትን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ለውጣ ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ ከእስክንድርያ ፡ ልትለይ ፡ የማትፈቅድ ፡ መኾኗን ፡ በግልጽ ፡ ስለሚያስረዳ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተለይታ ፡ የኬልቄዶንን ፡ ጉባኤ ፡ የሚቃወም ፡ ባህል ፤ ይዛ ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ ለመደገፍ ፡ የተሰለፈችበት ፡ ጊዜ ፡ መቸ ፡ እንደኾነ ፡ በርግጥ ፡ አይታወቅም ፡ ብለው ፡ የጻፉት ፡ ጽሑፍ ፡ ማንም ፡ ሊቀበለው ፡ የማይችል ፡ ፍሬ ፡ ቢስ ፡ ትችት ፡ መኾኑን ፡ ይረዱልኝ ።

፴፱ | እኛ ፡ ከምናውቃቸው ፡ ጽሑፎች ፡ ጥንታዊ ፡ የኾነ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በኬል ቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተወሰነውን ፡ ትምርት ፡ እንደማትቀበለው ፡ የሚያስረዳን ፡ በ፲፱ተኛ ፡ ፻ ዘመን ፡ መጨረሻ፡ ከ፳ረብኛ ፡ ወደ ፡ ግእዝ ፡ የተተረጐመው ፡ የስንክሣር ፡ መጽሐፍ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፵፱ | በዚህ ፡ አነጋገርዎ ፡ በላይኛው ፡ መሥመር ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከእስክን ድርያ ፡ የመጡትን ፡ ጳጳሳት ፡ መቀበሏ ፡ ከኬልቄዶኑ ፡ ጉባኤ ፡ በኋላ ፡ በሮማና፡ በእስክንድርያ ፡ መካከል ፡ የኾነውን ፡ ሰታውቅ ፡ በልበ ፡ ገርነት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡

www.ethiopianorthodox.org

ከግብጽ ፡ ጋራ ፡ አብሮ ፡ በማመጥ ፡ አይደለም ፤ ኢትዮጵያ ፡ በሚበልጠው ክፍሏ ፡ ከካቶሊክ ፡ ጋራ ፡ መገናኘቷን ፡ በመቀጠል ፡ በእውነተኛው ፡ በካቶሊክ ፡ ሃይማኖት ፡ ጸንታ ፡ የነበረች ፡ ይመስላል ፡ እያሉ ፡ የተቹት ፡ ትችት ፡ መሠረት ፡ የሌለው ፡ ፍሬ ፡ ቢስ ፡ መኾኑን ፡ አረጋግጠው ፡ መስክረዋል ።

ስንክሣርም ፡ ጥንታዊ ፡ መጽሐፍ ፡ መኾኑን ፡ አረጋግጠዋል ። በዚህም ፡ ላይ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከጥንት ፡ ጀምራ ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ መስላ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ይዛ ፡ ስትገኝ ፡ ከዚህ ፡ የበለጠ ፡ ምን ፡ መረጃ ፡ ይገኛል ፡ ብለው ፡ ነው ፡ ከግብጽ ፡ የተላኩ ፡ ጳጳሳትን ፡ አልቀበልም ፡ ብላ ፡ ነበረ ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ ለመደገፍ ፡ የተሰለፈችበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ እያሉ ፡ ሰውን ፡ ለማሳሳት ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ የሚጣጣሩ ፡ ስለምንድን ፡ ነው ። ወይኩን ፡ ነገርክሙ ፡ ፩ ፡ እመኒ ፡ እወ ፡ እወ ፡ ወእመኒ ፡ አልቦ ፡ አልቦ ፡ ወፈድፋደሰ ፡ እምእሉ ፡ እምእኩይ ፡ ውእቱ ፡ ማቴ ፡ ፭ ፡ ፴፯ ። እውነቱን ፡ እውነት ፡ ሐሰቱን ፡ ሐሰት ፡ በማለት ፡ ንግግራችሁ ፡ አንድ ፡ ይኹን ፡ እንጂ ፡ ከዚህ ፡ አልፎ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ እውነት ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ሐሰት ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ አዎን ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ አሌ ፡ ማለትስ ፡ ከሰይጣን ፡ የተገኘ ፡ ነው ። ያለ ፤ እግዚአብሔርን ፡ ይህ ፡ አነጋገር ፡ ደስ ፡ የሚያሰኘው ፡ መሰለዎን ።

፵ | በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ውስጥ ፡ በነሐሴ ፡ ፯ ፡ ቀን ፡ ላይ ፡ ለዲዮስቆሮስ ፡ መስተጋድልና ፡ ቅዱስ ፡ የሮሙ ፡ ጳጳስ ፡ ልዮን ፡ በግፍ ፡ ያሳደደው ፡ ተብሎ ፡ ተጽፎስታል ፡ በማለት ፡ የሽሙጥ ፡ አነጋገር ፡ ተናግረዋል ።

፵ | ፡ በስንክሣርም ፡ ኾነ ፡ በሌሎችም ፡ የታሪክ ፡ መጻሕፍት ፡ ኹሉ ፡ የሮሙ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ልዮን ፡ በአንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ ጠባይዕ ፡ ኹለት ፡ ፈቃድ ፡ ኹለት ፡ ሥምረት ፡ መለኮት ፡ የመለኮትን ፡ ሥራ ፤ ትስብእት ፡ የትስብእትን ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ፡ የሚል ፡ ደብዳቤ ፡ ጽፎ ፡ ቢልክ ፡ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ይህን ፡ ባህል ፡ በመቃወም ፡ ጦማሩን ፡ ቀደደው ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ጥርሶቹ ፡ እስኪሰበሩ ፡ ድረስ ፡ በጥፊ ፡ ተመታ ፡ በደሴተ ፡ ጋግራ ፡ ታሥሮ ፡ ተግዞ ፡ ሞተ ፡ የሚል ፡ ጽሑፍ ፡ እናገኛለን ፡ ይህንንም ፡ ታሪክ ፡ እርስዎ ፡ ራስዎ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ እንዲህ ፡ ይላሉ ፡ ብለው ፡ በማስተባበል ፡ መልክ ፡ ከ፹፩-፹፬ ገጽ ፡ ባሉት ፡ መሥመሮች ፡ ዘርዝረው ፡ ከጻፉት ፡ በኋላ ፡ ስሕተት ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ብቻ ፡ አልፈውታል ፡ እንጂ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ይህ ፡ ግፍዕ ፡ አልደረሰበትም ፤ በደሴተ ፡ ጋግራ ፡ ታሥሮ ፡ አልሞተም ፡ ወይም ፡ ይህ ፡ ግፍዕ ፡ የደረሰበት ፡ በሌላ ፡ ምክንያት ፡ ነው ፡ ብለው ፡ በዚህ ፡ ምትክ ፡ ማፍረሻ ፡ የጻፉት ፡ ታሪክ ፡ የለም ። በቂ ፡ ማስረጃ ፡ ሳይተኩ ፡ ሊነቅፉት ፡ የቃጡት ፡ በነሐሴ ፡ ፯ ፡ የተጻፈው ፡ ስንክሣር ፡ እርግጠኛ ፡ መኾኑን ፡ ይወቁት ። ይህነንም ፡ አካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ የሚለውን ፡ አነጋገር ፡ አካል ፡ ለመለኮት ፡ እንጂ ፡ ለትስብእት ፡ የለውም ፡ ለትስብእት ፡ ያለው ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ በማለቱ ፡ አፍርሶታል ።

፵፩ ፡ በዚሁ ፡ ወር ፡ በ፳፯ ም ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ያስተማረው ፡ ትምህርት ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ባስልዮስ ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ጎርጎርዮስና ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ትምህርት ፡ ኦርቶደክሳዊ ፡ ማለት ፡ የቀና ፡ ነው ፡ ተብሏል ። በማለት ፡ ሸሙጥዎን ፡ ቀጥለዋል ።

፵፩ ፡ የዚህን ፡ እርግጠኛ ፡ ነገር ፡ ለማወቅ ፡ ብንፈልግ ፡ አስቀድመን ፡ የዲዮስቆሮስ ፡ ባህል ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፤ በጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ የተወሰነው ፡ የልዮን ፡ ባህል ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ መርምረን ፡ በየራሳቸው ፡ ከመደብን ፡ በኋላ ፡ የኒህ ፡ የ፫ቱ ፡ ሊቃውንት ፡ ባህል ፡ ከማንላቸው ፡ ወገን ፡ ተስማሚ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ማመዛዘን ፡ አለብን ። [የዲዮስቆሮስ ፡ ባህል ፡ መሠረቱ ፡ አካላዊ ፡ ቃል ፡ ሰው ፡ ቢኾን ፡ ሥጋ ፡ ቢለብስ ፡ ምንታዌ ፡ የሌለበት ፡ አንድ ፡ አካል ፤ አንድ ፡ ባሕርይ ፤ አንድ ፡ ፈቃድ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በምንም ፡ በምን ፡ ኹለት ፡ አይባልም ፡ ማለት ፡ ነው ።]

በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተወሰነው ፡ የልዮን ፡ ባህልም ፡ መሠረቱ ፡ [ቀዳማዊ ፡ ቃል ፡ ሰው ፡ ቢኾን ፡ ሥጋ ፡ ቢለብስ ፡ አካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ ተዋሐደ ፡ እንጂ ፡ ባሕርይ ፡ ትስብእትን ፡ አልተዋሐደም ፡ ስለዚህ ፡ ክርስቶስ ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ ፈቃድ ፡ ማለት ፡ ነው ።] እንግዲህ ፡ የሊቃውንቱን ፡ ቃል ፡ እናመዛዝን ።

፩ኛ | ከኒህ ፡ ከተጠቀሱት ፡ ሊቃውንት ፡ አንዱ ፡ ባስልዮስ ፡ በሃይማኖተ ፡ አበው ፡ ወኢንሬስዮ ፡ ለዝንቱ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ ክልኤተ ፡ ወኢንቤ ፡ ከመ ፡ መለኮት ፡ በህላዌሁ ፡ ወትስብእትሂ ፡ በህላዌሁ ፡ አላ ፡ ንብል ፡ ፩ ፡ ህላዌ ፡ ወ፩ ፡ አካል ።

አንድ ፡ ልጅ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ እንናገራለን ፡ እንጂ ፡ መለኮት ፡ በባሕርዩ ፡ ለብቻ ፤ ትስብእትም ፡ በባሕርዩ ፡ ለብቻ ፡ እንዳለ ፡ አድርገን ፡ ኹለት ፡ የምንለው ፡ አይደለም ።

ወጴጥሮስሂ ፡ ሐዋርያ ፡ ኢዘከረ ፡ ክልኤተ ፡ ህላዌ ፡ ወባሕቱ ፡ አምነ ፡ ወይቤ ፡ እስመ ፡ ክርስቶስ ፡ ሐመ ፡ በእንቲአነ ፡ በሥጋ ።

ሐዋርያ ፡ ጴጥሮስም ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ አምኖ ፡ ክርስቶስ ፡ ስለእኛ ፡ በሥጋ ፡ መከራ ፡ ተቀበለ ፡ አለ ፡ እንጂ ፡ ክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ አልተናገረም ፡ ብሏል ።

፪ተኛውም ፡ ሊቅ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ እኅወ ፡ ባስልዮስ ፡ እስመ ፡ ክርስቶስ ፡ ኢፍጡር ፡ ወፍጡር ፡ ኀብሩ ፡ በ፩ ፡ ህላዌ ፡ ወ፩ ፡ አካል ፡ ኅቡረ ። ንብል ፡ በእንቲአሁ ፡ ኢፍጡር ፡ እስመ ፡ ውእቱ ፡ ቀዳማዊ ፡ እምቅድመ ፡ ዓለም ፡ ወእስከ ፡ ለዓለም ፡ ውእቱ ፡ ፈጣሬ ኵሉ ፡ ፡ ዘሀሎ ። ወዘሰ ፡ ንቤ ፡ ፍጡር ፡ ውእቱ ፡ በእንተ ፡ ዘተሳተፈ ፡ ሥጋ ፡ ድካምነ ፡ በሥርዓት ፡ ዘገብሮ ፡ በእንቲአነ ።

www.ethiopianorthodox.org

ፈጣሪ ፡ መለኮትና ፡ ፍጡር ፡ ትስብእት ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ስለኾኑ ፡ ክርስቶስ ፡ ተባለ ። ያለውን ፡ ኹሉ ፡ የፈጠረ ፡ ቅድመ ፡ ዓለም ፡ የነበረ ፡ ቀዳማዊ ፡ ስለኾነ ፡ ፈጣሪ ፡ እንለዋለን ።

ስለእኛ ፡ ብሎ ፡ ባደረገው ፡ በተዋሕዶ ፡ ደካማ ፡ ሥጋችንን ፡ ስለተዋሐደ ፡ ፍጡር ፡ እንለዋለን ፡ ብሏል ። በ፩ዱ ፡ ህላዌ ፡ ወአካል ፡ ብሎ በአካልም ፡ በባሕርይም ፡ አንድ ፡ መኾኑን ፡ እንዳስረዳ ፡ ማስተዋል ፡ ነው ።

በሌላም ፡ አንቀጽ ፡ ኢተሐልዩ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘኮነ ፡ ብእሴ ፡ ከመ ፡ ውእቱ ፡ ብእሲ ፡ ክፉል ፡ እመለኮቱ ፡ አላ ፡ እመኑ ፡ ከመ ፡ ፩ ፡ ውእቱ ፡ ባሕቲቱ ፡ አምላክ ፡ ወውእቱ ፡ ብእሲ ፡ ኅቡረ ፡ ።

በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ ብቻ ፡ የኾነ ፡ አምላክና ፡ ሰው ፡ እንደኾነ ፡ እመኑ ፡ እንጂ ፡ ሰው ፡ የኾነ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከመለኮቱ ፡ የተለየ ፡ ዕሩቅ ፡ ብእሲ ፡ እንደኾነ ፡ አታስቡ ፡ ብሏል ።

በዚህም ፡ አንቀጽ ፡ አምላክ ፡ ወሰብእ ፡ ለሚለው ፡ ለክርስቶስ ፡ ፩ ፡ የሚባል ፡ አንድነቱን ፡ የሚያመለክት ፡ ቅጽል ፡ እንጂ ፡ ኹለትነትን ፡ የሚያመለክት ፡ ክልኤቱ ፡ የሚል ፡ አኀዝ ፡ እንዳልተቀጸለለት ፡ ማስተዋል ፡ ነው ።

ከዚህም ፡ እልፍ ፡ ብሎ ፡ በሚገኘው ፡ ወሶበ ፡ ርኢኮ ፡ ለዝንቱ ፡ ወልድየ ፡ እንዘ ፡ ይፌውስ ፡ ድውያነ ፡ ወያነጽሕ ፡ እለ ፡ ለምጽ ፡ በቃሉ ፡ ወይገብር ፡ አዕይንተ ፡ እምጽቡር ፡ ወያጸግብ ፡ ለ፶፻ ፡ ብእሲ ፤ እም፭ ፡ ኅብስት ፡ ወያኀድዖ ፡ በተግሣጹ ፡ ለቀላየ ፡ ባሕር ፡ ወየሐውር ፡ በእገሪሁ ፡ ዲበ ፡ ልጎት ፡ ከመ ፡ ዘየሐውር ፡ ዲበ ፡ ባሕር ፡ ወይኤዝዞሙ ፡ ለአጋንንት ፡ ወይትኤዘዙ ፡ ሎቱ ፡ ከመ ፡ አግብርት ፡ ኢተሐሊ ፡ ዘንተ ፡ ለመለኮት ፡ ባሕቲቱ ፡ ወኢተሐሊ ፡ ምግባራተ ፡ ልዑላተ ፡ ለ፩ ፡ ወዘይቴሐት ፡ ለካልኡ ፡ አላ ፡ ዝንቱ ፡ ወዝክቱ ፡ ኵሉ ፡ ለ፩ ፡ ባሕቲቱ ። ቦቱ ፡ ኵሉ ፡ ዘመለኮት ፡ ወዓዲ ፡ ቦቱ ፡ ኵሉ ፡ ዘትስብእት ፡ ቦቱ ፡ ተአምራት ፡ ወዓዲ ፡ ቦቱ ፡ ሕማማት ።

ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ ክርስቶስ ፡ ድውያንን ፡ ሲፈውስ ፤ ለምጽ ፡ ሲያነጻ ፡ ጋኔን ፡ ሲያወጣ ፤ ፭ ፡ እንጀራ ፡ አበርክቶ ፡ ለ፭ሺህ ፡ ሰው ፡ ሲያበላ ፡ አጋንንትን ፡ ሲያዝዛቸው ፡ እነርሱም ፡ እንደ ፡ ባሪያ ፡ ሲታዘዙለት ፡ ብታይ ፤ ይህን ፡ የመሰለውን ፡ ሥራ ፡ ለመለኮት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ብለህ ፡ አታስብ ። የመለኮት ፡ ሥራ ፡ ተአምራት ፡ ማድረግ ፡ የትስብእት ፡ ሥራ ፡ መከራ ፡ መቀበል ፡ ኹሉም ፡ ለአንድ ፡ ለእርሱ ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የአምላክነት ፡ ሥራ ፡ ለመለኮት ፡ የሰውነት ፡ ሥራ ፡ ለትስብእት ፡ ነው ፡ ብለህ ፡ አታስብ ፡ ብሏል ።

ይህም ፡ አነጋገር መለኮት ፡ የመለኮትን ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ፡ ትስብእትም ፡ የትስብእትን ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ፡ የሚለውን ፡ አነጋገር ፡ የሚቃወም ፡ መኾኑን ፡ መገንዘብ ፡ ነው ።

፪ተኛ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ነባቤ ፡ መለኮትም ።

ወኢፈለሰ ፡ ህላዌ ፡ መለኮቱ ፡ ኀበ ፡ ህላዌ ፡ ትስብእቱ ፡ ወኢህላዌ ፡ ትስብእቱ ፡ ኀበ ፡ ህላዌ ፡ መለኮቱ ፡ አላ ፡ በ፩ ፡ አካል ፡ ወለደቶ ፡ ማርያም ፡ ድንግል ፡ ወበ፩ ፡ ህላዌ ፡ ሰገዱ ፡ ሎቱ ፡ ሰብአ ፡ ሰገል ። አኮ ፡ ዘይተበህል ፡ ተዋሕዶተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ፪ ፡ ህላዌ ፡ ወ፪ ፡ አካል ፡ መለኮት ፡ ምስለ ፡ ትስብእት ፡ በክመ ይቤሉ ፡ ሰብእ ፡ ኅሡራን ፡ ወርኩሳን ፡ እለ ፡ ይሬስይዎ ፡ ለመለኮት ፡ ነኪረ ፡ እምልደተ ፡ ሥጋ ።

ድንግል ፡ ማርያም ፡ በአንድ ፡ አካል ፡ ወለደችው ፡ ሰብአ ፡ ሰገልም ፡ በንድ ፡ ባሕርይ ፡ ሰገዱለት ፡ እንጂ ፡ ባሕርየ ፡ መለኮቱ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ወደመኾን ፤ ባሕርየ ፡ ትስብእቱ ፡ ባሕርየ ፡ መለኮት ፡ ወደመኾን ፡ አልተለወጠም ። መለኮትን ፡ ከልደተ ፡ ሥጋ ፡ ልዩ ፡ የሚያደርጉት ፡ ወራዶችና ፡ ርኩሳን ፡ የኾኑ ፡ ሰዎች ፡ እንደሚናገሩት ፡ መለኮት ፡ ከትስብእት ፡ ጋራ ፡ ፪ ፡ አካል ፡ ፪ ፡ ባሕርይ ፡ የሚባል ፡ አይደለም ፡ እግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ብሏል ።

፫ተኛ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስም ፡ ወበ ፡ በኢያእምሮቶሙ ፡ ይሬስይዎ ፡ ለክርስቶስ ፡ ፪ ፡ ህላዌ ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡ እስመ ፡ መለኮት ፡ ተፈልጠ ፡ እምትስብእት ፡ ጊዜ ፡ ይርኅብ ፡ ወይጸምዕ ፡ ጊዜ ፡ የሐምም ፡ ወይደክም ፡ ሶበሰ ፡ ህልው ፡ መለኮቱ ፡ ምስሌሁ ፡ እምገብረ ፡ ኃይላተ ። ወእለ ፡ ይብሉ ፡ ከመዝ ፡ ፍሉጣን ፡ እሙንቱ ፡ እምሃይማኖተ ፡ ክርስቲያን ፡ ርትዕት ። ንሕነሰ ፡ ንትአመን ፡ በ፩ ፡ ህላዌ ፡ እንበለ ፡ ፍልጠት ።

በተራበ ፡ በተጠማ ፡ በታመመ ፡ በደከመ ፡ ጊዜ ፡ መለኮት ፡ ከትስብእት ፡ ተለይቷል ። ሲራብ ፡ ሲጠማ ፡ መለኮት ፡ ከትስብእት ፡ ባይለይስ ፡ ኖሮ ፡ ተአምራት ፡ ባደረገ ፡ ነበረ ፡ እያሉ ፡ ባለማወቃቸው ፡ ክርስቶስን ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ የሚሉት ፡ አሉ ። እንዲህ ፡ የሚሉ ፡ ሰዎች ፡ ከቀናችቱ ፡ ከክርስቲያን ሃይማኖት ፡ የወጡ ፡ ናቸው ። እኛስ ፡ መለኮትንና ፡ ትስብእትን ፡ ሳንለያይ ፡ ፩ ፡ ባሕርይ ፡ ብለን ፡ እናምናለን ።

እስመ ፡ ክርስቶስ ፡ አምላክ ፡ ፍጹም ፡ ኢሐማሚ ፡ ወለሊሁ ፡ ብእሲ ፡ ፍጹም ፡ ሐማሚ ፡ ወ፩ ፡ ህላዌ ፡ ውእቱ ፡ እንበለ ፡ ፍልጠት ።

ክርስቶስ ፡ ሕማም ፡ ሞት ፡ የሌለበት ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ሲኾን ፡ ሕማም ሞት ፡ ያለበት ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ቢኾንም ፡ ያለመለየት ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ።

ወበእንተዝ ፡ ናበውእ ፡ ልቡናነ ፡ ኀበ ፡ ፩ ፡ ተዋሕዶ ፡ ዘቦቱ ፡ ወልድ ፡ እግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ወንብል ፡ እስመ ፡ ፪ቱ ፡ ህላዌያት ፡ ኮኑ ፡ አሐደ ።

www.ethiopianorthodox.org

ሕዶ ፡ መልሰን ፡ ኹለቱ ፡ ባሕርየ ፡ መለኮትና ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ አንድ ፡ ኾኑ ፡ እንላለን ፡ ብሏል ።

ወደንስጥሮስ ፡ በጻፈውም ፡ መልእክቱ ፡ ኢከነ ፡ ዝንቱ ፡ ፩ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ክልኤተ ፡ ወለእመኒ ፡ ይትዐወቅ ፡ እምፀቱ ፡ በኢቱሳሔ ፡ አብአ ፡ ተዋሕዶተ ፡ ህላዌ ፡ እንበለ ፡ ፍልጠት ፡ በአምጣነ ፡ ይትዐወቅ ፡ ሰብእ ፡ በከመ ፡ ውእቱ ፡ እምነ ፡ ሥጋ ፡ ወነፍስ ፡ ወአከ ፡ ውእቱ ፡ ፪ ፡ አላ ፡ ፩ ፡ እምፀ ።

ሰው ፡ ከነፍስና ፡ ከሥጋ ፡ ተገኝቶ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ ሰው ፡ እንዳይባል ፡ ክርስቶስም ፡ ከኹለት ፡ አካል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ከኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የኾነ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አይባልም ።

ነአምን ፡ በሁሉ ፡ ዘተብህለ ፡ በእንተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ዘኮነ ፡ ሰብአ ፡ ከመ ፡ ውእቱ ፡ ፩ ፡ አካል ፡ ወ፩ ፡ ህላዌ ።

ሰው ፡ ስለኾነው ፡ ስለእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ በተናገረው ፡ ኹሉ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ እንደኾነ ፡ እናምናለን ።

ወዝንቱ ፡ ጎሱም ፡ ወዓመፃ ፡ ዓቢይ ፡ ከመ ፡ ይትበህል ፡ ፪ቱ ፡ ህላዌያት ፡ ለ፩ ፡ ክርስቶስ ፡ ወአበዊነሂ ፡ ቅዱሳን ፡ ኢ መህሩነ ፡ ንእመን ፡ በክርስቶስ ፡ ዋሕድ ፡ ከመ ፡ ውእቱ ፡ ፪ቱ ፡ ህላዌ ወበሕቱ ፡ ለሊክሙ ፡ ትፈልጥዎ ፡ እንዘ ፡ ትብሉ ፡ ከመ ፡ እሙንቱ ፡ ይቤሉ ፡ እስመ ፡ ለክርስቶስ ፡ ቦቱ ፡ ፪ ፡ ህላዌያት ፡ እምቅድመ ፡ ይትዋሐድ ፡ ወእምድኅረ ፡ ተዋሕዶ ፡ ገብሩ ፡ ተዋህዶተ ፡ ወእሙንቱሰ ፡ መህሩነ ፡ በኵሉ ፡ ጊዜ ፡ ወአጠየቁ ፡ ከመ ፡ ፩ ፡ ህላዌ ፡ ውእቱ ።

አንድ ፡ ክርስቶስን ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ማለት ፡ እጅግ ፡ የከፋ ፡ ታላቅ ፡ በደል ፡ ነው ፡ ቅዱሳን ፡ አባቶቻችንም ፡ አንድ ፡ ክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ እንደኾነ ፡ እንድናምን ፡ አላስተማሩንም ። እናንተ ፡ ለክርስቶስ ፡ ከተዋሕዶ ፡ በፊት ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አንደ ፡ ነበረ ፡ ከተዋሕዶም ፡ በኋላ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ እንደሚሉ ፡ አድርጋችሁ ፡ እንዲህ ፡ ይላሉ ፡ እያላችሁ ፡ ትለያዩታላችሁ ፡ እንጂ ፡ እነርሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ኹልጊዜ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ አስረዱ ።

ወለእመኒ ፡ ንቤ ፡ እስመ ፡ ፪ቱ ፡ ህላዌያት ፡ ኅብሩ ፡ በከዊነ ፡ ፩ህላዌ ፡ እምድኅረ ፡ ተዋሕዶሰ ፡ ኢ ንፈልጦሙ ፡ በበይናቲሆሙ ፡ ወኢንከፍሎ ፡ ለዋሕዮ ፡ ዘኢይትከፈል ፡ ከመ ፡ ንሬስዮ ፡ ክልኤተ ፡ አላ ፡ ንብል ፡ ከመ ፡ ውእቱ ፡ ፩ወልድ ፡ ዋሕድ ።

ባሕርየ ፡ መለኮትና ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ኹለቱ ፡ በክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ኾኑ ፡ ተዋሐዱ ፡ ብንልም ፡ ማለት ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ የኾኑ ፡ ኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡ ከተዋሕዶ ፡ በፊት ፡ ኹለት ፡ ነበሩ ፡ ብንልም ፡ ከተዋሕዶ ፡ በኋላ ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ አንለያያቸውም ።

የማይከፈል ፡ አንድ ፡ ክርስቶስን ፡ ኹለት ፡ እናደርገው ፡ ዘንድ ፡ የምንከፍለው ፡ አይደለንም ። እስመ ፡ ንሕነ ፡ ፍጡራን ፡ እምነፍስ ፡ ወሥጋ ፡ ወኢንፈኢ ፡ ክልኤተ ህላዌያተ ፡ ፩ዘሥጋ ፡ ወ፩ዘነፍስ ፡ አላ ፡ ፩ውእቱ ፡ ብእሲ ፡ በተዋሕዶ ፡ እምክልኤቱ ፡ ወኢይትበህል ፡ ፪ቱ ፡ እደው ፡ በከዊኖቱ ፡ እምፀቱ ፡ ህላዌያት አላ ፡ ፩ብእሲ ፡ ውእቱ ፡ ዘኮነ ፡ እምነፍስ ፡ ወሥጋ ።

እኛ ፡ ከነፍስ ፡ ከሥጋ ፡ የተፈጠርን ፡ ነን ፡ ሰው ፡ ከኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡ የተዋሐደ ፡ አንድ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ከኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡ ስለተገኘ ፡ አንዱ ፡ የነፍስ ፡ አንዱ ፡ የሥጋ ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ ኾነው ፡ አናይም ። ከኒህ ፡ ከኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡ የተገኘ ፡ ሰውም ፡ ከነፍስ ፡ ከሥጋ ፡ የተገኘ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ ከኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡ በመገኘቱ ፡ ኹለት ፡ ሰው ፡ አይባልም ።

ወእመ ፡ ንፌኢ ፡ ዘንተ ፡ ነአምር ፡ ከመ ፡ እግዚእነ ፡ ክርስቶስ ፡ ፩ውእቱ ፡ ዘኮነ ፡ እምፀቱ ፡ ህላዌያት ፡ እለ ፡ ኢየኅብሩ ፡ በበይናቲሆሙ ፡ ወእምድኅረ ፡ ተዋሕዶሰ ፡ ኢ ይትፈለጡ ።

ሰው ፡ ከነፍስና ፡ ከሥጋ ፡ ከኹለቱ ፡ ተፈጥሮ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ እንዲባል ፡ ካወቅን ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ ከማይገናኙ ፡ ከተዋሕዶም ፡ በኋላ ፡ ከማይለያዩ ፡ ባሕርየ ፡ መለኮትና ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ የተዋሐደ ፡ ክርስቶስም ፡ አንድ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ እናውቃለን ፡ እናምናለን ፡ ብሏል ።

የኒህ ፡ የተጠቀሱት ፡ ሊቃውንት ፡ ባህል ፡ እንደ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ባህል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ አንድ ፡ ፈቃድ ፡ ማለት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ በተጠቀሱት ፡ ጥቅሶች ፡ በሰፊው ፡ ተረድተናል ። ከዚህ ፡ አልፈው ፡ እንደ ፡ ኬልቄዶን ፡ ውሳኔ ፡ [ክርስቶስ ፡ እግዚእ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ በ፪ኤ ፡ ባሕርያት ፡] ሲሉ ፡ ይገኙም ። እንግዲህ ፡ እንዲህ ፡ ከኾነ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ትምህርት ፡ ያስተማረው ፡ ልክ ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ባስልዮስ ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ነው ፡ ፪ባል ፡ ምን ፡ ቅር ፡ የሚያሰኝ ፡ ነገር ፡ ተገኝቶበት ፡ ያሸሻጥጣሉ ።

ማሳ ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ ያስተማረውና ፡ የዲዮስቆሮስ ፡ ባህል ፡ አንድ ፡ ነው ፡ ሲባል ፡ የቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ትምህርትና ፡ የኬልቄዶኑ ፡ ጉባኤ ፡ ውሳኔ ፡ እንደሚታረኑ ፡ በማስመሰል ፡ ተጽፏል ፡ ብለዋል ።

ማሳ ፡ ቄርሎስና ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ተዋሕዶ ፡ ያስተማሩት ፡ አንድ ፡ መኾኑን ፡ በላይኛው ፡ መሥመር ፡ ከቄርሎስ ፡ መጽሐፍ ፡ እየጠቀስኩ ፡ አስረድቻለሁ ፡ እርስዎ ፡ የሚናገሩት ፡ እውነት ፡ ከኾነ ፡ እንደሚቃረኑ ፡ በማስመሰል ፡ ተጽፏል ፡ ብሎ ፡ ከማለፍ ፡ ከቄርሎስ ፡ መጽሐፍ ፡ በ፩ ፡ አካል ፡ ፪ት ፡ ባሕርይ ፡ የሚል ፡ ንባብ ፡ ጠቅሰው ፡ የቄርሎስ ፡ ትምህርት ፡ ከኬልቄዶን ፡ ውሳኔ ፡ ጋራ ፡ ተስማሚ ፡ መኾኑን ፡ አያስረዱ ፡ ነበርን ፡ ማስመሰል ፡ የሚባል ፡ እንዲህ ፡ እንደ

www.ethiopianorthodox.org

ርስዎ ፡ ለነገሩ ፡ ማስረጃ ፡ ሳይሰጡ ፡ ሳይሽን ፡ አይቀርም ፡ ይሽን ፡ ይሽናል እያሉ ፡ መላ ፡ እየጣሉ ፡ መናገር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ለነገሩ ፡ መረጃ ፡ ሰጥቶ መናገር ፡ ማስመሰል ፡ አይባልም ።

፸፫| ነገር ፡ ግን ፡ ይህን ፡ የመሰለ ፡ አስተያየት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ውስጥ ፡ ወዲያውኑ ተዘርግቶ ፡ ሥር ፡ ሰደ ፡ የታመነ ፡ አይመስልም ፡ ስለኢትዮጵያ ፡ ክርስቲያኖች ፡ መጀመሪያ ፡ የተገኙ ፡ ወ ዎች ፡ የሽኑት ፡ የጸጋ ፡ ዘአብና ፡ የንጉሥ ፡ ገላውዴዎስ ፡ ደንበኞች ፡ ምስክሮች ፡ ለኬልቄደን ፡ ጉባኤ ተቃራኒ ፡ ክሽነው ፡ ክስንክሣር ፡ አስተያየት ፡ በጣም ፡ የተራቁና ፡ ፈጽመው ፡ የተለያዩ ፡ ናቸው ፡ ብለዋል ።

፸፬| ስንክሣር ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በደንብ ፡ የተቀበለችው መጽሐፍ ፡ መሽኑ ፡ የማይካድ ፡ ነው ። ለስንክሣር ፡ ተቃራኒ ፡ አድርገው የጠቀሷቸው ፡ ወሬዎች ፡ ግን ፡ ዕኛ ፡ የጸጋ ፡ ዘአብን ፡ ወሬ ፡ አውን ፡ እርስዎ በዚህ ፡ መጽሐፍዎ ፡ ውስጥ ፡ ሲያወሩት ፡ ከመስማት ፡ በቀር ፡ በፍጹም አታውቀውም ፡ ስለርሱም ፡ የሚሰጠው ፡ መልስ ፡ ርሱ ፡ በተጠቀሰበት ፡ አንቀጽ በሰፊው ፡ የተጻፈ ፡ ስለሽነ ፡ አውን ፡ ኹለተኛ ፡ መድኀም ፡ አላስፈለገም ፡ ገጽ ፡ ፸፬

ስለንጉሥ ፡ ገላዎዴዎስም ፡ የታሪክ ፡ መጽሐፋቸው ፡ እንደሚነግረን ፡ በ ራኛ ፡ ጦርነት ፡ ጊዜ ፡ ተልከ ፡ ፖርቱጊዞችን ፡ ለርዳታ ፡ ያመጣቸው ፡ ቤ ሙዲዝ ፡ የተባለው ፡ ካቶሊክ ፡ ግራኛ ፡ ገና ፡ በሕይወት ፡ ሳለ ፡ ከኢትዮጵ ገሚሱ ፡ ለፖርቱጊዝ ፡ መንግሥት ፡ ይሰጥ ፡ አቡንም ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ከአስ ንድርያ ፡ መምጣቱ ፡ ቀርቶ ፡ ከሮማ ፡ ይምጣ ፡ እኔም ፡ ለኢትዮጵያ ፡ መጀ ሪያ ፡ አቡን ፡ ልኹን ፡ ብሎ ፡ ቢጠይቃቸው ፡ ወዳጅ ፡ ለወዳጁ ፡ እንደማ ረዳ ፡ ክርስቲያኑ ፡ የፖርቱጊዝ ፡ መንግሥት ፡ ለክርስቲያኒቱ ፡ ለኢትዮጵያ ርዳታ ፡ ባደረገበት ፡ ምክንያት ፤ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ አርቶዶክስ ሃይማኖቱን ፡ ወደ ፡ ካቶሊክነት ፡ ሊለውጥ ፡ አይችልም ፡ ብለው ፡ የመጨረሻ ቃላቸውን ፡ ሰጥተውታል ፤ ከሊቃውንቱም ፡ ዝክሪ ፡ ጳውሊ ፡ የተባሉ ፡ የ ጃም ፡ ሊቃውንት ፡ ስለተዋሕዶ ፡ ሃይማኖትና ፡ ወደ ፡ ካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክ ስቲያን ፡ መደበለቅ ፡ አይቻልም ፡ ብለው ፡ አጥብቀው ፡ እንደተቃወሙት ይነግረናል ፡ እንጂ ፡ የካቶሊክን ፡ ባህል ፡ ለመቀበል ፡ ከስንክሣር ፡ አስተ የት ፡ የራቀ ፡ እንደ ፡ ኹነ ፡ አይነግረንም ፡ የዝክሪና ፡ የጳውሊንም ፡ ታሪክ ፡ በ ቅድሙ ፡ ላይ፡ በሰፊው ፡ ገልጸነዋል ።

ስለዚህ ፡ የጸጋ ፡ ዘአብንና ፡ የንጉሥ ፡ ገላውዴዎስን ፡ ወሬ ፡ ምክንያት በማድረግ ፡ ወዲያውኑ ፡ ተዘርግቶ ፡ ሥር ፡ ሰዶ ፡ የታመነ ፡ አይመስልም ብለው ፡ የተቹት ፡ ትችት ፡ ከእውነት ፡ የራቀ ፡ ጥሬ ፡ ዚስ ፡ አስተያየት፡ነው

፸፭| እስክዚያ ፡ ጊዜ ፡ ድረስ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ያሁኑ ፡ አስተያየት ፡ ተፈጥሮ ፡ አልነበረም ፡ የኢትዮ ያም ፡ ቤተ ፡ክርስቲያን ፡ ዛሬ፡በእውነት ፡ ተስይታ ፡ እንደምትገኘው፡ክኅዶሊክ ፡ ቤተ፡ክርስቲያን፡እርቃ፡ ትገኝ አልነበረችም ፡የሚያሰኝ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፸፭| ኢትዮጵያ ፡ ከመሠረቷ ፡ ጀምራ ፡ ፩ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ጸንታ ፡ የዲዮስቆሮስን ፡ ባህል ፡ ተቀባይ ፡ ለመኾኗና ፡ የልዮንን ፡ ባህል ፡ የማትቀበል ፡ ለመኾኗ ፤ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ጸንታ ፡ ከመገኘቷም ፡ በላይ ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ እንደነባስልዮስ ፡ እንደነጎርጎርዮስ ፡ እንደነቄርሎስ ፡ ንጹሕ ፡ ክቡር ፡ ብፁዕ ፡ ቅዱስ ፡ እያለች ፡ ስትጽፍለት ፡ ስለ ፡ ልዮን ፡ ተኩላ ፡ መሣጢ፡ የሚለውን ፡ ንባብ ፡ በመቀበሏና ፡ ከንስጥሮስ ፡ ጋራ ፡ ልዮንን ፡ እያጫፈረች ፡ የምትደርሰቸው ፡ ቅኔዎች ፡ በቂ ፡ መረጃ ፡ ለመኽን ፡ ይችላሉ ።

እንዲህ ፡ ጎልቶ ፡ የታወቀውን ፡ ነገር ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ርቃ ፡ ትገኝ ፡ አልነበረችም ፡ የሚያሰኝ ፡ ነው ፡ በማለት ፡ የሰውን ፡ ልቡና፡ አለውጠዋለሁ ፤ እውነት ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ይቀበለኛል ፡ ብሎ ፡ ማሰብ ፡ አንዱን ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ወይም ፡ ዘሬን ፡ ትውልዴን ፡ ተወልጄ ፡ ያደግሁበትን፡ ሀገርና ፡ ዛሬም ፡ ያለሁበትን ፡ ሀገር ፡ አጣርቼ ፡ የማውቀውን ፡ ዘርህ ፡ ትውልድህ ፡ ኢጣልያ ፡ ነው ፡ ተወልደህም ፡ ያደግህ ፡ ሮማ ፡ ነው ፤ ዛሬም ፡ ያለህ፡ ሮማ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ አዎን ፡ ብሎ ፡ ይቀበለኛል ፡ ብሎ ፡ እንደ ፡ ማሰብ ፡ የሚቁጠር ፡ ነገር ፡ ነው ።

፸፮| እንደኛ ፡ አሳብ ፡ ይህን ፡ አለመስማማት ፡ የፈጠረ ፡ የካቶሊክ ፡ ሰባኪዎች ፡ በኢትዮጵያ ፡ ያልተለመደውን ፡ የኬልቄደን ፡ ጉባኤ ፡ አንጋገር ፡ ስላገቡና ፡ በማያምር ፡ አደራረግ ፡ የማያስፈልገውን ፡ ሥርዓተ ፡ አምልኮ ፡ ለማገባት ፡ ሞክሩ ። ኢትዮጵያውያኖቹን ፡ ብዙ፡አበሳጨዋቸው ፡ ይህን ፡ የመጣላት፡ መንፈስ ፡ ለማንሣት ፡ ምክንያት ፡ ኾነባቸው ። ከዚህም ፡ በላይ ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳትና ፡ እስላማች ፡ በሚጥሏቸው ፡ አደጋዎች ፡ ምክንያት ፤ እንዲሁም ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ መጥተው ፡ ነፃነታችን ፡ ይነጥቁብናል ፡ ብለው ፡ ከመፍራት ፡ የተነሣ ፤ ይልቁንም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክህነት ፡ በሃይማኖት፡ ትምህርት ፡ በኩል ፡ በጣም ፡ የቀዘቀዘ ፡ ኾኖ ፡ ከመገኘቱ ፡ የተነሣ ፡ ይህ ፡ አሳዛኝ ፡ መለያየትና ፡ መራራቅ ፡ እያደር ፡ እንዲብስና ፡ ጸንቶ ፡ እንዲኖር ፡ ኾነ ፡ ብለዋል ።

፸፯| ሀ| የማያስፈልገውን ፡ ሥርዓተ ፡ አምልኮ ፡ ለማግባት ፡ ሞክሩ ስለሚሉት ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀብለው ፡ በሌላው ፡ ሥርዓተ፡ አምልኮ ፡ የተበሳጩ ፡ አስመስለው ፡ ተናግረዋል ። እርስዎ ፡ እንደሚሉት፡ በሥርዓተ ፡ አምልኮ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ በጠቅላላው ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ፡ ከሚለው ፡ ውሣኔ ፡ ጀምሮ ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የወሰነውን ፡ ኹሉ ፡ የማይቀበሉ ፡ መኾናቸው ፡ የተረጋገጠ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ለ| የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳትና ፡ እስላሞች ፡ በሚጥሉት ፡ አደጋ ፡ ነው ፡ ያሉት ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ ኢትዮጵያውያንና ፡ ካቶሊካውያን ፡ በሃይማኖት ፡ ስም ምንት ፡ አግኝተው ፡ የመግናኘት ፡ ፈቃድ ፡ ኖሯቸው ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ፡ ጳጳሳትና ፡ አስላሞች ፡ የከለከሉበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ እንከልክልም ፡ ቢሉ ፡ የሚከለክሉበት ፡ ሥልጣን ፡ የላቸውም፡ምክንያቱም ፡ ኢትዮጵያም ፡ ሮማም፡ራሳቸውን ፡ የቻሉ ፡ ማንም ፡ የማያገዛቸው ፡ ነፃ ፡ ነፃ ፡ መንግሥቶች ፡ ስለኾኑ ፡ነው።

ሐ| ነፃነታችንን ፡ ይነጥቁብናል ፡ ብለው ፡ ነው። ስለሚሉት ፡ ከጥንት ፡ ጀምራ ፡ሮማ፡ ሰባኪዎችዋን ፡ እየላከች ፡ ኢትዮጵያን ፡ የምትጎበኛት ፡ ነፃነቷን ፡ ለመንጠቅ፡ ለምታደርገው ፡ ዝግጅት ፡ የሚላኩት ፡ ሰላዮዎች ፡ ያለችግር ፡ ወደ ፡ ኢት

www.ethiopianorthodox.org

ዮጵያ ፡ ለመግባት ፡ ለመውጣት ፡ እንዲመቻቸው ፡ የታቀደ ፡ ዘዴ ፡ መኾኑ ፡ ግልጥ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ ይኸውም ፡ በ፲፰፻፹፰ ፡ ዓ. ምና. በ፲፱፻፳፰ ዓ. ም. በሥራ ፡ ተገልጿል ። ሮማውያን ፡ ለሃይማኖት ፡ ቅናት ፡ አድሮባቸውስ ፡ ቢኾን ፡ አስቀድመው ፡ ባጠገባቸው ፡ ከሃይማኖተ ፡ ወንጌል ፡ በአፍዓ ፡ የሚገኙትን ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ አምልኮ ፡ ጸንተው ፡ ያሉትን ፡ ወገኖች ፡ ለማስተማር ፡ በተጉ ፡ ነበረ ። ኢትዮጵያ ፡ ግን ፡ የሀገር ፡ ነፃነት ፡ አስፈላጊ ፡ እንደመኾኑ ፡ የሃይማኖት ፡ ነፃነትም ፡ አስፈላጊ ፡ መኾኑን ፡ ስለምታውቅ ፡ የመንግሥቷን ፡ ነፃነት ፡ ሊያጠፋ ፡ የሚመጣውን ፡ ጠላት ፡ በአርበኞቿ ፡ ቀስት ፡ ግንባር ፡ ግንባሩን ፡ ብላ ፡ እንደምትመልሰው ፡ የሃይማኖቷንም ፡ ነፃነት ፡ የሚያጠፋ ፡ መናፍቅ ፡ ሲመጣ ፡ ከሊቃውንቶቿ ፡ አንደበት ፡ በሚወረወር ፡ ልብን ፡ እንደ ፡ ፍላፃ ፡ በሚሰነጥቅ ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ትመለስዋለች ፡ እንጂ ፡ ነፃነቴን ፡ እነጠቃለሁ ፡ ብላ ፡ አትሰጋም ።

መ. የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክህነት ፤ በሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ የቀዘቀዘች ፡ ስለኾነ ፡ ነው ፤ ስለሚሉት ፡ በየጊዜው ፡ የመጡ ፡ ካቶሊካውያንን ፡ በመጡበት ፡ መንገድ ፡ ኹሉ ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ግንባር ፡ ግንባራቸውን ፡ እያለች ፡ ስትመልሳቸው ፡ የኖረች ፡ በሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ ብትቀዘቅዝ ፡ ነውን ። ይህ ፡ ያልታረመ ፡ ንግግር ፡ ነው ። ከልደተ ፡ ክርስቶስ ፡ አስቀድማ ፡ በሕገ ፡ ልቡና ፡ ተመራምራ ፡ አምልኮተ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ይዛ ፡ የተገኘች ፡ ኢትዮጵያን ፡ በነቅዱስ ፡ ጴጥሮስና ፡ በነቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ በሌሎችም ፡ ሰማዕታተ ፡ ክርስቶስ ፡ ደም ፡ ስትታጠብ ፡ የነበረች ፡ ሮማን ፡ ለማጐልመስ ፡ ብለው ፡ በሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ የቀዘቀዘች ፡ ነበረች ፡ ቢሏት ፡ የርስዎን ፡ ግብዝነት ፡ ያስገምታሉ ፡ እንጂ ፡ ይህነን ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ የሚቀበል ፡ አይገኝም ፡ ።

፵፯ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማ ፡ በደንብ ፡ የተለየችበት ፡ ዘመን ፡ ምንም ፡ አይገኝም ፡ እያሉ ፡ እየመላለሱ ፡ ይናገራሉ ።

፵፰ እኔም ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ መላልሼ ፡ እንዳስረዳኾዎ ፡ ከኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ጋራ ፡ የተገናኘችበት ፡ ጊዜ ፡ ሳይኖር ፡ የተለየችበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ እያሉ ፡ መወትወት ፡ ምንም ፡ ዋጋ ፡ የማይሰጠው ፡ መሠረተ ፡ ቢስ ፡ ንግግር ፡ ነው ።

፵፯ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማ ፡ ርቃ ፡ መገኘቷ ፡ ከእምቢተኝነት ፡ ወይም ፡ ከባህልና ፡ ከትምህርት ፡ ልዩነት ፡ የተነሣ ፡ ከመኾኑ ፡ ይልቅ ፡ የጥንቱን ፡ ሃይማኖት ፡ ይዞ ፡ በመመራመር ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ ከለመግፋት ፡ የተነሣ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፵፯ ሀ| ለመጻሕፍት ፡ ቃል ፡ አልታዘዘም ፡ ያለው ፡ እንቢተኛ ፡ መጻሕፍት ፡ በአኃዝ ፡ ወስነው ፡ ፩ ፡ አካል ፡ ወ፩ ፡ ህላዌ ፡ ያሉትን ፡ ወሰን ፡ አልፎ ፡ ፩ ፡ አካል ፡ በ፪ ፡ ባሕርያት ፡ የሚል ፡ ነው ።

መጻሕፍት ፡ በደነገጉት ፡ አበው ፡ በወሰኑት ፡ ጸንቶ ፡ የተገኘ ፡ እንቢተኛ ፡ አይባልም ።

ለ| ከባህልና ፡ ከትምህርት ፡ የተነሣ ፡ ነው ፡ ስለሚሉት ፡ ትምርቱ ፡ በመሠረቱ ፡ አንድ ፡ ሲኾን ፡ እንዲህ ፡ ማለት ፡ ይኾናል ፤ እንዲህ ፡ ማለት ፡ ሳይኾን ፡ አይቀርም ፤ እንዲህ ፡ ያሰኛል ፡ የሚል ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ፈጠራ ፡ ብያኔ ፡ ስለተጨመረበት ፡ ትምርቱና ፡ ባህሉ ፡ እየተለያየ ፡ መሔዱ ፡ እርግጠኛ ፡ ነገር ፡ ነው ። ይኸንም ፡ ይኾናል ፤ ያሰኛል ፤ ይመስላል ፡ የሚለውን ፡ ፈጠራ ፡ ብያኔ ፡ ያመጣች ፡ ሮማ ፡ ነች ፡ እንጂ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ወይም ፡ እስክንድርያ ፡ አይደለችም ።

ሐ| ለመመራመር ፡ ወደፊት ፡ ከለመግፋት ፡ የተነሣ ፡ ነው ። ስለሚሉትም ፡ መጻሕፍት ፡ ከተናገሩት ፡ መምህራን ፡ ካስተማሩት ፡ አልፎ ፡ ተመራመርኩ ፡ በማለት ፡ ይመስላል ፤ ይኾናል ፡ ሳይኾን ፡ አይቀርም ፡ ብሎ ፡ ከመጻሕፍት ፡ ቃል ፡ መውጣት ፡ ታላቅ ፡ ስሕተት ፡ ስለኾነ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ይህን ፡ ነገር ፡ ከዚህም ፡ ቀደም ፡ አላደረገችውም ፡ ወደፊትም ፡ አታደርገውም ።

፵፰| ይህም ፡ ማለት ፡ በክርስትናዋ ፡ አዲስ የነበረችው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ ሌሎች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ በድፍን ፡ ይታመን ፡ የነበረውን ፡ መምህራንና ሊቃውንት ፡ በተራቅቆ ፡ መርምረውት ፡ በጎላ ፡ አነጋገር ፡ ያልተወሰነውን ፡ የሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ ይዛ ፡ በእርሱ ፡ ላይ ፡ እንደቆመች ፡ ቀረች ፡ ማለት ፡ ነው ፡ ። ዛሬም ፡ ቢኾን ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተወሰነውን ፡ ትምህርት ፡ ከጉባኤው ፡ በፊት ፡ ከዛሬው ፡ ልዩ ፡ በኾነና ፡ ባረጀው ፡ አነጋገር ፡ ይታመንበት ፡ እንደነበረው ፡ ታምናለች ፡ እንጂ ፡ አነጋገሯን ፡ በተራቅቆ ፡ አሻሽላ ፡ ከቀድሞው ፡ ዘመን ፡ ምንም ፡ አልለወጠችም ፡ ብለዋል ።

፵፰| እስካሁን ፡ ድረስ ፡ ባለፉት ፡ መሥመሮች ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ ይታመን ፡ የነበረውን ፡ ሃይማኖትና ፡ ባህል ፡ ትታ ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተወሰነውን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለች ፡ በማስመሰል ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማ ፡ የተለየችው ፡ መቸ ፡ ነው ፡ እስከ ፡ ፯ተኛው ፡ ፻ ፡ ዘመን ፡ ድረስ ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ አብራ ፡ የቆየች ፡ ይመስላል ፡ እያሉ ፡ በመመላለስ ፡ ሲናገሩ ፡ ነበረ ። እኔም ፡ መጀመሪያ ፡ የኬልቄዶንን ፡ ውሣኔ ፡ የተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ ሳይኖር ፡ መቸ ፡ ተለየች ፡ ብሎ ፡ መጠየቅ ፡ ማጭበርበርና ፡ ማደናገር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እውነተኛ ፡ ጥያቄ ፡ አይደለም ፡ እያልኩ ፡ መላልሼ ፡ መልስ ፡ ሰጥቸዎ ፡ ነበረ ። አሁን ፡ ግን ፡ የማታ ፡ ማታ ፡ እውነት ፡ ይረታ ፡ እንደሚባለው ፡ ኹሉ ፡ ሐሰትም ፡ ቢኾን ፡ ቃሌን ፡ አልለውጥም ፡ ብለው ፡ ሳይግደረደሩ ፡ እመሰኬ ፡ ዝኰ ፡ ዘነሠትኩ ፡ ኪያሁ ፡ ክመ ፡ አሐንጽ ፡ ዐላዌ ፡ ረሰይኩ ፡ ርእስየ ። ገላ ፡ ፪፡፲፰ ።

ያንን ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ ብዬ ፡ የነቀፍኩትን ፡ መልሼ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብዬ ፡ ሳመሰግን ፡ ብገኝ ራሴን ፡ ሐሰተኛ ፡ ማድረጌ ፡ ነው ፡ ሳይሉ ፡ እውነተኛው ፡ ነገር ፡ በግድ ፡ አስገድዶዎ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ ይታመን ፡ የነበረውን ፡ የሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ ይዛ ፡ ቀረች ፡ ብለው ፡ እውነቱን ፡ ስለመሰከሩ ፡ አመሰግንዎታለሁ ።

እውነት ፡ ነው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ሃይማኖቷን ፡ አላሻሻለችም ። ያላሻሻለችበትም ፡ ምክንያት ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ አነክረክሙ ፡ እፎ ፡ ከመዝ ፡ ፍጡነ ፡

www.ethiopianorthodox.org

ትፈልሱ ፡ እምሃይማኖተ ፡ ክርስቶስ ፡ ዘጸውዐክሙ ፡ በጸጋሁ ውስተ ፡ ካልእ ፡ ትምህርት ፡ ዘኢኮነ ፡ ህልወ ፡ ዘእንበለ ፡ ዘየሐውኩክሙ ፡ ወይፈቅዱ ፡ ይዕልዉ ፡ ትምህርቶ ፡ ለክርስቶስ ፡ አንትሙሰ ፡ ዐሠረ ፡ ዚአነ ፡ ትልዉ ፡ አንትሙሰ ፡ መልአክ ፡ እምሰማይ ፡ ለእመ ፡ መሀረክሙ ፡ ካልአ ፡ እምዘመሀርናክሙ ፡ ውጉዘ ፡ ለይኩን ፡ ገላ ፡ ፩ ፡ ፮-፲ ።

በቸርነቱ ፡ የጠራችሁ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ካስተማራት ፡ ሃይማኖት ፡ ወጥታችሁ ፤ የክርስቶስን ፡ ትምህርት ፡ ሊለውጡ ፡ ወደው ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ እንግዳ ፡ ባህል ፡ እያመጡ ፡ የሚያውኳችሁ ፡ ሰዎች ፡ ፈጥረውታል ፡ እንጂ ፡ ከመጻሕፍት ፡ ወዳልተገኘ ፡ ቀዋሚ ፡ ወዳይደለ ፡ ሃይማኖትና ፡ ባህል ፡ እንዴት ፡ ተጨልጣችሁ ፡ ትሔዳላችሁ ፡ ብዬ ፡ አደንቅባችኋለሁ ፡ እናንተስ ፡ እኛ ፡ ያስተማርነውን ፡ ትምርት ፡ ያዙ ፡ እኛን ፡ ምሰሉ ። እኛ ፡ ካስተማርናችሁ ፡ ትምህርት ፡ ወጥቶ ፡ ሌላ ፡ ትምህርት ፡ ያስተማራችሁ ፡ ቢኖር ፡ መልአክ ፡ እንኳን ፡ ቢኾን ፡ ልዩ ፡ ይኹን ፡ ይለይ ፡ ብሎ ፡ አስጠንቅቋል ። በዚሁ ፡ መሠረት ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ያስተማረው ፡ ትምርት ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ቢመረመር ፡ አንሰ ፡ እብለክሙ ። አነ ፡ ውእቱ ።

እኔ ፡ እንዲህ ፡ እላችኋለሁ ። እኔ ፡ ነኝ ፡ በማለት ፡ ራሱን ፡ ባንድ ፡ ጾታ ፡ እየጠራ ፡ አንድነቱን ፡ ከመግለጥ ፡ በቀር ፡ በምንም ፡ አይነት ፡ ምንታዌ ፡ ያለበት ፡ መኾኑን ፡ ያሳየበት ፡ አንቀጽ ፡ አይገኝም ።

ቅዱስ ፡ ጳውሎስም ፡ እንደዚሁ ፡ ፩ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እያለ ፡ ፩ ፡ የሚባል ፡ አኀዝ ፡ ብቻ ፡ ይቀጸልለታል ፡ እንጂ ፡ በማናቸውም ፡ አኳኋን ፡ ለኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ፪ቱ ፡ የሚል ፡ አኀዝ ፡ የቀጸለለት ፡ ጽሑፍ ፡ አይገኝም ።

ስለዚህ ፡ ከዚህ ፡ አልፎ ፡ ለኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ፪ቱ ፡ የሚለውን ፡ አኀዝ ፡ እየቀጸሉ ፡ ፪ ፡ ባሕርያት ፡ ፪ ፈቃድ ፡ ፪ ሥምረት ፡ ሲሉ መገኘት ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተዘረዘረውን የቅዱስ ፡ ጳውሎስን ፡ ዐዋጅ ፡ መጣስ ፡ መኾኑን ፡ በግልጥ ፡ ስለተረዳች ፡ ነው ።

ወዲያውም ፡ በተራቅቆና ፡ በመመራመር ፡ የሚደረስበት ፡ ሥነ ፡ ፍጥረትን ፡ እንመረምራለን ፡ የሚሉ ሳይንቲስቶች ፡ በምርመራ ፡ ደርሰውበት ፡ ፍሬው ፡ እንደ ፡ ታየለት ፡ በሰማይ ፡ እንደ ፡ መብረር ፡ በምድር ፡ እንደ ፡ መሽከርከር ፡ ያሉ ፡ ቴክኒካውያን ፡ ተግባሮች ፡ ናቸው ፡ እንጂ ፡ የሃይማኖት ፡ ነገር ፡ አይደለም ።

እንዲህም ፡ ማለት ፡ እግዚአብሔር ፡ የፈጠረው ፡ ፍጥረት ፡ በተቻለ ፡ መጠን ፡ ተመርምሮ ፡ ይደረስበታል ፡ ባሕርዩ ፡ ግን ፡ በምርመራ ፡ አይገኝም ፡ ማለት ፡ ነው ።

የሃይማኖትስ ፡ ነገር ፡ የሚወሰን ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ አብዳኒሁ ፡ ለዝ ፡ ዓለም ፡ ኀረየ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከመ ፡ ያስተኀፍሮሙ ፡ ለጠቢባን ። ወዘይ

ሔሊ ፡ እምውስቴትክሙ ፡ ከመ ፡ ጠቢብ ፡ ውእቱ ፡ በዝ ፡ ዓለም ፡ አብደ ፡ ለይረሲ ፡ ርእሶ ፡ ከመ ፡ ይኩን ፡ ጠቢበ ፡ እስመ ፡ እበድ ፡ ውእቱ ፡ በኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጥበቡ ፡ ለዝ ፡ ዓለም ። ፩ ቆሮ ፡ ፩ ፡ ፳፯ ። ፫ ፲፰ ።

እግዚአብሔር ፡ አዋቆች ፡ ነን ፡ የሚሉትን ፡ ሰዎች ፡ ያሳፍራቸው ፡ ዘንድ ፡ የዚህን ፡ ዓለም ፡ አላዋቆች ፡ መረጠ ፡ የዚህ ፡ ዓለም ፡ እውቀት ፡ የዚህ ፡ ዓለም ፡ ጥበብ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ ስንፍና ፡ ድንቁርና ፡ ነውና ፡ ከናንተ ፡ ወገን ፡ ብልህ ፡ ዐዋቂ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ የሚያስብ ፡ ሰው ፡ ቢኖር ፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ ብልህ ፡ አዋቂ ፡ ኾኖ ፡ ይገኝ ዘንድ ፡ ራሱን ፡ አላዋቂ ፡ ሰነፍ ፡ ያድርግ ፡ ባለው ፡ መሠረት ፡ ራሳቸውን ፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ ለመመረጥ ፤ የበቃ ፡ አድርገው ፡ ተገኝተው ፡ ወኢይከውን ፡ ተነብዮ ፡ ግሙራ ፡ እምፈቃደ ፡ ሰብእ ፡ ወኢእምሥምረተ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ፡ አላ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ነበቡ ፡ ቅዱሳን ፡ ሰብእ ፡ ተፈኒዎሙ ፡ እምእግዚአብሔር ። ፪ ጴጥ ፡ ፩ ፳፩ ።

ቅዱሳን ፡ ሰዎች ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ተልከው ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ተገልጾላቸው ፡ ትንቢት ፡ ተናገሩ ፡ የሃይማኖትን ፡ ነገር ፡ አስተማሩ ፡ እንጂ ፡ ሰው ፡ በፈቃዱ ፡ ትንቢት ፡ ልናገር ፡ የሃይማኖትን ፡ ነገር ፡ ላስተምር ፡ ቢል ፡ አይቻለውም ፡ ብሎ ፡ ቅ ፡ ጴጥ ፡ እንዳስረዳን ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ተልከው ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ተገልጾላቸው ፡ ሐዋርያት ፡ ከጻፉት ፡ መጽሐፍ ፡ ከተናገሩት ፡ ቃል ፡ ሳይወጡ ፡ በፍጹም ፡ ልቡና ፡ ከማመን ፡ በቀር ፡ ዐጠረ ፡ ብሎ ፡ የማይቀጥሉበት ፡ ረዘመ ፡ ብሎ ፡ የማይቀንሱለት ፡ መኾኑን ፡ እንዲገነዘቡት ፡ አሳስብዎታለሁ ።

ግ፱ የማይታመን ፡ ይመስላል ፡ እንጂ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የምትቃወመውስ ፡ በ፪፻፶፩ ፡ ዓ፡ ም፡ የተሰበሰበውን ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ አይደለም ፤ ያኑ ፡ የመስለ ፡ ስም ፡ ያለው ፡ የንስጥሮስንና ፡ የአውጣኪን ፡ ባህል ፡ ተቀብለው ፡ አጸደቁት ፡ የሚባለውን ፡ ሌላ ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ጉባኤ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

ግ፱ ምንም ፡ ርስዎ ፡ እንዳሉት ፡ የንስጥሮስንና ፡ የአውጣኪን ፡ ባህል ፡ አለመቀበሏ ፡ መቃውሻ ፡ እርግጠኛ ፡ ነገር ፡ ቢኾን ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ አልተቃወመችም ፡ ብለው ፡ ደፍረው ፡ የጻፉትን ፡ ስመለከት ፡ የኾነውን ፡ አልኾነም ፡ ያልኾነውን ፡ ኾነ ፡ የሚያሰኝ ፡ ምን ፡ መንፈስ ፡ አድሮባቸዋል ፡ ይኾን ፡ ብዬ ፡ በጣም ፡ ተገረምኩ ። የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንስ ፡ በጣም ፡ አጥብቃ ፡ የምትቃወመው ፡ የአውጣኪንና ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ በ፬፻፶፩ ፡ ዓ፡ ም፡ የተደረገውን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ የተፈጠረበትን ፡ መልኩን ፡ አጠይሞ ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ይዞ ፡ ብቅ ፡ ያለውን ፡ የልዮን ፡ ውሣኔ ፡ የተገለጠበትን ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤንም ፡ መኾኑን ፡ እኛ ፡ ባለቤቶቹ ፡ እናረጋግጥልዎአለንና ፡ አይጠራጠሩ ።

፶ ይህ ፡ እውነት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ በስፊው ፡ ልናየው ፡ እንወዳለን ፡ ብለዋል ።

፶ ያው ፡ እንደለመዱት ፡ እንዲህ ፡ ሳይኾን ፡ አይቀርም ፡ እንዲህ ፡ ይኾን ፡ ይኾናል ፡ እያሉ ፡ ምኞትዎ ፡ የሚቃናበትን ፡ መንገድ ፡ ለማግኘት ፡

www.ethiopianorthodox.org

ከሚፈጥሩት ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ንግግር ፡ በቀር ፡ ይህን ፡ የሚያስረዳ ፡ የተጨ
በጠ ፡ ነገር ፡ አያገኙም ፡ እንጂ ፡ የሚያገኙ ፡ ከኸነስ ፡ ዐይንዎን ፡ አፍጠው
ይመልከቱ ፡ እኛም ነቅተን ፡ ተግተን ፡ እንጠባበቅዎታለን ።

፶፩ ኢትዮጵያውያን ፡ የኬልቄዶኑን ፡ አነጋገርና ፡ አገላለጥ ፡ በቃል ፡ አንቀበለውም ፡ ሲሉ ፡ በተግባ
ርና ፡ በእውነት ፡ በእርሱ ፡ የሚነገረውንና ፡ የሚገለጠውን ፡ ትምርት ፡ በማመናቸው ፡ ይታወቃል ፡ ይኸ
ውም ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ አነጋገርና ፡ የኢትዮጵያውያንን ፡ አነጋገር ፡ ቢያነጣጥሩት ፡ በበለጠ ፡ አኳኋን ፡
ይታወቃል ፡ የኬልቄዶኑንም ፡ አነጋገር ፡ በ፫ተኛው ፡ ምዕራፍ ፡ እናመጣዋለን ፡ ብለዋል ።

፶፪ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በመላዋ ፡ ከጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ በፊት ፡ በምሥ
ጢረ ሥላሴ ፡ በኩል ፡ አብ ፡ ወልድን ፡ ወለደ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ አሠ
ረፀ ፡ የወልድና ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ መሠረት ፡ መገኛ ፡ አብ ፡ ብቻ ፡
ነው ፡ በማለት ፤ ስለምሥጢረ ፡ ሥጋዌም ፡ ክርስቶስ ፡ ቱሳሔ ፡ ውላጤ ፡
ቡዐዴ ፡ ምንታዌ ፡ የሌለበት ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ባሕርይ ፡ ነው ፡
በማለት ፡ ጸንታ ፡ በሥርዓተ ፡ ቍርባንም ፡ በኩል ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡
ክርስቶስ ፡ ሥጋዬን ፡ ብሉ ፡ ደሜን ፡ ጠጡ ፡ ብሎ ፡ ባዘዘው ፡ መሠረት ፡
ለካህናትም ፡ ለምእመናንም ፡ አስተካክላ ፡ ሥጋውንም ፡ ደሙንም ፡ በማቀ
በል ፡ ጸንታ ፡ ከዚህ ፡ ባህል ፡ የሚናወጡ ፡ እነመቅዶንዮስን ፡ እነንስጥሮ
ስን ፡ እያወገዘች ፡ እየለየች ፡ ትኖር ፡ ነበረ ። ኋላ ፡ ግን ፡ ሮም ፡ የካቶሊክ ፡
ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በ፬፻፶፩ ፡ ዓ ፡ ም ፡ በ፩ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡
የሚል ፡ ምንታዌን ፡ የተመረኰዘ ፡ እንግዳ ፡ ባህል ፡ ፈጠረች ። እንዲ
ሁም ፡ በየጊዜው ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረፀ ፤ ካህናት ፡ ሥጋው
ንም ደሙንም ፡ ይቀበሉ ፡ ምእመናን ፡ ግን ፡ ሥጋውን ፡ ብቻ ፡ ይቀበሉ ፡
እንጂ ፡ ደሙን ፡ አይቀበሉ ፡ እያለች ፡ ከመጽሐፍ ፡ ያልተገኘ ፡ ልብ ፡
ወለድ ፡ ትምህርት ፡ አስተምራለች ፤ ልብ ፡ ወለድ ፡ ሥራት ፡ ሠርታለች ።

ኢትዮጵያ ፡ ግን ፡ ይህን ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ትምህርትና ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡
ሥራት ፡ አልቀበልም ፡ ብላ ፡ ከተመሠረተበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምራ ፡ ተለይታ ፡
ትኖራለች ።

እንግዲህ ፡ እንደአሁኑ ፡ አነጋገርዎ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡
ክርስቲያን ፡ በየጊዜው ፡ የፈጠረችውን ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ባህል ፡ የደገፈች
በት ፡ መንገድ ፡ ካለ ፡ መረጃ ፡ ያቅርቡ ፡ እንቀበልዎ ። ክርስቶስ ፡ ሰው ፡
ቢኾን ፡ አልተለወጠም ፡ አልተቀላቀለም ፡ አልተጠፋፋም ፡ በማለት ፡ ከካቶ
ሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አልተለየችም ፡ ብለው ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ግን ፡
ይህ ፡ ትምህርት ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጥንተ ፡ ትምርቷ ፡ ስለኾነ ፡ የካቶሊክ ፡
ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሌላውን ፡ ስትለውጥ ፡ ይህነን ፡ አልለወጠችውም ፡ ያሰ
ኛታል ፡ እንጂ ፡ ኢትዮጵያንስ ፡ በጥንታዊው ፡ ትምህርት ፡ ጸንታለች ፡
ምንም ፡ አልለወጠችም ፡ ከማሰኘት ፡ በቀር ፡ የካቶሊክን ፡ ባህል ፡ ተቀበለች ፡
አያሰኛትም ።

፶፪ ኢትዮጵያውያን ፡ ስለክርስቶስ ፡ አዋሐድ ፡ ሲናገሩ ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ የነበሩትን ፡
አበው ፡ በተለይም ፡ የቅዱስ ፡ ቄርሎስን አነጋገር ፡ ስለሚይዙ ፡ ነው ። ብለው ፡ እውነት ፡ ነገር
ተናግረዋል ።

፶፫ ኢትዮጵያ ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ የነበሩት ፡ አበውን ፡ ቃል ፡
አክብራ ፡ መያዟ ፡ እርግጥ ፡ ነው ፡ ይህን ፡ የአበውን ፡ ቃል ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡
ክርስቲያንም ፡ ብትኾን ፡ በጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ ባህሏን ፡ እስከትለውጥ ፡
ድረስ ፤ ትቀበለው ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ የታመነ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ ምክንያቱም ፡ ይህ
የአበው ፡ ቃል ከቅዱስ ፡ ወንጌልና ፡ ከሌሎችም ፡ የሐዋርያት ፡ መጻሕፍት ፡
ግብ ፡ ያልወጣ ፡ ኾኖ ፡ ስለተገኘ ፡ ነው ፤ የኬልቄዶን ፡ ውሣኔ ፡ ግን ፡ ከመ
ጻሕፍት ፡ ቃል ፡ የወጣ ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ውሣኔ ፡ ስለኾነ ፡ ኢትዮጵያ ፡ አት
ቀበለውም ።

፶፬ የቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ አነጋገር ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ በራሱ ፡ የቀና ፡ ቢኾን ፡ ለይቶ ፡ ለማያውቅ
ሰው ፡ ወደ ፡ ስሕተት ፡ የሚመራ ፡ አተረጓጐም ፡ ሊሰጠው ፡ የሚቻል ፡ ነው ። ብለው ፡ ቅዱስ ፡
ቄርሎስንም ፡ ለመንቀፍ ፡ ሞከር ፡ አድርገዋል ።

፶፭ እለሰ ፡ አልበሙ ፡ ትምህርት ፡ እለ ፡ ኢለበዉ ፡ ይመይጥዎ ፡ ለቃለ ፡
መጽሐፍ ፡ ከመ ፡ ሜጥዎን ፡ ለብዙኃት ፡ መጻሕፍት ፡ ለግዕዘሙ ፡ ወያማስኑ ፡
ብሎ ፡ እንደ ፡ ተናገረ ፡ ፪ ፡ ጴጥ ፡ ፫ ፡ ፲፮ ፡ ትምርት ፡ የጐደላቸውና ፡ ያላስተ
ዋሉ ፡ ሰዎች ፡ ለባህላቸው ፡ እንዲስማማ ፡ ሲሉ ፡ በድፍረት ፡ ይለውጡት ፡
ይኸናል ፡ እንጂ ፡ ኢትዮጵያስ ፡ ወአንትሙሰ ፡ አኀዊነ ፡ አቅድሙ ፡ አእምሮ
ወተሀቀቡ ፡ ከመ ፡ ኢትስሐቱ ፡ በዘኢይበቍዕ ፡ ትምህርት ፡ ከመ ፡ ኢትደቁ ፡
ሐምነ ፡ ምጽናዕክሙ ፡ ፪ ፡ ጴጥ ፡ ፫ ፡ ፲፯ ።

ወንድሞቻችን ፡ እናንተስ ፡ አስቀድማችሁ ፡ የመጻሕፍትን ፡ ምሥጢር ፡
እወቁና ፡ በማይረባ ፡ በማይጠቅም ፡ ትምርት ፡ ተሳስታችሁ ፡ ከጽኑ ፡ አንባ
ችሁ ፡ እንዳትወድቁ ፡ ተጠንቀቁ ፡ ያለውን ፡ ስለምታውቅ ፡ የቅዱስ ፡ ቄርሎስን ፡ ቃል ፡
ጠንቅቃ ፡ ትተረጉመዋለች ፡ እንጂ ፡ የኾነ ፡ ቢኾን ፡ ፩ ፡ አካል ፡ ወ፩ ፡ ህላዌ ፡ ብሎ ፡
ያነበበውን ፡ ንባብ ፡ አሐዱን ፡ በክልኤቱ ፡ ለውጣ ፡ ኹለት ፡ ብላ ፡ አትተረጉመውም ።

፶፮ ኢትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ እንደ ፡ ተቀበለች ፡ በግልጥ ፡ የሚናገሩ ፡ እርግጠኞች ፡ ምስ
ክሮች ፡ አላገኘንም ፡ እውነተኛውን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ምን ፡ ጊዜም ፡ በደንብ ፡ አላመነችውም
ብለዋል ።

፶፯ ምነው ፡ አሁን ፡ ከዚህ ፡ ከፍ ፡ ብለው በሚገኙት ፡ መሥመሮች ፡ ኢትዮ
ጵያ ፡ እንደሌሎቹ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ከኬልቄልዶኑ ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡
በድፍን ፡ ይታመን ፡ የነበረውን ፡ ሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ ይዛ ፡ ቀረች ፡ ዛሬም ፡
ቢኾን ፡ ከዛሬው ፡ ልዩ ፡ በኾነና ፡ በረጀ ፡ አነጋገር ፡ ይታመንበት ፡ እንደነበ
ረው ፡ ታምናለች ፡ እንጂ ፡ አነጋገሯን ፡ በተራቅቆ ፡ አሻሽላ ፡ ምንም ፡ አልለ
ወጠችም ። የዚህም ፡ ምክንያት ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡
አዋሐድ ፡ ሲናገሩ ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ የነበሩትን ፡ አበው ፡ በተለ

www.ethiopianorthodox.org

ይም ፡ የቅዱስ ቄርሎስን ፡ አነጋገር ፡ ስለሚይዙ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ውሣኔ ፡ ከርሱ ፡ በፊት ፡ ከነበሩ ፡ አበው ፡ የሃይማኖት ፡ ባህል ፡ ልዩ ፡ መኾኑንና ፡ ኢትዮጵያም ፡ በነቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ባህል ፡ ጸንታ ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ውሳኔ ፡ ያልተቀበለች ፡ መኾኗን ፡ እያረጋገጡ ፡ መላልሰው ፡ ተናግረው ፡ አልነበረምን ፡ የኬልቄዶኑስ ፡ ጉባኤ ፡ ከርሱ ፡ በፊት ፡ ከነበሩ ፡ አበው ፡ የተለየበት እነርሱ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ሲሉ ፡ እርሱ ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለቱ ፡ አይደለምን ፤ ከመቸው ፡ ረሱትና ፡ ኢትዮጵያ ፡ ምን ፡ ጊዜም ፡ ቢኾን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ አልተቀበለችም ፡ ይላሉ ፡ አሁን ፡ ተናግረው ፡ አሁን ፡ ለምን ፡ ይረሣሉ ፡ ያየ ፡ የሰማ ፡ ሰው ፡ ባንድ ፡ ራስ ፡ ኹለት ፡ ምላስ ፡ ይለኛል ፡ አይሉምን ፡ ይተዉ ፡ ቃልዎን ፡ ያክብሩት ፡ ይጠብቁት።

፶፩| ይህንም ፡ ስንል ፡ ለኬልቄደን ፡ ጉባኤ ፡ አልታዘዝም ፡ ብላ ፡ የተቃወመችበት ፡ ጊዜና ፡ በግልጥ ፡ ለመለየት ፡ የፈለገችበት ፡ ጊዜ ፡ እንዳለ ፡ የሚገልጥ ፡ በታሪክ ፡ ውስጥ ፡ ስለማይገኝ ፡ ነው ብለዋል ።

፶፪| ኢትዮጵያ ፡ ሕገ ፡ ክርስትናን ፡ ከተቀበለች ፡ ጀምሮ ፡ እስክንድርያን ፡ መስላ ፡ ከእስክንድርያ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ኾና ፡ ትኖራለች ፡ እንጂ ፡ ከማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ ግንኙነት ፡ የላትም ። የኬልቄዶኑንም ፡ ውሣኔ ፡ በታሪክ ፡ ብቻ ፡ አጥንታው ፡ ጉባኤውን ፡ ማኅበረ ፡ አብዳን ሊቀ ፡ ጉባኤውን ፡ ተኵላ ፡ መሣጢ ፡ እያለች ፡ በመንቀፍ ፡ ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ መስላ ፡ መኖሯ ፡ መጻሕፍቶቿና ፡ ድርሰቶቿ ፡ ይመሰክራሉ ። በጊዜውም ፡ ጊዜ ሮማውያን ፡ መጥተው ፡ የኹለት ባሕርይን ፡ ባህል ፡ እንስበክ ፡ ቢሉ ፡ ደም ፡ እስከመፋሰስ ፡ ደርሳ ፡ ጠራርጋ ፡ እንዳስወጠቻቸው ፡ ብዙ ፡ የታሪክ ፡ መጻሕፍቶች ፡ ይመሰክራሉ ፡ እንግዲህ ፡ ለኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ አልታዘዝም ፡ ብሎ ። መቃወም ፡ ከዚህ ፡ ሌላ ፡ ምን ፡ ሊደረግ ፡ ኖሯል ፡ ኢትዮጵያ ፡ የኬልቄዶኑን ውሣኔ ፡ አልቀበልም ፡ ብላ ፡ በግልጥ ፡ መቃወሟ ፡ እንዲህ ፡ ግልጥ ፡ ነውና ፡ ይተዉ ፡ አያጭበርብሩን ፡ አያደናግሩን ።

፶፫| ከግብጽ ፡ ተልከው ፡ የሚመጡ ፡ ጳጳሶች ፡ ኢትጵያውያን ፡ ከኬልቄደን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ ያምኑት ፡ ከነበረ ፡ ልዩ ፡ የኾነ ፡ አዲስ ፡ ትምርት ፡ ሊሰብኩና ፡ ሊያስፋፉት ፡ አልቻሉም ፡ የአውጣኪንም ፡ ትምርት ለመስበክና ፡ ለማስፋፋት ፡ ብሎ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የገባ ፡ ሳይባረር ፡ የቀረ ፡ ማንም ፡ አይታወቅም ፡ ብለዋል ።

፶፬ ኢትዮጵያ ፡ በእውነት ፡ በአምልኮተ ፡ እግዚአብሔር ፡ በኩል ፡ ከቤተ ፡ እስራኤል ፡ በቀር ፡ ተቀዳሚ ፡ የሌላት ፡ ሮማም ፡ ግብጽም ፡ ሌሎችም ፡ ሀገሮች ፡ የማይተካከሏት ፡ ተመራምራ ፡ ያመነች ፡ ሀገር ፡ ናት ። አስቀድማ ፡ መጻሕፍተ ፡ ብሉያትን ፡ የተቀበለች ፡ በመኾኗ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ሰው ፡ መኾን ፡ የተነገረውን ፡ ትንቢት ፡ የተቈጠረውን ፡ ሱባኤ ፡ ታውቅ ፡ ስለነበረ ፡ ሥጋዌ ፡ መቼ ይደርስ ፡ ይኾን ፡ እያለች ፡ ስታወጣ ፡ ስታወርድ ፡ ፊትም ፡ ሕፅዋ ፡ ለሕንደኬ ፡ ኋላም ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ተስፋ ፡ ደረሰ ፡ ሥጋ ለበሰ ፡ ብለው ፡ ቢነግሯት ፡ የሚያጠምቅ ፡ የሚያቈርብ ፡ መምህር ፡ ላኩልኝ ፡ ብላ ፡ ስንቅ ፡ ጨምራ ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስን ፡ ወደ ፡ እስክንድርያ ፡ ልካለች ፡ እንጂ ፡ ግብጽ ፡ መጥታ ፡ አስተምራ ፡ ያሳመነቻት ፡ ሀገር ፡ አይደለችም ፡ ።

ከፍሬ ፡ ምናጦስም ፡ በኋላ ፡ አልቦ ፡ ዘይነሥእ ፡ ክብረ ፡ ለርእሱ ። ሥልጣነ ፡ ክህነትን ፡ ሀብተ ፡ ክህነትን ፡ በገዛ ፡ ሥልጣኑ ፡ ገንዘብ ፡ ማድረግ ፡ የሚቻለው ፡ የለም ፡ የሚለውን ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ስለምታውቅ ፡ ጳጳስ ፡ ሲሞት ፡ በገዛ ፡ ሥልጣኔ ፡ ሾሜ ፡ ልተካ ፡ ሳትል ፡ ጳጳስ ፡ ላኩልኝ ፡ እያለች ፡ ወደ ፡ እስክንድርያ ፡ ከመላክ ፡ በቀር ፡ ሃይማኖቷን ፡ ረስታና ፡ ዘንግታ ፡ መምህር ፡ የምትፈልግ ፡ አይደለችም ።

ስለዚህ ፡ አሁንም ፡ ቢኾን ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ የሚል ፡ ሃይማኖቷን ፤ ጾም ፡ ጸሎት ፡ ምግባር ፡ ትሩፋት ፡ ሕግ ፡ ነው ፡ የሚል ፡ ሥነ ፡ ምግባሯን ፡ የሚለውጥ ፡ ከኾነ ፡ ግብጻዊ ፡ ሮማዊ ፡ ሳትል ፡ ማነንም ፡ የማትቀበል ፡ መኾኗ ፡ እርግጥ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ በኢትዮጵያ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ሊሰብክ ፡ መጥቶ ፡ ሳይባረር ፡ የቀረ ፡ እንደሌለ ፡ በእርግጥ ፡ ሲያውቁ ፡ ያአውጣኪን ፡ ባህል ፡ ሊሰብክ ፡ መጥቶ ፡ ሳይባረር ፡ የቀረ ፡ የለም ፡ እንዳሉት ፡ የኹለት ፡ ባሕርይንም ፡ ባህል ፡ ሊሰብክ ፡ መጥቶ ፡ ሳይባረር ፡ የቀረ ፡ የለም ፡ ባለማለትዎ ፡ ከእውነት ፡ የራቀ ፡ ሐሳባቸውን ፡ ብቻ ፡ ደጋፊ ፡ ናቸው ፡ ብዬ ፡ ታዘብኩዎ ።

፶፭ ኢትዮጵያንና ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ለያይቶ ፡ ያለው ፡ መጋረጃ ፡ በጣም ፡ የረቀቀ ፡ ነው ፡ አሁን ፡ ቀጥሎ ፡ ባለው ፡ ምርመራ ፡ ክፍል ፡ ይህን ፡ መጋረጃ ፡ ገልጠን ፡ ከባለቤቶቹ ፡ በቀጥታ ፡ የተገኙና ፡ የተረጋገጡ ፡ ማስረጃዎች ፡ እያመጣን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ የምታምነው ፡ ትምርት ፡ እንዲት ፡ ያለ ፡ መኾኑን ፡ መርምረን ፡ እንወስናለን ፡ ብለዋል ።

፶፮| ኢትዮጵያውያንና ፡ ካቶሊካውያን ፡ የተለያዩበት ፡ መጋረጃ ፡ ምንም ፡ የረቀቀ ፡ አይደለም ፡ በጣም ፡ የጎላ ፡ ነው ። ይኸውም ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከመምህራን ፡ ከመጻሕፍት ፡ ያልተገኘ ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ትምርት ፡ አምጥታ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረጸ ፤ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ ክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ብላ ፡ ስታስተምር ፤ ምእመናን ፡ ሥጋውን ፡ ይቀበሉ ፡ እንጂ ፡ ደሙን ፡ አይቀበሉ ፡ ብላ ፡ ስትበይን ፤ ኢትዮጵያ ፡ ይህ ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ ነው ፡ አልቀበልም ፡ በማለቷ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ይህነንም ፡ መጋረጃ ፡ ገልጦ ፡ ማሳየት ፡ የሚቻል ፡ ይህ ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የወሰነችው ፡ ኢትዮጵያ ፡ አልቀበልም ፡ ያለችው ፡ ውሣኔ ፡ ከመጻሕፍት ፡ የተገኘ ፡ መኾኑን ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ እየጠቀሱ ፡ በማስማማት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በሌላ ፡ መንገድ ፡ አይደለም ።

ደግሞ ፡ ከባለቤቶቹ ፡ የተገኙትን ፡ ማስረጃዎች ፡ መርምሬ ፡ እወስናለሁ ፡ ስለሚሉት ፡ በሕይወት ፡ ታሪክዎ ፡ እንደ ፡ ገለጹልን ፡ ስንኳንስ ፡ በተማሪ ፡ ቤት ፡ የቆዩበት ፡ የተወለዱበትም ፡ ቢኾን ፡ ጊዜው ፡ በጣም ፡ አጭር ፡ ነው ፡ ያነኑም ፡ በካቶሊክ ፡ ሚሲዎን ፡ ተማሪ ፡ ቤት ፡ አሳልፈውታል ፡ እንጂ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ መምህራን ፡ ስንኳን ፡ የተማሩበት ፡ ቃል ፡ ለቃል ፡ የተጨዋወቱበት ፡ ጊዜ ፡ እንኳ ፡ የለዎትም ፡ ከኢትዮጵያ ፡ መምህራን ፡ ቃል ፡ ለቃል ፡

www.ethiopianorthodox.org

ጠይቀው ፡ ምሥጢር ፡ መረዳት ፡ ይቅርና ፡ ከፊታቸው ፡ ደርሰው ፡ ፊታቸውን ፡ አይተው ፡ በማያውቁበት ፡ በዚህ ፡ ባጭሩ ፡ ዘመንዎና ፡ በጠባቡ ፡ ምር መራዎ ፡ የኢትዮጵያ ፡ መምህራን ፡ መላ ፡ ዘመናቸውን ፡ አንገታቸውን ፡ አቀርቅረው ፡ መጻሕፍት ፡ በመመልከት ፡ ሲያጣሩት ፡ የኖሩትን ፡ ባህል ፡ አንዳንድ ፡ የተቈራረጡ ፡ የመጻሕፍት ፡ ቁርጥራጮችና ፡ መውጫ ፡ መግቢ ያቸውን የማያውቋቸውን ፡ ቅኔዎች ፡ አጠራቅሜ ፡ እወስናለሁ ፡ ማለትዎ ፡ ፍጹም ፡ የውሸት ፡ ውሸት ፡ ነው ፡ አይችሉም ፡ አቅምዎም ፡ አይደለ ። ይህንን ፡ ለመወሰን ፡ ብዙ ፡ ዘመን ፡ በመጽሐፍ ፡ ትምርት ፡ ቤት ፡ መቆየ ትና ፡ የብዙዎችን ፡ መምህራን ፡ አስተያየት ፡ ጠይቆ ፡ መረዳት ፡ ያስፈል ጋል ፡ ይህም ፡ በምርመራ ፡ ደረስኩበት ፡ የሚሉት ፡ አስተያየት ፡ ኹሉ ፡ ስሕተት ፡ መኾኑን ፡ ብያንቀጹ ፡ እገልጽልዎታለሁና ፡ ልብ ፡ ብለው ፡ ይመ ልከቱ ።

ለአንባቢዎች ፡ ልዩ ፡ ማስገንዘቢያ ።

ያጻጻፉን ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ መግቢያ ፡ በሚለው ፡ አርእስት ፡ ላይ ፡ ገልጸናል ፡ በ፫ተኛው ፡ ቀኑ ፡ የዶክተር ፡ አባ ፡ አየለ ንግግርና ፡ መልሱ ፡ ባንድ ፡ መልክ ፡ የታተመ ፡ እንደ ፡ ኹነ ፡ ንባቡ ፡ ተሰባጥሮ ፡ ተመልካችን እንዳያስቸግር ፡ በማለት ፡ የአባ ፡ አየለን ፡ ንግግር ፡ በረቂቅ ፡ የኔን ፡ መልስ በጒልህ ፡ እንዲታተም ፡ ያደረግሁ ፡ መኾኔን ፡ አስታውሳለሁ ።

ይህ ፡ አሠራር ፡ ለሥራው ፡ መቀልጠፍ ፡ ዙሪያ ፡ ጥምጥም ፡ ኾኖ ፡ ሥራውን ፡ ከመጕተቱም ፡ በላይ ፡ ብዙ ፡ ተመልካቾች ፡ ይህ ፡ በረቂቅና ፡ በጒልህ ፡ እየተቀላቀለ ፡ የሚሠራው ፡ አሠራር ፡ የመጽሐፉን ፡ መልክ ፡ ከማጥፋቱም ፡ ሌላ ፡ ረቂቁ ፡ ፊደል ፡ ለንባብ ፡ አይመችምና ፡ በንድ ፡ መልክ ፡ ቢሔድ ፡ ይሻላል ፡ ብለው ፡ ሐሳባቸውን ፡ ስለ ፡ ገለጹልኝ ፡ ከምዕራፍ ፡ ፫ ፡ ጀምሮ ፡ በአንድ ፡ መልክ ፡ ፊደል ፡ እንዲታተም ፡ የደራሲውና ፡ የመላሹ ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ተለይቶ ፡ እንዲታወቅም ፡ ከአባ ፡ አየለ ፡ ለተገኘው ፡ ንግ ግር ፡ ደራሲው ፡ የሚል ፡ ብቻውን ፡ አንድ ፡ መሥመር ፡ የያዘ ፡ አርእስት ፡ እንዲሰጠው ።

ለመልሱም ፡ እንደዚሁ ፡ መላሽ ፡ የሚል ፡ ብቻውን ፡ አንድ ፡ መሥ መር ፡ የያዘ ፡ አርእስት ፡ እንዲሰጠው ፡ አድርገናል ።

በዚያም ፡ ኹነ ፡ በዚህ ፡ ድካማችን ፡ ተመልካችን ፡ ደስ ፡ ለማሰኘት ፡ ብቻ ፡ መኾኑን ፡ እየገለጽን ፡ ይቅርታ ፡ እንለምናለን ።

ምዕራፍ ፩ ።

ከካቶሊክ ፡ የተለዩት ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ስለኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ያል ዋቸው ፡ አስተያየቶች ።

ደራሲው ።

፩ ኢትዮጵያ ፡ በሃይማኖት ፡ ታሪኳ ፡ ውስጥ ፡ ለካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በግልጥ ፡ ለመቃወም ፡ የተነሣችበት ፡ እርግጠኛና ፡ የማያከራክር ፡ ዘመን ፡ እንደማይገኝ ፡ አስረድተናል ፡ ብለዋል ።

መላሽ ።

፩ እርስዎ ፡ በኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ፍቅር ፡ እንደ ፡ እሳት ፡ ስለተ ናደዱ ፡ ሰው ፡ ኹሉ ፡ እንደርስዎ ፡ አምን ፡ አምን ፡ የሚለኝ ፡ መስሎዎ ፡ እንዲህ ፡ ይላሉ ፡ እንጂ ፡ ርስዎም ፡ ለዚህ ፡ ነገር ፡ የሚበቃ ፡ መረጃ ፡ አላ ቀረቡ ፤ አምን ፡ ብሎ ፡ የተቀበለዎም ፡ ሰው ፡ የለ ።

ኢትዮጵያ ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ተገኝታ ፡ ይህን ፡ ተናገረች ፡ ባትባ ልም ፡ ከዚያ ፡ እስከዚህ ፡ ድረስ ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ መስላ ፡ መኖሯ ፡ የታወቀ ፡ እርግጠኛ ፡ ነገር ፡ የኹነውን ፡ ያህል ፡ ካቶሊካውያን ፡ መጥተው ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ እንስበክ ፡ ባሉ ፡ ጊዜ ፡ ላቀረቡላት ፡ ጥያቄ ፡ በቂ ፡ መልስ ፡ ሰጥታ ፡ ከማሳፈርዋም ፡ በላይ ፡ ደም ፡ እስከ ፡ መፋሰስ ፡ ደርሳ ፡ ያስወጣቻ ቸው ፡ መኾኗ ፡ ሲታወቅ ፡ የተታወመችበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ ብሎ ፡ ማው ራት ፡ እንደ ፡ ሥራ ፡ ፈትነት ፡ የሚያስቈጥር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ማንም ፡ ሊሰ ማው ፡ አይችልም ።

ደራሲው ።

፪ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በኢትዮጵያ ፡ ምን ፡ ጊዜም ፡ ቢኾን ፡ ሊስፋፋ ፡ አልቻለም ፡ እውነተኛው ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ አለመገኘቱን ፡ ገልጠናል ፡ ምክንያቱም ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ለዚህ ፡ ባህል ፡ ደጋፊዎች ፡ ብቻ ፡ ሳይኾኑ ፡ ከእስክንድርያ ፡ የሚመጡትን ፡ ጳጳሳት ፡ ጠንክረው ፡ ይቃወሟቸው ፡ ስለነበረ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መላሽ ።

፪ ኢትዮጵያውያን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ደግፈው ፡ የእስክን ድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳትን ፡ መስለው ፡ ካቶሊካውያንን ፡ በማናቸውም ፡ ዐይ ነት ፡ ተቃውመው ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ጠራርገው ፡ እንዳስወጧቸው ፡ በነአፄ ፡ ዘን ድንግል ፡ በነአፄ ፡ ሱስንዮስ ፡ በነአፄ ፡ ፋሲል ፡ በነአፄ ፡ ዮሐንስ ፡ ታሪክ ፡ ተጽፎ ፡ ይገኛል ።

www.ethiopianorthodox.org

ኢትዮጵያውያን ፡ የፂት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ደግፈው ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ እስክንድራውያንን ፡ የተቃወሙ ፡ በማን ፡ ዘመን ፡ በየት ፡ ቦታ ፡ ነው ፡ ይህንስ ፡ ያደረጉ ፡ እነማን ፡ ናቸው ፡ እስኪያምጡት ፡ ምነው ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ ውሸት ፡ ይገባልን ፡ አይገባም ።

ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሊስፋፋ ፡ አልቻለም ፡ ስለሚሉ ፡ ትም ፡ ጎድረት ፡ ውላጤ ፡ ቱሳሔ ፡ ቡዐዴ ፡ የሌለበት ፡ ተዐቅቦ ፡ ያልጠፋበት ፡ ከሐዋርያትና ፡ ከ፫ቱ ፡ ወበይት ፡ ጉባኤያት ፡ ተያይዘ ፡ የወረደው ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በኢትዮጵያ ፡ ምንጊዜም ፡ ቢኾን ፡ ተስፋፍቶ ፡ ይኖራል ፡ እንጂ ፡ የተጣበበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ ሊስፋፋ ፡ አልቻለም ፡ ማለትን ፡ ርስዎ ፡ ብቻ ፡ ያወራሉ ፡ እንጂ ፡ አንድም ፡ እውነት ፡ የሚልዎ ፡ አይገኝም ።

ደራሲው ።

፫፡ በኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንና ፡ በሮማ ፡ መካከል ፡ ላለው ፡ አለ መስማማት ፡ ምክንያቶቹ ፡ ለኢትዮጵያውያን ፡ ስለኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ያልዋቸው ፡ ያልተካከሉ ፡ አስተያየቶች ፡ እንዲሁም ፡ ስለተዋሕዶተ ፡ ባሕርያት ፡ ሲናገሩ ፡ የሚያገቡት ፡ ልዩ ፡ አነጋገርና ፡ አገላለጥ ፡ ናቸው ፡ በዚህ ፡ ክፍል ፡ ውስጥ ፡ የምንለውን ፡ በተረጋገጡ ፡ ምስክሮች ፡ እያስረዳን ፡ በየምዕራፉ ፡ ለይተን ፡ በሰፊው ፡ እንናገርበታለን ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፫፡ በኔ ፡ አስተያየት ፡ ኢትዮጵያንና ፡ ሮማን ፡ ለያይቷቸው ፡ ያለ ፡ ምክንያት ፡ በምሥጢረ ፡ ሥላሴ ፡ በኩል ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረፀ ፡ ማለት ፤ በምሥጢረ ፡ ሥጋዌም ፡ በኩል ፡ መጻሕፍት ፡ ክርስቶስ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ ብለው ፡ ቢያስተምሩ ፡ ከዚህ ፡ ወጥቶ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ በ፪ቱ ፡ ባሕርያት ፡ ብሎ ፡ መጨመር ፤ በሥርዓተ ፡ ቍርባንም ፡ በኩል ፡ ምእመናን ፡ ሥጋውን ፡ እንጂ ፡ ደሙን ፡ አይቀበሉ ፡ ብሎ ፡ መበየንና ፡ ሌሎችም ፡ ይህን ፡ የመሰሉ ፡ ናቸው ።

ከነዚህ ፡ ሌላ ፡ የሚያመጧቸው ፡ ምክንያቶች ፡ ካሉ ፡ በየምዕራፉ ፡ እየጠበቅሁ ፡ ዋጋቸውን ፡ ለመስጠት ፡ ዝግጁ ፡ ነኝ ።

ደራሲው ።

፬፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ባሁኑ ፡ ዘመን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ የምታምነው ፡ ትምርት ፡ ባሳቡና ፡ ባገላለጡ ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ ልክ ፡ ክርስቲያኖቹ ፡ ኹሉ ፡ ያምኑት ፡ እንደ ፡ ነበረው ፡ ነው ። ይህም ፡ ትምርተ ፡ ለንስጥሮስ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ ለአውጣኪም ፡ ባህል ፡ ፈጽሞ ፡ ተቃራኒ ፡ በመኾኑ ፡ ቅዱስ ፡ ቂርሎስ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ካስተማረውና ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ምንም ፡ እንኳ

በደንብ ፡ ባትወስነው ፡ በኹሉ ፡ ዘንድ ፡ ይታመን ፡ ከነበረው ፡ ትምርት ፡ ፈጽሞ ፡ የተስማማ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፬፡ ሮማንና ፡ ኢትዮጵያን ፡ የለያያቸው ፡ ምክንያት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በመሠረቷ ፡ አንድ ፡ ኾና ፡ ተስማምታ ፡ ስትኖር ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ከርሱ ፡ በፊት ፡ የነበሩ ፡ አበው ፡ የወሰኑትን ፡ ውሣኔ ፡ አፍርሶ ፡ ስላበላሸውና ፡ ኢትዮጵያም ፡ ይህን ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ውሣኔ ፡ አልቀበልም ፡ ብላ ፡ የቀደሙ ፡ አበው ፡ ከወሰኑት ፡ ውሣኔ ፡ አለመናወጧ ፡ ነው ። እርስዎም ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ከርሱ ፡ በፊት ፡ የነበሩ ፡ ሐዋርያት ፡ ፫ቱ ፡ ፪ ፡ የሌሎችም ፡ ጉባኤያት ፡ የወሰኑትን ፡ ውሣኔ ፡ አፍርሶ ፡ ሌላ ፡ ባህል ፡ ማቋቋሙን ፡ ኢትዮጵያ ፡ ግን ፡ ይህን ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ውሣኔ ፡ አልቀበልም ፡ ብላ ፡ በዚያው ፡ በቀድሞው ፡ ውሣኔ ፡ መጽናቷን ፡ ከረጋገጡልኝ ፡ ሌላ ፡ የምፈልገው ፡ የለኝም ፡ ይኸው ፡ በቂየ ፡ ነው ።

ይህ ፡ ትምርት ፡ ለንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ ለአውጣኪም ፡ ባህል ፡ ተቃራኒ ፡ ነው ፡ ሲሉ ፡ ለኬልቄዶኑም ፡ ባህል ፡ ፈጽሞ ፡ ተቃራኒ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ባለመጨመርዎ ፡ ብቻ ፡ ቅር ፡ ይለኛል ፡ እንጂ ፡ ይህን ፡ በመናገርዎ ፡ አመሰግንዎታለሁ ። ፌትዎን ፡ ጸፍቶ ፡ አፍዎን ፡ ከፍቶ ፡ እውነት ፡ ላናገረዎ ፡ አምላክም ፡ ጥልቅ ፡ ምስጋና ፡ አቀርባለሁ ። በእውነት ፡ ይህን ፡ ያናገረዎ ፡ በዓለም ፡ ቤተ ፡ እስራኤልን ፡ ሊረግም ፡ በወጣ ፡ ጊዜ ፡ ያለፈ ቃዱ ፡ በግድ ፡ ፊቱን ፡ ጸፍቶ ፡ አፉን ፡ ከፍቶ ፡ ኮከብ ፡ ይሠርቅ ፡ እምያዕቆብ ፡ ወያአትት ፡ ኃጢአተ ፡ እምእስራኤል ፡ አሰኝቶ ፡ ያናገረው ፡ ኃይለ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንደኾነ ፡ አምናለሁ ።

ደራሲው ።

፭፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ላይ ፡ በተደረገው ፡ ማመጥ ፡ ማበርዋንና ፡ በእርሱ ፡ ላይ ፡ በተነሣው ፡ ክርክር ፡ ውስጥ ፡ መግባቷን ፡ የሚያስረዳ ፡ ምስክር ፡ ምንም ፡ አይገኝም ። ኢትዮጵያውያኖቹ ፡ በኬልቄዶን ፡ ስለተደረገው ፡ ነገር ፡ ወሬውን ፡ የሰሙ ፡ ከብዙ ፡ ዘመናት ፡ በኋላ ፡ ነው ፡ በመጻሕፍታቸውም ፡ ውስጥ ፡ ከ፲፬ተኛ ፡ ፪ ፡ ዘመን ፡ ምሕረት ፡ በፊት ፡ አይናገሩበትም ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፭፡ አሁን ፡ በዚህ ፡ አነጋገርዎ ፡ ኢትዮጵያ ፡ በኬልቄዶኑ ፡ ጉባኤ ፡ ላይ ፡ የዲዮስቆሮስ ፡ ተባባሪ ፡ በመኾን ፡ ተቃውማ ፡ ሐሳቧን ፡ ያልገለጸችበት ፡ ምክንያት ፡ ከጉባኤው ፡ ላይ ፡ ባለመገኘቷና ፡ ነገሩን ፡ ባለመስማቷ ፡ መኾኑን ፡ ነገሩንም ፡ የሰማችው ፡ ከ፲፬ተኛው ፡ ፪ ፡ ዓ. ም. ፡ በኋላ ፡ መኾኑን ፡ አረጋግጠዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

ደራሲው ።

፯| ኢትዮጵያውያኖቹ ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ ይቀበሉታልን ? እነርሱ ፡ ክርስቶስ ፡ ያምላክንና ፡ የሰውን ፡ ሥራዎች ፡ የሚሠራ ፡ ፍጹም ፡ አምላክና ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ መኾኑን ፡ በግልጥ ፡ ያምናሉ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ባንድ ፡ በኩል ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ አለመቀበል ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ ጠንክረው ፡ ይቃወሙታል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፯| ኢትዮጵያ ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ጊዜ ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ መስላ ፡ ያልተቃወመችና ፡ ያልተከራከረች ፡ ባለ መኖሯና ፡ ባለመስማቱ ፡ መኾኑን ፡ በሰማችም ፡ ጊዜ ፡ ጠንክራ ፡ የተቃወመች ፡ መኾኗን ፡ ካወቁ ፡ የኬልቄዶንን ፡ ጉባኤ ፡ መኖሩን ፡ መፈጠሩን ፡ ሳታውቀው ፡ ለምን ፡ አልተቃወመችውም ፡ ማለትዎ ፡ ነውን ። አንድ ፡ ጊዜ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ ገና ፡ በኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ነበረች ፡ ይሉና ፡ ደግሞ ፡ መልሰው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ በነበረው ፡ እምነት ፡ ታምናለች ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ ጠንክራ ፡ ትቃወማለች ፡ እያሉ ፡ ነገሩን ፡ በማማታት ፡ ለምን ፡ መጨበጫ ፡ ያሳጡታል ፤ እወና ፡ አልቦ ፡ ባንድ ፡ አፍ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ሊነገሩ ፡ ይቻላልን ፡ አይቻልም ።

ደግሞ ፡ በዚሁ ፡ አነጋገርዎ ፡ ላይ ፡ ክርስቶስ ፡ ያምላክንና ፡ የሰውን ፡ ሥራዎች ፡ የሚሠራ ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ነው ፡ ማለትን ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የመሠረተው ፡ ኾኖ ፡ ኢትዮጵያም ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ውሣኔ ፡ ይህን ፡ ብቻ ፡ ለይታ ፡ ተቀብላ ፡ የቀረውን ፡ በከፊል ፡ አልቀበልም ፡ ያለች ፡ በማስመሰል ፡ ተናግረዋል ።

ይህም ፡ አንድ ፡ ማደናገሪያ ፡ መንገድ ፡ ነው ። ክርስቶስ ፡ የአምላክነትንም ፡ የሰውነትንም ፡ ሥራ ፡ ባንድ ፡ ፈቃድ ፡ ባንድ ፡ ሥምረት ፡ የሚሠራ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ማለትን ፤ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ የነበሩ ፡ አበው ፡ ቅዱሳን ፡ ያስተማሩት ፡ ትምርት ፡ ኢትዮጵያም ፡ አስቀድማ ፡ የተቀበለችው ፡ ትምርት ፡ ነው ።

የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የወሰነው ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ትምህርት ፡ በአካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ የኾነ ፡ ክርስቶስ ፡ ያልተዋሐዱ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ አሉት ፡ እኒህ ፡ ኹለቱ ፡ ባሕርያትም ፡ ገዢና ፡ ተገዢ ፡ ናቸው ፡ እነርሱም ፡ በፈቃድ ፡ የማይገናኙ ፡ ስለኾነ ፡ መለኮትም ፡ እንደ ፡ ፈቃዱ ፡ የመለኮትን ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ፡ ትስብእትም ፡ እንደ ፡ ፈቃዱ ፡ የትስብእትን ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ፡ ብሎ ፡ የወሰነው ፡ ውሣኔ ፡ ነው ። ኢትዮጵያም ፡ የማትቀበለው ፡ ይህን ፡ ውሣኔ ፡ ነው ፡ በዚሁ ፡ መጽሐፍዎ ፡ በገጽ ፡ ፻፲፭ና ፡ ፻፲፮ ፡ የጻፉትን ፡ ይመልከቱ ።

ደራሲው ።

፯| የጉባኤውን ፡ እውነተኛውን ፡ ታሪክ ፡ ደኅና ፡ አድርገው ፡ እንደማያውቁት ፡ በእርሱም ፡ ያወገዙትና ፡ የወሰኑት ፡ ትምርት ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ በትክክል ፡ እንዳልተረዱት ፡ ግልጥ ፡ ኾኖ ፡ ይታያል ። ያልኾነና ፡ ያልዋለውን ፡ በማውራት ፡ ትምህርቱን ፡ በፍጹም ፡ ያበላሹታል ። ይህም ፡ መኾኑ ፡ የግብጽ ፡ ጳጳሳት ፡ ከወረብ ፡ ወደግእዝ ፡ እያበላሹ ፡ ስለተረጐሙት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፯| ታሪኩ ፡ ቢለወጥም ፡ ባይለወጥም ፡ ቁም ፡ ነገር ፡ የለውም ፡ መለያየትን ፡ ያመጣው ፡ ፍሬው ፡ ነገር ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ከሐዋርያት ፡ ሲያያዝ ፡ የመጣውን ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሳትቀር ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በመላዋ ፡ ታምነው ፡ የነበረውን ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ማለትን ፡ ለውጠ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ ፈቃድ ፡ ማለትን ፡ ፈጠረ ፡ በመባሉ ፡ ነው ። ይህ ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ውሣኔ ፡ መኾኑንም ፡ ርስዎ ፡ ራስዎ ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ አረጋግጠዋል ።

አሁንም ፡ ቢኾን ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የሚል ፡ እንግዳ ፡ ትምርትን ፡ ሳያመጣ ፡ በሐሰት ፡ ተወርቶበታል ፡ የሚሉን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ የሰማነውን ፡ ያጠናነውን ፡ ታሪክ ፡ ኹሉ ፡ ሠርዘን ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ እንስማማና ፡ አንድ ፡ እንኹን ። ይህ ፡ ካልኾነ ፡ ግን ፡ ሌላውን ፡ ወሬ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ በመባባል ፡ መጨቃጨቅ ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ ነገር ፡ ነው ።

ደራሲው ።

፰| የግብጽ ፡ ጳጳሳት ፡ ኢትዮጵያን ፡ ከሮማ ፡ አርቀው ፡ በራሳቸው ፡ ቀንበር ፡ ለመቁራኘት ፡ ሲሉ ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤና ፡ የሮማውን ፡ ጳጳስ ፡ የልዮንን ፡ በጠቅላላው ፡ የካቶሊኮችን ፡ ስም ፡ በማጥፋት ፡ ላንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዩ ፡ ለዲዮስቆሮስ ፡ እየተከላከሉለት ፡ የሃይማኖቱን ፡ አርቶዶክስነት ፡ የሕይወቱን ፡ ቅድስና ፡ ከፍ ፡ ከፍ ፡ አድርገው ፡ ለማውራት ፡ ተጣጣሩ ፡ ጥረታቸውም ፡ በከንቱ ፡ አልቀረም ።

ስለኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የሚነገረው ፡ ወግ ፡ ከያዕቆብ ፡ ውያን ፡ ወይም ፡ ከምስር ፡ ቅብጦች ፡ የወረደ ፡ በመኾኑ ፡ በጠቅላላው ፡ ያም ፡ ኾነ ፡ ያ ፡ ኹሉም ፡ አንድ ፡ ነው ፡ ስለቅብጦች ፡ ወጎች ፡ በአብዛኞቹ ፡ ሰዎች ፡ አፍ ፡ የሚነገረው ፡ ለኢትዮጵያውያኖቹ ፡ የሚስማማ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

መ ላ ሽ ።

፭ በዚህ ፡ አነጋገርዎ ፡ የግብጽ ፡ ጳጳሳት ፡ ኢትዮጵያን ፡ እንደ ፡ መኪና ፡ እየቃኙ ፡ እነርሱ ፡ በወደዱት ፡ መንገድ ፡ የሚነዷት ፡ እንጂ ፡ ርሷ ራሷ ምንም ፡ እንደማታውቅ ፡ አድርገው ፡ ተናግረዋል ።

ነገሩ ፡ እንዲህ ፡ እርስዎ ፡ እንደሚመስልዎና ፡ እንደሚያወሩት ፡ አይደለም ፤ ኢትዮጵያ ፡ የኬልቄዶንን ፡ ውግኔ ፡ የልዮንን ፡ ባህል ፡ ዝቅ ፡ አድርጋ ፡ የምትመለከትበት ፡ የዲዮስቆሮስን ፡ ባህል ፡ ከፍ ፡ አድርጋ ፡ የምታይበት ፡ ምክንያት ፡ የኹለቱንም ፡ ባህል ፡ አመዛዝና ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ አነጻጽራ ፡ የልዮን ፡ ባህል ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ የወጣ ፡ የራቀ ሲኾን ፡ የዲዮስቆሮስ ፡ ባህል ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ቃል ፡ ያልወጣ ፡ ኾኖ ተባብሮ ፡ ተስማምቶ ፡ ስላገኘችው ፡ ነው ።

ከግብጽ ፡ ጳጳሳትም ፡ ጋራ ፡ ተስማምታ ፡ ተባብራ ፡ መኖሯ ፡ በሃይማኖት ፡ ባህል ፡ ስለተስማሙ ፡ በፈቃዷ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በግዴታ ፡ አይደለም ።

በግድ ፡ የተያዘች ፡ አስመስሎ ፡ በራሳቸው ፡ ቀንበር ፡ ለመቄራኘት ፡ ብሎ ፡ መናገር ፡ ተገቢ ፡ ንግግር ፡ አይደለም ።

ደራሲው ።

፬ ለኢትዮጵያውያን ፡ ስለኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ያላቸው ፡ አስተያየት ፡ ለብቻው ፡ ተጠንቶ ፡ መመርመር ፡ የሚገባው ፡ ነው ፡ ለማለት ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ምክንያት ፡ አይታጣም ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፬ የግብጽ ፡ ጳጳሳት ፡ በራሳቸው ፡ ቀንበር ፡ ለመቄራኘት ፡ ብለው ፡ ነው ፡ ከማለት ፡ ውስጡን ፡ ገብቶ ፡ መመርመር ፡ ተገቢ ፡ ነገር ፡ ነው ። ቢመረምሩትም ፡ ኢትዮጵያ ፡ የተከተለችው ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ተከታዮች ፡ ማሚነቱ ፡ ከእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ የሌሎችም ፡ አህጉር ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳትና ፡ ከጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ በፊት ፡ የነበሩ ፡ የሮም ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ጸንተው ፡ የኖሩበት ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ የተገኘ ፡ መኾኑን ፡ እንደሚረዱት ፡ አምናለሁ ።

ደራሲው ።

፲ ግብጻውያን ፡ የኬልቄዶንን ፡ ጉባኤ ፡ ሲቃወሙት ፡ ትምርቱንም ፡ አንቀበለውም ፡ ሲሉት ፡ ጥፋታቸውን ፡ የሚያቃልል ፡ ያለማወቅ ፡ ምክንያት ፡ አይገኝላቸውም ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ቢያደርጉት ፡ ግን ያለማወቅ ፡ ሙሉ ፡ ምክንያት ፡ አላቸው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲ እንዲህ ፡ ማለት ፡ የሚገባ ፡ ባለማወቅ ፡ አጥፍቻለሁ ፡ የሚል ፡ ሲናዘ ነበረ ፡ ጥፋተኛው ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ቢቃወሙት ፡ ጥ

ቱን ፡ አውቆ ፡ ይቅርታ ፡ የለመነ ፡ ያለ ፡ አስመስሎ ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ መጻፍ ፡ ግጭበርበር ፡ ነው ፡ ግጭበርበር ፡ አይገባም ።

ደራሲው ።

፲፩ ግብጻውያን ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ የሚቃወሙት ፡ ከኬልቄዶን ሊቃውንት ፡ ጋራ ፡ በተደረገው ፡ ቀጥተኛ ፡ ግጭት ፡ የተነሣ ፡ ነው ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ግን ፡ የሚቃወሙት ፡ በሚበቃ ፡ አኳኋን ፡ ከለማወቃቸው ፡ የተነሣ ፡ በመኾኑ ፡ አንቀበለውም ፡ ቢሉ ፡ በውነት ፡ ተቃወሙት ፡ ሊባል ፡ አይገባውም ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፩ ግብጻውያን ፡ የኬልቄዶንን ፡ ውግኔ ፡ በጊዜው ፡ ጊዜ ፡ ከጉባኤው ፡ ላይ ፡ ተገኝተው ፡ ቃል ፡ ለቃል ፡ ቢሰሙት ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ኖረው ፡ ኖረው ፡ ቢሰሙት ፡ ፍሬ ፡ ነገሩ ፡ ያው ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ ነው ። ከዚያም ፡ ወዲህ ፡ በየጊዜው ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የሚመጡ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ኹሉ ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የወሰነው ፡ ያነኑ ፡ ቀድሞ ፡ የሰማነውን ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ እንደ ፡ ኹነ ፡ ከማረጋገጥ ፡ በቀር ፡ አሻሽሎ ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ተብሎ ፡ አልተወሰነም ፡ ብሎ ፡ ያወሩ ፡ የለም ። እንግዲህ ፡ አነጋገሩ ፡ ከልተለወጠ ፡ ግብጻውያን ፡ ቃል ፡ ሲሰማ ፡ ያለእውቀት ፡ ነው ፤ በሮማውያን ፡ ቃል ፡ ሲሰማ ፡ በእውቀት ፡ ነው ፡ የሚባልበት ፡ ምክንያት ፡ ምንድን ፡ ነው ።

ኢትዮጵያስ ፡ የሮማን ፡ ካቶሊክ ፡ የምትቃወማት ፡ በህሏን ፡ ኹሉ ፡ አንድ ፡ ባንድ ፡ አውቃ ፡ ጠንቅቃ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በለማወቅ ፡ አይደለም ።

እንዲህ ፡ ታውቆ ፡ ተጠንቶ ፡ የተደረገውን ፡ ነገር ፡ ሳታውቀው ፡ ነው ፡ አይፈረድባትም ፤ ኢትዮጵያውያን ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ በአፍም ፡ በጽሑፍም ፡ ሲነቅፉትና ፡ ሲቃወሙት ፡ ቢገኙ ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት በተንኰል በሀገራቸው ፡ ውስጥ ፡ የዘሩባቸውን ፡ ያልኾነ ፡ ወሬ ፡ ሳያስታውሉት ፤ በመታለል ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በሌላ ፡ ምክንያት ፡ አይደለም ፡ እያሉ ፡ መጻፍ ፡ ማሸቧቧት ፤ ማባበል ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ እውነተኛ ፡ ነገር ፡ አይደለም ።

ይህም ፡ በአምልኮተ ፡ እግዚአብሔር ፡ በኩል ፡ ከቤተ ፡ እስራኤል ፡ በቀር ፡ ተቀዳሚ ፡ የሌላት ፡ ኢትዮጵያን ፡ የሚያሰዝናት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ደስ ፡ የሚያሰኛት ፡ አይደለም ። ወዲያውስ ፡ በቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ያልተጻፈ ፡ እንግዳ ፡ ትምርት ፡ አምጥታ ፡ በሐዋርያት ፡ እምነት ፡ ላይ ፡ ያመጠች ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መኾኗ ፡ ሲታወቅ ፡ እስክንድርያና ፡ ኢትዮጵያ ፡ ሴሎችም ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ይህን ፡ ውሰኔ ፡ አንቀበለውም ፡ ቢሉ ፡ በዐመፁ ፡ ከሮም ፡ ጋራ ፡ አንተባበርም ፡ አሉ ፡ ያሰኛቸዋል ፡ እንጂ ፡ ዐመፁ ፡ ያሰኛቸዋልን ፡ አያሰኛቸውም ።

www.ethiopianorthodox.org

ክ ፍ ል ፩

ደራሲው ።

በጉባኤው ፡ ውስጥ ፡ ስለተደረገው ፡ ያላቸው ፡ ታሪካዊ ፡ ስሕተት ።

፲፱ ፡ ኢትዮጵያውያኖቹ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ በኬልቄዶኑ ፡ ጉባኤ ፡ ላይ ፡ የተ
ነሣው ፡ ከጥንት ፡ ሲወርድ ፡ ሲዋረድ ፡ የነበረውን ፡ ትምህርት ፡ ጉባኤዎች ፡
ስላበላሹትና ፡ ስለለወጡት ፡ ለመከላከል ፡ ጥሩውንም ፡ ለመጠበቅ ፡ ሲል ፡
ነው ፡ ብለው ፡ ያምናሉ ፡ ብለው ፡ በሚያጠራጥር ፡ አኳኋን ፡ ተናግረዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፱፡ እርስዎ ፡ ራስዎ ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍዎ ፡ በገጽ ፡ ፲፱ ፡ ፊተኞቹ ፡
በኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ አለ ፡ ብለው ፡ ያስተምራሉ ።
ይተኞቹ ፡ ግን ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ሲሉ ፡
ያስተምራሉ ፡ ብለው ፡ መጻፍዎን ፡ አይዘነጉትም ።

ፊተኞች ፡ የተባሉ ፡ ከሐዋርያት ፡ እስከ ፡ ጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ ያሉ ፡
አበው ፡ መኽናቸውን ፤ ኋለኞች ፡ የተባሉትም ፡ በጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ የተ
ሰበሰቡ ፡ መኽናቸውን ፡ አይክዱም ። ዲዮስቆሮስም ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡
ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ብሎ ፡ የወሰነውን ፡ ውሣኔ ፡ አልቀ
በልም ፡ በማለት ፡ መለየቱ ፡ ግልጥ ፡ ነገር ፡ ነው ።

እንግዲህ በዚህ ፡ አኳኋን ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ከጥንት ፡ ሲወርድ
ሲዋረድ ፡ ከሐዋርያት ፡ ተያይዞ ፡ የመጣውን ፡ ባህል ፡ ስለለወጠው ፡ ዲዮስ
ቆሮስ ፡ ይህንን ፡ ባህል ፡ አልቀበልም ፡ ብሎ ፡ ተለየ ፡ ቢባል ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡
ብለው ፡ የሚያስተባብሉበት ፡ ምክንያት ፡ ምንድን ፡ ነው ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡
የወሰነው ፡ ሌላ ፡ ባህል ፡ ነው ፡ ይላሉን ፡ ወይስ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ተቀብሎ
ታል ፡ አልተለየም ፡ ይላሉ ።

ደራሲው ።

፲፫፡ በጉባኤው ፡ የተሰበሰቡ ፡ አባቶች ፡ ያወገዙት ፡ ያባረሩትና ፡ ያሳደ
ዱት ፡ እርሱ ፡ ላቀረበላቸው ፡ ሐተታዎች ፡ መልስ ፡ መስጠት ፡ እስከ ፡ ማጣት ፡
ድረስ ፡ ስላሰፈራቸው ፡ ነው ፡ ይላሉ ፡ ብለው ፡ ይህንም ፡ በማስተባበል ፡ ዐይነት ፡
ተናግረዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፫፡ የዚህን ፡ አነጋገር ፡ እውነተኛውን ፡ ነገር ፡ ለማግኘት ፡ ርስዎ ፡ የጻ
ፉልንን ፡ ይህን ፡ መጻፍ ፡ በሰፈው ፡ መመርመር ፡ አስፈላጊ ፡ ነው ። እነሆ ፡
እርስዎ ፡ ከጉንዳጉንዲ ፡ አገኘሁት ፡ ብለው ፡ በ፫ተኛ ፡ ምዕራፍ ፡ በ፹፭ ፡ ገጽ ፡

ላይ ፡ የጻፉት ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ መርቅያን ፡ በነገሠበት ፡ ልዮን ፡ በሮም ፡ ሊቀ ፡
ጳጳሳትነት ፡ በተሾመ ፡ ጊዜ ፡ አውጣኪ ፡ የክርስቶስ ፡ ሥጋው ፡ ረቂቅ ፡ ነው ፡
እንደኛ ሕማም ፡ አይሰማውም ፡ ስላለ ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ፯፻፴፮ ፡ መም
ህራን ፡ ተሰበሰቡ ፤ እነሱም ፡ በ፫ተኛው ፡ ጉባኤ ፡ የተሰበሰቡ ፡ አበው ፡
በቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ አፈ ፡ ጉባኤነት ፡ ንስጥሮስን ፡ ያወገዙትን ፡ ውግዘት ፡
ፈርተው ፡ ንስጥሮስ ፡ የክርስቶስ ፡ አካሉ ፡ አንዱ ፡ ከእግዚአብሔር ፡ የተወ
ለደው ፡ አንዱ ፡ ከማርያም ፡ የተወለደው ፡ ኾኖ ፡ ኹለት ፡ ነው ።

እኒህ ፡ ኹለቱ ፡ በተዋሕዶ ፡ ሰይኾን ፡ በመቃረብ ፡ አንድ ፡ ኾኑ ፡ ያለውን ፡ ብቻ ፡
አስቀርተው ፡ ከቄርሎስ ፡ ቃል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ማለትን ፡ ጨምረው ፡ የንስጥ
ሮስ ፡ ትምህርት ፡ ኹለት ፡ ጠባይዕ ፡ ኹለት ፡ ፈቃድ ፤ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡
ኹለት ፡ ሥምረት ፡ አንዱ ፡ የመለኮት ፡ አንዱ ፡ የትስብእት ፡ በኹለት ፡
ስልት ፡ አንዱ ፡ የመለኮትን ፤ አንዱ ፡ የትስብእትን ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ፡ አንዱ ፡
ተአምራት ፡ ያደርጋል ፤ አንዱ ፡ መከራ ፡ ይቀበላል ፤ ስለዚህ ፡ ትስብእት ፡
ከመለኮት ፡ ያንሣል ፡ ብለው ፡ ወሰኑ ፤ የልዮንም ፡ ጦማር ፡ እንደዚሁ ፡
ትላለች ፡ ብሎ ፡ ይተርካል ።

ይህም ፡ ውሣኔ ፡ እርግጠኛ ፡ የኬልቄዶን ፡ ውሣኔ ፡ መኽኑን ፡ በ፹፯
ተኛ ፡ ገጽ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ በ፪ባሕርያት ፡ ብለው ፡ በ፻፲፰ኛው ፡ ገጽ ፡
ኹለተ ፡ ፈቃዶች ፡ አልተጣሉም ፡ መቸውንም ፡ አይጣሉም ፡ የትስብእቱ ፡
ባሕርይ ፡ ለመለኮቱ ፡ ባሕርይ ፡ መቸውንም ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ተገዛ ፡ ነው ፡
ሲሉ ፡ አረጋግጠዋል ።

እንግዲህ ፡ ይህ ፡ ውሣኔ ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ውሣኔ ፡ መኽኑን ፡
በርስዎ ፡ ጽሑፍ ፡ ካረጋገጥን ፡ ወደ ፡ ሌላው ፡ ምርመራ ፡ እንሬመድ ።

ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ይኸው ፡ እርስዎ ፡ የጠቀሱት ፡ መጽሐፍ ፡ በዚህ ፡
ጊዜ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ የንጉሡን ፡ ቁጣ ፡ የማጎበሩን ፡ ብዛት ፡ ሳይፈራ ፡ ተነ
ሥቶ ፡ ይህ ፡ እንግዳ ፡ ልማድና ፡ ባህል ፡ ምንድን ፡ ነው ። እንደ ፡ ንስጥ
ሮስ ፡ ሃይማኖታችንን ፡ የሚክድ ፡ አለ ፡ እንደ ፡ ኹን ፤ በቄርሎስ ፡ ጊዜ ፡
እንደ ፡ ተደረገው ፡ ጉባኤ ፡ ይከፈትና ፡ እንከራከር ። አባቶቻችን ፡ ያቆዩንን ፡
ሃይማኖት ፡ ለመለወጥ ፡ ኹላችሁም ፡ መክራችሁ ፡ እንደ ፡ ኹን ፡ እኔ ፡
ይችን ፡ ጉባኤ ፡ አወግዛታለሁ ፡ አለ ።

በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ንጉሡም ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳቱም ፡ አንድ ፡ ኹነው ፡ ይህ ፡
የምትሰማው ፡ ቃል ፡ ልዮን ፡ የላከው ፡ የሃይማኖት ፡ ጦማር ነው ፤ ልዮንም ፡
በጴጥሮስ ፡ ወንበር ፡ የተቀመጠ ፡ ርእሰ ፡ ሊቃን ፡ ጳጳሳት ፡ ነው ፤ የጴጥሮ
ስም ፡ ወንበር ፡ ካንተ ፡ ወንበር ፡ ይበልጣል ፡ ለምን ፡ አትቀበልም ፡ አሉት ።

ዲዮስቆሮስም ፡ ሲመልስ ፡ ቀድሞ ፡ ሳጥናኤል ፡ ከመላእክት ፡ ኹሉ ፡
በላይ ፡ ያለ ፡ ሊቀ ፡ መላእክት ፡ ነበረ ፡ ሃይማኖቱን ፡ ቢክድ ፡ ግን ፡ ከመዓ
ርጉ ፡ ተዋርዶ ፡ በመንጸፈ ፡ ደይን ፡ ወደቀ ፤ እንደዚኽውም ፡ ሐዋርያት ፡

www.ethiopianorthodox.org

በሰተማሩን ፣ ትምህርት ፣ ጸንቶ ፣ ከተገኘ ፣ በሊቀ ፣ ሐዋርያቱ ፣ በጴጥሮስ ፣ ወንበር ፣ የተቀመጠው ፣ አለቃየ ፣ ነው ። የሐዋርያትን ፣ ቃል ፣ ለውጦ ፣ ከሃ ይማኖት ፣ ከወጣ ፣ ግን ፣ እንደ ፣ ሳጥናኤል ፣ ከመዓርጉ ፣ ይዋረዳል ፣ እንጂ ፣ የኔ ፣ አለቃ ፣ ሊኾን ፣ አይችልም ፣ አለ ።

ከዚህ ፣ አያይዞ ፣ ባንድ ፣ በክርስቶስ ፣ ፪ፍና ፣ ማለት ፣ ምንድን ፣ ነው ፣ እስኪ ፣ ንገሩኝ ፣ ክርስቶስን ፣ በቃና ፣ ዘገሊላ ፣ ወደ ፣ ሠርግ ፣ ቤት ፣ የጠሩት ፣ እንደ ፣ ሰው ፣ ነውን ፣ እንደ ፣ አምላክ ፣ አላቸው ።

እነርሱም ፣ እንደ ፣ ሰው ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ አምላክስ ፣ ወደ ፣ ሠርግ ፣ አይጠራም ፣ አሉት ። እርሱም ፣ መልሶ ፣ ወጎውንሳ ፣ ወይን ፣ ያደረገው ፣ እንደ ፣ አምላክ ፣ ነውን ፣ ወይስ ፣ እንደ ፣ ሰው ፣ ብሎ ፣ ጠየቃቸው ።

እነርሱም ፣ እንደ ፣ አምላክ ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ ሰውስ ፣ ውኃውን ፣ ወይን ፣ ሊያደርግ ፣ አይችልም ፣ አሉት ። ዲዮስቆሮስም ፣ ሲመልስ ፣ ወደ ፣ ሠርግ ፣ ቤት ፣ የተጠራው ፣ ውኃውንም ፣ ወይን ፣ ያደረገው ፣ አንድ እርሱ ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ ከርሱ ፣ ጋራ ፣ ሌላ ፣ የለምና ፣ ወደ ፣ ሠርግ ፣ ቤት ፣ የተጠራው ፣ እርሱ ፣ ውኃውንም ፣ ወይን ፣ እንዳደረገው ፣ እነሆ ፣ ታወቀ ፣ ተረዳ ። የተጠራው ፣ እርሱ ፣ ውኃውን ፣ ወይን ፣ አደረገ ካላችሁ ፣ ኹለት ፣ ባሕርይ ፣ ኹለት ፣ ፈቃድ ፣ ብላችሁ ፣ ከኹለት ፣ ልትከፍሉት ፣ አይቻልም ።

ትንሽ ፣ ቈይታችሁ ፣ ወደ ፣ ሠርግ ፣ የተጠራው ፣ ሥጋ ፣ ነው ፣ ውኃውን ፣ ወይን ፣ ያደረገ ፣ መለኮት ፣ ነው ፣ አትበሉ ፤ እንጂ ፣ ወደ ፣ ሠርግ ፣ ቤት ፣ የተጠራው ፣ ውኃውን ፣ ወይን ፣ አደረገ ፣ የምትሉ ፣ ከኾነ ፣ መልካም ፣ ነው ። ከዚህ ፣ አልፋችሁ ፣ ወደ ፣ ሠርግ ፣ ቤት ፣ የተጠራ ፣ ሥጋ ፣ ነው ፣ ውኃውን ፣ ወይን ፣ ያደረገ ፣ መለኮት ፣ ነው ፣ የምትሉ ፣ ከኾነ ፣ ግን ፣ ይህ ፣ ንግግር ፣ ንስጥሮስ ፣ ከእግዚአብሔር ፣ የተወለደው ፣ ተአምራት ፣ ያደርጋል ፣ ከማርያም ፣ የተወለደው ፣ ግን ፣ መከራ ፣ ይቀበላል ፣ ብሎ ፣ ያስተማረውን ፣ ትምህርት ፣ የመሰለ ፣ ነው ።

እናንተም ፣ እንዲህ ፣ የምትሉ ፣ ከኾነ ፣ መለኮት ፣ የሚገባውን ፣ የመለኮትን ፣ ሥራ ፣ የሚሠራ ፤ የማይገባውን ፣ የትስብእትን ፣ ሥራ ፣ የማይሠራ ፣ ከኾነ ፣ ትስብእትም ፣ እንደዚሁ ፣ የሚገባውን ፣ የትስብእትን ፣ ሥራ ፣ የሚሠራ ፣ የማይገባውን ፣ የመለኮትን ፣ ሥራ ፣ የማይሠራ ፣ ከኾነ ፣ መለኮትም ፣ ትስብእትም ፣ በየራሳቸው ፣ ተለያይተው ፣ በኹለት ፣ መንገድ ፣ መሔዳቸው ፣ ነው ።

እንዲህ ፣ ከኾነ ፣ ተዋሕዶ ፣ ወዴት ፣ አለ ፤ እስኪ ፣ ንገሩኝ ፤ ለትስብእትስ ፣ ወደ ፣ ሠርግ ፣ ቤት ፣ መጠራት ፣ ልማዱ ፣ ነውና ፣ ይገባዋል ፤ እሺ ፣ መለኮት ፣ ወደ ፣ ሠርግ ፣ ቤት ፣ መግባት ፣ የማይገባው ፣ ሲኾን ፣ ለምን ፣ ተጠራ ። ትስብእት ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ መለኮት ፣ አልተጠራም ፣ አልሔደም ፣ እንዳትሉም ፣ ትስብእት ፣ ብቻውን ፤ ውኃውን ፣ ወይን ፣ ሊያደርግ ፣ አይችልም ፤ መለኮት ፣ ከልሔደ ውኃውን ፣ ወይን ፣ ማን ፣ አደረገው ፤ ትስብእት ፣ ሲሔድ ፣ መለኮት ፣ ሔደ ፣ ብትሉ ፣ ግን ፣ እነሆ ፣ መለኮት ፣ የሰውነትን ፣ ሥራ ፣ ሲሠራ ፣ አገኘነው ፣ ማለታችሁ ፣ ነውና ፣ መለኮት ፤ ከትስብእት ፣ ጋራ ፣ አንድ ፣ ኾኖ ፣ ወደ ፣ ሠርግ ፣ ቤት ፣ ሲሔድ ፣ ትስብእትም ፣ ከመለኮት ፣ ጋራ ፣ አንድ ፣ ኾኖ ፣ ውኃውን ፣ ወይን ፣ ሲያደርግ ፣ አግኝተነዋልና ፣ ከዛሬ ፣ ጀምራችሁ ፣ ይህን ፣ ባህላችሁን ፣ ተዉ ።

ደግሞ ፣ በዮሐንስ ፣ ወንጌል ፣ ኢየሱስ ፣ ክርስቶስ ፣ በምራቁ ፣ ጭቃ ፣ ለውሶ ፣ ዕውር ፣ ኾኖ ፣ የተወለደውን ፣ ሰው ፣ ግንባሩን ፣ ቀብቶ ፣ ወይን ፣ እንደ ፣ ፈጠረለት ፣ ተጽፏል ። ትስብእት ፣ በደረቅ ፣ ግንባር ፣ ወይን ፣ አልፈጠረም ፣ የምንል ፣ ከኾነ ፣ መለኮት ፣ ጭቃ ፣ የሚለውስበት ፣ ምራቅ ፣ አለውን ፣ የለውም ፤ የሌለውም ፣ ከኾነ ፣ እነሆ ፣ ትስብእት ፣ በምራቁ ፣ ወይን ፣ እንደፈጠረ ፣ ወወቅነ ፣ ተረዳነ ። ትስብእት ፣ በምራቁ ፣ ወይን ፣ ሊፈጥር ፣ ከቻለ ፣ ኹለት ፣ ባሕርይ ፣ ኹለት ፣ ፈቃድ ፣ የምትሉት ፣ ወዴት ፣ አለ ፤ በዚህ ፣ ተዋሕዶ ፣ አንድነት ፣ መካከል ፣ ይህ ፣ ምራቁን ፣ እንትፍ ፣ ያለ ፣ (የተፋ) ፣ ነው ። ይህ ፣ ያዳነው ፣ ነው ፣ (ማለት) ፣ ምራቁን ፣ የተፋ ፣ ይኽ ፣ ነው ፣ ያዳነው ፣ ግን ፣ ይኽኛው ፣ ነው ፣ ብሎ ፣ መለያየት ፣ የለም ። የፈጣሪያችን ፣ የአማኑኤል ፣ የተዋሕዶው ፣ ምሥጢር ፣ ከንቱ ፣ ሐሰት ፣ እንዳይኾን ፣ ይህ ፣ የመለኮት ፣ ነው ፣ ይህ ፣ የትስብእት ፣ ነው ፣ ብለን ልንለያይ ፣ አይገባንም ።

ወደ ፣ ሠርግ ፣ ቤት ፣ የተጠራው ፣ እርሱ ፣ ነው ፣ ውኃውን ፣ ወይን ፣ ያደረገው ፣ እርሱ ፣ ሰው ፣ እንደመኾኑ ፣ ወደ ፣ ሠርግ ፣ ቤት ፣ ተጠራ ፤ አምላክ ፣ እንደ ፣ መኾኑ ፣ ተአምራት ፣ አደረገ ፤ ሰው ፣ እንደ ፣ መኾኑ ፣ ሲወለድ ፣ ሲሞት ፣ ተጠቀለለ ፤ አምላክ ፣ እንደ ፣ መኾኑ ፣ ከሰብአ ፣ ሰገል ፣ እጅ ፣ መንሻ ፣ ተቀበለ ፤ ሰው ፣ እንደ ፣ መኾኑ ፣ ተርቦ ፣ የበለስን ፣ ፍሬ ፣ ሊበላ ፣ ፈለገ ፤ አምላክ ፣ እንደ ፣ መኾኑ ፣ ፩ እንጀራ ፣ ላፅሺ ፣ ሰው ፣ አበላ ፤ እንደ ፣ ሰውነቱ ፣ መንገድ ፣ በመሔድ ፣ ደከመ ፤ እንደ ፣ አምላክነቱ ፣ ባሕሩን ፣ በእግሩ ፣ እየጠቀጠቀው ፣ ሔደ ።

ይህን ፣ ኹሉ ፣ ያደረገ ፣ አንዱ ፣ እርሱ ፣ ቅድመ ፣ ዓለም ፣ ከአብ ፣ ያለእናት ፣ የተወለደው ፣ አንድ ፣ ልደት ። ኹለተኛው ፣ ድኅረ ፣ ዓለም ፣ ከእመቤታችን ፣ ያለአባት ፣ የተወለደው ፣ አንድ ፣ ኾኖ ፣ ኹለት ፣ ልደት ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ በፈቃድ ፤ በባሕርይ ፣ በጠባይዕ ፣ ኹለት ፣ አይደለም ፤ ኹለት ፣ አይባልምና ፣ እናንተ ፣ የኬልቄዶን ፣ ሰዎች ፣ ስሕተታችሁን ፣ ከእናንተ ፣ አርቁ ፣ አላቸውና ፣ ልዮን ፣ የላካትን ፣ ጠማር ፣ ቀደዳት ፣ ጉባኤውንም ፣ አወገዘ ፣ በዚህ ፣ ምክንያት ፣ በጥፊ ፣ መቱት ፣ ጽሕሙንም ፣ ነጩት ፣ ጥርሱን ፣ ሰበሩት ፣ ደሴተ ፣ ጋግራ ፣ አጋዙት ፣ በዚያው ፣ አረፈ ፣ ይላል ።

እንግዲህ ፣ ይህን ፣ አኳኋን ፣ ስንመለከተው ፣ እርስዎ ፣ እውነት ፣ ነው ፣ ብለው ፣ ለመሰከሩለት ፣ ፪ት ባሕርይ ፣ ፪ ፈቃድ ፣ ለሚለው ፣ ለኬልቄዶኑ ፣ ሙግት ፣ ይህ ፣ የዲዮስቆሮስ ፣ መልስ ፣ ነው ፣ ተብሎ ፣ ከዚህ ፣ በላይ ፣ የሰማነው ፣ ኃይለ ፣ ቃል ፣ ትክክለኛ ፣ መልሱ ፣ መኾኑን ፣ ተረድተናል ። በዚሁም ፣ ላይ ፣

www.ethiopianorthodox.org

ጉባኤዎቹ ፡ ለዲዮስቆሮስ ፡ የመለሱለት ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ እንደ ፡ ሌለ ፡ ተመልክ
ተናል ።

ርስዎም ፡ በዚህ ፡ ጽሑፍዎ ፡ ውስጥ ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ኢት
ዮጵያውያኖቹን ፡ የዲዮስቆሮስን ፡ ስም ፡ ከፍ ፡ ከፍ ፡ ለማድረግ ፡ በኬልቄዶኑ ፡
ጉባኤና ፡ በልዮን ፡ ጳጳስ ፡ ላይ ፡ ያልኾነውን ፡ የሐሰት ፡ ሐሜት ፡ እየፈጠሩ ፡
አወሩባቸው ፤ ደግሞም ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ የሚያስነቅፉ ፡ ኑፋቄያቸው
ንም ፡ የሚያስመሰግኑ ፡ ብዙ ፡ ተአምራቶች ፡ ተፈጽመዋል ፡ ሲሉ ፡ ራሳቸው ፡
ፈጥረው ፡ በማውራት ፡ አታለልዋቸው ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ይህን ፡ ቢላቸው ፡
እንዲህ ፡ ብለው ፡ መለሱለት ፤ እንዲህ ፡ ብለው ፡ ተናግረው ፡ መልስ ፡ አሳ
ጡት ፤ ብለው ፤ ወይንም ፡ በጠቅላላው ፡ ይህን ፡ የመሰለ ፡ አነጋገር ፡ በጉባ
ኤው ፡ ላይ ፡ አልተነገረም ።

ዲዮስቆሮስም ፡ የተናገረው ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ነው ፤ ጉባኤውም ፡ የመለሰ ፡
እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ነው ፡ የሚል ፡ መቃወሚያ ፡ አልጻፉም ፤ ማናቸውም ፡ የተ
ነገረ ፡ ነገር ፡ ኹሉ ፡ መቃወሚያ ፡ ቀርቦበት ፡ ካልተለወጠ ፡ በቀር ፡ ቀዋሚ ፡
እውነት ፡ ኾኖ ፡ መቅረት ፡ አለበት ። በዚህ ፡ መሠረት ፡ እኛም ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡
ተቃዋሚ ፡ ስላልቀረበበት ፡ ቅዱስ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተሰበ
ሰቡ ፡ አባቶችን ፡ መልስ ፡ እስከ ፡ ማሳጣት ፡ ድረስ ፡ ደርሶ ፡ አሳፍሯቸዋል ፡
ለማለት ፡ ችለናል ።

ደ ራ ሲ ው ።

፲፬ | ኋላም ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የኬልቄዶኑ ፡ ጉባኤ ፡ በኤፌሶን ፡ ጉባኤ ፡ የተ
ወሰነውን ፡ አፍርሶ ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ አስተምሯል ፡ ብለው ፡ ያምናሉ ፡
ሲሉ ፡ በማጠራጠር ፡ ተናግረዋል ።

መላሽ ።

፲፬ | አሁን ፡ ይህ ፡ የሚናገሩት ፡ ነገር ፡ በላይኛው ፡ አንቀጽ ፡ ቅዱስ ፡ ዲዮስቆ
ሮስ ፡ ወደ ፡ ሠርግ ፡ ቤት ፡ የተጠራ ፡ ትስብእት ፡ ነው ፤ ወኃውን ፡ ወይን ፡
ያደረገ ፡ መለኮት ፡ ነው ፡ የምትሉ ፡ ከኾነ ፡ ንስጥሮስ ፡ ክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡
ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ስለኾነ ፡ ከማርያም ፡ የተወለደው ፡ መከራ ፡ ይቀበላል ፡
ከአብ ፡ የተወለደው ፡ ተአምራት ፡ ያደርጋል ፡ ብሎ ፡ ካስተማረው ፡ ትምህርት ፡
ጋራ ፡ አንድ ፡ ነው ፡ ሲል ፡ የተናገረውን ፡ ነገር ፡ ነው ። ለዚህ ፡ መልሱ ፡ በላ
ይኛው ፡ መሥመር ፡ ስለተሰጠ ፤ አሁን ፡ ኹለተኛ ፡ አላስፈለገም ።

ደራሲው ።

፲፭ | ከዚህም ፡ በስተቀር ፡ ልዮን ፡ የሮማው ፡ ጳጳስ ፡ የአውጣኪ ፡ ወገን ፡
ኾኗል ። ስለዚህም ፡ አይዞህ ፡ ባህልህን ፡ በመያዝ በርታ ፡ ሲል ፡ የማጽናናት ፡
ደብዳቤ ፡ ጽፎ ፡ ልኮለታል ፡ ይላሉ ፡ ብለዋል ።

መላሽ ።

፲፭ | ኢትዮጵያ ፡ የአውጣኪን ፡ ባህል ፡ ተቀባይ ፡ አለመኾኗን ፡ ርስዎ ፡
ራስዎ ፡ በ፸፩ ፡ ገጽ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የአውጣኪን ፡ ባህል ፡ ልስበክ ፡ ብሎ ፡
ገብቶ ፡ ሳይበረር ፡ የቀረ ፡ የለም ፡ ብለው ፡ እንዲሁም ፡ በ፸፭ ፡ ገጽ ፡ የኢት
ዮጵያ ፡ ትምህርት ፡ ለንስጥሮስ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ ለአውጣኪም ፡ ባህል ፡ ፈጽሞ ፡
ተቃራኒ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ አረጋግጠው ፡ መስክረውልናል ።

ስለዚህ ፡ የአውጣኪን ፡ ነገር ፡ ከቁም ፡ ነገር ፡ አግብተን ፡ የማንመለከ
ተው ፡ ስለኾነ ፡ ቢጽፍለትም ፡ ባይጽፍለትም ፡ የኹለቱ ፡ ጉዳይ ፡ ነው ፡ እኛን ፡
የማያገባን ስለኾነ ፡ ለዚህ ፡ መልስ ፡ ልሰጥበት ፡ አልፈለግሁም ።

ደራሲው ።

፲፮ | የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ታሪክ ፡ እንደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ አስተያየት ፡
ትልቅ ፡ ግምት ፡ ባላቸው ፡ በኹለት ፡ መጻሕፍቶቻቸው ፡ ተተርኮ ፡ እናገኘዋ
ለን ፡ እኒህም ፡ መጻሕፍቶች ፡ አንደኛው ፡ የኢትዮጵያ ፡ የሃይማኖት ፡ ትም
ርት ፡ የሚገለጥበት ፡ ምሥጢረ ፡ ሥላሴ ፡ የተባለው ፤ ኹለተኛ ፡ ከጉንዳጉንዲ ፡
የተገኘው ፡ የእጅ ፡ ጽሑፍ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ የመጻሕፍቱን ፡ መገኛ ፡ ካስረዱ ፡
በኋላ ፡ ምሥጢረ ፡ ሥላሴ ፡ የተባለው ፡ መጽሐፍ ፡ ስለ ፡ ንስጥሮስና ፡ ስለ ፡
አውጣኪ ፡ ይናገራል ።

ሀ | ስለ ፡ ንስጥሮስ ፡ ሲናገር ፡ ንስጥሮስ ፡ የቍስጥንጥንያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳስ ፡
ነው ፡ በጌታችን ፡ በኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እምነቱን ፡ ሲገልጽ ፡ ክርስቶስ ፡
ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፤ ኹለት ፡ ፈቃድ ፤ ኹለት ፡ ግብር ፡ ነው ፡
ተዋሕዶውም ፡ የፈቃድና ፡ የፍቅር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የባሕርይ ፡ አልኾነም ። እመ
ቤታችን ፡ የወለደችው ፡ ክርስቶስ ፡ ሰው ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ አምላክ ፡ አይደ
ለም ፤ የእግዚአብሔር ፡ የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ በክርስቶስ ፡ ያደረበት ፡ እንደኾነ ፡
የእግዚአብሔር የጸጋ ፡ ልጅ ፡ ይኾናል ፡ እያለ ፡ ያስተምር ፡ ነበረ ።

የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ይህነን ፡ ሰምቶ ፡ ለታላቁ ፡
ቴዎዶስዮስ ፡ ነግሮ ፡ በኤፌሶን ፡ ጉባኤ ፡ ተደረገ ፤ ፪፻ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ተሰ
በሰቡ ፤ የሮሙ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ቅልስጢንም ፡ ስለ ፡ ሽምግልናው ፡ መምጣት ፡
ባይቻለው ፡ ፪ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ፪ት ፡ ቀሳውስት ፡ ልኮ ፡ ነበረ ።

የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ከቃሉ ፡ ለመረዳት ፡ ና ፡ ብለው ፡ ቢልኩበት ፡ አልመ
ጣም ፡ አለ ፡ በደብዳቤ ፡ ቢከራከሩትም ፡ አሻፈረኝ ፡ አልሰማም ፡ ብሎ ፡ ቢመ
ልስ ፡ እርሱንም ፡ ሃይማኖቱንም ፡ ገዝተው ፡ ከሹመቱም ፡ ሽረው ፡ ስደት ፤ ፈረ
ዱበት ፡ በግብጽ ፡ ውስጥ ፡ አክሚም ፡ ከምትባል ፡ ከተማ ፡ ተሰዶ ፡ ሞተ ፡ ይላል ፡
ብለው ፡ ጠቅሰው ፡ ተርከዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

መላሽ

፲፯ | ይህን ፡ ታሪክ ፡ ስንኳንስ ፡ ሌላ ተቀዋሚ ፡ ሊኖረው ፡ እርስዎም ፡ ቢኾኑ ፡ ይህ ፡ ታሪክ ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ ንስጥሮስም ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ አልካደ ፡ በኤፌሶንም ፡ ጉባኤ ፡ አልተደረገ ፡ ብለው ፡ በጭራሽ ፡ አልካዱም ፡ ወይም ፡ በከፊል ፡ የንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ እንዲህ ፡ እንዲህ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እንዲህ ፡ አይደለም ፡ ብለው ፡ የጻፉት ፡ ማስተባበያ ፡ ቃል ፡ የለም ፡ ስለዚህ ፡ ማስተባበያ ፡ ያልቀረበበት ፡ ነገር ፡ ኹሉ ፡ በእውነትነት ፡ ጸንቶ ፡ ይቀራል ፡ ብዬ ፡ ከላይ ፡ እንደ ፡ ገለጽኩልዎ ፡ ይህም ፡ ታሪክ ፡ ተቃራኒ ፡ የሌለው ፡ ስለኾነ ፡ እውነተኛ ፡ ታሪክ ፡ አድርገን ፡ ተቀብለነዋል ።

በዚሁ ፡ መሠረት ፡ የኬልቄዶንን ፡ ውሣኔ ፡ ጠንክረን ፡ የምንቃወመው ፡ ይህ ፡ የኤፌሶን ፡ ጉባኤ ፡ አውግዞ ፡ ከለየው ፡ ከንስጥሮስ ባህል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ማለትን ፡ ብቻ ፡ አስቀርቶ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ፪ ፡ ፈቃድ ፡ ፪ ፡ ግብር ፡ የሚለውን ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ተቀባይ ፡ ኾኖ ፡ ስላገኘነው ፡ ነው ፡ ከዚህም ፡ ሌላ ፡ ንስጥሮስ ፡ ተዋሕዶው ፡ የፈቃድ ፡ የፍቅር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የባሕርይ ፡ አይደለም ፡ እመቤታችን ፡ የወለደችው ፡ ሰው ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ አምላክ ፡ አይደለም ፡ የሚለውን ፡ ባህል ፡ ይህ ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ተቀባይ ፡ መኾኑን ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍዎ ፡ ለባሕርየ ፡ መለኮቱ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእቱ ፡ መቸም ፡ ቢኾን ፡ እንደ ፡ ተገዛ ፡ ነው ፡ ኹለቱ ፡ ፈቃዶች ፡ አይጣሉም ፡ ብለው ፡ በ፻፲፰ ፡ ገጽ ፡ ገልጠውታል ። ስለዚህ ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ውሣኔ ፡ ከንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ በምንም ፡ ያልተለየ ፡ መኾኑ ፡ ግልጥ ፡ ነው ።

ደራሲው

፲፯ | ስለ ፡ አውጣኪ ፡ ሲናገር ፡ አውጣኪ ፡ የቍስጥንጥንያ ፡ ባለገዳም ፡ ነው ፤ እርሱ ፡ የጌታችን ፡ ሥጋ ፡ ረቂቅ ፡ ነው ፡ ሕማም ፡ መከራ ፡ አያገኘውም ፡ አይሰማውም ፡ እያለ ፡ ያስተምር ፡ ነበረ ። አውሳብዮስ ፡ የተባለ ፡ የንስጥሮስ ፡ ጠበቃ ፡ የነበረ ፡ በቍስጥንጥንያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳስ ፡ በፍላብያኖስ ፡ ላይ ፡ ከሰሰው ፡ የቍስጥንጥንያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ፍላብያኖስ ፡ ይህንን ፡ የአውጣኪን ፡ ክህደት ፡ በሰማ ፡ ጊዜ ፡ ፴ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ሰብስቦ ፡ አውጣኪን ፡ አውግዞ ፡ ለየው ። ነገር ፡ ግን ፡ እኒህ ፡ የተሰበሰቡት ፡ ፴ው ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳትና ፡ ፍላብያኖስ ፡ የአውጣኪን ፡ ቱሳሔ ፡ አጠፋን ፡ ሲሉ ፡ የንስጥሮስን ፡ ክህደት ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ አደሱት ፡ አውጣኪም ፡ ወደ ፡ ሮሙ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ወደ ፡ ልዮን ፡ ዘንድ ፡ አለአገባብ ፡ ተገዘትኩ ፡ ብሎ ፡ ላከ ።

ልዮንም ፡ ይድረስ ፡ ከከበረ ፡ ልጄ ፡ ከአውጣኪ ፡ የላክህልኝን ፡ ቃል ፡ አ[illegible]ቅሁት ፤ እነዚያ ፡ ደፋሮች ፡ የንስጥሮስን ፡ ኑፋቄ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ማሳደሳቸውን ፡ አገኘሁት ፡ አንተ ፡ ግን ፡ አይዞህ ፡ ባለህበት ፡ ጥና ፡ በቀናች ፡ ሃይማኖት ፡ አ[illegible]

ላክ ፡ ይጠብቅህ ፡ ነገርክን ፡ እስክጨርስልህ ፡ ድረስ ፡ በርታ ፡ ተጻፈ ፡ በየዚራን ፡ ወር ፡ በ፬፻፶ ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ የሚል ፡ ደብዳቤ ፡ ጻፈለት ።

አውጣኪ ፡ ወደ ፡ ልዮን ፡ እንደ ፡ ላከ ፡ እንዲሁም ፡ ወደ ፡ ንጉሡ ፡ ወደ ፡ ቴዎዶስዮስ ፡ ያለ ፡ ኃጢአት ፡ ተገዘትኩ ፡ ፍርድ ፡ ይታይልኝ ፡ ሲል ፡ አቤቱታውን ፡ አቀረበ ። ንጉሥ ፡ ቴዎዶስዮስም ፡ ይህን ፡ በሰማ ፡ ጊዜ ፡ ከእስክንድርያ ፡ ዲዮስቆሮስን ፤ ዮልያኖስ ፡ ዘኢየሩሳሌምን ፤ ድሙኑስ ፡ ዘአንጾኪያን ፡ እስጢፋኖስ ፡ ዘኤፌሶንን ፤ አስጠራቸው ። እነርሱም እንደ ፡ መጡ ፡ ፻፯ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ሰብስበው ፡ አውጣኪን ፡ የገዘትክበትን ፡ ምክንያት ፡ መጥተህ ፡ ንገረን ፡ ብለው ፡ ቍስጥንጥንያ ፡ ከፍላብያኖስ ፡ ዘንድ ፡ ላኩበት ። ፍላብያኖስም ፡ ወደ ፡ ልዮን ፡ ዘሮም ፡ ዘንድ ፡ ተማጽኘብሃለሁ ፡ አድነኝ ፡ ሲል ፡ ላከና ፡ ጉባኤው ፡ ለላከበት ፡ አልመጣም ፡ እንቢኝ ፡ ብሎ ፡ ቀረ ።

ልዮንም ፡ ለአውጣኪ ፡ አይዞህ ፡ ብሎ ፡ እንደላከበት ፡ ለፍልብያኖስም ፡ አይዞህ ፡ ብሎ ፡ ላከበት ፡ ፍላብያኖስም ፡ የልዮንን ፡ ቃል ፡ ተስፋ ፡ በማድረግ ፡ ጉባኤውን ፡ አልመጣም ፡ ብሎ ፡ ቀረ ።

ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ከዲዮስቆሮስ ፡ ጋራ ፡ የተሰበሰቡ ፡ ፻፯ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ፍላብያኖስ ፡ መጥቼ ፡ የገዘትኩበትን ፡ ምክንያት ፡ አላስረዳም ፡ ስላላቸው ፡ አውጣኪን ፡ አስጠርተው ፡ ሃይማኖቱን ፡ ጠየቁት ፡ እሱም ፡ ክህደቱን ፡ በልቡ ፡ አስቀምጦ ፡ ሃይማኖቴ ፡ የ፫፻፲፰ ሊቃውንት ፡ ሃይማኖት ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ነአምን ፡ በ፩ ፡ አምላክ ፡ ካለው ፡ ዠምሮ ፡ ሐመ ፡ ወሞተ ፡ ወተቀብረ ፡ ወተንሥአ ፡ እሙታን ፡ እስከሚለው ፡ ድረስ ፡ እያነበበ ፡ ሃይማኖቴ ፡ ይህ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ገለጸ ፤ ቱሳሔ ፡ ብዬ ፡ መናገሬን ፡ አላውቅም ፡ አለ ።

ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ የተሰበሰቡትን ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ምን ፡ ትላላችሁ ፡ ብሎ ፡ ቢጠይቃቸው ፡ ዮልያኖስ ፡ ዘኢየሩሳሌም ፡ አውጣኪ ፤ ከፊታአችን ፡ የታመነበት ፡ ሃይማኖት ፡ የ፫፻፲፰ ፡ ሃይማኖት ፡ ነውና ፡ ከግዝቱ ፡ ይፈታ ፡ ከሹመቱ ፡ ይግባ ፡ አለ ፡ ድሙኑስ ፡ ዘአንጾኪያም ፡ እኔ ፡ አስቀድሜ ፡ አውጣኪን ፡ መገዘቴ ፡ ፍላብያኖስ ፡ ቢልክብኝ ፡ ነው ፤ አሁን ፡ ግን ፡ በወረቀት ፡ ጽፎ ፡ ለእናንተ ፡ ያቀረበውን ፡ ሃይማኖት ፡ ብመለከተው ፡ በኒቅያ ፡ ጉባኤ ፡ የተወሰነው ፡ ሃይማኖት ፡ ነው ፡ አለ ።

እንዲሁም ፡ እስጢፋኖስ ፡ ዘኤፌሶን ፡ ከምእመናን ፡ ይቀላቀል ፡ አለ ፡ ከርሱም ፡ ቀጥሎ ፡ ጳላስዩስ ፡ ዘቂሳርያ ፡ ይግባ ፡ ሲል ፤ ፈረደ ፡ ከያገሩ ፡ የተሰበሰቡትም ፡ አበው ፡ ኹሉ ፡ እንደዚሁ ፡ ፈረዱ ። ከዚህ ፡ ኹሉ ፡ በኋላ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ተነሥቶ ፡ እናንተ ፡ እንዲህ ፡ ከፈረዳችሁ ፡ እኔም ፡ ይህን ፡ የተቀደሰው ፡ ጉባኤ ፡ የሰጠውን ፡ ፍርድ ፡ እቀበላለሁ ፡ አውጣኪም ፡ ከሹመቱ ፡ ይመለስ ፡ ከግዝቱ ፡ ይፈታ ፡ ስል ፡ ፈርጃለሁ ፡ አለ ።

www.ethiopianorthodox.org

ደግሞ ፡ የአውጣኪ ፡ መነኮሳት ፡ ጥፋታችንን ፡ ሳናውቅ ፡ ፍላብያኖስ ፡ ገዘተን ፡ ብለው ፡ ለጉባኤው ፡ አቤት ፡ አሉ ። ዲዮስቆሮስ ፡ ከጉባኤው ፡ ጋራ ፡ ኾኖ ፡ እናንተን ፡ እንጠረጥራችኋለን ፡ የምታምኑትን ፡ ሃይማኖት ፡ ግለጹልን ፡ አላቸው ፡ መነኮሳቱም ፡ ፫፻፲ ፡ በኒቅያ ፡ በወሰኑትና ፡ ፪፻ ፡ ፪ ፡ ሊቃውንት ፡ በዚች ፡ በቊስጥንጥንያ ፡ ከተማ ፡ በወሰኑት ፡ ሃይማኖት ፡ እናምናለን ፡ አሉ ።

ዲዮስቆሮስም ፡ ብጌታችን ፡ በኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ አትናቴዎስ ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ እንደ ፡ ቀሩት ፡ ቅዱሳን ፡ አበው ፡ እምነት ፡ ታምናለችሁን ፡ አላቸው ። መነኮሳቱም ፡ አዎን ፡ እናምናለን ፡ አሉ ። ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ዮልያኖስ ፡ ዘኢየሩሳሌም ፡ በእውነተኛው ፡ ሃይማኖት ፡ ካመኑ ፡ ከምእመናን ፡ ጋራ ፡ ይቀላቀሉ ፡ ሲል ፡ ፈረደ ።

ከርሱም ፡ በኋላ ፡ የቀረው ፡ ጉባኤ ፡ ይህንን ፡ ፍርድ ፡ ተቀብለናል ፡ አሉ ። በመጨረሻም ፡ ቅዱስ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ የአውጣኪንና ፡ የመነኮሳቱን ፡ ሃይማኖት ፡ መርምረን ፡ ከምእመናን ፡ ጋራ ፡ ይቀላቀሉ ፡ ካልን ፡ እስኪ ፡ ፍላብያኖስን ፡ በክርስቶስ ፡ እንዴት ፡ እንደሚያምን ፡ ሃይማኖቱን ፡ እንጠይቀው ፡ ብሎ ፡ አስጠርቶ ፡ ከጉባኤው ፡ ፊት ፡ ቢጠይቀው ፡ በንስጥሮስ ፡ ሃይማኖት ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለቱን ፡ ገለጸ ።

በዚህ ፡ ጊዜ ፡ የተሰበሰቡት ፡ ፪፭ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ከቅዱስ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ጋራ ፡ እንድ ፡ ኾነው ፡ ፍላብያኖስን ፡ ገዝተው ፡ ከክህነቱ ፡ ሻሩት ፡ ከዚሁ ፡ አያይዘው ፡ እንደቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ እንደቅዱስ ፡ አትናቴዎስ ፡ ሥግው ፡ ቃል ፡ ክርስቶስ ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የማይል ገዝተናል ፡ ሲሉ ፡ ወሰኑ ፡ ይላል ብለው ፡ ከመጽሐፉ ፡ ያገኙትን ፡ ታሪክ ፡ ከተረኩ ፡ በኋላ ፡ እንደሚታየው ፡ በተጠቀሰው ፡ መጽሐፍ ፡ ውስጥ ፡ ስለኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ምንም ፡ አይነገርበትም ፡ ከርሱ ፡ በፊት ፡ ስለኾነው ፡ ግርግርና ፡ ከጉባኤው ፡ ተከፋይ ፡ ስለኾኑት ፡ ዋና ፡ ዋናዎቹ ፡ ታላላቅ ፡ ሰዎች ፡ ብቻ ፡ አነጋገሩን ፡ ምንም ፡ ሳያጎላ ፡ ይናገራል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፯ ፤ በዚህ ፡ አነጋገርዎ ፡ አውን ፡ ከዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ የጠቀሱትን ፡ ታሪክ ፡ ግርግር ፡ ነው ፡ አነጋገሩ ፡ የጎላ ፡ አይደለም ፡ የሚል ፡ ስም ፡ ከመስጠትዎ ፡ በቀር ፡ ይህ ፡ የተጠቀሰው ፡ ጉባኤ ፡ መሰብሰቡና ፡ ይህን ፡ ውሳኔ ፡ መወሠኑ ፡ እርግጠኛ ፡ መኾኑን ፡ አረጋግጠውልናል ፡ ማለት ፡ ነው ።

እንግዲህ ፡ ጉባኤውና ፡ ውሣኔው ፡ እውነት ፡ መኾኑን ፡ ካረጋገጡልን ፡ የታሪኩን ኹናቴ ፡ ወደመመርመር ፡ እንመለስ ።

የንስጥሮስ ፡ ክህደቱ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ፈቃድ ፡ ማለት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፤ በኤፌሶንም ፡ የተሰበሰቡ ፡ ፪፻ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ በቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ አፈ ፡ ጉባኤነት ፡ አውግዘው ፡ የለዩት ፡ ይህ

ንኑ ፡ ባህል ፡ መኾኑን ፡ ባለፈው ፡ አንቀጽ ፡ ተረድተናል ። እርስዎም ፡ በዚሁ ፡ በመጽሐፍዎ ፡ በ፲፪ተኛ ፡ ገጽ ፡ ፊተኞች ፡ በኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ አለ ፡ ብለው ፡ ያስተምራሉ ፤ ኹለተኞቹ ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ በንድ ፡ አካል ፡ ሲሉ ፡ ያስተምራሉ ፡ ብለው ፡ አረጋግጠውልናል ።

እንግዲህ ፡ ይህ ፡ ታሪክ ፡ አውጣኪ ፡ የክርስቶስ ፡ ሥጋው ፡ ረቂቅ ፡ ነው ፡ ሕማም ፡ ሞት ፡ አይሰማውም ፤ ተዋሕዶውም ፡ ቱሳሔ ፡ ነው ፡ ቢል ፡ ፍላብያኖስ ፡ ፬ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ይዘ ፡ አወገዘው ፤ ስለኾነም ፡ አውጣኪ ፡ ቱሳሔ ፡ ያለውን ፡ ክህደት ፡ ለማጥፋት ፡ ሲል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ የንስጥሮስን ፡ ክህደት ፡ አደሰው ፡ ብሎ ፡ እንዳስረዳን ፡ ይህ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ስር ፡ የሰደደና ፡ ያቆጠቆጠ ፡ በፍላብያኖስ ፡ ጊዜ ፡ መኾኑ ፡ ነው ። ቱሳሔም ፡ ማለት ፡ መቀላቀል ፡ መደባለቅ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ለምሳሌ ፡ ቡንና ፡ ወተት ፡ በቀላቀልዋቸው ፡ ጊዜ ፡ ቡን ፡ ጥቁረቱን ፡ ለቆ ፡ ወደነጭነት ፡ ይሳባል ፡ ወተትም ፡ ነጭነቱን ፡ ለቆ ፡ ወደ ፡ ጥቁረት ፡ ይሰባል ፤ በመከላቸው ፡ ሌላ ፡ መልክ ፡ ይፈጠራል ፡ ሌላ ፡ ጣዕም ፡ ይወለዳል ፡ በዚህ ፡ አኳኋን ፡ እንደአውጣኪ ፡ ባህል ፡ የክርስቶስ ፡ ተዋሕዶ ፡ ቱሳሔ ፡ ነው ፡ የተባለ ፡ እንደኾነ ፡ መለኮት ፡ መለኮትነቱን ፡ ለቆ ፤ ትስብእትም ፡ ትስብእትነቱን ፡ ለቆ ፡ በመከከላቸው ፡ ሌላ ፡ ሕማም ፡ ሞት ፡ የማይስማማው ፡ ረቂቅ ፡ ሥጋ ፡ ኾነ ፡ ከማለት ፡ ያደርሳል ።

እንዲህም ፡ ከኾነ ፡ መጻሕፍት ፡ ኹሉ ፡ ናዝንዕ ፡ አሚነ ፡ ቦቱ ፡ እስመ ፡ ኢኮነ ፡ ሊቀ ፡ ካህናቲነ ፡ ዘኢይክል ፡ ሐሚመ ፡ ለድኅምነ ፡ ዳዕሙ ፡ ምኩር ፡ በኵሉ ፡ አምሳሊነ ፡ ዘእንበለ ፡ ኃጢአት ፡ ባሕቲታ ፡ ዕብ ፡ ፬ ፡ ፲፩-፲፭ ።

ሊቀ ፡ ካህናታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ከኃጢአት ፡ በቀር ፡ እንደኛ ፡ ሰው ፡ ኾኖ ፡ እኛን ፡ መስሎ ፡ በእኛ ፡ በደረሰብን ፡ ጸዋትወ ፡ መከራ ፡ ኹሉ ፡ የተፈተነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የኛን ፡ ድካም ፡ ለማጥፋት ፡ እኛን ፡ ለማበርታት ፡ መከራ ፡ መቀበል ፡ የማይቻለው ፡ አይደለም ፡ እያሉ ፡ የተናገሩት ፡ ኹሉ ፡ ከንቱ ፡ ሐሰት ፡ ኾኖ ፡ መቅረቱ ፡ ነው ።

ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ ፈቀድ ፡ ማለትም ፡ የክርስቶስን ፡ ተዋሕዶ ፡ ጎድረት ፡ ወይም ፡ ተላጽቆ ፡ ተቃርቦ ፡ ያደርገዋል ፡ እንጂ ፡ ፍጹም ፡ ተዋሕዶ ፡ ሊያደርገው ፡ አይችልም ።

ተላጽቆ ፡ ተቃርቦ ፡ ማለትም ፡ የዕንጨትና ፡ የብረት ፡ ሠራተኛ ፡ ዕንጨቱን ፡ ጠርቦ ፡ አለዝቦ ፡ ብረቱን ፤ ሞርዶ ፡ አስማምቶ ፡ በምስማር ፡ ቢያያይዛቸው ፡ ለጊዜው ፡ አንድ ፡ ይኾናሉ ፡ ምስማሩ ፡ ሲነቀል ፡ ይለያያሉ ፤ እነዚህ ፡ ተዋሐዱ ፡ ሊባል ፡ አይቻልም ። የክርስቶስንም ፡ ተዋሕዶ ፡ እንደ

www.ethiopianorthodox.org

ዚህ ፡ ነው ፡ ያልን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ወንጌላዊ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ ያለው ፡ ታበለ ፡ ውሸት ፡ ኾነ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ከነርሱ ፡ በፊት ፡ በሮምም ፡ በእስክንድርያም ፡ የነበሩ ፡ አባቶቻችን ፡ ግን ፡ የክርስቶስ ፡ ተዋሕዶ ፡ እንደ ፡ ንስጥሮስ ፡ ጎድረት ፡ ወይም ፡ ተላጽቆ ፡ ተቃርቦ ፡ እንደ ፡ አውጣኪ ፡ ቱሳሔ ፡ ሳይኾን ፡ እንደ ፡ ነፍስና ፡ እንደ ፡ ሥጋ ፡ የከዊን ፡ በተዐቅቦ ፡ መኾኑን ፡ ጠንቅቀው ፡ አስረድተውናል ።

የሮምያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ አቡሊድስ ፡ (ሔፓሊቶስ) በሃይማኖተ ፡ አበው ፡ ወዘተወልደ ፡ እግርያም ፡ ድንግል ፡ እምድኅረ ፡ ተሰምየ ፡ ፩ዋሕደ ፡ ውእቱመ ፡ ዘቦቱ ፡ ኮነ ፡ ኵሉ ፡ ፩ህላዌ ፡ ወ፩አካል ፡ ውእቱ ፡ ወአልቦ ፡ ውስቴቱ ፡ ዘይትከፈል ፡ ኀበ ፡ ፪ ፡ አልቦ ፡ ለሥጋሁ ፡ ህላዌ ፡ ፍሉጥ ፡ እመ ፡ ለኮቱ ፡ ኀበ ፡ ገጸ ፡ ፍና ፡ ወኢለመለኮቱ ፡ አልቦቱ ፡ ህላዌ ፡ ፍሉጥ ፡ እምተ ፡ ብእቱ ፡ ኀበ ፡ ገጸ ፡ ፍና ፤ አላ ፡ ከመ ፡ ብእሲ ፡ ዘ፩ ፡ ህላዌሁ ፡ ከማሁ ፡ ውእቱ ፡ ክርስቶስ ፡ ዘከነ ፡ በአርዓያ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ።

ሶበሰ ፡ ኢያእመርዎ ፡ በተዋሕዶ ፡ ናሁ ፤ ይደልዎሙ ፡ ዓዲ ፡ ይክፍልዎ ፡ ለብእሲ ፡ ኀበ ፡ ብዙኅ ፡ ወይበልዎ ፡ ከመ ፡ ቦቱ ፡ ህላዌያት ፡ ብዙኃን ፡ እስመ ፡ ሥጋ ፡ እስትጉቡዕ ፡ ውእቱ ፡ እምብዙኅ ፡ አምሳላት ፡ እምነ ፡ አ ፅምት ፤ ወአምትንት ፤ ወአሥራው ፡ ወሥጋ ፡ ወማዕሰ ፤ ወአጽፋር ፤ ወፀጕር ፡ ወደም ፤ ወመንፈስ ፤ ወእሉ ፡ ኵሉ ፡ ፍሉጣን ፡ በበይናቲሆሙ ፡ ወዳዕሙ ፡ በአማን ፡ ፩ህላዌ ፡ ውእቱ ። ወከማሁ ፡ መለኮትሂ ፡ ወትስብእት ፡ ፩ውእቱ ፡ ወኢይትከፈል ፡ ኀበ ፡ ፪ህላዌ ።

ከማርያም ፡ የተወለደ ፡ እርሱ ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ ክኽነ ፡ በኋላ ፡ ኹሉ ፡ በርሱ ፡ የተፈጠረበት ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ወደ ፡ ኹለትነት ፡ መከፈል ፡ የለበትም ። በሰው ፡ አምሳል ፡ ሰው ፡ የኾነ ፡ ክርስቶስ ፡ ባሕርዩ ፡ አካሉ ፡ አንድ ፡ እንደኾነ ፡ እንደ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ለትስብእቱ ፡ በማናቸውም ፡ ነገር ፡ ከመለኮቱ ፡ የሚለይበት ፡ አካል ፡ ባሕርይ ፤ ለመለኮቱም ፡ በማናቸውም ፡ ነገር ፡ ከትስብእቱ ፡ የሚ ፡ ይበት ፡ አካል ፡ ባሕርይ ፡ የለውም ።

በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ የኾነ ፡ ክርስቶስን ፡ ባንድነት ፡ የማያውቁት ፡ ከኾነስ ፡ ሰውም ፡ ሥጋው ፡ ከአጥንት ፤ ከጅማት ፤ ከሥጋ ፤ ከደም ፤ ከጥፍር ፡ ከጠጉር ፤ ከቁርበት ፡ ከብዙ ፡ ነገር ፡ የተጠራቀመ ፡ ነውና ፡ ብዙ ፡ አካል ፡ ከሥጋ ፡ ከነፍስ ፡ የተዋሐደ ፡ ነውና ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ከብዙ ፡ ሊከፍሉት ፡ ይገባቸዋል ። ነገር ፡ ግን ፡ እነዚህ ፡ ኹሉ ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ የተለያዩ ፡ ሲኾኑ ፡ በእውነት ፡ አንድ ፡ ናቸው ፡ እንጂ ፡ ልዩዎች ፡ አይደሉም ። እንደዚኽውም ፡ መለኮትና ፡ ትስብእትም ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ወደ ፡ ኹለትነት ፡ ተከፍሎ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አይደለም ።

ወልደ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ፡ ዘወረደ ፡ እምሰማያት ፡ ወወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ዘተወልደ ፡ እምብእሲት ፡ ኢይትዌከፍ ፡ ክፍለተ ፡ ኀበ ፡ ፪ህላዌ ። ከሰማይ ፡ የወረደው ፡ ወልደ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ፡ ከማርያም ፡ የተወለደው ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ነውና ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ወደ ፡ ኹለትነት ፡ አይከፈልም ፡(ማለት) ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አይደለም ።

ወእመ ፡ አኮሰ ፡ ዘወረደ ፡ እምሰማይ ፡ ይሰመይ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወአኮ ፡ ወልደ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ፡ ወዘሂ ፡ ተወልደ ፡ እምብእሲት ፡ ይሰመይ ፡ ወልደ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ፡ ወአኮ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ።

እንዲህ ፡ ካልኾነስ ፡ ከሰማይ ፡ የወረደው ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ እንጂ ፡ የሰው ፡ ልጅ ፡ ባልተባለም ፡ ነበር ፤ ከማርያም ፡ የተወለደውም ፡ የሰው ፡ ልጅ ፡ በተባለ ፡ እንጂ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ባልተባለም ፡ ነበረ ።

ወዝንቱ ፡ ንባብ ፡ ይተሉ ፡ ስሕተቶሙ ፡ ወዕልወቶሙ ፡ ለጳውሎሳው ፡ ያን ። እንዲህ ፡ ማለት ፡ ዕሩቅ ፡ ብእሲ ፡ የሚሉ ፡ የጳውሎስ ፡ ሳምሳጢ ፡ ወግኖችን ፡ መከተል ፤ መያዝ ፤ ማጽደቅ ፡ ማመን ፡ ነው ።

ወለነሰ ፡ እስመ ፡ መጻሕፍተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይሚህሩን ፡ ከመ ፡ ንእመን ፡ በ፩ ፡ እግዚእ ፡ ዘወረደ ፡ እምሰማያት ፡ ወተወልደ ፡ እምብእሲት ፡ ወእለሰ ፡ የአምኑ ፡ ዘንተ ፡ ኢይወድቁ ፡ ወኢየኀብሩ ፡ ምስለ ፡ እለ ፡ ይሔልዩ ፡ ኵሎ ፡ ዘቦቱ ፡ ተቃርኖት ፡ ከመ ፡ ኢይጽርፉ ፡ በንባብ ፡ እለ ፡ ይባርኩ ፡ በልቦሙ ።

ለእኛስ ፡ ከሰማይ ፡ የወረደው ፡ ከማርያም ፡ የተወለደው ፡ ጌታ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ እግዚአብሔር ፡ ያጸፋቸው ፡ መጻሕፍት ፡ ይነግሩናል ፡ ያስተምሩናልና ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብለው ፡ የሚያምኑ ፡ ሰዎች ፡ አይስቱም ፡ አይበድሉም ። በልቡናቸው ፡ አመን ፡ አከበርን ፡ ሲመስላቸው ፡ በአንጋገር ፡ እንዳይበድሉ ፡ በንድነቱ ፡ ምን ፡ ታዊን ፡ በቦንቱ ፡ ርባዔን ፡ ከሚያስቡ ፡ ሰዎች ፡ ጋራ ፡ አይተባበሩም ።

ወእለሰ ፡ የአምኑ ፡ በ፩ህላዌ ፡ ያጌብሮሙ ፡ ይስግዱ ፡ ለ፩ወለካልኡ ፡ ኢይ ፡ ስግዱ ፡ ይጠመቁ ፡ በዘመለኮት ፡ ወኢይጠመቁ ፡ በዘትስብእት ።

ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ብለው ፡ ለሚያምኑ ፡ ሰዎች ፡ ለአንዱ ፡ አካል ፡ ለአንዱ ፡ ባሕርይ ፡ እንዲሰግዱ ፡ ለአንዱ ፡ አካል ፡ ላንዱ ፡ ባሕርይ ፡ እንዳይሰግዱ ፡ በመለኮት ፡ አካል ፡ በመለኮት ፡ ባሕርይ ፡ ስም ፡ እንዲጠመቁ ፡ በትስብእት ፡ አካል ፡ በትስብእት ፡ ባሕርይ ፡ ስም ፡ እንዳይጠመቁ ፡ ግድ ፡ ይኸንባቸዋል ፡ ብሏል ።

www.ethiopianorthodox.org

ለ| የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስም ፡ የመለኮትንና ፡ የትስብእትን ፡ ተዋሕዶ ፡ በነፍስና ፡ በሥጋ ፡ ተዋሕዶ ፡ መስሎ ፡ ያስረዳ ፡ መኾኑን ፡ በ፪ተኛ ፡ ምዕራፍ ፡ በቍ ፡ ፵፩ ፡ ዘርዝረን ፡ ያስረዳን ፡ ስለኾነ ፡ አሁን ፡ በዚህ ፡ መድገም ፡ አላስፈለገም ፡ ያንኑ ፡ መመልከት ፡ በቂ ፡ ነው ። የቀደሙ ፡ አባቶቻችንም ፤ እኛም ፡ ክርስቶስ ፡ ከኹለት ፡ አካል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ከኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብለን ፡ ማመናችን ፡ ስለ ዚህ ፡ ነው ።

ፍላብያኖስ ፡ ግን ፡ ከአውጣኪ ፡ ቱሳሔ፡ሲሸሽ ፤ ከንስጥሮስ ፡ ጉድጓድ ፡ ምንታዌ ፡ የወደቀ ፡ መኾኑ ፡ በዚህ ፡ ታወቀ ፡ ተረዳ ፡ ኢሳ ፡ ፳፬ ፡ ፲፰ ።

ሐ| የሮሙ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ልዮን ፡ ግን ፡ አውጣኪ ፡ ለጻፈለት ፡ መልስ ፡ ፍላብያኖስ ፡ አላገባብ ፡ አወገዘኝ ፡ ብሎ ፡ ቢልክበት ፡ የላክኽልኝን ፡ ቃል ፡ አወቅሁት ፡ እኒያ ፡ ደፋሮች ፡ የንስጥሮስን ፡ ኑፋቄ ፡ እንደገና ፡ ማሳ ደሳቸውን ፡ አገኘሁት ፡ ብሎ ፡ መጻፉ ፡ የንስጥሮስ ፡ ኑፋቄ ፡ ኹለት ፡ ባሕ ርይ ፡ ማለት ፡ ስለኾነ ፤ ይህንኑም ፡ ያደሰ ፡ ፍላብያኖስ ፡ ስለኾነ ፤ በዚያን ፡ ጊዜ ፡ ልዮን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ አልተቀበለም ።

አንድ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ገና ፡ ከዲዮስቆሮስ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ነበረ ፡ ማለት ፡ ነው ።

መ| ልዮን ፡ ለአውጣኪ ፡ አይዞህ ፡ ብሎ ፡ እንደላከበት ፡ ለፍላብያኖስም ፡ አይዞህ ፡ ብሎ ፡ ላከበት ፡ ይላል ። በጽሕፈት ፡ ተላልከው ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ አኳኋን ፡ እንደኾነ ፡ አልተገለጠም ፡ እንጂ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለ ፡ በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ይመስላል ።

ሠ| ከዲዮስቆሮስ ፡ ጋራ ፡ የተሰበሰቡ ፡ ፻፯ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፤ ፍላ ብያኖስን ፡ ያወገዝክበትን ፡ምክንያት ፡ መጥተህ ፡ አስረዳን ፡ ቢሉት ፡ እንቢ ፡ ስላላቸው ፡ የተወገዘውን ፡ አውጣኪን ፡ አስጠርተው ፡ ሃይማኖትህን ፡ ግለጽ ልን ፡ አሉት ፡ እርሱም ፡ ሃይማኖቴ ፡ በኒቅያ ፡ የተሰበሰቡ ፡ ፫፻፲፰ ፡ ሊቃ ውንት ፡ በወሰኑት ፡ ጸንቻለሁ ፡ ብሎ ፡ ነአምን ፡ በ፩ ፡ አምላክ ፡ ካለው ፡ ጀምሮ ፡ ሐመ ፡ ወሞተ ፡ ወተቀብረ ፡ እያለ ፡ በፊታቸው ፡ ሃይማኖቱን ፡ ገለጸ ። ቱሳሔ ፡ ብለሃል ፡ ቢሉትም ፡ ቱሳሔ ፡ ብዬ ፡ መናገሬ ፡ አይታወቀ ኝም ፡ አለ ።

ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ከግዝቱ ፡ ፈቱት ። ከአውጣኪ ፡ ጋራ ፡ የነበሩ ፡ መነ ኮሳትም ፡ እንደዚሁ ፡ ሃይማኖታችን ፡ በ፫፻ ፡ ሃይማኖት ፡ ነው ፤ ፍላብያኖስ ፡ ያወገዘን ፡ በከንቱ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ በ፫፻ ፡ ሃይማኖት ፡ ስለታመኑ ፡ ከግዝቱ ፡ ፈቷቸው ፡ ይላል ።

እንግዲህ ፡ ወይም ፡ ፍላብያኖስ ፡ ቀርቦ ፡ ስሕተታቸውን ፡ ካላስረዳበ ቸው ፤ ወይንም ፡ እነርሱ ፡ በቃላቸው ፡ ካላመኑ ፡ በምን ፡ ምክንያት ፡ ተወ

ግዘው ፡ ይቅሩ ፡ ይላሉ ። ከፍላብያኖስ ፡ ጋራ ፡ ኾኖ ፡ አውግዞት ፡ የነበረው ፡ ድሙኑስ ፡ ዘአንጾኪያ ፡ እኔ ፡ ያወገዝኩት ፡ ፍላብያኖስ ፡ ቢልክብኝ ፡ ነው ፡ አሁን ፡ ጽፎ ፡ ያቀረበው ፡ በ፫፻ ፡ ቃል ፡ የተወሰነውን ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ሲመ ሰክርለት ፡ ጊዜ ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ ላዕለ ፡ ልሒቅ ፡ ኢትስማዕ ፡ ውዴተ ፡ ዘእንበለ ፡ ይዝልፍዎ ፡ ፪ቱ ፡ ወ፫ ፡ ሰማዕት ፡ ፩ ፡ ጢሞ ፡ ፭ ፡ ፲፱ ።

ኹለት ፡ ሦስት ፡ ምስክሮች ፡ ካልመሰከሩበት ፡ በቄሱ ፡ ላይ ፡ ነገረ ፡ ሠሪ ፡ አትስማ ፡ ያለውን ፡ ተመልክቶ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ አውጣኪንና ፡ ተከታ ዮቹን ፡ የፈታቸው ፡ ከኾነ ፡ የሚያስነቅፈው ፡ ምንድን ፡ ነው ፤ ሰው ፡ ካነ ጋገር ፡ ይፈረዳል ፤ ካያያዝ ፡ ይቀደዳል ፡ እንደሚባለው ፡ የነገሩትን ፡ ሰምቶ ፡ ይፈርዳል ፡ እንጂ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ምን ፡ መብት ፡ አለው ፤ ኩላሊት ፡ ያጤ ሰውን ፡ ልቡና ፡ ያመላለሰውን ፡ መርምሮ ፡ መፍረድማ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ብቻ ፡ አይደለምን ።

ረ| ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ፍላብያኖስ ፤ ጠርተው ፡ ቢጠይቁት ፡ በንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ እላለሁ ፡ ቢላቸው ፡ ገዝተው ፡ ከክህነቱ ፡ ሻሩት ፡ ከዚሁ ፡ አያይዘው ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ አትናቴዎስ ፡ ሥግው ፡ ቃል ፡ ክርስቶስ ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ባሕርይ ፡ የማይል ፡ ገዝተ ናል ፡ ሲሉ ፡ ወሰኑ ፡ ይላል ። ይህ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በጉባኤ ፡ ሐፊሶን ፡ የተወገዘ ፡ መኾኑ ፡ የታወቀ ፡ ነው ፤ ይህን ፡ ኣፍርሶ ፡ ሲገኝ ፡ ቢያ ወግዙት ፡ ምን ፡ ቅር ፡ ያሰኛል ፡ አያሰኝም ።

ሰ| በተጠቀሰው ፡ መጽሐፍ ፡ ውስጥ ፡ ስለኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ምንም ፡ አይነገርበትም ፡ ስለሚሉት ፡ በዚያ ፡ ጊዜ ፡ በኬልቄዶን ፡ የተሰበሰቡ ፡ ሊቃ ውንት ፡ ኹሉ ፡ ንስጥሮስ ፡ ያመነጨውን ፡ ፍላብያኖስ ፡ የተቀበለውን ፡ የኹ ለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ሳይሰሙ ፡ ገና ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ስለ ነበሩ ፡ በነገሩ ፡ ሳይኖሩበት ፡ ምን ፡ ብሎ ፡ ያንሣቸው ፡ ይላሉ ፡ ያላነሣቸው ፡ ባይኖሩ ፡ ነገሩ ፡ ገና ፡ ቢኾን ፡ ነው ።

ቀ| ለጉባኤው ፡ ተካፋይ ፡ ስለነበሩት ፡ ታላላቅ ፡ ሰዎች ፡ አነጋገሩን ፡ ሳያጎላ ፡ ይናገራል ፡ ስለሚሉትም ፡ የነበሩትን ፡ ስማቸውን ፡ ጠርቶ ፡ ንግግራቸ ውን ፡ ለይቶ ፡ እገሌ ፡ እንዲህ ፡ አለ ፡ እገሌም ፡ እንዲህ ፡ አለ ፡ እያለ ፡ ተናግሯል ፡ ማጕላትና ፡ መናገር ፡ ከዚህ ፡ ሌላ ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡ ነው ፡ ይላሉ ። በእኛ ፡ አስተያየት ፡ ከዚህ፡ የበለጠ ፡ የጎላ ፡አነጋገር ፡ ምንም ፡ አይገኝም ።

ደራሲ ።

፲፰| እላይ ፡ የተጠቀሱት ፡ መጻሕፍቶች ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የኬልቄዶ ንን ፡ ጉባኤ እውነተኛውን ፡ ታሪኩንና ፡ በእርሱ ፡ ውስጥ ፡ የተወሰነውን ፡ ትምርት ፡ መልካም ፡ አድርገው ፡ አያውቁትም ፡ ስንል ፡ ያቀረብነውን ፡

www.ethiopianorthodox.org

አሳብ ፡ የሚደግፍ ፡ ነው ። በነዚሁ ፡ መጻሕፍት ፡ ውስጥ ፡ የኾኑትን ፡ ነገ
ሮች ፡ ያፋልሷቸዋል ፡ የተወሰነውንም ፡ ትምርት ፡ በፍጹም ፡ ሳይረዱት ፡ ቀር
ተዋል ፡ ብለዋል ።

መላሽ ።

፲፰| ሀ| የተወሰነው ፡ ትምርት ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡
መኾኑን ፡ አውቀን ፡ ተረድተን ፡ ይህ ፡ የንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ ነው ፡ አንቀበ
ልም ፡ ብለናል ። ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የሚል ፡ ውሣኔ ፡ የለም ፡ የሚሉን ፡
ከኾነ ፡ ልንስማማ ፡ እንችላለን ።

ለ| ስለታሪኩ ፡ እውነተኛውን ፡ ታሪክ ፡ አያውቁትም ፤ የኾኑትን ፡ ነገሮች ፡
ያፋልሷቸዋል ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ እውነተኛው ፡ ታሪክ ፡ ይህ ፡ ነው ፤ እንዲህ ፡
እንዲህ ፡ የተባለው ፡ ቃል ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ያቀረቡት ፡ መቃወሚያ ፡
የለም ። ማስተባበያ ፡ ተቃዋሚ ፡ ያልቀረበበት ፡ ነገር ፡ ኹሉ ፡ ኹልጊዜ ፡
እውነተኛነትን ፡ ይዞ ፡ የሚገኝ ፡ ስለኾነ ፡ ይህ ፡ ታሪክ ፡ እውነተኛነትን ፡ ይዞ ፡
ይኖራል ። በዚሁ ፡ ምዕራፍ ፡ ከ፲፪ ፡ ቍ—፲፰ ፡ ቍ ፡ በተጻፈው ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡
ዘርዝሬ ፡ እንዳስረዳኾዎ ዲዮስቆሮስ ፡ በጉባውኤው ፡ ላይ ፡ የተነሣ ፡ ሲወርድ ፡
ሲዋረድ ፡ የነበረውን ፡ ትምርት ፡ ጉባኤው ፡ ስላበላሸው ፡ ነው ፤ ጉባኤውም ፡ ዲዮስቆ
ሮስን ፡ ያወገዘውና ፡ ያሳደደው ፡ መልስ ፡ እስከማሳጣት ፡ ደርሶ ፡ ጉባኤውን ፡ ስላሳፈ
ረው ፡ ነው ፡ የምንል ፡ በዚህ ፡ ታሪክ ፡ መሠረት ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፲፱| አሁን ፡ በተጠቀሱት ፡ መጻሕፍት ፡ እንደሚታየው ፡ ኢትዮጵያውያ
ኖቹ ፡ ለዲዮስቆሮስ ፡ ባህሉን ፡ ሳይከተሉ ፡ ይከላከሉለትና ፡ ያከብሩታል ፡
ምክንያቱም ፡ ፊት ፡ እንዳወሳነው ፡ ለወደፊትም ፡ እንደምናየው ፡ የኋላ ፡
ኋላ ፡ ያውጣኪ ፡ ባለሴራ ፡ ከኾነው ፡ ከዲዮስቆሮስ ፡ ባህል ፡ ፈጽሞ ፡ ልዩ ፡
የኾነ ፡ ትምርት ፡ ስለሚያምኑ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፱| ባለፈው ፡ አውጣኪ ፡ ከዲዮስቆሮስ ፡ ፊት ፡ ቀርቦ ፡ የተነገረበትን ፡
ክህደት ፡ ቢጠየቅ ፡ ይህን ፡ ክህደት ፡ አልተናገርኩም ፡ ሃይማኖቴ ፡ ፫፻በኒቅያ ፡
የወሰኑት ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ከመታመኑም ፡ በላይ ፡ የተወራበትን ፡ ክህደት ፡
ቀርቦ ፡ የመሰከረበትና ፡ ያስረዳበት ፡ ስላልኖረ ፡ ከግዝቱ ፡ እንደ ፡ ፈታው ፡
አንብበናል ፡ እንጂ ፡ አውጣኪ ፡ የክርስቶስ ፡ ተዋሕዶው ፡ ቱሳሔ ፡ ነው ፡
ሥጋውም ፡ ረቂቅ ፡ ኢሐማሚ ፡ ኢመዋቲ ፡ ነው ፡ አለ ፡ የተባለውን ፡
ባህል ፡ ተቀብሎ ፡ ከግዝቱ ፡ ፈታው ፡ የሚል ፡ ጽሑፍ ፡ አላገኘንም ፤ ወደ ፡
ፊትም ፡ አናገኝም ።

እርስዎ ፡ በጥል ፡ በቃ ፡ የአውጣኪ ፡ ባለሴራ ፡ እያሉ ፡ በዲዮስቆሮስ ፡
ላይ ፡ የሚናገሩት ፡ ፍጹም ፡ ውሸት ፡ ነው ፤ እኛም ፡ ለአውጣኪ ፡ ተቃዋሚ
ዎች ፡ መኾናችንን ፡ ርስዎ ፡ ራስዎ ፡ መስክረውልናል ። ስለዚህ ፡ ዲዮስቆ
ሮስ ፡ የንስጥሮስንና ፡ የልዮንን ፡ እንዲሁም ፡ የአውጣኪን ፡ ባህል ፡ ተቃ
ዋሚ ፡ መኾኑን ፡ አውቀን ፡ ተከትለነዋል ፡ አክብረነዋል ፡ እንጂ ፡ ከዲዮስ
ቆሮስ ፡ ባህል ፡ ፈጽሞ ፡ ልዩ ፡ የኾነ ፡ ትምርት ፡ የምናምን ፡ አይደለንም ።

ደ ራ ሲ ።

፳| ኢትዮጵያውያኖች ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ የሚያከብሩትና ፡ የርሱ ፡ ተከታ
ዮች ፡ ነን ፡ ብለው ፡ የሚመኩበት ፡ ምክንያት ፡ እነርሱ ፡ አንዳንዶቹን ፡
የቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ቃሎች ፡ በማይስማማ ፡ አኳኋን ፡ እንደ ፡ ፈቀዳ
ቸው ፡ በመተርጐም ፡ የእውነተኛው ፡ ሃይማኖት ፡ ጠባቂና ፡ ያዢ ፡ ናት ፡
የሚሏት ፡ የእናት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያናቸው ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡
የነበረ ፡ በመኾኑ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳| ዲዮስቆሮስን ፡ የተከተልነውና ፡ ያከበርነው ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ውሣኔ ፡
ሲቃወም ፡ የሰጠው ፡ መግለጫ ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ግብ ፡ ያልወጣ ፡
ከ፫ቱ ፡ ዐበይት ፡ ጉባኤያት ፡ ባህል ፡ ጋራ ፡ የተስማማ ፡ ኾኖ ፡ ብናገኘው ፡
ነው ፡ እንጂ ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በመኾኑ ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፡

አንዳንዶቹን ፡ የቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ቃሎች ፡ በማይስማማ ፡ አኳኋን ፡
እንደ ፡ ፈቃዳቸው ፡ ተረጐሻቸው ፡ የሚሏቸውንም ፡ እንዲህ ፡ የሚለው ፡
ንባብ ፡ እንዲህ ፡ ተብሎ ፡ መተርጐም ፡ ሲገባው ፡ እንዲህ ፡ ብለው ፡ ለው
ጠው ፡ ተርጕመውታል ፡ እያሉ ፡ ዘርዝረው ፡ ቢያስረዱን ፡ ኖሮ ፡ ተገቢ
ውን ፡ መልስ ፡ በሰጠንዎ ፡ ነበረ ፤ ገልጸው ፡ ካላስረዱን ፡ ግን ፡ የሚናገሩት ፡
ነገር ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ ጉንጭ ፡ አልፋ ፡ ነው ፡ ብለን ፡ ከማለፍ ፡ በቀር ፡
የማይጨበጥ ፡ ነገር ፡ ስለኾነ ፡ ዋጋ ፡ ሊሰጠው ፡ አልተቻለም ።

ደ ራ ሲ ።

፳፩| ከእስክንድርያ ፡ የሚመጣው ፡ ትምርት ፡ ከኹሉ ፡ የሚበልጥና ፡
እውነተኛ ፡ መኾኑን ፡ ሲያስረዱ ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ የሚጠቅሷቸው ፡
ቃሎች ።

ሀ| ውእተ ፡ ዓሚረ ፡ ይከውን ፡ ምሥዋዑ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ በብሔረ ፡
ግብጽ ፡ ወቤተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ውስተ ፡ ደወለ ፡ ዚአሆሙ ። ኢሳ ፡ ፲፱፡
፲፱—፳ ።

www.ethiopianorthodox.org

በዚያ ፡ ቀን ፡ የእግዚአብሔር ፡ መሠዊያ ፡ በግብጽ ፡ ምድር ፡ መካከል ፡ ይኾናል ፡ የእግዚአብሔርም ፡ ዓምድ ፡ በዳርቻው ፡ ላይ ፡ ነው ፡ ይኸውም ፡ የእግዚአብሔር ፡ የሠራዊት ፡ አምላክ ፡ ምልክት ፡ ምስክር ፡ ይኾናል ።

ለ| ወየአምርዎ ፡ ግብጽ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ውእተ ፡ ዓሚረ ፡ ወይሠውዑ ፡ መሥዋዕተ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ወይበፅዑ ፡ ብፅዐተ ፡ ወያበውዑ ፡ መባዐ ፡ ኢሳ ፡ ፲፱ ፡ ፳፩ ።

በዚያን ፡ ቀን ፡ ግብጻውያን ፡ ጌታን ፡ ያውቁታል ፡ እንስሳትን ፡ በመሠዋትና ፡ እኽልን ፡ በማበርከት ፡ ይሰግዱለታል ፡ ለጌታም ፡ ስለት ፡ ይሳሉለታል ፡ ስዕለቱንም ፡ ይፈጽሙለታል ።

ሐ| እንተ ፡ ባረከ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጸባዖት ፡ ወይብል ፡ ቡሩክ ፡ ሕዝብየ ፡ ዘውስተ ፡ ግብጽ ። ኢሳ ፡ ፲፱ ፡ ፳፭ ።

እነርሱ ፡ እግዚአብሔር ፡ የባረካቸው ፡ ናቸው ፡ ግብጻውያን ፡ የተባረኩ ፡ ሕዝቦች ፡ ናቸው ፡ ይላል ፡ ማለት ፡ ነው ። በዚህ ፡ ኢትዮጵያዊው ፡ ተርጓሚ ፡ እዚህ ፡ የተባረከ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ ሃይማኖታቸው ፡ የቀናና ፡ የጠና ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ምን ፡ ሊያሰማ ፡ ነው ፡ ይላል ፡ ብለው ፡ ሽሙጥ ፡ ያዘለ ፡ አነጋገር ፡ ተናግረዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፩| እኒህ ፡ ቃላት ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ እንደ ፡ ጠቀሷቸው ፡ ኢሳይያስ ፡ የተናገራቸው ፡ ናቸው ፡ እንጂ ፡ እኛ ፡ የጻፍናቸው ፡ አይደሉም ። ኢሳያስ ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ አልተናገረም ፤ ወይም ፡ ትርጓሜ ፡ ተለውጧል ፡ ይሉ ፡ እንደኸነ ፡ ዘርዝረው ፡ ያስረዱ ። ሰውስ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ቡሩክ ፡ ሕዝብየ ፡ ተብሎ ፡ ለመመስገን ፡ የሚበቃ ፡ ሃይማኖቱ ፡ የቀና ፡ ምግባሩ ፡ የጸና ፡ ኸኖ ፡ ካልተገኘ ፡ በቀር ፡ በምን ፡ ምክንያት ፡ ነው ፡ እስኪ ፡ ያስረዱ ፤ ለሚያስተባብሉት ፡ ነገር ፡ ኹሉ ፡ እውነተኛው ፡ ነገር ፡ ይህ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ማስተባበያ ፡ ካልተኩበት ፡ በቀር ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ ማለት ፡ ብቻ ፡ ሐሰት ፡ ሊያደርገው ፡ አይችልም ፤ የሚያስተባብሉበትም ፡ ምክንያት ፡ ከሌለዎ ኢሳይያስን ፡ ስለግብጽ ፡ እንዲህ ፡ ብለህ ፡ ለምን ፡ ተናገርክ ፡ ብለው ፡ ይወቅሱት ፡ እንደ ፡ ኸነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እኛን ፡ ምን ፡ በሉ ፡ ይሉናል ።

ደ ራ ሲ ።

፳፪| ከኢትዮጵያውያን ፡ ጋራ ፡ ተከራክሬ ፡ የነዚህ ፡ ቃሎች ፡ ትርጉማቸው ፡ ሌላ ፡ መኾኑን ፡ አስረዳቸዋለሁ ፡ ብለህ ፡ መጣጣር ፡ ከንቱ ፡ ድካም ፡ ነው ። እነርሱ ፡ ይህነኑ ፡ ጥቅስ ፡ ቃል ፡ ለቃል ፡ እየተረጐሙት ፡ እንደማይፈርስ ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ መጽሐፍ ፡ ምስክር ፡ አድርገው ፡ ብቻ ፡ ይከራከሩበታል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፪| ይህን ፡ የተናገረ ፡ ኢሳያስ ፡ ነው ፡ መጽሐፈ ፡ ኢሳይያስም ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ አንዱ ፡ መኾኑ ፡ ሲታወቅ ፡ እንደማይፈርስ ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ መጽሐፍ ፡ አድርገው ፡ ይከራከሩበታል ፡ በማለትዎ ፡ እናዝናለን ፡ እንጂ ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ አንዱ ፡ ይህ ፡ መጽሐፈ ፡ ኢሳይያስ ፡ መኾኑን ፡ እናምናለን ። ስለትርጓሜውም ፡ ይህን ፡ የሚያስለውጥ ፡ ሌላ ፡ ትርጓሜ ካለው ፡ አሁን ፡ አይናገሩትም ፡ ነበርን ፡ ለመቸ ፡ ሊኾንዎ ፡ ቆጠቡት ፡ እኛስ ፡ ቅዱስ ፡ ጴጥሮስ ፡ ትምርት ፡ የሌላቸው ፡ የማያስተውሉ ፡ ሰዎች ፡ የመጽሐፍን ፡ ቃል ፡ ይለውጡታል ፡ ፪ ፡ ጴጥ ፡ ፫ ፲፮ ። ብሎ ፡ የተናገረውን ፡ ስለምናውቅ ፡ ልንለውጠው ፡ አንፈቅድም ።

ደግሞም ፡ እስክንድርያ ፡ የምንከተላት ፡ ከሐዋርያት ፡ ከ፫፻ ፡ ቃል ፡ ሳትናወጽ ፡ በዚያው ፡ ጸንታ ፡ ብናገኛት ፡ እንጂ ፡ ኢሳይያስ ፡ ስለግብጽ ፡ ይህን ፡ ተናገረ ፡ በማለት ፡ እንዳይደለ ፡ ይወቁልን ።

ደ ራ ሲ ።

፳፫| የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ በኢትዮጵያውያኖቹ ፡ ዘንድ ፡ የዲዮስቆሮስን ፡ ስም ፡ ከፍ ፡ ከፍ ፡ ለማድረግ ፡ በኬልቄዶኑ ፡ ጉባኤና ፡ በተቀባዮቹ ፡ በተለይም ፡ በልዮን ፡ ላይ ፡ ያልኾነውን ፡ የሐሰት ፡ ሐሜት ፡ እየፈጠሩ ፡ አወሩባቸው ፤ ደግሞም ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ የሚያስነቅፉ ፡ ኑፋቄያቸውንም ፡ የሚያስመሰግኑ ፡ ብዙ ፡ ተአምራቶች ፡ ተፈጽመዋል ፡ ሲሉ ፡ ራሳቸው ፡ ፈጥረው ፡ በማውራት ፡ አታለሏቸው ፡ ብለዋል ።

መላሽ ።

፳፫| ይህን ፡ የመሰለውን ፡ ነገር ፡ መላልሰው ፡ ይናገሩታል ፡ መልስ ፡ እንዳይሰጥበት ፡ እውነተኛው ፡ ነገር ፡ የኸ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ያቀረቡት ፡ ነገር ፡ የለም ፡ ይህን ፡ በመሰለ ፡ ዋጋ ፡ በሌለው ፡ ነገር ፡ ሥራ ፡ በማስፈታትዎ ፡ እያዘንኩ ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ ነገር ፡ ነው ፡ በማለት ፡ አልፌዋለሁ ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ፡ ደ ራ ሲ ።

ስለ ፡ ተወሰነው ፡ ትምርት ፡ ያላቸው ፡ ስሕተት ።

መ ላ ሽ ።

ለርስዎ ፡ ስለመሰለዎ ፡ ስሕተት ፡ ይሉታል ፡ እንጂ ፡ እኛስ ፡ ስለኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ውሣኔ ፡ የምንናገረው ፡ ኹሉ ፡ ርትዕ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ስሕተት ፡ አይደለም ።

www.ethiopianorthodox.org

ደ ራ ሲ ።

፩ ኢትዮጵያውያን ፣ የኬልቄዶኑን ፣ ጉባኤ ፣ የሚቃወሙትና ፣ የጉባኤው
ንም ፣ ሰብሳቢ ፣ ልዮን ፣ ጳጳስን ፣ የሚሰድቡት ፣ በጉባኤው ፣ የተወሰነውን
ትምርት ፣ ቅንነት ፣ በጣም ፣ የሚነኩ ፣ በሐሰተኝነት ፣ የተፈጠሩ ፣ አሜቶች
ናቸው ፣ እንጂ ፣ በዲዮስቆሮስ ፣ ላይ ፣ ግፍ ፣ ተሠራበት ፣ ብለው ፣ አይደለም
ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፩ ይህ ፣ እውነተኛ ፣ ነገር ፣ ነው ፣ የኬልቄዶንን ፣ ጉባኤ ፣ የምንቃወመውና
ልዮንንም ፣ የማንቀበልበት ፣ ምክንያት ፣ ከቅዱሳት ፣ መጻሕፍት ፣ ቃልና ፣ ከ
ዐበይት ፣ ጉባኤያት ፣ ውሳኔ ፣ ወጥተው ፣ ብናገኛቸው ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ ለዲዮስ
ሮስ ፣ ረዳቶች ፣ ኽነን ፣ አይደለም ።

ዲዮስቆሮስንም ፣ የምናከብረውና ፣ የምንወደው ፣ ከቅዱሳት ፣ መጻሕፍት
ቃል ፣ ሳይወጣ ፣ ከርሱ ፣ በፊት ፣ የነበሩ ፣ አባቶች ፣ በወሰኑት ፣ ውሣኔ ፣ ጸንቶ
ብናገኘው ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ የአድልዎ ፣ አይደለም ።

ደ ራ ሲ ።

፪ በእውነትም ፣ ስለኬልቄዶን ፣ ጉባኤ ፣ የሚናገሩትን ፣ የኢትዮጵያ
መጻሕፍቶች ፣ ኹሉ ፣ ብንመለከት ፣ የተባለው ፣ ጉባኤ ፣ ንስጥሮስና ፣ አ
ጣኪ ፣ በተነቀፉበትና ፣ በተገዘቱበት ፣ ምክንያት ፣ እንደሚነቀፍና ፣ እንደሚ
ዘት ፣ እንረዳለን ፣ የቀድሞዎቹን ፣ ጉባኤዎች ፣ ትምርት ፣ አበላሽቷል ፣ ብለው
በማመን ፣ የኬልቄዶኑን ፣ ጉባኤ ፣ የመናፍቃን ፣ ስብሰባ ፣ ብለው ፣ ይጠሩታል
የተባለው ፣ ጉባኤ ፣ እንደነርሱ ፣ አሳብ ፣ ምንም ፣ ችግር ፣ ሥልጣን ፣ የ
ለው ፣ መኽኑ ፣ ነው ፣ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፪ እውነት ፣ ነው ፣ አርስዎም ፣ እንደተረዱት ፣ ይህን ፣ ጉባኤ ፣ የም
ቃወመው ፣ ኹለት ፣ ባሕርይ ፣ የሚለውን ፣ የንስጥሮስን ፣ ባህል ፣ አድሶታል
በማለት ፣ ነው ፣ ኹለት ፣ ባሕርይ ፣ ማለትም ፣ ቀድሞ ፣ ንስጥሮስ ፣ የወረሰው
ኋላም ፣ የኬልቄዶን ፣ ጉባኤ ፣ ያጸናው ፣ መኽኑን ፣ እርስዎም ፣ አይክዱትም
አሁንም ፣ ኹለት ፣ ባሕርይ ፣ ማለትን ፣ የሚተው ፣ ከተገኘ ፣ ልንስማማ
እንችላለን ፣ ይህን ፣ ካልተወ ፣ ግን ፣ የቀድሞዎችን ፣ ጉባኤያት ፣ ትምርት
ማበላሸቱ ፣ እርግጥ ፣ ነው ፤ እኛም ፣ የመናፍቃን ፣ ስብሰባ ፣ ብለን ፣ መ
ታችንና ፣ ጉባኤውም ፣ በኛ ፣ ዘንድ ፣ ምንምን ፣ ሥልጣን ፣ የሌለው ፣ መኽ
እርግጥ ፣ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፫ ኢትዮጵያውያን ፣ ስለዚህ ፣ ጉዳይ ፣ ሲናገሩ ፣ ምሥጢረ ፣ ሥላሴ ፣
በሚባለው ፣ መጽሐፋቸው ፣ የኬልቄዶኑን ፣ ጉባኤ ፣ አለመቀበላችን ፣ የሰው ፣
ፈቃድ ፣ መፈጸሚያ ፣ ስለኽነ ፣ ነው ፣ በኂቅያ ፣ ጉባኤ ፣ የተወሰነውን ፣ የቍስጥ
ንጥንያ ፣ ጉባኤ ፣ ተቀበለው ፣ የቍስጥንጥንያ ፣ ጉባኤ ፣ የወሰነውንም ፣ የኤ
ፌሶን ፣ ጉባኤ ፣ ተቀብሎ ፣ በግዝት ፣ አጸናው ። የኤፌሶንም ፣ ሊቃውንት ፣
ጌታችን ፣ ኢየሱስ ፣ ክርስቶስ ፣ ከተዋሐደ ፣ በኋላ ፣ አንድ ፣ አካል ፣ አንድ ፣
ባሕርይ ፣ ነው ፣ ብለው ፣ በመንፈስ ፣ ቅዱስ ፣ ፈቃድ ፣ ወስነው ፣ ሲጨርሱ ፣
ይህን ፣ አንድ ፣ ኽነን ፣ የወሰነውን ፣ ሃይማኖት ፣ የሚለውጥ ፣ ቢኖር ፣ አው
ግዘን ፣ እንለየዋለን ፣ ብለው ፣ ከወሰኑ ፣ በኋላ ፣ በመርቅያንና ፣ በብርክልያ
በልዮን ፣ የተወሰነው ፣ ሃይማኖት ፣ ከመጽሐፍ ፣ ቅዱስ ፣ ያልተገኘ ፣ ነውና ፣
አንቀበለውም ። ደግሞ ፣ የቅዱስ ፣ ቄርሎስንና ፣ የቅዱስ ፣ አትናቴዎስን ፣
ልጅ ፣ ዲዮስቆሮስን ፣ አስመጥተው ፣ በኤፌሶን ፣ የተገዘቱትን ፣ መናፍቃን ፣
ተቀብለው ፣ የንስጥሮስን ፣ ክህደት ፣ ኹለት ፣ ባሕርይ ፣ ማለትን ፣ አድሰዋ
ልና ፣ ስለዚህ ፣ አንቀበላቸውም ፣ ይላል ፣ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፫ የኬልቄዶኑን ፣ ውሣኔ ፣ የማንቀበልበት ፣ ምክንያት ፣ ይህ ፣ ከዚህ ፣
በላይ ፣ የጠቀሱት ፣ ምክንያት ፣ መኽኑ ፣ እውነት ፣ ነው ። ይህም ፣ ምክንያት ፣
ሐሰት ፣ ነው ፣ እንዳይሉ ፣ የኹለት ፣ ባሕርይ ፣ ባህል ፣ ከንስጥሮስ ፣ መንጭቶ ፣
በኤፌሶን ፣ ጉባኤ ፣ የተወገዘው ፣ መኽኑን ፣ አይክዱትም ። የኬልቄዶን ፣ ጉባ
ኤም ፣ ከንስጥሮስ ፣ ባህል ፣ አንድ ፣ አካል ፣ ከማለት ፣ በቀር ፣ ኹለት ፣ ባሕርይ ፣
በማለት ፣ ተስማሚ ፣ መኽኑ ፣ ግልጥ ፣ ነገር ፣ ነው ። ይህም ፣ የኹለት ፣ ባሕ
ርይ ፣ ባህል ፣ ይመስላል ፣ ያሰኛል ። ይኽን ፣ ይኽናል ፣ በሚል ፣ በልብ ፣ ወለድ ፣
አሳብ ፣ የተመሠረተ ፣ ከመኽኑ ፣ በቀር ፣ ከቅዱሳት ፣ መጻሕፍት ፣ ወይም ፣
ከጉባኤ ፣ ኬልቄዶን ፣ በፊት ፣ ከነበሩ ፣ ሊቃውንት ፣ መጻሕፍት ፣ ፪ ፣ ባሕርይ ፣
፪ ፣ ፈቃድ ፣ ፪ ፣ ጠባይዕ ፣ የሚል ፣ ተገኝቶ ፣ በዚያ ፣ የተመሠረተ ፣ አይደለም ፣
ስለዚህ ፣ ይህን ፣ ጉባኤ ፣ አንቀበልም ፣ ማለታችን ፣ በሚገባ ፣ መኽኑን ፣
ይገንዘቡልኝ ።

ከዚህ ፣ ላይ ፣ አንድ ፣ ነገር ፣ እንዲገልጹልኝ ፣ አሳስብዎታለሁ ፣ ኢትዮ
ጵያ ፣ የኬልቄዶኑን ፣ ጉባኤ ፣ አለመቀበሏን ፣ አረጋግጣ ፣ ጽፋ ፣ ከፍፋ ፣
የኖረች ፣ መኽኗን ፣ እንዲህ ፣ በእርግጥ ፣ ያወቁ ፣ ሲኽኑ ፣ ኢትዮጵያ ፣ የኬል
ቄዶንን ፣ ጉባኤ ፣ በግልጥ ፣ የተቃወሙችበት ፣ ጊዜ ፣ የለም ፣ እያሉ ፣
መላልሰው ፣ የጻፉ ፣ ለማደናገርና ፣ ለማጭበርበር ፣ ነውን ፣ ምክንያቱ ፣ ምን
ድን ፣ ነው ፣ ይህን ፣ ቢገልጹልኝ ፣ ደስ ፣ ይለኝ ፣ ነበር ።

www.ethiopianorthodox.org

ደራ ሲ ።

፬| ኢትዮጵያውያን ፡ የባሕርይንና ፡ የአካልን ፡ አሳቦች ፡ በግልጥ ፡ ከማደባለቃቸው ፡ የተነሣ ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የክርስቶስን ፡ አንድነት ፡ የሚያጠፋውን ፡ በኤፌሶን ፡ ጉባኤ ፡ የተገዘተውን ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ አጽንተው ፡ አስተምረዋል ፡ እያሉ ፡ ዛሬም ፡ ቢኾን ፡ ያምናሉ ፡ ብለው ፡ ያ[illegible]ኾነ ፡ ነገር ፡ የምናምን ፡ አስመስለው ፡ ተናግረዋል ።

መ ላ ሽ ።

፬| የባሕርይንና ፡ የአካልን ፡ አሳቦች ፡ ከማደባለቃቸው ፡ የተነሣ ፡ ብለው ፡ ድፍን ፡ ያለ ፡ ነገር ፡ ተናግረዋል ፡ እንጂ ፡ የአካል ፡ ስልቱ ፡ ይህ ፡ ነው ፡ የባሕርይ ፡ ስልቱ ፡ ይህ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ገልጸው ፡ የጻፉት ፡ ነገር ፡ የለም ፡ የባ[illegible]ርይ ፡ ስልቱ ፡ እንዲህ ፡ ነው ፡ የአካል ፡ ስልቱ ፡ እንዲህ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ገልጸው ፡ የጻፉት ፡ ነገር ፡ ቢኖር ፡ ግልጥ ፡ ያለ ፡ መልስ ፡ ይሰጥበት ፡ ነበረ ፡ ስለዚህ ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የክርስቶስን ፡ አንድነት ፡ የሚያጠፋውን ፡ በኤፌሶን ፡ የተገዘተውን ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ አጽንተዋል ፡ ብለን ፡ ማመ[illegible]ችን ፡ በሚገባ ፡ ነው ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ለዚህ ፡ ቃል ፡ የምንሰጠው ፡ ሌላ ፡ መልስ ፡ የለንም ።

ደ ራ ሲ ።

፭| ይህም ፡ እውነት ፡ አለመኾኑ ፡ ጉባኤው ፡ ባደረገው ፡ ውሣኔ ፡ በ[illegible]ልጥ ፡ ይረዳል ፡ ብለው ፡ የጉባኤውን ፡ ውሣኔ ፡ ጽፈዋል ። ቃሉም ፡ የሚ[illegible] ተለው ፡ ነው ።

ተሊወነ ፡ እንከ ፡ አበዊነ ፡ ቅዱሳን ፡ ንሜህር ፡ ኵልነ ፡ ኅቡረ ፡ ከመ ፡ ይደሉ ፡ ይትአመኑ ፡ በ፩ ፡ ክመ ፡ ወልድ ፡ ወእግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ወውእቱ ፡ ፍጹም ፡ በመለኮት ፡ ወፍጹም ፡ በትስብእት ፡ አምላክ ፡ ዘበአማን ፡ ወሰብእ ፡ ዘበአማን ፡ ዘውእቱ ፡ እምነፍስ ፡ ነባቢት ፡ ወእምሥጋ ፡ ኅቡረ ፡ ህላ[illegible] ምስለ ፡ አብ በመለኮቱ ፡ ወውእቱ ፡ ኅቡረ ፡ ህላዌ ፡ ምስሌነ ፡ በትስብእቱ ፡ ዘተመሰለ ፡ ኪያነ ፡ ዘእንበለ ፡ ኃጢአት ፡ ባሕቲታ ፡ ዘተወልደ ፡ እምአብ ፡ እ[illegible] ቅድመ ፡ ዓለም ፡ በመለኮቱ ፡ ወበትስብእቱሰ ፡ ተወልደ ፡ በደኃሪ ፡ መዋዕል ፡ በእንቲአነ ፡ ወበእንተ ፡ መድኃኒትነ ፡ እማርያም ፡ ድንግል ፡ ወላዲተ ፡ አ[illegible]ላክ ።

ወይደሉ ፡ ይትአመኑ ፡ ከመ ፡ ፩ ፡ ወውእቱመ ፡ ክርስቶስ ፡ እግዚእ ፡ ወል[illegible] ዋሕድ ፡ በ፪ኤ ፡ ባሕርያት ፡ ዘእንበለ ፡ ቱሳሔ ፡ ወኢውላጤ ፡ ዘእንበለ ፡ ፍ[illegible]ጠት ፡ ወኢቡዐዴ ፡ እንዘ ፡ ኢይጠፍዕ ፡ ፍልጠተ ፡ ባሕርያት ፡ በእንተ ፡ ተ[illegible]ሕዶቶሙ ፡ ወባሕቱ ፡ እንዘ ፡ ይትዐቀብ ፡ ዘዘዚአሆሙ ፡ ለክልኤ ፡ ባሕርያ[illegible] ወእንዘ ፡ ይከውኑ ፡ ፩ ፡ አካለ ፡ ወ፩ ፡ ህላዌ ፡ ኢንፉቅ ፡ ወኢክፉል ፡ ለኀ[illegible]

፪ኤ ፡ አካላት ፡ አላ ፡ ፩ ፡ ክመ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ እግዚእ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በከመ ፡ ቀዲሙ ፡ መሐሩነ ፡ ነቢያት ፡ በእንቲአሁ ፡ ወለሊሁ ፡ ክርስቶስ ፡ እግዚእ ፡ መሀረነ ፡ ወተወፈይናሁ ፡ እምተአምኖተ ሃይማኖት ፡ ዘአበዊነ ።

መ ላ ሽ ።

፭| ነቢያት ፡ አስቀድመው ፡ ስለርሱ ፡ እንዳስተማሩን ፡ እርሱ ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስም ፡ እንዳስተማረን ፡ ከአባቶቻችን ፡ እምነት ፡ እንዳገኘነው ፡ አባቶቻችን ፡ ቅዱሳንን ፡ ተከትለን ፡ ይህን ፡ ውሳኔ ፡ ወስነናል ፡ ብለዋል ።

እንግዲህ ፡ በነቢያት ፡ ስብከት ፡ በክርስቶስ ፡ ትምርት በሐዋርያት ፡ ስብከት ፡ በሊቃውንት ፡ አስተያየት ፡ የተመሠረቱት ፡ ቃላት ፡ የትኞች ፡ እንደ ፡ ኾኑ ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ በይመስላል ፡ በይኾናል ፡ የተመሠረቱት ፡ ቃላት ፡ የትኞች ፡ እንደ ፡ ኾኑ ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ጋራ ፡ እያመሳከርን ፡ እንመርምር ።

፩| ይደሉ ፡ ከመ ፡ ይትአመኑ ፡ በ፩ ፡ ከመ ፡ ወልድ ፡ እግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ።

ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ልጅ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ሊታመን ፡ ይገባል ፡ ለሚሉት ፡ ቃል ፡ መሠረቱ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ ዘሀሎ ፡ ውስተ ሕፅነ ፡ አቡሁ ፡ ውእቱ ፡ ነገረነ ፡ እስከ ፡ ወልዶ ፡ ዋሕደ ፡ ወሀበ ፡ ወመጠወ ፡ ቤዛ ፡ ያለው ፡ ቃል ፡ ነው ። ዮሐ ፡ ፩ ፲፰ ። ፫ ፲፮ ።

ይህን ፡ መሠረት ፡ አድርገው ፡ ሐዋርያት ፡ በጸሎተ ፡ አመክንዮ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ ዘዕሩይ ፡ ምስሌሁ ፡ ብለዋል ፡ ሃይ ፡ አበ ።

፫፻ትም ፡ በጸሎተ ፡ ሃይማኖት ፡ ወልደ ፡ አብ ፡ ዋሕድ ፡ ዘዕሩይ ፡ ምስለ ፡ አብ ፡ በመለኮቱ ፡ ብለዋል ፡ ሃይ ፡ አበ ።

ይህን ፡ መሠረት ፡ አድርገው ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ ፩ አካል ፡ ወ፩ህላዌ ፡ እያሉ ፡ የጻፉ ፡ ሊቃውንት ፡ ብዙ ፡ ናቸው ።

፪| ወውእቱ ፡ ፍጹም ፡ በመለኮት ፡ ወውእቱ ፡ አምላክ ፡ ዘበአማን ፡ ላሉትም ፡ ቃል ፡ መሠረቱ ፡ ወፃእኩ ፡ እምአብ ፡ ወመጻእኩ ። አነ ፡ ወአብ ፩ንሕነ ። ዮሐ ፡ ፰ ፡ ፵፪ ። ዝንቱ ፡ ውእቱ ፡ ወልድየ ፡ ያለው ፡ ነው ፡ ማቴ ፡ ፫ ፲፯ ።

ይህን ፡ መሠረት ፡ አድርገው ፡ ሐዋርያት ፡ ነገረነ ፡ በወልዱ ፡ ጸዳለ ፡ ስብሐቲሁ ፡ ወአምሳለ ፡ አርዓያሁ ፡ ዘባሕርይሁ ፡ ዕብ ፡ ፪ ፡ ፫ ። እግዚእየ ወአምላኪየ ። ዮሐ ፡ ፳ ፡ ፳፰ ። ብለዋል ።

፫ቱ ፡ ፻ ፡ አምላክ ፡ ዘእምአምላክ ፡ ዘበአማን ፡ ብለዋል ።

፫| ወፍጹም ፡ በትስብእት ፡ ወሰብእ ፡ ዘበአማን ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ ነገሩ እውነት ፡ ሲኾን ፡ አነጋገሩ ፡ ሊታረምና ፡ ሊተካከል ፡ ይገባዋል ። ምክንያቱም መጻሕፍቱ ፡ አምላክ ፡ ሰው ፡ ኾነ ፡ ይሉናል ፡ እንጂ ፡ አምላክ ፡ ሰው ፡ ነው ፡ ስለማይሉን ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

ሀ| ዮሐንስ ፡ ወንጌላዊ ፡ ቃል ፡ በቅድምና ፡ ነበረ ፡ ያም ፡ ቃል ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ነው ፡ ዓለም ፡ በርሱ ፡ ተፈጠረ ፡ እያለ ፡ መጥቶ ፡ ያ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡
ኾነ ፡ አለ ፡ እንጂ ፡ ያ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ነው ፡ አላለም ። መጻሕፍት ፡ ኹሉ ፡
ይህንን ፡ መሠረት ፡ አድርገው ፡ ቀዳማዊ ፡ አምላክነቱን ፡ ሲናገሩ ፡ መጥተው
በፍጻሜ ፡ ዘመን ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ኾነ ፡ ይሉናል ፡ እንጂ ፡ ቀድሞ ፡ አምላክ
ነበረ ፡ ዛሬም ፡ አምላክ ፡ ነው ፡ እንደሚሉን ፤ ቀድሞ ፡ ሰው ፡ ነበረ ፡ ዛሬም ፡
ሰው ፡ ነው ፡ አይሉንም ። ነውና ፤ ኾነ ፡ ልዩነት ፡ አላቸው ፡ አምላክነት ጥንተ
ገንዘቡ ፡ ስለኾነ ፡ እግዚአብሔር ፡ አምላክ ፡ ነው ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ ሰው ፡
ነው አይባልም ።

ትስብእት ፡ ግን ፡ ኖሮ ፡ ኖሮ ፡ ያገኘው ፡ ስለኾነ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሰው ፡
ኾነ ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ ሰው ፡ ነው ፡ አይባልም ፡ ስለዚህ ፡ አንድ ፡ ክርስቶስን
ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ነው ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ነው ፡ ስንል ፡ ምንታዌን ፡ እንዳያስከት
ልብን ፡ በመፍራት ፡ ክርስቶስ ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ የኾነ ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ነው
ወይም ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ክርስቶስ ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ኾነ ፡ በማለት ፡ አነጋ
ሩን ፡ ከመጠንቀቅ ፡ በቀር ፡ የምንርቀው ፡ ንባብና ፡ ባህል ፡ አይደለም ።

፬| ዘውእቱ ፡ እምነፍስ ፡ ነባቢት ፡ ወእምሥጋ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ ሥጋን
ለመንሣቱ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ ብሏል ፤ ነፍስንም ፡ ለመንሣቱ ፡ አባ ፡ አመሐ
ፅን ፡ ነፍስየ ፡ ውስተ ፡ እዴከ ፡ ብሏልና ፡ ከመጻሕፍት ፡ የተመሠረተ ፡ ስለኾነ
የምንስማማበት ፡ ነው ።

፭| ኅቡረ ፡ ህላዌ ፡ ምስለ ፡ አብ ፡ በመለኮቱ ፡ ለሚለውም ፡ ቃል ፡ መሠ
ረቱ ፡ አነ ፡ በአብ ፡ ወአብ ፡ ብየ ፡ ዮሐ ፡ ፲፬ ፲ - ፲፪ ፡ ያለው ፡ ቃል ፡ ነው ፡
ይህን ፡ መሠረት ፡ አድርገው ፡ ሊቃውንት ፡ በየአንቀጹ ፡ ዘዕሩይ ፡ ምስለ
አብ ፡ በመለኮቱ ፡ እያሉ ፡ ነግረውናል ።

፮| ወውእቱ ኅቡረ ፡ ህላዌ ፡ ምስሌነ ፡ በትስብእቱ ፡ ለሚለውም ፡ ቃል
መሠረቱ ፡ እግዚአብሔር ፡ በነቢይ ፡ አድሮ ፡ ነየ ፡ አነ ፡ ወደቂቅ ፡ ዘ
ሀበኒ ፡ እግዚአብሔር ፡ ብሎ ፡ የተናገረው ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ነው ፡ ኢሳ ፡ ፰ ፡ ፲

ይህነንም ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ እስመ ፡ ደቂቅ ፡ ተሳተፉ ፡ በሥጋ ፡ ወደ
ወከመ ፡ ቢጾሙ ፡ ኮነ ፡ ሎሙ ፡ ብሎ ፡ አስፋፍቶ ፡ ተርጕሞታል ፡ ዕብ ፡
፲፬ ።

፯| ዘተመሰለ ፡ ኪያነ ፡ ዘእንበለ ፡ ኃጢአት ፡ ባሕቲታ ፡ ለሚለውም
ኃይለ ፡ ቃል ፡ መሠረቱ ፡ ወተመሰለ ፡ ከመ ፡ ብእሲ ፡ ወኮነ ፡ ከመ ፡ ሰብእ
ሰምዐ ፡ ወተአዘዘ ፡ እስከ ፡ በጽሐ ፡ ለሞት ፡ ፊልጵ ፡ ፪ ፡ ፰ ።
ይመጽእ ፡ መልአኩ ፡ ለዝንቱ ፡ ዓለም ፡ ወኢይረክብ ፡ በላዕሌየ ፡ ወኢ
ተኒ ። የሚለው ፡ ቃል ፡ ነው ። ዮሐ ፡ ፲፬ ፡ ፴ ።

፰ ዘተወልደ ፡ እምአብ ፡ እምቅድመ ፡ ዓለም ፡ በመለኮቱ ፡ ለሚለው ፡
ቃል ፡ መሠረቱ ፡ በብሉይ ፤ ሰሎሞን ፡ እምቅድመ ፡ አድባር ፡ ወአውግር ፡ ወለደኒ ።

ዳዊትም ፡ እግዚአብሔር ፡ ይቤለኒ ፡ ወልድየ ፡ አንተ ፡ ወአነ ፡ ዮም ፡
ወለድኩከ ፡ ያለው ፡ ነው ።

በሐዲስም ፡ ዝንቱ ፡ ውእቱ ፡ ወልድየ ። ወፃእኩ ፡ እምአብ ፡ ወመጻእኩ ፡
ያለው ፡ ነው ።

፱ ወበትስብእቱሰ ፡ ተወልደ ፡ በደኃሪ ፡ መዋዕል ፡ በእንቲአነ ፡ ወበእንተ
መድኃኒትነ ፡ እማርያም ፡ ድንግል ፡ ወላዲተ ፡ አምላክ ፡ ለሚለውም ፡ ቃል ፡
መሠረቱ ፡ ወአመ ፡ በጽሐ ፡ ዕድሜሁ ፡ ፈነወ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወልዶ ፡ ወተ
ወልደ ፡ እምብእሲት ፡ ያለው ፡ ነው ፡ ገላ ፡ ፬ ፡ ፬ ፡ ማቴ ፡ ፳፩-፳፭ ። ሉቃ ፡
፩ ፡ ፳፮-፴፱ ፡ ፬ ፡ ፩-፰ ፡ ተመልከት ።

ዘእንበለ ፡ ቱሳሔ ፤ ወኢውላጤ ፡ ዘእንበለ ፡ ፍልጠት ፡ ወኢቡዐዴ ፡ ስለ
ሚለው ፡ ቃል ፡ ቱሳሔ ፤ ውላጤ ፤ ፍልጠት ፤ ቡዐዴ ፤ በየጊዜው ፡ የተነሡ ፡
መናፍቃን ፡ ያመነጭዋቸው ፡ ስሕተቶች ፡ ናቸው ፤ ከነሥዋቸውም ፡ ዘንድ ፡ በተቻለ ፡
መጠን ፡ በያይነታቸው ፡ ስልት ፡ ስልታቸውን ፡ ብንገላልጠው ፤ አይከፋም ።

ውላጤ ፡ ማለት ፡ ወንጌላዊ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ ወኅደረ ፡ ላዕሌነ ፡ ብሎ ፡
ቢጽፍ ፡ ኃደረ ፡ ላዕሌነን ፡ ያልተመለከቱ ፡ ሰዎች ፡ ሥጋ ፡ ኮነን ፡ ብቻ ፡ ተመል
ከተው ፡ ብእሲተ ፡ ሎጥ ፡ ተለውጣ ፡ ሐውልተ ፄው ፡ እንደኾነች
ማየ ፡ ቃና ፡ ተለውጦ ፤ ወይን ፡ እንደኾነ ፡ ቃልም ፡ ተለውጦ ፡ ሰው ፡ ኾነ ፡ ብለዋል ።

ኅደረን ፡ ብቻ ፡ የተመለከቱ ፡ ኮነን ፡ ያልተመለከቱ ፡ ሰዎች ፡ ደግሞ ፡
እንደማድጋ ፡ ውሀ ፡ ትስብእት ፡ ማኅደር ፡ መለኮት ፡ ኅዳሪ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡
አልተዋሐደም ፡ ብለዋል ።

ወንጌላዊ ፡ ግን ፡ ኮነን ፡ ይዘው ፡ ተለወጠ ፡ እንዳይሉበት ፡ ኅደረ ፡
ብሏል ፤ ኅደረን ፡ ይዘው ፡ ኅድረት ፡ እንይዳሉበት ፡ ኮነ ፡ ብሎ ፡ ኹለቱንም ፤
ተናገረ ፡ ስለዚህ ኮነን ፤ ይዞ ፡ ተለወጠ ፡ የሚል ፡ ሲነሣ ፡ ኅደረ ፡ ብሎ
ብሃል ፤ ኅደረን ፡ ይዞ ፡ ኅድረት ፡ የሚል ፡ ሲነሣ ፡ ኮነ ፡ ብሎብሃል ፡ ሲሏ
ቸው ፡ ይረታሉ ።

ቱሳሔ ፡ ማለት ፡ ከላይ ፡ በ፲፯ኛ ፡ ቍ ፡ እንዳስረዳነው ፡ መቀላቀል ፡ መደ
ባለቅ ፡ ማለት ፡ ነው ፤ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ኅብረ ፡ መልክዕ ፤ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ጣዕም ፡ ያላቸው ፡
ኹለት ፡ ነገሮች ፡ ቢያደባልቋቸው ፡ ከኹለቱም ፡ ወገን ፡ የተውጣጣ ፡ ልዩ ፡
ኅብረ ፡ መልክዕ ፤ ያሳያሉ ፡ ልዩ ፡ ጣዕም ፡ ይሰጣሉ ፤ ለምሳሴ ፡ ወተትና ፡
ቡን ቢቀላቅሏቸው ፡ ወተት ፡ ነጭነቱን ፡ ለቆ ወደጥቁረት ፡ ይሳባል ፤ ቡንም
ጥቁርነቱን ፡ ለቆ ፡ ወደነጭነት ፡ ይሳባል ፡ ከኹለቱም ፡ የተወጣጣ ፡ ልዩ ፡
መልክዕ ፡ ይታያል ፡ ልዩ ጣዕም ፡ ይገኛል ።

www.ethiopianorthodox.org

መለኮት ፡ ግን ፡ ምንም ፡ ውላጤ ፡ ሳኖይርበት ፡ ከእመቤታችን ፡ የነሣ
ውን ፡ ሥጋ ፡ ባለው ፡ አጽንቶ ፡ የፍጡር ፡ ልቡና ፡ መርምሮ ፡ በማይደረ
ስበት ፡ በግብር ፡ አምላካዊ ፡ ጥልቅ ፡ በኾነ ፡ ምሥጢር ፡ በከዊን ፡ ተዋሐደው ፡
እንጂ ፡ እላይ በመሰልነው ፡ ምሳሌ ፡ አኳኋን ፡ መለኮትና ፡ ትስብእት ፡ ተቀ
ላቅለው ፡ በመካከላቸው ፡ ሌላ ፡ ነገርን ፡ ያስገኙ ፡ ወይም ፡ የተጠፋፉ ፡
አይደሉም ፡ ስለዚህ ፡ ቱሳሔ ፡ ማለት ፡ ታላቅ ፡ ስሕተት ፡ ነው ።

ቡዐዴ ፡ ማለት ፡ ተዋሕዶው ፤ ተላጽቆ ፡ ተቃርቦ ፡ ነው ፤ ማለት ፡ ነው ፡ ተላጽቆ ፡
ተቃርቦ ፡ ማለትም ፡ እላይ ፡ በቍ ፡ ፲፯ ፡ እንደገለጽነው ፡ የዕንጨትና ፡ የብረት ፡
ሠራተኛ ፡ ዕንጨቱን ፡ ጠርቦ ፡ አለዝቦ ፡ ብረቱን ፡ ሞርዶ ፡ አስማምቶ ፡
በማሠሪያ ፡ ወይም ፡ በቡሎን ፡ በምስማር ፡ አንድ ፡ ቢያደርጋቸው ፡ አንድ ፡ ይኸ
ናሉ ፡ ማሠሪያውን ፡ ወይንም ፡ ቡሎኑን ፡ ቢፈታው ፡ ይለያያሉ ። ቡዐዴ ፡
ተላጽቆ ፡ ተቃርቦ ፡ ማለት ፡ እንዲህ ፡ የተለያየ ፡ ነገር ፡ ስለኾነ ፡ የክርስ
ቶስ ፡ ተዋሕዶም ፡ እንደዚህ ፡ ነው ፤ ማለት ፡ ታላቅ ፡ ስሕተት ፡ ነው ።
ፍልጠት ፡ ማለት ፡ ከተዋሕዶ ፡ በኋላ ፡ የሚመጣ ፡ መለየት ፡ ማለት ፡ ነው ።
ለምሳሌ ፡ ነፍስና ፡ ሥጋ ፡ ተዋሕደዋል ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ተፈልጦ ፡ አለባቸው ።
የመለኮትና ፡ የትስብእት ፡ ተዋሕዶ ፡ ግን ፡ ምንም ፡ በነፍስና ፡ በሥጋ ፡ ተዋ
ሕዶ ፡ ቢመሰል ፡ እንደ ፡ ነፍስና ፡ እንደሥጋ ፡ ተፈልጦ ፡ የለበትም ፡ ይኸ
ውም ፡ ሊታወቅ ፡ በመልዕልተ ፡ መስቀል ፡ አባ ፡ አማሐዕን ፡ ነፍስየ ፡ ውስተ ፡
እዴከ ፡ ብሎ ፡ ክብርት ፡ ነፍሱን ፡ ከክብርት ፡ ሥጋው ፡ በገዛ ፡ ሥልጣኑ ፡ በለየ ፡
ጊዜ ፤ መለኮት ፡ ከነፍስም ፡ ከሥጋም ፡ ተፈልጦ ፡ ሳይኖርበት ፡ በአካለ ፡
ሥጋ ፡ ወደመቃብር ፡ ወርዶ ፡ ሙስና ፡ መቃብርን ፡ አጥፍቶልናል ፡ ሙስና ፡
መቃብርም ፤ ማለት ፡ በመቃብር ፡ ፈርሶ ፡ በስብሶ ፡ መቅረት ፡ ነው ፤ ይኸንን ፡
፫ ፡ መዓልት ፡ ፫ ፡ ሌሊት ፡ በከርሠ ፡ መቃብር ፡ አድሮ ፡ በመነሣቱ ፤ አጥፍቶል
ናል ። እኛም ፡ እርሱን ፡ በኵር ፤ አድርገን ፡ የምንነሣ ፡ ኾነናል ።

በአካለ ፡ ነፍስም ፡ መለኮት ፡ ወደሲኦል ፡ ወርዶ ፡ ግእዛንን ፡ ለነፍሳት ፡ ሰብኮ ፡
ከቁራኝነት ፡ አስለቅቆናል ። በእንደዚህ ፡ ያለ ፡ አኳኋን ፡ መለኮት ፡ ከትስብ
እት ፤ የማይለይ ፡ ስለኾነ ፡ ፍልጠት ፡ ማለት ፡ ታላቅ ፡ ስሕተት ፡ ነው ።

፩ ፡ አካል ፡ ወ፪ ፡ ህላዌ ፡ ኢንፉቅ ፡ ወኢክፉል ፡ ለኀበ ፡ ፪ቱ አካላት ፡
የሚለው ፡ ቃል ፡ ፩ ፡ አካል ፡ ወ፩ ፡ ህላዌ ፡ እንዳለው ፡ ኹሉ ፡ ኢንፉቅ ፡ ወኢክ
ፉል ፡ ለኀበ ፡ ፪ኤ ፡ አካላት ፡ ሲልም ፡ ወኢለኀበ ፡ ፪ኤ ህላዌያት ፡ ብሎ ፡
ማስተካከል ፡ ነበረበት ፤ ይህን ማስተካከል ብቻ ጎሎበታል ፡ እንጂ ፡ ሌላው ፡
አነጋገር ፡ ከመጻሕፍት ፡ ያልወጣ ፡ ነው ።

እንዘ ፡ ይትዐቀብ ፡ ዘዘዚአሆሙ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ ተዓቅቦን ፡ የሚ
መለከት ፡ ነው ፡ ተዐቅቦም ፡ ማለት ፡ በጠቅላላው ፡ ትስብእትና ፡ መለኮትን ፡
ከቱሳሔ ፡ ከውላጤ ፡ የሚጠብቅ ፡ አነጋገር ፡ ነው ፤ ምሥጢሩም ፡ ሙሴ ፡ በደ

ብረ ፡ ሲና ፡ ሐመልማል ፡ ከነበልባል ፡ ተዋሕዶ ፡ ነበልባሉ ፡ ሐመልማሉን ፡
ሳያቃጥለው ፡ ሐመልማሉም ፡ ነበልባሉን ፡ ሳያጠፋው ፡ እንዳየ ፤ መለኮትም ፡ ትስብ
እትን ፡ በተዋሐደ ፡ ጊዜ ፡ መለኮቱ ፡ ትስብእቱን ፡ አላጠፋውም ፡ ትስብእ
ቱም ፡ መለኮቱን ፡ አልለወጠውም ፡ ማለት ፡ ነው ።

ትስብእትም ፡ ማለት ፡ አካልንም ፡ ባሕርይንም ፡ አንድ ፡ አድርጎ ፡ የሚ
ያሳይ ፡ አነጋገር ፡ ነው እንጂ ፡ አካልን ፡ ወይም ፡ ባሕርይን ፡ ብቻ ፡ የሚያ
ሳይ ፡ አነጋገር ፡ አይደለም ።

ይህም ፡ ተዐቅቦ ፡ የባሕርይንም ፡ የአካልንም ፡ ተዐቅቦ ፡ ያሳያል ፡ እንጂ ፡ የአ
ካልን ፡ ብቻ ፡ ወይም ፤ የባሕርይን ፡ ብቻ ፡ የሚያሳይ ፡ አይደለም ።

ተሊወነ ፡ እንከ ፡ አበዊነ ፡ ቅዱሳን ፡ ከመ ፡ ቀዲሙ ፡ መሐሩነ ፡ ነቢያት ፡ በእንቲአሁ ፡
ወለሊሁ ፡ ክርስቶስ ፡ እግዚእ ፡ መሐረነ ፡ ወተወፈይናሁ ፡ እምተአምኖተ ፡
ሃይማኖት ፡ ዘአበዊነ ፡ ያሉት ፡ ቃል ፤ እውነት ፡ ወይም ፡ ሐሰት ፡ መኾኑን ፡
ለመረዳት ፤ የጉባኤው ፡ ውሳኔ ፡ ናቸው ፡ ያሏቸውን ፡ አንድ ፡ ባንድ ፡ ብን
መረምር ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተዘረዘሩት ፡ ቃላት ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡
የተገኙ ፡ መኾናችውን ፡ ተረድተናል ። እኛም ፡ የምንቀበላቸው ፡ ነን ።

በ፪ ፡ ባሕርያት ፡ እንዘ ፡ ኢይጠፍዕ ፡ ፍልጠተ ፡ ባሕርያት ፤ ዘዘዚአሆሙ
ለ፪ኤ ፡ ባሕርያት ፤ የሚሉአቸውን ፡ ቃላት ፡ ግን ፡ ከንስጥሮስ ፡ ባህል ፡
እንጂ ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ኾነው ፡ አለገኘናቸውም ፤ ለማስመሰል ፡
ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ከተገኙት ፡ ቃላት ፡ ጋራ ፡ አቀላቅለው ፡
ትርጉረዋቸዋል ፡ እንጂ ፡ ነቢያት ፡ ሐዋርያት ፡ ከጻፉዋቸው ፡ መጻሕፍት ፡
ጋራ ፡ ባስተማራት ፡ በወንጌል ፡ እንዲህ ፡ የሚል ፡ ንባብ ፡ አይገኝም ፡ ፍጹም ፡
ውሸት ፡ ነው ።

ስለዚህ ፡ ይህንን ፡ ባህል ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ ወለእመኒ ፡ መልአክ ፡
መሀረክሙ ፡ ካልአ ፡ እምዘመህርናክሙ ፡ ውጉዘ ፡ ለይኩን ፡ ብሎ ፡ ካስጠነ
ቀቀን ፡ ትምህርት ፡ ቈጥረነው ፡ አንቀበለውም ። እርስዎም ፡ ባሕርይን ፡ ከአ
ካል ፡ ለይቶ ፡ ኹለት ፡ የሚል ፡ ንባብ መኖሩን ፡ ሊያስረዱ ፡ አይችሉም ።

ደ ራ ሲ ።

፯ ፡ ወሶበ ፡ አቀምነ ፡ ዘንተ ፡ በኵሉ ፡ ጻሕቅ ፡ ወትጋህ ፡ ወሰነ ፡ ጉባኤ ፡
ቅዱስ ፡ ወዘእምኵለሄ ፡ ከመ ፡ ኢብውህ ፡ ወኢለመኑሂ ፡ ይንግር ፡ አው ፡
ይጽሐፍ ፡ አው ፡ ይድርስ ፡ አው ፡ ይምሐር ፡ ለካልአን ፡ ሃይማኖተ ፤ ካልአ ።

ይህነን ፡ በፍጹም ፡ ትጋት ፡ ከወሰን ፡ በኋላ ፡ ማንም ፡ ማን ፡ ቢኾን ፡
ሌላ ፡ ሃይማኖት ፡ ሊደርስ ፡ ሊጽፍ ፡ ሊነግር ፡ ሊያስተምር ፡ የማይገባው ፡
መኾኑን ፡ ይህን ፡ ጉባኤ ፡ ወሰን ፡ ስለሚለው ።

መ ላ ሽ ።

፯ ፡ ይህን ፡ ማለት ፡ የሚገባ ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ግብ ፡ ሳይወጡ ፡
በዚያው ፡ ጸንቶ ፡ ተገኝቶ ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ ከግቡ ፡ ወጥቶ ፡ ልብ ፡ እንዳ

www.ethiopianorthodox.org

የነበሩ ፡ አባቶች ፡ የወሰኑትን ፡ አፍርሶ ፡ የኔን ፡ ውሣኔ ፡ አክብሩልኝ ፡ ማለት ፡ ማንም ፡ የማይቀበለው ፡ ከንቱ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፮ | የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ያስተማረው ፡ ይህ ፡ ነው ፡ ማናቸውም ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ከሚለው ፡ በስተቀር ፡ ሌላ ፡ የሚነቀፍ ፡ እንደ ማይገኝበት ፡ የተረጋገጠ ፡ ነው ። አንድ ፡ ባሕርይ ፡ በሚለው ፡ አነጋገር ፡ አለመስማማታቸው ፡ ግን ፡ እርስ ፡ በርስ ፡ ከለመግባባትና ፡ ኹለቱ ፡ ወገኖች ፡ የሚሰጡት ፡ ትርጉም ፡ ልዩ ፡ ከመኾኑ ፡ የተነሣ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፯ | እንግዲህ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ከሚለው ፡ በስተቀር ፡ የሚነቀፍ ፡ አይገኝበትም ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ ከለቃሚና ፡ ካታሚ ፡ ያመለጠ ፡ ስሕተት ፡ ይመስለኛል ፡ እንጂ ፡ የርስዎ ፡ ቃል ፡ አይመስለኝም ። ምክንያቱም ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የሚቃወሙ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ እንጂ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ ስላልኾነ ፡ ነው ።

ስሕተት ፡ አይደለም ፡ ቃሌ ፡ ነው ፡ የሚሉ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ የሚያስማማን ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የሚያጣላን ፡ አይደለም ። ያታሚ ፡ ስሕተት ፡ መኾኑን ፡ ተገንዝበው ፡ ፪ ፡ ባሕርይ ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ የሚነቀፍ ፡ የለበትም ፡ ብለው ፡ የሚያርሙት ፡ ቢኾን ፡ ግን ፡ ከትርጕም ፡ ልዩነት ፡ የተነሣ ፡ ነው ፡ ማለት ፡ የሚገባ ፡ ንባብ ፡ አንድ ፡ ኾኖ ፡ ትርጓሜ ፡ ብቻ ፡ ሲለያይ ፡ ነበረ ፤ መጻሕፍት ፡ በየአንቀጹ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ እያሉ ፡ አንድነቱን ፡ መላልሰው ፡ ለተናገሩለት ፡ ላንድ ፡ ለክርስቶስ ፡ ፪ቱ ፡ የሚል ፡ ቅጽል ፡ በመሰጠቱ ፡ በንባብ ፡ እንደተለያየን ፡ አያስታውሱትምን ፡ በ፩ና ፡ በ፪ ፡ መካከል ፡ ያለው ፡ ልዩነትስ ፡ ቀላል ፡ መሰለዎትን ፡ ከሰማይና ፡ ከምድር ፡ የተራራቀ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፰ | እንደ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ አስተያየት ፡ ባሕርይ ፡ ሲሉ ፡ አንድ ፡ በራሱ ፡ የቆመና ፡ ራሱን ፡ የቻለ ፡ ህልው ፡ ያሰማሉ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፰ | የአንጾኪያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ኪራከስ ፡ ኢይደሉ ፡ ይኩን ፡ ህላዌ ፡ ዘእንበለ ፡ አካል ፡ ወኢይደሉ ፡ ይትረከብ ፡ አካል ፡ ዘእንበለ ፡ አምሳሉ ፡ ለአካል ፡ ዘውእቱ ፡ አርዓያሁ ።

ባሕርይ ፡ ያለአካል ፡ ሊኖር ፡ አይችልም ፤ አካልም ፡ ከሚመስለው ፡ ከባሕርይ ፡ ጋራ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ብቻውን ፡ ሊገኝ ፡ አይቻልም ፡ ያኽውም ፡ መታወቂያው ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ እንዳስረዳን ፡ ባሕርይ ፡ የሌለው ፡ አካል ፡ እንደ ፡ ሌለ ፡ ባሕርይም ፡ ያለአካል ፡ ብቻውን ፡ ሊገኝ ፡ የማይ

ንና ፡ ባሕርይ ፡ ያለአካል ፡ ሊኖር ፡ አይችልም ፡ ያኽኑ ፡ ፪ቱን ፡ ባሕርያት ፡ ብንመረምር ፡ ልንረዳ ፡ እንችላለን ።

ለምሳሌ ፡ ወኃ ፡ አካልም ፡ ባሕርይም ፡ አለው ፤ አካሉ ፡ በእጅ ፡ ባይጨበጥም ፡ በጥርስ ፡ ባይላመጥም ፡ ሲፈስ ፡ ወይም ፡ በቀላይ ተዘርግቶ በማድጋ ፡ ተቀድቶ ፡ ይታያል ፡ ባሕርዩም ፡ እርጥበት ፡ ነው ፡ ይህ ፡ ባሕርዩ ፡ የኽነ ፡ እርጥበት ፡ አካሉ ፡ በደረሰበት ፡ ኹሉ ፡ ይገኛል ፡ እንጂ ፡ አካሉ ፡ በሌለበት ፡ ቦታ ፡ ብቻውን ፡ ሊገኝ ፡ አይችልም ፡ አካሉም ፡ ከባሕርዩ ፡ ከርጥበት ፡ ተለይቶ ፡ ብቻውን ፡ ሊገኝ ፡ አይችልም ፡ ።

እሳትም ፡ እንደዚሁ ፡ አካል ፡ ባሕርይ ፡ አለው ። ባሕርዩም ፡ ዋዕይ ፡ ነው ፡ አካሉ ፡ በዕንጨት ፡ ወይም ፡ በመብራት ፡ ላይ ፡ ይታያል ፤ ባሕርዩ ፡ የኽነ ፡ ዋዕይ ፡ ግን ፡ አካሉ ፡ ሲገለጥ ፡ ከአካሉ ፡ ላይ ፡ ሲፋጅ ፡ ሲያቃጥል ፡ ይገለጻል ፡ እንጂ ፡ አካሉ ፡ በሌለበት ፡ ብቻውን ፡ ሊገኝ ፡ አይችልም ፡ ስለዚህ ፡ የወሃ ፡ ባሕርይ ፡ ርጥበትን ፡ የፈለገ ፡ የወኃን ፡ አካል ፤ የእሳት ፡ ባሕርይ ፡ ሙቀትን ፡ የፈለገ ፡ የእሳትን ፡ አካል ፡ መፈለግ ፡ ግድ ፡ ይኸንበታል ፡ አካል ፡ የሌለው ፡ ባሕርይ ፡ ላለመኖሩና ፡ ባሕርይም ፡ ያለአካል ፡ ብቻውን ፡ ሊገኝ ፡ ላለመቻሉ ፡ ይህ ፡ በቂ ፡ መረጃ ፡ ነው ። እንዲህ ፡ አድርገን ፡ ባሕርይ ፡ የሌለው ፡ አካል ፤ አካል ፡ የሌለው ፡ ባሕርይ ፡ የለም ፡ እንላለን ፡ አንጂ ፡ ባሕርይን ፡ ከአካል ፡ ለይተን ፡ አንድ ፡ በራስ ፡ የቆመ ፡ ህልው ፡ ነው ፡ አንልም ።

ደ ራ ሲ ።

፱ | ባጭሩ ፡ እነርሱ ፡ አካልና ፡ ባሕርይ ፡ የሚሉትን ፡ ቃሎች ፡ ትርጕማቸውን ፡ አንድ ፡ በማድረግ ፡ ያደበልቋቸዋል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፱ | ይህም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ አካል ፡ በእጅ ፡ የሚዳሰሰው ፡ በዐይን ፡ የሚታየው ፡ ነው ፤ ባሕርይ ፡ ግን ፡ በአካል ፡ ህልው ፡ ኾኖ ፡ ከአካል ፡ ሳይለይ ፡ አካል ፡ የሚሰጠውን ፡ ስሜት ፡ የሚገልጽ ፡ ነው ፡ ብለን ፡ ትርጉማቸውን ፡ ለይተን ፡ እንናገራለን ፡ እንጂ ፡ ትርጕማቸውን ፡ አንድ ፡ በማድረግ ፡ የምናደበልቅ ፡ አይደለንም ።

ደ ራ ሲ ።

፲ | ስለዚህ ፡ ክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ አሉት ፡ ሲባል ፡ ለኢትዮጵያውያን ፡ ኹለት ፡ አካላት ፡ አሉት ፡ እንደ ፡ ማለት ፡ ኾኖ ፡ ይሰማቸዋል ። የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤና ፡ ልዮን ፡ ጳጳስን ፡ በንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ ያምናሉ ፡ ብለው ፡ የሚያምዋቸው ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

፲ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ አካልንና ፡ ባሕርይን ፡ ለይተው ፡ አያውቁም ብለው ፡ እንደሚገምቱን ፡ አይደለንም ፤ የአካልንና ፡ የባሕርይን ፡ አንድነታቸውንም ፡ ባለፉት ፡ መስመሮች ፡ ዘርዝሬ ፡ አስረድቼዎታለሁ ፡ ንስጥሮስም ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ብሎ ፡ አስተማረ ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ብቻ ፡ ብሎ ፡ አልቀረም ።

ጉባኤ ፡ ኤፌሶንም ፡ በቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ አፈ ፡ ጉባኤነት ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብሎ ፡ ወሰነ ፡ እንጂ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ብቻ ፡ ብሎ ፡ አልቀረም ፡ ስለዚህ ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ማለትን ፡ ከቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፤ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ ከንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ አምጥቶ ፡ ዝንጕርጕር ፡ የኾነ ፡ ውግዘ ፡ ወሰነ ፡ እንላለን ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለቱ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ይላል ፡ ብለን ፡ አናውቅም ፡ ነበረ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ባሕርይ ፡ ያለአካል ፡ ብቻውን ፡ የማይገኝ ፡ ስለኾነ ፡ ኹለት ባሕርይ ፡ ካላችሁ ፡ አካል ፡ የሌለው ፡ ባሕርይ ፡ የለምና ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ያሰኝባችኋል ፡ ብንል ፡ የሚያሰፍረን ፡ አይደለም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፩ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ባሕርይና ፡ አካል ፡ የሚሉትን ፡ ቃሎች ፡ አንድ ፡ አድርገው ፡ እንደሚያስቧቸው ፡ የሚገልጥ ሌላም ፡ ማስረጃ ፡ አለ ። እርሱም ፡ ካቶሊኮች ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ሲሉ ፡ በቅድስት ፡ ሥላሴ ፡ ፪ አካላት ፡ አሉ ፡ ማለታቸው ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ማመናቸው ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፩ ፡ በላይኛው ፡ መስመር ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ባሕርይ ፡ ሲሉ ፡ አንድ ፡ በራሱ ፡ የቆመና ፡ ራሱን ፡ የቻለ ፡ ህልው ፡ ያሰማሉ ፡ ብለው ፡ አካልንና ፡ ባሕርይን ፡ እንደምንለያይ ፡ አድርገው ፡ ተናግረው ፡ ነበረ ፤ አሁን ፡ ደግሞ ፡ ከዚህ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ባሕርይና ፡ አካል ፡ የሚሉትን ፡ ቃሎች ፡ እንደ ፡ አንድ ፡ አድርገው ፡ ያስቧቸዋል ፡ በማለት ፡ ቃልዎን ፡ በመለዋወጥ ፡ ይናገራሉ ፡ እረ ፡ ምናልባት ፡ ይህን ፡ የርስዎን ፡ ጽሑፍ ፡ ይዤ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ባህል ፡ ልመርምር ፡ የሚል ፡ ቢገኝ ፡ የትኛውን ፡ ይጨብጥ ፡ ብለው ፡ ነው ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ አንዱን ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ አንዱን ፡ የሚናገሩ ፤ እኛስ ፡ ስለአካልና ፡ ስለባሕርይ ፡ በያንቀጹ ፡ መላልሰን ፡ ተናግረናል ፤ አሁንም ፡ በዚህ ፡ አንቀጽ ፡ ሰብእሰ ፡ ይትበሀል ፡ በእንተ ፡ ፍጥረተ ፡ ጠባይዑ ።

ሊቁ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ እንዳስረዳን ፡ (ሃይ ፡ አበ) ፡ ሰው ፡ ባልን ፡ ጊዜ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ አካል ፡ ወይም ፡ አካል ፡ ያለው ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ አካልንና ፡ ባሕርይን ፡ አንድ ፡ አድርገን ፡ እንናገራለን ፡ እንጂ ፡ አካልን ከባሕርይ ፤ ባሕርይን ፡ ከአካል ፡ ለይተን ፡ አንናገርም ።

ስለዚህ ፡ ቃል ፡ ሰው ፡ ኾነ ፡ ስንል ፡ አካልንም ፡ ባሕርይንም ፡ እንደ ፡ ተዋሐደ ፡ እናምናለን ፡ እንጂ ፡ አካል ፡ ተዋሐደ ፤ ባሕርይ ፡ አልተዋሐደም ፡ አንልም ። ይህም ፡ ቃል ፤ ከእመቤታችን ፡ የነሣው ፡ ትስብእት ፡ የባሕርይ ፡ አምላክነትን ፡ በተዋሕዶ ፡ ገንዘብ ፡ አድርጎ ፡ በየማነ ፡ አብ ፡ በዘባነ ፡ ኪሩብ እንደ ፡ ተቀመጠ ፡ መጻሕፍት ፡ በያንቀጹ ፡ ነግረውናል ፡ ማር ፡ ፲፯ ፡ ፲፱ ። ኤፌ ፡ ፯ ፡ ፳ ። ዕብ ፡ ፩ ፡ ፫ ። ፩ ፡ ጴጥ ፡ ፫ ፡ ፳፪ ።

በየማነ ፡ አብ ፡ በዘባነ ፡ ኪሩብ ፡ ተቀመጠ ፡ ስንልም ፡ ለሥላሴ ፡ ፬ተኛ ፡ ኾነ ፡ አንልም ፤ ምክንያቱም ፡ ምንታዌ ፡ በተዋሕዶ ፡ ስለጠፋ ፡ ነው ።

እንደ ፡ ካቶሊካውያን ፡ አንጋገር ፡ ግን ፡ አካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ መኖሩን ፡ አምነው ፡ የባሕርይን ፡ ተዋሕዶ ፡ ክደው ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ይላሉ ።

አካላዊ ፡ ተዋሕዶን ፡ ቢክዱም ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ በጠቅላላው ፡ መቅረቱ ፡ ነው ። በየማነ ፡ አብ ፡ በዘባነ ፡ ኪሩብ ፡ አልተቀመጠም ፡ እንዳይሉም ፡ ከላይ ፡ የጠቅስናቸው ፡ መጻሕፍት ፡ ይመሰክሩባቸዋል ።

ተቀመጠ ፡ የሚሉም ፡ ሲኾን ፡ ተዋሕዶን ፡ ነሥተው ፡ በምንታዌ ፡ አጽንተውታልና ፡ ይህ ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ለሥላሴ ፡ ፬ተኛ ፡ ኾነ ፡ ማለት ፡ ግድ ፡ ይኾንባቸዋል ፡ ብንል ፡ እውነት ፡ ነውእንጂ ፡ ሐሰት ፡ አይደለም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፪ ኢትዮጵያውያን ፡ በአካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ ምሥጢርም ፡ ቢኾን ፡ ባሕርይ ያለአካልነቱ ፡ ሊገኝ ፡ መቻሉን ፡ አያምኑም ። ስለዚህ ፡ በአካለ ፡ ቃል ፡ የሚገኘውንም ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ አካል ፡ ብለው ፤ ይሰይሙታል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፪ እውነት ፡ ነው ፡ አካል ፡ ካልተገኘ ፡ ባሕርይ ፡ ብቻውን ፡ ይገኛል ብለን ፡ አናምንም ፡ ይኸውም ፡ የባሕርይንና ፡ የአካልን ፡ ኹኔታ ፡ አስቀድመን ፡ በወኃ ፡ በእሳት ፡ መስለን ፡ በተናገርነው ፡ መሠረት ፡ እሳት ፡ ካልተገኘ ፡ ዋዕይ ፤ ወኅ ፡ ካልተገኘ ፡ ርጥበት ፡ ባለመገኘቱ ፡ ይታወቃል ።

ስለዚህ ፡ ቃል ፡ በማኅፀነ ፡ ማርያም ፡ የተዋሐደውንና ፡ በየጥቂቱ ፡ ያደገውንም ፡ አካል ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ ሰብአዊ ፡ አካል ፡ እንሰዋለን ፡ እንጂ ፡ አካል ፡ የሌለው ፡ ባሕርይ ፡ አንለውም ። የማንልበትም ፡ ምክንያት ፡ ወንጌላዊ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ቃል ፡ ኮነ ፤ በሕርየ ፡ ባለማለቱ ፡ ነው ። ኮነ ፡ ሥጋ ፡ ያለውም ፡ ሰው ፡ መኾኑን ፡ እንደ ኾነ ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ መጽአ ፡ እምዘርዐ ፡ ዳዊት ፡ በሥጋ ፡ ሰብእ ፡ ብሎ ፡ አጕልቶታል ፡ ሮሜ ፡ ፩ ፡ ፬ ።

www.ethiopianorthodox.org

ይህም ፡ ሥጋ ፡ ሰብእ ፡ የሚባለው ፡ ከራስ ፡ ጠጉር ፡ እስከ ፡ እግር ፡ ጥፍር ፡ ያለው ፡ ሕዋስ ፡ ወይም ፡ ቅርጽ ፡ ነው ። ይህም ፡ ቅርጽ ፡ ሥጋ ፡ አካል ተብሎ ፡ መጠራቱን ፡ ቅዱስ ፡ ዳዊት ፡ ወኢይትነባዕ ፡ እምኔከ ፡ አዕዕምትየ ፡ ዘገበርከ ፡ በኅቡዕ ፡ ወኢአካልየ ፤ በመትሕተ ፡ ምድር ። ወአካልየኒ ፡ ወኢከመ ምንት ፡ በቅድሜከ ፡ ብሂል ።

ባሕርይ ፡ ግን ፡ ርጥበት ፡ በውኅ ፡ ህልው ፡ ኾኖ ፡ የውኃን ፡ ጠባይዕ ፤ ውዕየት ፡ በእሳት ፡ ህልው ፤ ኾኖ ፡ የእሳትን ፡ ጠባይዕ ፡ እንዲገልጽ ፤ ባሕርየ ፡ ሰብእም ፡ በአካለ ፡ ሰብእ ፡ ህልው ፡ ኾኖ ፡ የአካልን ፡ ጠባይዕ ፡ የአካልን ፡ ስሜት ፡ የሚገልጽ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ከአካል ፡ ተለይቶ ፡ ብቻውን ፡ የሚገኝ ፡ ቀዋሚ ፡ ነገር ፡ አይደለም ።

ስለዚህ ፡ ቃል ፡ ባሕርየ ፡ ሰብእ ፡ ያለውን ፡ አካለ ፡ ሰብእ ፡ ተዋሕዶ ፡ በሕፃናት ፡ መጠን ፡ በየጥቂቱ ፡ አደገ ፡ እንላለን ፡ እንጂ ፡ ቃል ፡ የነሣውን ፡ ሰብአዊ ፡ አካል ፡ ባሕርይ ፡ ብለን ፡ እንጠራውም ። ባሕርይስ ፡ በነሣው አካል ህልው ፡ ኾኖ ፡ ክርስቶስ ፡ ያሳየውን ፡ ሰብአዊ ፡ ስሜት ፡ የሚገልጽ ፡ ጠባይዕ ነው ።

አሁን ፡ በዚህ ፡ አንቀጽ ፡ በአካለ ፡ ቃል ፡ የሚገኝ ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያሉት ፡ እኛ ፡ አካል ፡ ብለን ፡ የጠራነውን ፡ ከራስ ፡ ጠጉር ፡ እስከ እግር ጥፍር ፡ ያለውን ፡ ሕዋስ ፤ ወይም ፡ ባጥንት ፡ በጅማት ፡ ጸንቶ ፡ ያለውን ፡ ሥጋ ፡ ነው ። ይህንኑም ፡ ቃል ፡ በተዋሕዶ ፡ ምንታዌን ፡ አጥፍቶ ፡ ገንዘብ ፡ አደረገው ፡ በማለት ፡ የተስማማን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ እኛ ፡ አካል ፡ ብንለው ፡ እርስዎ ፡ ባሕርይ ፡ ቢሉት ፡ የስሙ ፡ መዛወር ፡ ምንም ፡ የሚጎዳን ፡ አይደለምና ፡ በዚህ ተስማምተን ፡ በ፪ኤ ፡ ባሕርይ ፡ የሚሉትን ፡ የኹለተኛውን ፤ ባሕርይ ፡ አነጋገር ፡ ወደ ፡ መመርመር ፡ እንራመድ ።

በ፪ኤ ፡ ባሕርይ ፡ የምንለው ፡ እናንተ ፡ አካል ፡ ብላችሁ ፡ የምትጠሩትን ፡ በአካለ ፡ ቃል ፡ የሚገኘውን ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ። ይህ ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ከተዋሕዶ ፡ በአፍአ ፡ ነው ፡ የሚሉን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ግን ፤ ካቶሊካውያን ፡ እንደ ፡ ንስጥሮስ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ይላሉ ፡ ብሎ ፡ ለመናገር ፡ ጥርጊያ መንገድ ፡ መኾኑን ፡ ይገንዘቡት ።

ደራሲ ።

፲፫ ኢትዮጵያውያን ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ ትምርት ፡ በቀጥታ ፡ ይክዱታል ፡ ለማለት ፡ አይቻልም ፡ ካቶሊኮችንና ፡ ልዮን ፡ ጳጳስን ፡ የሚገዝቷቸው ፡ የቀድሞዎችን የ፫ቱን ፡ ጉባኤ ፡ ትምርት ፡ አበላሽተው ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ይከተላሉ ፡ ብለው ፡ ስለሚገምቷቸው ብቻ ነው ብለዋል ።

መላሽ ።

፲፫ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ከሚገኘው ፡ ትምርት ጋራ ፡ ቀላቅሎ ፡ ከመጻሕፍት ፡ ያልተገኘ ፡ ልብ ወለድ ፡ ትምርት ፡ በየመስ

ላል ፡ ብቻ ፡ የወሰነ ፡ መኾኑን ፡ በላይኛው ፡ አንቀጽ ፡ ዘርዝሬ ፡ አሳይቻለሁ ።

እኒህም ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ጋራ ፡ እያመሳከርኩ ፡ የተቀበልኳቸው ፡ ቃላት ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ የተጠቀሱ ፡ ናቸው ፡ እንጂ ፡ የጉባኤው ፡ ውሣኔዎች ፡ አይደሉም ።

የጉባኤው ፡ ውሣኔ ፡ የሚባሉት ፡ በ፪ኤ ፡ ባሕርያት ፡ እንዘ ፡ ኢይጠፍዕ ፡ ፍልጠት ፡ ባሕርያት ፡ ዘዘኢሆሙ ፡ ለክልኤ ፡ ባሕርያት ፡ የሚሉት ፡ ቃላት ፡ ብቻ ፡ ናቸው ።

እነዚህን ፡ ቃላት ፡ ተቀብለናቸው ፡ ቢኾን ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ ትምርት ፡ በቀጥታ ፡ ይክዱታል ፡ ለማለት ፡ አይቻልም ፡ ቢሉ ፡ ከእውነት ፡ ገብቶ ፡ በተቈጠረልዎ ፡ ነበረ ።

ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ የተጠቀሱትን ፡ ቃላት ፡ ተቀብለን ፡ ብንገኝ ፡ አስቀድመው ፡ ተቀብለዋቸው ፡ የነበሩትን ፡ አጸኑ ፡ ያሰኛል ፡ እንጂ ፡ የጉባኤውን ፡ ውሣኔ ፡ ተቀበሉ ፡ አያሰኝም ። ጉባኤውም ፡ በ፪ኤ ፡ ባሕርይ ፡ ብሎ ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ መከተሉ ፡ ግልጥ ፡ ነገር ፡ ሲኾን ፡ ገምተው ፡ ነው ፡ ማለት ፤ ተገቢ ፡ ነገር ፡ አይደለም ።

ደራሲ ።

፲፬ ኢትዮጵያውያን ፡ የኬልቄዶኑ ፡ ጉባኤ ፡ ሃይማኖት ፡ ባኃጋሩ ፡ የቀና ነው ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ጉባኤውና ፡ ልዮን ፡ ጳጳስ ፡ ምንም ፡ በእንድ ፡ አካል ፡ ማለትን ፡ ቢጨምሩ ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ለመሸፈን ፡ ሲሉ ፡ በልባቸው ፡ ሳያምኑት ፡ ባፋቸው ፡ ይናገሩታል ፡ ብለው ፡ እንደሚያስቡ ፡ እርግጥ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መላሽ ።

፲፬ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ በማለቱ ፡ የቀና ፡ ቢኾን ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለቱ ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ተከትሏል ፡ እንላለን ፡ እንጂ በልባቸው ፡ ሳያምኑ ፡ በአፋቸው ፡ ይናገራሉ ፡ አላልንም ፡ ነበረ ። ነገር ፡ ግን ፡ በ፲፪ተኛው ፡ ቀኖር ፡ በአካለ ፡ ቃል ፡ የሚገኘውን ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ አካል ይሉታል ፡ ብለው ፡ እንደተናገሩት ፡ ክልኤ ፡ ባሕርይ ፡ የምትሉት ፡ ይህንኑ ፡ እኛ ፡ አካል ፡ የምንለውን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ማለታችሁ ፡ የማያጠራጥር ፡ ነገር ፡ ነው ።

ደራሲ ።

፲፭ እውነተኛውን ፡ የታሪክ ፡ ኹኔታ ፡ ትቶ ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ የማይስማሙ ፡ ኹለት ፡ ጉባኤያት ፡ አንዱ ፡ በ፬፻፶፬ ፡ ዓ. ም. የተደረገውና ፡ አውግዝ ፡ የወገዘው ፡ ኹለተኛው ፡ የቀደሙትን ፡ የሦስቱን ፡ ጉባኤያት ፡ ትም

www.ethiopianorthodox.org

ርት ፡ አፍርሶ ፡ የንስጥሮስንና ፡ የአውጣኪን ፡ ባህል ፡ ተቀብሎ ፡ አስተምሯል፡ የሚሉት ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ታሪክ ፡ እንዳለ ፡ አድርጎ ፡ ቢታሰብ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ በ፩፻፺፬ ፡ ዓ ፡ ም ፡ የተደረገውን ፡ እውነተኛውን ፡ ጉባኤ ፡ ተቀብለው ፡ ኹለተኛውን ፡ ያወግዙታል ፡ ይህም ፡ ማለት ፡ በ፩፻፺፭ ፡ ዓ ፡ ም ፡ የተደረገውን ፡ እውነተኛውን ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ ይቀበሉታል ፡ ማለት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፩ እንደ ፡ አሁኑ ፡ አነጋገርዎ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ነገር ፡ አመዛዝኖ ፡ አበጥሮ ፡ ከእውነተኛው ፡ ግብ ፡ ለመድረስ ፡ አይችሉም ፡ እንደ ፡ መስክ ፡ ወኃ ፡ በመሯቸው ይሔዳሉ ፡ ማለትዎ ፡ ነው ። ኢትዮጵያውያን ፡ የሚፈልጉት ፡ ጉባኤው ፡ የሰጠው ፡ ውጤት ፡ ጠቃሚ ፡ መኾኑንና ፡ አለመኾኑን ፡ ብቻ ፡ ስለ ኾነ ፡ አንደኛም ፡ ኾነ ፡ ኹለተኛም ፡ ኾነ ፡ የሚቃወሙት ፡ ያነኑ ፡ በክልኤ ፡ ባሕርያት ፡ ብሎ ፡ የወሰነውን ፡ በ፩፻፺፭ ፡ ዓ ፡ ም ፡ የተደረገውን ፡ ጉባኤ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፲፪ ኢትዮጵያውያንንና ፡ ካቶሊካውያንን ፡ ለማቀራረብ ፡ ሲደከም ፡ በካቶሊክ ፡ ላይ ፡ ያላቸውን ፡ የተሳሳተ ፡ ግምት ፡ አስወግዶ ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ እውነተኛ ፡ ታሪኩንና ፡ ግብጻውያን ፡ በቀለም ፡ ቀብተው ፡ ያሰይዋቸውን ፡ ትተው ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እውነተኛውን ፡ ፊቷን ፡ እንዳለ ፡ እንዲያውቁት ፡ ማድረግ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፪ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ እውነተኛ ፡ ታሪኩና ፡ እውነተኛ ፡ ፊቱ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ ነው ። ይህም ፡ ኢትዮጵያ ፡ አይታ ፡ የነቀፈችው ፡ ነው ። አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የሚል ፡ ሌላ ፡ መልክ ፡ አላት እንደ ፡ ኾነ ፡ ልትቀበል ፡ ትችላለች ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለትንስ በፍጹም ፡ የማትቀበለው ፡ ናት ።

ግብጻውያን ፡ በቀለም ፡ ቀብተው ፡ ያሳይዋቸውን ፡ ባሉ ፡ ጊዜ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ግብጽ ፡ እጅዋን ፡ ይዛ ፡ የምትጎትታት ፡ ዕውር ፡ ማለትዎ ፡ ነው ። በእውነቱ ፡ ቅዱሳት ፡ መጻሕፍትንና ፡ ሌሎችንም ፡ የታሪክ ፡ መጻሕፍት ፡ ቢመለከቱ ፡ ኖሮ ኢትዮጵያ ፡ ከግብጽና ፡ ከሮማ ፡ በጠቅላላው ፡ ከመላው ፡ ዓለም ፡ አስቀድማ ፡ ሃይማኖት ፡ አሬትን ፡ ከቤተ ፡ እስራኤል ፡ እንደተቀበለች ፡ ኋላም ፡ ተስፋ ፡ እንደ ፡ ደረሰ ፡ ሥጋ ፡ እንደ ፡ ለበሰ ፡ አውቃ ፡ ግብጽን ፡ የሚያጠምቅ ፡ የሚያቈርብ ፡ መዐርገ ፡ ክህነት ፡ ያለው ፡ መምህር ፡ ላኪልኝ ፡ ብላ ፡ ከመጠየቅ ፡ በቀር ፡ ግብጽ ፡ አስባ ፡ መጥታ ፡ ያላስተማረቻትና ፡ ያላጠመቀቻት ፡ መኾኗን ፡ በተረዱ ፡ ነበረ ።

ይህንንም ፡ ተረድተውት ፡ ቢኾን ፡ ሀገርዎ ፡ ታስመካዎ ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ ለባዕድ ፡ ጥገኛ ፡ ኾነው ፡ አይሰድቧትም ፡ ነበረ ። ዳሩ ፡ ግን ፡ እርስዎ ፡ አይደሉም ፡ እናትና ፡ አባትዎ ፡ አስቀድመው ፡ የሀገርዎን ፡ ታሪክና ፡ ባህል ፡ ሳያስጠኑ ፡ ለባዕድ ፡ አሳልፈው ፡ ስለሰጡዎ ፡ ነው ።

እኛስ ፡ በማንም ፡ ሐሳብ ፡ የማንመራ ፡ የቅዱሳት ፡ መጻሕፍትን ፡ ከላይ ፡ እርእስ ታቸውን ፡ ከታች ፡ ኅዳጋቸውን ፡ ተመልክተን ፡ አውጥተን ፡ አውርደን ፡ እውነተኛውን ፡ ምሥጢር ፡ ተረድተን ፡ የምንናገር ፡ ነን ። ይህንንም ፡ በጻፍንልዎ መልስ ፡ ሊረዱት ፡ ይችላሉና ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ በደንብ ፡ የተዋወቅን መኾናችንን ፡ ተረድተው ፡ ንግግርዎን ፡ ያርሙ ።

ደ ራ ሲ ።

፲፫| የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ተቀባይ ፡ አድርገው ፡ የሚገምቱት ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የንስጥሮስንና ፡ የአውጣኪን ፡ ባህል ፡ ያወገዘ ፡ መኾኑን ፡ የቂርሎስ ፡ ትምህርትና ፡ የኬልቄዶን ፡ ውሳኔ ፡ በመሠረቱ ፡ ያው ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ዲዮስቆሮስም ፡ የአውጣኪ ፡ ባለሴራ ፡ መኾኑን ፡ ሊያስረዱዋቸው ፡ ቢችሉ ፡ ኖሮ ፡ ከካቶሊክ ፡ ትምህርት ፡ የሚለዩበት ፡ ምክንያት ፡ አይኖራቸውም ፡ ነበረ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፫| ሀ| የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ አወገዘ ፡ ለሚሉት ፡ በጉባኤ ፡ ኤፌሶን ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከቅዱስ ፡ ቂርሎስ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ኾና ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ብላ ፡ ንስጥሮስን ፡ ማውገዟ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ጉባኤ ፡ ኬልቄዶንስ ፡ በክልኤ ፡ ባሕርይ ፡ ብሎ፡ በፈሊጥ ፡ አደሰው ፡ እንጂ ፡ አላወገዘውም ።

ለ| የኬልቄዶን ፡ ውሣኔ ፡ በመሠረቱ ፡ ከቂርሎስ ፡ ትምህርት ፡ ጋራ ፡ ፩ኘነው ፡ ስለሚሉት ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ኋላ ፡ በኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ብሎ ፡ እስኪለውጠው ፡ድረስ ፡ በቂርሎስ፡ ጊዜ ፡ መሠረቱ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ እርግጥ ፡ ነው ።

ሐ| ዲዮስቆሮስ ፡ ቃል ፡ ሕማም ፡ ሞት ፡ የሚስማማውን ፡ ግዙፍ ፡ ሥጋን ፡ ተዋሐደ ፡ ብሎ ፡ አስተማረ ፡ እንጂ ፡ የአውጣኪ ፡ ሴረኛ ፡ ኾኖ ፡ እንደ ፡ አውጣኪ ፡ ረቂቅ ፡ ሥጋን ፡ ተዋሐደ ፡ ሕማም ፡ ሞት ፡ አልተሰማውም ፡ ብሎ ፡ አላስተማረም ፡ በመጽሐፉም ፡ ተጽፎ ፡ አይገኝ ፡ እናንተ ፡ ጠላቶቹ ፡ አወራችሁ ፡ ብለን ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ልንል ፡ አንችልም ።

መ| ይህንን ፡ ቢያስረዱዋቸው ፡ ኖሮ ፡ ለሚሉትም ፡ ይህንን ፡ የሚሉትን፡ ኹሉ ፡ እውነት ፡ አስመስላ ፡ ለማሳመን ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በየጊዜው፡ ብዙ ፡ ደክማ ፡ ነበረ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ምንም ፡ ቢኾን ፡ ሐሰት ፡ እውነት ፡ ሊኾን ባለመቻሉ ፡ ልታስረዳ ፡ አልቻለችም ።

www.ethiopianorthodox.org

የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በይመስላልና ፡ በይኸናል ፡ የበየነችውን ፡ ለትስብእት ፡ አካል ፡ የለውም ፡ መለኮት ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእትን ፡ እንጂ ፡ አካለ ፡ ትስብእትን ፡ አልተዋሐደም ፡ ካለች ፡ በኋላ ፡ መልሳ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ባሕርይ ፡ አልተዋሐደም ፡ ማለቷን ፤

መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከአብም ፡ ከወልድም ፡ ሠረፀ ፡ ማለቷን ፡ ሠርዛ ፡ እንደአባቶቻችን ፡ እንደ ፡ ሐዋርያት ፡ እንደ ፡ ፫፻ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከአብ ፡ ብቻ ፡ ሠረፀ ፡ እንጂ ፡ ከወልድ ፡ አልሠረፀም ፤ ቃልም ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለውን ፡ ሰብአዊ ፡ አካል ፡ በሕፃናት ፡ መጠን ፡ ነሥቶ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኸነ ፡ የምትል ፡ ካልኸነ ፡ በቀር ፡ የሮማና ፡ የኢትዮጵያ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ የሚገናኙበት ፡ ሌላ ፡ መንገድ ፡ የማይገኝ ፡ መኸኑን ፡ ይወቁ ።

ደ ራ ሲ ።

፲፰| ይህ ፡ ቢገኝ ፡ የሚታረመውና ፡ የሚተካከለው ፡ የቃሎች ፡ ትርጉም ፡ ብቻ ፡ ነበረ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፰| ሮማውያን ፡ ለኢትዮጵያውያን ፡ ሊያስረዱዋቸው ፡ የሚመኙዋቸው ነገሮች ፡ ኹሉ ፡ መሠረት ፡ የሌላቸው ፡ መኸናቸውን ፡ አውቀው ፡ ሕሊናዎን ፡ በዚህ ፡ ሐሳብ ፡ ከመባከን ፡ ያሳርፉት ።

ምዕራፍ ፬ ።

ደራሲው ።

ኢትዮጵያውያን ፡ የክርስቶስን ፡ አካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ ሲተረጕሙ ፡ ስለሚያገቧቸው ።

ቃሎች ።

ደራሲው ።

፩| ኢትዮጵያውያኖቹ ፡ በቀድሞውም ፡ ኸነ ፡ ባኹኑም ፡ ዘመን ፡ በመጻሕፍታቸው ፡ ውስጥ ፡ በክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ብቻ ፡ ሳይኸን ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ ይገኛል ፡ ብለው ፡ በግልጥ ፡ ያምናሉ ፤ በብዙዎች ፡ ዘንድ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ናቸው ፡ የሚባሉበት ፡ ምክንያት ፡ በዚህ ፡ የተመሠረተ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፩| በቀድሞውም ፡ ኸነ ፡ ባኹኑ ፡ ዘመን ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ማለታችን ፡ የማይካድ ፡ ነው ። አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ስንልም ፡ ቅድመ ፡ ተዋሕዶ ፡ መለኮታዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው አካለ ፡ መለኮት ፡ በቃልነት ፡ ከዊን ፡ ለብቻ ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ አካለ ፡ ትስብእት ፡ በአደማዊነት ፡ ለብቻ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ እናውቃለን ።

የመለኮት ፡ አካሉ ፡ ምሉዕ ፡ ስፉሕ ፡ ረቂቅ ፡ ነው ። ባሕርዩም ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ ዘውእቱ ፡ ብርሃነ ፡ ስብሐቲሁ ፡ ወአምሳለ ፡ አርአያሁ ፡ ወነበረ ፡ በየማነ ፡ ዕበዩ ፡ በሰማያት ፡ ያለውን ፤ ዮሐንስ ፡ አፈወርቅ ፡ ሲተረጉም ፡ እስመ ፡ ሶበ ፡ ኢረከበ ፡ ስመ ፡ ዘይኤምር ፡ ኀበ ፡ ባሕርይሁ ፡ ብህለ ፡ በዝንቱ ፡ ስም ፡ እስመ ፡ ኢዕበይ ፡ ወኢስብሐት ፡ ኢይኤምሩ ፡ ኀበ ፡ ውእቱ ፡ ስም ፡ ዘፈቀደ ፡ ይዝክሮ ።

ዕበይ ፡ ስብሐት ፡ ማለት ፤ ሊናገረው ፡ የወደደውን ፡ የባሕርይ ፡ ስሙን ፡ ሊያስረዱ ፡ አይችሉምና ፡ የባሕርይ ፡ ስሙን ፡ የሚያስረዳ ፡ ስም ፡ ባያገኝ ፡ የባሕርይ ፡ ስሙን ፡ ዕበይ ፡ ስብሐት ፡ በማለት ፡ ተናገረ ፡ ብሎ ፡ የባሕርዩን ፡ አለመመርመር ፡ ምንም ፡ ቢያስረዳን ፤ ዐቅማችን ፡ የፈቀድልንን ፡ ያኽል ፡ ባሕርዩ ፡ ክሂል ፡ ከሃሊነት ፡ ነው ፡ እንላለን ።

የትስብእትም ፡ አካሉ ፡ ግዙፍ ፡ የሚታይ ፡ የሚጨበጥ ፡ የሚዳሰስ ፡ ነው ። ባሕርዩም ፡ ለተፈጥሮው ፡ ምክንያት ፡ የኸኑ ፡ የወኃ ፤ የመሬት ፡ የነፋስ ፤ የእሳት ፡ የነፍስ ፡ ባሕርያት ፡ ናቸው ። ይህ ፡ አካሉ ፡ ምሉዕ ፡ ስፉሕ ፡ ረቂቅ ፤ ባሕርዩ ፡ ክሂል ፡ የኸነ ፡ መለኮት ፤ ይህን ፡ አካሉ ፡ ግዙፍ ፡ ውሱን ፡ ባሕርዩ ፡ የወኃ ፡ የመሬት ፡ የነፋስ ፡ የእሳት ፡ የነፍስ ፡ ባሕርይ ፡ የኸነ ፡ ትስብእትን ፡ ሲዋሐድ ፡ መለኮት ፡ ምልዐቱን ፡ ስፋቱን ፡ ርቀቱን ፡ ለቆ ፡ ሳይገዝፍ ፡ ሳይለወጥ ፡ ትስብእትም ፡ ውሱንነቱን ፡ ግዙፍነቱን ፡ ለቆ ፡ ሳይረቅ ፡ ሳይለወጥ ፡ በተዐቅቦ ፡ ነው ።

ተዐቅቦውም ፡ እንደ ፡ ነፍስና ፡ እንደ ፡ ሥጋ ፡ ትዐቅቦ ፡ ነው ። ሥጋ ፡ አካሉ ፡ ግዙፍ ፡ ባሕርዩ ፡ በወኃ ፡ በመሬት ፡ በነፋስ ፡ በእሳት ፡ ያሉ ፡ ባሕርያት ፡ ርጥበት ፡ ይብሰት ፡ ውዕየት ፡ ቍረት ፡ ነው ። የነፍስ ፡ አካሏ ፡ ረቂቅ ፡ ባሕርይዋ ፡ ለባዊትነት ፡ ነባቢትነት ፡ ሕያዊትነት ፡ ነው ።

እኒህ ፡ ኹለቱ ፡ ነፍስና ፡ ሥጋ ፡ ሲዋሐዱ ፡ ሥጋ ፡ ግዘፉን ፡ ለቆ ፡ ሳይረቅ ፡ ሳይለወጥ ፡ ነፍስ ፡ ርቀቷን ፡ ለቃ ፡ ሳትገዝፍ ፡ ሳትለወጥ ፡ ነው ። የኒህም ፡ አካላቸው ፡ ሲዋሐድ ፡ ባሕርያቸውም ፡ እንደዚሁ ፡ ተዋሕዷል ፡ እንጂ ፡ ተለይቶ ፡ የቀረ ፡ አይደለም ።

ነፍስና ፡ ሥጋ ፡ በተዐቅቦ ፡ ተዋሕደው ፡ የተገኘው ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ቢባል ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ እንዳይባል ፡ ረቂቅ ፡ መለኮትም ፡ ግዙፍ ፡ ሥጋን ፡ በተዐቅቦ ፡ ቢዋሐድ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ሊባል ፡ አይቻልም ።

www.ethiopianorthodox.org

የነፍስና ፡ የሥጋ ፡ አካላቸው ፡ ሲዋሐድ ፡ ባሕርያቸው ፡ ከተዋሕዶ ፡ በአ
ፍዓ ፡ እንዳልቀረ ፡ መለኮትና ፡ ትስብእትም ፡ አካላቸው ፡ ሲዋሐድ ፡ ባሕር
ያቸው ፡ አልተዋሐደም ፡ ሊባል ፡ አይቻልም ።

ይህንንም ፡ ምንም ፡ ዛሬ ፡ ስለመሰከረባቸው ፡ የሮም ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡
አይደለም ፡ አናውቀውም ፡ ብለው ፡ ሊክዱት ፡ ቢሞክሩ ፤ ከጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡
በፊት ፡ የነበረው ፡ የሮም ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ አቡሊድስ ፡ በሃይማኖተ ፡ አበው ፡
አምልቶ ፡ አስፍቶ ፡ አጕልቶ ፡ ነግሮናል ። ቃሉም፡በም ፡ ፫ ፡ በቍ ፡ ፲፯ ፡ የጠ
ቀስነው ፡ ነው ፤ አሁን ፡ ኹለተኛ ፡ ከዚህ ፡ ልንጠቅሰው ፡ አላስፈለገም ፡ ያነኑ ፡
መመልከት ፡ በቂ ፡ ነው ፡ ይህን ፡ መሠረት ፡ አድርገን ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል፡
አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለታችን ፡ አይካድም ።

ደ ራ ሲ ።

፪ ፌት ፡ በተጠቀሱትና ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ መገኘታቸውን ፡
በግልጥ ፡ በሚክዱባቸው ፡ ጽሑፎች ፡ ውስጥ ፡ ብዙ ፡ የቃሎችን ፡ መደባለቅና፡
አለመወሰን ፡ እናገኛለን ፤ የባሕርይና ፡ የአካልም ፡ አሳቦች ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ በጽሑ
ፎች ፡ እየተወራረሱ ፡ ተነግረዋል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፪ በእኛ ፡ ዘንድ ፡ የአካልና ፡ የባሕርይ ፡ አሳቦች ፡ በየበኩላቸው ፡ ደንበቸ
ውን ፡ ይዘው ፡ ይገኛሉ ፡ እንጂ ፡ የተደበለቁና ፡ ያልተወሰኑ ፡ አላገባብ ፡ የተወራ
ረሱ ፡ አይደሉም ። የአካልን ፤ የባሕርይን ፤ የቱሳሔን ፡ የውላጤን ፡ የቡዐዴን ፡
የፍልጠትን ፤ ስልት ፡ ስልታቸውን ፡ ለይተን ፡ ባለፉት ፡ መሥመሮች ፡ ወይም፡
አንቀጾች ፡ ጽፈናል ፡ ወደፈትም ፡ በሚመጣው ፡ አስፈላጊ ፡ ኾኖ ፡ ስናገኘው ፡
ዘርዝረን ፡ መጻፋችንን ፡ አንተውምና ፡ ጠንቅቀው ፡ ቢመለከቱት ፡ ስለአካልና ፡
ስለባሕርይ ፡ ያለን ፡ አስተያየት ፡ የማይለዋወጥ ፡ አንድ ፡ ዐይነት ፡ መኾኑን ፡
ሊረዱ ይችላሉ ።

ደ ራ ሲ ።

፫ የምሥራቅንና ፡ የምዕራብን ፡ ክርስቲያኖች ፡ ለያይተዋቸው ፡ ካሉ ፡ ምክንያ
ቶች ፡ አንዱ ፡ የአሳብ ፡ ወይም ፡ የትምህርት ፡ ልዩነት ፡ ከመኾኑ ፡ ይልቅ ፡ የሃ
ይማኖትን ፡ ትምርት ፡ የሚገልጡበት ፡ ያነጋገር ፡ ልዩነትና ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፤
አለመተዋወቅ ፡ ነው ። በሃይማኖት ፡ መለያየታቸው ፡ በቋንቋ ፡ መለያየታቸውን፡
ያህል ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ ይህን ፡ ክርስቲያኖችን ፡ ለያይቶ ፡ ያለውን ፡ ምኽግ ፡
ለማፍረስ ፡ አንድ ፡ ላይ ፡ አብሮ ፡ አስፈላጊ ፡ የኾነውን ፡ ነገር ፡ ለመግለጥ ፡ የሚ
ያገለግል ፡ ስለቋንቋው ፡ ጉዳይ ፡ መመከክርና ፡ በቂ ፡ የኅብረት ፡ አነጋገር ፡ መወ
ሰን ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፩ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ለሐዋርያት ፡ አስቀድሞ ፡ የኾሉን ፡ ቋንቋ፡
ባይገልጽላቸው ፡ ወንጌልን ፡ ከኹሉ ፡ ሊያዳርሱ ፡ ባልቻሉም ፡ ነበር ፤ በማናቸ
ውም ፡ ነገር ፡ ቢኾን ፡ በቋንቋ ፡ መተባበርን ፡ ያህል ፡ ጠቃሚ ፡ ነገር ፡ አይገ
ኝም ። ስለዚህ ፡ ይህ ፡ ሐሳብ ፡ ማንም ፡ ሊቃወመው ፡ የማይገባ ፡ መልካም ፡
አሳብ ፡ ስለኾነ ፡ የምንቀበለውና ፡ የምንስማማበት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የምንቃ
ወመው ፡ አይደለም ።

ደ ራ ሲ ።

፬ ከሮማ ፡ የተለዩ ፡ ምሥራቃውያን ፡ የሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ የሚገልጡ
በት ፡ ያነጋገራቸው ፡ ልዩነት ፡ የፍልስፍናና ፡ የሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ እጅግ፡
የሠለጠኑ ፡ ታላላቅ ፡ ሊቃውንት ፡ ከኾኑ ፡ ካገራቸው ፡ ልጆች ፡ የወረሱት ፡
ስለኾነ ፡ አንዳንድ ፡ የፍልስፍና ፡ አስተያየት ፡ አይታጣውም ።

የኢትዮጵያውያን ፡ ከሮማ ፡ አለመስማማት ፡ ግን ፡ የፍልስፍና ፡ ሳይ
ኾን ፡ በነጋገሩ ፡ ልዩነት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፭ በዚህ ፡ አነጋገርዎ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከልጆቿ ፡ በሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ የሠ
ለጠኑ ፡ ሊቃውንት ፡ እንደ ፡ ሌሏት ፡ አድርገው ፡ ተናግረዋል ። ኢትዮጵያ ፡
በሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ ከኹሉ ፡ አስቀድማ ፡ የሠለጠነች ፡ መኾኗን ፡ ለመ
ረዳት ፡ በምዕራፍ ፡ ፫በቍ ፡ ፲፯ የጻፍኩልዎን ፡ ቢመለከቱ ፡ ይረዱታል ።

እንዲህ ፡ ማለትዎ ፡ የምሥጢረ ፡ ሥላሴና ፡ የምሥጢረ ፡ ሥጋዌ ፡ ትምርት ፡
እንደ ፡ ሌላው ፡ ቴክኒካዊ ፡ ሥራ ፡ በሳይንስ ፡ መርማሪዎች ፡ የሚገኝ ፡ መስሎዎ ፡
ነው ። እኛስ ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እሴብሐከ ፡ እግዚአ ፡ ሰማያት ፡
ወምድር ፡ እስመ ፡ ጎባዕከ ፡ ለዝንቱ ፡ እምጠቢባን ፡ ወእማእምራን ፡
ወከሠትከ ፡ ለሕፃናት ።

የሰማይ ፡ የምድር ፡ ጌታ ፡ አባቴ ፡ ሆይ ፡ ይህን ፡ ምሥጢር ፡ ከዋቆች ፡
ከፈላስፎች ፡ ሰውረህ ፡ ለሕፃናተ ፡ አእምሮ ፡ ገልጸኸዋልና ፡ አመሰግንሃለሁ ፡
ብሎ ፡ ማቴ ፡ ፲፩ ፡ ፳፭ ።

ቅዱስ ፡ ጳውሎስም ፡ እስመ ፡ ከመዝ ፡ ይቤ ፡ መጽሐፍ ፡ አነ ፡ አጥፍኦ፡
ጥበቢሆሙ ፡ ለጠቢባን ፡ ወእሜንን ፡ ምክሮሙ ፡ ለመካርያን ። አኮኑ ፡ አእ
በዳ ፤ እግዚአብሔር ፡ ለጥበበ ፡ ዝ ፡ ዓለም ፡ እስመ ፡ በጥበቡ ፡ ለእግዚአሔር፡
ዘኢየአምርዎ ፡ ዓለም ፡ በጥበቢሆሙ ፡ መከረ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከመ ፡ ያድኅ
ኖሙ ፡ ለእለ ፡ የአምኑ ፡ በእበደ ፡ ሥጋ ። አብዳኒሁ ፡ ለዝ ፡ ዓለም ፡ ኀረየ ፡ እግዚአ
ብሔር ፡ ከመ ፡ ያስተኃፍሮሙ ፡ ለጠቢባን ፡ ብሎ ፡ ይህ ፡ የሃይማኖት ፡ ትምህርት፡
ከፈላሰፎች ፡ ዕውቀት ፡ በላይ ፡ ያለ ፡ ፈላስፎች ፡ ሊደርሱበት ፡ የማይችሉ፡ መኾኑን፡

www.ethiopianorthodox.org

ስለነገረን ፡ ፩ ፡ ቆሮ ፡ ፩ ፡ ፲፪ ፡–፴፩ ፡ ከጌታ ፡ ከሐዋርያት ፡ ያገኘነውን ፡ ትምህርት ፡ እንደ ፡ ሌላው ፡ ተግባረ ፡ እድ ፡ ትምህርት ፡ በፍልስፍና ፡ ልንለዋውጠውና ፡ ልንገለባብጠው ፡ አንፈቅድም ። በዚህውም ፡ ላይ ፡ እመቦ ፡ መልአክ ፡ እምሰማይ ፡ ዘመሀረክሙ ፡ ካልኦ ፡ እምዘመሀርናክሙ ፡ ውጉዝ ፡ ለይኩን ፡ ብሎ አስጠንቅቆናል ።

ክፍል ፡ ፩ ፡ የቃሎች ፡ ምርመራ ።

ደ ራ ሲ ።

፩፤ ብዙዎች ፡ ጸሐፊዎች ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ አካልና ፡ ባሕርይ ፡ ለሚሉት ፡ ቃሎች ፡ እንደ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ሊቃውንት ፡ አሳብ ፡ በፍልስፍና ፡ ምርመራ ፡ የተደነገገ ፡ ትርጉም ፡ ያላቸው ፡ ይመስላቸዋል ። ኢትዮጵያውያን ፡ ለነዚህ ፡ ቃሎች ፡ የሚሰጡት ፡ ትርጉም ፡ ተራቅቆ ፡ የሌለበት ግዙፍና ፡ የተራ ፡ ሕዝብ ፡ ትርጉም ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፩፤ ሮማውያን ፡ በፍልስፍና ፡ ያራቀቁትን ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ በግዙፍ ፡ የተናገሩትን ፡ ከዚሁ ላይ ፡ በመለየት ፡ ሮማውያን ፡ አራቀው ፡ እንዲህ ፡ የሚሉትን ፡ ኢትዮጵያውን ፡ ባልተጣራ ፡ አነጋገር ፡ እንዲህ ፡ ይሉታል ፡ ብለው ፡ ጽፈው ፡ ቢኾን ፡ የኹለቱንም ፡ ንግግር ፡ አመዛዝኖ ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ ይመች ፡ ነበረ ። ይኸ ፡ ካልኾነ ፡ ግን ፡ ለዚህ ፡ አነጋገር ፡ ምንም ፡ ዋጋ ፡ ሊሰጠው ፡ አይቻልም ፡ (ስለኾነም ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ በግዙፍ ፡ ቢናገሩ ፡ ሮማውያን ፡ በተራቅቆ ፡ ቢናገሩ ፡ ስም ፡ ከመለዋወጥ ፡ በቀር ፡ የአካልንም ፡ ኾነ ፡ የባሕርይን ፡ ከዊናቸውንና ፡ የሥራ ፡ ውጤታቸውን ፡ መለወጥና ፡ ለአሳበ ፡ ደጋፊ ፡ ማድረግ ፡ የሚቻለው ፡ የለም ። ስለዚህ ፡ ስም ፡ አጠራራቸውን ፡ በማራቀቅ ፡ የተደከመውን ፡ ድካም ፡ ዋጋ ፡ እንዳለው ፡ አድርገን ፡ አንቆጥረውም ። ምክንያቱም ፡ በላይኛው ፡ መሥመር ፡ በ፩ተኛው ፡ ቍጥር ጠቅሼ ፡ እንዳስረዳሁት ፡ እግዚአብሔር ፡ የሃይማኖትን ፡ ምሥጢር ፡ አዋቆች ፡ ነን ፡ ከሚሉ ፡ ሰውሮ ፡ አላዋቆች ፡ ነን ፡ ለሚሉት ፡ እንደ ፡ ገለጸው ፡ ስለም ናውቅ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፪፤ ኢትዮጵያውያን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ሲያስተምሩ ፡ የሚናገሩበት ፡ ቃሎች ፡ ከዚህ ፡ አምጥተን ፡ ትርጉማቸውን ፡ ብንመረምረው ፡ የምንለው ፡ በፍጹም ፡ እውነት ፡ መኾኑን ፡ እንረዳለን) ፡ ብለው ፡ እስከዚህ ፡ ክፍል ፡ መጨረሻ ፡ እስከ ፡ ኹለተኛው ፡ ክፍል ፡ ድረስ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ስለ ፡ አካልና ፡ ስለ ፡ ባሕርይ ፡ ሲናገሩ ፡ እንዲህ ፡ ይላሉ እንዲህም ፡ ይላሉ ፡ እንዲህም ፡ ይላሉ ፡ እያሉ ፡ ብዙ ፡ የተማታ ፡ ነገር ፡ ጽፈዋል ።

መ ላ ሽ ።

፪፤ በዚህ ፡ አንቀጽ ፡ የጻፉትን ፡ ስንመለከተው ፡ የኢትዮጵያን ፡ የሃይማኖት ፡ ባህል ፡ ያገኙትን ፡ መጽሐፍ ፡ ኹሉ ፡ በመመልከት ፡ ሊረዱ ያሰቡ ፡ መኾንዎን ፡ ተረድተናል ፡ መጽሐፍ ፡ የሰጡትን ፡ ቃል ፡ ይዘ ፡ ከመገንዘቡ ፡ በቀር ፡ የጠመመ ፡ መስሎ ፡ የሚታየውን ፡ አቋንቶ ፡ የረቀቀውን ፡ አጉልቶ ፡ ሊያስረዳ ፡ ስለማይችል ፡ እንዲህም ፡ ይላሉ ፡ እንዲህም ፡ ይላሉ ፡ በማለት ፡ ሐሳብዎ ፡ ባክኖ ፡ ቀርቷል ። በዚህስ ፡ ፈንታ ፡ የተጣሉ ፡ መስለው ፡ የታዩዎን ፡ መጻሕፍት ፡ ከኢትዮጵያ ፡ መምህራን ፡ ዘንድ ፡ ይዘው ፡ ቀርበው ፡ ይህ ፡ እንደምንድን ፡ ነው ፡ ይህስ ፡ እንደምንድን ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ጠይቀው ፡ ቢኾን ፡ ድርሱን ፡ በተረዱት ፡ ነበር ። እኛ ፡ የምንለውን ፡ እኛ ፡ ስናውቀው ፡ እኛ ፡ የምንለውን ፡ ለእኛ ፡ ለማስረዳት ፡ አንዱን ፡ ከአንዱ ፡ ከማማታት ፡ ካቶሊካውያን ፡ ስለአካልም ፡ ኾነ ፡ ስለባሕርይ ፡ እንዲህ ፡ ይላሉ ፡ ብለው ፡ ጽፈውልን ፡ ቢኾን ፡ የሚያስማማ ፡ መንገድ ፡ ቢገኝለት ፡ የስምምነቱን ፡ ባይገኝለት ፡ መልሱን ፡ ለመጻፍ ፡ ምቹ ፡ መንገድ ፡ በተገኘለት ፡ ነበረ ። በእኛ ፡ በኩል ፡ ስለአካልና ፡ ስለባሕርይ ፡ ያለንን ፡ አስተያየት ፡ ባለፈው ፡ አንቀጽ ፡ በም ፡ ፫ ፡ በቍ ፡ ከ፰—፲፫ ፡ በሰፊው ፡ ጽፈናል ። ነገር ፡ ግን ፡ ብንጽፍም ፡ ያለፈው ፡ ይበቃል ፡ ብለን ፡ ዝም ፡ የምንል ፡ አይደለንም ፡ በያንቀጹ ፡ መልሳችንን ፡ እንቀጥላለን ።

ደ ራ ሲ ።

፯፤ ኢትዮጵያውን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ሲያስተምሩ ፡ የሚናገሩባቸውን ፡ ቃሎች ፡ ከዚህ ፡ አምጥተን ፡ ትርጉማቸውን ፡ ብንመረመረው ፡ የምንለው ፡ በፍጹም ፡ እውነት ፡ መኾኑ ፡ ይረዳል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፯፤ ይህን ፡ ማለት ፡ አስቀድሞ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ተዋሕዶ ፡ የሚናገሩትን ፡ ባህል ፡ ከመምህራን ፡ ጠይቆ ፡ ተረድቶ ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ አንዳንድ ፡ የተቆራረጡ ፡ ታሪክችን ፡ በማንበብ ፡ አልነበረም ፡ ስለዚህ ፡ ይህ ፡ ሐሳብ ፡ የሚፈጸም ፡ አይመስለኝም ፡ ከኾነም ፡ ትርጉማቸውን ፡ በሚገባ ፡ መርምረው ፡ ሲያስረዱ ፡ ለመስማት ፡ እንጠባበቃለን ።

ደ ራ ሲ ።

፰፤ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ኾነ ፡ ብለው ፡ በሚያደርጓቸው ፡ የሐሳብ ፡ ውሳኔዎች ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ አካል ፡ ሲሉ ፡ ግዙፍ ፡ ሥጋ ፡ ገላ ፡ ወይም ፡ ቁመት ፡ ማለትን ፡ ያሰማሉ ። ባሕርይም ፡ ሲሉ ፡ ስሜት ፡ ያለው ፡ ሥጋ ፡ ማለት ፡ ያንድ ፡ ሕያው ፡ ኾኖ ፡ የቆመው ፡ ግዙፍ ፡ ሥጋ ፡ ጠባዕያት ፡ ማለትን ፡ ያሰማሉ ። ለምሳሌ ፡ የጴጥሮስ ፡ አካል ፡ ሲባል ፡ ገላው ፡ ወይም ፡ ግዙፍ ፡ ሰውነቱ ፡ በመላው ፡ መኾኑ ፡ ነው ፡ ባሕርዩ ፡ ሲባል ፡ ግን ፡ ገላው ፡ ወይም ፡

www.ethiopianorthodox.org

ግዙፍ ፡ ሰውነቱ ፡ የስሜት ፡ ጠባይዕ ፡ ያለው ፡ መኾኑ ፡ ነው ።

ባጭሩ ፡ ባሕርዩ ፡ የሚባለው ፡ ግዙፍ ፡ ሰውነቱ ፡ ስሜት ፡ ሲኖረውና ፡ መታመም ፡ የሚችል ፡ እንደ ፡ መኾኑ ፡ መጠን ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ከኢትዮጵያውያን ፡ ባህል ፡ የተለየ ፡ አነጋገር ፡ ተናግረዋል ።

መ ላ ሽ ።

፰| ስለአካል ፤ አካል ፡ ስለግዙፍ ፡ ሥጋ ፡ ገላ ፡ ወይም ፡ ቁመት ፡ ማለትን ፡ ያሰማሉ ። ለምሳሌ ፡ የጴጥርስ ፡ አካል ፡ ሲባል ፡ ገላው ፡ ወይም ፡ ግዙፍ ፡ ሰውነቱ ፡ በመላው ፡ መኾኑ ፡ ነው ፡ ያሉት ፡ ትክክለኛ ፡ ንግግር ፡ ነው ። ስለባሕርይ ፤ ግን ፡ ስሜት ፡ ያለው ፡ ሥጋ ፡ ማለት ፡ ገላው ፡ ወይም ፡ ግዙፍ ፡ ሰውነቱ ፡ የስሜት ፡ ጠባይዕ ፡ ያለው ፡ መኾኑ ፡ ነው ፡ ያሉት ፡ አነጋገር ፡ ያንኑ ፡ የአካል ፡ ኹናቴ ፡ የሚገልጽ ፡ አነጋገር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የባሕርይን ፡ ኹናቴ ፡ የሚገልጥ ፡ አይደለም ። ምክንያቱም ፡ አካል ፤ ባሕርይ ፡ ስንል ፡ ኹለቱንም ፡ ለየራሳቸው ፡ አንቀጽ ፡ ተቀባዮች ፡ የነገር ፡ ባለቤቶች ፡ አድርገን ፡ እንመለከታቸዋለን ፤ ይህ ፡ ስለባሕርይ ፡ የተናገሩት ፡ አነጋገር ፡ ግን ፡ እንደዚያው ፡ ስለአካል ፡ እንደተናገሩት ፡ አነጋገር ፡ ባሕርይን ፡ የቅጽል ፡ ባለቤት ፡ የነገር ፡ ተሳቢ ፡ አድርጎ ፡ የአካልን ፡ ባለቤትነት ፡ ከመግለጽ ፡ በቀር ፡ የባሕርይን ፡ ባለቤትነት ፡ የማያሳይ ፡ ስለኾነ ፡ ነው ። በእኛ ፡ በኩል ፡ ግን ፡ ስለአካልና ፡ ስለባሕርይ ፡ በም ፡ ፫ ፡ በቍ ፡ ፲፪ ፡ በሰፊው ፡ ስለጻፍን ፡ ያንኑ ፡ መመልከት ፡ በቂ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፱| መዝገበ ፡ ሃይማኖት ፡ ስለሚለው ፡ መጽሐፍ ፡ አካል ፡ ማለት ፡ እጅ ፡ እግር ፤ ዐይን ፤ ዦሮ ፤ ጥርስ ፤ አፍ ፤ ፊት ፤ ከእግር ፡ ጥፍር ፡ እስከራስ ፡ ጠጉር ፡ ማለት ፡ ነው ። የሥላሴ ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ የማይርበው ፡ የማይጠማው ፡ የማይታመም ፡ የማይደክም ፡ የማይሞት ፡ ማለት ፡ ነው!! የሰው ፡ ባሕርይ ፡ ማለትም ፡ የሚርበው ፡ የሚጠማው ፡ የሚታመም ፡ የሚሞት ፡ የሚደክም ፡ ማለት ፡ ነው ፡ ይላል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፱| አሁን ፡ በዚህ ፡ አስተያየትዎ ፡ ይህ ፤ መጽሐፍ ፡ መራብ ፡ መጠማት ፡ መታመም ፡ መሞት ፡ ያለው ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፤ አለመራብ ፡ አለመጠማት ፡ አለመድከም ፡ አለመሞት ፡ የሥላሴ ፡ ባሕርይ ፡ ያለ ፡ በማስመሰል ፡ ገምተው ፡ ተናግረዋል ።

ባሕርይ ፡ ማለት ፡ በእሳት ፡ ውዕየትና ፡ በወኃ ፡ ርጥበት ፡ እንደተናገርነው ፡ በሴኮንድ ፡ በሚቈጠር ፡ ጊዜም ፡ ቢኾን ፡ ተፈልጦ ፡ ሳይኖርበት ፡ በአካል ፡ ህልው ፡ ኾኖ ፡ የሚኖር ፡ ነገር ፡ ነው ። መራብ ፡ መጠማት ፡ መታመም ፡ መሞት ፡ ግን ፡ በእኽል ፡ በወኃ ፡ በመድኃኒት ፡ የሚርቅ ፤ እኽል ፡ ወኃ ፡ ወይም ፡ መድኃኒት ፡ ሲታጣ ፡ የሚመጣ ፡ ነው ። መራብ ፡ መጠማት ፡ መታመም ፡ መሞት ፡ የባሕርይ ፡ ተስማሚ ፡ ግብር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ባሕርይ ፡ አይደ

ለም ። ይህም ፡ መጽሐፍ ፡ በዚህ ፡ አነጋገሩ ፡ መራብ ፡ መጠማት ፡ መታመም ፡ መሞት ፡ ለሰው ፡ የባሕርይ ፡ ተስማሚ ፡ ግብር ፡ መኾኑን ፤ አለመራብ ፡ አለመጠማትም ፡ ለሥላሴ ፡ ባሕርይ ፡ ተስማሚ ፡ ግብር ፡ መኾኑን ፡ የሚያስረዳ ፡ አነጋገር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ መራብ ፡ መጠማት ፡ ራሱ ፡ የሰው ፡ ባሕርይ ፡ ነው ። አለመራብ ፡ አለመጠማትም ፡ የሥላሴ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ማለት ፡ አለመኾኑን ፡ በቅጥነተ ፡ ልብ ፡ ይመልከቱልኝ ። እኛስ ፡ የባሕርይን ፡ ነገር ፤ ጠንቅቆ ፡ ለማስረዳት ፡ ምንም ፡ ዐቅማችን ፡ ባይፈቅድልን ፡ የተቻለንን ፡ ያኽል ፡ በ፬ተኛ ፡ ም ፡ በቍ ፡ ፩ ፡ እንደገለጽነው ፡ ነው ፡ የምንለውጠው ፡ የለም ።

ደ ራ ሲ ።

፲| አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ባሕርይ ፡ ሲሉ ፡ የሰው ፡ መንፈሳዊና ፡ ግዙፍ ፡ ክፍሎች ፡ ለየብቻቸው ፡ ተለይተው ፡ ማለትን ፡ ያሰማሉ ፤ አካል ፡ ሲሉም ፡ ኹለቱ ፡ የሰው ፡ ክፍሎች ፡ አንድ ፡ ላይ ፡ ተሰብስበው ፡ ሰው ፡ በሙሉ ፡ ማለትን ፡ ያሰማሉ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲| ይህ ፡ አነጋገር ፡ የሰው ፡ መንፈሳዊ ፡ ክፍሉ ፡ ሲል ፡ ነፍስን ፤ ግዙፍ ፡ ክፍሉ ፡ ሲል ፡ ሥጋን ፡ ይመለከታል ። ሥጋ ፡ ነፍስ ፡ ተለይታው ፡ ብቻውን ፡ ሲኾን ፡ ነፍስም ፡ ከሥጋ ፡ ተለይታ ፡ ብቻዋን ፡ ስትኾን ፡ ባሕርይ ፡ ይባላሉ ፡ ሲዋሐዱና ፡ አንድ ፡ ሲኾኑ ፡ ግን ፡ አካል ፡ ይባላሉ ፡ ብሎ ፡ የሚያስተምር ፡ የለም ።

ስለኾነም ፡ ሰው ፡ ከመፈጠሩ ፡ አስቀድሞ ፡ ምን ፡ እንደነበረ ፡ ከምን ፡ ተፈጥሮ ፡ ከዚህ ፡ እንደ ፡ ደረሰ ፡ ብንመረምር ፡ ለዚህ ፡ አነጋገር ፡ አንድ ፡ ስሜት ፡ እናገኝለት ፡ ይኾናል ። የሰው ፡ ተፈጥሮው ፡ ከወኅ ፡ ከመሬት ፡ ከነፋስ ፡ ከእሳት ፡ ነው ፡ እኒኸውም ፡ በየራሳቸው ፡ ሲጠሩ ፡ ባሕርያት ፡ ይባላሉ ፡ እግዚአብሔር ፡ ንግበር ፡ ሰብአ ፡ ባለጊዜ ፡ ካራቱ ፡ ባሕርያት ፡ ተጠራቅሞ ፡ ባምስተኛ ፡ ባሕርየ ፡ ነፍስ ፡ ሕያው ፡ የኾነ ፡ በሦስት ፡ ክንድ ፡ ከስንዝር ፡ ቁመት ፡ የተወሰነ ፡ ሰብአዊ ፡ አካል ፡ ተገኝቷል ። ስለዚህ ፡ ለተፈጥሮው ፡ ጥንት ፡ መሠረት ፡ የኾኑት ፡ ወኅ ፤ መሬት ፤ ነፋስ ፡ እሳት ፤ ነፍስ ፡ ባሕርያት ፡ ይባላሉ ። ከነዚህ ፡ ካምስቱ ፡ ባሕርያት ፡ ተጠራቅሞ ፡ የተገኘው ፡ ቅርጽ ፡ ሰብአዊ ፡ አካል ፡ ይባላል ፡ ቢባል ፡ እውነተኛ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፲፩| ስለዚህ ፡ ለክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ አሉት ፡ ሲባል ፡ ለነርሱ ፡ ሦስት ፡ እንደ ፡ ማለት ፡ ኾኖ ፡ ይሰማቸዋል ፡ ማለት ፡ ኹለቱ ፡ የሰው ፡ ባሕርዮች ፡ መንፈሳዊና ፡ ግዙፉ ፡ ሦስተኛው ፡ የመለኮት ፡ ባሕርይ ፡ እንደ ፡ ማለት ፡ ኾኖ ፡ ይሰማቸዋል ፡ ብለዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

መ ላ ሽ ።

፲፭፡ ሰው ፡ ካራቱ ፡ ባሕርያት ፡ ተፈጥሮ ፡ ፭ተኛ ፡ ነፍስ ፡ ተዋሕደው ፡ ስለተገኘ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ ዐራት ፡ ወይም ፡ አምስት ፡ አይ ባልም ። እንደዚሽውም ፡ መለኮታዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ አካለ ፡ ቃል ፡ ሰብ አዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ ትስብእትን ፡ በሕፃናት ፡ መጠን ፡ ነሥቶ ፡ አካል ፡ ዘየእክልን ፡ ገንዘብ ፡ ቢያደርግ ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኾነ ፡ እንላለን ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የምንል ፡ አይደለንም ። ስለዚህም ፡ የሮሙ ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ አቡሊድስ ፡ በሃይማኖተ ፡ አበው ፡ አስፋ ፍቶ ፡ የጻፈውን ፡ በም ፡ ፫ ፡ በክፍል ፡ ፩ ፡ በቍ ፡ ፲፯ ፡ በሀ ፡ ፊደል ፡ ስለጠቀ ስነው ፡ ያነን ፡ ቢመለከቱ ፡ ይጠቅማል ።

እናንተን ፡ ካቶሊካውያንንም ፡ ያነኑ ፡ የምትሉትን ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ይላሉ ፡ እንላችኋለን ፡ እንጂ ፡ ሦስት ፡ ባሕርይ ፡ ይላሉ ፡ ብለናችሁ ፡ አናውቅም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፱፡ በእውነትም ፡ ባሕርይ ፤ የሚለውን ፡ ቃል ፡ እንዲህ ፡ አድርጎ ፡ ለሚሰማው ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ይገኛሉ ፡ ማለት ፡ የማይሰማ ፡ ነገር ፡ እንደ ፡ ኽነ ፡ ግልጥ ፡ ነው ፡ እነርሱም ፡ ባሕርይ ፡ የሚለውን ፡ ቃል ፡ ተራ ቅቆ ፡ በሌለው ፡ በግዙፉ ፡ ትርጉሙ ፡ ስለሚሰሙት ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ አሉ ፡ ማለት ፡ ባንድ ፡ ሰው ፡ ፬ ፡ እግሮች ፡ ፬ ፡ ዓይኖች ፡ ይገኛሉ ፡ ማለ ትን ፡ ያክል ፡ ገርሮን ፡ የሚቀድ ፡ የኽነ ፡ የማይሰማ ፡ ባህል ፡ መስሎ ፡ ይታ ያቸዋል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፱፡ ይህ ፡ አኃጋር ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ የተለየች ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ውሳኔ ፡ ሳታውቀው ፡ ነው ፡ የሚሉትን ፡ መሠረተ ፡ ቢስ ፡ አሳብ ፡ እውነት ፡ ለማስመሰል ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እውነተኛ ፡ ንግግር ፡ አይደለም ፡ እኛስ ፡ ከቶ ሊከውያንን ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ይላሉ ፡ የምንላቸው ፡ ንስጥሮስ ፡ መለኮት ንና ፡ ትስብእትን ፡ ለያይቶ ፤ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ያስተማረውን ፡ ተከትለው ፡ ክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፤ ባሕ ርየ ፡ ትስብእቱ ፡ ለባሕርየ ፡ መለኮቱ ፡ ይገዛል ፡ ይላሉ ፡ ብለን ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እንዲህ ፡ እርስዎ ፡ እንደሚሉት ፡ ዐራቱን ፡ ባሕርያት ፡ ለብቻ ፡ ነፍስን ፡ ለብቻ ፤ መለኮትን ፡ ለብቻ ፡ ቈጥረን ፡ አይደለም ። ደግሞ ፡ በያንቀጹ ፡ ኢትዮጵያ ውያን ፡ ባሕርይ ፡ የሚለውን ፡ ቃል ፡ ተራቅቆ ፡ በሌለው ፡ በግዙፍ ፡ ትርጉሙ ፡ ይናገሩታል ፡ እያሉ ፡ መላልሰው ፡ ይናገራሉ እንጂ ፡ የተራቀቀ ፡ ትርጉም ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ኽነ ፡ አልገለጸልንም ፡ ለባሕርይ ፡ እኛ ፡ ከምንሰጠው ፡ የተለየ ፡ የተራቀቀ ፡ ትርጉም ፡ ካለው ፡ አይናገሩትምን ፡ ለመቸ ፡ ይቈጥቡታል ።

ደ ራ ሲ ።

፲፫፡ ደግሞ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ባንዱ ፡ ክርስቶስ ፡ መለኮትና ፡ ትስብ እት ፡ መገኘታቸውን ፡ በተግባር ፡ ሲያምኑና ፡ ሲታመኑ ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ መኖራቸውን ፡ በአፍ ፡ ብቻ ፡ መካዳቸው ፤ ባሕርይ ፡ ለሚለው ፡ ቃል ፡ የካቶሊክ ፡ ሊቃውንት ፡ ከሚሰጡት ፡ ትርጉም ፡ በጣም ፡ ልዩ ፡ የኽነ ፡ ትርጉምን ፡ እንደሚሰጡት ፡ ያስረዳናል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፫፡ ከላይ ፡ እንደ ፡ ገለጽኩት ፡ ካቶሊካውያን ፡ ባሕርይ ፡ ለሚለው ፡ ቃል ፡ የፍልስፍናና ፡ የተራቀቀ ፡ ትርጉም ፡ ይሰጡታል ፡ እያሉ ፡ ሽፍንፍን ፡ ያለ ፡ ያልተገለጠ ፡ ነገር ፡ ከመናገር ፡ በቀር ፡ እንዲህ ፡ ብለው ፡ ይተረጉሙ ታል ፡ ብላው ፡ የገለጹበት ፡ አንቀጽ ፡ የለም ። እንግዲህ ፡ ለዚህ ፡ ላልተገ ለጸው ፡ አኃጋገር ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ወይም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ መልስ፡ ለመስጠት ፡ እንደምን ፡ ይቻላል ፡ ምንም ፡ አይቻልም ።

ስለኽነም ፡ መለኮትና ፡ ትስብእት ፡ በማኅፀነ ፡ ማርያም ፡ ምንታዌን ፡ አጥፍተው ፡ ተዋሐዱ ፡ አንድ ፡ ኽኑ ፡ እንላለን ፡ እንጂ ፡ ከተዋሕዶ ፡ በኋላ ፡ በኹለትነት ፡ ይገኛሉ ፡ ብለን ፡ አናምንም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፬፡ ፕሮስፖንና ፡ አፖስታሲሶ ፡ የሚሉትን ፡ የጽርዕ ፡ ቃሎች ፡ አብዛ ኛዎቹ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ አካል ፤ ብለው ፡ ይተረጕሟቸዋል ፡ ዑሲያና ፡ ሩሲስ ፡ የሚሉትንም ፡ ባሕርይ ፡ ወይም ህላዌ ፡ ብለው ፡ ይተረጕሟቸዋል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፬፡ የጽርዕ ፡ ቋንቋ ፡ ስለማላውቅ ፡ በዚህ ፡ ነገር ፡ መልስ ፡ ልሰጥበት ፡ አልችልም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፭፡ ነገር ፡ ግን ፡ እነዚህ ፡ ቃሎች ፡ በምሥጢረ ፡ ሥላሴ ፡ ትምርት ፡ ሲነገሩባቸው ፡ የተገባውን ፡ የፍልስፍና ፡ ትርጉም ፡ ሲሰጣቸው ፡ በክርስቶስ ፡ አዋሐድ ፡ ትምርት ፡ ሲገቡ ፡ አብዛኛውን ፡ ጊዜ ፡ ከባዩ ፡ ወደ ፡ በዩ ፡ የሚለዋ ወጥና ፡ በጣም ፡ ያልተወሰነ ፡ ትርጉም ፡ ስለሚሰጣቸው ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ፈጽመው ፡ ሲወራረሱና ፡ አንድ ፡ አሳብ ፡ ብቻ ፡ ሲገልጡ ፡ ይገኛሉ ፡ ብለው እፍን ፡ ጭፍን ፡ ያለ ፡ አኃጋገር ፡ ተናግረዋል ።

መ ላ ሽ ፡

፲፭፡ እፍን ፡ ጭፍን ፡ ያለ ፡ አኃጋገር ፡ ያልኩት ፡ እኛ ፡ በማናውቃቸው ፡ ፕሮሶፖን ፡ አፖስታሲስ ፡ ዑሲያ ፡ ሩሲስ ፡ በሚባሉ ፡ በጽርዕ ፡ ቃላት ፡ የተመ

www.ethiopianorthodox.org

ወረተ ፡ ከመኽኑም ፡ በላይ ፡ አብዛኛውን ፡ ጊዜ ፡ ከባዩ ፡ ወደ ፡ ባዩ ፡ ይለዋ ወጣሉ ፡ እንዳንድ ፡ ጊዜም ፡ ፈጽመው ፡ ይወራረሳሉ ፡ አንድ ፡ አሳብ ፡ ብቻ ፡ ይገልጣሉ ፡ ያሉትን ፡ አነጋገር ፡ ነው ።

እንደ ፡ እውነቱ ፡ ከኽነ ፡ ለእህ ፡ አነጋገሮች ፡ ለያንዳንዳቸው ፡ የሚጠ ቅም ፡ ከባዩ ፡ ወደ ፡ ባዩ ፡ ያሉት ፡ ምን ፡ የሚለውን ፡ ቃል ፡ እንደ ፡ ኽነ ፡ አንድ ፡ አሳብ ፡ ብቻ ፡ ይገልጣሉ ፡ ያሉትም ፡ ምን ፡ የሚለውን ፡ ቃል ፡ እንደ ፡ ኽነ ፡ ግልጥ ፡ አድርጎ ፡ ማስረጃ ፡ ሰጥቶ ፡ መጻፍ ፡ ነበረብዎ ፡ ስለዚህ ፡ ነገሩን ፡ በእርግጥ ፡ ሳይረዱ ፡ መልስ ፡ ልስጥበት ፡ ማለት ፡ ታላቅ ፡ ስሕተት ፡ ስለኽነ ፡ መልስ ፡ ልሰጥበት ፡ አልፈቀድኩም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፯፡ ስለዚህ ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ ዘንድ ፡ እንህ ፡ ቃሎች ፡ በምሥ ጢረ ፡ ሥላሴና ፡ በክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ትምርት ፡ ሲገቡ ፡ ትርጉማቸው ፡ አንድ ፡ አለመኽኑን ፡ አለመዘንጋት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፯፡ ፡ እንዲህ ፡ ማለት ፡ የሚገባ ፡ አስቀድሞ ፡ ቃላቶቹን ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ጠቅሶ ፡ የትኞቹ ፡ መኽናቸውን ፡ ካስረዱ ፡ በኋላ ፡ እንደዚሁም ፡ በምሥጢረ ፡ ሥላሴ ፡ ሲገቡ ፡ የሚሰጡትን ፡ በክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋ ሐድ ፡ ትምርት ፡ ሲገቡ ፡ የሚሰጡትን ፡ አስተያየት ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ጠቅሶ ፡ በማስረዳት ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ እንዲህ ፡ ባለ ፡ አነጋገር ፡ አልነበረም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፯፡ ምክንያቱም ፡ በካቶሊክ ፡ መምህራን ፡ ዘንድ ፡ እንደሚደረገው ፡ በሚሥጢረ ፡ ሥላሴና ፡ በክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ትምርት ፡ አንድ ፡ የኽነ ፡ ትርጉም ፡ ስለማያሰጣቸው ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፯፡ ይህም ፡ እንደዚያው ፡ ነው ፡ እንዲህ ፡ ማለት ፡ የሚገባ ፡ በካቶ ሊክ ፡ መምህራን ፡ ዘንድ ፡ ምን ፡ የሚል ፡ ትርጉም ፡ እንደሚሰጣቸው ፡ ካስረዱ ፡ በኋላ ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ ዘንድ ፡ አንድ ፡ የኽነ ፡ ትርጉም ፡ የማ ይሰጣቸው ፡ ቃላት ፡ የትኞች ፡ እንደ ፡ ኽኑ ፡ ገልጠ ፡ በማስረዳት ፡ ነበረ ።

ደ ራ ሲ ።

፲፰፡ በተለይም ፡ ከላይ ፡ እንዳየነው ፡ ለወደፊትም ፡ በሰፊው ፡ እንደም ናየው ፡ በኹለቱ ፡ የትምርት ፡ ቅርንጫፎች ፡ ይኸው ፡ ልዩ ፡ የኽነው ፡ ትር ጉም ፡ የሚሰጠው ፡ ባሕርይ ፡ ለሚለው ፡ ቃል ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፰፡ ፡ ባሕርይ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ትርጉም ፡ የሚሰጠው ፡ መኽኑ ፡ አይካድም ። ባሕርይ ፡ ለሚለው ፡ ንባብ ፡ በያንቀጹ ፡ ተገቢውን ፡ ትር ጉም ፡ ለመስጠት ፡ የሚቻለው ፡ የግእዝን ፡ ጠባይዕ ፡ በሚገባ ፡ አጥንቶ ፡ የመ ጻሕፍትን ፡ ከላይ መነሻቸውን ፡ ከታች ፡ መድረሻቸውን ፡ ተመልክቶ ፡ ቀጥ ተኛ ፡ ትርጓሜ ፡ ለመስጠት ፡ እስቲቻል ፡ ድረስ ፡ ጠንክሮ ፡ በመማር ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፲፱፡ ይህ ፡ ቃል ፡ በአካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ ምሥጢር ፡ የሚወራረሱት ፡ ሌሎችም ፡ ቃሎች ፡ አሉት ፡ አብዛኛውም ፡ ጊዜ ፡ የሚያመለክተው ፡ አን ዱን ፡ ኋኝ ፡ ለማቆም ፡ የሚገባውን ፡ መሠረታዊ ፡ ክፍል ፡ ሳይኽን ፡ የራሱ ፡ ህላዌ ፡ ያገኘውንና ፡ ራሱን ፡ ችሎ ፡ ለብቻው ፡ የኽነውን ፡ ኋኙን ፡ ራሱን ፡ ነው ። ይህም ፡ ማለት ፡ እንደ ፡ እውነተኛው ፡ አነጋገር ፡ አካል ፡ ወይም ፡ ቅኑም ፡ ሊባል ፡ የሚገባውን ፡ ያመለክታል ፡ ማለት ፡ ነው ፤ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፱፡ በአካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ ምሥጢር ፡ የሚወራረሱት ፡ ሌሎችም ፡ ቃላት ፡ አሉ ፡ ያልዋቸውን ፡ ቃላት ፡ እነማን ፡ እንደ ፡ ኽኑ ፡ ገልጸውልን ፡ ቢኽን ፡ ለእኛም ፡ ተገቢውን ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ መልካም ፡ ዕድል ፡ በገጠመን ፡ ነበር ፡ ነገር ፡ ግን ፡ እርስዎ ፡ ሳይገልጹልን ፡ በመቅረትዎ ፡ እኛንም ፡ ተገቢ ውን ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ ዕድል ፡ አልገጠመንም ። እንደ ፡ እውነተኛው ፡ አነጋገር ፡ አካል ፡ ወይም ፡ ቅኑም ፡ ሊባል ፡ የሚገባውን ፡ ያመለክታል ፡ ብለው ፡ እንደ ፡ ገለጹት ፡ የኽነ ፡ እንደ ፡ ኽነ ፡ ይህ ፡ አነጋገር ፡ ባሕርይን ፡ አካል ፡ እንደምንለው ፡ አስመስሎ ፡ የሚያሳይ ፡ አነጋገር ፡ ነው ። ለዚህ ፡ መልሱ ፡ ባጭሩ ፡ አካልን ፡ አካል ፡ ባሕርይን ፡ ባሕርይ ፡ እንላለን ፡ እንጂ ፡ ባሕርይን ፡ አካል ፡ አንለውም ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ መልስ ፡ የለውም ።

ደ ራ ሲ ።

፳፡ በምሥጢረ ፡ ሥላሴ ፡ ትምህርት ፡ ባሕርይን ፡ ለማመልከት ፡ አብዛኛ ውን ፡ ጊዜ ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ ዘንድ ፡ የሚነገረው ፡ ቃል ፡ መለኮት ፡ የሚለው ፡ የተራቅቆ ፡ ቃል ፡ ነው ፤ ወይም ፡ ፩ አምላክ ፡ በማለት ፡ ብቻ ፡ ይመለከታል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፡ ባሕርይ ፡ ለፈጣሪም ፡ ለፍጡራንም ፡ እንዳላቸው ፡ ይነገራል ፡ ምክንያ ቱም ፡ አካል ፡ ያለ ፡ ባሕርይ ፡ ባሕርይም ፡ ያለአካል ፡ ብቻ ፡ ብቻቸውን ፡ ሊገኙ ፡ የማይቻል ፡ ስለኽነ ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

መለኮት ፡ አምላክ ፡ ማለት ፡ ግን ፡ ለፈጣሪ ፤ እንጂ ፡ ለፍጡራን ፡ አይ
ነገርም ፡ ስለዚህ ፡ መለኮታዊ ፡ ባሕርይ ፤ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ እንና
ገራለን ፡ እንጂ ፡ በምሥጢረ ፡ ሥላሴ ፡ ትምርት መለኮትን ፡ ባሕርይ ፡ በማ
ለት ፡ አንናገረውም ።

ደ ራ ሲ ።

፳፩| የአካልት ፡ አሳብ ፡ ደግሞ ፡ በምሥጢረ ፡ ሥላሴ ፡ ትምርት ፡ ኹል
ጊዜ ፡ አካል ፡ በሚለው ፡ ቃል ፡ ይገለጻል ። ነገር ፡ ግን ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡
ገጽ ፡ ወይም ፡ ግጻዌ ፡ የሚሉት ፡ ወይም ቅኑም ፡ መልክዕ ፡ አንዳንድ ፡
ጊዜም ፡ ስም ፤ ወይም ፡ አልፎ ፡ አልፎ ፡ ነፍስ ፡ የሚሉት ፡ ቃሎች ፡ ይወ
ራረሱታል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፩| የአካልነት ፡ አሳብ ፡ አካል ፡ በሚለው ፡ ቃል ፡ ይገለጻል ፡ ያሉት ፡
ቃል ፡ እውነት ፡ ነው ።

ይወራረሱታል ፡ የሚልዋቸው ፡ ቃላት ፡ ግን ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ አስተያ
የት ፡ ያልዋቸው ፡ ናቸው ።

ሀ| ገጽ ፡ ሲል ፡ ልብስ ፡ የማይሸፍነውን ፡ ካንገት ፡ በላይ ፡ ያለውን ፡
መገለጫን ፡ መታወቂያን ፡ ግንባርን ፡ ያመለክታል ።

ስለዚህ ፡ የሰው ፡ መታወቂያው ፡ መገለጫው ፡ ካንገቱ ፡ በላይ ፡ ያለ ፡
ፊቱና ፡ ግንባሩ ፡ ስለኾነ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ፊቱን ፡ ቢሸፈን ፡ ወይም ፡ ካን
ገቱ ፡ ላይ ፡ ተቈርጦ ፤ ካንገቱ ፡ በላይ ፡ ያለው ፡ አካል ፡ ቢጠፋና ፡ ካንገቱ ፡
በታች ፡ ያለው ፡ አካል ፡ በምሉ ፡ ቢታይ ፡ ማን ፡ እንደኾነ ፡ ሊታወቅ ፡ አይ
ቻልም ፡ የገጽ ፡ ትርጓሜ ፡ መገለጫ ፡ መታወቂያ ፡ ማለት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡
ይህ ፡ በቂ ፡ መረጃ ፡ ነው ።

ለ| ግጻዌ ፡ ሲልም ፡ ግንባር ፡ ያለው ፡ አካል ፡ ማለትን ፡ ወይም ፡ መታ
የት ፡ መገለጥ ፡ መታወቅ ፡ ማለትን ፤ ያመለክታል ። ገጽ ፡ ካለው ፡ ጋራ ፡
አንድ ፡ ነው ፡ ኹሉም ፡ ገጸወ ፡ ታየ ፡ ተገለጠ ፡ ከሚለው ፡ ግሥ ፡ የተ
ገኙ ፡ ናቸው ።

ሐ| አቃኒም ፡ ሲልም ፡ ፍጹም ፡ ገጽ ፡ ፍጹም ፡ መልክዕ ፡ ያለው ፡
አካል ፡ ማለትን ፡ ያሰማል ። ከአካል ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ነው ።

መ| መልክዕ ፡ ባለ ፡ ጊዜም ፡ ቀይ ፡ ጥቁር ፡ ማለት ፡ ሲከተለው ፡ ኅብ
ርን ፤ መልካም ፡ ክፉ ፡ ማለት ፡ ሲከተለው ፡ ደግሞ ፡ ቅርዕን ፡ ደም ፡
ግባትን ፡ ያመለክታል ! ! ይኸውም ፡ ቀይ ፡ መልክ ፤ ጥቁር ፡ መልክ ፡ ወይም ፡
መልከ ፡ መልካም ፤ መልከ ፡ ክፉ ፡ እንደ ፡ ማለት ፡ ነው ።

እነዚህ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተዘረዘሩት ፡ ኹሉ ፡ የአካልን ፡ ስልት ፡ ስልቱን ፡
የሚያሳዩ ፡ አነጋገሮች ፡ ናቸው ፡ እንጂ ፡ ሌላ ፡ አይደሉም ፡ ያው ፡ ለይተው ፡
አካል ፡ በመባል ፡ ይጠቀለላሉ ።

ሠ| ስም ፡ የሚለው ፡ ግን ፡ ከራስ ፡ ጠጉር ፡ እስከ ፡ እግር ፡ ጥፍር ፡
ያለው ፡ ያንድ ፡ ሰው ፡ አካል ፡ ከሌላው ፡ ሰው ፡ አካል ፡ ተለይቶ ፡ ማን ፡
እንደ ፡ ኾነ ፡ ታውቆ ፡ የሚጠራበት ፡ ነገር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እርሱ ፡ ራሱ ፡ አካል ፡
አይደለም ።

ይኸውም ፡ አዳም ፡ ሴት ፡ ኖኅ ፡ አብርሃም ፡ እንደማለት ፡ ነው ፡ ይህ ፡
የተጸውዖ ፡ ስም ፡ ይባላል ፤ ደግሞ ፡ ከዚህ ፡ ሌላ ፡ የአካል ፤ የግብር ፡ ስም ፡
አለ ፤ የአካል ፤ ስም ፤ ሰው ፤ ላም ፤ በግ ፤ ፈረስ ፤ እንደ ፤ ማለት ፡ ነው ፡
ሰውም ፤ ላምም ፤ በግም ፤ ፈረስም ፤ ቢኾኑ ፡ ይህነን ፡ ስም ፡ የሚያገኙት ፡
አካል ፡ ሲገኝ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ኖረው ፡ ኖረው ፡ የሚያገኙት ፡ አይደለምና ፡
ስለዚህ ፡ ይህን ፡ የመሳሰለው ፡ የአካል ፡ ስም ፡ ይባላል ።

የግብር ፡ ስም ፡ ደግሞ ፡ ሠዓሊ ፤ ጸሐፊ ፤ ነጋዴ ፤ ገበሬ ፤ ይህን ፡ የመሰለ ፡
ኹሉ ፡ ነው ፡ ቢሥል ፤ ሠአሊ ፤ ቢጽፍ ፤ ጸሐፊ ፤ ቢነግድ ፤ ነጋዴ ፤ ቢያርስ ፡ ገበሬ ፡
ይባላል ። ሥራውን ፡ ቢተው ፡ ግን ፡ ነበረ ፡ ከመባል ፡ በቀር ፡ በዚህ ፡ ስም ፡
ሊጠራበት ፡ አይችልም ። ስለዚህ ፡ ይህን ፡ የመሳሰለው ፡ ስም ፡ የግብር ፡ ስም ፡
ይባላልና ፡ እንደዚኸው ፡ ለሥላሴም ፡ የአካል ፡ ስም ፤ የአካል ፡ ግብር ፡ ስም ፤
አካላት ፡ በህልውና ፡ የሚገናዘቡበት ፡ የባሕርይ ፡ ከዊን ፡ ስም ፡ አላቸው ።
አሁን ፡ ለያዝነው ፡ ነገር ፡ የሚረዱንን ፡ እኒህን ፡ ብቻ ፡ ጠቀስን ፡ እንጂ ፡
ሌሎችም ፡ የሚጠሩባቸው ፡ ስሞች ፡ አሉ ። የአካል ፡ ስም ፡ ማለት ፡ አብ ፡
ወልድ ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ነው ። ሰው ፤ ሰው ፡ መባልን ፡ የሚያገኘው ፡
አካሉ ፡ ሲገኝ ፡ እንደኾነ ፡ ይህም ፡ አብ ፤ ወልድ ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የሚባ
ለው ፡ ስም ፤ ምንም ፡ ሥላሴ ፡ በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ተገኙ ፡ የሚባልበት ፡ ጊዜ ፡
ባይኖር ፤ ጥንት ፡ መሠረት ፡ ሳይኖረው ፡ ቅድመ ፡ ዓለም ፡ ሲኖር ፡ የኖረ ፡
ነው ፡ እንጂ ፡ እንደ ፡ ተጸውዖ ፡ ስም ፡ ኖሮ ፡ ኖሮ ፡ የወጣ ፡ ስም ፡ አይደለም ።

ወይም ፡ ሰው ፡ ኖሮ ፡ ኖሮ ፡ ልጅ ፡ ሲወልድ ፡ አባት ፡ እንዲባል ፡
አብም ፡ ከወልድ ፡ ቀድሞ ፡ ኖሮ ፡ ኖሮ ፡ ወልድን ፡ ወልዶ ፡ አብ ፡ የተባለ ፡
አይደለም ። ወልድም ፡ ልጅ ፡ ካባቱ ፡ በዘመን ፡ ወደኋላ ፡ ኾኖ ፡ ኖሮ ፡ ኖሮ ፡
በእናቱ ፡ ማኅፀን ፡ ተጥሎ ፡ ፅንስ ፡ ሽል ፡ ሲባል ፡ ኖሮ ፡ ከ፱ ፡ ወር ፡ በኋላ ፡
አካል ፡ ዘየአክል ፡ ተፈጽሞለት ፡ ሲወለድ ፡ ልጅ ፡ እንዲባል ፡ ከአብ ፡ በዘ
መን ፡ ወደኋላ ፡ ኾኖ ፡ ኖሮ ፡ ኖሮ ፡ ተወልዶ ፡ ወልድ ፡ የተባለ ፡ አይደለም ።

፪ተኛ ፡ ወላዲ ፤ ተወላዲ ፤ ሠራዒ ፡ ማለት ፡ የአካል ፡ ግብር ፡ ስም ፡
ነው ፡ የአካል ፡ ግብር ፡ ስም ፡ ማለትም ፡ አብ ፡ ወልድን ፡ ቢወልድ ፡ መን
ፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ቢያሠርዕ ፡ ወላዲ ፡ አሥራዒ ፡ ተባለ ፡ ወልድም ፡ ከአብ ፡ ቢወ
ለድ ፡ ተወላዲ ፡ ተባለ ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ከአብ ፡ ቢሠርዕ ፡ ሠራዒ ፡ ተባለ
ማለት ፡ ነው ። አብ ፡ ተለውጦ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እንዳይኾን ፡
እንዳይባል ፤ ወልድም ፡ ተለውጦ ፡ አብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እንዳይኾን ፡ እን
ዳይባል ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ተለውጦ ። አብ ፡ ወልድ ፡ እንዳይኾን ፡ እን

www.ethiopianorthodox.org

ዳይበል ፡ ወላዲነት ፡ አሥራጢነትም ፡ ከአብ ፡ ወጥቶ ፡ በወልድ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፤ ተወላዲነትም ፡ ከወልድ ፤ ወጥቶ ፡ በአብ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፤ ሠራጢነትም ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፤ ወጥቶ ፡ በአብ ፡ በወልድ ፡ የሚሠራ ፡ ግብር፡ አይደለም ። ስለዚህ ፡ ይህ ፡ ስም ፡ ፫ቱ ፡ አካላት ፡ የሚለያዩበት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የሚገናዘቡበት ፡ ወይም ፡ አንድ ፡ የሚኾኑበት ፡ ስም ፡ አይደለም ።

አካላት ፡ በህልውና ፡ የሚገናዘቡበት ፡ የባሕርይ ፡ ከዊን ፡ ስም ፡ አላቸው ፡ ያልነውም ፡ ልብ ፤ ቃል ፤ እስትንፋስ ፡ መባል ፡ ነው ። ይኸውም ፡ ተከፍሎ ፡ ተፈልጦ ፡ በሌለባት ፡ ባንዲት ፡ ባሕርይ ፡ ያለ ፡ የከዊን ፡ ስም ፡ ነው ። እርሱም ፡ ልዩነት ፡ ሳለበት ፡ አንድነት ፤ አንድነት፡ ሳለበት ፡ ልዩነት ፡ አለበት። ልዩነቱ ፡ በከዊን ፤ አንድነቱ ፡ በህልውና ፡ መገናዘብ ፡ ነው ። ይህንንም ፡ በነፍስ ፡ ከዊን ፡ ልንረዳው ፡ እንችላለን ፡ ነፍስ ፡ በአካሏ ፡ አንድ ፡ ስትኾን ፡ ፫ት ፡ ከዊን ፡ አላት ። ይኸውም ፤ ልብ ፤ ቃል ፤ እስትንፋስ ፡ መኾን ፡ ነው ። የልብነቷ ፡ ከዊን ፡ ቃል ፡ እስትንፋስን ፡ አስገኝቶ ፡ እውቀት ፡ ይኾናል ፤ የቃልነቷ ፤ ከዊን ፡ ከልብነቷ ፡ ከዊን ፡ ተገኝቶ ፡ ከሥጋ ፡ ምላስ ፡ ጋር ፡ ተዋሕዶ ፡ ንባብን ፡ ይሰጣል ፤ የእስትንፋስነቷ ፡ ከዊን ፡ ከልብ ፡ መንጭቶ ፡ ወየርን ፡ በማውጣት ፡ በማግባት ፡ ሕይወት ፡ ይኾናል ።

የሥላሴም ፡ ከዊን ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። አንዲት ፡ የምትኾን ፡ ባሕርየ ፡ መለኮት ፡ ፫ት ፡ ከዊን ፡ ስላላት ፡ የልብነቷ ፡ ከዊን ፡ አብ ፡ ነው ። አብ ፡ በልብነቱ ፡ ቃል ፡ የተባለ ፡ ወልድን ፤ እስትንፋስ ፡ የተባለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ አስገኝቶ ፡ ለራሱና ፡ ለወልድ ፡ ለመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እውቀት ፡ ይኾናል ። የቃልነቷ ፡ ከዊንም ፡ ወልድ ፡ ነው ፡ ወልድ ፡ በቃልነቱ ፡ ከዊን ፡ ልብ ፡ ከተባለ ፡ ከአብ ፡ ተወልዶ ፡ ለራሱና ፡ ለአብ ፡ ለመንፈስ ቅዱስ ፡ ንባብ ፡ ይኾናል ።

የእስትንፋስነቷ ፡ ከዊንም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ነው ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በእስትንፋስነቱ ፡ ከዊን ፡ ልብ ፡ ከተባለ ፡ ከአብ ፡ ሠርፆ ፡ ለራሱና ፡ ለአብ ፡ ለወልድ ፡ ሕይወት ፡ መኾን ፡ ነው ። የነፍስ ፡ የልብነቷ ፡ ከዊን ፡ በልብነቱ ፤ የቃልነቷም ፡ ከዊን ፡ በቃልነቱ ፤ የእስትንፋስነቷ ፡ ከዊን ፡ በእስትንፋስነቱ ፤ ጸንቶ ፡ ከመኖር ፡ በቀር ፤ የልብነቷ ፡ ከዊን ፡ ወደ ፡ እስትንፋስነት ፡ ወደ ፡ ቃልነት ፤ የቃልነቷም ፡ ከዊን ፡ ወደ ፡ ልብነት ፡ ወደ ፡ እስትንፋስነት ፤ የእስትንፋስነቷም ፡ ከዊን ፡ ወደ ፡ ልብነት ፡ ወደ ፡ ቃልነት ፡ እንደማይለወጥ ፡ እንደማይቀላቀል ፡ ያንዲት ፡ ባሕርየ ፡ መለኮት ፡ ከዊንም ፡ እንደዚሁ ፡ የልብነቷ ፡ ከዊን ፡ በአብ ፤ የቃልነቷ ፡ ከዊን ፡ በወልድ ፤ የእስትንፋስነቷ ፡ ከዊን ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ጸንቶ ፡ ይኖራል ፡ እንጂ ፡ አይለወጥም ፡ አይቀላቀልም ።

የከዊን ፡ ሦስትነት ፡ አንድነት ፡ ሳለበት ፡ ልዩነት ፡ አለበት ፡ ያልነው ፡ ይህ ፡ ነው ።

፪ተኛም ፡ ቃል ፡ እስትንፋስ ፡ ከልብ ፡ ቢገኙም ፡ ተከፍሎ ፡ ተፈልጦ ፡ ሳይኖርባቸው ፡ ከልብ ፡ ሳይለዩ ፡ ህልዋን ፡ ኽነው ፡ እንዲኖሩ ፡ ወልድና ፡ መንፈስ ቅዱስም ፡ በቃልነትና ፡ በእስትንፋስነት ፡ ከዊን ፡ በልብነት ፡ ከዊን ፡ ካለ ፡ ከአብ ፡ ቢገኙ ፡ ተከፍሎ ፡ ተፈልጦ ፡ ሳይኖርባቸው ፡ በአብ ፡ ህልዋን ፡ ኽነው ፡ ይኖራሉ ፡ እንጂ ፡ ተከፍሎ ፡ ተፈልጦ ፡ የለባቸውም ። ሥላሴ ፡ በህልውና ፡ አንድ ፡ ናቸው ፡ የሚያሰኘው ፡ ምሥጢር ፡ ይህ ፡ ነው ። አብ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የተባሉ ፡ ፫ቱ አካላት ፡ በከዊን ፡ ህልውና ፡ እንዲገናዘቡ ፡ አንዲት ፡ ባሕርየ ፡ መለኮትም ፡ በከዊን ፡ ከሦስት ፡ እንደ ፡ ተከፈለች ፡ በሚበቃ ፡ ምሳሌ ፡ ተረድተናል። እነሆ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የቃል ፡ ሥጋ ፡ ክነን ፡ ምሥጢር ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ በተመሠረተ ፡ የተራቅቆና ፡ የፍልስፍና ፡ አነጋገር ፡ አጣርታ ፡ የምታውቅ ፡ መኾኗን ፡ አሁን ፡ ከዚህ ፡ ላይ ፡ በጻፍኩልዎ ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ተረድተው ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ለነዚህ ፡ ቃሎች ፡ የሚሰጡት ፡ ትርጒም ፡ ተራቅቆ፡ የሌለበት ፡ ግዙፍና ፡ የተራ ፡ ሕዝብ ፡ ትርጒም ፡ ነው ፡ የሚሉትን ፡ አነጋገሮዎን ፡ እንዲያርሙት ፡ አሳስብዎታለሁ ።

እንግዲህ ፡ ወደ ፡ ሥር ፡ ነገራችን ፡ እንመለስ ፤ ካቶሊካውያንንና ፡ ኢትዮጵያውያንን ፡ ለያይቶ ፡ ያለው ፡ ምሥጢር ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ አካል ፡ ያለባሕርይ ፡ ባሕርይም ፡ ያለአካል ፡ ሊገኝ ፡ አይቻልምና ፡ አካልም ፡ ባሕርይም ፡ ተዋሐደ ፡ ብለው ፡ ሲያስተምሩ ፡ የሮም ፡ ካቶሊካውያን ፡ አካል ፡ እንጂ ፡ ባሕርይ ፡ አልተዋሐደም ፡ ባሕርይ ተዋሐደ ፡ ያልን ፡ እንደ ፡ ኽነ ፡ የሥላሴ ፡ ባሕርይ ፡ አንዲት ፡ ናትና ፡ አብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ሰው ፡ ኾኑ ፤ ያሰኝብናል ፡ ስለሚሉ ፡ ነው ።

ወንጌላዊ ፡ ግን ፡ አካል ፡ እንጂ ፡ ባሕርይ ፡ አልተዋሐደም ፡ እንዳይሉበት ፡ አካል ፡ በሚጠራበት ፡ ስም ፡ ወልድ ፡ ሥጋ ፡ ኸነ ፡ ሳይል ፡ ጠንቅቆ ፡ አካል ፡ በባሕርይ ፡ ከዊን ፡ በሚጠራበት ፡ ስም ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኸነ ፡ ብሏል ። ባሕርይ ፡ ከተዋሐደ ፡ ፫ቱም ፡ ሰው ፡ ኾኑ ፡ ያሰኛል ፡ እንዳይባልም ፡ አብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከሚጠሩበት ፡ ከልብ ፡ ከእስትንፋስ ፡ ለይቶ ፡ ወልድ ፡ ብቻ ፡ በሚጠራበት ፡ ስም ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኸነ ፡ ብሏል ፤ ቃልም ፡ ከአካለ ፡ አብና ፡ ከአካለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በከዊን ፡ የምትለይ ፡ በህልውና ፡ የምትገናዘብ ፡ መኾኗን ፡ በላይኛው ፡ መሥመር ፡ አስረድተናል ።

ነፍስ ፡ በቃልነቷ ፡ ከዊን ፡ ከሥጋ ፡ ምላስ ፡ ጋራ ፡ ተዋሕዳ ፡ ንባብን ፡ ስትሰጥ ፡ በልብነቷ ፡ ከዊንና ፡ በእስትንፋስነቷ ፡ ከዊን ፡ ከምላስ ፡ ጋራ ፡ እንደማትዋሐድ ፡ ግልጥ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ይህም ፡ በልብነቷ ፡ በእስትንፋስነቷ ፡ ከዊን ፡ ሳይኾን ፡ በቃልነቷ ፡ ከዊን ፡ ብቻ ፡ ከምላስ ፡ ጋራ ፡ መዋሐዷ ፡ ነፍስን ፡ ከሦስት ፡ የሚከፍላት ፡ አንድነቷን ፡ የሚያጠፋ ፡ አይለደም ።

www.ethiopianorthodox.org

እንደዚኸውም ፡ አንዲት ፡ ባሕርየ ፡ መለከት ፡ በልብነቷ ፡ በእስትንፋስ ነቷ ፡ ከዊን ፡ ሳይኸን ፡ በቃልነቷ ፡ ከዊን ፡ ሥጋን ፡ ተዋሐደች ፡ ቢባል ፡ በልብነቷ ፡ በእስትንፋስነቷ ፡ ሥጋን ፡ ተዋሐደች፡ አያሰኝም ፡ ማለት ፡ በቃልነት ፡ ከዊን ፡ ያለ ፡ ወልድ ፡ ሰው ፡ ቢኸን ፡ በልብነት ፡ በእስትንፋስነት ፡ ከዊን ፡ ያሉ ፡ አብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ሰው ፡ ኾኑ ፡ አያሰኝም ። አንዲት፡ ባሕርየ ፡ ሥላሴንም ፡ ከሦስት ፡ የሚከፋፍላት ፡ አይደለም ።

እኛ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ አካልም ፡ ባሕርይም ፡ ተዋሐደ ፡ የምንልበትን ፡ ምሥጢር ፡ እነኸ ፡ በተቻለ ፡ መጠን ፡ አብራርቼና ፡ ግልጥልጥ ፡ አድርጌ ፡ አስረድቻለሁ ። እርስዎ ፡ ግን ፡ ካቶሊካውያን ፡ በፍልስፍና ፡ በተራቅቆ ፡ የሚናገሩት ፡ እያሉ ፡ በነጋገር ፡ ከማኅባኅብና ፡ ከማጋነን ፡ በቀር ፡ ገላልጠው ፡ አብራርተው ፡ የጻፉት ፡ ሳይኖር ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የሚናገሩት ፡ ያልተማረ ፡ ሰው፡የሚናገረው፡ግዙፍ፡አነጋገር፡ነው፡እያሉ፡በመንቀፍዎ፡አዝናለሁ ።

ረ| ነፍስ ፡ ማለት ፡ የሥጋ ፡ ሕይወት ፡ ተብላ ፡ ለፍጡራን ፡ ከመነገሯ ፡ በቀር ለሥላሴ ፡ አካል ፡ ተብላ ፡ የምትነገርበት ፡ አንቀጽ ፡ ያለ ፡ አይመስለኝም ፡ እኔ ፡ አላውቅም ።

ደ ራ ሲ ።

፳፪| በዚህ ፡ ልናመለክተውና ፡ ልናስረዳው ፡ የምንፈልገው ፡ ባሕርይና ፡ አካል ፡ የሚሉት ፡ ቃሎች ፡ በምሥጢረ ፡ ሥላሴ ፡ ትምርት ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ የአካልነትን ፡ አሳብ ፡ ለመግለጥ ፡ ብዙዎች ፡ ቃሎች ፡ ቢገኙ ፡ እርስ ፡ በራሳቸው ፡ መቸውንም ፡ አለመወራረሳቸውን ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፪| ይህ ፡ አነጋገር ፡ እውነተኛ ፡ አነጋገር ፡ ነው ፡ ባሕርይ ፤ ባሕርይ ፡ ቢባል ፡ እንጂ ፡ አካል ፡ አይባልም ፤ አካልም ፤ አካል ፡ ቢባል ፡ እንጂ ባሕርይ ፡ አይባልምና ፡ በስም ፡ አይወራረሱም ።

ደ ራ ሲ ።

፳፫| በግምትም ፡ አካል ፡ የሚለው ፡ አንድ ፡ የተለየ ፡ ለብቻው ፡ የኸነና ፡ በራሱ ፡ የቆመ ፡ ኋኝን ፡ ያመለክታል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፫| እውነት ፡ ነው ፡ ከራስ ፡ ጠጉር ፡ እስከ ፡ እግር ፡ ጥፍር ፡ ባጥንት ፡ በጅማት ፡ በሥጋ ፡ በቁርበት ፡ ተያይዞና ፡ ተሸፍኖ፡ የሚታየው ፡ ቅርጽ ፤ አካል ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ ባሕርይ ፡ አይባልም ፤ ይኸውም ፡ የባሕርይ ፤ የግብር ፤ የስም ባለቤት ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ አካል ፡ ያለባሕርይ ፡ ብቻውን ፡ አይቆምም ።

ደ ራ ሲ

፳፬| ባሕርይ ፡ የሚለው ፡ ግን ፡ ያንድ ፡ ወገን ፡ መለያ ፡ የኸነ ፡ ኹኔታ ፤ ወይም ፡ አንድ ፡ ለብቻው ፡ የኸነና ፡ ያንድ ፡ ወገን ፡ የኸኑ ፡ ብዙዎች ፡ ኋኞች ፡ ያሚያብሩበትን ፡ ነገር ፡ ያመልክታል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፬| ይኸም ፡ እንዲህ ፡ ነው ባሕርይ ፡ ባሕርይ ፡ ቢባል ፡ እንጂ ፡ አካል ፡ አይባልም ። ነገር ፡ ግን ባሕርይና ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ሲኸኑ ፡ ልዩዎች ፤ ልዩዎች ፡ ሲኸኑ ፡ አንድ ፡ ስለኾኑ ፡ አካል ፡ ያለባሕርይ ፡ ብቻውን ፡ እንደማይቆም ፤ ባሕርይም ፡ ያለ ፡ አካል ፡ ሊገለጽና ፡ ሥራ ፡ ሊሠራ ፡ አይችልም ። አንድነታቸው ፡ ይህ ፡ ነው ።

ያንድ ፡ ወገን ፡ መለያ ፡ ያሉትም ፡ አነጋገር ፡ ወኃ ፡ በርጥበቱ ፤ እሳት ፡ በውዕየቱ ፡ ይታወቃል ፡ እንጂ ፡ ወኃ ፡ ርጥበት ፡ ከሌለው ፡ ወኃነቱ ፤ እሳትም ፡ ውዕየት ፡ ከሌለው ፡ እሳትነቱ ፡ አይታወቅም ፡ እንደማለት ፡ ያለ ፡ አነጋገር ፡ ነው ፡ ልዩነታቸው ፡ በዚህ ፡ ይታወቃል ፡ ማለት ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፳፭| በክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ትምርት ፡ ግን ፡ እኒህ ፡ ኹለቱ ፡ ቃሎች ፡ የተወሰነ ፡ ትርጉም ፡ ስለሌላቸው ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ይወራረሱና ፡ ይለዋወጣሉ ።

ነገር ፡ ግን ፡ ከላይ ፡ የአካል ፡ ተወራራሾች ፡ ብለን ፡ የጠቀስናቸው ፡ ቃሎች ፡ ኹሉ ፡ በምሥጢረ ፡ ሥላሴም ፡ ኸነ ፡ ወይም ፡ በተዋሕዶተ ፡ ባሕርያት ፡ ትምርት ፡ አብዛኛው ፡ ጊዜ ፡ የአካልነትን ፡ አሳብ ፡ ይገልጣሉ ፡ ማደናገርን ፡ የሚያመጣው ፡ ባሕርይ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፭| ይህ ፡ አነጋገር፡ አካል፡ የሚለውን፡ ቃል፡ በአካልነቱ፡ ስናጸና ፡ ባሕርይ ፡ የሚለውን ፡ ቃል፡ አንድ፡ ጊዜ ፡አካል፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ባሕርይ፡ እያልን ፡ እንደምንተረጕመው ፡ አስመስሎ ፡ የሚያሳይ ፡ አነጋገር ፡ ነው ፡ ይህን ፡ ካሉ ፡ በዚህ ፡ አንቀጽ ፡ ባሕርይን ፡ አካል ፡ ብለው ፡ ተርጕመውታል ፡ ብሎ ፡ ጠቅሶ ፡ ማስረዳት ፡ ነበረብዎ ፡ እንጂ ፡ አንድ ፡ መረጃ ፡ ሳይሰጡ ፡ ባሕርይን ፡ አካል ፡ ብለው፡ ይተረጕሙታል ፡ ብሎ ፡ መናገር ፡ አይገባም ። እኛስ ፡ ባሕርይን ፡ ባሕርይ ብለን ፡ ከመተረጕም ፡ በቀር ፡ አካል ፡ ብለን ፡ የምንተረጕምበት ፡ አንቀጽ ፡ የለም ።

ደ ራ ሲ ።

፳፮| ኢትዮጵያውያን፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ፡ ሲናገሩ፡ የባሕር፡ ይነትን ፡ ወይም ፡ በጽርዕ ፡ ቋንቋ ፡ ፉሲስ ፡ የሚሉትን ፡ አሳብ ፡ ለመግለጥ ፡ ቀጥሎ ፡ ያሉትን ፡ ቃሎች ፡ ያገባሉ ። አብዛኛውን ፡ ጊዜ ፡ የሚነገረው ፡ ቃል ፡ ባሕርይ ፡ የሚለው ፡ ነው ። ይህ ፡ ቃል ፡ በጥንቱ ፡ ከባሕር ፡ ውስጥ ፡ የሚገኘውን ፡ ክቡር ፡ ዕንቍን ፡ ያመለክት ፡ ነበረ ። ስለክርስቶስ ፡ ሲነገር ፡ ግን ፡ ፊት፡ እንደ ፡ ተባለው ፡ የባሕርይነትን ፡ አሳብ ፡ ለማመልከት ፡ ይገባል ፡ ብለዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

መ ላ ሽ ።

፹፭| ባሕርይ ፡ የሚለው ፡ አነጋገር ፡ በጥንቱ ፡ ከባሕር ፡ ውስጥ ፡ የሚገኘውን ፡ ዕንቍ ፡ ያመለክት ፡ ነበረ ፡ ያሉት ፡ አነጋገር ፡ የተሳሳተ ፡ አስተያየት ፡ ነው ፡ ይህ ፡ አሁን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ተዋሕዶ ፡ ልንገልጸው ፡ የምንፈልገው ፡ ባሕርይ ፡ ለፍጥረቱ ፡ ሹሉ ፡ ጥንት ፡ መሠረት ፡ የኾኑ ፡ ውኀ ፤ መሬት ፤ ነፋስ ፤ እሳት ፡ አካላቸው ፡ ሲገኝ ፡ ተገኝቶ ፡ በአካላቸው ፡ ህልው ፡ ኾኖ ፡ የሚኖር ፡ ነው ።

ስለዚህ ፡ እኒህ ፡ ምክንያት ፡ ፍጥረት ፡ የኾኑ ፡ ውኀ ፤ መሬት ፤ ነፋስ ፤ እሳት፡ ዐራቱ ፡ ባሕርያት ፡ ተብለው ፡ ይጠራሉ ። ይህ ፡ ከባሕር ፡ የሚገኘው ፡ ዕንቍ፡ ግን ፡ ግብር ፡ እምግብር ፡ ከሚገኙ ፡ ፍጥረታት፡ አንዱ ፡ ነው ። ከኒህ ፡ ባሕርያት ፡ ተብለው ፡ ከሚጠሩት ፡ ከውኀ ፤ ከመሬት ፤ ዋዕየ ፡ እሳት ፡ ካለው ፡ ብርሃን ፡ ፀሐይ ፡ ስለተፈጠረ ፤ ስሙን ፡ ከነርሱ ፡ ወርሶ ፡ ባሕርይ ፡ ተብሏል ፡ እንጂ ፡ ለርሱ ፡ ተረክቦ ፡ ምክንያት ፡ የኾኑ ፡ ውኀ ፤ መሬት ፤ ከርሱ ፡ ወስደው ፡ ባሕርያት ፡ የተባሉ ፡ አይደለም ።

ወይም ፡ ከየብስ ፡ የሚገኙ ፡ ብዙ ፡ አዕናቍ ፡ አሉና ፡ ከነዚያ ፡ ለይቶ ፡ ከባሕር፡የተገኘ ፡ መኾኑን ፡ ለመግለጽ ፡ ባሕርይ፡ ተብሏል ። ባሕራይ ፡ እንደ፡ ማለት ፡ ነው ። የኾውም ፡ ተባዕታይ ፡ አንስታይ ፡ እንዳለው ፡ ያለ ፡ ወገን ፡ ቅጽልነትን ፡ የሚያሳይ ፡ አነጋገር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እኛ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ተዋሕዶ ፡ ልንገልጸው ፡ የምንወደውን ፡ ባሕርይ ፡ የሚለውን ፡ አነጋገር ፡ የሚገልጽ ፡ አይደለም ።

ደ ራ ሲ ።

፹፮| ነገር ፡ ግን ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ባሕርይ ፡ ሲሉ ፡ የሚያመለክቱት ፡ አንድ፡ ቅውም ፡ ነገር ፡ ወይም ፡ ለብቻው ፡ ተወስኖ ፡ በራሱ ፡ የቆመ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ከአካልነቱ ፡ ተለይቶ ፡ በተራቅቆ ፡ የሚገኘው ፡ ወይም ፡ ላንድ ፡ ኋኝ ፡ መለያ፡የሚኾነው ፡ እውነተኛው ፡ የፍልስፍና ፡ አሳብ ፤ አለመኾኑን ፡ ማስተዋል ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፹፯| በእኛ ፡ አስተያየት ፡ ባሕርይ ፡ ስንል ፡ በአካል ፡ ህልው ፡ ኾኖ ፡ ከአካል ፡ ሳይለይ ፡ የአካልን ፡ ጠባይዕ ፡ ወይም ፡ ስሜት ፡ ይገልጻል ፡ እንላለን ፡ እንጂ ፡ ለብቻው ፡ ተወስኖ ፡ ከአካል ፡ ተለይቶ ፡ በራሱ ፡ የቆመ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ አንልም። ለብቻው ፡ ተወስኖ ፡ በራሱ ፡ የቆመ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ ማለትንስ ፡ አሁን ፡ እርስዎ፡ ከአካልነቱ ፡ ተለይቶ ፡ በተራቅቆ ፡ የሚገኝ ፡ ላንድ ፡ ኋኝ ፡ መለያ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ሲናገሩ ፡ ሰማን ።

ተራቅቆ ፡ ፍልስፍና ፡ እያሉ ፡ በያንቀጹ ፡ ከመናገር ፡ በቀር ፡ ይህ ፡ ተራቅቆና ፡ ፍልስፍና ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ የገለጹበት ፡ አንቀጽ ፡ የለም ። ስለዚህ ፡ ተራቅቆ ፤ ፍልስፍና ፡ ለሚሏቸው ፡ ንግግሮች ፡ ምንም ፡ ዋጋ ፡ አላገኘንላቸውም ።

ደ ራ ሲ ።

፹፰| ስለዚህ ፡ በክርስቶስ፡አንድ ፡ ባሕርይ ፡ አለ ፡ ሲሉ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድነቱ ፡ ያልተነካ ፡ ኋኝ ፡ ወይም ፡ አንድ ፡ አድራጊ ፡ ማለትን ፡ ያሰማሉ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፹፱| ሰው ፡ ካራቱ ፡ ባሕርያት ፡ ሥጋና ፡ ፫ት ፡ ግብራት ፡ ባሕርይ ፡ ለባዊ ትነት ፡ ነባቢትነት ፡ ሕያዊትነት ፡ ካላት ፡ ከነፍስ ፡ የተፈጠረ ፡ መኾኑ ፡ ሳይዘነጋ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ እንዲባል ፤ ክርስቶስም ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ የኾነ ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ መኾኑ ፡ ሳይዘነጋ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለታችን ፡ የማይካድ ፡ ነው ። ይህንም ፡ የምንልበት ፡ ምክንያት ፡ መጻሕፍት ፡ በያንቀጹ ፡ የመለከትንና ፡ የትስብእትን ፡ ተዋሕዶ ፡ በነፍስና ፡ በሥጋ ፡ ተዋሕዶ ፡ ከመሰሉ ፡ በኋላ ፡ ፩ዱ ፡ የሚል ፡ ቅጽል ፡ እንጂ ፡ ክልኤቱ ፡ የሚል ፡ ቅጽል ፡ የሚቀጽልለት ፡ ባለማግኘታችን ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፺| የባሕርይነትን ፡ አሳብ ፡ ለመግለጽ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ መጻሕፍት ፡ ውስጥ ፡ የሚገኘው ፡ ሌላ ፡ ቃል ፡ ህለወ ፤ ኖረ ፡ ከነ ፤ ኾነ ፤ ከሚለው ፡ አንቀጽ ፡ የወጣ ፡ ህላዌ ፡ ወይም ፡ ህሉና ፡ የሚል ፡ ቃል ፡ ነው ። ህላዌ ፤ ህሉና ፤ ህልዎ ፤ ህልዎት ፡ ሲል ፡ የመኖርንና ፡ የመኾንን ፡ አሳብ ያሰማል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፺፩| እውነት ፡ ነው ፡ ህላዌ ፡ ማለት ፡ መኾን ፤ መገኘት ፤ መኖር ፤ ማለት ፡ ነው ፡ ለመኾን ፡ ለመገኘት ፡ ለመኖር ፡ መሠረቱ ፡ አራቱ ፡ ባሕርያት ፡ ናቸውና ፡ ህላዌ ፡ ማለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ ያመለክታል ፤ ስለዚህ ፡ የባሕር ይነትን ፡ አሳብ ፡ ለመግለጽ ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ መጻሕፍት ፡ ውስጥ ፡ የሚገኘው ፡ ቃል ፡ ህላዌ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ ነው ፡ ያሉት ፡ እውነት ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፺፪| ነገር ፡ ግን ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ በሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ ከሚናገሩበት ፡ ቃሎች ፡ ሹሉ ፡ ይልቅ ፡ ትርጕሙ ፡ የሚያደናግርና ፡ ያልተወሰነ ፡ ነው ፡ ሊባል ፡ ይቻላል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፺፫| ይህ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ፩ኛ ፡ የሰዋስውን ፡ ጠባይዕ ፤ ፪ተኛ ፡ የቃል ፡ ሥጋ ፡ ከነ ፡ ምሥጢር ፡ መርምሮ ፡ ጠንቅቆ ፡ ከተረዱ ፡ በኋላ ፡ የመጻሕ

www.ethiopianorthodox.org

ፍትን ፡ ከላይ ፡ መነሻቸውን ፡ ከታች ፡ መድረሻቸውን ፡ ተመልክቶ ፡ የሚገባውን ፡ ትርጒም ፡ ካልሰጡት ፡ በመላ ፡ በድፍረት ፡ ልተርጒምህ ፡ ቢሉት ፡ ማስቸገሩና ፡ ማደናገሩ ፡ አይቀርም ። ለምሳሌ ፡ አብርሃም ፡ አብርሃም ፡ እየ ተባሉ ፡ የሚጠሩ ፡ ብዙ ፡ ሰዎች ፡ ይገኛሉ ። ከነዚህም ፡ ፭ኛ ፡ አበ ፡ ብዙ ኃን ፡ ዐርከ ፡ እግዚአብሔር ፡ የተባለውን ፡ አብርሃምን ። ፪ተኛ ፡ በተአምራት ፡ ተራራ ፡ ያፈለሰውን ፡ አብርሃም ፡ ሶርያዊን ። ፫ተኛ ፡ ፍትሐ ፡ ነገሥትን ፡ ጻፈ ፡ የሚባለውን ፡ ግብጻዊ ፡ አብርሃም ፡ ቀሲስን ፡ እንጥቀስ ። መጽሐፍ ፡ ሦስቱንም ፡ ባስፈለገው ፡ ጊዜ ፡ ይጠቅሳቸዋል ፡ ስማቸው ፡ አይለወጥም ፡ ያው ፡ አብርሃም ፡ ነው ፡ የሚጠቀሱበት ፡ ምሥጢር ፡ ግን ፡ ምን ፡ ጊዜም ፡ ቢኾን ፡ ያንዱ ፡ ካንዱ ፡ የማይገናኝ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ነው ።

እንግዲህ ፡ አንባቢ ፡ ወይም ፡ ተርጓሚ ፡ መጽሐፉ ፡ ከላይ ፡ የተነሣበ ትን ፡ ከታች ፡ የሚደርስበትን ፡ አውቆ ፡ ተረድቶ ፡ በሚገባው ፡ ላይ ፡ ሳያ ውል ፡ ንባቡ ፡ አብርሃም ፡ ካለ ፡ ብሎ ፡ የአብርሃም ፡ አበ ፡ ብዙኃንን ፡ ለአብርሃም ፡ ሶርያዊ ፡ የአብርሃም ፡ ሶርያዊን ፡ ለአብርሃም ፡ ቀሲስ ፡ ሰጥቼ ፡ ልተርጒምህ ፡ ልተርክህ ፡ ቢሉት ፡ ታሪኩም ፡ አሳቡም ፡ ፈራሽ ፡ ኾኖ ፡ ይቀራል ። በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ተርጓሚው ፡ አላዋቂ ፡ ይበላል ፡ እንጂ ፡ መጽ ሐፉ ፡ ተሳሳተ ፡ አጠፋ ፡ አይባልም ። የህላዌንም ፡ ነገር ፡ ለይቶ ፡ አለማወ ቅና ፡ የሚገባውን ፡ ትርጒም ፡ አለመስጠት ፡ እንደዚህ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፴፩ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ የመኖርን ፡ የመኾንንና ፡ የባሕርይን ፡ አሳብ ፡ ለመግለጽ ፡ ያገቡታል ፡ ሌላ ፡ ጊዜም ፡ አካል ፡ ወይም ፡ ቅኑም ፡ የሚባሉትን ፡ ቃላት ፡ የሚገልጡትን ፡ አሳብ ፡ ያሰማል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፴፩ የመኾንን ፤ የመኖርን ፤ የባሕርይን ፡ አሳብ ፡ ለመግለጥ ፡ ያገቡታል ፡ ባሉ ፡ ጊዜ ፡ እንዲህ ፡ እንዳሉት ፡ ኾኖ ፡ የሚገባበትን ፡ ከመጻሕፍት ፡ ንባብ ፡ ጠቅሰው ፡ እንዲህ ፡ ይላሉ ፡ ብለው ፤ የአካልንም ፡ አሳብ ፡ ያሰ ማሉ ፡ ባሉ ፡ ጊዜ ፡ እንደዚሁ ፡ ጠቅሰው ፡ አቅርበው ፡ ቢኾን ፡ ትክክለኛ ውን ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ በተቻለ ፡ ነበረ ። ነገር ፡ ግን ፡ ምንም ፡ እር ስዎ ፡ የሚናገሩት ፡ ነገር ፡ የዳበሰ ፡ ኾኖ ፡ የተብራራ ፡ ነገር ፡ ባይኖርበት ፡ በመሰለን ፡ መንገድ ፡ የተቻለንን ፡ ያኽል ፡ ነገሩን ፡ ለማብራራት ፡ እንሞክ ራለን ። የመኾንን ፡ የመኖርን ፡ አሳብ ፡ ለመግለጥ ፡ ያገቡታል ፡ ለሚሉት ፡ በቍ ፡ ፷፱ ፡ የጸፍነው ፡ በቂ ፡ ነው ፡ ያነን ፡ ይመልከቱ ። አካል ፡ ወይም ፡ ቅኑም ፡ የሚባሉትን ፡ ቃላት ፡ የሚገልጡትን ፡ አሳብ ፡ ያሰማሉ ፡ ስለሚሉትም ፡ ምናልባት ፡ ከላይ ፡ ለመኾን ፡ ለመኖር ፡ ለመገኘት ፡ መሠረቶች ፡ ዐራቱ ፡

ባሕርያት ፡ ናቸው ፡ ብለን ፡ እንደ ፡ ገለጽነው ፡ ኋሪ ፡ ኋኝ ፡ የሚባለው ፡ አካል ፡ ወይም ፡ ቅኑም ፡ ከኒህ ፡ ከራቱ ፡ ባሕርያት ፡ የሚገኝ ፡ ስለኾነ ፡ በመገኛው ፡ አካልን ፡ ህላዌ ፡ የሚል ፡ ንባብ ፡ ይገኝ ፡ ይኾናል ። እር ስዎ ፡ ህላዌን ፡ አካል ፡ የሚል ፡ ንባብ ፡ ጠቅሰው ፡ አቅርበውልኝ ፡ ቢኾን ፡ በማያጠራጥር ፡ መንገድ ፡ ቀጥተኛውን ፡ መልስ ፡ በሰጠሁም ፡ ነበረ ፡ ስለዚህ ፡ ጉድለቱ ፡ ከእኔ ፡ አለመኾኑን ፡ እንዲገነዘቡልኝ ።

ደ ራ ሲ ።

፴፪ ጠባይዕ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ አካልን ፡ ወይም ፡ ቅኑምን ፡ ለማሰ ማት ፤ ገብቶ ፡ መቸውንም ፡ ስለማይገኝ ፡ ትርጒሙ ፡ የሚያደናግር ፡ አይ ደለም ። ርሱ ፡ የሚያሰማው ፡ ፍጡራን ፡ ወይም ፡ የተፈጠሩ ፡ ነገሮች ፡ ተፈጥሮ ፡ ጠባይዕ ፡ የተፈጥሮ ፡ ስጦታ ፡ ማለትን ፡ ነው ፤ በሃይማኖት ፡ ትምህርትም ፡ የተፈጠረውን ፡ የክርስቶስን ፡ ባሕርይ ፡ ያሰማል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፴፪ ባሕርይና ፡ ጠባይዕ ፡ የሚሉት ፡ ቃላት ፡ እጅግም ፡ ልዩነት ፡ የላቸ ውም ፡ አንድ ፡ ናቸው ፡ ርስዎ ፡ ግን ፡ ጠባይዕ ፡ ለፍጡራን ፡ እንጂ ፡ ለፈጣሪ ፡ አይነገርም ፡ የሚል ፡ አስተያየት ፡ አቅርበዋል ፡ አይደለም ። ጠባ ይዓቲሁሰ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ንጹሓት ፡ እማንቱ ፡ ዘእንበለ ፡ ነውር ፡ ሲል ፡ ይገኛልና ፤ ባሕርይ ፡ ለፈጣሪም ፡ ለፍጡራንም ፡ እንደሚነገር ፡ ጠባይዕም ፡ ለፈጣሪም ፡ ለፍጡራንም ፡ ይነገራል ፡ እንጂ ፡ ርስዎ ፡ እንደ ሚሉት ፡ አይደለም ።

ደ ራ ሲ ።

፴፫ ሌላም ፡ የባሕርይነትን ፡ አሳብ ፡ ለመግለጽ ፡ የሚነገር ፡ ክዋኔ ፡ የሚ ለው ፡ ቃል ፡ አለ ። ርሱም ፡ ከነ ፡ ኾነ ፡ ከሚለው ፡ አንቀጽ ፡ የወጣ ፡ ነው ። ይህም ፡ በሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ኹኔታን ፡ ወይም ፡ ባሕርይን ፡ ለማሰማት ፡ ይገባል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፴፫ የክዋኔን ፡ መልስ ፡ የህላዌን ፡ መልስ ፡ በሰጠንበት ፡ በ–ቍ፶፱ ፡ መኾን ፡ ኋኝ ፡ በሚለው ፡ አነጋገር ፡ የተሰጠ ፡ ስለኾነ ፡ ከዚህ ፡ መድገም ፡ አላስፈለገም ።

ደ ራ ሲ ።

፴፬ በመጨረሻ ፡ የባሕርይን ፡ አሳብ ፡ ለመግለጽ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ፈጠረ ፡ ከሚለው ፡ አንቀጽ ፡ የወጣውን ፡ ፍጥረት ፡ የሚለውን ፡ ቃል ፡ ያመጣሉ ። ይህ ፡ ቃል ፡ የመፈጠርንና ፡ የተፈጠሩትን ፡ ነገሮች ፡ ኹሉ ፡ ከማሰማት ፡

www.ethiopianorthodox.org

በላይ ፡ በጽርዕ ፡ ቋንቋ ፡ ፉሲስ ፡ የሚሉትንም ፡ የባሕርይን ፡ አሳብ ፡ ለመ ግለጽ ፡ ይገባል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፴፬| እኛ ፡ ፍጥረት ፡ ለሚለው ፡ ቃል ፡ የምንሰጠውን ፡ እውነተኛውን ፡ ትርጒም ፡ እርስዎ ፡ ራስዎ ፡ ይህ ፡ ቃል ፡ የመፈጠርንና ፡ የተፈጠሩትን ፡ ነገሮች ፡ ኹሉ ፡ ያሰማል ፡ ብለው ፡ በዚሁ ቊጥር ፡ በሚገኘው ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ገልጸውታል ። እኛም ፡ የምንለው ፡ ይኸው ፡ ነው ። ምናልባት ፡ መጽ ሐፍ ፡ ጠባይዐ ፡ ፍጥረቱ ፡ ለአዳም ፡ ይላል ።

ባለቅኔዎችም ፡ እምአዳምኑ ፡ ይእቲ ፡ ባሕቱ ፡ ወእምአርዌ ፡ ምድር ፡ ፍጥረታ ፡ እያሉ ፡ ያገቡታል ። ይህ ፡ አነጋገር ፡ ፍጥረትን ፡ ባሕርይ ፡ ለማ ለት ፡ መስሎዎ ፡ እንደኸነ ፡ አይደለም ።

ጠባይዐ ፡ ፍጥረቱ ፡ ለአዳም ። የአዳም ፡ የተፈጥሮ ፡ ጠባይዕ ፡ ሲል ፡ በተ ፈጥሮው ፡ ያገኘውን ፡ ጠባይዕ ፡ ያሰማል ።

እምአዳምኑ ፡ ይእቲ ፡ ወእምአርዌ ፡ ምድር ፡ ፍጥረታ ። ተፈጥሮዋ ፡ ከአዳም ፡ ነውን ፡ ወይስ ፡ ከምድር ፡ አውሬ ፤ ሲልም ፡ የተፈጥሮዋን ፡ ትው ልድ ፤ ወገን ፤ ነገድ ፡ ያመለክታል ፡ እንጂ ፡ ፍጥረት ፡ ማለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ እንደኸነ ፡ አያስረዳም ።

በጽርዕ ፡ ቋንቋ ፡ ፉሲስ ፡ የሚሉትም ፡ የባሕርይን ፡ አሳብ ፡ ለመግለጽ ፡ ይገባል ፡ ስለሚሉት ፡ ግን ፡ ይህን ፡ አነጋገር ፡ ከመጽሐፍ ፡ አገኘሁ ፡ ብለው እንጂ ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ የተናገሩት ፡ አይመስለኝም ። ከመጽሐፍ ፡ አገኘሁት ፡ የሚሉ ፡ ከኸነ ፡ ይህ ፡ መጽሐፍ ፡ በጽርዕም ፡ በግዕዝም ፡ የተጻፈ ፡ መኾን ፡ አለበት ። ይህን ፡ ለመናገር ፡ ሲሹ ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ በዚህን ፡ ያኽል ፡ ምዕራፍ ፤ በዚህን ፡ ያኽል ፡ ቊጥር ፡ በጽርዕ ፡ እንዲህ ፡ የሚለው ፡ ንባብ ፡ በግእዝ ፡ እንዲህ ፡ ይላል ፡ ብለው ፡ ጽርዕ ፡ ፉሲስ ፡ የሚለውን ፡ ግእዝ ፡ ፍጥረት ፡ ብሎ ፡ ያነበበበትን ፡ ወይም ፡ የተረጐመበትን ፡ ማስረዳት ፡ ነበረ ብዎ ፡ እንዲያው ፡ በቃል ፡ እንዲህ ፡ ይሉታል ፡ ብሎ ፡ አውርቶ ፡ መሔድ ፡ ምንም ፡ ዋጋ ፡ የለውም ።

እነሆ ፡ አሁን ፡ በያዝነው ፡ በዚሁ ፤ ክፍል ፡ በ፯ተኛው ፡ ቊ ፡ ኢትዮ ጵያውያን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ሲያስተምሩ ፡ የሚናገሩባቸ ውን ፡ ቃሎች ፡ ከዚህ ፡ አምጥተን ፡ ትርጒማቸውን ፡ ብንመረምር ፡ የም ንለው ፡ በፍጹም ፡ እውነት ፡ መኾኑን ፡ እንረዳለን ፡ ስላሉን ፡ በሚገባ ፡ ተከ ታተለነው ፡ ነበረ ፤ እርስዎ ፡ ስለመሰለዎ ፡ እንዲህ ፡ ይላሉ ፡ እንጂ ፡ በእኛ ፡ አስተያየት ፡ እውነት ፡ ብለን ፡ የተረዳነው ፡ አንድም ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ እንደ ሌለ ፡ በዚህ ፡ በሰጠኸዎ ፡ መልስ ፡ እንዲረዱልኝ ፡ አሳስብዎታለሁ ።

ክ ፍ ል ፪ ።

ኢትዮጵያውያን ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የወሰነውን ፡ ይቀበላሉ ፡ ስለሚሉት ።

ደ ራ ሲ ።

፴፭| ኢትዮጵያውያን ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የሚይቀበሉት ፡ አነጋገሩን ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የወሰነውንስ ፡ ሃይማኖት ፡ አይክዱትም ።

መ ላ ሽ ።

፴፩| ይህ ፡ ሃይማኖት ፡ የተወሰነው ፡ ባነጋገር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በቴክኒካዊ ፡ ተግ ባር ፡ በእጅ ፡ ሥራ ፡ አይደለም ፡ ሃይማኖትም ፡ በቃል ፡ ተነግሮ ፡ በጆሮ ፡ ተሰምቶ ፡ በልብ ፡ የሚታመን ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በዐይን ፡ የሚታይ ፡ በእጅ ፡ የሚጨ በጥ ፡ አይደለም ፡ አነጋገሩን ፡ የማይቀበሉት ፡ ከኸነ ፡ ሃይማኖቱን ፡ አይክዱ ትም ፡ ማለት ፡ ያልተካከለ ፡ ንግግር ፡ ነው ፡ ንግግርዎን ፡ ያስተካክሉ ።

ደ ራ ሲ ።

፴፮| አሁን ፡ በመረመርናቸው ፡ ቃሎች ፡ የሚገለጠው ፡ የባሕርይ ፡ አሳብ ፡ የጠቀስናቸውን ፡ ጽሑፎች ፡ በጥንቃቄ ፡ ቢያስተውሉባቸው ፡ እንደ ፡ ካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ ያንድ ፡ ወገን ፡ መለያ ፡ የማለትን ፡ የተራቀቀና ፡ ጠቅላይ ፡ የኸነ ፡ ትርጉም ፡ አያሰማም ፤ ነገር ፡ ግን ፡ ባንድ ፡ ኋኝ ፡ ውስጥ ፡ የሚ ገኘውን ፡ ነገር ፡ ወይም ፡ አንድ ፡ የራሱ ፡ ህላዌ ፡ ያለው ፡ ልዩና ፡ የተወ ሰነ ፡ ኋኝን ፡ ያሰማል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፴፯| አነጋገሩ ፡ ባይተካከል ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ አስተያየቱ ፡ ከእውነት ፡ የተቃረበ ፡ ሳይኸን ፡ አይቀርም ። አንድ ፡ የራሱ ፡ ህላዌ ፡ ያለው ፡ ልዩና ፡ የተወሰነ ፡ ኋኝ ፡ ባሉ ፡ ጊዜ ፡ አካልን ፤ ባንድ ፡ ኋኝ ፡ ውስጥ ፡ የሚገኝ ፡ ነገር ፡ ባሉ ፡ ጊዜ ፡ ባሕርይን ፡ ያሰማል ፡ ቢሉ ፡ አነጋገርዎ ፡ በተቃና ፡ ነበር ። ምክንያቱም ፡ አካል ፡ አንድ ፡ የተወሰነ ፡ ነገር ፡ ሲኸን ፡ ባሕርይ ፡ በዚህ ፡ በተወሰነው ፡ አካል ፡ ህልው ፡ ኸኖ ፡ የአካልን ፡ ጠባይዕ ፡ የሚገልጽ ፡ እንጂ ፡ ከአካል ፡ በአፍዓ ፡ የሚገኝ ፡ ሌላ ፡ ህላዌ ፡ ስላልኸነ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፴፰| ይህም ፡ ማለት ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ሲናገር ፡ በጽርዕ ፡ ፉሲስ ፡ በሚለው ፡ ቃል ፡ ይገልጠው ፡ የነበረውን ፡ አሳብ ፡ ልክ ፡ ማለት ፡ አካል ፡ ወይም ፡ ቅኑም ፡ ማለትን ፡ ያሰማል ፡ ማለት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፴፱| በዚህ ፡ አነጋገርዎ ፡ ቄርሎስ ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ሲናገር ፡ ፉሲስ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ አካልን ፡ እንጂ ፡ ባሕርይን ፡ አያሰማም ፡ በማለትዎ ፡ ቄርሎስ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ሲናገር ፡ ፩ ፡ ማለትን ፡ ስለአካል ፡ እንጂ ፡ ስለባሕ ርይ ፡ አልተናገረም ፡ ለማለት ፡ የከጀሉ ፡ ይመስላል ። ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፤ ክርስቶስን ፡ በአካልም ፡ በባሕርይም ፡ አንድ ፡ ለማለቱ ፡ ፩ ፡ አካል ፡ ወ፩ ፡ ህላዌ ፡ የሚል ፡ ግልጥ ፡ ያለ ፡ ንባብ ፡ እናገኛለን ፡ ይህ ፡ የሚሉት ፡ እው

www.ethiopianorthodox.org

ነት ፡ ከሽነ ፡ እንደ ፡ ካቶሊካውያን ፡ አነጋገር ፡ ፩ዱን ፡ ለአካል ፡ ክልኤቱን ፡ ለባሕርይ ፡ ቅጽል ፡ አድርጎ ፡ የተናገረበት ፡ ፩ ፡ አካል ፡ በ፪ ፡ ባሕርያት ፡ የሚል፡ ንባብ ፡ ግምጣት ፡ ያስፈልጋል ።

ደ ራ ሲ ።

፴፰ | ሀላዌና ፡ ባሕርይ ፡ የሚሉቱ ፡ ቃላት ፡ የክርስቶስን ፡ አንድነት ፡ ለማ ጽደቅ ፡ ወይም ፡ ማናቸውንም ፡ ብዙነት ፡ መገንቱን ፡ ለመካድ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ፡ አንድ ፡ ላይ ፡ ተቈጥረው ፡ ይገኛሉ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፴፰ | ይህ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ መጻሕፍት ፡ በየአንቀጹ ፡ ለክርስቶስ አሐዱ ፡ የሚለውን ፡ ቍጥር ፡ ብቻ ፡ በመቀጸል ፡ ፩ ፡ አካል ፡ ፩ ፡ ሀላዌ ፡ እያሉ ፡ ጽፈው ፡ ይገኛሉ ።

ደ ራ ሲ ።

፴፱ | ስለዚህ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ የሉም ፡ ሲሉ ፡ በኤፌሶን ፡ ጉባኤ ፡ የተወገዘውን ፡ ኹለት ፡ አካላት ፡ የማለትን ፡ የንስጥሮስን ፡ ኑፋቄ ፡ ለመካድ ፡ ነው ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤና ፡ ካቶሊኮቹን ፡ ልዮን ፡ ጳጳስንም ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ይዘዋል ፡ የሚሏ ቸው ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፴፱ | ይህ ፡ አነጋገር ፡ እንደማደገርና፡እንደማጭበርበር ፡ የሚቈጠር ፡ ነው ፡ እንጂ፡ እውነተኛ ፡ ንግግር ፡ አይደለም ። የንስጥሮስ ፡ ኑፋቄ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ማለት፡ ብቻ ፡ አይደለም ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ ጭምር ፡ ነው ። የኤፌሶን ፡ ጉባኤም ፡ የወሰነ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ማለትን ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፡ አንድ ፡ ባሕ ርይ ፡ ማለትን፡ ጨምሮ ፡ ነው ። የኸውም ፡ ለኤፌሶን ፡ ጉባኤ ፡ መደበኛ ፡ የኸነው፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ፡በየአንቀጹ፡፩ አካል ፡ወ፩ ሀላዌ ፡በማለቱ ፡ ይታወቃል ።

በዚህም ፡ ባህል ፡ በኤፌሶን ፡ ጉባኤ ፡ ጊዜ ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተባባሪ ፡ እንደ ፡ ነበረች ፡ የማይክድ ፡ ነው ። ኋላ ፡ ግን ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ፡ የተሰበሰቡ ፡ ሰዎች ፡ ከንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ አደ ሱት ፡ ከኤፌሶን ፡ ጉባኤ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ አፈረሱት ፡ ብለን ፡ ለይተን ፡ እንናገራለን ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የሚሉትን ፡ አነጋገር ፡ ለው ጠን ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ይላሉ ፡ ብለን ፡ አንናገርም ።

ደ ራ ሲ ።

፵ | በተለየም ፡ ልዮንን፡ በክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ብቻ ፡ አለ፡ ማለቱ ፡ የተ ሳሳተውን ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ መያዙ ፡ እንዳይታወቅብኝ ፡ ብሎ ፡ በማስ መሰል ፡ የተናገረው ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ባልኸነ ፡ ይከሱታል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፵ | ይህንን ፡ የምንልበትን ፡ ምክንያት ፡ በም ፡ ፫ ፡ በቀ ፡ ፲፪ ፡ ፲፬ ፡ ስለገ ለጽን ፡ያነኑ፡ መመልከት ፡ በቂ ፡ ነው ፤ኹለተኛ ፡ ከዚህ ፡መዘርዘር፡ አላስፈለገም ።

ደ ራ ሲ ።

፵፩ | ኢትዮጵያውያኖቹ ፡ በምሥጢረ ፡ ሥላሴ ፡ እንደሚያሰማው ፡ የባሕ ርይነትን ፡ ወይም ፡ የ(ፉሲስ) ማለት ፡ የተራቀቀውን ፡ ያንድ ፡ ወገን ፡ የመለያ ፡ ሀላዌ፡ የሚያመለክት ፡ አሳብ ፡ ለመግለጥ ፡ የፈለጉ ፡ እንደ ፡ ኸነ ፡ የክርስቶስን ፡ አምላክነት ፡ ለማመልከት ፡ ሀላዌ ፡ መለኮት ፡ ባሕርየ ፡ መለኮት ፡ ይላሉ ፤ ሰው ነቱንም ፡ ለማመልከት ፡ ባሕርየ ፡ ሥጋ ፤ ሀላዌ ፡ ሥጋ ፡ ይላሉ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፵፩ | ምናልባት ፡ ከተዋሕዶ ፡ በፊት ፡ የነበረውን ፡ አኳኋን ፡ ለመግለጽ፡ የሚያስፈልግ ፡ ምክንያት ፡ ቢገጥመን ፡ ባሕርየ ፡ መለኮት ፡ ባሕርየ ፡ ትስእብት፡ ሀላዌ፡ መለኮት ፡ ሀላዌ ፡ ትስብእት ፡ እንላለን ። ከተዋሕዶ፡ በኋላ ፡ የኸ ነውን ፡ ለመግለጽ ፡ ብንፈልግ ፡ ግን ፡ ክርስቶስ ፡ በሰውነቱ ፡ ተሰቀለ ፡ ሞተ ፡ በመለኮቱ ፡ ሕያው ፡ ነው ፡ ብለን ፡ በተዋሕዶ ፡ ስሙ ፡ ጠርተን ፡ እንናገራለን ፡ እንጂ ፡ ከተዋሕዶ ፡ በኋላ ፡ ተፈልጦ ፡ ያለበት ፡ አስመስለን ፡ ባሕርየ ፡ መለኮት ፡ ይህን ፡ ሠራ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ይህን ፡ አደረገ ፡ የምንል ፡ አይደለንም ።

ይህስ ፡ አነጋገር ፡ ተፈልጦ ፡ ባላቸው ፡ በነፍስና ፡ በሥጋ ፡ ላይ ፡ ያውም፡ በተወሰነ ፡ ሰዓት ፡ ነፍሱን ፡ ከሥጋው ፡ ከለየበት ፡ ጊዜ ፡ አንሥቶ ፡ ነፍሱና ፡ ሥጋው ፡ ተዋሕዶው ፡ እስከ ፡ ተነሡበት ፡ ድረስ ፡ ባለው ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ የሚነገር ነው ። የኸውም ፡ ሥጋው ፡ በዮሴፍ ፡ በኒቆዲሞስ ፡ እጅ ፡ ተገነዘ ፡ ወደ ፡ መቃብር ፡ ወረደ ፤ ነፍሱ ፡ ወደ ፡ ሲኦል ፡ ወረዶች ፡ እንደ ፡ ማለት ፡ ነው ።

መለኮት ፡ ግን ፡ የተዋሐደ ፡ ነፍስንም ፡ ሥጋንም ፡ ስለኸነ ፡ መለኮት ፡ በአካለ ፡ ሥጋ ፡ ወደመቃብር ፡ ወርዶ ፡ ሙስና ፡ መቃብርን ፡ አጠፋ ። መለ ኮት ፡ በአካለ ፡ ነፍስ ፡ ወደ ፡ ሲኦል ፡ ወርዶ ፡ ቅኑኝነትን ፡ አጠፋ ፡ እንላለን ፡ እንጂ ፡ ከተዋሕዶ ፡ በኋላ ፡ መለኮትንና ፡ ትስብእትን ፡ ለያይተን ፡ የምንናገ ርበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ።

ደ ራ ሲ ።

፵፪ | በኢትዮጵያ ፡መጻሕፍት ፡ በክርስቶስ ፡ ትስብእት ፡ወይም ፡ ሀላዌ ፡ ትስ ብእት ፡ አይገኝም ፡ በርሱ ፡ የሚገኘው ፡ መለኮት ፡ ወይም ፡ ባሕርየ ፡ መለ ኮት ብቻ ፡ ነው ፡ የሚገኝ ፡ የሚል ፡የት‍ም ፡ አይገኝም፤ የአውጣኪንም ፡ ባህል፡ የሚገልጹ ፡ እኒህ ፡ ቃሎች ፡ ናቸው ፤ ይህን ፡ ባህል ፡ የሚደግፍ ፡ በኢትዮጵያ ፡ አንድም ፡ አይገኝም ። ይህም ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ትም ህርት ፡ በመሠረቱ ፡ አይክዱትም ፡ ማለት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

መ ላ ሽ ።

፸፪| የዚህ ፡ አነጋገር ፡ ጠቅላላ ፡ ትርጓሜው ፡ ክርስቶስን ፡ ዕሩቅ ፡ ብእሲ ፡ ወይም ፡ ዕሩቅ ፡ ቃል ፡ አይሉትም ፡ ማለት ፡ ነው ። እውነት ፡ ነው ፡ ክርስቶስ ፡ ማለት ፡ ከኹለት፡ አካል ፡ አንድ፡ አካል፡ ከኹለት፡ ባሕርይ ፡ አንድ፡ ባሕርይ፡ ቢኾን ፡ የወጣለት ፡ ስም ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ መለኮት ፡ ብቻ ፡ ወይም፡ ትስብእት ፡ ብቻ ፡ የሚጠራበት ፡ ስም ፡ አይደለም ። ስለዚህ ፡ ክርስቶስ ፡ ባልን ፡ ጊዜ ፡ ቃል ፡ ምንታዌን ፡ አጥፍቶ ፡ ትስብእትን ፡ እንደተዋሐደ ፡ በሚያስረዳ ፡ አነጋገር ፡ እንናገራለን እንጂ ፡ ክርስቶስን ፡ ዕሩቅ ፡ ቃል፡ወይም ፡ ዕሩቅ ፡ ብእሲ ፡ አንለውም ።

በመሠረቱ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ትምርት ፡ አይክዱትም ፡ ስለሚሉት ፡ ግን ፡ እኛ ፡ ቱሴሔ ፡ ውላጤ ፡ በተዐቅበ ፡ እንደጠፋ ፡ ምንታዌም ፡ በተዋሕዶ ፡ ጠፋ ፡ ስንል ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ምንታዌ ፡ አልጠፋም ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ አልተዋሐዱም ፡ በኹለትነት ፡ ጸንተው ፡ ይኖራሉ ፡ ስትል ፡ ምን ፡ አገናኝቶን ፡ የኹለት ፡ ባሕርያትን ፡ ትምርት ፡ አይክዱትም ፡ ይላሉ ፡ ይህ ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፸፫| ኢትዮጵያውያውን ፡ ከካቶሊኮቹ ፡ ጋራ ፡ ሲከራከሩ ፡ እናንተ ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ተከታዮች ፡ ናችሁ ፡ እያሉ ፡ ሲከሿቸው ፡ በክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ብቻ ፡ ስለመገኘቱ ፡ ይናገራሉ ፡ እንጂ ፡ ስለኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አንሥተው ፡ ተናግረው ፡ አያውቁም ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፸፫| ይህ ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ። ከካቶሊካውያን ፡ ጋራ ፡ በምንከራከርበት፡ ጊዜ ፡ ኹለት ባሕርይ ፡ በማለታችሁ ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ በከፊል ፡ የተከተላችሁ ፡ መኾናችሁን ፡ ብመግለጥ ፡ ነው ። ይህም ፡ በ፩ኛ ፡ ምዕራፍ ፡ በቁ፡ ፳፯፡ በጠቀስነው ፡ በአለቃ ፡ ውድነህ ፡ እሸቴ ፡ መወድስ ፡ ቅኔ ፡ ይታወቃል ። አንድ፡ አካል ፡ በማለትማ ፡ ኹላችንስ ፡ አንድ ፡ አይደለምን ፡ ምን ፡ ያጣላናል ።

ደ ራ ሲ ።

፸፬| ይህም፡ እነርሱ ፡ ከተዋሕዶ ፡ በኋላ ፡ በክርስቶስ ፡ ሰብኣዊ ፡ ባሕርይ ፡ አይገኝም ፡ ብለው ፡ የሚክዱት ፡ ንስጥሮስ ፡ ያስተማረውን ፡ የኹለት ፡ አካል ፡ ባህልን ፡ ለመከድ፡ መኾኑን ፡ በግልጥ ፡ ያስረዳል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፸፬| ይህም ፡ ውሸት ፡ ነው ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ በምንቃወምበት ፡ ጊዜ ፡ ክርርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ፡ ነው ፡ ብለን ፡ እንመልሳለን ፤ የኬልቄዶንንም ፡ ጉባኤ ፡ በምንቃወምበት ፡ ጊዜ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ በማለት ፡ የምንተ

ባበር ፡ መኾናችንን ፡ አውቀን ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ፡ በማለታቸው ፡ ብቻ ፡ ለይተን ፡ እንከራከራለን ፡ እንጂ ፡ የንስጥሮስንና ፡ የልዮንን ፡ ባህል ፡ ለይተን ፡ ያላወቅን ፡ ኾነን ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ለልዮን ፡ ሰጥተን ፡ የምንናገር ፡ አይደለንም ።

ደ ራ ሲ ።

፸፭| ስለዚህ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ትምርት ፡ ያላቸው ፡ አስተያየት ፡ ኹሉ ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ የሚቃወም ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፸፭| ይህም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ ነገሩ ፡ ንስጥሮስን ፡ የሚያገባው ፡ በመኾኑ ፡ በግድ ፡ ነገሩ ፡ አግብቶት ፡ ከመገኘቱ ፡ በስተቀር ፡ ባጉባኤ ፡ ኤፌሶን ፡ የንስጥሮስ ፡ መለየት ፡ በኹላችንም ፡ ዘንድ ፡ የታወቀ ፡ ስለኾነ ፡ የርሱን ፡ ነገር ፡ ወደ ፡ ጎን ፡ ትተን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በምንቃወምበት ፡ ጊዜ ፡ አስተያየታችንን ፡ የምንጥለው ፡ በኬልቄዶኑ ፡ ጉባኤ ፡ ውሣኔ ፡ ላይ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፸፮| በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ከካቶሊኮቹ ፡ ጋራ ፡ ሲከራከሩ ፡ ለንስጥሮሳውያን ፡ የሚቃወሙ ፡ እየመሰላቸው ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የአካላዊስ ፡ ተዋሕዶ ፡ ትምርታቸው ፡ ከካቶሊክ ፡ ትምህርት ፡ ለብቻው ፡ ከኾነ ፡ አነጋገር ፡ ወይም ፡ አገላለጥ ፡ በስተቀር ፡ የሚለይበት ፡ የለም ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፸፮| ለንስጥሮሳውያን ፡ የሚቃወሙ ፡ እየመሰላቸው ፡ ነው ፡ ለሚሉት ፡ መልሱን ፡ በቁ ፡ ፲፯ ፡ ስለጻፍኩ ፡ ከዚህ ፡ መድገም ፡ አላስፈለገም ። ስለአካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ የሚለዩበት ፡ የለም ፡ ስለሚሉት ፡ በመሠረቱ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ በማለት ፡ አንለያይም ፡ እውነት ፡ ነው ።

በከዊኑ ፡ ምሥጢር ፡ አገላለጽ ፡ ግን ፡ መለያየታችን ፡ የታወቀ ፡ ሲኾን ፡ ከካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ የሚለዩበት ፡ የለም ፡ ማለት ፡ ማግባባት ፡ ይመስላል ፡ እንጂ ፡ እውነተኛ ፡ ንግግር ፡ አይደለም ።

ደ ራ ሲ ።

፸፯| ካቶሊካውያንና ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ አንድ ፡ ላይ ፡ ኾነው ፡ ተስማምተው ፡ ያነጋገሩን ፡ ጉዳይ ፡ ቢጨርሱትማ ፡ ኖሮ ፡ ኢትዮጵያውያኖች ፡ ያላንዳች ፡ ችግር ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ ውሣኔ ፡ ይቀበሉት ፡ ነበር ፡ ኹሉቱም ፡ ወገኖች ፡ ፍጹም ፡ ስምምነትን ፡ ያገኙ ፡ ነበረ ፡ ብለዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

መ ላ ሽ ።

፸፯፤ የርስዎ ፡ ሐሳብዎ ፡ ኹሉ ፡ በኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ፍቅር ፡ የተነደፈ ፡ ስለኾነ ፡ በኹለቱ ፡ ባህሎች ፡ መካከል ፡ ቆሞ ፡ ግራ ፡ ቀኙንም ፡ ባህሎች ፡ በሚዛናዊ ፡ አስተያየት ፡ በማመዛዘን ፡ ፈንታ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በእውነተኝነት ፤ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በስሕተት ፡ መደብ ፡ አቁመው ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ ውሣኔ ፡ ያለችግር ፡ ይቀበሉት ፡ ነበረ ፡ እንደሚሉት ፡ ኹሉ ፤ በኢትዮጵያውያንም ፡ ዘንድ ፡ ያለው ፡ ስሜት ፡ በርስዎ ፡ ዘንድ ፡ ካለው ፡ ስሜት ፡ የማያንስ ፡ በመኾኑ ፡ ተስማምተው ፡ ያነጋገሩን ፡ ጉዳያ ፡ ቢጨርሱት ፡ ኖሮ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የሚል ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ባህላቸውን ፡ ለቀው ፡ ወደ ፡ ጥንት ፡ ባህላቸው ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ወደ ፡ ማለት ፡ ይመለሱ ፡ ነበረ ፡ የሚል ፡ ሕሊና ፡ በዚህም ፡ በኩል ፡ እንዳለ ፡ ይወቁ ።

ነገር ፡ ግን ፡ ኹለታችንም ፡ ወገኖች ፡ የእኔ ፡ ይበልጣል ፡ የሌላው ፡ ያንሣል ፤ የኔ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ የሌላው ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ የሚለውን ፡ መንፈስ ፡ አርቀን ፡ በወንድማማችነት ፡ መንፈስ ፡ ተቀራርበን ፡ እግዚአብሔርን ፡ በንድነት ፡ ብንለምነው ፡ ጎበ ፡ ሀለዉ ፤ ፪ ወይ ፡ ፫ ፡ ጉቡአን ፡ በስምየ ፡ ህየ ፡ እሜሉ ፡ ማዕከሌሆሙ ፡ ያለ ፡ እርሱ ፡ በመካከላችን ፡ ተገኝቶ ፡ ስምምነትን ፡ የሚሰጠን ፡ መኾኑ ፡ የታመነ ፡ የማይካድ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፸፰፤ ሉዶልፍ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ከኢየሱሳውያን ፡ መላክተኞች ፡ ጋራ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ሲከራከሩ ፡ አለመስማማታቸው ፡ አሳባቸውን ፡ ለሚገልጡባቸው ፡ ቃሎች ፡ ለየብቻው ፡ የኾነ ፡ ትርጒም ፡ ከመስጠታቸው ፡ የተነሣ ፡ ነው ፡ ሲል ፡ የጻፈው ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፸፱፤ ኢትዮጵያውያንና ፡ ካቶሊካውያን ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኾነ ፡ በማለት ፡ አንድ ፡ ሲኾኑ ፡ የማይስማሙበት ፡ ምክንያት ፡ አሳባቸውን ፡ የሚገልጡባቸው ፡ ቃሎች ፡ ካለመስማማታቸው ፡ የተነሣ ፡ መኾኑ ፡ እርግጥ ፡ ነው ፡ የሚያከራክር ፡ አይደለም ።

ደ ራ ሲ ።

፹፤ የካቶሊክ ፡ ሰባኪዎች ፡ ከኬልቄዶኑ ፡ አነጋገር ፡ ይልቅ ፡ ትምህርቱን ፡ ይዘው ፡ በትርጒሙ ፡ አንድ ፡ የኾነ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የሚቀበሉት ፡ እነጋገር ፤ ለምሳሌ ፡ ክርስቶስ ፡ በመለኮትና ፡ በትስብእት ፡ የቆመ ፡

ፍጹም ፡ አምላክና ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ተወስነው ፡ ቢኾን ፡ ኖሮ ፡ ያለጥርጥር ፡ በትምህርት ፡ ያልበሰለ ፡ ማይምን ፡ ሊሰማው ፡ ወደማይችል ፡ ብዙ ፡ ረቂቅ ፡ ክርክሮች ፡ ከመውደቅ ፡ ድነው ፡ ፍሬ ፡ ካለው ፡ ፍጻሜ ፡ ላይ ፡ ይደርሱ ፡ ነበረ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፹፩፤ እውነት ፡ ነው ፡ ባሕርየ ፡ መለኮትና ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ አልኾኑም ፡ መለኮትም ፡ ከትስብእት ፡ ተለይቶ ፡ የመለኮትን ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ፤ ትስብእትም ፡ ከመለኮት ፡ ተለይቶ ፡ የትስብእትን ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ፡ ከሚለው ፡ ከትምህርት ፡ ውጭ ፡ ከኾነው ፡ ከኬልቄዶኑ ፡ አነጋገር ፡ ይልቅ ፡ በመሠረተ ፡ ትምህርቱ ፡ ክርስቶስ ፡ ከኹለት ፡ አካል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ከኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የኾነ ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ተወስነው ፡ ቢኾን ፡ ኖሮ ፡ መልካም ፡ ፍሬ ፡ ካለው ፡ ፍጻሜ ፡ በደረሱ ፡ ነበረ ።

ደ ራ ሲ ።

፹፪፤ ሉዶልፍ ፡ በክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ትምርት ፡ በኩል ከኢትዮጵያ ፡ ልጆች ፡ ጋራ ፡ ፍጹም ፡ ስምምነትን ፡ ለማግኘት ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ የሚለውን ፡ የኬልቄዶኑን ፡ አነጋገር ፡ መለኮትና ፡ ትስብእት ፡ በማለ ፡ ቢተኩት ፡ ህላዌ ፡ የሚለውንም ፡ ቃል ፡ ባሕርይ ፡ ወይም ፡ አካል ፡ በማለ ፡ ቢተኩት ፤ የአካልነትንም ፡ አሳብ ፡ አንድ ፡ ክርስቶስ ፡ በሚል ፤ አነጋገር ፡ ቢገልጡት ፡ በጣም ፡ የተሻለ ፡ ነበረ ፡ ሲል ፡ ጽፎ ፡ የተወልን ፡ ምክር ፡ ከወርቅና ፡ ከልማዝ ፡ የከበረ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፹፫፤ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ የሚለውን ፡ ቃል ፡ መለኮትና ፡ ትስብእት ፡ ቢሉት ፡ በኢትዮጵያውያንና ፡ በካቶሊካውያን ፡ መካከል ፡ ስምምነት ፡ አይገኝም ፤ ምክንያቱም ፡ የሚያጣላን ፡ ከተዋሕዶ ፡ በኋላ ፡ በክርስቶስ ፡ ምንታዌ ፡ የለበትም ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ በማለትና ፡ በክርስቶስ ፡ የባሕርይ ፡ ምንታዌ ፡ አልጠፋም ፡ በማለት ፡ እንጂ ፡ መለኮትና ፡ ትስብእት ፡ ወይም ፡ ባሕርያት ፡ በማለት ፡ ስላልኾነ ፡ ነው ።

ህላዌ ፡ የሚለውንም ፡ ባሕርይ ፡ ወይም ፡ አካል ፤ በማለት ፡ ቢተኩት ፡ ምንታዌ ፡ ጠፋ ፡ የማይባል ፡ ከኾነ ፡ ምንም ፡ ስምምነት ፡ አይገኝም ።

የአካልነትንም ፡ አሳብ ፡ አንድ ፡ ክርስቶስ ፡ በሚል ፡ አነጋገር ፡ ቢገልጡት ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የሚል ፡ አነጋገር ፡ ከልተጨመረበት ፡ ምንም ፡ የተሻለ ፡ አይኾንም ።

www.ethiopianorthodox.org

ደ ራ ሲ ።

፻፩፤ ፡ እንዲሁም ፡ እትዮጵያውያን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ የሚያም ኑትን ፡ ትምርት ጠንቅቀው ፡ ያጠኑት ፡ ሌሎች ፡ ደራሲዎች ፡ ኢትዮጵያው ያን ፡ ስለምሥጢረ ፡ ሥጋዌም ፡ ኽነ ፡ የሚናገሩትን ፡ አነጋገር ፡ ከኬልቄዶን ፡ ትምርት ፡ ጋራ ፡ ለማስማማት ፡ ሲናገሩ ፡ ያንኑ ፡ አሳብ ፡ ይደግማሉ ፤ በጠቅላላው ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የሚያምኑት ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ በህል ፡ የቃል ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ባሕርይ ፡ ለሚለው ፡ ቃል ፡ የአካል ፡ ትርጉም ፡ ከመስጠትና ፡ ምሥጢረ ፡ ሥጋዌን ፡ ለመግለጥ ፡ ከሚያገቡት ፡ ለብቻው ፡ ከኽነ ፡ አርጌ ፡ አነጋገር ፡ የተነሣ ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ኹሉም ፡ ይስማማሉ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፻፩፤ ስለምሥጢረ ፡ ሥጋዌም ፡ ኽነ ፡ ስለሌላውም ፡ የሃይማኖት ፡ ጉዳይ ፡ ኹሉ ፡ የምንናገረው ፡ በጥንተ ስብከት ፡ ከጌታችን ፡ ከኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ መን ጭቶ ፡ በሐዋርያት ፡ ልቡና ፡ ተቀድቶ ፡ ለዓለም ፡ ኹሉ ፡ የደረሰውን ፡ አሮ ጌውን ፡ አነጋገር ፤ እንደ ፡ ልብስ ፡ ወይም ፡ እንደ ፡ ሌላው ፡ የዓለማዊ ፡ እኒ ኣር ፡ ያልቀያየርነው ፡ መኽናችን ፡ እርግጥ ፡ ነው ። ወደፊትም ፡ ልንለዋው ጠው ፡ አንወድም ። ምክንያቱም ፡ ለክርስቶስ ፡ ትምርት ፡ ሌላ ፡ ትክ ፡ ምትክ ፡ የሚኽን ፡ ትምርት ፡ ስለማይገኝለት ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ እነዚህ ፡ ከላይ ፡ የተ ጠቀሱት ፡ ሊቃውንት ፡ በጥንታዊው ፡ ሃይማኖት ፡ የጸናን ፡ መኽናችንን ፡ ከመመስከር ፡ በቀር ፡ የማንንም ፡ ክህደትና ፡ ኑፋቄ ፡ ያልተከተልን ፡ መኽና ችንን ፡ ስለመሰከሩልን ፡ በጣም ፡ እንደሰታለን ።

ደ ራ ሲ ።

፻፪፤ ካጮቹኑ ፡ መልእክተኛ ፡ አቡነ ፡ ማስያስ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለታቸው ፡ ባሕርይና ፡ አካል ፡ የሚሉትን ፡ ቃሎች ፡ ትርጉማ ቸውን ፡ በትክክል ፡ ለይተው ፡ ከለማወቃቸውና ፡ ከማወራረሳቸው ፡ የተነሣ ፡ ብቻ ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ የነርሱ ፡ አነጋገር ፡ በቃል ፡ ብቻ ፡ ከኛው ፡ የተለየ ፡ ሲኽን ፡ በምሥጢሩ ፡ ከኛው ፡ ጋራ ፡ ፈጽሞ ፡ እንደሚስማማ ፡ አያጠራጥ ርምና ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ይገኛሉ ፡ ብለው ፡ በግልጥ ፡ ካል ታመኑ ፡ አይኽንም ፡ ብሎ ፡ መጠንከር ፡ አስፈላጊ ፡ ኽኖ ፡ አይታየኝም ፡ ይላሉ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፻፪፤ እኛ ፡ በበኩላችን ፡ የአካልንና ፡ የባሕርይን ፡ ጠባይዕ ፡ ለይተን ፡ እንናገራለን ፡ እንጂ ፡ አደባልቀንና ፡ አቀላቅለን ፡ አንናገርም ። ያሁኑ ፡ አነ ጋገር ፡ የባሕርይንና ፡ የአካልን ፡ ትርጉም ፡ ለይተው ፡ አያውቁም ፡ ያወራርሰሉ ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ የባሕርይ ፡ ጠባይዕ ፡ ወይም ፡ ስሜት ፡ እንዲህ ፡ ነበረ ፡

የአካልም ፡ ጠባይዕ ፡ እንዲህ ፡ ነበረ ፡ እንዲህ ፡ ብለው ፡ ያወራርሱታል ፡ እን ዲህ ፡ አድርገው ፡ ያደባልቁታል ፡ ብለው ፡ የገለጡት ፡ ነገር ፡ የለም ። የተገለጠ ፡ ነገር ፡ ቢኖር ፡ መልስ ፡ ይሰጥበት ፡ ነበረ ፡ ያልተገለጠ ፡ ነገር ፡ ስለኽነ ፡ መልስ ፡ ሊሰጥበት ፡ አልተቻለም ።

ደግሞ ፡ እኛ ፡ መለየታችን ፡ በተዋሕዶ ፡ ምንታዌ ፡ ስለጠፋ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ማለትና ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ምንታዌ ፡ አል ጠፋም ፡ ማለት ፡ የተለያዩ ፡ ነገሮች ፡ መስለው ፡ ስለሚታዩን ፡ ነው ፤ ካቶ ሊካውያን ፡ ይህ ፡ አነጋገር ፡ በምሥጢር ፡ አንድ ፡ መኽኑን ፡ ከተረዱት ፡ በነጋገሩ ፡ ብቻ ፡ ምን ፡ እንጎዳ ፡ ብለው ፡ ነው ፤ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ምንታዌ ፡ በተዋሕዶ ፡ ጠፍቷል ፡ አይሉና ፡ አንስማማም ።

ደ ራ ሲ ።

፻፫፤ መታመን ፡ የሚገባው ፡ የተወሰነው ፡ ትምርትና ፡ እርሱን ፡ የሚገ ልጡባቸው ፡ ቃሎች ፡ ለየብቻው ፡ ነው ። ትምርቱም ፡ ከጥንት ፡ የነበረና ፡ መቸውንም ፡ የማይለወጥ ፡ ነው ፡ የማያምነውም ፡ እንደ ፡ መናፍቅ ፡ መቄ ጠር ፡ አለበት ፤ ቃሉ ፡ ግን ፡ ባነጋገሩና ፡ ባጣጣሉ ፡ እንደየበታውና ፡ እንደ የጊዜው ፡ እንደያገባቡ ፡ ትርጉሙ ፡ የሚለዋወጥ ፡ ነው ፡ ብለዋል ፡ ስለሚሉት ።

መ ላ ሽ ።

፻፫፤ የሚታመነው ፡ ትምርትና ፡ የሚገለጥበት ፡ ቃል ፡ ለየብቻው ፡ ነው ፡ ያሉበትን ፡ ምክንያት ፡ ገልጠውልን ፡ ቢኽን ፡ መልስ ፡ እንሰጥበት ፡ ነበረ ፡ ካል ተገለጸ ፡ ግን ፡ ምን ፡ ሊደረግ ፡ ይቻላል ።

ትምርቱ ፡ ከጥንት ፡ የነበረ ፡ ነው ፡ መቸውንም ፡ አይለወጥም ፡ ማለ ታቸው ፡ እርግጥ ፡ ነው ፡ ትምርቱም ፡ ጥንታዊ ፡ ነው ፡ እርሱም ፡ ወአናቅጸ ፡ ሲኦልኒ ፡ ኢይኄይልዋ ፡ ተብሎ ፡ የተነገረለት ፡ እንደመኽኑም ፡ ማንም ፡ ሊለውጠው ፡ አይችልም ፤ የማይቀበለውም ፡ እንደመናፍቅ ፡ መቄጠሩ ፡ አይ ካድም ፤ ቃሉ ፡ እንደ ጊዜውና ፡ እንደ ፡ አገባቡ ፡ ትርጉሙ ፡ ይለዋወጣል ፡ ያሉትም ፡ እውነት ፡ ነው ።

ለምሳሌ ፡ ጌታ ፤ አነ ፡ ውእቱ ፡ አምላከ ፡ አብርሃም ፡ ወአምላከ ፡ ይስ ሐቅ ፡ ወአምላከ ፡ ያዕቆብ ፡ ብሏል ። ማቴ ፡ ፳፪ ፡ ፴፪ ።

ሙሴንም ፡ ረስይኩከ ፡ አምላከ ፡ ለፈርዖን ፡ ብሎታል ። አነ ፡ ውእቱ ፡ አምላከ ፡ አብርሃም ፡ ያለውና ፡ አምላከ ፡ ለፈርዖን ፡ ያለው ፡ ንባብ ፡ አንድ ፡ ከኽነ ፡ ብለን ፡ አንድ ፡ ትርጉም ፡ አንሰጠውም ፡ አምላከ ፡ አብርሃም ፡ ያለ ውን ፡ የአብርሃም ፡ ፈጣሪ ፤ አምላከ ፡ ለፈርዖን ፡ ያለውን ፡ በፈርዖን ፡ ላይ ፡ ተአምራት ፡ ማድረግ ፡ የሚቻለው ፡ ነቢይ ፡ ብለን ፡ እንተረጉመዋለን ፤ ሌላ

www.ethiopianorthodox.org

ውም ፡ ኹሉ ፡ እንደዚሁ ፡ ይህን ፡ በመሰለ ፡ አኳኋን ፡ እንደ ፡ ጊዜውና ፡ እንዳመጣጡ ፡ መለዋወጡ ፡ አይቀርም ።

ደ ራ ሲ ።

፶፬ የቃል ፡ ቁም ፡ ነገሩ ፡ ሰው ፡ በልቡናው ፡ ያለውን ፡ አሳብ ፡ የሚገለጥበት ፡ መኾኑ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ካደማመጡ ፡ አይደለም ፤ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ሊታመን ፡ የሚገባው ፡ ትምርት ፡ ባንዳንድ ፡ ያልተለመዱ ፡ ቃሎች ፡ ተነግሮ ፡ አንዳንዶቹ ፡ ሊረዱት ፡ የማይችሉ ፡ ከኾነ ፡ የሚፈለገው ፡ አሳቡን ፡ መረዳት ፡ ነውና ፡ ለቃሎቹ ፡ ግድ ፡ ማድረግ ፡ የሚያሻ ፡ አይመስልም ፤ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በግልጥ ፡ እመኑበት ፡ ብላ ፡ ሳታዝዝ ፡ ሊቀበሉትና ፡ ሊያምኑበት ፡ የምትፈልገው ፡ ትምርቱን ፡ ነው ፡ የተወሰነ ፡ ድምፅ ፡ ያለውን ፡ ቃል አይደለም ። ምክንያቱም ፡ ቃሉ ፡ ባንዳንዶች ፡ ዘንድ ፡ ስሕተትን ፡ ሊያሰማ ፡ ስለሚችል ፡ ነው ፡ ይላሉ ፤ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፶፭ እኛ ፡ ከመጻሕፍት ፡ ተመልክተን ፡ ከመምህራን ፡ ሰምተን ፡ የተረዳነው ፡ ትምርት ፡ አካላዊ ፡ ቃል ፡ ሳይለወጥ ፡ ሳይቀላቀል ፡ በተዐቅቦ ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ አካለ ፡ ሥጋን ፡ ተዋሐደ ፡ በተዋሕዶ ፡ ምንታዌ ፡ ጠፋ ፡ ማለትን ፡ ነው ። ሰብአዊ ፡ አካልን ፡ ሲዋሐድ ፡ ባሕርዩን ፡ ለይቶ ፡ ከተዋሐዶ ፡ በአፍዓ ፡ እንደተወው ፡ አይነግሩንም ። ስለዚህ ፡ ለትስብእት ፡ አካል ፡ የለውም ፡ ቃል ፡ የተዋሐደ ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይን ፡ ነው ፡ ካሉ ፡ በኋላ ፡ ባሕርየ ፤ ሰብእን ፡ አልተዋሐደም ፡ የባሕርይ ፡ ምንታዌ ፡ አልጠፋም ፡ ማለት በመጻሕፍትም ፡ ተጽፎ ፡ ስለማይገኝ ፡ መምህሮቻችንም ፡ ስለማይነግሩን ፡ ስሕተት ፡ መስሎ ፡ ታይቶናል ። በናንተ ፡ በኩል ፡ ግን ፡ የናንተ ፡ ባህልና ፡ የእኛ ፡ ባህል ፡ አንድ ፡ መኾኑን ፡ ከተረዳችሁት ፤ ስሕተት ፡ መስሎ ፡ ካልታያችሁ ፤ ሰውም ፡ የሚፈልገው ፡ አሳቡን ፡ መረዳት ፡ እንጂ ፡ አሳብ ፡ የሚገለጥበትን ፡ እነጋገር ፡ አለመኾኑን ፡ ከተረዳችሁት ፡ እንደኛው ፡ አነጋገር ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብላችሁ ፡ ለእኛ ፡ በሚሰማን ፡ አነጋገር ፡ ንግግራችሁን ፡ አርማችሁት ፡ አንስማማምን ፡ ምን ፡ ያጣላናል ።

እንዲህ ፡ ብለው ፡ ከኾነስ ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የአባ ፡ ማስያስን ፡ ምክር ፡ ተቀብላ ፡ ንግግሯን ፡ አርማ ፡ ቢኾን በመካከላችን ፡ ስምምነት ፡ ይገኝ ፡ ኖሯል ።

ደ ራ ሲ ።

፶፮ ፩ኛ ፡ ዮሴፍ ፡ ሳፔቶ ፤ ፪ተኛ ፡ አንቶኒና ፡ ደባዲ ፤ ፫ተኛ ፡ ጀባ ፡ ኩልቦ ፤ ፬ተኛ ፡ ማ ፡ ዩዢ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ከሮማ ፡ ጋራ ፡ አለመስማማ

ታቸው ፡ ባፍ ፡ ብቻ ፡ ነው ፤ ምክንያቱም ፡ ምሥጢሩን ፡ ለመግለጥ ፡ ከሚያገቡት ፡ ቃል ፡ ልዩነትና ፡ ባሕርይንና ፡ አካልን ፡ ስለሚያወራርሷቸው ፡ ነው ፡ አሉ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፶፯ የኒህም ፡ ያራቱ ፡ መርማሪዎች ፡ አነጋገር ፡ ከላይ ከተጻፉት ፡ ከነሉዶልፍ ፡ ከነ ፡ አባ ፡ ማስያስ ፡ አነጋገር ፡ ልዩነት ፡ ስለሌለው ፡ መልሱ ፡ ከላይ የተጻፈው ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ከማሰብ ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ የምሰጠው ፡ መልስ ፡ የለኝም ። የኾነ ፡ ኾኖ ፡ እኒህን ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተጠቀሱትን ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊዎች ፡ ኢትዮጵያ ፡ የንስጥሮስን ፡ ወይም ፡ የአውጣኪን ፡ ወይም ፡ የማናቸውንም ፡ መናፍቅ ፡ ስሕተት ፡ ተቀብላለች ፡ ብለው ፡ ባለመጻፋቸው ፡ እውነተኞች ፡ ናቸው ፡ ብዬ ፡ አመሰግናቸዋለሁ ።

ደ ራ ሲ ።

፶፰ ኢትዮጵያውያን ፡ ባሕርይ ፡ ሲሉ ፡ የራሱ ፡ ፍጹም ፡ ህላዌ ፡ ያለው ፡ ኋኝ ፡ (ማለት) ፡ አካል ፡ ወይም ፡ ቅኑም ፡ ማለትን ፡ እንደሚያሰሙ ፡ ኹሉም ፡ የሚታመበኑት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፶፱ ይህ ፡ አነጋገር ፡ ባሕርይና ፡ አካል ፡ አንድ ፡ እንደ ፡ ኾኑ ፡ ምንም ፡ ልዩነት ፡ እንደ ፡ ሌላቸው ፡ የሚያመለክት ፡ ንግግር ፡ ነው ። ይህን ፡ የሚያምኑ ፡ ሰዎች በኢትዮጵያውያን ፡ አነጋገር ፡ ገና ፡ አልደረሱበትም ፡ ለማለት ፡ ይቻላል ።

አካል ፡ ማለት የሚታየው ፡ የሚጨበጠው ነው ፤ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ ግን ፡ በአካል ፡ ህልው ፡ ኾኖ ፡ አካል ፤ ሲገኝ ፡ ተገኝቶ ፡ የአካልን ፡ ኹኔታ የሚገልጽ ፡ ጠባይዕ ፡ ነው ።

እንዲህ ፡ ማለት ፡ ከዚህ ፡ በፊት ፡ እንደ ገለጽነው ፡ እሳት ፡ አካሉ ፡ በእንጨት ፡ ወይም ፡ በመብራት ፡ ላይ ፡ ሲገለጽ ፡ ዋዕይ ፡ ከአካሉ ፡ ተገኝቶ በአካሉ ፡ ህልው ፡ ኾኖ ፡ የእሳትን ፡ ጠባይዕ ፡ ይገልጻል ።

ወኃም ፡ አካሉ ፡ በተገኘ ፡ ጊዜ ፡ ርጥበት ፡ ከአካሉ ፡ ተገኝቶ ፡ በአካሉ ፡ ህልው ፡ ኾኖ ፡ የወኅን ፡ ጠባይዕ ፡ ይገልጻል ፡ ማለት ፡ ነው ።

ስለዚህ ፡ ባሕርይ ፡ ከአካል ፡ ተገኝቶ ፡ በአካል ፡ ህልው ፡ ኾኖ ፡ ከአካል ፡ ሳይለይ ፡ የአካልን ፡ ጠባይዕ ፡ ይገልጻል ፡ እንላለን ፡ እንጂ ፡ አካል ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ወይም ፡ ባሕርይ ፡ አካል ፡ ነው ፡ ብለን ፡ ቀላቅለን ፡ አንናገርም ።

www.ethiopianorthodox.org

ደ ራ ሲ ።

፶፯| ኢትዮጵያውያን ፡ የአካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ ምሥጢርን ፡ የሚገልጡበት ፡ አነጋገር ፡ ምንም ፡ ቃል ፡ ለቃል ፡ በጠቅላላ ፡ ሲሰሙት ፡ በኬልቄዶን ፡ የተወሰነውን ፡ ትምርት ፡ የሚቃወም ፡ ቢኾን ፡ በንግግሩ ፡ ውስጥ ፡ የሚቀድመውንና ፡ የሚከተለውን ፡ ቢያስተውሉበት ፡ በአሳቡ ፡ ከኬልቄዶኑ ፡ ውሣኔ ፡ ጋራ ፡ መስማማቱን ፡ ኹሉም ፡ ያብሩበታል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፶፯| ኢትዮጵያውያን ፡ ቃል ፡ ከእመቤታችን ፡ በሕፃናት ፡ መጠን ፡ ሥጋን ፡ ነሥቶ ፡ ሲዋሐድ ፡ በተዋሕዶ ፡ ምንታዌ ፡ ጠፋ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኾነ ፡ ሲሉ ፡ ባሕርይም ፡ የአካል ፡ መገኛ ፡ እንደ ፡ መኾኑ ፡ በአካል ፡ ህልው ፡ ኾኖ ፡ የአካልን ፡ ጠባይዕ ፡ የሚገልጽ ፡ ከመኾኑ ፡ በቀር ፡ ከአካል ፡ በአፍዓ ፡ ስላልኾነ ፡ አካል ፡ ሲዋሐድ ፡ ባሕርይም ፡ ተዋሐደ ፡ በተዋሕዶ ፡ ምንታዌ ፡ ጠፋ ፡ ይላሉ ። ካቶሊካውያን ፡ ግን ፡ ቃል ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይን ፡ ተዋሐደ ፡ ይላሉ ፡ እንጂ ፡ ሰብአዊ ፡ አካልን ፡ ተዋሐደ ፡ አይሉም ።

መልሰው ፡ ደግሞ ፡ ባሕርይ ፡ አልተዋሐደም ፡ ምንታዌ ፡ አልጠፋም ፡ ይላሉ ። ከዚህም ፡ አያይዘው ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኾነ ፡ ምንታዌ ፡ ጠፋ ፡ ካላችሁ ፡ አንዱ ፡ ባሕርይ ፡ ጠፋ ፡ ማለት ፡ ግድ ፡ ነውና ፡ ከመለኮት ፡ ባሕርይና ፡ ከትስብእት ፡ ባሕርይ ፡ የጠፋ ፡ የትኛው ፡ ነው ፡ የሚል ፡ ጥያቄ ፡ ያቀርባሉ ፡ ለዚህም ፡ ጥያቄ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ሰብአዊ ፡ አካል ፡ የሚሉትን ፡ ካቶሊካውያን ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ቢሉትም ፡ ስም ፡ መለዋወጥ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ወንጌላዊ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ ባለው ፡ መሠረት ፡ ቃል ፡ ባዕድ ፡ ሥጋን ፡ እንደ ፡ ተዋሐደ ፡ ቢዋሐድም ፡ መለኮቱ ፡ ትስብእቱን ፡ ሳያጠፋው ፡ ትስብእቱ ፡ መለኮቱን ሳይለውጠው ፡ አንድ ፡ አካል ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ በግልጽ ፡ ይናገራሉ ። ቃል ፡ ባዕድ ፡ ሥጋን ፡ ከተዋሐደ ፡ በኋላ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ የሚባል ፡ ከመለኮትና ፡ ከትስብእት ፡ የትኛው ጠፍቶ ፡ ነው ፡ የሚል ፡ የጥያቄ ፡ መልስ ፡ ማቅረብ ፡ ግድ ፡ ይኾንብናል ። እንዲህም ፡ ማለት ፡ ቃል ፡ በሕፃናት ፡ መጠን ፡ ሥጋን ፡ ነሥቶ ፡ ሰብአዊ ፡ አካልን ፡ ገንዘብ ፡ ካደረገ ፡ በኋላ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ እንደኾነ ፡ የባሕርይም ፡ ተዋሕዶ ፡ እንደዚህ ፡ ነው ፡ ማለት ፡ ነው ።

እንግዲህ ፡ በኢትዮጵያውያንና ፡ በካቶሊካውያን ፡ መካከል ፡ ይህን ያኽል ፡ መለያየት ፡ ሳለ ፡ ይስማማሉ ፡ ማለት ፡ እንደምን ፡ ይቻላል ፡ አይቻልም ።

ደ ራ ሲ ።

፶፰| ይህም ፡ አንድ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ካቶሊክ ፡ ቄስ ፡ ጽፈው ፡ ትተውልናል ፡ ብለው ፡ በግእዝ ፡ ቋንቋ ፡ አካልና ፡ ባሕርይ ፡ አይወራረሱም ፡ የሚወራረሱ ፡ ባሕርይና ፡ ህላዌ ፡ ናቸው ፡ አሉ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፶፰| ይህ ፡ እውነተኛ ፡ ንግግር ፡ ነው ፡ ባሕርይን ፡ አካላዊ ፡ ፍጹመ ፡ አካል ፡ በማለት ፤ አካልንም ፡ ባሕርያዊ ፡ ሕያወ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ እናገና ዝባቸዋለን ፡ እንጂ ፡ አካልን ፡ ባሕርይ ፤ ባሕርይን ፤ አካል ፡ ብለን ፡ አንጠራቸውም ። ባሕርይና ፡ ህላዌ ፡ ይወራረሳሉ ፡ የሚሉት ፡ ግን ፡ ህላዌ ፡ ግእዝ ፡ ስለኾነ ፡ ባሕርይ ፡ ተብሎ ፡ የሚተረጐምበት ፡ ጊዜ ፡ አለ ፤ አነዋወር ፡ ተብሎ ፡ የሚተረጐምበትም ፡ ጊዜ አለ ፤ እንደ ፡ ነገሩ ፡ አመጣጥ ፡ በብዙ ፡ ዐይነት ፡ ይፈታል ። ባሕርይ ፡ ግን ፡ በግእዝም ፡ ባማርኛም ፡ ሞልቶ ፡ የሚገኝ ቋንቋ ፡ ስለኾነ ፡ ያው ፡ ባሕርይ ፡ ተብሎ ፡ ይፈታል ፡ እንጂ ፡ ሌላ ፡ ትርጓሜ ፡ የለውም ፡ ስለዚህ ፡ ባሕርይና ፡ ህላዌ ፡ ይወራረሳሉ ፡ ያሉት ፡ የሚያጠግብ ፡ ንግግር ፡ አይደለም ።

ደ ራ ሲ ።

፶፱| አንዱን ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ሊቅ ፡ ክርስቶስ ፡ ፍጹም ፡ አምላክና ፡ ፍጹም ሰብእ ፡ እንደኾነ ፡ ማለት ፡ የመለኮትና ፡ የሥጋ ፡ ባሕርያት ፡ ያሉት ፡ መኾኑን ፡ ታምናላችሁን ፡ ስል ፡ ብጠይቀው ፡ እንዴታ ፡ በደንብ ፡ እንጂ ፡ ሲል መለሰልኝ ። እኔም ፡ ቀጥዬ ፡ ክርስቶስ ፡ እንደ ፡ አምላክና ፡ እንደ ፡ ሰው ፡ ይሠራ ፡ ነበርን ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ አነጋገር ፡ አምላካዊና ፡ ሰብአዊ ፡ የኾኑ ኹለት ፡ ሥራዎች ፡ በክርስቶስ ፡ ይገኛሉን ፡ ብለው ፡ ምንም ፡ ሳይሰጋ ፡ መለሰልኝ ፡ እንዲህማ ፡ ከኾነ ፡ እናንተም ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ መኖራቸውን ታምናላችኋ ፡ ብለው ፡ የለም ፡ አናምንም ፡ ሲል ፡ ካደኝ ፡ አሉ ፡ ስለሚሉት ።

መ ላ ሽ ።

፶፱| ያ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ሊቅ ፡ ክርስቶስ ፡ አምላክ ፡ ወሰብእ ፡ ነዎይ ፡ ቢሉት ፡ አዎን ፡ ማለቱ ፡ አካለ ፡ ቃል ፡ ባሕርየ ፡ ቃል ፡ አካለ ፡ ሰብእን ፡ ባሕርየ ፡ ሰብእን ፡ በተዐቅቦ ፡ ስለተዋሐደ ፡ ነው ። የመለኮትና ፡ የትስብእት ፡ ሥራዎች ፡ በርሱ ፡ መገኘታቸውን ፡ ቢጠይቁት ፡ ይገኛሉ ፡ ብሎ ፡ ማመኑ ፡ ወደ ፡ ሠርግ ፡ ቤት ፡ መጠራት ፤ በምራቅ ፡ ጭቃ ፡ መለወስ ፤ በመርከብ ፡ ላይ ፡ መተኛት ፤ አልዓዛርን ፡ ወዴት ፡ ቀበራችሁ ፡ ብሎ ፡ መጠየቅ ፡ ይህን ፡ የመሳሰለው ፡ የሰውነት ፡ ሥራ ፤ ወኃውን ፡ ወይን ፡ ማድረግ ፤ በደረቅ ፡ ግንባር ፡ ዓይን ፡ መፍጠር ፤ ነፋሳትንና ፡ ማዕበላትን ፡ መገሠጽ ፤ አልዓዛር ፡ አልዓዛር ፡ ብሎ ፡ ጠርቶ ፡ ከመቃብር ፡ ማስነሣት ፡ የአምላክነት ፡ ሥራዎች ፡ ስለኾኑ ፡ ነው ።

እንግዲያማ ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ አሉ ፡ ትላላችኋ ፡ ቢሉት ፡ መካዱ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ በተዋሕዶ ፡ ምንታዌን ፡ አጥፍቶ ፤ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የኾነ ፡ ክርስቶስ ፡ ኹለቱን ፡ የአምላክነትንና ፡ የሰውነትን ፡ ሥራዎች ፡ ባንድ ፡ ፈቃድ ፡ ባንድ ፡ ሥምረት ፡ ባንድ ፡ ሥልጣን ፡ እንደ ፡ ሠራቸው ፡ ያምናሉ ፡ እንጂ ፡ እንደካቶሊካውያን ፡ መለኮትንና ፡ ትስብእትን ፡ ለያይተው ፡ የመለኮትን ፡ ሥራ ፡ መለኮት ፡ ሠራ ፡ የትስብእትን ፡ ሥራ ፡ ትስብእት ፡ ሠራ ፡ የማይሉ ፡ ስለኾነ ፡ ይህ ፡ መልስ ፡ የባሕርይ ፡ ምንታዌን ፡ የሚከላከል ፡ ትክክለኛ ፡ መልስ ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

የመለኮትና ፡ የሥጋ ፡ ባሕርያት ፡ ያሉት ፡ መኾኑን ፡ ታምናላችሁወይ ፡ ብለው ፡ አዎን ፡ አለ ፡ የሚሉት ፡ ግን ፡ በኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከተዋሕዶ ፡ በኋላ ፡ በክርስቶስ ፡ ላይ ፡ ምንታዌን ፡ የሚያመለክት ፡ ባሕርያት ፡ የሚል ፡ ንግግር ፡ በፍጹም ፡ ስለሌለ ፡ ያ ፡ ሊቅ ፡ ይህን ፡ መልስ ፡ ይሰጣል ፡ ብየ ፡ አላምንም ።

ደ ራ ሲ ።

፷| እኔም ፡ ያ ፡ ሊቅ ፡ በፊት ፡ በግልጥ ፡ የታመነበት ፡ ኋላ ፡ የክዳኝ ፡ ባሕርይ ፡ ለሚለው ፡ ቃል ፡ ያንድ ፡ ኋኝ ፡ ወይም ፡ ህልው ፡ ትርጉም ፡ ከመስጠቱ ፡ የተነሣ ፡ ነው ፤ ባሕርይ ፡ ለሚለውም ፡ ቃል ፡ ፊት ፡ እንዳልኩት ፡ የህላዌ ፡ ወይም ፡ የኋኝ ፡ ትርጉም ፡ አለው ፡ ብለዋል ፡ ስለሚሉት ።

መ ላ ሽ ።

፷| በኢትዮጵያውያን ፡ ባህል ፡ በብዙ ፡ ስፍራ ፡ መላልሰን ፡ እንዳስረዳነው ፡ ባሕርይ ፡ አካልን ፡ አስገኝቶ ፡ በአካል ፡ ህልው ፡ ኾኖ ፡ የአካልን ፡ ጠባይዕ ፡ የሚገልጽ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ከአካል ፡ ተለይቶ ፡ የሚገኝ ፡ ሌላ ፡ ልዩ ፡ ኋኝ አይደለም ፡ ይህንንስ ፡ ስሜት ፡ የሚሰጥ ፡ አካል ፡ ተዋሐደ ፡ ባሕርይ ፡ ግን ፡ አልተዋሐደም ፡ የሚለው ፡ የካቶሊክ ፡ ባህል ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፷፩| ከኹሉ ፡ አስቀድሞ ፡ አካል ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ በመሠረታዊ ፡ ትርጉሙ ፡ እንደማያደናግርና ፡ ለመሰማቱ ፡ እንደማያስቸግር ፡ እናሳስባለን ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፷፩| እንደ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ አነጋገር ፡ አካል ፡ ሲባል ፡ ከራስ ፡ ጠጉር ፡ እስከ ፡ እግር ፡ ጥፍር ፡ ያሉትን ፡ ሕዋሳት ፡ ያመለክታል ። ይህንንም ፡ አካል ፡ ቃል ፡ በተዋሕዶ ፡ ገንዘብ ፡ አድርጎታል ። ገንዘብ ፡ አደረገውም ፡ ስንል ፡ በማኅፀነ ፡ ማርያም ፡ በሕፃናት ፡ መጠን ፡ የዕለት ፡ ጽንስ ፡ ኾኖ ፡ እስከ ፡ ፴ ፡ ቀን ፡ ተስዕሎተ ፡ መልክዕ ፡ ተፈጽሞለት ፡ በየዋቂቱ ፡ አደገ ፡ እንላለን ፡ እንጂ ፡ ከተዋሕዶ ፡ በፊት ፡ ሙሉ ፡ ቅርጽ ፡ አካል ፡ ተገኝቶ ፡ ያነን ፡ ተዋሐደ ፡ የምንል ፡ አይደለንም ፤ በዚኽውም ፡ አካል ፡ ተገልጾ ፡ የአምላክነትንም ፡ የሰውነትንም ፡ ሥራ ፡ እንደ ፡ ሠራ ፡ እናምናለን ፤ ስለዚህ ፡ በኛ ፡ አነጋገር ፡ የአካል ፡ ትርጓሜ ፡ ምኀም ፡ አስቸጋሪነት ፡ የለበትም ።

በካቶሊክ ፡ አነጋገር ፡ ግን ፡ ቃል ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይን ፡ ተዋሐደ ፡ ይላሉ ፡ እንጂ ፡ ሰብአዊ ፡ አካልን ፡ ተዋሐደ ፡ አይሉም ፤ ወንጌላዊ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ ባለው ፡ መሠረት ፡ ቃል ፡ በከዊን ፡ የተገለጸበትን ፡ ሥጋ ፡ ባሕርይ ፡ እንጂ ፡ አካል ፡ አንለውም ፡ ካሉ ፡ በኋላ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ነው ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ ነው ፡ ሲሉን ፡ በእውነቱ ፡ ቃል ፡ የተዋሐደ ፡ ሰብኣዊ ፡ ባሕርይን ፡ ከኾነ ፤ አልተዋሐደም ፡ በምንታዌ ፡ ጸንቶ ፡ ይኖራል ፡ የሚሉትም ፡ ሰብኣዊ ፡ ባሕርይን ፡ ከኾነ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ የሚሉት ፡ ዕሩቅ ፡ ቃልን ፡ ነውን ፡ ወይስ ፡ ሌላን ፡ አካል ፡ አለ ፡ በማለት ፡ እንቸገራለን ። ሰብአዊ ፡ ባሕርይን ፡ ተዋሐደ ፡ ካሉ ፡ በኋላ ፡ ባሕርይ ፡ አልተዋሐደም ፡ ሲሉን ፡ ለነገሩ ፡ መጨበጫ ፡ ልናገኝለት ፡ አልቻልንም ።

ደ ራ ሲ ።

፷፪| ይህ ፡ ኹሉ ፡ ችግርና ፡ ያሳብ ፡ ድንግርግር ፡ የሚነግው ፡ ባሕርይና ፡ ህላዌ ፡ የሚሉት ፡ ቃላት ፡ ትርጉማቸው ፡ ያልተወሰነ ፡ በመኾኑ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፷፪| እንደኛ ፡ ባህል ፡ የባሕርይ ፡ ትርጓሜ ፡ እንደ ፡ አካል ፡ የተወሰነ ፡ ስለኾነ ፡ ምንም ፡ ችግር ፡ የለበትም ፤ ህላዌ ፡ ግን ፡ በብዙ ፡ ዐይነት ፡ የሚተረጐም ፡ ስለኾነ ፡ መጻሕፍትን ፡ ከላይ ፡ አርእስታቸውን ፡ ከታች ፡ ኅዳጋቸውን ፡ አይቶ ፡ መምህራንን ፡ ጠይቆ ፡ ካልተረዱት ፡ በመላ ፡ በድፍረት ፡ ልተርጉምህ ፡ ቢሉት ፡ ማስቸገሩ ፡ አይቀርም ፡ ከስሕተት ፡ ላይ ፡ ይጥላል ።

ደ ራ ሲ ።

፷፫| ከኢትዮጵያ ፡ ልጆች ፡ ጋራ ፡ ሲከራከሩ ፡ ስለኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ያላቸው ፡ ያልተካከለ ፡ አስተያየትና ፡ አሳብ ፡ ከልባቸው ፡ ለማራቅ ፡ ጠቃሚ ፡ የኾነው ፡ መንገድ ፡ ይቱ ፡ ባሕርያት ፡ ይቱ ፡ ህላዊያት ፡ የሚሉትን ፡ በፍል ስፍና ፡ በጣም ፡ የተራቀቁትን ፡ ቃሎች ፡ ትቶ ፡ የባሕርይነትን ፡ አሳብ ፡ በኹሉ ፡ ዘንድ ፡ በታወቁ ፡ ቃሎችና ፡ ጋራ ፡ በኾነ ፡ አነጋገር ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ኋኝ ፡ አንድ ፡ ቅውም ፡ ኂሪ ፡ አንድ ፡ ህልው ፡ የግብሮችና ፡ የኹኔታዎች ፡ ባለቤት ፡ ነው ፡ በማለት ፤ ወይም ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ፍጹምና ፡ እውነተኛ ፡ ሰው ፤ ፍጹምና ፡ እውነተኛ ፤ አምላክ ፡ ነው ፡ በንድ ፡ ጊዜ ፡ አምላክና ፡ ሰው ፡ ነው በማለት ፡ ሲገልጡት ፡ መኾኑን ፡ እናሳስባለን ። እንዲህ ፡ ያለውን ፡ አነጋገር ፡ የሚቃወም ፡ አንድም ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ባልተገኘም ፡ ነበረ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፷፫| ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ኋኝ ፡ አንድ ፡ ቅውም ፡ ኂሪ ፡ አንድ ፡ ህልው ፡ የግብሮችና ፡ የኹኔታዎች ፡ ባለቤት ፡ ነው ፡ ማለት ፡ ከአሥራው ፡ መጻሕፍት ፡ የተመሠረተ ፡ አነጋገር ፡ ነው ። ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ኹለት ፡ ህላዌያት ፡ ማለት ፡ ግን ፡ ከአሥራው ፡ መጻሕፍት ፡ ያልተመሠረተ ፡ በፍልስፍና ፡ የተመሠረተ ፡ አነጋገር ፡ ነው ፡ በልብ ፡ ወለድ ፡ የተመሠረተውን ፡ ትክክለኛ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ተቀብሎ ፡ በአሥራው ፡ መጻሕፍት ፡ የተመሠረተውን ፡ ትክክ

www.ethiopianorthodox.org

ለኛ ፡ አይደለም ፡ ብሎ ፡ መንቀፍ ፡ ያሳዝናል ፡ እንጂ ፡ ከክርስቶስ ፡ ምንታዌን ፡ አርቆ ፡ እንድ ፡ ህልው ፡ የግብሮችና ፡ የሹኔታዎች ፡ ባለቤት ፡ ነው ፡ የሚል ፡ ከተገኘ ፡ መስማማታችን ፡ አይቀርም ።

ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ የሚለው ፡ አነጋገር ፡ ግን ፡ ጠማማ ፡ ልቡና ፡ ሲይዘው ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ባለጊዜ ፡ ዕሩቅ ፡ አምላክ ፡ ማለትን ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ባለጊዜ ፡ ዕሩቅ ፡ ብእሲ ፡ ማለትን ፡ አሰምቶ ፡ ሹለት ፡ አካል ፡ ሹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ የሚያስከትል ፡ መስሎ ፡ ስለሚታይ ፡ ክርስቶስ ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ የኾነ ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ንግግሩ ፡ እንዲሻሻል ፡ አሳስብዎታለሁ ።

ደ ራ ሲ ።

፮፬ ይህ ፡ አገላለጥ ፡ እንደ ፡ ቀናውም ፡ ትምርት ፡ የባሕርይን ፡ ፈላስፋዊ ፡ አሳብ ፡ በውስጡ ፡ የያዘ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፮፭ በዚህ ፡ አነጋገርዎ ፡ አንድ ፡ ክርስቶስ ፡ አምላክ ፡ ወሰብእ ፡ ነው ፡ ማለት ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ያልደረሱበት ፡ ካቶሊካውያን ፡ በፍልስፍናና ፡ በተራቅቆ ፡ ያገኙት ፡ ጥልቅ ፡ እውቀት ፡ አስመስለው ፡ ይናገራሉ ። መጻሕፍት ፡ የአምላክነቱን ፡ ወይም ፡ የሰውነቱን ፡ ነገር ፡ በ ፡ በሚል ፡ አገባብ ፡ መሣሪያነት ፡ ሞተ ፡ በሥጋ ፡ ወሐይወ ፡ በመንፈስ ፡ እያሉ ፡ ይነግሩናል ፡ እንጂ ፡ ሹለት ፡ ባለቤት ፡ አድርገው ፡ ሥጋ ፡ ሞተ ፡ መለኮት ፡ ሕያው ፡ ነው ፡ ብለው ፡ አይነግሩንም ።

ሥጋ ፡ ሞተ ፡ መለኮት ፡ አልሞተም ፡ ብሎ ፡ ለያይቶ ፡ መናገር ፡ ከተዋሕዶ ፡ የሚያወጣ ፡ ምንታዌን ፡ የሚያስከትል ፡ መኾኑን ፡ በሥጋ ፡ ሞተ ፡ በመለኮት ፡ ሕያው ፡ ነው ፡ ማለት ፡ ግን ፡ ካንድነት ፡ የማያወጣ ፡ ምንታዌን ፡ የማያስከትል ፡ ያንድነት ፡ አነጋገር ፡ መኾኑን ፡ ይመልከቱልኝ ።

ስለዚህ ፡ የክርስቶስን ፡ ተዋሕዶ ፡ አጥፍተው ፡ ጎድረት ፡ ወይም ፡ ምንትወ ፡ አካል ፡ ምንትወ ፡ ባሕርይ ፡ የሚሉ ፡ ሰዎች ፡ የወደቁበት ፡ የስሕተት ፡ ጉድጓድ ፡ መኾኑን ፡ በመገንዘብ ፡ እንቀበለውም ፡ እንጂ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ክርስቶስ ፡ ያምላክነትንም ፡ የሰውነትንም ፡ ሥራ ፡ ከሠራ ፡ ሹለት ፡ ባሕርይ ፡ ያሰኘዋል ፡ ብለው ፡ የሚናገሩት ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ንግግር ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ ዘንድ ፡ ፍልስፍናና ፡ ተራቅቆ ፡ የሌለበት ፡ እንደ ፡ ተራራ ፡ ገዝፎ ፡ የሚታይ ፡ መኾኑን ፡ ይወቁ ።

ደ ራ ሲ ።

፮፮ ኢትዮጵያውያን ፡ የክርስቶስን ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ሲተረጉሙ ፡ የሚያገቧቸው ፡ ቃሎችና ፡ የባህል ፡ መግለጫዎች ፡ ሠንጠረዥ ፡ የላቲንና ፡ የዕርዕ ፡ ቃሎች ፡ ትርጕማቸው ፡ በግእዝ ፡ ብለው ፡ በሠንጠረዥ ፡ ጽፈዋል ።

መ ላ ሽ ።

፮፯ ይህንን ፡ አመዛዝኖ ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ እኒህን ፡ ቋንቋዎች ፡ ዕርዕን ፡ ላቲንን ፡ ግእዝን ፡ አማርኛን ፡ አጣርቶ ፡ ማወቅ ፡ ያስፈልጋል ። እኔ ፡ በበኩሌ ፡ ግእዝና ፡ አማርኛ ፡ ባውቅ ፡ ጽርዕና ፡ ላቲን ፡ ባለማወቄ ፡ ልክ ፡ ነው ፡ ወይም ፡ ልክ ፡ አይደለም ፡ ብሎ ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ አልደፍርም ። ርስዎም በበኩልዎ ፡ ምናልባት ፡ ጽርዕና ፡ ላቲን ፡ አጣርተው ፡ ያውቁ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ግእዝና ፡ አማርኛን ፡ አጣርተው ፡ ያውቁ ፡ ስለማይመስለኝ ፡ ሚዛኑ ፡ ተካክሎ ፡ ይገኝ ፡ አይመስለኝም ።

ደ ራ ሲ ።

፮፰ ሹለተኛ ፡ ወንጠረዥ ፡ የኢትዮጵያውያንና ፡ የካቶሊካውያን ፡ የባህል ፡ መግለጫዎች ፡ አነጣጠር ፡ በሚል ፡ አርእስት ፡ ተነሥተው ፡ ኢትዮጵያውያንና ፡ ካቶሊካውያን ፡ የሚያብሩበቸው ፡ ትምርቶች ፡ ክርስቶስ ፡ በንድ ፡ አካል ፡ ብቻ ፡ የቆመ ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ይተባበራሉ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፮፱ ለመለኮትም ፡ ለትስብእትም ፡ አካል ፡ አለው ፡ ለመለኮት ፡ አካል ፡ መኖሩ ፡ አብረ ፡ ፍጹም ፡ በአካሉ ፡ ወልድነ ፡ ፍጹም ፡ በአካሉ ፡ ባለው ፡ ታውቋል ፡ ለትስብእትም ፡ አካል ፡ መኖሩ ፡ ወአካልየኒ ፡ ወኢከመ ፡ ምንት ፡ በቅድሜከ ፡ ባለው ፡ ይታወቃል ። ስለዚህ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ይህን ፡ ጠንቅቀው ፡ ክርስቶስ ፡ በተዋሕዶ ፡ ከኹለት ፡ አካል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹነ ፡ ይላሉ ። ካቶሊካውያን ፡ ግን ፡ አካል ፡ የመለኮትም ፡ የትስብእትም ፡ መኖሩ ፡ ሲታወቅ ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ ኮነ ፡ ሳይሉ ፡ በንድ ፡ አካል ፡ ብቻ ፡ ሲሉ ፡ ይህ ፡ አካል የቃል ፡ ብቻ ፡ ወይም ፡ የትስብእት ፡ ብቻ ፡ ሊኹን ፡ የሚችል ፡ ስለኹነ ፡ ይልቁንም ፡ ለትስብእት ፡ አካል ፡ የለውም ፡ የሚሉ ፡ ስለኹነ ፡ ይህ ፡ በንድ ፡ አካል ፡ የሚሉት ፡ የዕሩቅ ፡ ቃልን ፡ አካል ፡ ብቻ ፡ የሚያመለክት ፡ ስለኹነ ፡ ይኸውም ፡ የሚያስተባብራቸው ፡ መስሎ ፡ አይታይም ።

ደ ራ ሲ ።

፯፬ ይህንንም ፡ በካቶሊካውያን ፡ አፈታት ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ባሕርየ ፡ መለኮትና ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ በንድ ፡ አካል ፡ ማለት ፡ ክርስቶስ ፡ በአካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ የተዋሐዱ ፡ የአምላክነት ፡ ባሕርይና ፡ የሰውነት ፡ ባሕርይ ፡ አሉት ማለት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፯፯ አንድ ፡ አካል ፡ የሚሉት ፡ ይህ ፡ አካል ፡ የቃል ፡ ብቻ ፡ ነውን ፡ ወይስ ፡ የትስብእት ፡ የቃል ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ እንዳይሉ ፡ ወንጌላዊ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ኮነ ፡ ያለው ፡ ቀርቶ ፡ ዕሩቅ ፡ ቃል ፡ ያሰኛል ።

www.ethiopianorthodox.org

የትስብእት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ቢሉም ፡ ዕሩቅ ፡ ብእሲ ፡ ያሰኛል ፡ እንጂ ፡ ሥግው ፡ ቃል ፡ አያሰኝም ።

ኹለተኛም ፡ ተዋሕዶ ፡ ማለት ፡ ኹለቱ ፡ አንድ ፡ መኾናቸውን ፡ ያመ ለክታል ፡ እንጂ ፡ አንድ ፡ ብቻ ፡ ተዋሐደ ፡ ሊባል ፡ አይቻልምና ፡ በተዋሕዶ ፡ ከኹለት ፡ አካል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኾነ ፡ ማለት ፡ ግድ ፡ በግድ ፡ ነው ። ይህም ፡ ተዋ ሕዶ ፡ ቱሳሔ ፡ ምንታዌ ፡ ቡዓዴ ፡ ውላጤ ፡ ፍልጠት ፡ የሌለበት ፡ በተዐቅቦ ፡ ጸንቶ ፡ የሚኖር ፡ መኾኑ ፡ በኹላችንም ፡ ዘንድ ፡ የሚካድ ፡ አይመስለኝም ።

ባሕርያትም ፡ እንደዚሁ ፡ በአካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ የተዋሐዱ ፡ ናቸው ፡ ካሉ ፡ ባሕርያት ፡ ከአካላት ፡ የተለዩ ፡ ነገሮች ፡ አይደሉምና ፡ አካላት ፡ ሲዋሐዱ ፡ ባሕርያትም ፡ መዋሐዳቸው ፡ እርግጥ ፡ ነው ። ይህም ፡ ተዋሕዶ ፡ ያው ፡ ከላይ ፡ የጠቀስነው ፡ የአካላዊው ፡ ተዋሕዶ ፡ እንጂ ፡ ሌላ ፡ ልዩ ፡ ተዋሕዶ ፡ ስላልኾነ ፡ ባሕርያትንም ፡ እንደ ፡ አካላት ፡ ከምንታዌ ፡ ከቱሳሔ ፡ ከቡዓዴ ፡ ከፍልጠት ፡ በተ ዐቅቦ ፡ ተጠብቆ ፡ የሚኖር ፡ ነው ። እንጂ ፡ ሌላ ፡ ልዩ ፡ ተዋሕዶ ፡ አይደለም ።

እንግዲህ ፡ አካልና ፡ ባሕርይ ፡ በስም ፡ ቢለያዩ ፡ በከዊን ፡ የሚለያዩ ፡ ስላ ልኾኑ ፡ አካላት ፡ ተዋሐዱ ፡ ባልን ፡ ጊዜ ፡ ይህ ፡ ተዋሕዶ ፡ ምንታዌን ፡ አጥ ፍቶ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ማሰኘቱን ፡ አምነው ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ካሉ ፡ ባሕ ርያትም ፡ በአካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ ተዋሐዱ ፡ በሚሉበት ፡ ጊዜ ፡ ይህ ፡ ተዋሕዶ ፡ ምንታዌን ፡ አጥፍቶ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የሚያሰኝ ፡ መኾኑን ፡ ተገንዝበው ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስን ፡ መስለው ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ይበሉ ።

ወይም ፡ ይህ ፡ ተዋሕዶ ፡ ምንታዌን ፡ አያጠፋም ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ እላ ለሁ ፡ የሚሉ ፡ ከኾነ ፡ በአካልና ፡ በባሕርይ ፡ ተዋሕዶ ፡ ልዩነት ፡ ስለሌለ ፡ ያው ፡ አንድ ፡ ተዋሕዶ ፡ ስለኾነ ፡ ምንታዌ ፡ ከአካልም ፡ አልጠፋ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ንስጥሮስን ፡ ጨርሰው ፡ ይምሰሉት ፡ እንጂ ፡ በቄርሎ ስና ፡ በንስጥሮስ ፡ መካከል ፡ ያለው ፡ ልዩነት ፡ ከጥ ፡ ያለ ፡ ዓለም ፡ ያወቀው ፡ ሲኾን ፡ ከዚህ ፡ ወዲህ ፡ እንደ ፡ ቄርሎስ ፡ ነኝ ፡ ከዚህ ፡ ወዲህ ፡ እንደ ፡ ንስጥ ሮስ ፡ ነኝ ፡ እያሉ ፡ ማደናገርና ፡ የሰማዕያንን ፡ ልቡና ፡ ማባከን ፡ ተገቢ ፡ ነገር ፡ አይደለም ፡ መንተወ ፡ መንታ ፡ አደረገ ፡ ማለትና ፡ ተዋሐደ ፡ አንድ ፡ ኾነ ፡ ማለ ትም ፡ ተቃራንያን ፡ መኾናቸውን ፡ አይዘንጉ ።

ደ ራ ሲ ።

፷፯፤ የኢትዮጵያውያኖቹ ፡ አፈታት ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ሲሉ ፡ በመለኮቱ ፡ ክርስቶስ ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ነው ፡ ማለት ፡ የአምላክነት ፡ ባሕርይ ፡ አለው ፡ ማለት ፡ ነው ። በትስብእቱ ፡ ክርስቶስ ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ነው ማለት ፡ የሰው ነት ፡ ባሕርይ ፡ አለው ፡ ማለት ፡ ነው ፡ ነገር ፡ ግን ፡ በንድ ፡ አካል ፡ የቆመ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፷፯፤ ኢትዮጵያውያን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ሲናገሩ ፡ መለኮት ፡ በተዋሕዶ ፡ የሥ ጋን ፡ ርስት ፡ ገንዘብ ፡ አድርጎ ፡ ነድየ ፡ ርህበ ፡ ጸምዐ ፡ ተጸነሰ ።

ደኸየ ፡ ተራበ ፡ ተጠማ ፡ ተቸገረ ፡ እንደ ፡ ተባለ ፡ ትስብእትም ፡ በተዋሕዶ ፡ የቃልን ፡ ርስት ፡ ገንዘብ ፡ አድርጎ ፡ ዝንቱ ፡ ውእቱ ፡ ወልድየ ፡ ዘአፈቅር ፡ አንተ ፡ ውእቱ ፡ ክርስቶስ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ተባለ ፡ ብለው ፡ ይና ገራሉ ፡ እንጂ ፡ ከተዋሕዶ ፡ በኋላ ፡ አንድ ፡ ክርስቶስን ፡ ለያይተው ፡ በመለኮቱ ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ነው ፡ በሰውነቱ ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ነው ፡ አይሉም ። እንዲህማ ፡ ከኾነ ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ ወዴት ፡ ይገኛል ። ምናልባት ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ባባቱ ፡ ከንጉሥ ፡ በናቱ ፡ ከደኃ ፡ ቢወለድ ፡ ያው ፡ በር ፡ ከንድ ፡ ከስንዝር ፡ ቁመት ፡ የተ ወሰነው ፡ አካሉ ፡ የንጉሥ ፡ ልጅ ፡ እንደ ፡ መኾኑ ፡ ነግሦ ፡ ያስገብራል ፡ የደኅ ፡ ልጅ ፡ እንደ ፡ መኾኑ ፡ ርስቱን ፡ ይዘ ፡ ይገብራል ፡ እንጂ ፡ ከዚህ ፡ በመለስ ፡ የንጉሥ ፡ ልጅ ፡ ነው ፡ ይገበርለት ፡ ከዚህ ፡ በመለስ ፡ የደኅ ፡ ልጅ ፡ ነው ፡ ይገብር ፡ አይባልም ፡ ከነገሠም ፡ በኋላ ፡ ቢኽን ፡ በናቱ ፡ በኩል ፡ የወ ረደ ፡ ድኅነቱ ፡ መነገሩ ፡ ሳይቀር ፡ ንጉሥ ፡ እገሌ ፡ ቢባል ፡ እንጂ ፡ ደኅ ፡ እገሌ ፡ አይባልም ። ክርስቶስም ፡ በመለኮቱ ፡ ከአብ ፡ በሰውነቱ ፡ ከእመቤ ታችን ፡ በመወለዱ ፡ አምላክ ፡ ወሰብእ ፡ ቢባልም ፡ ትስብእትንም ፡ መለኮ ትንም ፡ በሚያዋሕድ ፡ ስም ፡ አማኑኤል ፡ ክርስቶስ ፡ ተብሎ ፡ እንደ ፡ አምላክነቱ ፡ ባሕርን ፡ አስገበረ ፡ እንደ ፡ ሰውነቱ ፡ ገበረ ፡ ይላሉ ፡ እንጂ ፡ መለኮትን ፡ ለብቻ ፡ ትስብእትን ፡ ለብቻ ፡ ያልተዋሐዱ ፡ አስመስሎ ፡ በሚያ ሳይ ፡ አነጋገር ፡ በመለኮቱ ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ነው ፡ በሰውነቱ ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ነው ፡ ብለው ፡ አይናገሩም ። ማቴ ፲፮ ፡ ፲፮ ።

ደ ራ ሲ ።

፷፰፤ ይህም ፡ ማለት ፡ ክርስቶስ ፡ ወልደ ፡ አብ ፡ አምላክ ፡ እንደ ፡ መኾኑ ፡ መጠን ፡ ወልደ ፡ ማርያም ፡ ሰው ፡ እንደ ፡ መኾኑ ፡ መጠን ፡ በተ ዋሕዶ ፡ አንድ ፡ ማለት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፷፰፤ አምላክ ፡ ወሰብእ ፡ የሚባልበትን ፡ ምክንያት ፡ ለመግለጽ ፡ ያው ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የኾነ ፡ ክርስቶስ ፡ ቅድመ ፡ ዓለም ፡ ከአብ ፡ እንደ ፡ መወለዱ ፡ አምላክ ፡ ድኅረ ፡ ዓለም ፡ ከእመቤታችን ፡ እንደ ፡ መወለዱ ፡ ሰብእ ፡ ይባላል ፡ እንላለን ፡ እንጂ ፡ መለኮቱን ፡ ከትስብእቱ ፡ ለይተን ፡ አምላክ ፡ ትስብእቱን ፡ ከመለኮቱ ፡ ለይተን ፡ ሰብእ ፡ የምንል ፡ አይደለንም ።

www.ethiopianorthodox.org

ምዕራፍ ፭ ።

ኢትዮጵያውያን ፣ ከውጭ ፣ አገር ፣ ሰባኪዎች ፣ ጋራ ፣ ስለ ፣ ሃይማኖት ፣ ሲከራከሩ ፣ የገለጡት ፣ ስለ ፣ ክርስቶስ ፣ በሕርያት ፣ አዋሐድ ፣ የሚያምኑት ፣ ትምርት ።

ደ ራ ሲ

፩| የኢትዮጵያ ፣ ቤተ ፣ ክርስቲያን ፣ ከሌላ ፣ ቋንቋ ፣ የተተረጐመ ፣ ካል ኽን ፣ በቀር ፣ የሃይማኖቷን ፣ ትምርት ፣ አንድ ፣ ላይ ፣ ጠቅልሎና ፣ አደራጅቶ የሚናገር ፣ ከልጆቿ ፣ ባገሩ ፣ ቋንቋ ፣ የተደረሰ ፣ መጽሐፍ ፣ እስከ ፣ ዛሬ ፣ ድረስ ፣ አላየንም ፣ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፩| የሃይማኖታችን ፣ መሠረት ፣ የኽነት ፣ ወንጌልና ፣ ሌሎችም ፣ ቅዱሳት ፣ መጻሕፍት ፣ የተጻፉት ፣ በዕብራይስጥ ፣ በሮማይስጥ ፣ በጽርዕ ፣ በዮናኒ ፣ በሌሎችም ፣ ልዩ ፣ ልዩ ፣ ቋንቋዎች ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ በግእዝ ወይም ፣ በግርኛ ፣ አይደለምና ፣ ከሌላ ፣ ቋንቋ ፣ የተተረጐሙትን ፣ መጻሕፍት ፣ መፈለግ ፣ ግድ ፣ ይኽንብናል ፣ ስለዚህ ፣ የሃይማኖትን ፣ ነገር ፣ እንደ ፣ ጋዜጣ ጸሐፊ ፣ በቋንቋችን ፣ ከልባችን ፣ አንቅተን ፣ ልብ ፣ ወለድ ፣ መጽሐፍ ፣ ጽፈን ፣ አናውቅምና ፣ ይህ ፣ እውነተኛ ፣ ንግግር ፣ ነው ።

ደ ራ ሲ

፪| ስለዚህ ፣ እውነተኛውን ፣ እምነቷን ፣ ለመወሰንና ፣ ስለማናቸውም ትምርት ፣ ያላት ፣ አስተያየት ፣ በአርግጥ ፣ እንዲህ ፣ ያለ ፣ ነው ፣ ለማለት ፣ በጣም ፣ ያስቸግራል ፣ ብለዋል ።

መላሽ ።

፪| የኢትዮጵያን ፣ እውነተኛውን ፣ እምነቷንና ፣ ያላትን ፣ አስተያየት ፣ ለመረዳት ፣ ባህሎቿን ፣ ኽሉ ፣ ከቅዱሳት ፣ መጻሕፍት ፣ ማመዛዘንና ፣ መምህራኖቿን ፣ መጠየቅ ፣ በጣም ፣ ይጠቅማል ፣ ይህ ፣ ካልኽነ ፣ በልብ ፣ ምኞት ፣ ብቻ ፣ ሊደረስበት ፣ አይቻልም ።

ደ ራ ሲ ።

፫| ስለኢትዮጵውያን ፣ የሃይማኖት ፣ ትምርት ፣ ዛሬ ፣ የሚታወቀው ፣ ኽሉ ፣ አብዛኛው ፣ በየክፍሉ ፣ ከተተረጐሙ ፣ ከቅዱሳን ፣ አበው ፣ መጻሕፍት ፣ የውጭ ፣ አገር ፣ ሰባኪዎችና ፣ ጎብኝዎች ፣ ከጻፍዋቸው ፣ የወሬ ፣ ጽሑፎች ፣ ግማሹም ፣ ከኢትዮጵያውያኖቹ ፣ የሥርዓተ ፣ አምልክ ፣ መጻሕፍት ፣ ተወጣጥቶ ፣ የተገኘ ፣ ጥርቅም ፣ ነው ፣ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፫ የኢትዮጵያ ፣ የሃይማኖት ፣ ባህል ፣ በየክፍሉ ፣ ከተተረጐሙ ፣ ከቅዱሳን ፣ አበው ፣ መጻሕፍት ፣ የተሰበሰበ ፣ መኽኑ ፣ የማይከድ ፣ ነው ። እኒህም ፣ ቅዱሳን ፣ አበው ፣ ክጌታ ፣ ከኢየሱስ ፣ ክርስቶስ ፣ መንጭቶ ፣ በሐዋርያት ፣ ላይ ፣ የጐረፈውን ፣ የሃይማኖት ፣ ትምርት ፣ ሳይቋረጥ ፣ እንደ ፣ ቢይ ፣ እንደ ፣ መኽረብ ፣ ኽነው ፣ እስከ ፣ እኛ ፣ ያደረሱልን ፣ ርየ፲፰ ሊቃውንትና ፣ እነዮሐንስ ፣ አፈ ወርቅ ፣ እነቅዱስ ፣ ቄርሎስ ፣ ሌሎችም ፣ በሃይማኖተ ፣ አበው ፣ ያሉ ፣ ሊቃውንት ፣ ናቸው ።

ይህም ፣ የነርሱ ፣ ትምርት ፣ ያው ፣ ጌታችን ፣ ኢየሱስ ፣ ክርስቶስ ፣ ያስተማረውን ፣ ሐዋርያት ፣ ተከትለው ፣ ያስፋፉት ፣ ትምርት ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ ልዩ ፣ አይደለም ።

ስለዚህ ፣ ከጌታ ፣ መንጭቶ ፣ በሐዋርያት ፣ ላይ ፣ መልቶ ፣ በኂህ ፣ በተጠቀሱት ፣ አባቶች ፣ ላይ ፣ እየጐረፈ ፣ እስከ ፣ እኛ ፣ የደረሰው ፣ ጥሩ ፣ ምንጭ ፣ ይባላል ፣ እንጂ ፣ ጥርቅም ፣ አይባልም ።

የውጭ ፣ አገር ፣ ሰባኪዎችና ፣ ጎብኝዎች ፣ ከጻፍዋቸው ፣ የወሬ ፣ ጽሑፎች ፣ ያሉትን ፣ ግን ፣ አሁን ፣ እርስዎ ፣ በዚህ ፣ ጽሑፍዎ ፣ ላይ አጠራቅመዋቸው ፣ አየን ፣ እንጂ ፣ እኛስ ፣ ስንኳን ፣ ለሃይማኖት ፣ ምስክር ፣ ልናደርጋቸው ፣ በፍጹም ፣ አናውቃቸውም ። ጥርቅም ፣ የሚባልም ፣ እንዲህ ፣ ያለው ፣ እንጂ ፣ ከቅዱሳን ፣ አበው ፣ የተተረጐመው ፣ አይደለም ።

ደ ራ ሲ ።

፬| እኒህ ፣ ኽሉ ፣ ለውጥናችን ፣ የሚረዱ ፣ ናቸው ፣ ኢትዮጵያውያን ፣ ሲጽፉም ፣ ሲከራከሩም ፣ የሃይማኖት ፣ ትምርት ፣ መግለጫዎችን ፣ ከነዚሁ ፣ ትርጓሜዎችና ፣ ጽሑፎች ፣ አውጥተው ፣ ይወስዳሉ ፣ ነገር ፣ ግን ፣ እኒህ ፣ መግለጫዎች ፣ የሚሰጡት ፣ ፍችና ፣ ትክክለኛ ፣ ትርጉም ፣ እንዴት ፣ አድርጎ ፣ ይታወቃል ፣ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፬| ለዚህ ፣ ከላይ ፣ እንደ ፣ ገለጽኩልዎ ፣ እግዚአብሔርን ፣ ግለጽልኝ ፣ ብሎ ፣ ከመለመን ፣ ጋራ ፣ መምህሮቻችንን ፣ ጠንክሮ ፣ ከመጠየቅ ፣ በቀር ፣ ሌላ ፣ መድኃኒት ፣ የለውም ።

ደ ራ ሲ ።

፭| ፣ ከዚህም ፣ በላይ ፣ የኢትዮጵያ ፣ ቤተ ፣ ክርስቲያን ፣ በሥርዓተ ፣ አምልክ ፣ መጻሕፍቶቿ ፣ ውስጥ ፣ እንዳች ፣ የሃይማኖት ፣ ስሕተት ፣ እንደማ ይገኝባቸው ፣ የተረጋገጠ ፣ ነው ፣ እንግዲያ ፣ ከሮማ ፣ ጋራ ፣ አለመስማማቷ ፣ ምንድን ፣ ነው ፣ ብለዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

መ ላ ሽ ።

፭| የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በሃይማኖታ ስሕተት ፡ የሌለበት ፡ መኾኗን ፡ እንኳን ፡ ተረዱልኝ ፡ እንጂ ፡ ከሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ የማትስማማበትስ ፡ ምክንያት ፡ መልሱ ፡ ቀርብ ፡ ነው ። የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ከተጻፈው ፡ አልወጣም ፤ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በይመስላል ፡ በያሰኛል ፡ በይኾናል ፡ ያመጣችውን ፡ በህል ፡ አልቀበልም ፡ በማለቷ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፮| ደግሞ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰባኪዎችና ፡ ጎብኝዎች ፡ የጻፍዋቸው ፡ የወሬ ፡ ጽሑፎች ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ መሠረታዊ ፡ በኾኑ ፡ ነገሮች ፡ ላይ ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ የማይስማሙትን ፡ አሳቦች ፡ ያቀርባሉ ።

እንግዲያስ ፡ ዛሬ ፡ የኢ ፣ ት ዮጵያውያንን ፡ የሃይማኖት ፡ እውነተኛውን ፡ በህላቸውን ፡ ወደማወቅ ፡ የሚመራና ፡ ከተረጋገጠው ፡ ፍጻሜ ፡ ላይ ፡ የሚያደርስ ፡ መንገድ ፡ የትኛው ፡ መኾኑ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፯| የውጭ ፡ አገር ፡ ሰባኪዎችና ፡ ጎብኝዎች ፡ ከዕንጨት ፡ ለቃሚ ፡ ከወሃ ፡ ቀጂ ፡ ከማናቸውም ፡ ካገኙት ፡ ሰው ፡ ኹሉ ፡ ጠይቀው ፡ የሰሙትን ፡ ማናቸውንም ፡ ያልተጣራ ፡ ነገር ፡ ከመጻፍ ፡ በቀር ፡ መጻሕፍትን ፡ መርምረው ፡ መምህራንን ፡ ጠይቀው ፡ የጻፉ ፡ ስላልኾኑ ፡ ጽሑፋቸው ፡ ስምምነት ፡ ሊያገኝ ፡ አይችልም ። የኢትዮጵያውያንን ፡ እውነተኛ ፡ በህል ፡ ወደ ፡ ማወቅ ፡ የሚመራ ፡ ከላይ ፡ እንደ ፡ ገለጽኩልዎ ፡ ትምርት ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፯| እነዚህን ፡ ሐተታዎች ፡ ለመፍታት ፡ ከውጭ ፡ ሀገር ፡ ክመጡ ፡ ከካቶሊክ ፡ ሰባክያን ፡ ጋራ ፡ ወይም ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ በህሎች ፡ ያሏቸው ፡ ያገሩ ሊቃውንትና ፡ አድባራት ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ ሲከራከሩ ፡ ወይም ፡ በጽሑፍ ፡ ሲመላለሱ ፡ የሚሉትን ፡ ጠንቅቆ ፡ በመከታተል ፡ ማጥናት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፯| ይህንን ፡ ተከታትሎ ፡ ቢያጠኑት ፡ እገሌ ፡ እገሌን ፡ እንዲህ ፡ አለው ፡ እርሱም ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ መለሰለት ፡ እያሉ ፡ ወሬ ፡ ለማጋጨት ፡ ብቻ ፡ ይጠቅም ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እውነተኛውን ፡ ነገር ፡ ለመረዳት ፡ እርሱ ፡ ብቻ ፡ በቂ ፡ አይኾንም ፤ ለዚህ ፡ የሚረዳ ፡ ከላይ ፡ እንደገለጽኩት ፡ ጠንክሮ ፡ መማር ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፰| እነዚህን ፡ ክርክሮቻቸውን ፡ በጥንቃቄ ፡ በመመርመር ፡ ለቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ጥቅሶች ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡ ትርጉም ፡ እንደሚሰጥዋቸው ፡ በገር ፡ ለማወቅ ፡ እንችላለን ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፰| ይኸ ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ በትምርት ፡ ካልኾነ ፡ በቀር ፡ ሊደርሱበት ፡ አይችሉም ።

ደ ራ ሲ ።

፱| እላይ ፡ ባወሳንባቸው ፡ ተተርጉመው ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ በገቡት ፡ በቅዱሳን ፡ አበው ፡ መጻሕፍት ፡ ወይም ፡ በክፍላቸው ፡ ውስጥ ፡ የኢትዮጵያውያንን ፡ የሃይማኖት ፡ እውነተኛውን ፡ አሳብ ፡ አገኛለሁ ፡ ማለት ፡ ዘበት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፱| በላይኛው ፡ መሥመር ፡ በገር ፡ ለማወቅ ፡ ይቻላል ፡ ያሉትን ፡ ቃልዎን ፡ በመለወጥዎ ፡ ከመገረም ፡ በቀር ፡ ያሁኑ ፡ ንግግር ፡ እውነተኛ ፡ ነው ፡ ከማለት ፡ ሌላ ፡ መልስ ፡ የለውም ።

ደ ራ ሲ ።

፲| ኋላም ፡ መጻሕፍቶቹን ፡ ያስተረጐሟቸው ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ጳጳሳት ፡ ናቸው ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ከላይ ፡ እንዳስረዳነው ፡ በትምርት ፡ በኩል ፡ ማናቸውም ፡ ሥልጣን ፡ ስላልነበራቸው ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ አሳባቸውን ፡ በመከተል ፡ ይታዘዙላቸው ፡ አልነበሩም ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲| ያሁኑ ፡ አነጋገርዎ ፡ ከንቱ ፡ ውዳሴን ፡ በማቀማመስ ፡ ኢትዮጵያውያንን ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍትና ፡ ከእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ጳጳሳት ፡ ሊያለያዩ ፡ የከጀሉ ፡ መኾንዎን ፡ በግልጽ ፡ ያሳያል ። ቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ በክሣቴ ፡ ብርሃን ፡ ሰላማ ፡ መተርጐማቸው ፡ እርግጥ ፡ ነው ፤ በሌሎችም ፡ ሊቃነ ጳጳሳት ፡ ጊዜ ፡ የተተረጐሙ ፡ ሌሎች ፡ መጻሕፍትም ፡ አይታጡም ።

በትምህርት ፡ በኩል ፡ ሥልጣን ፡ አልነበራቸውም ፡ አይታዘዙላቸውም ፡ ነበረ ፡ ለሚሉት ፡ ግን ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የእስክንድርያን ፡ ሊቃነ ጳጳሳት ፡ አባቶቻችን ፡ ብለው ፡ አክብረው ፡ ትምርታቸውንም ፡ ተቀብለው ፡ ከመኖር ፡ በቀር ፡ አንቀበላችሁም ፡ ማለታቸውን ፡ አላውቅም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፩| የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በእስክንድርያ ፡ እየተመራች ፡

www.ethiopianorthodox.org

ዘመናት ፡ ታሪክ ፡ ቀጥተኞች ፡ ባልኽኑ ፡ በውጭ ፡ አገር ፡ ጽሑፎች ፡ መሠረት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ በይኽናል ፡ የሚታመነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፫| ኢትዮጵያ ፡ በ፫፻፳፭ ፡ ወይም ፡ ፴ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ጀምራ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰባኪዎች ፡ መጥተው ፡ እስከበጠበጧት ፡ ዘመን ፡ ድረስ ፡ ወንጌልን ፡ በከሣቴ ፡ ብርሃን ፡ ሰላማ ፡ ተቀብላ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ በማለት ፡ ጸንታ ፡ የኖረች ፡ መኽኒ ፡ ርስዎም ፡ የማይክዱት ፡ ዓለም ፡ ኹሉ ፡ በትክክል ፡ ያወቀው ፡ እውነተኛው ፡ ታሪክ ፡ ነው ።

እንዲሁም ፡ በእስላሞች ፡ ተከባ ፡ ከሌሎች ፡ ክርስቲያኖች ፡ ተለይታ ፡ በቂየችበትም ፡ ጊዜ ፡ በክርስትናዋ ፡ ጸንታ ፡ የኖረች ፡ ሃይማኖቷን ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ ያለወጠች ፡ ሙኽኒ ፡ በእርግጥ ፡ የታወቀ ፡ ነው ።

እንዳሁኑ ፡ ጊዜ ፡ የሃይማኖት ፡ ብጥብጥ ፡ ቢኖር ፡ ኖሮ ፡ ይጸፍ ፡ ነበረ ። አለመጻፉ ፡ በኺህ ፡ ዘመኖች ፡ ውስጥ ፡ የሃይማኖት ፡ ብጥብጥ ፡ ሳይኖር ፡ በሰላም ፡ የኖረች ፡ አገር ፡ መኽኒት ፡ ያስረዳል ። እንግዲህ ፡ የነገሩ ፡ ኹኔታ ፡ እንዲህ ፡ ኽኖ ፡ ሲገኝ ፡ ቀጥተኞች ፡ ባልኽኑ ፡ በይኽናል ፡ ብቻ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ የጻፍዋቸውን ፡ ጽሑፎች ፡ መሠረት ፡ አድርጎ ፡ በዚያን ፡ ጊዜ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ታሪክ ፡ በጨለማ ፡ ጉም ፡ እንደተሸፈነ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ መጻፍ ፡ አግባብ ፡ አይደለም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፬| የሃይማኖቱን ፡ ታሪክ ፡ ለማወቅ ፡ እስካሁን ፡ ድረስ ፡ ከተደረገው ፡ ምርምር ፡ ኹሉ ፡ ከ፲፬፻፭ኛ ፡ ዘመን ፡ በፊት ፡ ለእስላሞችና ፡ ለግብጽ ፡ መናፍቃኖች ፡ ከመቃወማቸውና ፡ ከነርሱ ፡ ጋራ ፡ ከመታገላቸው ፡ በቀር ፡ ኢትዮጵያውያኖቹ ፡ በሃይማኖት ፡ ነገር ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ጋራ ፡ ወይም ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ ስምምነትን ፡ አጥተዋል ፡ ወይም ፡ ተጣልተዋል ፡ የሚል ፡ ምስክር ፡ ምንም ፡ አይታወቅም ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፬| ከግብጽ ፡ መናፍቃኖች ፡ ጋራ ፡ ሲታገሉ ፡ ያሉት ፡ በግብጽ ፡ ጳጳሳትና ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ መካከል ፡ ስምምነት ፡ አልነበረም ፡ እያሉ ፡ የሚያወሩትን ፡ መሠረተ ፡ ቢስ ፡ ወሬ ፡ እውነት ፡ ለማስመሰል ፡ የተናገሩት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ይህ ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ።

በሌላው ፡ አነጋገርዎ ፡ ግን ፡ ኢትዮጵያ ፡ በሃይማኖት ፡ ጸንታ ፡ በስምምነት ፡ የኖረች ፡ መኽኒን ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ የተረዱት ፡ ሲኽኑ ፡ በጨለማ ፡ ጉም ፡ እንደተሸፈነ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ መጻፍዎ ፡ በጭቅጭቅ ፡ መኖር ፡ ብርሃን ፡

መ ላ ሽ ።

እስክንድርያና ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከሺ፯፻ ፡ ዘመን ፡ በላይ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ተባብረው ፡ እናትና ፡ ልጅ ፡ ኽነው ፡ መኖራቸው ፡ አይከድም ። እንደዚኽውም ፡ አሁን ፡ ባለንበት ፡ ዘመን ፡ በሃይማኖት ፡ በኩል ፡ ሳይኽን ፡ ባስተዳደር ፡ ረገድ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከልጆቿ ፡ ጳጳስ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳስ ፡ ልሹም ፡ ብትል ፡ እስክንድርያ ፡ እንደ ፡ ተለመደው ፡ ግብጻዊ ፡ ጳጳስ ፡ ልላክ ፡ በመባባል ፡ መነጋገራቸው ፡ አልቀረም ፡ ነበረ ። ይህም ፡ በስምምነት ፡ ተፈጽሞ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከልጆቿ ፡ ጳጳሳት ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ፓትረያርክ ፡ አሾማ ፡ ኹለቱም ፡ አገሮች ፡ እንደ ፡ ቀድሞው ፡ በሃይማኖታቸው ፡ ጸንተው ፡ በሰላም ፡ ተቀምጠው ፡ ሳለ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የእስክንድርያን ፡ ትምርቷንና ፡ እምነቷን ፡ ትከተለዋለች ፡ ለማለት ፡ አያስደፍርም ፡ ብሎ ፡ ሰብቅ ፡ ቀመስ ፡ ነገር ፡ መጻፍ ፡ (ለእመ ፡ ረከበ ፡ ንሰቲተ ፡ ሙባእ ፡ ውእቱ ፡ ያርሀቦ ፡ ለመካን ፡ ወይሬስዮ ፡ አን ቀጸ ፡ ገመል ፡ ስፋሕ) ።

ትንሽ ፡ መግቢያ ፡ ያገኘ ፡ እንደ ፡ ኽነ ፡ አስፋፍቶ ፡ ገመል ፡ የሚያስገባ ፡ ያደርገዋል ፡ እንደተባለው ፡ ባስተዳደር ፡ ጉዳይ ፡ የተነጋገሩትን ፡ ምክንያት ፡ አድርጎ ፡ በመካከላቸው ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ መለያየትን ፡ ለመፍጠር ፡ የታቀደ ፡ ዘዴ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እውነተኛ ፡ ንግግር ፡ አይደለም ።

በመቸውም ፡ ጊዜ ፡ ቢኽን ፡ እስክንድርያና ፡ ኢትዮጵያ ፡ በሃይማኖት ፡ ረገድ ፡ የሚለያዩበት ፡ ምክንያት ፡ የለም ። በዚህ ፡ ተነሥቶ ፡ በነበረው ፡ ባስተዳደር ፡ ምክንያት ፡ መለያየት ፡ ቢፈጠር ፡ እንኳን ፡ ኖሮ ፡ ኹሉም ፡ በያሉበት ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ በማለት ፡ ጸንተው ፡ ይኖሩ ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ ከዚህ ፡ ሃይማኖት ፡ የሚያፈገፍግ ፡ አልነበረም ።

፭ኛ ክፍል ።

፩| ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የመጡ ፡ የመጀመሪያዎቹ ፡ የካቶሊክ ፡ ምሰራባውያን ፡ ሰባኪዎች ።

ደ ራ ሲ ።

፲፫| ፡ ከ፲፭ተኛው ፡ ፻ዘመን ፡ በፊት ፡ ያለው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ክርስትና ፡ ታሪክ ፡ በጨለማ ፡ ጉም ፡ እንደ ፡ ተሸፈነ ፡ ነው ፡ ኢትዮጵያ ፡ በእስላሞች ፡ ተከባ ፡ ከሌሎች ፡ ክርስቲያኖች ፡ ተለይታ ፡ ከቀረችበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ እላይ ፡ እስካልነው ፡ ዘመን ፡ ድረስ ፡ ስለክርስትናዋ ፡ ኹኔታ ፡ በግልጥ ፡ የሚናገር ፡ ጽሑፍ ፡ በሀገሩ ፡ ውስጥ ፡ ምንም ፡ አይገኝም ። ስለዚህ ፡ የዚሁ ፡

www.ethiopianorthodox.org

በስምምነት ፡ በሰላም ፡ መኖር ፡ ጨለማ ፡ መስሎ ፡ ታየዎ ፡ ይኸን ፤ በእውነቱ ፡ ይገርማል ። የኸነ ፡ ኸኖ ፡ አሁን ፡ እርስዎ ፡ እንደ ፡ ተናገሩት ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰባኪዎች ፡ ካቶሊካውያን ፡ መጥተው ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ በሚል ፡ ንጹሕ ፡ ዘርዕ ፡ ሃይማኖታቸው ፡ ላይ ፤ ክልኤ ፡ ባሕርይ ፡ የሚል ፡ እንክርዳድ ፡ ዘር ተው ፡ የእርስ ፡ በርስ ፡ መጠላላትን ፡ አብቅለው ፡ ደም ፡ እስኪያፋስሷቸው ፡ ድረስ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ በስምምነት ፡ ኋሪዎች ፡ እንደነበሩ ፡ እኔም ፡ አረጋ ግጥልዎታለሁ ።

ደ ራ ሲ ።

፲፩፤ ከዚህ ፡ ቀጥለው ፡ የጻፉት ፡ ፍሬ ፡ ነገሩ መጀመሪያ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የመጡ ፡ የካቶሊክ ፡ ሰባኪዎች ፡ ፍራንቸስካውያን ፡ ናቸው ፡ በሚል፡ አርእስት ፡ ተነሥተው ፡ የነርሱን ፡ አኳኋን ፡ የሚዘረዝር ፡ ብቻ ፡ ነው ።

መ ላ ሽ ።

፲፪፤ እኛ ፡ በጠቅላላው ፡ የካቶሊክን ፡ ሰባኪዎች ፡ ኢትዮጵያ ፡ አልተቀበለቻቸውም ፡ እንላለን ፡ እንጂ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ አልመጡም ፡ አንልም ። እገሌ ፡ ቀደም ፡ ብሎ ፡ ተልኳል ፤ እገሌ ፡ ተከትሏል ፤ እገሌ ፡ የብዙ ፡ ሰው፡ ደም ፡ አፋሰሰ ፤ እገሌ ፡ ምንም ፡ ሳይሠራ ፡ ተመለሰ ፡ እያሉ ፡ ከመላክተኞቹ፡ የተላከበትን ፡ ተግባር ፡ በሚገባ ፡ የፈጸመ ፡ ማን ፡ እንደ ፡ ኸነ ፡ ወይም ፡ ምንም፡ ሳይሠራ ፡ የተመለሰ ፡ ማን ፡ እንደ ፡ ኸነ ፡ መቄጣጠር ፡ የላከቻቸው ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የግል ፡ ተግባሯ ፡ ነው ።

ኢትዮጵያ ፡ ግን ፡ ዋናው ፡ ዓላማዋ ፡ ማንኛውንም ፡ የካቶሊክ ፡ ሰባኪ ፡ ጠንክራ ፡ ከመከላከል ፡ በቀር ፡ ያልተቀበለችው ፡ መኸኑን ፡ ማስረዳት ፡ ብቻ ፡ ስለኸነ ፡ ይህን ፡ ጽሑፍ ፡ በእኛ ፡ ዘንድ ፡ ምንም ፡ ዋጋ ፡ እንዲሌለው ፡ አድርገን ፡ አልፈነዋል ።

ደ ራ ሲ ።

፲፫፤ ወደ ፡ መጨረሻው ፡ በሚገኘው ፡ መሥመር ፡ በዚያን ፡ ጊዜ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ክርስትና ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ ቤተ ፡ ክህነቱና ፡ ሕዝቡ ፡ ሃይማኖቱን በጥሩ ፡ ለመጠበቅ በተቻለው ፡ መጠን ፡ ጠንክሮ ፡ ቢታገል ፡ የድንቁርናና ፡ የጥንቈላ ፡ ጭማሪ ፡ ተቀላቀለበት ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፬፤ ባለፈው ፡ ንግርዎ ፡ በገጽ ፡ ፺፱ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥቱ ከጥንት ፡ ጀምሮ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንና ፡ የመንግሥት ፡ ከፍተኛ ፡ ባለሥጣን፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥቱ ፡ ለቤተ ፡ ክህነቱ ፡ ባለሥልጣን ፡ መኸኑን ፡ አረጋግጠው ፡ ጽፈዋል ።

ባሁኑ ፡ አኴጋገርዎም ፡ ቤተ ፡ ክህነቱና ፡ ሕዝቡ ፡ ሃይማኖቱን ፡ ለመጠበቅ ፡ ጠንክሮ ፡ ይታገል ፡ ነበረ ፡ ሲሉ ፡ ንጉሡም ፡ ከነሠራዊቱ ፡ በዚህ፡ ትግል ፡ ውስጥ ፡ መግባቱ ፡ ግድ ፡ ነው ።

እንግዲህ ፡ ቤተ ፡ መንግሥቱም ፡ ቤተ ፡ ክህነቱም ፡ ሕዝቡም ፡ ሃይማኖቱን ፡ በጥሩ ፡ ለመጠበቅ ፡ መታገሉን ፡ ከመኑለት ፡ ድንቁርናና ፡ ጥንቈላ፡ ተጨማሪ ፡ ኸኖ ፡ የተቀላቀለ ፡ በማን ፡ ላይ ፡ ነው ፡ ከኢህ ፡ ከድቱ ፡ ከቤተ መንግሥት ፡ ከቤተ ፡ ክህነት ፡ ከሕዝቡ ፡ የተለየ ፡ ሌላ ፡ ምን ፡ ወገን አለና ተቀላቀለ ፡ ይላሉ ።

ደ ራ ሲ ።

፲፯፤ አሁንም ፡ ቢኸን ፡ ኢትዮጵያን ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ለይቶ ፡ ይዘዋት ፡ ያለ ፡ ከሌሎች ፡ ይልቅ ይኸው ፡ በዚያ ፡ ዘመን ፡ የግባው ፡ አበላሺ ፡ የኸነው ፡ ጭማሪ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፯፤ በዚያን ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የገቡ ፡ የሮማ ፡ ካቶሊክ ፡ ሰባኪዎች ፡ ብቻ ፡ እንጂ ፡ ሌላ ፡ የገቡ ፡ እንደሌለ ፡ የታወቀ ፡ ነው ። እንግዲህ ፡ እኒያው ፡ የሮማ ፡ ሰባኪዎች ፡ ጨመሩት ፡ ይሉ ፡ እንደ ፡ ኸነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ማን ፡ ጨመረው ፡ ይላሉ ።

ይህንንም ፡ እርስዎ ፡ በተናገሩት ፡ መለስኩልዎ ፡ እንጂ ፡ ይህ ፡ አበላሽ ፡ የኸነ፡ ጭማሪ ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ኸነ ፡ አይገባኝም ።

በውነቱ ፡ ኢትዮጵያንና ፡ ሮማንስ ፡ ለያይቶ ፡ ያለው ፡ ነገር ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ዘሠረፀ ፡ እምወልድ ፤ ክርስቶስን፡ ክልኤ ፡ ባሕርይ ፡ ብላ ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ስብከት ፡ ከመስበኳም ፡ በላይ ፡ ለሮማ መንግሥት ፡ የፖለቲካ ፡ መሣሪያ ፡ ኸና ፡ በየጊዜው ፡ የምታስፈሰሰው ፡ ደም ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፲፰፤ እስከ ፡ ዛሬም ፡ ድረስ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ክርስትና ፡ ተቀላቅሎ ፡ የሚታየው ፡ የአይሁድነት ፡ ብቻ ፡ ሳይኸን ፡ የአረመኔነትና ፡ የእስልምና ፡ በህልና ፡ ልማድ ፡ የዚሁ ፡ የምንናገርበት ፡ ዘመን ፡ ገቢ ፡ ነው ፡ እኒኸውም ፡ ከአረመኔዎችና ፡ ከእስላሞች ፡ ጋራ ፡ መገናኘት ፡ ካፈራቸው ፡ መጥፎ ፡ ፍሬዎች ፡ ብዙ ፡ ሴቶችን ፡ ማግባት ፡ መፍታት ፡ እንዲሁም ፡ በኢትዮጵያውያኖቹ ፡ መከከል ፡ ወልጥነው ፡ የሚገኙት ፡ ሌሎች ፡ ብዙ ፡ የጥንቈላ ፡ ልምዶች፡ ናቸው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፰፤ የአይሁድነት ፡ ሥራ ፡ ለሚሉት ፤ ኢትዮጵያ ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ኢመጻእኩ ፡ እሥዐሮሙ ፡ ለአሪት ፡ ወለነቢያት ፡ ዘእንበለ ፡ ዳዕሙ ፡

www.ethiopianorthodox.org

ከመ ፡ እፈጽሞሙ ፡ ብሎ ፡ ካጸናቸው ፡ ትእዛዝት ፡ በቀር ፡ ሕግ ፡ አድርጋ ፡ የያዘችው ፡ የአይሁድ ፡ ልማድ ፡ የለም ፡ ሐሰት ፡ ነው ።

የአረመኔነት ፡ ሥራ ፡ ለሚሉት ፡ ለአረመኔነት ፡ ምንጩ ፡ መሠረቱ ፡ ዘሮ ፡ መግቢያው ፡ ምዕላዱ ፡ ሮማ ፡ ናት ። ይህንንም ፡ ለመረዳት ፡ የቀድሞዎችን ፡ የነኔሮንን ፤ የቅርቦችን ፡ የነሙሶሊንን ፤ የነግራዝያኒን ፤ ሰውን ፡ ከውሬ ፡ ጋራ ፡ እያታገሉ ፡ ትያትር ፡ የሚጫወቱትን ፤ በሰው ፡ ላይ ፡ መርዝ ፡ እየረጩ ፡ እሳት፡ የሚያዘንሙትን ፤ የሚገዙትን ፡ ሕዝብ ፡ እንደ ፡ ዕንጨት ፡ በፋሰ ፡ የሚፈልጡትን ፡ የነርሱን ፡ ታሪክ ፡ ይመልከቱ ።

ለዚህም ፡ የአረመኔነት ፡ ሥራ ፡ ፈጻሚዎች ፡ የሮማ ፡ ነገሥታት ፡ ብቻ ፡ ሳይኾኑ ፡ ጳጳሳቱም ፡ ጭምር ፡ ለመኾናቸው ፡ ከሮማ ፡ ጳጳሳት ፡ አንዱ ፡ በአረመኔነት ፡ ጠባይ ፡ የክርስቲያኖችን ፡ ደም ፡ ለማፍሰስ ፡ የሚወጣውን ፡ የጦር ፡ ሠራዊትና ፡ የጦር ፡ መሣሪያ ፡ ባርከው ፡ መርቀው ፡ በማሰናበታቸው ፡ ታውቋል ።

ይህ ፡ ግፍ ፡ የሚሠራበት ፡ ወገን፡ ተቈርቋሪ ፡ ኾኖ ፡ ኢትዮጵያን ፡ አረመኔ፡ ብሎ ፡ መሳደብ ፡ አዙሮ ፡ አለማየት ፡ ይሉኝ ፡ አለማለት ፡ ነው ።

የአስልምና ፡ ባህል ፡ ስለሚሉት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ልምድ ፡ አድርገው ፡ የያዙት ፡ የአስልምና ፡ ባህል ፡ ምንድን ፡ ነው ፤ ገልጸው ፡ ጽፈው ልኝ ፡ ቢኾን ፡ መልሱን ፡ እጽፍልዎ ፡ ነበረ ። ስላልጻፉልኝ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የአስልምናን ፡ ባህል ፡ አልያዘችም ፡ ውሸት ፡ ነው ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ የምጽፍልዎ ፡ የለኝም ።

ብዙ ፡ ሴቶችን ፡ ማግባት ፡ መፍታት ፡ ስለሚሉትም ፡ አንዳንድ ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ የኾኑ ፡ ሰዎች ፡ ሕግ ፡ በመተላለፍ ፡ ይሠሩት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሕግ ፡ ኾኖ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አውቃው ፡ የሚሠራበት ፡ ሕግ ፡ አይደለም ። ይህንንም ፡ በኢትዮጵያ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ በሌሎችም ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ የሚኖሩ ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ የኾኑ ፡ ሰዎች ፡ ኹሉ ፡ እንደሚያደርጉት ፡ የታወቀ ፡ ነው ።

ለምሳሌ ፡ ብዙ ፡ የሮማ ፡ ሰዎች ፡ ሌሎችም ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ የኾኑ ፡ የውጭ ፡ ሀገር ፡ ሰዎች ፡ ወደ ፡ ሀገራችን ፡ በመጡ ፡ ጊዜ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ሴቶች ፡ ይልቁንም ፡ ከእስላም ፡ ሴቶች ፡ የጋብቻን ፡ ሕግ ፡ በመተላለፍ ፡ ደቅለው ፡ ይገኛሉ ። በዚህ ፡ ጊዜ ፡ የየክፍላቸው ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ የጋብቻ ፡ ሕግ ፡ የላቸውም ፡ ተብለው ፡ ይወቀሳሉን ፤ አይወቀሱም ። እንግዲያስ ፡ በኢትዮጵያም ፡ በዚህ ፡ ሥራ ፡ ያው ፡ ሕግ ፡ ተላላፊው ፡ ራሱ ፡ ይቀጣበታል ፡ ይወቀስበታል ፡ እንጂ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሕግ ። የላትም ፡ ተብላ ፡ ልትወቀስበት ፡ አይገባም ።

የጥንቈላ ፡ ልምዶች ፡ ስለሚሉትም ፡ የጥንቈላ ፡ ሥራ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሕግ ፡ የተነቀፈ ፡ የተጠላ ፡ ነው ፡ እንዲያውም ፡ የጥንቈላ ፡ ሥራ ፡ ሲሠራ ፡ የተገኘ ፡ በወንጀል ፡ ተከሶ ፡ ሲረታ ፡ ግርፋትና ፡ እስራት ፡ ወይም ፡ ስደት ፡ ይፈረድበት ፡ ነበረ ። እስከ ፡ ሞትም ፡ ድረስ ፡ የተፈረደባቸው ፡ ይገኛሉ ። ዛሬም ፡ አዲሱ ፡ የተሻሻለው ፡ ወንደለኛ ፡ መቅጫ ፡ በሚያዝዘው ፡ መሠረት ፡ በጽኑ ፡ እሥራት ፡ ይቀጣሉ ፡ እንጂ ፡ ጥንቈላ ፡ ሕግ ፡ ኾኖ ፡ አይሠራበትም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፱፡ ስለዚህ ፡ ሰባክያኖቹ ፡ የጊዜውን ፡ ግድነት ፡ በመመልከት ፡ ስለሃይማኖት ፡ የመራቀቅና ፡ የመከራከርን ፡ መንገድ ፡ ትተው ፡ ደክሞ ፡ የነበረውን ፡ የክርስትና ፡ መንፈስ ፡ ለማነቃቃት ፡ ተጣጥረው ፡ ይኾናሉ ፡ ብለው ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ትችት ፡ አሳይተዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፱፡ የክርስትና ፡ መንፈስ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ላይ ፡ ማንም ፡ የዘራው ፡ ሳይኖር ፡ በሕገ ፡ ልቡና ፡ በቅሎ ፡ በየለቱ ፡ ሲያብብ ፡ ሲያፈራ ፡ የሚኖር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ መቼም ፡ ቢኾን ፡ የደከመበትና ፡ የቀዘቀዘበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ። ስንኳን ፡ ሮማውያን ፡ ግብጻውያንም ፡ ቢኾኑ ፡ እርሷው ፡ አውቃ ፡ የሚያጠምቅ ፡ የሚያቈርብ ፡ መምህር ፡ ሹመልኝ ፡ ብትለን ፡ ሾመን ፡ ላክንላት ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ እኛ ፡ መክረን ፡ አስተምረን ፡ ከእርምና ፡ ወደ ፡ ክርስትና ፡ ወይም ፡ ከሕገ ፡ አሪት ፡ ወደ ፡ ሕገ ፡ ጥምቀት ፡ መለስናት ፡ ብለው ፡ ሊመክቡት ፡ አይችሉም ። የካቶሊክ ፡ ሰባኪዎችም ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ በመጡበት ፡ ጊዜ ፡ ኹሉ ፡ ከቤተ ፡ ክህነቱ ፡ አያያዝ ፡ አልፈው ፡ በመንግሥቱ ፡ ፖለቲካ ፡ እየገቡ ፡ እርስ ፡ በርስ ፡ እያለያዩ ፡ ደም ፡ ሲያፋስሱ ፡ ከመኖር ፡ በቀር ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ያደረጉላት ፡ በጎ ፡ ሥራ ፡ አንድም ፡ አይገኝ ። ሮማ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ በጎ ፡ ትውልላታለች ፡ መልካም ፡ ትሠራላታለች ፡ ብሎ ፡ ከማሰብ ፡ ቀበሮ ፡ ወይም ፡ ተኵላ ፡ ለበግ ፡ መልካም ፡ ትሠራለች ፡ ብሎ ፡ ማሰብ ፡ ይቀላል ። ይህን ፡ በመተቸትስ ፡ ፈንታ ፡ በዚያ ፡ ጊዜ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ቤተ ፡ መንግሥቱም ፡ ቤተ ፡ ክህነቱም ፡ ሕዝቡም ፡ አንድ ፡ ኾኖባቸው ፡ መግቢያ ፡ ቢያጡ ፡ ሕዝቡን ፡ እርስ ፡ በርሱ ፡ አለያይተው ፡ አሁን ፡ በኛ ፡ ዘመን ፡ የፈጸሙትን ፡ ያጥቂነት ፡ ተግባር ፡ ለመፈጸም ፡ መግቢያ ፡ የሚያገኙበትን ፡ ዘዴ ፡ ሲያጠኑ ፡ የቈዩ ፡ ይመስላል ፡ ብለው ፡ ተችተው ፡ ቢኾን ፡ ትችትም ፡ እውነትን ፡ የተመረኰዘ ፡ ኾኖ ፡ በተገኘ ፡ ነበር ።

ክ ፍ ል ፡ ፪ ።

ከውጭ፡ አገር፡ ሰባኪዎች፡ ጋራ፡ የተደረጉ ፡ የመጀመሪያ ፡ ክርክሮች ።

ደ ራ ሲ ።

፳፩፡ በዚህ ፡ አንቀጽ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የባህል ፡ መለያየትና ፡ የሃይማኖት ፡ ክርክር ፡ የተነሣ ፡ በአፄ ፡ ዘርዐ ፡ ያዕቆብ ፡ መንግሥት ፡ ነው ፡ የተከራከሩ ፡

www.ethiopianorthodox.org

ከማን ፡ ጋራ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ምክንያቱም ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ አይታወቅም ።

ነገር ፡ ግን ፡ አባ ፡ ጊዮርጊስ ፡ የደረሰው ፡ መጽሐፍ ፡ ስለምሥጢረ ፡ ሥላሴና ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ የሚናገር ፡ ስለኾነ ፡ ስለርሱ ፡ ሳይኾን ፡ አይቀርም ።

መላክተኞቹ ፡ የሰበኩትን ፡ ትምርት ፡ ለመጀመሪያው ፡ ጊዜ ፡ ጠንክረው ፡ የተቃወሙት ፡ አይመስልም ። መላክተኞች ፡ ይሰብኩት ፡ የነበረውና ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ያምኑት ፡ የነበረው ፡ ትምርት ፡ ብዙ ፡ ይመሳሰል ፡ ኖሯል ፡ ለማለት ፡ እንችላለን ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳ | ይህን ፡ ማለት ፡ የሚገባ ፡ ይመሳሰሉ ፡ ኖሯል ፡ ለማለት ፡ የበቁባቸውን ፡ ንግግሮች ፡ ጠቅሶ ፡ እርስዎ ፡ ተረዳሁ ፡ የሚሉትን ፡ ያህል ፡ ሰሚና ፡ ተመልካችም ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ይመስላል ፡ እስኪል ፡ ድረስ ፡ አስረድቶ ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ እንዲያው ፡ ዝም ፡ ብሎ ፡ ይኾናል ፡ ይመስላል ፡ ብሎ ፡ መናገር ፡ ባስተዋይ ፡ ዘንድ ፡ ቁም ፡ ነገር ፡ ኾኖ ፡ አይገኝም ፡ ስለዚህ ፡ ዋጋ ፡ እንደሌለው ፡ ቈጥረን ፡ አልፈነዋል ።

ደ ራ ሲ ።

፳፩ | ኢትዮጵያውያን ፡ ከካቶሊክ ፡ ሰባኪዎች ፡ ጋራ ፡ በተገናኙ ፡ ጊዜ የእምነታቸውን ፡ ብዙ ፡ አናቅጽ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ መመርመርና ፡ በበለጠ ፡ አጥንተው ፡ መወሰን ፡ ግድ ፡ ኾነባቸው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፩ | ኢትዮጵያውያን ፡ ከካቶሊካውያን ፡ ጋራ ፡ በተገናኙ ፡ ጊዜ ፡ ትምርታቸው ፡ ተመሳሳይ ፡ ኾኖ ፡ ካገኙት ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ወደ ፡ መመርመርና ፡ ወደ ፡ መወሰን ፡ ምን ፡ ወሰዳቸው ፡ ዝም ፡ ብለው ፡ አይቀበሉትም ፡ ኖሯልን ። በላይኛው ፡ መሥመር ፡ የተቹት ፡ ትችት ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ መኾኑ ፡ በዚህ ፡ ይታወቃል ።

እውነተኛውስ ፡ ነገር ፡ ይህ ፡ አሁን ፡ የተናገሩት ፡ ነው ። አርበኛ ፡ ሰላም ፡ በኾነበት ፡ ጊዜ ፡ ጋሻ ፡ ጦሩን ፡ ሰቅሎ ፡ ወደ ፡ ዕለት ፡ ተግባሩ ፡ ይሠማራል ፡ ጠላት ፡ በተነሣበት ፡ ጊዜ ፡ ከተሰቀለበት ፡ አውርዶ ፡ ጦሩን ፡ ይወለውላል ፡ ጋሻውን ፡ ይሰነግላል ፡ ይህ ፡ የአርበኞች ፡ ሕግ ፡ ነውና ፡ ኢትዮጵያውያንም ፡ ጠላት ፡ በጠፋበት ፡ ጊዜ ፡ በዕረፍት ፡ ኖረው ፡ የሃይማኖት ፡ ክርክር ፡ በተነሣባቸው ፡ ጊዜ ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ መጽሐፍ ፡ ለመመልከት ፡ ታጥቀው ፡ ቢነሡ ፡ የሚያስነቅፋቸው ፡ አይደለም ።

ደ ራ ሲ ።

፳፪ | በዚህ ፡ ሥጋት ፡ ምክንያት ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ የካቶ

ሊክ ፡ መልእክተኞች ፡ ከሚሰብኩት ፡ ትምርት ፡ ለኢትዮጵያውያን ፡ መጠበቂያ ፡ ይኾናቸው ፡ ዘንድ ፡ በኬልቄዶኑ ፡ ጉባኤ ፡ በልዮን ፡ ጳጳስና ፡ በካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ ላይ ፡ ያልዋለውንና ፡ ያልተባለውን ፡ ውሸት ፡ ፈጥረው ፡ የመሉባቸው ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የሚያስተምሩ ፡ መጻሕፍት ፡ በፍጥነት ፡ ወደ ፡ ግእዝ ፡ አስተርጕመው ፡ በኹሉ ፡ ዘንድ ፡ እንዲስፋፋ ፡ አደረጉ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፪ | ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ የሚናገሩ ፡ መላው ፡ ቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ናቸው ፡ እንጂ ፡ በከፊል ፡ አይደለም ። እኒኸውም ፡ እያንዳንዳቸው ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የገቡበት ፡ ጊዜ ፡ የታወቀ ፡ ነው ። ይህ ፡ የሚናገሩት ፡ እውነት ፡ ከኾነ ፡ በዚያን ፡ ጊዜ ፡ በፍጥነት ፡ ወደ ፡ ግእዝ ፡ ተተርጕመው ፡ የተላኩት ፡ መጻሕፍት ፡ የትኛዎቹ ፡ ናቸው ፡ እስኪ ፡ ያስረዱን ።

ደግሞስ ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ያልዋለውን ፡ በሐሰት ፡ ጽፈው ፡ እንዲስፋፋ ፡ ያደረጉት ፡ የትኛውን ፡ ነው ።

የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳትስ ፡ ስለ ፡ ኬልቄዶኑ ፡ ጉባኤ ፡ ውሣኔ ፡ የነገሩን ፡ መለካውያን ፡ በ፫ቱ ፡ ዐበይት ፡ ጉባኤያት ፡ የተወሰነውን ፡ ለውጠው ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ የንስጥሮስን ፡ ግማሽ ፡ ክህደት ፡ አጸደቁ ፡ ማለትን ፡ ነው ። ይህንም ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የምትክደው ፡ አይመስለኝም ። ይህ ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ ጉባኤው ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ አልወሰነም ፡ የሚሉ ፡ ከኾነ ፡ ዛሬም ፡ ቢኾን ፡ ልንስማማ ፡ እንችላለን ። ኹላችንም ፡ በየበኩላችን ፡ ልዮን ፡ የንስጥሮስ ፡ ተከታይ ፡ ነው ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ የአውጣኪ ፡ ሴረኛ ፡ ነው ፡ የምንለው ፡ ወሬ ፡ ዋጋ ፡ የለውም ።

ክፍል ፡ ፫ ።

በ፲፮ኛና ፡ በ፲፯ተኛ ፻ ፡ ዘመን ፡ የተደረጉ ፡ ክርክሮች ።

ደ ራ ሲ ።

፳፫ | በዚህ ፡ ዘመን ፡ ቅዱስ ፡ ፍራንቸስኮስንና ፡ ቅዱስ ፡ ዶመኒኮስ ፡ በ፲፭፻፶ ዓ. ም. ግድም ፡ ኢየሱሳውያን ፡ መልክተኞች ፡ ተከተሏቸው ፡ የዚህም ፡ ታሪክ ፡ ቤካሪ ፡ በተባለ ፡ መጽሐፍ ፡ ይገኛል ፡ ካሉ ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ ፍሬ ፡ ነገሩ ፡ ገባ ፡ ሲሉ ፡ ያለመስማማታቸው ፡ ዋና ፡ ምክንያት ፡ ኢትዮጵያውያኖቹ ፡ በኬልቄዶን ፡ የዋለውን ፡ እስከዚያ ፡ ጊዜ ፡ ድረስ ፡ ደኅና ፡ አድርገው ፡ ሳያውቁ ፡ ቆይተው ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ ይነገርበት ፡ የነበረውን ፡ የቅዱስ ፡ ቄርሎስን ፡ አነጋገር ፡ ገና ፡ ይዘው ፡ ስለነበረ ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ ከካቶሊካውያን ፡ ሰባኪዎች ፡ ጋራ መጀመሪያ ፡ በተገናኙና ፡ የኬልቄዶኑን ፡ አዲስ ፡ አነጋገር ፡ ሲያገቡ ፡ በሰሟቸው ፡ ጊዜ ፡ ያሰናክሉባቸው ፡ ነበረ ፡ ብለዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

መ ላ ሽ ።

ጽ፫ | በዚህ ፡ አነጋገርዎ ፡ የቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ አነጋገር ፡ ከጥንት ፡ ከሐዋርያት ፡ ከ፫፻ ፡ ሲያያዝ ፡ የመጣ ፡ መኾኑን ፡ የኬልቄዶኑ ፡ አነጋገር ፡ አዲስ ፡ ውሣኔ ፡ መኾኑን ፤ ኢትዮጵያም ፡ በቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ በህል ፡ የጸናች ፡ መኾኗን ፡ አረጋግጠው ፡ ተናግረዋል ።

ኢትዮጵያ ፡ በምንም ፡ ዐይነት ፡ እንዳልተሳሳተች ፡ ይህ ፡ በቂ ፡ መረጃ ፡ ነውና ፡ በዚህ ፡ አነጋገርዎ ፡ በጣም ፡ ትደሰትበታለች ።

የኬልቄዶኑን ፡ አነጋገርም ፡ ያሰናክሉባቸው ፡ የነበረ ፡ ይህ ፡ ከሐዋርያት ፡ ከ፫፻ ፡ ትምርት ፡ ውጭ ፡ በመኾኑ ፡ ነው ። አሁንም ፡ ቢኾን ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከሐዋርያት ፡ ውሣኔ ፡ መውጣትን ፡ የማትፈቅድ ፡ ስለኾነች ፡ የኬልቄዶንን ፡ ውሣኔ ፡ በመቃወም ፡ ላይ ፡ ናት ።

ደ ራ ሲ ።

ጽ፬ | በንጉሥ ፡ ዘደንግል ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ ከፓድረ ፡ ፓየዝ ፡ ጋራ ፡ የተደረገ ፡ ንግግር ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ሲናገሩ ፡ አንድ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ መነኩሴ ፡ ለፓድረ ፡ ፓየዝ ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ አሉ ፡ ባሕርየ ፡ ሥጋም ፡ ከባሕርየ ፡ መለኮት ፡ ጋራ ፡ እኩል ፡ አይደለም ፡ በምትሉት ፡ አንስማማም ፡ ሲል ፡ ጉባኤውን ፡ ከፈተ ።

ፓድረ ፡ ፓየዝም ፡ ሲመልስ ፡ እውነተኛው ፡ ሃይማኖት ፡ ይህ ፡ ነው ። ጌታችን ፡ ስለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ደሙን ፡ አፍሷል ፤ እኛም ፡ በክቡር ፡ ደሙ ፡ ድነናል ።

ይህም ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ መኖራቸውን ፡ በግልጥ ፡ ያስተምረናል ፡ ምክንያቱም ፡ አምላክ ፡ እንደ ፡ መኾኑ ፡ መጠን ፡ ደም ፡ የለውምና ፡ የተባሉት ፡ ምስክሮች ፡ የሚሰማ ፡ ትርጉም ፡ የማይገኝላቸው ፡ ስለኾነ ፡ ነው ፡ አለ ።

በዚያ ፡ ከነበሩት ፡ ጨዋዎች ፡ አንዱ ፡ ከትንሣኤ ፡ በኋላ ፡ በክርስቶስ ፡ የሚገኘው ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ አለ ።

ፓድረ ፡ ፓየዝም ፡ ሲመልስ ፡ ከ፪ቱ ፡ ባሕርያት ፡ የትኛው ፡ ጠፋ ፡ የሚጠፋ ፡ ቢኖር ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ሊኾን ፡ ግድ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ ክርስቶስ ፡ ለቶማስ ፡ ቍስሎቹን ፡ አሳይቶ ፡ አማኝ ፡ እንጅ ፡ ተጠራጣሪ ፡ አትኹን ፡ አለው ። በዚህም ፡ ቶማስ ፤ ጌታዬ ፡ አምላኬ ፡ ብሎ ፡ አመነበት ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ ሊፈርስ ፡ አይችልም ።

መለኮትም ፡ የማይታይና ፡ የማይነካ ፡ ስለኾነ ፡ ያሳየውና ፡ ያስነካው ፡ ሥጋውን ፡ እንጂ ፡ መለኮቱን ፡ አይደለም ። ከትንሣኤ ፡ በኋላ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ እንደ ፡ ነበሩት ፡ ይህ ፡ ያስረዳል ፡ አለ ። ሰውየው ፡ ይህን ፡ በሰማ ፡ ጊዜ ፡ መልስ ፡ አጣ ።

ይህ ሥዕል ክርስቶስ በሥጋ እንደ ተነሣ ያሳያል ማቴ ፳፰ ፩—፯ ።

www.ethiopianorthodox.org

ፓድረ ፡ ፓየዝ ፡ ግን ፡ ጥያቄውን ፡ ቀጥሎ ፡ ክርስቶስ ፡ ፍጹም ፡ አም ላክ ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ አይደለምን ፡ ብሎ ፡ ጠየቀ ።

ሊቁ ፡ ከክርክሩ ፡ ሊያመልጥ ፡ እንደ ፡ ፈለገ ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ ንጉሡ ፡ ለምን ፡ እትመልስም ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ መኾኑን ፡ ልትክ ደው ፡ ነውን ፡ አለውና ፡ ሊቁ ፡ በክርስቶስ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ መኖሩን ፡ አንክድም ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ከተዋሕዶ ፡ በኋላ ፡ አንድ ፡ ሊባል ፡ እንጂ ኹለት ፡ ሊባል ፡ አይቻልም ፡ አለ ።

ፓድረ ፡ ፓየዝም ፡ በክርስቶስ ፡ የተዋሐዱ ፡ እንጂ ፡ ያልተደባለቁ ፡ ባሕ ርየ ፡ መለኮትና ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ የሚገኙ ፡ ከኹነ ፡ ስለምን ፡ ኹለት ፡ ሊባሉ ፡ አይቻልም ። ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ ሊባል ፡ አይቻልም ፡ ልትሉ ከፈለጋችሁ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ብቻ ፡ አለውና ፡ ስለዚህ ፡ በፍጹም ፡ እውነት ፡ ነው ፡ አለ ።

የፓድረ ፡ ፓየዝ ፡ ንግግር ፡ ከዚያ ፡ ለነበሩ ፡ ሰዎች ፡ እስከማመን ፡ ድረስ ተረዳቸው ። አብዛኛዎቹ ፡ ግን ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮችን ፡ አነጋገር ፡ በመደገፍ፡ ጸኑ ፡ ብለዋል ።

መላሽ

፩፡ በየጊዜው ፡ የመጡ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ኹሉ ከኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ ጋራ ፡ ክርክር ማድረጋቸው ፡ አይካድም ። የክርክሩን ፡ አመራር ፡ ግን ፡ እን ደዚሁ ፡ ነው ፡ ብለን ፡ ለማመን ፡ አንችልም ። ምክንያቱም ፡ ስለክርክሩ ፡ በኢ ትዮጵያ ፡ የተጻፈው ፡ ታሪክ ፡ ከዚህ ፡ ልዩ ፡ ስለኾነ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ ያለ ፈውን ፡ ክርክር ፡ እንደዚህ ፡ ነው ፡ እንደዚህ ፡ አይደለም ፡ እያሉ ፡ የሥራ ፡ ጊዜን ፡ ከማባከን ፡ መልሱን መስጠት ፡ የተሻለ መስሎ ፡ ስለታየኝ ፡ መልሱን ፡ እጽፋለሁ ። መልስ ፡ ከመሰጠቱም ፡ አስቀድመን ፡ ኹላችንም ፡ የአካልንና ፡ የባሕ ርይን ፡ ነገር ፡ እንመርምር ።

፩ኛ፡ አካል ።

አካል ፡ ማለት ፡ ከራስ ፡ ጠጉር ፡ እስከ ፡ እግር ፡ ጥፍር ፤ ባጥንት ፡ በጅ ማት ፤ በሥጋ ፡ በቁርበት ፡ የተየያዘ ፡ ፍጹም ፡ ገጽ ፤ ፍጹም ፡ መልክዕ ፡ ያለው ፡ ነፍስ ፡ የተዋሐደችው ፡ የባሕርይ ፤ የስም ፤ የግብር ፤ ባለቤት ፡ ነው ። ይህም ፡ አካል ፡ መባል ፡ ለአምላክም ፡ ለሰውም ፡ ይነገራል ።

ለአምላክ ፡ ሲነገር ፡ አብ ፡ ፍጹም ፡ በአካሉ ፡ ወበመልክዑ ፡ ወበገጹ ፤ ወልድ ፡ ፍጹም ፡ በአካሉ ፤ ወበመልክዑ ፡ ወበገጹ ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ፍጹም ፡ በአካሉ ፡ ወበመልክዑ ፡ ወበገጹ ፡ ይላል ።

ለሰውም ፡ ሲነገር ፡ ወኢአካልየ ፡ በመትሕተ ፡ ምድር ። ወአካልየኒ ፡ ወኢከመ ፡ ምንት ፡ በቅድሜከ ፡ ይላል ። መዝ ፻፴፰ ፡ ፮ ፤ ፻፴፰ ፡ ፲፮ ።

www.ethiopianorthodox.org

፱ተኛ ባሕርይ ።

ባሕርይ ፡ ማለት ፡ የአካል ፡ መገኛ ፡ ሥር ፡ አካል ፡ ሥራውን ፡ የሚሠራበት ፡ መሣሪያ ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ አካል ፡ ያለባሕርይ ፡ ብቻውን ፡ አይቆምም ፡ ባሕርይም ፡ ያለአካል ፡ አይፈጸምም ። አካልና ፡ ባሕርይ ፡ እንደ ፡ ሥርና ፡ እንደ ፡ ዐፅቅ ፡ እንደ ፡ ቅንጣትና ፡ እንዳገዳ ፡ የተየያዙ ፡ የማይለያዩ ፡ ናቸው ።

እንዲህም ፡ ስለኾኑ ፡ ባሕርይ ፡ አካላዊ ፡ ፍጹመ ፡ አካል ፡ ቢባል ፡ እንጂ ፡ አካል አይባልም ። አካልም ፡ ባሕርያዊ ፡ ሕያወ ፡ ባሕርይ ፡ ቢባል ፡ እንጂ ፡ ባሕርይ ፡ አይባልም ።

ባሕርይ አካል ፡ ሥራውን ፡ የሚሠራበት ፡ የአካል ፡ መሣሪያ ፡ ነው ፡ (ማለት) ፡ ለምሳሌ ፤ ለወጎ ፡ አካልም ፡ ባሕርይም ፡ አለው ፤ አካሉ ፡ በጽዋዕ ፡ በማድጋ ፡ የሚቀዳው ፤ ባሕርዩ ፡ ርጥበቱ ፡ ነው ። ሥራውም ፡ የደረቀውን ፡ ማራስ ፡ የራሰውን ፡ ማበስበስ ፡ ነው ። ውኃ ፡ ማናቸውንም ፡ የደረቀ ፡ ነገር ሲነክሩበት ፡ ማራሱ ፡ ርጥበት ፡ ባሕርዩ ፡ ቢኾን ፡ ነው ፤ ርጥበት ፡ ባይኖረው ፡ ሊያርስ ፡ አይችልም ፡ ነበረ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ባሕርይ ፡ የአካል ፡ መገኛ ፡ ነው ፡ ባልን ፡ ጊዜም ፡ ወኃን ፡ መሬትን ፡ ነፋስን ፡ እሳትን ፡ ባሕርያት ፡ ብለን ፡ የእዳም ፡ ምሉ ፡ አካሉ ፡ ከኂህ ፡ ከራቱ ፡ ከወኅ ፡ ከመሬት ፡ ከነፋስ ፡ ከእሳት ፡ መገኘቱን ፡ መናገራችን ፡ ነው ።

እንዲህም ፡ ባልን ፡ ጊዜ ፡ ለዐራቱ ፡ ኹሉ ፡ አካልም ፡ ባሕርይም ፡ እንዳላቸው ፡ አንዘንጋ ። የእሳት ፡ አካሉ ፡ በዕንጨት ፡ ላይ ፡ ወይም ፡ ነበልባሉ ፡ በግ ፡ በግ ፡ ሲል ፡ ይታያል ፤ ባሕርዩ ፡ ውዕየት ፤ ይብሰት ፡ ብሩህነት ፡ ነው ። እኂህ ፡ ባሕርያት ፡ መኖራቸውን ፡ ለማወቅ ፡ የምንችል ፡ እሳቱ ፡ በመፋጀቱ ፡ በማቃጠሉ ፡ ብርሃን ፡ በማሳየቱ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ባሕርያትን ፡ እንደ ፡ አካል ፡ ተገልጸው ፡ ወይም ፡ ከአካል ፡ ተለይተው ፡ አይተናቸው ፡ አይደለም ።

ወኅም ፡ አካሉ ፡ ሲፈስ ፡ ይታያል ፡ በዋንጫ ፡ በብርጭቆ ፡ ይያዛል ፤ ባሕርዩ ፡ ግን ፡ ርጡብ ፤ ቄሪር ፤ ብሩህ ፤ ወይም ፡ ንጹሕ ነው ። እኂህ ፡ ባሕርያት ፡ መኖራቸው ፡ የሚታወቅ ፡ ያነን ፡ ሲፈስ ፡ የምናየውን ፡ አካሉን ፡ የርጥበት ፡ የቀዝረት ፡ የጽሩይነት ፡ ሥራ ፡ ሲያሠሩት ፡ በማየታችን ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እንደ ፡ አካሉ ፡ ገዝፈው ፡ ታይተው ፡ ተዳሰው ፡ ከአካል ፡ ተለይተው ፡ ሥራ ፡ ሠርተው ፡ አይደለም ።

መሬት ፡ አካሉ ፡ ገዝፎ ፡ ይታያል ለመሬት ፡ ግዙፍነት ፡ ብዙ ፡ ሐተታ ፡ አያስፈልገውም ።

ባሕርዩ ፡ ጽሉም ፡ ውውይ ፡ ይቡስ ፡ ነው ። እኂህ ፡ ባሕርያት ፡ በመሬት ላይ ፡ መኖራቸውን ፡ የምናውቀው ፡ ግዙፉን ፡ አካሉን ፡ የጽሉምነት ፡ የውውይነት ፡ የይቡስነት ፡ ሥራ ፡ ሲያሠሩት ፡ በማየታችን ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ከአካሉ ፡ ተለይተው ፡ ሥራ ፡ ሲሠሩ ፡ አይተናቸው ፡ አይደለም ።

ነፋስ ፡ አካሉ ፡ ረቂቅ ፡ ነው ፡ ዛፍ ፡ ሲያናውጽ ፡ ባሕር ፡ ሲገሥጽ ፡ ካልኾነ ፡ በቀር ፡ ባይን ፡ አይታይም ። ባሕርዩ ፡ ግን ፡ ጽሉም ፡ ይቡስ ፡ ቄሪር ፡ ነው ። እኂህ ፡ ባሕርያት ፡ ነፋስን ፡ የጽሉምነት ፡ የይቡስነት ፡ የቄሪርነት ፡ ሥራ ፡ ሲያሠሩት ፡ አይተን ፡ መኖራቸውን ፡ ከማወቅ ፡ በቀር ፡ ከአካሉ ፡ ተለይተው ፡ ሊታዩ ፡ ወይም ፡ ሥራ ፡ ሊሠሩ ፡ አይችሉም ።

እነሆ ፡ አሁን ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በዘረዘርናቸው ፡ ነገሮች ፡ አካልና ፡ ባሕርይ ፡ አንድ ፡ ሲኾኑ ፡ ልዩነት ፡ እንዳላቸው ፤ ልዩነት ፡ ሲኖራቸውም ፡ ተፈልጦ ፡ የሌለባቸው ፡ አንድ ፡ እንደ ፡ ኾኑ ፤ አካል ፡ ሠሪ ፤ ባሕርይ ፡ አሠሪ መኾናቸውን ፤ ባሕርይም ፡ አካላዊ ፡ ፍጹመ ፡ አካል ፡ ቢባል ፡ እንጂ ፡ አካል አለመባሉን ፤ አካልም ፡ ባሕርያዊ ፡ ሕያወ ፡ ባሕርይ ፡ ቢባል ፡ እንጂ ፡ ባሕርይ ፡ አለመባሉን ፡ በሰፊው አስረድተናል ።

ሰውም ፡ ከነርሱ ፡ የተፈጠረ ፡ ስለኾነ ፡ አካሉም ፡ የነርሱ ፡ አካል ፤ ባሕርዩም ፡ የነርሱ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ።

እንዲሁም ፡ ለቃል ፡ ከአብ ፤ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የተለየ ፡ ፍጹም ፡ አካል ፡ አለው ፡ ባሕርዩ ፡ ግን ፡ ከአብ ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ የምታደርገው ፡ በከዊን ፡ የምትለይ ፡ አሐቲ ፡ ባሕርይ ፡ ናት ። ይኽ ፡ በሦስቱ ፡ አካላት ፡ ያለች ፡ አሐቲ ፡ ባሕርይም ፡ በከዊን ፡ ከሦስት ፡ ትከፈላለች ።

መከፈሏም ፡ ፩ኛ ፡ ልብ ፡ በመኾን ፤ ፪ተኛ ፡ ቃል ፡ በመኾን ፤ ፫ተኛ ፡ እስትንፋስ ፡ በመኾን ፡ ነው ። በከዊን ፡ ሦስት ፡ ስንልም ፡ እንደ ፡ አካላት ፡ ያለ ፡ ሦስትነት ፡ ሦስት ፡ የምንል ፡ አይደለንም ።

አካላት ፡ መጠቅለልና ፡ መቀላቀል ፡ ሳይኖርባቸው ፡ በተከፍሎ ፡ በተፈልጦ ፡ በፍጹም ፡ ገጽ ፡ በፍጹም ፡ መልክዕ ፡ በየራሳቸው ፡ የቆሙ ፡ ናቸው ።

ኩነታት ፡ ግን ፡ ተፈልጦ ፡ ተከፍሎ ፡ ሳይኖርባቸው ፡ በተዋሕዶና ፡ በተጋብኦ ፡ በንድነት ፡ አካላትን ፡ በህልውና ፡ እያገናዘቡ ፡ ባንድ ፡ መለኮት ፡ ባንድ ባሕርይ ፡ ያሉ ፡ የሚኖሩ ፡ ናቸው ።

እሊህም ፡ ከዊነ ፡ ልብ ፤ ከዊነ ፡ ቃል ፤ ከዊነ ፡ እስትንፋስ ፡ ናቸው ። ከዊነ ፡ ልብ ፡ በአብ ፡ መሠረትነት ፡ ለራሱ ፡ ለባዊ ፡ ኾኖ ፡ ለወልድ ፡ ለመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እውቀት ፡ መኾን ፡ ነው ፤ ከዊነ ቃል ፡ በአብ ፡ መሠረትነት ፡ ለራሱ ፡ ነባቢ ፡ ኾኖ ለአብ ፡ ለመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ንባብ መኾን ነው ፤ ከዊነ ፡ እስትንፋስ ፡ በአብ ፡ መሠረትነት ፡ ለራሱ ፡ ሕያው ፡ ኾኖ ፡ ለአብ ፡ ለወልድ ፡ ሕይወት ፡ መኾን ፡ ነው ። ሦስት ፡ ኩነታት ፡ የተባሉ ፡ እኂህ ፡ ናቸው ።

የኾውም ፡ የከዊን ፡ ምሥጢር ፡ ሥላሴ ፡ ንግበር ሰብእ ፡ በአርዓያነ ፡ ወበአምሳሊነ ፡ ብለው ፡ ላንድነታቸው ፡ ለሦስትነታቸውም ፡ ምሳሌ ፡ በደረጉት ፡ በነፍስ ፡ ከዊን ።

www.ethiopianorthodox.org

ሊቃውንትም ፡ ላንድነት ፡ ለሦስትነት ፡ ምሳሌ ፡ ባደረጓቸው ፡ በፀሐይ ፡ በእሳት ፡ በቀላይ ፡ ከዊን ፡ ቢመረምሩት ፡ ይገኛል ።

ሲመሰልም ፡ የሥላሴን ፡ አካል ፡ በምሳሌዎች ፡ ባሕርይ ፡ የሥላሴን ፡ ባሕርይ ፡ በምሳሌዎች ፡ አካል ፡ አዛውሮ ፡ መመሰል ፡ ነው ።

፩ኛ ፡ ነፍስ ።

ነፍስ ፡ በአካሏ ፡ ከሦስት ፡ የማትከፈል ፡ አንዲት ፡ ስትኾን ፡ በባሕርይዋ ፡ እንደ ፡ ሥላሴ ፡ ሦስት ፡ ከዊን ፡ አላት ፤ ይኸውም ፡ ከዊነ ፡ ልብ ፤ ከዊነ ፡ ቃል ፤ ከዊነ ፡ እስትንፋስ ፡ ነው ፡ በባሕርይዋ ፡ ሦስት ፡ ከዊን ፡ ያላት ፡ መኾንዋ ፡ አካሏን ፡ ከሦስት ፡ አይከፍለውም ።

እንደዚኽውም ፡ የሥላሴ ፡ ከዊን ፡ መለኮትን ፡ ወይም ፡ ባሕርይን ፡ ከሦስት ፡ አይከፍለውም ። እንዲህ ፡ ሳትከፈል ፡ የልብነትዋ ፡ ከዊን ፡ ከቃሏና ፡ ከእስትንፋስዋ ፡ ከዊን ፡ ሳይለይ ፡ በራሱ ፡ ከዊን ፡ ከሥጋዊ ፡ ልብ ፡ ጋራ ፡ ይዋሐዳል ።

የቃልዋም ፡ ከዊን ፡ ከልብነትዋና ፡ ከእስትንፋስነትዋ ፡ ከዊን ፡ ሳይለይ ፡ በራሱ ፡ ከዊን ፡ ከሥጋ ፡ አንደበት ፡ ወይም ፡ ምላስ ፡ ጋራ ፡ ይዋሐዳል ።

የእስትንፋስዋም ፡ ከዊን ፡ ከልብነትዋና ፡ ከቃልነትዋ ፡ ከዊን ፡ ሳይለይ ፡ በራሱ ፡ ከዊን ፡ ከሥጋዊ ፡ እስትንፋስ ፡ ጋራ ፡ ይዋሐዳል ፡ (ሳምባ) ።

፪ተኛ ፡ እሳት ።

እሳት ፡ በአካሉ ፡ አንድ ፡ ሲኾን በባሕርዩ ፡ ሦስት ፡ ከዊን ፡ አለው ፡ የኾውም ፡ ነበልባል ፡ ብርሃን ፡ ዋዕይ ፡ ነው ። በነበልባሉ ፡ አብ ፤ በብርሃኑ ፡ ወልድ ፤ በዋዕዩ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ይመሰላሉ ። የኾውም ተፈልጦ ፡ ተከፍሎ ፡ ሳይኖርበት ፡ ባንድ ፡ ህላዌ ፡ የሚኖር ፡ ነው ።

ይህ ፡ ሦስት ፡ ከዊን ፡ የእሳትን ፡ አንድ ፡ ህላዌ ፡ ከሦስት ፡ እንዳይከፋፍለው ፤ የሥላሴም ፡ ከዊን ፡ መለኮትን ፡ ወይም ፡ ባሕርይን ፡ ከሦስት ፡ አይከፍለውም ።

፫ተኛ ፡ ፀሐይ ።

ፀሐይ ፡ በባሕርዩ ፡ አንድ ፡ ሲኾን ፡ ሦስት ፡ ከዊን ፡ አለው ፤ ክበብ ፤ ብርሃን ፤ ዋዕይ ፤ በክበቡ ፡ አብ ፡ በብርሃኑ ፡ ወልድ ፡ በዋዕዩ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ይመሰላሉ ። ፀሐይ ፡ በከዊን ፡ ሦስት ፡ ሲኾን ፡ በአካል ፡ አንድ ፡ እንደኾነ ፡ መለኮትም ፡ ወይም ፡ ባሕርይ ፡ በከዊን ፡ ሦስት ፡ ቢኾን ፡ በህልውና ፡ አንድ ፡ ነው ።

፬ተኛ ፡ ባሕር ።

ባሕር ፡ ባሕርዩ ፡ አንድ ፡ ሲኾን ፡ ሦስት ፡ ከዊን ፡ አለው ፡ ስፍሐት ፤ ርጥበት ፤ ሑከት ፡ ናቸው ። በስፍሐቱ ፡ አብ ፤ በርጥበቱ ፡ ወልድ ፤ በሑከቱ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ይመሰላሉ ።

ይህ ፡ ከዊን ፡ ባሕርን ፡ ከሦስት ፡ እንዳይከፋፍለው ፡ የሥላሴም ፡ ከዊን ፡ መለኮትን ፡ ወይም ፡ ባሕርየ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ከሦስት ፡ የሚከፋፍል ፡ አይደለም ።

ሥላሴን ፡ በህልውና ፡ አንድ ፡ የሚያሰኛቸው ፡ ምሥጢር ፡ ይህ ፡ ነው ።

ይህንም ፡ ምሳሌ ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ አምጥተን ፡ የተናገርነው ፡ አይደለንም ፡ ስለእሳት ፡ ቅዱስ ፡ ጴጥሮስ ፡ ቀሌምንጦስ ፡ በተባለው ፡ መጽሐፍ ፡ አቡየ ፡ እሳት ፡ ወእነ ፡ ብርሃኑ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ዋዕዩ ፡ ብሏል ። ቦ፻ም ፡ በቅዳሴ ፡ አቡየ ፡ ወእነ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እሳት ፡ ወነበልባል ፡ ወፍሕም ፡ ብለዋል ። አባ ፡ ሕርያቆስም ፡ አብ ፡ እሳት ፡ ወልድ ፡ እሳት ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እሳት ፡ ፩ ፡ ውእቱ ፡ እሳተ ፡ ሕይወት ፡ ዘእምዓርያም ፡ ብሏል ።

ስለፀሐይም ፡ በቀሌምንጦስ ፡ አቡየ ፡ ፀሐይ ፡ ወእነ ፡ ብርሃኑ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ዋዕዩ ፡ ብሏል ። ቦ፻ትም ፡ በቅዳሴ ፡ አቡየ ፡ ወእነ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ፀሐይ ፡ ወብርሃን ፡ ወዋዕይ ፡ ብለዋል ። አባ ፡ ሕርያቆስም ፡ አብ ፡ ፀሐይ ፡ ወልድ ፡ ፀሐይ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ፀሐይ ፡ ፩ ፡ ውእቱ ፡ ፀሐየ ፡ ጽድቅ ፡ ዘላዕለ ፡ ኵሉ ፡ ብሏል ።

ስለባሕርም ፡ ምሳሌነት ፡ አረጋዊ ፡ መንፈሳዊ ፡ በሺኀተኛው ፡ ድርሳን ፡ ነጽርኬ ፡ ዘተብህለ ፡ በእንተ ፡ አበ ፡ ኵሉ ፡ ከመ ፡ መሰልዋ ፡ ለዛቲ ፡ ባሕር እንተ ፡ ትትገሠሥ ፡ ለወልድኒ ፡ ዘይሰገድ ፡ በጎበ ፡ ኵሉ ፡ መሰልዎ ፡ በርጥበተ ፡ ማይ ፤ ለመንፈስ ፡ ቅዱስኒ ፡ ዘይሴባሕ ፡ በሑከተ ፡ ማይ ፡ ዘውስተ ፡ ባሕር ። ለመኑ ፡ ይትከሀሎ ፡ ከመ ፡ ይክፍል ፡ ኃይለ ፡ ባሕር ፡ እምነ ፡ ጠባይዒሁ ይትከሀሎኑ ፡ ለባሕር ፡ ከመ ፡ የሀሉ ፡ እንበለ ፡ ርጥበት ፡ ወእንበለ ፡ ተሐውከ ፡ ወለመኑ ፡ ይትከሀሎ ፡ ይፍልጥ ፡ ሁከተ ፡ እምነ ፡ ማይ ፡ ወባሕር ፡ ወያቅማ ፡ በባሕቲታ ፡ ለማይኒ ፡ ወለርጥበት ፡ በበባሕቲቶሙ ፡ እው ፡ መኑ ፡ ዘርእየ ፡ ፭እምኔሆሙ ፡ እንዘ ፡ ይቀውም ፡ በባሕቲቱ ፡ ዘእንበለ ፡ በትሥልስቱ ፡ እስመ ፡ ፩ ፡ እሙንቱ ፡ እንዘ ፡ ቦ ፡ ወእንዘ ፡ ቦቱ ፡ ፩ደ ፡ ይትበሀሉ ፡ ወሶበሂ ፡ ይትሐለይ ፡ ወይትኔጸር ፡ ምስለ ፡ ኃይላቲሁ ፡ ወኢይትሌለዮ ፡ ኃይላቲሁ ፡ እምጠ ባይዑ ፡ ወጠባይዑ ፡ እምኃይላቲሁ ፡ ወከመዝ ፡ እሔሊ ፡ በእንተ ፡ ጠባይዓት ፡ ስዑሓት ።

የኵሉ ፡ መገኛ ፡ አብን ፡ ነፋስ ፡ በሚያማታት ፡ ባሕር ፡ ባለች ፤ በውኃ ፡ ስፍሐት ፡ እንደመሰሉት ፤ በኵሉ ፡ ዘንድ ፡ የሚሰገድ ፡ ወልድንም ፡ በውኃ ፡ ርጥበት ፡ እንደመሰሉት ፡ በኵሉ ፡ ዘንድ ፡ የሚመሰገን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስንም ፡ በባሕር ፡ ባለ ፡ በውኃ ፡ ሑከት ፡ እንደመሰሉት ፡ እወቅ ። የባሕርን ፡ ኃይል ፡ ከጠባይዑ ፡ መለየት ፡ ለማን ፡ ይቻለዋል ፤ ባሕር ፡ ያለርጥበትና ፡ ያለመታወክ ፡ ሊኖር ፡ ይችላልን ፤ ሑከትን ፡ ከስፍሐትና ፡ ከርጥበት ፡ ሰይቶ ፡ ለብቻዋ ፡ ማቆም ፡ ለማን ፡ ይቻለዋል ፤ ስፍሐትንና ፡ ርጥበትንስ ፡ ከሑከት ፡ ለይቶ ፡ ለብቻቸው ፡ ማቆም ፡ ለማን ፡ ይቻለዋል ፤ ቦ፻ትነቱ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ከነዚህ ፡ አንዱን ፡ ብቻውን ፡ ቆሞ ፡ ያየው ፡ ማነው ። ሦስት ፡ ሲኾኑ ፡ አንድ ፡ ናቸውና ፡ ሦስት ፡ ሲኾኑም ፡ አንድ ፡ ይባላሉና ። በሦስት ፡ ኩነት ፡ እንዳለ ፡

www.ethiopianorthodox.org

ቢታይ ፡ ቢታሰብም ፡ ስፍሐት ፡ ኃይሉን ፡ ከሚገልጽባቸው ፡ ከርጥበትና ፡ ከሑከት ፡ ጋራ ፡ ይታሰባል ። ኃይሉን ፡ የሚገልጥባቸው ፡ ርጥበትና ፡ ሑከትም ፡ ከስፍሐት ፡ አይለዩም ፡ ስፍሐትም ፡ ከርጥበቱና ፡ ከሑከቱ ፡ አይለይም።

ስለተመሰገኑ ፡ ጠባይዓትም ፡ እንዲህ ፡ እናገራለሁ ፡ ብሏል ።

እነሆ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ከዘረዘርናቸው ፡ መሥመሮች ፡ ለትስብእት ፡ ከዐራቱ ፡ ባሕርያት ፡ የተገኘ ፡ ነፍስ ፡ የተዋሐደችው ፡ ፍጹም ፡ አካልና ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ መኾኑን ፡ እንደ ፡ ገለጽን ፤ ለእግዚአብሔር ፡ ወልድም ፡ ቃል ፡ በመኾን ፡ የሚለይ ፡ ከአብ ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ የሚኾንበት ፡ አንድ ፡ መለኮት ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ እንዳለው ፡ አስረድተናል ።

እንግዲህ ፡ የመለኮትንና ፡ የትስብእትን ፡ ተዋሕዶ ፡ ወደ ፡ መመርመር ፡ እንመለስ ።

ስለኾነም ፡ ላንባቢዎች ፡ የማስታውሰው ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ቀርቶኛል ። ይኸውም ፡ አብ ፤ ወልድ ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ማለት ፡ የአካል ፡ ስም ። ልብ ፤ ቃል ፤ እስትንፋስ ፡ ማለት ፡ የከዊን ፡ ስም ፡ መኾኑን ፡ እንዳትዘነጉብኝ ፡ ነው ። የአካል ፡ ስም ፡ ማለት ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ከተወለደ ፡ በኋላ ፡ ሊጠራበት ፡ እንደሚወጣለት ፡ አብርሃም ፡ ይስሐቅ ፡ ዳዊት ፡ ሰሎሞን ፡ እንደ ፡ ማለት ፡ ያይደለ ፡ ሰው ፡ እንደ ፡ ማለት ፡ ያለ ፤ አካል ፡ ሲገኝ ፡ የሚገኝ ፡ ማለት ፡ ነው ፡ ገጽ ፡ ፻፸፱ ።

ልብ ፡ ቃል ፡ እስትንፋስ ፡ ማለት ፡ ግን ፡ ተፈልጦ ፡ ተከፍሎ ፡ በሌለባት ፡ ባንዲት ፡ ባሕርይ ፡ ያለ ፡ የከዊን ፡ ስም ፡ ነው ። ይኸውም ፡ አንድነት ፡ ሳለበት ፡ ልዩነት ፤ ልዩነት ፡ ሳለበት ፡ አንድነት ፡ ያለበት ፡ ነው ። ልዩነቱ ፡ በከዊን ነው ። አንድነቱ ፡ ግን ፡ በህልውና ፡ መገናዘብ ፡ ነውና ፡ ወደ ፡ ተዋሕዶ ፡ ምሥጢር ፡ ስንገባ ፤ እንዳንቸገር ፡ እኒህን ፡ ኹለቱን ፡ ዓይነት ፡ ስሞች ፡ ጠንቅቀን ፡ እንድንረዳ ፡ ደጋግሜ ፡ አሳስባለሁ ።

የተነገረው ፡ ትንቢት ፡ የተቈጠረው ፡ ሱባኤ ፡ ሲፈጸም ፡ እመቤታችን ፡ መልአኩ ፡ ቅዱስ ፡ ገብርኤል ፡ የነገራትን ፡ ብሥራት ፡ ሰምታ ፡ ይኩነኒ ፡ በከመ ትቤለኒ ።

እንደቃልህ ፡ ይደረግልኝ ፡ ብላ ፡ ቃሉን ፡ ባመነችው ፡ ጊዜ ፡ ቃሏን ፡ ምክንያት ፡ አድርጎ ፡ ከአብ ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ የምትኾን ፡ በከዊን ፡ የምትለይ ፡ ባሕርይ ፡ ያለችው ፡ አካለ ፡ ቃል ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ሰብአዊ ፤ አካልን ፡ እንበለ ፡ ዘርዕ ፡ በሕፃናት ፡ መጠን ፡ ነሥቶ ፡ ተዋሐደ ። በተዋሕዶ ፡ ምንታዌ ፡ ጠፋ ። የቃል ፡ ገንዘብ ፡ ለሥጋ ፤ የሥጋ ፡ ገንዘብ ፡ ለቃል ፡ ኾነ ።

ይህም ፡ ተዋሕዶ ፡ የአካል ፡ ተዋሕዶ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ የባሕርይም ፡

ይህ ሥዕል እመቤታችን እንደ ቃልህ ይደረግልኝ ብላ የቅዱስ ገብርኤልን ብሥራት በተቀበለች ጊዜ ከአብ ከመንፈስ ቅዱስ ጋራ አንድ የምትኾን በከዊን የምትለይ ባሕርይ ያለችው አካለ ቃል ሰብአዊ ባሕርይ ያለው ሰብአዊ አካልን እንበለ ዘርዕ ነሥቶ ሰው እንደ ኾነ ያሳያል ። ሉቃ ፩፡ ፳፮—፴፱ ።

www.ethiopianorthodox.org

መኾኑን ፡ የሚያስረዳ ፡ ወንጌላዊ ፡ አካል ፡ ብቻ ፡ በሚጠራበት ፡ ስም ፡ ወልድ ሥጋ ፡ ከነ ፡ ሳይል ፡ አካልን ፡ በህልውና ፡ እያገናዘበ ፡ ሥላሴን ፡ በህልውና ፡ አንድ ፡ በሚያሰኝ በባሕርይ ፡ ከዊን ፡ ስሙ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ከነ ፡ ብሏል ።

የትስብእትንም ፡ አካልን ፡ እንጂ ፡ ባሕርይን ፡ አልተዋሐደም ፡ እንዳይ ባል ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ከነ ፡ ካለ ፡ በኋላ ፡ ወጎደረ ፡ ላዕሌነ ፡ ብሏል ። ሥጋ ፡ ከነ ፡ ብቻ ፡ ብሎ ፡ ቢኾን ፡ የእንስሳትም ፡ የአራዊትም ፡ ሥጋ ፡ ሥጋ ፡ የሚ ባል ፡ ስለኾነ ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ ሰብአዊ ፡ አካልን ፡ እንደነሣ ፡ ባላስረዳም ፡ ነበረና ፤ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ ሰብአዊ ፡ አካልን ፡ እን ደነሣ ፡ በሚያስረዳ ፡ አነጋገር ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ከነ ፡ ወጎደረ ፡ ላዕሌነ ፡ ብሏል ።

፪ተኛም ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ከነ ፡ ብቻ ፡ ብሎ ፡ ቢኾን ፡ ብእሲተ ፡ ሎጥ ፡ ተለውጣ ፡ ሐውልተ ፡ ጨው ፡ እንደኾነች ፤ ማየ ፡ ቃና ፡ ተለውጦ ፡ ወይን ፡ እን ደኾነ ፤ ቃልም ፡ ተለውጦ ፡ ሥጋ ፡ ኾነ ፡ ማለትን ፡ ባሳየ ፡ ነበረና ፡ ወጎደረ ፡ ላዕሌነ ፡ ብሏል ።

ጎደረ ፡ ላዕሌነ ፡ ብቻ ፡ ብሎም ፡ ቢኾን ፡ በማድጋ ፡ እንደ ፡ ተቀዳ ፡ ወጎ በብርሌ ፡ እንደ ፡ ተቀዳ ፡ ጠጅ ፡ ቃል ፡ በትስብእት ፡ አድሮ ፡ ሔደ ፡ ገብቶ ፡ ወጣ ፡ ማለትን ፡ ባሳየ ፡ ነበረና ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ከነ ፡ ብሏል ።

በዚህ ፡ አካኋን ፡ ቱሳሔ ፡ ውላጤ ፡ ፍልጠት ፡ ቡዐዴ ፡ ምንታዌ ፡ ሳይኖ ርበት ፡ ቃል ፡ ርቀቱን ፡ ምልዐቱን ፡ ስፋቱን ፡ ሳይለቅ ፡ ትስብእትም ፡ ግዘ ፉን ፡ ውሱንነቱን ፡ ሳይለቅ ፡ በተዐቅበ ፡ እንደ ፡ተዋሐደ ፡ እናምናለን ።

ይኸውም ፡ እንደ ፡ ነፍስና ፡ እንደ ፡ ሥጋ ፡ ተዋሕዶ ፡ ነው ። ነፍስና ፡ ሥጋ ፡ ምንም ፡ ብሞት ፡ ተፈልጦ ፡ ቢኖርባቸው ፤ እስከ ፡ ጊዜው ፡ ድንዐ ፡ ተዋሕዶ ፡ አላቸው ፡ ሥጋ ፡ ግዘፉን ፡ ሳይለቅ ፡ ነፍስም ፡ ርቀቷን ፡ ሳትለቅ ፡ ተዋሕደው ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ እንዲባል ፡ መለኮትም ፡ ትስብእትን ፡ ቢዋሐድ ፡ አንድ ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ አይባልም ።

በዚህ ፡ አካኋን ተዋሕዶ ፡ አካላትንም ፡ ባሕርያትንም ፡ ከምንታዌ ፡ ከፍል ጠት ፡ ከቡዐዴ ፡ እንዲጠብቅ ፤ ተዐቅቦም ፡ አካላትንም ፤ ባሕርያትንም ፡ ከው ላጤ ፡ ከቱሳሔ ፡ ከመጠፋፋት ፡ የሚጠብቅ ፡ መኾኑን ፡ እንገንዘብ ።

ለኢትዮጵያ ፡ ስለአካላትና ፡ ስለባሕርያት ፡ ያላትን አስተያየት በሰፊው ከገለጽን ክርክሩን ወደ ማመዛዘን እንመለስ ።

ደራሲ ።

፩ ፡ ስለክርክሩ ፡ አነሣሥ ።

፲፯፤ አሁን ፡ እርስዎ ፡ ስለክርክሩ ፡ አነሣሥ ፡ ሲናገሩ ፡ የጠቀሱት ፡ ያ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ መነኩሴ ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት አሉ ፡ ባሕርየ ፡ ሥጋ ፡ ከባሕርየ ፡ መለኮት ፡ እኩል ፡ አይደለም ፡ በማለታችሁ ፡ አንስማማም ፡

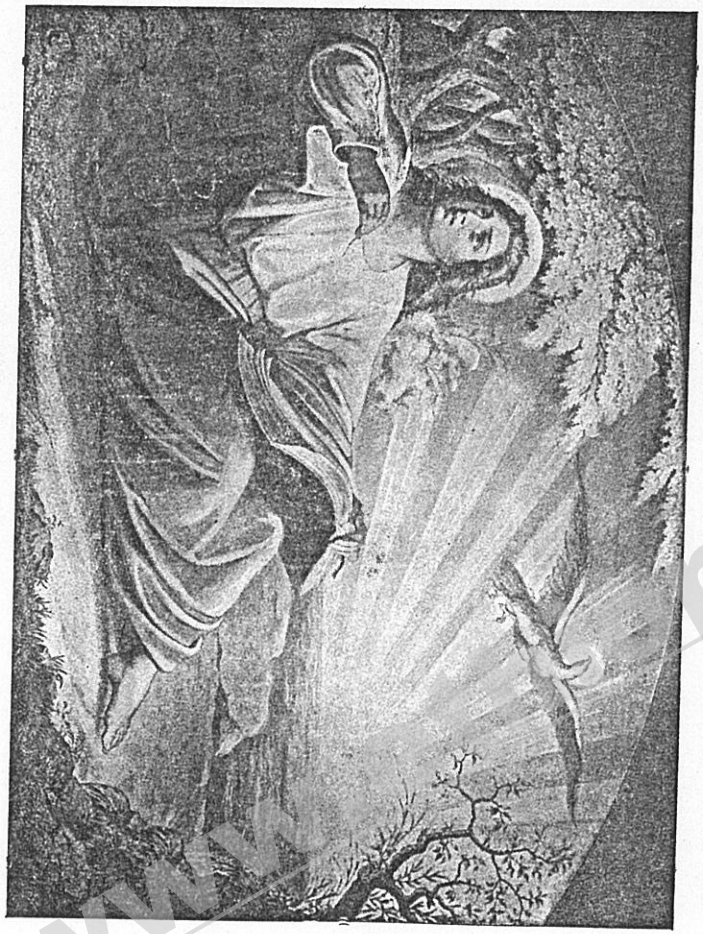

www.ethiopianorthodox.org

ማለቱ ፡ የመለኮት ፡ ክብር ፡ በተዋሕዶ ፡ ለትስብእት ፡ እንደ ፡ ተላለፈና ፡ ባሕርይም ፡ እንደ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ መኾኑን ፡ ስለሚያውቅ ፡ ነው ። የፓድረ ፡ ፓየዝን ፡ መልስ ፡ ስንመረምር ፡ ከሌላው ፡ ንግግሩ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ አይደለም ፡ ልትሉ ፡ ከፈለጋችሁ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ብቻ ፡ አለውና ፡ ይህ ፡ በፍጹም ፡ እውነት ፡ ነው ፡ አለ ፡ ያሉትን ፡ አስቀድመን ፡ ልንመረምር ፡ አስፈላጊያችን ፡ ኾኑዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፭| የመለኮት ፡ አካልና ፡ የሰው ፡ አካል ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ መኾናቸው ፡ የታወቀ ፡ ነው ። አንድ ፡ አካል ፡ ብቻ ፡ አለው ፡ የምንለው ፡ ይህ ፡ አካል ፡ የቃል ፡ ብቻ ፡ ነውን ፡ ወይስ ፡ የትስብእት ፡ ? የቃል ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ እንዳይሉ ፡ የቃል ፡ አካል ፡ ምሉዕ ፡ ስፉሕ ፡ ረቂቅ ፡ ባይን ፡ የማይታይ ፡ በእጅ ፡ የማይዳሰስ ፡ የሚቆረስ ፡ ሥጋ ፡ የሚፈስ ፡ ደም ፡ የሌለው ፡ ስለኾነ ፡ በሥጋው ፡ በደሙ ፡ ዓለምን ፡ አዳነ ፡ ማለት ፡ አይቻልም ። ወንጌላዊም ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ ያለው ፡ መቅረቱ ፡ ነው ።

የትስብእት ፡ አካል ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ እንዳይሉም ፡ የዕሩቅ ፡ ብእሲ ፡ ሥጋ ፡ የዕሩቅ ፡ ብእሲ ፡ ደም ፡ ስንኳ ፡ ዓለምን ፡ ሊያድን ፡ ራሱም ፡ ሊድን ፡ አይችልም ። ስለዚህ ፡ ርስዎ ፡ ራስዎ ፡ በዚሁ ፡ መጽሐፍ ፡ በመግለጫው ፡ ላይ ፡ አካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ ብለው ፡ እንደገለጹት ፡ ተዋሕዶ ፡ ማለት ፡ ኹለት ፡ ነገሮች ፡ አንድ ፡ መኾናቸውን ፡ የሚገልጽ ፡ ንግግር ፡ እንጂ ፡ ለአንድ ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ የማይነገር ፡ ስለኾነ ፡ ክርስቶስ ፡ ከኹለት ፡ አካል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኾነ ፡ ማለት ፡ ግድ ፡ ነው ።

አንድ ፡ አካል ፡ ስንልም ፡ በተዋሕዶ ፡ ፍልጠት ፡ ምንታዌ ፡ ቡዐዴ ፡ እንደ ፡ ጠፋ ፡ ማመን ፡ አለብን ፡ ይህ ፡ ካልኾነ ፡ ግን ፡ እንደንስጥሮስ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ያሰኛል ፡ እንጂ ፤ አንድ ፡ አካል ፡ አያሰኝም ። ተዋሐደ ፡ ስንልም ፡ እንደ ፡ ነፍስና ፡ እንደ ፤ ሥጋ ፡ መለኮት ፡ ርቀቱን ፡ ለቆ ፡ ሳይገዝፍ ፡ ምልዐት ፡ ስፋቱን ፡ ለቆ ፡ ሳይወሰን ። ትስብእትም ፡ ግዘፉን ፡ ለቆ ፡ ሳይረቅ ፡ ውሱንነቱን ለቆ ፡ ምሉዕ ፡ ስፉሕ ፡ ሳይኾን ፡ በተዐቅቦ ፡ ተዋሐደ ፡ እንላለን ፡ እንጂ ፡ ተለወጠ ፡ ወይም ፡ ተቀላቀለ ፡ አንልም ። እነሆ ፡ አሁን ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ በመረመርነው ፡ አኳኋን ፡ በአካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ እንስማማ ፡ ይመስለኛል ።

ደ ራ ሲ ።

፪ተኛ ፡ ክርስቶስ ፡ ደሙን ፡ ስለማፍሰሱ ።

፳፮| ጌታችን ፡ ስለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ደሙን ፡ አፍሷል ፡ እኛም ፡ በደሙ ፡ ድነናል ። ይህ ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ባሕርየ ፡ ሥጋና ፡ ባሕርየ ፡ መለኮት ፡ መገኘታቸውን ፡ ያስተምረናል ።

እንዲህ ፡ ባይኮን ፡ አምላክ ፡ እንደ ፡ መኾኑ ፡ መጠን ፡ ደም ፡ የለውምና ፡ የተባሉት ፡ ምስክሮች ፡ የሚሰማ ፡ ትርጉም ፡ አይገኝላቸውም ፡ ነበረ ፡ ሲል ፡ መለሰ ፡ ያሉትን ፡ ቃል ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፳፯| ይህ ፡ አነገጋር ፡ ደም ፡ ከአካለ ፡ ትስብእት ፡ ሳይኾን ፡ ከባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ብቻ ፡ እንደ ፡ ፈሰሰ ፡ የሚያሳይ ፡ ነው ። የአካልንና ፡ የባሕርይን ፡ ነገር ፡ ዘርዝረን ፡ ባስረዳንበት ፡ በላይኛው ፡ መሥመር ፡ ገልጸን ፡ ምሳሌ ፡ መስለን ፡ እንዳስረዳነው ፡ ባሕርይ ፡ አካል ፡ ሥራውን ፡ የሚሠራበት ፡ የአካል ፡ መሣርያ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ባሕርይ ፡ ከአካል ፡ ተለይቶ ፡ ብቻውን ፡ ሥራ ፡ ሊሠራ ፡ አይችልም ። ስለዚህ ፡ መለኮት ፡ የተዋሐደው ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ አካለ ትስብእት ፡ ደሙን ፡ በመልዕልተ ፡ መስቀል ፡ እንዳፈሰሰ ፡ እንናገራለን ፡ እንጂ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ብቻ ፡ ደም ፡ አፈሰሰ ፡ ማለትን ፡ ማንም ፡ አይቀበለውም ። እንግዲህ ፡ ከክርስቶስ ፡ ጎን ፡ ደም ፡ መፍሰሱ ፡ ምንታዌን ፡ የሚያመለክት ፡ ከኾነ ፡ ደም ፡ የፈሰሰ ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ካለው ፡ አካል ፡ እንጂ ፡ ከሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ አይደለምና ፡ እንደቄርሎስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ ቀርቶ ፡ እንደ ፡ ንስጥሮስ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የሚያሰኝ ፡ መኾኑን ፡ ይገንዘቡልኝ ። እኛ ፡ ግን ፡ ደም ፡ የፈሰሰ ፡ መለኮታዊ ፡ ባሕርይ ፡ የተዋሐደው ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ካለው ፡ አካለ ፡ ትስብእት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ አምነን ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብለን ፡ እንናገራለን ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የምንል ፡ አይደለንም ።

ደ ራ ሲ ።

፫ተኛ ፡ ስለጨዋው ፡ ንግግር ።

፳፯| እዚያ ፡ ከነበሩ ፡ ጨዋዎች ፡ አንዱ ፡ ከትንሣኤ ፡ በኋላ ፡ የሚገኘው ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ መለሰ ፡ ስለሚሉት ።

መ ላ ሽ ።

፳፯| ይህ ፡ ነገር ፡ በእውነት ፡ ተነግሮ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ያልተማረ ፡ ማይምን ፡ ተናግሮት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ እንጃ ፡ እንጂ ፡ ከተማሪ ፡ ቤት ፡ የዋለ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ሊናገረው ፡ አይችልም ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ መልስ ፡ የለውም ።

ደ ራ ሲ ።

፬ተኛ ፡ ስለ ፡ መላክተኛው ፡ መልስ ።

፳፰| መላክተኛው ፡ ለዚህ ፡ መልስ ፡ ሲሰጥ ፡ ከኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡ የትኛው ፡ ጠፋ ፤ የጠፋ ፡ ቢኖር ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ሊኾን ፡ ግድ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ከትንሣኤ ፡ በኋላ ፡ ለቶማስ ፡ ቍስሎቹን ፡ አሳይቶ ፡ አማኝ ፡ እንጂ ፡ ተጠራጣሪ ፡ አትኹን ፡ አለው ፡ የሚለውን ፡ የወንጌል ፡ ቃል ፡ የሚያፈርስ ፡ ስለኾነ ፡ ሊኾን ፡

www.ethiopianorthodox.org

አይችልም ፤ መለኮት ፡ የማይታይና ፡ የማይነካ ፡ ስለኾነ ፡ ያሳየውና ፡ ያስነካው ፡ ሥጋውን ፡ እንጂ ፡ መለኮትን ፡ አይደለም ። ከትንሣኤ ፡ በኋላ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ባሕርየ ፡ መለኮትና ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ እንዳሉት ፡ ይህ ፡ ያስረዳል ፡ ያሉትን ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፳፰ መላክተኛው ፡ በዚህ ፡ አነጋገሩ ፡ ክርስቶስ ፡ ለቶማስ ፡ ዐሠረ ፡ ርግዘት ፡ ያሳየው ፡ ከአካሉ ፡ ላይ ፡ ሳይኾን ፡ ከባሕርዩ ፡ ላይ ፡ እንዳሳየው ፡ አድርጎ ፡ ተናግሯል ። ቍስል ፡ የሚገኝ ፡ ከአካል ፡ ላይ ፡ እንጂ ፡ ከባሕርይ ፡ ላይ ፡ አይደለም ፤ ለምሳሌ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ በጥይት ፡ ተመትቶ ፡ በጦር ተወግቶ ፡ ይሞታል ፤ ሲሞትም ፡ ዐራቱ ፡ ባሕርያት ፡ ይለያያሉ ፡ ያ ፡ ከዐራቱ ፡ ባሕርያት ፡ የነፋስ ፡ የእሳት ፡ የወኃ ፡ ባሕርይ ፡ የተለያየበት ፡ አካል ፡ በመሬትነቱ ፡ ብቻ ፡ በድን ፡ ኾኖ ይወድቃል ፡ በዚያ ፡ ጊዜ ፡ የተመታው ፡ ቍስል ፡ በድን ፡ ኾኖ ፡ በወደቀው ፡ አካል ፡ ላይ ፡ ይታያል ፡ እንጂ ፡ በተለያዩት ፡ ባሕርያት ፡ ላይ ፡ የሚታይ ፡ አይደለም ።

ስለዚህ ፡ ክርስቶስ ፡ ቍስሉን ፡ ለቶማስ ፡ ከባሕርዩ ፡ ላይ ፡ አሳየው ፡ በማለቱ ፡ መላክተኛው ፡ በጣም ፡ ተሳስቷል ። ክርስቶስስ ፡ ለቶማስ ፡ ዐሠረ ፡ ርግዘቱን ፡ ያስዳሰሰው ፡ ዐሠረ ፡ ቅንዋቱን ፡ ያሳየው ፡ ዐራቱ ፡ ባሕርያት ፡ ባልተለያዩበት ፡ መለኮት ፡ በተዋሐደው ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ባለው ፡ በሰብአዊ ፡ አካሉ ፡ ላይ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ከአካሉ ፡ ለይቶ ፡ በባሕርዩ ፡ ላይ ፡ ብቻ ፡ ያሳየው ፡ አይደለም ።

ይህ ፡ ኹለት ፡ የሚያሰኝ ፡ ከኾነ ፡ ለምን ፡ ባሕርይን ፡ ብቻ ፡ ለይተው ኹለት ፡ ይላሉ ፡ እንደ ፡ ንስጥሮስ ፡ መልተው ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ይበሉ ፡ እንጂ ።

ኢትዮጵያውያን ፤ ካቶሊካውያን ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ተከትለዋል ፡ የሚሉበት ፡ ምክንያት ፡ ይህ ፡ ነው ። እኛስ ፡ በማኅፀን ፡ የተዋሐደውን ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ ሰብአዊ ፡ አካልን ፡ በከዊን ፡ ከመለየቷ ፡ በቀር ፡ ከአብ ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ የምታደርግ ፡ መለኮታዊት ፡ ባሕርይ ፡ ያለችው ፡ አካለ ፡ ቃል ፡ ከትስብእቱ ፡ የተለየበት ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ሌለ ፡ ተነሣ ፤ ዐረገ ፡ መባሉ ፡ ቅሉ ፡ በሥጋ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ እናምናለን ።

ደ ራ ሲ ።

፭ተኛ ፡ ሰውየው ፡ መልስ ፡ አጣ ፡ ስለሚሉት ።

መ ላ ሽ ።

፳፱ ሰውየው ፡ ይህን ፡ በሰማ ፡ ጊዜ ፡ መልስ ፡ አጣ ፡ ስለሚሉት ፡ በኢትዮጵያ ፡ የተጻፈው ፡ ታሪክ ፡ ደግሞ ፡ ካቶሊኩ ፡ ተከራካሪ ፡ መልስ ፡ አጣ ፡ ይላል ፡ እንጂ ፡ ኢትዮጵያዊው ፡ ተከራካሪ ፡ መልስ ፡ አጣ ፡ አይልም ። በእ

ኛም ፡ አስተያየት ፡ ይህ ፡ አሁን ፡ የጻፍኩልዎ ፡ መልስ ፡ በኹሉ ፡ ዘንድ ፡ የታወቀ ፡ የጐላ ፡ ነገር ፡ ሲኾን ፡ መልስ ፡ አጣ ፡ ቢሉን ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብለን ፡ ልንቀበለው ፡ አልቻልንም ። እንግዲህ ፡ ንግግርዎ ፡ ወገን ፡ ለማጐልመስ ፡ ብቻ የተጻፈ ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ አይተን ፡ ወደ ፡ ሌላው ፡ ምርመራ ፡ እንለፍ ።

ደ ራ ሲ

፮ተኛ ፡ ስለፓድረ ፡ ፓየዝ ፡ ንግግር ።

፴ ፓድረ ፡ ፓየዝ ፡ ንግግር ፡ እንዲያጥርልን ፡ ለዚሁ ፡ ሐተታ ፡ ብቻ ፡ መልስ ፡ ይስጡኝ ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ፍጹም ፡ አምላክና ፡ ፍጹም ፡ ሰው ነውን ፡ ወይስ ፡ አይደለም ፡ ብሎ ፡ ጠየቀ ።

ሊቁ ፡ ሌላ ፡ የማይረባ ፡ ነገር ፡ ቢያመጣ ፡ ንጉሡ ፡ ክርስቶስ ፡ ፍጹም ፡ አምላክና ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ መኾኑን ፡ ልትክደው ፡ ነህን ፡ ቢለው ፡ ይህስ ፡ የሚካድ ፡ አይደለም ፡ አለ ።

ፓድረ ፡ ፓየዝ ፡ እንግዲያስ ፡ ለክርስቶስ ፡ ፍጹም ፡ የመለኮት ፡ ባሕርይና ፡ ፍጹም ፡ የሰው ፡ ባሕርይ ፡ አሉታ ፡ አለው ፡ የሚለውን ፡ ቃል ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፴ ፓድረ ፡ ፓየዝ ፡ ባነጋገሩ ፡ ኹሉ ፡ ባሕርይን ፡ እንጂ ፡ አካልን ፡ አያነሣም ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ የሚባል ፡ አካል ፡ የሌለው ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ ነውን ፤ ፍጹም ፡ ሰውስ ፡ የሚባል ፡ አካል ፡ የሌለው ፡ ባሕርየ ፡ ሰብእ ፡ ብቻ ፡ ነውን ።

ፍጹም ፡ አምላክ ፡ የሚባል ፡ ሕያወ ፡ ባሕርይ ፡ የኾነ ፡ ምሉዕ ፡ ስፉሕ ፡ ረቂቅ አካል ፡ አይደለምን ፤ ፍጹም ፡ ሰውስ ፡ የሚባል ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ ግዙፍ ፡ አካል ፡ አይደለምን ፡ ለምን ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ብቻ ፡ ያልፈዋል ፡

ኹለት ፡ ማለትን ፡ ከፈለገ ፡ እንደ ፡ ንስጥሮስ ፡ አጕልቶ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አይልምን ፤ የጐላውን ፡ የአካልን ፡ ነገር ፡ በረቀቀው ፡ በባሕርይ ፡ እየሸፋፈነ ፡ ለምን ፡ ይናገራል ።

እኛስ ፡ ክርስቶስ ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፤ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ነው ፡ የምንል ፡ የአምላክነትንም ፡ የሰውነትንም ፡ ሥራ ፡ ባንድ ፡ ፈቃድ ፤ ባንድ ፡ ሥልጣን ፡ ስለሠራ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በየራሳቸው ፡ የቆሙ ፡ ያልተዋሐዱ ፡ በኹለትነት ፡ የሚቈጠሩ ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ነው ፡ ብለን ፡ አይደለም ። ይህንም ፡ የሚያስረዳ ፡ ነገር ፡ ጌታ ፡ በእኔ ፡ በኩል ፡ ካልኾነ ፡ ወደ ፡ አብ ፡ ሊመጣ ፡ የሚችል ፡ የለም ፡ እኔን ፡ ካወቃችሁኝ ፡ አብንም ባወቃችሁት ፡ ነበረ ፡ ከእንግዲህ ፡ ወዲያ ፡ ግን ፡ አብን ፡ አይታችሁታል ፡ አውቃችሁታል ፡ ቢላቸው ፡ ፊልጶስ ፡ የአብን ፡ ነገር ፡ መስማቱ ፡ ይበቃናል ፡ አብን ፡ አሳየን ፡ አለው ።

www.ethiopianorthodox.org

ጌታም ፡ ይህን ፡ ያኽል ፡ ዘመን ፡ አብሬያችሁ ፡ ስኖር ፡ አላወቅኸኝምን ፡ እኔን ፡ ያየ ፡ አብን ፡ ማየቱ ፡ ነው ፡ እንዴት ፡ አሳየን ፡ ትላለህ ፤ አብ ፡ በኔ ፡ ህልው ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ እኔም ፡ በአብ ፡ ህልው ፡ እንደ ፡ ኾንኩ ፡ አታውቅምን ።

ይህም ፡ የምነግራችሁ ፡ ቃል ፡ ከኔ ፡ የተገኘ ፡ አይደለም ፡ በኔ ፡ ህልው ፡ የኾነ ፡ አብ ፡ ይህን ፡ ሥራ ፡ ይሠራዋል ፡ እንጂ ። አብ ፡ በኔ ፡ ህልው ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ እኔም ፡ በአብ ፡ ህልው ፡ እንደኾንኹ ፡ እመኑ ፡ ብሎታል ።

ይህን ፡ ነገር ፡ ሲናገር ፡ ባጭር ፡ ቁመት ፡ በጠባብ ፡ ደረት ፡ ተወስኖ ፡ በሰብአዊ ፡ አካል ፡ ተገልጾ ፡ በሰብአዊ ፡ አንደበት ፡ ነው ። የነገሩ ፡ ፍሬ ፡ ግን ፡ አምላክነትን ፡ እንጂ ፡ ሰውነትን ፡ አያሳይም ፡ ምሥጢሩን ፡ ብንመረምረው ፡ በከዊን ፡ ብቻ ፡ የምትለይ ፡ ከአብ ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ የምታደርግ ፡ ባሕርይ ፡ ያለችው ፡ አካለ ፡ ቃል ፡ በማኅፀነ ፡ ማርያም ፡ የተወለደውን ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ ሰብአዊ ፡ አካልን ፡ ገንዘብ ፡ እንዳደረገው ፡ በምንም ፡ በምን ፡ የሚለይበት ፡ ምክንያት ፡ አለመኖሩን ፡ ያስረዳናል ። ዮሐ ፡ ፲፬ ፡ ፯-፲፩ ።

በም ፡ ፲፯ በቍ ፡ ፰ትም ፡ አማን ፡ አእመሩ ፡ ከመ ፡ እምኀቤከ ፡ ወፃእኩ ወአምኑ ፡ ከመ ፡ አንተ ፡ ፈነውከኒ ፡ ወአንሰ ፡ በእንቲአሆሙ ፡ እስእል ። ካንተ ፡ አካል ፡ ዘእምአካል ፡ ባሕርይ ፡ ዘእምባሕርይ ፡ እንደ ፡ ተወለድኩ ፡ አውቀዋል ። አንተ ፡ እንዳልከኝም ፡ አምነዋል ። እኔም ፡ ስለነሱ ፡ እለምናለሁ ፡ ብሏል ። ካንተ ፡ ተወለድኩ ፡ በማለቱ ፡ ፍጹም ፡ አምላክነቱን ፡ ስለነርሱ ፡ እለምናለሁ ፡ በማለቱ ፡ ፍጹም ፡ ሰውነቱን ፡ አስረድቶናል ።

እንደዚኸውም ፡ ያምላክነቱንም ፡ የሰውነቱንም ፡ ነገር ፡ አንድነትን ፡ በሚያሳይ ፡ ኹለትነትን ፡ በማያሳይ ፡ እኔ ፡ በሚል ፡ አነጋገር ፡ መናገሩ ፡ መለኮትና ፡ ትስብእት ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ መኾኑን ፡ ያሳያል ።

በቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ የተጻፈው ፡ ኹሉ ፡ ይህን ፡ የመሰለ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ምንታዌ ፡ ፍልጠት ፡ ያለበት ፡ መኾኑን ፡ የሚያመለክት ፡ በፍጹም ፡ አይገኝም ። መቼም ፡ መች ፡ ቢኾን ፡ በኹለትነት ፡ ጸንተው ፡ የሚኖሩ ፡ የአምላክነትን ፡ ሥራና ፡ የሰውነትን ፡ ሥራ ፡ አንድ ፡ ክርስቶስ ፡ ከሠራቸው ፡ ኹለት ፡ ያሰኘዋል ፡ በማለት ፡ በያሰኛልና ፡ በይኾናል ፡ ብቻ ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የወሰነውን ፡ ውሣኔ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የማትቀበለው ፡ ስለዚህ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፯ተኛ ፡ ስለፓድረ ፡ ፓየዝ ፡ ንግግር ።

፴፩ ፓድረ ፡ ፓየዝ ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ አሉ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ የሉም ፡ ማለት ፡ እርስ ፡ በርስ ፡ የሚፈራርስ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ በክርስቶስ ፡ የተዋሐዱ ፡ እንጂ ፡ ያልተደበላለቁ ፡ ባሕርየ ፡ መለኮትና ፡

ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ በውነት ፡ የሚገኙ ፡ ከኾነ ፡ በምን ፡ ምክንያት ፡ ኹለት ፡ ሊባሉ ፡ ይቻላል ፡ አይቻልም ።

ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ነው ፡ ኹለት ፡ አይደለም ፡ ለማለት ፡ የፈለጋችሁ ፡ እነደ ፡ ኾነ ፡ ግን ፡ ይህ ፡ በፍጹም ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ብቻ ፡ አለውና ፡ አለ ፡ የሚሉትን ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፴፩ አንድ ፡ አካል ፡ በማለት ፡ ተስማምተናል ። ይህም ፡ አካል ፡ በመለኮትና ፡ በትስብእት ፡ ተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ የኾነ ፡ አካል ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የመለኮት ፡ ብቻ ፡ ወይም ፡ የትስብእት ፡ ብቻ ፡ አይደለም ። የመለኮት ፡ ወይም ፡ የትስብእት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ያልን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፤ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ መቅረቱ ፡ ነውና ፡ ይህ ፡ አካል ፡ በመለኮትና ፡ በትስብእት ፡ ተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ የኾነ ፡ አካል ፡ ነው ፡ ማለት ፡ ግድ ፡ ነው ። በላይኛው ፡ መሥመር ፡ ባሕርይ ፡ የአካል ፡ መሣሪያ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ባሕርይ ፡ ያለ ፡ አካል ፡ አካልም ፡ ያለባሕርይ ፡ ሥራ ፡ ሊሠሩ ፡ የማይቻል ፡ መኾኑን ፡ መላልሰን ፡ አስረድተናል ።

እንግዲህ ፡ አካል ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ ሲኾን ፡ ባሕርይን ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ ከመኾን ፡ የሚከለክለው ፡ ምንድን ፡ ነው ።

የተዋሐዱ ፡ እንጂ ፡ ያልተደባለቁ ፡ በክርስቶስ ፡ የሚገኙ ፡ ባሕርየ ፡ መለኮትና ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ብቻ ፡ አይደሉም ፤ መለኮታዊ ፡ አካልም ፡ ሰብአዊ አካልም ፡ ናቸው ፡ ይህ ፡ ተዋሕዶ ፡ ባሕርያትን ፡ አንድ ፡ አያደርግም ፡ ምንታዌን ፡ ከባሕርያት ፡ አያጠፋም ፡ የሚባል ፡ ከኾነ ፡ ከአካላትም ፡ ምንታዌን ፡ አጠፋ ፡ ሊባል ፡ አይቻልምና ፡ እንደ ፡ ንስጥሮስ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ማለት ፡ ግድ ፡ ይኾናል ።

ከአካላት ፡ ምንታዌን ፡ አጥፍቶ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አሰኝቷል ፡ የሚባል ፡ ከኾነ ፡ ከባሕርያትም ፡ ምንታዌን ፡ አጥፍቶ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ያሰኛል ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አያሰኝም ።

ደ ራ ሲ ።

፰ ስለንግግሩ ፡ መረዳት ።

፴፪ ፓድረ ፡ ፓየዝ ፡ በተናገረው ፡ ንግግርና ፡ በመጣቸው ፡ ማስረጃዎች ፡ ከሊቃውንቱና ፡ ከመነኮሳቱ ፡ ብዙዎቹ ፡ ከታላላቆቹ ፡ ንጉሡም ፡ ሳይቀር ፡ የካቶሊክን ፡ ትምርት ፡ እስከመቀበል ፡ ድረስ ፡ ተረዳቸው ፡ ያሉትን ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፴፪ ይህ ፡ ክርክር ፡ ባዔ ፡ ዘድንግል ፡ ዘመን ፡ የተደረገ ፡ መኾኑን ፡ አረጋግጠውልናል ፡ ያዔ ፡ ዘድንግልን ፡ ታሪክ ፡ ስንመለከተው ፡ የውጭ ፡ አገር ፡

www.ethiopianorthodox.org

ሚሲዮናውያን ፡ ትምርት ፡ ከፍተን ፡ ብዙ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ልጆች ፡ ከፖርቱ ጊዞች ፡ ልጆች ፡ ጋራ ፡ ደባልቀን ፡ እያስተማርን ፡ ለቤተ ፡ መንግሥቱ ፡ አገልጋይ ፡ የሚኾኑ ፡ ልጆች ፡ እናዘጋጅ ፡ የሚል ፡ አሳብ ፡ አቀረቡላቸው ።

አፄ ፡ ዘድንግልም ፡ የትምርት ፡ ቤቱ ፡ ጉዳይ ፡ እስኪመከርበት ፡ ይቆይ ፡ አሉና ፡ የእጅ ፡ ሥራ ፡ የሚያስተምሩ ፡ እስፓኞችና ፡ ፖርቱጊዞች ፡ እንዲላ ኩላቸው ፡ ወደ ፡ ሮማ ፡ ጳጳስ ፡ ክሊማንት ፡ (ቀሊምንጦስ) ወደ ፡ ተባለውና ፡ ወደ ፡ ኤስፓኙ ፡ ንጉሥ ፡ ፊልጶስ ፡ ወደተባለው ፡ በኒሁ ፡ በሚሲዮኖቹ ፡ አማካይነት ፡ የወዳጅነት ፡ ደብዳቤ ፡ ላኩ ።

ይልቁንም ፡ ዋናው ፡ ተስፋቸው ፡ በዚያ ፡ ጊዜ ፡ የኤስፓኝ ፡ መንግሥት ፡ በጣም ፡ የገነነ ፡ ኃይለኛ ፡ ስለነበረ ፡ በውስጥም ፡ በውጭም ፡ ጠላት ፡ ቢነሣብኝ ፡ ይረዳኛል ፡ ማለት ፡ ነበረ ።

ይህነኑም ፡ ተስፋቸውን ፡ ሚሲዮኖቹ ፡ በንግግራቸው ፡ ስላጸኑላቸው ፡ ሚሲዮኖቹን ፡ ወዳጅ ፡ አድርገው ፡ ለደብዳቢያቸው ፡ መልስ ፡ እየተጠባበቁ ፡ ቆዩ ። በዚያን ፡ ጊዜ ፡ ካቶሊኮቹንና ፡ ኮፕቶችን ፡ እያከራከሩ ፡ አሳባቸውን ፡ ከካቶሊኮቹ ፡ ጋራ ፡ አደረጉ ፡ ተብለው ፡ ታሙ ፤ ከጦር ፡ አለቃቸው ፡ ከደጃች ፡ ላእከ ፡ ማርያም ፡ ጋራ ፡ ተስማምተው ፡ ተዋሕዶ ፡ ሃይማኖታቸውን ፡ ለውጠው ፡ ወደ ፡ ካቶሊክ ፡ ሃይማኖት ፡ ዞረዋል ፡ እየተባለ ፡ በቀሳውስቱም ፤ በሕዝቡም ፡ ዘንድ ፡ ተወራ ።

በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ጳጳሱ ፡ ለዘድንግል ፡ የሚታዘዝ ፡ ገዝቻለሁ ፡ ብለው ፡ አወገዙ ። በዚያ ፡ ጊዜ ፡ ራስ ፡ ዘሥላሴ ፡ የተባለው ፡ የጦር ፡ አዝማች ፡ የጎጃ ምን ፡ ሕዝብ ፡ ይዞ ፡ በንጉሡ ፡ ላይ ፡ ተነሣ ፤ የቤተ ፡ ክህነትና ፡ የሃይማኖት ፡ ሰዎች ፡ ኹሉ ፡ ከራስ ፡ ዘሥላሴ ፡ ጋራ ፡ ኾነው ፡ ደንቢያ ፡ ውስጥ ፡ በርጫ ፡ ከሚባል ፡ ስፍራ ፡ ለጦርነት ፡ ተሰለፉ ። ፪፻ ፡ የሚኾኑ ፡ ብረት ፡ የያዙ ፡ ፖርቱ ጊዞችና ፡ ሚሲዮኖች ፡ ታማኝ ፡ ከኾኑ ፡ ከንጉሡ ፡ አሽከሮች ፡ ጋራ ፡ በን ጉሡ ፡ ጎን ፡ ተሰልፈው ፡ በፊትዎ ፡ እንሞታለን ፡ እያሉ ፡ ያደፋፍሯቸው ፡ ነበረ ። ዳሩ ፡ ግን ፡ ጦርነቱ ፡ ሲጀመር ፡ ከንጉሡ ፡ ጋራ ፡ የነበረው ፡ እየከዳ ፡ ወደዚያ ፡ ዞረ ። ኹሉም ፡ በጀግንነት ፡ ሲዋጉ ፡ የንጉሡ ፡ ጦር ፡ አዛዥ ፡ ባንካሴ ፡ ተወ ግቶ ፡ ወደቀ ።

ንጉሡም ፡ የጦር ፡ አዛዣቸውን ፡ ደጃች ፡ ላእከ ፡ ማርያምን ፡ የወጋውን ፡ ጠብቄ ፡ እወጋለሁ ፡ ብለው ፡ ሲጠባበቁ ፡ እርሳቸውንም ፡ ሌሎቹ ፡ በጦርና ፡ ባንካሴ ፡ ወጓቸውና ፡ ሞቱ ፡ ሲል ፡ እናገኘዋለን ። የአቶ ፡ ተክለ ፡ ጻድቅ ፡ መዙ ሪያ ፡ ካፄ ፡ ልብነ ፡ ድንግል ፡ አፄ ፡ ቴዎድሮስ ፡ ተመልከት ።

ይህ ፡ ታሪክ ፡ የፓድረ ፡ ፓየዝን ፡ ንግግር ፡ ንጉሡ ፡ ተቀበለው ፡ ያሉት ፡ እውነት ፡ ይኾናል ፡ የሚል ፡ ጥርጣሪ ፡ በተመልካች ፡ ልቡና ፡ ሳያሳይ ፡ አይ ቀርም ።

ከሊቃውንቱና ፡ ከመነኰሳቱ ፡ ከታላላቆችም ፡ አያሌዎቹ ፡ እስከመቀበል ድረስ ፡ ተረዱት ፡ ያሉት ፡ ቃል ፡ ግን ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ ከተረዱት ፡ የን ጉሣቸውንና ፡ የራሳቸውን ፡ ደም ፡ እስከ ፡ ማፍሰስ ፡ ምን ፡ አደረሳቸው ፡ አይ ቀበሉትም ፡ ኖሯልን ? ይህ ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ።

ስለኾነም ፡ ምንም ፡ ጊዜ ፡ ቢኾን ፡ የካቶሊክ ፡ ሰባኪዎች ፡ ወደ ፡ ኢት ትዮጵያ ፡ የሚመጡ ፡ ንጉሥንና ፡ ሕዝብን ፡ ለማለያየት ብቻ ፡ ስለኾነ ፡ ይህ ፡ በንጉሥ ፡ ዘድንግልና ፡ በሕዝቡ ፡ መካከል ፡ የተደረገው ፡ ጦርነት ፡ እኒህ ፡ ሰባ ኪዎች ፡ ከመጡበት ፡ ጉዳይ ፡ አንዱን ፡ ክፍል ፡ ፈጸሙ ፡ የሚያሰኝ ፡ ነው ።

ወደሥር ፡ ነገራችን ፡ እንመለስ ።

፱| ስለሌሎች ፡ አስተያየት ።

ደ ራ ሲ ።

፴፫| አብዛኛዎቹ ፡ ግን ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተወሰነውን ፡ በእውነት ፡ ቢታመኑበትም ፡ በአፍ ፡ በክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ አለ ፡ የሚለውን ፡ አነጋገር ፡ በመደገፍ ፡ ጸኑ ፡ የሚለውን ፡ ቃል ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፴፫| ምንም ፡ እንኳ ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተወሰነውን ፡ በእውነት ፡ ቢታ መኑበት ፡ የሚለው ፡ አጠራጣሪ ፡ ቃል ፡ ሐሰት ፡ ነው ፤ እውነት ፡ ነው ፡ ብለው ፡ አልታመኑበትም ፡ ብዬ ፡ ከማስተባበሌ ፡ በቀር ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የሚለ ውን ፡ ቃል ፡ በመደገፍ ፡ ጸኑ ፡ ያሉት ፡ እውነተኛ ፡ ንግግር ፡ መኾኑን ፡ አረ ጋግጥልዎታለሁ ።

ደ ራ ሲ ።

፴፬| ነገር ፡ ግን ፡ ይህ አነጋገር ፡ እውነተኛውን ፡ አሳባቸውን ፡ የሚያፈርስ ነበረ ፤ ምክንያቱም ፡ የባሕርይንና ፡ የአካልን ፡ አሳቦች ፡ ምንም ፡ ሳይለያይዋ ቸው ፡ በሚወራረሱ ፡ ቃሎች ፡ ይገልጿቸው ፡ ስለነበረ ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ የንስ ጥሮስን ፡ የኹለት ፡ አካላት ፡ ባህል ፡ ይክዱ ፡ ያሉ ፡ እየመሰላቸው ፡ በክርስ ቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ አይገኙም ፡ ሲሉ ፡ ይክዳሉ ፡ ያሉትን ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፴፬| ባሕርይና ፡ አካል ፡ የሚወራረሱበትንም ፡ የሚለያዩበትንም ፡ በላይ ኛው ፡ መሥመር ፡ በቍ ፡ ፳፬ ፡ ለይተን ፡ አስረድተናል ፡ እንጂ ፡ ያለአገባብ ፤ የምናወራርስ ፡ አይደለንም ።

እንደ ፡ ንስጥሮስ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ያሰኛል ፡ ያልንበትንም ፡ ምክንያት ፡ በላይ ኛው ፡ አንቀጽ ፡ በቍ ፤ ፴፩ ፡ ለይተን ፡ አስረድተናል ፡ እንጂ ፡ አንዱን ፡ ካንዱ ፡ እያማታንና ፡ እያዘበራረቅን ፡ የምንናገር ፡ አይደለንም ።

ስለዚህ ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊው ፡ ነገሩ ፡ ባይገባው ፡ ይህ ፡ አነጋገር ፡ እውነተኛ ውን ፡ አሳባቸውን ፡ የሚያፈርስ ፡ ነበረ ፡ እያለ ፡ ይጽፋል ፡ እንጂ ፡ ኢትዮጵያ ውያንስ ፡ ንግግራቸውን ፡ የሚያንጽ ፡ እንጂ ፡ የሚያፈርስ ፡ አይናገሩም ።

www.ethiopianorthodox.org

ደ ራ ሲ ።

ስለፓድረ ፡ አማኑኤል ፡ ደልመይዳ ፡ ንግግር ።

፴፰ ይህ ፡ ሰባኪ ፡ ሲናገር ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ በአፍ ፡ የአውጣኪን ፡ የዲዮስቆሮስን ፡ ባህል ፡ ቢከተሉ ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት መኖራቸውን ፡ በመታመን ፡ ከባህሉ ፡ በደንብ ፡ የሚከተለውን ፡ ተገቢ ፡ ፍሬ፡ ነገር ፡ ስለማይቀበሉት ፡ እንደ ፡ እውነቱ ፡ ከዚህ ፡ ኑፋቄ ፡ የራቁ ፡ ናቸው ፡ ሲል ፡ አሳቡን ፡ ገልጿል ፡ ያሉትን ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፴፰ ዲዮስቆሮስና ፡ አውጣኪ ፡ በሃይማኖት ፡ አንድ ፡ ናቸው ፡ ማለትን ፡ እናንተ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ስታወሩ ፡ እንሰማለን ፡ እንጂ ፡ እኛ ፡ በባህል ፡ መስ ማማታቸውን ፡ አናውቅም ፤ እውነት ፡ ብለን ፡ አንቀበለውም ። ምክንያቱም ፡ የአውጣኪ ፡ ባህል ፡ ቃል ፡ የተዋሐደው ፡ ሥጋ ፡ ሕማም ፡ የማይሰማው ፡ ሞት ፡ የማይስማማው ፡ ረቂቅ ፡ ነው ፡ የሚል ፡ ሲኾን ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ይህን ፡ የማይቀ በል ፡ መኾኑን ፡ በመጽሐፉ ፡ ስለተረዳን ፡ ነው ።

ምን ፡ አለ ፡ የሚል ፡ ቢኖር ፡ በፈቃዱ ፡ አቡሁ ፡ ወረደ ፤ ኀበ ፡ ማርያም ፡ ተአንገደ ፤ ወከመ ፡ ሕፃናት ፡ በከየ ፡ እንዘ ፡ ይስእል ፡ እምአጥባተ ፡ እሙ ፡ ሲሳየ ። እግዚአብሔር ፡ በሥላሴው ፡ እንዘ ፡ ነጋሢ ፡ ለሊሁ ፡ አርአየ ፡ ትሕት ናሁ ፡ ከመ ፡ ገብር ። ሰፍሐ ፡ እደዊሁ ፡ ለሕማም ፡ ዘለሐኰ ፡ ሰብአ ፡ ከመ ፡ ያግእዘ ፡ ለአዳም ፡ እምአርዑተ ፡ ኃጢአት ፡ አጎዝዎ ፡ አይሁድ ፡ ወአቀምዎ ውስተ ፡ ዐውድ ፡ ላዘሎቱ ፡ ይቀውሙ ፡ ሠራዊተ ፡ መላእክት ፡ በፍርሃት ፡ ወበ ረዐድ ፤ ሰቀልዎ ፡ ዲበ ፡ ዕዕ ፡ ወቀነውዎ ፡ በቅንዋት ፡ ሞተ ፡ ዘኢይመውት ፡ ሞተ ፡ ከመ ፡ ያሕይዎሙ ፡ ለሙታን ፡ በከመ ፡ አሰፈዎሙ ፡ በቃለ ፡ ኪዳን ።

ባባቱ ፡ ፈቃድ ፡ ከሰማይ ፡ ወረደ ፤ ከድንግል ፡ ማርያም ፡ ተወለደ ፤ እንደ ሕፃናት ፡ ምግብ ፡ ሽቶ ፡ አለቀሰ ፤ በቸትነቱ ፡ የሚኖር ፡ እግዚአብሔር ፡ የዘለዓለም ንጉሥ ፡ ሲኾን ፡ ሰው ፡ ኾኖ ፡ ትሕትናውን ፡ ገለጸ ። ሰውን ፡ የፈጠረ ፡ እርሱ ፡ ሰውን ፡ ከኃጢአት ፡ ቀንበር ፡ ነፃ ፡ ያወጣው ፡ ዘንድ ፡ እጆቹን ፡ ለሕማም ፡ ዘረጋ ። የመላእክት ፡ ጭፍሮች ፡ በመፍራት ፡ በመንቀጥቀጥ ፡ በፊቱ ፡ የሚቆሙ፡ እርሱን ፡ አይሁድ ፡ ይዘው ፡ ባደባባይ አቆሙት ። በዕንጨት ፡ ላይ ፡ ሰቀለው ፡ በችንካር ፡ ቸነከሩት ። ባምስት ፡ ቀን ፡ ተኩል ፡ መጥቼ ፡ አድንሃለሁ ፡ ብሎ ፡ በአዳም ፡ የሰጣቸውን ፡ ተስፋ ፡ ለመፈጸም ፡ የማይሞት ፡ እርሱ ፡ ሞተ ፡ በማ ለቱ ፡ እነዮሐንስ ፡ አፈወርቅን ፤ እንቅዱስ ፡ ቄርሎስን ፤ እነአትናቴዎስን ፤ እነ ባስልዮስን ፡ እንጂ ፡ አውጣኪን ፡ መስሎ ፡ ስላላገኘነው ፡ ነው ።

ስለዚህ ፡ የዲዮስቆሮስን ፡ ባህል ፡ መከተላችን ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ያውጣ ኪን ፡ ባህል ፡ ተከተሉ ማለቱ ፡ ግን ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ።

ይህ ሥዕል በጎል ተጥሎ በጨርቅ ተጠቅሎ አህያና በፊ ትንፋሻቸውን እያሞቁቱት የእናቱን ጡት ሽቶ ሲያለቅስ ያሳያል ። ሉቃ ም፪፡ ቍ ፯ ።

www.ethiopianorthodox.org

በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ መኖራቸውን ፡ የምናምነው ፡ በምን ፡ ዐይነት ፡ እንደ ፡ ኾነና ፡ የማንቀበላቸው ፡ ፍሬ ፡ ነገሮች ፡ የትኞቹ ፡ እንደኾኑ ፡ ስላልተገለጸ ፡ ምንም ፡ መልስ ፡ ሊሰጣቸው ፡ አልተቻለም ።

ከዚህ ፡ ኑፋቄ ፡ የራቁ ፡ ናቸው ፡ የተባልንም ፡ ከየትኛው ፡ ኑፋቄ ፡ እንደ ኾነ ፡ ስላልተገለጸልን ፡ ምስጋናውን ፡ ልንቀበለው ፤ ወይም ፡ ልንነቅፈው ፡ አልቻልንም ።

ምክንያቱም ፡ እኛ ፡ ርትዕት ፡ ሃይማኖት ፡ ብለን ፡ የያዝናትን ፤ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ ሮማውያን ፡ ኑፋቄ ፡ ይሏታልና ፡ በከንቱ ፡ ውዳሴ ፡ ተጠ ልፈን ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ መስለን ፡ እንዳንገኝ ፡ ነው ።

ከዚህ ፡ ቀጥለው ፡ ያሉ ፡ ጽሑፎች ፡ ብዙዎች ፡ መልስ ፡ የተሰጠባቸው ፡ ስለኾኑ ፡ መልስ ፡ ያልተሰጠባቸውን ፡ ቃላት ፡ ለይተን ፡ እንጽፋለን ።

ደ ራ ሲ ።

፴፮| ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፤ እኛን ፡ ለማዳን ፡ ሞተ ፡ ወይ ፡ ብን ላቸው ፡ አዎን ፡ ይላሉ ።

የሞተው ፡ መለኮት ፡ ነውን ፡ ወይስ ፡ ትስብእት ፡ ስንላቸው ፡ ብዙዎች ፡ መለኮት ፡ ነው ፡ ሲሉ ፡ ግማሾቹ ፡ መለኮት ፡ በማለታቸው ፡ ይቈጡባቸው ፡ ነበረ ። የሞተው ፡ ያለመለኮት ፡ ትስብእት ፡ ነው ፡ ቢሉም ፡ እንግዲያውስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ አሉት ፡ ስንላቸው ፡ የሚመልሱትን ፡ ያጡት ፡ ነበረ ፡ የሚ ሉትንና ፡ ንጉሡ ፡ ካቶሊኮቹ ፡ በመጧቸው ፡ ምስክሮችና ፡ በንግግራቸው ፡ በጣም ፡ ተማርከ ፡ የክርስቶስ ፡ ባሕርየ ፡ መለኮት ፡ ሞቷል ፡ የሚለው ፡ በህላ ቸው ፡ የማይሰማ ፡ መኾኑን ፡ እያስረዳ ፡ ይህ ፡ እንደምን ፡ ይሰማል ፤ የክርስ ቶስ ፡ የመለኮቱ ፡ ባሕርይ ፡ የሞተ ፡ ከኾነ ፡ አብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ናቸውና ፡ እነርሱም ፡ ሞተዋላ ፡ ሲል ፡ ሐተታ ፡ አጸናባቸው ፡ የሚለውን ፡ ቃል ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፴፮| በእውነቱ ፡ ዶክተር ፡ አባ ፡ አየለ ፤ አስቀድመው ፡ የሀገርዎን ፡ ታሪክ ፡ ተመልክተው ፡ ቢኾን ፡ መለኮት ፡ ሞተ ፤ ትስብእት ፡ ሞተ ፡ የሚለው ፡ ክር ክር ፡ በአፄ ፡ ፋሲል ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፤ በእጨጌ ፡ በትረ ፡ ጊዮርጊስ ፡ አፈ ጉባኤነት ፡ የተፈጸመ ፡ መሾኑን ፡ ተረድተው ፡ ይህን ፡ ከመጻፍ ፡ በታገሡ ፡ ነበረ ። ታሪኩንም ፡ በ፯ኛው ፡ ምዕራፍ ፡ በክፍል ፡ ፪ ፡ በቍጥር ፡ ፬ ፡ እናመ ጣዋለን ።

አሁንም ፡ ቢኾን ፤ የሚገባውን ፡ መልስ ፡ በሰፊው ፡ እንሰጣለን ፡ እንጂ ፡ ያለፈው ፡ ወይም ፡ ወደፊት ፡ የምናመጣው ፡ በቂ ፡ ነው ፡ በማለት ፡ የምን ራመደው ፡ አይደለንም ።

www.ethiopianorthodox.org

አሁን ፣ መርምረን ፣ መረጃ ፣ ልንሰጥባቸው ፣ የተዘጋጀንላቸው ፣ ነገሮች፣ መለኮት ፣ ሞተ ፣ ማለትና ፣ ባሕርየ ፣ መለኮት ሞተ ፣ ማለት ፣ ኹለት ፣ ዐይነት፣ ነገሮች ፣ መኾናቸውን ፣ እንዘንጋ ።

አስቀድመን ፣ መለኮት ፣ ሞተ ፣ የሚለውን ፣ እንመርምር ። አምላክ ፣ ሞተ፣ ለማለት ፣ ጥንቱ ፣ መሠረቱ ፣ አምላክ ፣ ተፀነሰ ፤ አምላክ ፣ ተወለደ ፣ ማለት ፣ ነው ።

ተፀነሰ ፣ ተወለደ ፣ ስንልም ፣ በሥጋ ፣ ነው ። በሥጋ ፣ እንደ ፣ ተፀነሰና ፣ እንደ ፣ ተወለደም ፣ ወንጌላውያን ፣ ፭ኛ ፣ ሉቃስ ፣ በም ፣ ፩ ፣ በቍ ፣ ፭፯ ፣ ወበሳ ድስ ፣ ወርኅ ፣ ተፈነወ ፣ ካለው፣ጀምሮ ፣ እስከ ፣ ፴፱ ። በም ፣ ፪፣ ከ፩ ፣ እስከ፣፰ት ።

ማቴ ፣ ከም ፣ ፩፣ ከቍ ፣ ፲፰ -፳፩ ፣ ባለው ፣ ጽሑፋቸው ፣ አስረድተውናል ። ይልቁንም ፣ ዮሐንስ ፣ ወንጌላዊ ፣ ቃል ፣ ሥጋ ፣ ከነ ፣ ብሎ ፣ ሥጋን ፣ የነሣ ፣ የተፀነሰ ፣ የተወለደ ፣ አንቀጽ ፣ ተቀባይ ፣ ባለቤት ፣ ቃል ፣ መኾኑን ፣ አረጋግጠ፣ ጽፎልናል ።

ስለዚህም ፣ ዕሩቅ ፤ ቃል ፣ ወይም ፣ ዕሩቅ ፣ ሥጋ ፣ የማይጠራበት ፣ ቃል ፣ ሥጋን ፣ ቢዋሐድ ፣ የሚጠራበት ፣ የተዋሕዶ ፣ ስም ፣ አማኑኤል ፣ ክርስቶስ ፣ መባል ፣ ተሰጥቶታል ።

እመቤታችን ፣ ቅድስት ፣ ማርያምንም ፣ እመ ፣ አምላክ ፣ ወላዲተ ፣ አም ላክ ፣ ብለን ፣ የምናከብራት ፣ አምላክን ፣ በሥጋ ፣ ስለወለደችልን ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ ዕሩቅ ፣ ብእሲ ፣ ወለደች ፣ ብለን ፣ አይደለም ።

ርስዎም ፣ ራስዎ ፣ በዚህ ፣ መጽሐፍ ፣ በገጽ ፣ ፻፫፫ ፣ ለአምላክ ፣ እናት ፣ ሊያቀርቡላት ፣ ስለሚገባው ፣ አክብሮ ፣ ብለው ፣ እመ ፣ አምላክ ፣ መባሏን ፣ አረ ጋግጠዋል ።

እንግዲህ ፣ በዚህ ፣ አነጋገር ፣ መለኮት ፣ በሥጋ ፣ ከማርያም ፣ ተወለደ፣ በማለት ፣ ተስማምተናል ።

ከዚህም ፣ ቀጥለን ፣ መለኮት ፣ የሰውነትን ፣ ሥራ ፣ ኹሉ ፣ እንደ ፣ ሠራ ፣ እንመርምር ። እነሆ ፣ መለኮት ፣ በእደ ፣ ዮሐንስ ፣ በፈለገ ፣ ዮርዳኖስ ፣ መጠ መቁን ፣ ማቴ ፣ በም ፣ ፫፣ በቍ ፣ ፲፫ ። ማር ፣ በም ፣ ፩ ፣ በቍ ፱ ። ሉቃ ፣ በም ፣ ፫ በቍ ፣ ፳፩ ፣ ነግረውናል ።

የተጠመቀ ፣ መለኮት ፣ ለመኾኑም ፤ አብ ፣ ዝንቱ ፣ ውእቱ ፣ ወልድየ ፣ ብሎ ፣ መስክሯል ።

በሥጋ ፣ ለመኾኑም ፣ በዐጭር ፣ ቁመት ፣ በጠባብ ፣ ደረት ፣ ተወስኖ ፣ በየሐ ንስ ፣ እጅ ፣ መጠመቁ ፣ በቂ ፣ መረጃ ፣ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

ይህ ሥዕል መለኮት በሥጋ እንደ ተጠመቀ አብም ይህ ልጄ ነው ብሎ እንደ መስከረ መንፈስ ቅዱስም በርግብ አምሳል እንደ ወረደ ያሳያል ማቴ ፫—፲፮ ።

መጥምቀ ፣ መለኮት ፣ ዮሐንስም ፣ በቃሉ ፣ መንፈስ ፣ ቅዱስ ፣ በርግብ ፣ አምሳል ፣ ወርዶ ፣ በራሱ ፣ ላይ ፣ ሲቀመጥ ፣ አየሁ ። በውኃ ፣ እንዳጠምቅ ፣ የላከኝ ፣ እርሱ ፣ በመንፈስ ፣ ቅዱስ ፣ የሚያጠምቅ ፤ መንፈስ ፣ ቅዱስ ፣ በራሱ ፣ ላይ ፣ ሲቀመጥበት ፣ ያየኸው ፣ ነው ፣ ብሎ ፣ ነገረኝ ፣ እኝኝ ፣ እኔ ፣ አላውቀውም ፣ ነበረ ። እርሱ ፣ የእግዚአብሔር ፣ የባሕርይ ፣ ልጅ ፣ እንደኾነ ፣ እኔ ፣ ምስክሩ ፣ ነኝ ፣ ብሎ ፣ ነግሮናል ፤ ዮሐ ፣ ፩ ፴፩ ።

እንደዚኽውም ፣ በሥጋ ፣ የሞተ ፣ መለኮት ፣ መኾኑን ፣ ቅዱስ ፣ ጴጥሮስ ፣ ወእመሰ ፣ ክርስቶስ ፣ ተሰቅለ ፣ በሥጋሁ ፣ ወአንትሙኒ ፣ ተወልተዉ በይእቲ ፣ ሐሊና ።

ክርስቶስ ፣ በሥጋው ፣ መከራ ፣ ተቀበለ ፣ እናንተም ፣ ይህችን ፣ መከራ መቀበልን ፣ እንደ ፣ ጋሻ ፣ ልበሿት ፣ ብሎናል ፣ ፩ ፣ ጴጥ ፣ ፬ ፣ ፩ ።

ቅዱስ ፣ ጳውሎስም ፤ ወይደልዎ ፣ ለውእቱ ፣ ዘበእዴሁ ፣ ኵሉ ፣ ወዘእምኔሁ ፣ ኵሉ ፣ ወብዙኃን ፣ ውሉደ ፣ አብአ ፣ ውስተ ፣ ስብሐት ፣ መልአከ ፣ ሕይወሙ ፣ ከመ ፣ ይፈጽም ፣ በሕማማት ።

ኹሉ ፣ በርሱ ፣ ሥልጣን ፣ ለተፈጠረ ፤ ኹሉ ፣ ከእርሱ ፣ ለተገኘ ፤ ብዙ ፣ ምእመናንን ፣ ወደ ፣ ክብር ፣ ላደረሰ ፤ የመዳናቸው ፣ መሠረት ፣ ለሚኾን ፣ ለርሱ ፣ ቸርነቱን ፣ በመስቀል ፣ በመሞት ፣ ሊፈጽም ፣ ይገባዋል ፣ ብሎ ፣ ነግሮናል ። ዕብ ፣ ፪ ፣ ፲ ።

እንግዲህ ፣ ኹሉ ፣ በርሱ ፣ ሥልጣን ፣ የተፈጠረ ፤ ኹሉ ፣ ከርሱ ፣ የተገኘ መለኮት ፣ ቸርነቱን ፣ በመስቀል ፣ ላይ ፣ የፈጸመ ፣ በሥጋ ፣ እንደ ፣ ኾነ ፣ እና ስታውል ።

ስለዚህ ፣ ይህንን ፣ የመምህሮቻችንን ፣ የሐዋርያትን ፣ ቃል ፣ መሠረት ፣ አድርገን ፣ መለኮት ፣ በሥጋ ፣ ተወለደ ፣ እንዳልን ፣ መለኮት ፣ በሥጋ ፣ ሞተ ፣ እንላለን ። መጻሕፍት ፣ እንዲህ ፣ አድርገው ፣ ጠንቅቀው ፣ በተዋሕዶ ፣ ስሙ ፣ ጠርተው ፣ እስመ ፣ ክርስቶስኒ ፣ ምዕረ ፣ ሞተ ፣ ወእመሰ ፣ ክርስቶስ ፣ ተሰቅለ ፣ በሥጋሁ ፣ እያሉ ፣ ከጻፉልን ፣ ከተዋሕዶ ፣ ሥነ ፣ ሥርዓት ፣ ወጥቶ ፣ በጓደኝነት ፣ እንደሚኖሩ ፣ እንደ ፣ ኹለት ፣ ሰዎች ፣ አድርጎ መለኮት ፣ ነው ፣ የሞተ ፣ ወይስ ፣ ትስብእት ፣ ብሎ ፣ መጠየቅ ፣ የጠያቂውን ፣ ግብዝነት ፣ ከማስገመት ፣ በቀር ፣ ተጠያቂዎችን ፣ የሚያሳፍራቸው ፣ አለመኾኑን ፣ ወይኒ ፣ ልቡና ፣ ያለው ፣ ሰው ፣ ኹሉ ፣ ያመዛዝነው ፣

ደ ራ ሲ ።

፴፯ ፪ተኛ ፣ ንጉሡ ፣ የመለኮቱ ፣ ባሕርይ ፣ ሞተ ፣ ካላችሁማ ፣ አብ ፣ መንፈስ ፣ ቅዱስም ፣ ከርሱ ፣ ጋራ ፣ አንድ ፣ ባሕርይ ፣ ስለኾኑ ፣ ሞቱ ፣ ያሰኛል ፣ አላቸው ፣ የሚሉትን ፣ ቃል ፣ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፴፯ በቃልኑ ፣ ከዊን ፣ ትስብእትን ፣ የተዋሐደ ፣ ፍጹም ፣ መለኮት ፣ በሥጋ ፣ ሞተ ፣ እንላለን ፣ እንጂ ፣ መለኮት ፣ በባሕርዩ ፣ ሞተ ፣ የሚል ፣ የለም ።

www.ethiopianorthodox.org

መለኮት ፡ በባሕርዩ ፡ ሞተ ፡ እንዳንልስ ፡ ቅዱስ ፡ ጴጥሮስ ፡ ሞተ ፡ በሥጋ ፡ ወሐይወ ፡ በመንፈስ ።

በሥጋ ፡ ሞተ፡ በመለኮት ፡ ሕያው ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ነግሮናል ፤ ፩፡ ጴጥ ፡ ፫ ፲፱ ። ሊቁም ፡ ለእመ ፡ ትቤ ፡ መለኮት ፡ ሞተ ፡ አንተ ፡ ትከውን ፡ ቀታሊሆሙ ፡ ለሥሉስ ፡ ቅዱስ ፡ ብሎ ፡ አስጠንቅቆናል ።

በዚህ ፡ ጊዜ ፡ መለኮተ ፡ ሥላሴ ፤ ባሕርየ ፡ ሥላሴ ፡ አንድ ፡ ከኾነ ፡ ፍጹም ፡ መለኮት ፡ በሥጋ ፡ ሞተ ፡ ከተባለ ፡ አብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ አልሞቱም ፡ ማለት ፡ እንደምን ፡ ይቻላል ፡ የሚል ፡ ጥያቄ ፡ መቅረቡ ፡ ግልጥ ፡ ነው ።

ይህንን ፡ ለመረዳት ፡ ባለፈው ፡ ስለምሥጢረ ፡ ሥላሴ ፡ ስንናገር ፡ ስለከዊን፡ የመሰልናቸውን ፡ ምሳሌዎች ፡ በአሁኑ ፡ ጊዜ ፡ መመርመር ፡ ይጠቅማል ።

ሥላሴን ፡ በነፍስ ፤ በፀሐይ ፤ በእሳት ፤ በቀላይ ፡ መስለናል ። ለነዚህም ፡ ለምሳሌዎች ፡ ሦስት ፤ ሦስት ፡ ከዊን ፡ እንዳላቸው ፡ አስረድተን ፡ ነበረ ፤ አሁንም ፡ ደግመን ፡ እናስረዳለን ።

፩ኛ ፡ ነ ፍ ስ ።

አንዲት ፡ ነፍስ ፡ ለባዊት ፡ ነባቢት ፡ ሕያዊት ፡ ትኾናለች ። በለባዊትነቷና፡ በሕያዊትነቷ ፡ ከዊን ፡ ሳይኾን ፡ በተለይ ፡ በቃልነቷ ከዊን ፡ ከሥጋ ፡ ምላስ፡ ጋራ፡ ተዋሕዳ ፡ ንባብን ፡ ትሰጣለች ። በዚህ ፡ ጊዜ ፡ የልብነቷ ፡ ከዊንና ፡ የእስትንፋስነቷ ፡ ከዊን ፡ ከምላስ ፡ ጋራ ፡ ተዋሐዱ ፡ አይባልም ።

መለኮትም ፡ እንደዚሁ ፡ በልብነቱ ፡ ከዊን ፡ በእስትንፋስነቱ ፡ ከዊን ፡ ሳይኾን ፡ በቃልነቱ ፡ ከዊን ፡ ሥጋን ፡ ተዋሐደ ፡ ቢባል ፡ አብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ሰው ፡ ኾኑ ፡ አያሰኝም ።

፪ኛ ፡ ፀሐይ ።

ለፀሐይ ፡ ሦስት ፡ ከዊን ፡ አለው ፡ ክበብ ፤ ብርሃን ፤ ዋዕይ ፡ ናቸው ። በክበቡ ፡ አብ ፤ በብርሃኑ ፡ ወልድ ፤ በዋዕዩ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፤ ይመሰላሉ ።

ፀሐይ ፡ በክበብነቱና ፡ በዋዕይነቱ ፡ ከዊን ፡ ሳይኾን ፡ በተለይ ፡ በብርሃንነቱ፡ ከዊን ፡ ከብንተ ፡ ዐይን ፡ ጋራ ፡ ተዋሕዶ ፡ ከጽንፍ ፡ እስከ ፡ ጽንፍ ፡ ያያል ። በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ክበብና ፡ ዋዕይ ፡ ከብንተ ፡ ዐይን ፡ ጋራ ፡ ይዋሐዳሉን ፡ አይዋሐዱም ።

እንደዚኸውም ፡ መለኮት ፡ በልብነቱ ፡ በእስትንፋስነቱ ፡ ከዊን ፡ ሳይኾን ፡ በቃልነቱ ፡ ከዊን ፡ ትስብእትን ፡ ቢዋሐድ ፡ አብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ሰው፡ ኾኑ ፡ አያሰኝም ።

፫ ተ ኛ ፡ እ ሳ ት ።

ለእሳት ፡ ሦስት ፡ ከዊን ፡ አለው ፡ ነበልባል ፤ ብርሃን ፤ ዋዕይ ፤ በነበልባሉ ፡ አብ ፤ በብርሃኑ ፡ ወልድ ፤ በዋዕዩ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ይመሰላሉ ። እሳት ፡ በነበልባልነቱ፤ በዋዕይነቱ፡ ከዊን ፡ ሳይኾን፡ በብርሃንነቱ ፡ከዊን፡ ከብንተ፡ ዐይን ፡ ጋራ ፡ ተዋሕዶ ፡ ከጽንፍ ፡ እስከ ፡ ጽንፍ ፡ ያያል ። በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ነበልባል ፡ ዋዕይ ፡ ከብንተ ፡ ዐይን ፡ ጋራ ፡ ይዋሐዳሉን ፡ አይዋሐዱም ።

መለኮትም ፡ እንደዚሁ ፡ በልብነቱ ፡ በእስትንፋስነቱ ፡ ከዊን ፡ ሳይኾን ፡ በቃልነቱ ፡ ከዊን ፡ ሰው ፡ ኾነ ፡ ቢባል ፡ አብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ሰው ፡ ኾኑ ፡ አያሰኝም ።

፬ ተ ኛ ፡ ቀ ላ ይ ።

ለቀላይ ፡ ፫ት ፡ ከዊን ፡ አለው ፡ ስፍሐት ፤ ርጥበት ፤ ሑከት ። በስፍሐቱ፡ አብ ፤ በርጥበቱ ፡ ወልድ ፤ በሑከቱ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ይመሰላሉ ።

ሰው ፡ ከባሕር ፡ በገባ ፡ ጊዜ ፡ ከአካል ፡ ላይ ፡ የሚገኝ ፡ ርጥበት ፡ ብቻ፡ ነው ፤ ስፍሐትና ፡ ሑከት ፡ ከአካል ፡ ላይ ፡ ሊገኙ ፡ አይቻልም ።

እንደዚኸውም ፡ መለኮት ፡ በቃልነቱ ፡ ከዊን ፡ ትስብእትን ፡ ቢዋሐድ ፡ አብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ሰው፡ ኾኑ ፡ አያሰኝም ።

እነሆ ፡ ሦስት ፡ ከዊን ፡ ያለው ፡ መለኮተ ፡ ሥላሴ ፤ ባሕርየ ፡ ሥላሴ፡ አንድ ፡ ሲኾን ፡ በከዊን ፡ ሦስት ፡ የሚኾን ፡ ስለኾነ ፡ በልብነቱና ፡ በእስትንፋስነቱ ፡ ከዊን ፡ ሳይኾን ፡ በተለየ ፡ በቃልነቱ ፡ ከዊን ፡ ብቻ ፡ ሰው ፡ ቢኾን፡ ሥጋ ፡ ቢለብስ ፡ በልብነቱና ፡ በቃልነቱ ፡ ከዊን ፡ ያሉ ፡ አብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ሰው ኾኑ ፡ አለማሰኘቱን ፡ በቂ ፡ በቂ ፡ የኾኑ ፡ ምሳሌዎች ፡ አምጥተን ፡ አስረድተናል ።

እንግዲህ ፡ በቃልነቱ ፡ ከዊን ፡ ሰው ፡ የኾነ ፡ ሥጋን ፡ የለበሰ ፡ ወልድ ፡ በሥጋ ፡ ሞተ ፡ ቢባል ፡ በልብነትና ፡ በእስትንፋስነት ፡ ከዊን ፡ ያሉ ፡ ሥጋን ፡ ያልተዋሐዱ ፡ አብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ሞቱ ፡ የማያሰኝ ፡ መኾኑን ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ በግልጽ ፡ ሊረዳው ፡ ችሏል ።

ደ ራ ሲ ።

፴፰ መልእክተኞችና ፡ ኢትዮጵያውያኖቹ ፡ ያደርጉት ፡ የነበረው ፡ ክርክር ፡ የወዳጆች ፡ ጭውውት ፡ ይመስል ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ ግጭት ፡ አይመስልም ፡ ነበረ ። ኢትዮጵያውያኖቹ ፡ መላክተኞችን ፡ እንደ ፡ ታላቅ ፡ መምህራን ፡ ቈጥረዋቸው ፡ ሊጠይቋቸውና ፡ ሊያዳምጧቸው ፡ ወደነርሱ ፡ ይመጡ፡ ነበረ ፡ ያሉትን ፡ እንመርምር ።

www.ethiopianorthodox.org

መ ላ ሽ ።

፴፰ የኢትዮጵያን ፡ ነገሥታት ፡ ታሪክ ፡ ስንመለከተው ፡ ባዔ ፡ ዘድን ግል ፡ ጊዜ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ንጉሡን ፡ ሳይቀር ፡ ከሕዝቡ ፡ አለያይተው ፡ ብዙ ፡ ደም ፡ እንዳፋሰሱ ፡ ንጉሡም ፡ በዚሁ ፡ ምክንያት ፡ በጦርነት ፡ እንደ ፡ ሞቱ ፡ ተጽፎ ፡ እናገኛለን ።

ባዔ ፡ ሱስንዮስም ፡ ዘመን ፡ ሮማውያን ፡ በሰባኪነት ፡ ገብተው ፡ የብዙ ፡ ሰው ፡ ደም ፡ ማፍሰሳቸውን ፡ ወበውእቱ ፡ ዕለት ፡ እለ ፡ ኮኑ ፡ ስምዐ ፡ እምሠራዊተ ፡ ዮልዮስ ፡ ፲፻ ፡ ወ፪፻ ፡ ፸ወ፭ ፡ ነፍሳት ፡ ወዕለተ ፡ ዕረፍቶሙ ፡ አመ ፡ ፮ ፡ ለግንቦት ።

በዚያ ፡ ቀን ፡ ከዮልዮስ ፡ ሠራዊት ፡ ስለሃይማኖታቸው ፡ ብለው ፡ በሰማዕትነት ፡ የሞቱ ፡ ፩ሺ ፡ ኹለት ፡ መቶ ፡ ሰባ ፡ አምስት ፡ ናቸው ፡ ይህም ፡ የተደረገ ፡ ፀዳ ፡ ላይ ፡ ነው ።

ወበውእቱ ፡ ዕለት ፡ እለ ፡ ኮኑ ፡ ሰማዕተ ፡ ፪፻፻፴ወ፱ ፡ ወዕለተ ፡ ዕረፍቶሙ ፡ አመ ፡ ፲ሩ ፡ ወ፱ ፡ ለጥቅምት ።

በዚህ ፡ ቀን ፡ በሰማዕትነት ፡ የሞቱት ፡ ኹለት ፡ እልፍ ፡ አንድ ፡ መቶ ፡ ሠላሳ ፡ ዘጠኝ ፡ ናቸው ፡ ቀኑም ፡ ጥቅምት ፡ ፲፱ ፡ ቀን ፡ ነው ፡ ይህም ፡ የተደረገው ፡ ጎጃም ፡ ዳሞት ፡ ላይ ፡ ነው ።

ወበውእቱ ፡ ዕለት ፡ አመ ፡ ፰ኑ ፡ ለግንቦት ፡ እለ ፡ ኮኑ ፡ ሰማዕተ ፡ ፻ ፡ ወ፳፻ ።

በግንቦት ፡ በ፰ቀን ፡ እልፍ ፡ ከኹለት ፡ ሺ፡ሰዎች ፡ ሰማዕታት ፡ ኾኑ ፡ ይህም ፡ የተደረገ ፡ ሸዋ ፡ ወግዳ ፡ ላይ ፡ ነው ፡ የሚል ፡ ታሪክ፡እናገኛለን ።

ምሥጢረ ፡ ሃይማኖት ፡ የተባለ ፡ የነአባ ፡ ዝክሪን ፡ መጽሐፍ ፡ ተመልከት ።

እርስዎ ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍዎ ፡ በገጽ ፡ ፻፶፭ ፡ የጠቀሱት ፡ ሰላም ፡ አልብነ ፡ ምስለ ፡ ሰብአ ፡ ሮሜ ፡ ወለሰብአ ፡ ሮሜ ፡ ምስሌነ ፡ ኢሀለዎሙ ፡ ሰላም ፡ የሚለውም ፡ መወድስ ፡ ቅኔ ፡ የተደረሰ ፡ በዚያው ፡ ዘመን ፡ ነው ።

ስንኳንስ ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ ደም ፡ መፋሰስ ፡ በነበረበት ፡ በዚያ ፡ ጊዜ ፡ ዓለም ፡ ኹሉ ፡ ተስማምቶ ፡ ኹሉም ፡ እንደ ፡ ሃይማኖቱ ፡ በየወደደው ፡ ይኑር ፡ በሃይማኖት ፡ ምክንያት ፡ መከራከር ፡ መጨቃጨቅ ፡ ይቅር ፡ ብሎ ፡ በወሰነበት ፡ ባሁኑ ፡ ጊዜ ፡ እንኳን ፡ ቢሆን ፡ በፍቅር ፡ የሃይማኖትን ፡ ነገር ፡ ለመረዳት ፡ ወደካቶሊካውያን ፡ ዘንድ ፡ የሚሔድ ፡ ኦርቶዶክሳዊ ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ ውስጥ ፡ አይገኝም ።

ይኸውም ፡ ሊታወቅ ፡ አሁን ፡ ባለንበት ፡ በ፲፱፻፶፫ ፡ ዓ ፡ ም ፡ በጎንደር ፡ ያሉ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሠርተው ፡ በሚያከብሩበት ፡ ቀን ፡ የጎንደር ፡ ሕዝብና ፡ ካህናቱን ፡ ሊቃውንቱን ፡ ጠሩ ፡ የመጥሪያውም ፡

ወረቀት ፡ ለክቡር ፡ . . . የማክበር ፡ ሰላምታችንን ፡ እናቀርባለን ፡ በግርማዊ ቀዳማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ መልካም ፡ ፈቃድ ፡ አልጋ ፡ ሜዳ ፡ ላይ ፡ በተሰጠን ፡ ቦታ ፡ የተሠራውን ፡ ቤተ ክርስቲያንና ፡ ቤት ፡ ጥር ፡ ፳፯ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፶፫ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ስለምናስመርቅ ፡ በዚሁ ፡ ቀን ፡ ልክ ፡ በ፯ ፡ ሰዓት ፡ መጥተው ፡ የደስታችን ፡ ተካፋይ ፡ በመኾን ፡ ምሳ ፡ እንዲጋበዙልን ፡ በማክበር ፡ ጠርተንዎታል ። ብፁዕ ፡ አቡነ ፡ ኃይለ ፡ ማርያም ፡ ካንዳንድ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ካህናት ፡ ጋራ ፡ ኾነው ፡ በዚሁ ፡ ቀን ፡ በማኻላችን ፡ የሚገኙ ፡ መኾናቸውን ፡ ስንገልጽ ፡ ደስታ ፡ ይሰማናል ። የጎንደር ፡ ካቶሊክ ፡ ማኅበር ፡ ጥር ፡ ፲ ፡ ፶፫ ፡ ዓ ፡ ም ፡ የሚል ፡ ነው ።

አርቆ ፡ ተመልካቾችና ፡ አስተዋዮች ፡ የኾኑ ፡ የጎንደር ፡ ሊቃውንትና ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ ድሮ ፡ የፈሰሰውን ፡ ያባቶቻቸውን ፡ ደም ፡ ካለመዘንጋታቸውም ፡ በላይ ፡ ይህ ፡ ጥሪ ፡ ዛሬም ፡ የተሰበሰበውን ፡ ሕዝብ ፡ በፎቶግራፍ ፡ አንሥቶ ፡ የጎንደር ፡ ሕዝብ ፡ የካቶሊክን ፡ ሃይማኖት ፡ ተቀበለ ፡ ብሎ ፡ ወደሮማና ፡ ወደ ፡ ሌሎችም ፡ አገሮች ፡ ለመላክ ። ኋላም ፡ ለሚነሡ ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊዎች ፡ አባ ፡ አየለ ፡ አፄ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበሩ ፤ ፱ቱ ፡ ቅዱስን ፡ ካቶሊካውያን ፡ ነበሩ ፡ እያሉ ፡ ለሚጽፉት ፡ መሠረተ ፡ ቢስ ፡ ወሬ ፡ ማዳበሪያ ፡ እንዲኾን ፡ የተዘጋጀ ፡ ዘዴ ፡ መኾኑን ፡ በመገንዘብ ፡ ተማምሎና ፡ ተገዛዝቶ ፡ ሳይሔድላቸው ፡ ቀረ ።

በዚህም ፡ ጊዜ ፡ የዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ባለቤት ፡ መ ፡ ብ ፡ አ ፡ ለጎንደሮች ፡ የሚከተለውን ፡ መወድስ ፡ አበረከተ ።

እንትኰ ፡ በለሰ ፡ እመ ፡ በላዕክሙ ፡ ወተጋባእክሙ ፡ ደርገ ፡ ኀበ ፡ ሀለወ ፡ ገደላ ።

አንስርተ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ሊቅ ፡ ሊቃውንተ ፡ ጎንደር ፡ ገሊላ ።
እሞትክሙ ፡ ሞተ ፡ ዘኢዩኤል ፤ ወእምየብሰት ፡ እስከ ፡ ፍጻሜነ ፡ ዜናክሙ ፡ ሰግላ ።

በሊዐ ፡ እክለ ፡ ባዕድ ፡ እስመ ፡ ውእቱ ፤
ዘበርእሰ ፡ ነቢይ ፡ አብቈለ ፡ አፈ ፡ አንበሳ ፡ ሐቅል ፡ አሜከላ ።
ማዕዳኒ ፡ እንዘ ፡ ንዉር ፡ በትፋዐ ፡ ጽልዕ ፡ መሐላ ።
በዐልተ ፡ በላስ ፡ እፎኑመ ፡ ጸውዐተክሙ ፡ ለበዐላ ።
ይገብሩኑ ፡ ኅቡረ ፡ በዓለ ፡ ሐሤት ፡ ወተድላ ።
ደዋርህ ፡ (አርጋብ ፡) ምስለ ፡ አንቄ ፡ ወበግዕ ፡ ምስለ ፡ ተኵላ ።

የኢትዮጵያውያንና ፡ የሮማውያን ፡ መለያየት ፡ እስከዚህ ፡ የደረሰ ፡ ሲኾን ፡ በዚህ ፡ ቍጥር ፡ መልክተኞችና ፡ ኢትዮጵያውያኖች ፡ ያደርጉት ፡ የነበረው ፡ ክርክር ፡ የወዳጆች ፡ ጭውውት ፡ ይመስል ፡ ነበረ ፡ ያሉት ፡ ፍጹም ፡ ውሸት ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

ደ ራ ሲ ።

፴፱] አንድ ፡ መነኵሴ ፡ ፓድረ ፡ ፓየዝን ፡ ስለምንድን ፡ ነው ፡ በክር ስቶስ ፡ የመለኮትና ፡ የትስብእት ፡ ኹለት ፡ ፈቃድ ፡ አሉት ፡ ብላችሁ ፡ የምታ ምኑ ፤ የትስብእትም ፡ ባሕርይ ፡ ከመለኮቱ ፡ ባሕርይ ፡ እኩል ፡ አይደለም ፡ እያላችሁ ፡ የምታስተምሩ ፡ ሲል ፡ ጠየቀው ።

ፓድረ ፡ ፓየዝም ፡ ክርስቶስ ፡ ራሱ ፡ በጌቴሴማኒ ፡ አትክልት ፡ ውስጥ ፡ ዘለዓለማዊ ፡ አባቱን ፡ ሲለምን ፡ ያንተው ፡ እንጂ ፡ የኔ ፡ ፈቃድ ፡ አይኹን ፡ ሲል ፤ እንዲሁም ፡ አብ ፡ ከኔ ፡ ይበልጣል ፡ ሲል ፡ በግልጥ ፡ ስላስተማረን ፡ ነው ፡ ሲል ፡ መለሰለት ። ሉቃ ፡ ፳፪ ፡ ፵፪ ። ዮሐ ፡ ፲፬ ፡ ፳፰ ።

መነኵሴውም ፡ ክርስቶስ ፡ ይህን ፡ ማለቱ ፡ ስለትሕትና ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ ፈቃድ ኖሮት ፡ አይደለም ። ባሕርየ ፡ ትስብእትም ፡ ከባሕርየ ፡ መለ ኮት ፡ ጋራ ፡ እኩል ፡ ያልኾነ ፡ ኾኖ አይደለም ፡ አለ ።

ፓድረ ፡ ፓየዝ ፡ እንዲህ ፡ የጎላ ፡ ንግግር ፡ ትርጉም ፡ እንደማያስፈል ገው ፡ ክርስቶስም ፡ ስለ ፡ ትሕትና ፡ ብቻ ፡ ብሎ ፡ ያልኾነውን ፡ ሊናገር ፡ ይቻል ፡ እንዳልነበረ ፡ አስረዳው ፡ የሚለውን ፡ ቃል ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፴፱] ይህ ፡ አነጋገር ፡ ትክ ፡ ብሎ ፡ ሲመለከቱት ፡ በፈቃድ ፡ ልዩ ፡ ናቸው ፡ የተባሉ ፡ ትስብእትና ፡ መለኮት ፡ ብቻ ፡ ሳይኾኑ ፡ ሥላሴም ፡ በፈ ቃድ ፡ ልዩ ፡ ናቸው ፡ ወደ ፡ ማለትና ፡ ሞቱም ፡ በፈቃዱ ፡ ሳይኾን ፡ በአ ባቱ ፡ ፈቃድ ፡ ብቻ ፡ በግድ ፡ ሞተ ፡ ወደ ፡ ማለት ፡ የሚያደርስ ፡ ንግግር ፡ ነው ።

ለዚህ ፡ መልስ ፡ ከመስጠቴ ፡ አስቀድሞ ፡ አንድ ፡ ጥያቄ ፡ ለማቅረብ ፡ እፈቅዳለሁ ። እነሆ ፡ ጌታ ፡ በምኵራብ ፡ ሲያስተምር ፡ ሰምተው ፡ አይሁድ ፡ መጽሐፍን ፡ ያስተማረው ፡ ማንም ፡ ሳይኖር ፡ የኸ ፡ መጽሐፍን ፡ እንዴት ፡ ያው ቃል ፡ ቢሉት ፡ የማስተምራት ፡ ትምህርት ፡ የላከኝ ፡ የአብ ፡ ናት ፡ እንጂ ፡ የኔ ፡ አይደለችም ፡ ብሏል ።

እንዲህ ፡ የጐላው ፡ ንግግር ፡ ትርጉም ፡ የማያስፈልገው ፡ ከኾነ ፡ ወን ጌል ፡ የአብ ፡ ሕግ ፡ ናት ፡ እንጂ ፤ የክርስቶስ ፡ ሕግ ፡ አይደለችም ፡ ከማ ለት ፡ የሚያደርስ ፡ መኾኑ ፡ ግልጥ ፡ ነው ።

ደግሞ ፡ በሌላ ፡ አንቀጽ ፡ ከናንተ ፡ አስቀድመው ፡ ለነበሩ ፡ ሰዎች ፡ ነፍስ ፡ አትግደሉ ፡ የተባለውን ፡ ሰምታችሁ ፡ ነበረ ፤ እኔ ፡ ግን ፡ ወንድ ሙን ፡ በከንቱ ፡ ያሳዘነ ፡ ሰው ፡ ኃጥእ ፡ ተብሎ ፡ ይፈረድበታል ፡ እላች ኋለሁ ፡ እያለ ፡ በሰፊው ፡ ራሱን ፡ ባለቤት ፡ አድርጎ ፡ ሲናገር ፡ እናገኘዋለን ።

በዚህ ፡ አነጋገር ፡ እንደ ፡ ዐበይት ፡ ነቢያት ፡ እግዚአብሔር ፡ እንዲህ ፡ አለ ፡ ሳይል ፤ እንደ ፡ ደቂቀ ፡ ነቢያትም ፡ ሙሴ ፡ እንዲህ ፡ አለ ፡ ኢሳይያስ ፡ እን ዲህ ፡ አለ ፡ ሳይል ፡ ራሱን ፡ ባለቤት ፡ አድርጎ ፡ ተናግሯል ። ይህ ፡ አነጋገር ፡ ትርጉም ፡ የማያስፈልገው ፡ ከኾነ ፡ ወንጌልን ፡ በራሱ ፡ ፈቃድ ፡ ብቻ ፡ የሠ ራት ፡ እንደ ፡ ኾነች ፡ የአብ ፡ ሕግ ፡ እንዳይደለች ፡ ወደ ፡ ማሰብ ፡ ያደር ሰናል ።

፫ተኛም ፡ በሌላ ፡ አንቀጽ ፡ ወበዝኑ ፡ ሕዝብ ፡ በትምህርተ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ። ግብ ፡ ሐዋ ፡ ም ፡ ፱ ፡ ቍ ፴፪ ።

ሕዝቡ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ትምርት ፡ በዙ ፡ የሚል ፡ ንባብ ፡ እናገ ኛለን ። የኸም ፡ ንባብ ፡ ትርጉም ፡ የማያስፈልገው ፡ ከኾነ ፡ ወንጌል ፡ የመ ንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ትምርት ፡ ብቻ ፡ እንደኾነች ፡ ያመለክተናል ።

እንግዲህ ፡ እኒኽን ፡ ንባቦች ፡ የሚያስማማቸውን ፡ መንገድ ፡ ተመልክ ተን ፡ ካላስማማናቸው ፡ ምሥጢረ ፡ ሥላሴም ፡ ምሥጢረ ፡ ሥጋዌም ፡ ከንቱ ፡ መኾኑ ፡ ነው ።

ይህንን ፡ ለማስማማት ፡ የፈለግን ፡ እንደኾነ ፡ ዮሐ ፡ ም ፡ ፲፬ ፡ ቍ ፡ ፳፫ ፡ ብንመለከት ፡ ዘያፈቅረኒ ፡ ይዕቀብ ፡ ቃልየ ፡ ወያፈቅሮ ፡ አቡየ ፤ ወንመጽእ ፡ አነ ፡ ወአቡየ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ወንገብር ፡ ምዕራፈ ፡ ኀቤሁ ። ወዘሰ ፡ ኢያፈቅረኒ ፡ ኢየዐቅብ ፡ ቃልየ ፡ ወዝኒ ፡ ቃል ፡ ዘትሰምዑ ፡ ኢኮነ ፡ ቃለ ፡ ዚአየ ፡ አላ ፡ ቃሉ ፡ ውእቱ ፡ ለአብ ፡ ለዘፈነወኒ ፡ ወዘንተ ፡ ነገርኩክሙ ፡ እንዘ ፡ ሀሎኩ ፡ ምስሌክሙ ። ወባሕቱ ፡ ጰራቅሊጦስ ፡ መንፈሰ ፡ ጽድቅ ፡ ዘይፌኑ ፡ አብ ፡ በስምየ ፡ ውእቱ ፡ ይሜህረክሙ ፡ ኵሎ ፡ ወያዜክረክሙ ፡ ኵሎ ፡ ዘነገርኩክሙ ፡ አነ ።

እኔን ፡ የሚወደኝ ፡ ቃሌን ፡ ይጠብቅ ፡ አባቴ ፡ ይወደዋል ፤ እኔም ፡ አባቴም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ መጥተን ፡ እናድርበታለን ። ይህ ፡ የምትሰ ሙት ፡ ቃል ፡ የላከኝ ፡ የአብ ፡ ቃል ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የኔ ፡ ቃል ፡ አይደ ለም ። ከናንተ ፡ ጋራ ፡ ሳለሁ ፡ ይኸን ፡ ነገርኳችሁ ። ነገር ፡ ግን ፡ በኔ ፡ ስም ፡ አብ ፡ የሚልከው ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እርሱ ፡ ኹሉን ፡ ያስተምራች ኋል ፡ የነገርኳችሁን ፡ ኹሉ ፡ ያሳስባችኋል ፡ የሚል ፡ ንባብ ፡ እናገኛለን ።

ይህንንም ፡ ወደ ፡ ምሥጢሩ ፡ ገባ ፡ ብለን ፡ ብንመረምር ፡ ይህ ፡ የምትሰሙት ፡ የላከኝ ፡ የአብ ፡ ቃል ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ አብን ፡ ባለቤት ፡ አድርጎ ፡ ቢናገር ።

ይህን ፡ ነገርኳቸው ፡ እኔን ፡ የሚወድ ፡ ቃሌን ፡ ይጠብቅ ፡ ብሎ ፡ ራሱን ፡ ባለቤት ፡ አድርጎ ፡ ቢናገር ፤

ጰራቅሊጦስ ፡ በመጣ ፡ ጊዜ ፡ ያስተምራችኋል ፡ ኹሉን ፡ ያሳስባችኋል ፡ ብሎ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ባለቤት ፡ አድርጎ ፡ ቢናገር ፡ ትምርቲቱ ፡ አን ዲት ፡ ሕገ ፡ ወንጌል ፡ ብቻ ፡ ናት ።

www.ethiopianorthodox.org

በዚህ ፡ ንባብ ፡ ወንጌል ፡ የሦስቱም ፡ ሕግ ፡ እንደ ፡ ኸነች ፡ እንረዳበ
ታለን ፡ እንጂ ፡ አብ ፡ ያስተማረው ፡ ሌላ ፣ ወልድ ፡ ያስተማረው ፡ ሌላ ፤
መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ያስተማረው ፡ ሌላ ፡ ነው ፡ የምንል ፡ አይደለንም ።

እንግዲህ ፡ ያንተ ፡ ፈቃድ ፡ እንጂ ፡ የኔ ፡ ፈቃድ ፡ አይኹን ፡ አለ ፡
ብሎ ፡ ሰባኪው ፡ የጠቀሰው ፡ ይህን ፡ የመሰለ ፡ ነው ።

በዚህ ፡ አንቀጽ ፤ ፈቃድከ ፡ ይኹን ፡ ወአከ ፡ ፈቃደ ፡ ዚአየ ፡ ቢል ፡
ደግሞ ፡ በሌላው ፡ አንቀጽ ፡ ነፍሴን ፡ እኔ ፡ በፈቃዴ ፡ አለያታለሁ ፡ እንጂ ፡
ሊቀማኝ ፡ የሚችል ፡ የለም ፡ ነፍሴን ፡ ከሥጋዬ ፡ እለያት ፡ ዘንድ ፡ ደግሜም ፡
አስነሣት ፡ ዘንድ ፡ ሥልጣን ፡ አለኝ ፡ ሲል ፡ እናገኝዋለን ።

እንግዲህ ፡ የአብ ፡ ፈቃዱ ፡ ልጁን ፡ ለአዳም ፡ ቤዛ ፡ አድርጎ ፡ መስጠት ፡ እንደ
ኸነ ፤ የወልድም ፡ ፈቃድ ፡ ራሱን ፡ ለአዳም ፡ ቤዛ ፡ አድርጎ ፡ ለሕማም ፡ ለሞት ፡
አሳልፎ ፡ መስጠት ፡ መኾኑን ፡ ከተረዳን ፡ በፈቃድ ፡ አንድ ፡ ከማለት ፡ ወጥ
ተን ፡ በፈቃድ ፡ ልዩ ፡ ናቸው ፡ ልንል ፡ እንዴት ፡ እንችላለን ፡ አንችልም ።

አብ ፡ የዐብየኒ ፡ ብሏል ፡ ላሉትም ፤ በሥልጣን ፡ አንድ ፡ መኾናቸውን ፡
ሲያስረዳ ፡ አብ ፡ ሙታንን ፡ እንዲያስነሣቸው ፡ ወልድም ፡ የወደደውን ፡ ያድ
ናል ፡ ሥልጣኑን ፡ ኹሉ ፡ ለልጁ ፡ ሰጥቶታል ፡ እንጂ ፡ አብ ፡ በማንም ፡ በማን ፡
አይፈርድም ሲል ፡ እናገኛለን ። ዮሐ ፡ ፭ ፡ ፳፪ ።
መለኮትና ፡ ትስብእነት ፡ በፈቃድ ፡ ልዩ ፡ ናቸው ፡ ስለሚሉት ።

ያ ፡ ለምጻሙ ፡ ሰው ፡ መጥቶ ፡ አቤቱ ፡ ከወደድክስ ፡ ከለምጽ ፡ ልታነ
ጻኝ ፡ ትችላለህ ፡ ብሎ ፡ ሰገደለት ። ጌታም ፡ እጁን ፡ ዘርግቶ ፡ ዳሰሰውና ፡
ፈቅጃለሁ ፡ ንጻ ፡ ዳን ፡ አለው ፡ ከለምጹ ፡ ነጻ ፡ ይላል ፡ ማቴ ፡ ፰ ፡ ፩-፫ ።

ይህ ፡ ለምጻም ፡ ከፈቀድክ ፡ ልታነጻኝ ፡ ትችላለህ ፡ ብሎ ፡ የሰገደለት ፡
ባጭር ፡ ቁመት ፡ በጠባብ ፡ ደረት ፡ ተወስኖ ፡ በግዙፍ ፡ የሚያየውን ፡ ሰብ
አዊ ፡ አካል ፡ ነው ።

እጁን ፡ ዘርግቶ ፡ የዳሰሰውና ፡ ፈቅጃለሁ ፡ ዳን ፡ ያለውና ፡ ያነጻውም ፡
የኸው ፡ ገዝፎ ፡ የሚታየው ፡ ሰብአዊ ፡ አካል ፡ ነው ።

መለኮት ፡ ግን ፡ ምሉዕ ፡ ስፉሕ ፡ ረቂቅ ፡ ስለኾነ ፡ ሊያየው ፡ ሊነጋገረው ፡
አይችልም ። እንግዲህ ፡ ይህን ፡ ፈቃድ ፡ የማን ፡ ፈቃድ ፡ ነው ፡ ይሉታል ።

የትስብእት ፡ ብቻ ፡ ፈቃድ ፡ ነው ፡ እንዳይሉ ፡ ለትስብእት ፡ ብቻ ፡ ለዕ
ሩቅ ፡ ብእሲ ፡ ይህን ፡ ያኽል ፡ ሥልጣን ፡ የለውም ።

የመለኮት ፡ ብቻ ፡ ፈቃድ ፡ ነው ፡ እንዳይሉ ፡ ፈቀድኩ ፡ ንጻሕ ፡ ብሎ ፡
የተናገረው ፡ ሰብአዊ ፡ አንደበት ፡ ነው ፡ የዳሰሰውም ፡ ሰብአዊ ፡ እጅ ፡ ነው ።

ስለዚህ ፡ ምሉዕ ፡ ስፉሕ ፡ ረቂቅ ፡ መለኮት ፡ ውሱን ፡ ግዙፍ ፡ ሥጋን ፡ ተዋ
ሕዶ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኸኖ ፡ ባንድ ፡ ፈቃድ ፡ ባንድ ፡
ሥምረት ፡ የአምላክነትንም ፡ የሰውነትንም ፡ ሥራ ፡ እንደሠራ ፡ እናምናለን ፡
እንጂ ፡ ከመጻሕፍት ፡ ቃል ፡ ወጥተን ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ አነጋገር ፡ መለኮትና ፡
ትስብእት ፡ ኹለት ፡ ፈቃድ ፡ ናቸው ፡ ብንል ፡ ነገራችን ፡ ኹሉ ፡ ፈራሽ ፡ መኾ
ኑን ፡ እንገንዘብ ።

ደ ራ ሲ ።

፵፩ እስመ ፡ ውእቱ ፡ አብ ፡ የዐብየኒ ፡ የሚለውን ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፵፩ ይህን ፡ የተናገረ ፡ የመጣለትን ፡ ጽዋዐ ፡ ሞት ፡ ለመቀበል ፡ በሚዘጋ
ጅበት ፡ በምሴተ ፡ ኀሙስ ፡ ነው ። እንዲህም ፡ ማለቱ ፡ በመለኮቱ ፡ ሕማም ፡
ሞት ፡ የሌለበት ፡ ክርስቶስ ፡ በሥጋ ፡ ሕማምን ፡ ሞትን ፡ ሲቀበል ፡ በአብ ፡
ሕማም ፡ ሞት ፡ የሌለበት ፡ ስለኸነ ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በሌላውስ ፡ ካባቱ ፡ የሚያ
ንስበት ፡ ምክንያት ፡ አለመኖሩን ፡ አነ ፡ ወአብ ፡ ፩ ፡ ንሕነ ፡ ብሎ ፡ ነግሮናል ።

ይልቁንም ፡ አብ ፡ የዐብየኒ ፡ ካለው ፡ አነጋገር ፡ የበለጠ ፡ የሚያስገርም ፡
አነጋገር ፡ ቅዱስ ፡ ዳዊት ፡ ሕቀ ፡ አሕፀፅከ ፡ እመላእክቲከ ።
ከመላእክት ፡ ጥቂት ፡ አሳነስከው ፡ ብሏል ።

ይህም ፡ ትንቢት ፡ ስለክርስቶስ ፡ የተነገረ ፡ መኾኑን ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ
በዕብራውያን ፡ ክታቡ ፡ ሰውን ፡ በቸርነትህ ፡ አስበህ ፡ በልጅህ ፡ ተዋሕዶ ፡ ትጎበ
ኘው ፡ ዘንድ ፡ ሰው ፡ ምንድን ፡ ነው ። ሕማምን ፡ ሞትን ፡ ሰጥተህ ፡ ከመ
ላእክት ፡ ጥቂት ፡ አሳነስከው ፡ ብሎ ፡ መጽሐፍ ፡ እንደ ፡ መሰከረ ፡ ብሎ ፡ ጠቅሶ ፡
ከመላእክት ፡ ጥቂት ፡ አሳነስከው ፡ ማለቱ ፡ ትንሣኤን ፡ ዕርገትን ፡ ባስከተለ ፡
በሕማሙ ፡ በሞቱ ፡ ከመላእክት ፡ ጥቂት ፡ ስላነሰ ፡ እንደ ፡ ኸነ ፡ እናውቃለን ፡
ብሎ ፡ ወስዶታል ።

ይህንነም ፡ የጳውሎስን ፡ ቃል ፡ ዮሐንስ ፡ አፈ ፡ ወርቅ ፤ ለመኑ ፡ ይደሉ ፡
ሥርዓተ ፡ ሐዲፄ ፡ ሕቀ ፡ አኮኑ ፡ ለባሕቲቱ ፡ ለዘነበረ ፡ ውስተ ፡ ሲኦል ፡
ሠሉሰ ፡ መዋዕለ ፡ ህየንቴነ ፡ ለሙሱናን ።

ሙስና ፡ መቃብር ፡ ለሚገባን ፡ ለእኛ ፡ ሙስና ፡ መቃብርን ፡ ለማጥፋት ፡
በከርሠ ፡ መቃብር ፡ ፫ት ፡ ሌሊት ፡ ፫ት ፡ መዓልት ፡ ላደረ ፡ ለርሱ ፡ ብቻ ፡
ይገባል ፡ እንጂ ፡ ጥቂት ፡ አሳነስከው ፡ መባል ፡ ለማን ፡ ይገባል ፡ ብሎ ፡ ተርጉ
ሞታል ፡ ድር ፡ ፬ ።

የክርስቶስ ፡ ሕማሙ ፡ ሞቱ ፡ ለእኛ ፡ ክብር ፡ ስብሐት ፡ መባል ፡ የሚገባው ፡
መኾኑንም ፡ ወከመ ፡ ይሰመይ ፡ ሕማማተ ፡ መስቀል ፡ ክብረ ፡ ወስብሐተ ፡
ስማዕ ፡ ዘይቤ ፡ እግዚእነ ፡ ናሁ ፡ በጽሐ ፡ ከመ ፡ ይስባሕ ፡ ወልደ ፡ እጓለ ፡ እመ
ሕያው ፡ ወእግዚአብሔርኒ ፡ ይሴባሕ ፡ ቦቱ ፡ ያለውን ፡ ንባብ ፡ ከቅዱስ ፡
ወንጌል ፡ ጠቅሶ ፡ አስረድቷል ። ዮሐ ፡ ፲፪ ፡ ፳፫ ።

አብ ፡ የዐብየኒ ፡ ያለበት ፡ ምሥጢሩ ፡ ይህ ፡ መኾኑን ፡ እነሆ ፡ በበቂ ፡
መረጃ ፡ ተረድተናል ።

www.ethiopianorthodox.org

በዚህ ፡ ምክንያት ፡ አብ ፡ የዐብየኒ ፡ ያለ ፡ ክርስቶስ ፡ ከአብ ፡ ጋራ ፡ ዕሩየ ፡ መንበር ፡ መኾኑን ፡ ሲያስረዳ ፡ አነ ፡ ወአብ ፡ ፩ ፡ ንሕነ ፡ አነ ፡ በአብ ፡ ወአብ ፡ ብየ ፡ ብሏል ።

እነዚህን ፡ ቃላት ፡ ከላይ ፡ አርእስታቸውን ፡ ከታች ፡ ኅዳጋቸውን ፡ ተመልክተን ፡ ምሥጢራቸውን ፡ በየረድፉ ፡ ተንትነን ፡ መረዳት ፡ አቅቶን ፡ አብ ፡ የዐብየኒ ፡ ያለ ፡ ትስብእት ፡ ነው ። አነ ፡ ወአብ ፡ ፩ ፡ ንሕነ ፡ ያለ ፡ መለኮት ፡ ነው ፡ እያልን ፡ ከመጻሕፍት ፡ ባልተገኘ ፡ በልብ ፡ ወለድ ፡ ንግግር ፡ አንድ ፡ ክርስቶስን ፡ ብንከፋፍለው ፡ ትምህርታችንም ፡ ሃይማኖታችንም ፡ መሠረት ፡ የሌለው ፡ ዋጋ ፡ ቢስ ፡ ኾኖ ፡ መቅረቱን ፡ በመገንዘብ ፡ ያ ፡ መነኵሴ ፡ እንዲህማ ፡ ከኾነ ፡ የመለኮቱ ፡ ባሕርይ ፡ አንዱን ፡ ሲፈልግ ፡ የትስብእቱ ፡ ባሕርይ ፡ ሌላውን ፡ መፈለጉ ፡ ነው ፡ አንዱ ፡ ክርስቶስ ፡ ሊከፋፈል ፡ ነዋ ፡ ብሎ ፡ መቃወሙ ፡ የሚገባ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፵፩ መላክተኛው ፡ ኹለቱ ፡ ፈቃዶች ፡ እኮ ፡ አልተጣሉም ፡ መቸውንም ፡ አይጣሉም ፡ የትስብእቱ ፡ ባሕርይ ፡ ለመለኮቱ ፡ ባሕርይ ፡ መቸውንም ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ተገዛና ፡ እንደ ፡ ታዘዘ ፡ ነው ፡ አለ ።

መነኵሴው ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ እኩል ፡ ናቸው ፡ ሲል ፡ ጠንክሮ ፡ ይቃወም ፡ ስለነበረ ፡ ሰባኪው ፡ የመነኵሴውን ፡ ባህል ፡ የሚያፈርሱ ፡ ማስረጃዎችንና ፡ ምስክሮችን ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍትና ፡ ከቅዱሳን ፡ አበውም ፡ እየጠቀሰ ፡ የክርስቶስ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ፍጡር ፡ ስለኾነ ፡ ከአምላክ ፡ ከፈጣሪው ፡ ጋራ ፡ እኩል ፡ ነው ፡ ለመባል ፡ አለመቻሉን ፡ አስረዳው ፡ ያሉትን ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፵፩ ኹለት ፡ ፈቃዶች ፡ አልተጣሉም ፡ ማለት ፡ ቀድሞ ፡ ኹለት ፡ ፈቃድ ፡ መኖሩ ፡ ቢረጋገጥ ፡ ነበረ ፡ ኹለት ፡ ፈቃዶች ፡ አለመኖራቸውን ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ፈቃድ ፡ ለመኾኑ ፡ ዘለምጽን ፡ በጠቀስንበት ፡ ባላይኛው ፡ መሥመር ፡ የገለጽነው ፡ አስተያየት ፡ በቂ ፡ ነው ።

ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ለባሕርየ ፡ መለኮት ፡ እንደ ፡ ተገዛ ፡ ይኖራል ፡ ለሚሉትም ፡ ቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ኹሉ ፡ መለኮት ፡ ትስብእትን ፡ ተዋሕዶ ፡ በሥጋ ፡ የአምላክነትንም ፡ የሰውነትንም ፡ ሥራ ፡ ኹሉ ፡ እንደ ፡ ሠራ ፡ ይነግሩናል ፡ እንጂ ፡ ከተዋሕዶ ፡ በኋላ ፡ ባንድ ፡ ክርስቶስ ፡ ምንታዌ ፡ ኖሮበት ፡ ትስብእቱ ፡ ለመለኮቱ ፡ ተገዛ ፡ የሚል ፡ ንባብ ፡ በፍጹም ፡ አናገኝም ።

ይህንም ፡ ለመረዳት ፡ ቅዱስ ፡ ወንጌልን ፡ ብንመለከት ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ከደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ ጋር ፡ በመርከብ ፡ ኾኖ ፡ በባሕር ፡ ላይ ፡ ሲሔድ ፡ ማዕበል ፡ ሞገድ ፡ ተነሥቶ ፡ መርከቡን ፡ ሊያሰጥመው ፡ ተቃረበ ። እርሱ ፡ ግን ፡ በመርከቡ ፡ ኋላ ፡ ተኝቶ ፡ ነበረ ። ደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ አቤቱ ፡ ተነሥተህ ፡ አድነን ፡ ልናልቅ ነው ፡ ብለው ፡ ቀሰቀሱት ።

እርሱም ፡ እናንተ ፡ ሃይማኖተ ፡ ጎደሎዎች ፡ ምን ፡ ያስፈራችኋል ፡ አለና ፡ ተነሥቶ ፡ ነፋሳቱንና ፡ ማዕበለ ፡ ባሕሩን ፡ ፀጥ ፡ አትሉምን ፡ ብሎ ፡ ገሠጻቸው ፡ ማዕበሉም ፡ ፀጥ ፡ አለ ፡ ሲል ፡ እናገኘዋለን ፡ ማቴ ፡ ፰፡፳፫-፳፯።

መተኛትና ፡ መቀስቀስ ፡ የሰውነት ፡ ሥራ ፡ ነፋሳትንና ፡ ማዕበላትን ፡ ገሥጾ ፡ ፀጥ ፡ ማድረግ ፡ የአምላክነት ፡ ሥራዎች ፡ መኾናቸው ፡ ሠሪያቸው ፡ ግን ፡ አንድ ፡ ክርስቶስ ፡ መኾኑ ፡ የማይካድ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ካቶሊካውያን ፡ እንደሚሉት ፡ የመለኮትን ፡ ሥራ ፡ መለኮት ፡ የትስብእትን ፡ ሥራ ፡ ትስብእት ፡ ተከፋፍለው ፡ የሚሠሩት ፡ ኾኖ ፡ ቢኾን ፡ ነፋሳትንና ፡ ማዕበላትን ፡ መገሠጽ ፡ በተለይ ፡ የመለኮት ፡ ሥራ ፡ ስለኾነ ፡ ትስብእትን ፡ ባልቀሰቀሱትም ፡ ነበረ ።

እንግዲህ ፡ የተኛውና ፡ የተቀሰቀሰው ፡ ማዕበላትንም ፡ ፀጥ ፡ ያደረጋቸው ፡ ያው ፡ አንዱ ፡ ክርስቶስ ፡ ከኾነ ፡ አንድ ፡ እርሱን ኹለት ፡ አድርጎ ፡ ገዢና ፡ ተገዢ ፡ ነው ፡ ማለት ፡ እንደምን ፡ ይቻላል ፡ አይቻልም ።

አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ መኾኑንም ፡ ሲያስረዳ ፡ ቅዱስ ፡ ጴጥሮስ ፡ ባጭር ፡ ቁመት ፡ በጠባብ ፡ ደረት ፡ ተወስኖ ፡ ገዝፎ ፡ የሚያየውን ፡ አካል ፡ አንተ ፡ ውእቱ ፡ ክርስቶስ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሕያው ። የሕያው ፡ የእግዚአብሔር ፡ አብ ፡ የባሕርይ ፡ ልጁ ፡ አ[illegible] ፡ ክርስቶስ ፡ ነህ ፡ ብሏል ።

በዚህም ፡ የዮና ፡ ልጅ ፡ ስምዖን ፡ ይህን ፡ ም[illegible] አባቴ ፡ እንጂ ፡ ሥጋዊ ፡ ደማዊ ፡ መምህር ፡ አልገለጸ[illegible] ነህ ፡ ተብሎ ፡ ብፅዓን ፡ አግኝቶበታል ። ማቴ ፡ [illegible]

ናትናኤልም ፡ ረቢ ፡ አማን ፡ አንተ ፡ ው[illegible] ወንጉሠ ፡ እስራኤል ፡ አንተ ፡ ብሎታል ፡ [illegible]

እርሱም ፡ ራሱ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ [illegible] ዕሩቅ ቸው ፡ እንደለዩት ፡ ሰምቶ ፡ ተገናኘውና [illegible] ታምናለህን ፡ ብሎ ፡ ጠየቀው ፡ እርሱ[illegible] ውእቱ ፡ ዘያ ግዚአብሔር ፡ ልጅ ማነው ፡ አለ ። [illegible] ይህ ፡ የምታየው ፡ ካንተ ፡ ጋራ ፡ [illegible] ሚረባው ፡ የሚጠቅመው ፡ አቤቱ ፡ አመንኩ ፡ ብሎ ፡ ሰገደ[illegible] ዮሐ ፡ ፮ ፡ ፳፫ ።

www.ethiopianorthodox.org

እንግዴህ ፡ በምራቁ ፡ ጭቃውን ፡ ለውሶ ፡ በደረቅ ፡ ግንባር ፡ ላይ ፡ ዐይን ፡ ሲቀርጽ ፡ በመታየቱ ፡ ሰው መኾኑን ፡ የገለጸ ፡ እርሱ ፡ የእግዚአ ብሔር ፡ ልጅ ፡ እኔ ፡ ነኝ ፡ ቢለን ፡ አይደለኽም ፡ ልንለው ፡ ይገባልን ፡ አይ ገባም ።

በሌላም ፡ አንቀጽ ፡ ወወሀበ ፡ ሥልጣነ ፡ ከመ ፡ ይግበር ፡ ኵነኔ ፡ እስመ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወልደ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ፡ ውእቱ ።

ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ የሰው ፡ ልጅ ፡ ነውና ፡ ይፈርድ ፡ ዘንድ ፡ ሥልጣ ንን ፡ ሰጠው ፡ ብሏል ። ዮሐ ፡ ፭፡፳፯ ።

እንዲህ ፡ አድርጎ ፡ መለኮቱን ፡ ከትስብእቱ ፡ ትስብእቱን ፡ ከመለኮቱ ፡ አንድ ፡ አድርጎ ፡ አስተካክሎ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወልደ ፡ እጓለ ፡ እመ ሕያው ነው ፡ ወይም ፡ ወልደ ፡ እጓለ ፡ እመሕያው ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ነው ፡ እያለ ፡ ሲነግረን ፡ እንቢ ፡ ብለን ፡ ትስብእቱን ፡ ለመለኮቱ ፡ ይገዛል ፡ የምንል ፡ ከኾነ ፡ አይሁድም ፡ ቢኾኑ ፡ መፃጕዕን ፡ በፈወሰ ፡ ጊዜ ፡ አባቴ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ የአምላክነትን ፡ ሥራ ፡ እንዲህ ፡ ይሠራል ፤ እኔም ፡ እን ደርሱ ፡ የአምላክነትን ፡ ሥራ ፡ እሠራለሁ ፡ ብሎ ፡ ቢነግራቸው ፡ ዓዲ ፡ አባሁ ፡ ይሬስዮ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ወያዔሪ ፡ ርእሶ ፡ ምስለ ፡ እግዚአብሔር ።

የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ ነኝ ፡ ይላል ፡ ራሱን ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ጋራ ፡ ያስ ተካክላል ፡ ብለውታል ፡ እንጂ ፡ ከዚህ ፡ ሌላ ፡ ያሉት ፡ ነገር ፡ የለምና ፡ እኛም ፡ እንደነርሱ ፡ መኾናችን ፡ ነው ።

በዚህም ፡ ላይ ፡ በኔ ፡ ያመነ ፡ ሰው ፡ እኔ ፡ የምሠራውን ፡ ይሠራል ፡ ከዚያም ፡ የበለጠ ፡ ያደርጋል ፡ ብሎ ፡ ያመንበትን ፡ እኛን ፡ ለዚህ ፡ ለአምላካዊ ፡ ሥራው ፡ ተካፋይዎች ፡ ሲያደርገን ፡ በተዋሕዶ ፡ ገንዘብ ፡ ያደረገውን ፡ ራሱን ፡ ከራሱ ፡ ለይቶ ፡ ትስብእት ፡ ከአምላካዊ ፡ ሥራ ፡ ውጭ ፡ ልዩ ፡ ነው ፡ ማለት ፡ ለጆሮ ፡ ይቀፋል ።

ደ ራ ሲ ።

፵፪ | የመነኵሴውን ፡ ባህል ፡ የሚያፈርሱ ፡ ማስረጃዎችና ፡ ምስክሮች ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍትና ፡ ከቅዱሳን ፡ አበው ፡ እየጠቀሱ ፡ ትስብእቱ ፡ ከመለ ኮቱ ፡ ጋራ ፡ እኩል ፡ ነው ፡ ማለት ፡ የማይቻል ፡ መኾኑን ፡ አስረዷቸው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፵፪ | ይህ ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ ነገሩ ፡ እውነት ፡ ቢኾን ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻ ሕፍትም ፡ ኾነ ፡ ከቅዱሳን ፡ አበውም ፡ ኾነ ፡ ተጠቀሱ ፡ ካልዋቸው ፡ ቃላት ፡ አንዱ ፡ ይጠቀስ ፡ ነበረ ፤ አንድ ፡ ማስረጃ ፡ ሳይሰጡ ፡ አስረድቷል ፡ ማለት ፡ ማንም ፡ የማይቀበለው ፡ ፍጹም ፡ ውሸት ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፵፫ | ኢትዮጵያውያን ፡ በክርስቶስ ፡ ፍጹም ፡ የሰው ፡ ባሕርይና ፡ ፈቃድ ፡ መኖሩን ፡ የማያምኑበት ፡ ምክንያት ፡ ካቶሊካውያን ፡ ኹለት ፡ ክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ወልድ ፡ ብለው ፡ ያምናሉ ፡ ሲሉ ፡ እንደሚያስቡት ፡ ባንድ ፡ ክርስ ቶስ ፡ መከፋፈል ፡ አለ ፡ ማለትን ፡ ያህል ፡ ኾኖ ፡ ስለሚሰማቸው ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፵፫ ቃል ፡ ትስብእትን ፡ እንደ ፡ ተዋሐደ ፡ የተዋሕዶ ፡ ስሙም ፡ ክር ስቶስ ፡ መባል ፡ እንደ ፡ ኾነና ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኾኖ ፡ የአምላክነትንም ፡ የሰውነትንም ፡ ሥራ ፡ ባንድ ፡ ፈቃድ ፡ ባንድ ፡ ሥምረት ፡ ባንድ ፡ ሥልጣን ፡ እንደ ፡ ሠራ ፡ መጻሕፍት ፡ በያንቀጹ ፡ መናገራቸውን ፡ ባለፈው ፡ መሥመር ፡ መላልሰን ፡ አስረድተናል ።

የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መምህራን ፡ በየመጽሐፉ ፡ ከወሰኑት ፡ አልፋ ፡ የትስብእቱ ፡ ባሕርይ ፡ ለመለኮቱ ፡ ባሕርይ መቸውንም ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ተገዛና ፡ እንደ ፡ ታዘዘ ፡ ነው ፡ ካለች ፡ የመለኮትንና ፡ የትስብእትን ፡ ተዋሕዶ ፡ ሽራ ፡ እንደ ፡ ንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ ኅድረት ፡ ማለቷ ፡ እንደኾነ ፡ ግልጥ ፡ ነው ።

ኅድረትም ፡ ካለች ፡ በሙሴ ፡ አድሮ ፡ ኦሪትን ፡ እንደሠራ ፤ በትስብእት ፡ አድሮ ፡ ወንጌልን ፡ ሠራ ፡ እንደ ፡ ማለት ፡ የሚቈጠር ፡ ነገር ፡ ነው ።

እንዲህም ፡ ከኾነ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ማደሪያ ፡ ሙሴ ፡ ላደረበት ፡ ለእግዚአብሔር ፡ እንዲገዛ ፡ ትስብእትም ፡ ላደረበት ፡ ለመለኮት ፡ ተገዛ ፡ ማለቷ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ አስተዋይ ፡ ልቡና ፡ ያለው ፡ ኹሉ ፡ ያመዛዝነው ።

እኛ ፡ ግን ፡ ወልደ ፡ እጓለእመሕያው ፡ ኢመጽአ ፡ ከመ ፡ ይትለአክዎ ፡ ዘእንበለ ፡ ዳዕሙ ከመ ፡ ይትለአክ ።

ወልደ ፡ እጓለእመሕያው ፡ ክርስቶስ ፡ ሊላክ ፡ ሊያገለግል እንጂ ፡ ሊላኩት ሊያገለግሉት ፡ እንዳልመጣ ፡ እናውቃለን ። ተልእኮውም ፡ ከጸሎት ፡ ከስዒል ፡ ጋራ ፡ ራሱን ፡ መሥዋዕት ፡ አድርጎ ፡ ላባቱ ፡ ማቅረብ ፡ ነው ፤ በጠቅላላው ፡ የሰውነትን ፡ ሥራ ፡ ኹሉ ፡ መሥራትና ፡ ሕማማተ ፡ መስቀልን ፡ መቀበል ፡ ነው ። ይኸነንም ፡ ተልእኮ ፡ የፈጸመ ፡ የእግዚአብሔር ፡ አብ ፡ የባሕርይ ፡ ልጁ አካላዊ ፡ ቃል ፡ ሥጋን ፡ ተዋሕዶ ፡ በሥጋ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ትስብእት ፤ ዕሩቅ ብእሲ ፡ አይደለም ።

ሥጋ ፡ ብቻውንስ ፡ እንዳይረባ ፡ እንዳይጠቅም ፡ መንፈስ ፡ ውእቱ ፡ ዘያ ሐዩ ፡ ወሥጋሰ ፡ አልቦ ፡ ዘይበቍዕ ።

የሚያድን ፡ መንፈስ ፡ ነው ፤ ሥጋ ፡ ግን ፡ የሚረባው ፡ የሚጠቅመው ፡ ነገር ፡ የለም ብሎ ፡ እርሱ ፡ ራሱ ፡ ነግሮናል ፡ ዮሐ ፡ ፮ ፡ ፷፫ ።

www.ethiopianorthodox.org

ቅዱስ ጳውሎስም በፊልጵስዩስ ክታቡ ሁልክሙ ፍጹማን ዘንተ ሐልዩ ለነሂ ዘከመ ገብረ ለነ ኢየሱስ ክርስቶስ ዘውእቱ አርዓያሁ ለእግዚአብሔር አከ ሐይዶ ዘከነ እግዚአብሔር አላ አትሐዶ ርእሶ ነሥአ አርዓያ ገብር ወተመሰለ ከመ ብእሲ ወከነ ከመ ሰብእ ሰምዐ ወተአዘዘ እስከ በጽሐ ለሞት ወሞቱሂ ዘበመስቀል ። ወበእንተዝ አዕበዮ እግዚአብሔር ጥቀ ወጸገዎ ስመ ዘየዓቢ እም ኵሉ ስም ከመ ለስሙ ለኢየሱስ ክርስቶስ ይስግድ ኵሉ ብርክ ዘበሰማያት ወዘበምድር ወዘበቀላያት ወእለ ታሕተ ምድር ወኵሉ ልሳን ይግነይ ከመ ኢየሱስ ክርስቶስ ውእቱ እግዚእ በስብሐተ እግዚአብሔር አብ ፊልጵ ፪ ፩ ፲፫ ።

ፍጹማን የኾናችሁ ኹሉ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ያደረገልንን ይህንን አስቡ ። ይህም ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔር አብን በመልክ የሚመስለው በባሕርይ የሚተካከለው ነው እግዚአብሔርም የኾነ ራሱን ዝቅ አድርጎ የሰውን መልክ ነሥቶ ነው እንጂ ቀምቶ አይደለም ።

ሰው ኾነ ሰውን መሰለ እስከ መሞት ድረስ ደርሶ እሺ በጀ ብሎ ታዘዘ ሞቱም በመስቀል የኾነው ነው ።

ስለዚህ እግዚአብሔርን ፈጽሞ እጅግ አከበረው (ማለት)ንበር በየማንየ አለው ።

ከስም ኹሉ የበለጠ ስምን ሰጠው (ማለት) አምላክ ወልደ እግዚእ መባልን ሰጠው ወልድየ አለው ።

በሰማይ፡በምድር፡በቀላያት፡ከምድር በታች፡ያለ፡ብርክ፡ጉልበት ኹሉ፡ለኢየሱስ ክርስቶስ ስም ይንበረከክ ዘንድ (ማለት) ይሰግድ ዘንድ አንደበትም ኹሉ ኢየሱስ ክርስቶስ በእግዚአብሔር አብ ጌትነት ጌታ እንደኾነ አውቆ ይገዛ ዘንድ ከስም ኹሉ የሚበልጥ ስምን ሰጠው ፈጽሞ እጅግ አከበረው ብሎ ይነግረናል ።

ይህ አነጋገር ቅድመ ዓለም በአብ ዕሪና የነበረ የአብ የባሕርይ ልጁ ኢየሱስ ክርስቶስ ድኅረ ዓለም ሥጋን ተዋሕዶ በሥጋ ላባቱ እንደ ታዘዘና መከራ መስቀልን እንደ ተቀበለ ቅድመ ዓለም በየማኑ አብ የነበረ እርሱ እንደ ገና በሥጋ ነበረ በየማን አቡሁ እንደ ተባለ ያስረዳናል እንጂ ትስብእቱ ከመለኮቱ ልዩ ኾኖ ለመለኮቱ ታዘዘ ተገዛ የሚል አናገኝም ።

ስለዚህ በልብ ወለድ ትስብእቱ ለመለኮቱ ዘወትር እንደ ተገዛ ነው የሚለውን ትምርት ስንኳንስ እውነት ነው ብለን ልንቀበለው ስንሰማው ይቀፈናል ። ስለዚህ ካቶሊካዊት ቤተ ክርስቲያን ኹለት ባሕርይ ኹለት ፈቃድ ትስብእቱ ለመለኮቱ ይገዛል በማለቷ የክርስቶስን ተዋሕዶ አታምንም ። አካል የሌለው በሕርይ የለምና ኹለት ባሕርይ ካለች እንደ ንስጥሮስ ኹለት አካልም ያሰኝባታል በማለት ሐሰባችንን እንገልጻለን ።

www.ethiopianorthodox.org

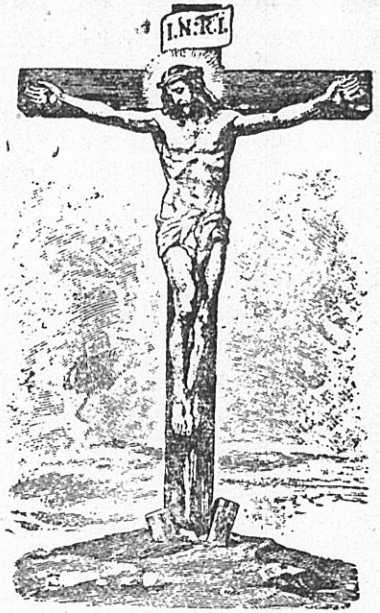

ይህ ሥዕል መለኮት በሥጋ እንደ ተሰቀለ
ያሳያል ፩ ጴጥ ፫ ፲፰—፲፱ ፣

ደ ራ ሲ ።

፵፬ ሥዕለ ፡ ክርስቶስ ፡ ሲጠይቅ ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ባታ ክልቱ ፡ ውስጥ ፡ ሲፈራ ፡ ጽዋው ፡ ሊያልፍ ፡ ሲጸልይ ፡ ደም ፡ ሲልብ ፡ በዕፀ ፡ መስቀል ፡ ተንጠልጥሎ ፡ አምላኬ ፡ አምላኬ ፡ ለምን ፡ ተውከኝ ፡ ሲል ሲታመምና ፡ ሲሞት ፡ ኋላም ፡ ለደቀ ፡ መዛሙርቱ ፡ ወደ ፡ አባቴና ፡ ወደ ፡ አባታችሁ ፡ ወደ ፡ አምላኬና ፡ ወደ ፡ አምላካችሁ ፡ ዐርጋለሁ ፡ ያላቸው ፡ ሰው በመኾኑ ፡ ነውን ፡ ወይስ ፡ አምላክ ፡ በመኾኑ ፡ ቢል ፡ ኢትዮጵያውያኖቹ ፡ ሰው ፡ በመኾኑ ፡ ነው ፡ አሉት ።

እርሱም ፡ እንግዲያስ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ አለው ፡ የመለኮትም ፡ ባሕ ርይ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ከትስብእቱ ፡ ጋራ ፡ ከተዋሐደ ፡ በኋላ ፡ መቸውንም ከርሱ ፡ አልተለየም ፡ አላቸው ።

እነርሱም ፡ እውነት ፡ ነው ፡ አሉት ፡ እንግዲያስ ፡ በክርስቶስ ፡ የመለኮ ቱና ፡ የትስብእቱ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ይገኛሉ ፡ ቢላቸው ፡ የለም ፡ ከተዋ ሕዶ ፡ በኋላ ፡ አንድ ፡ ብቻ ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ ሊባል ፡ አይቻልም ፡ አሉ ፡ ያሉትን ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፴፬ ጠያቂው ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ለሥጋ ፡ የሚገባውን ፡ መከራ የተቀበለ ፡ ሰው ፡ ቢኾን ፡ ነውን ፡ ወይስ ፡ አምላክ ፡ ቢኾን ፡ ብሎ ፡ ቢጠይቃቸው ፡ ሰው ፡ ቢኾን ፡ እንጂ ፡ የሚል ፡ መልስ ፡ መስጠታቸው ፡ ጥያቄውም ፡ መልሱም ፡ የተካከለ ፡ ነው ።

ምክንያቱም ፡ የጠያቂው ፡ አነጋገር ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ባሕርይ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ የሚያረጋግጥ ፡ እንጂ ፡ ምንታዌን ፡ የሚያመለክት ፡ ባለመኾኑ ፡ ነው ። እንዲህም ፡ ማለት ፡ እንደ ፡ ካቶሊካውያን ፡ አነጋገር ፡ ትስብእት ፡ ሞተ ፡ መለኮት ፡ አልሞተም ፡ በሚል ፡ ኹለትነትን ፡ በሚያሳይ ፡ አነጋገር ፡ አልተናገረም ፡ ማለት ፡ ነው ።

እንግዲያስ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ አለው ፡ ብሎ ፡ ያቀረበው ፡ ጥያቄ ፡ ትክክለኛ ፡ አይደለም ። በላይኛውም ፡ መሥመር ፡ ሕማማተ ፡ መስቀልን ፡ የተቀ በለ ፡ አምላክ ፡ ቢኾን ፡ ነውን ፡ ወይስ ፡ ሰው ፡ በመኾኑ ፡ ብሎ ፡ ጠይቆ ፡ ሰው ፡ በመኾኑ ፡ ነው ፡ የሚል ፡ ጠቅላላ ፡ መልስ ፡ አግኝቶ ፡ ነበረ ። ሰው ፡ መኾን ፡ ማለትም ፡ ነባቢት ፡ ነፍስ ፡ የተዋሐደችው ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ሰብአዊ ፡ አካልን ፡ በከዊን ፡ መዋሐድ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ሰው ፡ ኾነ ፡ የሚል ፡ ጠቅላላ ፡ መልስ ፡ ካገኘ ፡ በኋላ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ባሕ ርይ ፡ ያለአካል ፡ ብቻውን ፡ የሚገኝ ፡ አስመስሎ ፡ እንግዲያስ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብ እት ፡ አለው ፡ ብሎ ፡ መጠየቅ ፡ ጠያቂው ፡ የአካልንና ፡ የባሕርይን ፡ ኹናቴ ፡ ጠንቅቆ ፡ አላወቀም ፡ ብሎ ፡ ከማስገመት ፡ በቀር ፡ ጥያቄው ፡ የሚሰጠው ፡ ስሜት ፡ ስለሌለ ፡ ዋጋ ፡ ቢስ ፡ ጥያቄ ፡ ነው ፡ ብለን ፡ አልፈነዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

የመለኮቱ ፡ ባሕርይ ፡ ከትስብእቱ ፡ ጋራ ፡ ከተዋሐደ ፡ በኋላ ፡ መቸውንም ፡ ከርሱ ፡ አልተለየም ፡ የሚለውን ፡ ጥያቄ ፡ ካቶሊካዊት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ትስብእቱ ፡ ለመለኮቱ ፡ መቸውንም ፡ እንደተገዛ ፡ ነው ፡ ትላለችና ፡ አትቀበለው ፡ እንደኸነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ኦርቶዶክሳዊት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንስ ፡ ለሃይማኖቷ ፡ መሠረት ፡ አድርጋ ፡ የያዘችው ፡ ባህል ፡ ነው ።

እንግዲያስ ፡ በክርስቶስ ፡ የመለኮቱና ፡ የትስብእቱ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ይገኛሉ ፡ ማለት ፡ በላይኛው መሥመር ፡ የመለኮቱ ፡ ባሕርይ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ከትስብእቱ ፡ ጋራ ፡ ከተዋሐደ ፡ በኋላ ፡ መቸውንም ፡ አልተለየም ፡ የሚለውን ፡ ጥያቄ ፡ የሚያፈርስ ፡ ንግግር ፡ ነው ።

ምክንያቱም ፡ ተዋሕዶ ፡ ማለት ፡ ምንታዌ ፡ ጠፍቶ ፡ አንድነት ፡ ሲገኝ ፡ ነው ። ይህም ፡ ትምርት ፡ ካቶሊካውያን ፡ ሳይቀሩ ፡ የሚቀበሉት ፡ መኸኑ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ በማለታቸው ፡ ይታወቃል ። እንግዲህ ፡ በዚህ ፡ ተዋሕዶ ፡ መሠረት ፡ አካልን ፡ አንድ ፡ ብለው ፡ ሲያምኑ ፡ ባሕርይን ፡ ኹለት ፡ የሚሉበት ፡ ምክንያት ፡ ምንድን ፡ ነው ? ምንም ፡ ምክንያት ፡ አይገኝለትም ።

ስለዚህ ፡ ኢትዮጵያውያኖቹ ፡ ከተዋሕዶ ፡ በኋላ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ፩ ፡ ባሕርይ ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ አይባልም ፡ ብለው ፡ የሰጡት ፡ መልስ ፡ ትክክለኛ ፡ መልስ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፵፭| ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ እርስ ፡ በራሳቸው ፡ የሚፈራርሱ ፡ ኹለት ፡ ባህሎች ፡ እናንተ ፡ ትደግፋላችሁ ፡ ባንድ ፡ በኩል ፡ በክርስቶስ ፡ ሳይደበላለቁና ፡ ሳይቀላቀሉ ፡ የመለኮትና ፡ የትስብእት ፡ ባሕርያት ፡ መገኘታቸውን ታምናላችሁ ፡ ባንድ ፡ በኩል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ አለ ፡ ትላላችሁ ፡ ፩ ፡ ክርስቶስ ፡ ማለትን ፡ የፈለጋችሁ ፡ እንደኸነ ፡ ክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ፍጹማን ባሕርያት ፡ ያሉት ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ብቻ ፡ ነውና ፡ እኔም ፡ ከናንተ ፡ ጋራ አብራለሁ ፡ አላቸው ፡ ያሉትን ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፵፭| መለኮታዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ አካለ ፡ መለኮትና ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ ሰብአዊ ፡ አካል ፡ እንደ ፡ ተዋሐዱና ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ እንደኸኑ ፡ እናምናለን ። ይህንንም ፡ እኛ ፡ ብቻ ፡ ሳንኸን ፡ ካቶሊካውያንም ፡ አንድ ፡ አካል ፡ በማለት ፡ ያምኑታል ።

ባንድ ፡ ወገንም ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ አለ ፡ ትላላችሁ ፡ ለሚለውም ፡ ኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ ኸኑ ፡ እንላለን ፡ እንጂ ፡ አንዱን ፡ ባሕርይ ፡ አጥፍተን ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ አለ ፡ የምንል ፡ አይደለንም ። ስለዚህ ፡ ባህላችን ፡ ኹሉ ፡ የተደጋገፈ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እርስ ፡ በርሱ ፡ የሚፈራርስ ፡ አይደለም ።

በእውነቱ ፡ እርስ ፡ በርሱ ፡ የሚፈራርስስ ፡ የካቶሊክ ፡ ባህል ፡ ነው ። ሳይርቅ ፡ በቅርቡ ፡ አሁን ፡ ከዚህ ፡ ላይ ፡ ከፍ ፡ ብሎ ፡ በሚገኘው ፡ መሥመር ፡ የመለኮቱ ፡ ባሕርይ ፡ ከትስብእቱ ፡ ጋራ ፡ ከተዋሐደ ፡ በኋላ ፡ መቼውንም ፡ ከርሱ ፡ አልተለየም ፡ ብሎ ፡ ነበረ ። አሁን ፡ ደግሞ ፡ ባሕርይን ፡ ከተዋሕዶ ፡ አውጥቶ ፡ ክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ፍጹማን ፡ ባሕርያት ፡ ያሉት ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ማለት ፡ እርስ ፡ በርሱ ፡ የሚፈራረስ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ኹለተኛም ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ነው ፡ ትላላችሁ ፡ ይህ ፡ አካል ፡ የማን ፡ ነው ፡ የቃል ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ እንዳትሉ ፡ አካለ ፡ ቃል ፡ ምሉዕ ፡ ስፉሕ ፡ ረቂቅ ፡ ነው ፡ ሊታይ ፡ ሊዳሰስ ፡ ሊጨበጥ ፡ አይቻልም ። ደም ፡ የለውም ፡ ሕማም ፡ አይሰማውም ።

የትስብእት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ቢባልም ፡ የዕሩቅ ፡ ብእሲ ፡ ሥጋ ፡ ዓለምን ሊያድን ፡ አይችልም ።

በመለኮትና ፡ በትስብእት ፡ ተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ የኸነ ፡ አካል ፡ ነው ፡ እንዳትሉ ፡ ባሕርይ ፡ አልተዋሐደም ፡ ትላላችሁ ። አካል ፡ ብቻ ፡ ተዋሐደ እንዳይባልም ፡ ባሕርይ ፡ የሌለው ፡ አካል ፡ የለም ። ስለዚህ ፡ አካል ፡ የሌለው ፡ ባሕርይ ፡ ባሕርይ ፡ የሌለው ፡ አካል ፡ የለምና ፡ ይህ ፡ ተዋሕዶ ፡ አካልንም ፡ ባሕርይንም ፡ አንድ ፡ ያደርጋል ፡ ብላ ፡ እንደ ፡ ኦርቶዶክሳዊት ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ባህል ፡ ካላመነች ፡ በቀር ፡ ነገሯ ፡ እርስ ፡ በርሱ ፡ የሚፈራርስ ፡ መኸኑ ፡ እርግጠኛ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ያላችሁ ፡ እንደኸነ ፡ እኔም ፡ ከናንተ ፡ ጋራ ፡ አብራለሁ ፡ አላቸው ፡ ስለሚለውም ፤ ኢትዮጵያውያን ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ በምትል ፡ ሃይማኖታቸው ፡ ላይ ፡ ያላቸው ፡ ፍቅር ፡ ከንጉሠ ፡ ነገሥታቸው ፍቅር ፡ በላይ ፡ ስለኸነ ፡ ስንኳን ፡ የርሱን ፡ መለየት ፡ የንጉሣቸው ፡ የዘድንግልን ፡ መለየት ፡ ከምንም ፡ አልቈጠሩትም ።

ደ ራ ሲ ።

፵፮| ይህን ፡ በሰሙ ፡ ጊዜ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ሳይመልሱ ፡ ዝም ፡ አሉ ። ባህላቸው ፡ መሠረት ፡ የሌለው ፡ መኸኑንም ፡ ተረድተው ፡ የካቶሊክን ፡ ትምርት ፡ ወዳጅ ፡ የኸነውን ፡ ዘድንግልን ፡ ነገሩን ፡ እንደ ፡ ቀድሞው ፡ እንዲተውላቸው ፡ ከርሱ ፡ በፊት ፡ የነበሩ ፡ ነገሥታት ፡ የተከላከሉለትንና ፡ የጠበቁትን ፡ ጥንታዊውን ፡ ሃይማኖት ፡ እንዳይሽረው ፡ አጥብቀው ፡ ለመኑት ፡ የሚለውን ፡ ቃል ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፵፮| ይህነን ፡ እውነተኛውን ፡ ነገር ፡ ለመረዳት ፡ የዐፄ ፡ ዘድንግልን ፡ ታሪክ ፡ እንመልከት ። ብንመለከተውም ፡ በመጀመሪያው ፡ ጊዜ ፡ ዐፄ ፡ ዘድንግል ፡ ለሀገራቸው ፡ ለኢትዮጵያ ፡ የጎደለባትን ፡ የእጅ ፡ ሥራ ፡ የሚያስተምሩ ፡ መምህራን ፡ ለማግኘት ፡ ወደ ፡ ኤስፓኝና ፡ ወደ ፡ ፖርቱጊዝ ፡ ላኩ ።

www.ethiopianorthodox.org

ይህንን ፡ ምክንያት ፡ አድርገው ፡ ሚሲዮኖች ፡ የማይረባ ፡ ተስፋ ፡ እየ ሰጡ ፡ ከሚወዱትና ፡ ከሚወዳቸው ፡ ሕዝባቸው ፡ አለያዩዋቸው ። ሃይማ ኖቱን ፡ ወዳድ ፡ የኾነው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ይልቁንም ፡ የጐጃም ፡ ሕዝብ ፡ ራስ ፡ ዘሥላሴን ፡ የጦር ፡ መሪ ፡ አድርጎ ፡ ደንቢያ ፡ ውስጥ ፡ በርጫ ፡ ከሚባል ፡ ሥፍራ ፡ ጦርነት ፡ ገጠማቸው ። እርሳቸውም ፡ በአንካሴ ፡ ተወግ ተው ፡ ሞቱ ፡ ሲል ፡ እናገኘዋለን ።

እንግዲህ ፡ ይህ ፡ ዝምታና ፡ ልመና ፡ እንዲህ ፡ እስኪኾን ፡ ድረስ ፡ ነው ። ሚሲዮናውያኑ ፡ ግን ፡ ምንጊዜም ፡ ቢኾን ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ መም ጣታቸው ፡ ሰውና ፡ ሰውን ፡ ለማለያየት ፡ ደም ፡ ለማፋሰስ ፡ ብቻ ፡ ስለኾነ ፡ ፈቃዳቸው ፡ በመጠኑ ፡ ተፈጸመ ፡ ሊባል ፡ ይቻላል ።

ደ ራ ሲ ።

፵፯| ንጉሡ ፡ በካቶሊኮቹ ፡ ንግግር ፡ ተማርኮ ፡ መለኮት ፡ ሞተ ፡ ካላችሁ ፡ አብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ሞቱ ፡ ያሰኝባችኋል ፡ እያለ ፡ በኢ ትዮጵያውያኖቹ ፡ ሐተታ አጸናባቸው ፡ ስለሚለው ፡ ንግግር ።

መ ላ ሽ ።

፵፯| ይህ ፡ ንግግር ፡ መልሱ ፡ በላይኛው ፡ መሥመር ፡ በቍጥር ፡ ፵፯ ፡ በሰፊው ፡ መልስ ፡ የተሰጠበት ፡ ስለኾነ ፡ ከዚህ ፡ መድገም ፡ አላስ ፈለገም ፡ ያንኑ ፡ መመልከት ፡ በቂ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፵፰| አንድ ፡ ሰባኪ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ከመልበሱ ፡ በፊት ፡ ባሕርየ ፡ መለኮት ፡ ነበረው ፡ ኋላም ፡ ከድንግል ፡ ማርያም ፡ ሥጋን ፡ ወሰደ ፡ አሁን ይችን ፡ የወሰዳትን ፡ ኹለተኛዪቱን ፡ ባሕርይ ፡ ወዴት ፡ ትጥሏታላችሁ ፡ ብሎ ፡ ቢጠይቃቸው ፡ አንድ ፡ መነኵሴ ፡ ከኹለቱ ፡ ያለመከፈልና ፡ ያለመቀላቀል ፡ ዘእንበለ ፡ ፍልጠት ፡ ወኢቱሳሔ ፡ እንደኾነ ፡ እንላለን ፡ ሲል ፡ መለሰ ።

ሰባኪውም ፡ ያለመቀላቀል ፡ እንደምን ፡ ኹለት ፡ አንድ ፡ ይኾናል ፡ መቀላቀል ፡ የሌለ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ግን ፡ ኹለቱ ፡ ሳይቀላቀሉ ፡ በየባሕርያቸው ይኖራሉ ፡ ማለት ፡ ነው ፡ ቢለው ፡ መነኵሴው ፡ የለም ፡ አንድ ፡ ይኾናሉ ፡ እንጂ ፡ በኹለትነት ፡ አይኖሩም ፡ አለው ፡ የሚሉትን ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፵፰| ቃል ፡ ሥጋ ፡ ከመልበሱ ፡ በፊት ፡ የነበረው ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ አይደ ለም ፡ አካለ ፡ መለኮትም ፡ ነበረው ፡ ኋላም ፡ ከድንግል ፡ ሥጋን ፡ እንደወሰደ ፡ ኹላችንም ፡ የማንክደው ፡ የምናምነው ፡ ቃል ፡ ነው ።

ከእመቤታችንም ፡ የነሣው ፡ ሥጋ ፡ አካልና ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ በተዋሕዶ ፡ ምንታዌ ፡ የማይጠፋ ፡ ከኾነ ፡ ካቶሊካዊት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ክርስቶስን ፡ አንድ ፡ አካል ፡ የምትለው ፡ ከእመቤታችን ፡ የነሣውን ፡ ሥጋ ፡ ወዴት ፡ አድ ርሳው ፡ ነው ። ያለመለወጥ ፡ ያለመለየት ፡ በተዐቅቦ ፡ ተዋሐደና ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኾነ ፡ የማትል ፡ ከኾነ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነን ፡ ካልከዳች ፡ በስተቀር ፡ እንደ ፡ ንስጥሮስ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ማለቷ ፡ ግድ ፡ ነው ።

ቃል ፡ ሥጋን ፡ መዋሐዱን ፡ እያመነች ፡ በተዋሕዶ ፡ ምንታዌ ፡ ጠፋ ፡ የማ ትል ፡ ከኾነ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ የምትልበትን ፡ ምሥጢር ፡ ስትገልጽልን ፡ እኛም ፡ ያለመቀላቀል ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኾነ ፡ የምንልበትን ፡ ምሥጢር ፡ ለመግለጽ ፡ ዝግጁዎች ፡ ነን ።

ደ ራ ሲ ።

፵፱| ክርክሩን ፡ ይመራው ፡ የነበረው ፡ የንጉሡ ፡ እንደራሴ ፡ ወደ ፡ መነኵ ሴው ፡ ፊቱን ፡ አዙሮ ፡ እንዲህማ ፡ ከኾነ ፡ አውጣኪ ፡ እንዳለው ፡ ባሕርዮችን ፡ ቀላቅሏቸው ፡ እንጂ ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ አውጣኪ ፡ አልተቀላቀሉም ፡ ቢል ፡ ያለ መቀላቀል ፡ ከኹለት ፡ አንድ ፡ ሊኾኑ ፡ አለመቻላቸውን ፡ ኹሉም ፡ የሚገነዘበው ነው ፡ ሲል ፡ ዘለፈው ፡ የሚለውን ፡ ቃል ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፵፱| ምንም ፡ አውጣኪ ፡ አልተቀላቀሉም ፡ ቢል ፡ አውጣኪ ፡ እንዳለው ፡ ባሕርዮችን ፡ ቀላቅሏቸው ፡ ማለት ፡ ምን ፡ ዓይነት ፡ አነጋገር ፡ ነው ። ይህ ፡ ሰው ፡ በእውነት ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ተናግሮ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ አውጣኪ ፡ መናፍቅ ፡ ነው ፡ መባሉን ፡ ብቻ ፡ ሰምቶ ፡ መናፍቅ ፡ የተባለበትን ፡ ባህል ፡ ሳያውቅ ፡ እንዲያው ፡ የሰው ፡ ስም ፡ ላጥፋ ፡ ብሎ ፡ የተናገረው ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ከመተው ፡ በቀር ፡ ርሱ ራሱም ፡ የተናገረውን ፡ ነገር ፡ ድርሱን ፡ ያላወቀው ፡ ስለኾነ ፡ መልስ ፡ ሊሰጥበት ፡ አይገባውም ።

ሳይቀላቀል ፡ ከኹለት ፡ አንድ ፡ ሊኾን ፡ አለመቻሉን ፡ ኹሉም ፡ ይገነዘበዋል ፡ ለሚሉት ፡ ግን ፡ መልሱ ፡ ምሥጢረ ፡ ሥጋዌ ፡ በምሉ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ የሚሳነው ፡ የለምና ፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ ኹሉ ፡ ይቻ ላል ፡ ብሎ ፡ ከማመን ፡ በቀር ፡ በሰው ፡ ዘንድ ፡ ማናቸውም ፡ ነገር ፡ አይቻልም ።

ለምሳሌ ፡ በኅቱም ፡ ድንግልና ፡ ተጸንሶ ፡ በኅቱም ፡ ድንግልና ፡ መወለድ ፡ ለሰው ፡ ይቻለዋልን ፡ አይቻለውም ። እንግዲያስ ፡ ይህም ፡ በሰው ፡ ዘንድ ፡ ባይ ቻል ፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ ይቻላል ፡ ብለን ፡ እንመልስለታለን ።

ደ ራ ሲ ።

፶| እንግዲህ ፡ ይህም ፡ መነኵሴ ፡ ባለፉት ፡ ክርክሮች ፡ የርሱ ፡ ወገን ፡ ይሉት ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ መከፈልና ፡ መደባለቅ ፡ አለመኖሩ ፡ እየታመነ ፡ በክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ አለ ፡ ይላል ። ከዚህም ፡ በፊት ፡ እንዳስረ ዳነው ፡ ያለመስማማቱ ፡ ምክንያት ፡ ባሕርይና ፡ አካል ፡ የሚሉትን ፡ ቃሎች ፡ ከማዋራረስ ፡ ብቻ ፡ የተነሣ ፡ መኾኑ ፡ ይረዳናል ፡ ያሉትን ፡ ቃል ፡ እንመርምር ።

www.ethiopianorthodox.org

መ ላ ሽ ።

፶ | እነሆ ፡ ጌታ ፡ አነ ፡ ውእቱ ፡ ኅብስተ ፡ ሕይወት ፡ ዘወረደ ፡ እምሰማይ፡ ብሏል ፡ ዮሐ ፡ ፮ ፡ ፶፩ ።

ኅብስተ ፡ ሕይወት ፡ ሲል ፡ ትስብእቱን ፡ ዘወረደ ፡ እምሰማይ ፡ ሲል ፡ ትስብእት ፡ ከሰማይ ፡ አልወረደምና ፡ መለኮቱን ፡ አነ ፡ ውእቱ ፡ ሲል ፡ ሰማያዊ፡ መለኮት ፡ ምድራዊ ፡ ትስብእት ፡ ተዐቅበ ፡ ሳይቀር ፡ አንድ ፡ መኾኑን ፡ ያስረዳናል ።

እንዲህም ፡ ማለት ፡ ኅብስተ ፡ ሕይወት ፡ ብሎ ፡ ትስብእትን ፤ ዘወረደ ፡ እምሰማይ ፡ ብሎ ፡ መለኮትን ፡ ማመልከቱ ፡ ተዐቅበ ፡ መኖሩን ፤ መለኮትንም ፡ ትስብእትንም ፡ አዋሕዶ ፡ አነ ፡ ውእቱ ፡ ማለቱ ፡ ተዋሕዶውን ፡ ያስረዳል ፡ ማለት ፡ ነው ።

፪ተኛም ፡ ቅዱስ ፡ ጴጥሮስ ፡ ሞተ ፡ በሥጋ ፡ ወሐይወ ፡ በመንፈስ ፡ ብሏል። በሥጋ ፡ ብሎ ፡ ትስብእቱን ፡ በመንፈስ ፡ ብሎ ፡ መለኮቱን ፡ በመናገሩ ፡ ተዐቅበ ፡ መኖሩን ፤ ሞተ ፡ ሐይወ ፡ ብሎ ፡ ባንድ ፡ አንቀጽ ፡ በመናገሩ ፡ ተዋሕዶውን ፡ ያስረዳናል ።

፫ተኛም ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ ለሕገ ፡ አፊት ፡ በሞት ፡ ላይ ፡ መሠልጠን ፡ ቢሳነው ፡ ልጁን ፡ ኃጢአት ፡ በሚስማማው ፡ ሰውነት ፡ አምሳል ፡ ላከ ፡ ይችንም ፡ ኃጢአት ፡ በሰውነቱ ፡ ቀጣት ፡ ብሏል ። ሮሜ ፡ ፰ ፡ ፫ ።

ወልዱ ፡ ብሎ ፡ መለኮቱን ፤ ነፍስተ ፡ ኃጢአት ፡ ብሎ ፡ ትስብእቱን ፡ በመናገሩ ፡ ተዐቅበ ፡ መኖሩን ፤ ኰነና ፡ ብሎ ፡ ባንድ ፡ አንቀጽ ፡ በመናገሩ ፡ ተዋሕዶውን ፡ ያስገነዝበናል ። መላው ፡ ቅዱሳት ፡ መጻሕፍትን ፡ ብንመረምራቸው፡ በዚህ ፡ መንገድ ፡ የተመሩ ፡ ናቸው ።

ያ ፡ መነኰሴ ፡ ይህንን ፡ መሠረት ፡ አድርጎ ፡ ተዐቅበ ፡ ሳይቀር ፡ መለኮትና፡ ትስብእት ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ቢል ፡ ምንም ፡ የተሳሳተ ፡ ነገር ፡ የለም ።

ባሕርይና ፡ አካል ፡ የሚሉትን ፡ ቃሎች ፡ ከማወራረስ ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ስለሚሉትም ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍዎ ፡ ውስጥ ፡ የካቶሊካውያንን ፡ ታሪክ ፡ ከመዘርዘር በቀር ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ጠቅሰው ፡ ስለአካልና ፡ ስለባሕርይ ፡ ምንም ፡ ያስረዱት ፡ ነገር ፡ የለም ። በእኛ ፡ በኩል ፡ ግን ፡ ስለአካልና ፡ ስለባሕርይ ፡ በለፈው ፡ በያንቀጹ ፡ መላልሰን ፡ ስላስረዳን ፡ አሁን ፡ ደግሞ ፡ ከዚህ ፡ መድገም ፡ አላስፈለገንም ፡ በቀ ፡ ፭ የተጻፈውን ፡ መመልከት ፡ ነው ።

ክፍል ፬ ።

በኢትዮጵያ ፡ ስለሚታመነው ፡ ስለአንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡

አሳቦችና ፡ ምስክሮች ።

ደ ራ ሲ ።

፶፩ | ኢትዮጵያውያን ፡ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ስለሚያምኑት ፡ ትምርት ፡ መርማሪዎች ፡ ያላቸው ፡ አስተያየት ፡ በ፫ት ፡ ይመደባል ። ከነርሱም የጸናውን ፡ የአውጣኪን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ በህል ፡ ያምናሉ ፡ የሚሉ ፡ አሉ።

ሌሎች ፡ ደግሞ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የሚያምኑት ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ መጠነኛ ፡ ወይም ፡ መካከለኛ ፡ ነው ፡ ይላሉ ። በመጨረሻም ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ የሚያምኑት ፡ ትምርት ፡ ፈጽሞ ፡ የቀና፡ ነው ፡ የሚሉ ፡ አይታጡም ፡ ብለዋል ።

መላሽ ።

፶፩ | ቃላቸው ፡ እርስ ፡ በርሱ ፡ የተለያየ ፡ ምስክርነታቸው ፡ ያልታመነ ፡ መርማሪዎችን ፡ ተከትለው ፡ ባልተረዱትና ፡ ባላወቁት ፡ ነገር ፡ ከሮማ ፡ ብዙ ጊዜ ፡ የሃይማኖት ፡ ቅድሚያ ፡ ያላት ፡ ኢትዮጵያን ፡ ለመንቀፍ ፡ መነሣትዎ ፡ ያሳዝናል ። በእውነቱ ፡ የተውሶ ፡ ሮማዊ ፡ ኾኜ ፡ እከብራለሁ ፡ ብሎ ፡ ከማሰብ እርግጠኛ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ በመኾንዎ ፡ ኮርተው ፡ ቅዱሳት ፡ መጻሕፍትን ፡ እየመረመሩ ፡ የኢትዮጵያን ፡ መምህራን ፡ ጠይቀው ፡ ቢኾን ፡ እውነተኛውን ፡ ባህል ፡ በተረዱት ፡ ነበረ ።

ኢትዮጵያ ፡ ያውጣኪን ፡ ባህል ፡ ይዛለች ፡ ብለው ፡ የጻፉ ፡ ሰዎች ፡ መቸም ፡ ቢኾን ፡ ሚሲዮናውያን ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የሚመጡ ፡ ለፖለቲካ ፡ ሥራ ፡ ብቻ ፡ ስለኾነ ፡ ያነኑ ፡ የመጡበትን ፡ የፖለቲካ ፡ ሥራ ፡ ብቻ ሲሠሩ ኖረው ፡ ሲመለሱ ፡ ምን ፡ እናውራ ፡ ብለው ፡ ከልበቸው ፡ ፈጥረው ፡ ተናግረው ፡ ታል ፡ እንጂ ፡ ከሃይማኖቱ ፡ ምርመራ ፡ ከምኑም ፡ አልደረሱም ፡ ለማለት ይቻላል ።

፪ተኛ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የሚያምኑት ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ መጠነኛ ፡ ወይም ፡ መካከለኛ ፡ ነው ፡ የሚሉት ፡ ካንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ የተያዘው ፡ የትኛው ፡ የተተወው ፡ የትኛው ፡ መኾኑን ፡ የማይገልጽ ፡ በዝ፡ ንግግር፡ ስለኾነ ፡ ምንም ፡ አስተያየት ፡ ሊሰጠው ፡ አይቻልም ።

ኢትዮጵያውያን ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ የሚያምኑት ፡ ትምርት ፈጽሞ ፡ የቀና ፡ ነው ፡ ብለው ፡ የመሰከሩት ፡ ግን ፡ የኢትዮጵያን ፡ ባህል ፡ በእርግጥ ፡ ተረድተዋል ፡ ለማለት ፡ ይቻላል ።

ደራሲ ።

፶፪ | እኒህ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ታሪክ፡ ጸሐፊዎች ፡ በኹለት ፡ ክፍል ፡ ይከፈላሉ አንደኛዎች ፡ የቤተ ፡ ክህነት ፡ ጸሐፊዎች ፡ ናቸው ፡ እነርሱ ፡ በዕውቀት ፡ የበሰሉ፡ በሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ በደንብ ፡ የተሰናዱ ፡ ስለኾኑ ፡ ጽፈው ፡ የተዉልን ፡ ትልቅ ፡ ቁም ፡ ነገር ፡ ያለው ፡ ነው ። ኹለተኞች ፡ ግን ፡ የኢትዮጵያን ፡ ነገር ፡ በመመርመር ፡ ብዙ ፡ ዓመቶች ፡ ያሳለፉ ፡ ጨዋዎች ፡ ጸፊዎች ፡ ናቸው ፡ ጨዋዎች ፡ ስለኾኑ ፡ የሃይማኖቱን ፡ ነገር ፡ በዝርዝር ፡ አይገልጡም ፡ ብለዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

መላሽ

፶፪ | እኛ ፡ ይህን ፡ ጽሑፍዎን ፡ መርምረን ፡ እንደ ፡ ተረዳነው ፡ የሃይማኖት ፡ ነገር ፡ የሚወሰን ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ በተገኘ ፡ መረጃ ፡ መሽኩ ፡ ሲታወቅ ፡ ኹሉም ፡ የየራሳቸውን ፡ አሳብ ፡ ብቻ ፡ ከመጻፍ ፡ በቀር ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ጠቅሰ ፡ እንዲህ ፡ ያለውን ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ በሚገባ ፡ ተመልክተውታል ፡ እንዲህ ፡ ያለውን ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ የማይገባ ፡ ትርጉም ፡ ሰጥተውታል ፡ ብሎ ፡ ዘርዝሮ ፡ የሚያስረዳ ፡ አላገኘንም ። ስለዚህ ፡ ኹሉም ፡ የልቡናቸውን ፡ ምኞት ፡ ብቻ ፡ ጽፈዋል ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ የምናበላልጠው ፡ አላገኘንም ።

ደራሲ ።

፶፫ | አስቀድመን ፡ ይህን ፡ ካስገነዘብን ፡ በኋላ ፡ ስለኢትዮጵያ ፡ የጻፉት ፡ ዋና ፡ ዋናዎቹ ፡ ጻፊዎች ፡ ስለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ ሲናገሩ ፡ የገለጡትን ፡ አሳብ ፡ በያንዳንዱ ፡ ወደ ፡ ማየት ፡ እንለፍ ፡ በአውሮፓ ፡ ሀገር ፡ የቁሱ ፡ ዮሐንስ ፡ ሀገር ፡ ተብላ ፡ እንደተረት ፡ ብቻ ፡ እየተነገረላት ፡ ትታወቅ ፡ የነበረችውን ፡ ምሥጢራዊት ፡ አገራችንን ፡ የምዕራቡ ፡ አገሮች ፡ ያሳወቁና ፡ ቢኖሮም ፡ ባይኖርም ፡ እያጠራጠረ ፡ ከ፲፱ ፡ ዓመት ፡ ጀምሮ ፡ ኹናቴውን ፡ አጥፍቶ ፡ ስለነበረው ፡ ስለ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ክርስትና ፡ መጀመሪያ ፡ የተረጋገጠ ፡ ወሬን ፡ የሰጡ ፡ እነርሱ ፡ ናቸው ፡ ብለው ፡ የኢትዮጵያን ፡ ክርስትና ፡ በሚያጠራጥር ፡ አነጋገር ፡ ተናግረውታል ።

መላሽ ።

፶፫ ኢትዮጵያ ፡ ከመላው ፡ ያውሮፓ ፡ ሀገሮች ፡ ኹሉ ፡ አስቀድማ ፡ አምልኮተ ፡ እግዚአብሔርን ፡ የተቀበለች ፡ መኾኗን ፡ የታሪክ ፡ መጻሕፍቶች ፡ ብቻ ፡ ሳይኾኑ ፡ ቅዱሳት ፡ መጻሕፍትም ፡ በብዙ ፡ አንቀጽ ፡ ይመሰክሩላታል ። ይህንም ፡ ለመረዳት ፡ አበ ፡ ጋስፒረኒ ፡ ገ—ማ ፡ የጻፉትን ፡ የኢትዮጵያ ፡ ታሪክ ፡ ከገጽ ፡ ፲፱ ፡ — ፲፯ ፡ መመልከት ፡ ይጠቅማል ።
ኤውሮፓውያን ፡ አለማወቃቸው ፡ ግን ፡ በዚያን ፡ ጊዜ ፡ ቅዱሳት ፡ መጻሕፍትን ፡ ከለመቀበላቸው ፡ የተነሣ ፡ ሳይኾን ፡ አይቀርም ። ስለዚህ ፡ ኤውሮፓውያን ፡ ሃይማኖታችንን ፡ ቢያውቁልን ፡ የምንጠቀመው ፡ ባያውቁልን ፡ የምንጐዳው ፡ ስለሌለ ፡ እኒህን ፡ ጸሐፊዎች ፡ ኢትዮጵያን ፡ በሃይማኖት ፡ ለመታወቅ ፡ አበቋት ፡ ብለን ፡ የምናመሰግናቸው ፡ አደለንም ።

ደራሲ ።

፶፬ | እነርሱ ፡ ስለውጥናችን ፡ ጽፈው ፡ የተውልን ፡ ወሬ ፡ ለኢትዮጵያውያን ፡ ስለ ፡ ኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ያላቸውን ፡ አስተያየትና ፡ አነጋገራቸውን ፡ መርምረን ፡ ካገኘነው ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ ጋራ ፡ ፈጽሞ ፡ የተስማማ ፡ ነው ። ኢትዮጵያውያኖቹ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በመሠረቱ ፡ ያምኑታል ፡ ማለት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መላሽ ።

፶፬ | ይህ ፡ አነጋገር ፡ የተዘዋወረ ፡ አነጋገር ፡ ነው ፡ ምክንያቱም ፡ ኢትዮጵያ ፡ የያዘችው ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተወሰነው ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ከመመሥረቱ ፡ አስቀድሞ ፡ የነበረ ፡ መኾኑን ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍዎ ፡ መላልሰው ፡ እያስረዱ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ግን ፡ ከ፬፻፶፩ ፡ ዓ ፡ም በኋላ ፡ የተመሠረተ ፡ መኾኑ ፡ ሲታወቅ ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ከርሷ ፡ አስቀድሞ ፡ የነበረውን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ፈጽማ ፡ አለቀቀችውም ፡ ፈጽማ ፡ አላጠፋችውም ፡ በማለት ። ፈንታ ፡ ፌተኛይቱን ፡ መደበኛይቱን ፡ የአርቶዶክስን ፡ ባህል ፡ ጥገኛ ፡ አድርጎ ፡ እንደ ፡ ጠፍ ፡ ታቦት ፡ በኋላ ፡ መጥቶ ፡ የተደረበውን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ መደበኛ ፡ አድርጎ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በመሠረቱ ፡ ያምኑታል ፡ ስለሚል ፡ ነው ።

የኢትዮጵያ ፡ ባህል ፡ መሠረቱ ፡ ክርስቶስ ፡ ኮኹለት ፡ አካል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ከኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኾነ ፡ የሰውነትንም ፡ የአምላክነትንም ፡ ሥራ ፡ በንድ ፡ ፈቃድ ፡ በአንድ ፡ ሥምረት ፡ ሠራ ፡ ማለት ፡ ነው ።

የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ይህን ፡ የሚቀበል ፡ ኮኾነ ፡ ኹለቱ ፡ አንድ ፡ ናቸው ፡ ለማለት ፡ ይቻላል ፡ ይህ ፡ ካልኾነ ፡ ግን ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ።

ደራሲ ።

፶፭ | ሊቀ ፡ ጳጳሳቱ ፡ አቪየዶ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ እንደኛ ፡ ኹለት ፡ ይላሉ ፡ እንጂ ፡ አንድ ፡ ባሕርይና ፡ አንድ ፡ ፈቃድ ፡ ብቻ ፡ አይሉም ።
ይህም ፡ ከቅዳሴ ፡ መጽሐፋቸው ፡ ወደ ፡ ላቲን ፡ ከተተረጐመ ፡ ጸሎት ፡ ይታወቃል ፡ ይላል ፡ ብለዋል ።

መላሽ ።

፶፭ | ወደ ፡ ላቲን ፡ ተተረጐመ ፡ ያሉት ፡ ከ፲፬ቱ ፡ ቅዳሴያት ፡ የትኛው ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ አልተገለጸም ። ነገሩ ፡ እውነት ፡ ቢኾን ፡ ኖሮ ፡ ወደ ፡ ላቲን ፡ የተተረጐመው ፡ ቅዳሴ ፡ የትኛው ፡ እንደኾነ ፡ ኃይለ ፡ ቃሉም ፡ ተለይቶ ፡ በተጠቀሰ ፡ ነበረ ፡ ስለዚህ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብለን ፡ ልንቀበለው ፡ አልቻልንም ።

ደራሲ ።

፶፮ | ከዚህ ፡ ቀጥለው ፡ ቀጥራቸው ፡ ካንድ ፡ እስከ ፡ ኻያ ፡ የሚደርስ ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊዎች ፡ እየጠቀሱ ፡ እገሌ ፡ የኢትዮጵያውያን ፡ ባህል ፡ በመሠረቱ ፡ የቀና ፡ ነው ፡ ብሏል ፡ አንዱ ፡ ደግሞ ፡ ከካቶሊክ ፡ ባህል ፡ ይቃረባል ፡ ብሏል ፡ ሌላው ፡ ደግሞ ፡ የአውጣኪን ፡ ባህል ፡ ተከትለዋል ፡ ብሏል እያሉ ፡ የጸሐፊዎችን ፡ ታሪክ ፡ በሰፊው ፡ ተናግረዋል ፡

www.ethiopianorthodox.org

መ ላ ሽ ።

፶፯| እኒህ ፡ ጸሐፊዎች ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ እየጠቀሱ ፡ እንዲህ የሚለውን ፡ ኃይለ፡ ቃል ፡ እንዲህ ፡ ብለው ፡ ለውጠውታል ፡ እንዲህ ፡ የሚሉትን ፡ ባህላቸውን ፡ እንዲህ የሚለው ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ያፈርስባቸዋል ፡ እያሉ ፡ ጽፈው ፡ ቢኸን ፡ ተገቢውን ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ ዝግጁዎች ፡ ነበርን ። አንዱም ፡ አንዱ ፡ ልቡ ፡ እንዳፈራው ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ነገር ፡ ቢናገር ፡ ለዚህ ፡ መልስ ፡ ልስጥ ፡ ማለት ፡ መዳረሻው ፡ የማይታወቅ ፡ ነፋስን ፡ ልከተል ፡ እንደ፡ ማለት ፡ የሚቈጠር ፡ ነገር ፡ ነው ፡ ብለን ፡ አልፈነዋል ።

ክፍል ፡ ፭ ።

፭| በሥርዓተ ፡ አምልኮና ፡ በሃይማኖት ፡ መጻሕፍታቸው ፡ የሚገኘው ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ትምርት

ደ ራ ሲ ።

፶፯| ብዙ፡ ጊዜ፡ የካቶሊክ፡ መልክተኞች ፡ከኢትዮጵያውያኖቹ ፡ ጋራ ፡ ሲከራከሩ ፡እነዚህን ፡ ለማስረዳት ፡ ከወንጌልና ፡ ከቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ መልእክቶች ፡ በሚያመጧቸው ፡ ጥቅሶች ፡ ላይ ፡ ከተከራካሪዎቻቸውም ፡ መጻሕፍት ፡ እየጠቀሱ ፡ ይረቱበት ፡ ነበረ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፶፯| ተጠቀሱ ፡ ከሚልዋቸው ፡ መጻሕፍት ፡ አንድ ፡ እንኳን ፡ ለምልክት ፡ ተጠቅሶ ፡ ቢኸን ፡ የተመልካችን ፡ ልቡና ፡ ይኸን ፡ አይኸን ፡ በሚል፡ አጠራጣሪ ፡ አሳብ ፡ ላይ ፡ በጣለው ፡ ነበር ፤ አንድ ፡ መረጃ ፡ ሳይኖር ፡ በቃል ፡ ብቻ ፡ ምኞትን ፡ ተናግሮ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብላችሁ ፡ ተቀበሉኝ ማለት ፡ ተገቢ ፡ አይደለም ።

ደ ራ ሲ ።

፶፰| የኢትዮጵያ ፡ የሥርዓተ ፡ አምልኮና ፡ የሃይማኖት ፡ መጻሕፍት ፡ በመሠረታቸው ፡ በሌላም ፡ ባይኸን ፡ በምሥጢረ ፡ ሥጋዌ ፡ ምንም ፡ ስሕተት ፡ የለባቸውም ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፶፰| ለዚህ ፡ አነጋገርዎ ፡ የሚሰጠው ፡ መልስ ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በጲላጦስ ፡ ፊት ፡ በቆመ ፡ ጊዜ ፡ ጲላጦስ ፡ የአይሁድ ፡ ንጉሣቸው ፡ አንተ ፡ ነህን ፡ ብሎ ፡ ቢጠይቀው ፡ ይህን ፡ ነገር ፡ ከልቡናህ ፡ አንቅተህ ፡ ተናገርህን ፡ ወይስ ፡ ስለእኔ ፡ የነገረህ ፡ ሌላ ፡ አለ ፡ ብሎ ፡ የመለሰለትን ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ የመሰለ ፡ አነጋገር ፡ ነው ።

ከዚህ ፡ ላይ ፡ አንድ ፡ የማስታውሰው ፡ ነገር ፡ አለኝ ፡ በነጋገራቸው ፡ ክፉ ፡ ነገር ፡ እየተናገሩ ፡ ሰውን ፡ ኹሉ ፡ የሚያስቀይሙ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ነበሩ ። እኒያ ፡ ሰው ፡ ታመሙና ፡ ምላሳቸው ፡ ተዘጋ ፡ መነጋገር ፡ ቀረና ፡

ዐይናቸው ፡ ብቻ ፡ መቍለጭለጭ ፡ ኸነ ፡ ወትሮ ፡ ተናግረው ፡ ያስቀየሙት ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ሔዶ ፡ ጌታው ፡ እግዚአብሔር ፡ ይማርዎ ፡ ምነው ፡ ምን ፡ አገኘዎ ፡ አላቸው ። ምላሳቸው ፡ ተይዟልና ፡ ዐይናቸውን ፡ ከማቁለጭለጭ ፡ በቀር ፡ መልስ ፡ ሊሰጡ ፡ አልቻሉም ። ያ ፡ ሰው ፡ መልስ ፡ ሊሰጡት ፡ አለመቻላቸውን ፡ ካረጋገጠ ፡ በኋላ ፡ አዬ ፡ ጌታው ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ ውበት ፡ ሳለዎ ፡ ከዘመድዎ ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡ ሲጣሉ ፡ ይኖሩ ፡ አላቸው ፡ ይባላል ።

አሁንም ፡ እርስዎ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሥርዓተ ፡ አምልኮ ፡ ምንም ፡ ስሕተት ፡ የሌለበት ፡ መኸኑን ፡ እያወቁ ፡ የአልፎ ፡ ሐጅ ፡ መንገደኛ ፡ ወሬ፡ ይዘው ፡ ሀገርዎን ፡ ሲነቅፉ ፡ መገኘትዎ ፡ እጅግ ፡ ያሳዝናል ፡ እንጂ ፡ ነገሩ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ በኢትዮጵያ ፡ሥርዓተ ፡ አምልኮ፡ ምንም ፡ ስሕተት ፡ የለበትም ።

ደ ራ ሲ ።

፶፱| ከዚህም ፡ ቀጥለው ፡ አሁን ፡ እኛ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብለን ፡ የተቀበልነውን ፡ በኢትዮጵያ ፡ የሥርዓተ ፡ አምልኮ ፡ መጻሕፍት ፡ ስሕተት ፡ የለባቸውም ፡ የሚለውን ፡ ንግግር ፡ ለማጽደቅ ፡ ሲሉ ፡ ፩ኛ ፡ የካቶሊክ ፡ መልክተኞች ፡ የሚያስተምሩትን ፡ ትምርት ፡ በኢትዮጵያ ፡ መጻሕፍት ፡ ላይ ፡ አንብቤዋለሁ ፡ ብሎ ፡ ንጉሥ ፡ ዘድንግል ፡ መስክሯል ።

፪ተኛም ፡ ሥዕለ ፡ ክርስቶስና ፡ ጓደኞቹ ፡ ከኢትዮጵያውያን ፡ ጋራ ፡ ሲከራከሩ ፡ ከሃይማኖተ ፡ አበው ፡ እየጠቀሱ ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት እንዳሉ ፡ ያላንዳች ፡ ችግር ፡ እንዳስረዷቸው ፡ ፓድረ ፡ ፓየዝ፡ ይናገራል ፡ ስለዚህ ፡ ኢትዮጵያውያኖቹ ፡ መጻሕፍቶቻቸው ፡ በካቶሊካውያን ፡ እጅ ፡ ሊገቡ ፡ አይፈቀዱም ፡ ነበረ ።

ሌላም ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ቄስ ፡ እንደ ፡ ሃይማኖተ ፡ አበው ፡ እንደ ፡ መጽሐፈ ፡ ቅዳሴ ፡ እንደ ፡ ድጓ ፡ የመሰሉ ፡ ካቶሊኮቹ ፡ ምንም ፡ ሳይለውጡ ፡ እንዳሉ ፡ የተቀበሏቸው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ዘንድ ፡ በትምርት ፡ በኩል ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ግምት ፡ ያላቸው ፡ የሥርዓተ ፡ አምልኮና ፡ የሃይማኖት ፡ መጻሕፍት ፡ በነጋገራቸው ፡ ከካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ ብዙ ፡ የራቁ፡ አይደሉም ፡ ይላሉ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፶፱| ነገሩ ፡ እውነት ፡ ከኸነ ፡ ንጉሥ ፡ ዘድንግል ፡ እንዲህ ፡ አለ ፤ ሥዕለ ፡ ክርስቶስ ፡ እንዲህ ፡ አለ ፡ ብሎ ፡ ፓድረ፡ፓየዝ ፡ አወራ ፡ እያሉ ፡ የስሚ ፡ ስሚ ፡ ወሬ ፡ ከመንዛት ፡ መጻሕፍቱም ፡ አሉ ፡ እኛም ፡ አለን ፡ ንጉሥ ፡ ዘድንግልም ፡ ኸነ ፡ ሥዕለ ፡ ክርስቶስ ፡ የጠቀሱትን ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ጠቅሶ ፡ ማስረዳት ፡ አይሻልም ፡ ነበረን ፡ ነገሩ ፡ እውነት ፡ አይመስልም ።

www.ethiopianorthodox.org

ስለኽነም ፡ ይህን ፡ ብለን ፡ ለነገሩ ፡ ተገቢ ፡ መልስ ፡ ሳንሰጠው ፡ አናልፍም ። ንጉሥ ፡ ዘድንግል ፡ አንብቤአለሁ ፡ አለ ፡ ለሚሉት ፤ ኹላችንም ፡ በየበኩላችን ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ትርጉም ፡ ከመስጠታችን ፡ በስተቀር ፡ በመሠረቱ ፡ ቅዱሳት ፡ መጻሕፍትን ፡ መቀበላችን ፡ አይከድምና ፡ ቅዱሳት ፡ መጻሕፍትን ፡ በእኛም ፡ ዘንድ ፡ በካቶሊኩያንም ፡ ዘንድ ፡ በማየቱ ፡ ተናግሮ ፡ እንደ ፡ ኽነ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ሊባል ፡ ይቻላል ፤ ከዚህ ፡ አልፎ ፡ እንደ ፡ ካቶሊክ ፡ ባህል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረፀ ፡ የሚል ፡ ጽሑፍ ፡ በኢትዮጵያ ፡ መጻሕፍት ፡ ውስጥ ፡ አየሁ ፡ ብሎ ፡ እንደኽነ ፡ ይህ ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፤ በኢትዮጵያ ፡ መጻሕፍት ፡ እንዲህ ፡ የሚል ፡ አይገኝም ።

፪ተኛም ፡ ሥዕለ ፡ ክርስቶስና ፡ ጓደኞቹ ፡ ከሃይማኖተ ፡ አበው ፡ እየጠቀሱ ፡ አስረዷቸው ፡ ስለሚሉት ፡ ክላዩ ፡ እንደ ፡ ገለጽኩት ፡ ኃይለ ፡ ቃሉ ፡ ተጠቅሶ ፡ ታውቆ ፡ ቢኽን ፡ መልሱን ፡ ለመስጠት ፡ መንገድ ፡ ይገኝለት ፡ ነበረ ፡ ፍሬ ፡ ነገሩ ፡ ካልተገኘ ፡ ፍሬ ፡ ቢስ ፡ ንግግር ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ከማለፍ ፡ በቀር ፡ ምንም ፡ ዋጋ ፡ ሊሰጠው ፡ አይቻልም ።

ከዚህ ፡ ላይ ፡ አንድ ፡ የማስታውሰው ፡ ነገር ፡ አለኝ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ኢትዮጵያ ፡ ለሃይማኖታቸ ፡ ምስክር ፡ አድርጋ ፡ የምትቀበላቸውን ፡ መጻሕፍት ፡ ሊቃውንት ፡ ወደነርሱ ፡ ባህል ፡ ለውጠው ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ብለው ፡ ሊተረጉሟቸው ፡ መሞከራቸውንና ፡ መጻሕፍቱ ፡ እንቢ ፡ ብለው ፡ መቅረታቸውን ፡ ነው ።

ይህንም ፡ የሚያስረዳ ፡ በ፲፰፻፺፭ ዓ. ም. በከረን ፡ በካቶሊክ ፡ ማተሚያ ፡ ቤት ፡ የታተመ ፡ ካልእ ፡ ተስእሎት ፡ ወአውሥአት ፡ በእንተ ፡ ነገረ ፡ ሃይማኖት ፡ የሚል ፡ መጽሐፍ ፡ አይቻለሁ ።

የዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ተርጓሚ ፡ ከሃይማኖተ ፡ አበው ፡ ውስጥ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ አጉልተው ፡ የሚያሰዩትን ፡ ቃላት ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ወደ ፡ ማለት ፡ ለመለወጥ ፡ ብዙ ፡ ታግሏል ።

መጻሕፍቱ ፡ ግን ፡ እውነት ፡ በሐሰት ፡ አይለወጥምና ፡ በዕንቢታቸው ፡ ጸንተው ፡ ቀርተዋል ። ደራሲው ፡ ግን ፡ ከብዙ ፡ ድካምና ፡ ትግል ፡ በኋላ ፤ መጻሕፍቱ ፡ ለፈቃዱ ፡ እንዳልተገዙለት ፡ ቁርጥ ፡ ሲያውቅ ፡ እንዲያውም ፡ ይህ ፡ ቃል ፡ የተጠቀሰው ፡ ሊቅ ፡ ቃል ፡ አይደለም ፡ ወደ ፡ ማለት ፡ ሲመለስ ፡ ይታያል ፤ ይህንንም ፡ በሚከተሉት ፡ መሥመሮች ፡ እገልጻለሁ ።

፩ ኛ ።

ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ዘአንጾኪያ ፡ አግናጥዮስ ፡ ወለእመ ፡ ሰማዕከ ፡ ከመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ሐመ ፡ በእንቲአነ ፡ ወሞተ ፡ እግዚአብሔር ፡ በእንተ ፡ ቤዛነ ፡ ለቡ ፡ እስመ ፡ ንሬስዮ ፡ ፩ህላዌ ፤ ለመለ

ኩቱ ፡ ምስለ ፡ ትስብእቱ ፡ ያለውን ፡ ንባብ ፡ ሲተረጉም ፡ ህለዌ ፡ ዘወትር ፡ ባሕርይ ፡ ተብሎ ፡ አይተረጐምም ፡ አካል ፤ ወይም ፡ አንዋወር ፡ ተብሎ ፡ ይተረጐማልና ፡ ፩ህላዌ ፡ ለመለኮቱ ፡ ምስለ ፡ ትስብእቱ ፡ ማለት ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ብቻ ፡ እንድናደርገው ፡ አስተውል ፡ ማለቱ ፡ ነው ፡ ብሏል ።

ይህንም ፡ ሲመረምሩት ፡ ካቶሊካውያን ፡ አካል ፡ ያለው ፡ የቃል ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ ለትስብእት ፡ አካል ፡ የለውም ፡ ይላሉ ፡ ይህን ፡ ህላዌ ፡ አካል ፡ ብለው ፡ የሚተረጉሙት ፡ ከኽነ ፡ ሊቁ ፡ ለመለኮቱ ፡ ምስለ ፡ ትስብእቱ ፡ ብሎ ፡ መለኮትንም ፡ ትስብእትንም ፡ ጠርቷልና ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለታቸው ፡ ቀርቶ ፡ ከኹለት ፡ አካል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኽነ ፡ ማለት ፡ ግድ ፡ ይኽንባቸዋል ።

ለትስብእትስ ፡ ባሕርይ ፡ እንጂ ፡ አካል ፡ የለውም ፡ ቢሉም ፡ ከኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኽነ ፡ ማለት ፡ ግድ ፡ ይኽንባቸዋል ።

ህላዌን ፡ ለመለኮት ፡ ሲኽን ፡ አካል ፡ ለትስብእት ፡ ሲኽን ፡ ባሕርይ ፡ እንለዋለን ፡ ቢሉ ፡ ግን ፡ መጻሕፍት ፡ እኛ ፡ እንዳልናቸው ፡ ይኽናሉ ፡ አያዝዙንም ፡ ማለት ፡ እንደ ፡ ኽነ ፡ ግልጥ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ይህም ፡ ለደራሲው ፡ ግልጥ ፡ ኾኖ ፡ ታይቶት ፡ ከዚህ ፡ ዝቅ ፡ ብሎ ፡ በሚገኘው ፡ መሥመር ፡ ኢተአምርኑ ፡ ለእመ ፡ ትቤ ፡ ከመ ፡ መለኮተ ፡ ሐመ ፡ አንተ ፡ ትከውን ፡ ቀታሊሆሙ ፡ ለሥሉስ ፡ ቅዱስ ፡ ይላልና ፡ ገል ፡ ባጭ ፡ የጨመረው ፡ ወይም ፡ ከመ ፡ ንሬስዮ ፡ ለቃል ፡ ፩ደ ፡ አካለ ፡ ምስለ ፡ ትስብእቱ ፡ በማለት ፡ ፈንታ ፡ ጣፊ ፡ መለኮቱ ፡ ብሎ ፡ እንደ ፡ ለወጠው ፡ ይታያል ፡ በማለት ፡ የሊቁን ፡ ቃል ፡ ለመለወጥ ፡ ሞክሯል ።

ሊቁ ፡ ግን ፡ ከኹለት ፡ አካል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ከኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ እንደ ፡ ኽነ ፡ በማንጸሪያ ፡ ሲያስረዳ ፡ በከመ ፡ አንተሂ ፡ ካዕበ ፡ እምፀቱ ፡ ህላዌያት ፡ ዘውእቱ ፡ ነፍስ ፡ ወሥጋ ፡ ወትሰመይ ፡ በዝንቱ ፡ ስም ፡ ፩ ፡ ዘይደሉ ፡ ለሰብእ ።

አንተ ፡ ከኹለት ፡ አካል ፡ ከኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ክነፍስና ፡ ከሥጋ ፡ ተገኝተህ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ እንድትባል ፡ መለኮቱን ፡ ከትስብእቱ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ እንድናደርገው ፡ አስተውል ፡ ብሏል ።

፪ኛም ፡ ቅዱስ ፡ አግናጢዎስ ፡ በ፱ ፡ ክፍል ፡ ወለእለሂ ፡ ይክፍልዎ ፡ ለእግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ ወይሬስይዎ ፡ ክል ፡ ኤተ ፡ ዘላዌ ፡ አምድኅረ ፡ ኮነ ፡ አሐደ ፡ ይትኤለቁ ፡ ምስለ ፡ አይ ፡ ሁድ ።

www.ethiopianorthodox.org

ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ የሚባል ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስን ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ከኾነ ፡ በኋላ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ የሚሉት ፡ ሰዎች ፡ ከአይሁድ ፡ ጋራ ፡ እንደ ፡ አይሁድ ፡ ይቈጠራሉ ፡ ያለውን ፡ ቃል ፡ ለመለወጥ ፡ አስቦ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድን ፡ ወደ ፡ ኹለት ፡ መኖርያ ፡ ወደ ፡ ፪ ፡ አካላት ፡ የሚከፍሉ ፡ ማለቱ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ አሉ ፡ አትበሉ ፡ ማለቱ ፡ አይደለም ፡ ብሏል ።

ይህንንም ፡ ለማመን ፡ አንድ ፡ አስቸጋሪ ፡ ነገር ፡ አለበት ፡ በዚሁ ፡ በያዝነው ፡ በአባ ፡ አየለ ፡ መጽሐፍ ፡ በ፻፲፰ኛው ፡ ገጽ ፡ እንደ ፡ ተመለከትነው ፡ ካቶሊካውያን ፡ ትስብእቱ ለመለኮቱ ፡ መቸውንም ፡ እንደተገዛና ፡ እንደ ፡ ታዘዘ ፡ ነው ፡ ማለታቸውን ፡ ተረድተናል ። እንግዲህ ፡ የገዢና ፡ የተገዢ ፡ ያዛዥና ፡ የታዛዥ ፡ አነዋወር ፡ ልዩ ፡ የማይገናኝ ፡ መኾኑ ፡ ስለሚታወቅ ፡ እንደ ፡ ኦርቶዶክስ ፡ ባህል ፡ ትስብእት ፡ በተዋሕዶ ፡ ዕሩየ ፡ መንበር ፡ ኾነ ፡ ካላሉ ፡ በቀር ፡ ትስብእት ፡ ለመለኮት ፡ ተገዢ ፡ ነው ፡ እያሉ ፡ ፩ህላዌ ፡ ያለውን ፡ ትስብእት ፡ ከመለኮት ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ አነዋወር ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ መተርጐም ፡ በፍጹም ፡ የማይቻል ፡ ነገር ፡ ነው ።

፫ኛ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ገባሬ ፡ መንክራት ። ወአካሉሰ ፡ ለወልድ ፡ ሱታፌነ ፡ ውእቱ ፡ እስመ ፡ ፩እም፪ ፡ ዘውእቱ ፡ መለኮት ፡ ወትስብእት ፡ ኅቡረ ፡ ህላዌ ፡ ረሰየ ፡ ክልኤሆሙ ፡ ፩ደ ፡ ወአልቦ ፡ በውስቴቱ ፡ ፍድፍድና ፡ ዘተወሰከ ፡ በመለኮት ፡ ወባሕቱ ፡ ፫ቱ ፡ እሙንቱ ፡ በአካል ፡ የሚለውን ፡ ቃል ፡ ለመለወጥ ፡ አስቦ ፡ ትስብእትና ፡ መለኮት ፡ በሚባሉ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ተዋሕዶ ፡ ያለ ፡ ኹለትነታቸውንም ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ባንድ ፡ አነዋወር ፡ ያደረገ ፡ የወልድ ፡ አካል ፡ ዘመዳችን ፡ ነው ፡ ማለቱ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ከኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኾነ ፡ ማለቱ ፡ አይደለም ። በተለየ ፡ አካሉ ፡ ዘመዳችን ፡ የኾነ ፡ ቃል ፡ የነሣው ፡ ባሕርይ አካል ፡ አይባልም ። ይህም ፡ ሊታወቅ ፡ ወአልቦ ፡ በውስቴቱ ፡ ፍድፋዴ ፡ ዘተወሰከ ፡ በመለኮቱ ፡ ወባሕቱ ፡ ፫ ፡ እሙንቱ ፡ በአካል ፡ ብሏል ፡ ይላል ።

ንስጥሮስ ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ አካል ፡ መኖሩን ፡ ሳይክድ ፡ በዚህ ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ባለው ፡ አካል ፡ መለኮት ፡ አደረበት ፡ እንጂ ፡ አልተዋሐደውም ፡ በማለቱ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ አልክ ፡ ተብሎ ፡ በጉባኤ ፡ ኤፌሶን ፡ መወገዙ ፡ የታወቀ ነው ።

አሁን ፡ ይህ ፡ ደራሲ ፡ በሰጠው ፡ አነጋገር ፡ ወንጌላዊ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ ባለው ፡ መሠረት ፡ ቃል ፡ የነሣው ፡ ሥጋ ፡ ባሕርይ ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ አካል ፡ አይባልም ፤ ባሕርይም ፡ አልተዋሐደም ፡ ኹለት ነው ፡ ካለ ፤ ቃል ፡ የነሣውን ፡ ሥጋ ፡ ንስጥሮስ ፡ አካል ፤ ካቶሊክ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ከመለያየታቸው ፡ በቀር ፡ ምንታዌ ፡ አልጠፋም ፡ በኹለትነት ፡ ይኖራል ፡ በማለት ፡ አንድ ፡ እንደኾኑ ፡ እናስተውል ።

በዚህም ፡ ላይ ፡ ሊቁ ፡ ለይቶ ፡ ጠንቅቆ ፡ የወልድ ፡ አካሉ ፡ ዘመዳችን ፡ ነው ፡ ብሏል ፤ ዘመዳችን ፡ መኾኑ ፡ ወልድ ፡ በተለየ ፡ አካሉ ፡ የኛን ፡ አካል ፡ የኛን ፡ ባሕርይ ፡ በተዋሕዶ ፡ ገንዘብ ፡ ስላደረገው ፡ ነበረ ፤ እንደዚህ ፡ ሰው ፡ አነጋገር ፡ የኾነ ፡ እንደኾነ ፡ አካላችንን ፡ በተዋሕዶ ፡ ገንዘብ ፡ አደረገው ፡ እንዳይባል ፡ ለትስብእት ፡ ባሕርይ ፡ እንጂ ፡ አካል ፡ የለውም ፡ ብሏል ፤ ባሕርያችንን ፡ ገንዘብ ፡ አደረገው ፡ እንዳይባል ፡ ባሕርይ ፡ አልተዋሐደም ፡ ይላል ፤ እንግዲህ ፡ በየት ፡ በኩል ፡ የወልድ ፡ አካሉ ፡ ዘመዳችን ፡ ነው ፡ ለማለት ፡ ይችላል ፡ አይችልም ።

ነገር ፡ ግን ፡ ይህ ፡ የሰጠው ፡ ቃል ፡ በቂ ፡ አለመኾኑን ፡ ርሱው ፡ ራሱ ፡ ተገንዝቦት ፡ ይህ ፡ ቃል ፡ የቅዱስ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ቃል ፡ መኾኑን ፡ ለመረዳት ፡ በወዲያው ፡ ያለውን ፡ የተቀዳበትን ፡ መጽሐፉን ፡ ማየት ፡ ያስፈልገኛል ፡ ብሏል ።

፬ኛ| ቅዱስ ፡ ባስልዮስ ፡ ወኢንሬስዮ ፡ ለዝንቱ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ ፪ተ ወኢንቤ ፡ ከመ ፡ መለኮት ፡ በህላዌሁ ፡ ወትስብእቱሂ ፡ በህላዌሁ ፡ አላ ፡ ንብል፤ ፩ ህላዌ ፡ ወ፩አካል ። ወጴጥሮስሂ ፡ ኢዘከረ ፡ ፪ተ፡ ህላዌ ፡ አላ ፡ ባሕቱ ፡ አምነ፡ ወይቤ ፡ እስመ ፡ ክርስቶስ ፡ ሐመ ፡ በእንቲአነ ፡ በሥጋ ።

ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ ክርስቶስን ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ እንለዋለን፡ እንጂ ፡ ባሕርየ ፡ መለኮቱን ፡ ለብቻ ፤ ባሕርየ ፡ ትስብእቱን ፡ ለብቻ ፡ አድርገን ፡ ኹለት ፡ የምንለው ፡ አይደለንም ። ጴጥሮስም ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ መኾኑን ፡ አምኖ ፡ ክርስቶስ ፡ ስለእኛ ፡ በሥጋ ፡ መከራ ፡ ተቀበለ ፡ አለ ፡ እንጂ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ መኾኑን ፡ በሚያስረዳ ፡ አነጋገር ፡ አልተናገረም ፡ ያለውን ፡ ቃል ፡ ሊለውጥ ፡ አስቦ ፡ ይህንን ፡ ቃል ፡ ሲተረጕም ፤ ይህን፡ አንድ ፡ የኾነ ፡ ልጅን ፡ ኹለት ፡ አናደርገውም ፡ አንድ ፡ አነዋወር ፡ አንድ ፡ አካል፡ እንላለን ፡ እንጂ ፡ መለኮትና ፡ ትስብእትን ፡ ለየብቻቸው ፡ ተለያይተው ፡ በኹለት ፡ አካላት ፡ አሉ ፡ አንልም ። ጴጥሮስም ፡ ስለእኛ ፡ በሥጋ ፡ ታመመ ፡ አለ ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ አካላትን ፡ ኹለት ፡ አነዋወርን ፡ አልጠራም ፡ አላመነም ፡ ማለቱ ፡ ነው ፡ ብሏል ።

ሊቁ ፡ ግን ፡ ጠንቅቆ ፡ ባሕርይንም ፡ አካልንም ፡ ለይቶ ፡ አላ ፡ ንብል ፡ ፩፡ ህላዌ ወ፩ ፡ አካል ፡ ብሏል ።

ይህ ፡ ሰው ፡ ግን መለኮትን ፡ አንድ ፡ ኾነ ፡ የሚለው ፡ ከማን ፡ ጋር ፡ ነው ፡ ከነሣው ፡ ሥጋ ፡ አካል ፡ ጋር እንዳይኾን ፡ ለትስብእት ፡ ባሕርይ ፡ እንጂ ፡ አካል ፡ የለውም ፡ ብሏል ፤ ከባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ጋር ፡ እንዳይኾን ፤ ባሕርይ ፡ አልተዋሐደም ፡ ይላል ።

አንድ ፡ አነዋወር ፡ ለሚለውም ፡ ትስብእቱ ፡ ለመለኮቱ ፡ ተገዥ ፡ ነው ፡ ብሏልና ፡ የገዢና ፡ የተገዢ ፡ አነዋወር ፡ አንድ ፡ ነው ፡ ሊባል ፡ አይ

www.ethiopianorthodox.org

ቻልም ። ስለዚህ ፡ እንደ ፡ ሊቁ ፡ አነጋገር ፡ ክርስቶስን ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ እንለዋለን ፡ እንጂ ፡ ባሕርየ ፡ መለኮቱን ፡ ለብቻ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእቱን ፡ ለብቻ ፡ አድርገን ፡ ኹለት ፡ የምንለው ፡ አይደለም ፡ ካላለ ፡ በቀር ፡ ለዚህ ፡ ንባብ ፡ ሌላ ፡ መንገድ ፡ ሊገኝለት ፡ አይቻልም ።

፭ተኛ ቅዱስ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ እኅወ ፡ ባስልዮስ ፡ ወረሰዮሙ ፡ ምስሌሁ ፡ ፩ህላዌ ፡ ወ፩ ፡ ሥምረተ ፡ ወ፩ ፈቃደ ፡ ወ፩ አካለ ፡ ዘእግዚአብሔር ፡ ወልድ ፡ ዘቦቱ ፡ ኵሉ ፡ ዘመለኮቱ ፡ በመለኮቱ ፡ ቀዳማዊ ፡ ወዓዲ ፡ ቦቱ ፡ ኵሉ ፡ ዘትስብእት ፡ ዘእንበለ ፡ ኃጢአት ፡ ባሕቲታ ፡ በህላዌ ፡ ትስብእት ፡ ዘነሥአ ፡ እምኔነ ፡ ወኮነ ምስሌሁ ፡ ፩ህላዌ ፤ የሚለውን ፡ ንባብ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ወደ ፡ ማለት ፡ የሚለውጥበት ፡ መንገድ ፡ ቢያጣ ፡ ይህንን ፡ ለመረዳት ፡ መጀመሪያ ፡ በጻፈበት ፡ ቋንቋ ፡ የጻፈውን ፡ ማየት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ይህ ፡ የቅዱስ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ቃል ፡ አይደለም ፡ ሲል ፡ ክዷል ፡ የጥንት ፡ ጽሑፉንም ፡ አይቶ ፡ ያመጣው ፡ መልስ የለም ።

፮ተኛ ፡ የሮሙ ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ፊልክስ ፡ እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ሐመ ፡ በሥጋ ፡ እንዘ ፡ ኢየሐምም ፡ በመለኮት ፡ ወሕማም ፡ በሥጋ ፡ ተኰለቈ ፤ ሎቱ ፡ በከመ ፡ ይቤሉ ፡ አበዊነ ፡ ንጹሓን ። ብሎ ፡ ክርስቶስ ፡ ሰው ፡ ኾኖ ፡ ለሠራው ፡ ሥራ ፡ ኹሉ ፡ በሥጋ ፡ ማለትን ፡ መግለጫ ፡ እያደረጉ ፡ አንቀጽ ፡ ተቀባዩና ፡ ባለቤቱ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ መኾኑን ፡ መጻሕፍት ፡ ኹሉ ፡ የሚናገሩ ፡ መኾናቸውን ፡ መስክሯል ።

ደራሲው ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ቃል ፡ ከጌታ ፡ ምስለኔ ፡ የወጣ ፡ አይመስለኝም ፡ ብሎ ፡ ክዶታል ።

ይልቁንም ፡ የሮሙ ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ አቡሊዲስ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ መኾኑን ፡ በሚያረጋግጥ ፡ አነጋገር ፡ ወኢነ ሀቦሙ ፡ ምክንያተ ፡ ፍልጠት ፡ ለእለ ፡ ይብሉ ፡ ክልኤተ ፡ ህላዌ ፡ ወሥጋሂ ፡ ሥጋ ፡ ውእቱ ፡ አኮ ፡ ሀላዊ ፡ በርእሱ ፡ ዘኮነ ፡ መድኃኒነ ፡ ወኢይደሉ ፡ ከመ ፡ ይኩን ፡ ፍሉጠ ፡ ከመ ፡ ውእቱ ፡ በህላዌ ፡ ርእሱ ፡ ባሕቲቱ ፡ ዘእንበለ ፡ መድኃኒት ፡ ወኢይትፈለጥ ፡ እምኔሁ ፡ ቃል ፡ በህላዌሁ ፡ ብሎ ፡ አጕልቶ - መስክሮበታል ።

እርሱ ፡ ግን ፤ እንዲያውም ፡ በሮም ፡ አቡሊዲስ ፡ የሚባል ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ የለም ፡ ተሾሞ ፡ አያውቅም ፡ ሲል ፡ ክዷል ።

ከዚህም ፡ አያይዞ ፡ እስከ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ድረስ ፡ ያሉ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳትና ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳት ፡ ፩ አካል ፡ ወ፩ ህላዌ ።

ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ እያሉ ፡ በግልጽ ፤ የተናገሩትን ፡ ቃል ፡ ለውጦ ፡ አንድ፡አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ብሎ ፡ ለመተርጐም ፡ ብዙ ፡ ደክሟል ፡ መጻሕፍቱ ፡ ግን ፡ ዕንቢ ፡ ብለው ፡ ቀርተዋል ።

ዕንቢታቸውንም ፡ በጭሩ ፡ እገልጻለሁ ፤ ፩ አካል ፤ ወ፩ ፡ ህላዌ ፡ የሚለውን ፡ ንባብ ፡ ኹሉ ፡ መለኮቱ ፡ ከትስብእቱ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ አኗኒር ፡ ማለት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ አይደለም ፡ ብሏል ። 'አንድ ፡ አካል ፡ ለሚለው ፡ አካል ፡ ለመለኮት ፡ እንጂ ፡ ለትስብእት ፡ የለውም ፡ ብሏል ። ለትስብእት ፡ አካል ፡ ከሌለውና ፡ ትስብእትን ፡ ነሥቶ ፡ ካልተዋሐደ ፡ ዕሩቅ ፡ ቃል ፡ ያሰኘዋል ፡ እንጂ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ ሊባል ፡ አይቻልም ።

ከእመቤታችን ፡ የነሣው ፡ ሥጋ ፡ አካል ፡ ባይባልም ፡ ባሕርይ ፡ ይባላልና ፡ ስለዚህ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ መባልን ፡ አያስቀርም ፡ እንዳይባል ፡ ካቶሊክ ፡ ጠንቅቆ ፡ ባሕርይ ፡ አልተዋሐደም ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ይላል ፡ ስለዚህ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ የሚሉት ፡ ንግግር ፡ እንዲህ ፡ ፍርስርስ ፡ ያለ ፡ ኾኖ ፡ ይገኛል ፤

አንድ ፡ አኗኒር ፤ የሚለውም ፡ ይህ ፡ አንድ ፡ አኗኒር ፡ ከአካለ ፡ ትስብእት ፡ ጋራ ፡ እንዳይኾን ፡ ለትስብእት ፡ ባሕርይ ፡ እንጂ ፡ አካል ፡ የለውም ፡ ተብሏል ፤ ከባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ጋራ ፡ እንዳይኾን ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ለባሕርየ ፡ መለኮት ፡ መቸም ፡ መች ፡ ቢኾን ፡ ተገዢ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ አልተዋሐደም ፡ በኹለትነት ፡ ጸንቶ ፡ ይኖራል ፡ ባይ ፡ ነው ። የገዢና ፡ የተገዢ ፡ አነዋወር ፡ ልዩ ፡ ስለኾነ ፡ ፩ ፡ ህላዌ ፡ የሚለውን ፡ ንባብ ፡ ኹሉ ፡ አንድ ፡ አናንዋር ፡ እያልኩ ፡ ልተርጉመው ፡ ብሎ ፡ ያሰበው ፡ ሐሳብ ፡ ፈራሽ ፡ ኾኖበታል ።

ይህም ፡ ሐሳቡ ፡ ፈራሽ ፡ መኾኑን ፡ እርሱው ፡ ራሱ ፡ ተገንዝቦት ፡ ይህ ፡ ቃል ፡ ጣፊ ፡ የጨመረው ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የሊቁ ፡ ቃል ፡ አይደለም ፤ መጀመሪያ ፡ ሊቁ ፡ ይህነን ፡ ቃል ፡ ሲጽፍ ፡ በጻፈበት ፡ ቋንቋ ፡ የተጻፈውን ፡ ማየት ፡ ያስፈልገኛል ፡ ብሎ ፡ በሃይማኖተ ፡ አበው ፡ የተጻፈው ፡ ቃል ፡ ለሐሳቡ ፡ ተስማሚ ፡ አለመኾኑን ፡ ካረጋገጠ ፡ በኋላ ፡ የተመኘውን ፡ ጽሑፍ ፡ ተመልክቶ ፡ ያቀረበው ፡ ማስረጃ ፡ የለም ።

ከጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ በፊት ፡ የነበሩ ፡ የሮም ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳትም ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለታቸውን ፡ በጽሑፋቸው ፡ ስላረጋገጡበት ፡ ንግግራቸው ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ መኾኑን ፡ አረጋግጦ ፡ ይህ ፡ ቃል ፡ ከጌታችን ፡ ምስለኔ ፡ የወጣ ፡ አይመስለኝም ። ወይም ፡ አቡሊድስ ፡ የሮም ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ አይደለም ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ንግግራቸውንና ፡ ባህላቸውን ፡ ሊለውጠው ፡ አልቻለም ።

ይኹን ፡ እንጂ ፡ ይህ ፡ ሰው ፡ የተነሣበት ፡ መሠረቱ ፡ ሐሰት ፡ ኾኖ ፡ ሐሳቡ ፡ ሳይቃናለት ፡ ነገሩ ፡ ሳይገጣጠምለት ፡ ቢቀርም ፡ ከመጻሕፍቱ ፡ ውስጥ ፡ ገብቶ ፡ መፍጨርጨሩ ፡ የሚያስመሰግነው ፡ ነው ።

ዶክቶር ፡ አባ ፡ አየለ ፡ ግን ፡ ከመጻሕፍቱ ፡ ውስጥ ፡ ገብተው ፡ አንድ ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ መጥቀሳቸው ፡ ይቅርና ፡ መጽሐፉ ፡ የተከተተበትን ፡ ማኅ

www.ethiopianorthodox.org

ደር ፡ እንኳን ፡ ሳያዩት ፡ በኢትዮጵያውያኖች ፡ ዘንድ ፡ ትልቅ ፡ ግምት ፡ ከሚ ያገኘው ፡ ከሃይማኖተ ፡ አበው ፡ መጽሐፍ ፡ ውስጥ ፡ እየጠቀሱ ፡ ያላንዳች ፡ ችግር ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ መኖራቸውን ፡ ያስረዷቸው ፡ ነበረ ፡ ብሎ ፡ መጻፍ ፡ ተናጋሪውንም ፡ ተቀባዩንም ፡ የሚያሳፍር ፡ ተወዳዳሪ ፡ የሌለው ፡ ውሸት ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፮ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ኢትዮጵያውያኖቹ ፡ መጻሕፍቶቻቸው ፡ ወደ ፡ ከቶ ሊከች ፡ ሊወድቁ ፡ አይፈቅዱም ፡ ነበረ ፡ ያሉትን ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፯ ካቶሊካውያን ፡ እኒህ ፡ መጻሕፍቶች ፡ ስለመሰከሩባቸው ፡ በመናደዳ ቸው ፡ እየቀደዱ ፡ ይጥሉብናል ፡ ብለው ፡ በካቶሊካውያን ፡ እጅ ፡ እንዳይገቡ ባቸው ፡ ተጠንቅቀው ፡ እንደኸነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በተቀረማ ፡ ምስክሮቻቸውን ፡ ቢመሰክሩላቸው ፡ ይደብቋቸዋልን ፡ አይደብቋቸውም ፡ ውሸት ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፰ ሌላም ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ቄስ ፡ እንደ ፡ ሃይማኖተ ፡ አበው ፡ እንደመጽ ሐፈ ፡ ቅዳሴ ፡ እንደ ፡ ድጓ ፡ የመሰሉ ፡ ምንም ፡ ሳይለወጡ ፡ እንዳሉ ፡ ካቶሊካ ውያን ፡ የተቀበሏቸው ፡ የሥርዓተ ፡ አምልኮና ፡ የሃይማኖት ፡ መጻሕፍት ፡ በነጋ ገራቸው ፡ ከካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ ብዙ ፡ የራቁ ፡ አይደሉም ፡ ብሏል ። ስለ ሚሉት ።

መ ላ ሽ ።

፱ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከ፩፻፶፩ ፡ ዓ ፡ ም ፡ በኋላ ፡ ከጌታ ፡ ከሐ ዋርያት ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ያልተገኘ ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ትምርት ፡ አምጥታ ፡ እስክትለይ ፡ ድረስ ፡ የኹሉም ፡ ትምርታቸው ፡ በመሠረቱ ፡ አንድ ፡ ነው ፡ ስለዚህ ፡ ትምርቱ ፡ የተቀራረበ ፡ ነው ፡ ቢባል ፡ የሚያሳፍር ፡ ነገር ፡ አይደለም።

ደ ራ ሲ ።

፲ ኢትዮጵያውያን ፡ እነዚህን ፡ በመሳሰሉ ፡ መጻሕፍት ፡ በክርስቶስ ፡ ሀላዌ ያት ፡ ወይም ፡ ባሕርያት ፡ በሙሉነታቸው ፡ ኹለት ፡ ግብሮች ፡ አንድ ፡ አካል ፡ መገኘታቸውን ፡ አካለ ፡ ቃልም ፡ የማይለወጥ ፡ መኾኑን ፡ ይታመኑባቸዋል ፡ ብለው ፡ ለዚህ ፡ መረጃ ፡ ሲጠቅሱ ፡ አርጋኖን ፡ በመለከትህ ፡ የአምላክ ፡ የበኵር ፡ ልጅ ፡ መኾንህን ፡ በሥጋዌህም ፡ የድንግል ፡ ልጅ ፡ መኾንህን ፡ በትስብእትህም ፡ የሰው ፡ ልጅ ፡ መኾንህን ፡ አምናለሁ ፡ ይላል ።

መጽሐፈ ፡ ስንክሣርም ፡ ቃሉ ፡ ወደ ፡ ሥጋ ፡ ሥጋውም ፡ ወደ ፡ መለኮት አልተለወጠም ፡ ኹለቱም ፡ በየባሕርያቸው ፡ በክርስቶስ ፡ ይኖራሉ ፡ ይላል ።

በሃይማኖተ ፡ አበውም ፡ ባሕርየ ፡ መለኮት ፡ ወደ ፡ ትስብእት ፡ አልተ ለወጠም ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእትም ፡ ወደ፡ ባሕርየ፡ ቃል ፡ አልተለወጠም ፡ ኹለ

ቱም ፡ ያለመለዋወጥ ፡ እያንዳንዳቸው ፡ በየባሕርያቸው ፡ ቆመው ፡ ይኖራሉ ፡ ተብሏል ፡ ይላል ።

መጽሐፈ ፡ ሰዓታትም ፡ የማይታመመው ፡ ቃል ፡ በባሕርየ ፡ ትስብእት፡ ታመመ ፡ ይላል ።

እንዲሁም ፡ አንድ ፡ ሌላ ፡ መጽሐፍ ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ፡ የአብ ፡ ቃል ፡ ስለእኛ ፡ ሰው ፡ የኾነ ፡ በፈቃዱ ፡ ሥጋን ፡ የለበሰ ፡ ኃጢአት ፡ የሌለበት ፡ በፈቃዱ ፡ በሥጋ ፡ የታመመ ፡ አምላክም ፡ ስለኾነ ፡ ያልታመመ፡ የሚል ፡ ፈጽሞ ፡ የቀና ፡ ትምርት ፡ ያመጣል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፩ እኒህ ፡ ቃሎችና ፡ የሚከተሉትም ፡ ቃሎች ፡ ውላጤን ፡ ቡዳይን ፡ ቱሳ ሔን ፡ የሚመለከቱ ፡ ናቸው ፡ የዚህ ፡ መልስ ፡ የኬልቄዶን ፡ ውሣኔ ፡ ብለው ባቀረቡት ፡ ጥያቄ ፡ በተሰጠው ፡ መልስ ፡ ተጽፍልና ፡ ያነኑ ፡ መመልከት ፡ በቂ ፡ ነው ፡ ኹለተኛ ፡ መጻፍ ፡ አያስፈልግም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፫ ኢትዮጵያውያን፡ ያየነውና ፡ በእጃችን ፡ የዳሠሥነው ፡ የሚለውን ፡ የዮ ሐንስን ፡ ቃል ፡ ሲተረጕሙ ፡ የሚታየውና ፡ የሚዳሠሠው ፡ ግዙፍ ፡ ነው ፡ ይህም ፡ ማለት ፡ የክርስቶስ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእቱ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ረቂቅ ፡ ባሕርየ ፡ መለኮቱ ፡ አይደለም ፡ ሲሉ ፡ በማሳመር ፡ ይፈቱታል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፫ ይህ ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ። ንዜንወክሙ ፡ በእንተ ፡ ውእቱ ፡ ዘሀሎ ፡ እምቅድም ፡ ሲል ፡ በቅድምና ፡ የነበረ ፡ የርሱን ፡ ነገር ፡ እንነግራችኋለን ።

ውእቱ ፡ ዘሰማዕናሁ ፡ በእዘኒነ ፡ ሲል ፡ ቀዳማዊ ፡ አምላክ ፡ መኾ ኑን ፡ ለመግለጽ ፡ (እምቅድመ ፡ ይትወለድ ፡ አብርሃም ፡ ሀሎኩ ፡ አነ ፡) እኔ፡ አብርሃም ፡ ከመወለዱ ፡ አስቀድሜ ፡ ነበርኩ ፡ ሲል ፡ የሰማነው ፡ እርሱ ፡ ነው ።

ወዘርኢናሁ ፡ በአዕይንቲነ ፡ ሲል ፡ ቀዳማዊ ፡ አምላክ ፡ መኾኑን ፡ ለመግ ለጽ ፡ በደረቅ ፡ ግንባር ፡ ወይን ፡ ሲፈጥር ፡ ያየነው ፡ እርሱ ፡ ነው ።

ወዘጠየቅናሁ ፡ ወዘገሠሣሁ ፡ እደዊነ ፡ በእንተ ፡ ነገረ ፡ ሕይወት ፡ ሲል፡ ከሙታን ፡ ተለይቶ ፡ መነሣቱንም፡ ለመረዳት ፡ በእጃችን ፡ የዳሠሥነው ፡ እርሱ፡ ነው ፡ እያሉ ፡ በቅድምና ፡ የነበረ ፡ እርሱ ፡ ሰውም ፡ ቢኾን ፡ ምንታዌ ፡ የሌለበት ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ መኾኑን ፡ በሚያስረዳ ፡ አነጋገር፡ ይትረጉሙታል ፡ እንጂ ፡ መለኮቱን ፡ ከትስብእቱ ፡ ትስብእቱን ፡ ከመለኮቱ ፡ በሚለይ ፡ አነጋገር ፡ የክርስቶስ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእቱ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ረቂቅ፡ የኾነው ፡ ባሕርየ ፡ መለኮቱ ፡ አይደለም ፡ ብለው ፡ አይተረጕመትም ፡ ፍጹም፡ ውሸት ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

የኢትዮጵያ ፡ መምህራን ፡ እንዲህ ፡ ብለው ፡ ይተረጕሙታል ፡ ብሎ ፡ መናገርን ፡ ከፈቀዱ ፡ አስቀድመው ፡ የሀገርዎን ፡ ባህልና ፡ ትምርት ፡ መማር፡ ያስፈልግዎ ፡ ነበረ ። ይህ ፡ ሳይኾን ፡ በተወለዱ ፡ በ፲፭ ፡ ዓመት ፡ ወደ ፡ ካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተሰማርተው ፡ ያደጉ ፡ ሲኾኑ ፡ የጠጡት ፡ ተመል ሰው ፡ የኢትዮጵያ ፡ መምህራን ፡ እንዲህ ፡ ብለው ፡ ይተረጕማሉ ፡ እያሉ ፡ ማፈቸል ፡ ያላሳደጉትን ፡ ተናካሽ ፡ ውሻ ፡ ጆሮ ፡ እንደ ፡ መቆንጠጥ ፡ የሚ ቈጠር ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፭፬| በሃይማኖተ ፡ አበው ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በእውነት ፡ እንደ ፡ ታመመ ፡ የማያምኑትን ፤ ክርስቶስ ፡ ሲገርፉት ፡ አልታመመም ፡ ሲሰቅሉትም ፡ አልደከመም ፡ በመሰቀልም ፡ ሥቃይ ፡ አልተሰማውም ፡ የሚሉትን ፡ ኹሉ ፡ እንደ ፡ መናፍቃን እናወግዛቸዋለን ፡ ሲል ፡ ያወግዛቸዋል ።

ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሲራብም ፡ ሲጠማም ፡ ሲደክምም ፡ ሲታመምም ፡ እንዳንዶቹ ፡ እንደሚሉት ፡ በምትሐት ፡ አይደለም ፡ የሚል፡ ቃል ይገኝበታል ።

ኋላም ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ አውጣኪን ፡ የሚያወግዙት የጌታችን ሥጋ፡ ረቂቅ ፡ ነው ፡ ሕማማትና ፡ ሥቃያት ፡ አልነኩትም ፡ ብሎ ፡ ያስተምር ፡ ስለነበረ ፡ መኽኑን ፡ ማወቅ ፡ ይበቃል ።

አውጣኪ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ መቸውንም ፡ ተከታይ ፡ አላገኘም። አንዳንዶቹ ፡ የአውጣኪ ልጆች ፡ ባህሉን ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ለማግባት በሞከሩም ፡ ጊዜ ወዲያውኑ ፡ ተወግዘው ፡ ተባረሩ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፭፬| ይህ ፡ ቃል ፡ ሐሰት ፡ ያልተቀላቀለበት ፡ እውነተኛ ፡ ቃል ፡ ነው ፡ ኢትዮጵያ ፡ የምትከላከል ፡ የአውጣኪን ፡ ባህል ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ ወልደ ፡ አብ ፡ ወልደ ፡ ማርያም ፡ ኹለት ፡ ልደት ፡ በተዋሕዶ ፡ ከበረ ፡ ከማለት ፡ የወጣውን ፡ ባህል ፡ ኹሉ ፡ የማትቀበል ፡ መኽኒ ፡ እርግጠኛ ፡ ንግግር ፡ ነው።

ደ ራ ሲ ።

፭፭| ከዚህ ፡ ከልነው ፡ ኹሉ ፡ በኋላ ፡ አንዳንዶቹ ፡ ጸሐፊዎች ፡ ኢት ዮጵያውያን ፡ የክርስቶስን ፡ ሕማማትና ፡ ሞት ፡ በምትሐት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ያምናሉ ፡ ሲሉ ፡ የተናገሩት ፡ ቃል ፡ እንደ ፡ እንግዳ ፡ ደራሽ ፡ እንደ ፡ ወኅ ፡ ፈሳሽ ፡ ኾኖ ፡ ይሰማናል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፭፭| ይህ ፡ አነጋገርዎ ፡ እውነተኛ ፡ ስለኾነ ፡ እውነት ፡ በመናገርዎ ፡ አመሰግንዎታለሁ ፡ በሌላውም ፡ ኹሉ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡

ቃል ፡ የወጣ ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ባህል ፡ ያልያዘች ፡ መኽኒን ፡ የሚረዱ በት ፡ ሰፊ ፡ አእምሮ ፡ እንዲሰጥዎ ፡ እመኝልዎታለሁ ።

ደ ራ ሲ ።

፭፮| በዚህ ፡ አንቀጽ ፡ ውስጥ ፡ ከተባለው ፡ ባሕርይ ፡ የሚለው ፡ ቃል፡ ለብቻው ፡ ሲነገር ፡ በኢትዮጵያ ፡ መጻሕፍት ፡ መቸውንም ፡ በራሱ ፡ የቆመ፡ ኋኝ ፡ አድራጊ ፡ ወይም ፡ የሚሠራ ፡ ባለቤት ፡ አካል ፡ ማለትን ፡ ያሰማል፡ የሚሉትን ፡ ቃል ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፭፯| ስለአካልና ፡ ስለባሕርይ ፡ መላልሰን ፡ በያንቀጹ ፡ እንዳስረዳነው ፡ አካል ፡ የሌለው ፡ ባሕርይ ፤ ባሕርይ ፡ የሌለው ፡ አካል ፡ የለም ። ስለ ዚህ ፡ መለኮታዊ ፡ ባሕርይ ያለው ፡ አካለ ፡ ቃል ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ አካለ ፡ ትስብእትን ፡ ቢዋሐድ ፡ በተዋሕዶ ፡ ምንታዌ ፡ ጠፋ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኾኖ ፡ ባንድ ፡ ፈቃድ ፡ ባንድ ፡ ሥምረት፡ የአምላክነትንም ፡ የሰውነትንም ፡ ሥራ ፡ ሠራ ፡ እንላለን ፡ እንጂ ፡ ባሕርይን፡ ከአካል ፡ ለይተን ፡ በራሱ ፡ የቆመ ፡ ኋኝ ፡ አድራጊ ፡ ወይም ፡ የሚሠራ ፡ ባለቤት ፡ አካል ፡ የምንለው ፡ አይደለም ።

ባሕርይን ፡ ከአካል ፡ ለይታ ፡ በራሱ ፡ የቆመ ፡ ኋኝ ፡ አድራጊ ፡ የሚ ሠራ ፡ ባለቤት ፡ የምታደርገውስ ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ናት ፡ ምክ ንያቱም ፡ አካለ ፡ ቃል ፡ ከእመቤታችን ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእትን ፡ ነሣ ፡ ለት ስብእት ፡ አካል ፡ የለውም ፤ ይኸውም ፡ የነሣው ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ከባ ሕርየ ፡ መለኮቱ ፡ ሳይዋሐድ ፡ ተለይቶ ፡ የሰውነትን ፡ ሥራ ፡ ብቻ ፡ እየሠራ ፡ ለባሕርየ ፡ መለኮቱ ፡ ሲገዛ ፡ ይኖራል ፡ ስለምትል ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፭፯| ያልተደባለቁ ፡ ባሕርያት ፡ ለሚለውም ፡ ለኬልቄዶኑ ፡ አነጋገር ፡ የሚቃረኑ ፡ ወይም ፡ የማይስማሙ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ኹለት ፡ አካላት ፡ የማለትን ፡ ትርጕም ፤ ስለዚህ ፡ ምንም ፡ ሳይደባለቁ ፡ የተዋሐዱ ፡ ኹለት፡ ባሕርያት ፡ አሉ ፡ የሚለውን ፡ የካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ ሲሰሙ ፡ ኢትዮጵያው ያን ፡ የሚቃወሙ ፡ ንስጥሮስ ፡ እንዳስተማረው ፡ በተቃርቦ ፡ አው ፡ በተ ላጽቆ ፡ (ማለት) በመቀራረብ ፡ ወይም ፡ በመጣበቅ ፡ የተፈጸመ ፡ መዋሐድ፡ ኾኖ ፡ ስለሚሰማቸው ፡ ነው ፡ ያሉትን ፡ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፭፯| ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ለሚለው ፡ ለኬልቄዶኑ ፡ አነጋገር ፡ ኹለት አካል ፡ የማለትን ፡ ትርጕም ፡ የምንሰጠው ፤ ተዋሕዶውም ፡ ተላጽቆ ፡ ተቃ ርቦ ፡ ነው ፡ ብለን ፡ የማንቀበልበት ፡ ምክንያት ፡ እንደሚከተለው ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

ከኬልቄዶን ፡ ውሣኔ ፡ በፊት ፡ ካቶሊካውያንም ፡ ኦርቶዶክሳውያንም ፡ ቃል ፡ ከእመቤታችን ፡ የነሣ ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ ሰብአዊ ፡ አካልን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ያምኑ ፡ ነበረ ። ይህንንም ፡ ሰብአዊ ፡ አካል ፡ ሲነሣ ፡ በሕፃናት ፡ መጠን ፡ የዕለት ፡ ጽንስ ፡ ኾኖ ፡ ተሥእሎተ ፡ መልክዕ ፡ በፃ ፡ ቀን ፡ ተፈጽሞለት ፡ በየጥቂቱ ፡ እያደገ ፡ አካል ፡ ዘየአክልን ፡ ገንዘብ ፡ አደረገ ፡ እንጂ ፡ ከተዋሕዶ ፡ በፊት ፡ አካል ፡ ዘየአክል ፡ ተገኝቶ ፡ ቃል ፡ ያነን ፡ ተዋሐደ ፡ ወይም ፡ በዚያ ፡ አደረ ፡ የሚል ፡ አልነበረም ።

ንስጥሮስ ፡ ከዚህ ፡ ወጥቶ ፡ ከተዋሕዶ ፡ በፊት ፡ አካል ፡ ዘየአክል ፡ ተገኝቶ ፡ ቃል ፡ ያነን ፡ ተዋሐደ ፡ ወይም ፡ በዚያ ፡ አደረ ፡ ስለዚህ ፡ ኹለት፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ያሰኛል ፡ ስላለ ፡ ሮምም ፡ እስክንድርያም ፡ አንጾኪያም ፡ ቊስጥንጥንያም ፡ አንድ ፡ ኽነው ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አይደለም ፡ ብለው ፡ እንዳወገዙት ፡ የታወቀ ፡ ነው ።

ይህ ፡ ውሣኔ ፡ በቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ አፈ ፡ ጉባኤነት ፡ በጉባኤ ፡ ኤፌሶን ፡ ከተወሰነ ፡ በኋላ ፡ የኬልቄዶኑ ፡ ጉባኤ ፡ ቃል ፡ ከእመቤታችን ፡ የነሣው ፡ ሥጋ፡ ባሕርይ ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ አካል ፡ አይባልም ፤ ይኸውም ፡ የነሣው ፡ ባሕርይ ፡ በምንታዌ ፡ በኹለትነት ፡ ጸንቶ ፡ ለመለኮቱ ፡ እንደ ፡ ተገዛ ፡ ይኖራል ።

ሥራውንም ፡ መለኮት ፡ የመለኮትነትን ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ፡ ትስብእትም ፡ የሰውነትን ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ፡ ብሎ ፡ ስለወሰነ ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህልና ፡ የኬልቄዶንን ፡ ውሣኔ ፡ ስናመዛዝነው ፡ ንስጥሮስ ፡ ቃል ፡ ከእመቤታችን ፡ የነሣው ፡ ሥጋ ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ አካል ፡ ይባላል ፡ ቢል ፤

ጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ ባሕርይ ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ አካል ፡ አይባልም ፡ ቢል ፡ በተገናኝ ፡ ኹለቱም ፡ ቃል ፡ ከነሣው ፡ ሥጋ ፡ ጋራ ፡ በኹለትነት ፡ ጸንቶ ፡ ይኖራል ፡ ካሉ ፡ ኹሉም ፡ አንድ ፡ ናቸው ፤ በቃል ፡ ተዋሐደ ፡ ብለው ፡ ቢናገሩም ፡ ተዋሕዶ ፡ ምንታዌን ፡ የማያጠፋ ፡ ከኸነ ፡ ተላጽቆ ፡ ተቃርቦ ፡ ያሰኛል ፡ እንጂ ፡ ፍጹም ፡ ተዋሕዶ ፡ አያሰኝም ፡ የምንልበት ፡ ምክንያት ፡ ይህ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፷፯፤ ካቶሊክ ፡ ሥጋ ፡ ወይም ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ በተዋሕዶ ፡ ጊዜ ፡ ተደባለቀ ፡ እንጂ ፡ አልተዋሐደም ፡ ብለው ፡ ያስተምራሉ ፡ የሚለው ፡ አሜት ፡ በኢትዮጵያ ፡ መጻሕፍት ፡ ይገኛል ። የካቶሊክን ፡ እውነተኛውን ፡ አሳብ ፡ ባለማወቃቸው ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ንስጥሮሳውያን ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ የአውጣኪ ፡ ተከታዮች ፡ ይሏቸዋል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፷፯፤ መደባለቅ ፡ የሚመጣ ፡ ቀድሞ ፡ መዋሐድ ፡ ቢኖር ፡ ነበረ ፡ ካቶሊካውያን ፡ አካል ፡ ተዋሐደ ፡ እንዳይሉ ፡ አካል ፡ ለቃል ፡ እንጂ ፡ ለትስብእት ፡ የለውም ፡ ይላሉ ፤ ባሕርይ ፡ ተዋሐደ ፡ እንዳይሉ ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ይላሉ ፡ እንጂ ፡ ባሕርይ ፡ ተዋሐደ ፡ ማለትን ፡ በፍጹም ፡ አይሞክሩትም ።

፷፰ተኛም ፡ የቃል ፡ አካሉ ፡ ምሉዕ ፤ ስፉሕ ፤ ረቂቅ ፡ ሕማም ፡ ሞት ፡ የማይስማማው ፡ በመኾኑ ፤ የሰውነትን ፡ ሥራ ፡ ኹሉ ፡ የሠራ ፤ የተሰቀለ ፤ የሞተ ፤ ግዙፍ ፡ በኾነ ፡ ሰብአዊ ፡ አካል ፡ መኾኑ ፡ ሲታወቅ ፤ አካል ፡ ለቃል ፡ እንጂ ፡ ለትስብእት ፡ የለውም ፡ ይላሉ ።

ይህን ፡ የሚሉበት ፡ አሳባቸው ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ አይታወቅም ። ስለዚህ ፡ ካቶሊካውያን ፡ አልተዋሐደም ፡ ይላሉ ፡ ማለታችን ፡ አሚታ ፡ ሰይኾን ፡ ግልጥ ፡ ነው ። ተደባለቀ ፡ ይላሉ ፡ ማለትን ፡ ግን ፡ የሚናገር ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ያለ ፡ አይመስለኝም ።

ደ ራ ሲ ።

፷፱፤ ኢትዮጵያውያን ፡ በክርስቶስ ፡ ሳይቀላቀሉ ፡ ሳይደባለቁ ፡ እንደ ማይለያዩ ፡ ኽነው ፡ የተዋሐዱ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ወይም ፡ ህላዌያት ፡ መኖራቸውን ፡ ያምናሉ ። የኹለቱን ፡ ህላዌያት ፡ መለዋወጥና ፡ መቀላቀል ፡ ወይም ፡ ያንዱን ፡ ባንዱ ፡ መዋፋትና ፡ ክርስቶስ ፡ በምትሐት ፡ ታመመ ፡ ሞተ ፡ ማለትን ፡ አይቀበሉም ።

ባንዱ ፡ ክርስቶስ ፡ ለየብቻቸው ፡ የኾኑ ፡ ኹለት ፡ ወይነት ፡ ግብሮችና ፡ ጠባዮች ፡ መኖራቸውን ፡ ያምናሉ ፤ ከነዚህም ፡ ግብሮችና ፡ ጠባዮች ፡ ለይተው ፡ አንዳንዶችን ፡ ለባሕርየ ፡ መለኮት ፤ አንዳንዶችን ፡ ለባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ይሰጣሉ ።

ስለዚህ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የሚታመነው ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ለስም ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በግብር ፡ እንደሚቀበሉት ፡ የተረጋገጠ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፷፱፤ ሳይቀላቀሉ ፡ ሳይደባለቁ ፡ የተዋሐዱ ፡ ባሕርያት ፡ አሉት ፡ ብለው ፡ ያምናሉ ፡ ለሚሉት ፡ የቱሳሔን ፤ የውላጤን ፡ ነገር ፡ በተናገርንበት ፡ አንቀጽ ፡ በሰፊው ፡ ዘርዝረን ፡ ያስረዳን ፡ ስለኽነ ፡ አሁን ፡ ኹለተኛ ፡ ከዚህ ፡ መጻፍ ፡ አላስፈለገም ።

የክርስቶስ ፡ ሕማሙ ፡ ሞቱ ፡ በምትሐት ፡ ነው ፡ ማለትን ፡ የማንቀበል ፡ መኾናችንም ፡ እርግጠኛ ፡ ነገር ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

የክርስቶስ ፡ ሕማሙ ፡ ሞቱ ፡ በምትሐት ፡ ኾኖ ፡ ቢኾንስ ፡ የኛም ፡ ድኅነታችን ፡ አማናዊ ፡ ሳይኾን ፡ ምትሐት ፡ ኾኖ ፡ በቀረ ፡ ነበረ ።

ባንዱ ፡ ክርስቶስ ፡ ለየብቻቸው ፡ የኾኑ ፡ ኹለት ፡ ዐይነት ፡ ግብሮችና ፡ ጠባዮች ፡ መኖራቸውን ፡ ያምናሉ ፡ ስለሚሉትም ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ግብራት ፡ መኖራቸው ፡ እርግጥ ፡ ነው ። ከኒኸውም ፡ አንደኛው ፡ ግብር ፡ መራብ ፡ መጠማት ፡ መተኛት ፡ መነሣት ፡ ወደ ፡ ሠርግ ፡ ቤት ፡ ተጠርቶ ፡ መሔድ ፡ በምራቅ ፡ ጭቃ ፡ መለወስ ፡ ይህን ፡ የመሰለ ፡ ኹሉ ፡ ሰብአዊ ፡ ግብር ነው ።

ኹለተኛውም ፡ ኅብስት ፡ አበርክቶ ፡ ማብላት ፡ ወኃውን ፡ ወይን ፡ አድርጎ ፡ ማጠጣት ፤ ነፋሳትንና ፡ ማዕበላትን ፡ መገሠጽና ፡ ፀጥ ፡ ማድረግ ፤ በደረቅ ፡ ግንባር ፡ ዐይን ፡ መፍጠር ፡ ይህን ፡ የመሰለ ፡ ኹሉ ፡ መለኮታዊ ፡ ግብር ነው ።

እኒህ ፡ ኹለቱ ፡ ግብራት ፡ በኹለትነት ፡ ጸንተው ፡ መኖራቸው የማይካድ ፡ ነው ። ሠሪያቸው ፡ ግን ፡ ለኹለቱም ፡ አንድ ፡ ክርስቶስ ፡ ነው ፡ ብለን ፡ እናምናለን ፡ እንጂ ፡ የመለኮትን ፡ ሥራ ፡ መለኮት ፡ የትስብእትን ፡ ሥራ ፡ ትስብእት ፡ ሠራ ፡ ብለን ፡ በማካፈል ፡ የምንናገር ፡ አይደለንም ።

ይህንንም ፡ ስንል ፡ የአልዓዛር ፡ እኅት ፡ ማርያ ፡ ስታለቅስ ፡ አይቶ ፡ ተንሰቅስቆ ፡ ያለቀሰና ፡ አልዓዛርን ፡ ወዴት ፡ ቀበራችሁት ፡ ብሎ ፡ የጠየቀ ፡ ኋላም ፡ አልዓዛር ፡ አልዓዛር ፡ ነዐ ፡ ፃእ ፡ አፍዓ ፡ እመቃብር ፡ ብሎ ፡ ያስነሣው ፡ አንድ ፡ ሥግው ፡ ቃል ፡ ክርስቶስ ፡ ከመኾኑ ፡ በቀር ፡ አይቴ ፡ ቀበርክምዎ ፡ ብሎ ፡ የጠየቀ ፡ ትስብእት ፡ ነው ፤ አልዓዛር ፡ አልዓዛር ፡ ነዓ ፃእ ፡ ብሎ ፡ ያስነሣው ፡ መለኮት ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ የሚያስረዳ ፡ ነገር ፡ ስለ ሌለ ፡ ነው ።

ምዕራፍ ፯

፩| ኢትዮጵያውያን ፡ ስለሃይማኖት ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ ሲከራከሩ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ የገለጡት ፡ ትምርት ።

፩| በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ የጻፉት ፡ ኹሉ ፡ አስፈላጊዎ ፡ አልነበረም ። ምክንያቱም ፤ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ለመጻፍ ፡ ያሰቡበት ፡ ዋናው ፡ ዓላማ ፡ የሮማንና ፡ የኢትዮጵያን ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ አንድ ፡ ለማድረግ ፡ ነው ፡ ሲሉ ፡ በመቅድሙ ፡ ላይ ፡ ገልጸው ፡ ነበረ ። ለዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ማቅረቢያ ፡ የጻፉልዎ ፡ ካርዲናል ፡ ኤውጀንዮስ ፡ ቲሰራንም ፡ በዚሁ ፡ ጽሑፋቸው ፡ ውስጥ ፡ ክቡር ፡ አባ ፡ አየለ ፡ የደረሱት ፡ መጽሐፍ ፡ ከረጂም ፡ ዘመናት ፡ ጀምሮ ፡ ኢትዮጵያንና ፡ ሮማን ፡ ለያይቶ ፡ የሚገኘውን ፡ ዋና ፡ ክርክር ፡ ለማቆም ፡ በጣም ፡ እንደሚደግፍ ፡ አያጠራጥርም ። ስላንዳ

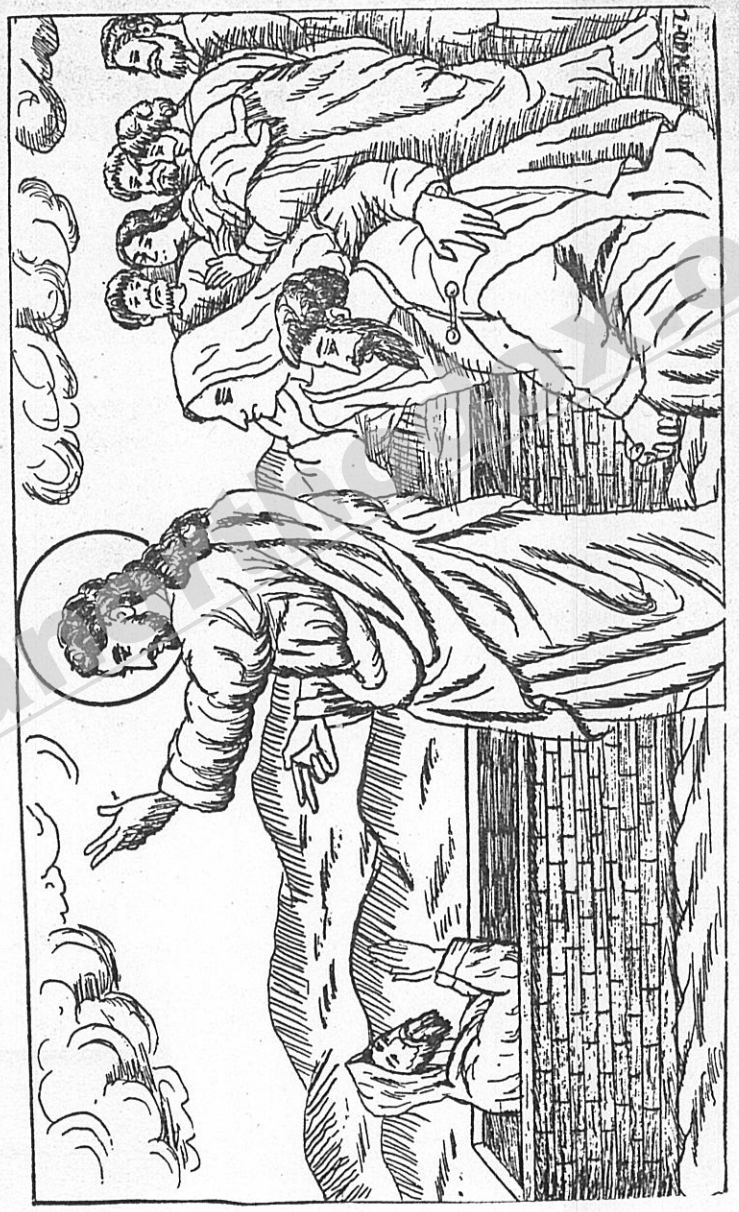

ይህ ሥዕል አልዓዛርን ወዲት ቀበራችሁት ብሎ የጠየቀውና አልዓዛር አልዓዛር ብሎ ጠርቶ ያስነሣው ክርስቶስ አንድ አንደ ኾነ የጠየቀው ሌላ ያስነሣው ሌላ እንዳይደለ ያሳያል ። ዮሐ ፲፩ ፴፪—፵፫ ።

www.ethiopianorthodox.org

ንድ ፡ ትንንሽ ፡ ጉዳዮች ፡ ያለ ፡ ልዩነትን ፡ አስቀርተው ፡ እንደገና ፡ አን ድነትን ፡ ለማግኘት ፡ በበለጠ ፡ የሚረዱ ፡ ዘዴዎችን ፡ ያመለክታሉ ፡ ብለው ፡ በሰፊው ፡ አስረድተውን ፡ ነበረ ።

በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ የጻፉት ፡ ግን ፡ በአርእስቱ ፡ ከተመለከተው ፡ ግብ ፡ ወጥቶ ፡ ኤውሮፓውያን ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ዘዴ ፡ ገብተው ፡ ብዙዎችን ፡ ሀገ ሮች ፡ ነፃነታቸውን ፡ አሳጥተው ፡ ከጫማቸው ፡ ሥር ፡ ረግጠው ፡ በሚገዙ በት ፡ ጊዜ ፡ አለያይተህ ፡ ግዛ ፡ የሚሉትን ፡ ፖለቲካ ፡ ተከትለው ፡ አለያይ ተህ ፡ ግባ ፡ ለማለት ፡ የጻፉት ፡ መስሎ ፡ ስለሚታይ ፡ ነው ።

ኹለተኛም ፡ ምስክር ፡ አድርገው ፡ የጠቀስዋቸው ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊዎች ፡ የማይስማሙ ፡ ርስ ፡ በርሳቸው ፡ የሚጣሉ ፡ መኾናቸውን ፡ ርስዎ ፡ ራስዎ ፡ እየመሰከሩ ፡ በነርሱ ፡ ምስክርነት ፡ የኢትዮጵያን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እርስ ፡ በርሷ ፡ ለማለያየት ፡ ስለሞከሩ ፡ ነው ። የጠቀሷቸው ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊዎችም ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ ያልተስማሙ ፡ መኾናቸውን ፡ ከገጽ ፡ ፻፷፩-፻፸፩ ፡ ባለው ፡ ጽሑፍዎ ፡ ዘርዝረው ፡ ገሚሶቹን ፡ በመንቀፍ ፡ ገሚሶቹን ፡ በመደገፍ ፡ ጽፈ ዋል ። ስለዚህ ፡ ይጠቅሙኛል ፡ ብሎ ፡ የጠቀሳቸው ፡ ሰው ፡ ቃላቸው ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ የተለያየ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ሐሰተኝነታቸውን ፡ ለመሰከረባቸው ፡ ጽሑፎች ፡ መልስ ፡ እሰጣለሁ ፡ ብሎ ፡ መድከም ፡ እንደ ፡ ሥራ ፡ ፈት ፡ ያስቈጥራል ፡ እንጂ ፡ ጥቅም ፡ አይሰጥም ። ስለኾነም ፡ መልስ ፡ ሊሰጥባቸው ፡ የሚገባ ፡ አንድ ፡ አንድ ፡ ነገሮች ፡ ስላሉ ፡ መልስ ፡ ሳንሰጥበት ፡ አናልፍም ።

ክፍል ፡ ፩ ።

ስለክርስቶስ ፡ ቅብዐት ፡ ክርክር ።

ደ ራ ሲ ።

፪| ኢትዮጵያውያን ፡ ከካቶሊክ ፡ ሰባክያን ፡ ጋራ ፡ መገናኘታቸው ፡ የሃይማኖትን ፡ ትምርት ፡ በበለጠ ፡ ለማጥናት ፡ አነቃቃቸው ፡ ስለዚህ ፡ ለትምርት ፡ አያያዛቸው ፡ የሚበቃ ፡ ማስረጃ ፡ ለመስጠት ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ አንዳንድ ፡ የሃ ይማኖትን ፡ ጉዳይ ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ እየተከራከሩበት ፡ ለመፍታትም ፡ ትም ርታቸውን ፡ እንደገና ፡ ሊመረምሩ ፡ ግድ ፡ ኾነባቸው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፪| ሥጋዊ ፡ አርበኛ ፡ መንግሥት ፡ በጸናበት ፡ ጠላት ፡ በጠፋበት ፡ ወራት ፡ ትጥቁን ፡ ፈትቶ ፡ ጋሻ ፡ ጦሩን ፡ ሰቅሎ ፡ ተዘልሎ ፡ ይቀመጣል ፡ ወደ ፡ ዕለት ፡ ተግባሩ ፡ ብቻ ፡ ይሰማራል ። ጠላት ፡ በተነሣ ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ ጋሻ ፡ ጦሩን ፡ ከሰቀለበት ፡ አውርዶ ፡ ጋሻውን ፡ ይሰነግላል ፡ ጦሩን ፡ ይወለውላል ፡ ባጭር ፡ ታጥቆ ፡ ወደ ፡ ጦሩ ፡ ሜዳ ፡ ይገሠግሣል ።

www.ethiopianorthodox.org

መንፈሳውያን ፡ አርበኞች ፡ ሊቃውንትም ፡ በዚሁ ፡ አንጻር ፡ መናፍቃን ፡ ጠፍተው ፡ ምእመናን ፡ በዝተው ፡ ወንጌል ፡ በምትነገርበት ፡ እግዚአብሔር ፡ በንጹሕ ፡ በሚመለክበት ፡ ጊዜ ፡ የክርክር ፡ ጠባይዕን ፡ የሚያሳዩ ፡ መጻሕፍትን ፡ በየማኅደራቸው ፡ ከተው ፡ ፍቅርንና ፡ ሰላምን ፡ ምግባርንና ፡ ትሩፋትን ፡ የሚሰብኩ ፡ መጻሕፍትን ፡ ዘርግተው ፡ በማስተማር ፡ የጸሎት ፡ መጻሕፍትን ፡ አብዝቶ ፡ በመጸለይ ፡ ይቀመጣሉ ። አንድ ፡ መናፍቅ ፡ በተነሣ ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ መናፍቁ ፡ የተነሣበትን ፡ ሐሳብ ፡ የሚያፈርሱበትን ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ለማግኘት ፡ ወይናቸው ፡ እስኪፈዝ ፡ መጻሕፍትን ፡ ይመለከታሉ ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ ሐሳብ ፡ ለሐሳብ ፡ ይለዋወጣሉ ።

የኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንትም ፡ በዚህ ፡ ልማድ ፡ የካቶሊክ ፡ ሰባኪዎች ፡ መጥተው ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በሉ ፡ የሚል ፡ ብጥብጥ ፡ እስካስነሡበት ፡ ዘመን ፡ ድረስ ፡ ከፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ባገኙት ፡ በመሠረታዊ ፡ ትምርት ፡ ጸንተው ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ተስማምተው ፡ ይኖሩ ፡ ነበረ ። እኒህ ፡ ሰባኪዎች ፡ መጥተው ፡ ከመሠረተ ፡ ትምርቱ ፡ ወጥተው ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ትምርት ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ በሰበኩ ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ ይህን ፡ ኑፋቄ ፡ ለመመለስ ፡ በበለጠ ፡ አኳኋን ፡ ታጥቀው ፡ መነሣታቸው ፡ አይካድም ።

ይህንንም ፡ በማድረጋቸው ፡ ቅዱስ ፡ ጴጥሮስ ፡ ወድልዋኒክሙ ፡ ሀለዉ ፡ በዅሉ ፡ ጊዜ ፡ ከመ ፡ ታውሥእዎሙ ፡ ቃለ ፡ ለእለ ፡ ይሴአሉክሙ ፡ በእንተ ፡ ዛቲ ፡ ተስፋክሙ ።

የሃይማኖታችሁን ፡ ነገር ፡ ለሚጠይቋችሁ ፡ ሰዎች ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ ትችሉ ፡ ዘንድ ፡ አንቀጽ ፡ አውጥታችሁ ፡ እልባት ፡ አልባችሁ ፡ ተዘጋጅታችሁ ፡ ቄዩ ፡ ያለውን ፡ ፩ ፡ ጴጥ ፡ ፫ ፡ ፲፭ ።

ቅዱስ ፡ ጳውሎስም ፡ ሐሩ ፡ በልቡና ፡ ጎበ ፡ ባዕዳን ፡ እምሃይማኖት ። ከሃይማኖት ፡ በአፍዓ ፡ ወዳሉ ፡ ሰዎች ፡ በምትሔዱበት ፡ ጊዜ ፡ ይህን ፡ ቢሉን ፡ ይህን ፡ እንመልሰለን ፡ ብላችሁ ፡ ተጠንቅቃችሁ ፡ ሒዱ ፡ ያለውን ፡ ፈጸሙ ፡ ያሰኛል ፡ እንጂ ፡ የሚያሳማቸውና ፡ የሚያስነቅፋቸው ፡ አይደለም ። ቊላስ ፡ ፬ ፡ ፮ ።

ደ ራ ሲ ።

፫ በኢትዮጵያ ፡ ሃይማኖት ፡ ታሪክ ፡ ውስጥ ፡ ከሚገኙት ፡ የሃይማኖት ፡ ክርክሮች ፡ ሕዝቡን ፡ እርስ ፡ በርሱ ፡ እያጣላና ፡ እያፋጀ ፡ ወደ ኹለት ፡ ከፍሎት ፡ የነበረውስ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ቅብዐት ፡ የተደረገው ፡ ነው ፡ ጉዳዩ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ ሳይወሰንና ፡ የመጨረሻ ፡ ፍጻሜ ፡ ሳያገኝ ፡ እንደ ፡ ቀረ ፡ ነው ፡ ለማለት ፡ ይቻላል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፫ የኢትዮጵያ ፡ ሃይማኖት ፡ በሕግ ፡ ተወስኖ ፡ ጳጳሳቱ ፡ ክህነት ፡ የሚሰጡበት ፡ ንጉሡ ፡ ተቀብቶ ፡ የሚነግሥበት ፡ ሕዝቡ ፡ ተስማምቶ ፡ የሚኖርበት ፡ ወልደ ፡ አብ ፡ ወልደ ፡ ማርያም ፡ ኹለት ፡ ልደት ፡ በተዋሕዶ ፡ ከበረ ፡ ማለት ፡ እንደ ፡ ኹነ ፡ በሕገ ፡ መንግሥት ፡ ተጽፎ ፡ አንዱን ፡ ክፍል ፡ አንቀጽ ፡ ይዘ ፡ ይገኛል ።

እርስዎ ፡ ግን ፡ ከላይ ፡ እንደ ፡ ጠቀስኩት ፡ ኢትዮጵያውያንን ፡ አለያይቶ ፡ መግቢያ ፡ ለማግኘት ፡ ሲጣጣሩ ፡ ይታያሉ ። ኢትዮጵያዊ ፡ የኹነው ፡ ሰው ፡ ኹሉ ፡ በዚህ ፡ ባቀረቡለት ፡ ሰብቅ ፡ ተሳስቶ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የሚቀበል ፡ አይገኝም ። እርስዎ ፡ ግን ፡ መንፈሳዊ ፡ መነኩሴ ፡ ሲኾኑ ፡ በእንዲህ ፡ ያለ ፡ ሰይጣናዊ ፡ ተንኮል ፡ ሲራመዱ ፡ መተያትዎ ፡ ያሳዝናል ።

፪ተኛ ፡ ክፍል ፡ የክርክሩ ፡ ጉዳይ ።

ደ ራ ሲ ።

፬ ክርክሩ ፡ የተነሣው ፡ ስለመድኃኒታችን ፡ መቀበት ፡ የሚናገሩት ፡ የቅዱሳት ፡ መጻሕፍትን ፡ ቃሎች ፡ ለየብቻው ፡ የኾነ ፡ ትርጉም ፡ ከመስጠት ፡ የተነሣ ፡ ነው ። ክርስቶስ ፡ የተቀባ ፡ ማለት ፡ ከኾነ ፡ እንዲህ ፡ በሉ ፡ ስም ፡ የመጠራቱ ፡ ምክንያት ፡ ሲመራመሩ ፡ ቀቢ ፡ ተቀቢ ፡ ቅብዕ ፡ እነዚህን ፡ ቦቱን ፡ ነገሮች ፡ ለመወሰን ፡ ሲሞክሩ ፡ ይህ ፡ የቅብዐት ፡ ክርክር ፡ ተነሣ ።

የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እርስ ፡ በርሷ ፡ ስለሃይማኖት ፡ ስትከራከር ፡ ያደረገችው ፡ ትግል ፡ ኹሉ ፡ የተባሉትን ፡ ሦስት ፡ ነገሮች ፡ ለማወቅና ፡ ለመወሰን ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

ከዚህም ፡ አያይዘው ፡ ፪ተኛው ፡ ክፍል ፡ የደብረ ፡ ሊባኖሱ ፡ ባህል ፡ ሦስት ፡ ልደት ፡ ወይም ፡ የጸጋ ፡ ልጅ ፡ ይላሉ ፤ የጎጃሚዎች ፡ ወይም ፡ የትግሮች ፡ ባህል ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅብዕ ፡ ኹለት ፡ ልደት ፡ ይላሉ ፤ ከሮች ፡ ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ ኹለት ፡ ልደት ፡ ይላሉ ፤ የ፫ ፡ ልደቱ ፡ ባህል ፡ በመሠረቱ ፡ የቀና ፡ ነው ፡ የሌሎች ፡ ባህል ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ ነው ፡ እያሉ ፡ መለያየትን ፡ በሚፈጥር ፡ አነጋገር ፡ አስፋፍተው ፡ ጽፈዋል ።

መ ላ ሽ ።

፬ በሰብቅ ፡ መንገድ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ሊቃውንት ፡ ለማለያየትና ፡ መግቢያ ፡ በር ፡ ለማስከፈት ፡ ሚንቃ ፡ የሚመቱበት ፡ አንቀጽ ፡ ይህ ፡ ነው ። ይህም ፡ ሐሳብ ፡ ግልጽ ፡ ኾኖ ፡ የሚታይበትን ፡ መንገድ ፡ በሚከተሉት ፡ መሥመሮች ፡ በሰፊው ፡ እንገልጻለን ።

www.ethiopianorthodox.org

የዶክቶር ፡ አባ ፡ አየለ ፡ ሐሳብ ፡ በመሠረቱ ፡ በኢትዮጵያና ፡ በሮማ ፡ መካከል ፡ ያለውን ፡ የሃይማኖት ፡ መለያየት ፡ ለማራቅና ፡ አንድ ፡ ለማድረግ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ነበረ ። ኹለቱ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ የሚለያዩበት ፡ ባህል ፡ ፩ኛ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረፀ ፡ ማለት ፤ ፪ተኛ ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ነው ፡ ብለዋል ። ይህ ፡ እውነት ፡ ከኹነ ፡ እነዚህን ፡ የተጠቀሱትን ፡ ኹለቱን ፡ ባህሎች ፡ አርቆ ፡ አንድ ፡ የሚያደርግ ፡ መንገድ ፡ በመፈለግ ፡ ፈንታ ፡ በማያገባዎ ፡ ገብተው ፡ የእገሌ ፡ ባህል ፡ የቀና ፡ ነው ፤ የእገሌ ፡ ባህል ፡ የጠመመ ፡ ነው ፡ ምን ፡ ያሰኝ ፡ ነበረ ።

የኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንትስ ፡ ሳይጣሉ ፡ የተጣሉ ፡ ሳይለያዩ ፡ የተለያዩ ፡ መስለው ፡ የሚታዩ ፡ ኹሉም ፡ በየበኩላቸው ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ለመሸሽ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ማንላቸውም ፡ ወገን ፡ ቢኸን ፡ የካቶሊክን ፡ ባህል ፡ ገድፎ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የሚል ፡ አይገኝም ።

ይልቁንም ፡ ትምርቱ ፡ በመሠረቱ ፡ የቀና ፡ ነው ፡ ከካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ የራቀ ፡ አይደለም ፡ እያሉ ፡ ከንቱ ፡ ውዳሴን ፡ የሚቀባቡት ፡ የደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ ወገን ፡ ብለው ፡ የሚጠሩትን ፡ ቮልደት ፡ ወይም ፡ የጸጋ ፡ ልጅ ፡ ብለው ፡ የሰየሙትን ፡ ባህል ፡ ነው ።

ይህ ፡ እውነት ፡ ከኹነ ፡ የካቶሊክ ፡ ሰባኪዎች ፡ አፄ ፡ ሱስንዮስን ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ብለህ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ወዋጅ ፡ ብታስነግር ፡ የኢትዮጵያን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከእስክንድርያ ፡ ለይተህ ፡ ከሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥር ፡ እንድትተዳደር ፡ ብታደርግ ፡ ከኤስፓኝ ፡ ንጉሥ ፡ እርዳታ ፡ ይደረግልሃል ፡ የጦር ፡ መሣሪያ ፡ ይላክልሃል ፡ ብለው ፡ አታለው ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ በገቡ ፡ ጊዜ ፡ የደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ መነኰሳት ፡ ከሌሎቹ ፡ ምእመናን ፡ ጋራ ፡ የሚሞቱትም ፡ እንደ ፡ ሞቱ ፡ የሚሰደዱትም ፡ እንደ ፡ ተሰደዱ ። በነርሱም ፡ ቦታ ፡ ባአዘዘ ፡ የካቶሊክ ፡ ሰባኪዎች ፡ እንደ ፡ ገቡ ፡ ታሪክ ፡ ይነግረናል ።

በሃይማኖት ፡ የሚመስሏቸው ፡ ክኹነ ፡ ለምን ፡ ተሰደዱ ፡ አይቀበሏቸውም ፡ ኖሯልን ፤ ካቶሊካውያኖችስ ፡ የሃይማኖት ፡ ወንድሞቻቸውን ፡ አባርረው ፡ በነርሱ ፡ ቦታ ፡ ለምን ፡ ገቡ ፤ የወንድሞቻችንን ፡ ቦታ ፡ አንፈልግም ፡ ብለው ፡ ሌላ ፡ ቦታ ፡ አይፈልጉም ፡ ነበረን ።

፪ተኛም ፡ አፄ ፡ ሱስንዮስ ፡ በተአምራት ፡ ምላሳቸው ፡ ተዘግቶ ፡ ፋሲል ፡ ይንገሥ ፡ አሚን ፡ ይመለስ ፡ ሃይማኖተ ፡ ሮም ፡ ይደምሰስ ፡ ብለው ፡ ወዋጅ ፡ አናግረው ፡ አፄ ፡ ፋሲል ፡ ከነገሡ ፡ በኋላ ፡ ወሰበ ፡ ነግሠ ፡ ፋሲለደስ ፡ ተስእሎሙ ፡ ለአፍርንጅያት ፡ ወይቤሎሙ ፡ ለምንት ፡ አስሐትክሙ ፡ ሰብአ ፡ በሃይማኖትክሙ ፡ ርኩስት ። ወይቤልዎ ፡ ንሕነሰ ፡ ኢያስሐትን ፡ አላ ፡ መሐርነ ፡ ጽድቀ ። ወይቤሎሙ ፡ እመሰ ፡ ጽድቅ ፡ ነገርክሙ ፡ አመጽእ ፡ ለክሙ ፡

ማእምራን ፡ መጻሕፍት ፡ ወተዋሥኡ ፡ ምስሌሆሙ ። ወይቤልዎ ፡ ይኩን ፡ በከመ ፡ ትቤ ፡ ወአስተጋብኦሙ ፡ ንጉሥ ፡ ለካህናተ ፡ ደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ ወይቤሎሙ ፡ ተሰአልዎሙ ፡ ለእሉ ፡ ሰብአ ፡ ሮምያ ፡ ነገረ ፡ ሃይማኖቶሙ ፡ ይሉል ።

እነርሱም ፡ በዕጨጌ ፡ በትረ ፡ ጊዮርጊስ ፡ መሪነት ፡ ቀርበው ፡ ደማችን ፡ በከንቱ ፡ ፈሶ ፡ አይቀርምና ፡ ከአልፎንሶ ፡ ጋራ ፡ አከራክረን ፡ አሉት ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ደንቀዝ ፡ ላይ ፡ ጉባኤ ፡ ተደረገ ። የደብረ ፡ ሊባኖሱ ፡ አበ ፡ ምኔት ፡ ዕጨጌ ፡ በትረ ፡ ጊዮርጊስ ፡ ኢተአምንኑ ፡ ከመ ፡ አምላክ ፡ ኮነ ፡ ሰብአ ፡ ወአድኅነነ ፡ በሞቱ ።

አምላክ ፡ ሰው ፡ እንደኾነና ፡ ሞቶ ፡ እንዳዳነን ፡ አታምንምን ፡ አሉት ።

አምላክሰ ፡ ኢይመውት ፡ አላ ፡ ሰበ ፡ ሞተ ፡ ሥጋ ፡ ዘኀደረ ፡ ቦቱ ፡ አምላክ ፡ ተብህለ ፡ ከመ ፡ አምላክ ፡ ሞተ ፡ ወአድኅነነ ።

አምላክ ፡ ያደረበት ፡ ሥጋ ፡ ቢሞት ፡ አምላክ ፡ ሞቶ ፡ አዳነን ፡ ተብሎ ፡ ተነገረ ፡ እንጂ ፡ አምላክስ ፡ አይሞትም ፡ አለ ።

ዕጨጌ ፡ በትረ ፡ ጊዮርጊስ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ሞተ ፡ ዘኢይቀርበ ፡ ሕማመ ፡ ሞት ፡ በህላዌሁ ፡ ይልብሃልሳ ፡ አሉት ።

እርሱም ፡ አነቄርሎስስ ፡ እንደኔ ፡ ያሉ ፡ ናቸው ፡ አልቀበልም ፡ አለ ።

የሐዋርያትንሳ ፡ መጽሐፍ ፡ አትቀበልምን ፡ ቢሉት ፡ እነርሱስ ፡ መምህሮች ፡ ናቸው ፡ እቀበላለሁ ፡ አለ ።

እንግዲያስ ፡ ጳውሎስ ፡ ወሰበ ፡ እንዘ ፡ ጸሩ ፡ ንሕነ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ተሣሃለነ ፡ በሞተ ፡ ወልዱ ፡ ይላል ፤ ሥጋኑ ፡ ወልዱ ፡ ለአብ ፡ ወሚመ ፡ አምላክ ፡ አኮኑ ፡ አምላክ ፡ ዘኮነ ፡ ሰብአ ።

እግዚአብሔር ፡ ጠላቶቹ ፡ ስንኾን ፡ በልጁ ፡ ሞት ፡ ይቅር ፡ አለን ፡ ይላል ። የእግዚአብሔር ፡ ልጁ ፡ ሥጋ ፡ ነውን ፡ ወይስ ፡ አምላክ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ልጅ ፡ የሚባል ፡ ሥጋን ፡ የተወሐደ ፡ አምላክ ፡ አይደለምን ።

ኹለተኛስ ፡ ቅዱስ ፡ ጴጥሮስ ፡ ሞተ ፡ በሥጋ ፡ ወሐይወ ፡ በመንፈስ ፡ በሥጋ ፡ ሞተ ፤ በመለኮት ፡ ሕያው ፡ ነው ፡ ብሏል ።

መኑ ፡ ዘሐይወ ፡ ዘእንበለ ፡ ዘሐመ ።
የተነሣው ፡ ማነው ፡ የሞተው ፡ ክርስቶስ ፡ አይደለምን ።

ዝኒ ፡ ያጤይቅ ፡ ተዋሕዶተ ፡ መለኮት ፡
ይህም ፡ የመለኮትንና ፡ የትስብእትን ፡ ተዋሕዶ ፡ ያስረዳል ።

ዮሐንስኒ ፡ ይቤ ፡ ዝውእቱ ፡ ቀዳማዊ ፡ ዘሰማዕነ ፡ በእዝኒነ ፡ ዘርኢነ ፡ በአዕይንቲነ ፡ ወዘጠየቅነ ፡ ወዘገሠሣሁ ፡ እደዊነ ፡ በእንተ ፡ ነገረ ፡ ሕይወት ፡

www.ethiopianorthodox.org

መኑ ፡ ውእቱ ፡ ቀዳማዊ ፡ ወመኑ ፡ ውእቱ ፡ ዘገሠሥናሁ ፡ እኩ ፡ ውእቱ ፡ ክርስቶስ ፡ ዘተንሥአ ፡ እሙታን ።

ዮሐንስም ፡ በጆሮዋችን ፡ የሰማነው ፡ በይናችን ፡ ያየነው ፡ በእጃችን ፡ ዳሰን ፡ የተረዳነው ፡ እርሱ ፡ በቅድምና ፡ የነበረ ፡ መኾኑን ፡ እንነግራችኋለን ፡ ብሏል ።

የቅድምናውን ፡ ነገር ፡ እምቅድመ ፡ ይትወለድ ፡ አብርሃም ፡ ሀሎኩ ፡ አነ ፡ ሲል ፡ የሰማነው ፡ ሕያው ፡ ማሕየዊ ፡ እምላክ ፡ መኾኑንም ፡ በደረቅ ፡ ግንባር ፡ ዐይን ፡ ሲፈጥር ፡ ለምጽ ፡ ሲያነጻ ፡ ጋኔን ፡ ሲያስወጣ ፡ ያየነው ፡ ከሙታን ፡ ተለይቶ ፡ መነሣቱንም ፡ ዳስሰን ፡ የተረዳነው ፡ ማነው ፤ ይህ ፡ ከሙታን ፡ ተለይቶ ፡ የተነሣው ፡ ክርስቶስ ፡ አይደለምን ፡ አሉት ።

ለዚህ ፡ ማፍረሻ ፡ የበቃ ፡ መልስ ፡ አጣ ፡ በዚህ ፡ ተረታ ። የኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንትም ፡ ጠላቶቻቸው ፡ ከቶሊከውያንን ፡ በፈርያንና ፡ በሠራዊቱ ፡ አፈ ፡ ጉባኤ ፡ ያደረጓቸው ፡ ዕጨጌ ፡ በትረ ፡ ጊዮርጊስን ፡ እንደ ፡ ሙሴ ፡ ኃይለ ፡ ቃላቸውን ፡ እንደ ፡ በትረ ፡ ሙሴ ፤ ራሳቸውን ፡ እንደ ፡ ሕዝበ ፡ እስራኤል ፡ በካቶሊከውያን ፡ ምክንያት ፡ በአፄ ፡ ሱስንዮስ ፡ ዘመን የደረሰባቸውን ፡ ሥቃይ ፡ እስራኤል ፡ በፈርያን ፡ ቤት ፡ በተሠቃዩት ፡ ሥቃይ ፤ በዚህ ፡ ክርክር ፡ ያገኙትን ፡ እርታታ ፡ በሙሴ ፡ መሪነት ፡ የኤርትራን ፡ ባሕር ፡ ከፍለው ፡ በመሻገራቸው ፤ የጠላቶቻቸውን የነአልፎንሱን ፡ መረታት ፡ በፈርያን ፡ ሥጥመት ፡ መስለው ፡ ንሴብሖ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ስቡሐ ፡ ዘተሰብሐ ፡ እያሉ ፡ በከበሮ ፡ በጽናጽል ፡ አሸበሸቡ ።

ሊቁም ፡ እምተበቅሎ ፡ ሰብእ ፡ ነውር ፡ እስከ ፡ ትነጽሕ ።
ርእሰ ፡ ትትቀባዕ ፡ በትረ ፡ እደ ፡ ሰብእ ፡ ዐበሚ ።

አርዌ ፡ ምድር ፡ ዘሰትየት ፡ ዐቂበ ፡ ሰኰና ፡ ከራሜ ።
ወአመ ፡ ይወዕኡ ፡ እስራኤል ፡ እምግብጽ ፡ ድኅረ ፡ ተፈጸመ ፡ ዘገዐር ፡ ዕድሜ ፡
በነፋስ ፡ በትረ ፡ ሙሴ ፤ ይቡሰ ፡ ኮነ ፡ ዘባሕረ ፡ ኤርትራ ፡ ልምላሜ ።
ንሕነሂ ፡ ዘወገተነ ፡ ባህለ ፡ እለ ፡ ልዮን ፡ ጊሜ ።
በባህሉሙ ፡ ማዕበል ፡ ከመ ፡ ኢንሠጠም ፡ ለፍጻሜ ።
ረከብናሁ ፡ ለበትር ፡ ዘያደክማ ፡ ለሮሜ ።
ጽሩበ ፡ በንባብ ፡ ወቅሩዐ ፡ በትርጓሜ ።

የሚል ፡ መወድስ ፡ ቅኔ አበረከተ ። ከዚህ ፤ በኋላ ፡ ሮማውያንን ፡ ጠራርገው ፡ ከኢትዮጵያ አስወጥዋቸው ፡ ቤተ ፡ ሠርተው ፡ ተክል ፡ ተክለው ፡ ይኖሩበት ፡ የነበረች አዘዘንም ፡ ንጉሡ ፡ ለደብረ ፡ ሊቦኖስ ፡ መለሰላቸው ፡ ቤተ ክርስቲያንም ፡ ሠርቶ ፡ ከአቡነ ፡ ተክለ ፡ ሃይማኖት ፡ መቃብር ፡ ከሸዋ ፡ ያመጧትን ፡ ታቦተ ፡ ማርያምን ፡ አኖረ ፡ የሚል ፡ ታሪክ ፡ እናገኛለን ።

ምንም ፡ ይህነን ፡ ስም ፡ የያዙ ፡ ደብረ ፡ ሊባኖሶች ፡ ለመኽናቸው ፡ እርግጠኛ ፡ ባልኾን ፡ ቦታ ፡ ልደቶች ፡ ወይም ፡ የጸጋ ፡ ልጆች ፡ የሚባሉት ፡ ወገኖች ፡ ባህል ፡ እንደሚከተለው ፡ ነው ።

እግዚአብሔር ፡ አዳምን ፡ ፈጥሮ ፡ በንፍሐት ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ አሳድሮ ፡ የጸጋ ፡ ልጅነትን ፡ ሰጥቶት ፡ ነበረ ። ዕፀ ፡ በለስን ፡ በበላ ፡ ጊዜ ፡ ይህችን ልጅነት ፡ አስወሰደ ። ንስሐ ፡ ቢገባ ፡ ይችን ፡ ልጅነት ፡ ተመልሶ ፡ ማግኘት ፡ አልቻለም ። ስለዚህ ፡ ከቮቱ ፡ አካላት ፡ አንዱ ፡ አካል ፡ ቃል ፡ ሥጋን ፡ ተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ባሕርይ ኾኖ ፡ በተዋሕዶ ፡ ምንታዌ ፡ ጠፋ ፡ በተዋሕዶ ፡ የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ ኾነ ፤ ያችን ፡ አዳም ፡ ያስወሰዳትን ፡ ልጅነት ፡ ለመመለስ ፡ ሲል ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ በማኅፀን ፡ ተቀብሎ ፡ የአዳምን ፡ ልጅነት ፡ ገንዘብ ፡ ስላደረገ ፡ ዳግማዊ ፡ አዳም ፡ ተባለ ፡ በኵረ ፡ ምእመናን ፡ ኾነ ፡ ይላሉ ፡ እንጂ ፡ እንደ ፡ ካቶሊካውያን ፡ በንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አይሉም ፡ በማናቸውም ፡ ረገድ ፡ ግንኙነት ፡ የሌላቸውን ፡ ወገኖች ፡ ከካቶሊክ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ናቸው ፡ ብሎ ፡ መናገር ፡ አይገባም ።

ፎተኛም ፡ እርስዎ ፡ ጎጃሚዎችና ፡ ትግሮች ፡ እያሉ ፡ የሚጠርዋቸው ፡ ቅብዐቶች ፡ የሚባሉት ፡ ወገኖችም ፡ ቃል ፡ ሥጋን ፡ በተዋሐደ ፡ ጊዜ ፡ በተዋሕዶ ፡ ምንታዌ ፡ ጠፋ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኾነ ፡ ሲዋሐድ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ተቀብሎ ፡ የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ ኾነ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ በመቀበሉ ፡ ንዴት ፡ ጠፋለት ይላሉ ፡ እንጂ እንደ ፡ ካቶሊክ ባህል ፡ በንድ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አይሉም ።

ፎተኛም ፡ እርስዎ ፡ ካሮች ፡ እያሉ ፡ በሽሙጥ ፡ ቃል ፡ የሚጠርዋቸው ፡ ባህላቸው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሕገ ፡ መንግሥት ፡ የታወቀላቸው ፡ ተዋሕዶዎችም ፡ ቃል ፡ ሥጋን ፡ ሲዋሐድ ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኾነ ፡ በተዋሕዶ ፡ ንዴትም ፡ ምንታዌም ፡ ጠፋ ፡ ቃል ፡ የነሣው ፡ ሥጋ ፡ የባሕርይ ፡ ክብርን ፡ በተዋሕዶ ፡ አገኘ ፡ እንጂ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ አልከበረም ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ሦስቱም ፡ ወገኖች ፡ ከካቶሊክ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ ፈቃድ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረፀ ፡ በማለት ፡ የሚተባበር ፡ የለም ።

እርስ ፡ በርሳቸውም ፡ ሲከራከሩ ፡ አንዱም ፡ እንዱ ፡ ይህማ ፡ እንደ ፡ ንስጥሮስ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ እንደ ፡ ልዮን ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ያሰኝብሃል ፡ እየተባባሉ ፡ ኹሉም ፡ በየበኩላቸው ፡ የንስጥሮስና ፡ የልዮን ፡ ተቃራኒዎች ፡ መኾናቸውን ፡ ይገልጻሉ ፡ እንጂ ፡ ከውስጣቸው ፡ የልዮንን ፡ ባህል ፡ የሚደግፍ ፡ አይገኝም ። ስለዚህ ፡ አንድ ፡ ኾነው ፡ ራሱን ፡ ከሚቃወሙት ፡ ከቮት ፡ ወንድማማቾች ፡ መካከል ፡ በማያገባው ፡ ነገር ፡ ጥልቅ ፡ ብሎ ፡ ገብቶ ፡ የማያውቁትን ፡ የእገሌ ፡ ባህል ፡ እንደዚህ ፡ ነው ፡ የእገሌ ፡ ባህል ፡ እንደዚህ ፡ ነው ፡ የእገሌ ፡ ባህል ፡ በመሠረቱ ፡

www.ethiopianorthodox.org

የቀና ፣ ነው ፣ የእገሌ ፣ ባህል ፣ የተሳሳተ ፣ ነው ፣ እያሉ ፣ ወንድማማቾችን ፣ በከንቱ ፣ ውዳሴ ፣ ለያይቶ ፣ ረዳትና ፣ ወገን ፣ ለማግኘት ፣ መሞከር ፣ አለያይተህ ፣ ግዛ ፣ የተባለውን ፣ ፖለቲክ ፣ የመሰለ ፣ ሰብቅ ፣ ነው ፣ ቢባል ፣ እውነት ፣ ነው ፣ ከማለት ፣ በቀር ፣ የማይገባ ፣ አነጋገር ፣ ነው ፣ ብሎ ፣ የሚቃወም ፣ አይገኝም ።

አሁን ፣ በዚህ ፣ አንቀጽ ፣ የነእገሌ ፣ ባህል ፣ ይህ ፣ ነው ፣ የነእገሌ ፣ ባህል ፣ እንደዚህ ፣ ነው ፣ ብሎ ፣ የ፫ቱንም ፣ ባህል፣ ባጭሩ ፣ ለመግለጽ ፣ ያሳሰበኝ ፣ ኹሉም ፣ በየበኩላቸው ፣ የኹለት ፣ ባሕርይን ፣ ባህል ፣ ተቃዋሚዎች ፣ መኾናቸውን ፣ ለመግለጽ ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ የተቀብዐን ፣ ምሥጢር ፣ ለካቶሊካውያን ፣ ለመግለጽ ፣ ብዬ ፣ አይደለም ። ምክንያቱም ፣ አባ ፣ አየለ ፣ ይህን ፣ ባህል ፣ በዚህ ፣ አንቀጽ ፣ መጥቀሳቸው ፣ ከላይ ፣ እንደ ፣ ዘረዘርኩት ፣ እርስ ፣ በርስ ፣ ለመለያየትና ፣ መግቢያ ፣ ለማግኘት ፣ እንጂ ፣ ነገሩ ፣ የሚያገባቸው ፣ ኾኖ ፣ የጻፉት ፣ አለመኾኑን ፣ በመረዳት ፣ ነው ። ስለዚህ ፣ ይህን የግል ፣ ጉዳያችንን ፣ ወደ ፣ ጎን ፣ አኑረን ፣ በአርቶዶክሳውያንና ፣ በካቶሊካውያን ፣ መካከል ፣ ያለውን ፣ ልዩነት ፣ ወደ ፣ መመርመር ፣ እንመለስ ።

ደ ራ ሲ ።

፭| ለናዝሬቱ ፣ ኢየሱስ ፣ ቅብዕ ፣ የኾነው ፣ መንፈስ ፣ ቅዱስ ፣ ከአብና ፣ ከወልድ ፣ በእስትንፋስ ፣ ስለሚሠርፅ ፣ በጊዜ ፣ ሳይኾን ፣ በመሥረፁ ፣ ሲመለከቱት ፣ የቃል ፣ መወለድ ፣ ከመንፈስ ፣ ቅዱስ ፣ በእስትንፋስ ፣ መሥረፅ ፣ እንደሚቀድም፣ ግልጥ ፣ ነው ፣ አለዚያ ፣ የመለከታውያን ፣ አካላት ፣ አወጣጥ ፣ ተርታ ፣ ማለት ፣ አብ ፣ ከማንም ፣ አለመውጣቱ ፣ ወልድ ፣ ከአብ ፣ መወለዱ ፣ መንፈስ ፣ ቅዱስ ፣ ከአብና ፣ ከወልድ ፣ መሥረፁ ፣ ይፋለስ ፣ ነበረ ፣ ካሉ ፣ በኋላም ፣ አብና ፣ ወልድ ፣ እንዳንድ ፣ ምንጭ ፣ ኾነው ፣ መንፈስ ፣ ቅዱስን ፣ ስለሚያሠርፁት ፣ በአሥራሢነታቸው ፣ ከርሱ ፣ ይበልጡ ፣ ይቀድሙም ፣ መንፈስ ፣ ቅዱስ ፣ ከቃል ፣ ሊበልጥ ፣ የማይቻል ፣ ነው ፣ ያሉትን ፣ እንመርምር ።

መ ላ ሽ ።

፮| ይህ ፣ አነጋገር ፣ አንደኛ ፣ መንፈስ ፣ ቅዱስ ፣ ከወልድ ፣ እንደሠረፀ ፣ ኹለተኛ ፣ የወልድ ፣ ከአብ ፣ መመለድ ፣ ከመንፈስ ፣ ቅዱስ ፣ መሥረፅ ፣ እንዲቀድም ፣ የመንፈስ ፣ ቅዱስም ፣ መሥረፅ ፣ ከወልድ ፣ መወለድ ፣ ወደኋላ ፣ እንዲኾን ፣ ያመለክታል ።

ኹሉም ፣ ከቅዱሳት ፣ መጻሕፍት ፣ የማይገኝ ፣ ልብ ፣ ወለድ ፣ አሳብ ፣ ነው ፣ መጻሕፍት ፣ ለወልድም ፣ ለመንፈስ ፣ ቅዱስም ፣ መሠረታቸው ፣ መገኛቸው ፣ አብ ፣ ብቻ፣ እንደኾነ ፣ ሦስቱም ፣ በክብርም ፣ በዘመንም ፣ ዕኩያን ፣ መኾናቸውን ፣ በነፍስ ፣ በፀሐይ ፣ በእሳት ፣ በቀላይ ፣ መስለው ፣ ይነግሩናል ፣ በሥላሴ ፣ መቅደም ፣ መቀዳደም ፣ መብለጥ ፣ መበላለጥ ፣ እንዳለባቸው ፣ አይነግሩንም ።

፮ኛ ፣ ስለ አብ ፣ መሠረትነት ።

ለወልድና ፣ ለመንፈስ ፣ ቅዱስ ፣ መገኛቸው ፣ መሠረታቸው ፣ አብ ፣ መኾኑን፣ ሲያስረዳ ፣ ጌታችን ፣ ኢየሱስ ፣ ክርስቶስ ፣ እስመ ፣ እኅ ፣ እምኀበ ፣ እግዚአብሔር ፣ አብ ፣ ወጻእኩ ፣ ወመጻእኩ ፣ ብሏል ፣ ዮሐ ፣ ፰ ፣ ፵፪ ።

መንፈስ ፣ ቅዱስም ፣ ከአብ ፣ ብቻ ፣ መሥረፁን ፣ ሲያስረዳ ፣ ጰራቅሊጦስ ፣መንፈሰ ፣ ጽድቅ ፣ ዘይወጽእ ፣ እምኀበ ፣ አብ ፣ ውእቱ ፣ ሰማዕትየ ፣ ብሏል ፣ ዮሐንስ ፣ ፲፭ ፣ ፳፮ ፣ ከአብ ፣ እንደሠረፀ ፣ ከወልድም ፣ የሚሠርፅ ፣ ቢኾን ፣ ኖሮ ፣ ዘይወጽእ ፣ እምኀበ ፣ አብ ፣ ብሎ ፣ ወእምኔየ ፣ ባለ ፣ ነበረ ፣ እንጂ ፣ እምኀበ ፣ አብ ፣ ማለቱ ፣ ብቻ ፣ ባልበቃውም ፣ ነበረ ።

ይህን ፣ የጌታን ፣ ቃል ፣ መሠረት ፣ አድርገው ፣ ሐዋርያት ፣ በጸሎተ ፣ አመክንዮ ፣ ወፈነወ ፣ ለነ ፣ ጰራቅሊጦስሃ ፣ መንፈሰ ፣ ጽድቅ ፣ ዘይወጽእ ፣ እምኀበ ፣ አብ ፣ ወአድኅነ ፣ ኵሎ ፣ ዓለመ ፣ ብለዋል ።

፫፻ ፣ በጸሎተ ፣ ሃይማኖት ፣ ወነአምን ፣ በመንፈስ ፣ ቅዱስ ፣ እግዚእ ፣ ማኅየዊ ፣ ዘሠረፀ ፣ እምአብ ፣ ብለዋል ። ከዚህ ፣ አያይዘው ፣ ልደተ ፣ ወልድ፣ ወፀአተ ፣ መንፈስ ፣ ቅዱስ ፣ እምአብ ይትነከር ወኢይትነገር ፣ እያሉ ፣ የተናገሩ ፣ ሊቃውንት ፣ ብዙ ፣ ናቸው ። ከዚህ ፣ ወጥቶ ፣ መንፈስ ፣ ቅዱስ ፣ ከወልድ ፣ ሠረፀ ፣ የሚል ፣ አይገኝም ።

፯ተኛ ፣ ስለመንፈስ፣ቅዱስ ፣ ዕረና ።

መንፈስ፣ቅዱስ ፣ከአብ ፣ ከወልድ፣በክብር፣የማያንስ ፣ ወደኋላ ፣ የማይል ፣ መኾኑንም ፣ ይፈኑ፣ለክሙ ፣ ጰራቅሊጦስሃ ፣ ካልአ ፣ ዘከማየ ፣ ብሏል ፣ ዮሐ ፲፬ ፣ ፲፮ ። ሕፀፅ ፣ ቢኖርበት ፣ ዘከማየ ፣ ባላለም ፣ ነበርና ።

በማቴዎስም ወእንዘ ፣ ታጠምቅዎሙ ፣ በሉ ፣ በስመ ፣ አብ ፣ ወወልድ ፣ ወመንፈስ ፣ ቅዱስ ፣ ብሏል ። ማቴ ፣ ፳፰ ፣ ፲ ።

ከዚህ ፣ አያይዘው ፣ ሐዋርያት ፣ በጸሎተ ፣ አመክንዮ ፣ ዘህልው ፣ ምስለ፣ አብ ፣ ወወልድ ፣ ብለዋል ። ለአውግዘ መቅዶንዮስ ፣ በቍስጥንጥንያ ፣ የተሰበሰቡ ፣ ፻፶ ፣ ሊቃውንትም ፣ ምስለ ፣ አብ ፣ ወወልድ ፣ ዘነበበ ፣ በነቢያት ፣ ብለዋል ። ይህንም ፣ መሠረት ፣ አድርገው ፣ አሐቲ ፣ ቅድምናሆሙ ፣ ለሥላሴ ፣ ወዕሩያን ፣ እሙንቱ ፣ በቅድምና ፣ እያሉ ፣ የጻፉ ፣ ሊቃውንት ፣ ብዙዎች ፣ ናቸው ።

፰ኛ ፣ የሥላሴ ፣ ምሳሌዎች።

የሥላሴን ፣ አንድነት ፣ ፫ትነት ፣ በነፍስ ፣ በእሳት ፣ በፀሐይ ፣ በቀላይ፣ የመሰሉልን ፣ ምሳሌ ፣ እንመርምር ። ፩ኛ ፣ ሥላሴ ፣ በነፍስ፣ ይመሰላሉ ፣ ነፍስ፣ በአካልዋ ፣ አንድ ፣ ስትኾን ፣ በከዊን ፣ ፫ ፣ ናት ። ይኸውም ፣ ልብ ፣ መኾን ፣ ቃል ፣ መኾን ፣ እስትንፋስ ፣ መኾን ፣ ነው ። በልብነቷ ፣ አብ ፣ በቃልነቷ ፣ ወልድ ፣ በእስትንፋስነቷ ፣ መንፈስ ፣ ቅዱስ ፣ ይመሰላል ። ልብነቷ ፣ ቃልነቷን ፣ እስትንፋስነቷን ፣ ያስገኛል ፣ እንጂ ፣ ቃልነቷ ፣ ወይም ፣ እስትንፋስነቷ ፣ ልብነቷን ፣ አያስገኝም ።

እንደዚኹውም ፣ ቃልነቷ ፣ እስትንፋስነትዋን ፣ እስትንፋስነትዋ ፣ ቃልነትዋን ፣ ሊያስገኝ ፣ አይችልም ። እንዲህም ፣ ማለት ፣ ቃል ፣ እስትንፋስ ፣ ከልብ ፣ ይመነጫሉ ፣ እንጂ ፣ ልብ ፣ ከቃል ፣ ከእስትንፋስ ፣ አይገኝም ፣ ቃልም፣ እስትንፋስን ፣ እስትንፋስ ፣ ቃልን ፣ ሊያስገኝ ፣ አይችልም ፣ ማለት ፣ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

እንደዚኽውም ፡ በቃል ፡ የተመሰለ ፡ ወልድ ፤ በእስትንፋስ ፡ የተመሰለ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፤ በልብ ፡ ከተመሰለ ፡ ከአብ ፡ ይገኛሉ እንጂ ፤ አብ ፡ ከወልድ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ አይገኝም ። በቃል ፡ የተመሰለ ፡ ወልድም ፡ በእስትንፋስ፡ የተመሰለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ አያስገኝም ፡ በእስትንፋስ ፡ የተመሰለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ በቃል ፡ የተመሰለ ፡ ወልድን ፡ አያስገኝም ።

መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ይሠርፃል ፡ ማለት ፡ እስትንፋስ ፡ ከቃል ፡ ይመነጫል ፡ ማለት ፡ ነው ።

በቅድምና ፡ ዕሩያን ፡ ስለመኾናቸው ።

ልብ ፡ ከቃል ፡ ከእስትንፋስ ፡ ጋራ ፡ በጉድኝት ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ይገኛል ፡ እንጂ፡ ከቃል ፡ ከእስትንፋስ ፡ ቀድሞ ፡ መገኘት ፡ የለበትም ፤ ቃልም ፡ ከእስትንፋስ ፡ ከልብ ፤ እስትንፋስም ፡ ከልብ ፡ ከቃል ፡ ቀድሞ ፡ መገኘት ፡ የለባቸውም ፡ እንደዚኽውም ፡ አብ ፡ ከወልድ ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱኅ ፡ ቀድሞ ፡ የተገኘበት ፤ ጊዜ ፡ የለም ፤ ወልድም ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ አይቀድምም ፡ ቀድሞ ፡ የተገኘበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፤ ወልድም ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ አይቀድምም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ከወልድ ፡ ወደኋላ ፡ አይኽንም ።

፱ተኛ ። ሥላሴ ፡ በፀሐይ ፡ ይመሰላሉ ።

ለፀሐይ ፡ ክበብ ፡ ብርሃን ፡ ዋዕይ ፡ አለው ፡ በክበቡ ፡ አብ ፡ በብርሃኑ፡ ወልድ ፡ በዋዕዩ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ይመሰላሉ ። ክበብ ፡ ዋዕይን ፡ ብርሃንን ፡ ያስገኛል ፡ እንጂ ፤ ብርሃን ፡ ዋዕይን ፡ ክበብን ፡ አያስገኝም ፤ ዋዕይም ፡ ክበብን ፡ ብርሃንን ፡ አያስገኝም ።

እንደዚኽውም ፡ በክበብ ፡ የተመሰለ ፡ አብ ፡ በብርሃን ፡ የተመሰለ ፡ ወልድን ፡ በዋዕይ ፡ የተመሰለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ያስገኛል ፡ እንጂ ፡ በብርሃን ፡ በዋዕይ ፡ የተመሰሉ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በክበብ ፡ የተመሰለ ፡ አብን ፡ አያስገኙትም ።

ብርሃን ፡ ዋዕይን ፤ ዋዕይ ፡ ብርሃንን ፡ ሊያስገኝ ፡ እንደማይችል ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ፡ ወልድን ፡ ወልድም ፡ መንፈስ፡ ቅዱስን ፡ ሊያስገኝ ፡ አይችልም።

ክበብ ፡ ሲገኝ ፡ ብርሃን ፡ ዋዕይ ፡ አብረው ፡ ይገኛሉ ፡ እንጂ ፡ ክበብ ፡ ቀድሞ ፡ ብርሃን ፡ ዋዕይ ፡ ኋላ ፡ የሚገኙ ፡ አይደሉም ።

እንደዚኽውም ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እንደ ፡ አብ ፡ ቅድመ ፡ ዓለም ፡ ህልዋን ፡ ናቸው ፡ እንጅ ፡ አብ ፡ በዘመን ፡ ቀድሟቸው ፡ ኋላ ፡ የተገኙ ፡ አይደሉም ። ክበበ ፡ ፀሐይ ፡ ብርሃንን ፡ ዋዕይን ፡ እየላከ ፡ መኖሩን ፡ ያስታውቃል ፡ እንጂ ፤ እንደ ፡ ብርሃን ፡ እንደ ፡ ዋዕይ ፡ የሚላክ ፡ አይደለም ።

እንደዚኽውም ፡ አብ ፡ ወልድን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ እየላከ ፡ ህልውናውን ፡ ይገልጻል ፡ እንጂ ፡ ለማንም፡ የታየና ፡ የተገለጸ ፡ አይደለም ። ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፲፰።

ስለዚህ ፡ መጻሕፍት ፡ አብን ፡ ፈናዊ ፡ ላኪ ፤ ወልድን ፡ ተፈናዊ ፡ ተላኪ ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስንም ፡ ተፈናዊ ፡ ተላኪ ፡ እያሉ ፡ ይነግሩናል ፡ እንጂ ፡ በክበብ ፡ በብርሃን ፡ በዋዕይ ፡ መቅደም ፡ መቀዳደም ፡ መከተል ፡ መከታተል ፡ እንደሌለባቸው ፡ በሥላሴም ፡ መቅደም ፡ መቀዳደም ፡ መከተል ፡ መከታተል ፡ የለባቸውም ።

፲ተኛም ፡ ሥላሴ ፡ በእሳት ፡ ይመሰላሉ ።

በነበልባሉ ፡ አብ ፤ በብርሃኑ ፡ ወልድ ፤ በዋዕዩ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ይመሰላሉ ፤ ነበልባል ፡ ብርሃንን ፡ ዋዕይን ፡ ያስገኛል ፡ እንጂ ፡ ብርሃን ፡ ዋዕይ ፡ ነበልባልን ፡ አያስገኙትም ፤ ወይም ፡ ብርሃን ፡ ዋዕይን ፤ ዋዕይ ፡ ብርሃንን ፡ አያስገኝም ። እንደዚኽውም ፡ በነበልባል ፡ የተመሰለ ፡ አብ ፡ በብርሃን ፡ የተመሰለ ፡ ወልድን ፤ በዋዕይ ፡ የተመሰለ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ያስገኛል ፡ እንጂ፡ በብርሃን ፡ በዋዕይ ፡ የተመሰሉ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በነበልባል ፡ የተመሰለ ፡ አብን ፡ አያስገኙትም ።

እንደዚኽውም ፡ ብርሃን ፡ ዋዕይን ፤ ዋዕይ ፡ ብርሃንን ፡ ሊያስገኝ ፡ እንደማይቻል ። በብርሃን ፡ የተመሰለ ፡ ወልድም ፡ በዋዕይ ፡ የተመሰለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፤ ወይም ፡ በዋዕይ ፡ የተመሰለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በብርሃን ፡ የተመሰለ ፡ ወልድን ፡ አያስገኝም ።

ነበልባል ፡ ከብርሃን ፡ ከዋዕይ ፡ መቅደም ፡ መብለጥ ፡ እንደሌለበት ፡ ለብርሃንና ፡ ለዋዕይም ፡ ከነበልባል ፡ ማነስ ፡ ወይም ፡ ወደኋላ ፡ መኾን ፡ እንደሌለባቸው ፡ አብም ፡ ከወልድ ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ አይቀድምም ፡ አይበልጥም ፤ ወልድ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ከአብ ፡ አያንሱም ፡ በዘመን ፡ ወደ ኋላ ፡ አይሉም ። ወልድም ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ አይበልጥም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ከወልድ ፡ አያንስም ፡ በዘመን ፡ ወደ ፡ ኋላ ፡ አይልም ።

አብ ፡ ፈናዊ ፡ ወልድ ፡ ተፈናዊ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ተፈናዊ፡ መባላቸውም ፡ ከላይ ፡ በፀሐይ ፡ ምሳሌነት ፡ እንደ ፡ ገለጥነው ፡ ነበልባል ፡ ብርሃኑን ፡ ፈንጥቆ ፡ ጨለማን ፡ በማራቁ ፡ ዋዕዩን ፡ ልክ ፡ በመሞቁ ፡ ህልውናውን ፡ እንዲያሳውቅ ፤ የአብም ፡ ህልውናው ፡ በወልድ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ስለተገለጸ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በሥላሴ ፡ መቅደም ፡ መቀዳደም ፡ መብለጥ ፡ መበላለጥ ኖሮባቸው ፡ አይደለም ። እኛ ፡ አርቶዶክሳውያን ፡ ስለምሥጢረ ፡ ሥላሴ ፡ ያለን ፡ አስተያየትና ፡ እምነት ፡ ይህ ፡ ነው ።

እንግዲህ ፡ የካቶሊካውያንን ፡ ባህል ፡ ወደመመርመር ፡ እንመለስ ።

፮| ዶክቶር ፤ አባ ፡ አየለ ፡ በዚህ ፡ በጽሑፎዎ ፡ ውስጥ ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ ከወልድ ፡ ሠረፀ ፡ ማለትን ፡ ብቻ ፡ ይናገራሉ ፡ እንጂ ፡ ምንም ፡ የሰጡት ፡ መረጃ ፡ የለም ። አባ ፡ ዮሐንስ ፡ ተክለ ፡ ሚካኤል ፡ የተባሉ ፡ የካቶሊክ ፡ መነ

www.ethiopianorthodox.org

ዅሴ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረፀ ፡ የሚል ፡ ከምን ፡ መጽሐፍ ፡ ይገኛል ፡ ብዬ ፡ ብጠይቃቸው ፡ ፭ኛ ፡ ከዮሐንስ ፡ ወንጌል ፡ ም ፡ ፲፭ ፡ ቍ ፡ ፳፮። ም ፡ ፲፯ ፡ ቍ ፡ ፯ ። ም ፡ ፲፯ ፡ ቍ ፡ ፲፬ ። ም ፡ ፳ ፡ ቍ ፡ ፳፪ ፡ ጠቀሱልኝ ።

፯| ከመጽሐፉ ፡ ገብቼ ፡ ብመረምር ፡ በም ፡ ፲፭ ፡ ቍ ፡ ፳፮ ፡ የጠቀሱት ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ወሰበ ፡ መጽአ ፡ ጰራቅሊጦስ ፡ ዘእነ ፡ እፈኑ ፡ ለክሙ ፡ መንፈሰ ፡ ጽድቅ ፡ ዘይወጽእ ፡ እምኀበ ፡ አብ ፡ ውእቱ ፡ ሰማዕትየ ።

እኔ ፡ የምልክላችሁ ፡ ከአብ ፡ የሠረፀ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በመጣ ፡ ጊዜ ፡ እርሱ ፡ ምስክሬ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ከአብ ፡ መሥረፁን ፡ ያስረዳል ፡ እንጂ ፡ ከወልድ ፡ እንደ ፡ ሠረፀ ፡ አያስረዳም ።

በም ፡ ፲፭ ፡ በቍ ፡ ፯ ፡ የጠቀሱትም ፡ እመ ፡ ኢሖርኩ ፡ አነ ፡ ኢይመጽእ ፡ ጰራቅሊጦስ ፡ ኀቤክሙ ፡ ወእመሰ ፡ ሖርኩ ፡ እነ ፡ እፈንዎ ፡ ለክሙ ።

እኔ ፡ ካልሔድኩ ፡ ጰራቅሊጦስ ፡ ወደናንተ ፡ አይመጣም ፡ እኔ ፡ የሔድኩ ፡ እንደሆነ ፡ ግን ፡ እሰድላችኋለሁ ፡ ብሎ ፡ በተነሣ ፡ በ፱ ፡ ቀን ፡ በረገ ፡ በ፲ ፡ ቀን ፡ በጽርሐ ፡ ጽዮን ፡ የላከላቸውን ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ተስፋ ፡ ያስረዳል ፡ እንጂ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ መሥረፁን ፡ አያስረዳም ።

በቍ ፡ ፲፬ ፡ የጠቀሱትም ፡ ወኪያየ ፡ ይሴብሕ ፡ ውእቱ ፡ እስመ ፡ እምዚአየ ይነሥእ ፡ ወይነግረክሙ ።

እርሱ ፡ እኔን ፡ ያመሰግናል ፡ ከእኔ ፡ ነሥቶ ፡ ይነግራችኋልና ፡ የሚል ፡ ነው ይህም ፡ ጥቅስ ፡ ከፍ ፡ ብሎ ፡ አርእስቱን ፡ ሲመለከቱት ፡ ወብየ ፡ ብዙኅ ፡ ነገር ፡ ዘእነግረክሙ ፡ ወባሕቱ ፡ ኢትክሉ ፡ ጸዊሮቶ ፡ ይእዜ ፡ ወመጺአ ፡ ውእቱ ፡ መንፈሰ ፡ ጽድቅ ፡ ይመርሀክሙ ፡ ኀበ ፡ ኵሉ ፡ ጽድቅ ፡ እስመ ፡ ኢይነግር ፡ ዘእምኀቤሁ ፡ ወዘሰምዐ ፡ ዳዕሙ ፡ ይነግር ፡ ወዘይመጽእ ፡ ይነግረክሙ ።

ዛሬ ፡ ልትይዙት ፡ ልታጠኑት ፡ አትችሉም ፡ እንጂ ፡ የምነግራችሁ ፡ ብዙ ነገር ፡ ነበረኝ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ እርሱ ፡ የእውነት ፡ መንፈስ ፡ በመጣ ፡ ጊዜ ፡ ወደ እውነት ፡ ኹሉ ፡ ይመራችኋል ፡ የሚሰማውን ፡ ኹሉ ፡ ይነግራል ፡ እንጂ ፡ ከራሱ አይነግርምና ፡ የሚመጣውን ፡ ይነግራችኋል ፡ ካለ ፡ በኋላ ፡ እርሱ ፡ እኔን ፡ ያከብራል ፡ ለእኔ ፡ ካለኝ ፡ ወስዶ ፡ ይነግራችኋል ፡ እላችኋለሁ ፡ ለአብ ፡ ያለው ፡ ኹሉ ፡ የኔ ፡ ነውና ፡ ስለዚህ ፡ ለኔ ፡ ካለኝ ፡ ወስዶ ፡ ይነግራችኋል ፡ እላችኋለሁ ፡ ብሏል ።

ይህንንም ፡ ወደ ፡ ምሥጢሩ ፡ ገባ ፡ ብሎ ፡ ቢመረምሩት ፡ ለእኔ ፡ ካለኝ ፡ ወስዶ ፡ ይነግራችኋል ፡ ማለት ፡ ከርሱ ፡ የሚወስደው ፡ በአርእስቱ ፡ ዛሬ ፡ ልትይዙት ፡ አትችሉም ፡ እንጂ ፡ የምነግራችሁ ፡ ብዙ ፡ ነገር ፡ ነበረኝ ፡ ነገር ፡ ግን

መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በመጣ ፡ ጊዜ ፡ እርሱ ፡ ይነግራችኋል ፡ ያላቸውን ፡ ትምርቱን ፡ እንደሆነ ፡ በግልጥ ፡ ይረዳል ።

ለአባቴ ፡ ያለው ፡ ኹሉ ፡ ለእኔ ፡ አለኝና ፡ ከእኔ ፡ ወስዶ ፡ ይነግራችኋል ፡ ማለቱም ፡ በም ፡ ፲ ፡ በቍ ፡ ፲፭ ፡ ትምህርትየሰ ፡ ኢክኑት ፡ እንቲአየ ፡ አላ ፡ እንቲአሁ ፡ ለዘፈነወኒ ፡ ወዘሰ ፡ ይፈቅድ ፡ ይግበር ፡ ሥምረቶ ፡ ውእቱ ፡ የአምር ፡ ከመ ፡ እምኅበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ውእቱ ፡ ትምህርትየ ፡ ወአከ ፡ ዘእምኀቤየ ፡ ዘእነግር ።

የማስተምራችሁ ፡ ትምርት ፡ ከላከኝ ፡ ከአብ ፡ የተገኘች ፡ ናት ፡ እንጂ ፡ ከኔ ፡ የተገኘች ፡ አይደለችም ፤ ፈቃዱን ፡ ሊፈጽም ፡ የሚወድ ፤ ሰው ፡ ቢኖር ፡ ይህ ፡ የማስተምረው ፡ ትምርት ፡ ከራሴ ፡ አንቅቼ ፡ የምናገረው ፡ እንዳይደለ ፡ ትምርቴም ፡ ከእግዚአብሔር ፡ የተገኘ ፡ እንደሆነ ፡ ያውቃል ፡ ብሎ ፡ በም ፡ ፯ ፡ በቍ ፡ ፲፯ም ፡ ወአከ ፡ ዘእምኀቤየ ፡ ዘእነግር ፡ አላ ፡ በከመ ፡ መሀረኒ ፡ አቡየ ፡ ከማሁ ፡ እነግር ።

አባቴ ፡ እንዳስተማረኝ ፡ አስተምራለሁ ፡ እንጂ ፡ እኔ ፡ ከራሴ ፡ አንቅቼ ፡ አላደርግም ፡ አላስተምርም ፡ ብሎ ፡ ለትምርቱ ፡ መደበኛ ፡ አብን ፤ አድርጎ ፡ እንደተናገረ ፡ ከዚህም ፡ ዕሪናውን ፡ ለመግለጽ ፡ ለአብ ፡ ያለው ፡ ኹሉ ፡ ለእኔ አለኝና ፡ ትምርቱን ፡ ከኔ ፡ ወስዶ ፡ ያስተምራችኋል ፡ ማለቱ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከኔ ፡ ይሠርፃል ፡ ማለቱ ፡ አይደለም ።

ትምርቴቱ ፡ የ፫ቱም ፡ መኽኒንም ፡ ይህ ፡ የምትሰሙት ፡ ቃል ፡ የላከኝ ፡ የአብ ፡ ቃል ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የኔ ፡ ቃል ፡ አይደለም ፡ በማለቱ ፡ የአብ ፡ መኽኒን ፤ ከናንተ ፡ ጋራ ፡ ሳለሁ ፡ ይህን ፡ ነገርኳችሁ ፡ በማለቱ ፡ የወልድ ፡ መኽኒን ፤ አብ ፡ በኔ ፡ ስም ፡ የሚልከው ፡ እውነተኛ ፡ መንፈስ ፡ ጰራቅሊጦስ ፡ እርሱ ፡ ኹሉን ፡ ይነግራችኋል ፡ እኔ ፡ የነገርኳችሁን ፡ ኹሉ ፡ ያሳስባችኋል ፡ በማለቱ ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ትምርት ፡ መኽኒን ፡ ገልጾልናል ።

ስለዚህ ፡ እምዚአየ ፡ ይነሥእ ፡ ያለ ፡ መምርነትን ፡ ትምርትን ፡ እንደ ፡ ኽነ ፡ ያስረዳል ፡ እንጂ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፤ ከወልድ ፡ እንደ ፡ ሠረፀ ፡ አያስረዳም ።

ሐዋርያትም ፡ በእውቀት ፡ ፍጹማን ፡ ኽነው ፡ ወንጌልን ፡ አብራርተው ፡ ለማስረዳት ፡ የቻሉ ፡ በጽርሐ ፡ ጽዮን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ከተቀበሉ በኋላ ፡ መኽኑ ፡ ግልጽ ፡ ነው ።

ላባቴ ፡ ያለው ፡ ኹሉ ፡ ለእኔ ፡ አለኝ ፡ ብሏልና ፡ ለአብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ማሥረፅ ፡ ገንዘቡ ፡ ከኽነ ፡ ለወልድም ፡ ገንዘቡ ፡ ይኽናል ፡ እንዳያስባል ፡ ወላዲነትም ፡ ለአብ ፡ ገንዘቡ ፡ ነውና ፡ ወላዲነት ፡ ለወልድም ፡ ገንዘቡ ፡ ነው ፡ ማለትን ፡ ያስከትላል ። ወላዲነት ፡ ለወልድ ፡ ገንዘቡ ፡ ነው ፡ ከተባለም ፡ ራሱን ፡ ወለደ ፡ ከማለት ፡ ያደርሰል ።

መውለድ ፡ ማሥረፅ ፡ ለአብ ፡ በተለየ ፡ አካሉ ፡ የባሕርይ ፡ ግብሩ ፡ ነው ወልድ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የሚጨመሩበት ፡ አይደለም ። መወለድም ፡ ለወ

www.ethiopianorthodox.org

ልድ ፡ በተለየ ፡ አካሉ ፡ የባሕርይ ፡ ግብሩ ፡ ነው ። አብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የሚጨመሩበት ፡ አይደለም ።

መሥረፅም ፡ ለመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በተለየ ፡ አካሉ ፡ የባሕርይ ፡ ግብሩ ፡ ነው ፤ አብ ፡ ወልድ ፡ የሚጨመሩበት ፡ አይደለም ። ይህንን ፡ የመሳሰለውን ፡ ነገር ፡ ለይቶ ፡ ለይቶ ፡ ጠንቅቆ ፡ ማወቅ ፡ ይጠቅማል ።

በም ፡ ፭ ፡ በቍ ፡ ፭፯ ፡ የጠቀሱትም ፡ ወዘንተ ፡ ብሂሎ ፡ ነፍሐ ፡ ላዕሌሆሙ ፡ ወይቤሎሙ ፡ ንሥኡ ፡ መንፈሰ ፡ ቅዱሰ ።

ይህንን ፡ ከለ ፡ በኋላ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ተቀበሉ ፡ ብሎ ፡ እፍ ፡ አለባቸው ፡ ይላል ። ይህ ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ በንፍሐት ፣ ሀብተ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ እንዳሳደረባቸው ፤ ሚመተ ፡ ክህነትን ፡ እንደሾማቸው ፡ ያስረዳል ፡ እንጂ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ እንደ ፡ ሠረፀ ፡ አያስረዳም ።

ጌታ ፡ በሐዋርያት ፡ ላይ ፡ እፍ ፡ ብሎ ፡ ንሥኡ ፡ መንፈሰ ፡ ቅዱሰ ፡ ማለቱ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረፀ ፡ የሚያሰኝ ፡ ከኽነስ ፡ ሊቃነ፡ጳጳሳት፡ ጳጳሳትን፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳትን ፡ ቀሳውስትን ፡ በንፍሐት ፡ ይሾሟቸዋል ፡ ምእመናንን ፡ ሲያጠምቁ ፡ ንሥኡ ፡ መንፈሰ ፡ ቅዱሰ ፡ ብለው ፡ በንፍሐት ፡ ሀብተ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ያሳድሩባቸዋልና ፡ በዚህ ፡ ጊዜ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከነርሱ ፡ ሠረፀ ፡ እንደማለት ፡ የሚቈጠር፡ ነገር ፡ ነው ።

ስንኳን ፡ አዋቂ ፡ ነኝ ፡ የሚል ፡ ሰው ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ ሊጠቅሰው ፡ አይገባም ።

፱ተኛም ፡ ከሐዋርያት ፡ መጻሕፍት ፡ ናሁ ፡ እግዚአብሔር ፡ ፈነወ ፡መንፈሰ ፡ ወልዱ ፡ ውስተ ፡ ልብክሙ ።

እግዚአብሔር ፡ የልጁን ፡ መንፈስ ፡ ወደ ፡ ልቡናችሁ ፡ ለከ ፡ ያለውን ፡ ገላ ፡ ፬ ፡ ፮ ።

ወኢያብሐሙ ፡ መንፈሱ ፡ ለኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ።
የኢየሱስ ፡ክርስቶስ ፡ መንፈሱ ፡ አላሰናበታቸውም ፡ የሚለውን ፡ ጠቀሱልኝ ፡ ግብ ፡ ሐዋ ፡ ፲፮ ፡ ፯ ።

የዚህም ፡ ምሥጢሩ ፡ የሥላሴ ፡ አካላቸው ፡ የተለየ ፡ ሲኾን ፡ ባሕርያቸው ፡ ተከፍሎ ፡ የሌለበት ፡ አንድ ፡ ስለኾነ ፡ አብ ፡ ልብ ፡ ኾኖ ፡ አንድ ፡ ዕውቀት ፡ ያውቃሉ ፡ ወልድ ፡ ቃል ፡ ኾኖ ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ይናገራሉ ።

መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እስትንፋስ ፡ ኾኖ ፡ ሕያዋን ፡ ኾነው ፡ ይኖራሉ ፤ በህልውና ፡ አንድ ፡ ናቸው ፡ የሚያሰኝውም ፡ ይህ ፡ ነው ፤ ስለዚህ ፡ ህልውናቸውን ፡ ለመግለጽ ፡ መንፈሰ ፡ ወልዱ ፡ መንፈሱ ፡ ለኢየሱስ ፡ እያሉ ፡ ይናገራሉ ፡ እንጂ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረፀ ፡ ለማለት ፡ የተነገረ ፡ አይደለም ።

የሮሙ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ አቡሊድስ ፡ ወልድኒ ፡ ቃሎሙ ፡ ለአብ ፡ ወለመንፈስ ፡ ቅዱስ ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስኒ ፡ መንፈሰሙ ፡ ለአብ ፡ ወለወልድ ፡ ብሏል ።

ይህ ፡ አነጋገር ፡ ከላይ ፡ እንደ ፡ ገለጽነው ፡ ህልውናቸውን ፡ የሚያስረዳ ፡ አነጋገር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከአብም ፡ ከወልድም ፡ ሠረፀ ፡ ለማለት ፡ አይደለም ።

መንፈሰሙ ፡ ለአብ ፡ ወለወልድ ፡ ብሎ ፡ ዝርዝሩን ፡ ለአብም ፡ ለወልድም፡ ከሰጠ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረፀ ፡ የሚያሰኝ ፡ ከኽነ ፡ ወልድንም ፡ ቃሎሙ ፡ ለአብ ፡ ወለመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ይለዋልና ፡ ወልድም ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ተወለደ ፡ የሚያሰኝ ፡ መኽኑን ፡ ተገንዝቦ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ፡ ሠረፀ ፡ ማለትን ፡ መተው ፡ ትልቅ ፡ ቁም ፡ ነገር ፡ ያለው ፡ አስተዋይነት ፡ ነው ።

የመለከታውያን ፡ አካላት ፡ አወጣጥ ፡ ተርታ ፡ በተፋለሰ ፡ ነበረ ፡ ለሚሉትም ፡ ተርታ ፡ የሚያስፈልግ ፡ መቅደም ፡ መቀዳደም ፡ ቢኖር ፡ ነበረ ፡ አብ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ብለን ፡ በተራ ፡ መጥራታችን ፡ ሦስቱን ፡ ስም ፡አንድ፡ ጊዜ ፡ መጥራት ፡ ስለተሳነን ፡ የስሚን ፡ የድካም ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ አብ ፡ ይቀድማል ፡ ወልድ ፡ ይከተላል ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ወደ ፡ ኋላ ፡ ይኽናል ፡ ብለን ፡ አይደለም ።

ላንድ ፡ ጊዜ ፡ ለመጥራት ፡ ስንፈልግ ፡ ግን አምላክ ፡ መለኮት ፡ ብለን ፡ እንጠራቸዋለን፡ክበብን ፡ ብርሃንን ፡ ዋዕይን ፡ አንድ፡ ፀሐይ ፡ ብለን ፡ እንደምንጠራ ፡ ክበብ ፤ ብርሃን ፤ ዋዕይ ። እንዲሁም ፡ ነበልባል ፤ ብርሃን ፤ ዋዕይ ፡ መቅደም ፡ መቀዳደም ፡ መከተል ፡ መከታተል ፡ ሳይኖርባቸው ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ እንዲገኙ ፡ የሥላሴም ፡ ህልውና እንደዚህ ፡ ነው ፡ መቅደም ፡ መቀዳደም ፡ መከተል ፡ መከታተል ፡ የለባቸውም ።

፫ተኛ፡የክርክሩ፡መነሣት።

ደ ራ ሲ ።

፯ በዚህ ፡ አንቀጽ ፡ አስቀድሞ ፡ ክርክሩ ፡ እንዴት ፡ እንደ ፡ ተነሣና ፡ መቸ፡ እንደተጀመረ ፡ ደኅና ፡ አድርጎ ፡ ማወቅ ፡ አስፈላጊ ፡ ነው ፡ በሚል ፡ አርእስት ፡ ተነሥተው ፡ የቅብዐቱ ፡ ክርክር ፡ የተነሣው ፡ ያለጥርጥር ፡ የካቶሊክ ፡ መልእክተኞች ፡ በ፲፯ኛ ፡ ፻ ፡ ዓ. ም. ፡ በሕዝቡ ፡ ፊት ፡ ኾነው ፡ ከኢትዮጵያውያኖቹ ፡ ጋራ ፡ ያደርጓቸው ፡ በነበሩት ፡ ክርክሮች ፡ ምክንያት፡ ነው ።

ለዚህም ፡ መሥራቹ ፡ ፖርቱጊዝ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ለዚህም ፡ መረጃ ፡ ከሰጡ ፡ በኋላ ፡ አጠራጣሪ ፡ ታሪክ ፡ መዐለም ፡ ኤጥሮስ ፡ የተባለው ፡ በፋሲል፡ መንግሥት ፡ በ፲፯ኛ ፡ ዓመቱ ፡ (ማለት) ፡ በ፲፮፻፴፭ ፡ ግድም ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የገባው ፡ ፔትር ፡ ሃይልንግ ፡ የተባለው ፡ የሰክሰን ፡ ዘር ፡ የኾነው ፡ ፕሮተስታንቱ ፡ ነው ፡ የሚሉ ፡ አሉ ፡ ብለው ፡ ለዚኽውም ፡ ላጠራጣሪው ፡ አሳብ ፡ በተቻለ ፡ መጠን ፡ መረጃ ፡ ከሰጡ ፡ በኋላ ፡ አሳብዎን ፡ በካቶሊኩ ፡ በፖርቱጊዝ ፡ ጊዜ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ አጽንተዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

መ ላ ሽ ።

፯| ይህ ፡ ነገር ፡ በእኛም ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ ዘንድ ፡ በቃልም ፡ በጽሑፍም ፡ ሲተረክ ፡ ካቶሊካዊው ፡ መዐልም ፡ ጴጥሮስ ፡ ቊረንጭ ፡ ተክለ ፡ ሃይማኖት ፡ ለተባለ ፡ ለአንድ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ በቅብዐት ፡ የጸጋ ፡ ልጅ ፡ በል ፡ ብሎ ፡ አስተማረው ፡ እርሱም ፡ ፫ት ፡ ልደት ፡ የጸጋ ፡ ልጅ ፡ የሚለውን ፡ ባህል ፡ አስተማረ ፡ ይህም ፡ በጻድቁ ፡ በአቡነ ፡ ተክለ ፡ ሃይማኖት ፡ ስም ፡ ተጠግቶ ፡ ቤተ ፡ ተክለ ፡ ሃይማኖት ፡ የሚባለውን ፡ ስም ፡ ለተከታዮቹ ፡ አተረፈ ።

፰ተኛ ፡ ሳንኳ ፡ ኤዎስጣቴዎስ ፡ ለተባለ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ሰው ፡ በቅብዐተ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ ኽነ የሚለውን ፡ ባህል ፡ አስተማረ።ርሱም፡በጻድቁ፡በአቡነ ፡ ኤዎስጣቴዎስ፡ስም፡ ተጠግቶ ፡ ቤተ ፡ ኤዎስጣቴዎስ መባልን ፡ ለተከታዮቹ ፡ አተረፈ ። በዚህ ፡ ምክንያት ፡ መለያየት ፡ ተፈጠረ ፡ መምህራቸው ፡ መዐልም ፡ ጴጥሮስም ፡ ኢትዮጵያን ፡ ለቆ ፡ በሚሔድበት ፡ ጊዜ ፡ በኢትዮጵያ ፡ እሾህ ፡ ተክየባት ፡ መርዝ ፡ ነስንሸባት ፡ መጣሁ ፡ አለ ፡ እየተባለ ፡ ይተረካል ።

ኹለተኛም ፡ ታሪክ ፡ ይኸው ፡ ካቶሊካዊው ፡ መዐልም ፡ ጴጥሮስ ፡ ባዔ ፡ ፋሲል ፡ ጊዜ ፡ ኢትዮጵያን ፡ በግድ ፡ ለቆ ፡ ሲሔድ ፡ ዐፄ ፡ ፋሲል ፡ ሸኝታ ፡ ሰጥተው፡ሰደዱት ። ምጥዋ ፡ ሲደርስ ፡ እኒህ ፡ ደንቆሮዎች ፡ ነሥአ ፡ ተወክፈ ፡ ይላል ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ተቀብሎ ፡ ምን ፡ አደረገው ፡ ቢሏቸው ፡ አያውቁትም ፡ ብሎ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ሊቃውንት ፡ ተሳድቦ ፡ ሔደ ። ሸኝታዎችም ፡ ተመልሰው ፡ ይህን ፡ የርሱን ንግግር ፡ ለዐፄ ፡ ፋሲል ነገሯቸው ፡ ዐፄ ፡ ፋሲልም ፡ ሊቃውንቱን ፡ አሰብስበው ፡ መጻሕፍት ፡ በብዙ ፡ አንቀጽ ፡ ነሥአ ፡ ተወክፈ ፡ ይላሉ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ተቀብሎ ፡ ምን ፡ አደረገው ፡ ትላላችሁ ፡ ቢሏቸው ገሚሶቹ ፡ መንፈስ፡ ቅዱስን፡ ተቀብሎ ፡ የጸጋ ፡ ልጅ ፡ ኽነ ፡ አሉ ፤ እነዚህ ፡ የጸጋ ፡ ልጆች ፡ ተባሉ ። ገሚሶቹ ፡ መንፈስ፡ ቅዱስን፡ ተቀብሎ ፡ የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ ኽነ ፡ ብለዋል ፤ እነዚህ ፡ ቅብዐቶች ፡ ተብለዋል ። ገሚሶች ፡ ደግሞ ፡ እንደ ፡ ጥምቀቱ ፡ እንደ ፡ ሕማሙ ፡ እንደ ፡ ሞቱ፡ እንደ፡ሌላው፡ ሥራ፡ ኹሉ፡ ስለእኛ፡ ብሎ ፡ ለአብነ ትነትና ፡ ለበኵርነት ፡ ተቀበለ ፡ እንጂ ፡ በተዋሕዶ ፡ ከመክበሩ ፡ በቀር ፡ ይህ ፡ ንሥአት ፡ ለራሱ ፡ አልረባውም ፡ አልጠቀመውም ፡ ብለዋል ፤ እኒህ ፡ ተዋሕዶዎች ፡ ተብለዋል ፤ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ መለያየት ፡ መጣ ፡ እየተባለ ፡ ይተረካል ።

በዚያም ፡ ኽነ ፡ በዚህ ፡ ይህን ፡ ብጥብጥ ፡ የፈጠሩ ፡ ካቶሊካውያን ፡ መኽናቸው ፡ ቡርስታንቶች ፡ አለመኽናቸው ፡ የታወቀ ፡ ነው ፡ የኽውም ፡ የቡርስታንቶች ፡ ሐሳብ ፡ ጽደቁ ፡ እንከ ፡ በአሚን ፡ ያለውን ፡ ንባብ ፡ ብቻ ፡ ይዘው፡ በሃይማኖት ፡ ብቻ ፡ እንጸድቃለን ፡ ምግባር ፡ አያሻንም ፡ አማላጅ ፡ አንሻም ፡ የራሳችን ፡ እምነት ፡ ብቻ ፡ ይበቃናል ።

ለሥዕል ፡ ለመስቀል ፡ መስገድ ፡ አይገባም ፡ እያሉ ፡ ይህን ፡ የመሰለውን ፡ ጥቃቅን ፡ ነገር ፡ ከመስበክ ፡ በቀር ፡ ጥልቅ ፡ ከኽነው ፡ ከቃል ፡ ሥጋ ፡ ኸነ ፡ ምሥጢር ፡ ባለመግባታቸው ፡ ይታወቃል ።

ስለዚህ ፡ ይህን ፡ ብጥብጥ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የፈጠረ ፡ ካቶሊካዊው ፡ መዐልም ፡ ጴጥሮስ ፡ መኽኑ ፡ የማያጠራጥር ፡ ነገር ፡ ነው ። ይኽውም ፡ መቸም ፡ መች ፡ ቢኽን ፡ ካቶሊካውያን ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የሚመጡ ፡ ለተንኰልና ፡ ርስ ፡ በርስ ፡ ለማበጣበጥ ፡ እንጂ ፡ ለበጎ ፡ ነገር ፡ ለሰላም ፡ የማይመጡ ፡ መኽናቸውን ፡ ያስረዳል ።

ለሃይማኖት ፡ ተቈርቋሪዎች ፡ ለአምልኮተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቀናተኞች ፡ ኽነው ፡ ቢኽን ፡ አምልኮተ ፡ እግዚአብሔርን ፡ በመቀበል ፡ ከሮማ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ቅድሚያ ፡ ያላት ፡ ኢትዮጵያን ፡ ላስተምር ፡ ብሎ ፡ ከመድከም ፡ ባጠገባቸው ፡ ያሉትን ፡ ከአምልኮተ ፡ እግዚአብሔር ፡ በአፍዓ ፡ ያሉትን ፡ ወገኖች ፡ ለማስተማር ፡ መድከም ፡ በተገባቸው ፡ ነበረ ። ስለዚህ ፡ ይህ ፡ ሥራ ፡ ካቶሊካውያንን ፡ የሚያሳማቸው ፡ እንጂ ፡ የሚያስመሰግናቸው ፡ አለመኽኑን ፡ ከመግለጥ ፡ በቀር ፡ ይህን ፡ ብጥብጥ ፡ የፈጠሩ ፡ ካቶሊካውያን ፡ አይደሉም ፡ ብዬ ፡ የምቃወምበት ፡ ነገር ፡ የለኝም ።

በዚህ ፡ አንቀጽ ፡ ሊዘለል ፡ የማይገባው ፡ አንድ ፡ አሳዛኝ ፡ ነገር ፡ ተናግረዋል ፡ ይኽውም ፡ መዓልም ፡ ጴጥሮስ ፡ ወይም ፡ ፓድረ ፡ ፓየዝ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ መጣና ፡ ካረቢኛ ፡ የሚወጡትን ፡ ኹለት ፡ ቋንቋዎች ፡ አማርኛንና ፡ ግእዝን ፡ በፍጥነት ፡ ተማረ ፡ ብለው ፡ ግእዝን ፡ የዐረብ ፡ ዲቃላ ፡ ቋንቋ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ የጻፉት ፡ ነው ።

አስቀድሞ ፡ የሀገርን ፡ ታሪክና ፡ ባህል ፡ ሳያጠኑ ፡ የባዕድን ፡ ታሪክና ፡ ባህል ፡ መቀላወጥ ፡ ከእንዲህ ፡ ያለ ፡ ስሕተት ፡ ላይ ፡ ይጥላል ። ለግእዝ መደበኛ ፡ ኮኽነው ፡ ሀገር ፡ ከትግሬ ፡ ተወልደው ፡ ግእዝ ፡ የዐረቢኛ ፡ ዲቃላ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ መጻፍዎ ፡ እጅግ ፡ የሚያሳዝን ፡ ነው ። ግእዝስ ፡ የባቢሎን ፡ ግንብ ፡ በፈረሰ ፡ ጊዜ ፡ ልሳናት ፡ ሲከፋፈሉ ፡ ቋንቋዎች ፡ ሲነጣጠሉ ፡ ፊደሎች ፡ ሲደላደሉ ፡ እንደዐረብ ፡ እንደ ፡ ሱርስት ፡ እንደ ፡ ዕብራይስጥ ፡ አንዱን ፡ ክፍል ፡ የያዘ ፡ ሴማዊ ፡ ፊደልና ፡ ቋንቋ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የዐረብኛ ፡ ዲቃላ ፡ ቋንቋ ፡ አይደለም ። ይህንንም ፡ ለመረዳት ፡ ቢፈልጉ ፡ ሊቁ ፡ አለቃ ፡ ኪዳነ ፡ ወልድ ፡ ክፍሌ ፡ የጻፉትን ፡ መጽሐፈ ሥሥ ፡ ይመልከቱ ።

፱ተኛ ፡ የክርክሩ ፡ መስፋፋት ።

ደ ራ ሲ ።

፶| ፡ በዚህ ፡ አንቀጽ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ካመነጩት ፡ ተንኰል ፡ የተነሣ ፡ በየጊዜው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ መከከል ፡ ጠብ ፡ ክርክር ፡ መደረጉን ፡ በሰፊው ፡ ጽፈዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

መ ላ ሽ ።

፷] ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ለመጻፍ ፡ ያሰብዎ ፡ ዋናው ፡ መሠረቱ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ እነአፄ ፡ ካሌብ ፡ እንዲሁም ፡ የሃይማኖት ፡ መሪዎች ፡ የነበሩት ፡ ፱ ፡ ቅዱሳን ፡ ካቶሊካውያን ፡ ነበሩ ። እኛም ፡ ዛሬ ፡ ያለኖች ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ተስማምተን ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ካቶሊካውያን ፡ እንኹን ፡ ለማለት ፡ ነበረ ።

ይህ ፡ አጻጻፍ ፡ ግን ፡ ከሐሳብዎ ፡ ግብ ፡ ወጥቶ ፡ የካቶሊካውያን ፡ ሐሳብ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሰላም ፡ እንዲጠፋ ፡ እውከት ፡ እንዲሰፋ ፡ ብቻ ፡ ስለኾነ ፡ ሐሳባቸው ፡ በየጊዜው ፡ ተፈጽሞላቸዋል ፡ ብሎ ፡ ለማስታወስ ፡ ያኽል ፡ እንደኾነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ፍሬ ፡ ያለው ፡ ኾኖ ፡ መልስ ፡ ልስጥበት ፡ የሚባል ፡ አይደለም ።

ደ ራ ሲ ።

፷፩] ይልቁንም ፡ የደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ ወገን ፡ በዕጨጌያቸው ፡ በአባ ፡ ጴኖክ ፡ መሪነት ፡ ወደ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በጣም ፡ የቀረበ ፡ ባህል ፡ ይዘው ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ተነሡ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተከታዮችና ፡ ደጋፊዎች ፡ ናቸው ፡ ተብለው ፡ ከነአለቃቸው ፡ ተወገዙ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፷፪] በዚህ ፡ አነጋገርዎ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በኢትዮጵያ ፡ ፈጽሞ ፡ የተጠላ ፡ መኾኑን ፡ መስክረዋል ። ለዚህ ፡ አነጋገር ፡ እውነት ፡ ነው ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በኢትዮጵያ ፡ ፈጽሞ ፡ የተጠላ ፡ ነው ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ መልስ ፡ የለውም ።

ደ ራ ሲ ።

፷፫] የካሮች ፡ ባህል ፡ የሥጋ ፡ ጠባዕያት ፡ ከቃል ፡ ጋራ ፡ በመዋሐዳቸው ፡ ጠፍተዋል ፡ ሰውና ፡ አምላክ ፡ የኾነው ፡ የክርስቶስ ፡ ትስብእቱ ፡ የማይታመምና ፡ የማይሞት ፡ ኾኗል ፡ ይላሉ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፷፫] ይህ ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ማናቸውም ፡ ወገን ፡ ቢኾን ፡ ሥግው ፡ ቃል ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኾኖ ፡ እንደ ፡ አምላክነቱ ፡ ሕያው ፡ ሲኾን ፡ እንደ ፡ ሰውነቱ ፡ ለሰው ፡ የሚገባውን ፡ ሕማም ፡ ሞት ፡ በእውነት ፡ እንደ ፡ ተቀበለ ፡ ያምናል ፡ እንጂ ፡ ይህን ፡ የሚል ፡ የለም ፡ ውሸት ፡ ነው ፡

እንደ ፡ እውነቱ ፡ ከኾነ ፡ ካቶሊካውያን ፡ አካል ፡ ለቃል ፡ እንጂ ፡ ለትስብእት ፡ የለውም ፡ ስለሚሉ ፡ አካለ ፡ ቃልም ፡ ሕማም ፡ ሞት ፡ የማ

ይሰማው ፡ ረቂቅ ፡ ስለኾነ ፡ የሥጋ ፡ ጠባይዓት ፡ በተዋሕዶ ፡ ጠፍተዋል ፡ ትስብእቱ ፡ የማይታመምና ፡ የማይሞት ፡ ነው ፡ ይላሉ ፡ መባል ፡ የሚገባቸው ፡ ለነርሱ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፷፬] እንደ ፡ እውነተኞቹ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ አሳብ ፡ በባሕርየ ፡ መለኮት ፡ ውስጥ ፡ ፈጽሞ ፡ ጠፍቷል ፡ የሚሉት ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ሳይጠፋ ፡ በክርስቶስ ፡ መገኘቱን ፡ በግድ ፡ ይታመኑበታል ። ስለዚህ ፡ የጠኑ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ የኹኑት ፡ ካሮች ፡ ፍጹም ፡ አምላክና ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ በኾነው ፡ በንዱ ፡ ክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ልደት ፡ ከዘለዓለም ፡ ከመወለዱና ፡ ከድንግል ፡ በጊዜ ፡ ከመወለዱ ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ ሊያምኑ ፡ አይችሉም ፡ ነበረ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፷፭] ትስብእት ፡ ጠፍቷል ፡ ይላሉ ፡ ለሚሉት ፡ በላይኛው ፡ መሥመር ፡ የጻፍኩት ፡ በቂ ፡ ነው ።

ከዘለዓለም ፡ ከመወለዱና ፡ ከድንግል ፡ በጊዜ ፡ ከመወለዱ ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ አያምኑም ፡ ስለሚሉት ፡ ቅድመ ፡ ዓለም ፡ ከአብ ፡ ያለእናት ፡ ድኅረ ዓለም ፡ ከእመቤታችን ፡ ያለአባት ፡ መወለዱን ፡ መጻሕፍት ፡ አምልተው ፡ አስፍተው ፡ ሲነግሩን ፤ ፫ተኛ ፡ በሚኅፀን ፡ ተወለደ ፡ የሚል ፡ መጽሐፍ ፡ አይገኝም ፡ ንባብ ፡ ሳይገኝለት ፡ በይኽናልና ፡ በይመስላል ፡ በያሰኛል ፡ ገምተን ፡ በማኅፀን ፡ ፫ተኛ ፡ ልደት ፡ ተወለደ ፡ አለማለታችን ፡ እርግጥ ፡ ነው ።

፭ኛ ፡ የሚከራከሩት ፡ ወገኖች ፡ ባህል ።

ደ ራ ሲ ።

፷፮] የልዩ ፡ ልዩ ፡ ወገኖችን ፡ ባህል ፡ ጠንቅቀን ፡ ብንመረምረው ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ስለአካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ የሚያምኑትንና ፡ የሚያስተምሩትን ፡ ትምርት ፡ በበለጠ ፡ ለመረዳት ፡ እንችላለን ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፷፯] ይህ ፡ የማይቻል ፡ ውሸት ፡ ነገር ፡ ነው ፡ ይህን ፡ ለማወቅ ፡ ከፈለጉ ፡ ከኢትዮጵያውያን ፡ መምህራን ፡ እግር ፡ ሥር ፡ አንገትን ፡ አቀርቅሮ ፡ መጻሕፍትን ፡ መመርመርና ፡ መምህራንን ፡ ቃል ፡ ለቃል ፡ በመጠየቅ ፡ ብዙ ፡ ቀኖችን ፡ ማሳለፍ ፡ ያስፈልጋል ፡ እንጂ ፡ ያልሮ ፡ ሐጆችን ፡ ወሬ ፡ በማጠራቀም ፡ ለመረዳት ፡ አይቻልም ። ሊረዱት ፡ አለመቻልዎንም ፡ የደብረ ፡ ሊባኖሶች ፡ ባህል ፡ መግለጫ ፡ ለጎጃሞች ፡ ባህል ፡ መግለጫ ፡ ብለው ፡ በጻፉት ፡ ሠንጠረዥ ፡ ልንረዳው ፡ እንችላለን ።

www.ethiopianorthodox.org

የጎጃሞች ፡ ባህል ፡ ብለው ፡ በጻፉት ፡ ወንጠረዥ ፡ ውስጥ ፡ ከመለከት ፡ ጋራ ፡ መዋሐዱ ፡ ለትስብእት ፡ እንደቅብዐት ፡ ኾነለት ፡ ካሉ ፡ በኋላ ፡ በቅብዐት የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ ብለዋል ።

ከዚህም ፡ ቀጥለው ፡ ተዋሕዶ ፡ የተፈጸመ ፡ ወይም ፡ የተገኘው ፡ በቅብዐት ነው ፡ ክርስቶስ ፡ የአምላክ ፡ የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ የሚኾነው ፡ በቅብዐት ፡ ነው ፡ ካሉ ፡ በኋላ ፡ ክርስቶስ ፡ ራሱ ፡ ቅብዕ ፡ ቀቢና ፡ ተቀቢ ፡ ኾነ ፡ እንጂ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ አልተቀባም ፡ ብለዋል ።

ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ ማለትና ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅብዕ ፡ ማለት ።

በተዋሕዶ ፡ የባሕርይ ፡ አምላክ ፡ ኾነ ፡ ማለትና ፡ በቅብዐት ፡ የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ ኾነ ፡ ማለት ፡ መገናኘት ፡ የማይቻላቸው ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ነገሮች ፡ መኾናቸውን ፡ ሊረዱ ፡ አልቻሉም ።

የኢህን ፡ ባህሎች ፡ ጠባይና ፡ ስልት ፡ ለይቼ ፡ ዘርዝሬ ፡ እንዳላስረዳዎ ፡ እኒህን ፡ ባህሎች ፡ የሚፈልጓቸው ፡ ሰው ፡ ለሰው ፡ ለማበጣበጥና ፡ ወገን ፡ ለወገን ፡ ለማለያየት ፡ እንጂ ፡ ለሰላም ፡ ለበጎ ፡ ነገር ፡ ስለማይፈልጓቸው ፡ ልገልጽልዎ ፡ አልፈቀድኩም ።

ይህን ፡ መጻፍ ፡ ለመጻፍ ፡ ያሳሰብዎ ፡ በካቶሊካውያን ፡ ዘንድ ፡ እንደ ፡ ተለመደው ፡ ኢትዮጵያውያንን ፡ ለማበጣበጥና ፡ ለማለያየት ፡ መኾኑ ፡ የሚታወቀውም ፡ ንጉሡ ፡ ከሠራዊቱ ፡ ጳጳሱ ፡ ከነአርድእቱ ፡ ዕጨጌው ፡ ከሊቃውንቱ ፡ አንድ ፡ ኾነው ፡ በቦሩ ፡ ሜዳ ፡ የወሰኑትን ፡ ውሣኔ ፡ አስታውሰው ፡ በዚህ ፡ ጉባኤ ፡ ላይ ፡ የጎጃሞች ፡ ወይም ፡ የካሮች ፡ ወገን ፡ በደብረ ፡ ሊባኖሶች ፡ ወገኖች ፡ ላይ ፡ ድል ፡ ማግኘቱ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ጳጳሳት ፡ ስለደገፉትና ይልቁንም ፡ ከሺየዎች ፡ ጋራ ፡ የሚጣሉት ፡ የትግሬ ፡ ተወላጅች ፡ የመንግሥቱን ፡ ሥልጣን ፡ ስለያዙ ፡ ነው ፡ እያሉ ፡ በማያገባዎ ፡ ከመንግሥቱ ፡ ፖለቲካ ፡ ሳይቀር ፡ ገብተው ፡ በመጻፍዎ ፡ ነው ።

ይልቁንም ፡ የደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ ወገን ፡ ለኹለት ፡ ባሕርዩ ፡ ባህል ፡ ተቀዋሚ ፡ መኾኑ ፡ በእነዕጨጌ ፡ በትረ ፡ ጊዮርጊስ ፡ ክርክር ፡ የታወቀ ፡ ሲኾን ፡ በኹለት ፡ ወንድማማቾች ፡ መካከል ፡ ገብተው ፡ እንዲህ ፡ እያሉ ፡ መጻፍዎ ፡ ኢትዮጵያውያንን ፡ ለማበጣበጥና ፡ ለማለያየት ፡ በዚሁም ፡ ምክንያት ፡ ወገን ፡ ለማግኘት ፡ ያስቡ ፡ መኾንዎን ፡ በግልጽ ፡ ያስረዳል ። በዚህ ፡ አነጋገርዎ ፡ ተስቦ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የሚቀበል ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ አገኛለሁ ፡ ብለው ፡ እንዳይደክሙ ፡ አንድ ፡ ተረት ፡ ልጽፍልዎ ፡ እወዳለሁ ።

የነብር ፡ ግልገልና ፡ የፍየል ፡ ግልገል ፡ ተገናኝተው ፡ ሳይተዋወቁ ፡ ካንድ ላይ ፡ ሲጨዋወቱ ፡ ዋሉ ፡ ማታ ፡ በየቤታቸው ፡ ሲሔዱ ፡ የነብር ፡ ግልገል ፡ ለእናቷ ፡ የፍየሏን ፡ ግልገል ፡ መልክ ፡ እየዘረዘረች ፡ ዛሬስ ፡ እንዲህ ፡ ያለች ልጅ ፡ አግኝቼ ፡ ስጫወት ፡ ዋልኩ ፡ አለቻት ።

እናቲቱም ፡ በነገረቻት ፡ ምልክት ፡ የፍየል ፡ ግልገል ፡ መኾኗን ፡ ተረዳችና ፡ አንቺ ፡ ቂል ፡ እርሷ ፡ ምግባችን ፡ አይደለችም ፡ ለምን ፡ ለቀቅሽት ፡ አሁንም ፡ ያገኘሽት ፡ እንደኾነ ፡ እንዳትለቂያት ፡ አለቻት ።

ልጅቷም እሺ ፡ ነገም ፡ ልንገናኝና ፡ ልንጫወት ፡ ተቃጥረናል ፡ አለቃትም ፡ አለቻት ።

የፍየልም ፡ ግልገል ፡ በበኩሏ ፡ ሔዳ ፡ ለናቷ ፡ እንዲህ ፡ ያለች ፡ መልኳ ፡ ሽልምልም ፡ የኾነች ፡ ልጅ ፡ አግኝቼ ፡ ስጫወት ፡ ዋልኩ ፡ አለቻት ። እናቲቱም ፡ የነብር ፡ ግልገል ፡ መኾኗን ፡ በነገረቻት ፡ ምልክት ፡ አውቃ ፡ አንቺ ፡ ቂል ፡ እርሷ ፡ ጥንተ ፡ ጠላታችን ፡ ዘመዶቻችንን ፡ ኹሉ ፡ ስትፈጅ ፡ የኖረች ፡ አይደለችምን ፡ እንግዲህ ፡ ያገኘሽት ፡ እንደኾነ ፡ መሸሽ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ አትቅረቢያት ፡ ብላ ፡ መከረቻት ።

በማግስቱ ፡ ኹሎችም ፡ ወደ ፡ ጨዋታው ፡ ቦታ ፡ ሔዱና ፡ ሲተያዩ ፡ ነብር ፡ አንቺ ፡ እንዴት ፡ አደርሽ ፡ እያለች ፡ ቀረብ ፡ ቀረብ ፡ ስትላት ፡ ፍየል ፡ ለመሮጥ ፡ ሸሸት ፡ ሸሸት ፡ አለች ። ነብር ፡ ምነዋ ፡ ነይ ፡ እንጂ ፡ እንደ ፡ ትላንትናው ፡ እንጫወት ፡ አለቻት ። ፍየል ፡ የለም ፡ አይኾንም ፡ ከናንተ ፡ ቤት ፡ የተመከረ ፡ ከኛም ፡ ቤት ፡ ተመክሯል ፡ አለቻት ፡ ይባላል ።

በካቶሊክና ፡ በአርቶዶክስ ፡ መካከል ፡ ይልቁንም ፡ በኢትዮጵያና ፡ በሮማ ፡ መካከል ፡ ያለው ፡ ነገር ፡ ይህን ፡ የመሰለ ፡ ስለኾነ ፡ ምንም ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ወናሁ ፡ አነ ፡ እፈንወክሙ ፡ ከመ ፡ አባግዕ ፡ ማዕከለ ፡ ተኵላት ፡ ቢለን ፡ የተቻለንን ፡ ያኽል ፡ መጠንቀቅ ፡ አለብን ።

ደ ራ ሲ ።

፲፫ በዚህ ፡ ክፍል ፡ መጨረሻ ፡ የኢትዮጵያውያንን ፡ ባህል ፡ ጠንቅቆ ፡ ማወቅ ፡ ኢትዮጵያውያንንና ፡ ካቶሊካውያንን ፡ ለማቀራረብ ፡ ማናቸውንም ፡ ሥራ ፡ መሥራት ፡ የተፈለገ ፡ እንደኾነ ፡ ይጠቅማል ፡ የበለጠና ፡ የመቀራረብ ፡ የመተራረቂያ ፡ መንገድ ፡ ሊኾን ፡ ይችላል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፫ የኢትዮጵያውያን ፡ ባህል ፡ በጥንቃቄ ፡ ከታወቀ ፡ ይህ ፡ እውነት ፡ ሳይኾን ፡ አይቀርም ፡ ነበር ። ነገር ፡ ግን ፡ በጥንቃቄ ፡ ሊያውቁት ፡ አልቻሉም ። የኢትዮጵያን ፡ ባህል ፡ በጥንቃቄ ፡ አውቀውትስ ፡ ቢኾን ፡ ኢትዮጵያ ፡ የማትለውን ፡ ኹሉ ፡ ተለወጠ ፡ ትስብእት ፡ ጠፋ ፡ ቃል ፡ የነሣው ፡ ሥጋ ፡ ሕማም ፡ የማይስማማው ፡ ረቂቅ ፡ ነው ፡ ትላለች ፡ እያሉ ፡ ባላወሩበትም ፡ ነበር ።

አሁንም ፡ ኢትዮጵያውያንንና ፡ ካቶሊካውያንን ፡ ለማቀራረብ ፡ ከታሰበ ፡ በይመስላልና ፡ በያሰኛል ፡ በፍልስፍናና ፡ በተራቅቆ ፡ የሚነገረውን ፡ ልብ ፡

www.ethiopianorthodox.org

ወለድ ፡ ባህል ፡ ትዶ ፡ ቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ በተናገሩት ፡ እስከ ፡ ጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ ድረስ ፡ የነበሩ ፡ አበው ፡ በጻፉት ፡ መጽናት ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ስለኸነም ፡ ማናቸውንም ፡ ሥራ ፡ ለመሥራት ፡ የተፈለገ ፡ እንደኸነ ፡ ያሉት፡ አነጋገር ፡ ደግሞ ፡ ከእንግዲህ ፡ ወዲያ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ምን ፡ ሥራ ፡ ሊሠራበት ፡ ታስቦ ፡ ይኸን ፡ የሚል ፡ ሐሳብ ፡ ከተመልካች ፡ ልቡና ፡ ሳያሳድር ፡ አልቀረም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፬፡ የደብረ ፡ ሊባኖስን ፡ ባህል፡ በበለጡ ፡ ማስረጃዎች ፡ አበርትቶ ፡ እላይ፡ የተነገረውን ፡ ክርክር ፡ ከካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ ጋራ ፡ እንዲስማማ ፡ አድርጎ ፡ በመተርጐም ፡ ቢደግፉትና ፡ ቢያስፋፉት ፡ የተሻለ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፭፡ ከላይ ፡ እንደ ፡ ተናገርነው ፡ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ለመጻፍ ፡ ያሳሰበዎ ፡ አንዱን ፡ በመንቀፍ ፡ አንዱን ፡ በመደገፍ ፡ እርስ ፡ በርስ ፡ አለያይቶ ፡ በወንድ ማማቾች ፡ መካከል ፡ ጥልቅ ፡ ብሎ ፡ ለመግባት ፡ እንጂ ፡ ለአምልኮተ ፡ እግዚአ ብሔር ፡ ቅንተው ፡ እንዳልጻፉት ፡ እነሆ ፡ በዚህ ፡ አነጋገርዎ ፡ ታወቀ ፡ ተረዳ ።

ካቶሊካዊውን ፡ ተከራካሪ ፡ የደብረ ፡ ሊባኖሱ ፡ አበ ፡ ምኔት ፡ ዕጨጌ፡ በትረ ፡ ጊዮርጊስ ፡ ተማሃለነ ፡ በሞተ ፡ ወልዱ ፡ በሚል ፡ ፍላፃ ፡ ልብ ፡ ራሱን፡ ወግተው ፡ የጣሉት ፡ በቀልና ፡ ደም ፡ በምን ፡ ደርቆ ፡ ነው ፡ ስምምነት ፡ የሚገኘው ፡ ይህ ፡ ከንቱ ፡ ምኞት ፡ ነው ። እንዲያውም ፡ በጠቅላላው ፡ ዘሬ፡ በኢትዮጵያ ፡ ኹሉም ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ወልደ፡ አብ ፡ ወልደ ፡ ማርያም ፡ ኹለት ፡ ልደት ፡ በተዋሕዶ ፡ ከበረ ፡ የሚል ፡ ነው፡ እንጂ ፡ ከዚህ ፡ወጥቶ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በቅብዐት ፡ የአጋ፡ ልጅ ፡ በቅብዐት ፡ የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ የሚል ፡ አይገኝም ።

፯ኛ ፡ የልዩ ፡ ልዩ ፡ ወገኖች ፡ ቍጥርና ፡ ስለቅብዐቱ ፡ ክርክር ፡ የተገለጡ ፡ አስተያየቶች ።

ደ ራ ሲ ።

፲፯፡ በዚህ ፡ ክፍል ፡ የጻፉት ፡ በጠቅላላው ፡ የውጭ ፡ ሀገር ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊዎች ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሦስት ፡ የሃይማኖት ፡ ባህሎች ፡ አሉ ፡ ይላሉ ፡ በማለት ፡ ነው ። ከውስጡም ፡ ገብቶ ፡ ሲመረምሩት ፡ ገሚሶቹ ፡ ቅብዐቶችና፡ ካራዎች ፡ አንድ ፡ ወገን ፡ ናቸው ፡ ሲሉ ፤ ገሚሶቹ ፡ ቅብዐቶችና ፡ ካሮች ፡ በባህል ፡ አይገናኙም ፡ ይላሉ ። ገሚሶቹ ፡ የደብረ ፡ ሊባኖሶች ፡ ባህልና ፡ የካቶሊክ ፡ ባህል ፡ የተቀራረበ ፡ ነው ፡ ሲሉ ፡ ገሚሶቹ ፡ የተራራቀ ፡ ነው፡ ይላሉ ፡ በማለት ፡ በሐሳብ ፡ አለመስማማታቸውን ፡ ከገለጡ ፡ በኋላ ፡ የራስ

ምን ፡ ሐሳብ ፡ ብቻ ፡ ለመደገፍ ፡ አንዱን ፡ ሲነቅፉ ፤ አንዱን ፡ ሲደግፉ ፡ አንዱን ፡ ሲያነሡ ፡ አንዱን ፡ ሲጥሉ ፡ ይታያሉ ።

መ ላ ሽ ።

፲፰፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ሲኸኑ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ታሪክና ፡ ባህል ፡ ከኢትዮጵያ ፡ መምህራን ፡ ጠይቆ ፡ እርግጡን ፡ በመረዳት ፡ ፈንታ ፡ የውጭ ፡ ሀገር አልፎ ፡ ሐጅ ፡ መንገደኞች ፡ የጻፉትን ፡ አገኝ ፡ አጣ ፡ ታሪክ ፡ በመመልከት ፡ እረዳለሁ ፡ ብለው ፡ መድከምዎ ፡ እጅግ ፡ ያሳዝናል ።

እኒህ ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊዎችስ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ታሪክና ፡ ባህል ፡ ስለማያውቁ፡ ለሀገራቸው ፡ ሰዎች ፡ የመሰላቸውን ፡ ቢጽፉ ፡ ተቀባዮች ፡ የሀገሩን ፡ ታሪክ፡ አያውቁትምና ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ የሚቀበላቸው ፡ ያገኙ ፡ ይኸናል ። እርስዎ ፡ ግን ፡ የኛን ፡ ታሪክ ፡ አበላሽተው ፡ ጽፈው ፡ ለኛ ፡ ማበርከትዎ ፡ እጅግ ፡ ይገርማል ። በዚህ ፡ አንቀጽ ፡ የጻፉት ፡ ኹሉ ፡ ከእውነት ፡ የራቀ ፡ የተዘበራረቀ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፲፱፡ ይልቁንም ፡ ከትግሬ ፡ በሚበልጥ ፡ ክፍል ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከጌታችን ፡ ትስብእት ፡ ጋራ ፡ ተዋሕዷልና ፡ ተደባልቋል ፡ ተብሎ ፡ ይታመናል ። (ገጽ ፡ ፻፷፬) ።

መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከቃል ፡ ትስብእት ፡ ጋራ ፡ ተዋሕዷልና ፡ ተደባልቋል ፡ ሲሉ ፡ ያስተምራሉ ፡ ገጽ ፡ ፻፷፭ ። ሥጋውም ፡ እንደኛው ፡ ሥጋ፡ ያለ ፡ ከናቱም ፡ የተወሰደ ፡ ሳይኸን ፡ ባሕርይ ፡ በተባለው ፡ ልዩ ፡ ነገር ፡ የተሠራ ፡ ነው ፡ ይሉ ፡ ነበር ፡ (ገጽ ፡ ፻፷፱) ፡ እያለ ፡ ይነበባል ።

መ ላ ሽ ።

፳፭፡ በኢትዮጵያ ፡ ማናቸውም ፡ ወገን ፡ ቢኸን ፡ ከኢህ ፡ ከተናገሩዋቸው ፡ ቃላት ፡ አንዱንም ፡ የሚያምን ፡ የሚያስተምር ፡ የለም ፡ ይህ ፡ አነጋገር ፡ በሐሰት ፡ የተጨማለቀ ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ምንም ፡ የሚጨበጥ ፡ እውነት ፡ ነገር ፡ የለበትም ። ይህን ፡ የተበላሸውን ፡ አቃንቼ ፡ በመልክ ፡ በመልኩ ፡ አድርጌ ፡ እንዳልጽፍልዎ ፡ ይህንን ፡ ጽሑፍ ፡ የሚሹት ፡ ለበጎ ፡ ነገር ፡ ሳይኸን ፡ ወገንና ፡ ወገንን ፡ ለማለያየት ፡ ለተንኮል ፡ ስለኸነ፡ ልጽፍልዎና ፡ ልገልጽልዎ ፡ አልወደድኩም ።

ስለዚህ ፡ ማናቸውንም ፡ የኢትዮጵያን ፡ ባህል ፡ በደንብ ፡ አጥንተው ፡ አቃንተው ፡ ትክክለኛውን ፡ በጻፉ ፡ ጊዜ ፡ ትክክለኛውን ፡ መልስ ፡ እሰጥዎ ታለሁ ፡ ብዬ ፡ አስረድቼ ፡ አልፈዋለሁ ።

www.ethiopianorthodox.org

ደ ራ ሲ ።

፲፮፤ ስለቅብዐት ፡ የሚከራከሩት ፡ ወገኖች ፡ የባህላቸው ፡ ትርጒም ፡ እን ደዚያው ፡ እንዳስረዳነው ፡ መኾኑ ፡ የቅብዐቱ ፡ ክርክር ፡ ያስከተላቸውና ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ በተያያዙ ፡ አንዳንዶቹም ፡ ክርክሮች ፡ በበለጠ ፡ የጐላ ፡ ኾኖ ፡ ይታወቃል ፡ ካሉ ፡ በኋላ ።

(ሀ) በጸጋ ፡ ጥምቀት ፡ ዳግመኛ ፡ ስላልተወለደ ፡ ሰው ፡ ኹናቴ ፡ ክርክር ።

(ለ) ከሕልቀተ ፡ ዓለም ፡ በኋላ ፡ የክርስቶስ ፡ ትስብእት ፡ ስለሚያገኘው ፡ ኹናቴ ፡ ክርክር ።

(ሐ) ለአምላክ ፡ እናት ፡ ሊያቀርቡላት ፡ ስለሚገባው ፡ አክብሮ ፡ ክርክር ፡ ብለው ፡ በ፫ ፡ አርእስት ፡ ተነሥተው ፡ የደብረ ፡ ሊባኖሶች ፡ ባህል ፡ ወይም ፡ የቅብዐቶች ፡ ባህል ፡ እያሉ ፡ ጽፈዋል ። አልፈው ፡ አልፈውም ፡ የኹለቱ ፡ ወገኖች ፡ ባህል ፡ ከካቶሊኩ ፡ ትምርት ፡ ጋራ ፡ ቢያነጻጽሩት ፡ የወገኖቹ ፡ አያያዝ ፡ የተፋለሰ ፡ ኾኖ ፡ ይታያል ፡ እያሉ ፡ ባልጎላ ፡ አነጋገር ፡ ጽፈዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፯፤ መልስ ፡ ሊሰጥበት ፡ የሚገባ ፡ ከካቶሊኩ ፡ ትምርት ፡ ጋራ ፡ ቢያነጻጽሩት ፡ ያሉት ፡ ብቻ ፡ ነበረ ፡ ይኸውም ፡ የሚቻል ፡ በነዚህ ፡ አርእስቶች ፡ ውስጥ ፡ የካቶሊኩ ፡ ባህል ፡ ምን ፡ እንደኾነ ፡ ገልጸው ፡ ጽፈው ፡ ቢኾን ፡ ነበረ ፡ ገልጸው ፡ የጻፉት ፡ ነገር ፡ ስለሌለ ፡ ለዚኽውም ፡ ምንም ፡ መልስ ፡ ሊሰጠው ፡ አይቻልም ። በጠቅላላው ፡ መልስ ፡ ሊሰጥበት ፡ የሚገባው ፡ በካቶሊካውያንና ፡ በኦርቶክሳውያን ፡ መካከል ፡ ስላለው ፡ ልዩነት ፡ ለሚጻፈው ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ ይህም ፡ በዚህ ፡ አንቀጽ ፡ የጻፉት ፡ ኹሉ ፡ እርስዎን ፡ የማያገባዎት ፡ ስለኾነ ፡ አልፈዋለሁ ።

ደ ራ ሲ ።

፲፰፤ በዚህ ፡ ክፍል ፡ አንድ ፡ የማይታለፍ ፡ ነገር ፡ አለ ፡ ይኸውም ፡ የደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ ወገን ፡ የክርስቶስ ፡ ትስብእትና ፡ መለኮት ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ከተዋሐዱ ፡ በኋላ ፡ ሳይለያዩ ፡ እንደተዋሐዱ ፡ ይኖራሉ ፡ ሲሉ ፡ እንደ ፡ ካቶሊክ ፡ ያስተምራሉ ።

ጎጃሞች ፡ ግን ፡ ከተዋሐዱ ፡ በኋላ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ አይናገሩም ፡ ይልቁንስ ፡ ክርስቶስ ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ሲዐርግ ፡ ሥጋውንና ፡ ደሙን ፡ ትቷቸዋል ፡ ሲሉስእንኳ ፡ በግልጥ ፡ ያስተምራሉ ፡ ብለው ፡ የጻፉት ፡ ቃል ፡ ነው ።

መ ላ ሽ ።

፲፰፤ (ሀ) ጎጃሜዎች ፡ ከተዋሐዱ ፡ በኋላ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ አይናገሩም ፡ የሚሉት ፡ ውሸት ፡ ነው ። እንደ ፡ ካቶሊክ ፡ መለ

www.ethiopianorthodox.org

ይህ ሥዕል ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሐዋርያት እያዩት በሥጋ ወደ ሰማይ እንዳረገ ያሳያል ። ማር ፲፮ ፲፯ ሉቃ ፳፱ ፶፩ ግብ ሐዋ ፩ ፱ ፲፯ ።

ኮትንና ፡ ትስብእትን ፡ ለያይተው ፡ መለኮት ፡ በመለኮታዊ ፡ ፈቃድ ፡ የመ ለኮትን ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ። ትስብእትም ፡ በሰብአዊ ፡ ፈቃድ ፡ የሰውነትን ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ። አይሉም ፡ እንጂ ፤ ሥግው ፡ ቃል ፡ ክርስቶስ ፡ ባንድ ፡ ፈቃድ ፡ ባንድ ፡ ሥምረት ፡ አምላክ ፡ እንደ ፡ መኾኑ ፡ የአምላክነትን ፡ ሥራ ይሠራል ፤ ሰው ፡ እንደ ፡ መኾኑ ፡ የሰውነትን ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ፡ እያሉ ፡ ያስተምራሉ ፡ እንጂ ፡ ትስብእት ፡ እንደ ፡ ጠፋ ፡ ወይም ፡ እንደተለወጠ ፡ አድርገው ፡ ዝም ፡ አይሉም ። ይህም ፡ ባህል ፡ ኢትዮጵያ ፡ በመላዋ ፡ ወገን ፡ ሳትለይ ፡ የምታምነው ፡ እምነት ፡ ነው ።

(ለ) ወደ ፡ ሰማይ ፡ ሲያርግ ሥጋውንና ፡ ደሙን ፡ ትቷቸዋል ፡ ብለው ያስተምራሉ ፡ የሚሉትም ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፤ በኢትዮጵያ ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ የሚያስተምር ፡ የለም ።

ዐርገ ፤ ነበረ ፡ መባሉ ፡ በሥጋ ፡ አይደለምን ፤ በመለኮቱማ ፡ ጥንቱንስ ፡ ንቡር ፡ አይደለምን ፤ ንቡሩንስ ፡ ነበረ ፡ ይለዋልን ፡ ይህ ፡ ባህል ፡ በኢት ዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ በማንም ፡ ዘንድ ፡ በፍጹም ፡ የሌለ ፡ ነው ።

(ሐ) ለአምላክ ፡ እናት ፡ ሊያቀርቡላት ፡ ስለሚገባው ፡ ክብር ፡ በሚ ለው ፡ አርእስትም ፡ በሌሎች ፡ ክርክሮች ፡ የደብረ ፡ ሊባኖሱ ፡ ትምርት ፡ ወደ ፡ ካቶሊክ ፡ የቀረበ ፡ ነበረ ፡ በዚህ ፡ ክርክር ፡ ውስጥ ፡ ግን ፡ እርሱ ፡ በግልጥ ፡ የኑፋቄ ፡ ባህል ፡ ሲኾን ፡ የጎጃሞቹ ፡ ትምርት ፡ ከካቶሊኩ ፡ ፈጸሞ ፡ የተስማማ ፡ ኾኖ ፡ ይገኛል ፡ ብለዋል ።

፳| ሐሳብዎ ፡ በመሠረቱ ፡ ካቶሊካውያንንና ፡ ኢትዮጵያውያንን ፡ ለማ ስማማት ፡ ከኾነ ፡ የእገሌ ፡ ባህል ፡ እንዲህ ፡ ነው ፤ የእገሌ ፡ ባህል ፡ እንዲህ ፡ ነው ፡ እያሉ ፡ እርስ ፡ በርስ ፡ ለማለያየት ፡ ማሳበቁን ፡ ትቶ ፡ የካቶሊክንና ፡ የኦርቶዶክስን ፡ ባህል ፡ ብቻ ፡ እያነጻጸሩ ፡ መጻፍ ፡ ነበረብዎ ።

እርስዎ ፡ ግን ፡ የኢትዮጵያውያንን ፡ ባህል ፡ ባልተካከለ ፡ አነጋገር ፡ እየጻፉ ፡ ይህ ፡ ከካቶሊካውያን ፡ ትምርት ፡ ጋራ ፡ ይስማማል ፡ ይህ ፡ አይስማ ማም ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ የካቶሊካውያን ፡ ባህል ፡ ምን ፡ እንደኾነ ፡ አልገለጹትም ።

ስለዚህ ፡ ከካቶሊካውያን ፡ ባህል ፡ ጋራ ፡ ይቀራረባል ፡ የሚሉትን ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ወይም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ ለማለት ፡ አልቻልንም ። የእኛን ፡ ባህል ፡ ለእኛ ፡ ለማስረዳት ፡ እንደኾነ ፡ ከእርስዎ ፡ ይልቅ ፡ የእኛን ፡ ባህል ፡ እኛ ፡ የምናውቀው ፡ ስለኾነ ፡ በከንቱ ፡ በመድከምዎ ፡ እያዘን ፡ ዋጋ እንደሌለው ፡ አድርገን ፡ አልፈነዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

ም ዕ ራ ፍ ፯ ።

፩ | በቅኔዎቻቸው ፡ ውስጥ ፡ ተገልጠ ፡ የሚገኘው ፡ ኢትዮጵያው ያን ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ የሚያምኑት ፡ ትምርት ።

፪ | ቅኔ ፡ ሌት ፡ ተቀን ፡ ለፍቶ ፡ ተምረውት ፡ እንኳ ፡ ድርስ ፡ ምሥጢሩ ፡ አይገኝም ። ምክንያቱም ፡ የሰው ፡ ኽዱን ፡ የወፍ ፡ ወንዱን ፡ የሚያውቅ ፡ የለም ፡ እንደሚባለው ፡ የባለቅኔው ፡ ሐሳብ ፡ መነሻው ፡ መድረሻው ፡ በግልጥ ፡ ሊታወቅ ፡ የማይቻል ፡ ስለኾነ ፡ ነው ። ከዚህም ፡ የተነሣ ፡ ያልቈጠሩትን ፡ ቅኔ ፡ እፈታለሁ ፡ ማለት ፡ የላሳደጉትን ፡ ውሻ ፡ ጀሮ ፡ መቈንጠጥ ፡ ነው ፡ ይባላል ። ምናልባት ፡ የነገሩ ፡ አነጣሥና ፡ የባለቅኔው ፡ ጠባይ ፡ የታወቀ ፡ ሲኾን ፡ የቅኔን ፡ ጠባይ ፡ መርምረው ፡ ያወቁ ፡ ሊቃውንት ፡ ሳይደርሱበት ፡ አይቀሩም ፡ ይኾናል ፡ እንጂ ፡ እንዲህ እንደርስም ፡ በቅኔ ፡ ተማሪ ፡ ቤት ፡ ሳይደክሙ ፡ በድፍረት ፡ ለቅኔው ፡ ባለ ቤቶች ፡ እንዲህ ፡ ማለታችሁ ፡ እንዲህ ማለታችሁ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ መና ገር ፡ ራስን ፡ አለማወቅ ፡ የድፍረት ፡ ድፍረት ፡ ነው ። ይኸውም ፡ በቅኔ ዎች ፡ አፈታት ፡ ላይ ፡ ይገለጣል ።

ደ ራ ሲ ።

፫ | ከነዚሁ ፡ ቅኔዎች ፡ አንዳንዶቹ ፡ እላይ ፡ ስለተናገርንባቸው ፡ ክር ክሮች ፡ እያንዳንዳቸው ፡ ወገኖች ፡ የገለጧቸው ፡ ባህሎች ፡ ትክክለኛውን ፡ ትርጕማቸውን ፡ ለመረዳት ፡ ስለሚያግዙን ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ቁም ፡ ነገር ፡ ያሳ ቸው ፡ ምንጮች ፡ ናቸው ።

ስለዚህ ፡ ምርመራችን ፡ የተሻላ ፡ የመጨረሻው ፡ ፍርዳችንም ፡ በበለጠ ፡ የተረጋገጠ ፡ ለማድረግ ፡ ይረዱናል ። የተከራካሪዎችን ፡ አሳብ ፡ በበለጠ ፡ ለማወቅ ፡ የምንችልባቸው ፡ ብዙዎች ፡ ምስክሮችና ፡ ማስረጃዎች ፡ እናገኝባ ቸዋለን ።

የተከራካሪዎች ፡ ወገኖች ፡ ባለቅኔዎች ፡ ባህላቸውን ፡ ለማጽደቅ ፡ ወይም ፡ የጠላቶቻቸውን ፡ ባህል ፡ ለማፍረስ ፡ የሚያመጧቸውን ፡ ማስረጃዎች ፡ ጠን ቅቀን ፡ እየለየን ፡ ብንመረምራቸው ፡ ከሌሎቹ ፡ ምርመራችን ፡ ምንጮች ፡ ያገኘነው ፡ ፈጽሞ ፡ እውነት ፡ መኾኑን ፡ እንረዳዋለን ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፬ | የኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ ባህላቸውን ፡ ለማጽደቅ ፡ ወይም ፡ የተቃዋሚዎቻቸውን ፡ ባህል ፡ ለማፍረስ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ቅኔዎች ፡ መድረሳ ቸው ፡ እርግጥ ፡ ነው ፡ ቅኔዎችም ፡ በሚገባ ፡ መርምሮ ፡ በየሚያያቸው ፡ ቢያውሏቸው ፡ ጠቃሚዎች ፡ መኾናቸው ፡ አይካድም ። እርስዎ ፡ ግን ፡ ደን በኛ ፡ ሐሳባቸውን ፡ አስለቅቀው ፡ የራስዎን ፡ ሐሳብ ፡ ደጋፊዎች ፡ ለማድ

ረግ ፡ ስለሞከሩ ፡ ራስዎን ፡ ከማስገመትና ፡ ከማስመዘን ፡ በቀር ፡ ሊጠቀ ሙባቸው ፡ የቻሉ ፡ አይመስለኝም ። ይኸውም ፡ በሚከተሉት ፡ በተጠቀሱት ቅኔዎች ፡ አገኘሁት ፡ በሚሉት ፡ ውጤት ፡ ይታወቃል ።

፭ኛ የተዋሕዶዎችን ፡ ባህል ፡ የሚደግፉ ፡ ቅኔዎች ።

ደ ራ ሲ ።

፫ | ኑርልኝ ፡ የተባለ ፡ የደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ ወገን ፡ ተከታይ ፡ የኾነ ፡ ባለቅኔ ፡ ጎሹ ፡ ከሚባለው ፡ ከቅባቶች ፡ ወገን ፡ ተከታይ ፡ ጋራ ፡ ሲመላለስ የክርስቶስን ፡ ቅብዐት ፡ በመተርጐም ፡ ላይ ፡ የማይሰማሙ ፡ ወገኖች ፡ የባህ ላቸውን ፡ መቃረን ፡ በሚከተለው ፡ ቅኔ ፡ ገልጦታል ፡ ብለው ፡ ኢየኀሥሥ ፡ ለአብርሆ ፡ የሚል ፡ ሥላሴ ፡ ቅኔ ፡ ጽፈዋል ።

መ ላ ሽ ።

፫ | የባለቅኔው ፡ ሐሳብ ፡ መነሻውና ፡ መድረሻው ፡ ካልታወቀ ፡ የቅ ኔው ፡ ምሥጢር ፡ በርግጥ ፡ ሊታወቅ ፡ አይቻልም ፡ ብዬ ፡ በላይኛው ፡ መሥመር ፡ ያስታወስኩት ፡ አሁን ፡ ደረሰ ። የቅኔውን ፡ ምሥጢር ፡ በእር ግጥ ፡ ደርሰውበት ፡ ቢኾን ፡ ለዚህ ፡ ቅኔ ፡ ተቀዳሚ ፡ እንዳለው ፡ አውቀው ተቀዳሚውን ፡ አስቀድመው ፡ ተከታዩን ፡ ባስከተሉ ፡ ነበረ ፤ ይህ ፡ አጻጻፍ ፡ ድር ፡ ሳያደሩ ፡ ማግ ፡ ላምግ ፡ እንደ ፡ ማለት ፡ ያለ ፡ ነው ። ለዚህ ፡ ቅኔ ፡ ተቀ ዳሚ ፡ አለው ፤ ቅኔውም ፡ በያዥ ፡ ገጽ ፡ የተጻፈው ፡ የፀ ፡ ዓይን ፡ ጐሹ ፡ ቅኔ ፡ ነው ፤ እርሳቸውም ፡ በቅብዐት ፡ የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ ባይ ፡ ነበሩ ፡ ይባላል ፤ ቅኔውም ፡ የሚከተለው ፡ ነው ።

ኢያጥፍዐ ፡ ንዴተ ፡ ሥጋ ፤ ተዋሕዶተ ፡ ቃል ፡ ምስለ ፡ ሥጋነ ፤
እመ ፡ ሐተትነ ፡ በልብ ፡ ይእዜ ፡ እንበለ ፡ ማኅየዊ ፡ ቅብዐት ።
ወኢይኩን ፡ በዐውደ ፡ ሮምያ ፡ በይነ ፡ ዝ ፡ ሐኪት ።
ይክልኑ ፡ በእግር ፡ ተሐውሶ ፡ ኀበ ፡ ፍኖተ ፡ ላዕል ፡ ወታሕት ።
ነፍስ ፡ ዘአልቦ ፡ ሥጋ ፡ ምውት ።
ወጽልመትኑ ፡ ያሴስል ፡ እምዓይን ፡ ማኅቶት ።
ዘላዕሌሁ ፡ ኢሀለወ ፡ ዘይት ።

ወዳማርኛ ፡ ቢመልሱትም ፡ ዛሬ ፡ በልብ ፡ ብንመረምር ፡ ማኅየዊ ፡ ከኾነ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅብዐትነት ፡ ግለት ፡ ክብርነት ፡ በቀር ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅብዐትነት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ቃል ፡ ከሥጋችን ፡ ጋራ ፡ መዋሐዱ ፡ የሥጋ ፡ ንዴትን ፡ አላጠፋም ።

ስለዚህም ፡ በሮማ ፡ አደባባይ ፡ ሐኪት ፡ እንዳይኽን ፡ ነፍስ የሌለው ፡ የሞተ ፡ ሥጋ ፡ በእግር ፡ ከላይ ፡ ወደታች ፡ ሊመላለስ ፡ ይችላልን ፡ በላዩ ፡ ላይ ፡ ዘይት ፡ የሌለበትስ ፡ መብራት ፡ ከይን ፡ ጨለማን ፡ ሊያርቅ ፡ ይችላልን፡ ማለት ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

ወደ ፡ ምሥጢሩም ፡ ገባ ፡ ብሎ ፡ ቢመረምሩ ፡ በምሥጢረ ፡ ሥላሴ ፡ አብ ፡ ልብ ፤ ወልድ ፡ ቃል ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እስትንፋስ ፡ ማለትን ፡ ኹላችን ፡ የምናምነው ፡ እምነት ፡ ነው ። ይህ ፡ ባለቅኔ ፡ ሕይወትነትን ፡ ከአብ ፡ ከወልድ ፡ ለይቶ ፡ ለመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ብቻ ፡ ሰጥቶ ፡ ተናግሯል ።

ምክንያቱም ፡ ሰው ፡ ልቡ ፡ ቢጠፋውና ፡ አእምሮው ፡ ቢናወጥ ፡ አብድ ዝንጉዕ ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ ሕይወቱ ፡ ጠፋ ፡ ሞተ ፡ አይባልም ። ንግግርም ፡ ቢተው ፡ ዲዳ ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ ሞተ ፡ አይባልም ፡ ሞተ ፡ የሚባል ፡ ትንፋሹ ፡ የጠፋ ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ የሚል ፡ ባህል ፡ በቅብዐቶች ፡ ቤት ፡ ስላለ ፡ ነው ።

ስለዚህ ፡ ይህ ፡ ባለቅኔ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ እንደ ፡ ነፍስና ፡ እንደ ፡ ዘይት ፤ አብንና ፡ ወልድን ፡ ነፍስ ፡ እንደተለየችው ፡ ሥጋና ፡ ዘይት ፡ ሳይኖረው ፡ በመቅረዝ ፡ ላይ ፡ እንዳለ ፡ ፈትል ፡ አድርጎ ፡ አነጻጽሮ ፡ ነፍስ ፡ የተለየችው ፡ ሥጋ ፡ ሊንቀሳቀስ ፡ እንደማይችል ፤ ዘይት ፡ ያልተጨመረበትም ፡ መብራት ፡ ጨለማን ፡ ካይን ፡ ሊያርቅ ፡ እንደማይችል ፡ የቃል ፡ ከሥጋ ፡ ጋራ ፡ መዋሐድም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ በመቀበል ፡ ካልኾነ ፡ በቀር ፡ የሥጋ ንዴትን ፡ ሊያጠፋ ፡ አይችልም ፡ ማለት ፡ ነው ።

ባለቅኔውን ፡ ይህን ፡ ቅኔ ፡ ለመጻፍ ፡ ያሳሰበው ርሱ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅብዕ ፡ ብሎ ፡ ሲያስተምር ፡ ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ የሚል ፡ ተቃዋሚ ፡ እንዳለበት ፡ ስላወቀ ፡ ነው ።

ይህንንም ፡ ቅኔ ፡ ጽፎ ፡ ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ በተዋሕዶ ፡ ከበረ ፡ በማለት ፡ ለታወቀው ፡ ለዲማ ፡ ቅዱስ ፡ ጊዮርጊስ ፡ ማኅበር ፡ ልኮታል ፡ ከማኅበሩም አንዱ ፡ ቄሰ ፡ ገበዝ ፡ ኑርልኝ ፡ ኋሉ ፡ የተባሉ ፡ ሊቅ ፡ ይህን ፡ በ፻፸፰ኛ ፡ ገጽ የጻፉትን ፡ ቅኔ ፡ መልሰዋል ፡ ቅኔውም ፡ የሚከተለው ፡ ነው ፤
ኢየኀሥሥ ፡ ለአብርሆ ፡ ቅብዐ ፡ ዘይት ፡ ፀሐይ ፡ ዘላዕለ ፡ ኵሉ ።
ወዘየዓቢ ፡ ፀሐይ ፡ ከማሁ ፡ ቅብዐ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ክብረነ ።
ኢየኃሥሥ ፡ አምጣነ ፡ ፀሐይ ፡ ዘያበርህ ለነ ።
ወኢይትሐወክ ፡ ብዙኀ ፡ በዝንቱ ፡ አርዮሳዌ ፡ ዘኮነ ።
ከመ ፡ ቃል ፡ ብርሃን ፡ ኀበ ፡ ኢአምነ ።
ዐይንኑ ፡ የኀሥሥ ፡ ካልአ ፡ ዐይነ ።
ወብርሃን ፡ ካልአ ፡ ብርሃነ ፡ የሚል ፡ ነው ።

እርስዎ ፡ ግን ፡ ቅብዐ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ክብረነ ፡ የሚለውን ፡ ክብርነ ፡ ብለው ፡ በማሳሳት ፡ ጽፈውታል ፡ ክብርነ ፡ ተብሎ ፡ የተነበበ ፡ እንደኾነ ፡ ገቢርና ፡ ተገቢሮ ፡ ኾኖ ፡ የቅኔው ፡ መንገድ ፡ የሚጠፋ ፡ መኾኑን ፡ ይረዱልኝ ።

ቅኔውን ፡ ወደ ፡ አማርኛ ፡ ብንመልሰው ፡ ከኹሉ ፡ በላይ ፡ ያለ ፡ ፀሐይ ላብራ ፡ ባለ ፡ ጊዜ ፡ ዘይትን ፡ ለቅብዐትነት ፡ አይፈልግም ፡ እንደዚኸውም ፡

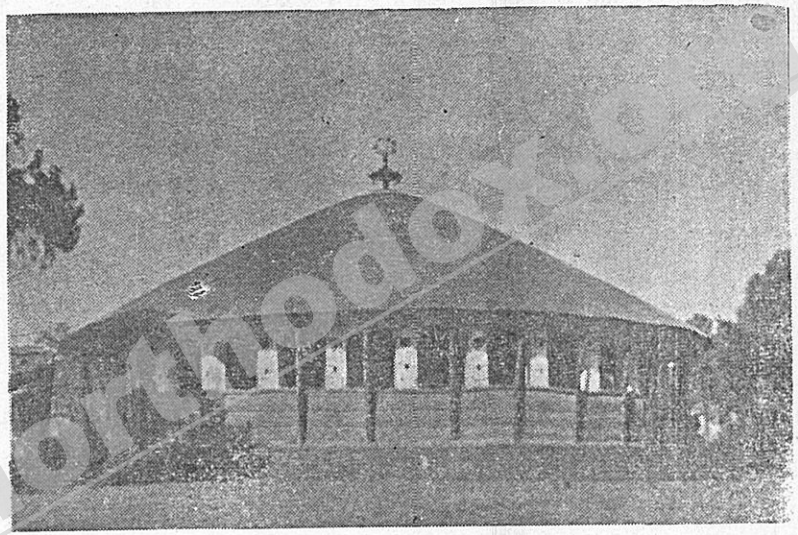

ይህ ሥዕል በጐጃም ጠቅላይ ግዛት የሚገኘውን የዲማ ቅዱስ ጊዮርጊስን ቤተ ክርስቲያን ያሳያል ክዚህ ላይ እንዲገለጽ ያደረግንበት ምክንያት በ፫፻፬ ገጽ የተጻፈው ኢየኀሥሥ ለአብርሆ የሚለው ሥላሴ ቅኔና በ፶፯ በ፶፰ ገጽ የተጻፉት ቅኔዎች የተደረሱባት ቤተ ክርስቲያን ስለኾነች ነው ። ሌሎች ቅኔዎች የተደረሱባቸውን አብያተ ክርስቲያናት ክልሼ ባለማግኘቴ አዝናለሁ ።

www.ethiopianorthodox.org

ከዚህ ፡ ዓለም ፡ ዐሐይ ፡ የሚበልጥ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስም ፡ ለእኛ ፡ የሚአ
በራ ፡ እውነተኛ ፡ ዐሐይ ፡ እንደ ፡ መኾኑ ፡ መጠን ፡ ለእኛ ፡ ክብር ፡ የሚኾን
መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ አይሻም ።

በዚህም ፡ የአርዮስ ፡ ወገን ፡ የኾነ ፡ ሰው ፡ እንዳይታወክ ፡ ዐይን ፡ ልይ ፡
ባለ ፡ ጊዜ ፡ ሌላ ፡ ዐይን ፡ ይሻልን ፡ ብርሃንስ ፡ ልገለጽ ፡ ባለ ፡ ጊዜ ፡ ሌላ ፡
ብርሃን ፡ ይሻልን ፡ ማለት ፡ ነው ። ወደ ፡ ምሥጢሩም ፡ ገባ ፡ ብለን ፡ ብን
መረምረው ፡ ሥላሴ ፡ በክብር ፡ መበላለጥ ፡ የሌለባቸው ፡ዕሩያን ፡ መኾናቸው ፡ በክ
ርስቲያን ፡ ደንብ ፡ ኹሉ ፡ የታመነ ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ ዐይን ፡ ልይ ፡ ባለ ፡
ጊዜ ፡ ሌላ ፡ ዐይን ፡ እንደማይሻ ፡ ብርሃንም ፡ የብርሃንነቱን ፡ ሥራ ፡ ልሥራ ፡
ባለ ፡ ጊዜ ፡ ሌላ ፡ ብርሃን ፡ እንዳይሻ ፡ ወልድም ፡ በተለየ ፡ አካሉ ፡ ሰው ፡
ቢኾን ፡ ሥጋ ፡ ቢለብስ ፡ የተዋሐደውን ፡ ሥጋ ፡ በባሕርይ ፡ ክብሩ ፡ በተዋሕዶ
አከበረው ፡ እንጂ ፡ እንደኛ ፡ እንደ ፡ ፍጡራን ፡ ክብርን ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡
አልሻም ፡ ሲሉ ፡ የደረሱት ፡ ቅኔ ፡ ነው ።

ይህንም ፡ ስገልጽልዎ ፡ ቅኔው ፡ ከተደረሰበት ፡ ከዲማ ፡ ቅዱስ ፡ ጊዮር
ጊስ ፡ ተወልጂ ፡ አድጌ ፡ ቅኔው ፡ ሲደረስ ፡ በዕድሜ ፡ ከደረሱት ፡ ሊቃውንት
ቃል ፡ ለቃል ፡ ጠይቄ ፡ ተረድቼም ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ቅኔ ፡ በማወቄ ፡ በተረዳ
ሁት ፡ እውቀት ፡ ብቻ ፡ አይደለም ። የኹለቱም ፡ ባለቅኔዎች ፡ አሳብ ፡ እርግጠ
ኛው ፡ አሁን ፡ እኔ ፡ እንደገለጽኩልዎ ፡ ነው ። እርስዎ ፡ ግን ፡ የኹለቱንም
ባለቅኔዎች ፡ ሐሳብ ፡ ለውጠው ፡ ሌላ ፡ አስተያየት ፡ ሰጥተውታል ፡

ደ ራ ሲ ።

፩| ባ፩ዓይን ፡ ጎሹ ፡ ቅኔ ፡ የክርስቶስ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ወደ ፡ አም
ላክነት ፡ ባሕርይ ፡ የተለወጠ ፡ በቅብዐት ፡ ነው ፡ የክርስቶስን ፡ ኹለ
ቱን ፡ ባሕርያት ፡ ያዋሐዳቸው ፡ ቅብዐት ፡ መኾኑ ፡ ነው ፡ ሥጋዌም ፡ የተ
ፈጸመው ፡ በቅብዐት ፡ ነው ፡ ማለቱ ፡ ነው ፡ የሚል ፡ አስተያየት ፡ ጥለው
በታል ።

መ ላ ሽ ።

፩| ፬ት ፡ ዐይን ፡ ጎሹ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ወደ ፡ አምላክነት ፡ ባሕርይ ፡
በቅብዐት ፡ ተለወጠ ፡ አይሉም ፡ ሥጋዌም ፡ የተፈጸመ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡
ባለው ፡ በከዊን ፡ ተዋሕዶ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በቅብዐት ፡ ተፈጸመ ፡ አይሉም ፡
ፍጹም ፡ ውሽት ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፭| ለቄሰ ፡ ገበዝ ፡ ኑርልኝም ፡ ቅኔ ፡ ይህ ፡ ቅብዐት ፡ እንዴ ፡ ደብረ ፡ ሊባ
ኖስ ፡ አሳብ ፡ ቀዳሹ ፡ ጸጋ ፡ ከነመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ስጦታዎች ፡ ነው ፡ ይህ ፡
ቅብዐ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ክብርን ፡ የተባለው ፡ ቅብዐት ፡ ወይም ፡ ጸጋ ፡ በዐይ

www.ethiopianorthodox.org

ነቱ ፡ ልክ ፡ በማናቸውም ፡ ጻድቅ ፡ ሰው ፡ ነፍስ ፡ እንደሚገኘው ፡ ጸጋ ፡ ነው ፤ ተቀበዩም ፡ የቃል ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ነው ፡ በማለትዎ ፡ ባላቅኔው ፡ በመለኮትና ፡ በትስብእት ፡ መካከል ፡ ምንታዌ ፡ አለ ፡ ያሉ ፡ ከማስመሰልዎም ፡ በላይ ፡ ቅኔውን ፡ ገቢርና ፡ ተገቢሮ ፡ አድርገውታል ።

መ ላ ሽ ።

፭ | ባለቅኔውስ ፡ ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ ባይ ፡ ስለኾነ ፡ ቃል ፡ ሰው ፡ ቢኾን ፡ ሥጋ ፡ ቢለብስ ፡ ከእመቤታችን ፡ የነሣውን ፡ ሥጋ ፡ በተዋሕዶ ፡ አከበረው እንጂ ፡ ለእኛ ፡ ክብር ፡ የሚኾን ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ቅብዐት ፡ ወይም ፡ ጸጋ በማናቸውም ፡ ጻድቅ ፡ ሰው ፡ ነፍስ ፡ እንደሚገኘው ፡ ጸጋ ፡ የቃል ፡ ባሕርየ ትስብእት ፡ ተቀበለ ፡ ብለው ፡ መለኮትን ፡ ከትስብእት ፡ በሚለይ ፡ አነጋገር ፡ አልተናገሩም ።

ከባለቅኔዎች ፡ አሳብ ፡ ሳይደርሱ ፡ በመላ ፡ በድፍረት ፡ እንዲህ ፡ እያሉ ይተቻሉ ፡ እንጂ ፡ የባለቅኔዎቹስ ፡ ሐሳብ ፡ እኔ ፡ ከላይ ፡ እንደገለጽኩልዎ ፡ ነው ፡ ኹለቱም ፡ ባለቅኔዎች ፡ ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅብዕ ፡ በማለት ፡ ብቻ ፡ ይለያያሉ ፡ እንጂ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ በማለትስ ፡ አንድ ፡ ናቸው ፡ አይለያዩም ።

ደ ራ ሲ ።

፮ | ያለቃ ፡ ተክለ ፡ ጽዮን ፡ ቅኔ ፡ ጽፈዋል ፡ ቅኔውም ።

ኢይኄይሱነ ፡ ምንተ ፡ እለ ፡ ተሴሰዩ ፡ እማዕዳቲሁ ፡ ለፈርዖን ፡

ፍርፋራተ ፡ ስሕተት ፡ ወዳኅፅ ፡
ወማየ ፡ ውላጤ ፡ ዘሰትዩ ፡ እምዐጋቲሃ ፡ ለግብጽ ።
ኀበ ፡ ተደለወ ፡ መቅሠፍቶሙ ፡ ሐፅ ፡
አኮኑ ፡ እንበለ ፡ ድምፅ ።
ማዕበለ ፡ ጌጋዮሙ ፡ ባሕር ፡ በከተማ ፡ ርእሶሙ ፡ ይረውጽ ፡
እመሰ ፡ ማየ ፡ ውላጤ ፡ በርእሰ ፡ አማኑኤል ፡ ሠርፅ ።
እስመ ፡ ባሕረ ፡ ግዘፍ ፡ ተቀንዎቱ ፡ በሐጋየ ፡ ርቀት ፡ ኢየሐፅፅ ።
አየ ፡ ገቦ ፡ ረገዙ ፡ ሐራ ፡ ጲላጦስ ፡ አብያጽ ።
ወአይ ፡ ግዝፈ ፡ ሥጋ ፡ ተቀነወ ፡ ዲበ ዕፅ ፡ የሚል ፡ ነው ።

መ ላ ሽ ።

ይህን ፡ ቅኔ ፡ ወደ ፡ አማርኛም ፡ ቢመልሱት ፡ ከፈርዖን ፡ ማዕድ ፡ ስሕተት እንፍርፋሪን ፡ የተመገቡ ፡ ከግብጽ ፡ ምንጭም ፡ ተለወጠ ፡ ማለት ፡ ወኀን ፡ የጠጡ ፡ ሰዎች ፡ ምንም ፡ አይነቅፉንም ።

መቅሠፍታቸው ፡ ፍላፃ ፡ ከተዘጋጀ ፡ ዘንድ ፡ ጥፋታቸው ፡ ማዕበል ፡ ሳይሰማ ፡ በራሳቸው ፡ መካከል ፡ ይሮጣልና ፡ መለወጥ ፡ ወኀ ፡ በአማኑኤል ፡

ቡቃያ ፡ ራስ ፡ ኖሮስ ፡ ቢኾን ፡ የግዘፍ ፡ ባሕር ፡ መቸንከሩ ፡ በርቀት ፡ በጋ ፡ አይደርቅምና ፡ የጲላጦስ ፡ ጭፍሮች ፡ ምን ፡ ጎን ፡ ወጉ ፡ ምን ፡ ግዙፍ ፡ አካልስ ፡ በዕንጨት ፡ ቸነከሩ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ምሥጢሩም ፡ ባጭሩ ፡ አማኑኤል ፡ የነሣው ፡ ሥጋ ፡ ረቂቅ ፡ ነው ፡ ማለትን ፡ ከግብጻውያን ፡ የተማሩ ፡ ሰዎች ፡ እኛን ፡ ሊነቅፉን ፡ አይገባም ፡ አማኑኤል ፡ የነሣው ፡ ግዙፍ ፡ ሥጋ ፡ ተለውጦ ፡ ረቂቅ ፡ ከኾነ ፡ ረቂቅ ፡ ነገር ፡ ሊወጋ ፡ ሊቸነከር ፡ አይቻልምና ፡ የጲላጦስ ፡ ጭፍሮች ፡ ምን ፡ ጎን ፡ ወጉ ፡ ምንስ ፡ አካል ፡ በዕንጨት ፡ ላይ ፡ ሰቀሉ ፡ ማለት ፡ ነው ።

፯ | የዚህ ፡ ቅኔ ፡ ባለቤት ፡ አለቃ ፡ ተክለ ፤ ጽዮን ፡ በአባ ፡ ማስያስ ፡ ስብከት ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ በኑሩዋቸው ፡ ብስጭት ፡ ምክንያት ፡ ወደካቶ ሊካውያን ፡ መጠጋታቸው ፡ አይካድም ።

ይህን ፡ ቅኔ ፡ በካቶሊካውያን ፡ ዘንድ ፡ ታማኝነትን ፡ ለማግኘት ፡ ሲሉ ፡ ልባቸው ፡ እያወቀው ፡ መስሎ ፡ ለመታየት ፡ የደረሱት ፡ ቅኔ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በኢትዮጵያስ ፡ ተለወጠ ፡ ረቀቀ ፡ የሚል ፡ እንደሌለ ፡ ያውቁታል ።

ያውቁታል ፡ የምልበትም ፡ ምክንያት ፡ ከላይ ፡ በገለጽኩት ፡ አኳኋን ፡ ወደካቶሊካውያን ፡ እስኪጠጉ ፡ ድረስ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ የሚተረጉሙትን ፡ ትርጓሜ ፡ የሚቀኙትን ፡ ቅኔ ፡ የሚያውቁ ፡ ስለኾነ ፡ ነው ።

ለዚህም ፡ መረጃ ፡ ይኾን ፡ ዘንድ ፡ አባ ፡ ፍሬ ፡ የተባሉት ፡ የጎንደሩ ፡ ሊቅ ፡ የተቀኙትን ፡ ቅኔ ፡ እጠቅሳለሁ ።

ሙሴ ፡ ለዕፅ ፡ እምነ ፡ መርገማ ፡ ተሣይጦ ፡ ርእሱ ፡ ኢክህለ ፡ ወኢ ተረክበ ፡ ሥሉጠ ።
እመኒ ፡ በዕፅ ፡ ርእሰ ፡ ኤርትራ ፡ ቀጥቀጠ ።
ወእምኰኵሕ ፡ ሥጋ ፡ ነፍሰ ፡ ማይ ፡ ፈለጠ ።
ኀበሰ ፡ ኢተወለጠ ፤ ወእምያርብሐዊ ፡ ተምያጥ ፡ በፍና ፡ ጥበቡ ፡ ኀበ ፡ አምሠጠ ።

እብነ ፡ ካህድ ፡ ሆሣዕና ፡ ዘኢይሰምዕ ፡ ኅዳጠ ።
እመ ፡ ነገርዎ ፡ ሐራ ፡ ጥቃ ፡ ተምያጠ ፡ ወተውላጠ ።
ልብሰ ፡ ውስጥ ፡ ወአፍአ ፡ መርገመ ፡ በአካለ ፡ ርእሱ ፡ ሠጠጠ ።
ወበዕፅ ፡ እንበለ ፡ ወርቅ ፡ ዓለመ ፡ ተሣየጠ ።

ወደአማርኛም ፡ ቢመልሱት ፡ ሙሴ ፡ ኤርትራን ፡ በበትሩ ፡ ቢከፍል ፡ ወኀንም ፡ ከደንጋይ ፡ ቢያፈልቅ ፡ ራሱን ፡ ከፍዳ ፡ ከመርገም ፡ ሊያድን ፡ አልቻለም ፤ ሐራ ፡ ጥቃ ፡ ተለወጠ ፡ ረቀቀ ፡ የሚሉት ፡ ሆሣዕና ፡ መለ ወጥ ፡ መርቀቅ ፡ የሌለበት ፡ ከኾነ ፡ ዘንድ ፡ መርገመ ፡ ሥጋ ፡ መርገመ ፡ ነፍስን ፡ አጠፋ ። ዓለምን ፡ በወርቅ ፡ ሳይኾን ፡ በመስቀል ፡ ዋጀ ፡ ማለት ፡ አዳነ ፡ ብለዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

ይህ ፡ ቅኔ ፡ በክርስቶስ ፡ ውላጤ ፡ ቡዓዴ ፡ እንደሌለበት ፡ ኢትዮጵያም ፡ ተለወጠ ፡ ረቀቀ ፡ የማትል ፡ መኽንዋን ፡ በግልጥ ፡ ያስረዳል ። በእውነቱ ፡ ይህን ፡ ቅኔ ፡ ልብ፡ ብለው ፡ ሲመለከቱት ፡ አለቃ ፡ ተክለ ፡ ጽዮን ፡ በካቶሊካውያን ፡ ዘንድ ፡ መታመንን ፡ ለማግኘት ፡ መስሎ ፡ ለመ ታየት ፡ ሲሉ ፡ ወማየ ፡ ውላጤ ፡ ዘሰትዩ ፡ እምዐይጋቲሃ ፡ ለግብጽ ፡ እመሰ ፡ ማየ ፡ ውላጤ ፡ በርእሰ ፡ አማኑኤል ፡ ሠርጽ ፡ እያሉ ፡ ንባብ ፡ ብቻ ፡ ቀብ ተውታል ፡ እንጂ ፡ አየ ፡ ገቦ ፡ ረገዙ ፡ ሐራ ፡ ጲላጦስ ፡ አብያጽ ፤ ወአይ ፡ ግዘፈ ፡ ሥጋ ፡ ተቀነወ ፡ ዲበ ፡ ዕፅ ፡ በማለታቸው ፡ የካቶሊክን ፡ ባህል ፡ የነቀፉ ፡ ይመስላል ።

ምክንያቱም ፡ ካቶሊካውያን ፡ አካል ፡ ለቃል ፡ እንጂ ፡ ለትስብእት ፡ የለ ውም ፡ የሚሉ ፡ ስለኸነና ፡ የቃልም ፡ አካል ፡ ረቂቅ ፡ የማይሰቀል ፡ የማይ ወጋ ፡ ስለኸነ ፡ ነው ።

፪ተኛም ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍዎ ፡ በ፻፺፩ ፡ ገጽ ፡ የተጻፈው ፡ የታላቁ ፡ የአለቃ ፡ ወልደ ፡ አብ ፡ ቅኔ ፡ ያስረዳል ፡ ቅኔውም ፡ የሚከተለው ፡ ነው ።

እምዐፀደ ፡ ትድምርት ፡ ወይን ፡ ላዕለ ፡ ሆሣዕና ፡ ኀበ ፡ ሰብአ ፡ ሮሜ ፡ ይሰሐብ ፡ ባህለ ፡ ውላጤ ፡ ኃረግ ።

እስመ ፡ ክበበ ፡ ወርኅ ፡ ባህሎሙ ፡ ምስለ ፡ ባህለ ፡ ንስጥሮስ ፡ ዘውግ ።
ወነገር ፡ ዝንቱ ፡ ዘልዮን ፡ ምስሐግ ። ዘሰ ፡ ለኀዲግ ፤
እመ ፡ ማየ ፡ ምሥጢር ፡ ንቀድሕ ፡ እምነ ፡ መጻሕፍት ፡ አፍላግ ።
ኢይባእ ፡ ጽርሐ ፡ ውላጤ ፡ እስመ ፡ ተዋሕዶ ፡ መንሠግ ።
እምዐቅመ ፡ አቡሁ ፡ ኢይወርድ ፡ ወእምዐቅመ ፡ እሙ ፡ ኢየዐርግ ።
ወእንበለ ፡ ተውላጥ ፡ ንረክብ ፡ ከመ ፡ አስተዳለወት ፡ ሕግ ።
ዘባነ ፡ ኪሩብ ፡ ለመሬታዊ ፡ ወለሰማያዊ ፡ ዘባነ ፡ አድግ ።

ትርጓሜውና ፡ ምሥጢሩ ፡ ባጭሩ ።

ተለወጠ ፡ የማለት ፡ ባህል ፡ ኀረግ ፡ በሆሣዕና ፡ ላይ ፡ ከትድምርት ፡ ወይን ፡ ቦታ ፡ ወደሮም ፡ ሰዎች ፡ ይሳባል ፡ ማለት ፡ ወንጌላዊ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ በማለቱ ፡ ቃል ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ ያለውን ፡ ሰብአዊ ፡ አካል ፡ መዋሐዱ ፡ የታወቀ ፡ ሲኸን ፡ ሮማውያን ፡ አካል ፡ ለቃል ፡ እንጂ ፡ ለትስብእት ፡ የለውም ፡ ስለሚሉ ፡ ትስብእት ፡ ተለወጠ ፡ ወይም ፡ ጠፋ ፡ ያሰኝባቸዋል ፡ ማለት ፡ ነው ። የጨረቃ ፡ ክበብ ፡ ባህላቸው ፡ ከንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ ጋራ ፡ የተጎራበተ ፡ ነውና ፡ ማለት ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ አንድ ፡ ናቸውና ።

ነገር ፡ ግን ፡ ይህን ፡ ባህል ፡ ለመተው ፡ ከመጻሕፍት ፡ ወንዞች ፡ ምሥጢር ፡ ወኀን ፡ ብንቀዳ ፡ (ማለት ፡ መጻሕፍትን ፡ ብንመረምር ፡ ወደ ፡

www.ethiopianorthodox.org

መለወጥ ፡ አዳራሽ ፡ እንዳይገባ ፡ ተዋሕዶ ፡ ቍልፍ ፡ ነውና ፡ (ማለት) ፡ ተለወጠ ፡ እንዳይባል ፡ ተዋሕዶው ፡ በተዐቅቦ ፡ ነውና ፡ ሰውም ፡ ቢኾን ፡ ከአባቱ ፡ ጋራ ፡ ዕሩይ ፡ መንበር ፡ ከመኾኑ ፡ አልተዋረደም ። አምላክም ፡ ቢኾን ፡ ከእናቱ ፡ መጠን ፡ አይወጣም ፡ (ማለት) ፡ ሰብአዊ ፡ ተግባርን ፡ አልተፀየፈም ፡ የሰውነትን ፡ ሥራ ፡ ኹሉ ፡ ሠራ ፡ ማለት ፡ ነው ። ሕግም ፡ ያለመለወጥ ፡ ለመሬታዊ ፡ ለትስብእት ፡ የኪሩብን ፡ ጀርባ ።

ለሰማያዊ ፡ ለመለኮትም ፡ የአኽያን ፡ ጀርባ እንዳዘጋጀች ፡ እናገኛለን ፡ ማለት ፡ ከአባቱ ፡ መጠን ፡ አይወርድም ፡ ከናቱ ፡ መጠን ፡ አይወጣም ፡ ብሎ ፡ ነበርና ፡ መሬታዊ ፡ ትስብእት ፡ ሰማያዊ ፡ መለኮትን ፡ ስለተዋሐደ ፡ በዘባነ ፡ ኪሩብ ፡ ተቀመጠ ፡ ሰማያዊ ፡ መለኮትም ፡ ምድራዊ ፡ ትስብእትን ፡ ስለተዋሐደ ፡ በአኽያ ፡ ጀርባ ፡ ተቀመጠ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ከኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ የሚደረሱ ፡ ቅኔዎች ፡ ኹሉ ፡ እንዲህ ፡ ጠን ቅቀው ፡ ክርስቶስ ፡ ውላጤ ፡ ቡዐዴ ፡ እንደሌለበት ፡ የሚያስረዱ ፡ ናቸው ።

አለቃ ፡ ተክለ ፡ ጽዮን ፡ ወማየ ፡ ውላጤ ፡ ዘሰትዩ ፡ እምዐይጋቲሃ ፡ ለግብጽ ፡ ያሉት ፡ በፍጹም ፡ በኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የሌለ ፡ ነገር ፡ ነው ።

እርስዎም ፡ ለዚህ ፡ ለአለቃ ፡ ወልደ ፡ አብ ፡ ቅኔ ፡ አስተያየት ፡ ሲሰጡ ፡ ይህ ፡ መወድስ ፡ ከካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ ብዙ ፡ ሩቅ ፡ ያልኾነውን ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ የሚያምኑትን ፡ ትምርት ፡ በግላጭ ፡ ጠቅሶ ፡ የያዘ ፡ ነው ።

እንደ ፡ እውነቱም ፡ የክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ እንበለ ፡ ተውላጥ በሙሉነታቸው ፡ አሉ ፡ ይባልበታል ። ክርስቶስ ፡ እምዐቅመ ፡ አብሁ ፡ ኢይወርድ ፡ ወእምዐቅመ ፡ እሙ ፡ ኢየዐርግ ፡ በመባል ፡ ፍጹም ፡ አምላክና ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ መኾኑ ፡ ተገልጧል ። ፍጹም ፡ ሰው ፡ ሲኾን ፡ የአምላክነት ፡ ሥራ ፡ መሥራቱን ፡ ፍጹም ፡ አምላክም ፡ ሲኾን ፡ የሰውነትን ፡ ሥራ ፡ መሥራቱን ፡ ለማስረዳት ፡ ደራሲው ፡ ዘባነ ፡ ኪሩብ ፡ ለመሬታዊ ፡ ወለሰማያዊ ፡ ዘባነ ፡ አድግ ፡ ይላል ፡ በማለትዎ ፡ ለአለቃ ፡ ተክለ ፡ ጽዮን ፡ ቅኔ ፡ አስተያየት ፡ ሲሰጡ ፡ የእስክንድርያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የምታስተምረውና ፡ ተከራካሪዎቹ ፡ የሚያምኑትን ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ተለወጠ ፡ ወይም ፡ በመለኮት ፡ ውስጥ ፡ ጠፋ ፡ የሚለውን ፡ የአንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮችን ፡ በህል፡ ነቀፈ ፡ የሚሉት ፡ መሠረት ፡ የሌለው ፡ ዋጋ ፡ ቢስ ፡ ንግግር ፡ መኾኑን ፡ ተረድተውታል ፡ ለማለት ፡ ተችሏል ።

ቮተኛ ፡ ዋዜማ ።

ደራሲ ።

ፃ፪ መንበረ ፡ ኪሩባዊ ፡ ለእመ ፡ በቅብዐት ፡ ወረሰ ፡ ፍሬ ከርሥኪ ፡ ዕፀ፡ ዘወርቀ ፡ ድንጋሌ ፡ ማርያም ፡ መሰብ ።

ይህ ሥዕል ጊዮርጊስ ኢያሱስ ክርስቶስ በአህያ ላይ ተቀምጦ ወደ ቤተ መቅደስ ሲገባ ደቂቅ አእሩግ ሕፃናት አንድ ኹነው ሆሣዕና በዓርያም ቀጣሎ ስለተመሰገነ ሰዓትና ዘመነ ኪሩብ ለመሬታዊ ወለሰማያዊ ዘባነ ኪሩብ ለመሬታዊ ወለሰማያዊ ዘባነ ኪሩብ ጀርባ ላይ ተቀምጦ ሆሣዕና በዓርያም ቀጣሎ ስለተመሰገነ ሰዓትና ዘመ

እስመ ፡ ከማሁ ፡ ኵልነ ፡ ሱቱፋነ ፡ ቅብዐት ፡ ሕዝብ ።
እስፍንተ ፡ ይፀውር ፡ መንበሩ ፡ ለአብ ።
ወእስፍንተ ፡ ያገምር ፡ ኪሩብ ። የሚል ፡ ቅኔ ፡ ጽፈዋል ።

ለዚህ ፡ ቅኔ ፡ አስተያየትዎን ፡ ሲሰጡ ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅብዐትን፡ የተገባ ፡ ተቀባይ ፡ የሚኾን ፤ የሰውነት ፡ ባሕርይ ፡ በክርስቶስ ፡ መገኘቱንና፡ ቃል ፡ የተባለው ፡ ቅብዐት ፡ ተቀባይ ፡ ሊኾን ፡ አለመቻሉን ፡ እንደማያከራ ከር ፡ በማሰብ ፡ ክርስቶስና ፡ ጻድቅ ፡ ሰው ፡ ኹሉ ፡ አንድ ፡ ዐይነት ፡ የኾኑ ፡ ቅብዐት ፡ ወይም ፡ ጸጋ ፡ ይቀበላሉ ፡ ማለትን ፡ መፈለጉ ፡ በግልጥ ፡ ይረዳል፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፯| የዚህ ፡ ቅኔ ፡ ትርጓሜውና ፡ ምሥጢሩ ፡ ባጭሩ ፡ እንደሚከተለው ፡ ነው ፡ በወርቅ ፡ መሶብ ፡ የተመሰለሽ ፡ ድንግል ፡ ማርያም ፡ ሆይ ፡ የማኅፀ ንሽ ፡ ፍሬ ፡ ክርስቶስ ፡ ኪሩቤል ፡ የሚሸከሙትን ፡ ዙፋን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱ ስን ፡ በመቀበሉ ፡ የወረሰ ፡ ከኾነ ፡ ኹላችንም ፡ እንደ ፡ እርሱ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ በመቀበል ፡ አንድ ፡ ነንእና ፡ የአብ ፡ ዙፋን ፡ ስንቱን ፡ ይሸከ ማል ፤ ኪሩብስ ፡ ስንቱን ፡ ይችላል ፡ ማለት ፡ ነው ።

የዚህ ፡ ቅኔ ፡ ባለቤት ፡ ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ በተዋሕዶ ፡ ከበረ ፡ ከሚሉት፡ ወገን ፡ ኾኖ ፡ በቅብዐተ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ ኾነ ፡ የሚሉትን ፡ ወገኖች ፡ ለመንቀፍ ፡ የደረሰው ፡ መኾኑን ፡ ለማወቅ ፡ የሚያዳ ግት ፡ ነገር ፡ የለበትም ፡ ግልጥ ፡ ነው ።

እርስዎ ፡ ግን ፡ ባለቅኔው ፡ ስንኳን ፡ ሊናገረው ፡ በሕሊናው ፡ ያላሰበ ውን ፡ ነገር ፡ ክርስቶስና ፤ ጻድቅ ፡ ሰው ፡ ኹሉ ፡ አንድ ፡ አይነት ፡ የኾነ ፡ ቅብዐት ፡ ወይም ፡ ጸጋ ፡ ይቀበላሉ ፡ ማለትን ፡ መፈለጉን ፡ በግልጥ ፡ ያስረ ዳል ፡ የሚል ፡ አስተያየት ፡ ጥለውበታል ።

ይህ ፡ አስተያየት ፡ ቅዱስ ፡ ጴጥሮስ ፡ ትምርት ፡ የሌላቸው ፡ ያላስተ ዋሉ ፡ ሰዎች ፡ መጻሕፍትን ፡ ለምኞታቸው ፡ እንደሚስማማ ፡ አድርገው ፡ ይለዋውጧቸዋል ፡ ብሎ ፡ ከተናገረባቸው ፡ ሰዎች ፡ ጋራ ፡ የሚያስቈጥርዎ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የሚያስመሰግንዎ ፡ አይደለም ፡ ባለቅኔውም ፡ በሕይወተ ፡ ሥጋ፡ ኖሮ ፡ ቢኾን ፡ በኢትዮጵያ ፡ ወንጀለኛ ፡ መቅጫ ፡ በ፭፻፹ ፡ ቍ ፡ በተጻፈው፡ አንቀጽ ፡ በስም ፡ አጥፊነት ፡ ወንጀል ፡ በከሰሰዎ ፡ ነበረ ።

ደ ራ ሲ ።

፬ኛ ፡ የጎንደሩን ፡ ሊቅ ፡ የክፍለ ፡ ዮሐንስ ፡ ቅኔ ፡ ጠቅሰዋል ።

፰| ሃይማኖተ ፡ ቄርሎስ ፡ ኮነት ፡ ግማዳተ ፡ አብድ ፡
ወኍልቈ ፡ ተመትሮ ፡ አብዝኀት ፡ እምኀበ ፡ ኢሀሎ ፡ ንጉሥ ።
ካህነ ፡ ደብረ ፡ ኤፍሬም ፡ ቅድመ ፡ እመዘመተራ ፡ ነዐስ ።

ወአመ ፡ ኢዮርብዐም ፡ ለምሳሌ ፤ በእደ ፡ ነቢይ ፡ ዘተሠጠት ፡ ልብስ ።
እምዝኒ ፡ ዘይብእስ ፤ ወዘያነድድ ፡ ልቡና ፡ ኢትበሊ ፡ ኤዶምያስ ።

ተቀብዐ ፡ ቅብዐ ፡ ውላጤ ፡ ኅሩመ ፡ ቅብዐት ፡ ክርስቶስ ።
አምጣነ ፡ አኮ ፡ በተቀብዖቱ ፡ በኵረ ፡ ውሉዳ ፡ ለዮርዳኖስ ።
ወእንዘ ፡ ትትናገሪ ፡ ዘንተ ፡ በአትሕቶ ፡ ክሣድ ፡ ወርእስ ።
ከመ ፡ አነ ፡ ሰማዕኩኪ ፡ ኢይሰማዕኪ ፡ ጳውሎስ ።

ይህም ፡ ቅኔ ፡ ሐሳብዎን ፡ የማይገድፍ ፡ ኾኖ ፡ ቢያገኙት ፡ የደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ ወገን ፡ ይህን ፡ ለመሰሉ ፡ ተከራካሪዎቻቸው ፡ ትምርት ፡ ሲቃወሙ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ቅብዐት ፡ ወይም ፡ ለፍጡራን ፡ የሚሰጥ ፡ ተጨማሪ ፡ ጸጋ ፡ በቂ ፡ ተቀባይ ፡ የሚኾን ፡ በክርስቶስ ፡ የትስብእት ፡ ባሕርይ ፡ አለ ፡ ማለትን ፡ የሚያስከትል ፡ ትምርት ፡ ሊኖራቸው ፡ ግድ ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ከደራሲው ፡ አሳብ ፡ ውጭ ፡ የኾነ ፡ ብይን ፡ ሰጥተዋል ።

ቀጥሎም ፡ ደራሲው ፡ ሊያስረዳ ፡ የፈለገ ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ ባሕርየ ፡ መለኮት ፡ መኾኑን ፡ ሳይተው ፡ መቸም ፡ መች ፡ የፍጡራን ፡ መቀባት ፡ ያስፈልገው፡ አልነበረም ፡ ክርስቶስም ፡ አምላክ ፡ ሰው ፡ እንደ ፡ መኾኑ ፡ መጠን ፡ የፍጡ ራን ፡ በኵር ፡ ኾነ ፡ ማለት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፰| የባለቅኔው ፡ ሐሳብና ፡ የቅኔው ፡ መንገድ ፡ እንደዚህ ፡ አይደለም ፡ የቅኔውስ ፡ ትርጓሜው ፡ ከነምሥጢሩ ፡ እንደሚከተለው ፡ ነው ።

የሚሠራ ፡ የሚቀጣ ፡ ንጉሥ ፡ ከሌለ ፡ ዘንድ ፡ የቄርሎስ ፡ ሃይማኖት፡ የእብድ ፡ ጨርቅ ፡ ኾነች ። ቍጥሯም ፡ የደብረ ፡ ኤፍሬም ፡ ካህን ፡ ፲፪ አድ ርጎ ፡ ከቈራረጣት ፡ ሴትና ፡ በኢዮርብዓም ፡ ጊዜ ፡ ለምሳሌ ፡ ትኾን ፡ ዘንድ ፡ በነቢይ ፡ እጅ፡ ፲፪ ፡ ኾና ፡ ከተቀደደች ፡ ልብስ ፡ ይልቅ ፡ እየበዛ ፡ ሔደ ፡ በማለቱ፡ ሃይማኖት ፡ አንዲት ፡ ስትኾን ፡ ኦርቶዶክስ ፡ ካቶሊክ ፡ ቡርስታንት ፡ በመባባል ፡ ከብዙ ፡ መከፋፈሏን ፡ አስረድቷል ።

ቀጥሎም ፡ ኤዶምያስ ፡ ሆይ ፡ መለወጥ ፡ መቀባት ፡ የሌለበት ፡ ክርስቶስ ፡ ለምእመናን ፡ በኵር ፡ መኾኑ ፡ በመቀባቱ ፡ አይደለምና ፡ የመለወጥ ፡ ቅብዐትን፡ ተቀባ ፡ አትበይ ፡ በማለቱ ፡ ደራሲው ፡ ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ ከሚሉት ፡ ወገን ፡ ኾኖ ፡ በቅብዐተ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ የሚሉትን ፡ ወገኖች ፡ ለመንቀፍ ፡ ሲል ፡ የደረሰው ፡ መኾኑ ፡ ይረዳል ።

ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ የሚሉትም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅብዕ ፡ የሚሉትም ፡ ወገኖች ፡ ብቻ ፡ ለብቻ ፡ በኾኑ ፡ ጊዜ ፡ ይህን ፡ በመሰለ ፡ ነገር ፡ አንዳ ንድ ፡ ጊዜ ፡ ቢከራከሩም ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የሚል ፡

www.ethiopianorthodox.org

አስቀድሞ ፡ ይህን ፡ ቅኔ ፡ የተቀኙበትን ፡ ምክንያት ፡ ማወቅ ፡ ይገባል ፡ ይህን ፡ ቅኔ ፡ የተቀኙት ፡ በበዓለ ፡ ደብረ ፡ ታቦር ፡ ነው ፡ ደብረ ፡ ታቦር ፡ ብርሃነ ፡ መለኮቱ ፡ የተገለጸበት ፡ አምላክነቱ ፡ የታወቀበት ፡ ቦታ ፡ ነው ።

በደብረ ፡ ዘይት ፡ ደግሞ ፡ ምሥጢረ ፡ ምጽአቱን ፡ አስተማረበት ፡ እንጂ ፡ ብርሃን ፡ አልታየበትም ፡ እንደ ፡ ስሙ ፡ ቢኽን ፡ ኖሮ ፡ መብራት ፡ ብርሃኑን ፡ የሚሰጥ ፡ በዘይት ፡ ስለኾነ ፡ ብርሃን ፡ ማሳየት ፡ ለደብረ ፡ ዘይት ፡ በተገባው ፡ ነበረና ፤ ብርሃን ፡ ባለማሳየቱ ፡ ደብረ ፡ ዘይት ፡ የዘይት ፡ ተራራ ፡ በመባሉ ፡ ደብረ ፡ ታቦርን ፡ አልኾነም ፡ ማለት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በበጌምድር ፡ ጠቅ ለይ ፡ ግዛት ፡ የሚገኘውን ፡ ደብረ ፡ ታቦር ፡ የሚባለውን ፡ ገዳም ፡ የሚመለከት ፡ አይደለም ።

ይህንንም ፡ በአንጻር ፡ ሲያስረዱ ፡ ማኅተም ፡ የንጉሡን ፡ የቄሣርን ፡ መልክ ፡ ቢይዝ ፡ የሮም ፡ ንጉሥ ፡ ሊኾን ፡ እንደማይችል ፤ የላም ፡ ቅቤም ፡ የዓለምን ፡ ኹሉ ፡ ጠጉር ፡ ሲያከብር ፡ ላም ፡ በቅቤዋ ፡ እንደማትከበር ፡ ደብረ ፡ ዘይትም ፡ የዘይት ፡ ተራራ ፡ በመባሉ ፡ እንደ ፡ ደብረ ፡ ታቦር ፡ ብርሃን ፡ ሊሰጥ ፡ አልቻለም ፡ ማለት ፡ ነው ።

ከመሰ ፡ ኢይኅሥሥ ፡ ለጽምዉ ፡ ጠለ ፡ ተቀብዖ ፡ ዝናም ። በፈለገ ፡ ዘይት ፡ ክርስቶስ ፡ ቅውም ፡ ያለውም ፡ ንባብ ፡ ሲተረጐም ፡ ክርስቶስ ፡ ግን ፡ ለጥማቱ ፡ የመቀባት ፡ ዝናም ፡ ጠልን ፡ እንዳይሻ ፡ በዘይት ፡ ወንዝ ፡ የቆመ ፡ ነው ፡ ማለት ፡ ክርስቶስ ፡ ሰው ፡ ስለኾነ ፡ ቅብዐትን ፡ ክብርን ፡ ከሌላ ፡ እንዳይሻ ፡ ራሱ ፡ ቅብዕ ፡ ክብር ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ ባይ ፡ መኾናቸውን ፡ ይገልጻሉ ። እውነተኛው ፡ የቅኔው ፡ ትርጓሜና ፡ ምሥጢር ፡ ይህ ፡ ነው ። እርስዎ ፡ የሰጡትንስ ፡ አስተያየት ፡ ስንኳንስ ፡ እንደርስዎ ፡ ያለ ፡ ሰው ፡ ሊናገረው ፡ የሀገሬ ፡ እመበለቶች ፡ አይናገሩትም ።

ደግሞ ፡ የቅኔውን ፡ አፈታትና ፡ ምሥጢር ፡ ከማበላሸትዎም ፡ በላይ ፡ ተራራ ፡ የሚያኽሉ ፡ ኹለት ፡ ሐሰቶች ፡ ተናግረዋል ። ፩ኛ ፡ በበጌምድር ፡ ጠቅላይ ፡ ግዛት ፡ የሚገኘው ፡ ደብረ ፡ ታቦር ፡ የቅባቶችን ፡ ትምርት ፡ የሚገድፍ ፡ ነው ፡ ብለዋል ፡ ይህ ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ አንድ ፡ መረኃ ፡ ሊያቀርቡ ፡ አይችሉም ፡ ሐሰት ፡ እውነት ፡ ላይኽን ፡ አሰቱን ፡ እውነት ፡ አስመስላለሁ ፡ ብሎ ፡ የሰው ፡ ስም ፡ ማጥፋት ፡ አይገባም ።

ደራሲ ።

፲፪ | ኹለተኛም ፡ እኒህ ፡ ወገን ፡ በሃይማኖታቸው ፡ ቅንነትና ፡ እውነተኛነት ፡ ብጣም ፡ ከመረዳታቸው ፡ የተነሣ ፡ ስለርሱ ፡ ለመከላከል ፡ ሲሉ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ስደቶችን ፡ በደስታ ፡ ተቀብለዋል ፡ ያሉት ፡ ነው ።

መላሽ ።

፲፫ | እኒህ ፡ ይህን ፡ ቅኔ ፡ የተቀኙ ፡ ሊቅ ፡ አለቃ ፡ ገብረ ፡ ኢየሱስ ፡ ይህን ፡ ቅኔ ፡ በመቀኘታቸው ፡ ስንኳ ፡ ስደት ፡ የቃል ፡ ተግሣጽም ፡ አልደረሰባቸውም ፡ ሐሰት ፡ ነው ።

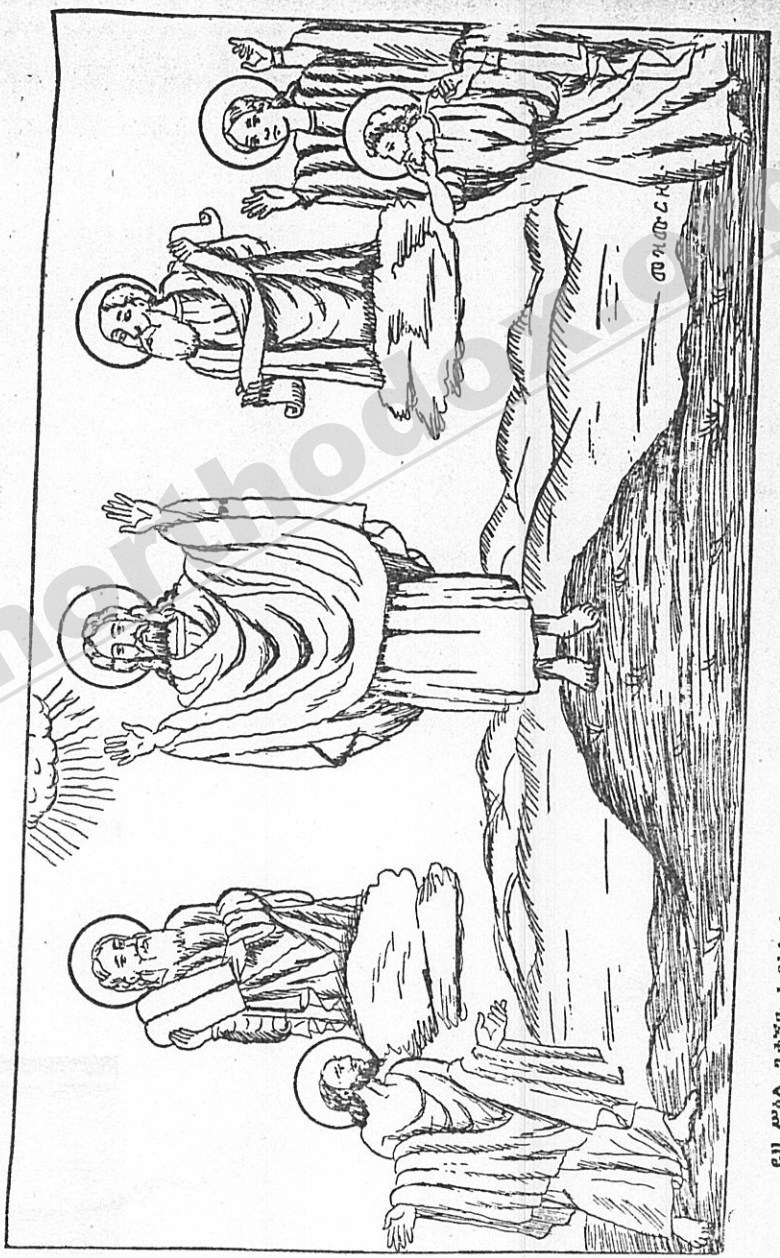

ይህ ሥዕል ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በደብረ ታቦር ብርሃነ መለኮቱን እንደገለጸ ። ማቴ ፲፯ ፩—፱ ። ማር ፱ ፪—፯ ።

www.ethiopianorthodox.org

መንፈስ፡ ቅዱስንም ፡ ዘመረፀ ፡ እምወልድ ፡ የሚል ፡ ካቶሊካዊ ፡ ሲመጣ ፡ ተባ
ብረው ፡ የሚመክቱ ፡ ናቸው ፡ የሚነጣጠሉ ፡ አይደሉም ።

እርስዎ ፡ ግን ፡ አንድ ፡ ኾነው ፡ በሚመክቱ ፡ ወንድማማቾች ፡ መካ
ከል ፡ ገብቶ ፡ ለማለያየት ፡ ስለተመኙ ፡ በማያገባዎ ፡ ነገር ፡ ገብተው ፡ ሲዘ
ባርቁ ፡ ይታያሉ ።

መዘባረቅም ያልኩት ፡ ቃል ፡ ማለት ፡ የመለኮት ፡ ብቻ ፡ ስም ፡ ነው ፡
ትስብእትም ፡ ማለት ፡ የሰውነት ፡ ብቻ ፡ ስም ፡ ነው ፡ ክርስቶስ ፡ ማለት ፡ ግን ፡
ቃል ፡ ሥጋን ፡ ቢዋሐድ የወጣለት ፡ የተዋሐዶ ፡ ስም ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ቃል፡
ብቻውን ፡ ክርስቶስ ፡ አይባልም ፡ ትስብእትም ፡ ብቻውን ፡ ክርስቶስ ፡ አይባ
ልም ፡ ባለቅኔውም ፡ ጠንቅቆ ፡ በተዋሕዶ ፡ ስሙ ፡ ጎሩመ ፡ ቅብዐት ፡ ክር
ስቶስ ፡ ቢል ፡ መለኮትን ፡ ከትስብእት ፡ በሚለያይ ፡ ስም ፡ ጠርተው ፡ ፪ ፡
ባሕርይ ፡ ለማለት ፡ እንዲመች ፡ ቃል ፡ ቀዳሹን ፡ ጸጋ ፡ ተቀበለ ፡ የሚለውን ፡
ባህል ፡ በፍጹም ፡ እንደማይቀበሉት ፡ እንረዳለን ። ደራሲው ፡ ሊያስረዳ ፡ የፈ
ለገ ፡ ቃል ፡ ወይም ፡ ባሕርየ ፡ መለኮት ፡ መቸም ፡ መች ፡ የፍጡራን ፡
መቀበት ፡ ያስፈልገው ፡ አልነበረም ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ ቅብዐት ፡ ተቀ
ባይ ፡ የትስብእት ፡ ባሕርይ ፡ ሊኖረው ፡ ግድ ፡ ነው ፡ እያሉ ፡ ከደራሲው ፡
ሐሳብ ፡ የወጣ ፡ አነጋገር ፡ ስለተናገሩ ፡ ነው ።

በዚህ ፡ አኳኋን ፡ በቅኔው ፡ መንገድ ፡ ሊደርሱበት ፡ አልቻሉምና ፡
የሊቃውንቱን ፡ ቅኔ ፡ አያበላሹ ።

ደ ራ ሲ ።

፱| የደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ የጸጋ ፡ ልጅ ፡ ወገን ፡ የኾነ ፡ አለቃ ፡ ገብረ ፡
ኢየሱስ ፡ የተባለው ፡ ከደረሰው ፡ ቀጥሎ ፡ ከለው ፡ ሥላሴ ፡ ያልነውን ፡
ባህል ፡ የሚደግፍ ፡ አሳብ ፡ ይገኛል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፱| በቅኔው ፡ መንገድ ፡ ሳይደርሱበት ፡ የደረስኩበት ፡ መስሎዎ ፡ ምኞት
ዎን ፡ ይተዎሉ ፡ እንጂ ፡ የቅኔው ፡ መንገድና ፡ የርስዎ ፡ አስተያየት ፡ እንደ፡
ሰማይና ፡ እንደ ፡ ምድር ፡ የተራራቀ ፡ ነው ፡ ደራሲው ፡ አለቃ ፡ ገብረ ፡
ኢየሱስም ፡ ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ ባይ ፡ መኾናቸው ፡ የተረጋገጠ ፡ ሲኾን ፡
የጸጋ ፡ ልጅ ፡ ወገን ፡ ናቸው ፡ ያሉትም ፡ ፍጹም ፡ ውሸት ፡ ነው ፡ ወልድ፡
ቅብዕ ፡ ባይ ፡ መኾናቸው ፡ በቅኔው ፡ ይታወቃል ።

ደ ራ ሲ ።

ሥላሴ ፡ ዘአለቃ ፡ ገብረ ፡ ኢየሱስ ።

፲| በጸዋረ ፡ ስም ፡ ደብረ ፡ ዘይት ፡ ኢኮነ ፡ ደብረ ፡ ታቦር ፡
ከመሰ ፡ ኢይኅሥሥ ፡ ለጽምዑ ፡ ጠለ ፡ ተቀብዖ ፡ ዝናም ፡

በፈለገ ፡ ዘይት ፡ ክርስቶስ ፡ ቅውም ፡
አርአያ ፡ መልክዑ ፡ ለቄሣር ፡ ነጋሢ ፡ እመ ፡ ይጸውር ፡ ማኅተም ፡
ማኅተም ፡ ኢኮነ ፡ ንጉሠ ፡ ሮም ፡
ወእንዘ ፡ ቅብዐ ፡ ላሕም ፡ ያከብር ፡ ሥዕርተ ፡ ዓለም ፡
በተቀብዖ ፡ ኢትከብር ፡ ላሕም ፡
ከዚህም ፡ ሥላሴ ፡ ደራሲው ፡ ስለቅብዐትና ፡ ስለኹለቱ ፡ የክርስቶስ ፡ ባሕ
ርያት ፡ የቀና ፡ አሳብ ፡ በግልጥ ፡ ይታያል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

ሰው ፡ በልቡ ፡ የተመኘውን ፡ ወይም ፡ ቀን ፡ ሲያስበው ፡ የዋለውን ፡ ሌሊት ፡
በሕልሙ ፡ እየታየው ፡ ሲቃዥ ፡ የሚያድረውን ፡ ያህል ፡ ምኞትዎን ፡ እንደ
ልብዎ ፡ ይናገራሉ ፡ እንጂ ፡ በዚህ ፡ ቅኔ ፡ ውስጥ ፡ ክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡
እንደ ፡ ኾነ ፡ ስንኳን ፡ በግልጥ ፡ የምጣድ ፡ ብልጭልጭታ ፡ ያህልም ፡ አይ
ታይበትም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፩| ደራሲው ፡ ደብረ ፡ ታቦር ፡ የቅባቶችን ፡ ባህል ፡ ይገድፍ ፡ የነበ
ረው ፡ የበጌምድር ፡ ጥንታዊ ፡ ገዳም ፡ የቅባቶችን ፡ ትምርት ፡ በመደገፉ ፡
ስሙንና ፡ ባሕርዩን ፡ ለውጠ ፡ ደብረ ዘይት ፡ ተብሎ ፡ እንደማይጠራ ፡
እንዲሁም ፡ ቅብዐት ፡ ክርስቶስን ፡ የእግዚአብሔር ፡ የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ ወደ
መኾን ፡ ከፍ ፡ አላደረገውም ፡ ወይም ፡ አላከበረውም ፡ ይላል ።

ይህም ፡ ክርስቶስ ፡ ቅብዐትን ፡ ተቀብሎ ፡ ሲያበቃ ፡ የተቀበለው ፡
ቅብዐት ፡ የመለኮት ፡ ባሕርዩንና ፡ አካሉን ፡ ፈጽሞ ፡ የማይነካ ፡ ነው ፡ ማለቱ ፡
ነው ። ክርስቶስ ፡ በአካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ የተቀበለውና ፡ የእግዚአብሔር ፡
የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ ወደ ፡ መኾን ፡ ከፍ ፡ ያደረገው ፡ ጸጋ ፡ (ተዋሕዶ) ፡ ዝናም
ከጤዛ ፡ የሚበልጠውን ፡ ያህል ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅብዐት ፡ (ከቀዳሹ ፡ ጸጋ፡)
ይበልጣል ፡ ክርስቶስ ፡ ማለት ፡ የተቀባ ፡ ማለት ፡ ነው ፡ አንድ ፡ ማኅተም ፡ በእ
ርሱ ፡ ላይ ፡ በሚገኘው ፡ መልክና ፡ ቅርጽ ፡ የማን ፡ ንጉሥ ፡ መኾኑ ፡ እንደ
ሚታወቅ ፡ እንዲሁም ፡ ክርስቶስ ፡ በቅብዐት ፡ መሲሕ ፡ መኾኑ ፡ ይታወቃል ፡
ክርስቶስ ፡ ሲቀባ ፡ የቅብዐቱ ፡ (የቀዳሹ ፡ ፀጋ) ፡ ተቀባይ ፡ የሚኾነው ፡ ሥጋ ፡
በላበሰ ፡ ጊዜ ፡ የወሰደው ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእቱ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ አካለ ፡
ቃል ፡ ሊኾን ፡ አይችልም ። ምክንያቱም ፡ እርሱ ፡ የተቀበለውና ፡ እኛ ፡ የም
ንቀበለው ፡ ጸጋ ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡ ስለኾነ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፩| ለዚህ ፡ ቅኔ ፡ የሰጡት ፡ አስተያየት ፡ ኹሉ ፡ ከባለ ፡ ቅኔው ፡ ያል
መጣ ፡ ከዘይቤ ፡ የወጣ ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ንግግር ፡ ነው ፡ የቅኔውስ ፡ ትርጓሜ
ውና ፡ ምሥጢሩ ፡ እንደሚከተለው ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

ደ ራ ሲ ።

፲፫ ፡ ይህን ፡ ነገር ፡ የሚያስረዳ ፡ ቀጥሎ ፡ ያለውን ፡ የደብተራ ፡ ካሣ ፡ ጐንደሬን ፡ መወድስ ፡ እናገኛለን ፡ ብለው ፡ የደራሲውን ፡ ስም ፡ አጠራር ፡ ክብር፡ በሚቀንስ ፡ አነጋገር ፡ ተናግዋረል ።

መ ላ ሽ ።

፲፫ | እኒህ ፡ በንቀት ፡ አነጋገር ፡ ደብተራ ፡ ካሣ ፡ ብለው ፡ የጠሯቸው ፡ ሊቅ ፡ የብሉይ ፡ የሐዲስ ፡ መምህር ፡ የታወቁ ፡ ታላቅ ፡ ስመ ፡ ጥሩ ፡ ሊቅ ፡ ናቸው ። ይህን ፡ ቅኔ ፡ ያገኙበት ፡ መጽሐፍም ፡ መምህር ፡ ካሣ ፡ ዘጐንደር ፡ ብሎ ፡ አክብሮ ፡ ይጠራቸዋል ፡ እንጂ ፡ ደብተራ ፡ ካሣ ፡ ብሎ ፡ አይጠራቸውም ። እንዲህ ፡ እንዲህ ፡ ያሉትን ፡ ሊቃውንት ፡ ደብተራ ፡ እገሌ ፡ እያሉ ፡ ቢጽፉ ፡ እርስዎ ፡ ራስዎ ፡ አለቃ ፡ የሚባል ፡ በምን ፡ ደረጃ ፡ ያለ ፤ ደብተራ ፡ የሚባል ፡ በምን ፡ ደረጃ ፡ ያለ ፡ ሰው ፡ መኽኑን ፡ የማያወቁ ፡ መኽንዎን ፡ ያስገምታሉ ፡ እንጂ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ በዚህ ፡ የሚዋረዱ ፡ አይደሉም ።

ቅ ኔ ው ።

ደ ራ ሲ ።

፲፬ | ጥይቅት ፡ ይእቲ ፡ ለዘይሴፈዋ ፡ እምደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ ዘወዕአት ፡ መርዓት ፤ ሃይማኖትነ ወሐራውያ ፡ ካልእ ፡ ከመ ፡ ኢይስብር ፡ ፍጡነ ፡
ኪያሃ ፡ ዕንቁ ፡ ባሕርይ ፤ ማርቆስ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ዘአጥረየ ፡ ለነ ፡
መኃትዊሆን ፡ መጻሕፍተ ፤ በቃለ ፡ ተፍሥሕት ፡ ነሥአ ፡ ጠባባት ፡ ከናፍሪነ።
ዓዲ ፡ ኢታንክርዋ ፡ ለዘትመጽእ ፡ ኀቤነ ፡
መከራ ፡ ዘሃይማኖት ፡ እስመ ፡ ፍዳ ፡ ዕሴት ፡ አኃዊነ ።
ወቃለ ፡ ግብጻዊ ፡ ነቢይ ፡ ከመ ፡ ኢይስማዕ ፡ እዝንነ ፡
ስሙ ፡ እንዘ ፡ ብርሃን ፡ መንገለ ፡ ጽልመት ፡ ይመርሀነ ።

መ ላ ሽ ።

፲፬ | ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ለመጻፍ ፡ ያሳሰበዎ ፡ ኢትዮጵያ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ፪ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ መኽኗን ፡ ከሊቃውንቶቿም ፡ መንበረ ፡ ማርቆስ ፡ የኾነች ፡ የእስክንድርያን ፡ ባህል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ ነቅፎ ፡ መንበረ ፡ ጴጥሮስ ፡ የተባለች ፡ የሮማን ፡ ባህል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ የሚደግፍ ፡ እንዳለ ፡ ለማስረዳት ፡ ነው ።

የኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ ግን ፡ ወልድ ፡ ቅብዕ ፤ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅብሰ ፡ ፪ት ፡ ልደት ፡ ፫ ፡ ልደት ፡ በመባባል ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ ይከራከሩ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ቢነገርም ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ሲመጣ ፡ ኹሉም ፡ በንድነት ፡ ከመንበረ ፡ ማርቆስ ፡ ሥር ፡ ተገኝተው ፡ በንድነት ፡ ተሰልፈው ፡ አንድ ፡

www.ethiopianorthodox.org

አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ባለማፈግፈግ ፡ ሲመክቱ ፡ ይገኛሉ ፡ እንጂ ፡ ከቶ ፡ የልዮንን ፡ ባህል ፡ ደግፎ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ አይገኝ ባቸውም ። ይኸውም ፡ ግብጽንና ፡ ኢትዮጵያን ፡ ለማለያየት ፡ ይጠቅመኛል ፡ ብለው ፡ የጠቀሱት ፡ ቅኔ ፡ ኪያሃ ፡ ዕንቄ ፡ ባሕርይ ፡ ማርቆስ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ዘአጥረየ ፡ ለነ ፡ ብሎ ፡ እንደ ፡ ዕንቍ ፡ የጠራች ፡ የሃይማኖቱ ፡ ባህል ፡ ከመንበረ ፡ ማርቆስ ፡ የተገኘች ፡ መኽኒን ፡ በመግለጹ ፡ ይታወቃል ።

በፍቅርም ፡ ቢኽን ፡ በጥል ፡ ኹለት ፡ ወንድማማቾች ፡ የግል ፡ ጉዳያቸው ፡ ለሚያደርጉት ፡ ንግግር ፡ መካከል ፡ የኹለቱም ፡ ባላጋራ ፡ የኽነ ፡ ፫ተኛ ፡ ሰው ፡ ገብቶ ፡ ሲያሳብቅ ፡ ቢገኝ ፡ ኹለቱም ፡ ወገኖች ፡ በሰብቅ ፡ እነርሱን ፡ አለያ ይቶ ፡ ከመካከላቸው ፡ ገብቶ ፡ ሊጎዳቸው ፡ ታጥቆ ፡ የተነሣ ፡ ጠላት ፡ መኽኑን ፡ አውቀው ፡ ውሾ ፡ ውሾ ፡ ብለው ፡ አሳፍረው ፡ ይመልሱታል ፡ እንጂ ፡ ነገሩን ፡ እውነት ፡ ብለው ፡ አይቀበሉትም ።

ስለዚህ ፡ እርስዎም ፡ ለዚህ ፡ ነገር ፡ ምንምን ፡ የሚያገባዎ ፡ የሌለ ፡ ፫ተኛ ፡ ትርፍ ፡ ሰው ፡ ስለኽኑት ፡ ይህ ፡ አሳብዎ ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ ትርፍ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ ብለን ፡ አልፈነዋል ።

ደ ራ ሲ ።

፲፭| ኢያጥፍዐ ፡ ንዴተ ፡ ሥጋ ፡ የሚለውን ፡ የ፬ ፡ ዐይን ፡ ጉሹን ፡ ቅኔ ፡ ጽፈዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፭| ይህ ፡ ቅኔ ፡ የተደረሰበትን ፡ ምክንያትና ፡ የተሰጠውን ፡ መልስ ፡ እንደ ፡ ድርና ፡ እንደ ፡ ማግ ፡ አስማምቼ ፡ በቅኔዎች ፡ በመጀመሪያ ፡ ላይ ፡ በገጽ ፡ ፫፻፫ና ፡ ፫፻፬ ፡ ጽፌልዎታለሁ ፡ ያነን ፡ ይመልከቱ ፡ ኹለተኛ ፡ መጻፍ ፡ አያስፈልግም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፮| የክርስቶስ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ተለወጠ ፡ ወይም ፡ ጠፋ ፡ የሚለ ውን ፡ የአውጣኪን ፡ ባህል ፡ የኹለት ፡ ልደትና ፡ የቅብዐት ፡ ወገን ፡ ይቀበ ሉታል ፡ ሲል ፡ የደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ ወገን ፡ የኽነው ፡ አለቃ ፡ ተክለ ፡ ጽዮን ፡ ይከሣቸዋል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፮| አለቃ ፡ ተክለ ፡ ጽዮን ፡ በአባ ፡ ማስያስ ፡ ፍቅር ፡ ተስበው ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ መኽናቸው ፡ የታወቀ ፡ ነው ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ተክለ ፡ ልዮን ፡ የሚባል ፡ ስም ፡ ወጥቶላቸዋል ፡ ስለዚህ ፡ ካቶሊካዊ ፡ ይባላሉ ፡ እንጂ ፡ የደ ብረ ፡ ሊባኖስ ፡ ወገን ፡ ከመባል ፡ ተሠርዘዋል ። ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ተለ ወጠ ፡ ጠፋ ፡ ይላሉ ፡ እያለ ፡ ይከሣቸዋል ፡ ለሚሉትም ፡ አለቃ ፡ ተክለ ፡ ጽዮን ፡

ለካቶሊክ ፡ ባህል ፡ ሐዲስ ፡ አማኒ ፡ በመኽናቸው ፡ እታመናለሁ ፡ ሲሉ ፡ የተናገሩት ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ ይህን ፡ ባህል ፡ የሚቀበል ፡ በኢትዮጵያ ፡ የለም ። የዚህንም ፡ መረጃ ፡ ኢይኄይሱነ ፡ ምንተ ፡ እለ ፡ ተሲሰዩ ፡ የሚለ ውን ፡ ቅኔ ፡ በጻፉበት ፡ በገጽ ፡ ፫፻፮ ፡ አብራርቼ ፡ ጽፌልዎታለሁ ፡ ያነን ፡ ይመልከቱ ።

ደ ራ ሲ ።

፲፯| ይህም ፡ እውነት ፡ እንደኽነ ፡ ቀጥሎ ፡ ባለው ፡ አቤቶ ፡ ተክለ ሃይማኖት ፡ ጎጃሜ ፡ በደረሰው ፡ ሥላሴ ፡ ይታወቃል ፡ ብለዋል ።

፲፯| አቤቶ ፡ ተክለ ፡ ሃይማኖት ፡ ጎጃሜ ፡ አለመኽናቸው ፡ ጎንደሬ ፡ መኽናቸው ፡ በኹሉ ፡ ዘንድ ፡ ጎልቶ ፡ የታወቀ ፡ ነገር ፡ ነው ። ይህ ፡ ነገር ፡ በተመልካች ፡ ዘንድ ፡ ዘራቸው ፡ ሀገራቸው ፡ በግልጽ ፡ የሚታወቀውን ፡ የኢ ትዮጵያውያንን ፡ ብሔረ ፡ ሙላድ ፡ ሐረገ ፡ ትውልድ ፡ እንዲህ ፡ የለዋ ወጡት ፡ ዘልቀው ፡ ከተማሩ ፡ አጥብቀው ፡ ከተመራመሩ ፡ ሊቃውንት ፡ በቀር ፡ ማንም ፡ በግልጽ ፡ ሊረዳው ፡ የማይችለውን ፡ የመጻሕፍትን ፡ ምሥጢርማ ፡ ምን ፡ ያኽል ፡ ለዋውጠዋቸው ፡ ይኽን ፡ የሚል ፡ አሳብ ፡ አሳድሯል ።

ቅኔው ፡ የሚከተለው ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፲፰| ክራማተ ፡ ፳ ፡ ሐሰወ ፡ ኖኅ ፡ ነቢየ ፡ ጊዜ ፡ ወትትገፈታዕ ፡ በነድ ፡ ማዕደ ፡ መወልጥ ፡ ነነዌ ።

ጽድቀ ፡ ብሂሎቱ ፡ ለዮናስ ፡ ሕሳዌ ።

ከመ ፡ ትኩኑ ፡ አምላከ ፡ ባሕቱ ፡ ሀለወክሙ ፡ ህላዌ ።

ዘይቤ ፡ ዕቤረ ፡ ወአረጋዌ ።

እስመ ፡ ኮነ ፡ ሥጋ ፡ አምላከ ፡ ማኅየዌ ።

ኢሐሰወ ፡ ነቢይነ ፡ አርዌ ፡ የሚል ፡ ነው ።

ይህንንም ፡ ቅኔ ፡ ሲተረጕሙ ፡ ጠቅለል ፡ ባለ አነጋገር ፡ ደራሲው ፡ ኹለት ፡ ነገሮችን ፡ ያስታውሳል ፡ እንዱ ፡ በቅዱስ ፡ መጽሐፍ ፡ ውስጥ ፡ የሚገኘው ፡ ዮናስ ፡ ነነዌ ፡ ከ፵ ፡ ቀን ፡ በኋላ ፡ ትጠፋለች ፡ ብሎ ፡ የተናገረውና ፡ ሳይፈ ጸም ፡ የቀረው ፡ ትንቢት ፡ ነው ። ሌላውም ፡ በመጽሐፈ ፡ አዋልድ ፡ የሚገኘው ፡ ኖኅ ፡ ማየ ፡ ዐይኅ ፡ ከ፻፳ዓመት ፡ በኋላ ፡ ይመጣል ፡ ብሎ ፡ በትንቢት ፡ ተና ግሮ ፡ ሲያበቃ ፡ የጥፋቱ ፡ ወኅ ፡ ከ፻ዓመት ፡ በኋላ ፡ መጣ ፡ የሚለው ፡ ተረት ፡ ነው ። ደራሲው ፡ እነዚህን ፡ ነገሮች ፡ ካስታወሰ ፡ በኋላ ፡ እነዚህ ፡ እውነተኞች ፡ ነቢያት ፡ ሲሳሳቱ ፡ ሰይጣን ፡ ውሸታም ፡ ሳለ ፡ ለአዳምና ፡ ለሔዋን ፡ በእባብ ፡ አድሮ ፡ እንደ ፡ አማልክት ፡ ትኾናላችሁ ፡ ሲል ፡ የተናገራቸው ፡ በሥጋዌ ፡ የሰው ፡ ባሕርይ ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ኾኒልና ፡ አልተሳሳተም ፡ ሲል ፡ ነገሩን ፡ ያቆማል ፡ ብለዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

መ ላ ሽ ።

፲፰ | ከዮናስ ፡ ላይ ፡ እስከ ፡ ፫ ቀን ፡ ያለውን ፡ እስከ ፡ ፵ ፡ ቀን ፡ በማለት ። ፪ተኛ ሐዋርያት ፡ የተቀበሉትን ፡ የኔኖክን ፡ ትንቢት ፡ ተረት ፡ በማለት ፡ ፫ተኛ፡ እስመ ፡ ከነ ፡ ሥጋ ፡ ያለውን ፡ ንባብ ፡ ሥጋ ፡ ማለት ፡ አካል ፡ ዘየአክልን ፡ የሚያሳይ ፡ አነጋገር ፡ ሲኾን ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ከመሰሳትዎ ፡ በቀር ፡ የቅኔው ፡ መንገድ ፡ ግቡን ፡ አልለቀቀም ፡ ይኸው ፡ ነው ። እንግዲህ ፡ ከዚህ ፡ ቅኔ፡ ውስጥ ፡ ሊነቅፉት ፡ የሚያስቡት ፡ ሥጋ ፡ ማኅየዊ ፡ አምላክ ፡ ኾነ ፡ ማለትን ፡ ነው ። እኒህ ፡ ሊቅ ፡ ይህነን ፡ ቃል ፡ የተናገሩ ፡ አዳም ፡ ዕፀ ፡ በለስን ፡ በበላ ፡ ጊዜ ፡ አዳም ፡ ከነ ፡ ከመ ፡ ፩ እምኔነ ።

አዳም ፡ ከእኛ ፡ እንደአንደላችን ፡ ኾነ ፡ ያሉትን ፡ ቃል ፡ መሠረት ፡ አድርገው ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ከልባቸው ፡ አንቅተው ፡ አልተናገሩም ፡ ዘፍ ። ፫ ፡ ፳፪ ።

ይህ ፡ ቃል ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ መሠረት ፡ የያዘ ፡ ከኾነ ፡ ያነን ፡ መሠረቱን ፡ በአሪት፡ የተጻፈውን ፡ ካልነቀፉ ፡ በቀር ፡ ይህነን ፡ ቃል ፡ ሊነቅፉ ፡ አይችሉም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፱ | የደብረ ፡ ሊባኖሱ ፡ መነኰሴ ፡ አለቃ ፡ ገብረ፡ ኢየሱስ ፡ አፄ ፡ ዮሐንስ፡ በሸዋ ፡ ላይ ፡ የቅባቶች ፡ ባህል ፡ ባዋጅ ፡ እንዲነገር ፡ ባስገደዱ ፡ ጊዜ ፡ ወደ ፡ ቅባቶች ፡ ወገን ፡ ያለፈ ፡ የቅባቶችን ፡ ወገን ፡ እንደሚከተለው ፡ አድርጎ ፡ ይገ ድፈዋል ፡ ብለው፡ ዋዜማ ፡ ቅኔ ፡ ጽፈዋል ። ቅኔውም ፡ ኢነግእከ ፡ እምካል እከ ፡ ለአብርሆ ፡ ገጽ ፡ ቅብዐ ፡ ተክለ ፡ ሃይማኖት ፡ ነግድ ።

እስመ ፡ ቅብዕ ፡ ለሊሁ ፡ መሬትከ ፡ ወልድ ።
ቅብዐ ፡ ካልእሰ ፡ ይንሥኡ ፡ አራዛተ ፡ ሠርጉ ፡ ነገድ ።
ጎበ ፡ ጎበ ፡ አንጸረ ፡ ቅድመ ፡ ልሳንከ ፡ ነድ ።
የሐውሩ ፡ በሠናይ ፡ ልማድ ፡ ነው ፡

መ ላ ሽ ።

፲፱ | ከዚህ ፡ ላይ ፡ የተናገሩት ፡ ኹሉ ፡ በፍጹም ፡ ውሸት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ አንድ ፡ እውነት ፡ የለበትም ፡ ፩ኛ ፡ አፄ ዮሐንስ ፡ በሸዋ ፡ የቅባቶችን ፡ ባህል ፡ ባዋጅ ፡ አላናገሩም ።

፪ተኛ ፡ አለቃ ፡ ገብረ ኢየሱስ ፡ ከመሠረታቸው ፡ ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ ባይ ፡ ናቸው ፡ እንጂ ፡ ወደ ፡ ቅባቶች ባህል ፡ ባዋጅ ፡ ያለፉ ፡ አይደሉም ፡ ይኸውም ፡ እስመ ፡ ቅብዕ ፡ ለሊሁ ፡ መሬትከ ፡ ወልድ ፡ በማለታቸው ፡ ይታወቃል ።

ይህን ፡ ያህል ፡ ውሸት ፡ ከመናገር ፡ ያደረሰዎ ፡ አስቀድመው ፡ ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ በማለትና ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅብዕ ፡ በማለት ፡ መካከል ፡ ያለውን ፡ ልዩ ነት፡ ባለማወቅዎና፡ ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ የሚሉ ፡ እነማን ፡ እንደኾኑ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ፡ ቅብዕ ፡ የሚሉ ፡ እነማን ፡ እንደኾኑ ፡ የቅባቶችን ፡ ባህል ፡ ምን ፡ እንደኾነ ፡ የተ

www.ethiopianorthodox.org

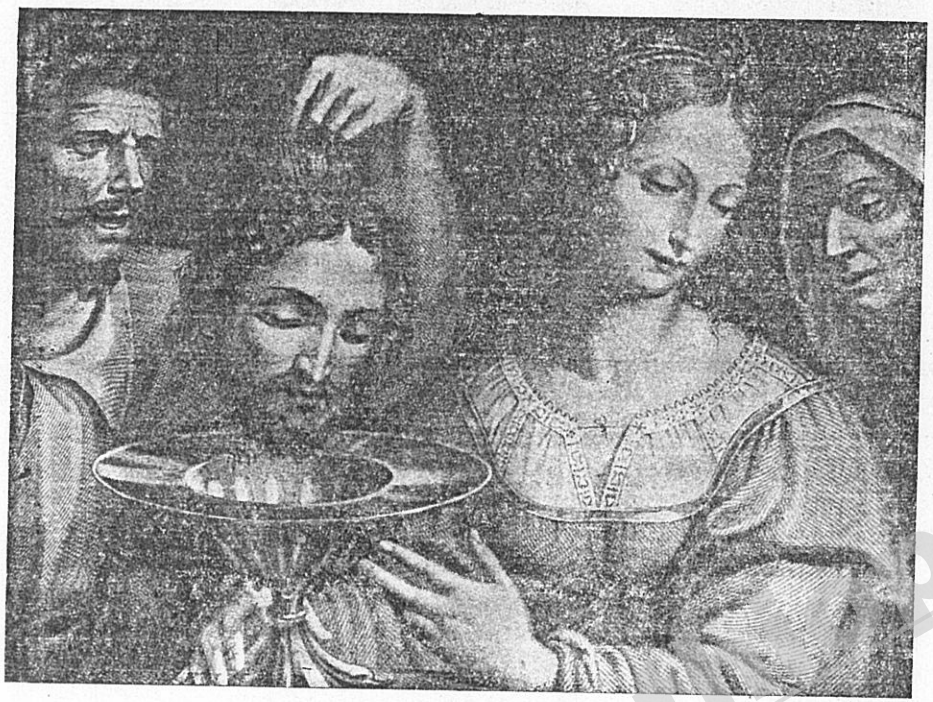

ይህ ሥዕል ሄሮድስ በዓል በሚያደርግበት ቀን የዮሐንስን ራስ ቈርጦ ለወስተ ሄሮድያዳ በጻሕል እንደ ሰጣት ያሳያል ። ማቴ ፲፬ ፩—፲፪ ። ማር ፮ ፲፬ — ፴

ዋሕዶችም ፡ ባህል ፡ ምን ፡ እንደኾነ ፡ ሳያውቁ ፡ በድፍረት ፡ ልጻፍ ፡ ማለትዎ ፡ ነውና ፡ አስቀድመው ፡ ይህነን ፡ የዘረዘርኩልዎን ፡ ጠንቅቀው ፡ አውቀው ፡ ሲጽፉ ፡ መልሱን ፡ እጽፍልዎታለሁ ፡ ይህ ንግግር ፡ ግን ፡ እንደ ፡ ቅዠት ፡ ያለ ፡ ስለኾነ ፡ ለዚህ ፡ መልስ ፡ ልስጥ ፡ ማለት ፡ ተኝቶ ፡ በእንቅልፍ ፡ ልቡ ፡ ለሚቃዥ ፡ ሰው ፡ ሕጋዊ ፡ መልስ ፡ ልስጠው ፡ እንደማለት ፡ የሚቈጠር ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፳| መምህር ፡ ዜና ፡ የተባሉትን ፡ የመርጡለ ፡ ማርያምን ፡ መምህር ፡ ቅኔ ፡ ንባቡን ፡ በመለዋወጥ ፡ ጽፈውታል ፡ ቅኔውም ፡ የሚከተለው ፡ ነው ።

ናስተሐምም ፡ ንስተይ ፡ ማየ ፡ ፈለግኪ ፡ ወኢናስተሓምም ፡ ንስተይ ፡

ዘበዓለ ፡ መርቅያን ፡ ወይነ ።

በፈለግኪ ፡ ዮሐንስ ፡ እስመ ፡ አጥመቀ ፡ ብርሃነ ፡

ወከመ ፡ ለዮሐንስ ፡ ተበቀሎ ፤ ሄሮድስ ፡ በወይነ በዓሉ ፡ አኮኑ ፡ ሰማዕነ ።

ወእመ ፡ ንስጥሮስ ፡ ይሁበነ ፤ ወርቀ ፡ ኬልቄዶን ፡ ጽሩየ ፡ ወብሩረ ፡ ሮሜ ፡ ፍቱነ ።

ለንስጥሮስ ፡ ኢንሁበ ፡ ዘምሥያጥኪ ፡ አእባነ ።

መርጡለ ፡ ማርያም ፡ ደብረ ፡ ተሰምዮ ፡ ምስካየ ፡ ወፀወነ ።

በነሢአ ፡ ሠላስ ፡ አእባን ፡ እስመ ፡ ነፍሰ ፡ ዳዊት ፡ ድኅነ ፡

ወነፍሰ ፡ ይሁዳ ፡ አስቆሮታዊ ፡ በነሢአ ፡ ብሩር ፡ ተኰነነ ። ነው ።

እርስዎ ፡ ግን ፡ ይህን ፡ ቅኔ ፡ ሲጽፉ ፡ ወርቀ ፡ ኬልቄዶን ፡ ያለውን ፡ ወርቀ ፡ ሰማርያ ፡ ወይም ፡ ህንደኬ ፡ ብለው ፡ ለውጠው ፡ ጽፈውታል ። ባለቅኔው ፡ ወርቀ ፡ ኬልቄዶን ፡ አሉ ፡ እንጂ ፡ ወርቀ ፡ ሠማርያ ፡ አላሉም ።

ሠማርያ ፡ ሲልም ፡ ለንስጥሮስ ፡ የመወለጃው ፡ አገር ፡ የመሰለው ፡ ይመስላል ፡ ብለው ፡ ምኞትዎን ፡ ተናገረዋል ፡ እንጂ ፡ የባለቅኔው ፡ ሐሳብ ፡ አይደለም ።

ደራሲውስ ፡ ጠንቅቀው ፡ የኬልቄዶንን ፡ ወርቅ ፡ የሮሜን ፡ ብር ፡ ቢሰጡን ፡ ማለት ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በተወሰነው ፡ በሮማ ፡ ጸንቶ ፡ በሚኖረው ፡ በኹለት ባሕርይ ፡ ባህል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የሚል ፡ ባህላችንን ፡ አንለውጥም ፡ ብለው ፡ ተናግረዋል ።

ቀጥለውም ፡ የንስጥሮስንና ፡ የደብረ ፡ ሊባኖስን ፡ የካቶሊክንም ፡ ባህል ፡ አንድ ፡ ላይ ፤ ጨምሮ ፡ በወይን ፡ ጠጅ ፡ በወርቅና ፡ በብር ፡ መሰለ ፡ የሚሉት ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ። ባለቅኔው ፡ ጠንቅቀው ፡ ባህሉን ፡ ያነቁትንና ፡ የተቀበሉትን ፡ ሰዎች ፡ ንስጥሮስ ፤ መርቅያን ፡ ብለው ፤ ባህሉ ፡ የተወሰነባቸውንና ፡ የጸናባቸውንም ፡ ሀገሮች ፡ ኬልቄዶን ፤ ሮሜ ፡ ብለው ፡ ስማቸውን ፡ ጠርተው ፡ ተናግረዋል ። ደብረ ፡ ሊባኖስን ፡ ያነሡበት ፤ ቦታ ፡ የለም ፡ ደብረ ፡ ሊባኖስን ፡ ከንስጥሮስና ፡ ከካቶሊክ ፡ ጋራ ፡ አጣምረው ፡ የሚያነሡበት ፡ ምክንያቱ ፡ ምንድን ፡ ነው ። ይህ ፡ አሠራርዎ ፡ ኹሉ ፡ እንደ ፡ ተለመደው ፡ ኢትዮጵያውያንን ፡ ለማለያየት ፡ የሚገቡበት ዘዴ ፡ ለማግኘት ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ የኾነ ፡ ዩሰብቅ ፡ መንገድ ፡ የሚጠርጉ ፡ መኾንዎን ፡ ከሚገልጽ ፡ በቀር ፡ ምንም ፡ እውነት ፡ የሌለበት ፡ ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

ደ ራ ሲ ።

፲፰፩ ከዚህ ፡ ቅኔ ፡ ይህ ፡ ወገን ፡ የሚያስተምረው ፡ የአንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ምሥጢሩ ፡ ምን ፡ እንደኾነ ፡ በቀጥታ ፡ ለመረዳት ፡ የሚረዱ ፡ በቂዎች ፡ ማስረጃዎች ፡ እንደማይገኙ ፡ ግልጽ ፡ ነው ፤ ነገር ፡ ግን ፡ የጎጃሙ ፡ ደራሲ ፡ የካቶሊክን ፡ ትምህርትና የንስጥሮስን ፡ ኑፋቄ ፡ ቀላቅሎ ፡ አንድ ፡ ናቸው ፡ በማለቱ ፡ ባሕርይ ፡ ለሚለው ፡ ቃል ፡ የሚሰጠው ፡ ትርጉም ፡ በኬልቄዶኑ ፡ ጉባኤ ፡ ከተወሰነው ፡ ልዩ ፡ መኾኑን ፡ እንዲሁም ፡ ባሕርይና ፡ አካል ፡ የሚሉትን ፡ ቃሎች ፡ እንደሚያወራርሳቸው ያስረዳል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፰፩ እረህ ፡ ባለቅኔ ፡ ከዝርዝር ፡ ነገር ፡ ሳይገቡ ፡ ድፍን ፡ ባለ ፡ እንጋገር ፡ ዮሐንስ ፡ በወንዝ ፡ ወኃ ፡ ብርሃን ፡ ክርስቶስን ፡ እንዳጠመቀ ፤ እናውቃለንና ፡ የወንዛችንን ፡ ወኃ ፡ እንጠጣለን ፡ እንጂ ፡ ሄሮድስ ፡ በዓል ፡ ባደረገበት ፡ ቀን ፡ ወይን ፡ ጠጥቶ ፡ ዮሐንስን ፡ እንደ ፡ ተበቀለው ፡ ስለሰማን ፡ የመርቅያንን ፡ ወይን ፡ እንጠጣም ።

እንደዚኽውም ፤ ዳዊት ፡ ሦስት ፡ ደንጋዮች ፡ አንሥቶ ፡ ከጎልያድ ፡ እንደ ፡ ዳነ ፤ የአስቆሮቱ ፡ ይሁዳም ፡ ብር ፡ ተቀብሎ ፡ እንደ ፡ ተጎዳ ፡ እናውቃለንና ፡ ንስጥሮስ ፡ የኬልቄዶንን ፡ ወርቅና ፡ የሮምን ፡ ብር ፡ ቢሰጠን ፡ የገበያችንን ፡ ደንጋይ ፡ አንሰጠውም ፡ ብለዋል ፡ እንጂ ፡ ከዝርዝሩ ፡ ውስጥ ፡ ገብተው ፡ ባሕርይን ፡ አካልን ፡ አላነሱም ።

እርስዎም ፡ ይህንኑ ፡ ተረድተውት ፡ በዚህ ፡ ቅኔ ፡ የአንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ምሥጢሩ ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ፡ በቀጥታ ፡ ለመረዳት ፡ የሚረዱ ፡ መረጃዎች ፡ አይገኙበትም ፡ ብለዋል ። ይህንን ፡ በእርግጥ ፡ ከተረዱት ፡ በኋላ ፡ ባሕርይ ፡ ለሚለው ፡ ቃል ፡ የሚሰጠው ፡ ትርጉም ፡ በኬልቄዶኑ ፡ ጉባኤ ፡ ከተወሰነው ፡ ልዩ ፡ መኾኑን ፡ ያስረዳል ፡ እንዲሁም ፡ ባሕርይና ፡ አካል ፡ የሚሉትን ፡ ቃሎች ፡ እንደሚያወራርሳቸው ፡ ያስረዳል ፡ ብለው ፡ ግል ፡ ሐሳብዎን ፡ ተናግረዋል ።

ቅኔዎችን ፡ ጽፈው ፡ በመጨረሻ ፡ ላይ ፡ የሚሰጡት ፡ መረጃ ፡ ከቅኔዎች ፡ ያልተያያዘ ፡ የግል ፡ ሐሳብዎን ፡ ከኾነ ፡ የሊቃውንቱን ፡ ቅኔ ፡ ለምን ፡ ይጠቅሱታል ፡ ለማስመሰል ፡ ለማጭበርበር ፡ ነውን? ።

ደ ራ ሲ ።

፲፰፪ ከዚህም ፡ ቀጥለው ፡ የአለቃ ፡ ኅሀለ ፡ ሚከኤልን ፡ መወድስ ፡ ጽፈዋል ፤ ምንት ፡ ውእቱ ፡ ነገረ ፡ ጸብያሙ ፡ ለዘተዋሕዶ ፡ ወጸጋ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ እም ፡ ሃይማኖቱ ።

በእንተ ፡ እሉ ፡ ግብራት ፡ እስመ ፡ ተብህለ ፡ እምጥንቱ ።
ይቄም ፡ ኵሉ ፡ ለነገር ። ማኅለቅቱ ።
በስምዐ ፡ ክልኤቱ ፡ ወበቦቱ ፡ ወበእንተዝ ፡ ነገር ፡ ኢይደልዎሙ ፡ ይትሐተቱ ።

ሥርዓትዚ ፡ እመ ፡ ተጽሕፈ ፡ ወእመ ፡ ከመዝ ፡ ሥርዓቱ ።
ኢንሐር ፡ በትምይንት ፡ ፍናወ ፡ ግብራት ፡ ጸታ ፡ ሠለስቱ ።
ውዑኣን ፡ እምጽድቅ ፡ አምጣነ ፡ ልደታት ፡ ክልኤቱ ።
ለእልፍ ፡ ሕዝበ ፡ ጸጋ ፡ ይሰድድዎሙ ፡ እስከ ፡ ታሕቱ ።

መ ላ ሽ ።

፲፰፪ ይህ ፡ ቅኔ ፡ ፪ት ፡ ልደት ፡ በሚሉና ፡ ፫ ልደት ፡ በሚሉ ፡ ወገኖች ፡ መካከል ፡ ያለውን ፡ ባህል ፡ የሚመለከት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በንድ ፡ ባሕርይና ፡ በኹለት ፡ ባሕርይ ፡ መካከል ፡ ያለውን ፡ ባህል ፡ የሚመለከት ፡ አይደለምና ፡ ርስዎን ፡ የሚያገባዎ ፡ አይደለም ፡ ስለዚህ ፡ የዚህ ፡ ጠቅላላ ፡ መልሱ ፡ በ፲፬ት ኛው ፡ ቊጥር ፡ የተጻፈው ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፲፰፫ የቅብዐቱን ፡ ክርክር ፡ በወጉ ፡ ትተው ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ መዋሐድ ፡ እምነት ፡ ብቻ ፡ የሚናገሩ ፡ ሊቃውንት ፡ አይታጡም ። እነዚሁም፡ ኹላቸው ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ መገኘታቸውን ፡ እንደማያከራክር፡ እውነት ፡ አድርገው ፡ ያስቡታል ፡ ለካቶሊክም ፡ ትምርት፡የሚቃወሙት ፡ እንደ፡ ንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ እንዳይኾን ፡ ስለሚያሰጋቸው ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፰፫ የቅብዐቱን ፡ ክርክር ፡ ትተው ፡ ስለ ፡ ባሕርየ ፡ መለኮትና ፡ ስለ ፡ ባሕርየ፡ ትስብእት ፡ ተዋሕዶ ፡ የሚናገሩ ፡ ሊቃውንት ፡ መኖራቸው ፡ እርግጥ ፡ ነው ፡ እነርሱም ፡ ኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡ በተዋሕዶ ፡ ምንታዌ ፡ ጠፍቶ ፡ አንድ ፡ እንደ ኾኑ ፡ ይናገራሉ ፡ እንጂ ፡ በምንታዌ ፡ ጸንተው ፡ እንደሚኖሩ ፡አይናገሩም ፤ ከተዋሕዶ ፡ በኋላ ፡ ኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡ በኹለትነት ፡ መገኘታቸውን ፡ እንደማያከራክር ፡ እውነት ፡ አድርገው ፡ አያስቡትም ።

የካቶሊክንም ፡ ባህል ፡ የሚቃወሙት ፡ ልክ ፡ እንደ ፡ ንስጥሮስ ፡ ባህል፡ ኾኖ ፡ ቢያገኙት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ገና ፡ ይኾንብናል ፡ ብለው ፡ ሰግተው ፡ አይደለም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፰፬ ለዚህ ፡ መረጃ ፡ ሊኾንዎ ፡ የሚከተለውን ፡ ቅኔ ፡ ጽፈዋል ።
ለማየ ፡ ሕይወት ፡ ቃለ ፡ አብ ፡ በማኅየበ ፡ ሙሴ ፡ ትንቢት ፡ እመ ፡ ቀድሐቶ ፡ ድንግል ።
ኢሐፀ ፡ እምነ ፡ ምልዐቱ ፡ መለኮት ፡ ማዕበል ።
አመ ፡ ተነየለሰ ፡ ይዕብት ፡ ዕመቀ ፡ ምሥጢሩ ፡ ለቃል ።
ንስጥሮስ ፡ ወድቀ ፡ በፍኖተ ፡ ኅጕል ።
አምጣኒሁ ፡ አኮኑ ፡ ኢይክል ።

www.ethiopianorthodox.org

ይህነንም ፡ ሊተረጉሙ ፡ ሲሞክሩ ፡ ወርቅ ፡ የሚኾነው ፡ ከቅድስት ፡ ንጽ
ሕት ፡ ድንግል ፡ ማርያም ፡ ማኅፀን ፡ ሥጋ ፡ የለበሰው ፡ ቃል ፡ በተለይም ፡
ባሕርየ ፡ መለኮቱ ፡ ነው ። ሰም ፡ የሚኾነውም ፡ የሚቀዳው ፡ ወኅ ፡ ነው ።
ደራሲው ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ሲያፈርስ ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡
ሳይቀላቀሉ ፡ ሳይለወጡና ፡ ሳይደባለቁ ፡ መገኘታቸውን ፡ በኹለቱ ፡ ፊተኞች ፡
ቤቶች ፡ ያስረዳል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፬| የዚህ ፡ ቅኔ ትርጓሜውና ፡ ምሥጢሩ ፡ የሕይወት ፡ ወኅ ፡ ቃለ ፡ አብን
ድንግል ፡ በሙሴ ፡ ማድጋ ፤ ትንቢት ፡ ብትቀዳው ፡ መለኮት ፡ ማዕበል ፡ ከም
ላቱ ፡ አልጎደለም ፡ ማለት ፡ ምሉዕ ፡ ስፉሕ ፡ የኾነ ፡ ሦስት ፡ ከዊን ፡ ያለው ፡
መለኮት ፡ በቃልነቱ ፡ ከዊን ፡ ከእመቤታችን ፡ ሰው ፡ ቢኾን ፡ ሥጋ ፡ ቢለብስ ፡
በልብነቱ ፡ በእስትንፋስነቱ ፡ ከዊን ፡ ሰው ፡ አልኾነም ፡ ሥጋ ፡ አለበሰም ፡
ከምልዐቱ ፡ ከስፍሐቱ ፡ አልተወሰነም ፡ ማለት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ኹለቱ ፡ ባሕር
ያት ፡ በምንታዌ ፡ ይኖራሉ ፡ ማለት ፡ አይደለም ። ይኸውም ፡ በሚከተሉት ፡
በ፫ቱ ፡ ቤቶች ፡ ንስጥሮስ ፡ የማይቻለውን ፡ ምሥጢረ ፡ ተዋሕዶውን ፡ እመረ
ምራለሁ ፡ ብሎ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ቢል ፡ በጥፋት ፡ ጎዳና ፡
ወደቀ ፡ በማለቱ ፡ ይታወቃል ።

የቅኔው ፡ ትርጓሜውና ፡ ምሥጢሩ ፡ ይህ ፡ ሲኾን ፡ ኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡
በምንታዌ ፡ ጸንተው ፡ ይኖራሉ ፡ ያለ ፡ አስመስለው ፡ የሚናገሩት ፡ ንግግር ፡ ከር
ስዎ ፡ አንጎል ፡ የመነጨ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ባለቅኔው ፡ ስንኳን ፡ ሊናገረው ፡ አላ
ሰበውም ። ይህነንም የቅኔን ፡ ጠባይ ፡ አጣርተው ፡ አንጠርጥረው ፡ አበጥረው ፡
የሚያውቁ ፡ ሊቃውንት ፡ ይመስክሩ ።

ደ ራ ሲ ።

፳፭| ኢትዮጵያውያን ፤ ንስጥሮሳውያን ፡ እንዳይኾኑ ፡ ብለው ፡ በካቶሊ
ኮቹ ፡ መስጋታቸውና ፡ እነርሱን ፡ ማማታቸው ፡ በዚህ ፡ ደብተራ ፡ ወልደ ፡
አብ ፡ ጐንደሬ ፡ በደረሰው ፡ መወድስ ፡ በበለጠ ፡ ጐልቶ ፡ ይታያል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፮| ይህን ፡ ቅኔ ፡ ያገኙበት ፡ መጽሐፍ ፡ ባለቅኔውን ፡ አክብሮ ፡ በመዓርግ ፡
ስማቸው ፡ አለቃ ፡ ወልደ ፡ አብ ፡ ጎንደሬ ፡ ብሎ ፡ የጻፈ ፡ ሲኾን ፡
የኢትዮጵያን ፡ ሊቃውንት ያዋረድኩ ፡ መስሎዎት ፡ ደብተራ ፡ ወልደ ፡ አብ ፡
ብለው ፡ ጽፈዋል ፡ ይህ ፡ አነጋገር ፡ የጸሐፊውን ፡ አላዋቂነት ፡ ወይም ፡
ብልግና ፡ ይገልጻል ፡ እንጂ ፡ አለቃ ፡ ወልደ ፡ አብን ፡ ከፍ ፡ ካለ ፡ መዓር
ጋቸው ፡ የሚያዋርዳቸው ፡ አይደለም ።

ቅኔውም ፡ የአለቃ ፡ ተክለ ፡ ጽዮንን ፡ ቅኔ ፡ በጻፉበት ፡ በ፯ኛው ፡
ቍ ፡ ኹለተኛ ፡ መረጃ ፡ አድርገን ፡ የጠቀስነው ፡ መወድስ ፡ ነው ፡ ትር
ጓሜውና ፡ ምሥጢሩ ፡ ከዚያው ፡ ላይ ፡ በሰፊው ፡ ስለተጻፈ ፡ ከዚህ ፡ መድ
ገም ፡ አላስፈለገም ።

www.ethiopianorthodox.org

ይህ ሥዕል ፫ቱ ደቂቅን መልአከ እግዚአብሔር ከእሳተ ባቢሎን እንዳዳና ቸው ያሳያል ዳን፡ ፫ ፲፫ — ፳፫ ። ፳፬ — ፳፰ ። በግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ መልካም ፈቃድ ታርሞና ተዘጋጅቶ የታተመውን መጽሐፍ ቅዱስ ተመልከት ።

ደ ራ ሲ ።

፳፯| ኢትዮጵያውያን ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ አካላት ፡ አሉ ፡ ብለው ፡ ያምናሉ ፡ ሲሉ ፡ ካቶሊኮቹን ፡ ያምዋቸዋል ። ይህም ፡ የተሳሳተ ፡ አሳባቸው ፡ ካቶሊክ ፡ በምሥጢረ ፡ ሥላሴ ፡ ዐራት ፡ አካላት ፡ አሉ ፡ ይላሉ ፡ ብለው ፡ እስከ ፡ ማመን ፡ አድርሷቸዋል ። ይህንም ፡ የሚያስረዳ ፡ የሚከተለው ፡ ሥላሴ ፡ ቅኔ ፡ አለ ፡ ብለው ፡ የጻፉት ።

ለእሳት ፡ ወጣኔ ፡ ገድል ፡ ከዊነ ፡ እሳት ፡ ኢተውህቦ ።
ወእስከ ፡ ነጽሮ ፡ ኢበጽሐ ፡ አካለ ፡ ሠለስቱ ፡ ገጻት ።
በኀበ ፡ ጸላኢ ፡ ዘቦሙ ፡ ትርብዕት ።
ወይቤ ፡ ገብርኤል ፡ ለባዊ ፡ በዓለ ፡ መጽሐፍ ፡ ርቀት ።
አካለ ፡ መለኮት ፡ ነደ ፡ እሳት ።
ሕያው ፡ በሰዶም ፡ ግብረ ፡ መለኮት ።
ወበሥጋ ፡ ባቢሎን ፡ ምዉት ፡ የሚል ፡ ነው ።

መ ላ ሽ ።

፳፯| ያለበት ፡ ይጕላላበት ፡ እንደሚባለው ፡ ተረት ፡ እርስዎ ፡ ራስዎ ፡ በፈቃድዎ ፡ እንዲህ ፡ የሚል ፡ ጠላት ፡ እኔ ፡ ነኝ ፡ ብለው ፡ ይተረጕ ሙት እንደ ፡ ኾነ ፡ እንደ ፡ ፈቃድዎ ፡ ያድርጉት ፡ እንጂ ፡ ባለቅኔ ውስ ፡ ካቶሊክ ፡ ወይም ፡ ሮም ፡ ብሎ ፡ ገልጾ ፡ የተናገረው ፡ የለም ። ኹለት ፡ አካላት ፡ አሉ ፡ ብለው ፡ ያምናሉ ፡ ስለሚሉት ፡ ግን ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ካሉ ፡ አካል ፡ የሌለው ፡ ባሕርይ ፡ የለምና ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ማሰኘቱ ፡ ግድ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፳፯| ዕውር ፡ ወልደ ፡ ሃይማኖት ፡ የተባለው ፡ ባለቅኔ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ትስብእትና ፡ መለኮት ፡ እንደሚከተለው ፡ አድርጎ ፡ ጽፏል ፡ ብለው ፡ የጻፉት ቅኔ ።

በትእምርተ ፡ ተቅዋም ፡ ወዕዕ ፡ ኀበ ፡ አመረነ ፤
እንዘ ፡ ያነሥእ ፡ ነቢየ ፡ እምቤተ ፡ ዕንበረም ፡ ወሐዶ ።
ድኅረ ፡ ለዕዝራ ፡ ነቢይ ፡ ገዳመ ፡ ነበልባል ፡ ወሰዶ ።
መላእክተ ፡ ርቀት ፡ ወግዘፍ ፤ እለ ፡ ይቀውሙ ፡ አማኑኤል ፡ ዐውዶ ።
ዘእንበለ ፡ ትድምርት ፡ ወተዋሕዶ ፤
አምጣነ ፡ አኮ ፡ ዘኮነ ፡ እግዚአብሔር ፡ ሐይዶ ።
በእሳት ፡ ልዕልና ፡ አብ ፡ ለሦከ ፡ ኃጢአት ፡ አንደዶ ።
ወበትሕትና ፡ እም ፡ ተዋረደ ፡ እንዘ ፡ ኢያጼዕል ፡ ተዋርዶ ።
እመኒ ፡ ክልኤቱ ፡ ወለዱ ፡ ሕፃነ ፡ አሐቲ ፡ ተዘምዶ ።
በዘወለዶ ፡ ኢወለደቶ ፡ ወበዘወለደቶ ፡ ኢወለዶ ። የሚል ፡ ነው ። በመጨረሻዎቹ ፡ ኹለት ፡ ቤቶች ፡ በክርስቶስ ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ መገኘታቸውን ፡ በግልጽ ፡ እንደሚታመኑ ፡ እናገኛለን ፡ ብለዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

መ ላ ሽ ።

፳፯| የዚህ ፡ ቅኔ ፡ ትርጓሜውና ፡ ምሥጢሩ ፡ ባጭሩ ፡ እንደሚ ከተለው ፡ ነው ፡ መላእክት ፡ ዙሪያውን ፡ ከበውት ፡ የሚቆሙ ፡ አማኑ ኤል ፡ ከዕንበረም ፡ ቤት ፡ ሙሴን ፤ ከሐዶ ፡ ቤት ፡ ዘካርያስን ፡ አስነ ሥቶ ፡ የሥጋዌውን ፡ የተዋሕዶውን ፡ ነገር ፡ በሐመልማልና ፡ በነበልባል ፤ በመቅረዝ ፡ ላይ ፡ ባለ ፡ ፈትልና ፡ ነበልባል ፡ መስሎ ፡ ካመለከተን ፡ ዘንድ ፡ ከዊን ፤ ተዋሕዶ ፡ ሳይኖር ፡ ያለከዊን ፡ ያለተዋሕዶ ፡ ቀምቶ ፡ እግዚአ ብሔር ፡ የኾነ ፡ አይደለምና ፡ በአብ ፡ ልዕልና ፡ እሳት ፤ ኃጢአት ፡ እሾኽን ፡ አቃጠለው ። ተዋርዶንም ፡ ሳይንቅ ፡ ሳያቃልል ፡ በእናት ፡ ትሕትና ፡ ተዋረደ ፡ ማለት ። በጠቅላላው ፡ ክርስቶስ ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኾኖ ፡ የአምላክነትንም ፡ የሰውነትንም ፡ ሥራ ፡ ሠራ ፡ ማለት ፡ ነው ። በሚከተሉትም ፡ ኹለት ፡ ቤቶች ፡ ምንም ፡ ኹለ ቱም ፡ የሚያዛምድ ፡ አንድ ፡ ልጅን ፡ ቢወልዱ ፡ እመቤታችን ፡ አብ ፡ በወለደበት ፡ በመለኮቱ ፡ አልወለደችውም ፤ አብም ፡ እመቤታችን ፡ በወ ለደችበት ፡ በሥጋ ፡ አልወለደውም ፡ ብለው ፡ ወላጆቹ ፡ አብ ፡ እና ፡ እመቤታችን ፡ ኹለት ፡ ሲኾኑ ፡ ተወላጁ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ መኾ ኑን ፡ አስረድተዋል ፡ እንጂ ፡ በክርስቶስ ፡ ምንታዌ ፡ ያለበት ፡ መኾ ኑን ፡ አላመለከቱም ።

እኒህ ፡ ባለቅኔ ፡ ካቶሊካውያን ፡ እንደሚሉት ፡ ክርስቶስን ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የሚሉትስ ፡ ቢኾን ፡ ኖሮ ፡ ክልኤቱን ፡ ለአብና ፡ ለእመቤታችን ፡ እንደቀጠሉት ፡ ለክርስቶስም ፡ በቀጠሉለት ፡ ነበረ ፤ ስለ ዚህ ፡ የባለቅኔዎቹን ፡ ድርስ እውቀት ፡ ጥልቅ ፡ ሐሳብ ፡ ሳይደርሱበት ፡ እንዲያው ፡ በከንቱ ፡ ያነንም ፡ ያነንም ፡ ይጨብጣሉ ፡ እንጂ ፡ ሐሳብ ዎን ፡ የሚደግፍ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የሚል ፡ ቅኔ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሊቃ ውንት ፡ ዘንድ ፡ አይገኝም ።

ደ ራ ሲ ።

፳፰| ቄሰ ፡ ዘሩፋኤል ፡ የተባሉትን ፡ ሊቅ ፡ ቅኔ ፡ ጽፈዋል ፡ ቅኔውም ፤ እግዚአብሔር ፡ ወሰብእ ፡ እግዚአብሔር ።

ዘላዕለ ፡ መቃብር ፡ አንተ ፡ ወውስተ ፡ መቃብር ፡ ሕኑጽ ።
ከመ ፡ ኪያከ ፡ አግመረ ፡ ወከመ ፡ ኢያግመረከ ፡ ዕፅ ።
በአፍአ ፡ ብሔሮሙ ፡ ሰቀሉከ ፤ ወኢሰቀሉከ ፡ በካልእ ፡ አንቀጽ ።
መገብተ ፡ እንታክቲ ፡ አድልዎ ፡ ገጽ ፤ ምሳሌ ፡ ዝኒ ፡ ንጠይቅ ።
ዘኢህለዎ ፡ ግብረ ፡ ሕፀፅ ፡
መሰሎሙ ፡ ዘቀተልዎ ፡ አመ ፡ ቀዳሚ ፡ ተግሣጽ ፡
እንዘ ፡ በቅድሜሆሙ ፡ ኤርምያስ ፡ ማኅለቅተ ፡ ነገር ፡ ያስተሐይጽ ፡

ዮሴፍኒ ፡ ዘጾረ ፤ ግፍአ ፡ መሪራን ፡ አብያጽ ፡
ምዉት ፡ በከነዓን ፡ ወሕያው ፡ በምድረ ፡ ግብጽ ። የሚል ፡ ነው ፤

መ ላ ሽ ።

፳፰| እንግዲህ ፡ የሚናገሩትን ፡ ያስተውሉት ፡ ጠቅላላ ፡ ሐሳብዎ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ በቅኔያቸው ፡ ክርስቶስን ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ይሉታል ፡ ለማለት ፡ ነው ።

ይህ ፡ ባለቅኔ ፡ ጠንቅቆ ፡ ዮሴፍ ፡ በከነዓን ፡ ሞተ ፡ ሲባል ፡ በግ ብጽ ፡ ሕያው ፡ እንደ ፡ ነበረ ፤ ኤርምያስም ፡ በመካከላቸው ፡ ቆሞ ፡ የነ ገሩን ፡ ፍጻሜ ፡ ሲመለከት ፡ ለጠላቶቹ ፡ ገደልነው ፡ እንደ ፡ መሰላቸው ፡ ከመቃብር ፡ በአፍዓና ፡ ከመቃብር ፡ ውስጥ ፡ ያለህ ፡ እግዚአብሔር ፡ በሥጋ ፡ ብትሞት ፡ በመለኮት ፡ ሕያው ፡ ነህ ፡ ብሏል ።

እርስዎም ፡ ደራሲው ፡ ሊያስረዳው ፡ የፈለገ ፡ አንዱ ፡ ክርስቶስ ፡ የሚ ታመምና ፡ የማይታመም ፡ ኾነ ፡ ማለትን ፡ ነው ፡ ብለው ፡ መስክረዋል ። አንድ ክርስቶስ ፡ በሥጋ ፡ ሞተ ፡ በመለኮት ፡ ሕያው ፡ ነው ፡ ማለት ፡ አባቶ ቻችን ፡ ሐዋርያት ፡ ፫፻ት ፡ ያስተማሩን ፡ እውነተኛ ፡ ትምርታችን ፡ ነው ። የሚያጣላን ፡ ላንድ ፡ ክርስቶስ ፡ ክልኤቱ ፡ የሚል ፡ ቅጽል ፡ ሰጥተው ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ከተዋሕዶ ፡ በአፍዓ ፡ በምንታዌ ፡ ጸን ተው ፡ ይኖራሉ ፡ ስለዚህ ፡ መለኮት ፡ ሕያው ፡ ነው ፡ ትስብእት ፡ ሞተ ፡ ማለትዎ ፡ ነው ።

ትስብእት ፡ ሞተ ፡ መለኮት ፡ አልሞተም ፡ በማለትና ፡ በሥጋ ፡ ሞተ ፡ በመለኮት ፡ ሕያው ፡ ነው ፡ በማለት ፡ መካከል ፡ ምን ፡ ያህል ፡ መራራቅ ፡ እንዳለ ፡ ልብ ፡ ብለው ፡ ያስተውሉት ።

መለኮት ፡ አልሞተም ፡ ትስብእት ፡ ሞተ ፡ ማለት ፡ ኹለት ፡ ሰዎች ፡ ኹለት ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ሥራዎችን ፡ እንደ ፡ ሠሩ ፡ ያመለክታል ።

ምክንያቱም ፡ መሞትና ፡ አለመሞት ፡ የማይገናኙ ፡ ኹለት ፡ ነገሮች ፡ እንደኾኑ ፡ ሞተ ፡ የተባለ ፡ ትስብእትንና ፡ አልሞተም ፡ የተባለ ፡ መለኮትን ፡ የማይገናኙ ፡ ኹለት ፡ ባለቤቶች ፡ አድርጎ ፡ የሚያሳይ ፡ ስለኾነ ፡ ነው ።

በሥጋ ፡ ሞተ ፡ በመለኮት ፡ ሕያው ፡ ነው ፡ ማለት ፡ ግን ፡ መሞትና ፡ አለመሞት ፡ የማይገናኙ ፡ ኹለት ፡ ሥራዎች ፡ ሲኾኑ ፡ ሠሪያቸው ፡ አንድ ፡ ክርስቶስ ፡ መኾኑን ፡ ያሳያል ። ስለዚህ ፡ ይህ ባለቅኔ ፡ አንድ ፡ ዮሴፍ ፡ በከንዓን ፡ ሞተ ፡ ሲባል ፡ በግብጽ ፡ ሕያው ፡ እንደ ፡ ኾነ ።

አንድ ፡ ኤርምያስም ፡ ለጠላቶቹ ፡ የገደልነው ፡ የሞተ ፡ ሲመስላቸው ፡ ሕያው ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ አንድ ፡ ክርስቶስም ፡ በሥጋ ፡ ቢሞት ፡ በመለኮት ሕያው ፡ ነው ፡ ብሏል ፡ ከመቃብር ፡ ውስጥ ፡ ሲኾን ፡ ከመቃብር ፡ በአፍዓ ፡

www.ethiopianorthodox.org

ነው ፡ እርስዎም ፡ ደራሲው ፡ ሊያስረዳ ፡ የፈለገ ፡ አንድ ፡ ክርስቶስ ፡ የሚ
ታመምና ፡ የማይታመም ፡ ኾነ ፡ ማለትን ፡ ነው ፡ በማለትዎ ፡ በባለቅኔው ፡
ሐሳብ ፡ ደርሰውበታል ፡ ለማለት ፡ ይቻላል ።

ይህን ፡ ቅኔ ፡ ለመጥቀስ ፡ የበቁበትም ፡ ምክንያት ፡ ይህ ፡ ባለቅኔ ፡ እግ
ዚአብሔር ፡ ወሰብእ ፡ በማለቱ ፡ ፪ት ፡ ያለ ፡ መስሎዎ ፡ ነው ፡ ባለቅኔው ፡
ግን ፡ እግዚአብሔር ፡ ወሰብእ ፡ ያለው ፡ ኹለት ፡ እንዳያሰኝበት ፡ አንድ ፡
አድርጎ ፡ እግዚአብሔር ፡ ያለውን ፡ ንባብ ፡ ይመልከቱ ፡ ይህን ፡ ቃልዎን ፡
የማይለውጡ ፡ ከኾነ ፡ በዚህ ፡ አነጋገር ፡ እንስማማበታለን ።

ደ ራ ሲ ።

፳፱ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ በሙሉነት ፡ መገኘታቸውን ፤
እንዲሁም ፡ መታመሙና ፡ መሞቱ ፡ እውነት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ የንጉሥ ፡ ተክለ
ሃማኖት ፡ ቅኔ ፡ ያስረዳል ፡ ብለው ፡ የሚከተለውን ፡ ሥላሴ ፤ ቅኔ ፡ ጽፈዋል ።

ሩፋኤል ፡ መልአከ ፡ ራማ ፡ ባሕረ ፡ ሥጋዌ ፡ አመ ፡ ፀበጠ ።
እንዘ ፡ እምነ ፡ ቈጽል ፡ ይነሥእ ፡ አርዓያ ፡ ወእምነ ፡ ሐመር ፡ አምሳለ ።
ለባሕረ ፡ ሥጋዌ ፡ ላዕሌሁ ፡ ጸለለ ።
ዕመቀ ፡ ባሕርዩሰ ፡ (ባሕሩሰ) ፡ ያርኢ ፡ ፈጣሪ ፡ አመ ፡ በእንቲአነ ፡ ክህለ ።
ወረደ ፡ ታሕተ ፡ ወተቈልቈለ ።
ወከመ ፡ እማዕከል ፡ ኢተርፈ ፡ ወኢተለዐለ ።
አርአየነ ፡ ኖፃሁ ፡ መስቀለ ፡ የሚል ፡ ነው ።

የዚሁ ፡ አስቸጋሪ ፡ ቅኔ ፡ ምሥጢር ፡ እንደሚከተለው ፡ ነው ። ሊቀ ፡
መላእክቱ ፡ ሩፋኤል ፡ (ገብርኤል) ፡ ምሥጢረ ፡ ሥጋዌን ፡ ሲያበሥር ፡ ባሕረ ፡
ሥጋዌ ፡ አመ ፡ ፀበጠ ፡ ሰው ፡ የኾነው ፡ በአምሳል ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ እንደ ፡
ቅጠልና ፡ እንደመርከብ ፡ በምሥጢሩ ፡ ተንሳፎ ፡ ቀረ ።

ለባሕረ ሥጋዌ ፡ ላዕሌሁ ፡ ጸለለ ።
ቃል ፡ ግን ሥጋን ፡ በለበሰ ፡ ጊዜ ፡ ቅጠልና ፡ መርከብ ፡ በባሕሩ ፡
ላይ ፡ እንደሚቀሩት ፡ በባሕረ ፡ ምሥጢሩ ፡ ላይ ፡ ተንሳፎ ፡ አልቀረም ፡
ማለት ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ኾነ ፡ እንጂ ፡ እንደ ፡ ሊቀ ፡ መላእክቱ ፡ ሩፋኤል ፡
(ገብርኤል) ፡ በአምሳል ፡ ብቻ ፡ ሰው ፡ አልኾነም ።
ይህንም ፡ የሚያስረዳ ፡ እስከ ፡ ባሕሩ ፡ አቨዋ ፡ መውረዱ ፡ ማለት ፡ የሰውነቱ ፡
መጨረሻ ፡ ማስረጃ ፡ እስከ ፡ ኾነው ፡ እስከ ፡ መስቀል ፡ ሞት ፡ ድረስ ፡ መድረሱ ፡ ነው ።

ከዚህም ፡ የባሕርያተ ፡ ክርስቶስን ፡ ኹለትነት ፡ ማመናቸው ፡ በግልጥ ፡
ይረዳል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፱ እውነትም ፡ ይህ ፡ ቅኔ ፡ በጣም ፡ አስቸጋሪ ፡ ኾኖብዎታል ። አሰ
ቸጋሪነቱም ፡ ላለአዋቂ ፡ ፎገራ ፡ ዱሩ ፡ እንደተባለው ፡ በርስዎ ፡ ዘንድ ፡ ብቻ ፡

ነው ፡ እንጂ ፡ በእኛ ፡ ዘንድ ፡ አይደለም ፡ ስለዚህ ፡ አስቸጋሪ ፡ የኾነብዎን ፡
ነገር ፡ ኹሉ ፡ አቃንቼና አብራርቼ ፡ ልጽፍልዎ ፡ እወዳለሁ ።

፩ኛ ፡ ንባቡን ባሕረ ፡ ሥጋዌ ፡ አመ ፡ ፀበጠ ፡ በማለትዎ ፡ ተሳስ
ተዋል ፡ ንባቡ ፡ አመ ፡ ፀበተ ፡ ነው ። አፈታታቸውም ፡ የፀበጠ ፡ ጨበጠ ፤
የፀበተ ፡ ዋኘ ፡ ነው ። የባለቅኔውም ፡ አሳብ ፡ ሥጋዌ ፡ ባሕርን ፡ በዋኘ ፡
ጊዜ ፡ በላይ ፡ ተንሳፈፈ ፡ ለማለት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ሥጋዌ ፡ ባሕርን ፡ በጨ
በጠ ፡ ጊዜ ፡ ለማለት ፡ አይደለም ።

፪ተኛ ፡ ባለቅኔው ፡ ጠንቅቆ ፡ ሩፋኤል ፡ መልአከ ፡ ራማ ፡ ቢል ፡
ሩፋኤልን ፡ ገብርኤል ፡ ብሎ ፡ መተርጐም ፡ ገብርኤል ፡ ምሥጢረ ፡ ሥጋ
ዌን ፡ ሲያበሥር ፡ ብለው ፡ የሰጡት ፡ አስተያየት ፡ ተራራ ፡ የሚያህል ፡ ስሕተት ፡
ነው ። ባለቅኔው ፡ ገብርኤልን ፡ ከፈለገ ፡ ገብርኤል ፡ መልአከ ፡ ራማ ፡ ማለት ፡
አቃተው ፡ መሰለዎትን ፡ ስለዚህ ፡ በጣም ፡ ተሳስተዋል ። እውነተኛው ፡ የቅ
ኔው ፡ ትርጓሜና ፡ ምሥጢሩ ፡ እንደሚከተለው ፡ ነው ።

ይህ ፡ ቅኔ ፡ የተደረሰ ፡ የቅዱስ ፡ ሩፋኤል ፡ በዓል ፡ በሚከበርበት ፡ ቀን ፡ ነው ።
መልአኩ ፡ ቅዱስ ፡ ሩፋኤል ፡ በሰው ፡ ተመስሎ ፡ ለጦቢት ፡ እንደ ፡ አሽከር ፡ ኾኖ ፡
፯ ፡ ዓመት ፡ አገለገለ ፡ በ፯ኛው ፡ ዓመት ፡ በዓሣ ፡ ሐሞት ፡ የጦቢትን ፡
ዐይን ፡ አብርቶለት ፡ መልአክነቱን ፡ ገለጸ ፡ ወደሰማይ ፡ ዐረገ ፡ የሚል ፡ ጽሑፍ ፡
በጦቢት ፡ መጽሐፍ ፡ ይገኛል ። ለቅኔው ፡ መነሻ ፡ የኾነው ፡ ምሥጢር ፡
ይህ ፡ ነው ።

ስለዚህ ፡ የራማ ፡ መልአክ ፡ ሩፋኤል ፡ ሥጋዌ ፡ ባሕርን ፡ በዋኘ ፡ ጊዜ ፡
ከቅጠልና ፡ ከመርከብ ፡ ምሳሌ ፡ ነሥቶ ፡ በባሕር ፡ ሥጋዌ ፡ ላይ ፡ ተንሳፈፈ ፡
ማለት ፡ ቅጠልና ፡ መርከብ ፡ ወደውስጥ ፡ ሳይጠልቁ ፡ በባሕር ፡ ላይ ፡ እንዲ
ንሳፈፉ ፡ ሩፋኤልም ፡ በጦቢት ፡ ቤት ፡ አዛርያስ ፡ የምባል ፡ ሰው ፡ ነኝ ፡
ብሎ ፡ ፯ ፡ ዓመት ፡ ቢያገለግል ፡ ሰው ፡ መስሎ ፡ ከመታየት ፡ በቀር ፡ ፍጹም ፡
ሰው ፡ አልኾነም ።

ፈጣሪ ፡ ክርስቶስ ፡ ግን ፡ ስለእኛ ፡ ብሎ ፡ የባሕሩን ፡ ጥልቅነት ፡ ሊያ
ሳይ ፡ በቻለ ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ቅጠልና ፡ እንደ ፡ መርከብ ፡ ላይ ፡ ላዩን ፡
ሳይንሳፈፍ ፡ ከላይ ፡ ወርዶ ፡ እታች ፡ ድረስ ፡ ጠለቀ ። ማለት ፡ ፈጣሪ ፡
ሰው ፡ መኾኑ ፡ በከዊን ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ሩፋኤል ፡ መስሎ ፡
በመታየት ፡ አይደለም ።

ከባሕሩ ፡ ሥር ፡ መሠረት ፡ ሳይደርስ ፡ ቀርቶ ፡ ከመካከል ፡ የተመለሰ ፡
አለመኾኑንም ፡ እናውቅ ፡ ዘንድ ፡ አሻዋው ፡ መስቀልን ፡ አሳየን ፡ ማለት ፡
ሰው ፡ መኾኑ ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ሩፋኤል ፡ መስሎ ፡ በመታየት ፡ ነው ፡ እንዳንል ፡
ሰው ፡ የመኾንን ፡ የመጨረሻውን ፡ ነገር ፡ መከራ ፡ መስቀልን ፡ ተቀብሎ ፡
አሳየን ፡ ማለት ፡ ነው ። ይህ ፡ ቅኔ ፡ በጠቅላላው ፡ የሚያስረዳን ፡ ክርስቶስ ፡

www.ethiopianorthodox.org

ሰው ፡ መኾኑንና ፡ መከራ ፡ መስቀልን ፡ መቀበሉ ፡ በምትሐት ፡ መስሎ ፡ በመታየት ፡ ሳይኾን ፡ በእውነት ፡ መኾኑን ፡ ብቻ ፡ ነው ።

የባለቅኔው ፡ ሐሳብ ፤ የቅኔው ፡ ትርጓሜና ፡ ምሥጢር ፡ ይህ ፡ ሲኾን ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ በሙሉነታቸው ፡ መገኘታቸውንና ፡ የባሕርያተ ፡ ክርስቶስን ፡ ኹለትነት ፡ ማመናቸውን ፡ ያስረዳል ፡ ብለው ፡ የሰጡት ፡ ትችት ፡ ፀበተ ፡ ያለውን ፡ ንባብ ፡ ፀበጠ ፡ ብለው ፡ እንዳነበቡት ፡ ሩፋኤል ፡ ያለውን ፡ ንባብ ፡ ገብርኤል ፡ ብለው ፡ እንደ ፡ ተረጐሙት ፡ ያለ ፡ ስሕተት ፤ ማሻሻያ ፡ የሌለው ፡ ውሸት ነው ። ንባብን ፡ አበላሽቶ ፡ ምስጢሩን ፡ አጥፍቶ ፡ የእኛን ፡ ቅኔ ለእኛ ፡ ልተርጉምላችሁ ፡ ማለት ፡ እርስዎን ፡ ከማስገመት ፡ በቀር ፡ ምንም ፡ ጥቅም ፡ የሚያስገኝ ፡ ነገር ፡ አይደለም ።

ደ ራ ሲ ።

፴| ሌላም ፡ ደራሲ ፡ ያለጥርጥር ፡ የደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ ባህል ፡ ተከታይ ፡ የኾነ ፡ ከተዋሕዶም ፡ በኋላ ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ በሙሉነታቸው ፡ ስለመገኘታቸው ፡ ሲናገር ፡ እንዲህ ፡ ይላል ።

ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ነግደ ፡ ተሠግዎ ፡
ዘአብጽሐከ ፡ ዕለት ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ ሥጋ ፡ ኅሡር ፡
እንዘ ፡ ሕፁረ ፡ ነድ ፡ ምውቅ ፡ ቤተ ፡ አቡከ ፡ መንበር ።
እፎ ፡ ኀደርከ ፡ ከመ ፡ ሰራቂ ፤ በመስቀል ፡ አፍዓ ፡ ዘአልቦ ፡ ሐፁር ።
ምስለ ፡ አራዊት ፡ ውሉደ ፡ ነውር ፡

ወእፎ ፡ ኀጣእከ ፡ ምጽላለ ፡ ጥዒና ፡ ምልዐ ፡ ስዝር
እንዘ ፡ አንተ ፡ ታወርሶሙ ፡ ብሔረ ፡ ጥዒና ፡ መንክር ፡
ዘይኤድም ፡ አርዓያሁ ፡ ወልምላሜሁ ፡ ዘይትፈቀር ፡
ለዕውረ ፡ እግር ፡ ሐንካስ ፡ ወለሐንካሰ ፡ ዐይን ፡ ዕውር ፡
እምሐዊረ ፡ ፍና ፡ ገጸ ፡ ብእሲ ፡ ወእምነጽሮ ፡ ገጽ ፡ ፍና ፡ ብሔር ።

ከዚህም ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡ መገኘታቸውን ፡ እንደሚታመኑበት ፡ በግልጥ ፡ ይረዳል ። ደራሲው ፡ ክርስቶስ ፡ ሥጋን ፡ በለበሰ ፡ ጊዜ ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ኾነ ፡ ተዋረደ ፡ እንደ ፡ ማንኛውም ፡ ሰው ፡ በእውነት ፡ ታመመ ፡ ስለዚህ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ አለው ። ነገር ፡ ግን ፡ ሥጋ ፡ በመልበሱ ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ መኾኑንም ፡ አልተወምና ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ አለው ፡ ይላል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፴| ይህ ፡ ባለቅኔ ፡ ጠንቅቆ ፡ ክርስቶስን ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ አድርጎ ፡ አዋሕዶ ፡ በየማነ ፡ አብ ፡ በዘባነ ፡ ኪሩብ ፡ ያለህ ፡ አምላክ ፡ ስትኾን ፡ እንደ ፡ ሌባ ፡ ከሽፍቶች ፡ ጋራ ፡ እንዴት ፡ ተሰቀልክ ። ለዕውር ፡ ዐይንን ፡ ለአ

ንካሳ ፡ እግርን ፡ ሰጥተህ ፡ ጤናን ፡ የምታወርሳቸው ፡ ስትኾን ፡ በዕለተ ፡ ዐርብ ፡ ጤናን ፡ እንደምን ፡ አጣህ ፡ እያለ ፡ ያደንቃል ።

ይህ ፡ አነጋገር ፡ በየማነ ፡ አብ ፡ በዘባነ ፡ ኪሩብ ፡ ያለው ፤ በመልዕልተ ፡ መስቀልም ፡ የተሰቀለው ፡ ያው ፡ አንዱ ፡ ክርስቶስ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ያስረዳል ፡ እንጂ እንደ ፡ ካቶሊካውያን ፡ አነጋገር ፡ አንድ ፡ ክርስቶስን ፡ ከኹለት ፡ ከፍሎ ፡ በየማነ ፡ አብ ፡ በዘባነ ፡ ኪሩብ ፡ ያለ ፡ መለኮት ፡ ነው ፤ በመልዕልተ ፡ መስቀል ፡ የተሰቀለ ፡ ትስብእት ፡ ነው ፡ አይልም ። እንዲህ ፡ ጎልቶ ፡ የሚታየውን ፡ ነገር ፡ ክልኤ ፡ ባሕርይ ፡ ለማለት ፡ መረጃ ፡ አድርጎ ፡ መጥቀስ ፡ እንደ ፡ ማጭበርበር የሚቈጠር ፡ ነገር ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፴| ኢትዮጵያውያን ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ እንዲህ ፡ ቢያምኑ ፡ ቢጽፉ ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ አሉ ፡ የሚለውን ፡ የካቶሊክ ፡ አነጋገር ፡ አይቀበሉትም ፡ ምክንያቱም ፡ ለክርስቶስ ፡ አካል ፡ አንድነት ፡ የሚቃወም ፡ ስለሚመስላቸው ፡ ነው ። ይህንም ፡ የሚያስረዳ ፡ አንድ ፡ ስሙ ፡ ያልታወቀ ፡ ደራሲ ፡ የጻፈው ፡ ሥላሴ ፡ አለ ። ቅኔውም ።

ቃለ ፡ እምነ ፡ ሥጋ ፡ በሮሜ ፡ ፈለጡ ፡ ውሉደ ፡ ሮሜ ፡
ዘንተኒ ፡ ልማደ ፡ ዘሮሜ ፡ ከመ ፡ ኢንግበር ፡ ልማደ ፡
ዋሕድና ፡ ክልኤቱ ፡ በታቦር ፡ ተግህደ ።
ዘሰገደሂ ፡ ለቃል ፡ በሥጋ ፡ እንዘ ፡ ይሬሲ ፡ አሐደ ፡
ለሥጋ ፡ ሰገደ ፡ ኀበ ፡ ሰገደ ፡
ባዕደ ፡ አብ ፡ እስመ ፡ ኢወለደ ፡
ወድንግል ፡ ኢወለደት ፡ ባዕደ ። የሚል ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፴| ይህን ቅኔ ፡ ለተመልካቾች ፡ አብራርቼና ፡ ገላልጬ ፡ ላቀርብላቸው ፡ እወዳለሁ ። ቃለ ፡ እምነ ፡ ሥጋ ፡ በሮሜ ፡ ፈለጡ ፡ ውሉደ ፡ ሮሜ ።

የሮም ፡ ልጆች ፡ በሮም ፡ ቃልን ፡ ከሥጋ ፡ ለዩት ፡ (ማለት) ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተወሰነው ፡ ውሳኔ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ አካል ፡ የሌለው ፡ ባሕርይ ፡ የለምና ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ከማለት ፡ የሚያደርስ ፡ ነው ፡ ማለቱ ፡ ነው ።

ዘንተኒ ፡ ልማደ ፡ ዘሮሜ ፡ ከመ ፡ ኢንግበር ፡ ልማደ ። ዋሕድና ፡ ክልኤቱ ፡ በታቦር ፡ ተግኅደ ፡ ማለት ።

ይህንም ፡ የሮማን ፡ ትምርት ፤ ትምርት ፡ አድርገን ፡ እንዳንቀበለው ፡ የቃልና ፡ የሥጋ ፡ ተዋሕዶ ፡ በደብረ ፡ ታቦር ፡ ተገለጸ ፡ (ማለት) ።

እንደ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ትምርት ፡ መለኮት ፡ ከትስብእት ፡ ተለይቶ ፡ የአምላክነትን ፡ ሥራ ፡ እየሠራ ፡ ትስብእትን ፡ የሚገዛ ፡ ቢኾን ፤ ትስብእትም ፡ ከመ

www.ethiopianorthodox.org

ለኮት ፡ ተለይቶ ፡ የትስብእትን ፡ ሥራ ፡ እየሠራ ፡ ለመለኮት ፡ ሲገዛ ፡ የሚኖር ፡ ቢኾን ፡ ኖሮ ፡ ከኒህ ፡ ከኹለቱ ፡ ከመለኮትና ፡ ከትስብእት ፡ አንዱ ፡ መለኮት ፡ ወይም ፡ በትስብእት ፡ አድሮ ፡ ያለ ፡ መለኮት ፡ ልጄ ፡ ነው ፡ ባለ ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ መለኮቱን ፡ ከትስብእቱ ፤ ትስብእቱን ፡ ከመለኮቱ ፡ ሳይለያይ ፡ አንድ ፡ አድርጎ ፡ ባጭር ፡ ቁመት ፡ በጠባብ ፡ ደረት ፡ ተወስኖ ፡ የሚታየውን ፡ አካል ፡ ይህ ፡ ልጄ ፡ ነው ፡ ባላለም ፡ ነበረ ፡ ማለቱ ፡ ነው ።

ዘሰገደሂ ፡ ለቃል ፡ በሥጋ ፡ እንዘ ፡ ይሬሲ ፡ አሐደ ።

ለሥጋ ፡ ሰገደ ፡ ኀበ ፡ ሰገደ ።

ባዕደ ፡ አብ ፡ እስመ ፡ ኢወለደ ።

ወድንግል ፡ ኢወለደት ፡ ባዕደ ።

አብ ፡ ቅድመ ፡ ዓለም ፡ በመለኮቱ ፡ የወለደው ፡ ድኅረ ፡ ዓለምም ፡ እመቤታችን ፡ በሥጋ ፡ የወለደችው ፡ አንድ ፡ ክርስቶስ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ አብ የወለደው እመቤታችን ፡ ከወለደችው ፡ ሌላ ፤ እመቤታችንም ፡ የወለደችው አብ ፡ ከወለደው ፡ ሌላ ፡ አይደለምና ፡ ለቃል ፡ በሥጋ ፡ የሰገደ ፡ ትስብእትን ከመለኮት ፡ መለኮትን ፡ ከትስብእት ፡ አንድ ፡ አድርጎ ፡ አዋሕዶ ፡ ለሥጋ ፡ ሰገደ ፡ (ማለት) ፡ ዘለምጽ ፡ ባጭር ፡ ቁመት ፡ በጠባብ ፡ ደረት ተወስኖ ፡ በአካለ ፡ ሥጋ ፡ ሲያየው ፡ አምላክነቱን ፡ አምኖ ፡ አቤቱ ፡ ከፈቀድክስ ፡ እኔን ፡ ከለምጽ ፡ ልታድነኝ ፡ ትችላለህ ፡ ብሎ ፡ በሰገደለት ፡ ጊዜ ፤ ዘዕውሩም ፡ እንደዚሁ አምንበት ፡ ዘንድ ፡ የእግዚአብሔር ፡ የባሕርይ ፡ ልጁ ፡ ማነው ፡ ብሎ ፡ ጠይቆ የእግዚአብሔር ፡ የባሕርይ ፡ ልጁ ፡ ይህ ፡ ነው ፡ የምታየው ፡ ካንተ ፡ ጋራ ፡ የሚነጋገረው ፡ ነው ፡ ቢለው ፡ አምላክነቱን ፡ አምኖ ፡ በሰገደ ፡ ጊዜ ፡ ለሥጋም ፡ ሰገደ ፡ እንጂ ፡ መለኮቱን ፡ ከትስብእቱ ፡ ለይቶ ፡ ለመለኮት ፡ ብቻ የሰገደ ፡ አይደለም ፡ ማለቱ ፡ ነው ።

የሌሎችም ፡ ቅኔዎች ፡ ኹሉ ፡ ምሥጢር ፡ ከዚህ ፡ የተለየ ፡ አይደለም የዚህን ፡ ቅኔ ፡ ድርስ ፡ ምሥጢሩን ፡ እንደተረዱት ፡ የሌሎችንም ፡ ምሥጢር ፡ የዚህን ፡ ያህል ፡ ተረድተውት ፡ ቢኾን ፡ መልካም ፡ ነገር ፡ ነበረ ፡ ዳሩ ፡ ግን ፡ ምን ፡ ይኾናል ፡ ሳይኾን ቀረ ።

ይህን ፡ ቅኔ ፡ ካነሡ ፡ ዘንድ ፡ ለዚህ ፡ ቅኔ ፡ ደጋፊ ፡ የኾነ ፡ አንድ ፡ መወድስ ፡ ልጠቅስልዎ ፡ እወዳለሁ ፡ ቅኔውም ፡ የሚከተለው ፡ ነው ።

ዘዘሞተ ፡ ወልድ ፡ ወበዘኢሞተ ፡ ፪ቲ ፡ አንስት ፡ ለእመ ፡ አንሥአ ፡ ቅስተ ወለእመ ፡ ለፍትሕ ፡ ሖራ ፡ እንተ ፡ ሰሎሞን ፡ አብያተ ።

ሰሎሞን ፡ ይቤ ፡ ይግበራ ፡ ክልኤተ

ወልደ ፡ ዘኢሞተ ፤ ከመ ፡ በዝንቱ ፡ ያጠይቅ ፡ ጽድቀ ፡ ወሐሰተ ፡

አብሰ ፡ ወማርያም ፡ እንዘ ፡ ኢይገብሩ ፡ ዘንተ ፡

ወእንዘ ፡ ጸብዐ ፡ ልብ ፡ ኢያነሥኡ ፡ በዘሞተ ፡ ወኢሞተ ፡

እስመ ፡ እምንዕስከ ፡ ልዮን ፡ መፍቀሬ ፡ ነገር ፡ አንተ ።

ከፈልከ ፡ ኀበ ፡ ክልኤ ፡ ሥግወ ፡ መለኮተ ።

የሚል ፡ ነው ።

ትርጓሜውና ፡ ምሥጢሩም ፡ ባጭሩ ፡ ሰሎሞን ፡ ኹለት ፡ ሴቶች ፡ በሞተ ፡ ልጅና ፡ ባልሞተ ፡ ልጅ ፡ የሞተው ፡ ያንች ፡ ልጅ ፡ ነው ፡ ያልሞተ ፡ የኔ ፡ ልጅ ፡ ነው ፡ በመባባል ፡ ጥል ፡ አንሥተው ፡ ሔደው ፡ ፍርድ ስጠን ፡ ቢሉት ፡ በዚህ ፡ እውነቱንና ፡ ሐሰቱን ፡ ለማወቅ ፡ ሲል ፡ ያልሞተ ፡ ውን ፡ ልጅ ፡ በሰይፍ ፡ ቈርጣችሁ ፡ ተካፈሉት ፡ አለ ።

ልዮን ፡ አንተ ፡ ግን ከትንሽነትህ ፡ ጀምረህ ፡ ነገር ፡ ወዳጅ ፡ ስለኾንክ ፡ እመቤታችን ፡ ማርያምና ፡ አብ ፡ በሞተውና ፡ ባልሞተው ፡ በክርስቶስ ፡ ሳይጣሉ ፡ ፍረድልን ፡ ሳይሉህ ፡ ሰው ፡ የኾነ ፡ መለኮትን ፡ ከኹለት ፡ ከፈልከው ፡ ማለት ፡ ነው ።

የኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ እንዲህ ፡ ጠንቅቀው ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ የኾነ ፡ ቃል ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኾኖ ፡ ያምላክነትንም ፡ የሰውነትንም ፡ ሥራ ፡ እንደሠራ ፡ ያምናሉ ፡ ያስተምራሉ ፡ እንጂ ፡ እንዲህ እርስዎ ፡ እየፈጠሩ ፡ እንደሚያወሩት ፡ መለኮትና ፡ ትስብእት ፡ በምንታዌ ፡ በኹለትነት ፡ ጸንተው ፡ በገዢና ፡ በተገዢ ፡ ደረጃ ፡ እየኖሩ ፡ መለኮት ፡ የመለኮትን ፡ ሥራ ፡ ትስብእት ፡ የትስብእትን ፡ ሥራ ፡ ይሠራሉ ፡ አይሉም ፡ በየቅኔዎች ፡ የሰጡት ፡ አስተያየት ፡ ኹሉ ፡ ፍጹም ፡ ውሸት ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፴፩| እላይ ፡ ከተነገሩት ፡ ምክንያቶች ፡ በስተቀር ፡ ኢትዮጵያንና ፡ ሮማን የሚያራርቁ ፡ ሌሎችም ፡ የሥርዓተ ፡ አምልኮ ፡ ምክንያቶች ፤ አሉ ። ከነርሱም ለምሳሌ ፤ በሮም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በኩል ፡ ምእመኖቹን ፡ በኹለት ፡ መልክ ፡ ማቁረብን ፡ እንደ ፡ ማስቀረት ፡ የመሰሉ ፡ ናቸው ። ስለዚሁ ፡ በሚከተለው ፡ መወድስ ፡ የሚለውን ፡ እንስማ ።

ሰላም ፡ አልብነ ፡ ምስለ ፡ ሰብአ ፡ ሮሜ ፤ ወለሰብአ ፡ ሮሜ ፡ ምስሌነ ፡ ኢሀለዎሙ ፡ ሰላም ።

ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ዘመደ ፡ ሥጋ ፡ ወዐፅም ።

እስመ ፡ ከተረነ ፡ ደምከ ፡ ቀለም ።

አዘትሠይም ፤ ቀስተ ፡ ሕይወታ ፡ ለነፍስ ፡ በደመና ፡ ገቦ ፡ ንዝኅተ ፡ ደም ።

አንተሶ ፡ ታስተዴሉ ፡ በውስተ ፡ ዛቲ ፡ ዓለም ፡

ኪያሆሙ ፡ ለጥዒና ፡ ወኪያነ ፡ ለሕማም ።

እንዘ ፡ እምፍጥረትነ ፡ ጴጥሮስ ፡ በተዐድዎ ፡ ሕግ ፡ ፍጹም

ለዘተጻብአከ ፡ ንጻብአ ፡ ወዘተቃወመከ ፡ ንትቃወም ።

መ ላ ሽ ።

፴፩| እርግጥ ፡ ነው ፡ ከላይ ፡ እንዳመለከቱት ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፤ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ከሚለያዩበት ፡ ባህል ሌላ ፡ ኢትዮጵያና ፡ ሮማ ፡ የሚለያዩበት ፡ ባህል ፡ መኖሩ ፡ አይካድም ፡ ከነ

www.ethiopianorthodox.org

ዚያውም ፡ አንዱ ፡ ይህ ፡ አሁን ፡ የጠቀሱት ፡ የሥጋ ፡ ወደሙ ፡ አቀባበል ፡ መኾኑ ፡ አይካድም ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ቅኔውን ፡ እፈታለሁ ፡ ብለው ፡ ሲሞክሩ ተሳስተዋል ፡ ይህንንም ፡ በሚከተሉት ፡ መሥመሮች ፡ እገልጻለሁ ።

ደ ራ ሲ ።

፴፪ | ከኹሉ ፡ አስቀድሞ ፡ ኢትዮጵያውያኖቹ ፡ በዚህ ፡ መወድስ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ዘመደ ፡ ሥጋ ፡ ወዐፅም ፡ ሲል ፡ እንደኛ ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ የኾንኽ ፡ ማለቱ ፡ ነውና ፡ የክርስቶስ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ በሙሉው ፡ መጠበቁን ፡ ደጋግመው ፡ መታመናቸውን ፡ ማስተዋል ፡ ነው ፡ ብለው ፡ የማን ጣላበትን ፡ ነገር ፡ ከምንጣላበት ፡ ውስጥ ፡ አግብተው ፡ አዳብለው ፡ ተናግረዋል።

መ ላ ሺ ።

፴፫ | ኢትዮጵያውያንና፡ ካቶሊካውያን ፡ የምንለያይ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ባሕርየ፡ መለኮትና ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ አልተዋሐዱም ፡ በምንታዌ ፡ ጸንተው ፡ ይኖራሉ ሲሉ ፡ እኛ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ከተዋሕዶ ፡ በኋላ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ምንታዌ ፡ የለበትም ፡ በማለታችን ፡ ነው ፡ እንጂ ቃል ፡ ከእመቤታችን ፡ በነሣው ፡ ሥጋ ወገናችን ፡ ዘመዳችን ፡ ኾነ ፡ አልኾነም ፡ በመባባል ፡ አይደለም ። ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በቅዱስ ፡ ዳዊት አድሮ ፡ አየድያሙ ፡ ስመከ ፡ ለአኃውየ ፡ ያለውን ።

በኢሳይያስም ፡ እስመ ፡ ደቂቅ ፡ ተሰተፉ ፡ በሥጋ ፡ ወደም ፡ ውእቱኒ ተሳተፎሙ ፡ በዝንቱ ፡ ወከመ ፡ ቢጸሙ ፡ ኮነ ፡ ሎሙ ፡ ያለውን ።

በጳውሎስም ፡ ኢየኅናር ፡ ብሂሎቶሙ ፡ ለነዳያን ፡ አኃውየ ፡ ያለውን ።

በወንጌልም ፡ እምእሉ ፡ ንዑሳን ፡ አኀውየ ፡ ያለውን ፡ የማናውቅ ፡ የማናምን ፡ አስመስለው ፡ ዘመደ ፡ ሥጋ ፡ ወዐጽም ፡ ማለቱ ፡ እንደኛ ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ የኾንክ ፡ ማለቱ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ በማዳነቅ ፡ መናገሮም ፡ የኢትዮጵያን ፡ ባህል ፡ ገና ፡ ያላወቁ ፡ በነገሩ ፡ ያልደረሱበት ፡ መኾንዎን ፡ በግልጥ ፡ ያስረዳል ። ዕብ ፡ ፪ ፡ ፲፩-፲፭ ።

ደ ራ ሲ ።

፴፫ | እስመ ፡ ከተረነ ፡ ደምከ ፡ ቀለም ፡ ሲል ፡ የሮምያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ለምእመናን ፡ የማታቈርበው ፡ ደምህ ፡ ያለመስማማት ፡ ምክንያት ፡ ኾኖ ፡ እኛን ፡ ከነርሱ ፡ እነርሱን ፡ ከኛ ፡ ለያይቶናል ፡ ይላል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፴፫ | ይህ ፡ አፈታት ፡ ከቅኔው ፡ ምሥጢር ፡ እጅግም ፡ የራቀ ፡ አይደለም ፤ ስለኾነም ፡ አፈታቱ ፡ ቀጥታ ፡ እንዲያገኝ ፡ አዘትሠይም ፡ ቀሥተ ፡ ሕይወታ ፡ ለነፍስ ፡ በደመና ፡ ገበ ፡ ንዝኅተ ፡ ደም ፡ ያለውን ፡ ንባብ ፡ ጨምሮ ፡ መፍታት ፡ ይጠቅማል ።

የነፍስ ፡ ሕይወት ፡ ቀሥትን ፡ ከጎንህ ፡ በፈሰሰ ፡ ደም ፡ ደመና ፡ ስትሾም ፡ ደምህ ፡ ቀለም ፡ ለይቶናልና ፡ ማለት ፡ ድኅነተ ፡ ነፍስ ፡ የሚገኝ ፡ ደምህን ፡

በመቀበል ፡ እንዲኾን ፡ ስታደርግ ፡ ሮማውያን ፡ ደምህን ፡ ለምእመናን ፡ ከልክለዋልና ፡ ለሮም ፡ ሰዎች ፡ ከእኛ ፡ ጋራ ፡ ፍቅር ፡አንድነት ፡ የላቸውም ፡ ለእኛም ፡ ከነርሱ ፡ ጋራ ፡ ፍቅር ፡ አንድነት ፡ የለንም ፡ ማለት ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፴፬ | አሳቡንም ፡ በምዕት ፡ አነጋገር ፡ ሲፈጽም ፡ አንተ ፡ ደምህን ፡ መጠጣት ፡ ያዘገዘህ ፡ እነርሱን ፡ ለጤንነት ፡ እኛን ፡ ለሥቃይ ፡ ስለመደብክን ፡ ነው ፡ አለ ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፴፬ | የለም ፡ እንዲህም ፡ አይደለም ፡ ተሳስተዋል ፡ ይህ ፡ ባለቅኔ ፡ ባዜ ፡ ሱስንዮስ ፡ ጊዜ ፡ የነበረ ፡ ነው ፡ በዚያን ፡ ጊዜ ፡ ካቶሊካውያን ፡ በገዛ ፡ ሀገራቸው ፡ ገብተው ፡ ኢትዮጵያውያንን ፡ ስላመቃይዋቸው ፡ በዚህ ፡ ዓለም ፡ እነሱን ፡ ለዕረፍት ፡ እኛን ፡ ለመከራ ፡ አዘጋጅተኽናል ፡ በማለት ፡ ሮማውያንን ፡ ለዚህ ፡ ዓለም ፡ ተድላ ፡ ደስታ ፡ ራሱን ፡ ለዕረፍተ ፡ መንግሥት ፡ ሰማያት ፡ እንዳዘጋጀ ፡ አድርጎ ፡ በግልጽ ፡ ተናግሯል ፡ እንጂ ፡ የምዕት ፡ አነጋገር ፡ አይደለም ።

ደ ራ ሲ ።

፴፭ | ነገር ፡ ግን ፡ ከጥንት ፡ ጀምረን ፡ ሕግህን ፡ በመተላለፍ ፡ እንተን ፡ የክደውን ፡ ፍጹም ፡ ጴጥሮስን ፡ የምንመስል ፡ ነን ፡ እና ፡ የሚወጋህን ፡ እንወጋዋለን ፡ ለሚቃወምህም ፡ እንቃወመዋለን ፡ እንጂ ፡ በኹለቱ ፡ መልኮች ፡ የማቍረብ ፡ ልማዳችንን ፡ እንተውም ፡ ይላል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፴፭ | ከዚህ ፡ ላይ ፡ ትርጓሜው ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ ከንባቡም ፡ ተሳስተዋል ፡ ንባቡ ፡ እስመ ፡ እምፍጥረትኒ ፡ ጴጥሮስ ፡ በተዐድዎ ፡ ሕግ ፡ ፍጹም ፡ ለዘተ ፡ ግብአከ ፡ ንግብአ ፡ ወዘተቃወመከ ፡ ንትቃወም ፡ ነው ።

ትርጓሜውም ፡ ከጥንት ፡ጀምሮ ፡ ጴጥሮስ ፡ ሕግን ፡ በመቃወም ፡ ፍጹም ፡ ነውና ፡ ዛሬም ፡ የሚጣላህን ፡ እንጣላዋለን ፡ የሚቃወምህን ፡ እንቃወመዋለን ፡ ነው ።

ምሥጢሩም ፡ ቅዱስ ፡ ጴጥሮስን ፡ ሕግን ፡ በመተላለፍ ፡ ፍጹም ፡ ነው ፡ ያለበት ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በፍኖተ ፡ ቂሣርያ ፡ አይሁድ ፡ ይይዙኛል ፡ ይሰቅሉኛል ፡ ቢላቸው ፡ ሐሰ ፡ ለከ ፡ ይህ ፡ በንተ ፡ አይደረግም ፡ ብሎ ፡ የጌታን ፡ ቃል ፡ ተቃወመ ።

ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ የተናገረው ፡ ቃል ፡ ኹሉ ፡ ሕግ ፡ ስለኾነ ፡ ይህን ፡ ንግግሩን ፡ ሕግን ፡ እንደመጣስ ፡ ቈጥሮበት ፡ ሐር ፡ እምድኅሬየ ፡ ሰይጣን ፡ እስመ ፡ ኮንከኒ ፡ ማዕቀፍየ ፡ ልተ ፡ እስመ ፡ ኢትሔሊ ፡ ዘእግዚአብሔር ፡ ዘእንበለ ፡ ዘሰብእ ።

ሰውሰውኛ ፡ ነገር ፡ ትናገራለህ ፡ እንጂ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ነገር ፡ ስለማታስብ ፡ ዕንቅፋት ፡ ኾነኽኛልና ፡ አንተ ፡ ሰይጣን ፡ ከኋላየ ፡ ወግድ ፡ ብሎታልና ፡ በተዐድዎ ፡ ሕግ ፡ ፍጹም ፡ ያለበት ፡ ምክንያት ፡ ይህ ፤ ነው ፡ ማቴ ፡ ፲፮ ፡ ፳፫-፳፬ ።

www.ethiopianorthodox.org

ምክንያት ፡ ደዌ ፡ እንዳይናኝ ፡ ደም ፡ የሌለው ፡ ሥጋ ፡ የለምና ፡ ለምእመናን ፡ ሥጋው ፡ ብቻ ፡ ይበቃቸዋል ፡ ካህናት ፡ ግን ፡ በእንደዚህ ፡ ያለ ፡ ደዌ ፡ የማ ይጠረጠሩ ፡ ሕያዋን ፡ ስለኾኑ ፡ ሥጋውንም ፡ ደሙንም ፡ ይቀበሉ ፡ ተብሎ ፡ የተበየነ ፡ ብያኔ ፡ ነው ። ለዚኸውም ፡ መሠረቱ ፡ በመጽሐፈ ፡ ቅዳሴ ፡ ወኢይም ሰሎ ፡ ለ፩ ፡ እምኔነ ፡ ዘይበልዕ ፡ ሥጋ ፡ ባሕቲቶ ፡ ዘእንበለ ፡ ደም ፡ ወመን ፈስ ፡ ይላል ፡ አሉኝ ።

እውነት ፡ ነው ፡ በመጽሐፈ ፡ ቅዳሴ ፡ ይህን ፡ ኅብስት ፡ በተቀበለ ፡ ጊዜ ፡ ከእኛ ፡ ላንዱ ፡ ደም ፡ መንፈስ ፡ የተለዩት ፡ ሥጋን ፡ ብቻ ፡ የምቀበል ፡ አይም ሰለው ።

ይህነንም ፡ ጽዋዕ ፡ በተቀበለ ፡ ጊዜ ፡ ሥጋና ፡ መንፈስ ፡ የተለዩትን ፡ ደም ፡ ብቻ ፡ የምቀበል ፡ አይምሰለው ፡ መለኮቱ ከትስብእቱ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ እንደኾነ ፡ ሥጋ ፡ ደም ፡ መንፈስም ፡ አንድ ፡ ናቸው ፡ እንጂ ፡ የሚል ፡ ንባብ ፡ መገኘቱ ፡ አይካድም ፡ ይኸውም ፡ ንባብ ፡ የሚገኘው ፡ በእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በዲዮስቆሮስ ፡ ቅዳሴ ፡ ነው ።

የዚህ ፡ ንባብም ፡ ምሥጢሩ ፡ ሰው ፡ በሞተ ፡ ጊዜ ፡ ዐራቱ ፡ ባሕር ያት ፡ ይለያዩበታል ፡ ስለዚህ ፡ ሰው ፡ በሞተ ፡ ጊዜ ፡ የወኅ ፡ ባሕርይ ፡ ስለተለ የው ፡ ከሞተ በኋላ ፡ ሬሳውን ፡ ቢወጉት ፡ ደም ፡ አይወጣውም ።

ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ግን ፡ በመልዕልተ ፡ መስቀል ፡ አባት ፡ ሆይ ፡ ነፍሴን ፡ በእጅህ ፡ አደራ ፡ እሰጣለሁ ፡ ብሎ ፡ ነፍሱን ፡ ከሥጋው ፡ ከለየ ፡ በኋላ ፡ ዐራቱ ባሕርያት ፡ አልተለያዩበትም ። ሉቃ ፡ ፳፫ ፡ ፵፯ ።

ስለዚህ ፡ ከሞተ ፡ በኋላ ፡ ሐራዊ ፡ ቀኝ ፡ ጎኑን ፡ በቀጭን ፡ ጦር ፡ ቢወ ጋው ፡ ትኩስ ደም ፡ ጥሩ ፡ ወኅ ፡ ፈሰሰው ። ዮሐ ፡ ፲፱ ፡ ፴፬ ።

ይህ ፡ ሊኾን ፡ የቻለው ፡ ዐራቱ ፡ ባሕርያት ፡ ባይለያዩበት ፡ ነው ፡ ይህም ፡ ንባብ ፡ ይህ ፡ የምንቀበለዉ ፡ ሥጋው ፡ ደሙ ፡ ዐራቱ ፡ ባሕርያት ፡ ያል ተለያዩበት ፡ መኾኑን ፡ ያስገነዝበናል ፡ እንጂ ፡ ካህናት ፡ ሥጋውንም ፡ ደሙ ንም ፡ ይቀበሉ ፡ ምእመናን ፡ ሥጋውን ፡ ብቻ ፡ ይቀበሉ ፡ ደሙን ፡ አይቀ በሉ ፡ ማለትን ፡ የሚያመለክት ፡ አነጋገር ፡ አይደለም ።

ይህን ፡ ንባብ ፡ የጠቀሱልኝም ፡ መነኵሴ ፡ ለሐሳባቸው ፡ ተመሳሳይ ፡ መስሎ ፡ ስለታያቸው ፡ በራሳቸው ፡ ሐሳብ ፡ የጠቀሱት ፡ እንጂ ፡ የሮማ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ በእውነት ፡ ይህን ፡ መሠረት ፡ አድርገው ፡ የወሰኑት ፡ አይመስልም ።

ምክያቱም ፡ ሮማውያን ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ የአውጣኪ ፡ ሴረኛ ፡ መናፍቅ እያሉ ፡ ስሙን ፡ ከማጥፋትና ፡ ሥራውን ፡ ትምርቱን ፡ ከመንቀፍ ፡ በቀር ፡ የማይቀበሉት ፡ ስለኾነ ፡ ነው ። ተቀብለውትስ ፡ ቢኾን ፡ ይህ ፡ ኹሉ ፡ መለያየ

www.ethiopianorthodox.org

ትና ፡ መበጣበጥ ፡ ባልተፈጠረም ፡ ነበረ ። በጠቅላላው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ያሉ ፡ ፲፬ቱ ፡ ቅዳሴያት ፡ በሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ያሉ ፡ አይመስለኝም ፡ ስለዚህ ፡ የሮም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ይህን ፡ ውሳኔ ፡ የሰጠች ፡ ከላይ ፡ በተጠቀሰው ፡ ደዌ ፡ ይናኛል ፡ በማለት ፡ ምክንያት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ግልጥ ፡ ነገር ፡ ነው ። ምእመናን ፡ ደሙን ፡ በዕርፈ ፡ መስቀል ፡ ሲቀበሉ ፡ ደዌ ፡ ይተላለፍባቸዋል ፡ ብሎ ፡ መጠራጠር ፡ ካለ ፡ መድኒኃተ ፡ ሥጋ ፡ መድኃኒተ ፡ ነፍስ ፡ ይኾነናል ፡ ብለን ፡ አምነን ፡ የምንቀበለውን ፡ ሥጋውን ፡ ደሙን ፡ የደዌ ፡ መተላለፊያ ፡ ይኾናል ፡ ብለው ፡ በሚያስቡና ፡ በሚጠራጠሩ ፡ ሰዎች ፡ ዘንድ ፡ የሥጋ ፡ ወደሙ ፡ መድኃኒትነት ፡ ገና ፡ አልታወቀም ፡ አልታመነም ፡ ቢባል ፡ እርግጠኛ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፴፮| እላይ ፡ ከጠቀስናቸው ፡ ቅኔዎች ፡ ግማሾቹ ፡ የደራሲያቸው ፡ ስም ፡ አይታወቅም ፡ የተደረሱበት ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ የኹሉም ፡ አይታወቅም ። እርግጠኛ ፡ ኾኖ ፡ የሚታየን ፡ ግን ፡ ከ፲፰ኛ ፡ ፻ ፡ ዓ. ም. በፊት ፡ የተደረሱ ፡ አለመኾናቸው ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፴፮| ይህን ፡ ያሉበት ፡ ምክንያት ፡ ገብቶናል ። ከ፲፰፻ ዓ. ም. በፊት ፡ የነበሩ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ ካቶሊካውያን ፡ ስለነበሩ ፡ ይህን ፡ የመሳሰለ ፡ ድርሰት ፡ አይደርሱም ፡ ለማለት ነው ።

ይህ ፡ አሳብዎ ፡ እኒህ ፡ የጠቀሱዋቸው ፡ ቅኔዎች ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ይገድፋሉ ፡ እያሉ ፡ የሰጡት ፡ አስተያየት ፡ ኹሉ ፡ ከልብ ፡ ያልመነጨ ፡ ካንገት ፡ በላይ ፡ የተነገረ ፡ መኾኑን ፡ አረጋገጡ ፡ ማለት ፡ ነው ። የተደረሱበትም ፡ ጊዜ ፡ አይታወቅም ፡ ማለትዎ ፡ ለሀገርዎ ፡ ታሪክና ፡ ባህል ፡ እንግዳ ፡ ባይታዎር ፡ በመኾንዎ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ሊቃውንቱ ፡ በነበሩበት ፡ ዘመን ፡ ሊታወቅ ፡ ይቻላል ። እነሆ ፡ በ፻፹፩ ፡ ገጽ ፡ የተጻፈው ፡ ሃይማኖተ ፡ ቄርሎስ ፡ ኮነት ፡ ግማዳተ ፡ አብድ ፡ የሚለው ፡ መወድስ ፡ የጎንደሩ ፡ ሊቅ ፡ የክፍለ ፡ ዮሐንስ ፡ ነው ። ክፍለ ፡ ዮሐንስም ፡ በዐድያም ፡ ሰገድ ፡ ኢያሱ ፡ ጊዜ ፡ የነበረ ፡ ሊቅ ፡ ነው ። ዓድያም ፡ ሰገድ ፡ ኢያሱም ፡ ከ፲፮፻ ፸፬ - ፲፮፻፺፰ ፡ ዓ. ም. ወይም እንደርስዎ ፡ አቈጣጠር ፡ ከ፲፮፻፹፪ - ፲፯፻፮ ፡ ዓ. ም. የነገሡ ፡ ናቸው ። ገጽ ፡ ፻፵፭ ፡ የክቡር ፡ ብላቴን ፡ ጌታ ፡ ኅሩይን ፡ መጽሐፍ ፡ ዋዜማ ፡ ተመልከት ።

በ፻፺፭ ፡ ገጽ ፡ የተጻፈው ፡ ቃለ ፡ እምነ ፡ ሥጋ ፡ የሚለውም ፡ ሥላሴ ፡ ቅኔ ፡ ቸርደሞ ፡ የተባለው ፡ ኦርቶዶክሳዊ ፡ ሊቅ ፡ የተቀኘው ፡ ነው ። የኸውም ፡ ሊቅ ፡ የካቶሊካውያንና ፡ የኢትዮጵያውያን ፡ ክርክር ፡ ተፋፍሞ ፡ በነበረበት ፡ ባዔ ፡ ሱስንዮስ ፡ ዘመን ፡ የነበረ ፡ ነው ።

አቤቶ ፡ ተክለ ፡ ሃይማኖት ፡ የተባሉትም ፡ ከሽ፯፻፰፫ - ሽ፯፻፸ ፡ የነገሡት ፡ መናኔ ፡ መንግሥት ፡ ተክለ ፡ ሃይማኖት ፡ ናቸው ። የብላቴን ጌታ ፡ ኅረይ ፡ ዋዜማ ፡ ተመልከት ።

እነአለቃ ፡ ወልደ ፡ አብ ፡ እነቄስ ፡ ዘሩፋኤል ፡ የተባሉትም ፡ በጎንደር ፡ መንግሥት ፡ የነበሩ ፡ ሊቃውንት ፡ ናቸው ። የጎንደር ፡ መንግሥትም ፡ በሽ ፭፻፶፫ ፡ ዓ. ም. ከነገሡ ፡ ከአፄ ፡ ሠርፀ ፡ ድንግል ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ፍጻሜ ፡ መንግሥት ፡ ተክለ ፡ ጊዮርጊስ ፡ ነው ። ፍጻሜ ፡ መንግሥት ፡ ተክለ ፡ ጊዮርጊስም ፡ ከሽ፯፻፸፪ ፡ እስከ ፡ ሽ፯፻፸፯ ፡ ነው ። እንዲህ ፡ በግልጥ ፡ የታወቀውን ፡ ነገር ፡ አስተባብለው ፡ ከ፲፰፻ ዓ. ም. በፊት ፡ አለመደረሳቸው ፡ በግልጥ ፡ ይታየኛል ፡ ሲሉ ፡ የሚታየዎ ፡ እርግጠኛ ፡ ነገር ፡ ኹሉ ፡ ይህን ፡ የመሰለ ። መኾኑ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፴፯ በተለይም ፡ በገጽ ፡ ፻፹፭ ፡ ፻፺፪ ፡ ፻፺፫ - ፬ ላይ ፡ ያሉ ፡ ቅኔዎች ፡ በሙዘዮ ፡ ቦርጃኖ ፡ ውስጥ ፡ ባለ ፡ ብራና ፡ ኢ ፡ ጉዲ ፡ ያገኛችው ፡ ናቸው ፡ የተጻፉበት ፡ ብራና ፡ በ፲፱፻ ዓ. ም. እኩል ፡ የተጻፈ ፡ ይመስላል ፡ ብለው ፡ ቅኔዎቹ ፡ ከ፲፰ተኛ ፡ ፻ ፡ ዓ. ም. ወዲህ ፡ የተጻፉ ፡ መኾናቸውን ፡ ለማስረዳት ፡ ሞክረዋል ።

መ ላ ሽ ።

፴፯ እንግዲህ ፡ በዚህ ፡ አያያዝ ፡ ከ፲፱፻ ዓ. ም. ወዲህ ፡ የተጻፈ ፡ ኦሪት ፡ ቢገኝ ፡ ስለብራናው ፡ አዲስነት ፡ ኦሪት ፡ የተደረሰች ፡ በዚሁ ፡ ጊዜ ፡ ነው ፡ ለማለት ፡ ይቻላል ፡ ማለትዎ ፡ ነው ። የተጨበጠና ፡ የተረጋገጠ ፡ ነገር ፡ ሳይዙ ፡ መረጃ ፡ ያለውን ፡ ነገር ፡ ማስተባበል ፡ ደግ ፡ ነገር ፡ አይደለም ።

ክ ፍ ል ፫ ።

የመጨረሻ ፡ ፍርድ ።

፩ ፍርድ ፡ ማለት ፡ ዳኛ ፡ ለከሣሽና ፡ ለተከሣሽ ፡ ሦስተኛ ፡ ሰው ፡ ኾኖ ፡ የከሳሽን ፡ ክሱን ፡ የተከሳሽን ፡ መልሱን ፡ ሰምቶ ፡ ያነኑም ፡ በምስክሮች ፡ ቃል ፡ አጣርቶ ፡ ነገሩን ፡ አበጥሮ ፡ አንጠርጥሮ ፡ ከተረዳው ፡ በኋላ ፡ የሚሰጠው ፡ አስተያየት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ራሱ ፡ ከሳሽ ፡ ራሱ ፡ ተከሳሽ ፡ ራሱ ፡ አስረጅ ፡ ራሱ ፡ ፈራጅ ፡ ኾኖ ፡ ሊፈርድ ፡ አይገባውም ። ባባቶቻችንም ፡ ተረት ፡ ብቻውን ፡ የሮጠ ፡ የሚቀድመው ፡ የለም ፡ ይባላል ። በዚህ ፡ አኳኋን ፡ ራስዎ ፡ ከሳሽ ፡ ራስዎ ፡ መላሽ ፡ ራስዎ ፡ ተከራካሪ ፡ ራስዎ ፡ መስካሪ ፡ ኾነው ፡ የሰጡት ፡ እውነተኛ ፡ ፍርድ ፡ ሊባል ፡ አይቻልም ።

www.ethiopianorthodox.org

ደ ራ ሲ ።

፪ እንደሚታየው ፡ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ውስጥ ፡ የመረመርናቸው ፡ ምንጮች ፡ ካላፉት ፡ ምርመራዎቻችን ፡ ያገኘነውን ፡ ኹሉ ፡ በፍጹም ፡ የሚያጸድቁ ፡ ናቸው ። በጠቅላላው ፡ የኢትዮጵያውያን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህልን ፡ በሚያይ ፡ በእነዚሁ ፡ ምንጮች ፡ መሠረት ፡ እነርሱ ፡ በክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካልና ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አለ ፡ የሚለውን ፡ የሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ በመሠረቱ ፡ እንደሚቀበሉት ፡ ወደ ፡ ማወቅ ፡ ደርሰናል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፪ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ውስጥ ፡ የመረመርዋቸው ፡ ጽሑፎች ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ የደረስዋቸው ፡ ቅኔዎች ፡ መኸናቸው ፡ ግልጥ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ እኒህ ፡ ቅኔዎች ፡ ባለፈው ፡ ምርመራዎ ፡ እነዐፄ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ነበሩ ፤ ኢትዮጵያ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀብላ ፡ ነበረ ፡ እያሉ ፡ የሚያወሩትን ፡ መሠረተ ፡ ቢስ ፡ ወሬ ፡ የማያጸድቁ ፡ መኸናቸውን ፡ በየቅኔዎቹ ፡ መልስ ፡ ላይ ፡ ጽፌልዎታለሁ ።

ኢትዮጵያውያን ፡ በክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካልና ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አለ ፡ የሚለውን ፡ ትምርት ፡ በመሠረቱ ፡ እንደሚቀበሉት ፡ ወደ ፡ ማወቅ ፡ ደርሰናል ፡ ስለሚሉትም ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የማይቀበሉት ፡ መኸኑን ፡ በም ፡ ፬ ፡ በቍ ፡ ፯ ፡ በሰፊው ፡ ጽፈናል ። ያንን ፡ መመልከት ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፫ ኢትዮጵያውያን ፡ በቃል ፡ ብቻ ፡ የካቶሊክን ፡ ትምርት ፡ እንቀበለውም ፡ የሚሉበትና ፡ የሚቃወሙበት ፡ ምክንያት ፡ እንደ ፡ ንስጥሮስ ፡ ባህል ስለሚመስላቸው ፡ መኸኑን ፡ አይተናል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፫ ኢትዮጵያውያን ፡ የካቶሊክን ፡ ትምርት ፡ የማይቀበሉት ፡ ከንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ከመኸኑም ፡ በላይ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነን ፡ የሚያስተባብል ፡ ኸኖ ፡ ስላገኙት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እንደ ፡ ንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ መስሏቸው ፡ አይደለም ። ምክንያቱም ፡ እንደሚከተለው ፡ ነው ።
፩ኛ ፡ ኹለቱም ፡ ወገኖች ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ አንድ ፡ ስለኸኑ ፡ የንስጥሮስና ፡ የከቶሊክ ፡ ትምርት ፡ አንድ ፡ ነው ፡ ቢባል ። ብዙ ፡ ሐተታ ፡ የሚያስፈልገው ፡ አይደለም ።

ኹለተኛም ፡ የካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ ከንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ አልፎ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ የሚለውን ፡ ቃል ፡ ያስተባብላል ፡ ያልንበት ፡ ምክንያት ፡ ንስጥሮስ ፡ ለመለኮትም ፡ ለትስብእትም ፡ ባሕርይ ፡ ያለው ፡ አካል ፡ እንዳላቸው ፡ አምኖ ፡ ባሕርይ ፡ ያለው አካለ ፡ መለኮት ፡ ባሕርይ ፡ ባለው ፡ አካለ ፡ ሳብእ ፡ አደረ እንጂ ፡ አልተዋሐደም ፡ ብሎ ፡ ነበረ ።

የካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ ግን ፡ አካልም ፡ ባሕርይም ፡ ያለው ፡ ለመለኮት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ለትስብእት ፡ ከባሕርይ ፡ በቀር ፡ አካል ፡ የለውም ፡ ይልና ፡ የክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ ይላል ። አካል ፡ ተዋሐደ ፡ እንዳይባል ፡ ለትስብእት ፡ ባሕርይ ፡ እንጂ ፡ አካል ፡ የለውም ፡ ይላል ፤ ባሕርይ ፡ ተዋሐደ ፡ እንዳይባል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ነው ፡ በዚህ ፡ አኳኋን ፡ አካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ የሚለው ፡ አነጋገር ፡ የቃል ፡ ብቻ ፡ መኸኑ ፡ ነው ።

አካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ በከዊን ፡ ሳይኸን ፡ በአነጋገር ፡ ብቻ ፡ ከኸነ ፡ ወንጌላዊ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ ያለውን ፡ ቃል ፡ የካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ ያስተባብለዋል ፡ የሚያሰኝ ፡ ስለኸነ ፡ ነው ።

፬ በተለይም ፡ በኢትዮጵያ ፡ ስለቅብዐቱ ፡ ክርክር ፡ ባህል ፡ የማይስማሙ ፡ ወገኖች ፡ ኹለት ፡ ብቻ ፡ መኸናቸውን ፡ እነርሱም ፡ ፩ኛ ፡ የጎጃምና ፡ የትግሬ ፡ ኹለት ፡ ልደት ፡ ቅብዐት ፡ ወይም ፡ ካራ ፡ የተባለው ፡ ወገን ። ፪ተኛ የደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ ፫ት ፡ ልደት ፡ ተዋሕዶ ፡ ወይም ፡ የጸጋ ፡ ልጅ ፡ የተባለው ፡ ወገን ፡ መኸናቸውን ፡ በመረመርናቸው ፡ ምንጮች ፡ መሠረት ፡ ተረድተናል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፬ በቅብዐቱ ፡ ባህል ፡ ምክንያት ፤ የማይስማሙትን ፡ ወገኖች ፡ በእውነት ፡ እንዳላወቋቸው ፡ ግልጥ ፡ ነው ፡ ይህን ፡ ጉዳይ ፡ ቢያውቁትም ፡ ባያውቁትም ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ ነገር ፡ ስለኸነ ፡ ይህንን ፡ ወደ ፡ ጎን ፡ ትተን ፡ በዚህ ፡ አንቀጽ ፡ የምንሰጠው ፡ መልስ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ማንኛውም ፡ ወገን ፡ ቢኾን ፡ የካቶሊክን ፡ ትምርት ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀባይ ፡ አለመኖሩን ፡ ብቻ ፡ ነው ። ም ፡ ፩ ፡ ክፍል ፡ ፯ ፡ ቍ ፡ ፩ ፡ ተመልከት ።

ደ ራ ሲ ።

፭ የደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ ባህል ፡ ከካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ ጋራ ፡ ፈጽሞ ፡ የተስማማ ፡ መኸኑ ፡ የባህል ፡ መግለጫቸውን ፡ በቀጥታ ፡ በመመርመር ፡ እንዲሁም ፡ ተከራካሪዎቻቸው ፡ ካቶሊክ ፡ ናቸው ፡ ብለው ፡ በሚያሻቸው ፡ መሠረት ፡ ይታወቃል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፭ የደብረ ፡ ሊባኖስና ፡ የካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ የተስማማ ፡ አንድ ፡ ከኸነ ፡ ባፄ ፡ ሱስንዮስ ፡ ጊዜ ፡ የካቶሊክ ፡ ሰባኪዎች ፡ የደብረ ፡ ሊባኖስን ፡ መነኮሳት ፡ ለምን ፡ አስደባደብዋቸው ፡ ባፄ ፡ ፋሲልስ ፡ ጊዜ ፡ የደብረ ፡ ሊባኖሱ ፡ አበ ፡ ምኔት ፡ እጨጌ ፡ በትረ ፡ ጊዮርጊስ ፡ ተከራክረው ፡ ረተው ፡ ከሀገር ፡ አስወጥተው ፡ ለምን ፡ ሰደድዋቸው ፡ ይህ ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ ተከራካሪዎቻቸው ፡ ካቶሊካውያን ፡ ናቸው ፡ እያሉ ፡ ያምዋቸዋል ፡ ለሚሉትም ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ ሲከራከሩ ፡ አንዱ ፡ ወገን ፡ ኹለተኛውን ፡ ወገን ፡ አንተ ፡ ካቶሊክ ፡ ብሎ ፡ ቢሰድበው ፡ ያም ፡ መልሶ ፡ ካቶ

www.ethiopianorthodox.org

ሊክ ፡ አንተ ፡ ነህ ፡ እንጂ ፡ እኔ ፡ አይደለሁም ፡ እያሉ ፡ መነቃቀፊያ ፡ አድርገው ፡ ሲነጋገሩበት ፡ ይታያሉ ፡ እንጂ ፡ የማንኛቸውንም ወገን ቢኾን ፡ የያዘ ባህል ፡ ለክቶሊክ ፡ ባህል በእርግጥ ፡ ተስማሚ ፡ ኾኖ ፡ ተገኝቶ ፡ በዚህ ፡ ስም ፡ የሚጠራ ፡ የለም ።

ፍርድ ፡ መባልስ ፡ የሚገባው ፡ ከኹለታችንም ፡ ወገን ፡ ፍርዱ ፡ ያልተስማማው ፡ ቢኖር ፡ ይግባኝ ፡ ይጠይቃል ፡ እንጂ ፡ እርስዎ ፡ የጻፉትን ፡ እኔ ፡ የመለስኩትን ፡ በሚዛናዊ ፡ አስተያየት ፡ ተመልክቶ ፡ የሚጽፍ ፡ ሌላ ፡ ፫ተኛ ፡ ሰው ቢኖር ፡ ያ ፡ ነው ። ከላይ ፡ እንደገለጽኩት ፡ እርስዎ ፡ ከማሽ ፡ እርስዎ ፡ መላሽ ፡ እርስዎ ፡ ዳኛ ፡ ኾነው ፡ የሰጡት ፡ ፍርድ ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ ነውና ፡ ፍርድ ፡ የሚለውን ፡ ፡ አርእስት ፡ ሊሠርዙት ፡ ይገባል ።

ጠቅላይ ፡ መደምደሚያ ።

ደራሲ ።

ጠቅላይ ፡ መደምደሚያ ፡ በሚል ፡ አርእስት ፡ ተነሥተው ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ አዋሐድ ፡ የሚያምኑትና ፡ የሚያስተምሩት ፡ ምን ፡ እንደኾነ ፡ በበለጠ ፡ አኳኋን ፡ ለመረዳት ፡ ለመጽሐፉ ፡ ጠቅላይ ፡ መደምደሚያ ፡ ማድረግ ፡ አስፈላጊ ፡ ነው ። አሁን ፡ የምንፈልገው ፡ ዋና ፡ ዋናዎቹን ፡ ጉዳዮች ፡ ባጭሩ ፡ በመጠቅለል ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ የኾኑትን ፡ ማስረጃዎች ፡ አስማምቶና ፡ አንድ ላይ ፡ አደራጅቶ ፡ ማቅረብ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፩፤ በዚህ ፡ አንቀጽ ፡ የጻፉት ፡ ያነኑ ፡ ያለፈውን ፡ መልስ ፡ የተሰጠበትን ፡ ቃል ፡ ብቻ ፡ ነው ። ለኹሉም ፡ ተገቢ ፡ መልስ ፡ የተሰጠበት ፡ ስለኾነ ፡ አንድ ፡ አንድ ፡ መልስ ፡ የሚያስፈልጋቸው ፡ ነገሮች ፡ ካልተገኙ ፡ በቀር ፡ ያለፈውን ፡ መልስ ፡ ከማስታወስ ፡ በቀር ፡ ኹለተኛ ፡ ሌላ ፡ መልስ ፡ መስጠት ፡ አስፈላጊ ፡ ኾኖ ፡ አላገኘሁትም ።

ደራሲ ።

፪፤ ይህን ፡ ምርመራቸውን ፡ ሲያነቡት ፡ ፈጥኖ ፡ የሚረዳው ፡ ነገር ፡ የኢትዮጵያና ፡ የሮም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያኖች ፡ አለመስማማት ፡ በእስላሞችና ፡ በእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ምክንያት ፡ የደረሰው ፡ የረዥም ፡ ጊዜ ፡ መለየት ፡ ያስከተለው ፡ መዘዝ ፡ እንጂ ፡ በሃይማኖት ፡ ትምርት በኩል ፡ ከመራራቅ ፡ የተነሳ ፡ አለመኾኑ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መላሽ ።

፪ ይህ ፡ ነገር ፡ ለርስዎ ፡ ስለመሰለዎ ፡ ለሌላውም ፡ የሚመስለውና ፡ የሚረዳው ፡ መስሎዎ ፡ እንዲህ ፡ ይላሉ ፡ እንጂ ፡ ሮማና ፡ ኢትዮጵያ ፡ የተለያዩ በሃይማኖት ፡ አይደለም ፡ እስላሞችና ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ በመጡት ፡ መዘዝ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ የሚያምን ፡ የለም ። የተለያዩበትን ፡ ምክንያት ፡ በም ፡ ፩ ፡ በቁ ፡ ፱ ፡ ጽፈአለሁ ፡ ያነን ፡ ይመልከቱ ።

ደራሲ ።

፫· እንደ ፡ እውነቱም ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከግብጽ ፡ ጋራ ፡ አብራ ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የመሸፈቷን ፡ ዓላማ ፡ አምርታ ፡ አልተነሣችም ፡ የጉባኤውንም ፡ ትምርት ፡ አልተቃወመችም ፡ ብለዋል ።

መላሽ ።

፫· ትምርቱን ፡ ካልተቃወመች ፡ ባዔ ፡ ሱስንዮስ ፡ ጊዜ ፡ በብዙ ፡ ሺ ፡ የሚቈጠሩ ፡ ልጆቿን ፡ ለምን ፡ አሳረደች ፡ ባዔ ፡ ፋሲል ፡ ጊዜ ፡ ተከራክሯ ፡ ረትታ ፡ የካቶሊክን ፡ ሰባኪዎች ፡ ጠራርጋ ፡ ለምን ፡ አስወጣች ፡ ተስማምታ ፡ አትኖርም ፡ ኖሯልን ፡ ይህ ፡ ፍሬ ፡ ቢስ ፡ ምኞት ፡ ነው ፡ ጠቅላላው ፡ መልሱ ፡ በም ፡ ፯ ፡ በገጽ ፡ ፱፻፱ ፡ በቁ ፱ ፡ ተጽፏል ፡ ያን ፡ ይመልከቱ ።

ደራሲ ።

፬· ከመረመርናቸው ፡ ምንጮች ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የአውጣኪን ፡ ባህል ፡ የሚከተሉ ፡ እውነተኞች ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ አለመኾናቸውን ፡ እንረዳለን ፡ ፩ ፡ ባሕርይ ፡ ሲሉም ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ህልው ፡ መኾኑን ፡ ለማስረዳት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በእሱ ፡ ኹለት ፡ ያልተደባለቁ ፡ ባሕርያት ፡ መገኘታቸውን ፡ ለመካድ ፡ አይደለም ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ አካላት ፡ የሚለውን ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ለመቃወም ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መላሽ ።

፬· የአውጣኪን ፡ ባህል ፡ የማንቀበል ፡ መኾናችንን ፡ ስላወቁልን ፡ እናመሰግንዎታለን ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የሚሉ ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ያልተደባለቁ ፡ ባሕርያት ፡ መገኘታቸውን ፡ ለመካድ ፡ አይደለም ፡ ስለሚሉት ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የምንልበትን ፡ ምክንያት ፡ የቱሰሐን ፡ የውላጤን ፡ ነገር ፡ በጻፍንበት ፡ አንቀጽ ፡ በሰፊው ፡ የዘረዘርነው ፡ ስለኾነ ፡ አኹን ፡ ደግሞ ፡ መጻፍ ፡ አላስፈለገም ።

አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለታቸው ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ የሚለውን ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ብቻ ፡ ለመቃወም ፡ ነው ፡ ያሉትም ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ በእርግጥ ፡ የምንቃወም ፡ በአንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የሚለውንም ፡ ባህል ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ብቻ ፡ አይደለም ።

ደራሲ ።

፭· የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ተብላ ፡ የመጠራትዋ ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ በኬልቄዶኑ ፡ ጉባኤ ፡ ተሻሽሎ ፡ የተወሰነውን ፡ አነጋገር ፡ ትታ ፡ ከኬልቄዶኑ ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ በቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ይነገር በት ፡ የነበረውን ፡ አነጋገር ፡ በመያዝዋ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መላሽ ።

፭· ይህ ፡ አነጋገር ፡ ምንም ፡ ሐሰት ፡ ያልተቀላቀለበት ፡ እውነተኛ ፡ ቃል ፡ ነው ፡ ወደፊትም ፡ ቢኾን ፡ እስከ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ድረስ ፡ ጸንቶ ፡ የኖረውን ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የሚለውን ፡ ባህል ፡ ልንለው

www.ethiopianorthodox.org

ጠው ፡ አንፈቅድም ። ምክንያቱም ፡ የመንፈሳዊ ፡ አስተዳደር ፡ ምግባር ፡ እንደ ፡ ጊዜው ፡ አኳኋን ፡ አይቶ ፡ ቢሻሻል ፡ ይቻላል ፡ እንጂ ፡ በጌታችን ፡ በኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ቃል ፡ ተመሥርቶ ፡ በሐዋርያት ፡ ስብከት ፡ ጸንቶ ፡ በሊቃውንት ፡ ጉባኤ ፡ ተስፋፍቶ ፡ የቈየውን ፡ ሃይማኖት ፡ ላሻሽል ፡ ማለት ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ ወካልአስ ፡ መሠረተ ፡ አልቦ ፡ ዘይክል ፡ ሣርሮ ፡ ዘእንበለ ፡ ዘተሣረረ ፡ ወመሠረቱሂ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ውእቱ ፡ ፩ ፡ ቆሮ ፡ ፫ ፡ ፲፩ ።

አነክረክሙ ፡ እፎ ፡ ከመዝ ፡ ፍጡነ ፡ ትፈልሱ ፡ እምሃይማኖተ ፡ ክርስቶስ ፡ ዘጸውዐክሙ ፡ በጸጋሁ ፡ ውስተ ፡ ካልእ ፡ ትምህርት ፡ ዘኢኮነ ፡ ህልወ ፡ ዘእንበለ ፡ ዘየሀውኩክሙ ፡ ወይፈቅዱ ፡ ይፅልዉ ፡ ትምህርቶ ፡ ለክርስቶስ ፡ አንትሙሰ ፡ ዐሠረ ፡ ዚአነ ፡ ትልዉ ፡ አንትሙሰ ፡ መልአከ ፡ እምሰማይ ፡ ለእመ ፡ መሀረክሙ ፡ ካልአ ፡ እምዘ ፡ መሀርናክሙ ፡ ውጉዘ ፡ ለይኩን ፡ ብሎ ፡ ያወጀልንን ፡ ዐዋጅ ፡ ማፍረስ ፡ ስለኾነ ፡ ነው ። ገላ ፡ ፩ ፡ ፮ ።

ይህ ፡ የሚመኙት ፡ አንድነትም ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ያመጣችውን ፡ ማሻሻል ፡ ትታ ፡ አባቶቻችን ፡ እነቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ በሔዱበት ፡ ጥንታዊ ፡ መንገድ ፡ ካልገቡ ፡ በቀር ፡ የሚገኝ ፡ አይመስለኝም ።

ደ ራ ሲ ።

፮. በግብር ፡ ግን ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ የሚያምኑት ፡ ትምርት ፡ የቀና ፡ መኾኑ ፡ በፍጹም ፡ የማያጠራጥር ፡ ነው ፡ ይህም ፡ የሚታወቀው ፡ ባህላቸውንና ፡ ለካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ የሚቃወሙትን ፡ ምክንያት ፡ በመመርመር ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፮. ይህ ፡ የሚመኙት ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አንድነት ፡ እኛም ፡ የምንመኘው ታላቅ ፡ ቁም ፡ ነገር ፡ ነው ። እኛ ፡ ካባቶቻችን ፡ ያገኘነውን ፡ ጥንታዊ ባህል ፡ ትተን ፡ ወደዚያ ፡ እንዳንመጣ ፡ ይህ ፡ የተሻሻለው ፡ የካቶሊካዊያን ፡ ባህል ፡ ከመጻሕፍት ፡ ግብ ፡ የወጣ ፡ ልብ ወለድ ፡ በመኾኑ ፡ ልንቀበለው ፡ አልቻልንም ።

እርስዎ ፡ ግን ፡ ይህ ፡ እኛ ፡ የያዝነው ፡ ባህል ፡ በመሠረቱ ፡ ካጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ በፊት የነበሩ ፡ አባቶች ፡ እነቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ይዘውት ፡ የነበረው ፡ ባህል ፡ ምንም ፡ ያልተሻሻለ ፡ መኾኑን ፡ የካቶሊክ ፡ ባህል ፡ ግን ፡ አሁን ፡ የቀና ፡ መኾኑ ፡ በፍጹም ፡ የማያጠራጥር ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ከተረዱት ፡ ወደዚሁ ፡ ተመልሰው ፡ ካባቶቻችን ፡ የተገኘ ፡ የቀና ፡ መኾኑ ፡ ያለጥርጥር ፡ በታወቀለት ፡ ባህል ፡ አንድ ፡ ብንኾን ፡ ምን ፡ የሚያስቸግርዎ ፡ ነገር ፡ አለ ፡ በእውነቱ ፡ እንዲህ ፡ እየታወቀዎ ፡ እልክ ፡ ይዞዎ ፡ እንቢ ፡ ቢሉ ፡ ያዋቂ ፡ አጥፊ ፡ ተብለው ፡ እንደሚፈረድብዎ ፡ ግልጥ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፯. የሥርዓተ ፡ አምልኮንና ፡ የሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ መጻሕፍቶቻቸውን ፡ እንዲሁም ፡ ሌሎች ፡ ጽሑፎቻቸውን ፡ ብንመለከት ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ በክርስቶስ ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ ልዩ ፡ የኾኑ ፡ ከተዋሕዶም ፡ በኋላ ፡ ሳይቀላቀሉ ፡ የሚቀሩ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ የማይታመም ፡ መለኮትና ፡ የሚታመም ፡ ትስብእት ፡ መገኘታቸውን ፡ እንደሚያምኑ ፡ እናገኛለን ፡ ብለዋል

መ ላ ሽ ።

፯. የሥርዓተ ፡ አምልኮና ፡ የሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ ያሏቸውን ፡ መጻሕፍቶች ፡ ገልጠዋቸው ፡ ቢኾን ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ በተመቸ ፡ ነበረ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ስላልገለጿቸው ፡ አስቸጋሪ ፡ ኾኗል ፡ ከተዋሕዶ ፡ በኋላ ፡ ሳይቀላቀሉ ፡ የሚቀሩ ፡ ፪ት ፡ ባሕርያት ፡ ስለሚሉት ፡ መልሱን ፡ በም ፡ ፬ በቍ ፡ ፵ና ፡ ፵፩ ፡ ይመልከቱ ።

ደ ራ ሲ ።

፰. ባሕርይ ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ ዘንድ ፡ የካቶሊክ ፡ መምህራን ፡ ከሚሰጡት ፡ ትርጉም ፡ ልዩ ፡ የኾነ ፡ አሳብ ፡ ያሰማል ፡ ደሞ ፡ አካል ፡ ወይም ፡ ኋኝ ፡ ከሚለው ፡ ጋራ ፡ ያወራርሱታል ፡ ስለዚህ ፡ በክርስቶስ ፡ ፪ት ፡ ባሕርያት ፡ አሉ ፡ ሲባል ፡ ለኢትዮጵያውያን ፡ ፪ት ፡ አካላት ፡ አሉ ፡ እንደሚለው ፡ እንደ ፡ ንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ ኾኖ ፡ ይሰማቸዋል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፰. ስለባሕርይና ፡ ስለአካል ፡ በም ፡ ፬ ፡ በቍ ፡ ፳፰ ፡ በሰፊው ፡ ስለተጻፈ ፡ ያነን ፡ ይመልከቱ ።

ደ ራ ሲ ።

፱. በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ፩ ባሕርይ ፡ የሚለው ፡ የኢትዮጵያውያኖቹ ፡ አነጋገር ፡ ጠንቅቀን ፡ ብናስተውልበት ፡ ፪ት ፡ ባሕርያት ፡ ለሚለው ፡ ለካቶሊክ ፡ አነጋገር ፤ ተቃራኒ ፡ አይደለም ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፱. ፩ ባሕርይ ፡ የሚለው ፡ አነጋገር ፡ ለካቶሊኮች ፡ ባህል ፡ ተቃራኒ ፡ ካልኾነ ፡ እንደ ፡ ቀደሙ ፡ አባቶቻችን ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል አንድ ፡ ባሕርይ ፡ አይሉና ፡ አንስማማምን ፡ ምን ፡ ያጣላናል ።

ደ ራ ሲ ።

፲. በጣም ፡ የታወቀውን ፡ የቅብዐትን ፡ ክርክር ፡ ስንመረምር ፡ ብለው ፡ ኢትዮጵያውያንን ፡ በሚለያይ ፡ ስሜት ፡ ለመጻፍ ፡ ሞከር ፡ አድርገዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

መ ላ ሽ ።

፲. ይህ ፡ አነጋገር ፡ እርስዎን ፡ የሚያገባዎ ፡ አይደለም ፡ ብዬ ፡ እንደገለጽ ኩልዎ ፡ አሁንም ፡ እንደዚያው ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፲፩. ኢትዮጵያውያን ፡ እውነተኛውን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ያምናሉ ፡ ለማለት ፡ አይቻልም ፡ ምክንያቱም ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የተለየችበት ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ ምክንያት ፡ የሚገልጥ ፡ ደንበኛ ፡ ጽሑፍ ፡ በታሪክ ፡ ውስጥ ፡ የማይገኝ ፡ በመኾኑ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፩. የዚህም ፡ መልሱ ፡ ባለፈው ፡ በም ፡ ፫ ፡ በገጽ ፡ ፳፯ና ፡ ፳፰ ፡ በቍ ፡ ፭ና ፮ ፡ ስለተጻፈ ፡ ያነኑ ፡ መመልከት ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፲፪. ፪ተኛውም ፡ ምክንያት ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ሊስፋፋ ፡ አለመቻሉ ፡ ነው ። ሊስፋፋ ፡ አለመቻሉም ፡ ከግብጽ ፡ ተሾመው ፡ የሚመጡትን ፡ ጳጳሳት ፡ ስለሚቈጣጠሩዋቸው ፡ ገና ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ሲገቡ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ባህል ፡ ጋራ ፡ የሚስማማ ፡ ተአምኖተ ፡ ሃይማኖት ፡ ሊደግሙ ፡ ይገደዱ ፡ ነበረ ፡ በኢያሱ ፡ ቀዳማዊ ፡ ዘመነ ፡ መንግሥትም ፡ አባ ፡ ሲኖዳ ፡ የሚባለውን ፡ ግብጻዊ ፡ ጳጳስ ፡ የደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ ወገን ፡ ያምኑት ፡ የነበረውን ፡ ባህል ፡ አልቀበልም ፡ በማለቱ ፡ እንዳባረሩት ፡ በታሪክ ፡ ይነገራል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፪. ይህም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ መላልሼ ፡ እንዳስረዳሁት ፡ ኢትዮጵያ ፡ አሁን ፡ ይዛው ፡ የምትገኘውን ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ የሚለውን ፡ ባህል ፡ ይዞ ፡ ተገኝቶ ፡ የተነቀፈና ፡ የተባረረ ፡ የለም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፫. እኒህ ፡ ከግብጻውያን ፡ ጳጳሳት ፡ ለመጠንቀቂያና ፡ ለመጠባበቂያ ፡ ተብለው ፡ የተደረጉ ፡ ሥራዎች ፡ ከየት ፡ ዘመን ፡ እንደጀመሩ ፡ በእርግጥ ፡ ልናውቀው ፡ አልተሰጠንም ፡ ነገር ፡ ግን ፡ የካቶሊክ ፡ ጳጳስ ፡ መምጣት ፡ አቋርጦ ፡ ቆይቶ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዩ ፡ የእስክንድርያው ፡ ጳጳስ ፡ ከገባበት ፡ ጊዜ ፡ ወዲህ ፡ የተለመደ ፡ ይኾናል ፡ ተብሎ ፡ ቢታሰብ ፡ ከእውነት ፡ የራቀ ፡ አይመስልም ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፫. ኢትዮጵያ ፡ በእስክንድርያ ፡ መንበረ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ስትመራ ፡ መቈየቷን ፡ የኸውም ፡ የተጀመረ ፡ በ፫፻፵፩ ዓ ፡ ም ፡ ግድም ፡ በፍሬምናጦስ ፡ መኾኑን ፡

እርስዎ ፡ ራስዎ ፡ በዚሁ ፡ መጽሐፍ ፡ በገጽ ፡ ፵፫ ፡ አረጋግጠው ፡ ጽፈዋል የሮም ፡ ካቶሊክ ፡ ጳጳሳት ፡ ግን ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ መግባት ፡ በሕግ ፡ መብት ፡ ያላቸው ፡ ለመኾኑ ፡ ስንኳን ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ ርስዎ ፡ ራስዎም ፡ ቢኾኑ ፡ የተናገሩበት ፡ አንቀጽ ፡ የለም ።

በዐፄ ፡ ሱስንዮስም ፡ ጊዜ ፡ መጥቶ ፡ የነበረው ፡ አልፎንሱ ፡ የተባለው ፡ አመጣጡ ፡ ከሕግ ፡ ውጭ ፡ ስለኾነ ፡ በሕግ ፡ ተባሮ ፡ የሔደ ፡ መኾኑ ፡ ግልጽ ፡ ነው ፡ እንዲህ ፡ በጉልህ ፡ በግልጥ ፡ የሚታወቀውን ፡ ነገር ፡ ሲደረግ ፡ የኖረ ፡ አስመስሎ ፡ የካቶሊክ ፡ ጳጳስ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ መምጣት ፡ አቋርጦ ፡ ቈይቶ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዩ ፡ የእስክንድርያ ፡ ጳጳስ ፡ ከገባበት ፡ ጊዜ ፡ ወዲህ ፡ የተለመደ ፡ ይኾናል ፡ ብሎ ፡ መናገር ፡ አያሳፍርምን ፡ እኔስ ፡ እንኳን ፡ መናገሩ ፡ ማሰቡም ፡ ያሳፍረኛል ፡ በጠቅላላው ፡ ይህ ፡ አነጋገር ፡ እንኳንስ ፡ ራሱ ፡ እውነተኛ ፡ ኾኖ ፡ ተቀባይ ፡ ሊያገኝ ፡ ሌላውንም ፡ የእውነት ፡ መሠረት ፡ ሳይኖረው ፡ በይኾናልና ፡ በይመስላል ፡ ብቻ ፡ የመሠረተውን ፡ ንግግር ፡ ኹሉ ፡ የሚንድ ፡ ሐሰት ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፲፬| ይህ ፡ ባህል ፡ የሚያስተምረውና ፡ የሚሰብከው ፡ ካላገኘ ፡ እንደምን ሊስፋፋ ፡ ይችላል ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የግብጽን ፡ ትምርት ፡ ከተቃወሙት ፡ የ፪ቱ ፡ ትምርት ፡ አንድ ፡ ነው ፡ ሊባል ፡ እንደምን ፡ ይቻላል ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፬| ግብጽና ፡ ኢትዮጵያ ፡ የተለያዩበት ፡ የሃይማኖት ፡ ምክንያት ፡ ሳይኖር ፡ እንዲህ ፡ እያሉ ፡ ማውራት ፡ ልክስክስ ፡ ሰው ፡ የሚያወራው ፡ የሰብቅ ፡ መንገድ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እውነተኛ ፡ ንግግር ፡ አይደለም ፡ እውነትማ ፡ ከኾነ ከእኛ ፡ አንደበት ፡ ይገኝ ፡ አልነበረምን ።

ደ ራ ሲ ።

፲፭| ኢትዮጵያውያን ፡ ለካቶሊክ ፡ የክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ትምርት ፡ የሚቃወሙት ፡ እንደንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ ስለሚመስላቸው ፡ ነው ፡ የኢትዮጵያና ፡ የካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ በመሠረቱ ፡ አንድ ፡ ሲኾን ፡ ለያይቷቸው ፡ ያለው ፡ ያነጋገር ፡ ልዩነት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ አለመስማማት ፡ አይደለም ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፭| ይህ ፡ ኹሉ ፡ የነገር ፡ አካባቢ ፡ ኢትዮጵያን ከእስክንድርያ ፡ ለይቶ ፡ ከሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥር ፡ ለመጣል ፡ ነው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ሃይማኖቷን ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ጠንቅቃ ፡ የተረዳችው ፡ ስለኾነ ፡ በይመስላልና ፡ በይኾናል ፡ የምትለወጥ ፡ አይደለችምና ፡ በከንቱ ፡ አይድከሙ ።

www.ethiopianorthodox.org

ደ ራ ሲ ።

፲፯፤ በጠቅላላው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ የሚታመነው ፡ ትምርት ፡ በእስክንድርያ ፡ ከሚያስተምሩት ፡ ባህል ፡ ጋራ ፡ ማናቸውም ፡ ተመሳሳይነት ፡ የለውም ፡ ብሎ ፡ መከድ ፡ አይቻልም ፡ ምክንያቱም ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቃውንት ፡ ክርስቶስን ፡ ይበልጥ ፡ በትስብእቱ ፡ በኩል ፡ መመልከት ፡ ከመውደዳቸውም ፡ የተነሣ ፡ በእርሱ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ አሉ ፡ ወደማለት ፡ ለደረሱት ፡ ለአንጾኪያ ፡ ሊቃውንት ፡ ተቃራኒ ፡ ለመኾን ፡ ክርስቶስን ፡ በመለኮቱና ፡ ባንድነቱ ፡ በኩል ፡ ብቻ ፡ መመልከት ፡ ይመርጡ ፡ ስለነበር ፡ ትስብእቱን ፡ ቸል ፡ በማለትና ፡ በማጥፋት ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ እስከ ፡ ማለት ፡ ድረስ ደርሰው ፡ ነበርና ፡ እንዲህ ፡ ካለ ፡ ባህላቸው ፡ ምናምን ፡ ትንሽ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ሳይዘልቅ ፡ አልቀረም ፡ ይኸናል ፡ ስለሚያሰኝ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፰፤ ሐሰት ፡ ነገር ፡ ምንም ፡ ቢኽን ፡ ቀዋሚ ፡ ኾኖ ፡ ሊቀር ፡ የማይችል ፡ ስለኾነ ፡ እነሆ ፡ በላይኛው ፡ መሥመር ፡ በ፲፩ኛው ፡ ቍጥር ፡ የተናገሩትን ፡ ርስዎ ፡ ራስዎ ፡ አፍርሰው ፡ የእስክንድርያና ፡ የኢትዮጵያ ፡ የሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ አንድ ፡ መኾኑን ፡ መሰከሩ ፡ ትስብእቱን ፡ ቸል ፡ በማለትና ፡ በማጥፋት አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ወደማለት ፡ ደርሰዋል ፡ ስለሚሉት ፡ ትስብእቱን ፡ ቸል ፡ የማንልና ፡ የማናጠፋ ፡ መኾናችንና ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የምንልበትን ፡ ባለፈው ፡ ጽሑፋችን ፡ በሰፊው ፡ ዘርዝረን ፡ ያስረዳን ፡ ስለኾነ ፡ ከዚህ ፡ መድገም ፡ አያስፈልግም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፱፤ ኢዮትጵያውያኖቹ ፡ የእስክንድርያ ፡ መምህራን ፡ እንደሚያደርጉት ፡ ዘለዓለማዊውን ፡ ቃል ፡ በመለኮቱ ፡ በኩል ፡ መመልከትን ፡ በመምረጥ ፡ ከባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ጋራ ፡ ከመዋሐዱ ፡ በፊትም ፡ ኾነ ፡ ወይም ፡ በኋላ ፡ አንድ ፡ ኋኝ ፡ ወይም ፡ አንድ ፡ ሕልው ፡ መኾኑን ፡ ወደ ፡ ማሰየት ፡ ይዘነብላሉ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ በምሥጢረ ፡ ሥጋዌ ፡ ከመዋሐዱም ፡ በኋላ ፡ ለባሕርየ ትስብእት ፡ እንደታማሚነት ፡ ያለ ፡ የሰውነትን ፡ ሥራዎች ፡ ወይም ፡ ግብሮች ስለሚሰጡት ፡ በክርስቶስ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ጠፋ ፡ እንደሚሉ ፡ የሚያስረዳ ምስክር ፡ ምንም ፡ አይገኝም ፡ ብለዋል

መ ላ ሽ ።

፲፯፤ እርግጥ ፡ ነው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ክርስቶስ ፡ በመለኮቱ ፡ ቅድመ ፡ ዓለም የነበረ ፡ አምላክ ፡ መኾኑን ፡ ድኅረ ፡ ዓለም ፡ ከእመቤታችን ፡ በነሣው ፡ ሥጋ ፡ የሰውነትን ፡ ሥራ ፡ ኹሉ ፡ እንደ ፡ ሠራ ፡ ከተዋሕዶም ፡ በኋላ ፡ ተፈልጦ እንደሌለበት ፡ እናምናለን ።

ደ ራ ሲ ።

፲፯፤ ፡ ከዚህም ፡ በላይ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ቃልና ፡ ትስብእት ፡ ከተዋሐዱ ፡ በኋላ ፡ ኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡ ሳይለወጡና ፡ ሳይቀላቀሉ ፡ እንዱም ፡ በንዱ ፡ ውስጥ ፡ ሳይጠፉ ፡ በየራሳቸው ፡ ይኖራሉ ፡ ይላሉ ፡ ስለዚህ ፡ በክርስቶስ ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ የተዋሐዱ ፡ ቢኾኑ ፡ ምንም ፡ ሳይደባለቁ ፡ የቆሙ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ መኖራቸውን ፡ እንደሚያምኑ ፡ የማያጠራጥር ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፯፤ ፡ የዚህ ፡ መልስ ፡ የውላጤ ፡ የቱሳሔ ፡ ነገር ፡ በተጻፈበት ፡ አንቀጽ ፡ ተብራርቶ ፡ የተጻፈ ፡ ስለኾነ ፡ ከዚህ ፡ መድገም ፡ አላስፈለገም ።

ደ ራ ሲ ።

፲፱፤ ፡ እስካሁን ፡ ድረስ ፡ ካልነው ፡ በክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ትምርት ፡ በኢትዮጵያና ፡ በሮምያ ፡ መካከል ፡ የሚገኘው ፡ የመለያያ ፡ መጋረጃ ፡ ምን ፡ ያህል ፡ የረቀቀ ፡ መኾኑ ፡ ይረዳል ፡ ይህን ፡ መጋረጃ ፡ ቀዶ ፡ ለማስወገድ ፡ ኢትዮጵያንና ፡ ሮማንም ፡ ለማስታረቅ ፡ ባለፈው ፡ ደጋግመን ፡ የገለጥነውን ፡ አሳብ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ብናስታውሰው ፡ ጠቃሚ ፡ ነው ፡ ካሉ ፡ በኋላ ፡ ይህን ፡ ሲተረጕሙ ፡ ባሕርይና ፡ አካል ፡ የሚሉትን ፡ የተራቀቀ ፡ ቃላት ፡ በወገናቸው ፡ ትተው ፡ ክርስቶስ ፡ ፍጹም ፡ አምላክና ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ነው ፡ ክርስቶስ ፡ የመለኮትና ፡ የትስብእት ፡ ባሕርያት ፡ አሉት ፡ ብለው ፡ የትምርቱን ፡ ቁም ፡ነገር ፡ ቢያቀርቡላቸው ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የካቶሊክን ፡ የክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ትምርት ፡ ያላንዳች ፡ መቃወም ፡ ይቀበሉት ነበረ ፡ ማለታችን ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፲፱፤ እርሰዎ ፡ በሐሳብዎ ፡ እኛ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ በአበባና ፡ በሻንጉሊት እንደሚታለሉ ፡ ሕፃናት ፡ ናቸው ፡ ብለው ፡ መገመትዎን ፡ ባነጋገርዎ ፡ ተረድተናል ፤ እኛ ፡ ግን ፡ እርስዎ ፡ እንደሚገምቱን ፡ አይደለንምና ፡ ክርስቶስ ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ነው ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ነው ፡ ቢሏቸው ፡ ያላንዳች ፡ መቃወም ፡ ይቀበሉታል ፡ ለሚሉት ፡ ሐሳብ ፡ መልሱን ፡ የኬልቄዶንን ፡ ውሰኔ ፡ በጠቀሱበት ፡ በ፫ኛው ፡ ምዕራፍ ፡ በ፱ኛው ፡ ክፍል ፡ በ፭ኛው ፡ ቍጥር ፡ በንዑስ ፡ ቍ ፡ ፱ ፡ ጽፈንለዋልና ፡ ያነን ፡ ይመልከቱ ።

ኢትዮጵያውያን ፡ ክርስቶስ ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ነው ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ነው ፡ ካሏቸው ፡ የአካልንና ፡ የባሕርይን ፡ ምሥጢር ፡ ሊደርሱበት ፡ አይችሉም ፡ ብለው ፡ ማሰብዎ ፡ እርስዎ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ሊቃውንት ፡ መጠን ፡ ለማወቅ ፡ ያልቻሉ ፡ መኾንዎን ፡ ከማስገመቱ ፡ በቀር ፡ የነገሩ ፡ ውጤት ፡ እንዳሰቡት ፡ ኾኖ ፡ አይገኝም ።

www.ethiopianorthodox.org

ደ ራ ሲ ።

፳፣ ይኸ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ልጆች ፡ ጋራ ፡ ለመቀራረብና ፡ ለመግባባት ፡ ይልቅ ፡ ያጠረ ፡ መንገድ ፡ እንደመኾኑ ፡ መጠን ፡ በሥራ ፡ እንዲውል ፡ ዐደራ ፡ እንላለን ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፣ ኢትዮጵያውያን ፡ ክርስቶስ ፡ ባንድ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ማለትና ፡ ለክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ አሉት ፡ ማለት ፡ አንድ ፡ ዐይነት ፡ ንግግር ፡ መኾኑን ፡ አያውቁትም ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ አሉት ፡ ቢሏቸው ፡ ይታለላሉ ፡ ብሎ ፡ ከመገመት ፡ የበለጠ ፡ የሚያናድድ ፡ ነገር ፡ ስለሌለ ፡ ዐደራዎን ፡ በከንቱ ፡ ጥለውታል ፡ ይህ ፡ አነጋገር ፡ የተናጋሪውንም ፡ ያስተያየት ፡ ግምት ፡ በጣም ፡ ዝቅ ፡ የሚያደርግ ፡ መኾኑን ፡ በተጨማሪ ፡ ሳላሳስብ ፡ አላልፍም ።

ደ ራ ሲ ።

፳፩ በፕሮፓጋንዳ ፡ ፊደ ፡ ቤተ ፡ መዛግብት ፡ አንድ ፡ ትልቅ ፡ ቁም ፡ ነገር ያለውና ፡ አሳባችንንም ፡ የሚደግፍ ፡ ጽሑፍ ፡ ይገኛል ፡ እርሱም ፡ ቀጥሎ ፡ ያለው ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ነገሩን ፡ ሲዘረዝሩ ፡ ለኢትዮጵያውያን ፡ ስለ ፡ ባሕርያት ፡ ምንም ፡ ሳያነሡ ፡ ክርስቶስ ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ፍጹም ፡ ሰው ፡ ነው ፡ ወይም ፡ ክርስቶስ ፡ የሰው ፡ ባሕርይ ፡ አለው ፡ ብሎ ፡ ማስተማር ፡ ይቻላልን ለሚል ፡ ሐተታ ፡ ማኅበሩ ፡ አዎን ፡ ሲል ፡ መልስ ፡ ሰጥቷል ።

እንዲሁም ፡ የመለኮት ፡ ባሕርይ ፡ አለው ፡ ብሎ ፡ ስለዚህ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ አሉት ፡ ማለትን ፡ ሳያስከትሉስ ፡ ለሚል ፡ ሐተታም ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ተቀላቀሉ ፡ ወይም ፡ ተደባለቁ ፡ አይበሉ ፡ እንጂ ፡ አዎን ፡ ሃይማኖት ፡ ሳይበላሽ ፡ እንዲሁ ፡ ማስተማር ፡ ይቻላል ፡ ብሎ ፡ መልስ ፡ ሰጥቷል ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፩ ይህ ፡ የጠቀሱት ፡ ቃል ፡ በላይኛው ፡ መሥመር ፡ እኛ ፡ ለተቃወምነው ፡ ስሕተታዊ ፡ አስተያየት ፡ ነቁ ፡ ምንጩ ፡ እኔ ፡ አይደለሁም ፡ ይህ ፡ ጉባኤ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ዋቢ ፡ ለማሳለፍ ፡ ይረዳ ፡ እንደኸነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ይህን ፡ አስተያየት ፡ እውነተኛ ፡ ሕጋዊ ፡ አስተያየት ፡ ሊያደርገው ፡ አይችልም ፡ ምክንያቱም ፡ ያስተያየቱ ፡ ውጤት ፡ በ፳ኛው ፡ ቍ ፡ እንደገለጽነው ፡ ስለኸነ ፡ ነው ።

እንግዲህ ፡ የገባኤውን ፡ አስተያየት ፡ ወደ ፡ መመርመር ፡ እንመለስ ፡ እውነተኛ ፡ መምህር ፡ ተማሪዎቹ ፡ እርሱ ፡ ከደረሰበት ፡ እውቀት ፡ እስኪደርሱለት ፡ ድረስ ፡ ምንም ፡ የተደበቀ ፡ ነገር ፡ ሳይኖር ፡ በተቻለው ፡ መጠን ፡ ግልጥ ፡ አድርጎ ፡ ያስተምራል ። እንዲህ ፡ አድርጎ ፡ ያስተማረ ፡ መምህር ፡

ዘሩን ፡ ከመልካም ፡ ምድር ፡ ላይ ፡ የጣለ ፡ ገበሬ ፡ እርሱ ፡ ነው ። በዚህ ፡ ዓይነት ትምህርት ፡ ተምሮ ፡ ያመነ ፡ ደቀ ፡ መዝሙርም ፡ መናፍቃንን ፡ ተከራክሮ ፡ ይረታል ፡ በሃይማኖቱ ፡ ምክንያት ፡ መከራ ፡ ቢመጣበት ፡ ይመክታል ። ማቴ ፡ ፲፫ ፡ ፰ ፡ ፱ ።

ከዚህ ፡ በወጣ ፡ አኳኋን ፡ የትምህርቱን ፡ ስሕተትነት ፡ ራሱ ፡ ተረድቶት ፡ ምሥጢሩ ፡ እንዳይገለጽበት ፡ እውነት ፡ በማስመሰል ፡ ተንኮል ፡ ሸፋፍኖ ፡ አስተምሮ ፡ ያሳመነ ፡ መምህር ፡ መርዙን ፡ በማር ፡ ለውሶ ፡ እንደሚያውጥ ፡ ጠላት ፡ ይቈጠራል ። እንጂ ፡ እውነተኛ ፡ መምህር ፡ ሊባል ፡ አይቻልም ። ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በማቴዎስ ፡ ወንጌል ፡ በምዕራፍ ፡ ፳፫ ፡ ከቍ ፡ ፳፭-ቍ ፡ ፳፱ ፡ ያለውን ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ያወጀባቸው ፡ ወይም ፡ ያዳኘባቸው ፡ መምህራን ፡ እነዚህ ፡ ናቸው ።

በዚህ ፡ ዐይነት ፡ ትምርት ፡ ያመነ ፡ ደቀ ፡ መዝሙርም ፡ ሃይማኖቱን ፡ በሚገባ ፡ ስላልተረዳው ፡ መከራ ፡ ቢመጣበት ፡ ፈጥኖ ፡ ይክዳል ፡ ተከራካሪ ፡ ቢነሣበት ፡ ፈጥኖ ፡ ይረታል ፡ እንጂ ፡ መከራ ፡ ቢመጣበት ፡ ሊታገሥ ፡ ክርክር ፡ ቢቀርብለት ፡ ሊመልስ ፡ አይችልም ። ማቴ ፡ ፲፫ ፡ ፳ ።

እንግዲህ ፡ የጠቀሱት ፡ ጉባኤ ፡ የትምርቱን ፡ አሰጣጥ ፡ በዚህ ፡ አኳኋን ፡ የሚመራው ፡ ከኾነ ፡ ያታላዮች ፡ ጉባኤ ፡ ሊባል ፡ ይገባዋል ፡ እንጂ ፡ የእውነተኞች ፡ መምህራን ፡ ጉባኤ ፡ ሊባል ፡ አይገባውም ።

ደ ራ ሲ ።

፳፪ ስለዚህ ፡ ኢትዮጵያውያንና ፡ ካቶሊክ ፡ በዚሁ ፡ በረዥም ፡ ዘመናት ፡ ለመለያየታቸው ፡ ዋና ፡ ምክንያት ፡ በኾነው ፡ ጉዳይ ፡ ላይ ፡ መስማማትን ፡ ለማግኘት ፡ በጣም ፡ አስቸጋሪ ፡ ወይም ፡ የማይቻል ፡ አይመስለንም ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፪ ይህ ፡ መስማማት ፡ ያለችግር ፡ ሊገኝ ፡ ይቻል ፡ የነበረው ፡ የኢትዮጵያውያን ፡ እውቀት ፡ እርስዎ ፡ ከሰጡት ፡ አስተያየት ፡ ግምት ፡ ውስጥ ፡ ወይም ፡ በታች ፡ ኾኖ ፡ ቢገኝ ፡ ነበረ ። አሁን ፡ ግን ፡ ከላይ ፡ እንደገለጽኩልዎ ፡ የኢትዮጵያውያን ፡ እውቀት ፡ እርስዎ ፡ ከሰጡት ፡ አስተያየት ፡ በጣም ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ኾኖ ፡ ስለሚገኝ ፡ ምኞትዎ ፡ ከንቱ ፡ ምኞት ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፳፫ ይህ ፡ አለመስማማታቸው ፡ ካነጋገር ፡ ልዩነት ፡ ብቻ ፡ የተነሣ ፡ ስለኾነ ፡ እርሱን ፡ ለማጥፋት ፡ ካቶሊኮችም ፡ ኢትዮጵያውያኖችም ፡ አብረው ፡ በማጥናት ፡ ምሥጢረ ፡ አካላዊ ፡ ተዋሕዶን ፡ ለመግለጥ ፡ የሚበቁና ፡ ትክክለኛ ፡ የኾኑ ፡ ቃሎችን ፡ የሚወስኑበት ፡ አንድ ፡ ማኅበር ፡ ቢቋቋም ፣ የክርስቲያኖች ፡ መቀራረብ ፡ ተብሎ ፡ ቢጠራ ፡ የተሻለ ፡ ነገር ፡ ኾኖ ፡ ይታየናል ።

www.ethiopianorthodox.org

ነገር ፡ ግን ፡ ወደሚፈለገው ፡ ግብ ፡ ለመድረስ ፡ የእርስ ፡ በርስ ፡ ፍጹም ፡ መግባባት ፡ እንዲኖር ፡ አስፈላጊ ፡ ነው ፡ እንዲሁም ፡ የተለመደው፡ የእርስ ፡ በርስ ፡ መተማማትና ፡ ባልኾነው ፡ መነቃቀፍ ፡ ቀርቶ ፡ እንደ ፡ ሥርዓተ ፡ አምልኮና ፡ እንዳገሩ ፡ ልማዶች ፡ እንደ ፡ አባቶችም ፡ ወጎች ፡ ያሉ ፡ ከሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ ጋራ ፡ በጥብቅ ፡ የተያያዙ ፡ ካልኾኑ ፡ ጥቃቅን ፡ ነገሮችን ፡ በወገናቸው ፡ ትቶ ፡ በመሠረታዊው ፡ በሃይማኖት ፡ ትምርት፡ መስማማት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፫| ምናልባት ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ዘይፈቅድ ፡ እምኔክሙ ፡ ይኩን ፡ ሊቀ ፡ ይኩንክሙ ፡ ላእከ ፡ ያለውን ፡ በመዘንጋት ፡ ኮኹሉ ፡ በላይ፡ መኾንን ፡ አጥብቃ ፡ ስለምትፈልገው ፡ በሮማ ፡ መንበር ፡ የተቀመጠውን ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ዳግማዊ ፡ ክርስቶስ ፡ እስከ ፡ ማለት ፡ ደርሳለች ።

ከሊቃነ ፡ ጳጳሳቱም ፡ እግዚአብሔር ፡ የሰማይንና ፡ የምድርን ፡ መንግሥት፡ ሰጠን ፡ እያሉ ፡ ተውህበ ፡ ሊተ ፡ ኵነኔ ፡ ሰማይ ፡ ወምድር ፡ ያለውን ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ የመሰለ ፡ አነጋገር ፡ ለመናገር ፡ የደፈሩ ፡ አሉና ፡ የሮሙ ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ከሌሎች ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ጋራ ፡ ተባብሮ ፡ መሥራቱ ፡ ቅር ፡ ያሰኛት ፡ እንደኾነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በዚህ ፡ ሐሳብ ፡ ፈጽማ ፡ የምትስማማበት፡ መኾኑን፡ ስገልጽልዎ ፡ በውነቱ ፡ ደስ ፡ ይለኛል ።

ደ ራ ሲ ።

፳፬| ከመ ፡ ኵሎሙ ፡ ይኩኑ ፡ ፩ደ ፡ በከመ ፡ አንተ ፡ ብየ፡ ወአነሂ፡ ብከ ፡ ሲል፡ ክርስቶስ ፡ የተመኘው ፡ አንድነት ፡ ተገኝቶ ፡ ፩ ፡ መርዔት ፡ ለ፩ ፡ ኖላዊ ።

ባንድ ፡ እረኛ ፡ የሚጠበቅ ፡ አንድ ፡ መንጋ ፡ ለመኾን ፡ ተስፋ ፡ ልና ደርግ ፡ የምንችለው ፡ እንዲህ ፡ ቢደረግ ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

መ ላ ሽ ።

፳፭| አንድ ፡ ኖላዊ ፡ የተባለ ፤ ቸር ፡ ጠባቂ ፡ እኔ ፡ ነኝ ፤ አብ ፡ እኔን ፡ እንደሚያውቀኝ ፡ እኔም ፡ አብን ፡ እንደማውቀው ፡ በጎች ፡ እኔን ፡ ያውቁኛል፤ እኔም ፡ በጎቼን ፡ አውቃቸዋለሁ ፤ ሰውነቴን ፡ ለበጎቼ ፡ ቤዛ ፡ አድርጌ ፡ ለሕማም፡ ለሞት ፡ እሰጣለሁ ፡ ያለ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

፩ ፡ መርዔት ፡ የተባሉም ፡ ከዚህ ፡ ቦታ ፡ ያልኾኑ ፡ ሌሎች ፡ በጎች ፡ አሉኝ ፡ እነዚያንም ፡ አመጣቸው ፡ ዘንድ ፡ አለኝ ፡ የተባሉ ፡ ባራቱ ፡ ማዓዝን ፡ ያሉ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ናቸው ። ባራቱ ፡ ማዓዝን ፡ ያሉ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ኹሉ ፡ ባንዳንድ ፡ አነጋገር ፡ የተለያዩ ፡ ቢመስሉም ፡ ኹሉም ፡ በየበኩላቸው ፡ አንድ፡ ክርስቶስን ፡ አምነው ፡ በስሙ ፡ ተጠርተው ፡ የሚኖሩ ፡ ስለኾነ ፡ ወይከውና፡ ፩ደ ፡ መርዔተ ፡ ለ፩ ፡ ኖላዊ ፡ ያለው ፡ ቃል ፡ ተፈጻሚ ፡ ኾኖ ፡ ይታያል ። ዮሐ ፡ ፲ ፡ ፲፬-፲፮ ። እርስዎ ፡ ግን ፡ ተስፋ ፡ የሚያደርጉ ፡ ኖላዊ ፡ ኄር ፡ መባልን ፡ ከኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ አውጥተው ፡ ለሮም ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት፡

ሰጥተው ፡ ባራቱ ፡ ማዓዝን ፡ ያሉ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ኹሉ ፡ ከሮሙ ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ እግር ፡ ሥር ፡ እንዲንበረከኩ ፡ መኾኑን ፡ ገልጸዋል ። ምናልባት ፡ የገለጹት ፡ ሐሳብ ፡ ተቀባይ ፡ አግኝቶ ፡ ስብሰባው ፡ ቢጀመር ፡ የሚሰጠው ፡ ውጤት ፡ ገሚሱ ፤ ፩ ፡ አካል ፡ ፩ ፡ ባሕርይ ፡ ሲል ፡ ገሚሱ፡ ፪ ፡ አካል ፡ ፪ ፡ ባሕርይ ፡ ገሚሱም ፡ ፩ ፡ አካል ፡ ፪ ፡ ባሕርይ ፡ የሚለውንና ፡ ሌላውንም ፡ የተለያየ ፡ አነጋገር ፡ ደምሶ ፡ ለክርስቲያን ፡ ኹሉ ፡ ለሃይማኖቱ ፡ መግለጫ ፡ አንድ ፡ አነጋገር ፡ ይፈጥርለት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ነው ፡ እንጂ፡ ኹሉም ፡ ተስማምቶ ፡ የሮሙን ፡ ርእሰ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ያመልካል ፡ ብለው፡ የሚጠባበቁት ፡ ተስፋ ፡ ምንም ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ ተስፋ ፡ ነው ።

ደ ራ ሲ ።

፳፯| እግዚአብሔር ፡ ይህ ፡ ተስፋ ፡ በቅርብ ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ተፈጽሞ፡ ክርስቲያኖች ፡ ኹሉ ፡ ተባብረውና ፡ አንድ ፡ ኾነው ፡ ለማየት ፡ ያብቃን ፡ ብለዋል።

መ ላ ሽ ።

ከላይ ፡ እንደ ፡ ገለጽኩልዎ ፡ ተስፋዎን ፡ እንዲያሻሽሉት ፡ አሳስብዎታለሁ፡ እንጂ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ኹሉ ፡ ተባብረውና ፡ አንድ ፡ ኾነው ፡ ለማየት ፡ ያብቃን ፡ ብሎ ፡ በመመኘት ፡ ኹላችንም ፡ ተባባሪዎች ፡ ነን ።

አ ሜ ን ፡ ያብቃን ።

www.ethiopianorthodox.org

የክርስቲያኖች ፡ መቀራረብ ፡ ተብሎ ፡ ለሚቋቋመው ፡ ማኅበር ማጠቃለያ ፡ አሳብ ።

ከመ. ብ. አ

ማንም ፡ ሰው ፡ ቢኾን ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ሲናገር ፡ ወይም ፡ አንድ ፡ መጽሐፍ ፡ ሲጽፍ ፡ መነሻውና ፡ መድረሻው ፡ ሳይቃወስ ፡ የነገሩ ፡ አመራር ፡ ሳይ ልከሰከስ ፡ በሰማዕያኑ ፡ ዘንድ ፡ ባለመሰልቸት ፡ ተደማጭነትን ፡ አግኝቶ ፡ መል ካም ፡ ውጤትን ፡ እንዲያስገኝለት ፡ መጠንቀቅ ፡ አለበት ።

ሐሳቡ ፡ አልጠቃለልለት ፡ ብሎ ፡ አንዱን ፡ ነገር ፡ አንዱ ፡ እየገሎተው ከግቡ ፡ የወጣ ፡ እንደኾነ ፡ ግን ፡ ተመልካቹን ፡ አሰልችቶ ፡ ዋጋ ፡ ቢስ ፡ ኾኖ ፡ ይቀራል ።

በዚሁ ፡ መሠረት ፡ ዶክቶር ፡ አባ ፡ አየለም ፡ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ሲጽፉ ፡ የተነሡበት ፡ ዋናው ፡ ዓላማ ፡ ስለ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አንድነት ፡ መኾኑን ፡ ሲገልጹ ፡ መጻሕፍት ፡ አንድ ፡ አምላክ ፡ አንድ ፡ ሃይማኖት ፡ አንድ ፡ ጥምቀት ብቻ ፡ መኖራቸውን ፡ ሲያስተምሩን ፡ ክርስቲያኖች ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ ጎብ ረት ፡ አለማግኘታቸው ፡ ያሳዝናል ።

የክርስቶስ ፡ ተከታዮች ፡ ለኾኑ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ኹሉ ፡ መለዮ ፡ እንዲ ኾን ፡ የፈለገውና ፡ ያማጠነው ፡ አንድነት ፡ ይህን ፡ በመሰሰሉ ፡ በማይረቡ ፡ ነገ ሮች ፡ ተበታትኖ ፡ ማየት ፡ በጣም ፡ የሚያሳዝን ፡ ነው ። የዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ዋና ፡ዓላማው ፡ይህን ፡ ኹላችን ፡ የምንመኘውን ፡ አንድነት ፡ ማስገኘት ፡ ነው ።

ዛሬ ፡ የወንጌልን ፡ መንፈሳዊ ፡ ሀብት ፡ ለመጠበቅና ፡ ወደሚያመለክተው ከፍተኛ ፡ ዓላማ ፡ ለመድረስ ፡ ክርስቲያኖች ፡ እንዲያብሩና ፡ ኃይላቸውን ፡ ኹሉ አንድ ፡ እንዲያደርጉ ፡ በጣም ፡ አስፈላጊ ፡ ነው ፡ ሲሉ ፡ በመቅድሙ ፡ ገልጸው ነበረ ።

በመጽሐፋቸው ፡ መጨረሻ ፡ በፔፐር ፡ ገጽ ፡ ላይ ፡ ካቶሊኮችም ፡ ኢትዮ ጵያውያኖቹም ፡ አብረው ፡ በማጥናት ፡ ምሥጢረ ፡ አካላዊ ፡ ተዋሕዶን ፡ ለመ ግለጥ ፡ የሚበቁና ፡ ትክክለኛ ፡ የኾኑ ፡ ቃሎች ፡ የሚወሰኑበት ፡ አንድ ፡ ማኅ በር ፡ ቢቋቋም ፡ የክርስቲያኖች ፡ መቀራረብ ፡ ማኅበር ፡ ተብሎ ፡ ቢጠራ ፡ የተ ሻለ ፡ ነገር ፡ ኾኖ ፡ ይታየናል ፡ ብለው ፡ ነበረ ።

ይህም ፡ ሐሳብ ፡ የዶክቶር ፡ አባ ፡ አየለ ፡ ሐሳብ ፡ ብቻ ፡ ኾኖ ፡ እንዳይ ቀር ፡ ጥቅ ፡ ልዑል ፡ የሚል ፡ ቅጽል ፡ የተሰጣቸው ፡ ካርዲናል ፡ ኤውጀንዮስ ቲሰራንም ፡ ይኸ ፡ ክቡር ፡ አባ ፡ አየለ ፡ ተክለ ፡ ሃይማኖት ፡ የደረሱት ፡ መጽ ሐፍ ፡ ከረቻም ፡ ዘመናት ፡ ዝምሮ ፡ ኢትዮጵያንና ፡ ሮማን ፡ ለያይቶ ፡ የሚ ገኘውን ፡ ዋና ፡ ክርክር ፡ ለማቆም ፡ በጣም ፡ እንደሚረዳ ፡ ስለማያጠራጥር ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ አሳብ ፡ ማበራታታትና ፡ እርዳታ ፡ ሊያገኝ ፡ በእውነት ፡ የሚገ ባው ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ለነገሩ ፡ ደጋፊ ፡ መኾናቸውን ፡ ገልጸዋል ።

ይህ ፡ ሐሳብ ፡ በዚህ ፡ አያያዝ ፡ የሚዘልቅ ፡ ቢኾን ፡ ኖሮ ፡ ማንንም ፡ ክርስቲያን ፡ የኾነን ፡ ሰው ፡ ኹሉ ፡ እጅግ ፡ በጣም ፡ ደስ ፡ የሚያሰኝ ፡ ተና ፋቂ ፡ ሐሳብ ፡ ነበረ ።

በእውነቱ ፡ ይህ ፡ መልካም ፡ ሐሳብ ፡ ከግቡ ፡ እንዲደርስ ፡ ከልብ ፡ አስበ ውበት ፡ ቢኾን ፡ ኖሮ ፡ የኢትዮጵያንም ፡ መብትና ፡ ክብር ፡ እንደሮማ ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን ፡ ክብር ፡ ጠብቀው ፡ የኢትዮጵያና ፡ የሮማ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት የሚለያዩባቸውን ፡ ባህሎች ፡ አንድ ፡ በንድ ፡ እየለዩ ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲ ያን ፡ እንዲህ ፡ ያለውን ፡ ባህል ፡ በመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ በእንዲህ ፡ ያለ ፡ ምዕ ራፍ ፡ በእንዲህ ፡ ያለ ፡ ቍጥር ፡ አግኝታ ፡ ይዘዋለች ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ይህን ፡ የማትቀበልበት ፡ ምክንያት ፡ ምንድነው ፡ በሚል ፡ አስተ ያየት ። ወይም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንዲህ ፡ እንዲህ ፡ የሚለ ውን ፡ ባህል ፡ ከምን ፡ አገኘችውና ፡ ያዘችው ፡ በሚል ፡ አኳኋን ፡ ጥያቄዋን ፡ እንድታቀርብ ።

የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ እንደዚሁ ፡ የራሷ ፡ ባህል ፡ የተመሠ ረተበትን ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ እየጠቀሰች ፡ በማስረዳት ። የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ባህሏን ፡ የመሠረተችበትን ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ጠቅሳ ፡ እንድ ታስረዳት ፡ በመጠየቅ ፡ ግራ ፡ ቀኙም ፡ ሐሳባቸውን ፡ ከዚያም ፡ ከዚያም ፡ ተወ ጣጥቶ ፡ ለተቋቋመው ፡ የክርስቲያኖች ፡ መቀራረብ ፡ ማኅበር ፡ ተብሎ ፡ እን ዲጠራ ፡ ለተመኙለት ፡ ጉባኤ ፡ እንዲቀርብና ፡ ጉባኤው ፡ በመንፈሳዊ ፡ ዳኝ ነት ፡ ወይም ፡ በሰላማዊ ፡ ሽምግልና ፡ የሚወስንበትን ፡ መንገድ ፡ በጠረጉ ፡ ነበረ ።

ነገር ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ሐሳብ ፡ ካንገት ፡ በላይ ፡ እንጂ ፡ ልባዊ ፡ ስላልኾነ ይህን ፡ ፍቅር ፡ አንድነት ፡የሚገኝበትን ፡ ሰላማዊ ፡ መንገድ ፡ ወደ ፡ ጎን ፡ ትተው ፡ ለዶክቶር ፡ አባ ፡ አየለ ፡ ረዳትና ፡ አበረታች ፡ የኾኑት ፡ ክርዲናል ኤውጀንዮስ ፡ ቲሰራን ፡ ኢትዮጵያን ፡ ከእመቤትዋ ኮብላ ፡ ጠፍታ ፡ ሰንብታ መታረቅ ፡ አምሯት ፡ አማላጅ ፡ እንደምትልክ ፡ ገረድ ፡ ቄጥረዋት ፡ ኢትዮ ጵያ ፡ በበኩልዋ ፡ ከሮማ ፡ ጋራ ፡ ለመታረቅ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ በልብ ተመኝታ ለች ፡ ብለዋል ።

የሮማንም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጠፍታ ፡ ለተገኘች ፡ ገረዷ ፡ ይቅርታ ፡ እንደምታደርግና ፡ በበጎ ፡ አስተያየት ፡ እንደምትመለከት ፡ ርኅሩኅት ፡ እመ ቤት ፡ አድርገዋት ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ኢትዮጵያን ፡ ኹል ፡ ጊዜ በመልካም ፡ ዐይንና ፡ በልዩ ፡ ፍቅር ፡ እንደተመለከተቻት ፡ ናት ፡ እያሉ ፡ ተናግረዋል ።

ዶክቶር ፡ አባ ፡ አየለም ፡ ይህንኑ ፡ ሐሳብ ፡ በመደገፍ ፡ ኢትዮጵያንና ፡ ግብጽን ፡ ለሰላማዊ ፡ ንጉሥ ፡ አልገዛም ፡ ብሎ ፡ እንደ ፡ ሸፈተ ፡ ወንበዴ ፡ ቄጥረዋቸው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ የተለየችው ፡ ሳታውቀውና ፡ ሳትፈልገው፡

www.ethiopianorthodox.org

ነው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከግብጽ ፡ ጋራ ፡ ኾና ፡ ዓላማዋን ፡ አምርታ ፡ ያመፀች በት ፡ የሸፈተችበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በኋላ ፡ የእስክንድርያን ፡ ጳጳሳት ፡ መቀበሏ ፡ የቅዱስ ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ የተ ገቡ ፡ ወራሾች ፡ የትምርቱና ፡ የስብከቱ ፡ ቀጣዮች ፡ መስለዋቸው ፡ በልበ ፡ ገርነት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ከግብጽ ፡ ጋራ ፡ አብረው ፡ ለማመጥ ፡ አይደለም ።

ኢትድጵያ ፡ ለጥፋትዋ ፡ ምክንያት ፡ የሚኾናት ፡ አለማወቋ ፡ አላት ፡ ግብጽ ፡ ግን ፡ አውቃ ፤ ያደረገችው ፡ ስለኾነ ፡ ለጥፋትዋ ፡ ምንም ፡ ምክን ያት ፡ አይገኝላትም ፡ እያሉ ፡ ጽፈዋል ።

የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታትም ፡ እነ ፡ አጼ ፡ ካሌብና ፡ ሌሎቹም ፡ ኢትዮጵያ ውያን ፡ ካቶሊካውያን ፡ ነበሩ ፡ ምሥጢሩን ፡ ባያውቁት ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ባዮች ፡ ነን ፡ ይላሉ ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ናቸው ፡ ይኸ ውም ፡ በቅኔያቸው ፡ ይታወቃል ፡ ብለው ፡ የብዙ ፡ ሊቃውንት ፡ ቅኔ ፡ ንባ ቡንም ፡ ምሥጢሩንም ፤ እያበላሹ ፡ ጽፈዋል ።

ከዚህም ፡ ሌላ ፡ በቤተ ፡ መንግሥቱና ፡ በቤተ ፡ ክህነቱ ፡ አስተዳደር ፡ ገብተው ፡ ቤተ ፡ መንግሥትንና ፡ ቤተ ፡ ክህነትን ፡ ለማለያየት ፡ ሊቃውንቱን እርስ ፡ በርሳቸው ፡ ለማበጣበጥ ፤ ሞክረዋል ።

ይህ ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ አመራር ፡ መልስ ፡ ሰጪውንም ፡ በዚሁ ፡ መንገድ እንዲራመድ ፡ አስገደደው ፡ ስለዚህ ፡ በያንቀጹ ፡ ለያንዳንዱ ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ተገቢውን ፡ መልስ ፡ አዘጋጅቶ ፡ አቅርቧል ፡ ተመልካች ፡ ባስተዋይ ፡ ልቡ ናው ፡ አመዛዝኖ ፡ እውነት ፡ ከማንላቸው ፡ ወገን ፡ እንዳለች ፡ ይመስክር ።

እንግዲህ ፡ ይህች ፡ እግዚአብሔር ፡ ደስ ፡ የሚሰኝባት ፤ እኛ ፡ የምንጠ ቀምባት ፤ ዶክቶር ፡ አባ ፡ አየለ ፡ በምላሳቸው ፡ ቀምሰው ፡ ወደጉረሯቸው ፡ ሳትወርድ ፡ አክ ፡ እንትፍ ፡ ብለው ፡ የተፋት ፡ የክርስቲያንነታችን ፡ ምልክት የኾነች ፡ አንድነት ፡ በዚህ ፡ ባረባ ፡ ነገር ፡ ወድቃና ፡ ተዘንግታ ፡ እንዳትቀር እርሷ ፡ የምትገኝበትን ፡ መንገድ ፡ እንፈልግ ።

አስቀድሞ ፡ የሮማ ፡ ካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንና ፡ የኢትዮጵያ ፡ ኦርቶ ዶክስ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የሚለያዩበቸውን ፡ ባህሎች ፡ ለይቶ ፡ ማወቅ ፡ ያስ ፈልጋል ፡ እኒኸውንም ፡ ምንም ፡ አባ ፡ አየለ ፡ በመጽሐፋቸው ፡ በቂ ፡ መረጃ እየሰጡ ፡ አብራርተው ፡ ባይገልጧቸው ፡ በመጠኑ ፡ ለምልክት ፡ ያህል ፡ የገለጹልን ፡ የሚከተሉት ፡ ናቸው ።

፩ኛ| የሮማ ፡ ካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከአብም ፡ ከወልድም ፡ እንደ ፡ ሠረፀ ፤ የመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ መሥረፅም ፡ ከወልድ ፡ መወ ለድ ፡ ወደ ፡ ኋላ ፡ እንደኾነ ፤ በሥላሴ ፡ መቅደም ፡ መቀዳደም ፤ መብለጥ ፡ መበላለጥ ፡ እንዳለ ፡ የምታስተምር ፡ መኾኗን ፡ በገጽ ፡ ፻፴፯ ገልጸው ፡ ጽፈ ዋል ፡ መረጃ ፡ ግን አልሰጡም ።

የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ግን ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከአብ ፡ ብቻ ፡ መሥረፁን ፤ ከወልድ ፡ አለመሥረፁን ፡ በሥላሴም ፡ መቅደም ፡ መቀዳደም ፡ መብለጥ ፡ መበላለጥ ፡ የሌለባቸው ፡ ዕሩያን መኾናቸውን ፡ ከቅዱስ ፡ ወንጌል ፡ ጠቅሰን ፡ ሊቃውንት ፡ ከመሰሏቸው ፡ ምሳሌዎች አምጥተን ፡ በበቂ ፡ መረጃ ፡ አስረድተናል ። መድ ፡ አሚ ፡ ገጽ ፡ ፪፻፹፬—፪፻፹፯ ፡ ቍ ፡ ፭ ተመልከት ።

እንዲሁም ፡ በገጽ ፻፸፱ ፡ በሠ ፡ ፊደል —፻፹፪ ፡ ተመልከት ።

፪ኛ| የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ክርስቶስን ፡ ፩ አካል ፡ በ፪ኤ ፡ ባሕር ያት ፡ የምትል ፡ መኾኗን ፡ የኬልቄዶን ፡ ውሣኔ ፡ ብለው ፡ በጻፉት ፡ በ፻ ፶፪ ገጽ ፡ ጽፈዋል ። ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የሚሉበትን ፡ ግን ፡ ከመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ የጠቀሱት ፡ መረጃ ፤ የለም ።

የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ግን ፡ ክርስቶስን ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የምትልበትን ፡ ምክንያትና ፡ የኬልቄዶንም ፡ ጉባኤ ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ግብ ፡ ሳይወጣ ፡ የወሰናቸውን ፡ ውሳኔዎች ፡ በማስማማት ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ የወሰናቸውንም ፡ ለይቶ ፡ በማስረዳት ፡ የቱሳሔና ፡ የውላጤ ፡ የቡዓዴ ፡ ምሥጢር ፡ ሳይቀር ፡ በሰፊው ፡ ዘርዝረን ፡ አስረድተናል ። ገጽ ፡ ፻፶፪—፻፶፯ ቍ ፡ ፭ ።

፫ኛ| የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በአካለ ፡ ቃል ፡ የሚገኘው ፡ ባሕርየ ፡ ሰብእ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ሰብአዊ ፡ አካል ፡ እንዳይደለ ፡ ባሕርይም ፡ እንዳልተዋ ሐደ ፡ የምታስተምር ፡ መኾኗን ፡ በገጽ ፡ ፹፯ ።

ባሕርይ ፡ ያለአካልነቱ ፡ ሊገኝ ፡ መቻሉን ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ አያምኑም ፡ በአ ካለ ፡ ቃል ፡ የሚገኘውንም ፡ ሰብአዊ ፡ ባሕርይ ፡ አካል ብለው ፡ ይሰይሙ ታል ፡ ብለው ፡ ጽፈዋል ፡ ለዚህም ፡ የጠቀሱት ፡ መረጃ ፡ የለም ።

የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ግን ፡ አካል ፡ ያለባሕርይ ፡ ብቻውን ፡ ሊገኝ ፡ አይችልም ፡ ባሕርይም ፡ ያለአካል ፡ ብቻውን ፡ ሊገኝ ፡ አይችልም ፡ ይህ ፡ ግዙፍ ፡ አካለ ፡ ሰብእም ፡ አካል ፡ እንዲባል ፡ ማመኗ ፡ ተገቢ ፡ ነገር ፡ መኾኑን ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ጠቅሰን ፡ ምሳሌ ፡ መስለን ፡ አስረድተ ናል ፤ ገጽ ፻፶፰ ፡ ፻፷፪ ፪፻፳፩—፪፻፳፯ ፡ ተመልከት ።

፬ኛ| ካቶሊካውያን ፡ አንድ ፡ ክርስቶስን ፡ ከፍለው ፡ መለኮት ፡ አልሞ ተም ፡ ትስብእት ፡ ሞተ ፡ ብለው ፡ የሚናገሩበት ፡ ምክንያት ፡ መለኮት ፡ ሞተ ፡ ያልን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ሥላሴ ፡ በባሕርይ ፡ አንድ ፡ ናቸውና ፡ አብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስም ፡ ሞቱ ፡ ያሰኝብናል ፡ በማለት ፡ ፈርተው ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ በገጽ ፡ ፻፲፱ ፡ አመልክተዋል ። ገጽ ፪፻፴፯ ።

የኢትዮጵያውያን ፡ አነጋገር ፡ እንደ ፡ ካቶሊክ ፡ አነጋገር ፡ ምንታዌን ፡ በሚያሳይ ፡ አኳኋን ፡ መለኮት ፡ አልሞተም ፡ ትስብእት ፡ ሞተ ፡ የሚል ፡ ሳይኾን ፡ መለኮት ፡ በሥጋ ፡ ሞተ ፡ ማለት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ የኸውም ፡ ቃል

www.ethiopianorthodox.org

በተለየ ፡ አካሉ ፡ ሰው ፡ ቢኾን ፡ ሥጋ ፡ ቢለብስ ፡ አብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ሰው ፡ ኾኑ ፡ የማያሰኝ ፡ መኾኑን ፡ የከዊንን ፡ ምሥጢር ፡ በጻፍንበት ፡ አንቀጽ ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ጠቅሰን ፡ በነፋስና ፡ በፀሐይ ፡ በእሳትና ፡ በቀላይ ፡ መስለን ፡ አስረድተናል ። ገጽ ፪፻፴፯—፪፻፵፩ ።

፭ተኛ| የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ስለሥጋ ፡ ወደሙ ፡ አቀባበል ፡ በካህናትና ፡ በምእመናን ፡ መካከል ፡ ልዩነት ፡ መኖሩን ፡ ሰላም ፡ አልብነ ፡ ምስለ ፡ ሰብአ ፡ ሮሜ ፡ የሚለውን ፡ መወድስ ፡ በጻፉበት ፡ አንቀጽ ፡ በገጽ ፡ ፻፺፭ና ፡ ፻፺፮ ፡ ገልጸውልናል ፤ ነገር ፡ ግን ፡ ይህን ፡ ማድረግ ፡ የሚገባ ፡ መኾኑን ፡ የሚያስረዳ ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ የጠቀሱት ፡ መረጃ ፡ የለም ።

ኢትዮጵያ ፡ ግን ስለ ፡ ሥጋ ፡ ወደሙ ፡ አቀባበል ፡ የምትፈጽመው ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ አለመኾኑን ፡ ከቅዱስ ፡ ወንጌል ፡ እየጠቀስን ፡ አስረድተናል ። ገጽ ፡ ፫፻፴፬ - ፴፮ ተመልከት ።

እኒህ ፡ ከምሉ በክፍሉ ፡ ከብዙ ፡ በጥቂቱ ፡ ከዶክቶር ፡ አባ ፡ አየለ ፡ መጽሐፍ ፡ የተገለጹ ፡ ናቸው ።

ደግሞ ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ያልተጠቀሰ ፡ በኢትዮጵያ ፡ መጻሕፍት ፡ ተጽፎ ፡ የተገኘ ፡ ሌላም ፡ የምንለያይበት ፡ ባህል ፡ አለ ። ምናልባት ፡ ይህ ፡ ምኞት ፡ ከቁም ፡ ነገር ፡ ደርሶ ፡ የመቀራረብ ፡ በር ፡ ቢከፈት ፡ ይህም ፡ አብሮ ፡ መታየት ፡ የሚገባው ፡ ስለኾነ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥዬ ፡ እገለጠዋለሁ ።

የኸውም ፡ ስለነፍስ ፡ ተፈጥሮ ፡ ነው ፡ ካቶሊካውያን ፡ የነፍስ ፡ ተፈጥሮዋ ፡ እንደ ፡ መላእክት ፡ ተፈጥሮ ፡ አንድ ፡ ዐይነት ፡ ነው ፡ የሚካኤል ፡ ከገብርኤል ፡ የገብርኤል ፡ ከሚካኤል ፡ ልዩ ፡ እንዳይደለ ፡ የነፍሳትም ፡ እንደዚሁ አንድ ፡ ነው ፡ ነገር ፡ ግን ፡ መላእክት ፡ ሲፈጠሩ ፡ አንዱ ፡ ካንዱ ፡ እንዳይከፈል ፡ ማለት ፡ ሚካኤል ፡ ከገብርኤል ፡ ገብርኤል ፡ ከሩፋኤል ፡ እንደማይገኙ ፡ እንደማይከፈሉ ፡ ነፍሳትም ፡ እንደዚሁ ፡ ከአባት ፡ ከእናት ፡ አይከፈሉም ፡ እያንዳንዳቸው ፡ ይገኛሉ ፤ ካባት ፡ ዘር ፡ ከናት ፡ ደም ፡ ተከፍሎ ፡ ረግቶ ፡ ተሥዕሎተ ፡ መልክዕ ፡ ከተፈጸመለት ፡ በኋላ ፡ በ፵ ፡ ቀኑ ፡ ከአዳም ፡ ያልተከፈለች ፡ ሌላ ፡ ነፍስ ፡ አምጥቶ ፡ ያሳድርበታል ፡ እንጂ ፡ ነፍስ ፡ ከአባት ፡ ከእናት ፡ አትከፈልም ፡ ይላሉ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ይህንንም ፡ ባህል ፡ አባ ፡ ጽጌ ፡ ማርያም ፡ አንዳርጌ ፡ የተባሉት ፡ ካቶሊካዊ ፡ መነኵሴ ፡ ባለሥዕል ፡ ትምህርተ ፡ ክርስቲያን ፡ በተባለው ፡ መጽሐፋቸው ፡ በ፳፩ኛው ፡ ገጽ ፡ እግዚአብሔር ፡ መዠመሪያይቱን ፡ ሴት ፡ ለመፍጠር ፡ በፈቀደ ፡ ጊዜ ፡ በመዠመሪያው ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ምሥጢራዊ ፡ እንቅልፍ ፡ ላከበት ። ተኝቶ ፡ ሳለ ፡ መዠመሪያይቱን ፡ ሴት ፡ የፈጠረበትን ፡ አንድ ፡ ጎድን ፡ ወሰደ ፡ ከዚህ ፡ ገላ ፡ ጋራ ፡ ነፍስን ፡ አዋሐዳት ፡ ብለው ፡ እጅግ ፡ ባልጎላ ፡ አነጋገር ፡ መልከት ፡ አርገው ፡ አልፈውታል ።

ስለኾነም ፡ አተኩሮ ፡ ሲመለከቱት ፡ ከአዳም ፡ ጎን ፡ አንድ ፡ አጥንት ፡ ወስዶ ፡ ከዚህ ፡ ገላ ፡ ጋራ ፡ ነፍስን ፡ አዋሐዳት ፡ ማለት ፡ ነፍስ ፡ እንደ ፡ ሥጋ ፡ ከአዳም ፡ ሳትከፈል ፡ ከአፍአ ፡ መጥታ ፡ ተዋሐደች ፡ ማለት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ በግልጥ ፡ ይታወቃል ።

ይህንም ፡ ለማለት ፡ የሚረዳቸው ፡ ምስክር ፡ ሲጠቅሱ ፡ አዳም ፡ ሔዋንን ፡ ምሉዕ ፡ ሴት ፡ ኾና ፡ ባያት ፡ ጊዜ ፡ ዛቲ ፡ ዓፅም ፡ እምዐፅምየ ፡ ወሥጋ ፡ እምሥጋየ ፡ አለ ፡ እንጂ ፡ ወነፍስ ፡ እምነፍስየ ፡ አላለም ፡ ማለትን ይጠቅሳሉ ፡ ማለትን ፡ እንሰማለን ።

የኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ ለዚህ ፡ መልስ ፡ ሲሰጡ ፡ በአዳም ፡ አቅዋም ፡ ያሉ ፡ ሥጋና ፡ አጥንት ፡ ብቻ ፡ አይደሉም ። ደም ፡ ጅማት ፡ ወይም ፡ አሥራው ፡ ጠጉርም ፡ አሉ ። እንግዲህ ፡ አዳም ፡ ደም ፡ እምደምየ ፡ ወጸጉር ፡ እምጸጉርየ ፡ ወአሥራው ፡ እምአሥራውየ ፡ አላለምና ፡ ሔዋን ፡ ከአዳም ፡ ደምን ፡ ጅማትን ፡ ጠጉርን ፡ አልነሣችም ፡ እንላለን ? አንልም ።

እንግዲያስ ፡ ሔዋን ፡ ከእርሱ ፡ የነሣቻቸውን ፡ በሰውነት ፡ ውስጥ ፡ ያሉትን ፡ ነገሮች ፡ ኹሉ ፡ አጠቃሎ ፡ ሥጋ ፡ ዓፅም ፡ በማለት ፡ ከተናገራቸው ፡ ነፍስንም ፡ እንደዚሁ ፡ ሥጋ ፡ ዓፅም ፡ ባለው ፡ አነጋገር ፡ ውስጥ ፡ አጠቃሎ ፡ ተናገራት ፡ ይላሉ ።

በነፍስና ፡ በሥጋ ፡ ተዋሕዶ ፡ የቆመ ፡ ሰውም ፡ ሥጋ ፡ ወይም ፡ ነፍስ ፡ ተብሎ ፡ እንደሚጠራ ፡ መጻሕፍት ፡ በብዙ ፡ አንቀጽ ፡ ይመሰክራሉ ። እነሆ ፡ ዳዊት ፡ ስማዕ ፡ ጸሎተ ፡ ኵሉ ፡ ዘሥጋ ፡ ዘመጽአ ፡ ኀቤከ ።

አንተ ፡ ጸሎትን ፡ ሰሚ ፡ ነህና ፡ ወዳንተ ፡ የቀረበ ፡ የሥጋውያንን ፡ ጸሎት ፡ ኹሉ ፡ ስማ ፡ ወዳንተ ፡ ይመጣል ። ይላል ፡ መዝ ፡ ፷፭ ፡ ፪ ።

በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ነፍስ ፡ የተለየችው ፡ ሥጋ ፡ ብቻ ፡ ወዳንተ ፡ ይቀርባል ፡ አለ ፡ እንላለን ? ።

አፌ ፡ የእግዚአብሔርን ፡ ምስጋና ፡ ይናገራል ፡ ሥጋዊም ፡ ኹሉ ፡ ለዘለዓለም የተቀደሰውን ፡ ስሙን ፡ ይባርክ ፡ ይላል ። መዝ ፡ ፻፵፭ ፡ ፳፩ ።

እንግዲህ ፡ ሥጋ ፡ ኹሉ ፡ የተባለ ፡ ነፍስ ፡ የተለየችው ፡ ሥጋ ፡ ማለቱ ፡ ነውን ? አይደለም ፡ ነፍስን ፡ በሥጋ ፡ ህልው ፡ አድርጎ ፡ መናገሩ ፡ ነው ።

ደግሞ ፡ ያዕቆብ ፡ ፸፭ ፡ ነፍስ ፡ ኾኖ ፡ ምድረ ፡ ግብጽ ፡ ወረደ ፡ ይላል ፡ ዘፍ ፡ ፵፭ ፡ ፱ ፡ ፲ ። ግብ ፡ ሐዋ ፤ ፯ ፡ ፲፬ ። እንግዲህ ፡ ሥጋቸው ፡ በከነዓን ፡ ቀርቶ ፡ ነፍሳት ፡ ብቻ ፡ ወረዱ ፡ ማለቱ ፡ ነውን ፡ አይደለም ።

www.ethiopianorthodox.org

ኢትቅትል ፤ ነፍሰ ፡ ይላል ፡ ዘፀአ ፳ ፲፪ ። ማቴ ፭—፳፩ ።

ነፍስ ፡ በባሕርይዋ ፡ የማትሞት ፡ መኾኒ ፡ ሲታወቅ ፡ ነፍስ ፡ ሞተች ፡ እንላለንን ፡ የምትሞት ፡ የምትፈርስ ፡ የምትበሰብስማ ፡ ሥጋ ፡ አይደለችምን ።

እነሆ ፡ በነፍስና ፡ በሥጋ ፡ ተዋሕዶ ፡ ቆሞ ፡ የሚገኝ ፡ ሰው ፡ በጠቀላላው ሥጋ ፤ ወይም ፡ ነፍስ ፡ ተብሎ ፡ እንዲጠራ ፡ ከመጻሕፍት ፡ ጠቅሰን ፡ አስረድተናል ።

ስለዚህ ፡ አዳም ፡ ሔዋንን ፡ ዛቲ ፡ ዓፅም ፡ እምዓፅምየ ፡ ወሥጋ ፡ እምሥጋየ ፡ ቢልም ፡ ወነፍስ ፡ እምነፍስየ ፡ ካላለ ፡ ነፍስን ፡ ከአዳም ፡ ነሣች ፡ ለማለት ፡ አይቻልም ፡ የሚሉት ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ አይደለም ።

በዚህ ፡ አኳኋን ፡ ከሥጋው ፡ ሥጋ ፡ ከነፍሱ ፡ ነፍስ ፡ ነሥታ ፡ ምሉ ፡ ሴት ፡ ኾና ፡ የተፈጠረች ፡ ሔዋንን ፡ ዛቲ ፡ ዓፅም ፡ እምዓፅምየ ፡ ወሥጋ ፡ እምሥጋየ ፡ ለትኩነኒ ፡ ብእሲትየ ፡ ብሎ ፡ ሚስት ፡ አደረጋት ።

ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ብዝኑ ፡ ወተባዝኑ ፡ ወምልዕዋ ፡ ለምድር ፡ ብሎ ፡ ባዘዛቸው ፡ መሠረት ፡ አዳም ፡ ሔዋንን ፡ በግብር ፡ ባወቃት ፡ ጊዜ ፡ ከአዳም ፡ ዘርዕ ፡ ከሔዋን ፡ ደም ፡ ሲከፈል ፡ ነፍስም ፡ አብራ ፡ ተከፈለች ፡ ደምና ፡ ዘርዕ ፡ ተቀላቅለው ፡ ተዋሕደው ፡ ቀስ ፡ በቀስ ፡ ሥጋ ፤ አጥንት ፤ ጅማት ፤ ጠጉር ፤ ጥፍር ፤ ወደ ፡ መኾን ፡ ሲራመዱ ፡ ነፍስም ፡ በበኩሏ ፡ ቀስ ፡ በቀስ ፡ ሥጋዊ ፡ አካል ፡ ወይም ፡ ገላ ፡ ወደ ፡ መኾን ፡ መራመድ ፡ የጀመረውን ፡ ጽንስ ፡ በማንቀሳቀስ ፡ የሕይወትነት ፡ ሥራዋን ፡ ትሠራለች ።

ይህ ፡ ከእናት ፡ አባት ፡ ተከፍሎ ፡ የዕለት ፡ ጽንስ ፡ የኾነው ፡ ዘርዕና ፡ ደም በዚያኑ ፡ ጊዜ ፡ ነፍስ ፡ አብራው ፡ የተከፈለች ፡ ባትኾንስ ፡ በገበታ ፡ ላይ ፡ እንደተቀበሉት ፡ ደም ለጊዜው ፡ ቢረጋም ፡ ወደ ፡ መድረቅ ፡ ይራመድ ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ ሕያው ፡ ወደ ፡ መኾን ፡ ሊራመድ ፡ ባልቻለም ፡ ነበረ ። በዚህ ፡ አኳኋን ፡ ይህ ፡ ጽንስ ፡ በነፍስ ፡ ሕይወትነት ፡ እየተረዳ ፡ ቀስ ፡ በቀስ ፡ አካል ፡ ዘየአክልን ፡ ገንዘብ ፡ አድርጎ ፡ መዋዕለ ፡ ጽንሱን ፡ ሲፈጽም ፡ ተወለደ ፡ ቃየል ፡ ተባለ ፡ ዘፍ ፡ ፬ ፡ ፩ ።

ፍጥረት ፡ ኹሉ ፡ የሚፈጠር ፡ በዚህ ፡ አኳኋን ፡ ነው ።

ይህንንም ፡ የሚያስረዳ ፡ ነገር ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ እስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ዘይቤ ፡ ይሠርቅ ፡ ብርሃን ፡ ውስተ ፡ ጽልመት ፡ ውእቱ ፡ አብርሀ ፡ ውስተ ፡ ልብነ ፡ ብርሃነ ፡ አእምሮ ፡ ስብሐቲሁ ፡ በገጹ ፡ ለኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ።

በጨለማ ፡ ውስጥ ፡ ብርሃን ፡ ይውጣ ፡ ያለ፡እግዚአብሔር ፡ ጌትነቱን ፡ የምናውቅበትን ፡ እውቀት ፡ በልቡናችን ፡ ሥሎብናል ፡ ያለውን ፡ ንባብ ፡ ሲተረጉም ፡ በሚቀጥለው ፡ መሥመር ፡ ወብነ ፡ ዝንቱ ፡ መዝገብ ፡ ውስተ ፡ ንዋየ ፡ ልሕኵት ።

ይህ ፡ መዝገብ ፡ በሸክላ ፡ ዕቃ ፡ ውስጥ ፡ አለን ፡ ማለት ፡ ጌትነቱን ፡ የምናውቅባት ፡ ነፍስ ፤ ከመሬት ፡ በተፈጠረ ፡ በሥጋችን ፡ አለችን ፡ ብሎ ፡ ተርጕሞታል ፡ ፪ ፡ ቆሮ ፡ ፬ ፡ ፯ ፡ ፯ ።

ልሕኵት ፡ የተባለ ፡ ከ፬ቱ ፡ ባሕርያት ፡ የተፈጠረ ፡ ሥጋ ፤ መዝገብ ፡ የተባለችም ፡ ነፍስ ፡ እንደ ፡ ኾነች ፡ መዝገብነቷም ፡ ለማሰብ ፡ ለመናገር ፡ ለመተንፈስ ፡ በጠቅላላው ፡ ለእውቀትና ፡ ለሕይወት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ አስተውል ።

ይህንንም ፡ ፫፻ ፡ በቅዳሴ ፡ ወእምአሐቲ ፡ መዝገብ ፡ ዘበእስትንፋሰ ፡ አፉሁ ፡ ይሠርፃ ፡ ወያሕመለምላ ፡ ነፍሳት ፡ እለ ፡ ይትወለዳ ፡ ውስተ ፡ ዓለም ። በዚህ ፡ ዓለም ፡ የሚወለዱ ፡ ነፍሳት ፡ ባፉ ፡ ትንፋሽ ፡ ከተገኘች ፡ ካንዲት ፡ መዝገብ ፡ ይበቅላሉ ፡ ያድጋሉ ፡ ብለው ፡ ወስደውታል ።

ነፍሳት ፡ ኹሉ ፡ ከርሷ ፡ የተገኙ ፡ ባፉ ፡ ትንፋሽ ፡ የተገኘች ፡ እንዲት ፡ መዝገብ ፡ የተባለች ፡ እግዚአብሔር ፡ ሰውን ፡ ከምድር ፡ አፈር ፡ ፈጥሮ ፡ ባፍንጫው ፡ የሕይወት ፡ እስትንፋስን ፡ እፍ አለበት ፡ የተባለችቱ ፤ ሰውም ፡ ሕያው ፡ ነፍስ ፡ ያለው ፡ ኾነ ፡ ያሰኘችው ፡ ነፍስ ፡ እንደኾነች ፡ አንዘንጋ ፤ ዘፍ ፡ ፪ ፡ ፯ ።

እንደ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ባህል ፡ ነፍስ ፡ ከእናት ፡ ካባት ፡ አትከፈልም ፡ በየቀኑ ፡ ለያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ትፈጠርለታለች ፡ ያልን ፡ እንደኾነ ፡ አስቸጋሪ ፡ አስቸጋሪ ፡ የኾኑ ፡ ነገሮች ፡ ይገጥሙናል ።

፩ኛ ፡ መጽሐፍ ፡ ከእሑድ ፡ እስከ ፡ ዐርብ ፡ ፍጥረቱን ፡ ሲፈጥር ፡ ሰንብቶ ፡ ዐርብ ፤ በነግህ ፡ አዳምን ፡ ፈጥሮ ሥራውን ፡ ጨርሶ ፡ ዐረፈ ፡ ይላል ። ዘፍ ፡ ፪ ፡ ፪ ።

እንዲህ ፡ ማለቱ ፡ እስከ ፡ ምጽአት ፡ ድረስ ፡ የሚፈጠረው ፡ ፍጥረት ፡ ኹሉ ፡ ያው ፡ ከእሑድ ፡ እስከ ፡ ዐርብ ፡ የተፈጠረው ፡ ፍጥረት ፡ እርስ ፡ በርሱ ፡ እየተባዛና ፡ እየተራባ ፡ የሚገኝ ፡ ነው ፡ እንግዳ ፡ ፍጥረት ፡ አይፈጥርም ፡ ማለቱ ፡ ነው ። ይህን ፡ አልፈን፡ከአዳም ፡ ያልኾነች ፡ በየጊዜው ፡ ልዩ ፡ ነፍስ ፡ ይፈጥራል ፡ የምንል ፡ ከኾነ ፡ ፈጺሞ ፡ አዕረፈ ፡ ያለው ፡ ቃል ፡ ታበለ ፡ ማለት ፡ ነው ።

፪ኛ ነፍሳትን ፡ እየፈጠረ ፡ በያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ እንደ ፡ አዳም ፡ በንፍሐት ፡ ያሳድርበታል ፡ እንዳይባል ፡ ይህን ፡ የሚያስረዳ ፡ መጽሐፍ ፡ አይገኝም ። ይህ ፡ የሚደረግ ፡ ቢኾን ፡ ኖሮ ፡ ከአዳም ፡ ተከፍሎ ፡ መፈጠር ፡ የተጀመረ ፡ በሔዋን ፡ ስለኾነ ፡ ስለአዳም ፡ ባፍንጫው ፡ የሕይወት ፡ እስትንፋስ ፡ እፍ ፡ አለበት ፡ እንዳለ ፡ ስለ ፡ ሔዋንም ፡ የሕይወት ፡ እስትንፋስ ፡ እፍ ፡ አለባት ፡ ባለ ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ ከአዳም ፡ የወሰዳትን ፡ አጥንት ፡ ሴት ፡ አድርጎ ፡ ሠራት ፡ ወደ ፡ አዳምም ፡ አመጣት ፡ ብሎ ፡ ባልቀረም ፡ ነበረ ። ዘፍ ፡ ፪ ፡ ፳፪ ።

www.ethiopianorthodox.org

[ተኛ] በየቀኑ ፡ የሚፈጠሩ ፡ ነፍሳት ፡ እንደ ፡ አዳም ፡ በንፍሐት ፡ ሳይ ኽን ፡ በአርምሞ ፡ ይፈጠራሉ ፡ እንዳይባልም ፡ የአዳም ፡ ነፍስ ፡ በንፍሐት ፡ ተፈጥራ ፡ የሌሎች ፡ ነፍስ ፡ በአርምሞ ፡ ስትፈጠር ፡ አንዲ ፡ በንፍሐት ፡ የተፈጠረች ፡ ሌሎች ፡ ደግሞ ፡ በአርምሞ ፡ የተፈጠሩ ፡ ኹለት ፡ ዐይነት ፡ ፍጥረቶች ፡ መኾናቸው ፡ ነው ። እንዲህም ፡ ክኽነ ፡ መላእክት ፡ በተፈጥሮአቸው ፡ አንድ ፡ እንደ ፡ ኽኑ ፡ ነፍሳትም ፡ በተፈጥሮአቸው ፡ አንድ ፡ ናቸው ፡ ተብሎ ፡ በአርእስቱ ፡ የተወሰው ፡ አነጋገር ፡ ሐሰት ፡ ኽነ ፡ ማለት ፡ ነው ።

በዚያውም ፡ ላይ ፡ በአርምሞ ፡ ከተፈጠረው ፡ በነፌሕ ፡ የተፈጠረው ፡ መብለጥ ፡ አለበትና ፡ ነፍሳት ፡ በተፈጥሮ ፡ መበላለጥ ፡ አለባቸው ፡ ማለት ፡ በግድ ፡ ይመጣል ።

ምናልባት ፡ እግዚአብሔር ፡ ፍጥረትን ፡ በዕለት ፡ ወርኀ ፡ ፈጽሞ ፡ ወርኁል፡ በየቀኑ ፡ እንግዳ ፡ ፍጥረት ፡ አይፈጥርም ፡ ለተባለው ፡ አስተያየት ፡ አቡየሂ ፡ እስከ ፡ ይእዜ ፡ ይገብር ፡ ወአነሂ ፡ ከማሁ ፡ እገብር ። ዮሐ ፡ ፭ ፡ ፲፯ ።

አባቴ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ ያደርጋል ፡ እኔም ፡ እንደርሱ ፡ አደርጋለሁ ፡ ያለውን ፡ ንባብ ፡ ለዚህ ፡ አስተያየት ፡ ተገቢ ፡ መስሎ ፡ የሚታያቸው ፡ ሰዎች፡ ይኖሩ ፡ ይኸናል ።

አይሁድ ፡ ጌታን ፡ በሰንበት ፡ ድውይ ፡ ፈወስክ ፡ ተአምራት ፡ አደረግህ፡ ብለው ፡ ተቃወሙት ፡ እንጂ ፡ እንግዳ ፡ ፍጥረት ፡ ፈጠርክ ፡ ብለው ፡ አል ተቃወሙትም ፡ እርሱም ፡ አባቴ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ ተአምራት ፡ ያደርጋል ፡ እኔም ፡ እንደርሱ ፡ ተአምራት ፡ አደርጋለሁ ፡ ሲል ፡ መለሰላቸው ፡ እንጂ ፡ አባቴ ፡ ሌላ ፡ እንግዳ ፡ ፍጥረት ፡ ይፈጥራል ፡ እኔም ፡ እንደርሱ ፡ እንግዳ ፡ ፍጥረት ፡ እፈጥራለሁ ፡ ሲል ፡ የተናገረው ፡ አይደለም ።

ይኸውም ፡ ዝቅ ፡ ብሎ ፡ የሚገኘው ፡ መሥመር ፡ እብ ፡ ልጁን ፡ ይወደዋልና ፡ የሚያደርገውን ፡ ኹሉ ፡ ያሳየዋል ፡ እናንተ ፡ ታደንቁ ፡ ዘንድ ፡ ከዚህም ፡ የሚበልጥ ፡ ሥራ ፡ ያሳየዋል ። አብ ፡ መታንን እንዲያስነሣ ፡ እንዲሁ፡ ወልድም ፡ የወደደውን ፡ ያድናል ፡ ብሎ ፡ የተአምራት ፡ መኸኑን ፡ በማያጠራጥር ፡ አኳኋን ፡ ገልጦታል ። ዮሐ ፡ ፭ ፡ ፳ ። ስለዚህ ፡ ይህ ፡ ጥቅስ፡ ለዚህ ፡ ሐሳብ ፡ የማይጠቅም ፡ መኸኑን ፡ እናስረዳለን ።

፪ተኛ ፤ እግዚአብሔር ፡ ነፍሳትን ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ፈጥሮ ፡ መዝገበ ፡ ነፍሳት ፡ አለ ፡ ከዚያ ፡ አስቀምጧቸዋል ፡ ከአባት ፡ ዘር ፡ ከእናት ፡ ደም ፡ ተከፍሎ የዕለት ፡ ዕንስ ፡ ኸና ፡ ተሥዕሎት ፡ መልክዕ ፡ ሲፈጸምለት ፡ አንድ ፡ እንዲን ፡ ነፍስ ፡ እያመጣ ፡ ያሰድርበታል ፡ ይላሉ ፡ የሚል ፡ ታሪክ ፡ እንሰማለን ፡ ምንም ፡ ይህን ፡ ነገር ፡ በእርግጥ ፡ ይላሉ ፡ ብሎ ፡ ያስረዳኝ ፡ ባይኖር ፡ ምናልባት ፡ እውነት ፡ እንደኸነ ፡ በእኛ ፡ ዘንድ ፡ እውነት ፡ ብለን ፡ ልንቀበለው ፡ አንችልም ፡ ምክንያቱም ፡ መጽሐፍ ፡ ለነፍሳት ፡ መዝገብ ፡ እንዳላቸው ፡ ዘያወጽአሙ ፡ ለነፍሳት ፡ እመዝግብቲሆሙ ። ብሎ ፡ መዝ ፡ ፻፵፮ ፡ ፬ ።

ለበረድም ፡ መዝገብ ፡ እንዳለው ፡ በጻሕኩ ፡ ጎበ ፡ መዝገበ ፡ በረድ ፡ ብሎ ፡ ነግሮናል ፡ ኢዮ ፡ ፴፰ ፡ ፳፪ ። ነፍስ ፡ ግን ፡ ራሷ ፡ ለእውቀት ፡ መዝገብ ፡ እንደ ፡ ኽነች ፡ ከላይ ፡ የጠቀስነው ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ ወብነ ፡ ዝንቱ ፡ መዝገብ ብሎ ፡ ፫ቱ፻ም ፡ በቅዳሴያቸው ፡ ወእምአሐቲ ፡ መዝገብ ፡ ዘበእስትንፋሱ ፡ አፋሁ ፡ ብለው ፡ ይነግሩናል ። እንጂ ፡ ለርሷ ፡ አንድ ጊዜ ተፈጥራ ፡ ተከማችታ ፡ የምትገኝበት ፡ መዝገብ ፡ እንዳለ ፡ አይነግሩንም ። የርሷስ ፡ መዝገቢ ፡ ንዋየ ፡ ልሕኵት ፡ የተባለው ፡ የአዳም ፡ ሥጋ ፡ ነው ። ደግሞ ፡ ከዚህ ፡ ሌላ ፡ በባሕርይዋ ፡ አዋቂ ፡ የኽነች ፡ ነፍስ ፡ እውቀትን ፡ ከምታገኘበት ከሥጋ ፡ ጋራ ፡ ከመዋሐዷ ፡ በፊት ፡ ፍጽምት ፡ ኽና ፡ ተፈጥራ ፡ ከሥጋ ፡ ጋራ ፡ እስክትዋሐድ ፡ ድረስ ፡ ብቻዋን ፡ ብዙ ፡ ዘመን ፡ የምትኖር ፡ ከኽነ ፡ ከሥጋ ፡ ጋራ ፡ ከተዋሐደች በኋላ ፡ ባለ ፡ ዘመኗ ፡ ከመዋሐዷ ፡ በፊት ፡ የነበረ ፡ እነዋወሯና ፡ ሥራዋ ፡ ለምን ፡ ትዝ ፡ አይላትም ፡ የሚል ፡ አሳብ ፡ ይመጣብናል ። ይህንንም ፡ አሳብ ፡ የምናሳርፍበት ፡ ምንም፡ ምክንያት ፡ አናገኝለትም ። ስለዚህ ፡ በማናቸውም ፡ አስተያየት ፡ ልንቀበለው ፡ የምንችለው ፡ አይደለም ።

፪ተኛ ካቶሊካውያን ፡ ካባት ፡ ዘር ፡ ከናት ፡ ደም ፡ ሲከፈል ፡ ነፍስም የምትከፈል ፡ ከኽነ ፡ ወንዶች ፡ በሕልመ ሌሊት ፡ ዘር ፡ ይከፍላሉ ፡ ሴቶችም በየወሩ ፡ ደም ፡ ያያሉና ፡ ያ ፡ ኹሉ ፡ ነፍስ ፡ አለው ፡ ማለት ፡ ነዋ ፡ ብለው ይቃወማሉ ፡ የሚል ፡ ጽሑፍ ፡ አይቻለሁ ።

የኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ ለዚህ ፡ መልስ ፡ ሲሰጡ ፡ እንዲህ ፡ ይላሉ ፡ እነሆ ፡ እሳት ፡ በእንጨት ፡ ውስጥ ፡ መኖሩ ፡ የታወቀ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ አንድ ፡ ዕንጨት ፡ ብቻውን ፡ ሳለ ፡ በውስጡ ፡ ያለውን ፡ እሳት ፡ አውጥቶ ፡ ሊያሳይ ፡ አይችልም ።

በእንጨቱ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ እሳትም ፡ ከእንጨቱ ፡ ተከፍሎ ፡ ሊወጣና ፡ ሊታይ ፡ ሥራ ፡ ሊሠራ ፡ አይችልም ። እንደዚኽውም ፡ ሴቶች ፡ በብቻቸው ፡ የሚያስገኙት ፡ ደም ፡ ወንዶችም ፡ በብቻቸው ፡ የሚያስገኙት ፡ ዘርዕ ፡ ሥጋ አዋጥተ ፡ ሊኽን ፡ እንደማይችል ፡ ነፍስም ፡ ሊኽን ፡ አይችልም ።

፪ቱን ፡ ዕንጨቶች ፡ አገናኝቶ ፡ ቢሰብቋቸው ፡ ግን ፡ ተረዳድተው ፡ በውስጣቸው ፡ ያለውን ፡ በተፈጥሮው ፡ የማይመስላቸውን ፡ እሳትን ፡ ሊያስገኙ ፡ እንደሚችሉ ፡ ወንድና ፡ ሴትም ፡ ተራክቦ ፡ ባደረጉ ፡ ጊዜ ፡ ከወንድ ፡ የሚገኝ ፡ ዘርዕና ፡ ከሴት ፡ የሚገኝ ፡ ደም ፡ በጠባብ ፡ ማኅፀን ፡ ተገናኝተው የማትመስላቸው ፡ የማትሞት ፡ ረቂቅ ፡ ነፍስን ፡ ያስገኛሉ ።

የነፍስ ፡ ተከፍሎዋም ፡ እንደ ፡ ፋና ፡ ብርሃን ፡ ተከፍሎ ፡ ነው ፡ ካንድ ፋና ፡ ብዙ ፡ መብራት ፡ ቢያቀጣጥሉለት ፡ ሕፀፅ ፡ አያገኘውም ፡ ከቀድሞ መጠኑ አይቀነስለትም ።

www.ethiopianorthodox.org

ከሴትና ፡ ከወንድም ፡ ነፍስ ፡ በተከፈለች ፡ ጊዜ ፡ በነፍሳቸው ፡ ሕፀፅ ፡ የለባትም ። ከፋናው ፡ ለሚቀጣጠሉ ፡ መብራቶችም ፡ ከፋናው ፡ የሚወስዱት ፡ ብርሃን ፡ ፍጹም ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ በከፊል ፡ በመጠን ፡ እንዳይደለ ፡ ከእናት ፡ ካባት ፡ የተከፈለችዋም ፡ ነፍስ ፡ ፍጽምት ፡ ናት ፡ እንጂ ፡ ሕፅፅት ፡ ጐደሎ ፡ አይደለችም ፡ ብለው ፡ በቂ ፡ ምሳሌ ፡ ሰጥተው ፡ ያስረዳሉ ።

ደግሞ ፡ ከዚህም ፡ ሌላ ፡ ይህ ፡ ነፍስ ፡ ከእናት ፡ ካባት ፡ አትከፈልም ፡ የሚለው ፡ አሳብ ፤ ቃል ፡ ከእመቤታችን ፡ ሥጋን ፡ እንጂ ፡ ነፍስን ፡ አልነሣም ፡ ከማለት ፡ የሚያደርስ ፡ ጥርጊያ ፡ ጎዳና ፡ ነው ።

በጠቅላላው ፡ ሥጋ ፡ እንጂ ፡ ነፍስ ፡ አልነሣም ፡ እንዳይባል ፡ ርሱው ፡ ራሱ ፡ ተከዘት ፡ ነፍስየ ፡ እስከ ፡ ለሞት ፡ ማቴ ፡ ፳፮ ፡ ፴፰ ። ማር ፡ ፲፬ ፡ ፴፬ ።

እስመ ፡ አነ ፡ እሜጡ ፡ ነፍስየ ። ዮሐ ፡ ፲ ፡ ፲፯ ፡ ፲፮ ።

አባ ፤ አመሐፅን ፡ ነፍስየ ፡ ውስተ ፡ እዴከ ፡ ሉቃ ፡ ፳፫ ፡ ፵፮ ፡ ። እያለ ፡ መላልሶ ፡ ነግሮናል ።

በመጽሐፈ ፡ ኪዳንም ፡ ሥጋሁ ፡ ለአዳም ፡ ምስለ ፡ ነፍሱ ፡ ብሎ ፡ ሥጋንም ፡ ነፍስንም ፡ እንደነሣ ፡ ነግሮናል ። በሌላም ፡ አንቀጽ ፡ ለብሶ ፡ ለዘአበሰ ፡ የሚል ፡ ንባብ ፡ እናገኛለን ።

እንግዲህ ፡ የበደለች ፡ እውቀት ፡ ያላት ፡ ነፍስ ፡ አይደለችምን ፡ ሥጋማ ብቻውን ፡ ምን ፡ እውቀት ፡ አለውና ፡ ይበድላል ፡ ቃል ፡ የተዋሐዳት ፡ ነፍስ ከበደለችቱ ፡ ከአዳም ፡ ነፍስ ፡ የተከፈለች ፡ ካልኾነች ፡ ወገኖቿ ፡ ላልኾኑ ፡ ለማይመስሏት ፡ ነፍሳት ፡ ወደ ፡ ሲኦል ፡ ወርዳ ፡ ግእዛንን ፡ እንደምን ፡ ሰበከችላቼው ። ፩ ጴጥ ፫ ፲፱ ።

ቃል ፡ ከእመቤታችን ፡ ሥጋንም ፡ ነፍስንም ፡ ነስቶ ፡ በሥጋም ፡ በነፍስም ፡ ክሶ ፡ አዳነን ፡ ብለን ፡ የማናምን ፡ ከኾነ እምነታችን ፡ ኹሉ ፡ ከንቱ ፡ ኾነ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ምናልባት ፡ ይህ ፡ ስለነፍስ ፡ ተፈጥሮ ፡ የጻፍኩት ፡ በሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ትምርት ፡ ኾኖ ፡ የማይነገር ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ይቅርታ ፡ እለምናለሁ ፤ ትምርት ፡ ኾኖ ፡ ይነገር ፡ እንደኾነ ፡ ግን ፡ ይህም ፡ አብሮ ፡ ታስቦበት ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አንድነት ፡ በዚህ ፡ አኳኋን ፡ የሚፈጸም ፡ ቢኾን ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ክርስቲያንም ፡ የማትጠላ ፡ መኾኗን ፡ እገልጻለሁ ።

ይህ ፡ ኹላችን ፡ የምንጠቀምበት ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አንድነት ፡ በዘመናችን ፡ ተፈጽሞ ፡ ለማየት ፡ ያብቃን ።

አሜን ።

ማ ረ ሚ ያ ።

ገጽ	መስመ	ግድፈት	ዕርም
፮	፳፪	አሜን ፡	አሚን ፡
፲፩	፲፫	እትባበር ፡	እተባበር ፡
፵፯	፬	ያደርሷት ፡	ያደረሷት ፡
፶	፩	ተገኘቾ ፡	ተገኘች ፡
፶፯	፳፬	ዲዮስቅሮስ ፡	ዲዮስቆሮስ ፡
፲፫	፲፭	የግብጻውኖቹን ፡	የግብጻውያኖቹን ፡
፹፬	፲፩	በግልም ፡	በግልጥ ፡
፹፭	፰	ዓለም	ዓለም ፡
፹፭	፳፩	የማያዩ ፡	የሚያዩ ፡
፻፱	፲፭	ባሕርይ ትስብእት ፡	ባሕርየ ትስብእት ፡
፻፲፱	፳፩	በ፪፻፶፩ ፡	በ፬፻፶፩ ፡
፻፳፭	፳፱	ዘንድንግል ፡	ዘድንግል ፡
፻፳፮	፱	የተጣበበት ፡	የተጣበበበት ፡
፻፳፯	፲፱	በዓለም ፡	በለዓም ፡
፻፰፰	፳፩	ወደ ፈትም ፡	ወደ ፊትም ፡
፻፸፬	፴፫	አልገለጸልንም ፡	አልገለጹልንም ፡
፻፸፪	፳፰	ያለው ባሕርይ ፡	የሰው ባሕርይ ፡
	፳፱	የሥላሴ ባሕርይ ያለ ፡	የሥላሴ ባሕርይነው ያለ
፻፹፩	፴፭	አይለደለም ፡	አይደለም ፡
፻፺	፲፱	እንደማደገርና ፡	እንደማደናገርና ፡
፪፻፭	፴፪	ተከታተልነው ፡	ተከታትለነው ፡
፪፻፳፱	፳፩	ኮነ ፡	ኾነ ፡
፪፻፴፪	፩	ባይኮን ፡	ባይኾን ፡
፪፻፵፫	፲፱	እንዳልከኝ ፡	እንደላከኝ ፡
፪፻፵፭	፳፬	ፍጻሚነ ፡	ፍጻሜሃ ፡
፪፻፵፮	፴፪	ነገርኳቸው ፡	ነገርኳችሁ ፡
፪፻፸፩	፲፰	ትስብእነት ፡	ትስብእት ፡
፪፻፹፮	፴፩	ይትረጕሙታል ፡	ይተረጕሙታል ።
፪፻፹፪	፲፱	መምህሮች ፡	መምህሮቼ ፡
፪፻፹፬	፳፪	ርእሰ ፡	ርእሳ ፡
፫፻	፳፯	መመለድ ፡	መወለድ ፡
፫፻፩	፳	አርትዶክሳውያን ፡	ኦርቶዶክሳውያን ፡
፫፻፮	፲፱	ፈጸሞ ፡	ፈጽሞ ፡
፫፻፯	፳፩	እምዐጋቲሃ ፡	እምዐይጋቲሃ ፡
፫፻፱	፳፰	ግዝፈሥጋ ፡	ግዘፈ ሥጋ ፡
፫፻፴፮	፳፬	አብሁ ፡	አቡሁ ፡
፫፻፴፯	፮	መድኒኃተ ፡	መድኃኒተ ፡
፫፻፵፩	፫	ኅረይ ፡	ኅሩይ ፡
፫፻፵፩	፰	፪፸፱	፪፻፸፱

www.ethiopianorthodox.org

ማውጫ ።

መቅድም ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፩ ፡
መግቢያ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፲፱ ፡
የመጽሐፉ ፡ መግቢያ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፳ ፡
ማቅረቢያ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፳፩ ፡
የደራሲው ፡ ዐጭር ፡ የሕይወት ፡ ታሪክ ፡ ፡ ፡	፳፯ ፡
መልስ ፡ የሚሰጥበት ፡ መቅድም ፡ ፡ ፡ ፡	፴፩ ፡
ደራሲው ፡ የጠቀሷቸው ፡ መጻሕፍት ፡ ፡ ፡	፴፱ ፡
በኢትዮጵያ ፡ የሚታመነው ፡ ባህል ፡ ፡ ፡ ፡	፵፪ ፡
እውነተኛው ፡ ምክንያት ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፵፯ ፡
ኢትዮጵያ ፡ በእስክንድርያ ፡ ስለመመራቷ ፡ ፡	፷፪ ፡
ስለግብጻዊው ፡ ጳጳስ ፡ ሥራና ፡ ሥልጣን ፡ ፡ ፡	፷፫ ፡
ነገሥታቱ ፡ በሃይማኖት ፡ ስላላቸው ፡ ሥልጣን ፡	፷፯ ፡
ስለ ፡ ዕጨጌው ፡ ሥልጣን ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፸፯ ፡
ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ የተለየችው ፡ መቸ ፡ ነው ፡	፹፫ ፡
ልዩ ፡ ልዩ ፡ አስተያየቶች ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፹፯ ፡
በይኸናል ፡ የሚገለጹ ፡ አሳቦች ፡ ፡ ፡ ፡	፹፯ ፡
ስለ ፡ ፱ ፡ ቅዱሳን ፡ አመጣጥ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፯ ፡
የኬልቄዶንን ፡ ጉባኤ ፡ የመቃወም ፡ ምልክት ፡	፱ ፡
ስለኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ አስተያየት ፡ ፡ ፡ ፡	፱፭ ፡
በጉባኤ ፡ ስለተደረገው ፡ ታሪክ ፡ ስሕተት ፡	፱፱ ፡
አካላዊ ፡ ተዋሕዶን ፡ ሲተረጉሙ ፡ የሚያገ፱ቸው ፡ ቃላት ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፱፯ ፡
የቃሎች ፡ ምርመራ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፱፰ ፡
የኬልቄዶኑን ፡ ውሳኔ ፡ ይቀበላሉ ፡ ስለሚሉት ፡	፱፻፰ ፡
የኢትዮጵያውያንና ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰባኪዎች ፡ ክርክር ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፪፻፰ ፡
የካቶሊክ ፡ ሰባኪዎች ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፪፻፲፪ ፡
የመጀመሪያ ፡ ክርክሮች ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፪፻፲፯ ፡
በፕሬና ፡ በፕሬኛ ፡ ፪ ፡ የተደረጉ ፡ ክርክሮች ፡ ፡	፪፻፲፱ ፡
አሳቦችና ፡ ምስክሮች ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፪፻፳፰ ፡
በአምልኮና ፡ በሃይማኖት ፡ የሚገኝ ፡ ትምርት ፡	፪፻፳፪ ፡
ስለክርስቶስ ፡ ቅብዐት ፡ ክርክር ፡ ፡ ፡ ፡	፪፻፴፯ ፡
ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፪፻፴፱ ፡
የተገለጡ ፡ አስተያየቶች ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፪፻፵፰ ፡
የርስ ፡ በርስ ፡ ክርክሮች ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፫፻፪ ፡
ስለቅኔዎች ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፫፻፫ ፡
የመጨረሻ ፡ ፍርድ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፫፻፴፯ ፡
ጠቅላይ ፡ መደምደሚያ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፫፻፵ ፡
ማጠቃልያ ፡ አሳብ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡ ፡	፫፻፵፪ ፡

www.ethiopianorthodox.org